Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Gyllembourg-Ehrensvärd, Thomasine.; Med Forord af Otto Borchsenius.
Titel | Title:	Fru Gyllembourgs samlede Romaner og Noveller
Alternativ titel | Alternative title:	Samlede Romaner og Noveller.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3-4
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Kunstforlaget "Danmark", 1912
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-4 i 2 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130012832991

FRU GYLLEMBOURGS

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER

TREDIE BIND

16/12 E3556

FRU GYLLEMBOURGS

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER

TREDIE BIND

»LITTERATURENS MESTERVÆRKER«
KUNSTFORLAGET „DANMARK“
KØBENHAVN 1912

Frantz Christtreus Bogtrykkeri. København.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

EN EPISODE

Jeg har læst etsteds, at vore Fødselsdage kan sammenlignes med Milepæle, ved hvilke selv den flygtigste Vandrer plejer at standse og kaste et Blik baade frem og tilbage ad Vejen. Sandheden af denne Bemærkning følte jeg ret levende, Dagen førend jeg fyldte mit tyvende Aar. Jeg sad i Aftenskumringen i en Krog af vor Dagligstue og lod det forbigangne Aar passere Revu i mine Tanker. Jeg sagde ved mig selv: Naar jeg tænker paa, at jeg har endt dette Aar med lykkeligt at overstaa min juridiske Attestats, naar jeg overvejer, hvilken Sjældenhed det er i saa ung en Alder allerede at være kommen saa vidt, saa maa jeg vel prise mig lykkelig; men naar jeg paa den anden Side betænker, hvorledes mit Liv er hengaaet med saa stor Anstrengelse, saa umanerlig Læsen, saa kedsommelige Studeringer, saa maa jeg give min Fader Ret, naar han siger, at jeg af mine Lærere og foresatte i Skolen og siden af min Manuduktør er blevet jaget i Vejret som en Drivhusplante. Ved seksten Aars Alder blev jeg Student, i mit syttende tog jeg anden Eksamen, og i tre Aar har jeg læst flittigt, det ved Gud, til juridisk Attestats. Min gamle Lærer sagde altid. jeg maatte se at være færdig, til jeg blev tyve Aar, saa kunde jeg siden glæde mig over min Ungdom. Naa, Gud ske Lov! Nu skal jeg da ogsaa ret begynde at leve, thi jeg haaber dog vist, at min Fader straks føjer mit Ønske og lader mig rejse udenlands et Par Aars Tid. I Morgen paa min Fødselsdag vil jeg tage Mod til mig og tale til ham derom. O, hvor jeg længes efter at rejse ud i Verden! hvor jeg er ked af alting herhjemme! Siden min Moders Død er dette Hus da ogsaa blevet som et Kloster, saa trist og stille! Fader lever kun i sine Forretninger. En Advokat, siger han, har ikke Tid til at kede sig. De gamle Herrer, som undertiden kommer her om Aftenen, spiller Kort med ham og lader mig sidde og more mig med mig selv. At læse Romaner var hidtil min bedste Adspredelse og mit kæreste Ønske; men nu længes jeg efter selv at opleve noget lignende af det, jeg har læst; jeg længes efter at komme omkring i Verden. Jeg kan gaa ud, det forstaar sig, Fader generer mig ingenlunde; men naar jeg just vil gaa ud for at more mig, saa keder jeg mig mangen Gang allermest. Jeg ved ikke selv, hvad det er for en Tomhed, som martrer mig. Her er dødt i denne By. Nej, til Syden! til Italien! til Neapel! Hvilke søde Anelser griber min Sjæl, naar jeg blot tænker mig derhen! Jeg vandrer der en paradisisk Sommeraften ved Bredden af Havet. Maanen staar klar paa Himlen. Vesuv har begyndt at sprude, og dens røde Flammer spejler sig i Bølgerne. Et dejligt Landslot ligger ved Siden af Vejen. En kvindelig Figur lister sig ud af en Bagdør, hun nærmer sig til mig, en lille, varm, blød Haand griber min, en sød Stemme hvisker mig i Øret: „Fremmede Kavaler! min skønne Frue elsker eder og venter

jer i sit inderste Gemak. Men mange skinsyge Øjne spejder efter os, mange Farer truer; har I Mod?" „Mod! mit smukke Barn? Ja, til at møde hele Helvede?" „Nu saa følg mig, men lad mig først sige"....

Pludselig vaktes jeg af min henrivende Drøm ved en Stemme, der sagde: „Naa, kære Adolf! hvilke Retter ønsker De i Morgen til Middag?" Denne i mange andre Tilfælde ganske behagelige, men i dette Øjeblik meget uvelkomne Tiltale kom fra vor Husholderske, den gamle Jomfru Susanne. Jeg for op uden at svare. „Hvordan har De det?" vedblev hun, „har De glemt, at det i Dag er den 11te April og følgelig den 12te i Morgen? Det er jo Deres Fødselsdag, og saa maa De jo efter gammel Skik vælge, hvad Middagsmad De ønsker." Denne gode, gamle Skik, der for ti Aar siden var en af mine dyrebareste Rettigheder, var mig i Dag en sand Byrde. Jeg valgte, hvad der først faldt mig ind, og gik ud at spadsere for at kunne fuldføre min begyndte Drøm.

Den næste Morgen kom min Fader op paa mit Kammer, bevidnede mig sin Tilfredshed med min Opførsel og lykønskede mig kærligt til det nye Aar, der i Kraft af at være det tyvende ogsaa begyndte en ny Periode i et Menneskes Liv. Jeg vovede nu at betro ham mit Ønske om at rejse udenlands, men til min store Sorg afslog han det aldeles, men forklarede mig meget kærligen sine Grunde. Jeg var for ung, sagde han, til at have virkelig Nytte af at rejse; han forelagde mig en Plan for mine fortsatte Studeringer og Beskæftigelser endnu i et Par Aar. Efter den Tid, sagde han, vilde han lade mig rejse i tre Aar paa sin egen Bekostning; han havde allerede deponeret en Sum dertil. „Folk tror, at jeg er meget rig, men det er ikke saa. Du og dine to Søstre vil ikke svømme i Guld efter min Død; men medens jeg lever, haaber jeg at kunne gøre eders Liv behageligt. Jeg ønsker ogsaa, at du i Sommer skal opmuntre og more dig; hvilket du vel kan have nødig efter saa megen Anstrengelse; og herved rækker jeg dig et lille Bidrag til dine Fornøjelser." Med disse Ord rakte han mig to Hundreddalersedler. Denne uventede Rigdom gjorde mig rigtignok en stor Glæde, imidlertid trøstede den mig kun lidt for mit fejlslagne Haab om Udenlanssrejsen, og i et temmelig ondt Lune gik jeg ud for at besøge mine Søstre, der var i Huset hos vor Bedstemoder, til hvis Opdragelse de var overladt siden hendes Datters, vor Moders Død. De var nu voksne Piger paa atten og seksten Aar, begge muntre og godmodige. De modtog mig paa denne Dag med endnu større Kærlighed end sædvanligt, bragte mig deres smaa Gaver til min Fødselsdag og var uudtømmelige i at give Raad, hvorledes jeg skulde tilbringe Dagen paa den fornøjeligste Maade. Mine Søstre skulde spise til Middag hjemme hos os. Efter lang Raadslagning blev vi endelig enige om at gaa om Formiddagen op paa Charlottenborg, paa Maleriudstillingen, som i de samme Dage var aabnet, og om Aftenen at gaa paa Komedie. Som sagt, saa gjort.

Vi havde ikke længe forlystet os ved Beskuelsen af vore Landsmænds Frembringelser i Kunsten, førend vi blev opmærksomme paa et Maleri af en af vore yngre Kunstnere. Det forestillede et ungt Fruentimmer, siddende ved et Bord og beskæftiget med at made en Fugl, som tog sin Næring af hendes Haand. Den lyksalige Fange, en nydelig Dompap, stak Hovedet ud af sit forgyldte Fængsel, og med udspilede Vinger rakte den sit aabne Næb mod de hvide Fingre, der bød den nogle smaa, gule Foraarsblomster. Den fortryllende Figur, som rakte den disse, var en meget ung Pige, hvis Træk endnu havde Barndommens friske Yndighed, forbundet med noget saa

klogt, saa alvorligt, og tillige sværmerisk, at det dannede en usigelig elskværdig Forening. De Smaating, som var anbragte paa Bordet, saasom en Bog, et aabent Syskin o. s. v. bidrog til at give det hele Maleri et særegent Præg af noget paa een Gang hyggeligt og idealt, noget, som man kunde kalde en poetisk Sandhed. Jeg var som fasttryllet til dette Syn. Jeg glemte min Udenlandsrejse, min Fødselsdag, mig selv, ja, hvad som var værre, mine Søstre, der imellem saa mange Tilskuere rent blev adskilte fra mig og efter lang Søgen endelig fandt mig endnu paa samme Sted, stirrende paa Maleriet. De lo mig ud, fordi jeg ikke var kommen videre, og paa mine entusiatiske Udbrud svarede de med en mig stærkt saarende Koldsindighed: „Aa ja! det er meget kønt! men du skulde se nogle Stykker i de andre Værelser!“... Jeg brød mig slet ikke om de andre Værelser, og da Klokken var bleven saa mange, at vi maatte skynde os hjem, fik jeg ikke engang Tid til at se mig om efter en eller anden Bekendt, der kunde give mig nogen Oplysning om Originalen til dette Stykke, hvilket i Fortegnelsen blot var benævnet: „Et Dameportræt.“ Men da jeg om Aftenen, efter Aftale, fulgte mine Søstre paa Komedie og ærbar og tankefuld tog Plads imellem dem i Parkettet, stødte den yngste mig paa Armen og hviskede: „Opløft dine Øjne, lyksalige Sværmer! din Stjerne skinner lige over dit Hoved. Se, i Logen her til højre sidder den lyslevende Original til det berømte Portræt paa Udstillingen.“ Jeg saa op, og i Sandhed! der sad hun ganske som paa Maleriet, med det samme rige, blanke Haar, med den samme stille, sværmeriske Mine. Hun syntes ikke at tage synderlig Del i sine snaksomme Naboerskers Samtale; derimod forekom det mig, som om hun med spejdende, hemmelighedsfulde Øjekast søgte efter nogen i Parkettet og i Parterret. Jeg følte et uforklarligt Mishag herover. Jeg fulgte hendes Blikke og saa endelig, at hun med yndigt smilende Læber og Øjne hilsede nogen bag ved os, og at en høj Rødme i det samme farvede hendes Kinder. Hurtigt vendte jeg mig om for at opdage den lykkelige, men jeg saa ingen, hvis Øjekast røbede ham. En Dame derimod saa op til Logen. Jeg fornam en sød Beroligelse ved at tænke, at det var hende, denne Hilsen gjaldt. Hvad jeg følte denne hele Aften, kan jeg ikke beskrive; jeg har aldrig, enten tilforn eller siden, følt noget lignende. Jeg var som forhekset. Kun med et halvt Øje saa jeg Skuespillet; bestandig skottede jeg op til min ubekendte; desuagtet var jeg saa rørt over en Vaudeville, som udgjorde den væsentligste Del af denne Forestilling, at den ene Taare efter den anden trillede mig ned ad Kinderne, til største Forundring for mine Søstre og alle omkringsiddende. Blandt disse traf jeg imidlertid en gammel Ven, af hvem jeg erholdt de attraaede Oplysninger om min ubekendte skønne. Hun var, sagde han, en Datter af den rige Grosserer, Etatsraad D. Han tilføjede: „Hendes Portræt er i denne Tid at se paa Udstillingen. Det er en smuk Pige.“ Det har noget latterligt at høre saaledes af andre, hvad man allerbedst ved selv. Men til Gengæld vedblev han at underrette mig om adskilligt, som jeg ikke vidste. „Det er ogsaa en rar lille Pige,“ sagde han, „huslig og fornuftig. Hun er kun sytten Aar og har i to Aar bestyret Faderens Hus. Man ser hende næsten aldrig paa Baller eller andre saadanne Steder, hvor vore unge Damer er til Skue.“ „Hun ser ogsaa stille og alvorlig ud,“ svarede jeg. „Ja!“ sagde han, „hun har ogsaa, saa ung hun er, prøvet Modgang, thi hun har haft en streng og vanskelig Stedmoder, hos hvem hun og hendes Broder ikke havde gode Dage, men for to Aar siden var Vorherre saa god at

tage den salig Jesabel, saa nu er Børnene lykkelige, og Faderen med, tror jeg. Det værste er, at man forsikrer, hun er eller skal blive forlovet med sin Fætter, Kammerjunker S., som er en stor Nar." „Elsker hun ham da?" spurgte jeg, medens alt mit Blod for mig til Hjertet. „Nej, det tror jeg ikke," svarede han, „jeg var i Selskab med dem forleden, netop Dagen efter at Kammerjunkeren var kommen hjem fra en Udenlandsrejse, og jeg kunde tydeligt se paa den stakkels Pige, at hun ønskede, den gode Fætter sad endnu i Rom eller Paris. Naar han talte til hende, var det med Overvindelse, at hun svarede ham, og hun fæstede aldrig Øjnene paa ham; og det har jeg altid fundet at være et sikkert Tegn paa et Fruentimmers Mishag, naar hun saaledes undgaar at se paa et Menneske." „Men," udbrød jeg, „naar hun ikke kan lide ham, hvorfor skulde hun da ægte ham?" „Hvorfor?" gentog min Ven, „ja, spørg Etatsraad D. derom, saa vil han svare: Fordi min Søstersøn har nogen Formue og er i god Vej. Dette er Alpha og Omega for Etatsraaden." Hvor disse Efterretninger bevægede mig! Hvilke Følelser af Venskab og inderlig Medlidenhed med denne elskværdige forenede sig i mit Hjerte med dem, som hendes Skønhed allerede havde indgivet mig!

Da mine Søstre og jeg kom hjem efter Skuespillet, drejede Samtalen ved Aftenbordet sig om denne Pige, som ogsaa havde interesseret mine Søstre. Jeg sagde til min Fader: „Du har jo en Sag at føre for Etatsraad D., ikke sandt?" „Jo desværre!" svarede han, „jeg siger desværre, uagtet han har tilbudt mig et urimelig stort Honorar, naar jeg vinder den; thi imidlertid gør han mig Livet surt med at komme til mig hver anden Dag og vrøvle for mig." „Er Sagen da saa farlig?" spurgte jeg. „Nej, ikke nær saa farlig, som han indbilder sig," svarede min Fader, „men det saa jo sagtens ilde ud for ham, hvis han tabte den, men det mener jeg ikke kan ske." Min ældste Søster sagde: „Men kære Fader, jeg har hørt, at Etatsraad D. er ingen god Mand. Er da den Sag, du fører for ham, ikke retfærdig?" „Jo, min Pige!" svarede min Fader leende, „i den Henseende kan du berolige din Samvittighed paa mine Vegne. I denne Sag har Manden Ret, hvordan han saa er for Resten."

Fra denne Dag af gav jeg troligt min ringe Skærv til Akademiet for de skønne Kunster, thi hver evige Dag gik jeg i det mindste to Gange op paa Udstillingen og fordybede mig i Beskuelsen af det omtalte Portræt, og var jeg en Gang saa lykkelig at træffe en Time, da der var nogenlunde tomt, blev jeg staaende for dette Billede som rent forstenet, indtil jeg endelig blev var, at nogen lagde Mærke til mig; saa drev jeg af, hel forlegen.

En Eftermiddag, da jeg ved mit tredie Besøg med Glæde bemærkede, at den Trængsel, som havde fundet Sted den øvrige Del af Dagen, nu havde adspredt sig, saa jeg derimod ved min Indtrædelse i det mig ene interessante Værelse, at Pladsen foran Portrættet var optagen af to Herrer, af hvilke den ene især saa meget luftig ud. De talte temmelig højt, og den sidstomtalte sagde: „Ja, min Kusine Therese ser jo rigtignok ikke alle Dage saa godt ud. Hun er meget journaliere som alle vore nordiske Fruentimmer. De ligner det kedsommelige Klima, hvorunder de er fødte." Den anden Herre svarede: „Din Kusine, som hun er, er indtagende, og Maleriet er fortræffeligt." „Pah!" udbrød den første, „min Kusine er ret passable, men Maleriet er gudsjammerligt som det meste af, hvad her findes. Nej for Guds Skyld! lad os ikke indbilde os, at vi her i Norden kan præstere noget i nogen som helst Kunst, eller at Folk her ved, hvad Kunst eller hvad Skønhed er. Der-

som vi ikke havde set andet end vort eget, saa kunde vi frit sige, at vi aldrig havde set nogen af Delene." Denne sidste Replik blev mod Slutningen sagt paa Fransk i den vise Forudsætning, at den paa denne Maade ikke kunde forstaas af nogen af de forbigaaende, og at de talende var i udelukkende Besiddelse af dette Sprog. Den anden Herre svarede ligeledes paa Fransk: „Det er underligt at høre en Elsker sige, at vi ingen Skønhed har set her til Lands, og det foran dette Portræt." „En Elsker!" udbrød den første, „er jeg en Elsker? Nej, i Rom og Venedig og i Paris har jeg været saa meget Elsker, at jeg her i det højeste kan blive en taalelig Ægtemand. Og hvad Originalen til dette Portræt angaar, saa er min Forbindelse med hende noget, som min salig Moder og min Onkel har aftalt inden min Udenlandsrejse, og som jeg heller ikke tør have noget imod, da min Kusine baade er rig og en god lille Pige. Desuden skal man jo engang blive en sat og fornuftig Husfader. Det hører sig jo til. Jeg vilde blot ønske, at min Therese var lidt mindre romantisk. Det var godt for os begge."

Jeg kan ikke beskrive den Forbitrelse, der kogte i alle mine Aarer, da jeg maatte være Vidne til denne Samtale, jeg begreb letteligt, at den luftige Kavaler, jeg havde for mig, var den hin Aften omtalte Fætter, Kammerjunker S. Jeg kunde næppe modstaa min Lyst til at vise ham en eller anden lille Fornærmelse, saasom at rende ham paa Armen, træde ham paa de snævre Støvler eller deslige. Mit Raseri formildedes lidt, da jeg hørte den anden Herre spørge ham, om Forlovelsen var deklareret, hvorpaa han svarede: „Nej! paa disse danske Pigers Vis gaar Therese af Vejen for mig og spiller den knibske. Men det har intet at betyde." Disse Ord lettede mit Sind. De forhadte Figurer forlod nu min Helligdom, jeg indtog deres Plads og sukkede: „O elskede Therese! dit Navn erfarede jeg dog af denne uværdige Mund. Hvorledes skal jeg redde dig af den Fare, som truer dig? Yndige Helgen, mod hvem profane Hænder vover at udstrække sig, lær mig, hvorledes jeg skal nærme mig til dig, hvorledes jeg skal befri dig!"

Jeg vil ikke gentage de mange Hjerteudgydelser af denne Natur, hvormed jeg Dag og Nat i mine egne Tanker tiltalte mine Ønskers Genstand. Men jeg lod det snart ikke blive ved blot i Tankerne at omsvæve hende. Etatsraad D. boede i en af Byens Udkanter. Ved hans Gaard var en Have, der med Bagsiden stødte til et Slags Stræde eller Vej, hvor der kun var meget liden Færdsel. Denne Gaard gik jeg daglig forbi paa alle Sider uden nogen eneste Gang i noget Vindue at opdage et Glimt af Therese. Efter flere mislykkede Forsøg tog jeg min stadigste Post i det omtalte ensomme Stræde, vandrede frem og tilbage ved Plankeværket, som omgav Haven, og tittede ind igennem de Sprækker, som jeg hist og her opdagede paa dette. Inden for den største af disse var et lille Lysthus med et Bord og en Bænk. Det var endnu tidligt paa Foraaret, jeg vandrede her mangen Dag uden i denne Have at se noget andet Menneske end en Arbejdsmand, som gravede og plantede. Endelig, en mild, lyksalig Aftenstund, saa jeg min hulde Therese beskæftiget med at bære nogle Urtepotter ud fra Haven, hvilke hun vel i Forvejen havde bragt derned for at de skulde nyde Middagssolen. En Dreng, som saa ud til at være en fjorten til femten Aar gammel, var hende behjælpelig i dette Arbejde. Det var en smuk Dreng, han lignede hende, og jeg gættede, at det maatte være hendes Broder. Da da var færdige, tog de hinanden under Armen og gik Haven rundt, de traadte ogsaa ind i Lysthuset og var mig ganske nær, dog lykkeligvis uden at ane, at en fremmed belurede dem.

De saa paa hinanden med kærlige Øjne. Jeg misundte den smukke Dreng. Den lille Scene gentog sig et Par Aftener efter hinanden; og at jeg var Vidne til den, eftersom jeg aldrig forsømte at indfinde mig kort før Solens Nedgang, vil enhver let indse. En Gang hørte jeg Therese beklage, at Blomsterne endnu ikke sprang ud i denne Have. Næste Aften indfandt jeg mig lidt tidligere med en meget smuk Buket, som jeg havde vidst at forskaffe mig. Jeg havde købt en nydelig Kurv og paa det smagfuldeste udbredt Blomsterne i den, og paa Bunden af den havde jeg endog fordristet mig til at lægge et lidet Digt, hvorpaa jeg hele Dagen havde arbejdet, og som jeg selv fandt meget dejligt, skønt jeg efter flere Aars Forløb godt indser, at en umiskendelig hjertelig og god Mening var dets største Fortjeneste. I Hanken af Kurven havde jeg meget net befæstet et Baand, ved Hjælp af hvilket jeg kunde hisse den ned over det ikke meget høje Plankeværk og derpaa trække Baandet til mig. Kurven var ogsaa forsynet med en Adresse til Frøken Therese D. Paa een Gang frygtsom og lykkelig listede jeg mig hen til Sprækken, og da jeg intet levende Væsen blev var i Haven eller i Nærheden, besteg jeg en stor Sten, som jeg væltede hen til Stedet, lod forsigtigt Kurven glide ned over Plankeværket, saa, den kom til at staa midt paa Bordet, og lurede nu med bankende Hjerte paa, hvad Udfald mit Forehavende vilde faa. Det varede ikke længe, før Therese og hendes unge Broder lod sig se og som sædvanlig flyttede Blomsterpotterne. Inden de var færdige hermed, opdagede Drengen Kurven i Lysthuset. Han ilede derhen, greb den og bragte den til sin Søster. Therese blev blodrød; hun tog Kurven og forlod hurtigt Haven. Broderen saa efter hende, men blev tilbage og fuldendte sit Arbejde. Derpaa gik ogsaa han og lukkede Havedøren efter sig. Jeg var meget glad. Min Gave var modtagen, og det med synlig Sindsbevægelse.

Jeg skyndte mig bort og gik hen at opsøge mine Søstre. De drillede mig som sædvanlig med min søde Tungsindighed, som de kaldte en Fødselsdagsforæring fra Kunstakademiet. — Min ældste Søster sad just og syede paa en Kappe. Da den var færdig, satte hun den paa mit Hoved og sagde: „Bliv ikke vred, Adolf, for det, jeg nu vil sige: men du er næsten smukkere som Fruentimmer end som Mandfolk. Det er utroligt, hvor den Kappe klæder dig fortræffeligt.“ Min yngste Søster var af samme Mening; de forsikrede begge, at denne Hovedpynt forandrede mit Udseende i saa høj en Grad, at jeg blev ganske ukendelig; og jeg erindrer ikke, hvorledes det ene Ord tog det andet, men de lystige Piger fik det Indfald at klæde mig i Fruentimmerklæder og sende mig ned til vor Bedstemoder i Kvalitet af en Stuepige, der søgte Tjeneste, da Bedstemoder netop vilde fæste en ny Pige i Stedet for hendes nuværende, der skulde giftes til Sankt Hans-Dag. De var saa glade over denne Plan, at jeg ikke kunde nænne at forstyrre den, men lod dem udstaffere mig dels med deres eget, og hvor dette var for smaat, med Stuepigens Tøj. De bandt mig forlorne Lokker paa Panden, gav mig Snørliv paa, og da jeg var færdig, holdt de et Spejl for mig; og jeg tilstaar, at jeg selv fandt, at jeg var en overmaade net Pige, lidt vel høj og temmelig stærk af Lemmer, men dog ikke i nogen paafaldende Grad. De instruerede mig, hvorledes jeg skulde bære mig ad i alle Maader, fabrikerede et Skudsmaal fra en bortrejst Dame, hvori jeg blev rost for alle mulige Dyder og Færdigheder, og hvori de tillagde mig Navn af Magdalene Reineke, med hvilket Tilnavn de behagede at opkalde mig efter Reineke Fuchs, som vi i de Dage havde læst sammen. De lukke-

de mig nu ud paa Trappen og gik ind til Bedstemoder, hvor de ganske stille satte dem ned. Lidt efter ringede jeg paa Døren og blev meldt som en lille Pige, der ønskede at tale med Fruen, hvorpaa jeg straks blev indladt. Jeg nejede ærbødigt og sagde mit Ærinde. Bedstemoder tog sine Briller paa, betragtede mig og læste mit Skudsmaal. Derpaa hørte jeg hende sige til mine Søstre: „Det er en meget vakker Pige." „Ja," svarede den ældste ganske alvorlig, „saadan en Pige skal man lede længe efter." Bedstemoder spurgte nu om min Duelighed, om jeg ingen Kæreste havde o. s. v., og da jeg havde besvaret alle disse Spørgsmaal til hendes Tilfredshed, gik hun hen til en Kommode og hentede Fæstepenge, som hun leverede mig. Men nu kunde mine Søstre ikke længere tilbageholde deres skingrende Latter, og Komedien havde Ende. Den venlige, gamle Kone fornøjede sig imidlertid saa meget over den, at hun forlangte den gentagen for min Fader, som man ventede samme Aften. Man lod mig atter træde ind, Bedstemoder udbad sig min Faders Raad, han betragtede mig ligeledes uden at kende mig, og den hele Scene endte ligesom forrige Gang med stor Latter og Lystighed. Siden sagde min ældste Søster til min Fader: „Dersom du vil belønne Adolf, fordi han har spillet sin Rolle saa ypperligt til alles Fornøjelse, saa send ham i Morgen i et Ærinde til Etatsraad D., thi han er dødelig forelsket i samme Herres Datters Portræt. „Min gode Søster kunde aldrig udtænkt en større Belønning for min Føjelighed. Min Fader lo, men afslog aldeles hendes Bøn, idet han tilføjede, at det kunde ikke hjælpe mig til andet end til at komme ind i Etatsraadens eget Kontor og høre ham vidtløftigt fortælle om sin Proces, hvilket kunde være kuriøst nok for en Liebhaver, men ikke trøste en Elsker. Til hans Familie vilde jeg ikke blive indført. „Desuden," vedblev han, „naar man er forelsket i et Portræt, skal man meget vogte sig for at se Originalen; thi det er ligesom at se et Teater ved Dagens Lys."

Jeg var i denne Henseende af anden Mening. Jeg tænkte Dag og Nat paa Midler til at nærme mig Therese. Da min lille Gave var bleven saa vel modtagen, brændte jeg af Iver efter at komme frem med en ditto. Hvor jeg gik, paa Gader og Stræder, saa jeg mig om efter noget, som kunde være passende til denne Hensigt. Endelig opdagede jeg et overmaade dejligt Pommeranstræ, paa een Gang fuldt af Blomster og Frugter. Det havde netop den rette Størrelse til at staa i et Vindu. Jeg købte det og bragte det, ligeledes forsynet med et lille Digt, til samme Plads som forrige Gang; og efter at jeg med langt større Møje end sidst havde faaet det lykkeligt ned paa Bordet, lurede jeg bag Plankeværket og titte-de gennem Sprækken og gennem mit Orangetræs Grene ind i Haven. Min Therese kom med sin Broder. Men de gav dem denne Aften ikke i Færd med Urtepotterne. De gik Arm i Arm, ganske langsomt. — Therese holdt sit Lommetørklæde for Øjnene, Broderen knælede for hende, og da de kom saa nær, at jeg kunde høre, hvad de talede, bemærkede jeg, at han med kærlige Ord stræbte at trøste hende. De kom nu til Lysthuset og opdagede min Foræring. — „Ak Gud!" raabte Therese, „der staar da en ny Ærgrelse! Gid jeg turde for Fader, saa vilde jeg gribe det Ulykkestræ i Toppen og kaste det over Plankeværket!" „Nej," svarede Drengen, „det var dog Synd mod det fortræffelige Træ." „Der er ingen Ting fortræffelig," svarede Therese, „naar den kommer fra Kammerjunkeren, fra denne Fætter Otto. Jeg kan aldrig tilgive ham den Sorg, han har gjort mig med den Blomsterkurv forleden. Den stod ogsaa her paa Bordet. Jeg greb den med Glæde, jeg

tænkte"... Hun standsede. „Hvad tænkte du?" spurgte Broderen. „Jeg tænkte ikke," vedblev hun, „at den var fra Otto." „Maaske," sagde Drengen, „er dette smukke Træ dog ikke fra ham; lad os se, hvad dette Brev siger, som hænger i dets Grene!" Han løste det af. De satte dem begge ved Bordet, og Broderen rakte Therese Brevet. Hun stødte hans Haand tilbage. „Jeg gider ikke læse det," sagde hun. „Saa vil jeg læse det for dig," svarede han, idet han aabnede det sammenfoldede Papir og med virkelig Følelse oplæste mit lille Digt. Da det var endt, sagde han: „Nej, ved du hvad, Therese! Det tror jeg dog aldrig, at alt dette kommer fra Fætter Otto. Han kan vist ikke gøre saa smukke Vers." „Det er en velsignet Dreng!" sagde jeg ved mig selv. „Aa hvad!" raabte Therese, „saa kan han jo have faaet en anden til at gøre dem for sig. Du ser jo af dette lille Digt, at det kommer fra den samme Haand som det forrige med Kurven. Det staar der jo udtrykkeligt. Det er ogsaa skrevet med samme Skrift." „Ja!" sagde Broderen langtrukkent, „men," .... — „Men kære Fritz!" vedblev Therese, „Fætter Otto har jo selv tilstaaet, at Blomsterkurven var fra ham, saa maa dette jo være ligesaa. Ak Herregud! jeg kan ikke taale at se hans Foræringer eller høre hans Artigheder." „Nu," sagde Fritz, „har dette smukke Træ ikke gjort andet godt, saa har det dog nogle Øjeblikke adspredt din Sorg over din Marianes Afsked." „Nej, langt fra!" udbrød Therese, „det har kun ført mine Tanker fra hende til en endnu større Ulykke. O Gud forlade mig! men jeg kan ikke lade være at beklage mig over min Fader. Jeg gør alt muligt for at føje og behage ham. Men han! Uden at tale om, at han vil gifte mig bort mod min Villie, saa berøver han mig desuden med en saadan Haardhed en god Pige, som jeg holdt af, og jager hende paa Døren, som hun var en Forbryderske. Blot for en Mistanke, som .... om den var grundet, kun beviste hendes Hengivenhed for mig." „Græd nu ikke mer, Therese!" sagde Fritz kærlig, „vi skal nok finde en anden flink Pige til dig." „Ak!" udbrød Therese, „en flink Pige, det er ikke det, jeg spørger efter. Det Arbejde, jeg forlanger af hende, er meget ringe, men Fader tilstod mig en dannet Pige til Hjælp i mine smaa Beskæftigelser, til Selskab i min Ensomhed. Jeg lever jo saa stille og kommer jo saa sjældent ud. Derfor er det mig behageligt at have et ungt Fruentimmer om mig, som jeg kan holde af. Min bedste Fritz!" tilføjede hun, idet hun slog sine Arme om Broderen, „Gud ske Lov, jeg har dig! Naar du kommer hjem fra Skolen, synes mig ret, at jeg bliver oplivet, og naar Fader skænder paa dig, saa maa jeg altid græde." „Min bedste, kære Therese!" raabte Fritz, „for min Skyld maa du aldrig græde. Jeg er altid glad, og det maa du ogsaa være. Fader er ikke streng imod mig. Nej, lad os skønne paa, at vi nu har det godt. Tænk paa forrige Tider. Husker du, hvorledes vi har stjaalet os her ned i Haven om Natten for at tale sammen og græde sammen? Kan du erindre, da vi laa syge af Skarlagensfeberen og bad til Gud om at dø med hinanden, som det bedste, der kunde hændes os? Men den gode Gud vidste bedre, hvad der tjente, thi nu, da du styrer Huset, saa er alle levet op, fra Fader af og ned til Kattene og Gaardhunden. Trøst dig, kære Pige! Lad os nu gaa op; jeg tager det smukke Træ med og sætter det i dit Vindue. Se de dejlige Blomster og Frugter! De ser saa venlige ud, som om de vilde bede dig om Forladelse, fordi de kommer fra Fætter Otto." Med disse Ord tog den gode Fritz Urtepotten i den ene Arm, gav sin Søster den anden og vandrede med hende ud af Haven.

Dersom denne Scene paa den ene Side betog mig al Lyst til at komme frem med flere anonyme Digte og Foræringer, saa forøgede den paa den anden i højeste Grad min Interesse for min elskede. De to Søskendes Kærlighed og Modgang rørte mig usigelig, og en sand Hengivenhed forenede sig med min ungdommelige Elskovsrus og indgav mig en saa brændende Længsel efter at nærme mig Therese, efter at tjene hende og frelse hende fra den forhadte Bejler, at intet syntes mig umuligt for at naa mit Maal. Jeg misundte den af hende omtalte Mariane, for hvis Skyld hendes Frøken var saa bedrøvet, og ved en Idéforbindelse, som naturligt opstod ved Erindringen om min Forklædning og den Rolle, jeg for nogle Dage siden havde spillet, faldt jeg paa det helt naragtige Indfald i denne Forklædning at melde mig hos Therese og gentage den saa vel spillede Rolle, blot i den Hensigt at se hende Ansigt til Ansigt, at nyde den Lykke selv at tale med hende og for Resten overlade til den blinde Gud, hvad Salighed der maaske kunde lade sig udspinde af denne Tête-à-Tête. Langt ud paa Natten øvede jeg mig i, hvad jeg vilde sige, i alle Slags smaa Hentydninger paa min virkelige Stilling og mine Følelser; jeg foresatte mig at være dristig og udmalede i Indbildningen, hvorledes Therese vilde ane Sammenhængen, vilde blive saaret af samme Pil som jeg, og kort sagt: det lille Eventyr opfyldte mig med Henrykkelse.

Næste Dag gik jeg til mine Søstre og fortalte en opdigtet Historie om en Spøg, jeg havde aftalt med en Ven, hvortil vi gerne vilde bruge den pudserlige Forklædning. De unge Piger forlangte ikke bedre end at gentage den forrige Maskerade, og da jeg henimod Aften kom tilbage til dem, udstafferede de mig endnu smukkere end første Gang. Skudsmaalet havde jeg beholdt, og med dette i Haanden begav jeg mig til Etatsraad D.s Gaard og betraadte nu det lykkelige Sted, hvor min tilbedte levede. Den blotte Tanke om at aande samme Luft som hun satte mig i en sød Forvirring, der betog mig en stor Del af mit friske Mod. Med bankende Hjerte fulgte jeg Tjeneren, der førte mig til hendes Værelse, efter at jeg først havde ventet en lille Stund i Køkkenet, hvor to Tjenestepiger, af hvilke den ene var gammel og graa, havde mønstret mig med kritiske Blikke. Endelig stod jeg for min Thereses milde Øjne. Hvor hun var dejlig! hun forekom mig, saaledes set i Nærheden, endnu smukkere, end jeg havde forestillet mig. Med sagte Stemme fremstammede jeg mit Ærinde: at jeg havde hørt, at Frøkenen søgte en Kammerpige. Min Undseelse, der var langt fra at være forstilt, skulde ikke have gjort nogen Jomfru Skam. Therese betragtede mig tavs, tog mit Skudsmaal og læste det opmærksomt. Derpaa leverede hun mig det tilbage og sagde med yndig Stemme og med et Udtryk af Undseelse, der satte lidt Mod i mig: „Det er jo et fortræffeligt Skudsmaal. I tre Aar har du tjent hos den Dame, som har skrevet det. Hvor gammel er du da?" „Tyve Aar," stammede jeg. Hun vedblev: „Jeg behøver ikke at spørge, om du forstaar, hvad der udfordres af en Kammerpige; dette Skudsmaal er jo Borgen for din Duelighed. Det er heller ikke nogen egentlig Kammerpige, jeg søger. Jeg er ikke saa fornem at behøve en Kammerjomfru og har virkelig ikke Arbejde til en saadan. Jeg forlanger en god lille Pige, der kan sy og desuden tage Del i de smaa Haandarbejder, hvormed jeg fordriver de ledige Timer. Men især ønsker jeg en Pige af god Opdragelse, som jeg med Fornøjelse kan se om mig og omgaas med Agtelse. Hvilke er dine Forældre?" Det blev mig i samme Stund indgivet at svare, at jeg var Præstedatter fra en af Provinserne, som af ulykkelige Familieomstændigheder var bleven fordreven fra det fædrene Hus. „Tal oprigtigt

med mig," sagde Therese, „hvilke er disse Omstændigheder? Er dine Forældre endnu i Live?" „Min Fader," svarede jeg, „lever endnu, men en haard Stedmoder har lukket hans Hjerte for mig." Gud ved, hvor jeg fik Mod til denne Løgn. Jeg blev ganske rød derover. Therese saa mildt paa mig. „Stakkels Pige," sagde hun, „din Maade at udtrykke dig paa viser, at du var bestemt til en bedre Skæbne end at tjene." „O Frøken!" raabte jeg, „jeg forlanger ingen bedre Skæbne end at tjene D e m." „Om saa er," svarede Therese, „saa mener jeg, at vi vil prøve det med hinanden. I Sandhed, jeg tror, vi passer sammen, og at du hos mig skal glemme dine overstandne Sorger er mig en behagelig Tanke." Hun underrettede mig nu kortelig om mine Pligter i hendes Tjeneste. Hendes lille Kabinet var det eneste Værelse, jeg skulde holde rent og i Orden. En gammel Stuepige, der syntes at høre til Husets Inventarium, og som ikke taalte, at nogen anden blandede sig i hendes Forretninger, besørgede de øvrige Værelser og alle Sovekamre. Jeg skulde sy, brodere med min Frøken, vaske og stryge hendes Kraver og Kjoler og deslige fine Ting, og om Aftenen, naar der ikke var Selskab, skulde jeg skænke Te for Familien og opvarte den ved Bordet. Saa ringe som dette Arbejde end kunde være i sig selv, saa var det jo dog meget mere, end jeg kunde præstere. Dette begreb jeg nok, men kun dunkelt, thi Thereses Nærværelse virkede saa magisk paa mit hele Væsen, at det ikke var mig muligt at rive mig løs og finde en Undskyldning til at trække mig tilbage. At gaa bort uden at vide, hvorledes jeg kunde komme igen, forekom mig umuligt. Therese vedblev imidlertid at tale og sagde, at jeg skulde bebo et eget Værelse oven over hendes Sovekammer, fra hvilket der gik en Klokke op til mit, og at jeg aldeles ikke skulde være afhængig af noget andet Menneske end hende. (Hvilken Elsker kunde dog modstaa en saadan Fristelse?) Endelig tilbød hun mig en aarlig Løn og spurgte, om jeg var fornøjet med den? „Jeg er fornøjet med alting," svarede jeg, „naar jeg blot maa være hos Dem." Hun hentede nu en Specie og lagde den i min Haand med de Ord: „Saa fæster jeg dig hermed." Ganske ude af mig selv greb jeg hendes Haand og kyssede den med en saadan Heftighed, at jeg selv blev forskrækket derover. Taarerne stod mig i Øjnene. Therese saa paa mig. „Stakkels Pige!" sagde hun nok en Gang, „stakkels Lene! saaledes hedder du jo? Nu, vær ved frisk Mod! jeg haaber, vi skal blive fornøjede med hinanden." Og saaledes var nu den unge Mand fæstet til Kammerpige.

Da jeg igen befandt mig ude paa Gaden, var det, ligesom jeg vaagnede af en sød Drøm. Med et Slags Forfærdelse tænkte jeg paa, at jeg havde bedraget min elskede og paataget mig Forretninger, som jeg aldeles ikke forstod. Det var temmelig mørkt, jeg gik langsomt op og ned ad Gaden og overlagde, hvad jeg skulde gøre. Gaa tilbage næste Aften og under et eller andet Foregivende levere Fæstepengene fra mig var det simpleste. Jeg tog den Specie frem, som jeg havde modtaget. „Give denne tilbage!" sagde jeg til mig selv, „denne, som jeg har modtaget af Thereses Haand! „„Saa fæster jeg dig hermed!"" sagde hun. O, søde Ord, som lyder i mit inderste Hjerte! Nej, jeg kan ikke skille mig ved denne Skat. Denne ene Specie er for mig mere værd end en hel Tønde fuld af dens Brødre. Men jeg kan jo beholde denne og give en anden i Stedet! Men naar jeg saa i Morgen Aften gaar fra dette Sted, saa kommer jeg ikke mere tilbage, saa kysser jeg aldrig mere hendes Haand, saa har hun i k k e f æ s t e t mig til sig selv, til sin egen Ejendom. En anden skal da være hos hende, skal nyde den Lykke at

være afhængig af intet andet Menneske end hende; en anden skal hos hende glemme sine overstandne Sorger. Nej, hendes søde Ord har fængslet mig! Nej, jeg kan ikke afstaa fra denne skønne Lod, som tilbydes mig, jeg maa gribe denne Lyksalighed, det maa gaa, som det vil. Jeg bedrager hende ikke. Jeg vil vaage over hende, tjene hende, redde hende. En Ven, en Skytsaand vil jeg være hende." Jeg lagde nu min Plan efter, Omstændighederne ganske fornuftigt. Jeg eftertænkte mine kvindelige Færdigheder. De reducerede sig egentlig til slet intet. Strikke kunde jeg lidt. Det havde jeg i min Barndom lært for Spøg. Dette var Summa Summarum af alt, hvad jeg forstod, og det endda maadeligt nok. Først om otte Dage skulde jeg tiltræde min Kondition. I den korte Tid vilde jeg forsøge, hvad Flid og god Villie kunde lære mig. Men desværre! Dette vilde dog sikkert blive utilstrækkeligt. I samme Øjeblik fik jeg en Indskydelse, der syntes at komme lige fra Himlen: Jeg erindrede mig pludselig, at paa en af mine mange Vandringer omkring Thereses Bolig var jeg en Gang bleven anholdt af en Kone, der med sin Datter stod i den næste Husdør. Disse Personer kaldte mig ved Navn, den Gang til min største Ærgrelse, og bad mig om endelig at gøre dem den Ære at træde ind i deres Stue. Ved nærmere Øjesyn besindede jeg mig paa, at Datteren havde en kort Tid tjent i min Faders Hus, og da jeg ikke uden Uhøflighed kunde blive dem kvit, gik jeg ind med dem og maatte nu udholde en lang Klagesang, som Moderen førte over vor gamle Jomfru Susannes Urimelighed, der havde skilt den unge Pige ved hendes Tjeneste. Nu, sagde Moderen, ernærede hun sig ved Syning og var saa stærk i denne Kunst, at hun i Forening med en yngre Søster kunde sy den eleganteste Damekjole paa een Dag; og lige saa dreven var hun i al anden Modepynt. Hun bad mig derfor at rekommandere hende til mine Søstre og andre Damer af mit Bekendtskab. Denne Begivenhed, som, da den indtraf, var mig hel uvelkommen, syntes mig nu et Nødanker, der raktes mig af en gunstig Skæbne. Jeg gik straks hen til den omtalte Sypige, udgav mig for en Stuepige hos en i Nærheden boende Dame og sagde, at min Frøken havde Arbejde, hun gerne vilde lade forfærdige hos hende, paa det Vilkaar, at det blev færdigt til bestemt Tid, der ofte var saa kort, at Natten maatte anvendes dertil, men at hun i dette Tilfælde ogsaa vilde betale den dobbelte Syløn for det. Sypigen indgik med stor Fornøjelse dette Vilkaar og paatog sig ligeledes fin Vask og Strygning. Noget beroliget herved gik jeg til mine Søstre, hvor jeg hurtigt omklædte mig og ilede hjem for at overlade mig til mine Tanker. Det første, jeg gjorde, var at bore et lille Hul i den kære Specie, hvorigennem jeg trak en Snor og bandt den om min Hals, idet jeg kyssede den mange Gange og gentog for mig selv de søde Ord: „Saa fæster jeg dig hermed."

Den næste Morgen stod jeg meget tidligt op og gik ned til Susanne, som efter min Beregning ganske rigtigt lod en nylig ankommen Pige gøre rent under sin Opsigt, imedens hun bestandig irettesatte hende og viste hende, hvorledes det skulde gøres for at være, som hun plejede at sige, perfekt. Jeg stod og studerede denne Kunst, uagtet Jomfru Susanne flere Gange paamindede mig om at forføje mig bort. Da jeg kendte den gode Susannes svage Side, saa roste jeg højlig hendes Orden og Duelighed, og, ligesom for at gøre Pigen til Skamme, tog jeg ogsaa en Kost og bad Jomfruen se, om ikke jeg bar mig ret godt ad. Det morede den gamle Husholderske, hun viste mig til Rette, lod mig siden

tørre Støvet af Møblerne og fandt saa stort Behag i det huslige Talent, hun saaledes opdagede hos mig, at hun nogle Dage efter tillod mig at polere Vinduer tilligemed hende; og en anden Gang, da jeg saa mit Snit, underviste hun mig ogsaa i Strygning; men heri bragte jeg det ikke videre end til at kunne stryge et Tørklæde; thi da jeg vilde forsøge min Kunst paa en broderet Kappe af Jomfru Susannes, var jeg saa uheldig baade at brænde den og rive den i Stykker, et Tab, som jeg naturligvis samme Dag erstattede. Hos mine Søstre var det mig endnu lettere at skaffe mig nogen Undervisning i Syning. Jeg satte mig hos dem, medens de arbejdede, gav mig i Snak med dem om deres Færdighed i Arbejdet, paastod, at det var ingen Sag at sy og brodere, at jeg godt kunde gøre det samme, hvis jeg vilde, og fik dem saaledes ganske naturligt til at informere mig i disse Arbejder. Saadan en mandlig Elev, som man kan udle, og hvem man kan vise, hvor kunstigt og vanskeligt det er at frembringe Fruentimmer-Netheder, er altid velkommen hos de unge Damer. Den Iver og Vigtighed, hvormed jeg lagde mig efter disse Ting, opvakte en stor Fornøjelse hos mine Lærerinder. Halve Dage sad jeg saaledes hos dem, hvilket ordentlig rørte Bedstemoders Hjerte, saa jeg en Gang hørte hende sige til min Fader: „Hvor uskyldig er dog vor Adolf! I Steden for at gaa efter Fornøjelser som andre unge Herrer sidder han her og morer sig med sine Søstre. Jeg kunde gerne sige, at han leger med dem som et Barn.“ Det ikke just for Uskyldighed berømte Barn, der legede med mig og bragte mig til at gaa i samme Fodspor som Herkules, Hagbart og flere glorværdige Helte, beherskede mig saa ganske, at jeg i disse otte Dage næsten tilbragte hele Natten paa mit ensomme Kammer med at øve mig i at sy, og min utrættelige Flid bragte mig saa vidt i Kunsten, at jeg meget net kunde sømme og sy Skørtet af en Fruentimmerkjole, hvilket sidste Mesterstykke jeg foretog under mine Lærerinders Opsigt. Desuden lærte jeg at sy paa Kannevas, det vil sige den simple Syning, hvormed man udsyr Bunden af Broderi. Disse Færdigheder udgjorde den vanskeligste Side af min lille Intrigue, alt andet havde jeg med Lethed ordnet. Jeg havde bedet min Fader tillade mig at rejse til Jylland til en god Ven og tilbringe en Maaned eller to hos ham. Jeg brugte den Forsigtighed at aftale med min Familie, at den under min korte Fraværelse ikke maatte vente Brev fra mig, med mindre noget usædvanligt skulde indtræffe. Til min Ven i Jylland skrev jeg derimod, og idet jeg betroede ham en Del af Sandheden, bad jeg ham ikke forraade mig i paakommende Tilfælde, men sende mig under Adresse „Magdalene Reineke“ de Breve, der muligvis kunde indløbe til mig. Saaledes mente jeg at skjule mit hemmelige Ophold i Hovedstaden. I Henseende til min Ekvipering havde jeg i al Stilhed henvendt mig til en duelig Modehandlerinde, der var berømt for sit føjelige Gemyt og sin Overbærelse med Ungdommens Svagheder. Hos hende bestilte jeg alt, hvad der hørte til en net Kammerpiges Garderobe, under Foregivende af, at jeg var saa ædelmodig at ville udstyre en saadan Person. Jeg var færdig baade at le og græde ved Tanken om, hvad min Fader dog vilde sige, ifald han vidste, hvorledes jeg anvendte mer end Halvparten af de Penge, han havde foræret mig.

Da den Dag kom, paa hvilken jeg skulde gaa i min Kondition, lod jeg, som jeg indpakkede mine Klæder, hvilke jeg derimod forvarede i mine Gemmer, hvortil jeg medtog Nøglerne. Men derpaa lod jeg en stor Kuffert bringe hen paa et Værtshus,

hvorhen jeg selv begav mig efter at have taget Afsked med min Familie. Siden lod jeg Kufferten bringe hen til Modehandlerinden og pakke fuld af mine Fruentimmerklæder og øvrige Tilbehør til mit nye Kons Fornødenheder, hvorpaa jeg igen lod den bære til Værtshuset, hvor jeg stille forblev til Aften. Da omskabte jeg mig til en net Tjenestepige, og med min Kuffert, som en Sjover bar efter mig, begav jeg mig, paa een Gang lyksalig og forlegen, til min elskedes Hjem, som nu ogsaa skulde være mit.

Therese modtog mig med Mildhed. Jeg styrkede mit vaklende Mod med et Kys paa hendes Haand. Hun selv anviste mig mit Værelse, der var meget net med et Skab i Væggen, hvori jeg kunde gemme mine Klæder og Effekter. Derpaa fulgte jeg hende ned i Dagligstuen, hvor hun befalede mig at dække Tebordet og underviste mig med megen Godhed om, hvad herved var at iagttage. Etatsraaden og den mig forhadte Kammerjunker, Fætter Otto kaldet, traadte ind i Værelset og satte dem til Bords tilligemed min unge Ven Fritz og Therese. Jeg skænkede Te og præsenterede den omkring, alt sammen med stor Forsigtighed og Frygt for at forse mig. Det gik, Gud ske Lov, godt! Kammerjunkeren talte Fransk, Etatsraaden svarede ham paa halv gebrokken Fransk, halv Tysk, som var denne Herres Modersmaal. Fritz og Therese talte kun lidt og for det meste Dansk. Herrerne betragtede mig fra øverst til nederst. Kammerjunkeren udbrød i Lovtale over min Person og svor paa, at jeg var en fuldkommen romersk Skønhed; saadanne sorte, brændende Øjne, saadan en klar, brunlig Teint, saadanne prægtige, junoniske Former kunde umuligt skrive sig fra dette taagede Land. „Min skønne Kusine," sagde han, idet han henvendte sig til Therese, „hvor har De faaet fat paa denne Pige?" Etatsraaden skelede til mig, gjorde en skæv Mund og sagde: „Ja paa min arme Sjæl! Et allerkæreste Barn! Se, det er nodet end den falmede Mariane. Det kan jeg lide, at du har fæstet en saadan Pige!" Jeg havde meget ondt for ikke at briste i Latter, men lod naturligvis, som om jeg intet Ord forstod af, hvad der blev sagt.

Efter Bordet befalede Therese mig at tage et Lys og følge hende til sine Værelser. Jeg var ung og forelsket. I de Drømme, som i de senere Dage havde beskæftiget mig, havde et af de lyseste Punkter været den Omstændighed, at jeg rimeligvis skulde klæde min Frøken af og paa. Men da det forønskede Øjeblik nærmede sig, følte jeg mig betagen af en Følelse, som jeg gerne kunde kalde Skræk. En dyb Undseelse, Samvittighedsnag over det Bedrageri, hvormed jeg vilde misbruge denne uskyldiges Tillid, overfaldt mig i en saadan Grad, at alting løb rundt med mig. Da vi kom ind i hendes Kabinet, befalede hun mig at tænde en Lampe, som stod paa Bordet, og sagde derpaa, at jeg nu kunde tage Lyset med mig. Det var mig næppe muligt at fremstamme: „Har Frøkenen ikke mere at befale?" Og en Sten faldt fra mit Hjerte, da hun svarede: „Nej! jeg er altid vant til at klæde mig selv af og paa." Hurtigt ilede jeg op paa mit Kammer, og da det ikke var mig muligt at sove, tilbragte jeg en Times Tid med at udpakke min kvindelige Garderobe og ordne den i det store Skab i Væggen. De Mandsklæder, jeg havde baaret inden min Omklædning paa Værtshuset, og som jeg havde medtaget i Kufferten, ophængte jeg allerinderst, hvor de var skjulte af mine Fruentimmerklæder; og en Kasket, jeg ligeledes havde haft paa, lagde jeg op paa en Hylde i Skabet.

Næste Morgen stod jeg tidlig op og ilede ned i min Frøkens Kabinet, som jeg straks begyndte at gøre rent. Da jeg var uvant til Arbejde af den-

ne Natur, gik det temmelig langsomt fra Haanden, men da det var færdigt, bemærkede jeg med Glæde, at det var meget ordentligt gjort. Med ubeskriveligt Velbehag opholdt jeg mig i dette lille Værelse, hvor alting syntes mig at tale om min elskede. Med Glæde saa jeg den lille Dompap fra Maleriet staa levende for mig og følge mig med sine klare Øjne. Ogsaa Originalen til Syskrinet stod her. Endnu en anden Bekendt, nemlig mit Pommeranstræ, hilsede jeg i Vinduet. „Du staar her," sagde jeg, „under et falsk Flag ligesom jeg." Jeg gav Blomsterne Vand, forsørgede omhyggeligt Fuglen, dækkede Kaffebordet saa sirligt som muligt, og da jeg saa en fattig Dreng gaa paa Gaden med Martsvioler, kaldte jeg ham op og købte nogle, som jeg udbredte paa en lille Glaskop, hvilken jeg stillede paa Kaffebordet. Da jeg var færdig med alt dette, kastede jeg et Kys til Sideværelset, hvor min Therese endnu hvilede, og derpaa skyndte jeg mig op paa mit Kammer, hvor jeg efter at have anvendt al optænkelig Flid paa mit Toilette ordnede mine Syapparater paa et lille Bord ved Vinduet og satte mig der, medens jeg ventede paa, at min Frøken skulde ringe paa mig. Vinduet gik ud til Haven. Kammeret havde to Fag; foran det ene stod et højt Kastanietræ, hvis Grene naaede lige til Ruderne; fra det andet oversaa man Haven. Ved dette sidste satte jeg mig. Med hvilken underlig Følelse saa jeg nu dette Sted, som jeg saa godt kendte, men aldrig havde betraadt. Fra denne Side tog det sig ganske anderledes ud. Lige under mine Vinduer stod de Blomsterpotter, som Therese og Fritz tilforn plejede at bære ind om Aftenen; hist stod Bordet i Lysthuset, bag hvilket jeg havde luret. Jeg var besynderlig til Mode, forvirret, men dog lyksalig.

Endelig hørte jeg den kære Klokke og fløj ned til min Herskerinde — i Ordets dobbelte Betydning. Hun sad ganske paaklædt i sit Kabinet og modtog mig smilende, roste mig for Værelsets nette og omhyggelige Behandling og spurgte, fra hvem de duftende Violer skrev sig. Da jeg nu undseelig svarede, at de kom fra mig, takkede hun mig, og jeg troede at bemærke, at hun var glad over, at denne ringe Gave ikke var en Opmærksomhed af den forhadte Bejler. Hun befalede mig at bringe hendes Kaffe, og medens hun nød sin Frokost, spurgte hun, om jeg havde faaet min; og da jeg benægtede det, skænkede hun selv en Kop Kaffe og bød mig den, hvorpaa hun irettesatte Stuepigen, der kom igennem Værelset, fordi denne ikke bedre havde sørget for den nye Pige. Siden leverede hun mig noget Tøj med Befaling deraf at sy hende en Kjole. Det gyste i mig ved Tanken om, at jeg skulde tage Maal til denne, thi ihvor meget jeg end glædede mig til en saadan Lykke, vidste jeg dog meget vel, at jeg aldeles ikke forstod at tage Maal. Men en god Aand, som, idet den nægtede mig Opfyldelsen af mit Ønske, forhindrede mig med det samme fra at prostituere mig, var øjensynlig med mig i disse Begivenheder, thi straks efter sagde hun, at jeg ikke behøvede at tage Maal af hende, men af en Kjole, der passede fuldkommen, og som hun anviste mig i sin Garderobe. Med denne ilede jeg i al Stilhed ind til den omtalte Sypige og overlod hende den vanskeligste Del af samme, medens jeg selv paa mit Kammer ivrigt arbejdede paa den lettere, og næste Dags Aften bragte jeg allerede den færdige Kjole til min Herskerinde og indhøstede megen Berømmelse for mit gode og hurtige Arbejde. Samme Manøvre iagttog jeg nogle Dage efter med nogle fine Kniplingers Vask og Strygning; og kort sagt, med stor Forsigtighed og List lykkedes det bestandig ved Naboerskens Hjælp at skjule min Mangel paa Duelighed, og jeg selv øvede

mig med saa oprigtig Iver i Fruentimmerarbejde, at jeg daglig tiltog i Færdighed og endogsaa begyndte at finde Smag i disse stille Beskæftigelser, der fordriver Tiden uden at optage alle Tanker, hvilke imidlertid frit kan svæve om i Fantasiens Regioner.

Mit Forhold til min Frøken blev om kort Tid meget behageligt. Det hændte sig, at Fritz, som jeg fra første Øjeblik havde fattet Godhed for, ogsaa godt kunde lide mig. Han kom undertiden op paa mit Kammer, gav sig i Snak med mig og betroede mig sine smaa Bekymringer. Iblandt disse var en stor Vanskelighed med at forstaa de franske Lektier og komme ud af at skrive den Stil i dette Sprog, som blev ham foresat i Skolen. Da han nu en Gang sad og sukkede over sin Bog, skete det næsten mod min Villie, at jeg kom til at hjælpe ham, saa han den næste Dag stod sig fortræffeligt i Skolen. Naturligvis benyttede han sig nu i denne og flere Henseender af min Hjælp og fortalte sin Søster om mine uventede Talenter, hvilket hun med stor Forundring ytrede for mig. Jeg indsaa min Uforsigtighed og sagde: „Lad det ikke forundre Dem, kære Frøken! Min Fader var Præst, hvilket jeg allerede har haft den Ære at sige Dem. Vi havde en duelig Huslærer, og det morede mig at tage Del i den Undervisning, som han gav min Broder.“ Therese saa alvorligt paa mig og tog min Haand. „Kære Lene!“ sagde hun, „jeg mærker bestandig mer og mer, at du er en Pige, der i Dannelse vistnok overgaar den, som Skæbnen har gjort til din Herskerinde. I Sandhed, jeg skammer mig over, at du skal tjene mig og gøre Arbejder, som jeg skal skaanes for.“ Inderlig rørt over hendes Godhed udbrød jeg: „Bedste Frøken! jeg er vant til langt mere anstrengende Arbejde end det, jeg gør for Dem.“ „Ak!“ svarede hun med et yndigt Udtryk af Vemodighed, „jeg er selv afhængig og formaar ikke, som jeg ønskede, at forandre vor Stilling for alles Øjne, men imellem os selv indbyrdes vil jeg anse dig for min Veninde og haaber, du vil være det.“ Jeg bukkede mig for at kysse hendes Haand; hun trak den tilbage og trykkede paa min Pande et Kys, der som en brændende Nafta for igennem alle mine Aarer.

I denne Tid hændte det sig ogsaa, at min Frøken havde et Arbejde for, hvorved hun skulde bruge en Tegning, der ikke vilde lykkes. Jeg tegnede meget godt og forstod endogsaa lidt at male. Jeg tilbød min Tjeneste, og Therese fandt saa stor Behag i mine Tegninger, at vi aldeles opgav det begyndte Broderi, hvortil Tegningen først skulde være brugt, og derimod med Iver lagde os efter at tegne og male. Deraf fulgte, at jeg tilbragte det meste af Dagen i min Herskerindes Værelse og nød den for en Elsker uskatterlige Lykke at give hende Undervisning i en Kunst, som hun fortrinlig yndede. Om Aftenen maatte jeg undertiden til Afveksling læse højt for hende, medens hun arbejdede paa et eller andet Haandarbejde. Fritz var da ofte Trediemand ved disse stille Aftenunderholdninger.

En Maaned var saaledes gaaet, og i Sandhed, jeg vil, saa længe jeg lever, kalde den mit Livs Honningmaaned. Jeg var stedse hos min elskede; hver Dag blev hun mig kærere, og hver Dag fik jeg mere Del i hendes Fortrolighed og Venskab. Ofte sagde hun, at aldrig havde noget Menneske, saaledes som jeg, forstaaet at forsøde hende det daglige Liv med smaa Opmærksomheder. En Gang fæstede hun sine søde Øjne paa mig og sagde: „Jeg ved ingen, der har saadanne Øjne som du, Lene! Naar du saaledes ser paa mig, føler jeg ret, at du har mig kær.“ Saa ubeskrivelig salig som disse Ord gjorde mig, saa meget nedslog det mig der-

imod, da hun tilføjede: „Din ærlige og aabne Karakter lyser ud af dit Ansigt. Jeg kunde snarere tro, at Maanen faldt ned fra Himlen, end at du kunde bedrage mig.“ Hvad jeg svarede, ved jeg ikke; min Forvirring kan ikke beskrives, og med hver Dag der gik, tiltog den Uroliglighed, der i ensomme Timer overfaldt mig ved Tanken om Umuligheden af, at min Lykke kunde vedvare synderlig længe. Hvad Ende dette skulde faa, begreb jeg ikke selv, thi med al Thereses Yndest for mig turde jeg dog endnu ikke tænke paa at aabenbare hende min Hemmelighed. Der var desuden adskilligt, som gav mig Stof til at gruble. Der var noget i Thereses Væsen, som var mig uklart, og noget, som ængstede mig for hendes Skæbne. Det sidste var en alt for stor Blødhed, for ikke at sige Svaghed i hendes Karakter, der bragte hende til at skælve for andres Vrede eller Haardhed, især for hendes Faders, som hun aldrig turde sige sin opriglige Mening, hvorved det var at befrygte, at han let kunde misbruge hendes store Lydighed til at tvinge hende til at indgaa et forhadt Ægteskab. Med denne tilsyneladende Mangel paa egen Villie forbandt hun en indre Bitterhed over den uretfærdige Tvang, man brugte imod hende, en Bitterhed, der var saa meget dybere, som den aldrig ligefrem udbrød i Modstand. Men hvad der syntes mig uklart hos hende, var en besynderlig Tungsindighed og Tavshed, hvori hun undertyden hensank, uden at jeg kunde ane Grunden, hvilket særdeles ængstede mig og indgav mig en Mistanke om, at en hemmelig Sorg — med Angst tænkte jeg, maaske en ulykkelig Kærlighed — tyngede paa hendes Hjerte. Naar jeg vovede at spørge hende, trykkede hun min Haand, rystede paa Hovedet og svarede intet. Det forekom mig ogsaa helt besynderligt, at hun, der satte saa liden Pris paa al Fornøjelse uden for Huset, græd, den første Gang hendes Komedieaften indtraf, efter at Teatersæsonen var ophørt. Jeg bemærkede ogsaa et Par Gange, at hun og Fritz havde smaa Hemmeligheder med hinanden. Men paa den anden Side var der ingen Grund til at befrygte en lykkelig Medbejler. Hvem skulde det være? I Huset kom intet Menneske, paa hvem jeg kunde kaste Mistanke. Man levede overordentlig stille. En Gang om Ugen samledes nogle Herrer og Damer af Familien og nogle gamle Bekendte, men iblandt disse var ikke en eneste, der kunde gælde for en Elsker, og daglig kom aldrig nogen. Fremdeles gik Therese sjælden i Besøg og syntes altid at vise største Ulyst til at komme i Selskab. Hendes stille Beskæftigelser, hendes huslige Liv, den lille Have var hendes Verden, hendes Broder hendes eneste inderlige Kærlighed, og ogsaa til mig syntes hun at slutte sig med et varmt Hjertes Hengivenhed. Sin Fader ærede hun højt, men Frygten for den Strenghed og opfarende Heftighed, hvormed han vidste at gøre sin Villie gældende, underkuede hendes barnlige Kærlighed til ham. Fætter Otto derimod var hende virkelig forhadt. Han boede i Huset, hvor hans Onkel efter hans Hjemkomst fra Udlandet havde overladt ham et Par Værelser. Dette var os en sand Byrde, thi da denne unge Herre havde mange Fritimer, forkortede han Tiden med at komme ind til sin Kusine, og naar han først havde fortalt os Dagens, i hans Mund vidunderlige Nyheder, gik han som oftest over til at tale om sin Kærlighed og overhænge sin Forlovede, som han kaldte hende, med at give ham sit højtidelige Ja og bestemme deres Bryllupsdag. Til disse hans Hjertes Udgydelser benyttede han sig altid af det franske Sprog, paa det jeg ikke skulde forstaa ham. Therese svarede ham enten slet intet eller gav ham et kort, meget bittert Svar, men som dog ikke indeholdt det gan-

ske klare Nej, som jeg ønskede, hun skulde give ham. Ofte naar han nu forlod os, græd hun og fortvivlede ved Tanken om at skulle tilhøre ham. Paa mine Forestillinger om at tage Mod til sig og aabenlyst erklære sin Fader og ham, at hun aldrig vilde indgaa dette Ægteskab, svarede hun altid: „Det tør jeg ikke! Ak du ved ikke... du kender ikke Fadet!“ Denne Frygtsomhed og Raadvildhed tilskrev jeg en ond Stedmoders haarde Behandling, hvorunder den stakkels Pige var opvokset. Tanken herom forøgede min Kærlighed og mit brændende Ønske, at se hende lykkelig og fri.

I mine Forhold i dette Hus var imidlertid indtraadt noget højst naragtigt, der undertiden forlystede mit ungdommelige Lune, men som dog i Tidens Længde blev meget besværligt. Min kvindelige Maske havde nemlig haft den Ære at gøre to Erobringer. To Mænd sukkede for mig: Kammerjunkeren og Etatsraaden var begge indtagne i mine Yndigheder. — Etatsraad D. var ingen gammel Mand, men hans store Korpulence gav ham saa meget Udseende af at bære Alderens Byrde, at det i høj Grad forundrede mig, da jeg faa Dage efter min Indtrædelse i hans Hus hørte ham erklære mig sin uimodstaaelige Kærlighed og gøre mig alle Slags glimrende Tilbud, og det med en Lidenskab, med en Mangel paa Selvbeherskelse, der ikke engang vilde klæde et ungt Menneske, men som blev ubeskrivelig latterlig hos en Mand af Etatsraadens Alder og Væsen. Meget ofte gav han sig Ærinde op paa mit Kammer under Foregivende af, at et eller andet Stykke af hans Tøj trængte til et Par Sting, og naar jeg om Aftenen opvartede ved Bordet, trykkede han hemmeligt min Haand og sagde mig et eller andet forliebt Ord. To Midler anvendte jeg mod hans Paatrængenhed. Det første bestod i mine fysiske Kræfter, hvormed jeg et Par Gange satte ham uden for min Dør eller gengældte hans Haandtryk saaledes, at han forstummede, hvilket han alt sammen taalmodigt taalte af sin elskede Lene. Det andet Middel var af aandelig og mildere Natur og bestod deri, at jeg paa en snedig Maade vidste at henlede hans Tanker paa hans Proces; derved forgik ham alle verdslige Ønsker. Hermed lykkedes det mig ofte at forskaffe mig Frihed for nogen Tid. Jeg fik ordentlig et Slags Herredømme over ham, og havde jeg virkelig været det, hvorfor jeg udgav mig, tror jeg, at jeg kunde drevet det til at blive hans tredie Frue, saa stor var hans Angst for at miste mig og hans altid aarvaagne Skinsyge. Kammerjunkeren derimod gik frem paa en lemfældigere og en saa udmærket Kavaler værdigere Maade. Han var overbevist om, at den formente Lene, som overalt det hele, kvindelige Køn, kunde ledes, hvorhen man vilde, og at min Modstand kun var et Slags Kræmmerkneb for at formaa ham til at forhøje Købesummen. Dog var han meget begærlig efter at forsikre sig den sortøjede Kammerpige og ogsaa meget skinsyg. I den første Tid af mit Ophold i dette Hus morede det mig meget at høre paa denne unge Herres Fortællinger om de fast utrolige Eventyr, som han havde oplevet paa sine Rejser, og de endnu forunderlige Begivenheder, hvori han her hjemme daglig blev indviklet. Det, man ofte siger om de ældste og bedste: *at intet menneskeligt er dem fremmed*, kunde man i en anden Betydning anvende paa ham, thi i den vide Verden hændte næsten aldrig nogen Ting, som blev en Genstand for offentlig Omtale, uden at han paa en eller anden Maade var personlig indviet deri. Den Rolle af en Konsident, som man plejer at kende utaknemlig, var af alle Roller den, han mest stræbte efter og gav sig Mine af at spille. Blev et Par hemmeligt elskende offentligt forlovede eller et Ægtepar ad-

skilt, da havde han været alle Parters fortrolige og anvendt sin Forstand og Indflydelse hos vedkommende for at styre alt til det bedste. — Døde en mærkværdig Person, saa var Kammerjunkeren den første, til hvem Lægen havde betroet sin Mening om Patientens sande Tilstand; blev en mærkværdig Proces tabt eller vundet, havde han haft største Møje for at undgaa at afgive sit Vidnesbyrd. Ja, blev en Synder henrettet, saa var der endogsaa ubekendte Omstændigheder ved denne ulykkeliges Historie, som hans Sagfører havde betroet Fætter Otto. Nogen Sandhed var der for Resten i alt dette, thi ganske mageløst var hans Talent til at trænge sig ind i andres Forhold og at blande sig i alle ham uvedkommende Ting; intet kunde sammenlignes hermed undtagen den Virtuositet, han var i Besiddelse af, naar det gjaldt at trække sig ud af Forlegenheder, hvori hans poetiske Fiktioner undertiden havde bragt ham. Saaledes erindrer jeg iblandt andet, at der engang udkom et lille, anonymt Skrift, der gjorde en overordentlig Opsigt og vakte en stor Nysgerrighed efter at opdage Forfatteren. Fætter Otto tilstod i vor fortrolige Aftencirkel, at han selv var denne Forfatter. Etatsraaden forundrede og glædede sig herover særdeles. Therese smilte satirisk, Fritz og jeg lo i Stilhed. Alle maatte vi sværge Tavshed. Kort efter gav den virkelige Forfatter sig til Kende, og vi glædede os til at være Vidne til Kammerjunkerens Forlegenhed; men han lo os ud og sagde til Therese: „Det kan De nok selv begribe, min smukke Kusine, at jeg i min Stilling ikke vil være bekendt at give mig af med Skriveri. Rygtet nævnede mig, det var mig emfindtligt, og derfor blev jeg enig med den Mand, hvis Navn nu nævnes, at overlade ham Æren og Fordelen. Stakkels Djævel! han kan trænge til begge Dele. Vi er for Resten gode Venner, og det skal være mig en Fornøjelse, om de laante Fjer kan gøre hans Lykke. Men Gud bevare os! det bliver da mellem os. Dersom det, jeg her siger eller forleden sagde, kom ud i Byen, saa svor jeg mig fra det.“ Paa denne Maade gik det altid med Kammerjunkerens Historier, og man maatte ofte fristes til at tro, at han kunde hekse, saa god Besked vidste han om alle Familieforhold og alt nyt i Byen, hvilket han efter at have modtaget i den raa Substans siden tillavede efter sin egen Kogebog.

En Gang kom han en Aften med stor Selvtilfredshed og sagde, at nu kunde han fortælle noget, han hidtil havde fortiet, men som angik Familien og især Therese. „Hvad mener De?“ sagde han, „den unge L., eneste Søn af Onkels Advokat, er bleven dødelig forelsket i min Therese blot ved at se hendes Portræt paa Udstillingen.“ „Hvad siger du?“ spurgte Etatsraaden, „Advokat L's Søn?“ „Ja!“ raabte Fætter Otto, „Adolf L.; jeg kender ham meget godt; det er en ung Fløs, en tosset Laps.“ „Fy! fy!“ afbrød Etatsraaden ham, „tal ikke saaledes om fornemme Folks Børn. Hans Fader fører min Proces. Det er en herlig Mand!“ „Ja det kan gerne være,“ raabte Otto, „men vil De nu bare høre, hvad jeg vil fortælle. Denne unge Hr. L. rendte som en Nar op paa Udstillingen og stod der hele Timer og gabede paa Portrættet. Det kunde nu været ham vel undt, men Lapsen gav sig i Snak med alle, som kom ham nær og brovtede af, at denne Pige skulde blive hans, det koste, hvad det vilde. Dette erfarede jeg og gik straks til ham for at kræve ham til Regnskab for hans Dristighed; men jeg blev lidt højrøstet, og Faderen mærkede Uraad, og inden den til Afgørelsen af vort Mellemværende bestemte Dag havde han sat sin Junker paa et Skib og sendt ham til Jylland, hvor han skal forblive indtil videre under streng Opsigt. Det gør mig ondt, jeg ikke først fik givet ham et lille Produkt.“ Under denne Scene havde jeg staaet ærbar

og skænket Te ved et afsides Bord. Nu kunde jeg ikke længere udholde det. Ude af mig selv vendte jeg mig mod den talende og raabte: „Hr. Kammerjunker!“ Alle saa med Forundring hen til mig. Jeg forstummede over min egen Ubesindighed. — Etatsraaden rejste sig og stammede: „Hvad skal det betyde, Lene?“ Kammerjunkeren lo højt og sagde: „Hvordan er det fat, lille Lene? Er den unge L. maaske din Ven? eller endogsaa din Elsker?“ Therese afbrød ham fortrydelig: „Saadanne udelikate Spørgsmaal gør man ikke en anstændig Pige.“ Jeg havde imidlertid fattet mig og sagde, idet jeg nærmede mig beskedent: „Jeg beder Herskabet om Forladelse. Den unge L. er saa langt fra at være min Elsker, som noget Menneske kan være. Jeg kan ikke engang egentlig sige, at han er min Ven, men vi er Barndomslegekammerater. Hans værdige Fader har gjort min Familie meget godt, og jeg kan ikke taale, at man paa en haanlig Maade omtaler hans Søn. Desuden kender jeg saa meget til den unge L., at jeg ved, han ikke er en Nar, ikke i Stand til at begaa en saadan Lapsestreg som den, hvorfor Hr. Kammerjunkeren beskylder ham, uden at jeg derfor vil fritage ham for Ubesindighed og ungdommelige Daarligheder.“ Kammerjunkeren kastede et lurende Øjekast til mig. „Dersom du var en Mand, Lene, saa maatte jeg jo udfordre dig for dine Ytringer, men nu faar det saa gaa hen. Det gør mig ondt, at jeg har brændt et Brev, jeg i denne Anledning har faaet fra Advokat L., ellers skulde jeg have dokumenteret mine Ord.“ Therese nikkede venligt til mig, Etatsraaden sagde: „Du taler vel for dig, mit Barn! Naa, saa du kender Advokat L.? Saa han har gjort dig og dine godt? Ak den brave Mand! Ja, min Skæbne hviler ogsaa saa noget nær i hans Hænder. Ach Gott! Hør, gode Lene! Ved du ikke, om der skulde være noget i det, at den unge L. har forliebt sig i min Datter?“ Ganske undseelig svarede jeg: „Nej Herre! det ved jeg ikke. Om saa er, har han vist ikke betroet det til noget Menneske.“ „Ak!“ sukkede Etatsraaden, „Gud give, det var sandt! Det var et rigtig godt Baand mellem Faderen og mig. Og den unge L. er et prægtigt Menneske, derom er hele Verden enig, og Advokaten er en svær rig Mand. Det kan man til visse kalde et godt Parti.“ — Kammerjunkeren slog Hænderne sammen og udbrød: „Jeg sidder her og taber Næse og Mund! Hvad mener De, Onkel? De vilde dog vel ikke give ham Therese, som De selv har forlovet med mig?“ „Ej hvad! forlovet mig hist, forlovet mig her!“ raabte Etatsraaden, „kommer den unge L. og frier, saa faar han straks Therese.“ „Og saaledes,“ sagde Fætter Otto, „vilde De bryde Deres Løfte til min salig Moder?“ Etatsraaden foldede sine Hænder: „Ak! vi er alle Syndere. Gud velsigne min salig Søster i hendes Grav! Man lover gerne, hvad man kan, men Omstændighederne forbyder ofte at holde, hvad man lover.“ „Men,“ udbrød Kammerjunkeren, „hvad siger min smukke Kusine hertil? Hun har dog vel en Stemme i denne Sag?“ „Nej!“ raabte Etatsraaden, „Therese er for ung til at have en Stemme i en saa vigtig Sag og for vel opdragen til at træde sine barnlige Pligter under Fødder.“ Disse Ord sagde han, henvendt til Therese, med et Udtryk, der rigtignok var skikket til at forbløffe en ung, frygtsom Pige. Fætter Otto sagde: „At alt dette maa være Deres Spøg, er let at begribe, men jeg tilstaar, at saadan Spøg støder mig. For at berolige mig beder jeg Dem derfor, forinden vi siger hinanden Godnat, at bestemme en Dag til mit og Deres Datters Bryllup, som længe nok er opsat.“ Etatsraaden for op: „Skulde vi her holde Bryllup, medens mit Hjerte bestormes af Ængstelse og Sorg for min ulykkelige

Proces? Nej, inden den er vel overstaaet, saa vil jeg paa min Sjæl ikke høre tale om Bryllup.“ Med disse Ord forlod han Værelset: Kammerjunkeren henvendte sig nu til Therese og sagde med ynkelig Mine: „Ak min højtelskede! hvad siger De nu?“ „Jeg?“ svarede Therese, „jeg siger Gud ske Lov for det Sind, min Fader havde, da han gik! Gud lade hans Proces vare længe endnu!“ „Altid spøger De!“ sagde Fætter Otto, „men den unge L.? hvad synes Dem om ham?“ „Godt,“ svarede hun, „saa længe han er langt borte.“ „Men om han nærmer sig?“ vedblev Otto. „Ja saa,“ svarede hun, „vil han blive mig lige saa modbydelig som“... „Som jeg?“ raabte Kammerjunkeren. „Ja, ærligt talt,“ svarede hun, „som De og enhver anden Bejler.“ Hermed gik hun bort. Kammerjunkeren greb min Haand og sagde med forelskede Blikke: „Du sydlige Dejlighed! du kunde trøste mig for al min Fortræd, om du vilde. Men du er selv min største Sorg. Tror du ikke, jeg begriber, hvordan det egentlig hænger sammen med dig?“ „Nej,“ svarede jeg leende, „det tror jeg virkelig ikke.“ „Ikke det?“ raabte han, „tror du ikke, jeg ved, at den unge L. er din Elsker? Hvorfor skulde du ellers taget dig hans Sag saa nær? Det er desuden noget, jeg længe har vidst.“ „Ja saa?“ svarede jeg, „da De kender den unge L., saa ved De nok den sande Sammenhæng. Men lad mig dog give Dem et godt Raad: Bryd Dem ikke om ham i Henseende til mig, men hos Frøkenen kunde han blive Dem farlig, efter hvad De selv siger.“ „Nej,“ svarede han, „det bryder jeg mig ikke om. Adolf L. er jo saa godt som en Dreng. Han kan da ikke tænke paa at gifte sig, og ene derved kunde han blive mig farlig hos min Kusine. Men lege Kæreste med dig, det kan han nok, og det er mig umuligt at taale.“ „Han er jo langt borte,“ sagde jeg. „Ja, Gud ske Lov!“ udbrød han, „det er min eneste Trøst. Gid han aldrig maa komme mig nærmere end nu! Hu! jeg kan ikke taale at se den Fløs! Hans flove Ansigt er mig lige saa modbydeligt, som dit er mig behageligt.“ — „Det er Indbildning,“ raabte jeg, „men De tænker ikke paa, at De fornærmer mig ved at tale med Ringeagt om Adolf L.“ „Bliv ikke vred, min Lene!“ svarede han, „men hør et fornuftigt Ord! Hvad Fortrin kan dette unge Menneske have i dine Øjne fremfor mig?“ „Ja, det kan De ikke vide,“ sagde jeg leende. „Hør!“ raabte han, „jeg elsker dig, Fanden skal tage mig, langt højere, end han gør.“ „Tag Dem nu i Agt for Fanden,“ svarede jeg. „Ak!“ udbrød han, „du lille, fortryllende Heks! Du driller mig! Du ved alt for godt, hvad Magt dine sorte Øjne“... Jeg afbrød ham: „deler med Frøkenens blaa.“ „Viktoria!“ raabte han, „du er skinsyg. Men lad mig forklare dig“...

Han kom ikke videre i sin Forklaring, thi i samme Øjeblik traadte Etatsraaden ind i Værelset i dyb Negligé, ledende efter noget, med et Lys i Haanden, og da han traf mig tête-à-tête med Kammerjunkeren, der bestandig under den foregaaende Samtale greb mine Hænder og tog mig om Livet mod min Villie, geraadede min korpulente Elsker i et saadant Raseri, at han skreg og støjede, kastede Lysestagen hen efter mig og bar sig ad som et Menneske, der faar et Anstød af Vanvid. Da han ikke kunde mere, kastede han sig paa en Stol og gav sig til at græde. Jeg kunde ikke bare mig for at le. Kammerjunkeren stod og gjorde Grimacer til mig. Da Uvejret i Etatsraadens Sind havde nogenledes opløst sig i Regn, gik jeg hen til ham og spurgte: „Hvorfor er Herren saa bedrøvet?“ „Din Taske!“ hviskede han sagte. Derpaa sagde han højt: „Skulde en retskaffen Mand ikke sørge over at se Usædelighed og Fordærvelse tage Overhaand i sit Hus?

Jeg er en Mand af strenge Grundsætninger, af en sart Moralitet; jeg taaler ikke det mindste uanstændige i min Familie eller i min Nærhed. Du, Lene, er en ung Pige, som jeg skulde staa til Ansvar for, medens du er i mit Hus; du er min Datters Veninde, lige saa meget som du er hendes Pige; og dette Menneske der, det er min Fætter, som frier til min Datter og allerede saaledes inden Brylluppet gaar ekstra." „Ja, kære Onkel," sagde Kammerjunkeren, „hvad skal man sige? Jeg er ung og synes godt om Lene. Lad mig snart blive gift med Deres Datter, saa skal jeg blive sat og fornuftig." I det samme hviskede han til mig: „Bryd dig ikke om, hvad jeg siger, jeg skal nok forklare mig for dig i Morgen." Saa alvorligt som muligt tog jeg Ordet og sagde: „Mine Herrer! De tager aldeles fejl af mig og anser mig for en ganske anden Person end den, jeg er. Tiden vil nok lære dem begge, hvor fri jeg er for Kærlighedsforstaaelse med nogen Mand i Verden, og Hr. Kammerjunkeren ved selv bedst, at jeg aldrig har haft eller vist mindste Tilbøjelighed for ham." „Ja!" raabte Etatsraaden, „det skal jeg nok komme efter, det kan du tro, og Gud hjælpe dig, ifald jeg erfarer, at du bedrager mig." Jeg gjorde et lille Kniks og forlod Værelset.

Jeg ilede til min Frøkens Dør, bankede paa den og spurgte, om hun havde noget at befale. Hun svarede, at jeg skulde træde ind. Hun sad endnu ganske paaklædt uden at have andet Lys end den Skumring, hvormed en Juninat erstattede hendes sædvanlige Lampe. Jeg spurgte, om jeg skulde tænde denne. „Nej!" svarede hun, „men jeg vilde gerne tale lidt med dig." Det forekom mig, som hendes Stemme skælvede, og det faldt mig ind, at hun havde noget at sige, hvorover hun var undseelig, og at hun derfor vilde bruge Mørket til at Slør for sin Forlegenhed. Jeg var ikke mindre forlegen end hun. „Kære Lene!" sagde hun efter nogen Betænkning, „jeg anser dig for min Veninde! jeg kan vist aldrig finde nogen bedre. Jeg holdt meget af min trofaste Mariane, som min Fader berøvede mig, og jeg græd mange Taarer over hendes Tab, men jeg erkender, at Skæbnen har været mig usigelig gunstig ved at tilføre mig dig i hendes Sted, thi du er jo uendelig ophøjet over hende i alle Henseender. Hun var mig en god og trofast Pige, men du er mig en Veninde, som jeg skylder al min Fortrolighed, og allerede for længe siden skulde jeg have betroet dig mine hemmeligste Tanker, dersom jeg ikke havde frygtet for, at du skulde dadle mig og berøve mig dit Venskab. Du forekom mig saa rolig, saa ophøjet over alle menneskelige Svagheder. Men i Aften blev du vred og for op i Hidsighed. Det glædede mig, thi nu saa jeg, at ogsaa du var tilgængelig for Lidenskaber ligesom jeg, og jeg turde da haabe, at du kunde forstaa mig og bære over med mig." Inderlig rørt greb jeg hendes Haand og kyssede den. „O, bedste Frøken!" sagde jeg, „give Gud, at jeg ikke havde mere at bekende for Dem, end De kan have for mig!" Med ubeskrivelig Yndighed svarede hun: „Hør, min Lene! Kom min Fortrolighed i Møde, og skænk mig din. Du elsker den unge L.?" Jeg tav. „Ak! tro ikke," vedblev hun, „at du ved denne Bekendelse skader dig i min Agtelse! Tal dog fortroligt med mig. Jeg fortjener dit Venskab ved mit." „Kære Frøken," udbrød jeg, „ved Gud, De ved ikke, hvor Deres Ord forvirrer mig. Den unge L. er mig vistnok alt for kær; thi for at føje hans Ønsker har jeg indladt mig i et Forhold, som jeg bebrejder mig haardt i dette Øjeblik, da jeg staar her for Dem, som er Uskyldigheden og Renheden selv. Men... hvad skal jeg sige? Min Elsker er han dog ingenlunde, kan aldrig blive det." — „Hvorledes?" raabte Therese, „af us-

le Bevæggrunde kan jeg tænke! For Rigdoms og Rangsyges Skyld." „Ak nej!" svarede jeg, „her er en langt anden Forhindring. De kan ikke gætte den, kære Frøken! Saa meget kan jeg kun sige: Til Trods for de Baand, der forener mig med den unge L., elsker han mig ikke med den Følelse, man kalder Kærlighed." „Ak!" sagde Therese, „deri bedrager du dig sikkert. Du, min gode Lene!... saa smuk, saa elskværdig, saa begavet med alt, hvad der kan indtage et Hjerte!... hvem skulde ikke elske dig? Hvilken forblindet dødelig skulde kunne modstaa din Kærlighed? Var jeg en Mand, ingen uden du skulde være mit Hjertes Valg." Gives der et Sprog i Verden, der har Udtryk for, hvad jeg følte? Jeg var ikke længere mig selv mægtig. Jeg kyssede Sømmen af hendes Kjole og vædede den med mine Taarer. Therese blev ganske forskrækket over min Tilstand. „Min Lene!" udbrød hun, „hvad gør du? har jeg bedrøvet dig?" Hun løftede mig i Vejret, Taarerne trillede ned ad hendes Kinder, Maanen, som skinnede ind i Værelset, spejlede sig i dem. Hun slog sine Arme om mig, og hendes Læber berørte mine. Ude af mig selv, trykkede jeg hende til mit Bryst; men pludselig, som om en Kerub med flammende Sværd havde stillet sig imellem os, rev jeg mig løs og stammede: „For Guds Skyld, min Frøken! lad mig gaa!" Hun veg et Skridt tilbage og sagde: „I Sandhed, Lene! Du forfærder mig! Hvormed har jeg saaret dig?" „Med en alt for stor Englegodhed," svarede jeg skælvende, „jeg er den ikke værd." „Tal ikke saaledes," sagde hun og greb min Haand, „men du er vist meget ulykkelig." Jeg trykkede hendes Haand til mine Læber, til mit Bryst, til mine Øjne og sagde: „Jeg er det ulykkeligste og det lykkeligste af alle Mennesker!" Og ikke i Stand til længere at udholde denne Scene forlod jeg hende og ilede op paa mit Værelse, hvor jeg græd mig mæt i de sødeste Taarer, jeg nogen Sinde har udgydt.

Den næste Dag begyndte med en Forlegenhed af en anden Natur. Jeg skulde nemlig tage Del i Strygning tilligemed den gamle Stuepige. Da jeg straks i Begyndelsen mærkede, at dette Arbejde vilde tage en Ende med Forskrækkelse, greb jeg den Udflugt at lade, som om jeg fik ondt. Jeg klagede over Hovedpine og kastede mig i en Stol. Begge Pigerne tog mig i deres Arme, gav mig Vand og tyldede Draaber i mig. De vilde ogsaa snøre mine Klæder op, men i det samme lod jeg mine Sanser komme tilbage og forhindrede det. De ledede mig op paa mit Kammer, hvor jeg lagde mig paa Sengen. Jeg hørte Kokkepigen sige til den anden Pige: „Gud hjælpe hende, stakkels Pige! Det er vist galt fat med hende. Saadanne Besvimelser havde ogsaa min Søster i den tredie Maaned." Det øvrige af denne Dag skal jeg stedse erindre som en af de behageligste i mit Liv, thi min hulde Therese kom selv op til mig, ganske urolig over min forstilte Sygdom, og hele Dagen omgav hun mig med denne fortryllende Omhyggelighed, som man maa have følt for at erkende med Schiller: „de himmelske Roser, som en ædel kvindelig Haand indfletter i det jordiske Liv." Med Undseelse vilde jeg undskylde min Heftighed fra den forrige Aften. Hun afbrød mig: „Ti stille! min Lene! Ikke i Dag, i Morgen vil vi aabne vore Hjerter for hinanden. I Dag skal du skaanes for al Sindsbevægelse." Jeg fulgte hende til hendes Kabinet, da jeg paastod nu at være ganske vel. Det var en Feriedag i Skolen. Fritz var hjemme. Han tilbragte Dagen hos sin Søster og delte hendes venlige Omsorg for mig. Vi læste for hinanden, tegnede sammen, og en i saadan stille Lykke tilbragt Dag havde fortjent en mindre stormfuld Aften end den, som fulgte den.

Da vi efter Sædvane samledes i Dagligstuen, og jeg bød Te omkring, hørte jeg Kammerjunkeren sukke den ene Gang efter den anden, og da jeg bød ham Te, tog han en Kop og sagde: „Ja Tak, lille Lene! En Kop Te kan jeg maaske nyde, men ikke en Krumme Brød kan jeg faa ned.“ „Er du syg?“ spurgte Etatsraaden og tilføjede, idet han kastede Øjnene paa ham, „ja, du lieber Himmel! hvordan er det, du ser ud, saa mørk og trist som den lebendige Død.“ „Ja,“ svarede Kammerjunkeren, „jeg har ærgret mig og sørget saa meget over Deres Ytringer i Aftes angaaende den unge L. og Therese, at jeg er bleven syg deraf. Og hvis jeg tager min Død derover, saa kan jeg jo ikke engang testamentere min Formue til min elskede Kusine, eftersom vi ikke engang er formelig forlovede. Det skulde De betænke, kære Onkel! De skulde desuden ikke opsætte vort Bryllup, men hellere skynde Dem at forsikre Dem en Svigersøn, der kunde være Dem en Trøst og Støtte i Modgangens Time, thi desværre, den er vel ikke langt borte.“ „Hvad mener du?“ spurgte Etatsraaden ængstelig. „Jeg mener,“ svarede den anden, „hvad det vel ikke kan hjælpe at skjule for Dem, at det lader til, at De taber Deres Proces.“ Etatsraaden for sammen. Fætter Otto vedblev: „Jeg har erfaret noget i den Henseende.... Der er mig noget betroet.... Jeg kan ikke sige mere, men jeg kan lade Dem vide fra Advokat L., at der falder Dom i Sagen i Morgen otte Dage.“ „Gottes Wunder!“ raabte Etatsraaden, „har du været hos Advokat L.?“ „Det kan være lige meget,“ svarede Kammerjunkeren, „om jeg har været der eller ikke, der er en Seddel fra ham til Dem.“ Etatsraaden rev ham den af Haanden og aabnede den skælvende. Jeg erindrede nu, at jeg for en Times Tid siden, da jeg gik over Trappegangen, havde set, at et Bud fra min Faders Kontor stod i Etagen nedenunder, talte med Kammerjunkeren og leverede ham et Brev, idet jeg omhyggeligt skjulte mig for ikke at ses af dem. Jeg begreb altsaa let, hvorfra han øste denne Visdom. Da Etatsraaden havde læst Billetten, sagde han: „Ja, du lieber Himmel! Det har sin Rigtighed, at i Morgen otte Dage skal min Skæbne afgøres; men Advokaten giver mig godt Haab.“ „Ja, det skal De ikke regne,“ svarede Fætter Otto, „deri er Advokater ligesom Læger, de bliver ved at trøste, lige til alting er ude. Men tro De hellere mig, og kald ikke Ulykken ned over Dem ved at bryde det Løfte, De har givet Deres afdøde Søster. Den Spøg i Aftes med den unge L. var mig meget ubehagelig, og desuden, ifald Advokat L. havde ønsket en Forbindelse mellem deres Datter og hans Søn, saa havde han jo ikke sendt ham bort. Tænk paa det! Alle Mennesker ved, at jeg er forlovet med min Kusine. Jeg kommer til at staa som en Nar og De som en uordholden Mand.“ Etatsraaden rejste sig og gik op og ned ad Gulvet, idet han pustede og opknappede sin Vest. Endelig kom han hen til det Bord, hvorved jeg stod, standsede og hviskede til mig: „Ak Gud forlade mig, at jeg i disse trouble Dage kan have saadanne forfængelige Tanker! Men hvor du staar og stirrer paa Kammerjunkeren! Ak Lene! Din Taske! Gud ved, om jeg kan tro dig? Den Fætter! den Fætter!.... Men jeg skal nok komme efter det.“ Hurtigt vendte han sig til de andre og sagde: „Naa, i Guds Navn! lad det Vrøvl da engang faa Ende. Therese, giv Fætter Otto Haanden, saa er det afgjort, og saa kan Brylluppet staa om fjorten Dage, saa har jeg en god Samvittighed og vil haabe til det bedste med Processen. I skal jo blive boende her i Huset, og alting er jo saa vidt fikst og færdigt. Naa, Therese, ræk ham Haanden, som jeg siger!“ Baade Therese og jeg var nær ved

at synke i Jorden. Jeg nærmede mig til hende og hviskede: „Mod, Frøken!“ Med skælvende Stemme sagde den stakkels Pige: „Kære Fader, jeg kan ikke.“ Den haardhjertede Mand begyndte at geraade i Raseri. Kammerjunkeren slog Armen om sin Kusine og sagde nogle kærlige Ord. Hun stødte ham fra sig, kastede sig for Etatsraadens Fødder, omfavnede hans Knæ og sagde bønligt: „O, kære Fader! hav Medlidenhed med mig! Tænk paa min Lydighed i alle andre Ting, og tving mig ikke til denne Fætter, som jeg afskyr.“ Nu kom Besærkegangen paa ny over Etatsraaden. Han stødte med Foden til sin Datter, saa hun faldt om paa Gulvet. Jeg løb til og løftede hende op. „Afskyr!“ skreg han, „afskyr din Brudgom, som jeg befaler dig at elske! Paa Timen elsk ham! paa Øjeblikket! eller du skal se Løjer! Kommer maaske de gamle Nykker igen? Husk paa den Aften, da Mariane blev jaget paa Døren! Hid med Haanden! jeg vil give Fætter Otto den, om jeg saa skulde brække den i tusinde Stykker.“ Med disse Ord greb han den ulykkelige Piges Haand og vilde trække hende hen til den forhadte Bejler. Den gode Fritz slyngede sine Arme om Søsteren for at beskytte hende. Med en skrækkelig Ed løftede Faderen Haanden for at slaa ham. Jeg sprang imellem og optog det vældige Slag med min Arm; men ligesom besmittet af den krigerske Hede i den mig omgivende Luft gengældte jeg det med et Ørefigen, som gav et mægtigt Klask paa Etatsraadens fede Kind. Dette var vist den rette Kur for Besærkegang, thi Manden blev med eet ganske tam. „Lene!“ sagde han endelig, „er du splittergal?“ Jeg var selv forbløffet over min Hidsighed, men da jeg mærkede, at Fordelen var paa min Side, besluttede jeg at benytte min Sejr. Jeg hviskede til Therese: „Løb bort, Frøken!“ Hun smuttede ud af Døren. Fritz fulgte hende. Nu gjorde jeg mig rent desperat, lod, som jeg græd, raabte, jeg var ikke vant til saadan Behandling, jeg vilde straks forlade Huset. Etatsraaden blev ganske forskrækket og gav gode Ord. Ogsaa Kammerjunkeren vilde formilde mig. Den ene stødte den anden bort, naar han vilde nærme sig til mig. Jeg vendte dem begge Ryggen og gjorde Mine til at ville gaa. Næsten paa Knæ bad Etatsraaden mig om Tilgivelse, medens Kammerjunkeren bag hans Ryg kyssede paa Fingeren ad mig den ene Gang efter den anden og tog sin kostbare Brystnaal af og rakte den i Vejret med Tegn til, at den skulde være min. Endelig lod jeg mig formilde, men begærede som Vilkaar, at de skulde lade min Frøken i Ro og taalmodigt vente, indtil hun selv gav efter. Etatsraaden sagde: „Min rare Pige! jeg vilde gerne føje dig, men der er en Omstændighed med Processen.“ „O hvad!“ raabte jeg, „hvad kommer den Sag Processen ved?“ „Ja, ja!“ svarede Etatsraaden, „jeg har jo rigtignok lovet min salig Søster, at ingen uden hendes Søn skulde blive Thereses Mand, og da jeg nu lever i en Modgangens Stund, saa tør jeg ikke bryde et saadant Løfte til en afdød eller begaa nogen Uretfærdighed, førend den Tid er overstaaet.“ „Ja saa Farvel!“ raabte jeg. De holdt mig begge tilbage. Etatsraaden sagde: „Gottes Wunder! du er dog vel aldrig jaloux paa Kammerjunkeren og kan ikke taale, at han gifter sig?“ Den unge Herre nikkede til mig. Onkelen begyndte igen at rase. Jeg sagde paa ny Farvel og lod, som jeg vilde gaa. De holdt mig igen tilbage, og endelig sagde Etatsraaden: „Nu vel! i to Dage vil jeg lade det bero for din Skyld. Men saa maa du give mig et Kys til Godnat.“ Det var et haardt Vilkaar, men jeg ansaa det for raadeligst at opfylde det. Fætter Otto lod sig falde om paa en Stol: „Ak!“ sukkede han, „jeg er saa syg! Det er jo umuligt at udholde saa-

danne Scener og Spektakler som her i disse Aftener." „Ei was!" sagde Etatsraaden, „drik et Glas Vin, saa kommer du dig nok." „Nej," svarede den anden, „jeg har ikke været i Stand til at nyde den mindste Næring den hele Dag. Jeg er virkelig meget syg. Sorg for Deres Proces og al denne huslige Fortræd virker paa mit sensible Nervesystem." Etatsraaden hviskede til mig: „Ach Gott! Lene! hvad skal vi gøre?" Paa samme Maade svarede jeg: „Bryd Dem om ingen Ting, men gaa rolig til Sengs." „Ja, saa Godnat, Fætter!" sagde Etatsraaden, „saa vil jeg ringe paa Tjeneren, at han kan komme og opvarte dig." „Det behøves ikke," svarede Kammerjunkeren med mat Stemme, „Lene kan blive lidt hos mig." „Nej, saa min Sjæl skal Lene ikke," raabte Etatsraaden vred, „se mig til det syge Menneske, der tænker endnu paa de smukke Piger! Gaa du straks til din Frøken," sagde han til mig. Jeg lod mig det ikke sige to Gange. Jeg ilede til hendes Dør, bankede paa og hørte hendes kære Stemme sige: „Er det dig, Lene?" hvorpaa hun lukkede mig ind. Hun var ganske forgrædt. Jeg stræbte at berolige hende med den Efterretning, at hendes Fader havde lovet i to Dage at forholde sig rolig, og imidlertid kunde der vel findes Raad. Jeg forlod hende som sædvanlig, men en Blanding af Nysgerrighed og Medlidenhed bragte mig til at titte ind til Kammerjunkeren for at se, om Tjeneren var hos ham. For ubemærket at kunne gøre dette listede jeg mig til Dagligstuen ad en anden Dør end den sædvanlige og aabnede den sagte paa Klem, saa jeg kom bag ved det Sted, hvor den foregivne syge sad. Med særdeles Fornøjelse saa jeg nu den gode Fætter Otto sidde ved Bordet, der endnu stod dækket, og med den ønskeligste Appetit holde sig skadesløs for den forsømte Aftensmad. Kammerjunkeren sagde: „Skaf mig en Flaske Vin, Hans. Jeg synes, jeg befinder mig bedre. Jeg tror, min Sygdom kom meget af Mathed." Jeg ilede ubemærket op paa mit Kammer og gik til Sengs i et temmelig lystigt Lune, hvori de sidste Optrin havde sat mig.

Allerede tidlig næste Formiddag kom to Damer i Besøg til min Frøken og blev hos hende til henimod Middag. Jeg sad ene paa mit Kammer, og som en virkelig Pige syede jeg ivrigt, medens jeg endnu ivrigere beskæftigede mine Tanker med min elskede. Haab og Frygt stred i min Sjæl. At jeg var Therese kær, at min Person behagede hende, derpaa tænkte jeg med Glæde, men med Skræk overvejede jeg, at hendes Venskab for mig beroede paa en Vildfarelse, at hun maaske med Afsky vilde vende mig Ryggen, naar hun erfarede, hvem den formentlige Kammerpige egentlig var. At hun havde noget at betro mig, var klart. Hvilken for mig frygtelig Hemmelighed skulde jeg maaske endnu i Dag erfare? Jeg sagde til mig selv: Om hun nu siger mig, at hun elsker en anden? Det sortnede for mine Øjne ved denne Tanke. Nej! sagde en indre Stemme: Nej! det er umuligt! hendes englelige Hjerte tilhører ikke nogen dødelig. Men min Maske maa snart falde. Jeg maa bekende alting, skønt jeg synes, det er mig umuligt at faa Sandheden over mine Læber. Vilde en god Aand dog forbarme sig over mig og give mig Lejlighed til at gøre hende en stor Tjeneste, til at vise hende, hvor høj og inderlig min Kærlighed er, saa jeg dog i det mindste turde haabe, at hun ikke for stedse vilde forvise mig fra sit hulde Aasyn!

I disse mine stille Betragtninger blev jeg forstyrret af Etatsraaden, der aandeløs styrtede ind til mig: „Jeg saa Fætter Otto staa og lure nede paa Trappen vistnok for at liste sig op til dig; derfor skyndte jeg mig i Forvejen og lod, som jeg gik op

paa Høloftet. Nu vil jeg skjule mig og høre, hvad I taler sammen. Hurtigt, giv mig Nøglen til din Skabsdør! .... Naa, Gud ske Lov! den sidder i Døren!" Han gik ind i Skabet med usædvanlig Bevægelighed, stak Hovedet ud igen og sagde: „Jeg skal nok forstaa, om du giver ham mindste Vink, og da kan du tro, at jeg skal vise dig, at jeg kan blive vred"! Han trak Døren i efter sig, og ganske rigtigt kom ogsaa Kammerjunkeren straks efter, listende sig ind ad min Dør. Han sagde: „Tillad, at jeg sætter mig, thi jeg maa endelig tale med dig, min søde Lene! Desværre maa jeg fatte mig kort og med Besindighed benytte disse kostbare Øjeblikke, thi min Onkel lurer bestemt paa ethvert af vore Skridt. Fanden skal tage mig, tror jeg ikke, at den gamle Tyksak giver sig af med at gøre dig sin Kur!" Efter en hjertelig Latter og en hel Del tvetydige Artigheder til mig og plumpe Anmærkninger om Onkelens Kærlighed sagde han: „Jeg er henrykt over din Opførsel i Aftes. Jeg indser jo nok, at det er af Jalousi, du sætter dig imod mit Ægteskab med din Frøken, og at du tror, at jeg elsker hende. Men jeg vil være forbandet, om jeg har ringeste *Faible* for hende. Hvor kan du tro, at jeg skulde have saa slet en Smag, at jeg kunde finde Behag i hendes fade Skønhed ved Siden af din? Alting hos dig, lige indtil den dybe Talestemme, henrykker mig. Jeg forsikrer dig, at jeg fortæres af Kærlighed til dig. Vær derfor ikke længere grusom! Foretræk mig for den unge L.! Hør, gør det! Du skal ikke fortryde det." Jeg lo. „Foretrække Dem for den unge L.? Ja, det er en egen Sag. Dersom De vidste, hvad De der siger!" „Ja," raabte han, „det være nu, som det vil, jeg vil lukke mine Øjne for det forbigangne og vil ikke bryde mig om det Forhold, der sagtens har været mellem dig og ham, naar du blot ikke hemmeligt vil møde ham oftere." „Jeg har aldrig mødt ham," svarede jeg, „det sværger jeg Dem til, og jeg vilde ikke møde ham for nogen Pris." „Ja, ja!" sagde han, „saa meget des bedre. Men sæt dig nu ikke mod mit Giftermaal! søg hellere at fremme det! Det er til dit eget Bedste. Thi ser du, jeg vil etablere dig brillant, du skal have din egen Husholdning og blot tillade, at jeg sætter en Person ved din Side, som passer paa dig; thi jeg tror dig rigtignok ikke saa ganske. Men ser du! for at kunne gøre for dig, hvad jeg ønsker, maa jeg ægte min Kusine .... for Pengenes Skyld, skal jeg sige dig, thi paa mine Rejser er jeg kommen i dyb Gæld, og desuden"... Videre kom han ikke i sin Tale, thi i det samme for Etatsraaden ud af Skabet, fraadende af Raseri og holdende i Haanden min ulykkelige Kasket, som han formodentlig havde revet ned ved at støde til den smalle Hylde, hvorpaa den laa. „Gud hjælpe mig arme Mand!" raabte han, „dette ser ilde ud. Se, hvilken Djævel der faldt ned i Hovedet paa mig!" Han kastede Kasketten ned i Gulvet. Kammerjunkeren tog den op og læste mit Navn, som var skrevet i den. „Ha, ha!" raabte han, „Adolf L.! Naa, Mamsel Lene! Nu behøver vi ikke videre Vidnesbyrd om Deres Dyd og Sanddruhed." Han vilde vise sin Onkel Navnet i Kasketten, men Onkelen rev ham den af Haanden, kastede den paa ny paa Gulvet og skreg til Kammerjunkeren: „Gaa Satan i Vold, din liderlige Fugl! Jeg har hørt hvert eneste Ord, du har talt til Lene!" Fætter Otto lod sig ikke forbløffe, men sagde med et sarkastisk Smil: „Hvorledes er min gode Onkel selv kommen ind i dette Skab?" „Jeg er Husfader," svarede Etatsraaden, „det er min Pligt at passe paa. Jeg har søgt alle Lofter og hemmelige Steder igennem af Frygt for, at nogen kunde skjule contrabande Varer i mit Hus. Jeg er en Mand af strenge Grundsætninger." Kam-

merjunkeren slog en høj Latter op, Etatsraaden blev rasende og jog ham ud af Kammeret. Da jeg nu blev ene med min korpulente Elsker, udbrød han i de frygteligste Bebrejdelser. Han skælvede af Arrighed og endte med at befale mig straks at forlade Huset. Dette var ikke min Lejlighed. Da Paroksysmen som sædvanlig havde opløst sig i Graad, nærmede jeg mig og sagde ganske roligt: „Dersom det nu er muligt at faa et Ord indført, saa skal jeg overbevise Dem om Deres Uretfærdighed og min Uskyldighed; men jeg maa begynde med at betro Dem en Hemmelighed. De ved, at den unge L. er min Ungdomsven. Jeg er hans fortrolige. Han elsker Frøken Therese, og for hendes Skyld opholder han sig hemmeligt her i Byen. Men det ved intet Menneske uden jeg, da hans egen Fader fuldt og fast tror, at han er i Jylland. Men mig har han lovet den største Belønning, hvis jeg kunde fremme hans Kærlighed hos min Frøken." Etatsraadens Ansigt opklaredes paa det forunderligste. Han rejste sig og sagde: „Gud velsigne dig, Lene! Kan du sværge paa, at det, du der siger, er sandt?" Jeg lagde Haanden paa Brystet og sagde: „Ja, ved alt, hvad helligt er! Ikke et Ord heraf er usandt." „Gott im Himmel!" udbrød Etatsraaden, „men saa sig mig dog endnu, hvor kommer Kasketten fra?" „O," svarede jeg, „det er en ringe Ting. For nogen Tid siden kom L. her en Aften og vilde endelig tale med Herren og fri til Frøkenen. For at se lidt net ud havde han paa Vejen købt en ny Hat og bar denne Kasket i Lommen. Han lagde den fra sig herinde i Kammeret. Det er første og sidste Gang, han har været her i Huset. Men da jeg troede, at Frøkenen var forlovet med sin Fætter, saa bad jeg ham indstændigt at slaa de Tanker af Hovedet, og jeg nægtede at melde ham hos Herren. Derover blev han meget bedrøvet, og i sin Forvirring glemte han Kasketten, som jeg siden gemte i mit Skab." „Gottes Wunder! min bedste Lene! Det, du der siger, bærer jo største Præg af Sandhed. Saa har jeg jo gjort dig Uret! Men lad dog for Guds Skyld ikke den unge Mand fortvivle! Med den Fætter vil jeg bryde overtvært. Det Umenneske, som vil forføre dig, som har Gæld".... Inden han fik udtalt, stak Kammerjunkeren Hovedet ind ad Døren og sagde med et ondskabsfuldt Udtryk: „Tak Onkel! Tak, Lene, din falske Krabat! det skal du faa betalt! Jeg kan ogsaa lure. Jeg har hørt alting!" Ganske ude af sig selv for Etatsraaden imod ham. Fætteren skyndte sig ned ad Trappen, og Onkelen kom tilbage til mig. Med Taarer, med alt, hvad der kan tænkes muligt hos en gammel forliebt Gæk, bad han mig om Tilgivelse, som jeg straks tilsagde ham for at forkorte denne Scene. Derpaa bad han mig paa det indstændigste at formaa den unge L. til at komme tilbage i hans Hus. „Ja," svarede jeg, „han kan saamænd være her, førend De tænker." „Ser du, min allerbedste Lene!" sagde han, „det var vist godt, om den kære, unge Mand endnu i denne Uge kunde blive forlovet med min Datter." „Ja Gud give, det var muligt!" sukkede jeg. Etatsraaden vedblev: „Ja, thi ser du, hans Fader, som skal plædere min Sag, det er jo en meget retskaffen Mand. Men jeg tænker som saa, at Blodet er dog aldrig saa tyndt.... hvordan er nu det Ordsprog: at Blodet er dog aldrig saa tyndt, at".... „At Vandet dog ikke bærer Vand imod det," tilføjede jeg leende. „Ak, du Englebarn!" raabte Etatsraaden, „du er alt for nydelig." Denne Samtale saavel som alle de forrige, jeg havde haft med denne Mand, styrkede mig i den Formening, jeg længe havde næret: at han med al sin Hidsighed og Herskesyge var i Grunden en meget svag Karakter, som man med hensigtsmæssige Midler let kunde styre.

Straks efter Middagsbordet ringede min Frøken paa mig, og da jeg traadte ind til hende, blev jeg ligesom forstenet over det besynderlige Udtryk, hvormed hun betragtede mig, og det usædvanligt fremmede i hendes Tone mod mig. Efter et Par intetsigende Replikker paa begge Sider, under hvilke vi tog Plads ved Arbejdsbordet, og jeg udpakkede vore Tegneapparater, fulgte først en temmelig lang Pause, under hvilken jeg med Hjertebanken bemærkede, at Therese betragtede mig med alvorlige Sideblikke. Endelig tog hun min Haand og sagde: „Nej! det er umuligt! Dette Ansigt kan ikke være en Maske, bag hvilken Falskhed og Utroskab skjuler sig. O Lene, trøst mig! sig, at du elsker mig, at du er uskyldig! Lov at tale fortroligt med mig, intet at skjule for mig! Jeg skal ikke misbruge din Fortrolighed, men gengælde den ved at aabne hele mit Hjerte for dig.“ „O Gud! min kæreste Frøken!“ raabte jeg rørt, „hvad siger De? Om jeg elsker Dem? Om jeg er Dem tro? Kan De tvivle? Tal! jeg skal svare Dem, ja, jeg skal sige Dem Sandhed. Men vær barmhjertig! Døm mig ikke med Strenghed. Betænk!... Ak ved Gud! min Skæbne er i Deres Hænder.“ „Om saa er,“ svarede hun mildt, „saa er du lykkelig. Min Fætter... O jeg tror, at al Sorg og Bekymring skal komme til mig fra den Kant!... Min Fætter har fortalt mig alt. Hans utilladelige Nysgerrighed har bevæget ham til at lure ved din Dør. Han har hørt dig sige til min Fader, at du som en Kommissionær for den unge L. var traadt i min Tjeneste, at denne Herre havde lovet dig en Belønning for at fremme hans Kærlighed til mig ulykkelige; at desuden en ham tilhørende Kasket var funden i dit Skab af min Fader selv... O min Gud! jeg bliver alt for skamfuld ved blot at tænke paa de afskyelige Beskyldninger, han gør imod dig. Det er umuligt, jeg ved det; men jeg beder dig: Retfærdiggør dig for mig! Lad ingen Skygge af Mistanke blive tilbage mod min bedste, ja, min eneste Veninde! Sig mig alting!“ Jeg greb hendes Haand og holdt den i begge mine. „Kære Frøken! elskede Veninde! lad mig i dette Øjeblik turde kalde Dem saaledes! Læs i mine Øjne, om jeg ikke elsker Dem, om jeg ikke hellere vilde dø end bedrøve Dem. Men retfærdiggøre mig? Hvor skal jeg begynde? hvor skal jeg ende? Deres Fader!... Ak, behøver jeg at sige noget i denne Henseende?“ „Nej, nej!“ raabte hun, „tal ikke derom!“ „L.s Kasket,“ vedblev jeg, „har han fundet hos mig... Tillad, at jeg heller ikke berører denne Omstændighed. Ikke i dette Øjeblik. Dette og mere skal engang blive Dem klart. Men det er Adolf L.s Hemmelighed; han er min Barndomsven. Dem undtagen er han vel sagtens det Menneske, hvis Lykke ligger mig nærmest paa Hjerte. At jeg imidlertid er traadt i Deres Tjeneste for at intrigere for hans Kærlighed, er en skammelig Usandhed, uagtet jeg bekender, at denne Kærlighed dog er Grunden til, at jeg er her, thi uden Ophør hørte jeg ham tale om Dem, og Begærlighed efter at nærme mig til Dem opfyldte min hele Sjæl, men ingen Belønning er mig lovet uden at se Dem og tjene Dem og maaske ved min grænseløse Hengivenhed at vinde en lille Gengæld i Deres Hjerte. Hvad Kammerjunkeren fortalte hin Aften, er sandt. Adolf L. tilbeder Dem. Deres Billede opvakte den første Kærlighed i hans Hjerte. Som en Skygge omsvævede han disse Steder, hvor hans elskede levede. Han vandrede i mangen stille Aftentime uden for Haven og saa Dem under dens Grene. Et Glimt af Dem var nok til at opfylde ham med Henrykkelse. De smaa Digte, slette, magtesløse Udtryk for hans brændende Lidenskab, Blomsterkurven, Orangetræet, som der staar, er alt sammen ringe Ofre, som hans el-

skende Haand har bragt." „Hvad hører jeg! "raabte Therese, „og det har du vidst? Og fortiet mig det?" „O min Frøken!" udbrød jeg, „det er vel desværre endnu ubesindigt af mig at aabenbare det. Maaske forraader jeg derved den stakkels Adolf L. Ak, elskværdige Therese! De ved ikke, hvor højt han elsker Dem. Intet Hjerte elsker som hans. De kender ikk min Ven Adolf. Han vilde forbande en Lyksalighed, der kunde koste Dem et eneste Suk. Han vilde ridderligt give sit Hjerteblod for Deres Rolighed. Og jeg!... jeg elsker D e m endnu højere end h a m. Jeg tror, jeg kunde opofre mig for Deres Skyld. Haabet om at redde Dem fra Deres forhadte Forlovede har fremfor alt andet ført mig i Deres Nærhed. O, elskede Frøken! De, hvis eget Væsen er Sandhed, føler De ikke Sandheden af mine Ord, af mine Følelser for Dem? Vær saa ædelmodig at tro mig uden at spørge mig videre, førend De har sagt mig, at De tilgiver og ynder mig." Under denne Replik havde jeg kastet mig for hendes Fødder. „Kære Lene!" sagde Therese og rakte mig begge Hænder, „jeg tror dig: jeg føler, som du siger, Sandheden af dine Ord, af dit Venskab for mig, og jeg skal ikke friste dig med at spørge videre om, hvad du skjuler for mig, skønt jeg tilstaar, at jeg vist nok endnu havde nogle Spørgsmaal at gøre dig. Eet maa du dog besvare: Hvorledes skal jeg forstaa, at du med saadan Varme taler L.'s Sag hos m i g, hvem du siger, han elsker? Og du selv, elsker du ham ikke? Det sagde du jo forleden Aften? Hvorfra kom ellers den store Sindsbevægelse, hvori jeg saa dig?" Alvorligt svarede jeg: „Ved den Alvidende sværger jeg, at L. elsker Dem og ingen i Verden uden Dem. — Hvad mig angaar, saa er det ikke Kærlighed i denne Forstand, som jeg bærer for ham." „Og dine Taarer i Forgaars?" spurgte Therese, rystende paa Hovedet, „din Heftighed?" „Ak, elskede Frøken!" raabte jeg, „der er visselig en, jeg elsker, en, der opfylder alle mine Tanker, men ham er det ikke. Og dog ... ak det synes, som jeg gjorde mig skyldig i de største Modsigelser! Der var en Tid, da jeg ikke elskede nogen, tror jeg, saa højt som ham; i det mindste var der ingen, der saaledes som han forledede mig til Daarligheder. Men dengang kendte jeg ikke den, som jeg elsker uden at turde sige det. Ak Frøken! De kan ikke gætte Sammenhængen. De maa tro, jeg er vanvittig. O! om De vidste! .... Om De dog kunde læse i mit Hjerte, som i dette Øjeblik synes mig nær ved at sprænges af sine Følelser! Om De vidste, til hvilken formastelig Daarlighed denne Kærlighed har forledet mig! hvor ulykkeig jeg er ved Tanken om, at den, jeg elsker saa højt, saa varmt, maaske er vred paa mig!" Therese slog sin Arm om mig: „O min Lene!" udbrød hun, „nu tror jeg dig, nu er du mig kærere end nogen Sinde. Naar der er et Menneske, du elsker, en, for hvis Skyld du er ulykkelig, saa forstaar vi hinanden, saa er vi forenede ved samme Skæbne, ligesom vi længe har været det ved aandeligt Slægtskab. Nu vil jeg sige dig alt. Vær ikke vred paa mig, fordi jeg tilstaar, at jeg aldrig kan tilhøre din Ven Adolf L.; — ikke fordi jeg tvivler paa den ædle Karakter, som du tillægger ham, men fordi"... Hun rødmede og slog Øjnene ned... „Fordi," sagde hun, „jeg elsker en anden. I flere Aar — ak! jeg kan sige, fra jeg var et Barn — har jeg elsket Kaptajn R. og givet ham min Tro, og jeg vil hellere dø end bryde den. Du kender ham ikke, du har aldrig set ham. O, saa du ham kun en eneste Gang, hørte du ham tale, du vilde give mig Ret, naar jeg siger, at det er min Stolthed at være elsket af ham, at hvordan min Skæbne end skal blive, saa maa den Lykke og Ære, at have ejet h a n s Hjerte, være nok til den Del

af Lyksalighed, som kan falde i en dødeligs Lod i dette korte Liv! Men uagtet han baade ved Kundskaber og sin Opførsel har udmærket sig, er dog en Officers Udsigter kun maadelige. Jeg har — tror jeg — Formue nok til os begge, naar min Fader vilde give os sit Samtykke; men min Gud! i denne Henseende er han ubøjelig. For over et Aar siden, da han opdagede vor Kærlighed, forbød han rent ud Kaptajnen sit Hus og behandlede mig med største Haardhed. Jeg fik ham aldrig at se uden paa Komedie, hvor han stedse var til Stede paa min Komedieaften, og hvor vi da med stjaalne Øjekast nød den Glæde at se hinanden. En eneste Gang vovede jeg ved min Marianes Hjælp at tale med ham nede i Haven; men den afskyelige Fætter Otto, som altid gaar og lurer, opdagede det for min Fader, hvis Vrede ved denne Lejlighed jeg ikke kan beskrive. Min gode Mariane blev straks jaget bort, og min Angst at miste dig paa en lignende Maade har siden den Tid forbudet mig nogen Sinde at forny et saadant Vovestykke. Med Samvittighedsnag og Skælven har jeg modtaget det kærlige Tilbud, som min Broder Fritz gjorde mig: undertiden at bringe et Brev imellem os. Kun sparsomt har jeg benyttet hans Godhed. Hvor ofte har jeg villet udøse mit Hjerte for dig, min Lene! Jeg ved ikke selv, hvad der har holdt mig tilbage."

Man fortæller om en vidunderlig Sygdom, der, fremkaldt af en pludselig Skræk, ligesom forstener den menneskelige Organisation og kun lader Øjet aabent og Bevidstheden i Live. Hvert Ord slugte jeg begærligt, men mit Liv syntes mig tilintetgjort. En dødelig Kulde løb gennem mine Aarer. Ved de sidste Ord af hendes Beretning slog hun Øjnene op, rakte mig Haanden og saa paa mig. Ganske forfærdet raabte hun: „Lene! for Guds Skyld! hvad fattes dig?" Jeg vilde tale, jeg kunde ikke. Jeg tror, jeg var nær ved at falde i Afmagt. Therese ringede heftigt paa Klokken, fløj ind i næste Værelse og kom tilbage med et Glas Vand, som hun bragte til mine Læber. Hun holdt mig i sine Arme og gav mig de kærligste Navne. Fritz kom løbende til, ogsaa den gamle Stuepige. Man førte mig op paa mit Kammer og lagde mig paa Sengen. Jeg takkede Therese og dem alle med afbrudte Ord og bad blot om at maatte være lidt alene, hvilket ikke uden Indvendinger blev mig tilstaaet.

Jeg vil ikke prøve paa at beskrive den Fortvivlelse, hvortil jeg nu hengav mig. Enhver, som har været ung og forelsket, vil selv kunne forestille sig min Tilstand. Det er en Velgerning i vor jordiske Tilværelse, at efter et heftigt rasende Uvejr saavel i Naturen som i den menneskelige Sjæl følger et Slags Bedøvelse, et Havblik, hvori Fornuften, det eneste Fyrtaarn, som kan lede os i Natten, sender os en lille, venlig Straale. Efter nogle Timers Rasen blev ogsaa denne Velgerning mig til Del, og efter mange Planer, den ene urimeligere end den anden, talede endelig en bedre Stemme i min Sjæl og sagde: „Hvad var egentlig min Hensigt, da jeg fattede denne vovelige, ja daarlige Plan, som har bragt mig i dette Hus? Ja, dersom jeg ikke ender mit Eventyr paa en ædel, paa en fornuftig Maade, da er min Handling til visse daarlig, ja endog lapset, og dette sidste vil jeg dog for ingen Pris, at den maa være, mindst i Thereses Øjne. Nej, at være hendes Ven, hendes Skytsaand, det lovede jeg mig selv. Det bliver mig svært at holde Ord; men jeg vil det. Jeg vil endnu holde mig skjult for hende, til jeg har... ak Gud! jeg kan næppe taale at tænke derpaa... til jeg har forenet hende med hendes elskede. Hvorledes jeg skal kunne det, ved jeg endnu ikke... Jeg tror, jeg vil vove at betro mig til min Fader. Han vil dadle mig, men han er god og over-

bærende; han vil hjælpe mig at sprette min Daarlighed."

Jeg fik ikke Tid til at gaa dybere i mine Betragtninger. Det bankede sagte paa min Dør, den aabnede sig endnu sagtere, og den elskværdige Therese stod for mig. Hun tog kærligt mine Hænder, spurgte til mit Befindende, saa mig ind i Øjnene og sagde: „Min Lene! Du er mig en Gaade. Men saa meget ser jeg desværre, at jeg har bedrøvet dig inderligt. Om du vidste, hvor det smerter mig!" „Tilgiv mig, kære Frøken!" svarede jeg, „og fortryd ikke Deres Fortrolighed til mig. Jeg er Dem tro i Liv og Død. Der er intet, jeg jo vil gøre for Deres Lykke. Men jeg tilstaar, at Adolf L.'s Skæbne gaar mig til Hjerte mer, end den burde. Naar han er ulykkelig, er jeg det ogsaa, det kan jeg ikke nægte. Men som jeg før sagde: De er mig kærere end han." Therese svarede rørt: „Du er en trofast Veninde! Tilgiv mig, at jeg ikke kan elske din Ven. Jeg vilde ønske, at jeg kunde det for din Skyld. Men sig ham, at jeg takker ham for hans Kærlighed, som jeg ikke har fortjent; at jeg vilde give meget til, at jeg kunde gøre noget for at behage ham. Ja, min Lene, jeg haaber, at jeg engang i Verden skal lære at kende ham, og da skal han være mig en Ven, en ældre Broder." „Hold Ord, elskværdige Pige!" raabte jeg og greb hendes Haand, og Tilstaaelsen om min Hemmelighed svævede paa mine Læber.

I det samme traadte Tjeneren ind og meldte, at Etatsraaden var kommen hjem og ventede Frøkenen og Lene ved Tebordet. Therese vilde denne Aften skaane mig for at skænke Te, men jeg fulgte hende trods hendes venlige Indvendinger. Kort efter kom Kammerjunkeren. Han pustede og sukkede, sank paa en Stol, forlangte et Glas Vand og sagde med mat Stemme, at han havde oplevet en Scene, der vel kunde ryste en stærkere end han. Paa Etatsraadens Opfordring svarede han: „En meget sørgelig Tildragelse er gaaet for sig i Dag, hvortil jeg mod min Villie har været saa godt som Vidne. Jeg var nær ved at maatte være Sekundant ved en Duel, hvori den ene af Parterne blev paa Stedet, og dette Menneskes Død har jeg været saa ulykkelig at maatte personlig melde hans Fader, hvis eneste Søn han var." „Gott bewahre!" raabte Etatsraaden, „hvem er det?" „Ja," svarede Kammerjunkeren, „det vil gøre Dem ondt og maaske flere her i Stuen end Dem. Det var den unge L." „Min Advokats Søn!" raabte Onkelen og slog Hænderne sammen, „hvilken Ulykke! Hvordan vil den Mand være oplagt til at plædere min Sag?" Therese rejste sig og løb hen til mig. „Min bedste Lene!" hviskede hun til mig, „o Gud! din Ven!"... Jeg fik ikke Tid til at svare, da Fætter Otto vedblev: „Og Morderen, som har haft den Frækhed ikke straks at rejse bort, og som man søger alle Vegne, ved De, hvem det er?... Ingen anden end Hr. Kaptajn R.!" — Therese sank afmægtig i mine Arme. Jeg bar hende ind i hendes Kabinet og lagde den dødblege Pige i Sofaen. Hun kom straks til sig selv. Baade hendes Fader, Kammerjunkeren og Fritz var fulgte med: Therese sad ganske tavs med Øjnene fæstede paa Jorden. Dette rørende Syn syntes ikke at gøre noget synderligt Indtryk paa de tilstedeværende, Fritz undtagen, der med Taarer slyngede sine Arme om den elskede Therese. Kammerjunkeren vedblev at tale og udmalte Omstændighederne ved denne ulykkelige Tildragelse. Etatsraaden derimod skændte paa sin Datter for den Del, hun tog i Kaptajnens Skæbne. Han kaldte ham en Lykkeridder, en Morder, som han blot ønskede at træffe paa for straks at overgive ham til den fortjente Straf. Den stakkels Therese viste ved sine Bevægelser, ved sit korte Aandedræt, hvor smerteligt alt dette virkede paa

hende. Hun vendte sig til mig og skjulte sit Ansigt ved mit Bryst. Fritz hviskede til sin Søster: „Jeg løber for at skaffe nærmere Underretning.“ Derpaa bad han sin Fader tillade ham at gaa et Øjeblik hen i Skolen, hvor han havde glemt en nødvendig Bog. Etatsraaden skældte ham ud for hans Glemsomhed, men lod ham gaa. Jeg tog Kammerjunkeren til Side og spurgte ham: om han virkelig personlig havde bragt Advokat L. Efterretning om hans Søns Død? „Ja,“ svarede han, „det var en Opmærksomhed, jeg vilde vise den værdige Mand. Men det har forfærdelig rystet mig at være Vidne til hans Skræk og Smerte. Man maa sandelig dyrt betale at have et ømt Hjerte.“ Jeg havde allerede flere Gange bedet de to Herrer at gaa bort og lade min Frøken faa Ro; jeg gentog nu min Begæring og maatte næsten med Magt trække dem ud af Værelset, hvorpaa jeg slog Døren i Laas og ilede til min Frøken, som jeg trøstede med, at denne Efterretning formodentlig var en af Kammerjunkerens sædvanlige Historier, da jeg bestemt vidste, at i det mindste den ene Halvpart, nemlig L.'s Død, var fuldkommen usand. „L. lever og har aldrig duelleret, det forsikrer jeg Dem paa min Ære,“ sagde jeg. „Gud give det!“ raabte Therese, „men kære Lene!... Ak, jeg tilstaar det! det gaadefulde Slør, som omgiver dig, begynder ret at ængste mig.“ „Det skal snart falde,“ svarede jeg, „jeg føler selv Nødvendigheden deraf. Men tilstaa mig en Bøn: Advokat L. er maaske i dette Øjeblik i Angst for sin Søn. Tillad mig blot et Øjeblik at gaa hen til ham og berolige ham!“ Therese saa forundret paa mig. „Kan du det?“ spurgte hun. „Ja, jeg haaber det!“ svarede jeg, „og beder Dem, at jeg i det mindste maa forsøge derpaa.“ „Ja gaa!“ udbrød hun, „det var Synd at holde dig tilbage fra et saadant Ærinde.“ Jeg vilde kalde paa den gamle Stuepige, for at Therese ikke skulde være ene, men hun forbød det og tilføjede, at hun ønskede i Ensomhed at samle sine Tanker. Inden jeg forlod hende, tog jeg hendes Haand, kyssede den og sagde: „Mistænk mig ikke, min dyrebare Frøken! Vær vis paa, at De snart skal erkende, at De ikke har taget fejl af mig, hvad min Troskab og Hengivenhed angaar.“ — Hun svarede mildt: „Ja, jeg vil tro dig. Ak Gud! Det var alt for tungt ogsaa at miste dig.“

Med bevingede Skridt ilede jeg til min Faders Hus og mødte i Porten en Vogn, der nylig havde bragt ham hjem. Jeg for op i hans Værelse. Han stod ved Bordet, ganske ene. Jeg styrtede hen til ham og kastede mig for hans Fødder. Jeg vil ikke udmale hans Forundring ved at se mig i denne Forklædning eller hans Glæde ved at slutte mig i sine Arme. Han var i øvrigt allerede temmelig beroliget i Henseende til mit Liv og min Helbred, da han straks efter den første Skræk, som Kammerjunkerens utidige Artighed havde indjaget ham, var kørt ud til Frederiks Hospital, hvor jeg efter Forlydende skulde være henbragt; og der havde han straks erfaret, at ikke jeg, men en ung Officer, hvis Navn lignede mit, var samme Morgen, ikke død, men farligt saaret henbragt, ikke til Frederiks, men til et militært Hospital. Den Skræk, min Fader havde udstaaet for min Skyld, den Glæde, han følte ved saa uventet at se mig, stemte ham naturligvis blødere og lettere til at tilgive mit ubesindige Eventyr, som jeg nu var nødt til korteligt at skrifte for ham. Dog dadlede han mig og bedrøvede mig dybt ved at foreholde mig, hvor let jeg kunde skade min elskede og sætte en Plet paa hendes Rygte. Han lod mig ugerne vende tilbage til hende, men gav dog efter for mine Forestillinger om Umuligheden af at kunne forlade hende i et saa ulykkeligt Øjeblik. Jeg maatte imidlertid love ham saa snart muligt

at aabenbare mig for Therese og straks forlade hendes Faders Hus. Han paalagde mig at komme ubemærket til mit Hjem, som om jeg kom fra min jydske Rejse; og paa det jeg kunde komme i al Stilhed til enhver Time paa Natten, medgav han mig en Portnøgle og en Nøgle til mit Værelse.

Da jeg havde forladt ham og kom ud paa Trappen, fandt jeg min Faders gamle Tjener, som stod der og ventede paa mig. Han nærmede sig og sagde sagte: „Lille Jomfru! En velklædt lille Fyr var her før, medens De var inde hos Herren; han spurgte, om her ikke var en lille Pige, som hed Lene, og bad mig, naar De gik, at levere Dem denne Seddel. Hedder De Lene?“ Jeg bejagede det og tog Seddelen. Det var temmelig mørkt paa Trappen. Men ude paa Gaden var det næsten ganske lyst, thi det var ved Solhvervstiden og desuden Fuldmaane. Ved dennes Skin læste jeg Seddelen, som var fra Therese og indeholdt følgende Ord:

„Min bedste Lene! Jeg iler med at bekræfte dig Sandheden af din Paastand, at din Ven L. er aldeles udenfor den ulykkelige Sag, som bringer mig til Fortvivlelse. Min Ulykke er vis. Skynd dig hjem til mig, og lad mig takke dit trofaste Venskab for den Trøst at kunne tage Afsked med Kaptajn R.“

Jeg ilede hjem, men hvad jeg egentlig tænkte eller følte, ved jeg ikke selv. Mit Hoved var ganske forvirret. Da jeg kom ind til Therese, modtog hun mig kærligt og med de Ord: „Se, min Lene, hvad jeg haaber af din Kærlighed til mig. Læs denne Billet, som min gode Fritz har bragt mig.“ Den var fra Kaptajn R. Han bad sin elskede tilgive den Sorg, han voldte hende, og sagde, at han blot for at sige hende Farvel havde begaaet den Uforsigtighed at opsætte sin Flugt til næste Morgen. Han bad derfor om et Øjebliks Samtale i Haven ved Midnat.

Klokken var nær ved tolv, alting i Huset var stille. Therese og jeg listede os ned i Haven, hvor vi sagte aabnede en Laage paa Plankeværket. Kaptajnen ventede allerede udenfor. Han smuttede sagte ind. Jeg lukkede forsigtigt Laagen efter ham og saa min elskede kaste sig med Henrykkelse i min Medbejlers Arme. Tusinde Dolkestik for igennem mit Hjerte. Jeg havde, mente jeg, allerede tømt Skinsygens Bæger, men dette Syn havde dog ikke malet sig for min Fantasi. De elskende gik Arm i Arm hen til det Lysthus, bag hvilket jeg, beruset af Kærlighed, havde drømt den sødeste Drøm, hvoraf jeg nu saa smerteligt var opvaagnet. Og nu stod jeg Skildvagt for dem! Alle mine gode Forsætter, de hellige Løfter, jeg havde givet mig selv, smeltede bort i Skinsygens Skærsild. Jeg skar Tænder af Forbitrelse og knyttede Hænderne krampagtigt. Jeg havde besluttet at vende Øjnene bort fra det lykkelige Par. Men bestandig drejede jeg mig uvilkaarligt til dem, idet jeg forbandede min Svaghed og Maanens klare Skin, som viste mig dette dræbende Syn. Jeg var, Gud ske Lov, for langt borte til at kunne høre deres Ord. Jeg saa at Kaptajnen rejste sig som for at sige Farvel, men Therese holdt ham tilbage. Han satte sig igen, tog hende paa Skødet og bortkyssede hendes Taarer. Nu var det mig ikke muligt længere at udholde det. Jeg kastede mig ned i Græsset paa den Plet, hvor jeg stod, og mit beklemte Hjerte udgød sig i en Strøm af Taarer. De elskende ilede hen til mig og vilde løfte mig op. „Min Gud! Lene!“ raabte Therese, „hvad er der hændet?“ „Hvad fattes den stakkels Pige?“ spurgte Kaptajnen, idet han slog sin ene Arm om mig for at rejse mig op. Hurtigt sprang jeg i Vejret og stødte ham heftigt bort. Bestyrtede veg baade han og Therese tilbage. Jeg var ikke mig selv mægtig, jeg udbrød: „Nej, det er ikke længere

Tid til Forstillelse! Lad nu alting briste! Mit Hjerte er allerede bristet. Jeg er ingen Pige, ikke Lene, men Adolf L., den ulykkelige Adolf L., som henreven af Lidenskab, af Sværmeri, af Ungdoms Ubesindighed, har udgivet sig for en Pige for at være hos Therese, se hende, høre hende, elske hende og redde hende om muligt." De elskende stod begge som Støtter og saa paa mig. Endelig udbrød Kaptajnen: „Hvorledes! En ung Mand har været hos Therese som hendes Kammerpige! Afskyeligt! Det skulde jeg taale?" „Nej!" raabte jeg, „taal det ikke! Kast Handsken til mig! Send mig samme Vej som ham, der i Morges har modtaget det dødelige Saar af Deres Haand! Ved Gud! jeg misunder hans Skæbne og tog med Glæde hans Smerter i Bytte for mine." „Ak Gud!" sagde Kaptajnen med formildet Stemme, „hvorom erindrer De mig!... Therese!" tilføjede han, „du havde ingen Anelse om denne Forklædning?" „Nej! Nej!" raabte jeg, „for Himlens Skyld, lad ingen Skygge falde paa Therese. Som Veninde, ikke som Kammerpige, har hun tilladt mig at nærme mig hende. Ingen Knappenaal har jeg været saa lykkelig at fæste, intet Baand har jeg turdet løse. Se her" tilføjede jeg, erindrende mig Thereses Billet, som jeg endnu bar hos mig, „læs denne Seddel, som jeg for en Time siden har modtaget, og se Sandheden af mit fuldkomne Incognito, ifald De tror de døde Bogstaver bedre end Thereses Helgenskin og Udbrudet af min Smerte." Kaptajnen aabnede Seddelen og holdt den for Maanens Lys for at gennemløbe den. Imidlertid vendte Therese sit Ansigt til mig og sagde: „O Lene! er det muligt, at du bedrog mig? Jeg troede dig og havde dig saa kær." Jeg kastede mig for hendes Fødder og bad ydmygt om Tilgivelse. Kaptajnen rakte mig den ene Haand og greb med den anden Thereses, som han kyssede. „Jeg tror eder begge," sagde han rørt, „tilgiv, min Therese! Og De, min unge Ven, ved Gud! det smerter mig inderligt at have forvoldet Dem en saadan Sorg."

I dette Øjeblik hørte vi fra Thereses Sovekammervindue en Stemme, som raabte: „Lene, Lene!" Jeg kendte, at det var Fritz, og vi ilede alle hen til ham. „For alting," raabte han, „find paa et Raad! her er Alarm i Lejren! Fætter Otto har kaldt paa Fader; Tjeneren og de andre Karle er paa Benene. De har sat Poster uden for Haven, baade i Gaarden og paa Gaden, og Fader og Otto gennemsøger Huset. Jeg mærkede straks Uraad og har listet mig herned i Thereses Kammer." Den stakkels Pige var nær ved at besvime af Skræk. Jeg fattede mig øjeblikkelig og fandt straks paa et Redningsmiddel. Det var ofte, naar jeg sad ved mit Kammervindue, faldet mig ind, at det store Træ, som stod ved næste Fag, kunde ypperligt tjene til en Stige fra Haven til mit Kammer. Jeg raabte til Fritz: „Gaa hurtigt ud paa Trappen, og lad, som om De, vækket af Uroligheden i Huset, var gaaet ud fra Deres Kammer. Jeg skal nok redde os alle." „Red blot R.," sagde den skælvende Therese, „og jeg skal velsigne Dem, saa længe jeg lever." Hurtigt bad jeg Kaptajnen klatre et Stykke op ad Stammen paa Kastanietræet. Jeg løftede Therese op til ham, og med forenede Kræfter bragte vi hende lykkeligt ind ad det aabne Vindue i hendes Sovekammer. Jeg bad hende sætte sig roligt ned og vente de urolige Spejdere, der langt fra at gaa frem med en Jægers listende Trin lod sig med heftig Tale høre uden for hendes Dør. Kaptajnen og jeg fortsatte var Klatren op ad Træet, men tittede dog ned fra dets Grene gennem Thereses Vindue og saa Etatsraaden og Kammerjunkeren komme ind i Værelset og belave sig paa at gennemsøge det. Hurtigt fortsatte vi vor Flugt til mine Kammervinduer.

Det var varmt i Vejret, Vinduerne var lykkeligvis alle aabne, og med stor Lethed ankom vi til mit rolige Tilflugtssted. I største Hast trak jeg mine Fruentimmerklæder af mig og hjalp Kaptajnen at iføre sig dem, hvorpaa jeg fremtog mine egne Klæder, som var gemt i Skabet, og omskabte mig igen til en Mand. Imidlertid stjal jeg mig til at holde Øje med, hvad der foregik i Haven. Jeg saa Etatsraaden og Kammerjunkeren gennemsøge denne, jeg hørte Fætteren sige: „Jeg har med egne Øjne set ham blive lukket ind ad denne Laage. Jeg saa ham saa tydeligt, som jeg ser Dem. Han var klædt i en mørk Frakke med Kasket paa Hovedet.“ Da de forgæves havde strejfet Haven rundt, hørte jeg Etatsraaden sige: „Er du ogsaa vis paa, at det var Kaptajnen?“ „Ja vist er jeg,“ svarede den anden, „hvem skulde det ellers være?“ „Gott, du barmherziger?“ raabte Etatsraaden, „det skulde dog vel aldrig være en Galan til Lene!“ I Øjeblikket var de oppe ved min Dør, dundrede paa den og raabte paa mit Navn. Vi var ikke ganske færdige med vor Omklædning. De maatte vente noget. Etatsraaden hentede en Hovednøgle og prøvede den i Døren, men jeg havde forsigtigt slaaet et Skud indenfor. Nu talte han om at sende Bud efter en Smed, men paa denne Tid af Natten var dette ikke saa let at iværksætte. Jeg bandt Kaptajnens egne Klæder i en Bylt og gav ham den under Armen, hvorhos jeg paalagde ham, da han var lidt højere end jeg, at gaa lidt bøjet, samt holde et Tørklæde tæt for Ansigtet. Nu tog jeg ham under den ene Arm, stødte dristigt Døren op og traadte ud til de belejrende. De blev begge saa forskrækkede, at Kammerjunkeren var nær ved at tabe Lyset, som han holdt i Haanden. Jeg tog Kasketten af og hilste dem; derpaa sagde jeg roligt: „Mine Herrer! Deres Opførsel er meget fornærmelig for denne Piges Rygte... Gaa, Lene!“ vedblev jeg, henvendende mig til Kaptajnen, „gaa straks, og tag Afsked med din Frøken, og lad mig tale et Par Ord med disse Herrer. Du skal ikke længere blive her i Huset. Naar jeg banker paa Frøkenens Dør, saa kom ud.“ Elskeren lod sig ikke dette sige to Gange. Han styrtede ned ad Trappen og ind ad Thereses Dør. De andre stod og gabede paa mig. „Hr. Etatsraad!“ sagde jeg, „jeg er Adolf L. Den stakkels Pige, hvis Rygte De saa lidt har skaanet, er en nær paarørende af mig, hvilket den store Lighed, som alle finder i vort Udseende, vel allerede maa have sagt Dem. En Hemelighed er forbunden med hendes Fødsel, men hun er under min Faders Beskyttelse. I et Ærinde fra ham har jeg i Aften været hos hende, og til hans Hus vil jeg nu bringe hende. De ser, Hr. Kammerjunker,“ blev jeg ved, „at jeg hverken er død eller saaret, og at den Skræk, De i Dag har indjaget min Fader, er uden Grund.“ Jeg vilde nu gaa ned ad Trappen, men Etatsraaden holdt mig tilbage og sagde: „For Guds Villie, allerdyreste unge Mand! forlad mig ikke saaledes. Jeg vilde hellere afhugge min højre Haand end fornærme Deres Hr. Fader eller Dem. Og Lene! Ach Gott! Den Pige har jeg elsket som en Datter. Tag hende ikke fra os. Lad hende blive hos Therese!“ „Det tør jeg ikke for min Fader,“ svarede jeg, ilede hurtigt til min kære Frøkens Dør og bankede som saa ofte tilforn paa den. Den formente Lene kom ud og forlod i al Hast Huset med mig.

Det dagedes stærkt, inden vi naaede min Faders Port. Jeg aabnede den i al Stilhed og førte Kaptajnen op paa mit Kammer. Dette var et Værelse i Kvisten; ved Siden af samme var et andet, der tilforn havde været mine Søstres, og som endnu stod møbleret, ligesom de havde forladt det, men var næsten altid tillukket; dog kunde det aabnes med

min Kammernøgle. Her indlogerede jeg Kaptajnen, der overøste mig med Taksigelser og Venskabsforsikringer. Ingen af os havde Lyst til at sove. Vi tilbragte derfor endnu et Par Timer i fortrolig Samtale. Min nye Ven var overmaade elskværdig. En dyb Sørgmodighed udtrykte sig i hans Ord og Miner. Den Officer, med hvem han havde duelleret, havde højlig fornærmet ham og tvunget ham til dette Skridt. Men denne unge Mand havde tilforn været hans Ven, og R. kunde ikke uden Gysen tænke paa hans rimeligvis uundgaaelige Død. Under disse Omstændigheder var det ham nødvendigt at rejse bort eller i det mindste holde sig skjult. Han foretrak af flere Grunde det sidste, da jeg tilbød ham et sikkert Tilflugtssted hos mig, hvor vor Forsigtighed og min Faders Anseelse vel skulde fjerne enhver Eftersøgelse.

Næste Morgen fremstillede jeg mig i min sædvanlige Skikkelse for min Fader, som blev meget glad over at se mig og med særdeles godt Lune hørte paa Beretningen om mit natlige Eventyr. Da jeg kom til det Sted, hvor jeg havde omtalt mit Slægtskab med den fantastiske Lene, raabte han: „Naa! det gaar ud over mit gode Navn og Rygte; men det kan da bedre taale et Stød af denne Art end den stakkels Frøken Thereses." Med Glæde lovede han Kaptajnen sin Beskyttelse og indvilgede endogsaa i min Plan til hans og hans elskedes Bedste. Jeg støttede mit Haab om et lykkeligt Udfald paa min Overbevisning om Etatsraadens svage Karakter, en Mening, som min Fader delte med mig.

Et Øjeblik efter kom Etatsraad D. ganske aandeløs ind til min Fader. Vi kunde næppe bare os for at le ved at høre de ubehændige Undskyldninger, hvormed denne Mand søgte at besmykke sin Adfærd mod Lene, og de hel kuriøse Udtryk, hvori han omtalte denne Pige, idet han tiggede om at faa hende tilbage i sit Hus og endte med at sige: at han var villig til enhver Æresoprejsning for dette fortræffelige Fruentimmer. Min Fader bad ham ikke mere at omtale denne Pige, for hvis Fremtid der var sørget, men som ingen i Etatsraadens Hus mere vilde faa at se. Derfra gik min Fader over til at tale om den meget omtalte Proces, trøstede sin Klient med et lykkeligt Udfald af samme og tilføjede: „Dersom Etatsraaden imidlertid vil styrke mit Mod og mit gode Lune ved at føje mig i et Ønske, jeg nærer"... Han fik ikke udtalt, da Etatsraaden med de helligste Eder forsikrede, at intet Offer skulde være for stort for at vise min Fader hans Erkendtlighed. Kaptajnens Stilling tillod ikke, at min Fader endnu sagde mere. Han bad ham derfor blot indtil videre at erindre sit Løfte og imidlertid tillade, at jeg maatte gøre Frøken Therese min Opvartning og bede hende tilgive, at vi havde berøvet hende den kære Kammerpige. Etatsraaden indvilgede med Glæde og førte mig selv til sin Datter, der rødmede ved at se mig.

Da jeg blev ene med den elskværdige Therese, kastede jeg mig forhendes Fødder og modtog hendes Tilgivelse. Jeg beroligede hende med Tidenden om hendes Elskers Sikkerhed og Ophold i min Faders Hus. Daglig besøgte jeg hende og bragte Breve mellem hende og min lykkelige Medbejler, — en Gren af mine Kammerpigefunktioner, som jeg rigtignok ikke havde belavet mig paa, da jeg gik i min Kondition.

Efter et Par Dages Forløb bragte jeg den lykkelige Efterretning, at Kaptajnens Modstander var uden Fare og hans Saar meget lettere, end man i Begyndelsen havde ment. Den hele Sag blev bilagt og Kaptajnen forligt med sin gamle Ven. Dagen før den vigtige Proces skulde optages til Dom, erindrede Etatsraaden selv min Fader om det Løfte, han havde givet ham, og bad ham nævne sit Ønske. „Nu vel," svarede min Fader,

„der er et ungt Menneske, for hvem jeg interesserer mig; han elsker Deres Datter, og paa hans Vegne vover jeg at anholde om hendes Haand." — Etatsraaden, som ikke tvivlede paa, at det unge Menneske maatte være mig, svor ved alt, hvad helligt var, at han intet bedre ønskede end at modtage en Svigersøn af Advokat L's Haand. „Men," sagde min Fader, „den unge Mand ejer for Øjeblikket intet uden sine Kundskaber og sin Duelighed, hvilke vistnok ikke vil mangle at bringe ham med Tiden paa Ære og Fordel. Hans personlige Fortjenester anser jeg for den solideste Rigdom og agter Dem højt nok til at tro, at De er af samme Mening." „Ja, det ved den kære Gud!" raabte Etatsraaden. Min Fader vedblev: „Jeg beder Dem derfor at bringe os Lykke til i Morgen ved endnu i Dag at forlove de unge Mennesker og bestemme deres Bryllupsdag. De kan jo ikke ønske bedre end at beholde Deres Datter i Huset til Deres Trøst og Pleje og forøge Deres Kreds med en god Søn, hvilket jeg indestaar for, at den skal være, for hvem jeg plæderer. Naar vor Sag i Morgen er endt til vor Tilfredshed, saa beder jeg desuden om Tilladelse til at maatte bestemme det anselige Honorar, som De har tilbudt mig, til en Brudegave til det unge Par." Etatsraaden var ude af sig selv af Glæde og Taknemlighed og bad blot min Fader nævne Brudgommen. „Det er," sagde min Fader, „den brave Kaptajn R., som opholder sig i mit Hus." Etatsraaden blev lang i Ansigtet, men tog imidlertid sit Parti med temmelig god Anstand. Jeg fik Tilladelse til at maatte overbringe Therese denne Tidende. Hendes ubeskrivelige Glæde, hendes Taarer, hendes varme Tak erstattede mig i dette Øjeblik ethvert Savn. Samme Aften førte min Fader den lykkelige Brudgom til Fader og Datter.

Dagen efter, da Processen var vunden, var min Fader og jeg indbudne til Etatsraadens. Intet menneskeligt Sprog kan udtrykke de Følelser, som beherskede mig, da jeg befandt mig i denne mig saa bekendte Omgivelse, i saa forskelligt Forhold fra det tilvante, da jeg om Aftenen sad ved det Bord, hvorved jeg saa ofte havde opvartet, og saa Therese staa paa min Plads ved Tebordet og skænke Te i mit Sted. „Herre Gott!" sagde Etatsraaden, som jeg sad nærmest, „hvor De dog ligner Lene! Ak! jeg glemmer aldrig den dejlige Pige!" — „Hm!" svarede Kammerjunkeren, „den Lighed vilde ikke tilfredsstille en Kender af Fysiognomier. Hr. L.'s Øjne for Eksempel ligner visselig ikke Lenes." „Nej!" sagde Fritz, min anden Nabo, „deri har Fætter Otto Ret. De ligner dem ikke, thi" — hviskede han til mig — „det er de samme. Tro ikke andet, end at jeg forleden Nat straks kendte saavel Kaptajn R. som min gode Veninde Lene, der hjalp mig med Fransk og vist ogsaa kunde have hjulpet mig med Latin. Therese maatte allerede næste Dag skrifte for mig." Jeg lagde Fingeren paa Munden. „Vær rolig!" vedblev den vakre Dreng, „jeg har god Øvelse i at tie."

Med alle mine gode Forsætter, med alt mit Venskab for Kaptajn R., med al min Glæde over at have udført mit Forsæt at bidrage til Thereses Lykke, med al den kærlige Opmærksomhed, det søsterlige Venskab, hun viste mig, var det mig dog en yderst pinlig Følelse at befinde mig i Etatsraad D.'s Hus og at være Vidne til de elskendes vel beskedne, men dog iøjnefaldende Kærlighed. Jeg kom sjælden og ugerne, men derimod vandrede jeg ofte i stille Nætter mine gamle Veje omkring Haven, saa længselsfuldt til mine forrige Vinduer og hengav mig til et sværmerisk Tungsind, der ikke undgik min Faders Opmærksomhed. Thereses Bryllup var bestemt til at helligholdes om ti til tolv Dage, da min Fader en Morgen ligesom paa min Fødselsdag kom op

paa mit Kammer. Han sagde, at han troede at bemærke, at jeg af alle Ting mest trængte til Adspredelse og Forandring. Og," tilføjede han, „i den kvindelige Rolle har du givet saa gode Beviser paa Konduite og Aandsnærværelse, at man ikke bør frygte for at sende dig paa egen Haand ud i Verden. Jeg har altsaa forandret mine Beslutninger dig angaaende og tilbyder dig herved straks at tiltræde din forønskede Udenlandsrejse." Jeg greb hans Tilbud med Taknemlighed og følte mig allerede lettet blot ved Tanken om at forlade mine Sorgers Skueplads. Tilberedelserne til min Rejse var snart gjorte, og paa den Dag, der forenede min Therese med min lykkelige Medbejler, befandt jeg mig allerede uden for mit Fædreland.

Min Fraværelse forlængede sig til over fire Aar. Mange Begivenheder og nye Indtryk udslettede efterhaanden de ældre og forvandlede min Lidenskab for Therese til broderligt Venskab. Med Glæde erfarede jeg fra Hjemmet, at hun var en lykkelig Hustru og Moder.

Mangen Forandring var foregaaet hjemme i dette Tidsrum. Etatsraad D. var gaaet til sine Fædre; begge mine Søstre var gifte, den ældste med min omtalte Ven i Jylland, der var flyttet til København, en Omstændighed, der meget forøgede den Tilfredshed, hvormed jeg nærmede mig den kære Fødestad. Jeg var saa lykkelig at finde min elskede Fader uforandret og den gamle Bedstemoder endnu mild og munter.

Dagen efter min Hjemkomst var min hele Familie samlet hos min Fader, og lige som man ved Bordet rejste sig med Glasset i Haanden for at tømme mit Velkomstbæger, aabnedes Døren, og Kaptajn R. traadte ind med en lille Pige ved Haanden. Han bad høfligt om Undskyldning for sin Paatrængenhed, men tilføjede, at da han havde erfaret min Ankomst, kunde han ikke modstaa sin Længsel efter at byde mig velkommen. Han førte sin treaarige Datter hen til mig og sagde: „Denne lille Pige skal hilse Dem fra sin Moder. Hun hedder Magdalene og er opkaldt efter en Veninde, som Therese aldrig kan glemme."

Inderlig bevæget løftede jeg min Pseudo-Navne op i mine Arme. Hendes lille Ansigt genkaldte mig de fordums elskede Træk. Jeg kyssede de smaa Rosenlæber, og en Følelse af min første Kærlighed for endnu en Gang oplivende gennem mit hele Væsen.

NISIDA

Man hører ofte den Ytring, at alt eventyrligt er rent forsvundet af Virkeligheden, at intet Menneskes Liv længere spiller i brogede Farver, men at det henglider i en graa, for al romantisk Udsigt tillukket slagen Landevej. Hvor meget der end i vore Tider taler for denne Mening, saa nærer jeg dog den Tro, at de fleste Mennesker selv har oplevet eller været Vidne til saadanne Begivenheder, der, hvis de blev indførte i en digtet Fortælling, vilde møde den ofte gentagne Bebrejdelse, at de var usandsynlige. Mangen sand Tildragelse af denne Beskaffenhed bliver af en eller anden Grund ikke almindelig bekendt, eller, naar den bliver det, vækker den ingen Forundring, eftersom den kun bekræfter den gamle Sætning, „at det sande ikke altid er sandsynligt."

En Begivenhed, som jeg vel tør henføre til denne Klasse, er ikke blot mødt mig i min Ungdom, men har i sine Følger saaledes gaaet igennem mit Liv og haft en saa afgørende Indflydelse paa min Skæbne, at jeg ikke kan nægte mig den Fornøjelse at optegne dens Omstændigheder for saaledes endnu en Gang at nyde dem i Erindringen. Den Dag, da jeg med udmærket gode Karakterer kom hjem fra *Examen artium*, var det netop min Fødselsdag, da jeg fyldte mit attende Aar. Jeg levede hos min Moder, der var Enke. Vore Kaar var meget indskrænkede, men vort Hjem var ikke des mindre behageligt, eftersom min Moder besad det uskatterlige Talent, som ikke læres i noget som helst Institut, at bestyre sit Hus med saadan Orden og Forstand og — hvorfor ikke tilføje — med et saa kærlighedsfuldt Sind, at Skønheden aldrig forlod enten vor Omgivelse eller vor Omgang. Min Fader var død for flere Aar siden; en lille Søster, født i hans sidste Dage, havde straks fulgt ham i Graven. Jeg var saaledes min Moders eneste Barn, og den ovenomtalte Dag, var, som man kan tænke, en stor Fest- og Glædesdag for os begge. Ogsaa havde hun gjort alt, hvad hun kunde, for at helligholde den. Hun havde blandt andet indbudt til Middag to af mine kæreste medstuderende tilligemed vore nærmeste paarørende og Venner, nemlig hendes Søster og Svoger. Denne sidste var Professor, en lærd og dygtig Mand, der faderlig havde taget sig af mig og vejledet mig i mine Studeringer. Efter at vi i det bedste Lune havde nydt vort Maaltid og drukket paa de nye Studenters Velgaaende, fik vi i Sinde at spadsere, da det var et særdeles smukt Efteraarsvejr. Min Moder og hendes Søster blev hjemme, og den mandlige Del af vort lille Selskab begav sig ud ad Esplanaden, som ikke var langt fra vor Bolig. Mine to unge Venner, som var komne ind i en ivrig Samtale, gik foran, medens min Onkel Professoren og jeg fulgte efter. Vi tog Vej ud ad Citadellet, og under denne vor Gang forestillede min Onkel mig med stor Alvorlighed, hvorledes et nyt Liv fra denne Dag af burde begynde for mig, hvorledes jeg nu maatte stræbe med Flid og An-

strengelse ikke blot for at fortsætte mine Studeringer som hidtil, men ogsaa ved Informationer se til selv at kunne besørge mine Fornødenheder og derved lette min Moder de Omkostninger for min Skyld, som hun hidtil kun med stor Opofrelse havde været i Stand til at bestride. Han vidste bedst, sagde han, at jeg var usædvanlig stærk i de levende Sprog, som han selv havde lært mig. Ved at give Undervisning i disse og endogsaa at paatage mig litterære Arbejder af Oversættelser og deslige maatte jeg kunne bidrage betydeligt til vort lille Husvæsens Flor. Han tilføjede mange, i sig selv vist nok sunde, men temmelig forslidte Lærdomme, som for Eks., at Livet havde en dunkel og alvorlig Side, der især var følelig for den uformuende, der kun ved egen Kraft og ved Afkald paa mange i sig selv uskyldige Goder kunde forskaffe sig en blot nogenlunde sorgfri Tilværelse. Disse Betragtninger nedstemte særdeles den Følelse af Lyksalighed, som paa denne Dag havde besjælet mig. Jeg syntes, at min Onkel burde have sparet disse Formaninger til en bedre Lejlighed, ifald det overhovedet var nødvendigt at ledsage dem med saa nedslaaende en Fremstilling af mine Udsigter i Fremtiden, og jeg maa tilstaa, at jeg endnu er af den Mening, at man ikke skal vise den øde Sandørken for den, som først sætter Foden paa den, uden tillige at pege paa et Maal af Hæder og Tilfredshed i det fjerne, og paa de smaa grønne Oaser, som vil lette den tunge Vandring. Hvor god derfor min Onkels Hensigt end var, saa fordærvede den mig imidlertid flere Timer af denne Dag, da jeg havde lykkeligt naaet det første, om end ikke meget afgørende, saa dog ikke uvigtige Maal af mit borgerlige Livs Bane.

Da vore unge Selskabsbrødre havde bestemt, at vi skulde gaa en temmelig lang Tur, vilde min Onkel ikke gaa længere med os, men vendte tilbage, og da vi andre paa Hjemvejen atter befandt os i Nærheden af Citadelsporten, forlod de unge Mænd mig ogsaa, da de skulde tilbringe Aftenen i et andet Selskab. Jeg var bleven træt og varm af den Aarsag, at jeg, uagtet det ikke endnu var synderlig koldt, gik og slæbte paa en stor saakaldet Slængkappe, hvori jeg havde indhyllet mig af barnagtig Glæde over dette Klædningsstykke, som jeg første Gang bar, og hvori jeg var ligesom forelsket. Jeg havde samme Dag faaet den i Foræring af min omtalte gode Onkel, der vidste, at en saadan Kappe længe havde været et af mine højeste verdslige Ønsker. Jeg fandt, at jeg tog mig ypperligt ud i den, at dens lysegraa Farve, dens elegante Snit gav mig et fornemt, udenlandsk, ja romantisk og ridderligt Udseende. Det gik mig nu imidlertid paa denne Spadseregang, som det vel ofte gaar med Pragt og Hæder, den blev mig en tung Byrde. Da mine medvandrende havde taget Afsked med mig, satte jeg mig for at afkøle mig paa en Bænk, som dengang fandtes ikke langt fra Ravelinerne. Det begyndte at mørknes, og jeg begyndte at tænke paa at skynde mig bort, inden Vagten kom for at lukke Porten, da en Karet i meget stærk Fart kom fra Citadellet og holdt faa Skridt fra det Sted, hvor jeg sad. Et Fruentimmer stak Hovedet ud af Vognen, hun bar et sort Slør, ikke for Ansigtet, men tæt bundet om Hovedet, saa at det for mine flygtige Øjekast gav hendes skarpe, blege, som mig syntes aldrende Træk noget spøgelseagtigt. Til min store Forundring vinkede hun ad mig og gentog flere Gange et Tegn til, at jeg skulde nærme mig, inden jeg kunde fatte, at det var mig, som det gjaldt. Endelig gik jeg tæt hen til Karetvinduet, og i samme Øjeblik rakte hun mig ud af dette en Kurv, saa stor, at den næppe kunde komme gennem Vinduet, og som med saadan Hast blev skudt ud, at den var falden paa Jorden, om jeg ikke havde modtaget den. Jeg fik ikke Tid til at sige noget Ord, thi næppe var

Kurven i mine Hænder, og jeg vilde aabne Læberne for at spørge, hvad dette skulde sige, før Damen lagde Fingeren paa Munden for at betyde mig, at jeg skulde tie, idet hun med den anden Haand bankede paa det forreste Vindue for at give Kusken Tegn til at køre, hvilket han straks adlød og vendte i en saadan Fart, at jeg med min Kurv maatte springe til Side for ikke at bliver overkørt. Saa stærkt det var mig muligt, løb jeg efter Vognen gennem Citadelsporten og Esplanaden, men længe før jeg var ude af denne, var Vognen mig af Sigte. Det forekom mig, som om den kørte ned ad Amaliegade. Dog blev jeg hindret af det tiltagende Mørke og af flere Vogne, som kørte paa samme Vej, fra at vide dette med Vished. Jeg havde intet andet Valg end at gaa hjem med den mig ubekendte Skat, som jeg bar under min Kappe, og som ikke var synderlig tung. Jeg betragtede Kurven. Den var meget sirlig, dens Laag, som bestod af ganske aabent Kurvemagerarbejde, var fastbundet med et bredt Silkebaand. Gennem det gennemsigtige Laag kunde jeg se noget fint hvidt skinne frem, og da jeg ved den nærmeste Gadelygtes Skin nærmere betragtede det, opdagede jeg, at et fint Musselin var bredt som et Slør over noget, som syntes at være sirlig Damepynt af hvidt Tøj og kulørte Baand. Jeg tænkte smilende: „Hvem ved, hvilken dejlig Frøken der i Aften med stort Savn og Bedrøvelse beklager, at alt dette er faldet i mine vanhellige Hænder! hvem ved, hvilke behagelige Taksigelser der venter mig, naar hun af Adresseavisen erfarer, at en retsindig Finder troligt har bevaret og med Glæde vil bringe hendes Ejendom!“

Da jeg kom ind i min Moders Dagligstue, fandt jeg der foruden min Onkel og Tante vor Værtinde, en Bryggerenke, som var kommen op til min Moder for i Anledning af Dagens dobbelte Højtidelighed at lykønske hende og mig. Den venlige Kone fik ikke Tid til at faa sine Høfligheder anbragte, hvad min Del deraf angik; thi alle udbrød i Spørgsmaal og Udraab angaaende den store Kurv, som jeg satte fra mig paa Divanbordet. „Hvad er der i den Kurv?“ spurgte alle. „Det er, saa vidt jeg tror, Damepynt,“ svarede jeg og fortalte kortelig mit Eventyr, medens jeg med nogen Besværlighed fik Baandet løst op, som holdt Laaget fast, hvilket jeg aabnede. Min Moder tog hurtigt Sløret til Side, og — o Himmel! hvad kan skildre vor Forbavselse, da vi under dette Dække saa et ganske spædt Barn, der laa sovende, i fine, hvide, højst sirlige Klæder, bundet fast til en blaa Silkepude med brede Baand af forskellig Farve. Vi blev alle som forstenede. Vi saa paa hinanden uden at tale. Endelig brød min Onkel Tavsheden og sagde: „Naa! det manglede bare! Det er en god Skat, du der har bragt din Moder i Huset!“ Jeg stammede forlegen nogle Ord, men blev i det samme vaer, at der var fæstet en lille, skreven Seddel paa den indvendige Side af Sløret, som min Moder endnu holdt i Haanden. Begærligt greb jeg efter den. Den var skreven paa Fransk og indeholdt i Oversættelse omtrent følgende:

„Efter Befaling“ (hans eller hendes kunde ikke bestemmes, da de franske Ord: „*ses ordres*“ tillader begge Forklaringer) „sender jeg Dem herved Barnet. Alt er forbi! De kan ikke være ulykkeligere end jeg.“ Der var ingen Underskrift, men længere nede paa Siden stod som et Slags Efterskrift: „I vor fortvivlede Forfatning har det ikke været muligt at meddele Barnet den hellige Daabs Sakrament. Sørg De derfor jo før jo heller, og giv hende — hvad der vel følger af sig selv — det elskede Navn Nisida.“

Meget klogere blev vi vel ikke af denne Skrivelse; men imidlertid var vi dog enige i den Formodning, at den Person, til hvem disse Linier henvendte sig, rimeligvis var bekymret

over denne Fejltagelse, som her var indløbet, og vilde blive meget glad over at faa Barnet. Min Onkel vilde straks gaa til Politiet for at melde, hvad der var forefaldet; min Moder holdt ham tilbage og bad ham tage sine Forholdsregler saaledes, at denne Sag ikke blev offentligt bekendt, da det syntes hende klart, at en sørgelig Hemmelighed maatte være forbunden med denne Tildragelse. Man aftalte nu nærmere, hvorledes dette kunde iværksættes, og min Onkel gik for at se til at udrette alt paa bedste Maade, efter at det i vort lille Raad var besluttet desuden at lade et Avertissement indrykke i Adresseavisen og andre Dagblade, hvilket, forfattet i forblommede Udtryk, kun skulde være forstaaeligt for vedkommende.

Da Onkel var gaaet, forenede de tre Fruentimmer sig om at betragte og beundre det lille Barn, hvis Skønhed de overordentlig ophøjede. Det laa bestandig som i en sød Søvn. Værtinden ytrede, at man rimeligvis af Forsigtighed havde indgivet det noget søvndyssende, for at det ikke skulde røbe sin Nærværelse i Kurven. Min Moder sagde rørt: „Ak! det er mig, ligesom jeg saa min egen lille Pige, som jeg kun ejede nogle faa Dage.“ Hun bøjede sig over Barnet lagde sin Kind ind imod det lille Ansigt og løftede det lidt op fra Lejet. Det vaagnede ved denne Bevægelse og opslog et Par store, sortebrune Øjne. Min Moder tog det i sine Arme, medens de to andre Fruentimmer undersøgte Kurvens øvrige Indhold, der var ganske fuldpakket af Børnetøj, især Linned, hvilket alt sammen udmærkede sig ved en overdreven Luksus og Sirlighed. Om Barnets Hals var i en Snor bundet en bred Guldring, hvori en grøn Sten af samme Bredde som Ringen funklede med et glimrende Skin. Vi prøvede, om den lille Plade, hvori Stenen var indfattet, ikke var en Kapsel, der skjulte et eller andet Mærke. Den lod til at gemme noget sligt; men ved nøjere Undersøgelse befandtes det dog ikke at være saaledes, og hverken paa denne Ring eller noget af det øvrige i Kurven var mindste Bogstav eller Tegn at opdage. Fruentimmerne raadslog nu om, hvorledes man for Øjeblikket skulde sørge for den lille Gæsts Fornødenheder. At skaffe en Amme havde mange, ogsaa økonomiske og huslige Vanskeligheder. Man raadede min Moder indtil videre at opklække Barnet med Mælk. Værtinden sagde: „En af mine Køer er ung og har nylig kælvet. Af dens Mælk skal De hver Morgen faa en Pot til den søde Glut, saa længe hun er i Deres Hus.“

Da min Onkel kom tilbage, var han meget fortrædelig over denne Begivenhed og opregnede alle de Ubehageligheder og Besværligheder, som den kunde drage efter sig. „Det allerværste,“ sagde han til sidst, „er endnu den Løgn og Sladder, som onde Tunger kan faa at løbe med. De, kære Svigerinde! er kun otte og tredive Aar, De er en smuk Kone endnu, hvilken dejlig Historie kan Verden ikke lave af disse Omstændigheder, naar de staves og lægges sammen?“ Min Moder rødmede; men svarede efter et lille Ophold: „Jeg har kun yderst lidt med den saakaldte Verden at gøre. De, kære Svoger, min Søster, min gode, tjenstagtige Værtinde, hvilke til min Lykke er hos mig i Aften, De er Vidner til denne Begivenhed, og De er de Mennesker, hvis Vidnesbyrd er mig vigtigst og — hvad som er det vigtigste, Gud er mit Vidne. Hans Forsyn, som styrer alt, sender dette Barn til mig, sender mig det ved min Otto paa denne for os begge betydningsfulde Dag, og dette — maaske forladte, stakkels Barn, maaske af en ulykkelig Moder med tusinde Taarer anbefalet til de faderløses Faders Beskærmelse, vil jeg ydmygt modtage i hans Navn og beholde, saa længe det er hans Villie.“ Under denne Replik luede min Moders Kinder, og noget begejstret og kraftfuldt lød gennem hendes ellers

sagte og bløde Stemme. Vi var alle rørte. Jeg ilede til hende, bøjede mine Knæ og kyssede hendes Hænder, ogsaa Onkel tog hendes Haand og sagde: „De er en god Kone, som jeg inderligt ærer og elsker. I Fruentimmer er i Grunden bedre end vi Mænd. Naa! Gud give Lykke!“ tilføjede han og rakte Haanden ud over Kurven, som stod paa en Taburet ved Siden af min Moders Stol, og hvori det lille Barn atter laa og sov.

Hverken Politiets Bestræbelser eller vore i tre Sprog forfattede Bekendtgørelser i Bladene eller nogen anden af vore private Undersøgelser eller Gisninger ledede til mindste Oplysning om dette Barn, og da fjorten Dage saaledes var hengaaede, forekom det baade min Moder og mig, som om dette lille Væsen tilhørte os alene i Verden. Vi lod det døbe og gav det, som foreskrevet var, Navnet Nisida. Min Moder opklækkede det med største Omhu og Kærlighed, og denne nye Interesse beskæftigede hende saa ganske, at jeg snart indsaa, hvad hun ogsaa selv tilstod: at hun vilde blive ubeskrivelig bedrøvet, dersom det hændte sig, at nogen meldte sig med større Rettigheder til dette Barn og berøvede hende det. Hun saa ved en naturlig Illusion ganske sin egen, tidlig tabte Datter leve op i denne Pige.

Det varede ikke længe, førend den lille Nisida blev et Foreningspunkt for hele vort Bekendtskabs Interesse. Min Onkel og Tante, som selv ingen Børn havde, saa vel som ogsaa vor jævne, godmodige Værtinde glædede sig ved at se, hvorledes Barnet trivedes og tiltog under min Moders omhyggelige Pleje. De syntes alle at have Del i denne lille ubekendte og kappedes om at lette min Moder sin Møje med hende. Næsten daglig bragte disse Venner et eller andet til denne Hensigt. Min Tante syede og strikkede til den lille, undertiden kom hun og hendes Mand ved godt Vejr med en Vogn for at køre en Tur med hende og min Moder eller for at hente dem begge hjem til deres Hus, hvor en Vugge og alle Bekvemmeligheder var anskaffede til den lille Yndlings Tjeneste.

Heller ikke var jeg den eneste, paa hvem denne Begivenhed havde været uden Indflydelse. Jeg havde hidtil — som næsten alle i min Alder og Stilling — kun gjort mig liden Betænkning ved de Bekostninger, jeg forvoldte min uformuende Moder, men den nye Byrde, jeg ved denne Lejlighed mod min Villie og mit Vidende havde paalagt hende, den elskværdige Maade, hvorpaa hun havde taget den, indgav mig en heftig Attraa efter at gøre noget i denne Sag, der ofte forekom mig, som om den angik mig allernærmest, som om den lille Nisida var mit Barn, mit eget Hjertes Barn, noget, som var mig tilskikket, var betroet til min Ære og Kærlighed. Saaledes var den Illusion, som disse Omstændigheder opvakte i mit Sind. Min Onkels Formaninger, som paa min Fødselsdag havde forstemt mig, var mig nu en velkommen Ledetraad; og ved hans Hjælp lykkedes det mig ogsaa at faa Informationer, hvilke efter haanden blev flere og bedre, saa at jeg snart ved en ordentlig Økonomi — hvilket ogsaa var en ny Dyd, som jeg lagde mig efter — kunde bestride mine værste Udgifter. Jeg var desuden flittig i mine Studeringer og tog med al Berømmelse begge Afdelinger af anden Eksamen.

Imidlertid havde vi i min Moders Hus gjort et nyt og uventet Bekendtskab. Omtrent en Maaneds Tid efter hin Aften, da jeg bragte den meget omtalte Kurv hjem med mig, hændte det sig en Eftermiddag, da min Moder og jeg sad ene, at Pigen kom ind og meldte en Herre, der vilde tale med Fruen i Huset.

Vi bad ham komme nærmere, og en gammel Mand traadte ind. Vi rejste os hurtigt, som grebne af en uvilkaarlig Ærefrygt; noget saa ideelt omsvævede denne høje Figur. Hans ble-

ge, paa en Gang milde og alvorlige Ansigt, hans skaldede Isse, omgiven af snehvide, krøllede Lokker, hans hele Væsen og Udseende havde noget ganske ualmindeligt. Hans Dragt syntes at tyde paa, at han var en gejstlig, og som en saadan fremstillede han sig ogsaa, idet han nævnede sit Navn og angav sig at være Præst ved den herværende katolske Menighed. Han sagde, at da han havde hørt, at den lille Etage, vi beboede, vilde blive ledig inden den egentlige Flyttetid, saa bad han om Tilladelse til at bese Lejligheden. Da vi erklærede, at vi ingenlunde skulde flytte, bad han i meget høflige Udtryk om Tilgivelse for sin Paatrængenhed. Han forklarede sig kun med Møje i det danske Sprog og blev meget fornøjet, da vi tiltalte ham paa Tysk, som dog heller ikke lod til at være hans Modersmaal, skønt han talte det flydende. Han beklagede sig over, at den falske Efterretning om disse Værelser havde lokket ham til at gaa en lang, for ham besværlig Vej, da han endnu opholdt sig i nogle Sommerværelser i Nærheden af Byen og søgte et for ham bekvemmere beliggende Logis i Staden selv. Jeg fremtog straks en Lænestol og bad ham unde os sin Nærværelse og sig selv nogen Hvile efter den lange Gang. Min Moder bød ham en Kop Kaffe, da denne just stod paa Bordet. Han modtog begge Tilbud med synlig Fornøjelse. Der var i denne Mands Væsen en paafaldende Forening af Tilbageholdenhed med en fin og indsmigrende Verdenstone. Han sagde til min Moder: „Jeg skal altid takke den Fejltagelse, som har ført mig til en lille Familie, der saa gæstfrit modtager en gammel, træt Mand. Jeg gætter, at De er denne unge Herres ældre Søster, at De er gift, og at det lille Barn der i Vuggen er Deres.“ Min Moder lo og svarede, at alle hans tre Gisninger var fejlagtige. „Denne unge Mand,“ tilføjede hun, „er min Søn; jeg har været gift, men har desværre mistet min Mand; og Barnet der er en lille fremmed, som en Hændelse eller en Guds Tilskikkelse har bragt i vore Hænder.“ „Og dette Barn vil De antage Dem og beholde?“ „Ja, det vil vi, dersom ingen kræver det tilbage.“ „Men uden nogen Hjælp eller Understøttelse til dets Opdragelse?“ „Jeg haaber, Gud vil hjælpe os.“ Pateren udbrød: „Ja, det vil han vist, min ædle Frue! Den hellige Jomfru vil med sit Barn i Armen usynligt nedstige til dette Hus og velsigne det.“ En besynderlig Ild lyste ved disse Ord ud af hans mørke Øjne. Han tog snart Afsked, men bad om Tilladelse til en Gang igen at turde besøge os, og da han gik, nærmede han sig det sovende Barn, betragtede det, gjorde Korsets Tegn over det og sagde sagte nogle Ord, som vi ikke kunde samle. Først et halvt Aar efter kom han igen og forærede min Moder en Buket af uanmærkede Blomster fra en lille Have, som han sagde han havde været saa heldig at faa til Leje tilligemed et Logis, ikke langt fra vor Bopæl. Efter denne Tid kom han oftere, dog ikke hyppigt. Han bragte i Almindelighed en eller anden lille Foræring af Blomster eller Frugter. Han forstod at forfærdige meget smukt Drejerarbejde og forærede Nisida en Elfenbens Rangle og andre Smaating af sit eget Arbejde, fremfor alt et Halsbaand af smaa Perler, hvori hang et lille Kors. Dette Smykke, sagde han, vilde, naar hun bar det, afværge al Fare ved at faa Tænder og gennemgaa de øvrige Børnesygdomme. Den gode Pater blev os stedse kærere. En Gang imellem tilbragte han Aftenen hos os, og disse Aftener var en Fest for mig, thi ikke blot var denne gamle Mand den første, der omgikkes mig med samme Agtelse, som om jeg var hans Lige i Aar og Stilling, men hans Samtale var desuden yderst tiltrækkende og underholdende, og uagtet der var adskillige Materier, hvori han undveg at indlade sig, var der dog noget overmaade aabenhjertet i den Maade,

hvorpaa han meddelte sine mange Livserfaringer og udbredte Kundskaber. Ogsaa min Onkel underholdt sig gerne med ham, naar han traf ham, hvilket dog sjældent skete, da vor gamle Pater helst slog sig til Ro hos os, naar vi var ene. Onkel havde heller ingen rigtig god Tro til denne vor nye Ven. Han udlod sig vel altid med Agtelse om hans Lærdom og Kundskaber, men advarede os dog mod jesuitisk og papistisk Indflydelse.

Jeg vil langtfra ikke paastaa, at Paterens Kors og Perler bevarede Nisida for al Sygdom og Uheld, men det er vist, at intet Barn kunde trives bedre og heldigere. Det var virkelig, som om usynlige, veldædige Hænder gik min Moder til Haande og lettede hende Pligterne mod den lille Pige. Med største Lethed overstod detne de almindelige Børnesygdomme, som truer Livet i dets Begyndelse. Hun var altid munter, man hørte hende næsten aldrig græde; hun kunde gaa ene, inden hun havde fyldt sit første Aar; og inden det andet udløb, talte hun fuldkommen rent og sammenhængende. Hun var et saa udmærket dejligt Barn af en saa original Skønhed, at hun vakte alles Opmærksomhed, som blev hende var. En usigelig øm og kærlig, men overmaade heftig Karakter viste sig hos hende allerede i den spæde Alder, hvilket baade henrykte og foruroligede min Moder, hvis Øjesten hun var; ogsaa min Tantes og Onkels Yndling blev hun daglig mere. Den gode Pater var særdeles indtagen af dette Barn; han syntes at forynge sig ved Synet af hende, og man kunde mærke, at det var ham yderst behageligt, at hun kaldte ham Papa; en Benævnelse, som hun, inden hun kunde tale rent, havde dannet af det „Hr. Pater," som vi andre nævnte ham med, og siden beholdt han dette kære Navn, som hans Stilling i Livet nægtede ham.

Jeg ved ikke ret, hvorledes jeg var kommen til en Anelse om, at denne Mand var indviet i den Hemmelighed, som skjulte Nisidas Herkomst, og at han derfor forsætlig og ikke hændelsesvis var kommen til os. Mange Omstændigheder, selv Barnets Navn og hele Udseende havde ofte indgivet mig den Formodning, at hun var født af fremmede og fornemme Forældre, og det syntes mig ikke urimeligt, at den katolske Gesandtskabspræst kunde vide mere herom end andre. En Gang i et fortroligt Øjeblik ytrede jeg dette for ham, men han svarede uden mindste synlige Forvirring: „Hvor kan De falde paa saadanne Tanker? Forring ikke Deres ædle Godhed mod dette Barn ved at gruble over hendes jordiske Udspring. Hun er visselig af den allerhøjeste Herkomst, thi Guds Moder selv er hendes og alle af deres Forældre forladte Børns Moder. Dette er alt, hvad jeg ved, og det maa være nok for os alle." Siden blev denne Sag ikke mere omtalt imellem os.

En Række af Aar fulgte nu, som jeg altid genkalder mig med en egen Fornemmelse af Ro og Behag. Det var, ligesom en Velsignelse fulgte alle mine Foretagender. Jeg gav mange Læretimer og fik de fleste godt betalt, og da jeg var færdig med anden Eksamen, paatog jeg mig adskilligt andet Arbejde. Jeg oversatte nogle videnskabelige Værker; ja, endogsaa i æstetiske Frembringelser vovede jeg mig til frie Bearbejdelser af et og andet. Det lykkedes over Forventning, og saaledes fortjente jeg betydeligt mellem Aar og Dag og var derved saa lykkelig at kunne forbedre min Moders huslige Liv. Den Kærlighed, de glade Ansigter, som mødte mig i mit Hjem, og som gjorde mig dette kært, forenede med de mange Beskæftigelser, som optog min Tid, forvoldte, at jeg næsten aldrig deltog i de Fornøjelser eller de Forbindelser med unge Mennesker paa min Alder, som under andre Omstændigheder vilde have været tillokkende for mig. Naar jeg om Aftenen kom hjem fra mine For-

retninger eller efter at have arbejdet i min ensomme Stue kom ind til min lille Familie, var jeg altid vis paa, at alt omkring mig vidnede om min Moders Opmærksomhed paa mine smaa Ønsker, om hendes inderlige Lyst til at glæde mig. Min Onkel og Tante og et Par af mine jævnaarige Venner forøgede ofte vor huslige Kreds. Den lille Nisida, som kaldte mig Broder, hang ved mig med inderlig Hengivenhed, løb mig i Møde, naar jeg kom hjem, klyngede sig om min Hals, hoppede af Glæde paa mine Arme og overøste mig med sine uskyldige Kærtegn. Hendes heftige Utaalmodighed kunde jeg standse ved et Ord; ja, et alvorligt Øjekast af mig virkede ofte mere end de smaa Tvangsmidler, som min Moder anvendte. Meget tidligere, end nødvendigt var, ytrede hun Begærlighed efter at lære og nødte mig næsten til at begynde paa at undervise hende, hvilket snart ved hendes forbavsende Nemme og Opfatningsgave blev mig en kær Pligt. De Glæder, som blev mig til Del i denne Periode af mit Liv, var saa simple, de vilde synes saa ringe i Verdens Øjne og var dog for mig saa store og rige. Naar jeg saa mig i Stand til at overraske min Moder med en eller anden liden Overflodsartikel, som jeg vidste hun længe forgæves havde ønsket, ja, blot ved at bringe Nisida en Dukke eller en Billedbog følte jeg selv en barnlig Glæde. Der var den Tid et Sted i Nærheden af Byen, hvor man i en meget smuk Have kunde blive beværtet med Te, Kager, Frugt, Vin og deslige. Det var intet Traktørsted, men tilhørte en Gartner, der solgte Frugt og Havesager. Til denne Mand havde vi et gammelt Bekendtskab og var komne overens med ham om, at han fra et Traktørsted lige overfor lod hente, hvad vi ønskede at fortære i hans ensomme Have. Til dette Sted vandrede vi næsten hver skøn Sommeraften, undertiden med en eller anden af vore faa Omgangsvenner, dog som oftest ene med os selv. En enkelt Gang kørte vi ud til fjernere Steder, og disse Udflugter var os en Kilde til usigelig Fornøjelse. Nisidas Jubel, min Moders Glæde over det skønne, nydeligt klædte Barn, som tiltrak alles Øjne, var ikke de ringeste Nydelser ved disse Lejligheder.

I en saadan ensformig og rolig Tilværelse hensvinder Tiden saa hurtigt, at man næsten forfærdes ved at bemærke dens Flugt. Saaledes gik det mig, da jeg især ved min Onkels Forestillinger og Bebrejdelser saa det ene Aar gaa efter det andet, uden at jeg alvorligt tænkte paa min Embedseksamen, ja, ikke engang kunde blive enig med mig selv, om hvilken Vej jeg egentlig vilde slaa ind i det borgerlige Liv. Jeg havde i mange Tider læst til juridisk Eksamen, men jeg kom ingen Vej dermed. Jeg fortvivlede ved disse Studier og havde altid Paaskud nok til at afbryde dem. Jeg vidste med mig selv, at jeg var virksom, at jeg gik frem i indre Dannelse; jeg ønskede blot, at alt kunde blive for stedse, som det var, jeg følte mig tilfreds og sagde ofte til mig selv, at jeg paa een Gang nød en Husfaders Lykke og et ungt Menneskes Frihed. Med disse Betragtninger og med mine endnu unge Aar undskyldte jeg mig for mig selv og min Onkel, der svarede mig: at saaledes som nu kunde det ikke blive. Og han havde Ret. Mennesket maa jo uddrives af dette skønne Uskyldighedens Paradis. Han maa vende det Ryggen for at kæmpe for det og søge at vinde det tilbage. Flere Aar var imidlertid henrundne, jeg havde allerede fyldt mine seks og tyve Aar, da en Omstændighed indtraf, der noksom beviste, at jeg trængte til at gøre nærmere Bekendtskab med Verden og Menneskene, end jeg hidtil havde haft Lejlighed til.

Der var to Piger, som jeg gav Timer i Fransk. Deres Fader var en formuende Borger, der var Kaptajn

ved Borgerskabet, hvorfor hans Døtre efter københavnsk Skik lod sig kalde Frøkener. Manden var en meget simpel, udannet Mand, og hans Hus var ligeledes efter københavnsk Skik en besynderlig Blanding af Gerrighed og Ødselhed. Han var Enkemand, og de to voksne Døtre skiftedes til at bestyre Husholdningen. Den ældste, Beate, en Pige paa en tre til fire og tyve Aar, var meget smuk; den yngste, Petrine, var derimod meget stedmoderligt behandlet af Naturen, hvad det udvortes angik, men til Gengæld var hun udrustet med langt større Gaver til at lære og fatte. Hun havde i alle Maader et ganske andet Sving end Søsteren, og Grunden hertil var rimeligvis, at hun ikke var opvokset i det fædrene Hus, men hos nogle Slægtninge, som siden havde forladt Landet. Og hvorvel det er vanskeligt at gøre et fremmed Sprog fatteligt for en Person, der til sit to og tyvende Aar aldrig har haft nogen Undervisning eller Øvelse i det, saa lærte dog Petrine temmelig godt Fransk, medens derimod Beate gjorde saa usle Fremskridt, at jeg følte mig skamfuld, hver Gang jeg modtog min Betaling for hendes Undervisning. Ogsaa forundrede det mig, at hun vilde fortsætte denne, da den ikke syntes at interessere hende. Det Bord, vi sad omkring, flyttede hun altid hen til Vinduet, og hendes Øjne og Tanker forlod næsten aldrig, hvad som passerede paa Gaden. Midt i en Mening i den Bog, hvori vi læste, eller midt i en Regel, som jeg gav mig al Umage med at forklare hende, blev vi afbrudte ved hendes Udraab: „Nej se, hvor halvgal hun ser ud, som der gaar!" eller: „Gud! hvilken Gang den gamle Frue sætter op!" eller: „Nej Herre Jemini! Mon de to er forlovede, som der gaar Arm i Arm!" o. s. v. Ofte blev vi afbrudte af Veninder, som kom i Besøg. Det slog næsten aldrig fejl, at disse Damer, saa snart de traadte ind i Stuen og saa, hvormed vi var beskæftigede, straks lavede sig til at gaa igen med mange Undskyldninger og Forsikringer om ikke at ville spilde vor Tid; men det var lige saa sikkert, at de lige ved Døren, ja, ofte staaende midt i denne, begyndte en Konversation, der varede, til Timen var udløben, og jeg efter flere Gange at have set paa mit Ur rejste mig og gik, medens Damerne endnu i fuld Passiar næppe lagde Mærke til, at jeg gik dem forbi. Petrine saa dog altid fortrædelig ud ved en saadan Lejlighed og gav mig sin Misfornøjelse til Kende baade ved Miner og ved smaa Sarkasmer, som hun hviskende henvendte til mig, og disse var stedse saa træffende og saa bitre, at jeg uagtet deres Vittighed næppe kunde le af dem, naar jeg betænkte, at de traf hendes Søster og nærmeste Omgangskreds. Disse Veninder gjorde ogsaa stor Forskel paa de to Søstre. De syntes temmelig at overse Petrine, medens de forgudede Beate. Der var een iblandt dem, som jeg ofte der i Huset hørte omtale som en „højst aandrig Dame"; dette Udtryk hørte jeg vist hundrede Gange om denne Pige, der ikke længere var ung og hed Sabine. Denne Frøken Sabine kom ofte under vore Læsetimer, og en Gang sagde hun til mig: „Hvor De er lykkelig, der skal informere et saadant Væsen som Beate! Det siger jeg rent ud, at en saa højt begavet Natur er der ikke Mage til i den vide Verden. Alt, hvad hun begynder paa, kan hun straks udføre til Fuldkommenhed, og jeg er vis paa, at De ikke behøver at gøre Dem den ringeste Umage med at lære hende Fransk; thi det mindste Vink er nok for hende, saa gaar hun videre end den, der skulde vejlede hende, saa ved hun det af sig selv. Det er Geniet! Det er hende medfødt som alle Yndigheder og Fuldkommenheder. Ja, De kan vist ikke forundre Dem over den Varme, hvormed jeg omtaler min Beate. Jeg siger, hvad jeg

mener, jeg tilbeder hende, elske er for lidt sagt, jeg tilbeder hende, og det synes mig alle maa gøre."

Frøken Sabine gik straks efter denne Replik, der ogsaa var stegen saa højt i Begejstringen, at det var helt paafaldende at høre hende lige i samme Aandedræt tilføje, idet hun løb mod Døren: „Hør, Petrine! I hvilken Hosebod køber du de Handsker, du ved nok?"

Da Beate havde fulgt hende ud og var bleven saa længe undervejs, at jeg imidlertid havde faaet Tid til at diktere Petrine en Stil paa to Siders Længde, sagde hun, idet hun kom tilbage: „De maa ikke forarge Dem over den Ros, som Sabine ødsler paa mig. Hun er et Geni, og det Slags Folk tager altid Munden fuld. De gjorde et Ansigt, medens hun talte om mig, der saa saa forlegent ud, at jeg nok kunde se, De var af anden Mening end den gode Pige." Jeg havde længe haft i Sinde at tale om de ringe Frugter, Beate høstede af vore Læretimer, og greb derfor denne Anledning til at sige, at min Forlegenhed kom af Samvittighedsskrupler over at modtage Betaling for noget, som jeg ikke udførte, som jeg ønskede. Beate blev overmaade forundret over mine Ytringer og forsikrede, at hun daglig i sine Tanker takkede mig for de Fremskridt, hun gjorde under min Vejledning, og at hun meget godt forstod enhver fransk Bog og alt, hvad der blev talt paa Fransk. Paa mine Indvendinger svarede hun, at hun jo rigtignok ikke i min Nærværelse kunde oversætte det, jeg forelagde hende, thi hun kunde ikke finde Ord dertil paa Dansk, men naar hun var ene og ikke undseelig, saa kunde hun godt forstaa den sværeste Bog og oversætte den for sig selv. Hun bad mig derfor paa det indstændigste ingen Skrupler at gøre mig, men være vis paa, at min Undervisning ikke var spildt.

Hvad nu denne Sag angik, saa beroligede jeg mig med, at Petrine havde Nytte af min Information; men alting der i Huset forekom mig dog saa forkert, at jeg tidt var ked deraf og vilde trække mig tilbage; men de to Piger kom mig altid i Møde med saa megen Venskabelighed og Opmærksomhed; det var mig saa klart, at de nødigt vilde opgive vore Læretimer, saa jeg aldrig havde Hjerte til at frasige mig dem.

Beate var forlovet med en ung, rig Mand, en Detailhandler, et godmodigt, men enfoldigt Menneske, som hun behandlede med temmelig Ringeagt, skøndt det syntes, som om hun glædede sig ved deres Forbindelse. Han hed Andreas til Døbenavn, men hun kaldte ham altid „min Andrik" eller „Andrikken", en Vittighed, som jeg altid tænkte skrev sig fra den satiriske Petrine, da den stakkels Brudgom i Figur og Gang virkelig havde en paafaldende Lighed med en And. Andreas vidste godt, at han havde faaet dette Øgenavn i sin tilkommende Familie, men bar det uden mindste Fortrydelse som en uskyldig Spøg af hans aandrige Kæreste. En Dag, da jeg kom, gik han mig i Møde, trykkede min Haand og takkede mig, fordi jeg havde lært hans Forlovede at tale saa fortræffeligt Fransk. „I Gaar," sagde han, „var vi i et Selskab, hvor der var en Franskmand, som ingen kunde tale med, inden min Beate kom; men da gik det ogsaa Papplepap! De skulde have hørt det! Jeg havde rigtignok Ære af hende." Beate hørte derpaa og sagde: „Aa ja! det gik jo ganske taaleligt." Jeg forundrede mig i mit stille Sind. Hun forlod Værelset, og Andreas sagde til mig i en fortrolig Tone: „Jeg skal sige Dem, kære Ven! Jeg har udsøgt mig en Pige til Kone, som kan gøre Figur i Verden, som Folk kan glo paa og tale om, for ser De! jeg har før været uheldig, jeg har været forlovet med en anden Pige, som jeg rigtig holdt grumme meget af. Det var et fattigt Pigebarn, som jeg vilde gøre

lykkelig; men med Skam at tale om saa slog hun op med mig, og det for en Karls Skyld, der intet ejede og intet forstod, og tænk engang, at siden sagde hendes dumme Familie til hendes Undskyldning, at hun dog ogsaa var for god til mig. Og derfor vil jeg nu vise dem og alle Mennesker, at jeg kan faa den, der slaar Sparto til hende."

Hvad i øvrigt den berømte franske Samtale angik, saa kom siden Petrine og fortalte mig med megen Fornøjelse, at Konversationen mellem hendes Søster og Franskmanden slet ikke var bleven ført paa Fransk, men paa daarligt Tysk. Den fremmede havde først tiltalt Beate paa Fransk, men da han mærkede, at hun ikke forstod ham, hjalp han sig med Tysk, saa godt han kunde, hvorpaa Beate ogsaa havde svaret paa Tysk. De havde begge blandet deres Tale med et og andet fransk Ord. Beates Tysk var svært at forstaa, og Franskmandens Udtale gjorde, at hans ikke var bedre. Petrine tilføjede: „Havde det ikke været for Effektens Skyld, kunde de lige saa godt være blevne hver ved sit Modersmaal; thi de forstod slet ikke hinanden, men den ene svarede i Øster, naar den anden havde talt i Vester. Imidlertid sagde Værtinden og hendes Søster mange Gange: Gud, hvad det franske dog er for dejligt et Sprog!" Beate kom til under denne Samtale, og Petrine var ubarmhjertig nok til ikke at lade sig forstyrre i sin Beretning. Beate saa ganske forundret ud. Petrine udbrød leende: „Du gør et Ansigt, som om du selv troede, du talte Fransk, og saa var det Tysk." „Tysk?" gentog Beate alvorlig, „jeg tror, du er gal! Det er dine evige Drømmerier." Ved nærmere at drøfte denne Sag blev jeg virkelig overbevist om, at Beate ved at paastaa, at hun og Franskmanden havde talt Fransk, i det mindste halvvejs troede det selv. De indblandede franske Ord og flere saadanne Omstændigheder havde vel Del i denne Illusion, desuden var det hele foregaaet, som man kan tænke sig, i et meget udannet Selskab. Men denne var ikke den eneste, jeg kunde gerne sige største Forblindelse, som fandt Sted i dette besynderlige Hus. Saaledes levede hele Familien og alle Bekendte i den Overbevisning, at Beate var et udmærket vittigt og aandrigt Fruentimmer, som maaske undertiden lod sig lidt for meget henrive af sit rige satiriske Lune; og at Petrine derimod var en overmaade god, men ubetydelig Pige, der ved Siden af den mere glimrende Søster blev tilsidesat og derved noget tungsindig og skinsyg. Til Dels var Pigerne selv besnærede af denne falske Mening; i det mindste holdt Beate sig for klog og vittig, og Petrine ansaa sig selv for godmodig og blid, medens det fuldkommen modsatte var Tilfældet. Beate var en mild og godmodig Karakter, der, fri for Attraa efter at glimre, vilde have været behagelig; Petrine derimod var klog og vittig, men skarp og satirisk. Med Falkeblik opdagede hun sin Omgivelses Svagheder og blottede dem uden Barmhjertighed. Det var lige saa umuligt at kede sig med hende som at være ganske fri i hendes Nærværelse, da det altid syntes, som om hun havde et egent Talent til at opdage og afsløre den Skyggeside, som intet Menneske kan sige sig fri for.

Blandt de mange Selvbedrag, som spøgede i Beates Hjerne, var ogsaa det, at hun forstod til skuffende Lighed at efterabe alle Mennesker. Disse Portrætter var imidlertid, som saa mange andre, meget ufuldkomne og ofte aldeles ukendelige. Hun var imidlertid saa glad over denne formente Færdighed, at hun uden Skrupler anvendte den paa Fader, Søster, Veninder, ja, allermest paa sin Forlovede. Den stakkels Andreas havde næppe nogen Dag forladt Værelset, før hun vraltede om i Stuen, satte sig, pustede og talte efter ham. En Gang, da hun havde øvet sin

Kunst paa en Veninde, som Petrine yndede, traf jeg begge Søstrene i en heftig Ordstrid. Petrine kaldte det Falskhed, at man med Kærtegn og venlige Ord modtog en Person, som man i samme Øjeblik stræbte at gøre latterlig. „Det er en uskyldig Spøg," svarede Beate, „som kun bornerede Mennesker kan fornærmes over. Men den, som er begavet med dette farlige Talent til at kopiere alle Folk, kan ikke modstaa det." „Kalder du det et Talent?" „Ja, det gør jeg til visse! jeg kalder det et stort Talent." „Da er det i det mindste et Talent, som du har tilfælles med Abekatte og med Pappegøjer." „Aa! det er nu saa dumt sagt. Nej, hvad siger Sabine? Denne Gave til straks at opfatte den komiske Side ved enhver Ting, dette Blik... denne Gave ... denne Kunst... jeg kan ikke huske hendes Ord saa nøjagtigt." „Nej, det mærker jeg; men det Blik, som kun kan se det uskønne, ikke det skønne, den Gave at tilegne sig det ufuldkomne og overdrive det til en modbydelig Karikatur er slet ikke værd at rose." „Da roser dog alle det Talent og morer sig over det. Man kan fornøje et helt Selskab dermed." „Ja, et helt Selskab kan ogsaa fornøje sig over en Hund, som gør Kunster, som kan spaa af Kort og regne Tal sammen. Men for Resten, hvad dig angaar, saa er det Synd at trættes med dig om den Sag thi de, du efteraber, har ingen Skade af det. Der skal saamænd ingen kende dem igen paa de Billeder af dem. Du har kun Villien til at gøre Nar af dine Venner, og det er baade meget for lidt og lidt for meget." Denne sidste Bemærkning krænkede Beate langt mere end alle de foregaaende Bebrejdelser for Falskhed og deslige. Søstrene kom formelig op at skændes, og Petrine forlod Værelset i største Sindsbevægelse. Beate opfordrede mig nu paa det ivrigste til oprigtigt at sige min Mening. Uden at indlade mig i at svare paa det, hun egentlig spurgte om, nemlig om hendes Besiddelse af de Gaver, Søsteren havde fradømt hende, svarede jeg: „Jeg tilstaar, at jeg ikke sætter Pris paa den Færdighed at kunne efterabe andre, og hvis man ogsaa kan tillægge noget saadant Navn af Talent, saa kan jeg dog ikke beundre det Slags Skarpsindighed, som ikke har bedre Genstand for sin Opmærksomhed end at gribe og udhæve det særegne i det ydre, som findes hos ethvert Menneske mere eller mindre. Ved at efterabes bliver dette naturligvis en uskøn og latterlig Karikatur, medens det mangen Gang hos den, som besidder det, er forbundet med noget vist individuelt naivt, ja, mangen Gang gratiøst, som Efterabelsen ikke kan give; og at se sit eget eller et andet Ansigt, som er os kært, i et vanskabende Hulspejl har altid noget ubehageligt." „Fordømmer De da al Satire? Maa man ikke le af det naragtige?" „Jo, Gud ske Lov! Men de, som gør Profession af at kunne efterabe andre, anvender som oftest alt for lidt Kritik og alt for liden Takt og Delikatesse i Valget af deres Fremstillinger. Jeg glæder mig ubeskrivelig over en god Satire, men jeg hader Paskvillen. Satiren træffer altid Daarskaben selv, men Paskvillen træffer kun den enkelte, og det er ikke interessant, med mindre denne enkelte er ligesom en Repræsentant for en hel Klasse Narre. Derfor synes mig altid, at en god Skuespiller, som ret ved at give sin Rolle den Individualitet, hvorom man plejer at sige: „„den er som greben ud af Livet"", han staar der som en Typus for en hel Klasse af Mennesker, som Mennesket, kunde man sige, paa et saadant Standpunkt af Dannelse, af Lidenskaber, i saadanne Omstændigheder, men ikke som et Portræt af det eller det os bekendte Menneske, hvilket altid har noget forhadt." „De holder med min Søster, som jeg mærker. De sætter ingen Pris paa det skarpsindige Blik

for det komiske, som saa faa besidder?" „Jeg vil tilstaa, at Deres Søsters Lignelse om Abekatte og Pappegøjer halter lidt mere end tilladeligt, og jeg vil ogsaa skatte et skarpt Blik for det komiske, naar det ikke, som Deres Søster sagde, udelukker et lige saa skarpt Blik til at opfatte det skønne og elskværdigere, som ofte er langt vanskeligere at faa Øje paa end det latterlige. Der gives enkelte Mennesker, som ogsaa kan efterabe det skønne. Den Gave holder jeg højt i Ære, thi den forudsætter dog altid en vis Sympati med dette, at man saaledes forstaar at tilegne sig det. Jeg har hørt en Mand recitere et Digt, en Monolog, efter en afdød berømt Skuespiller saa aldeles skuffende, at alle tilstedeværende var henrykte og dybt rørte, og selv min lærde og alvorlige Onkel havde Taarer i Øjnene og sagde, at det var ham en høj Nydelse endnu en Gang at høre den tabte Kunstners Stemme og henrives af den. Det være for Resten langt fra mig at ringeagte Karikaturen; hvo maa ikke henrykkes over Hogarth? Men her kommer jeg egentlig til et Eksempel, som forklarer min Mening. Hogarth har med en sand poetisk Kraft fremstillet det karakteristisk hæslige, smagløse ved Lasten og Flovheden, det tragiske i deres Følger, men han har ikke anvendt sit store Pund paa at spotte de Egenheder, som kun er Naturens elfer Tilfældets eller Dansemesterens eller Skræddernes Fejl. Og det vover jeg nu at paastaa, at der ogsaa i denne Gren af Satiren skal være noget — hvad skal jeg kalde det? — noget gratiøst turde jeg maaske sige, som kaster et formildende Slør over det saarende; at noget, om end uendelig meget ringere — saa dog et Glimt af Hogarths Aand burde besjæle enhver, der vil give sig af med at fremstille Karikaturer enten med Penslen eller paa dramatisk Vis.

Himlen maa vide, hvilken naragtig Indskydelse der indgav mig denne Lyst til at høre mig selv tale, thi det var dog egentlig kun til min egen Opbyggelse, at jeg holdt denne Præken, som jeg ved mindste Eftertanke burde indse, at Beate ikke kunde have synderlig mere godt af end af hin Konversation med Franskmanden. Endelig vaagnede da ogsaa saa megen sund Fornuft hos mig, at jeg lo af mig selv og tav. Men Gud bevare os! hvorledes blev jeg til' Mode da jeg bemærkede den Virkning, som min Veltalenhed havde frembragt Beate, som havde siddet med bøjet Hoved, noget bortvendt fra mig, hen flød i Taarer. Først efter at jeg flere Gange i stor Forlegenhed og Forfærdelse havde spurgt om Grunder til hendes Sindsbevægelse, svarede hun, næppe i Stand til at tale for Graad: „Jeg har vel tilforn tænkt det, som jeg nu alt for godt mærker, at De kun har lidt Godhed for mig. Det manglede blot i al min Ulykke, at ogsaa De, som jeg agter og ærer saa højt, som jeg sværmer for, at De skulde foragte og nedsætte mig." „Gud bevares, Frøken! De forskrækker mig ordentlig. Hvor kan De tænke, at jeg... jeg vilde for ingen Pris saaledes bedrøve Dem. I øvrigt saa maa i alt Fald min ubetydelige Modsigelse være ligegyldig for en Person, som er Genstanden for alle Venners og Bekendtes Beundring." „Ja, det er jeg rigtignok, men det bryder jeg mig ikke om. Jeg er en ulykkelig Pige, jeg vilde bare ønske, at jeg var død og borte."

At se et smukt Fruentimmer græde og oven i Købet selv at have givet Anledning dertil maa naturligvis gaa en Mand til Hjerte, hvis han ikke rent er af Stok og Sten. Meget rørt bønfaldt jeg Beate om Tilgivelse, og med Forsikringer, som i dette Øjeblik var fuldkommen oprigtige, bad jeg hende ikke tvivle paa mit venskabelige Sindelag, men at fatte Tillid til mig og betro mig, hvad der egentlig saa dybt bevægede hende. Jeg havde under min Tale taget hendes

Haand, hun greb den med begge sine, og inden jeg kunde hindre det, trykkede hun den til sine Læber. I min Forbavselse, og næsten uden at jeg selv vilde det, kastede jeg mig for hendes Fødder. Hun slog Armene om min Hals og kyssede mig. Et saadant Øjeblik havde jeg aldrig oplevet. For første Gang i Livet opstod i min Sjæl den Tanke, at et Fruentimmer elskede mig. Jeg spørger enhver ung Mand, om han ikke i mit Sted vilde som jeg have følt sig i den syvende Himmel? Og da Beate nu forsikrede mig, at hun fra første Øjeblik af vort Bekendtskab havde elsket mig og fortvivlet over sin Forlovelse, som hun kun tvungen havde indgaaet, længe førend hun kendte mig, at al den paatagne Munterhed, som mishagede mig, kun var en Maske for at dølge et sønderrevet Indre, saa tog jeg alt dette for rene Trosartikler og forelskede mig ganske rasende i denne Pige, som jeg for to Timer siden slet ikke fandt elskværdig. Et saadant uventet Udfald fik denne Samtale, og man kan sige, at Enden passede til Begyndelsen, ligesom Omkvædet undertiden passer til Verset i de gamle Kæmpeviser.

Man kan let forestille sig, at Beate og jeg efter denne Tildragelse greb al optænkelig Lejlighed til at tale ene med hinanden; men kun sjælden lykkedes det os at fjerne den snu Petrine, der med mangt polisk Øjekast og smaa bidende Epigrammer gav os til Kende, at hun gennemskuede vor Hemmelighed. I de faa stjaalne Øjeblikke, som vi stakkels elskende kunde erobre, drejede vor Samtale sig uophørlig om det samme og det samme. Beate jamrede over sit nærforestaaende Bryllup med Andreas, som hun aldrig kaldte andet end den ækle Andrik, og forsikrede, at hun langt foretrak Døden for et Ægteskab med dette enfoldige og uopdragne Menneske; og jeg paa min Side anvendte al min Veltalenhed for at formaa hende til under saadanne Omstændigheder hellere at bryde dette Baand, medens det endnu var Tid, end at indgaa en Forening, der var hende saa forhadt. Dog havde jeg saa megen sund Fornuft tilbage, at jeg kunde forestille hende, at en Forbindelse med mig vilde være forenet ikke blot med lange Udsigter til at kunne gifte os, men ogsaa med mangen Opofrelse af hendes billige Fordringer til Livets Nydelse; og at desuden den stakkels Andreas med alle sine Mangler var overmaade retskaffen, uden at tale om hans Rigdom. Hun svarede mig med Kærlighedsforsikringer og Trusler om at ville dø inden den Dag, hun skulde ægte Andreas, men uden at ville indlade sig i at følge mit Raad og bryde sin Forlovelse. Hun turde ikke, sagde hun; hendes Fader vilde rase mod hende; det første Øjeblik med ham og Andreas vilde være alt for skrækkeligt. Da vi nu altsaa en Gang var stegne til en svær Højde af Fortvivlelse og Raadvildhed, foreslog jeg hende at gaa ud en Dag og efterlade eller sende et Brev, hvori hun erklærede sin Beslutning. Hun opregnede de tusinde Vanskeligheder ved at faa et saadant Brev skrevet uden at blive overrasket af Petrine eller andre og vidste heller ingen, hos hvem hun kunde finde Tilflugt, medens den skrækkelige Eksplosion gik for sig hjemme. Mine Forslag om at betro sig til Petrine eller til Sabine eller en anden Veninde og ty hen til denne, mødte hun med største Uvillie. Endelig vovede jeg at foreslaa hende at tilbringe den ominøse Dag eller flere Dage hos min Moder, til hvem jeg vilde betro hendes Stilling og Skræk for den tvungne Forbindelse uden dog at nævne vort indbyrdes Forhold, om hvilket hun havde paalagt mig den strengeste Tavshed. Dette Forslag greb Beate med Begærlighed, og allerede næste Dag indfandt hun sig tidlig om Morgenen hos min Moder, der kun med stor Utilbøjelighed og

efter mange Betænkeligheder og Indvendinger havde givet efter for mine Overtalelser og Forestillinger om den gode Gerning, som hun herved udøvede. Med sin naturlige Mildhed modtog hun den fremmede Pige, der straks meget aabenhjertigt og vidtløftigt indlemmede hende i sine Anliggender, det ene undtagen, som havde haft nærmest Interesse for hende at erfare. Min Moder svarede ikke meget paa Beates Tale, men anviste hende et ensomt Værelse, hvor alting var indrettet til, at hun i Ro kunde sidde der og skrive det vigtige Brev. Det varede længe, inden hun benyttede sig af dette Tilbud. Hun opholdt Tiden med at betragte adskillige Ting i min Moders Dagligstue og fremfor alt at skænke Nisida særdeles Opmærksomhed. Hun gjorde mange Spørgsmaal angaaende dette Barn, tog hende uophørlig i sine Arme og overøste hende med Kærtegn, som den lille Pige ikke gengældte, men saa alvorligt paa hende med de dunkle, gennemtrængende Øjne og bøjede sin ranke Hals til Siden for at undvige hendes Kys. Jeg var i en fortrædelig Stemning, jeg var vred paa Nisida, jeg var forlegen ved min Moders tilbageholdne Tone mod Beate, og jeg var misfornøjet med denne, der talte saa meget og handlede saa lidet, thi næppe en Time inden Middagsbordet besluttede hun sig endelig til at gaa ind og skrive i det dertil bestemte Værelse. Da vi gik til Bords, sagde hun, at hun endnu ikke var færdig, og efter Bordet gik hun tilbage til sit Arbejde. Jeg sad som paa Naale og ventede paa dette ulykkelige Brev, som jeg havde lovet at besørge leveret i Beates Hjem. Efter en Times Forløb kom hun ind til os og sagde heftigt grædende: „Aa Gud! jeg kan ikke komme ud af at skrive det Brev; jeg har vel begyndt tyve Gange og revet det itu igen. Nej, det gaar ikke paa den Maade, jeg kan ikke skrive det, det er mig umuligt. Men jeg har fattet en anden Plan, som er meget bedre, og den skal jeg udføre, det sværger jeg paa.“ Meget ilde til Mode fulgte jeg Beate hjem, da det blev mørkt. Vi trættedes hele Vejen. Med mange søde, kærlige Ord bad hun mig fatte Mod og sætte min Lid til hendes nye Plan, der aldrig kunde slaa fejl. Forgæves bønfaldt jeg hende længe om at indvie mig i denne; først et Par Skridt fra hendes Port sagde hun endelig: „Jeg vil sige Nej for Brudeskammelen.“ Ganske forfærdet udbrød jeg i Modsigelser, men Beate afbrød mig og sagde: „Det er den eneste Maade, hvorpaa jeg kan faa Mod til dette Skridt. Vi skal vies i Kirken; der, i Guds Hus, vil jeg føle mig styrket, og i Præstens og de mange Menneskers Nærværelse vil Fader og Andreas ikke kunne rase imod mig og tvinge mig.“ „For Guds Skyld! kæreste Beate! dersom min Bøn har mindste Vægt, saa tænk dog aldrig paa sligt. Betænk, hvilken Opsigt det vilde gøre! hvilken Sorg for Deres Fader og hvilken Uret mod den stakkels Andreas! Deres Beskedenhed, ja, Deres Samvittighed maa jo forbyde Dem“.... Jeg fik ikke udtalt. Vi stod ved Huset, Beate greb hurtigt i Portklokken og sagde: „Jeg beder Dem, ti stille! Det gælder mit Liv. Min Beslutning er tagen, og hverken De eller nogen skal rokke den.“ Med disse Ord ilede hun ind ad den aabnede Port.

Da jeg kom hjem, sagde min Moder: „Oprigtigt talt, gode Otto! saa forekommer denne Pige mig at være en Gaas.“ Nisida tilføjede i sin Uskyldighed: „Ja, ved du hvad, Broder Otto! Det var ikke hendes Alvor at skrive det, der var hende foresat. Hun vilde skulke.“ Min Moder lo. Jeg var ret ærgerlig og sagde med usædvanlig Heftighed: „Det forundrer mig ubeskriveligt, at du, min Moder, som selv er Fruentimmer, ikke kan sætte dig i en Piges Sted, hvis kvindelige Frygtsomhed og

Ærbødighed for en streng Fader strider med hendes Fortvivlelse over en ulyksalig Forbindelse, som hun afskyer. Det undrede mig overmaade meget, at du, som er saa medlidende, ikke havde mere Deltagelse, mere Trøst for den ulykkelige, som stod her og græd." Min Moder rystede paa Hovedet og sagde efter et lille Ophold: „Jeg siger som Nisida: Jeg tror ikke, det var hendes Alvor."

Man kan let forestille sig, hvilken Nat jeg tilbragte efter denne Dag. Der var næppe fjorten Dage til dette Bryllup, som jeg ikke kunde tænke paa, uden at Haarene rejste sig paa mit Hoved. Det forekom mig umuligt at overleve den Sorg at se denne smukke Pige, som elskede mig, i en andens Arme, vide, at hun var et Offer, at hun fortvivlede, døde, hentæret af Kummer, ja, endogsaa selv endte sine Dage; thi hun havde ofte ladet mig mærke, at en saadan græsselig Tanke gærede i hendes Sind. Og dersom hun virkelig udførte sin nye Plan, hvilken Opsigt, hvilken Folkesnak vilde en saadan Scene offentlig i Kirken ikke forvolde! Og hvilken Haardhed mod den stakkels Brudgom, der ikke havde forskyldt den, ikke lod til at vide, at hun var tvungen til at sige ham Ja! Disse sørgelige Betragtninger forfulgte mig Nat og Dag. Jeg gik som i Drømme, i en bestandig pinlig Spænding. Jeg følte mig syg og saa med forøget Bekymring, hvor overordentlig min Moder ængstede sig over min Tilstand. Ja, endogsaa den lille Nisida saa mig bedrøvet i Øjnene og spurgte: „Er du syg, kære Broder Otto? Du dør dog vel ikke? For Guds Skyld, dø ikke fra os!"

Forgæves søgte jeg daglig Lejlighed til at tale ene med Beate. Brylupstilberedelser optog al hendes og hele Husets Tid. Dog vilde hun og hendes Søster ikke ganske opgive vore Læretimer. En Gang i en saadan fik jeg den Indskydelse at diktere mine Lærlinge en Stil, hvis egentlige Indhold jeg haabede, at Beate skulde forstaa. Naturligvis lempede jeg den efter nogle grammatikalske Regler, som vi havde gennemgaaet i Timen, og tog desuden Anledning af en Roman, vi havde læst sammen. Herved haabede jeg at blænde Petrines klartseende Øjne. At Beate ikke kunde oversætte denne Opgave paa Fransk, vidste jeg nok; det var heller ikke Hensigten dermed. Den lød, som følger: „Min søde Veninde! Lad et kærligt Ord røre Deres Hjerte. De ved ikke, hvad jeg Dag og Nat maa lide ved at tænke paa Dem og Deres alt for dristige Plan. Betænk, at hvert Øjeblik er kostbart. Jeg skælver ved den Tanke, at den dyrebare Person, til hvem jeg her skriver, er saa nær ved et afgørende Øjeblik og uskyldig nok til ikke at indse, i hvilket farligt Spil hun vil indlade sig uden at betænke, at hun er tusinde Gange for god til at udføre en Rolle, som vilde fordre en Kraft, som hun hverken kan eller bør have, men at hun selv i ethvert Tilfælde vil blive et Offer derved. Jeg beder Dem paa mine Knæ! Dersom jeg virkelig har forstaaet Dem, som jeg haaber, at De forstaar mig, saa skynd Dem at løse den ulyksalige Knude paa en mild og god, ikke paa en voldsom Maade, som aldrig vil kunne lykkes, da den ikke er andet end en Drøm i Deres Fantasi."

Da begge Pigerne som sædvanligt havde oplæst det skrevne, tog jeg hurtigt Beates Opsats fra hende som for at gennemløbe den, hvorpaa jeg med et betydningsfuldt Blik og et hemmeligt Haandtryk lagde Papiret for hende paa Bordet. Næste Dag kom jeg i det Haab, at hun havde forstaaet mit Vink og svaret mig med et Par skriftlige Ord. Jeg tog derfor med stor Hast baade hendes og Petrines Stile og sagde, at da Tiden i disse Dage var saa knapt tilmaalt til vore Øvelser, saa vilde jeg for denne Gang blot skyndsomt gen-

nemse deres Oversættelser for mig selv. Jeg greb nu med bankende Hjerte Beates, vendte den paa alle Kanter, men der var intet Ord uden dem, jeg selv havde dikteret. Misfornøjet lagde jeg den hen for hende og sagde: „De har slet intet skrevet.“ Hun saa forundret paa mig og svarede med sagte Stemme: „Jeg har ikke haft Tid.“ Petrine saa paa mig med et sarkastisk Smil og gjorde en lille Bøjning med Hovedet ligesom en Hilsen, idet jeg tog hendes fat. Den var skreven paa temmelig godt Fransk og lød i Oversættelse omtrent saaledes:

„Min søde Ven! lad et fornuftigt Ord røre Deres Hjerte. De ved ikke, hvor jeg Dag og Nat maa le, naar jeg tænker paa Dem og Deres alt for ridderlige Passion. Betænk, at Øjeblikkene er flygtige. Jeg skælver ved den Tanke, at den dyrebare Mand, til hvem jeg her skriver, er saa nær ved sine tredive Aar og uskyldig nok til ikke at indse, i hvilket flovt Spil han vil indlade sig uden at betænke, at han er tusinde Gange for god til at udføre den bedragne Tosses Rolle i en Komedie, hvis egentlige Plan jeg for Resten hverken kan eller bør kende, men hvoraf jeg med Vished tør paastaa, at han selv i ethvert Tilfælde vil blive det tragiske Offer. Jeg beder Dem! spar deres Knæ! Dersom jeg virkelig har forstaaet Dem, som jeg haaber, at De forstaar mig, saa bryd Dem slet ikke om enten paa en lempelig eller voldsom Maade at løse en Knude, som aldrig har været til, da den ikke er andet end Drøm i Deres Fantasi.“

Den Parodi paa mit — som jeg troede — saa snildt udtænkte Brev, ja, paa mit eget Væsen, gemmer jeg endnu bestandig som en Kuriositet, hvorover jeg mangen Gang har moret mig; men i det Øjeblik, da jeg modtog den, saa ved Vorherre, at jeg var langt fra at finde den morsom. Den Advarsel, den skulde være for mig, tjente kun til end mere at forvirre mine Tanker; jeg syntes, at jeg maatte blive vanvittig, dersom jeg ikke fik talt med Beate. Med et fortørnet Blik til Petrine stak jeg hendes Skrivelse til mig; hun lo og gjorde mig den Tjeneste at forlade Værelset. Nu udbrød jeg naturligvis i Klager, i Bebrejdelser og bestormede Beate med Bønner om at bryde med Andreas ifølge m i n og ikke ifølge s i n Plan. Hun græd og sagde: „Er jeg ikke ulykkelig nok, uden at ogsaa De skal martre mig?“ „Ak Beate!“ raabte jeg, „er det ikke Deres Alvor at bryde Deres Forlovelse, vil De finde Dem i at ægte Andreas, saa gør det, jeg vil stræbe at bære min ulykkelige Skæbne. Tag blot en fornuftig Beslutning.“ Beate græd højt og vred sine Hænder. „Ja, De vil trøste Dem! det tænkte jeg nok; men jeg vil dø af Sorg og Elendighed.“ „Vil De da virkelig udføre en Plan, der efter min Anskuelse er en unødvendig Grusomhed mod Dem selv og andre?“ „Ja, det vil jeg.“ „De vil ikke kunne det.“ „Jo, jeg vil, dersom jeg ikke af Angst og Sorg mister Livet eller min Sans og Samling. Om De saa siden vil foragte og forlade mig, saa ligner det Mandfolkenes Slethed.“

Jeg fik ikke Tid at svare, thi Andreas traadte ind. Han blev meget forbavset over at finde Beate grædende og i en saadan Sindsbevægelse. Han tog hende under Hagen, kyssede hende og sagde: „Herre du min Gud og Fader! hvad fattes dig, Barn? Er der noget der hjemme i mit Hus, som ikke er efter dit Hoved? Er der noget af Tøjet, som staar galt? Hænger Gardinerne ikke rigtigt? Vil du have flere Penge? Sig dog, hvad der er i Vejen! For.... Gud være os naadig! Du vil dog vel ikke komme med Knuder og Ophævelser nu saa nær ved Brylluppet ligesom mit forrige Spektakel af en Tøs? Du vil

dog vel ikke gøre mig ulykkelig? Hvad? Du har jo selv sagt, du holdt af mig!"

Naa! tænkte jeg, det er hans gode Engel, som indgiver ham dette Spørgsmaal, nu er da den bedste Lejlighed til at sige alting rent ud. Jeg kunde ikke overtale mig til at gaa, skønt jeg vel følte, at jeg burde. Endelig svarede Beate: „Jeg er saa bedrøvet og beklemt ved at tænke paa, at vi om tre Dage skal have Bryllup; jeg synes, det er saa græsseligt, at jeg allerede skal giftes." „Allerede! Herregud, Pigebarn! Du er snart fire og tyve Aar. Hvor gammel vil du vel være, inden du bliver Kone? Jeg synes, det kan være paa Tiden." „Det er nu slet ikke pænt sagt af dig." „Aa hvad! Det er sgu godt ment. Men kom nu frem med din Bedrøvelse! Tal frank og frit! Ærlighed varer længst." „Jeg har jo sagt det. Jeg ængster mig for at blive gift. En ung Pige har det saa godt hjemme i sin Faders Hus. De Dage faar man dog aldrig mere."

Andreas vendte sig og saa til mig, som om han vilde sige: „Ved denne Samtale er da rigtignok tredie Mand overflødig." Jeg følte med Undseelse, hvor stor Ret han havde, og skyndte mig bort. Paa Hjemvejen smigrede jeg mig med den Tanke, at under fire Øjne med Andreas vilde Beate vise ham den Oprigtighed, som han med saa stor Ret fordrede. Jeg gav mig et Ærinde til mine Elever samme Aften, næsten ganske vis paa, at man vilde modtage mig med den store Nyhed, hvorpaa jeg haabede. Men der var ingen Forandring at mærke. En umaadelig Travlhed herskede i Huset. Sabine og fem til seks Veninder var til Stede, alle i stor Virksomhed. Beate rødmede, da hun saa mig, hun var tilbageholdende mod mig og syntes at undvige at møde mine Øjne. Saaledes hengik to Dage, hvis Lidelser jeg ikke kan beskrive; jeg tog de urimeligste Anledninger til at komme i Huset, bestandig smigrende mig med at faa Beate i Tale. Forgæves. Bryllupsdagen frembrød. Om Morgenen vovede jeg mig endnu en Gang til Beate. Jeg fik hende slet ikke at se. Uagtet jeg i saa lang Tid havde været en daglig Gæst i Huset, var jeg ikke indbuden til Brylluppet, da det hed sig, at man kun vilde indbyde de nærmeste — hvilke imidlertid udgjorde en Folkemængde af mere end tredive Personer. Om Aftenen ilede jeg hen til den Kirke, hvor Vielsen skulde gaa for sig. Jeg tænkte, at jeg der i en dunkel og ensom Krog kunde skjule mig og være Vidne til den Scene, som jeg med Skælven ventede. Allerede langt fra saa jeg den ganske oplyste Kirke skinne gennem den mørke Vinteraften. Mit Hjerte standsede ved dette Syn, og da jeg nærmede mig Indgangen, var det næppe, at jeg havde Kraft til at bede den i Døren staaende Kirkebetjent om at forunde mig en lille Plads, da Kirken til min Forundring var ganske opfyldt med Mennesker. Han havde Møje med at føre mig igennem Trængselen til en lille Krog ikke langt fra Alteret. Endelig lød Orgelets højtidelige Toner, Brudeskaren traadte Par og Par ind i Kirken. Forrest gik Beate ved sin Faders Haand. Hvor beængstet jeg var, saa kunde jeg dog ikke undlade at betragte og beundre hendes Skønhed. Hendes hvide Atlaskjole skinnede som Sølv, paa Brystet og i Ørene bar hun rige Diamantsmykker, og de dunkle Myrter tog sig smukt ud i de blonde Haar. Hun gik saa nær forbi det Sted, jeg sad, at jeg kunde høre hendes Silkekjole rasle og bemærke Duften af hendes Brystbuket. Ved Siden af Andreas stod hun nu for Alteret. Orgelet tav, Præsten traadte frem. Jeg hørte ikke et Ord af hans Tale, det susede for mine Øren som en brusende Strøm; først da den egentlige Vielse begyndte, vaagnede jeg som af en Dvale, og da Præsten henvendte sine Spørgsmaal

til Bruden, og jeg nu ventede det afgørende Nej, kunde jeg næppe drage Aande; men — alting gik meget fredeligt af. Beate svarede virkelig ikke Ja, men heller ikke Nej, hun svarede slet ikke, hun gjorde en Bevægelse med Hovedet som et Nik; men ingen Lyd var at høre. Hendes Ansigt kunde jeg ikke se, da Brudeparret naturligvis stod med Ansigtet mod Alteret og vendte Ryggen til det Sted, hvor jeg skjulte mig. Hun rakte Haanden uden Modstand til sin Brudgom, knælede og modtog Velsignelsen ved hans Side. Jeg ved ikke selv, om jeg i dette Øjeblik følte mig lettet eller ulykkelig. Brudeparret rejste sig nu og traadte Haand i Haand ind i den for dem bestemte Stol. Jeg saa nu Beates Ansigt, hun var overordentlig forgrædt, men rød og hvid som en frisk Blomst. Andreas kyssede hende, hun smilede til ham og til sine nærmeste, som omfavnede og lykønskede hende, hvorpaa hun ved sin Ægtemands Haand forlod Kirken i Spidsen for Brudeskaren. Ved Synet af alt dette vaagnede nu mine Smerter. Skinsyge, Forbitrelse, Fortvivlelse rasede i min Sjæl. Jeg var ikke i Stand til at forlade min Plads. Kirken blev tom, man begyndte at slukke Lysene, uden at jeg rørte mig af Pletten. Endelig nærmede en af Kirkebetjentene sig, og rimeligvis i den Formening, at jeg var falden i Søvn, tog han mig i Armen og mindede mig om, at Kirken nu skulde lukkes. Jeg rejste mig tavs og gik ud af den tomme, mørke Hvælving, hvor hvert Skridt gav Genlyd. Da jeg vilde gaa ned af Trappetrinene uden for Kirkendøren, bemærkede jeg et Barn, der ganske sammenkrympet og indsvøbt i sin Vinterdragt sad grædende paa et af Trinnene og trykkede sig ind mod Fodstykket af en Pille. Jeg nærmede mig, og ved den nærstaaende Lygtes Skin kendte jeg til min Forbavselse Nisida. Min Besindelse vendte pludselig tilbage ved dette uventede Møde. Hun jublede af Glæde ved at se mig og sagde, „at paa hendes Bøn havde de hellige sendt mig til hendes Frelse.“ De hellige! En Talemaade, som jeg for første Gang hørte af hendes Mund. Hun var ikke i Stand til at staa oprejst, hendes Fod var beskadiget, den ene Arm var forslaaet. Jeg tog hende paa Armen og bar hende til det nærmeste Sted, hvor en Vogn var at faa. Jeg satte mig i den med hende og befalede Kusken at køre os hen til en Læge, som jeg kendte. Paa Vejen forklarede hun paa mine Spørgsmaal, at hun med et Par andre Smaapiger og en Tjener, som fulgte disse, var som sædvanligt gaaet hjem fra en fælles Dansetime, og da de paa Vejen var komne forbi den oplyste Kirke, vilde det øvrige Selskab endelig ind at se den Højtidelighed, som der foregik. Nisida tilføjede: „Jeg var i ondt Lune og brød mig slet ikke om at se den Stads, og vi kunde heller ingenting se; thi vi stod bag ved en Mængde høje Mennesker. Men de andre vilde dog ikke gaa, førend Brylupsfolkene var komne forbi. Medens jeg nu stod der, saa tænkte jeg paa dig, at du var syg, at dersom du døde, saa tror jeg vist, at Moder ogsaa døde af Sorg, og saa blev jeg saa angst og bedrøvet. Da huskede jeg, hvad Pater Bernhard siger om de gode Helgener, som beder for os i Himlen og altid hjælper i Nøden, naar vi anraaber dem, og saa besluttede jeg at liste mig fra de andre til en Krog i Kirken, der vilde jeg knæle og bede for dig. Jeg smuttede ogsaa ind igennem en Klynge Folk. Orgelet begyndte at lyde saa dejligt. Men med eet styrtede de mange Mennesker ud, og jeg kom ind i Trængselen og blev baaren ud, saa mine Fødder ikke rørte Gulvet. Men udenfor faldt jeg ned paa den haarde Stentrappe og slog min Arm saa grueligt, og en stor Mand traadte mig paa Foden. Da jeg blev ene, vilde jeg rejse mig, men saa kunde jeg

ikke staa. Jeg led Angst og Smerte, det var mørkt og koldt. Jeg græd og tænkte, jeg maatte dø, men jeg bad dog for dig i al min Elendighed, og med eet stod du for mig. Nu ved jeg ogsaa vist, at du bliver frisk.". Denne Beretning, denne Begivenhed bragte mig ganske til mig selv. Jeg havde for Øjeblikket glemt baade Bryllup og Beate. Lægen, som vi var saa heldige at træffe, trøstede os med, at Nisidas Arm og Fod ikke var farligt beskadigede, og med lettet og, som mig syntes, nogenlunde roligt Sind kom jeg med hende hjem til min ængsteligt ventende Moder.

I Nattens Ensomhed vaagnede paany mine Plageaander. Jeg syntes, at jeg hadede den troløse Beate; men mod min Villie stod hendes Billede for mig i al den Skønheds Glans, hvori jeg nylig havde set hende; at Andreas nu i denne Time skulde besidde disse Yndigheder, skulde kysse disse Læber, som plejede at hæfte sig til mine, det var for mig en Forsmag paa Helvedes Kvaler. Al Fornuft, alt Haab vendte mig Ryggen Da jeg ikke kunde sove, stod jeg op og gik i Bælgmørke omkring i mit Værelse. Ud paa Morgenstunden da jeg følte mig mat og træt, gik jeg igen til Sengs, og da jeg ikke kunde overtale mig til at staa op til sædvanlig Tid, sagde jeg til Pigen, som kom ind for at kalde paa mig, at jeg var syg, hvilket heller ikke var usandt. Min Moder aabnede sagte Døren og tittede ind. Jeg lod, som jeg sov. Hun gik stille bort, jeg hørte hende gaa ud i Køkken og Spisekammer til sine huslige Forretninger. Det var endnu tidligt, og den sildige Decembermorgen sendte sit første Dagslys ind i mit Kammer. Da aabnedes Døren med stor Forsigtighed, og Nisida kom listende med næppe hørlige Trin. Hun gik besværligt paa sin saarede Fod og bar Armen i et Bind. Hun var kun halvt paaklædt, de mørkebrune, tykke Lokker hængte ned over Hals og Bryst. Hun nærmede sig min Seng, krøb op paa en Stol for at naa til at kunne se mig, hun bøjede sig over mig, og da hun troede, at jeg sov, tog hun af sin Hals det før omtalte af Pateren som en bevarende Relikvi skænkede Kors og lagde det sagte paa mit Bryst, hvorpaa hun knælede og bad inderligt med foldede Hænder, som hun holdt i Vejret. Jeg kunde intet forstaa af hendes Bøn uden de Ord: „Hellige Guds Moder." Derpaa tog hun Korset, og berøvende sig selv denne sin beskyttende Amulet stak hun den med yderste Forsigtighed ned mellem mit Sengested og Væggen, hvorpaa hun fjernede sig lige saa stille, som hun var kommen. For anden Gang bragte dette Barn en fredelig Stilhed til mit oprørte Sind, mine Tanker vendte sig atter til hende, om hvis Opdragelse jeg i saa lang Tid ikke havde bekymret mig. Med Forundring mærkede jeg Pater Bernhards Indflydelse paa hende, og saaledes adspredt fra de Forestillinger, der nys bestormede mig, faldt jeg virkelig i Søvn.

Da jeg vaagnede, sad min Moder ved min Seng. Jeg beroligede hende angaaende min Tilstand, og da hun derpaa leverede mig en Billet, der var kommen til mig, og paa hvis Udskrift jeg genkendte Petrines Haand, sagde jeg, at jeg følte mig vel og vilde staa op, hvorpaa hun forlod mig, og jeg var næppe ene, før jeg med Begærlighed brød Seglet og læste følgende:

„„Hvo, som ikke vil høre, maa føle!"" „Dersom De vil høre en Prædiken over denne Tekst, saa indfind Dem hos mig endnu i Formiddag. For Resten er jeg som en velbestalter Ambassadør beordret til at indlede Fredsunderhandlinger, om hvilke jeg — ligesom mangen anden Gesandt, ved i Forvejen, at de ikke fortjener at antages, og i lige Maade har jeg en Depeche, om hvilken jeg ligeledes ved, at den indeholder lutter Dumheder."

Jeg ilede til Petrine, som modtog mig med Latter og Epigrammer over mit Udseende og min Adfærd. Jeg forlangte heftigt den lovede Depeche og modtog en lille Seddel fra Beate af følgende Indhold:

„Min evig elskede Ven! Deres Ord var alt for sande. Jeg var baade meget for god og meget for svag til at udføre den Plan, som De saa meget fraraadede mig. Da Præsten begyndte at tale saa overmaade dejligt, saa blev jeg saa inderlig rørt, at al Sans og Samling forgik mig, og jeg vidste slet ikke af mig selv, førend jeg var viet til en Mand, der jo ogsaa, som De selv saa tidt har sagt, er en retskaffen og god Mand, saa jeg jo bør bære min Skæbne med Taalmodighed. Det eneste, der ængster mig, er, at De, min Ven, kunde være vred paa mig og ikke mere ville omgaas med os og trøste mig med Deres Venskab. Jeg beder Dem paa det indstændigste, at De ikke vil nægte at komme i vort Hus, men De vil vedblive at give mig Timer i Fransk, hvorfor jeg paa alle optænkelige Maader skal vise mig taknemlig. Deres uforglemmelige Beate."

Forbitret kastede jeg denne Billet paa Gulvet. „Med Tilladelse," sagde Petrine, idet hun tog den op og læste den med høje Udbrud af Latter. Hendes utidige Munterhed forøgede min Fortvivlelse, som jeg ikke kunde holde mig fra at give Luft i en Strøm af opbragte Ord. Petrine standsede mine Deklamationer. „Stille! stille!" sagde hun, „lad mig paa ny komme Deres Menneskekundskab til Hjælp. Beate er ikke, som De siger, et Mønster paa Falskhed og Troløshed, hun er kun, hvad tusinde andre er, et tomt, usandt Gemyt, som lyver og bedrager sig selv og andre uden at drømme om, at hun gør sig skyldig i mindste Forseelse. Hun har kun lidt Forstand, hun er forkælet af Smiger, hun indbilder sig at staa højt over alle andre og vil glimre og gøre Effekt, det er det hele. Hun er ikke tvungen til at give Andreas sit Ja. Fader ønskede inderligt dette Parti og stræbte at foreholde hende dets Fordele; men hun gav efter uden Modstand. Da lærte hun Dem at kende. De var det første dannede Menneske, som viste sig i vor Omgangskreds. Sabine og alle de andre Veninder ophøjede Dem i deres Tale; Beate ønskede begærligt at gøre Deres Erobring, og jeg er vis paa, at hun elskede Dem, saa vidt som hun formaar at elske. Nu indbildte hun baade sig selv og Dem, at hun fortrød sin Forlovelse og vilde bryde den; men jeg tror, at det aldrig var hendes fulde Alvor, men kun et Spil for at opfylde sine ledige Tanker. For nogle Dage siden, da Andreas kom, lidt førend De gik, maa dog vel noget være forefaldet mellem ham og Beate; thi da jeg kom ind til dem, var hun ganske forgrædt, men sad Haand i Haand med sin Kæreste og fortalte mig med megen Fornøjelse, at Andreas havde lovet, at de næste Foraar skulde gøre en Rejse til Hamborg, ja, maaske til Paris; hvorpaa Andreas sagde: „Ja, lille Petrine! Man maa finde paa noget for at skaffe godt Vejr!"

Petrine fortalte mig derpaa, at hun i Morges havde fundet Beate i meget godt Lune og meget beskæftiget med at modtage sine talrige Gratulationsvisitter. Hun havde imidlertid kaldt Petrine ind i et andet Værelse og med en ganske usædvanlig Venlighed bedet hende om at besørge den omtalte Billet, som hun med stor Besværlighed havde stjaalet sig til at faa skrevet. „Jeg vil betro dig," sagde hun, „at vor gode Ven er forelsket i mig, og jeg er bange, han skal sørge og græmme sig for min Skyld. Derfor vilde jeg sige ham et Par gode og fornuftige Ord. Jeg ved nok, at du har selv et godt Øje til ham og er jaloux paa mig, men jeg kan ikke hjælpe dig." Disse Ord sagde Petrine leende og tilføjede: „Jeg kan ikke taale, at De skulde falde paa lig-

nende Tanker, og for at forebygge dette og tillige vise Dem min Tillid til Dem vil jeg betro Dem, at jeg allerede i tre Aar har været hemmeligt forlovet med en brav Sømand, en Søn af den Familie, hvori jeg er opdragen." Jeg følte det forstandige og venskabelige i Petrines Opførsel mod mig og forlod hende med et nogenledes roligt Sind. Jeg gik i Rette med mig selv og følte, at min Kærlighed til Beate ikke var egentlig indgroet i mit bedre Væsen, men kun en Trang til at elske, en Pil, som Amor skyder mod det unge Bryst, som derved tvinges til at elske den første Genstand, det møder. Desuagtet beskæftigede dog det smukke Billede af denne Pige, den Tanke, at hun havde elsket mig, uophørlig min Fantasi. En uendelig Tomhed opfyldte mig, mine fordums uskyldige Glæder havde tabt deres Tillokkelse; mine Forretninger var mig en Byrde. Min Moder græmmede sig over den Forandring, der var foregaaet med mig; hun troede, jeg bar paa en Sygdom, og hun havde ofte selv Udseende af at være syg. Min Onkel skændte paa mig og raadede mig at gribe rask fat paa mine Eksamenstudier. Alt dette forvirrede mig kun mere. Jeg vilde gerne gøre et rask Skridt til at forandre min Sindsstemning, men vidste intet Middel dertil.

Den, hvis Omgang under disse Omstændigheder var mig behageligst, var Pater Bernhard, hvis venskabelige Forbindelse med mig og mine Tiden mere havde befæstet. Han kom i denne Periode oftere end sædvanligt og udvalgte i Almindelighed til sit Besøg de Timer, hvori han kunde formode at træffe mig ene i mit Værelse. Det var mig tydeligt, at han bemærkede min nedslagne Sindsstemning; thi ikke blot af denne hans Omsorg for at tale med mig under fire Øjne, men ogsaa af al hans Adfærd imod mig troede jeg at se, at han vidste, jeg trængte til Trøst, og ønskede at kunne skænke mig den Dog ytrede han aldrig med mindste Vink, at han bemærkede nogen Forvirring hos mig, men søgte at adsprede mig ved at indvikle mig i Samtaler over almindelig interessante Materier eller ved at fortælle mig mærkelige Træf af det offentlige eller private Menneskeliv, hvori han syntes særdeles indviet. Den faderlig kærlige Deltagelse, som udlyste af hans hele Væsen, den Agtelse, han viste mig, var saa velgørende, at jeg aldrig kunde komme ud af at fremføre mine Indsigelser mod de Lærdomme, han søgte at bibringe Nisida. Endelig fik jeg dog en Gang denne Sag bragt paa Bane og ytrede i saa milde Udtryk som muligt, at hvorvel jeg ikke tvivlede paa, at en Mand med hans Lærdom, hans Aand og Retskaffenhed vilde kunne indvirke højst velgørende paa en ung Sjæls Dannelse, og hvorvel jeg var langt fra at have de fornødne Kundskaber til at bedømme Katolicismen eller veje dens Fortrin mod den lutherske Lære, hvori jeg var opvokset, saa troede jeg dog klart at indse, at den Lære, som var Landets Religion, og hvori Nisida var døbt, maatte være tjenligst for hendes Fremtids Bestemmelse, saa vidt som menneskelige Øjne kunde forudse denne, ne, at jeg desuden — og dette syntes mig endnu vigtigere — troede klart at indse, at for en saadan Natur som Nisida, der allerede forraadte saa megen Fantasi, saa heftige Lidenskaber, var det nødvendigt at vælge en Religionsundervisning, der lærte en stille, indre, ydmyg Gudsdyrkelse og mere henvendte sig til den prøvende Fornuft end den, hvis udvortes Pragt og mere sanselige Forestillinger mest henvendte sig til Fantasien. Den gode Pater saa ned for sig og tav. Jeg tog hans Haand og trykkede den til mit Bryst, idet jeg tilføjede: „Kære, ærværdige Fader! Bliv ikke vred, men betænk selv, hvilke Baand der binder mig og min Moder til dette

fremmede Barn, som Kærligheden har gjort til vort eget. Maa og bør vi ikke ønske at opdrage hende i den Tro, som vort Lands Love og vor egen Overbevisning fordrer?" Pater Bernhard saa venligt og vemodigt paa mig og svarede: „Kære Søn! For at besvare Deres Indvendinger i det hele maatte jeg indlade mig med Dem i Undersøgelser, der er for dybe til en flygtig Samtale; jeg maa nu, i det mindste for Øjeblikket, indskrænke mig til, hvad der i denne Sag angaar vor lille Nisida. De ytrede selv en Gang for mig, at det forekom Dem sandsynligt, at hun var født af udenlandske Forældre. Denne Formening deler jeg med Dem. Men jeg gaar videre i min Gisning og forudsætter som højst rimeligt, at hun er født af katolske Forældre, i det mindste, at en af dem, formodentlig Moderen, maa være født og opdragen i vor hellige Kirkes Tro. Jeg tror dette ifølge hendes Navn, der er spansk, og ifølge et vist Sving i den lille Billet, som fulgte med Barnet, og hvis Indhold Deres Venskab har betroet mig. Dernæst tør man vel antage, at den Forbindelse, som har skænket Nisida Livet, ikke er ren for Synd. Hvo kan vide, hvilken Brøde, maaske en stor Brøde mod Kirken selv, mod dens Love, der har tynget paa den arme Moders Sjæl, da hun bortgav sit Barn? Den skrevne Seddel taler i sine faa Ord om Ulykke, om en fortvivlet Forfatning. Læg nu desuden Mærke til, hvor besynderligt denne lille Pige sympatiserer med den Tro, som jeg holder for den ene saliggørende: Den Begærlighed efter at erholde de Helgenbilleder, som jeg har bragt hende til hendes Fornøjelse, den Iver for at faa mig til at fortælle hende disse helliges Legender. Er det ikke, som om denne Sympati var hende medfødt? Er det ikke, som om denne ubekendte Moders brændende Anger fra denne eller hin Verden raabte til Datterens Sjæl og bød hende forsone Forældrenes Brøde? Dersom jeg nu klart skuer alt dette, bør jeg da ikke komme et saa helligt Ønske i Møde? Bør jeg ikke række en vejledende Haand til et Væsen, som jeg elsker saa højt og anser for værdigt til at tilhøre Himlen og indgaa i denne, uberørt af Jordens Synd og Sorg?" „O, Fader Bernhard! De forforfærder mig! Men jeg misforstaar sikkert Deres Mening. Af Deres Ytringer synes det jo, som om De kunde nære den Tanke, at Nisida skulde afsige Verden. Jeg kan ikke tænke mig vor elskelige Pige begravet i et Kloster. En saadan Beslutning vilde da, Gud ske Lov! heller ikke være let at udføre i vort protestantiske Land. Men Pater Bernhard! var det muligt, at De kunde have Hjerte til at fremme en saa barbarisk Handling?" „Barbarisk! Ak, kære Søn, hvad siger De! Dog jeg forsikrer Dem, aldrig skal jeg stræbe at overtale hende til et saadant Skridt. Det forsikrer jeg, og det lover jeg. Men jeg tror, at Ønsket lever i hendes Sjæl, og hvis hun selv ved modnere Aar vil følge dette indre Kald, da vil jeg understøtte det og anse det som en højere Indskydelse. Mine Grunde har jeg sagt Dem." „Tilgiv, at jeg taler saa frit; men det forekommer mig som et rent Sværmeri, at et uskyldigt Menneske skulde kunne afsone en skyldigs Brøde. Er det ikke stridende mod Tanken om Guds Retfærdighed, der vil dømme enhver efter hans egne Gerninger?" „Men som dog straffer Fædrenes Ondskab paa Børnene." „Det er en jødisk Sætning. Evangeliet lærer os, at Anger og Tro frelser selv Forbryderen, hvorledes skulde da nogen anden end denne selv kunne angre og forsone sin egen Brøde?" „De er Kristen, min Søn! og tvivler paa, at den uskyldige frivilligt kan hengive sig for fremmede Synder! Men uden at indlade os i de dybeste Spekulationer, saa lad os holde os til, hvad der lever i ethvert

Menneskes Sjæl. Har De aldrig ved at se Synd og Daarskab hos et andet kært Væsen selv følt en Smerte, en Ydmygelse som den, der opvækkes hos os ved Bevidstheden om vore egne Overtrædelser? Vilde De ikke, om det stod i Deres Magt, oprette det onde, som en kær Person havde begaaet? Vilde De ikke gerne paatage Dem Sorger og Opofrelser for at kunne dette? Om for Eksempel Deres Fader havde tilranet sig en uretfærdig Formue, vilde De ikke give den tilbage til dens rette Ejer? Dersom han havde haardt fornærmet en uskyldig Mand, og Døden havde tillukket Vejen til at give ham Oprejsning, vilde De da ikke anse det for Pligt at antage Dem denne forurettedes efterladte, at være for disse, hvad han vilde have været? Vilde De ikke dette, om selv denne paatagne Pligt berøvede Dem Midler til Deres egne retmæssige Livsnydelser? Var dette ikke Bod for en andens Brøde? Og var denne Bod ikke nødvendig til Deres egen Samvittigheds Fred?" „Se, kære Fader Bernhard! Her giver De mig Vaaben mod Dem selv. Denne Bod, denne Forsoning er det, som Gud efter vor rensede Lære kræver af os. Den kan vi kun udøve i Verdens Virksomhed, ikke i et Klosters Afsondring fra Livet. Dernæst udfordres, at den skal øves af et frit Sind, i Kærlighed; jeg skal finde Glæde i disse Opofrelser, ellers er min Fortjeneste borte. Den derimod, som gaar i Kloster, afsiger ikke blot Verdens Goder, men ogsaa den Virksomhed, som skal fremme det gode i den; heller ikke gør han det med frit Sind; han er tvungen eller besnæret paa en eller anden Maade enten ved andres eller egen Vildfarelse." „Det er en ensidig Anskuelse, De der lægger for Dagen. Intet Rum under Solen er saa snævert, at ikke et Menneske deri skulde faa Plads til at virke det gode. Og desuden, er det gode for intet at regne, som jeg uddanner i mig selv, i stille Nærmelse mod det højere, som jeg maaske ikke formaar at nærme mig uden i en tryg Havn, som skærmer mod Livets Storme og Fristelser? Hvor mangt et herligt Værk i Kunst og Videnskab er ikke udgaaet fra Klostrene og har vidnet om den Virksomhed, som trives der? Hvor megen aandelig og legemlig Lægedom er ikke udøvet af de fromme Brødre og Søstre? Jeg har levet for meget i Verden til at foragte dens travle Liv. Aldrig vilde jeg række Haand til at tvinge noget Menneske til at afsige dette. Kun et frit Valg kan behage Himlen. Jeg har ofte med Velsignelse forladt det stille Hjem, hvor et værdigt Ægtepar opdrog sin Børneflok til Gudsfrygt og Arbejdsomhed; jeg har ofte bedet med den kærlige Moder, som vaagede ved det syge Barns Leje. Men dersom et Menneske i Skibbrud paa Verdens Hav har mistet Mast og Anker, da aabnes ham allerede her Himlens Fred i Klostrets stille Havn, og dersom en Pige er saa ren, at den jordiske Kærlighed ikke kan berøre hendes Hjerte, men at kun Længsel efter den himmelske behersker hendes Sjæl, da tilhører hun allerede Himlen, og det er grusomt at tillukke dens Forgaard for hende og støde hende ud i den Verden, der intet har at give et saadant Væsen uden Smerter." „Jeg tør vel ikke ubetinget sige, at en saadan Pige har en sygelig Sjæl; men det tør jeg sikkert paastaa, at Nisida ikke hører til denne Klasse." I dette Øjeblik stak min Onkel Hovedet ind ad Døren og raabte: „Det er mig kært at komme saa tilpas, at jeg hører Pateren og dig tale om Nisida, thi i Henseende til hende har jeg længe haft en Høne at plukke med den ærværdige Herre, der sidder. Hør, Pater Bernhard! Jeg ærer Dem for Deres Lærdom, ja, jeg kunde ret inderlig holde af Dem, men jeg kan ogsaa hade Dem for alt det Sværmeri, som De sætter i Hovedet paa vor Nisida. Det er — bliv ikke

vred! — men det er virkelig stridende baade mod Landets og mod Gæstfrihedens Love, at De vil gøre et Barn til Katolik, som er født i den lutherske Kirke og optaget i et luthersk Hus." „De taler haarde Ord, kære Professor!" sagde Pateren sagtmodigt, „de hellige bevare mig fra at forgribe mig paa Landets Love eller at være utaknemlig mod dette Hus, som jeg ærer og elsker! Heller ikke er det min Overbevisning at overtale nogen til at gaa over til vor hellige Kirke, men den, som selv føler Længsel efter dens Herlighed, den tør jeg vel give Haanden som Ledsager, især naar jeg tror, at den ved Fødslen tilhører den." „Aa, hvad rimelig Tro kan man have i den Sag? Og i alt Fald, sæt endog, at Nisidas Forældre var Katoliker eller Jøder eller Tyrker eller hvad som helst. Forældre, som unaturligt eller uforsigtigt giver deres Barn fra sig, og som uagtet alle vore Opfordringer i Bladene og alle Undersøgelser har holdt sig skjulte uden at bekymre sig om, hvor det er blevet af, saadanne Forældre har ingen Ret og ingen Stemme i deres Barns Anliggender. Nisida har ingen anden Moder end min Svigerinde, ingen paarørende uden vor Slægt. Skulde nu vi, som elsker og opdrager hende, have den Sorg at se hende forlade den Tro, som er os hellig, se hende holde os for Kættere, der er bestemte til evig Fordømmelse." „Denne Mening antager ingen oplyst Katolik. Vi antager Skærsilden, det vil sige: en Mellemtilstand, der lutrer den vildfarende Sjæl, som Ilden lutrer Guldet. Noget lignende antager jo ogsaa — saa vidt jeg ved — eders Lære. I tror vel ikke heller, at den menneskelige Sjæl, som i al sin ufuldkomne Svaghed forlader den jordiske Larve, straks er moden til at indlades for Guds Ansigt? Ak, kære Venner! tro mig! jeg vilde sørge dybt, om jeg ikke havde det Haab, at vi skulde mødes hisset. Er det ogsaa først sent, engang vil dog Apostelen aabne eder Himlens Porte. Han har Magt at binde og at løse, og har end hans Statholder paa Jorden ikke her løst eders Baand, vil han selv have Magt til at løse dem hisset." Med mildere Stemme sagde min Onkel: „Det er alt sammen meget godt, men lov mig nu, medens vi er i denne Verden, ikke at søge at gøre en Proselyt af vor Nisida." „Kære Professor, jeg kan ikke nægte Barnet at besvare de Spørgsmaal, hun selv gør mig. Det er, som de blev hende indgivne af en højere Magt, og jeg vilde forsynde mig ved ikke at besvare dem." „Nej, det er alt for galt! Den højere Magt er jo De selv, Hr. Pater! De Helgenbilleder, De har foræret hende, inden hun rigtig kunde tale, de Historier om disse Mænd og Kvinder, som De har fortalt hende, har bemægtiget sig hendes alt for levende Fantasi. Herregud! der er noget i det Barn, som kan gøre os megen Sorg i Tiden." „Ja, Himmel og Jord strider synligt i hendes unge Sjæl, men jeg forudsiger det: Himlen vil vinde; thi en uforklarlig Smerte har hun bragt med sig til Verden, og den kan kun finde Fred i Kirkens stille Skød." „Ja, se, det er nu saadant noget, som jeg kunde blive gal over. Hvad Smerte er der at mærke paa den livlige Pige? Og var der nogen sygelig Disposition til Ængstelse eller sligt, saa skal den adspredes ved Arbejdsomhed, munter og forstandig Omgang og ikke næres ved Drømmerier om Helgener, Relikvier og hvad det alt sammen hedder." „Har De aldrig selv næret uskyldige Ønsker, som var Dem vigtige, men dog ikke syntes Dem værdige til i Bønnen at frembæres for den allerhøjeste, men som De vel turde betro til Væsener, der stod mellem Dem og ham?" „Ja, jeg er nu ikke blandt dem, der evig og altid overløber Vorherre for enhver Bagatel, men har jeg et skikkeligt og uskyldigt Ønske, saa ved jeg ikke,

hvorfor jeg ikke skulde kunne bede Gud derom. Han, som har skabt alt skønt og godt, han vil vel ogsaa unde mig min Del deraf.“ „Ak, kære Professor! De taler som den lykkelige; for den lykkelige, for den, der anser sig som retfærdig, er eders Lære skabt; men vor er for den ulykkelige, for den angrende. Hellige, rolige, trygge Tilflugtssteder er i vor Kirke beredte for den, som Verden forfølger og frister. En fortrolig, kærlig og tavs Ven og Raadgiver er beredt for den, som er venneløs. Den fromme Skriftefader kan ikke forraade den, som betror sig til ham. Han er uhildet af alle de gode Forhold, som kan besnære en verdslig Ven, den bekymrede taler med ham som med sine egne hemmelige Tanker og finder den Trøst og Beroligelse, som paa een Gang kan gives baade af Venskab og Religion.“

Denne Samtale blev nu afbrudt af Moder og Nisida, som traadte ind til os. De stridende Parter syntes hver for sig at betragte Barnet med forhøjet Interesse. De kaldte hende begge hen til sig og ligesom stred om hendes Gunst. Med den ene lille Haand klappede hun Paterens blege Kind, idet hun med den anden omslyngede Onklens Arm. Det saa ud som Kærlighedsguden, der forener de fjendtlige Elementer.

I flere Dage grublede jeg paa, hvorledes jeg skulde sætte en Skranke for Paterens Indflydelse uden at fornærme eller bedrøve den fra saa mange Sider ærværdige gamle Mand. Nisida var ni Aar. Det syntes mig paa Tiden at tage alvorlige Forholdsregler i denne Sag. Jeg havde i Sinde at tale til hende derom, men vidste ikke ret, hvorledes jeg skulde begynde denne Samtale, i hvilken jeg af adskillige Grunde anede, at hun ugerne vilde indlade sig med andre end Pater Bernhard.

En Aften havde min Moder Besøg af min Tante og vor føromtalte Værtinde ved Navn Madame Lund. Man havde lagt saa stærkt i Kakkelovnen, at Stuen blev for varm. Min Moder aabnede derfor Døren til mit Værelse, hvor jeg sad ene og læste, og idet hun venligt fremførte en Undskyldning for denne Indgriben i mine Rettigheder, sagde hun: „Jeg haaber, at vi ikke forstyrrer dig. Vi Fruentimmer sidder og taler ganske sagte med hinanden.“ Jeg svarede, at de paa ingen Maade maatte genere dem med at tale sagte, thi om de talte aldrig saa højt, saa bemærkede jeg det aldeles ikke, naar jeg var kommen ind i en Bog, som interesserede mig. Dette var imidlertid ikke Tilfældet denne Gang. Deres Samtale drog min Opmærksomhed fra Læsningen. De stakkels Fruentimmer sad og talte fortroligt og resigneret om de skønne Syner, der i den første Ungdom som en *Fata Morgana* vinker Beskueren til en fortryllet Kyst, hvilken Vinden siden opløser i Taage og Skyer. Madame Lund fortalte med rørende Troskyldighed sin Ungdoms Historie, hvorledes hun som et fattigt, forældreløst Barn var bleven opdragen i en Familie, der ansaa det som en rædsom Begivenhed, at Sønnen i Huset og hun elskede hinanden. Ved Strenghed og Kunstgreb havde man endelig formaaet den unge Mand til at ægte en anden, og den stakkels forladte Pige, som ikke kunde forlade Familien, maatte daglig tømme den bitreste Kalk, som krænkede Forhaabninger og Ukærlighed kan byde den lidende Uskyldighed. I denne Trængselstid kom en ung, formuende Borger i Huset. Familien havde Planer med ham, som han tilintetgjorde ved at byde den fattige, foragtede Pige sin Haand. „Saaledes,“ sagde hun, „blev jeg jo uventet lykkelig og maatte takke min Gud og min gode Mand. Det har jeg ogsaa gjort, jeg har takket ham og adlydt ham til hans sidste Time og baaret taal-

modigt, at han var streng imod mig og Børnene. Ved Børnene har Gud velsignet mig, jeg har Glæde af dem og ved nok, at jeg nu er lykkeligere, end jeg nogen Sinde kunde haabe. Men skulde De tro, at forrige Vinter saa kom jeg en Gang uforvarende i Selskab med min gamle Kæreste og hans Kone, og da blev jeg saadan til Mode, at jeg ikke kunde blive til Aften, men tog bort efter Kaffen og græd, da jeg kom hjem?" Nisida, der sad paa en Skammel med sit Strikketøj, hørte med største Deltagelse paa denne Beretning og udbrød ved Slutningen: „Hvad sagde da din gamle Kæreste? Græd han ikke? Bad han dig ikke om Forladelse?" „Ak nej, mit Barn! Han lod, som han aldrig havde kendt mig, han talte og lo med de andre Herrer og hentede et Sjal til sin pyntede, tykke Frue, at hun ikke skulde forkøle sig i den kolde Spisestue, hvor vi kom ind til Middagsbordet." „Ja, da maatte du sagtens græde! Fy! hvilket afskyeligt Menneske. Gid jeg havde ham her!" tilføjede hun, idet hun heftigt rejste sig og ruskede sit Strikketøj. De andre lo, og Madame Lund sagde: „Nej, min Pige! Han er ikke et afskyeligt Menneske. Det er jo Verdens Gang." „Ja, saa er da Verden virkelig ond, som Pater Bernhard siger." „Nej, Barn!" sagde min Moder. „Verden er god, om den ogsaa har Sorger og Mangler." Hun vedblev, idet hun vendte sig til de andre: „Jeg kan ikke lade være at tænke, at skønt jeg har haft Ulykker at stride med, som I begge i det hele er forskaanede for, som f. Eks. Næringssorger og Sygdomme, saa har jeg dog været den lykkeligste af os tre; thi min gode Søster har ligesom De, kære Madame Lund, maattet afstaa fra sin Ungdoms Kærlighed, og uagtet hun har levet mange lykkelige Aar med en god og fortræffelig Mand, saa har hun dog ægtet ham mod sin Villie, og først Tiden har lært hende at elske ham. Jeg derimod har ægtet den Mand, jeg elskede af min hele Sjæl, og har været lyksalig ved hans Kærlighed." „Ak, stakkels Marie!" sagde min Tante, „hvor dyrt har du ikke maattet betale din korte Lykke! Jeg har tidt grædt over din ulykkelige Skæbne, da din Mand blev syg, da jeres økonomiske Forfatning gik mer og mer til Grunde, da du i tre hele Aar aldrig kunde vige fra den utaalmodige, syge Mand, aldrig nogen Nat til Ende ligge i din Seng og sove. Det ved Gud! du bar dit Kors uden Klage! Du var altid mild og trøstede den syge og skjulte alle Ubehageligheder for ham og jævnede dem, saa godt du kunde; men lykkelig har din Skæbne vist ikke været." „Regner du da for intet, at jeg har kunnet pleje og trøste den Mand, jeg elskede? At han takkede og velsignede mig i sin sidste Time? Tror du ikke, at der i min Troskab laa en vidunderlig Lægedom for mig selv? Saaledes beklager man ofte i Livet den, der i al Nød og Smerte dog har en usynlig Trøstekilde, som den kun selv kender."

Nisida var gaaet hen til min Moder, hun klyngede sig til hende og syntes at sluge ethvert af hendes Ord. Da min Moder tav, omfavnede hun hende heftigt og udbrød: „O Moder! hvor du er ædel og hellig!" „Barn! tal ikke saaledes! Ingen er hellig uden Gud." Nisida blev staaende ganske som i Tanker. Derpaa gik hun langsomt tilbage til sin Skammel og satte sig tavs til sit Strikketøj.

Min Moder fortalte mig siden, at denne Samtale havde gjort et dybt Indtryk paa Nisidas bevægelige Sind. Da hun blev ene med Moder, havde hun for første Gang omtalt Paterens Lærdomme og gjort mange Spørgsmaal, der vidnede om hendes naturlige Tænksomhed. Til sidst havde hun sagt: „Ja, dine Ord er skønne og klare; ja, et Liv som dit maa være Gud behageligt; ja, jeg vil tro

som du og leve som du; intet Menneske kan være frommere og bedre, end du er."

Min Moder tog ingen Del i Onkels og min Frygt for den lille Piges Hang til Katolicisme eller til Sværmeri i det hele. Barnets store Kærlighed til hende og dets egen lyse Fornuft vilde nok, mente hun, bevare det for al Overdrivelse af denne glødende Fantasi og Følelse, som hun i øvrigt anpriste som Nisidas allerskønneste Side.

En Dag kom min Onkel med et meget fornøjet Ansigt og sagde til mig: „Naa, det er vist og sandt, at naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. Medens jeg gaar her og daglig ærgrer mig over at se dig sidde og se ud som en Søvngænger, saa falder der et Tilbud som fra Himlen ned til dig." Han fortalte nu, at man havde henvendt sig til ham for at finde et Menneske med Sprogkundskaber og Konduite, som vilde paatage sig at følge en ung fornem Herre paa en Udenlandsrejse og til sidst aflevere ham til en Slægtning, der som Gesandt fra et tysk Hof opholdt sig i Paris, hvor den unge Mand skulde forblive for under den ham ubekendte paarørendes Vejledning at uddannes til Diplomat. Min Onkel tilføjede: „Med din juridiske Eksamen gaar det jo rent i Staa. Maaske kan her aabne sig en anden Vej for dig, skønt jeg rigtignok ikke ved, hvad det skulde være; thi et Menneske uden Embedseksamen er som en Fugl med stækkede Vinger. Men i alt Fald, saa kan det dog være godt for dig at rejse og faa lidt nyt Liv i din døsige Person."

Jeg fandt selv, at denne Rejse i dette Øjeblik var en himmelfalden Lykke. Vilkaarene var højst fordelagtige. Efter Bestemmelse skulde jeg komme tilbage om halvandet Aar. Min Moder gav sit Samtykke, og jeg modtog Tilbudet med Glæde og Tak. Jeg blev af min Onkel forestilt for min tilkommende Rejsefælle og hans Forældre. Disse var stive, kedsommelige Folk. Faderen var Dansk, men Moderen født Tysk. Hendes hele Sjæl hang ved det hellige romerske Rige, og Sønnen, som var født i Danmark og aldrig havde været uden for dets Grænser, talte noget Dansk, der næppe var godt nok, til at man kunde antage, at Tjenestefolkene havde været hans Lærere. Den unge Greve var for Resten et meget smukt Menneske med et behageligt Væsen. Mig modtog han meget artigt, men allerede ved vor første Sammenkomst hørte jeg ham tale til en Haandværker, der netop var hos ham, i en Tone, som Kongen af Danmark aldrig vilde tillade sig mod den usleste Daglejer.

Dagen inden vor Afrejse, da alting var ordnet, og jeg af min unge Greves fornemme Forældre havde modtaget Breve, Pengeanvisninger samt de uendeligste Formaninger og Instrumenter for alle mulige paakommende og mødende Tilfælde, kom jeg hjem ud paa Aftenen, efter at jeg havde gjort Afskedsbesøg hos min Onkel og den gode Madame Lund. Min Moder og jeg havde aftalt at tilbringe denne Aften ene med hinanden. Hun havde ventet paa mig og rakte mig Haanden med dette vemodige Smil, hvori Afskedstimens Sødhed og Smerte afspejler sig. Jeg kyssede tavs hendes Hænder og sagde bevæget: „Halvandet Aar gaar hurtigt hen. Du vil forundres over Tidens Flugt, naar jeg nu en Aften sidder igen ved dette Bord." „Ak!" sagde hun, „det er vor første Adskillelse." „Ja, det er sandt, men er det ikke godt, at vi saa længe har levet sammen? og snart skal vi samles igen." Nisida sad i en Krog, hun kom nu hurtigt frem og sagde heftigt grædende: „Nej! det er ikke snart! mange Hundrede Aftener skal vi sidde her uden dig. Men det bryder du dig ikke om; du vil gerne være borte fra os. Det er dig selv, som vil rejse bort! Ingen befaler

dig det, hverken Gud eller Kongen. Du gør det for din egen Fornøjelses Skyld. Du kan nok fornøje dig langt fra os, du kan nok være glad, uagtet du ved, at vi græder. Saa ond er du, og saa ond er Verden! Min Moder skal ikke græde for saadan en utaknemlig Søn; hun har mig, som elsker hende tusinde Gange mere end han. Vi vil dø begge to; saa kan han se, hvor godt det er, naar han kommer igen, og vi er borte." Alt dette sagde hun med en af Graad næsten aandeløs Stemme. Hendes Kinder blussede, de fine Læber skælvede, og de tykke Lokker kastede sig frem og tilbage over det i Taarer svømmende Ansigt, som om de venligt vilde afkøle det. Endelig greb min Moder hende i sine Arme og sagde alvorligt: „Nisida! hvad er det for en Opførsel! Er du ikke skamfuld over en saadan Heftighed, over saa hæslige Ord? Vil du give din Broder saadanne fæle Varsler med paa hans Vej? Er det Kærlighed, at du ikke vil unde ham denne Rejse, som vil være nyttig og glædelig for ham? Du vil, han skal tænke paa os, og du tænker kun paa dig selv." Som et Lyn fløj Nisida hen til mig og raabte: „O, tilgiv mig, kære, gode, elskede Broder Otto! Vær glad og lykkelig! Jeg skal trøste Moder og pleje hende, saa hun skal ikke dø og ikke græde. Jeg skal gøre alt, hvad hun og du vil." Hun aftørrede sine Taarer, satte sig til Bords med os, og det var rørende at se, hvorledes hun tvang sig til at le og være munter. Først da min Moder mod Slutningen af vort lille Maaltid tog sit Glas og stødte mod mit, idet hun sagde: „Paa en lykkelig Rejse og Genkomst," tog den lille Pige ogsaa sit Glas og løb hen til mig, men brast pludselig i Graad, satte Glasset fra sig, ilede ud af Stuen og kom ikke mere ind.

Da jeg tidlig næste Morgen havde sagt min Moder Farvel og, allerede staaende paa Trappen, endnu en Gang vendte mig for at kysse hendes Haand, kom Nisida farende upaaklædt og raabte: „Du Barbar! du vilde gaa uden at tage Afsked med mig! Se, vor Kat løber ned ad Trappen efter dig, og jeg alene skulde blive tilbage?" Jeg løftede det smukke Barn i Vejret, kyssede hende og skyndte mig bort.

Enhver, der kender den øde, tomme Tilstand, som følger efter en af Kærligheds Sorg og Glæde bevæget Periode, kan forestille sig, hvor velkommen en Rejse maa være i et saadant Øjeblik. Det er i mangen Sindsstemning, ligesom vi fornam en naturlig Drift til at flyve bort med Skyerne eller svømme bort med Bølgerne. Jeg følte mig ogsaa snart saa let og munter som Trækfuglen, der flyver bort fra det ikke længer hyggelige Hjem for dog atter ved mildere Vejr at vende tilbage til den kære gamle Rede. Vi besøgte Tyskland, Italien og England, og de til Rejsen bestemte halvandet Aar var allerede udløbne, da vi naaede Paris som vor Rejses Maal. Det meget herlige og mærkværdige, som jeg saa og oplevede paa denne Rejse, vilde have været mig dobbelt behageligt, dersom min unge Rejsefælle havde svaret til den Forventning, som det første Indtryk af hans Personlighed maatte opvække. Men han havde alle et forkælet Barns Unoder, var dertil stolt af sin Rang og Formue og interesserede sig i Grunden ikke for nogen Nydelse, hvori hans Forfængelighed ikke kunde finde noget Udbytte. Dette havde imidlertid den gode Side, at da Lysten til at glimre var hans eneste egentlige Lidenskab, saa havde de Fristelser, mod hvilke hans Moder saa ivrigt advarede, heller ikke synderlig Tillokkelse for ham. I Paris blev vi meget venligt modtagne af hans Fætter Gesandten, som jeg vil kalde Grev Leo, en Benævnelse, som Familien brugte, der blot nævnede ham ved hans Døbenavn. Det var en Mand paa hen-

imod 40 Aar, en udmærket smuk, elskværdig Mand. Uagtet det just ikke lod til, at hans paarørende i Danmark særdeles interesserede ham, modtog han dog den unge Slægtning med stor Godhed. Den første Tid af vort Ophold i denne Stad var aldeles helliget til at gøre Bekendtskab med, hvad der mest interesserede os af dens Mærkværdigheder. Paa disse vore Vandringer saavel som i Teatrene fulgte Ministeren sædvanlig med os, og her nød jeg for første Gang i saa lang Tid Lyksaligheden af en aandrig Samtale. I en fri og aabenhjertig Tone, som om vi var gamle Venner, henvendte han sig i Særdeleshed til mig i Samtalen og indførte mig saavel som sin Fætter i forskellige Cirkler, hvor han stedse foregik Selskabet med et godt Eksempel i at vise mig Agtelse og Velvillie. En Tid lang var hengaaet, uden at der nogen Sinde havde været Tale om de Forretninger, hvori den unge Greve skulde oplæres. Da endelig en Gang denne Sag kom paa Bane, sagde Grev Leo: „Her er ingen Forretninger. Politikken ligger i Vintersøvn ligesom Bjørnen. (Det var nemlig mod Efteraaret 1816). Min Formand havde en interessant Mission, men jeg har alt for god Tid. Jeg kan næppe bare mig for at le, naar jeg gennemser de intetsigende Depecher, som vi sender hjem, og som vor brave og retskafne, men stive og bornerede Legationssekretær med sin diplomatiske Vigtighed har skrevet i Chifre, for at de skal bevare deres hemmelighedsfulde Hellighed. Lidt interessantere, i det mindste for mig selv, er private Meddelelser, som jeg i egenhændige Breve sender en høj Person efter Aftale med ham. Men det værste er, at jeg skriver en saa ulæselig Haand, at den er vanskeligere at dechifrere end de bedste Chifre. Derfor kan der i denne og flere Henseender intet være mig velkomnere end en tro og tavs Ven, der vil paatage sig at være min Privatsekretær og højre Haand. Og en saadan Skat haaber jeg at have fundet i min unge Fætter.“ Min Greve blev meget smigret og fornøjet over denne Tiltale, og da jeg nu havde udført mit Hverv, lavede jeg mig til at vende hjem, saa meget mere som allerede seks Maaneder over de til min Fraværelse bestemte halvandet Aar var forløbne. Et Par Dage inden jeg skulde forlade Paris, kom Grev Leo om Morgenen ind paa mit Værelse og sagde: „Kære Ven! Den Fætter, De har bragt mig, er et rent Vidunder af Uvidenhed og Udueligheed. Med større Taalmodighed, end der ellers er mig givet, har jeg prøvet, om der kunde være Haab om at gøre ham brugelig til nogen Forretning. Men det er umuligt. Jeg er desuden yderlig ked af hans Person og vil ufortøvet sende ham tilbage til hans naadige Mama. Men De derimod, som har bragt mig ham, og som har skrevet begge de Breve, som han sendte mig, inden han selv kom (thi dem har De skrevet eller opsat, det kan jeg nu begribe) — De skylder mig en Godtgørelse, og den kan ingen bedre skænke mig end De. Bliv De hos mig og vær for mig, hvad jeg ønskede at finde i ham.“ Med største Delikatesse foreslog han mig nu de fordelagtigste Vilkaar og udøvede ret i dette Øjeblik den Overtalelsesgave, der ligesom en Fortryllelse gav ham en uimodstaaelig Magt over alt, hvad der kom i Berøring med ham. Et Afslag var mig umuligt. Dog indgik jeg ikke ubetinget i hans Forslag. Jeg skrev først til min Moder og Onkel, forestilte dem mine usikre Udsigter i Hjemmet og det i saa mange Henseender fordelagtige ved denne Ansættelse, der endogsaa gjorde mig det muligt efter mit Hjertes Ønske at kunne sende min Moder en betydelig aarlig Understøttelse. Min Onkel gav med Glæde sit Samtykke, min stakkels Moder gav ogsaa sit af et oprigtigt Hjerte, men med en Ve-

modighed, der nær havde bragt mig til straks at ile hjem. Men Grev Leos Forestillinger og mine egne Betragtninger formaaede mig imidlertid til at modtage hans Forslag for en ubestemt Tid. Den unge Fætter rejste til et tysk Universitet, og et ganske nyt Liv begyndte for mig.

I Grev Leos Hus herskede en smagfuld Luksus, en forfinet Nydelse af Livet, som hidtil havde været en mig ubekendt Sfære; mere end denne tiltrak mig dog den livlige og aandrige Selskabelighed i parisiske Cirkler, hvori han indførte mig; men allermest tiltrækkende var hans igen Omgang. Der var i hans Væsen og Samtale en saadan Gratie, en saa fuldkommen og mangesidig Dannelse, at jeg mangen Gang spurgte mig selv, om den Vane at leve med et saadant Menneske ikke maatte gøre det umuligt at undvære hans Omgang. Med disse Fortrin forbandt han en højmodig, fra al Smaalighed fjernet Karakter. Hans Tjenestefolk tilbad ham, han var godgørende og hjalp, hvor han kunde, uagtet han ikke var rig. Mig behandlede han med et Venskab, som jeg gerne kunde kalde broderligt. Han indviede mig uden Forbeholdenhed i sine Forretninger og aabnede mig en rig Kilde af nye Kundskaber. Men der var endnu en for mig ny Kundskab, hvori han indviede mig, og som ikke bidrog til min Forædling, nemlig i den Del af hans Levnet, som man i dobbelt Betydning kunde kalde en Natside. Denne virksomme, heftige Sjæl fortæredes ofte af et Slags Kedsomhed, der gjorde ham uskikket til at finde sin Lykke i et roligt Livs Nydelser, af hvilke han ingen savnede eller behøvede at stræbe efter. Han var undertiden tungsindig og ytrede, at han følte en inderlig Lede ved Virkeligheden, at alting paa Jorden var Forfængelighed, at han takkede Gud, fordi han hverken havde Kone eller Børn eller nogen, som kunde forbyde ham at øde sin Helbred og sine Penge. Det eneste, som syntes ham at bringe nogen Bevægelse i Livets døde Kedsomhed, var højt Spil og bestandig vekslende Elskovseventyr. Lejlighed til disse to Nydelser frembød Paris fremfor noget andet Sted, hvorfor han ogsaa ønskede aldrig at forlade denne Stad. I Begyndelsen sørgede jeg over at opdage denne Skyggeside hos en Mand, jeg saa højlig ærede; men Letsindigheden er smitsom. Snart vænnede jeg mig til den Forestilling, at Grev Leos glimrende og svage Sider var saa sammenvoksede, at den sidste ikke kunde borttages uden at berøve den første en Del af dens Glans. Jeg saa med Forundring, at til Trods for hans Hang til et udsvævende Liv bevarede han dog en varm Interesse for de skønne Kunster og Videnskaber og vidste altid at finde Tid til at beskæftige sig med disse og følge deres Fremskridt. Hans Fortrolighed smigrede mig; den Aabenhjertighed, det humoristiske Talent, hvormed han fortalte mig sine Elskovshandeler uden dog nogen Sinde at være indiskret, den Koldblodighed, hvormed han vandt og tabte i Spil, havde noget særegen elskværdigt og forførerisk. Mangen Morgenstund, naar vi gik hjem efter at have tilbragt det meste af Natten i Frascati, udregnede han den store Sum, han havde tabt, og den meget ringe Beholdning, han nu ejede hjemme. Med ungdommeligt Lune gjorde han Epigrammer over sig selv, men ytrede sig tillige med største Foragt om Sorger af denne Natur. Saaledes sagde han: „Den Bevægelse i Blodet, den — jeg kunde gerne sige — andægtige Begejstring, som griber Sindet ved at være Øjevidne til Skæbnens vekslende Luner, den Mulighed at kunne lege med den, at sætte sin Velfærd imod den og ligesom udfordre dens hemmelighedsfulde Magt, den Hurtighed, hvormed den besvarer mit Spørgsmaal, kort sagt: den Følelse, dette opvækker, er saa kildrende, at en Time, levet i

denne Stemning, vel opvejer en hel Uges Pengeforlegenhed; thi det er det værste i Livet: denne tomme Tid, som slæber sig hen; denne Venten paa vore Forhaabningers Opfyldelse, som kvæler Ønsket, inden det opnaas. Det er vel værd at vove noget for i enkelte Øjeblikke at kunne aande i en anden Dunstkreds, der, om den end er besvangret med dæmoniske Dunster, dog drejer Tidens Hjul med mere Liv og Kraft."

I Betragtninger af denne Art var Grev Leo uudtømmelig. En Aften, da jeg, urolig over hans lange Udebliven, søgte ham i Tuilleriernes Have, hvor han havde sagt, at han var gaaet hen, traf jeg ham endelig i et afsides Buskads i Selskab med en ung Pige, der syntes, saa vidt jeg i en Afstand kunde bemærke, at sige ham Farvel og lavede sig til at forlade ham. Tilfreds med at have set ham var jeg allerede vendt om, da han kom hurtigt efter mig og leende berømte min Beskedenhed. „Min unge Hind," tilføjede han, „var allerede i Færd med at smutte bort mellem Buskene. Det er ikke første Gang, hun løber den Vej. Naar vi siden gaar igennem *Passage Delorme*, kan vi se hende sidde i sin Faders Butik og sy eller læse, saa ærbar som en Nonne." Ved denne Anledning kunde jeg dog ikke undlade at gøre ham alvorlige Forestillinger. Han mødte dem med Latter og Sarkasmer. „Pah! Uskyldighed!" raabte han, „forføre Uskyldigheden! Det er en gammel Vise. Men De vil selv snart erfare, at den Mand, som vilde sætte sit Hjerte til at finde en Uskyldighed at forføre, han kom til at leve som en Cato. Der er ingen saadan egentlig Forførelse uden i Romaner. De nuværende uskyldige kommer os selv i Møde. Den lille Grisette, som modtager Foræringer fra en fremmed Gesandt og sætter ham Stævne her i Haven, tror vel hun, at han kan eller vil blive hendes Ægtemand? Den smukke Dame ved Hoffet, som giver mig Nøglen til sin Havedør, medens hendes Mand er paa Vagt hos Kongen, tror hun, at jeg kan eller vil hellige hende mit Liv? De ønsker min Kærlighed, den giver jeg dem; ved den er de lykkelige, og hænder det sig, at jeg bliver ked af dem før de af mig, saa gaar det dem jo ikke værre end alle dødelige, der altid maa betale deres Glæder med en eller anden Smerte. De trøster dem dog snart, den gifte Dame med en ny Elsker og Pigen med en god, solid Brudgom. Hun har alt en saadan *in petto*. Hymen er Kurator i Amors Fallitbo. Den gode Filister skjuler uden selv at vide det megen menneskelig Svaghed i Folderne af sit Slør. Uskyldighed! Renhed!" vedblev han, ligesom mumlende for sig selv, „fandt jeg noget sligt paa min Vej, saa vilde det forføre mig. Der var en Tid, da jeg troede derpaa, men det var en falsk Tro." Han tav og jeg med.

Vel takker jeg Gud, fordi ingen Erindring fra hin Periode egentlig forfølger mig som en Nemesis med Angerens Kvaler; imidlertid maa jeg bekende, at den forbudne Kundskabens Frugt hængte alt for nær ved mine Læber, til at jeg kunde lade den urørt, og jeg kan ikke selv vide, hvor vidt jeg kunde have drevet det ved min alt for interessante Manuduktørs Vejledning, dersom ikke et Brev fra Hjemmet ligesom den Haand, der ofte anbringes paa Vejviserne, havde peget hen til den gamle Vej og de gamle Følelser.

Jeg havde allerede været fem Aar fra mit Fædreland og bestandig ført en stadig Brevveksling med min Moder; ogsaa med min Onkel havde jeg korresponderet, og til Trods for min nærværende behagelige Stilling havde jeg i Følelsen af min Pligt, at tænke paa min Hjemkomst, givet min Onkel Fuldmagt til et Par Gange at ansøge for mig om en Ansættelse i Danmark, hvilket imidlertid hidtil var mislykket. Indholdet af de Bre-

ve, jeg modtog, drejede sig i øvrigt især om Nisida. Efter min Anmodning havde min Onkel taget min Plads som hendes Lærer. Dette Hverv havde han røgtet med særdeles Troskab og Iver, ja, han havde endogsaa draget Omsorg for at skaffe Undervisning i de Fag, hvori han ikke selv kunde være Lærer. Saaledes havde hun lært at danse til en usædvanlig Grad af Færdighed og — efter alle Beretninger — især bragt det vidt i Musik, hvortil hun syntes at have et udmærket Talent. Alt dette omtalte min Onkel i sine Breve. Med Glæde roste han hendes Nemme og Flid, men paa hendes Karakter og Opførsel havde han adskilligt at udsætte og beklagede, at min Moder forkælede hende og var blind for hendes Fejl. Min Moders Breve derimod var fulde af Berømmelse over Nisidas Kærlighed og Fortræffelighed og af Tak til Gud, som i dette Barn havde skænket hende en Trøst, der gjorde det muligt for hende at bære min Fraværelse. Ofte berettede disse Breve mig en og samme Tildragelse, men set fra modsatte Synspunkter. Saaledes skrev en Gang min Onkel, at intet kunde lignes ved dette Barns ustadige og heftige Luner, og som et Eksempel herpaa fortalte han, at han og hans Kone nylig havde tilbudt hende at følge med dem paa en lille Rejse en halv Snes Mile ud i Landet til en Præst, som de vilde besøge. Nisida modtog dette Tilbud med Henrykkelse og kunde næppe oppebie den til Rejsen bestemte Time, men var i sin utaalmodige Glæde staaet op Kl. fem om Morgenen og havde siddet færdig og ventet paa Vognen, som hun godt vidste ikke skulde komme før Kl. ti om Formiddagen. Paa Vejen havde hun jublet over hver ny Udsigt, hvert lille Skovparti. I Præstegaarden havde man modtaget de gamle Venner med stor Fornøjelse og fundet inderlig Behag i den smukke halvvoksne Pige. Præstens to Døtre var begge meget ældre Piger end hun, og da de desuden var beskæftigede i Huset, saa var Nisida noget overladt til sig selv. Det var Aften, hun gik ene ned i Haven og vandrede længe i den tilstødende Lund, til man efter megen Kalden og Søgen endelig fik hende til Aftenbordet. Nu var det kendeligt, at hun havde grædt, hun talte ikke og spiste ikke, og da hun siden blev ene med Tante i deres fælles Sovekammer, sagde hun: „Det gør mig saa ondt, at jeg saadan har forladt Moder for min Fornøjelses Skyld, at hun nu har siddet ene i Aften og er gaaet til Sengs, uden at nogen har sagt hende et kærligt God Nat.“ Min Tante havde dels formanet, dels spottet hende, men næste Morgen var Nisida ude af sig selv. Hun havde drømt, sagde hun, at Moder var syg, hun maatte straks hjem til hende, eller hun døde af Længsel og af en hende selv uforklarlig Melankoli, der havde grebet hende fra det Øjeblik, hun havde betraadt denne skumle Præstegaard. Ingen Tiltale eller Bønner hjalp. Hun lavede sig straks til at ville vandre de ti Mile til Fods, ganske alene. Min Onkel tilføjede: „Du kan vel tænke, hvor ubehageligt det var for min Kone og mig at have tilført de fornuftige Præstefolk saadant et lille Utyske, hvorover de ej noksom kunde forundre sig. Hun var ikke til at styre. At lade hende gaa paa egen Haand var jo ikke tænkeligt. Vi havde lovet og bestemt at blive hos vore Venner i en Uges Tid, da vilde de med deres Vogn og Heste befordre os hjem igen. Men to Gange kunde vi dog ikke forlange deres Befordring. Man var midt i Høhøsten, og den Dag, hvorom jeg her taler, var hverken Heste eller Karle hjemme. Hvad var nu at gøre? Jeg maatte med Præsten trave en halv Fjerdingvej i en rædsom Solhede til en Bonde, som undertiden befordrer rejsende. Her fik vi da en Vogn og et Par Heste, og da Manden var Præsten

bekendt som en gammel paalidelig Mand, fik vi ham til selv at paatage sig at føre vort uartige Barn til din Moders Hus og imidlertid at svare til hende i alle Maader. Det var mig egentlig imod ikke selv at kunne følge hende; men jeg skammede mig ved at forlade Præstegaarden saa pludseligt for at føje mig efter et forkælet Pigebarns Griller. Heller ikke havde hun mindste Frygt for at rejse alene, men tværtimod, saa snart hun hørte, at Vognen kom efter hende, var hun med eet Lystigheden selv. Hun undskyldte sig med et forunderlig indsmigrende Væsen hos Præstens Familie, bad mig og min Kone med stor Ydmyghed om Tilgivelse, og da hun sad paa Vognen, smilede hun, og saa længe vi kunde se hende, kyssede hun paa Fingeren og nikkede til Farvel. Den gode Præstekone, som stod tilligemed os andre og saa efter hende, sagde: „„Det er dog et mageløs yndigt og dejligt Barn. Se, hvor de mørke Lokker flyver om de fine Kinder, som blusser af Glæde over, at hun har faaet sin Villie.““

Min Moder fortalte samme Historie, men kun som et Træk, der endnu mere bestyrkede hendes Mening om Nisidas dybe Følelse. Hvor meget hun end havde savnet sin Yndling i de seks og tredive Timer, hun havde undværet hende, var hun dog saa langt fra at vente hendes Hjemkomst, at hun blev meget forskrækket ved at se Vognen, hvorpaa hun sad, holde uden for Døren. Meget levende beskrev hun, hvorledes Nisida havde kastet sig i hendes Arme og takket alle Himlens Magter, fordi hun fandt hende frisk og sund, hvorledes hun hele Dagen havde glædet sig over sit Hjem, som om hun, undsluppen af stor Nød og Fare, havde lykkeligt naaet det igen, hvorledes hun om Aftenen, da hun gik til Sengs, havde udbrudt i de Ord: „O, Gud ske Lov! her i min egen lille Seng, som staar ved Siden af din, her er jeg saa tryg og lykkelig. I Aftes var jeg til Mode, som om jeg svævede paa det vilde Hav for alle Vinde og aldrig mere skulde komme hjem til dig.“

Lignende Begivenheder blev mig ofte berettede, og hver Gang jeg fik slige Breve, følte jeg altid noget, som lignede Hjemve. Men nu hændte det sig, at jeg fik Brev fra Nisida selv. Hun havde af og til skrevet et Par Linier i min Moders Breve, men dette var det første udførlige Brev, jeg modtog fra hende. Hun underrettede mig om, at min Moder havde lykkeligt overstaaet en ikke ubetydelig Sygdom, men, endnu for svag til selv at skrive, havde paalagt hende at sige mig, at hun nu var vel og uden al Fare. Den Tanke, at jeg havde været nær ved at miste en Moder, som jeg elskede saa højt, Glæde over at have undgaaet en saadan Ulykke, bevægede mig heftigt og bidrog vel sit til den forunderlige Virkning, som Nisidas Brev gjorde paa mit Sind. Det var, ligesom disse Karakterer, trukne af den unge, uskyldige Haand, med magisk Kraft berørte min Sjæl. Med en Livlighed, som jeg med Rette vil kalde poetisk, beskrev Nisida sin Smerte ved min Moders Sygeleje, de lange, ængstelige Nætter, den Længsel, hvormed hun saavel som den syge havde kaldt mig tilbage i deres Tanker, Glæden over min Moders Helbredelse, mange smaa rørende Træk af deres stille Samliv. Ikke blot Pater Bernhard selv, men ogsaa en mig tydelig Genklang af hans Lærdomme spillede en ikke ringe Rolle i Beskrivelsen af denne Periode. Imidlertid berettede Nisida, at hun efter min Moders Bestemmelse skulde i den tilstundende Sommer gaa til Præsten og konfirmeres til næste Efteraar, naturligvis efter vor lutherske Kirkes Forskrift. Nisida vilde til Efteraaret endnu kun være mellem fjorten og femten Aar; men i hin Tid var det almindeligt at blive konfirmeret i en tidlig Alder.

Der maa vel i et eller andet Øje-

blik være en Disposition i Sjælen, der gør den modtagelig for fremmed Indvirkning, saa at denne falder i god Jord og bærer Frugt. Det er mig umuligt at forklare, hvad der var i Nisidas Ord, som gjorde et saa dybt Indtryk paa mig. Det var som en Duft fra Hjemmet, en Tone fra et forsvundet Paradis. Det tomme i de Nydelser, hvortil jeg hengav mig, var mig i dette Øjeblik saa følelig som Modsætning til den Aand, der udtalte sig i dette Brev, og naar jeg fra denne Dag af søgte at finde Opmuntring paa mine letsindige Veje, forekom det mig, som om Billedet af min lille Søster som en voksen Jomfru i hellig Renhed traadte mellem mig og al dæmonisk Indskydelse, saa Fortryllelsen forsvandt. Jeg havde straks besvaret Nisidas Brev og ytret den Hjemve, det havde opvakt hos mig. Jeg bad min Onkel tænke paa mig, naar en Lejlighed til Ansættelse for mig skulde vise sig i Fædrelandet, og anmodede ham om at benytte sin Indflydelse til mit Bedste.

Naar jeg for Grev Leo ytrede en Tanke om saadanne Planer (og dem skjulte jeg aldrig for ham), blev han stedse i ondt Lune og udkastede ganske andre Planer for min Fremtid; og naar jeg gjorde Indvendinger mod disses Sandsynlighed, endte han med een, der stedse ligesom laa i Horisonten af hans Tanker. Og ved denne Lejlighed sagde han: „Jeg beholder ikke altid min nuværende Post, det er endogsaa rimeligt, at jeg snart bliver beordret til at gaa herfra; men jeg er nu engang saa fastgroet til Paris, at det forekommer mig umuligt at leve noget andet Sted. Jeg har derfor betænkt, at jeg i saa Fald heller vil renoncere paa hvilken som helst anden Post og vil leve her som privat Mand. Jeg har et Gods i Ungarn, hvis Forpagtningssum er temmelig betydelig. Af den kan jeg som Privatmand leve anstændigt, om end noget indskrænket. Saa meget vil jeg altid have tilovers, at jeg kan tilbyde en Ven at dele det med mig. Vi vil da ikke forlade hinanden, men leve sammen som Brødre." Hvor meget denne hans Godhed end rørte mig, saa bandt alt for kære Baand mig til Fædrelandet, til at jeg kunde gøre Afkald paa dette. Desuden bad jeg Gud bevare Grev Leo fra et indskrænket og uvirsomt Liv, da intet mindre kunde passe sig for hans Sindsstemning end dette. Af Hengivenhed, af Omsorg for ham fulgte jeg ham endnu stedse baade paa hans lovlige og ulovlige Veje uden dog selv at tage Del i de sidstes Glæder, der havde tabt al Tillokkelse for mig. En stor Nydelse forskaffede han mig derimod ved at tage mig med paa et Par Rejser, som han gjorde til Wien og et Bad i Tyskland. En Rejse i hans Selskab forenede de sjældneste Behageligheder: alle de Bekvemmeligheder, som man kan tænke sig, den Fordel, at, hvor man kom, var man straks indført af ham som hjemme i de første Cirkler, og det vil sige ikke blot dem, som efter Rangforordningen var de første; og endelig det, som endnu var det sjældneste, en Rejsefælle, der altid var føjelig og let i Omgang og uudtømmelig i gehaltrig Samtale. Da vi sidste Gang fra en saadan Rejse kom tilbage til Paris, traf vi der den føromtalte unge Greve, med hvem jeg havde forladt Danmark. Vi fandt ham meget forandret siden vort forrige Samliv. Det tyske Studenterliv havde afslebet en Del af hans forkælede Unoder. Han var eller syntes at være mindre adelstolt og langt mindre flov. Hans udvortes Stilling var ogsaa ganske forandret. Hans Fader var død og havde efterladt ham sine Ejendomme. Hans Moder var draget til sin Familie i det nordlige Tyskland. Han var nu som sin egen Herre rejst til Paris for sin Fornøjelses Skyld og vilde efter et Ophold der af nogle Maaneder vende tilbage til København. Da denne Tid nærmede sig, bad han mig høfligt

om at give ham Breve med til min Familie, paa det han kunde bringe personlig Hilsen fra mig. Jeg gav ham Brev til min Onkel, som han allerede kendte, og erfarede siden, at han efter Hjemkomsten ogsaa havde besøgt min Moder og et Par Gange været i hendes Hus. Hvorfor dette var mig imod, ved jeg ikke selv at forklare.

Jeg havde ofte talt med Grev Leo om min Moder, ogsaa en Gang fortalt ham mit Eventyr med min nyfødte Plejesøster, en Historie, som han havde fundet meget pudserlig uden dog at lægge videre Mærke til den. Jeg erindrer, at han netop den Dag var i et ondt og adspredt Lune, og at jeg fortalte ham dette for at underholde ham med noget, som var forskelligt fra de Tanker, der syntes at beskæftige ham. Om jeg i denne Beretning havde nævnet det omtalte Barns Navn eller ikke, ved jeg ikke med Vished. I de Dage, den unge Greve skulde rejse, og jeg skrev Brevet til min Onkel, vilde jeg lægge en lille Seddel til Nisida inden i det. Jeg havde netop skrevet de Ord: „Kære Nisida!“ de Grev Leo hurtigt kom ind i mit Værelse og traadte hen til Bordet for at sige mig noget. Hans Øjne faldt uvilkaarligt paa Papiret, som laa for mig, han standsede i sin Tale og sagde: „Nisida! Skriver De til en Nisida?“ Jeg svarede, at det var min Plejesøster, det Barn, om hvem jeg havde fortalt ham. „Nisida?“ spurgte han, „er det et sædvanligt Navn i Deres Land? Det er et spansk Navn.“ Jeg gentog med faa Ord, hvad jeg troede allerede at have sagt ham. Han hørte opmærksom paa mig, men forlod Værelset uden at sige mere. Da hans Fætter næste Dag tog Afsked med os, samt modtog mit Brev til min Onkel og ytrede, at han skulde bringe ham og min Tante mine Hilsener, sagde Grev Leo: „Naar De ser den smukke Nisida, saa hils ogsaa fra mig.“ Jeg blev overmaade forundret over disse Ord. Om Aftenen efter at have været i Teatret sad vi sammen i en Restauration i *Palais royal*. Uagtet Salen var fuld af Mennesker, var vi dog saa godt som ene ved det lille Bord, hvorved vi befandt os, thi den megen Mumlen af de mange forskellige Stemmer, der lyder som en Strøms ensformige Brusen, gør det muligt for hver enkelt at tale med sin Sidemand lige saa uforstyrret og ubemærket som under fire Øjne. Grev Leo sagde nu: „Intet er mig mere forhadt end Sværmeri. Det forekommer mig altid som et Surrogat for gedigne Udsvævelser, hvormed svage Sjæle i ubevidst Hykleri søger at trøste sig for den Mangel af Lejlighed eller Kraft, der forhindrer dem fra rask at gribe Livets virkelige Nydelser. Det har derfor ordentlig forbavset mig at finde noget saadant hos mig selv. Det lille Ord: Nisida, som jeg i Gaar fandt sirligt skrevet paa deres Bord, gjorde en Virkning paa mit Sind, som om et Slag af Gud Amors ene Vinge havde pustet til en lille Gnist, som laa skjult under Asken i en Krog af mit Hjerte og maa have ligget der mig ubevidst i mange Aar. En Nisida, skal jeg sige Dem, var min første, ja, maaske min eneste sande Kærlighed, thi hun var den eneste, paa hvis rene Uskyldighed jeg har troet. Men heller ikke hun var bedre end de andre.“ Disse Ord opvakte i høj Grad min Opmærksomhed, det anede mig, at jeg her maaske skulde finde Nøglen til min Plejesøsters gaadefulde Herkomst, jeg baade frygtede og ønskede denne Nøgle. Indstændigt bønfaldt jeg Greven om at indvie mig i i denne sin Ungdoms Kærlighedshistorie, og endelig tog han Ordet og sagde: „Nu vel, siden vi da engang er komne i det sentimentale Hjørne, saa vil jeg fortælle Dem en Historie, der ikke er mærkværdigere end tusinde andre. Denne Nisida var en Datter af den spanske Gesandt ved vort Hof. Datteren var meget ung,

meget dejlig, ubeskrivelig yndig. Faderen var en spansk Grande af det gode gamle Slags, meget stolt, meget vredladen, ubeskrivelig kedsommelig. Ulykken vilde, at baade min Broder og jeg forelskede os i den unge Spanierinde. Min Broder var den ældste Søn og havde allerede arvet min Faders høje Rang og Formue; jeg derimod havde intet uden mit ofte omtalte Gods i Ungarn, som var al min Arvedel. Naturligvis var min Broders Bejlen velkommen for Ministeren, min derimod ansaa han med største Foragt. Men den unge Nisida syntes at være af modsat Mening. Hun udmærkede mig stedse fremfor andre, og en Gang, da jeg traf hende svømmende i Taarer, betroede hun mig, at hendes Fader havde erklæret hende, at hun kun havde Valg mellem at ægte min Broder eller straks at tage Sløret i et Kloster, hvor hendes Tante var Abbedisse. Hun ytrede den største Afsky for min Broder, dog med næsten endnu større Afsky omtalte hun Klosteret, hvori hun flere Gange havde besøgt sin Tante og været Vidne til et Par Nonners Indklædning. Den Rædsel, som Synet af denne Ceremoni og Klosterlivet i det hele havde indgivet hende, var saa stor, at jeg indsaa, at den haarde Fader ikke kunde have grebet noget hensigtsmæssigere Tvangsmiddel. Denne Fortrolighed, som den elskede Pige saaledes viste mig, opflammede min Kærlighed og mit Mod til en Grad, saa jeg syntes, at jeg var i Stand til at stride baade med Himmel og Helvede for at redde og vinde hende. Jeg forsøgte at tale med min Broder om hendes Uvillie mod en Forbindelse med ham. Han er hovmodig og hjerteløs, mine Forestillinger blev modtagne med Spot og Vrede. Jeg fattede en Plan, som jeg meddelte Nisida. Jeg vilde hverken mer eller mindre end bortføre hende og skjule hende paa mit Gods i Ungarn. Jeg foreslog hende dette blot som et Middel til hendes Redning uden at nævne mit Haab om, at hun efter dette Skridt skulde give mig sin Haand. Det fulgte, tænkte jeg, af sig selv. Jeg ved imidlertid ikke, om Nisida forstod mig ganske saaledes. Hun takkede mig med Varme for mit Venskab, for den Beskyttelse, jeg tilbød hende, men afslog paa det bestemteste mit Forslag, dog med en saa stor Forvirring og Undseelse, at jeg herved end mere styrkedes i den salige Tro, at hun elskede mig. Hun gjorde Mine til at forlade Værelset, men vendte tilbage, og det var tydeligt, at hun stred med sig selv for at faa endnu noget sagt. Dog tav hun og forlod mig. Jeg holdt mig nu overbevist om, at intet uden misforstaaet barnlig Ærbødighed afholdt hende fra at følge mig, jeg besluttede at gøre os begge lykkelige, selv mod hendes Villie. Hendes Værelser i det Palads, hun beboede med sin Fader, gik ud til en Balkon, der vendte mod Haven. En Nat, da jeg vidste, at alt i Paladset var roligt, listede jeg mig ind i Haven, forsynet med en Strikkestige. En Vogn med Postheste og alt fornødent til vor Rejse holdt i Nærheden. Jeg vilde overraske Nisida ved mit dristige Skridt og med Bønner og Forestillinger formaa hende til at flygte med mig. Sagte nærmede jeg mig til Balkonen og vilde kaste Stigen op til Gitteret, da til min Forbavselse en anden Stige i samme Øjeblik blev kastet ned. Jeg trak mig lidt tilbage, og skjult bag et Træ skimtede jeg gennem Mørket et Fruentimmer i hvid Natdragt, i hvem jeg straks genkendte Nisida; hun var traadt ud paa Balkonen ved Siden af en Mand, hvem hun med Kys og Favntag sagde Farvel, hvorpaa hun gik tilbage i Værelset, og jeg hørte Balkondørene lukkes. Min forhadte Medbejler svingede sig med Lethed ned ad Stigen. Ude af mig selv styrtede jeg frem; jeg var bevæbnet med Pistoler, jeg skød efter ham uden at træffe; han

for imod mig og stødte mig sin Kaarde i Brystet. Jeg faldt, men beholdt saa længe Bevidstheden, at jeg mærkede, at min Modstander løseligt forbandt mit Saar og derpaa tog mig paa sine Arme og bar mig ud af Haven. Mere ved jeg ikke. Jeg vaagnede hjemme i min Seng. En Læge, som havde forbundet mit Saar, og min egen Tjener sad hos mig. Jeg erfarede, at der var blevet ringet paa Porten med en Heftighed, saa alle Husets Folk var komne sammen. Man var løbet ned i Porten og havde aabnet den og fundet mig liggende uden for den paa et stort Marmortrin, som befandt sig der. Jeg var indsvøbt i en simpel Kappe, som ikke tilhørte mig. Man bar mig op i mine Værelser og var i Færd med at hente en i Nærheden boende Læge, da denne Mand selv indfandt sig og foregav i samme Øjeblik at være kaldet til mig. Jeg begreb, at min Modstander saaledes paa alle Maader havde stræbt at sørge for mig, og denne hans Opførsel var mig en ny Grund til Ærgrelse, da den forhindrede mig fra at hade ham saa grundigt, som jeg gerne vilde." „Hvem var denne Modstander?" „Det har jeg aldrig med Vished erfaret. Man talte om en ung Franskmand, som i den Tid opholdt sig ved vort Hof og pludselig forsvandt, men det er blot en Formodning. Kun som et Rygte blev det siden omtalt, at den spanske Gesandt havde opdaget, at denne unge Mand var hans Datters Elsker. At mit uheldige Skud havde gjort Alarm i Huset og ledet til en for Nisida farlig Opdagelse, er ofte faldet mig ind og har smertet mig mere end mit Saar. Jeg var længe syg, og først da jeg kom mig, gav man mig Svar paa mine Spørgsmaal om, hvad der imidlertid var foregaaet i min Omgangskreds. Jeg erfarede nu, at Nisida havde givet min Broder sin Haand, men at Ministeren udtrykkeligt havde betinget sig, at hendes Ægtemand skulde tillade hende at følge sin Fader til et nordisk Hof, hvorhen han rejste i et Privatærinde straks efter Brylluppet, der gik for sig i al Stilhed og Hastværk. Tænk, hvor afskyeligt paa begge Sider! Dette Vilkaar maatte min Broder indgaa i Betragtning af den aabenbare Utilbøjelighed, som hans Brud nærede for ham; og Nisida, denne Pige, som jeg tilbad som en Helgen, hun modtog ikke blot natlige Besøg af en hemmelig Elsker, men til Trods for et saadant Forhold lod hun sig overtale til at give sin Haand til en anden. Saadan er Fruentimmerne: Farlige, utilladelige Elskovshandeler, til dem har de Mod, men naar det gælder at gribe en rask Beslutning, saa er de uskyldige, frygtsomme Duer. Tro mig! jeg kender de gode Damer, jeg har saa mangen Erfaring af det Slags. De er ikke mere at stole paa end Børn. Jeg kunde næsten sige, at de er ikke virkelige Mennesker, men yndige Luftaander uden egentlig Sjæl. Vi Mænd med alle vore Laster, vi har dog en aandelig Grund i vort Væsen, man kan dog sige: det vilde han aldrig gøre! Men det er umuligt at sige, hvad et Fruentimmer ikke kunde komme til at gøre, ifald Omstændighederne vilde det. Fasthed, Villie, Kraft til rette Tid og Sted, det ved de ikke hvad er. Hos dem er alting Luner. Deres Kærlighed, deres Venskab er saa uimodstaaelige, bedaarer os saa ganske; men det er brogede Skyer, som driver for Vinden. Under denne sidste Replik lo han og tømte sit Champagneglas, idet han sagde: „Leve de skønne Sylfider! Gid de flyve ind og ud af vort Hjerte og vore Arme!" „Men Nisida!" sagde jeg, „hvor er hun?" Pludselig alvorlig svarede han: „Hvor hun er? I Kapellet ved Klosterkirken, hvor vor Familie har sin Begravelse." „Død altsaa?" „For mange Aar siden. Efter Aftale skulde hendes Fader bringe hende til Ægtemanden et halvt Aar efter Bryllup-

pet. Min Broder var rejst dem i Møde, men kun hendes Lig blev hjemført af ham." „Hvor døde hun?" udbrød jeg. „I Københavu. I Deres egen Fædrenestad." „Hvor længe er det siden?" „Det er vel omtrent en femten Aar eller lidt mere."

Det forekom mig særdeles rimeligt, at det var min kære Nisidas Forældre, hvis sørgelige Historie jeg her hørte. Heller ikke skjulte jeg denne min Formodning for Grev Leo. „Ja," sagde han, „noget saadant er ogsaa siden i Gaar gaaet igennem mine Tanker. Dog vilde jeg ikke tiltro Nisida at have ægtet min Broder under saadanne Omstændigheder. Heller ikke vilde min Broder have indladt sig i noget saa uværdigt med sit Vidende, dertil er han for stolt... Det hed sig, at hun var død af Følgerne af et uheldigt Fald, hvorved hun havde beskadiget Brystet. Hun var længe syg. Det forstaar sig, det kunde være en Maske. Hendes Duenna, den gamle Mariquita var vel i Stand til at opfinde en List og udføre den konsekvent. Ak! det er dog besynderligt, om der skulde være et saadant Baand imellem Dem og mig; thi et Baand er det med alt det! En Datter af Nisida, et Billede af hende skulde leve endnu! Og i Deres stille Hjem! Hør! Lad os gaa hen i Frascati og spille en Times Tid! jeg maa gøre noget rask i Aften for at fordrive de søde, vamle Griller, som har overfaldet mig i disse Dage." Vi gik imidlertid ikke til Frascati. Jeg fik ham overtalt til at gaa hjem, da det var silde. Næste Morgen sagde han til mig: „Det duer ikke, at man om Aftenen fremmaner sine gamle sværmeriske Erindringer; thi da de selv er Drømme, saa følger de os i Nattens Drømme, og Drømmen følger os igen Dagen derpaa; og paa den Maade bliver vi til et Slags Søvngængere. Lige saa levede, som jeg nu ser Dem, har jeg i Nat i Drømme set Nisida. Jeg syntes, at hun var bleven Nonne i det Kloster, hvor hun ligger begravet; jeg traf hende der og satte mig ved hendes Side; hun rakte mig venligt Haanden, og jeg følte en forunderlig Fred og Glæde. Jeg kan ellers ikke udstaa Drømme. Denne dunkle Skyggetilværelse er mig forhadt. Jeg vil sove, naar jeg sover og være vaagen, naar jeg vaager."

Fra denne Dag af lagde Grev Leo Mærke til, naar jeg fik Breve fra Hjemmet, og spurgte da stedse til min Plejesøster. Dersom jeg havde meddelt ham disse Breves Indhold, vilde han have faaet sin Nysgerrighed fuldt op tilfredsstillet, thi en meget ivrig Brevveksling fandt i dette Øjeblik Sted, og dens meste Indhold drejede sig om Nisida. Min Onkels gamle Klager over hendes Ustadighed og Heftighed steg nu til de værre Beskyldninger for Koketteri og uforsigtig Opførsel. Min Moder udlagde vel alt dette paa en anden Maade, dog var der noget foruroligende i disse Beretninger. Allerede i det første Aar af min Fraværelse var det blevet mig meldt, at Beate straks efter sin Hjemkomst fra den belovede Pariserrejse havde besøgt min Moder og gjort nogle smaa Foræringer. Hun var af og til kommen igen, dog kun sjældent. Min Moder var forandret i sin Dom om hende og omtalte hende med en Godhed, hvoraf jeg troede at kunne uddrage den Slutning, at Beate havde fortalt min Moder vort fordums Eventyr paa en saadan Maade, at hun derved havde forstaaet at indgive hende den Tanke, at denne unge Kone havde elsket eller endnu elskede mig; ogsaa vandt hun hendes Gunst ved det Behag, hun stedse lod til at finde i Nisida. Paa dennes Konfirmationsdag havde hun efter lang Fraværelse gjort en Visit hos min Moder og foræret Nisida et kostbart Smykke, der særdeles havde glædet den unge Pige. Siden den Tid var hun kommen oftere og havde været uudtømmelig i at overøse Nisida med Foræringer og Indbydelser til Sel-

skaber i hendes eget Hus og Deltagelse i offentlige Forlystelser. Min Onkel skrev: „Denne fjantede Kone forsømmer Hus og Børn for at rende efter alle Slags Kommers. Hendes Mand er en skikkelig Nathue, som lader hende raade i stort og smaat. Hun vil gøre sit Hus til et elegant Hus, hvor lutter udmærkede Folk kommer sammen, og intet Rovdyr kan begærligere ligge paa Lur efter sit Bytte end hun for at faa fat paa alt, hvad hun tror der kan give hendes Selskaber Glans. Hun har ret faaet vor Nisida paa Slæbetovet. Pigebarnet er desværre smukt! hun synger som en Nattergal og spiller dertil paa Guitar. Det er fortryllende baade for Øre og Øje. Jeg siger „„desværre"" om det alt sammen, thi havde jeg tænkt, at det skulde gaaet saadan, saa skulde hun hverken have lært Musik eller Sprog, hvormed hun nu glimrer i denne Frues Selskaber og indsuger al den Forfængelighed, som har gjort saa mangen af hendes Køn ulykkelig. Ogsaa den usalige og fordærvelige Begærlighed efter Pynt har Fruen indpodet hende. Den før saa skjulte Blomst er nu udsat for alles Øjne og Omtale. Hver Tirsdag kan man se hende paa Komedie i hendes Velynders Loge og vilde ogsaa kunne træffe hende paa Klubballer lige saa sikkert som Musikanterne, hvis ikke din Moder dog endelig havde været saa fornuftig udtrykkeligt at forbyde det. Det eneste gode ved denne Sag er den Omstændighed, at Pater Bernhards Taler om Verdens Forfængelighed og Fristelser nu er som den Røst, der raaber i Ørken."

I min Moders Breve lød alt dette i en anden Tone. Det vilde, mente hun, jo være unaturligt, om en saa livlig, saa begavet Pige som Nisida ikke skulde have Attraa efter denne Verdens Herlighed, ikke skulde glæde sig over sine egne Fortrin og den Virkning, de gjorde paa andre. Fru Beate kunde ingen anden Grund have til sin forekommende Høflighed end ren Godhed for den unge Veninde og Glæde over hendes Elskværdighed, og det var min Moder kært, at der var noget, som undertiden forskaffede hendes Yndling de uskyldige Adspredelser, de skønne Kunstnydelser, som deres ensformige og indskrænkede Liv ellers vilde tillukke for hende. Et Gemyt som Nisidas vilde snart af sig selv lære at skille det tomme i alt dette fra det virkelig gode og kun optage dette i sit eget Væsen, der desuden kun var alt for dybt og, som Pater Bernhard ofte havde bemærket, syntes ligesom født med en vis uforklarlig aandelig Smerte.

Efter nogen Tids Forløb blandede der sig i disse Beretninger noget nyt, der var mig mere imod end alt det øvrige. Min unge Greve havde som sagt aflagt et Par Besøg hos min Moder, der imidlertid havde forsætligt fjernet dette Bekendtskab. Derimod havde han ved denne Lejlighed truffet paa Fru Beate, der med saa megen større Velvillighed var kommen ham i Møde. Det var tydeligt, at denne unge Mand var forelsket i Nisida, derom var begge mine Korrespondenter enige saavel som deri, at Beate understøttede hans Kærlighed, hvorover min Onkel rasede, medens min Moder forklarede det som en ilde beregnet Spekulation af den ældre Veninde. Min Moder var aldeles overbevist om, at Greven var Nisida fuldkommen ligegyldig, og at denne rene Sjæl var utilgængelig for al Fristelse enten af Kærlighed eller af Verdens Goder. Min Onkel derimod fortalte, at da Greven hver Dag flere Gange gik forbi Vinduerne og hilste, havde min Moder forbudt Nisida at sidde ved Vinduet, men at denne, der ligesom havde en Følelse af, naar hendes Tilbeder var i Nærheden, aldrig manglede Paaskud for at komme hen til Vinduet og modtage hans Hilsen. Ganske som en Parodi paa min Moders Ytringer tilføjede han: „Hvad kan man ikke befrygte af en

saadan Natur? Den sydlige Ild lyser jo kendeligt ud af hendes Øjne."

Nu begyndte jeg ret at blive urolig for min elskede Plejesøster, og da jeg heftigt ønskede mig Lys i denne Sag, saa faldt det mig ind i denne Uvished at henvende mig til Petrine, der for nogle Aar siden var gift med sin Sømand, en Koffardikaptajn, som for paa de saakaldte lange Rejser. En for mig heldig Omstændighed havde foranlediget et Slags nyt Baand mellem denne min gamle Veninde og mig. Da jeg nemlig ved min Afrejse gjorde hende et Besøg, traf jeg hende bedrøvet og urolig for sin daværende Forlovede, fra hvem hun længe intet havde hørt, og om hvis Skæbne paa en Sørejse der gik foruroligende Rygter. Det føjede sig nu saaledes, at jeg allerede i Hamborg erfarede, at hans Skib saavel som han selv var lykkeligt ankommet til sin Bestemmelse. Jeg ilede med at underrette Petrine om denne gode Nyhed, og som eneste Medvider i hendes Hemmelighed havde jeg naturligvis den simple Forsigtighed at skrive paa Fransk, eftersom jeg vidste, at Brevet da uden Fare kunde falde i Hænderne paa hvem det skulde være i hendes Familie. Hun svarede mig i samme Sprog, takkede mig med Varme og bad mig, hvis jeg nogen Sinde ønskede noget udrettet i Hjemmet af en tavs og tro Ven, da at henvende mig til hende. Af dette gode Tilbud benyttede jeg mig nu. Jeg bad hende svare uforbeholdent paa mine Spørgsmaal angaaende Nisida, som jeg formodede maatte være hende bekendt fra hendes Søsters Hus. Petrine svarede ufortøvet og retfærdiggjorde ganske min Tillid til hendes Forstand og gode Villie, og Sandheden blev mig ved hendes Fremstilling temmelig anskuelig. „De kender jo Beate," skrev hun, „hun er ganske den samme, som hun var den Dag, jeg leverede Dem hendes interessante Billet. De Aar, som ligger mellem den Tid og nu, hendes forandrede Stilling som Kone og Moder til fire Børn, intet af alt dette har gjort nogen Forandring i hendes Tænke- og Handlemaade. Den store Fortjeneste at have rejst, at have været i Paris har endnu forøget hendes lykkelige Illusioner om hendes personlige Fortrin. Hendes Kærlighed til den unge Nisida er vist ikke forstilt, hendes Iver for at drage hende til sig rejser sig ikke af nogen ond Grund, men heller ikke af nogen god og ædel. Hvad en udmærket smuk Pappegøje var hende for nogle Aar siden, hvad hendes ældste Søn var i sine første Aar, det er Nisida for nærværende Tid: et Middel til at vække Opmærksomhed, til at prale, til at glimre, hvilket stedse var, er og forbliver Beates Maal for Livet. Udvortes Ting eller andre Mennesker, med hvis Fortrin hun kan kokettere, er for hende ligesom Straaler, der koncentrerer sig i et Brændpunkt, som er hendes eget Jeg. Hun sætter en stor Ære i at samle et — hvad hun kalder — dannet Selskab omkring sig, og da nu en Pappegøje samt et lille Barn er Væsner, som ikke i Længden interesserer mange Mennesker, saa kan De vel tænke, hvilken Skat hun maa have fundet i en Genstand, der interesserer alle og for bestandig, nemlig en ung Pige, der med en ualmindelig Skønhed forener Forstand og Talenter. Hvad Nisida selv angaar, saa har Deres Onkel Ret, naar han siger — som De fortæller mig — at hun er beruset af Lyst til Fornøjelser, til Glans og Pynt, af Glæde over at behage, men Deres Moder har ogsaa Ret, naar hun paastaar, at en dyb Følelse, et højere Sving i hendes indre Væsen hæver hende over alt det, der synes at fængsle hende. Jeg vil blot fortælle Dem et enkelt Træk af hende, som tildrog sig i Forgaars. Der var Bal i min Søsters Hus. Nisida var der, straalende af Skønhed og Glæde. Deres Moder, som ogsaa var indbuden, befandt sig ikke vel

og havde overladt Nisida til min Søsters Omsorg. Hun dansede som en Nymfe, saa let og med al den barnlige Glæde, som alene formaar at gøre Dansen behagelig for Tilskuerne. Midt i denne Herlighed kom min stakkels Svoger som en sand Andrik, der er langt fra det forønskede Gadekær. Han lider i denne Tid af Koldfeber, mat og daarlig satte han sig i Dansesalen og forsøgte pligtskyldigst at underholde en og anden af sine Gæster. Men Feberen, som han troede for den Dag var overstaaet, havde endnu ikke rigtig forladt ham. Hans Anstrengelse angreb ham, saa han var nær ved at besvime og maatte gaa op til sit eget Kammer. Nisida havde forladt Dansen og taget Plads ved Siden af ham. Hun beklagede ham, tog hans store, grove Hænder mellem sine og kælede for ham med en usigelig Yndighed. Da han rejste sig for at gaa ud af Salen, fulgte hun med. Tre, fire Kavalerer løb efter for at erindre hende om Danse, hun havde lovet dem; men hun lod sig ikke bevæge til at slippe den syges Arm. Jeg gik med, og da vi kom op paa hans Værelse og havde faaet ham mageligt placeret midt i hans Sofa, kom Beate, som imidlertid havde været midt i en Dans, og bad Nisida og mig at komme ned. Jeg havde paataget mig at være to Kusiner i Moders Sted og kunde altsaa ikke forlade dem, men lavede mig til at gaa med. Nisida spurgte Beate, hvem der skulde blive hos hendes syge Mand. „„Det skal Stuepigen,““ svarede Beate. „„Nej, det skal jeg!““ raabte Nisida, „„jeg vil allerhelst blive her, jeg har ingen Lyst til at danse, jeg vil holde Husets Herre med Selskab.““ Det var ikke muligt at forandre hendes Beslutning, vi gik i Selskabet uden hende. Beate var vred, men det hjalp ikke. Et Par Timers Tid efter gik jeg igen op til min Svogers Kammer. Jeg fandt ham og Nisida ved et Parti *Ecarté*, og inden jeg aabnede Døren, hørte jeg dem begge le og tale muntert sammen. Min Svoger var ganske oplivet og vilde paa ingen Maade endnu gaa til Ro, skøndt det var meget silde. Nisida bad mig besørge, at hendes Aftensmad maatte blive bragt op tilligemed hans. De to spiste sammen. Jeg kom siden igen derop. Den nylig saa syge Mand var lystig og vel. Han kunde ikke noksom rose sig af den fornøjelige Aften, han havde tilbragt med sin unge Selskabssøster, der havde krydret hans Maaltid med at synge en Vise for ham. Først da han vilde gaa til Sengs kom Nisida ned til Selskabet; men saa munter som hun havde været hos den syge, saa alvorlig syntes hun nu; hun tog ikke mere Del i Dansen, og da jeg med mine unge Kusiner tog tidligere bort end de øvrige, bad hun mig om at maatte køre med os, da vi netop skulde forbi hendes Hjem. Hverken Bønner eller Bebrejdelser formaaede at holde hende tilbage. Undervejs sagde hun til mig: „„Det vil ikke mishage min Moder at høre, hvorledes jeg har tilbragt min Tid paa Ballet. Jeg tror, hun saa ugerne, at jeg tog derhen i Aften, men hun er saa from og god, at hun ikke nænner at nægte mig nogen Fornøjelse; men jeg er ikke from og god, ellers forlod jeg hende ikke saa idelig og lod hende sidde ene hjemme.““ De vil i denne lille Historie, saa ubetydelig den end kunde synes for andre, finde Bekræftelse paa, hvad jeg ovenfor har ytret.“ Angaaende Nisidas egentlige Sindelag i Henseende til den unge Greve erklærede Petrine sig ikke i Stand til at kunne sige noget bestemt. Greven var en smuk Mand og forelsket i hende, men paa den anden Side forekom han Petrine dog saa ubetydelig, at hun ikke kunde forestille sig, at han kunde være farlig for en Pige som Nisida. Beate beskyttede hans Kærlighed og var hans fortrolige, det var sikkert. Hun havde betroet Petrine, at hun vel

skulde forstaa, at bringe det saa vidt, at hendes kære Nisida ved hendes Hjælp skulde blive en rig Grevinde. Der var ingen anden Hindring for denne Plan end Grevens Frygt for ikke at kunne erholde sin Moders Samtykke. Men Petrine tænkte viseligt, at den unge Herres egen Adelstolthed vilde være lige saa vanskelig at overvinde som hans Moders.

Uagtet denne klare Fremstilling bar al Sandhedens Præg og havde meget beroligende, saa var der dog nok tilbage, som viste mig det som ønskeligt, ja, næsten nødvendigt, at jeg kom hjem for at være en Beskytter og Støtte for den unge Søster og en Hjælp og Raadgiver for den elskede Moder. Jeg følte en brændende Længsel efter mit Fædreland, som jeg nu i syv Aar ikke havde set. Min Onkels sidste Brev gav mig Haab om at erholde en Ansættelse, som jeg meget ønskede, da den ikke blot lovede mig et taaleligt Udkomme, men ogsaa en Virkekreds efter mit Sind, og hvori jeg mente at kunne være nyttig; men Haabet om noget saadant var flere Gange slaaet mig fejl. Ogsaa stod Tanken om at forlade Grev Leo som en mørk Sky mellem mig og denne lyse Udsigt. Han havde saaledes vænnet sig til mig og jeg til ham, at det syntes mig umuligt at løsrive mig fra ham. Det blev dog muligt. Dog kan jeg ogsaa sige, det blev i egentlig Forstand ikke muligt og bliver det aldrig.

Grev Leo stod paa nogen Tid i en hemmelig Kærlighedsforstaaelse med et ungt Fruentimmer, som han havde skaffet mig Lejlighed til at se og ofte talt til mig om. Hun var Enke efter en Officer i Napoleons fordums Armé og havde efter sin Mands Død boet i Nancy, hvor hun havde en lille Ejendom. Da hendes økonomiske Forfatning var maadelig, saa havde hendes Forældre, som var bosatte i Paris, kaldt hende til sig for at stifte et nyt Parti mellem hende og en ung Officer, som ejede nogen Formue. Hun havde indvilget i denne Forbindelse, skønt mod sin Tilbøjelighed. Hun længtes efter sit nette Hus og sin Have i Nancy og begræd det frie og uafhængige Liv, hun der havde tilbragt. Straks efter Forlovelsen havde hun gjort Grev Leos Bekendtskab og, henreven af den heftigste Kærlighed, ganske overgivet sig til ham uden at tænke paa Fremtiden. Bryllupsdagen nærmede sig. Greven gjorde Mine til at overlade Pladsen til den retmæssige Brudgom, men den stakkels Kone kunde ikke give Slip paa den saa højlig elskede. Næsten daglig sendte hun ham smaa Breve, der i Udtryk, som kun den heftigste Lidenskab kan indgive, besvor ham at komme tilbage til hende, at møde til den tilforn bestemte Tid og Sted. Greven indfandt sig ogsaa efter mangen Rysten paa Hovedet og efter flere Gange, idet han gik, at sige som for sig selv: „Gud skal vide, hvad Ende alt dette vil tage."

Jeg opkastede mig ubuden til den unge Enkes Talsmand, og en Gang, da Grev Leo med Bekymring omtalte hendes Stilling, raadede jeg ham at gøre Ende paa al hendes Nød og selv begære hendes Haand. Han saa forundret paa mig: „Ægte hende?" udbrød han, „det var et stort Ord." „Tilgiv mig!" svarede jeg, „jeg ved nok, hvor meget der kan være i Deres Stilling, som modsætter sig denne Forbindelse, men til Dem tør jeg vel sige, at det kun er underordnede Hensyn. Hun er ikke af fornem, men dog af god Familie, hun er Enke efter en af Napoleons Officerer." Han afbrød mig: „Om hun saa var Enke efter Napoleon selv, saa gør det mig hverken fra eller til. Gifte mig! Binde mig for Livstid til et Fruentimmer! faa Svigerforældre, Svogre og Svigerinder, Bryderier og trivielle Udgifter! Nej, aldrig! aldrig!" „Men et ensomt Liv, en forladt Alderdom, er det en skøn

Udsigt?“ „Det er kun Fraser! Mangt et Menneske er ensomt og forladt midt i sin kære Families Skød, og denne Ensomhed er tusinde Gange værre end hin. Nej, et saadant Offer har jeg langt fra ikke lovet Ernestine, og det venter hun heller ikke af mig.“ „Men hun er ulykkelig af Kærlighed til Dem, hun er smuk, hun har Forstand.“ „Det er alt sammen sandt, og dog om hun blev min Kone, saa føler jeg, at hun kunde blive mig modbydelig. Hun mangler eet Fortrin, der for mig er væsentligere end selv Forstand og Skønhed. Hun savner det, som de gamle forstod ved Skønhedsgudindens Bælte, det er: den sande Kvindelighed i sin højeste Betydning; det er ikke Gratie i udvortes Bevægelser, ikke engang i Tale og Adfærd, det er noget mere, noget indre, usynligt, som lyser gennem det synlige. Det er det varme, for Kærlighed dannede Hjerte, der skinner gennem den yndige Tilbageholdenhed, som det røde Skær gennem den hvide Rose, der paa Engelsk kaldes Jomfrurødme. Dersom De havde kendt vor føromtalte Nisida, saa forstod De mig uden videre Forklaring. De dunkle, brændende Øjne var et Genskin af Spaniens varme Sol, men et mildt, jomfrueligt Slør var udbredt over disse Kærlighedsstjerner som over det hellige Billed i Saïs. Dette er det Trylleri, som alene kan fængsle en Mands Hjerte. Ernestine derimod er saa lidenskabelig i sine Ytringer og Handlinger, at hun bytter Rolle med den Mand, hun elsker, og tilintetgør saaledes selv Fortryllelsen. Hvad siger Jean Paul? „„Den kvindelige Psyche, om den end med Grusomhed er gennemboret af den dræbende Naal, maa dog ikke saa voldsomt bevæge Vingerne, at Støvet flyver af dem.““ „Men hvad siger derimod Goethe: „„En lidenskabelig Kærlighed har noget saa henrivende, at den endogsaa rører den, som ikke selv er Genstand for den.““ „Ja, jeg erindrer vel, at han lader en Person i Wilhelm Meister sige noget saadant; men husk paa, at den samme Pige, om hvem dette siges, bliver forladt af sin Elsker og tilsidesat for en prosaisk Figur, maaske netop for Modsætningens Skyld. Nej, jeg er bekymret for Ernestines Skæbne, jeg har ikke Hjerte til at bedrøve hende ved ganske at trække mig tilbage, og hendes Frygt for Forældrene, for Verdens Dom, for en Opdagelse af vor Forbindelse forbyder hende enhver fornuftig Udvej; men paa den anden Side vil hendes Lidenskab, hendes Uforsigtighed let føre til den Opdagelse, hun saa meget frygter. Der kommer mine Ord igen: Saadan er Fruentimmerne.“

Kort efter denne Samtale var Grev Leo i nogle Dage meget alvorlig og adspredt. Paa mine Spørgsmaal om Grunden til hans Stemning svarede han, at han ikke befandt sig selv. En Morgen, da jeg efter Sædvane kom ind til ham, maatte jeg vente længe paa ham, da han i sit Kabinet havde Forretninger med en Bankier. Da denne var gaaet, sagde han til mig: „Jeg har en vigtig Tjeneste at udbede mig af Deres Venskab. Vil De følge Ernestine til Nancy og arrangere hendes Pengesager med en Sum, som jeg vil levere Dem? Hvad jeg frygtede, er indtruffet: Ernestines Forlovede, som havde fattet Mistanke, har spioneret og set mig gaa fra hendes Bolig forleden Nat. Han har gjort et rasende Spektakel, de opbragte Forældre har aldeles forskudt hende. I sin Nød er hun tyet til mig og er skjult her i Hotellet hos vor Husholderske. Jeg har tilvejebragt en Sum Penge, der er tilstrækkelig til at redde hendes lille Ejendom i Nancy, hvorved det kan blive muligt for hende at leve uafhængig paa det Sted, hvor hun tilforn har følt sig lykkelig. Mange Hensyn forbyder mig selv at ledsage hende til hendes Bestemmelse. Vil De have den Godhed for hende

og mig at følge hende, trøste hende med Deres venlige Nærværelse og levere Pengene, samt aftale det fornødne med en Forretningsmand i Nancy, som hun selv har opgivet mig?"

Jeg paatog mig naturligvis straks denne Forretning, og da Grev Leo forsikrede mig, at denne Sag hermed var endt, fandt jeg, at det under disse Omstændigheder var det bedste Udfald, den kunde faa. Endnu samme Dag tiltraadte vi Rejsen, efter at en Afskedsscene havde fundet Sted, i hvilken den stakkels Ernestine saa ganske overlod sig til sin Smerte og sin Lidenskab, at jeg maatte tænke paa Grevens Ytringer i hin Samtale og kunde ikke finde dem aldeles ugrundede.

Det var en meget bedrøvelig Rejse. Men da Ernestine atter betraadte sit smukke Hjem, hvis Besiddelse nu var hende tilsikret, da gamle Bekendte med glad Venlighed forsamlede sig om hende, gjorde dog alt dette et saa beroligende Indtryk paa hendes sønderrevne Sind, at jeg forlod hende med det bedste Haab om hendes Fremtids Rolighed. Hun medgav mig et Brev til Grev Leo og en lille Gren fuld af Vinterroser, som blomstrede i hendes Værelse. Da jeg kørte i egen Vogn med Postheste og haabede næste Aften at naa Paris, saa gjorde vi en sindrig Indretning med en lille Flaske med Vand, som vi bandt fast i Vognen, og hvorved det kunde blive mig muligt at bevare disse Roser og levere dem friske til deres bestemte Ejer. Jeg fandt i denne Gave en saa smuk Afskedshilsen, et Symbol paa den afbrudte Forbindelse og Ernestines nuværende hyggelige Huslighed, at jeg ret *con amore* vilde sørge for disse mine duftende Rejsefæller. Jeg sagde Ernestine dette. Med rolig Venlighed tog hun Afsked med mig, og jeg tiltraadte min Rejse med lettet Sind og i et dejligt, klart Vintervejr. Jeg glædede mig til at gense Grev Leo og ved mine beroligende Efterretninger bringe ham i bedre Lune, end jeg havde forladt ham. Dette var den første Gang i vort Samliv, at jeg havde levet flere Dage adskilt fra ham. Jeg følte ret, hvor Vane og Hengivenhed havde forenet sig for at knytte mig fast til denne Mand.

Det var silde om Aftenen, da jeg kom til Paris. Alting var stille i Hotellet. Da Portneren havde lukket mig ind, spurgte jeg: „Er Greven ikke hjemme?" Meget langtrukkent svarede han mig: „Greven? Hjemme? Jo, han er hjemme." Der var noget i hans Stemme, som forfærdede mig. Hurtigt spurgte jeg: „Han er dog ikke syg?" „Syg? Nej, han er ikke syg." Jeg ilede op ad Trappen og ind i Værelserne. I det forreste brændte et eneste døsigt Lys i Lysekronen. Jeg hørte Legationssekretæren og Kammertjeneren komme løbende efter mig og kalde paa mit Navn, men med ængstelig Hast styrtede jeg ind i Grevens daglige Værelse. Der var bælgmørkt. Midt paa Gulvet skimtede jeg noget hvidt, jeg fløj derhen for at undersøge, hvad det var, og greb — en iskold Haand. I samme Øjeblik stod Legationssekretæren og Kammertjeneren ved min Side med Lys. Hvad kan udtrykke min Skræk! Jeg stod ved Grev Leos Lig. Jeg ved ikke mere, hvad der gik for sig, hvad man sagde til mig, jeg erindrer kun som en Drøm, at jeg hele Natten sad i en Lænestol i mit Værelse, ganske som bedøvet, at den gamle Kammertjener blev hos mig, at han græd, at han med skælvende Hænder gav mig Vand at drikke og til sidst mod Morgenen førte mig halvt med Magt til min Seng, hvorpaa jeg kastede mig, men i en Tilstand, der hverken kunde kaldes at sove eller at være vaagen. Hvorledes jeg ved Dagens Komme vaagnede til den rædselsfulde Vished, vil jeg ikke forsøge paa at skildre. Jeg erfarede nu, at Grev Leo, udfordret af Erne-

stines Forlovede, havde mødt ham og var falden i Duellen. Ingen Vidner havde været til Stede ved denne uden Kammertjeneren. Greven havde Aftenen i Forvejen betroet sit Forehavende ikke blot til sin trofaste, gamle Tjener, men ogsaa til den forundrede og forfærdede Legationssekretær med det udtrykkelige Forlangende, at denne Duel skulde forblive en Hemmelighed, og en anden Dødsaarsag angives, hvis han skulde falde, — en Forsigtighed, sagde han, som han skyldte en Dames Rygte, og i sin Stilling som fremmed Gesandt ansaa for tjenligst for sin Modstanders Sikkerhed. Kammertjeneren forsikrede, at Greven, som havde det første Skud, forsætligt havde mankeret det, da derimod Modstanderen — som den gamle Tjener forbandede — straks havde truffet Greven lige i Hjertet, saa han var død paa Stedet. Den bedrøvede gamle Mand, som i en tillukket Vogn bragte sin elskede Herres Lig, maatte efter Befaling foregive, at Greven selv ved en ufrivillig Uforsigtighed havde affyret sin Pistol og derved endt sit Liv. Dette pludselige Dødsfald havde vakt en ualmindelig Opsigt og Beklagelse i den til rædsomme Begivenheder ellers saa vante Stad. Da jeg endelig havde fattet mig saa meget, at jeg var i Stand til at høre med Samling paa de ovenomtalte sørgelige Omstændigheder og tale med mine Omgivelser, leverede Kammertjeneren mig Nøglen til sin Herres Skrivepult. Greven havde den sidste Morgen paalagt ham i Tilfælde af hans Død at levere denne Nøgle i mine Hænder og sige mig, at jeg i dette Gemme vilde finde et Brev, der skulde underrette mig om hans sidste Ønsker. Jeg gik ind i hans Kabinet, hvor alting stod urørt, som han havde forladt det. Jeg satte mig paa den Stol, hvorpaa han sidst havde siddet, aabnede den Laas, han sidst havde tillukket, og et Brev med Udskrift til mig var det første, der faldt mig i Øjnene. Kun den, der har oplevet en lignende Time, kan forestille sig den Følelse, hvormed jeg aabnede og læste dette Brev. Ord fra elskede Læber, som Døden har tillukket, er ligesom et Møde med den, der har forladt det jordiske Liv. Tid og Evighed rækker hinanden Haand i et saadant Øjeblik, og en trøstende Stemme synes at sige os, at vi selv endnu lever med den Ven, vi kalder tabt, er ham endnu stedse nær i et Liv, over hvis Grænse Døden ikke kan træde. Grev Leo sagde mig i dette Brev, at dersom det kom i mine Hænder, saa var det kun paa denne Maade, det endnu stod i hans Magt at tale med mig; og en ham selv uforklarlig Stemme syntes at sige ham, at han havde set mig for sidste Gang i denne Verden. Han bad mig at tage i hans Pult en Pakke med Udskrift til hans høje Velynder og selv at rejse til hans Hof for med egen Haand at aflevere den. Af hans øvrige Papirer var alt det tilintetgjort, som han vilde unddrage fremmede Blikke. Han takkede mig for de Aar, vi havde tilbragt med hinanden, og tilføjede kærligt, at vort Venskab var det eneste i hans hele Liv, der havde svaret til hans Forhaabninger. I denne alvorlige Time tænkte han med Bekymring, at jeg maaske havde skadet min Fremtid ved at give efter for hans Ønsker og i saa lang Tid at have levet uden for mit Fædreland. Han ønskede derfor inderligt at kunne testamentere mig sit Gods i Ungarn, men det stod ikke i hans Magt, da det som Arv skulde tilfalde hans Broders Børn. Det tilkom imidlertid disse Arvinger (eller i deres Mindreaarighed deres Fader, hans Broder) at sørge for hans Tjenestefolk, paa hvad Maade han i sin sidste Villie vilde foreskrive, og et Dokument i denne Henseende, til Bedste især for hans gamle Kammertjener, var indsluttet i den ovenomtalte Pak-

ke. Ligeledes bad han mig som et Bevis paa mit Venskab for ham at modtage en Anvisning paa en Pengesum, der vilde lette mig min Rejse til Hjemmet, hvis jeg, som han troede, længtes efter dette. Dersom jeg derimod vilde indtræde i hans Fædrelands Tjeneste, saa troede han sikkert, at hans høje Velynder, til hvem han havde overgivet sine sidste Ønsker, vilde efter hans Død med end større Godhed søge at opfylde dem. Jeg vilde desuden i Pulten hos dette Brev finde nogle ubetydelige Pretiosa, som havde været ham kære, og som han derfor ønskede kun at efterlade i mine Hænder. Et kærligt, varmt og modigt Farvel sluttede dette Brev. En sød Vemodighed forenede sig forunderligt med min ubeskrivelige Smerte. De Roser, jeg havde medbragt, havde man sat ind i mit Værelse. De var endnu friske og blomstrende. Deres korte, skrøbelige Liv havde overlevet det herlige, kraftige hos den, til hvem de var bestemte. Jeg greb dem og gik ind i det Værelse, hvor man havde lagt det kære Lig. Den sørgelige Pragt var imidlertid bragt i Stand. Den før saa muntre Sal, der saa ofte havde genlydt af vor lystige Samtale, var beklædt med sort. Grev Leo laa i sin Ligkiste paa en med et sort Tæppe bedækket Forhøjning. Høje Gueridoner med store Lys stod omkring. Dog var disse endnu ikke tændte. Man havde ladet et Vindue aabent, og Dagen saa for sidste Gang paa disse ædle Træk, som Dødens Haand endnu ikke havde forandret. De sorte Lokker krusede sig endnu om den høje, marmorhvide Pande, om de fintdannede Kinder; den skønne Mund syntes at smile. Jeg lagde Roserne paa hans hvide Ligdragt, nær ved den blege Haand, paa det at denne den sørgende Kærligheds sidste Gave maatte visne med sin Genstand; jeg kyssede hans kolde Hænder, hans Pande, sagde ham med blødende Hjerte Farvel, medens min brændende Smerte endelig opløste sig i velgørende Taarer.

Min første Forretning, da jeg havde fattet mig noget, var at skrive til Ernestine, paa det den ulykkelige Efterretning ikke skulde blive hende bekendt paa en mere angribende Maade. Naturligvis var der ingen, for hvem Grevens Dødsmaade mere maatte forblive en Hemmelighed. Af nogle faa Linier, som hun et Par Dage derefter sendte mig til Svar, bemærkede jeg til min Trøst, at hun heller ikke havde ringeste Anelse om Sandheden, og uagtet hendes Brev udtrykte en dyb og rørende Sorg, var det langt fra den fortvivlede Heftighed, som hun tilforn havde ladet udbryde i Breve til sin Elsker.

Legationssekretæren, der altid var forekommen mig som en meget stiv og forstenet Diplomat, blev mig ved denne sørgelige Begivenhed bekendt fra en langt bedre Side. Han var oprigtigt og hjerteligt bedrøvet, og medens han med formel Vigtighed drog Omsorg for at intet Ceremoniel ved denne Lejlighed skulde blive forsømt, sørgede han tillige med rørende Godhed for alt, hvad han vidste der havde været kært for den afdøde; hans Tjenestefolk, ja, endog hans Heste blev Genstanden for hans venlige Omsorg. Han sagde mig, at Grevens Lig maatte føres til hans Familiegrav, det Kapel ved Klosterkirken, som han selv havde nævnet for mig, og da dette Kloster laa i Nærheden af den Stad, hvorhen jeg efter den tabte Vens Villie skulde rejse, saa foreslog han mig at følge Liget til dets Hvilested i Selskab med den gamle Kammertjener, som vilde drage til sit Fødested, ikke langt derfra. Jeg fandt en smertelig Trøst i at paatage mig denne Forretning. Med oprigtig Bevægelse tog Legationssekretæren og jeg Afsked med hinanden. Et Skrin med nogle Kostbarheder, som skulde afleveres efter en vis Adresse, blev overgivet til

den gamle Tjener, og i Følge med en tung, tildækket Vogn, som indesluttede Grevens Kiste, forlod vi Paris en tidlig Morgenstund, der var mørk og taaget som vor Sindsstemning. Langsomt gik Rejsen med den tunge Vogn, som snart kørte foran, snart bagefter vor, dog kunde vi for det meste høre Lyden af dens svære, hule Rumlen paa Vejene. Naar vi af en eller anden Grund ikke kunde køre om Natten, søgte vi, naar det var muligt, at naa et Kloster eller til Nærheden af en Kirke, hvor da Ligkisten blev indsat om Natten. Denne samme Vej var jeg for saa kort et Tidsrum siden rejst med ham; i samme Rejsevogn sad han ved min Side, da ilede den med let og hurtig Fart, medens Timerne ilede endnu hurtigere ved hans aandrige, venlige Samtale. I dette samme Kloster havde vi tilbragt Natten, i dette samme Værtshus havde vi siddet til Bords og tømt en brusende Flaske Champagne, medens vor Spøg og vore muntre Sange havde bruset højere end den! Da var det Sommer, alting blomstrede, Luften var mild og Natten lys. Nu var det Vinter, alt var visnet, Stormene hylede omkring os, og Nætterne var mørke og lange. En Nat, da vi formedelst ondt Vejr og Vej ikke kunde rejse længere, maatte vi søge Herberg i en Landsbykro. Der var ingen Kirke, vi maatte sætte Rustvognen i et Skur. Regnen slog paa Vinduesruderne i den uhyggelige Stue, man havde anvist mig, jeg tænkte ikke paa at lægge mig i den urenlige og slette Seng. Alle mine smertelige Tanker stormede saaledes ind paa mig, at det var mig umuligt at blive i Værelset; og som dreven af en uimodstaaelig Længsel gik jeg ind i Skuret, løftede Laaget paa Rustvognen lidt i Vejret og tittede ind til Ligkisten. Jeg formaaede ikke at give min Smerte Luft i Taarer, jeg følte noget, som lignede Fortvivlelse. Da mærkede jeg, at noget rørte sig i Nærheden, og ved Skinnet af den døsige Lygte, som brændte i Skuret, saa jeg en gammel, fattigklædt Mand, som havde sin usle Seng derinde for at være nær ved et Par Heste, som stod i en Stald ved Siden. Skuttende sig kom han nærmere og saa ligeledes ind til Kisten, idet han sagde: „Den staar godt! den gode salig Herre hviler sødt! Ja, salig er den, som er hos Gud!“ Der er Øjeblikke, hvori et saadant Ord fra enfoldige Læber forekommer os som et dæmpende Middel for vort stormende Blod, som et Ord, der ikke siges os blot af et Tilfælde. Saaledes gik det nu ogsaa mig i denne Nat, som jeg aldrig glemmer.

Med Hensyn til Ernestine traf jeg den Foranstaltning, at vi paa Rejsen gennem Nancy ikke opholdt os i denne Stad, men kørte igennem den om Natten. Vi kom lige forbi Ernestines Hus. Alt var stille og mørkt. „Sover du, stakkels Ernestine?“ saa talte jeg sagte med mig selv, „siger ingen Drøm, ingen Anelse dig, hvad som med hul og uhyggelig Larm nu drager forbi dit Hjem? Drømmer du maaske, at den elskede i Nattens Stilhed nærmer sig dit Kammer, som han til din og sin egen Ulykke saa ofte gjorde?“

Prioren i det Kloster, som var Maalet for vor Rejse, var underrettet om vort Komme. Ligkisten blev bragt ind i Kirken og sat nær Alteret indtil næste Dag, da den med højtidelige Ceremonier skulde bringes ind i det tilstødende Begravelseskapel. Et meget pragtfuldt Værelse blev mig anvist i Klosteret, og for Kammertjeneren blev der ogsaa sørget. Næste Morgen ankom to halvvoksne Drenge med deres Hovmester. De var Sønner af Grev Leos føromtalte Broder, Børn af hans andet Ægteskab, og skulde nu vise den afdøde ubekendte Onkel den sidste Ære. De kom ind til mig tilligemed Hovmesteren for at frembære nogle Undskyldninger fra deres Fader, fordi

han ikke selv mødte. De unge Menneskers Munterhed, der under disse Omstændigheder var naturlig og tilgivelig, men endnu mere Hovmesterens pedantiske Højtidelighed og mange utidige Spørgsmaal forøgede min beklemte Sindsforfatning.

Under Klokkernes Ringen og Munkenes Sange begav vi os til Kirken og fulgte det ædle Lig til det lille Kapel, hvor Grevens Fædre hvilede. Med mange Haande Insignier prangede deres til Dels halvt udslettede Vaaben paa de skimlede Vægge. Den skønne Sang trængte med vemodig Sødhed ind i mit Hjerte. Jeg knælede med de fromme Brødre og fandt det trøsteligt med varme Bønner at ledsage den fra Jorden flygtede Sjæl til Barmhjertighedens Trone.

Da man skulde forlade Kapellet, bad jeg en af Munkene om endnu at lade det staa aabent i nogle Minutter og tillade mig at blive ene tilbage. I en Krog ved Døren saa jeg nu et Par fattige Børn, der var fulgt efter Toget for at tilbyde Kranse af Grønt og tidlige Blomster, hvilke i dette mildere Klima allerede mod Vinterens Slutning behuder Foraaret. Jeg købte dem alle for at lægge dem til Farvel paa den elskede Vens Hvilested. Jeg blev opmærksom paa den nærmest staaende Ligkiste. Den var temmelig lille, men overlæsset med broderede Vaaben, hvis Guld og Sølv i dette Dødens Opholdssted havde tabt sin forfængelige Glans. Jeg nærmede mig og læste en latinsk Indskrift, der i Forbindelse med mange glimrende Titler og Tilnavne nævnede et for mig betydningsfuldt Navn, nemlig: Maria Nisida Clara Eugenia. Pludselig erindrede jeg, hvad Grev Leo havde sagt mig, og hin Drøm, hvori han saa sig i dette Kloster ved den elskedes Side. Ak! den var opfyldt, denne Drøm! Taarer, som jeg kunde kalde velgørende og blide, flød ned ad mine Kinder og vædede de Kranse og Blomster, hvormed jeg ret med Behag smykkede Leos Kiste. Paa den føromtalte næststaaende havde jeg alt bemærket, at Datum og Aarstal af Fødselsdag og Dødsdag ganske stemte med den visse Tro, at denne Kiste gemte det skønne jordiske Støv af min Plejesøsters ubekendte Moder. Paa Laaget laa en Krans af visne Blomster, som dog bar Spor af, at den ikke havde ligget der overmaade længe. Jeg ombyttede den med en frisk, idet jeg sagte sagde: „Elskelige døde! Det er ingen fremmed Haand, som ofrer dig denne Krans. Kan du se mig fra dit Paradis, saa ser du visselig ned til mig med venlige Øjne.“ Jeg overlod mig ganske til mit Sværmeri, jeg tænkte paa Leos Drøm, at hans Nisida havde søsterligt rakt ham Haanden, jeg slyngede en lang Guirlande, som jeg befæstede mellem Ligkisterne. Da jeg var færdig, kunde jeg endnu ikke overtale mig til at forlade Kapellet. Jeg satte mig paa Trappetrinnet ved Leos Kiste, lænede mit Hoved til den og græd mig træt. Endelig kom Munken for at kalde mig ud af Kapellet, der skulde lukkes. „I har bedet ved eders Vens Ligkiste,“ sagde han, „og smykket den med Kranse? Det er smukt! Den hellige Jomfru trøste jer! Men se! I har ogsaa lagt friske Kranse paa den næste? Nu, det var godt; jeg ser, den sidste er visnet. Den Kiste plejer ikke at savne Blomster, men den Haand, som smykkede den, kommer ikke mere her og folder sig til Bøn.“ Paa mine ivrige Spørgsmaal svarede han, at en gammel Spanierinde, som i flere Aar havde levet i Naboskabet af dette Kloster, havde hver Uge besøgt Kapellet; men denne Dame var død den foregaaende Dag. Han tilføjede: „Vor ærværdige Prior besøgte hende i hendes sidste Dage, og allerede i Morgen skal en Klosterbroder paa hans Befaling rejse, jeg ved ikke hvorhen, og bringe nogle Papirer, som hun har betroet Prioren.“

Jeg gjorde flere Forsøg paa at op-

dage noget mere i denne Sag, hvis Sammenhæng med Nisida jeg troede at ane. Men jeg fik intet nærmere at vide. Jeg rejste nu ufortøvet til min næste Bestemmelse og afleverede den mig betroede Pakke i den Herres Hænder, til hvem den var adresseret. Med største Højagtelse og inderligt Venskab omtalte han Grev Leo og beklagede hans Tab. De Forretninger, hvori den afdøde havde indviet mig, foranledigede, at jeg oftere blev kaldt til denne Herre og blev herved nødt til at opholde mig længere Tid i hans Nærhed. Med varm Iver udførte han alt, hvad Grev Leo havde anmodet ham om, og han havde ogsaa den Naade at give mig Haab om Ansættelse i hans Lands Tjeneste; men min Længsel efter mit Fødeland var ved min Vens og Velgørers Tab stegen til en saadan Højde, at jeg talte Timerne, indtil jeg atter skulde se det og mine nærmeste; og overladende til Forsynet, hvorledes min Fremtid skulde blive, begav jeg mig paa Hjemrejsen efter at have fuldført alt, hvad jeg troede overensstemmende med Grev Leos sidste Ønsker.

I Hamborg forefandt jeg to Breve fra Hjemmet. Det ene havde allerede forgæves søgt mig i Paris og var sendt efter mig. Med Begærlighed aabnede jeg dem paa een Gang og saa, at de begge var fra min Onkel med nogle tilføjede Linier fra min Moder og Nisida. Jeg gennemløb de første og sidste Linier af det yngste, men da jeg deraf troede at se, at alt var vel, saa læste jeg dem efter Orden og tog det ældste først. Dette Brev var af kosteligt Indhold. Jeg havde erholdt den Post, jeg havde ansøgt om. Min Moders Glæde ved Haabet om snart igen at se mig, Nisidas faa, men søde Ord bragte den længe savnede Glæde tilbage i min Sjæl. Inden jeg forlod Paris, havde jeg korteligt meldt mine nærmeste min forestaaende Rejse og selv foreslaaet dem intet Brev at sende mig, førend jeg nærmere underrettede dem om mit Opholdssted. Imellem disse to Breve var af samme Aarsag et Mellemrum af et Par Maaneder, og det sidste var over en fjorten Dage gammelt. Men hvad kan skildre min Forbavselse, da jeg nu ved det sidstes Gennemlæsning erfarede saa ganske uventede Nyheder! Nisidas Herkomst var opdaget, og hendes Fader, en fransk Baron, underrettet om hendes Tilværelse og Opholdssted, var ankommen til København og havde med Henrykkelse erkendt hende for sin Datter. Det var med faa Tilsætninger den samme Historie, som Grev Leo havde fortalt mig. Baronen, i sin Ungdom fattig og faderløs, opdragen ved tysk Hof af paarørende, som han var afhængig af, kunde ikke gøre sig Haab om at erholde Nisidas Faders Samtykke til en Forening med hans Datter. Han troede imidlertid at tiltvinge sig dette ved at formaa sin elskede til at lade sig hemmeligt vie til ham af en protestantisk Præst. Han selv var Protestant, og Nisida, som skælvede for Klosteret, var ikke synderlig ivrig for den katolske Tro, hvori hun var opdragen. Hun indvilgede i sin Elskers Plan, og som hans Hustru gjorde hun sig ingen Skrupler over at vinde den hende blindt hengivne Duenna, den gamle Mariquita, for sin Kærlighed og ved dennes Hjælp at modtage sin Ægtemands natlige Besøg i sine egne fra det øvrige Hus afsondrede Værelser. Den Larm, som foraarsagedes ved Baronens og Grev Leos Kamp, ledte til en Opdagelse. Det var ikke vanskeligt for en Mand i Ministerens Stilling og med hans Indflydelse at faa et Ægteskab ophævet, som ifølge den katolske Kirkes Love i sig selv var ugyldigt. Baronen blev fjernet af sine paarørende, og den grusomme Spanier tvang den vel heftige, men lige saa frygtsomme Nisida til at give sin Haand til den af ham bestemte, hende forhadte Brudgom, hvorpaa han straks efter Vielsescere-

monien rejste bort med sin Datter. Først et Par Maaneder efter at være ankommen til København opdagede den ulykkelige Nisida, at hun var frugtsommelig. Ved Mariquitas vel opfundne List lykkedes det at skjule hendes Mistanke. Dog var Faderen ikke ganske fri for Mistanke, men kaldte en Gang Mariquita til sig og forfærdede baade hende og Nisida med de græsseligste Trusler, ifald noget saadant skulde blive ham bekendt. I denne ængstelige Tid traadte pludselig Baronen ind til de forskrækkede Fruentimmer. Det var endelig lykkedes ham hemmeligt at rejse efter sin tabte Elskede. Kun en eneste Gang nød de ulykkelige den Trøst at tale sammen; men i denne ene Sammenkomst aftalte de, at det Barn, man ventede, straks skulde overgives til sin Fader, der vilde tage det med til sit Fædreland, hvor han nu haabede at kunne finde en Plads. Baronen nærede den største Forbitrelse mod den Kirke, som havde gjort det muligt at bryde hans Ægteskab, og Nisida, som hældede noget til hans Anskuelser, gav sit Minde til, at Barnet skulde opdrages i den protestantiske Lære. Den lille Pige blev hemmeligt født og hendes Fader i al Stilhed underrettet herom, samt Tid og Sted bestemt, at Mariquita ubemærket skulde møde ham og overgive ham Barnet. Men Natten efter Fødslen døde pludselig den af Sorg og Ængstelse afkræftede Moder. Baronen, der bestandig spejdede omkring hendes Bolig, erfarede allerede tidlig om Morgenen sin Ulykke og blev saa angreben deraf, at han næppe kunde naa sit Logis, før en hidsig Feber anfaldt ham og berøvede ham al Samling. Mariquita, forvirret af Sorg, ængstelig og udvaaget, og som paa det til Mødet bestemte Sted traf et Menneske, hvis Figur og Kappe lignede Baronens, leverede Barnet til denne uden mindste Anelse om sin Fejltagelse. Allerede næste Dag kaldte hun Pater Bernhard og lettede sin urolige Samvittighed ved for ham at skrifte den Del, hun havde i sin afdøde Dames Forbindelse med en Protestant og Barnets Overgivelse til denne. Pateren, som siden erfarede af vore Bekendtgørelser, at Barnet var faldet i fremmede Hænder, og som skaffede sig Oplysninger om, hvor det befandt sig, underrettede den forskrækkede Mariquita om Sandheden; men Skrækken for hendes Herres Opdagelse af denne Hemmelighed, Barnets Sikkerhed, et svagt Haab om muligvis paa denne Maade at redde det for den rettroende Kirke og endelig Umuligheden af for Øjeblikket at skaffe det i Baronens Hænder, alt dette bevægede Mariquita til at paalægge Pateren Tavshed med det i Skriftestolen betroede, indtil hun selv eller hendes Død løste ham fra hans Ed. Næppe tre Uger var forløbne siden Nisidas Død, før hendes Fader forlod Danmark tilligemed Mariquita, som han siden efter hendes Ønske bosatte i en lille tysk By ved det omtalte Kloster. Faa Dage, før de forlod København, havde Baronen, som nu først var kommen til sin Bevidsthed, sendt Bud til Mariquita og anmodet hende om at komme til ham. Det vovede hun ikke, men sendte ham et kort Brev, hvori hun lod ham forstaa, at Barnet var død, uden dog udtrykkeligt at sige ham dette, men betjenende sig af dette Udtryk: „Barnet er tabt ligesom Moderen.“ Ganske kort Tid efter rejste ogsaa Baronen. Den gode Pater, i hvis Magt det egentlig ikke stod at opdage noget om denne Hemmelighed, underrettede sig imidlertid personligt om Barnets Velværen og fulgte det med Kærlighed. Ved Dødens Nærmelse havde Mariquita betroet alt til Prioren og dikteret ham et Brev til Baronen, hvori hun berettede ham, hvad hun vidste, og henviste ham for at faa nærmere Underretning til Pater Bernhard. Baronen var imidlertid bleven en rig Mand, var bosat paa sine Godser ved den belgiske

Grænse, gift for flere Aar siden og Fader til to Sønner. Dog var hans Ungdoms Kærlighed ikke forglemt. Ved Efterretningen om hans Datters Tilværelse skrev han straks til Pater Bernhard, skælvende for at erfare hendes Død, og ikke saa snart havde han faaet Paterens tilfredsstillende Svar, før han ufortøvet rejste til hendes Opholdssted. Den omtalte Ring, som virkelig kunde aabnes, indesluttede begge Forældres Navne; dog havde Baronen ytret, at dette Bevis var ringe mod det langt mere talende, som Synet af Nisida selv frembød. Hendes paafaldende Lighed med hendes Moder var saa overordentlig, at Baronen blev som berørt af et elektrisk Stød ved deres første Møde, og med en Henrykkelse, der syntes at forene baade en Elskers Erindring og en Faders Ømhed, ikke kunde blive mæt af at betragte hende. Han havde med Ilfærdighed indrettet sig paa det fornemste Hotel i Byen med saa stor Elegance, som Omstændighederne tillod, for straks at modtage sin Datter, hvis Ophold i hans eget Hus han ikke vilde undvære i den korte Tid, han kunde tilbringe i København, thi tage hende med sig til sit Hjem vilde han ikke af Grunde, som min Onkel i dette Brev nærmere angav. Han skrev: „Denne Baron er just en Mand efter mit Sind, sat og forstandig; noget heftig og opfarende synes han vel at være, men det kan vort forkælede Pigebarn have godt af. Han kan ikke holde op med sine Taksigelser for vor Families Godhed mod hans forladte Barn. Da han første Gang kom til din Moder, faldt han paa Knæ for hende og takkede hende med saadan Heftighed, at hun blev ganske bange og forlegen. I Gaar besøgte han mig og talte fortroligt med mig. Han har fortalt sin Kone det hele; men han vil dog ikke føre sin Datter hjem til hende og sine yngre Børn. Derimod vil han erkende Nisida for sin Datter uden at nævne hendes Moder og udbetale hende en betydelig Kapital som hendes Fædrenearv. Til alt dette har han forsynet sig med de fornødne Bevillinger af sin Regering. Han vil af og til rejse herover for at glædes ved sin Datters Omgang og ønsker inderligt at kunne gifte hende bort, inden han forlader hende, for saaledes at se hendes Fremtid sikret. Alt dette finder jeg vel betænkt og forstandigt. — Han er overmaade glad over, at hun er opdragen i vor lutherske Lære, thi han hader Papisteriet endnu stærkere end jeg. Men Nisida er et kuriøst Barn, det viser sig igen ved denne Lejlighed. Det var Pater Bernhard, som først meldte os denne ubekendte Faders Ankomst. Han bragte hans Brev og meddelte den ovenmeldte Beretning om Nisidas Herkomst. Jeg var til Stede og blev halvt bange for Pigen; med saadant spændt, næsten feberagtigt Udseende hørte hun paa ham. Men nu skal du give mig Ret i, hvad jeg saa ofte har sagt om Paterens Indflydelse paa hendes barnlige Sind: hvor Sværmeri engang har faaet Indpas, der er det værre at fordrive end Mus og Rotter. Hvad mener du, der mest rørte hende i hendes Forældres Historie? Den Omstændighed, som Pateren udhævede, at hendes Moder var død uden Skrifte og Sakrament. Derover græd hun hele Timer. Da hun ventede sin Fader, var hun saa angreben af utaalmodig Længsel, at hun næppe havde Kræfter til at modtage ham. De var begge som ude af sig selv ved det første Møde; men siden sagde hun, at saaledes havde hun ikke tænkt sig sin Fader. Da det er en smuk Mand med et venligt Fysiognomi, spurgte vi hende nærmere om hendes Mening, og hun sagde da: Hun tænkte, han havde mere set ud som en Ridder. Da han Dagen efter kom for at foreslaa hende at bo hos ham, vilde hun det ugerne, og kun din Moders Forestillinger kunde formaa

hende til at forlade hendes Hus. Hun drog bort med mange Taarer, skøndt det var bestemt, ath un daglig skulde besøge sit gamle Hjem. Men allerede næste Morgen var hun som beruset af Glæde, som oppe i den tredie Himmel over al sin nye Herlighed, over de pragtfuldt indrettede Værelser, den smukke Ekvipage og den nette Kammerjomfru, uden at tale om den megen Stads og de rige Smykker, som hendes Fader havde foræret hende. Af det Kram slæbte hun en hel Ladning med i Vognen for at vise det til din Moder; hun kunde ikke vente med det til Middag, da hun og vi andre skulde spise hos hendes Fader. Pigebarnet var rent ellevildt."

Underlig til Mode blev jeg over disse Nyheder. Jeg sagde mig selv forgæves, at jeg burde glæde mig over en saa glimrende Vending i Nisidas Skæbne; men jeg formaaede ikke straks at overvinde min egoistiske Sorg over de nedfaldne Luftkasteller, som jeg havde opført. Alt for tillokkende var mig den Forestilling, at jeg skulde være denne Piges broderlige Beskytter, at hun ikke skulde være afhængig af andre end mig og min Moder. Jeg fik ikke Tid til at bearbejde denne Sag i mit Sind, inden der allerede samme Dag indløb et nyt Brev, hvorved det sidste blev værre end det første.

Min Onkel underrettede mig om, at Nisida var bleven halvt om halvt forlovet med den føromtalte unge Greve. Det havde rigtignok ikke straks syntes, som om hun var tilbøjelig til denne Forbindelse. (Det kaldte min Onkel bare Koketteri og Luner, da hun tilforn, inden Greven erklærede sig, havde opmuntret hans Kærlighed). Han havde formelig begært hendes Haand af Faderen, der inderligt ønskede dette Parti, især bevæget af det Træk hos den unge Greve, at han havde haft i Sinde at fri til Nisida, medens hendes Herkomst endnu var ubekendt og ingen verdslig Fordel at vinde ved en Forbindelse med hende. Denne Omstændighed havde Fru Beate bevidnet som Grevens fortrolige. Denne Kone, om hvem min Onkel nu havde faaet bedre Tanker, havde været meget virksom ved denne Lejlighed. Hun var nu en daglig Gæst i Baronens Hus og havde ogsaa taget sin Tilflugt til min Onkels og Tantes Indflydelse hos Nisida. De havde alle bestormet hende med Bønner og Forestillinger, den unge Elsker havde grædt og ønsket sig Døden. Endelig havde Nisida givet efter, men dog ikke givet noget bestemt og højtideligt Løfte, men sagt, at hun intet saadant gav uden mit Samtykke; jeg havde hidtil været hende Fader og Broder, og hun vilde oppebie min Hjemkomst. Min Moder havde talt i samme Tone og syntes i det hele ikke gunstigt stemt for dette Parti, hvis utrolige Fordele min Onkel nu stræbte at gøre indlysende, overbevist om, at jeg ligesom han takkede Gud for det lykkelige Udfald, som denne fra først af gaadefulde Roman havde taget.

Ude af mig selv kastede jeg Brevet langt fra mig og for som et vanvittigt Menneske op og ned ad Gulvet, medens jeg styrtede det ene Glas Vand efter det andet over mine feberhede Læber. Denne flove, stolte Greve Nisidas Brudgom! Min Nisida! Min? Hvorledes min? Min Søster! Jeg begyndte at gaa i Rette med mig selv. Aldrig var det faldet mig ind, at jeg nærede andre Følelser end ren broderlig Kærlighed for denne Pige, der som et niaars Barn sagde mig et saa barnlig kærligt Farvel. Jeg maatte nu bekende for mig selv, at jeg i flere Aar aldrig havde tænkt mig hende uden som den voksne, fortryllende Jomfru, der saa ofte var bleven mig beskreven, og at Billedet af hendes Moder, den af Grev Leo saa levende afmalede, saa ridderligt tilbedte elskede, var i min Fantasi sammensmeltet med Billedet af hendes Datter, ja, at min tabte

Vens Kærlighed ligesom var gaaet over i min egen Sjæl. Ved nærmere at forfølge denne Tankegang skammede jeg mig over mig selv, jeg følte, hvilket fantastisk, for mine fem og tredive Aar upassende Sværmeri der havde bemestret sig mig; jeg sagde mig selv, at det ideale Billede af min Plejesøster vel lige saa lidt stemmede med Virkeligheden som det, Nisida selv havde dannet sig af sin endnu ubekendte Fader. Ved disse Betragtninger lykkedes det mig at bringe mit oprørte Sind i Ligevægt, og det forekom mig let kun som en ældre Broder at beskæftige mig med min unge Søsters Skæbne.

Jeg ankom om Aftenen til min Fædrenestad og betraadte med ubeskrivelige Følelser det gamle, velbekendte Hjem, hvor jeg traf min elskede Moder ene og henrykt af Glæde over atter at se mig. Alle gamle og nye Sorger forstummede i denne lykkelige Aften, da jeg efter saa lang Fraværelse paa ny sad i fortrolig Samtale med hende og følte den vidunderlige Kraft, hvormed disse første, naturligste og sikreste af alle menneskelige Baand omslynger ethvert følende Hjerte. Det var aldrig tilforn faldet mig ind, at det fortrolige Forhold mellem Grev Leo og mig egentlig ikke var fuldkommen gensidigt; min underordnede Stilling, Forskelligheden i mange af vore Anskuelser maa have indgivet mig en Tilbageholdenhed, som jeg nu først i denne Time blev mig bevidst; thi nu følte jeg, at jeg for første Gang i mere end syv Aar udøste mit hele Hjerte, vis paa at blive forstaaet og svaret. Min Moder sagde mig, at Nisida var overtalt til at give Greven et dog kun betinget Ja og tilføjede, at hun for sin Del havde meget mod dette Parti og mod Greven selv, hun haabede, at jeg ved min Indflydelse skulde afvende dette Uheld fra hendes elskede Nisida, skønt hun tillige maatte tilstaa, at et saadant Foretagende var vanskeligt for mig, ja, næsten uforeneligt med Delikatessens Fordringer.

Dagen efter kom min Onkel allerede om Morgenen; kort efter kom den unge Greve og udbad sig mit Samtykke, som Nisida havde gjort til en Betingelse for sit endelige Ja. Dette sagde han imidlertid med en ubehagelig Fripostighed og blandede sin Tale med en vis satirisk Tone, idet han sagde, at hendes virkelige Fader ønskede denne Forbindelse, og han haabede altsaa, at jeg, hvem Nisida ansaa som sin anden Fader, hvilket jeg jo ogsaa efter mine Aar vel kunde være, ikke vilde modsætte mig hans Lykke, saa meget mere som jeg jo havde været hans Mentor og havde traadt i den Plads, hans afdøde Fætter havde tiltænkt ham. Jeg indlod mig ikke synderlig med ham og tilgav ham hans uopdragne Bemærkninger af den Grund, at jeg af alt, hvad han sagde, troede at bemærke, at en Følelse af Skinsyge over Nisidas kærlige Erindring om mig indgav ham en Bitterhed imod mig. Kort efter hans Bortgang kom Baronen med sin Datter. Nisida fløj mig i Møde, men næppe et Skridt fra mig standsede hun. Alvorligt saa hun paa mig, derpaa nedslog hun sine Øjne og blev staaende som forstenet, medens en Purpurrødme udgød sig over hendes Ansigt og Hals. Ogsaa jeg blev staaende tavs og som berørt af en Troldstav, thi som en synlig Aabenbaring af mine egne ideale Fantasier forekom hun mig; saa ganske lig var hun det Billede, som Erindringen af hendes barnlige Træk, forenet med mine senere Forestillinger, havde fremtryllet i min Sjæl. Jeg tænkte paa Grev Leos Ord om den hvide Rose og det hellige Billede i Saïs. Endelig vovede jeg at tage hendes Haand og fremstamme nogle Ord, hvoraf jeg blot ved, at jeg kaldte hende min kære Søster. Hun løftede de store funklende Øjne op til mig, vendte sig derpaa til min Moder og sagde: „Men kære Moder!

Er dette virkelig din Søn? min fordums Broder Otto?" Min Moder svarede smilende: „Har du saa rent glemt ham?" „Ja, jeg har, ifald han dengang saa ud som nu: jeg maa da have givet ham et andet Udseende i min Erindring." „Ja, kære Nisida!" svarede jeg, „Tiden er en slem Fjende af Ungdommens friske Blomsterflor, han tager hver Dag et Blad og i sorgfulde Dage tager han en hel Blomst." „Nej, det var ikke saaledes ment," sagde Nisida undseelig. Baronen afbrød denne korte Samtale. Han trykkede min Haand med Taarer i Øjnene og overøste mig med Taksigelser og Ønsker om at kunne gøre noget, der var mig behageligt. Jeg maatte sande min Onkels Ord: Det var en smuk Mand med et endnu ungdommeligt Udseende og med en besynderlig Blanding af blød, overstrømmende Følelse og opfarende Heftighed. Paa begge Dele saa jeg Prøver i dette vort første Møde, thi da Nisida ytrede, at hun ikke efter deres Bestemmelse vilde følge med ham i et fornemt Middagsselskab, hvortil de var indbudne, men ønskede at blive hos min Moder, blev han hidsig og forbløffede sin Datter, som straks vilde have forandret sin Beslutning, dersom ikke min Moder havde lagt sig derimellem og udbedt sig Nisidas Selskab for den Dag. Straks var Manden god igen, samtykkede med megen Artighed i Damernes Ønske og tog ene bort med største Taalmodighed. Da han var borte, beklagede vi alle tre, at jeg heller ikke kunde blive hjemme, da jeg havde Forretninger med en foresat, som havde indbudt mig til at spise til Middag hos ham. Egentlig vidste jeg ikke selv, om det var mig kært eller ukært at fjerne mig. Jeg trængte til at fatte mig; jeg betragtede Nisida. Saa meget hun selv lignede mit Billede af hende, saa forskellig var den ydre Omgivelse fra det, jeg havde forestilt mig. I mine Tanker havde jeg set den søsterlige Veninde ved min Moders Side som en kærlig, omhyggelig Datter i fordringsløs huslig Dragt; og her stod hun for mig som en fornem Dame, i al den Pragt, som Mode og Luksus kunne opfinde, skinnede af Diamantsmykker. At hun, saaledes som hun der stod, var det skønneste, jeg havde set, det sagde jeg mig vel, men dog mishagede denne Pragt mig. Jeg syntes, at hun var alt for pyntet, at alt var beregnet paa Effekt, og at hun ikke saaledes burde vise sig første Gang for sin Ungdomsven i hans simple, tarvelige Hjem, hvor hun i Stilhed var opvokset mellem bedre Skatte end al denne forfængelige Mammon. Saaledes talede jeg med mig selv, misfornøjet og ilde stemt, medens jeg adspredt og forunderlig bevæget gik til det bestemte Sted, hvor jeg kun med Møje formaaede nogenledes at samle mine Tanker.

Da jeg kom hjem, var Nisida borte. Min Moder fortalte mig, at da hun blev ene med hende, havde den heftige Pige kastet sig i hendes Arme med det Udraab: „O Moder! Er dette Otto? Hvilket ædelt Udseende, hvilket Udtryk i hans Øjne! hvilke Træk om hans Mund! hvilken Stemme! Ja, saaledes var det, at jeg tænkte mig min Fader, men ældre. Nej, saaledes ser ingen ud undtagen din Søn!" Hvor langt jeg end var fra at fortjene den mindste Del af disse Lovtaler, saa følte jeg mig dog saa usigelig lykkelig over det uforskyldt gunstige Indtryk, som min Personlighed havde gjort paa den, der alt for meget opfyldte mine Tanker, at jeg ganske overlod mig til en ufornuftig Glæde herover, og da Nisida næste Dag kom igen, gik jeg hende i Møde med langt større Fatning og langt større Hjertelighed. Hun selv var ogsaa mere fri. Hun var den Dag ganske simpelt klædt i en hvid Kjole uden alle Smykker. Fortroligt sad vi sammen med min Moder, saaledes som jeg saa ofte havde drømt mig det; men hendes barn-

lige Glæde, hendes Elskværdighed overgik alle mine Drømme. Den Guitar, som hun havde besiddet i min Moders Hus, og som nu i det nye Hjem var ombyttet med et kostbarere Instrument, hang endnu paa Væggen. Efter min Moders Ønske tog hun den gamle, ydmyge Ven, der syntes at oplives ved atter at hvile i hendes Arm og med sine Toner at turde ledsage hendes vidunderlig skønne Sang, „fortryllende," skrev en Gang min Onkel, „for Øje og Øre." Ja, fortryllende var disse Toner, denne lidenskabelige Kærlighed, denne stille Vemod, denne natlige Stilhed, som de forskellige Romancer udtalte, fortryllende var Synet af Sangerinden selv, siddende i sin hvide Kjole med den mørke Guitar i den runde Arm, med glødende Kinder, omsvævet af de bløde, dunkle Lokker, og tillokkende var de yndige Træk, som de syngende Læber dannede. Jeg sad som hensunken i en ubeskrivelig sød og tungsindig Nydelse; min hele Sjæl inddrak hendes Billede, hendes Toner; og hele den paafølgende søvnløse Nat var en Efterklang af disse Sange med underlagt Tekst af en Betragtning, jeg ofte havde hørt af Grev Leo, nemlig: „Amor er jo et ufornuftigt Barn, som ikke tager mod Ræson; hvad kan det da hjælpe, at gamle, fornuftige Mennesker vil indlade sig i Strid med ham?" Jeg sagde til mig selv: „Jeg vil lade mit stakkels Hjerte have Fred; ingen Magt kan forbyde mig at elske hende, at bære hendes Billede i min Sjæl, som Grev Leo bar hendes Moders; men at handle med koldt Blod og Overlæg som en trofast Broder, det fordrer min egen Ære og den Pligt med ingen tvetydig Handling at beskæmme det hidtil samvittighedsfuldt udøvede Kærlighedsværk."

Daglig saa jeg nu Nisida, snart hjemme hos min Moder, snart hos hendes Fader, der bestandig indbød mig og ikke lod nogen Lejlighed ubenyttet, hvorved han kunde vise mig og min Moder sit venskabelige Sindelag. I hans Hus traf jeg næsten altid Greven, der gjorde sig Umage for at vinde Nisida paa en Maade, som jeg fandt paatrængende. Hun selv syntes at undvige ham og gav ham ikke mindste Opmuntring. Mig derimod viste hun en paafaldende Udmærkelse. I hendes Øjne, i hendes Stemme var noget saa sødt, kærligt og tillige undseeligt, at jeg ikke af et oprigtigt Sind kunde afvise den Tanke, som min Moders Bemærkninger daglig nærede hos mig: at Nisida elskede mig. Baade hendes Fader og Greven havde flere Gange anmodet mig om at opfylde det Vilkaar, som hun havde gjort til Betingelse for sin endelige Forbindelse med Greven. Jeg svarede stedse, at jeg først maatte tale med Nisida; men hverken hun eller jeg syntes at kunne finde Ord til en saadan Samtale. Det hændte imidlertid en Aften, da vi begge var ene med min Moder, at Greven kom ubuden og vilde være Fjerdemand i vor lille Kreds. Velkommen var han vel for ingen af os. Dog modtog Moder og jeg ham med største Høflighed; men Nisida derimod var saa unaadig imod ham og viste ham saa tydeligt, at han her var tilovers, saa han selv følte det og gik fortørnet bort. Ved denne Lejlighed kom det som af sig selv til en Forklaring imellem os, og Nisida erklærede i heftig Bevægelse, at hun slet ikke kunde lide denne Greve; at hendes Faders Ønsker, Fru Beates Overhæng, Onkels Forestillinger og end mere Tantes, der alvorligt og kærligt havde foreholdt hende sit eget Eksempel, alt dette havde indvirket paa hendes alt for bevægelige Sjæl; især havde den unge Mands Taarer og Fortvivlelse rørt hende. „Jeg syntes," sagde hun, „at det var saa græsseligt at gøre et Menneske ulykkeligt til Løn for den Kærlighed, han saa længe havde baaret for mig. Jeg kunde derfor ikke nænne at sige Nej; men jeg har hel-

ler ikke egentlig sagt Ja. Ak! jeg tror næsten, at jeg uden selv ret at vide det har været falsk nok til at søge en Udflugt, til at nære et dunkelt Haab om, at du, kære Otto, skulde nægte dit Samtykke; og herom beder jeg dig indstændigt, det er det eneste, der kan redde mig. O, jeg ved det nok! jeg har handlet slet, men jeg var dengang endnu saa barnagtig. Det er over en Maaned siden, og efter den Tid er jeg bleven et andet Menneske, et nyt Lys er opgaaet i min Sjæl. Jeg føler dybt Sandheden af Fader Bernhards Ord: „„Verdens Herlighed er et tomt Skin, der frister og lokker os med en Løn, den ikke har at give.““ Da min Fader bragte mig ind i al den mig fremmede Pragt og Glans, da blev jeg som beruset af Glæde. Jeg vilde gøre alt, hvad en saa kærlig, saa elskværdig Fader vilde; jeg var smigret over Grevens store Kærlighed til mig; ja, maaske... til Bod for min Synd vil jeg bekende alting!... maaske laa en hæslig Forfængelighed i Baggrunden af mit Sind. Jeg syntes — tror jeg — at det var prægtigt at være Grevinde, en rig og fornem Dame. Fru Beate sagde saa meget til mig om alt dette. Hun elsker mig, hun har været saa god imod mig; hvad hun sagde, var godt ment, og jeg var dengang et Barn. Ak Gud! nu vil jeg hellere dø end ægte Greven; nu er jeg inderlig ked af mit nye Hjem. Jeg elsker min Fader, det ved Gud! men gid han var en simpel og uformuende Mand: saa var jeg bleven hos Moder og hos Otto. Maatte jeg dog blot faa Lov at komme her tilbage, saa var jeg lykkelig. Al min Tanke Dag og Nat og al min Længsel gælder dette kære Hjem.“ Taarer afbrød Slutningen af denne Tale, hvis Virkning paa mit Hjerte jeg ikke behøver at beskrive. Dog forestillede jeg Nisida, hvor vanskeligt det var for mig at træde frem som en Anstødssten for hendes Faders Ønsker; at jeg i dette Tilfælde da nødvendigt maatte beraabe mig paa hendes egen Villie, og at jeg derfor fandt det overensstemmende med hendes barnlige Pligt, at hun selv først fortroligt aabnede sit Hjerte for sin Fader. Det turde hun ikke, svarede hun; hendes Fader var den bedste og kærligste af alle, men saa heftig, naar han blev vred, at hun skælvede for ham. Jeg maatte gerne sige, at hun havde betroet sig til min Moder og mig, men selv turde hun ikke være til Stede ved vor Samtale. Forunderligt nok, skønt i en anden Skikkelse, gentog sig her min fordums Strid med Beate. Jeg kom til at tænke derpaa og tav. Efter et lille Ophold tog Nisida min Haand og sagde med et ubeskriveligt Udtryk: „Kunde du ønske at se mig gift med denne Greve?“ „O Nisida!“ raabte jeg, idet jeg trykkede hendes Haand til mit Bryst, „snarere vilde jeg ønske mig Døden!“ Glæden luede ud af hendes Øjne ved dette ufrivillige Udbrud af min Følelse, og jeg lovede at paatage mig den vanskelige Underhandling.

Næste Morgen gik jeg til Baronen og sagde rent ud, at jeg umuligt efter min Samvittighed kunde misbruge hans Datters søsterlige Tillid til mig ved at række Haanden til en Forbindelse, der efter min Overbevisning vilde gøre hende ulykkelig. Da Baronen straks ved de første Ord af denne min Tale blev hidsig, saa var det kun med Møje, at jeg kunde faa fremført mine Grunde: den unge Mands mig bekendte Mangler og Nisidas Utilbøjelighed for ham. Ved denne sidste Ytring kom Baronen rent ud af sin Fatning og lod mig ikke utydeligt forstaa, at denne Utilbøjelighed maatte være hende indgiven af andre, da hun tilforn i lang Tid havde elsket den brave unge Mand, hvis sande Karakter saavel som Nisidas Godhed for ham var ham bekendt af hendes fortrolige Venindes, Fru Beates Meddelel-

ser, ved hvilke min egen Onkel, da Fruen ikke kunde udtrykke sig paa Fransk eller Tysk, selv havde tjent som Tolk og desuden bekræftet hendes Udsagn. Jeg henviste ham til min Moders Vidnesbyrd som det efter min Mening gyldigste. I sin Vrede gav han mig et temmelig nærgaaende Svar. Jeg saa nu ingen anden Udvej end at bede ham kalde Nisida selv og lade hendes egen Erklæring gælde. Hun kom med bange Miner og saa bebrejdende paa mig. Med faa Ord søgte jeg at indgive hende Mod og bad hende uden Forbeholdenhed at erklære sig. Baronen lod hende ikke komme til Ord; han raabte, at en saa letsindig og lunefuld Pige, som i Dag havde een Villie og i Morgen en anden, havde tabt sin Adkomst til at blive hørt i en saa vigtig Sag; han havde aldrig forestilt sig, at jeg vilde have anset hans Datters Appel til mit Samtykke som andet end en Kompliment, en blot Formalitet. Han, hendes Fader, havde givet Greven sit Løfte, den unge Mands Rettigheder og hans egne forpligtede mig til ikke at modsætte mig, hvad jeg i Grunden ikke kunde forhindre. Nu kunde min Taalmodighed ikke naa længere. „Rettigheder, Hr. Baron?“ sagde jeg alvorligt, „tilgiv mig! men dem tror jeg her at kunne gøre gældende saavel som nogen anden. De har givet Nisida Livet; men dette Liv, i sin første Dag overladt til Tilfældet, hvad var det vel blevet, om ikke min Moder kærligt havde modtaget og plejet det forladte Barn? Dersom Deres Datter nu er Deres Stolthed og Glæde, har da min Moder og jeg ingen Del deri? De har hævet hende til Rang og Rigdom. Men vor Kærlighed, vor Omsorg har uddannet hendes naturlige Adel og Rigdom, og hine Fordele er ringe mod disse. Denne min Ret til at være Nisida en ældre Broder, en Beskytter, vil jeg i Dag gøre gældende og nægter bestemt at give det Samtykke, som hun selv har gjort til Betingelse for sit Ja, og ingen i Verden uden hun selv skal kunne aftvinge mig det. At De, Hr. Baron, vil respektere denne min Protest, det er den Løn, som min Moder og jeg fordrer for sytten Aars Omsorg og Kærlighed.“ Baronen var under denne Replik bleven noget mildere stemt. „Jeg ved,“ sagde han, „hvor meget jeg skylder Dem, og det er langt fra, at jeg“... Her standsede han i sin Tale, da han, idet han vilde tage min Haand, blev opmærksom paa en Ring, jeg bar. Det var en lille, simpel Ring, men af en meget ualmindelig Form. Den var mellem de Ting, Grev Leo havde testamenteret mig, og da jeg ofte havde set den paa hans Haand, bar jeg den med Kærlighed. Baronen betragtede den nøje og stammede: „Denne Ring!... jeg tager ikke fejl!... hvorledes?... Hvem?“ Jeg rakte ham Ringen og fortalte med faa Ord dens Historie. Med spændt Opmærksomhed hørte Baronen paa mig. „Min Gud!“ udbrød han, „den tyske Greve, som jeg har hadet og elsket, det er hos ham, De har levet? Har han aldrig fortalt Dem?“... „Jo, Hr. Baron! jeg ved alting. Han beærede mig med et broderligt Venskab. Jeg har ledsaget hans Lig til det Kapel, hvor ogsaa Nisidas Moder hviler.“ Baronen var rørt. „Ak,“ sagde han, „denne Ring har været hendes. I Spøg gav hun den en Gang i min Nærværelse til den Mand, som jeg ansaa for min værste Medbejler i hendes Gunst. Jeg rasede derover og gjorde hende Bebrejdelser. Den Ring har kostet hende mange Taarer, mindst tænkte jeg at se den igen.“ Han vendte ikke Øjnene fra den, satte den som for Spøg paa sin Finger, og jeg bemærkede, at han vendte sig bort for ubemærket at kysse den. Derpaa rakte han mig den. „Behold den, Hr. Baron!“ sagde jeg, „den Haand, som bar den, før den blev min, tilhørte en højmodig Ven

og Fjende." „Nej," svarede Baronen, „da jeg sidste Gang var nær ved denne Haand, var den stænket med Blod, som jeg havde udgydt. Jeg tør ikke bære Ringen, men lad den som en Erindring om denne Time pryde en Haand, der saa ganske ligner den, som først bar den." Med disse Ord satte han Ringen paa Nisidas Finger og sagde: „Med din broderlige Vens Tilladelse giver jeg dig denne Erindring om din Moder og med den det Løfte aldrig at ligne hendes stolte Fader, aldrig at glemme hendes Skæbne og min egen. Sig Greven Ja eller Nej, som du vil. Jeg opofrer mit Ønske for dit." Med overstrømmende Følelse, med Øjnene fulde af Taarer sagde Baronen alt dette. Nisida var som ude af sig selv. Hun takkede sin Fader og mig med Henrykkelse, med alle Udbrud af ungdommelig Glæde. Hun bad om Tilladelse til straks at besøge min Moder for selv at meddele hende sin Fryd og Lykke. Dog maatte hun opsætte sit Komme en Times Tid, da Baronen vilde, at hun imidlertid skulde skrive et Brev til Greven, som han paatog sig selv at levere ham.

Underlig til Mode blev jeg ved den uventede Vending, som jeg kunde takke for det heldige Udfald af mit vanskelige Ærinde. Baronens bevægelige, for Øjeblikkets Indskydelser alt for tilgængelige Gemyt, der havde drevet ham til at sætte min Ring paa sin Datters Finger, forekom mig i dette Øjeblik som et Forvarsel. Min daglig voksende Overbevisning om, at Nisida elskede mig, min egen ubeskrivelige Kærlighed tilraabte mig at gribe min Lykke i Flugten, ikke for underordnede Hensyn at opofre mig selv og hvad mere var: den elskede. Men en Følelse af Delikatesse og Undseelse, som jeg ikke kunde afvise som forkastelig, erindrede mig om min Mangel paa Rang og Formue og især om de mange Aar, jeg havde forud for hende. Jeg gjorde, hvad man vel i Almindelighed ved slige Lejligheder gør. Jeg besluttede at forholde mig passiv og overlade mig uden videre Grublen til det nærværende Øjebliks Salighed; thi salige var disse Timer, som Nisida tilbragte hos min Moder og mig. Hun udbrød i levende Taksigelser til mig for denne Morgens Begivenhed, som hun kaldte en Velgerning fra min Haand. Anden Gang i Livet, sagde hun, havde jeg reddet hende fra uberegnelig Nød og Ulykke. Med barnlig Glæde betragtede hun Grev Leos Ring og bad mig nærmere at forklare hende, hvad Forhold der havde været mellem denne Herre og hendes Forældre. Jeg opfyldte hendes Ønske og følte en vemodig Fornøjelse ved at se den Begærlighed, hvormed hun begræd den ubekendte Ven. „O!" sagde hun, „lyksalig var min Moder i al sin Ulykke. Hvem har dog været elsket som hun! Saa du det, hvorledes min stakkels Fader græd ved Erindringen om hende? Hvorledes han hemmeligt kyssede Ringen? O, hvilket Smykke kan lignes ved denne Ring! Min Moder har baaret den, og du! og den elskværdige Grev Leo! Hvor jeg har ham kær, denne ædle, ridderlige Elsker! Ak! jeg synes, det er hans forklarede Aand, der fra Paradiset har talt min Sag i et Øjeblik, der var saa vigtigt for mig."

Saaledes talte Nisida med funklende Øjne, da i det samme en anden traadte ind med et højst fortrædeligt spændt og blussende Ansigt. Denne anden var Fru Beate. Jeg havde siden min Hjemkomst flere Gange været samlet baade med hende og Petrine. Jeg havde været indbuden i et stort Selskab hos Beate, set hendes Børn og med Taalmodighed ladet mig fortælle de mange geniale Træk hos den ældste Søn, hvilke bebudede hans tilkommende Storhed. Petrine var aldeles uforandret af Udseende, men forekom mig for Resten behageligere end fordum. Der er mange Fruentimmer, som det klæ-

der langt bedre at være Kone end Pige, og det var Tilfældet med hende. Desuden fandt jeg, at hendes skarpe og satiriske Natur havde antaget det mildere Anstrøg af Lune og Skalkagtighed. Et uafhængigt, fra daglige smaa Ærgrelser befriet Liv, Længsel og kærlige Sorger for den som oftest fraværende Ægtemand havde kendeligt formildet hendes Karakter. Beate derimod var i det Udvortes særdeles forandret. Hun var bleven en overmaade fed Matrone med et meget rødt Ansigt, hvilket klædte forunderlig ilde til det uforandrede Udtryk af en enfoldig Naivitet, der i yngre Aar ikke var saa stødende som nu, da den oven i Købet kontrasterede med et paataget fornemt Væsen. Jeg forundrede mig ofte i mine stille Tanker over Muligheden af, at dette Fruentimmer nogen Sinde kunde have behaget mig. Hvad som ogsaa forøgede min Utilbøjelighed for hende, var en modbydelig fortrolig Tone, som hun affekterede imod mig, og som endogsaa undertiden til min grænseløse Ærgrelse med smaa Vink henpegede til en fordums Forstaaelse imellem os. Paa den hidtil saa skønne Sommerdag, som jeg her omtaler, kom hun nu farende som et pludseligt Uvejr. Hun hilste næppe min Moder eller mig, men henvendte sig straks til Nisida og sagde ganske forpustet: „Gud! min Pige! hvad er dog det for Historier, som vor gode Ven, den unge Greve, kommer og fortæller om dig! O Gud! det søde Menneske; han var som halv død, jeg maatte give ham Draaber, han havde ondt. Hvad er det for et Brev, som du har skrevet til ham? At du ikke elsker ham, at du i Ubesindighed, overtalt af andre, har forlovet dig med ham?“ „Jeg har ikke forlovet mig med ham,“ svarede Nisida undseelig, „bliv ikke vred, kæreste Beate! jeg har baaret mig dumt ad, men jeg holder slet ikke af Greven, og“... Beate afbrød hende: „Hvorledes? du holder ikke af Greven? Da har du ved Gud holdt nok af ham.“ „Det er stygt, at du vil tage Gud til Vidne derpaa, thi det er ikke sandt.“ „Ikke sandt? Du vil dog ikke gøre mig til Løgner? Det er enhver bekendt, at aldrig noget usandt Ord kommer fra min Mund.“ „Bliv ikke vred! jeg mente kun, at du tager fejl.“ „Tager jeg fejl? Gud! Nisida! har du ikke løbet til Vinduet og hilst ham hver evige Dag? Har du ikke i min Stue siddet og smisket til ham? Har han ikke i min Nærværelse ligget paa sine Knæ for dig og kysset dine Hænder, og du har smigret hans Kærlighed og lovet“... „O ti, Beate! Jeg har bekendt det! Dumt og urigtigt har jeg opført mig. Jeg var et Barn, det forekom mig som en umaadelig Ære, at denne smukke, fornemme Herre var saa indtagen i mig. I talte alle saa meget for mig. Men jeg har aldrig smigret ham med, at jeg elskede ham; det har jeg aldrig sagt og aldrig gjort.“ „Jo, gjort det har du, ved Gud, min Pige! Det behøvede du ikke heller at sige, thi man kunde læse det ud af dine Øjne.“ „Nej! Nej!“ raabte Nisida heftigt, „du har Synd af at tale saaledes til mig. Jeg har ikke forlovet mig, intet bestemt har jeg lovet Greven. Jeg har sagt, at det kom an paa min Broder Ottos Samtykke.“ „Nu ja! det Samtykke, det bliver vel ikke nægtet?“ „Jo,“ raabte Nisida, „det bliver nægtet.“ „Det er da vel ikke tænkeligt?“ sagde Beate, idet hun vendte sig til mig. Jeg havde hidtil været en stum Person ved denne Scene, der ogsaa i den Grad gik Slag i Slag, at min Moder, som flere Gange gjorde Mine til at tale, ikke kunde faa noget Ord indført. Jeg maa desuden bekende, at Fru Beates Beskyldninger mod Nisida var for mig, hvad Spøgelsehistorier er for Børn: Man lytter til dem med Begærlighed og Angst for, at der kunde være noget sandt i dem. Ved Beates

Spørgsmaal til mig kastede Nisida et Blik til mig, saa ydmygt, saa bønligt, at jeg uden videre Betænkning svarede: „Jo Frue! Jeg tager mig den Frihed at nægte mit Samtykke.“ „Ih Gud bevares! Og hvorfor, om jeg maa spørge?“ „Mine Grunde har jeg sagt Nisidas Fader, og han har haft den Godhed at give efter for dem.“ „Det er ikke muligt. Baronen ønsker meget dette Parti for sin Datter. Og hvad skulde han ogsaa have imod det? Jeg vil ikke tale om Grevens Rang og Formuestilstand; ja, jeg vil ikke engang nævne, at han er det dejligste og elskværdigste Menneske; men det vil jeg sige rent ud, at han er et sjældent Mandfolk, han ved, hvad Troskab er, det har han vist mod Nisida; da hun var et fattigt, forladt Barn, har han elsket hende og haft ærbare Hensigter. Han er ren som en Perle, uagtet han har været i Paris, og det hos den tyske Minister, som er bekendt for en gruelig fæl en, og det er mer, end mangen anden kan sige.“ „Den tyske Minister, som De kalder ham, var alt for ophøjet over denne Greve til at kunne bedømmes af ham.“ „Nej, det maa De forlade mig. Jeg har ogsaa været i Paris, da var han just kommen dertil, og jeg har hørt hans Rygte. Det var et afskyeligt Menneske, som havde Millioner af Fruentimmers Ulykke paa sin Samvittighed... Jeg tror, De ler! ja, det gør mig ondt at sige det her hos Deres gode Moder, men Greven kan fortælle adskilligt om Deres og sin Fætters Veje i Paris i den Tid, han selv var der.“ Jeg saa paa Nisida, hun skiftede Farve og vendte sig bort. Min Moder gik hen til hende og sagde noget sagte til hende, hvorpaa jeg bemærkede, at hun kyssede min Moder med Taarer i Øjnene. Fru Beate blev imidlertid ved at sige en hel Del, som jeg ikke lagde Mærke til. Hun vendte sig derpaa til Nisida og sagde: „Naa Barn! bliver du ved det samme Sind? Vil du gøre den unge Mand ulykkelig?“ „Nej, Gud bevare mig!“ sagde Nisida med bedrøvet Stemme, „men jeg kan dog ikke sige ham Ja. Det bliver ved det, som jeg har sagt.“ „O!“ raabte jeg, „hvad Ulykken angaar, saa har det ingen Nød. Greven trøster sig nok, jeg kender ham.“ Fru Beate blev endnu rødere, end hun var, og udbrød i stor Sindsbevægelse, idet hun vendte sig til mig: „Det er altsaa Dem, som er Skyld i Nisidas Genstridighed? Det er Dem, som ønsker, at hun skal bryde med Greven?“ „Ja, i Guds Navn, Frue, det er mig! lad nu den Fugl flyve!“ „Nej, dertil er Nisida mig alt for kær. Det maa enhver tilstaa, at jeg har været mod den Pige, som hun var min kødelige Søster, ja, mit eget Barn. Om jeg var gammel nok til at være hendes Moder, saa kunde jeg ikke have gjort mere af hende. Alt, hvad jeg har kunnet finde paa af Fornøjelser, har jeg skaffet hende, alt, hvad jeg har kunnet rage og skrabe sammen, har jeg givet hende at pynte sig med. Jeg tror derfor vel, at jeg har et Ord at tale med, naar det gælder hendes Velfærd.“ Nisida, der syntes at have tabt noget af sit forrige Mod, svarede med en noget forsagt Stemme: „Ja, kæreste Beate! Jeg skal aldrig glemme din store Godhed imod mig; men da du har mig kær og vil mit Vel, saa lad mig have Lov at være fri og ubunden, og tal ikke mere om alle disse Ting. Jeg kan ikke udholde at høre mere; du ved ikke, hvad Smerte du forvolder mig.“ „Jo, min søde Pige! jeg ved, hvad Smerte er, om ellers nogen ved det, og jeg indser og forstaar, hvordan alt dette hænger sammen, bedre end du uskyldige Sjæl, og jeg vil ogsaa forklare dig det, om saa mit eget Hjerte skulde briste derved. Den Herre, der staar, som du kalder din Broder og tror saa godt, det er min egen gamle Elsker, som jeg har fortalt dig om uden at nævne ham. Det er nu

anden Gang, at han spiller samme Rolle; thi ogsaa mig har han saadan villet forføre til at slaa op med min Mand, som jeg rigtignok var tvungen til, men dog ordentlig forlovet med. Ja Gud! du skulde set, hvordan han har ligget paa Knæ for mig og tigget mig og skrevet til mig og faaet mig her hjem, som hans Moder kan bevidne, og du selv maaske, fra du var et lille Pigebarn af, endnu kan huske, for at jeg skulde skrive et Opslaaelsesbrev. Men jeg tænkte paa min gamle Fader og paa den gode Andreas, og saa blev jeg saa elendig, at jeg græd og ikke var Menneske for at skrive. Fruen her kan vist huske den Dag; jeg var saa forgrædt, saa jeg hverken kunde se at skrive eller andet." „Ja!" svarede min Moder, „jeg erindrer nok den Dag, men den Gang fortalte De mig om Deres Forlovelse og Deres Stilling paa en ganske anden Maade end i Dag." „Ja, du sødeste Gud! Jeg vilde nødig have min Mand, men naar jeg tænkte paa, hvor uendelig han elskede mig, og hvor god han var, og paa min Fader, som sagt, og paa mit gode Rygte, saa kunde jeg dog ikke nænne at slaa op med ham. Men den Aften, jeg havde været her og gik hjem med Deres Søn, Gud! saa sagde han nu saa meget til mig, saa jeg lovede at sige nej for Brudeskammelen, men da jeg kom i Guds Hus, og Præsten talte saa dejligt, og min gode Mand stod saa fornøjet og glad hos mig, saa gik jeg i mig selv og bad Gud om Forladelse og kunde ikke sige Nej. Og Vorherre hjalp mig ogsaa til at fatte mig i min Skæbne, men det var nødvendigt til min Rolighed, at jeg maatte tale med min gamle Elsker og høre, at han tilgav mig, og at ogsaa han havde fattet sig. Derfor skrev jeg ham nu til og bønfaldt ham om en eneste Gang at komme og tale med mig, men han var saa haard ikke at ville se mig for sine Øjne. Det var grusomt! Gud! hvad jeg har lidt!" At afbryde hende var rent umuligt; men da hun nu pauserede lidt for at aftørre sine Taarer, der begyndte at flyde, fik jeg endelig et Ord indført og sagde: „I Sandhed, Frue! jeg beundrer den Kunst, hvormed De — tilgiv mig! — kan sige lutter Usandheder uden dog egentlig efter almindelig Talebrug at lyve." „Er det da i mindste Maade sandt?" raabte Nisida, idet hun sprang op fra sin Stol og nærmede sig. „Det er sandt," svarede jeg, „at jeg, uerfaren og ubekendt med Verden og med Kærlighed, har indbildt mig, at jeg elskede Fru Beate"..... „Indbildt Dem?" udbrød Beate heftigt, „vil De sige, at De ikke har været dødelig forelsket i mig?" „Forlibt har jeg været, forlibt som en ung Mand, der første Gang ser sig elsket af et smukt Fruentimmer." „Ja, de Udflugter forstaar jeg mig ikke paa! Elsket mig har De! Ligget for mine Fødder og tilbedt mig, det har De! Den største Fortrolighed har været imellem os; forenede har vi været, saa vi aldrig mere kan rent adskilles. Gud tilgive mig min store Svaghed, min utilladelige Kærlighed til Dem! thi det ved Gud, at De har de Gaver af Naturen, at intet Fruentimmer i Verden kan modstaa Deres Forførelse. Ja, Gud hjælpe mig! jeg kan vel aldrig rent udrive Dem at mit Hjerte, saa vist som jeg ved, at De heller aldrig kan elske nogen, som De har elsket mig." „Nej, Frue! Det er dog alt for galt." „Jeg beder Dem, ti stille! De blev syg af Sorg over mit Giftermaal, De gik og tvinede og rejste bort, fordi De ikke kunde udholde at blive i Landet. Det ved jeg alt sammen." Min Moder afbrød hende: „Jeg beder Dem, Frue! hold op! De raaber saa højt og er saa opbragt. De forskrækker Nisida, hun befinder sig ilde." I en Krog af Værelset sad Nisida, bleg som et Lig, og lænede sit Hoved med tillukte Øjne til min Moders Bryst. Vi ilede hen til hende.

Hun aabnede Øjnene og sagde: „Jeg er syg, jeg vil hjem!“ Jeg tog hendes Haand, hun rev den fra mig, Beate vilde omfavne hende, hun afværgede det med et Udtryk af Afsky. „Min søde Unge!“ raabte Beate, højt grædende, „er du syg? Er du vred paa mig? Ak! er jeg ikke ulykkelig nok, uden at du ogsaa skulde forskyde mig? Lad mig køre dig hjem, min Vogn holder her og venter paa mig.“ Nisida rejste sig mat og sagde: „Nu vel! saa kør mig straks hjem til min Fader.“ Baade min Moder og jeg bad hende indstændigt om at blive. Min Moder sagde: „Er du syg eller bedrøvet, Nisida, hos hvem kan du da bedre være end hos mig?“ Nisida kastede sig grædende i hendes Arme, omfavnede og kyssede hende heftigt og sagde: „Du er den bedste af alle, den Kæreste for mig; men jeg kan ikke blive her.“ Beate kastede hendes Sjal om hende, satte hendes Hat af bare Hastværk ganske forkert paa hendes Hoved og drog hende bort med sig.

Da de var borte, kom min gamle Historie med Beate for første Gang til Omtale mellem min Moder og mig. At Nisida elskede mig, at Skinsyge var Grund til hendes heftige Bevægelse, var os naturligvis klart. Det var allerede Aften. Vi overlagde med hinanden, at min Moder næste Morgen skulde besøge Nisida og søge at forklare hende den sande Sammenhæng i alt dette. Kun med Møje aftvang jeg mit Moder det Løfte, at hun i denne Samtale vilde afholde sig fra al Hentydning paa hendes og mine hemmelige Ønsker, men i Betragtning af alt, hvad der modsatte sig disse, vente, hvad Tiden vilde udvikle, og blot indskrænke sig til at berolige Nisida og berøve hende al Mistanke mod den broderlige Ven. Dette, mente hun, var let; og nogenledes rolige, skøndt meget forstemte, endte vi denne Dag, hvis Temperatur havde været saa ustadig.

Næste Morgen, lige som min Moder lavede sig til at gaa, kom Greven med en triumferende Mine og ønskede at tale med mig. Han sagde at han var vis paa, at det vilde glæde mig at høre, at Nisida havde overvundet de smaa Luner, der i den senere Tid havde behersket hende, og nu havde givet ham sit endelige Ja. Han havde i Aftes været samlet med hende hos Fru Beate, der havde formaaet Nisida til at følge hjem med sig for at komme sig lidt, inden hun lod sig se for sin Fader, der vilde forskrækkes, ifald hun kom syg hjem. „Den elskværdige Beate,“ sagde han, „og mine kærlighedsfulde Bønner har bragt den unge Pige til Fornuft; hun er noget letsindig og lunefuld, men jeg elsker hende ikke mindre derfor og er ikke bange for Fremtiden; thi da jeg straks efter Brylluppet rejser til mine Godser i Holsten og ser at faa min Moder til at bo hos mig, saa vil denne fuldkomne Dame nok vide at opdrage sin unge Svigerdatter.“ Min Forfærdelse havde hidtil lukket mine Læber. Min Moder var til Stede og med en hende usædvanlig Iver vovede hun at modsige den henrykte Bejler og paastod at være alt for vel underrettet om sin Plejedatters sande Sindelag til at tro, at hun med frit Valg og Overlæg kunde have givet Greven sit Ja. Hun lod ogsaa et Par Ord falde om mit Samtykke, som Nisida udtrykkeligt havde gjort til et Vilkaar. Greven smilede ondskabsfuldt og sagde: „Den Ceremoni, tænker jeg, vi vil sætte os ud over. Jeg er tilfreds med den Kærlighed, Nisida bærer for mig, og Deres Hr. Søn har vist intet andet Ønske end den unge Piges Lykke. Den, haaber jeg, skal være vel forvaret i mine Hænder. Deres fortræffelige Karakter,“ vedblev han, henvendende sig til mig, „Deres intime Venskabsforbindelse med min salig Fætter, Deres egen Stilling i Verden, Deres Aar fremfor alt fritager Dem for enhver Mistanke om egennyttige Ønsker i Henseende til min Brud.“ Det er

forunderligt, at svære Beskyldninger for moralske Synder vel kan opvække til Vrede, men ikke har det særegent saarende, som bitre Bemærkninger over tilfældige Mangler, som det ikke staar i nogens Magt at undgaa, og allermest Alderen, som jo nødvendigt maa blive ethvert levende Menneskes Lod. Den Undseelse og Ydmygelse, som man synes at føle ved dette Slags Ytringer, der ofte er, som man paa Fransk siger, *sans réplique*, tror jeg hidrører af to ganske simple Grunde: for det første, at man rødmer over dens Uopdragenhed, der gør sig skyldig i en saadan Mangel paa Delikatesse, og for det andet, at man rødmer af Undseelse over, at man selv, forført af et egoistisk Selvbedrag, skulde ville tiltage sig en Plads, der ikke tilkommer en, og at man saaledes behøver at vises tilbage. En saadan Følelse betog mig for et Øjeblik Mælet; men snart fattede jeg mig og svarede: „Da De selv erindrer mig om den højmodige og elskværdige Mand, hvis Slægtning De har den Ære at være, saa maa jeg sige Dem, Hr. Greve, at jeg har alt for længe levet ved hans Side til at lade mig imponere af andre Fortrin end dem, som udmærkede ham. Mit Samtykke til noget som helst Valg behøver Nisida vist ikke; men min Ret til at raade hende vil baade hun og hendes Fader erkende, og jeg fordrer, at hun selv udtrykkeligt siger mig, at hun frivilligt skænker Dem sin Haand.“ Greven mumlede adskilligt om fordærvede Sæder og Gaver til at overtale uskyldige Fruentimmer, hvilket jeg lod, som jeg ikke hørte. Han forlod os i Vrede, og næppe var han gaaet, før Baronen indfandt sig. Med uforstilt Venlighed ytrede han, at det var langt fra hans Mening at ville krænke min Moders og mine velgrundede Rettigheder ved at bortgive sin Datter uden vort Samtykke, hvilket han kom for at udbede sig. Vi sagde ham begge, hvad Nisida i Henseende til Greven selv havde erklæret for os; jeg erindrede ham om den Glæde, hvormed hun den foregaaende Dag havde takket for hans Tilladelse til at afslaa den unge Mands Haand; men han tilskrev alt dette den ustadige og vankelmodige Karakter, som unge Fruentimmer i Giftermaalssager ofte lagde for Dagen, hvilket dog ikke hindrede dem fra at blive fortræffelige Hustruer og Mødre, naar deres foresatte havde hjulpet dem over den svære Anstødssten endelig at træffe et fornuftigt Valg. Han anførte de Grunde, der gjorde det ønskeligt for ham at gifte sin Datter bort, inden han maatte forlade hende. Det var omtrent det samme, som min Onkel havde omtalt i sit Brev. Dog tilføjede Baronen endnu een, han sagde nemlig: „Det er min Pligt og mit Ønske, at min ægtefødte Datter skal staa Brud med det Navn og den Rang, som tilkommer hende, og at hendes Mand skal modtage den Medgift, som jeg har bestemt for hende, og som vilde gøre selv en uformuende Mand velhavende. Jeg har taget alle Forholdsregler, for at ingen skal kunne forbyde mig dette; men skøndt jeg har, som det var min Skyldighed, skjult hendes Moders Navn, saa lever der dog Folk, som ikke er frie for Mistanke i denne Henseende. Min værste Fjende, hendes Fader, den spanske Marquis, er Gud ske Lov, gaaet til sine Fædre, men hendes saakaldte Gemal lever endnu, er et slet og hævngerrigt Menneske, og kort sagt, jeg kan ikke være rolig, før jeg ved hendes Datter i en brav Mands Arme, hvor hun kan være sikker. Misforstaa mig ikke, kære Ven! Jeg ved alt for vel, at hun i Dem har den ædleste Beskytter; men Deres Skæbne kan paalægge Dem at rejse bort, at opholde Dem andetsteds, som jo allerede i flere Aar har været Tilfældet. Jeg kan ikke forlænge mit Ophold her over nogle faa Uger, og jeg kan ikke med Rolighed forlade min Datter, med min-

dre jeg ser hende ved en Ægtemands Side, der kan give hende sit Navn, og hvis Skæbne er uopløseligt forenet med hendes." At det slet ikke faldt Baronen ind, at Nisida og jeg kunde elske hinanden, at det syntes ham som noget utænkeligt, at han i mig kunde finde den Svigersøn, han søgte, var atter en Draabe mere i den bitre Kalk, jeg i disse Dage maatte tømme. Saa fattet som muligt svarede jeg, at Nisida jo ingenlunde behøvede det Samtykke, som hendes Fader var saa høflig at begære af mig, at i alt Fald var hans Ord for, at hun ønskede det, mig nok til at give det. Imidlertid bad min Moder og jeg dog om at maatte tale med Nisida, inden hendes Forlovelse højtideligt blev erklæret, hvilket Baronen til min Skræk havde bestemt at udføre samme Aften, paa det at al den Forvirring, som han udtrykte sig, kunde engang faa Ende. Meget venskabeligt besvarede han denne Begæring og tilføjede, at han selv vilde føre os til hende. Vi fulgte ham begge til hans Hjem, men da vi lod os melde hos hans Datter, kom Fru Beate ud fra hendes Værelse og sagde, at Nisida var ikke vel og havde lagt sig til Hvile for at samle Kræfter til den forestaaende festlige Aften. Fruen havde skrækkelig travlt og kom med Hænderne fulde af Pynt og Smykker. Forunderligt erindrede dette mig om Beates Bryllupsdag, da en lignende Travlhed med Pynt mødte mine frugtesløse Bestræbelser for at faa hende i Tale. Min Moder lod sig imidlertid ikke saaledes afvise; men da vi havde ventet en god Time, forlangte hun alvorligt at indlades til sin Plejedatter. Fru Beate havde imidlertid holdt os med Selskab, som om hun var Frue i Huset, hun klappede Baronen paa Skulderen og sagde mange Ting til ham i en særdeles fortrolig Tone; men da han ikke forstod et Ord deraf, havde han ikke synderlig Forargelse af hendes Tale; men dog vendte han sig til mig og sagde: „Det er en god Kone, men hun er uopdragen og har en slet Tone." Endelig rejste min Moder sig og sagde: „Med Baronens Tilladelse gaar jeg nu uanmeldt ind til Nisida." Baronen bød hende Armen og sagde, at han vilde føre hende til sin Datters Dør. Beate løb bagefter. Jeg holdt mig naturligvis tilbage. Faa Minutter efter hørte jeg en Løben frem og tilbage, en Raaben, en Tummel, som forfærdede mig; jeg ilede til Døren og mødte Fru Beate, som kastede sig i en Stol og raabte: „Gud! min søde Nisida! hun er borte! hun maa være bortført!" Min Moder og Baronen kom ogsaa ind og bekræftede Beates Udsagn, min Moder med stille Bekymring, Baronen derimod rasende af Urolighed og Vrede. En Kammerpige, som fulgte efter, fik næppe Tid til at besvare de Spørgsmaal, hvormed han og Beate bestormede hende. Med Frygt og Bæven udsagde Pigen, at hendes Frøken, saa snart de var ene, havde med stort Hastværk ladet sig klæde om, havde havde befalet hende at bringe Hat og Sjal og var gaaet ud uden at sige nærmere Besked. Greven kom imidlertid ogsaa, og da han hørte den ængstelige Nyhed, gebærdede han sig som en afsindig og for ud af Huset, ledsaget af Fru Beate.

Det vilde være umuligt at beskrive det Oprør, som udbrød i Baronens Hus, saavel som den Angst, hvormed jeg i flere Timer løb omkring uden at vide, hvorhen jeg skulde vende mine Skridt. Min Moder, som var mat og angreben af alt dette, blev hos den ganske utrøstelige Fader, medens alle Husets Folk blev sendte omkring i alle Verdens fire Hjørner. Min første Gang var hjem til vort; der var hun ikke. Til Pater Bernhard drev min Anelse mig dernæst; men jeg blev ikke modtagen; hans gamle Tjener sagde, at hans Herre havde Forretninger og tog ikke imod nogen. Paa mit Spørgsmaal, om ikke en Dame var kommen til ham, svarede Tje-

neren Nej, den ærværdige Fader var ene. Jeg løb til Madame Lund, til Fru Beates Hus, til min Onkels; alt sammen forgæves. Med et beklemt Hjerte kom jeg tilbage til Baronens. Ingen Nisida! intet Spor af hende! Alle var komne igen uden nogen somhelst Efterretning. Min Onkel, ængstelig over min Efterspørgen i hans Hus, kom ogsaa. Han forøgede den almindelige Uro ved sin meget unødvendige Tale om Nisidas uforklarlige Opførsel og uberegnelige Indfald. Endnu meget værre blev det, da Beate og Greven ogsaa indfandt sig; den førstes højrøstede Klager og Udraab, Graad og Besvimelser og den sidstes fortvivlede Gebærder, Faren op og ned ad Gulvet, Fægten med knyttede Næver og Pusten og Stønnen forøgede vor utaalelige Tilstand til en sindsforvirrende Grad. Endelig efter en Middag, som hengik, uden at nogen af os gik til Bords, hørte vi i den ydre Del af Huset høje Fryderaab og Støj, og inden nogen kunde faa Tid til at forlade Salen, gik Døren op, og Nisida traadte ind ved Pater Bernhards Haand. Bleg, med nedslagne Øjne, i en simpel sort Dragt stod hun hos den gamle, ligeledes blege, sortklædte Mand, opløftede ikke Øjnene og gjorde ingen Mine til at svare nogen af os alle, som flokkede sig om hende. Saa snart det var muligt at komme til Orde for den almindelige Bevægelse, sagde Pater Bernhard: „Nisida har erklæret for mig, at hun, tilskyndet af en indre Stemme, ønsker at træde over til den hellige romerske Kirke, hvori hendes Moder var født, og derpaa at forlade Landet for at tage Sløret i det Kloster, som jeg vil vælge for hende, og hvortil jeg til Trods for min høje Alder selv vil ledsage hende."

Enhver vil kunne forestille sig den Virkning, som disse Ord frembragte hos os alle. Alting løb rundt med mig, jeg var ikke i Stand til at fatte en sammenhængende Tanke. Baronens Raseri, hans og min Onkels haarde Udfald mod den gamle Pater, der ganske sagtmodig og tavs modtog deres uskaansomme Bebrejdelser, Nisidas Skælven og ganske nedtrykte Udseende var alt, hvad jeg bemærkede i dette stormfulde Optrin. Men da Baronen, saa vel som min Onkel, beraabte sig paa det Medhold, de vilde søge i Landets Love, der vilde gøre Nisidas Beslutning uudførlig, hævede hun sit nedbøjede Hoved, nærmede sig alvorligt sin Fader, kyssede hans Haand og sagde: „Min dyrebare Fader! Himlen ved, at jeg elsker og ærer dig! Ak! jeg har ret i denne Nat forestilt mig din ædle Trofasthed mod min Moder og mod mig. Men ser du denne Ring? Ved den har du lovet mig aldrig at ville ligne hendes grusomme Fader. Kun hendes jordiske Skæbne fordærvede den stolte Mand, men hvad mig angaar, saa gælder det min stakkels Sjæls Frelse. Jeg er ikke god nok, ikke stærk nok til at modstaa Verdens og Menneskenes Fristelser. Du ser selv mine vankelmodige Beslutninger, mit urolige Sind, hvormed jeg alt har gjort dig og min ædle, elskede Plejemoder Sorg og Angst. Jeg er saa ung endnu og har allerede Synder at angre. En dyb, en rædsom Smerte bærer jeg i mit Indre; ak! den har altid ulmet der som en vemodig Længsel, en smertelig Utaalmodighed! Nu er den udbrudt som en Vulkan og vil fortære mig, dersom du forbyder mig at søge Ro hos den forbarmende Himmel i Klosterets Fred. Der vil jeg bede for dig, for alt, hvad jeg elsker." Ved Synet af Ringen bortvendte Baronen sit Ansigt. Han formildedes lidt efter lidt ved Nisidas Ord, han stod for hende med korslagte Arme, og — som det syntes — ham selv uafvidende flød store Taarer ned ad hans Kinder. „O, Nisida!" sagde han, „din Moder gyste ved Tanken om Klosteret; Frygt for dette var den Magt, hvormed man tvang hende." „Ja," svarede Nisida, „til en Skæbne, der

var tusinde Gange værre. Ak, lad mig frivilligt vælge det Slør, som jeg synes, at hun fra en anden Verden rækker mig, for at jeg kan tilhøre Himlen, thi paa Jorden finder jeg aldrig Ro! Giv mig dit Samtykke og din Velsignelse til mit Forehavende, kære Fader! Tænk paa min Moder! jeg ligner hende jo, hun lever endnu i mig, elsker dig i mig og beder ved mig."

Baronen var som opløst i Vemod. „Hør Barn!" sagde han endelig, „alt dette forekommer mig ganske unaturligt. Jeg frygter, du siger mig kun den halve Sandhed, at en ulykkelig Kærlighed er Skyld i din Lyst til at forsage Verden og alt, hvad der forekommer os lunefuldt og besynderligt hos dig. Er det saa? Er der en, du elsker? da betro dig til din Fader, der intet ønsker højere end din Lykke." Nisida rødmede heftigt, men rystede paa Hovedet. Greven traadte nærmere og sagde yderlig fornærmet: „Jeg vel haabe, Hr. Baron! at hverken De eller Deres Datter anser mig her som en uvedkommende og stum Person." Baronen svarede ham hidsigt: „Lad mig tale med min Datter, her er ikke mere Spørgsmaal om Konvenienser, dette er for alvorligt." Beate vilde ogsaa give sin Skærv i Laget, men Baronen gjorde et afvisende Tegn til hende, der standsede hendes Tale. Han vendte sig til Nisida og sagde kærligt: „Jeg tror at have gættet rigtigt. Dine blussende Kinder bekræfter min Mening. Nævn den Mand, du elsker. Han kan ikke være uværdig, da du vil forsage alt for hans Skyld. Er han en Ven af det Hus, hvori du er opdragen, ligner han i mindste Maade den Mand, du har kaldt Broder, saa nævn ham uden Frygt, og jeg skal med Glæde bekræfte dit Valg." Næppe i Stand til at staa oprejst, med næppe hørlig Stemme svarede Nisida: „Ak nej, kæreste Fader! jeg har ingen at nævne." Min Moder, som hidtil havde staaet ganske stille som en Støtte, traadte nu pludselig hen til hende og sagde alvorligt: „Hør mig, Nisida! har jeg ingen Rettigheder i dit Hjerte?" Nisida kastede sig i hendes Arme og raabte: „Ingen Rettigheder! Du, min Moder, som jeg skylder alt, hvad et Barn kan skylde den kærligste Moder!" „Saa bevis mig i Dag dette dit Sindelag ved at give efter for en Bøn, jeg har til dig. Jeg forlanger, at du følger hjem med mig, at du tilbringer otte Dage hos mig, i dit gamle Hjem, og først naar den Tid er gaaet, tager du din endelige Beslutning." Nisida saa tavs paa hende og sukkede. Min Moder vedblev: „Jeg forlanger dette Bevis paa din Kærlighed til mig, paa din Agtelse for mine moderlige Rettigheder." „Nu vel, Moder! saa adlyder din Datter." Baronen takkede min Moder med Inderlighed for dette — som han udtrykte sig — Trøstens og Haabets Bæger, som han kun turde vente af hendes Haand. Han underskrev, tilføjede han, enhver Betingelse, som hun paa hans Vegne vilde indgaa, enhver Bestemmelse, som hun foreskrev. Pater Bernhard havde imidlertid staaet tavs og stille, lænende sig til et Bord. Men med særdeles Opmærksomhed havde han fulgt alt, hvad som foregik. Da Nisida ved sin Faders Spørgsmaal rødmede saa stærkt, følte jeg ogsaa Blodet stige til mine Kinder; og i det samme bemærkede jeg, at Pateren med et skarpt og forundret Blik fæstede sine Øjne paa mig. Min Moder vendte sig nu til Pater Bernhard og sagde: „Ogsaa Deres Samtykke udbeder jeg mig, ærværdige Fader! De har i saa mange Aar været Nisida en faderlig Ven og en kær og æret Gæst i mit Hus." Den gamle Mand smilede venligt og svarede: „Min ædle Frue! Deres Villie var altid ren og god, og jeg underkaster mig den uden Modsigelse." Han lagde Haanden paa Nisidas Hoved og sagde: „Den hellige Jomfru være med dig,

min Datter! gaa i Rette med dig selv. Skræk for Synden og Verdens Fristelser, Længsel efter Himlen skal være dine Ledsagere til Klostrets stille Fred, men ikke jordiske Lidenskaber. De er udelukkede fra de hellige Mure." Han gik, Baronen lod straks efter min Moders Ønske sin Vogn køre hende og Nisida til hendes Hus, og de andre gik hver til sit. Jeg gik ud af Byen for at søge paa en ensom Vandring at samle mine, af disse Dages Begivenheder rent forvirrede Tanker. Det var en dejlig Sommerdag, alle Vegne mødte jeg spadserende, ofte blev jeg tiltalt af Bekendte. Jeg fandt hverken Ensomhed eller Hvile for min indre Urolighed, men kom endelig hjem, udmattet paa Sjæl og Legeme.

Da jeg traadte ind i min Moders Dagligstue, fandt jeg Nisida ene. Hun sad i en Krog af Sofaen med Ansigtet skjult i Puderne. I det Øjeblik, hun blev mig var, rejste hun hun sig og vilde forlade Værelset. Jeg holdt hende tilbage og sagde: „Nisida! min Veninde! min Søster! hvad har jeg gjort, at du flyr for mig som for et giftigt Dyr?" Hun tav og satte sig stille paa sin Plads. Jeg satte mig ved hendes Side, tog hendes Haand, kyssede den, trykkede den til mit Bryst, holdt den fast trods al hendes Modstand og sagde: „Ak, kæreste Nisida! hvormed har jeg fortjent, at du vil gøre mig ulykkelig, fordærve mit Liv, saa jeg maa ønske, at det forsvandt med denne Dag, som nu hælder mod sin Nedgang?" Hun saa spørgende paa mig og lod mig beholde sin Haand. Jeg vedblev: „Er der intet i dit eget Hjerte, der siger dig, at jeg elsker dig?" Ved disse Ord var det, ligesom et elektrisk Stød for gennem Nisidas Haand, som jeg holdt i min. „Som din Moder var elsket af Grev Leo, som hun var hans eneste Kærlighed, som han med ridderlig Troskab bevarede i Hjertet midt i alle sine menneskelige Forvildelser, saaledes er du min første, sidste, eneste Kærlighed." „O Gud!" raabte Nisida, idet hun sprang op i stor Sindsbevægelse, „hvilke Ord! hvilke henrivende, fortryllende Ord! Men det er ikke Sandhedens Aand, der taler af din Mund. Det er denne søde Gift, hvorfor Pater Bernhard saa ofte har advaret mig, det er det Trolddomsbæger, hvormed Mørkhedens Aand beruser den lettroende. Men jeg vil sætte Sandhedens Magt mod din. Ved Gravens Bred eller ved Klosterets Dørtærskel der faar man Mod til at sige, hvad man i Livet og Verden vilde dø af Skamfuldhed ved at aabenbare. Jeg har elsket dig, fra det første Øjeblik jeg gensaa dig! Ingen har elsket som jeg, ingen vil nogen Sinde gøre det! Jeg vilde som Alceste give mit hensvindende Liv for at oplive dit; jeg vilde som Kains Hustru følge dig til tørre Ørkner; jeg har følt mig ringe og uværdig ved Siden af det høje Værd, jeg tillagde dig; men er du troløs og fordærvet, hvad er da tilbage af skønt og godt i Verden? Nej, jeg vil fly den, inden dens Djævlekløer griber mig selv. Jeg har følt deres Magt. Jeg har bedrøvet min Fader, jeg har Uret mod Greven; for at hævne mig, for at saare dig gav jeg mit Løfte om at blive hans. De andre havde ikke kunnet fravriste mig det, om ikke de onde Lidenskaber i mit eget Hjerte havde været i Pagt med dem. Nej, lad mig redde min Sjæl og bede for min Moders og din. Det er alt, hvad der er tilbage for mig." „Elskede Nisida! Du hæver mig til Himlen for igen at lade mig synke ned i Afgrunden. Ak! en Mand sværmer om paa Verdens vilde Hav og maa prøve dens Klipper og Skær for at sætte Pris paa den stille Havn og aldrig ønske at forlade den; han maa kende Syndens Hæslighed for til Gavns at skatte Uskyldighedens og Renhedens Skønhed. Jeg er ikke fordærvet, ikke troløs, ingen uskyldig skal anklage mig for den him-

melske Retfærdighed.“ „Ingen uskyldig, siger du? hvad var da Beate? O Gud! naar jeg tænker paa, at du har elsket hende saa højt, at du har set paa hende med samme Øjne, hvormed du nu ser paa mig, at du har knælet for hende, grædt for hende, at den Aften, da jeg traf dig paa Kirkens Trapper, da jeg i barnlig Uvidenhed havde bedet og grædt for dig, at da var du fortvivlet af Kærlighed til hende, at du tilhørte hende, ak! da kunde disse Forestillinger drive mig til Afsindighed.“ „Men Nisida! jeg har egentlig slet ikke elsket Beate. Gives der ikke slige Illusioner for den uerfarne? Tænk dig om! har du ikke selv troet at elske Greven?“ „Nej, aldrig! Jeg kunde ikke taale, at han saa mig i Øjnene, at han berørte min Haand; men jeg kunde heller ikke taale, at han græd og vilde dø for min Skyld. Jeg var et Barn, jeg vilde sige ham noget trøsteligt og indviklede mig i en Labyrint, jeg ikke kendte. Og nu i Gaar! ak, da var jeg ikke mig selv mægtig! jeg havde kun een Følelse, Vrede mod dig. Men i Dag vendte min Fornuft tilbage, og jeg flygtede til Pater Bernhard og fandt Tilflugt hos ham.“ „Men ogsaa jeg, kære Nisida! ogsaa jeg indviklede mig med Beate i en Labyrint, jeg ikke kendte; men det hele var virkelig latterligt og ikke disse Følger værd.“ „Er det muligt, at det er dig, der kan tale saaledes? Aldrig kan det Baand løses, der binder dig til Beate. Hendes Skæbne ligner min stakkels Moders; hun havde lige saa stor Uret mod min Fader som Beate mod dig, men han forlod ikke grusomt den ulykkelige og sit Barn. Med Fare for sin Sikkerhed fulgte han hende til det fjerne Land og efter saa mange Aars Forløb iler han nu til sin ubekendte Datter og overøser hende med Kærlighed. Du derimod — jeg selv har set det — du modtager med største Ligegyldighed den lille Dreng, som den ulykkelige Moder fremstiller for dig“.... „Nisida! hvad siger du? hvilket Barn? hvilken Moder? Ved Gud, jeg tror, jeg maa drømme! hvad er det for en ulyksalig Misforstaaelse, som her maa være?“... Jeg fik ikke sagt mere, thi min Moder kom ind med en Billet, som Overbringeren havde sagt, det hastede med. Jeg genkendte Petrines Haand og brød hurtigt Seglet. Den indeholdt blot de Ord, at hun bad mig saa snart som muligt at komme til hende, da hun havde noget at sige mig, som hun ansaa for vigtigt.

Ligesom hin længst forsvundne Dag modtog hun mig med Latter. „Jeg tror virkelig,“ sagde hun, „at Vorherre har udkaaret os to til at trøste hinanden. I Betragtning heraf vil jeg nægte mig selv og Verden den pikante Slutning paa Nisidas Historie, at den Mand, der modtog hende som et spædt Barn i en Kurv, til Gengæld ogsaa til sidst fik en tom Kurv af hende. Men nu maaske jeg kan skaffe en anden Vending i Romanen.“ Hun fortalte mig nu, at Beate, ganske opløst i Sorg og Taarer, var kommen til hende og havde berettet det Udfald, som hendes velmente Bestræbelser for Nisidas Lykke havde taget. Ved nærmere at udspørge hende begreb den skarpsindige Petrine den hele Sammenhæng. „Nu,“ sagde hun fremdeles, „skal De ikke tro, at Beate har gjort alt dette efter nogen egentlig Plan eller Intrige, endnu langt mindre for at skade Dem. Nej, hun har kun undt sig selv den dobbelte Glæde at beskæftige sin tomme Tilværelse ved Indblanding i et fremmed Anliggende, hvori fornemme Folk var Hovedpersoner, og hun ogsaa kunde opnaa at være en saadan, og dernæst at gøre sig interessant ved den romantiske Kærlighedshistorie, som hun har haft med Dem, hvilken hun paa sin Maade fortæller alle sine Veninder til inderlig Opbyggelse og Henrykkelse for dem.

Utroligt skulde det synes, at hun endogsaa kaster en gruelig Skygge paa sig selv ved at slaa paa, at hendes ældste Søn er Deres udtrykte Billede, uagtet at Drengen er født halvandet Aar efter Deres Bortrejse og ikke har anden Lighed med Dem end sorte Haar, hvilke De har tilfælles med den gode Andrik, som Barnet ligner. At Nisida, da Beate efter sit eget Udsagn med tusinde Taarer har stillet den lille Klods foran hende, har kunnet se nogen Lighed med Dem, beviser kun, at hun maa se Dem i al Naturen. Heller ikke har Beates Mening hermed den værste Betydning, man kunde tillægge den; men hun vil forklare det saaledes, at hendes heftige Længsel, som altid forestilte hende Deres Billede, har skænket Drengen Deres Træk. At bevise Deres Kærlighed, Deres og hendes nøje Forbindelse er hende vigtigere end at undvige en fornærmende Mistanke. Det er som alt, hvad hun gør og siger, egentlig ingen Ting, Usandhed, Skygge, Pjat, noget uden Sjæl og Idé. Da hun nu selv havde betroet mig sin Opførsel mod Nisida uden mindste Anelse om noget urigtigt fra hendes Side, tænkte jeg paa, om der ikke skulde findes noget til Sagens Oplysning tjenligt Dokument fra hine Tider, og da erindrede jeg et Brev, som De straks efter Deres Bortrejse sendte mig fra Hamborg. Jeg vidste, at jeg havde gemt det som en kær Erindring, da det bragte mig et trøstende Budskab, og nu skal De se, hvorledes en god Gerning belønner sig selv. Her er Brevet: Dels omtaler De deri med ærlig og overbevisende Fortrolighed Deres sande Forhold til Beate, Deres Spot over Dem selv og Deres indbildte Følelser; dels kan dets Datum bevise, at De havde forladt Danmark halvandet Aar, inden dette dejlige Avertissement, som jeg herved leverer Dem, blev indrykket i en hamborgsk Avis, som min Mand en Gang for Spøg sendte mig derfra, og som jeg ligeledes har gemt for Løjers Skyld. Her staar det med min gode Svogers Underskrift: „„Auswärtigen Freunden und Bekannten mache ich hiermit kund, dasz meine liebe Frau am siebenten dieses Monats von einem gesunden Knaben entbunden““ o. s. v.

Med hvor stor Glæde og Taknemlighed jeg modtog disse ypperlige Dokumenter, saa følte jeg mig dog forlegen ved Tanken om selv at fremlægge dem for Nisida. Paa min Bøn fulgte derfor Petrine hjem med mig, og medens jeg med bankende Hjerte trak mig tilbage i min Stue, gik hun alene ind til min Moder og Nisida. Efter et Ophold, der vel ikke var saa langt, som det forekom min utaalmodige Længsel, kom de alle tre ind til mig. Uden at tale førte min Moder den heftigt bevægede Nisida hen til mig og lagde den elskede Datters Haand i sin Søns, medens hun trykte dem begge til sit trofaste Hjerte og med et ubeskriveligt Udtryk hævede sine milde Øjne til den velsignende Himmel. Jeg greb Nisida i mine Arme, løftede hende i Vejret og kyssede hende for første Gang siden hin Afskedstime, da jeg ligesom nu løftede den barnlige Veninde op og kyssede hende uden at ane, at en Gentagelse som denne skulde blive mig til Del.

Vi ilede straks til Baronen, som vi fandt siddende ved sit Vindue i Mørke ganske ene og sørgmodig. Nisida fløj ham i Møde og sagde ham alt med en Blanding af jomfruelig Skamfuldhed og inderlig Glæde. Noget undseelig nærmede jeg mig den fornemme, rige Fader, men jeg fik snart Mod, da Baronen med uskrømtet Glæde slog Armene om Nisida og mig og ytrede, at den Tanke, at jeg kunde være den, som hans Datter elskede, hvilken for første Gang i Dag var opstaaet hos ham, havde opvakt hans varmeste Ønsker for,

at denne Formodning maatte blive til Vished, som den eneste Maade, hvorpaa han var i Stand til at betale, hvad han var mig skyldig.

Et Par Dage efter kom han til min Moder og bad hende at modtage en Gave, som han for længe siden havde tiltænkt hende, og som ikke bestod i ringere end et overmaade smukt lille Landsted ikke langt fra Byen. Allerede i nogen Tid havde han beskæftiget sig, vejledet af Nisidas Raad, med at indrette og møblere det ganske efter dets tilkommende Ejerindes Smag. Min Moder, hvis uopfyldte Ønske noget saadant stedse havde været, blev barnlig glad og lykkelig ved Synet af denne yndige Bolig og bestemte, at vi her skulde tilbringe den Tid, som endnu var tilbage af Sommeren, og at jeg skulde føre min Brud herud; men dog vilde hun, at vi først skulde helligholde mit Bryllup i det gamle Hjem, hvor vi saa længe havde levet sammen.

Den lyksalige Aften, da vi i Stilhed var forenede, og glade sad til Bords i min Moders gamle Dagligstue, sagde min Onkel: „Se, i denne samme Stue, paa dette samme Bord satte Otto Kurven med den spæde Nisida, og netop vi alle, som her sidder, paa Baronen og Pateren nær, vi var ogsaa til Stede. Da sagde jeg, vel ikke i den Mening, hvori jeg nu siger det: „„Det er en god Skat, du der bringer din Moder i Huset,““ men mine Ord var Spaadom, og saaledes kan man blive Profet uden at drømme om slig en Værdighed. Hvad mener De derom, ærværdige Fader?“ tilføjede han, henvendende sig til Pater Bernhard. „Ja,“ svarede denne, „Guds Tanker er ikke et Menneskes Tanker; ogsaa jeg havde mine Hensigter, men jeg elsker dette Brudepar alt for højt til ikke at glæde mig over dets Lykke. Ogsaa mine Ord har været Spaadom; thi da jeg første Gang besøgte disse Venner, blev det mig indgivet at sige: „„Den hellige Jomfru vil med sit Barn i Armen usynlig nedstige til dette Hus og velsigne det.““

MARIA

„Ritter, treue Schwesterliebe
„Widmet euch dies Herz."
Schiller.

Første Kapitel.

I et lille, beskedent Hus paa Toldbodvejen sad i et simpelt, men yderst renligt og hyggeligt Værelse et ungt, smukt Fruentimmer med sine to faderløse Stedbørn, en Dreng paa ti og en Pige paa fire Aar. Det var i Skumringen Dagen før Juleaften; gennem de halvt tilfrosne Ruder blinkede Stjernerne allerede ind i den lille Stue, medens Kakkelovnsilden med sin røde Flamme oplyste Marias milde, fine Skikkelse og det blomstrende Barn, der sad ved hendes Fødder. Med sit Strikketøj i Haanden, med det tankefulde Ansigt vendt mod Vinduet og den stjerneklare Himmel sad hun, som det syntes, hensunken i stille Betragtninger, imedens den lille Lise sad paa Knæ paa Gulvet og smaasnakkede med to af Papir udklippede Dukker, som hun opstillede paa Skammelen ved Moderens Fødder. Ved det ene Vindue stod Viktor og søgte med sin Aande og sine Hænder at optø en Rude for bedre at kunne se ud paa Gaden.

Efter en lang Pause lød endelig Marias melodiske Stemme: „Lille Viktor! gaa nu fra Vinduet, at jeg kan trække Gardinerne sammen og tænde Lys; jeg har ikke Tid til at lade mit Sytøj hvile længer." Viktor adlød straks, men kastede dog endnu et Par længselfulde Blikke til Gaden, idet han sukkede: „Jeg stod og saa efter Jomfru Holm, det er grueligt, hvor jeg længes efter hende." En halvvoksen Tjenestepige bragte et Lys i en Plade og satte det paa Bordet, medens Maria løftede den lille Lise op paa en Stol og stillede hendes Papirsdukker op for hende paa Kanten af Bordet, idet hun selv satte sig ved Siden og tog fat paa sit Arbejde. Viktor gik sagte bag ved hendes Stol, slyngede sine Arme om hendes Skuldre og sagde: „Søde Moder! tror du ikke nok, at Jomfru Holm bringer Penge hjem med til dig?" Maria vendte sit Ansigt til ham og sagde smilende: „Jeg haaber det, min Dreng." „Du er da ikke vis paa det?" „Nej! hvor kan man være vis paa sligt? Den Dame, som skal betale mig den lille Regning, kan jo være gaaet ud eller have Forfald; hvem kan vide det?" „Men ifald hun er ude, saa kan jo Jomfru Holm eller vores Pige bringe Regningen til Damen i Morgen tidlig, og saa kan vi endnu faa Penge tidsnok til i Morgen Aften at faa det Juletræ i Stand, som du har lovet os, ikke sandt?" „Jo, det mener jeg vel, vi kan. Men, min gode Dreng! det Juletræ bliver meget tarveligt i alt Fald." „O!" raabte Lise, „jeg faar dog en lille Dukke, der ikke er flad saadan som disse Papirsmadammer." „Og jeg," udbrød Viktor, „jeg faar en Farvelade, Papir at tegne paa og Sortkridt og Blyant. Ak, naar jeg kun maa tegne, saa er jeg lyksalig! Det forstaar sig, et Juletræ med smaa Lys, Kager og Æbler er heller ikke at foragte. O, mit Hjerte slaar af Glæde!" „Ja, mit med!" raabte Lise. Maria trak den lille Pige hen til sig og kyssede hende, me-

dens hun slog den anden Arm om Viktor og sagde til ham: „Kære Viktor! Du har været flittig i Skolen, du er en god og fornuftig Dreng, og jeg vil være lige saa glad som du og din lille Søster ved at kunne glæde jer paa den hellige og skønne Juleaften; men ser du, den hele Rigdom, vi haaber paa, er syv Rigsdaler; af dem vil jeg anvende de fire til vor Juleglæde, det er næsten mere, end jeg kan gøre, og for fire Rigsdaler faar man ikke meget prægtige Ting. Den femte er bestemt til en Kasket til dig, som du trænger til.“ „Fem Rigsdaler! ja, det er jo grumme mange Penge. Men kan du undvære saa mange? Saa ejer du jo kun to Rigsdaler igen!“ „Jo, vore daglige, nødvendige Udgifter kan jeg nok bestride dermed til Dagen efter Helligdagene, saa venter baade Jomfru Holm og jeg at faa nogle Penge ind, og medens jeg broderede Pelerinen til den Dame, som Jomfru Holm informerer, saa fornøjede jeg mig ved den Tanke, at Indtægten var bestemt til mine Børns Fornøjelse i Julen, og Jomfru Holm har ogsaa Penge til Gode for noget Arbejde, som hun vil anvende til et lignende Brug i den Familie, som hun omgaas saa meget.“

„Der er hun! Gud ske Lov! der er hun!“ raabte begge Børnene og fløj hen imod en høj, tør Figur, som i det samme tren ind ad Døren, indsvøbt i en mørk Kaabe med en sort Hat ned for Ansigtet. „Bedste, gode Holm! hvad har du til os? Hvad bærer du der?“ udbrød den lille Lise, medens Viktor, mere beskeden, indskrænkede sig til med sine Blikke ligesom at sluge den indtrædende. „Af Vejen, af Vejen, I Smaakreaturer!“ sagde Jomfru Holm, „lad mig dog komme ind i Stuen. Se her! Det, jeg bringer, er en Julekage til to Mark. Den er ikke meget stor; men Vorherre ved, at jeg har givet min sidste Skilling ud for den, thi noget, synes mig, maatte jeg dog have med her hjem, og desværre!“ — tilføjede hun med sagtere Stemme, idet hun henvendte sig til Maria, — „for Resten kommer jeg tomhændet. Frøken Emma var ikke at faa i Tale, hun lod sige, at hun ikke havde Lejlighed til at brodere med mig i Dag. Jeg bad Tjeneren gaa ind til hende igen og sige, at jeg heller ikke kom for at give hende Time i Aften, men for at vise hende de Mønstre, hun havde forlangt, og bringe hende Pelerinen og komme igen Dagen efter Helligdagene for at hente Betaling for den samt mit eget Tilgodehavende. Saa var jeg da nødt til at gaa.“ Maria sukkede og rystede paa Hovedet med en bedrøvet Mine uden at svare. Den anden vedblev: „Ja, det er slemt! men hvad som nu er allerværst: Vi har vel ingen Ting i Huset af Madvarer?“ „Nej, ikke mere end netop til i Aften og knap det.“ „Ja, det tænkte jeg nok, og derfor vil jeg nu straks løbe hen til Fru Nissen og laane nogle faa Rigsdaler af hende. Hun er min gode Veninde og nægter mig det ikke. Jeg skal straks være her igen, det er kun et Par Skridt herfra. Juletræet maa I slaa jer af Hovedet, Børn, for den Gang! Naa, staa nu ikke og tvin over det! Saadan er Verdens Gang.“ Med disse Ord ilede hun ud af Værelset.

Viktor var imidlertid tyet hen til en dunkel Krog af Stuen. Han sad paa en Skammel med bortvendt, nedbøjet Ansigt og mente, at ingen kunde se, hvorledes Taarerne strømmede ned i hans tykke, dunkle Haarlokker, hvormed han aftørrede sine Øjne. Lise havde lagt sig paa Knæ foran ham, hun rakte sine smaa Hænder op til hans Kinder, klappede dem og aftørrede hans Taarer, medens hendes egne flød stille og ubemærket. Maria saa tavs og vemodig paa denne Gruppe, hun lod Børnene udgræde deres første Smerte og kaldte dem endelig hen til sig. Hun satte Lise paa Skødet, løftede kærligt Viktors grædende Ansigt i Vejret og sagde mildt bebrejdende: „Viktor, min gode, fornuftige Dreng, som skal opvokse til at være min bedste Ven og min Støtte, er det for dig at tage dig saadan en lille Mod-

gang saa nær?“ „Er det en lille Modgang? At miste en Lykke, som man i saa lang Tid har glædet sig til og tænkt paa Dag og Nat?“ „Men du behøver jo ikke ganske at miste den; Dagen efter Helligdagene faar jeg Penge, saa vil vi lave Juletræ til Nytaarsaften.“ „Tak, kære Moder! ja, du er altid god! men der er saa længe til Nytaar for os, som hver Morgen og hver Aften i — o, jeg ved ikke, i hvor mange Uger og Dage! — har regnet efter og sagt med Glæde til hinanden: Nu er der kun saa og saa mange Dage til Jul. Og i Aften skulde vi have sagt: I Morgen! i Morgen!“ Taarerne kvalte den stakkels Viktors Stemme. „I Morgen,“ gentog Maria, „saa har du udgrædt din Sorg og trøster dig til Nytaarsaften.“ „Aa, Nytaarsaften! Det er jo ikke nogen Helligdag mod Juleaften. Men hvad rart er der heller ved Julen uden Juletræ og Fornøjelse?“ „Fy, Viktor! Det er hæslige Ord! Har du saa lidt tænkt paa, hvad Julen betyder?“ „Juleaften,“ sagde den lille Lise, „saa kommer det dejlige Jesusbarn og besøger alle gode Børn, og saa er de alle glade.“ „Ja,“ udbrød Viktor, „alle Børn har Glæde undtagen vi, vor Dør gaar Jesusbarnet forbi.“ „Nej, Viktor!“ sagde Maria alvorligt, „han gaar ikke vor Dør forbi, naar han ser os sidde her inde taalmodige og kærlige. Jesus var selv et fattigt Barn, og de fattige Børn er ham nærmest; og vi ser ofte, at dem skænker han Gaver, som de rige gerne tilkøbte sig for al deres Herlighed; thi Sundhed, gode Forældre, et godt Sind og mange andre saadanne bedre Goder bliver mangen Gang nægtede de Stakler, der har alt, hvad der kan købes for Penge. Julen vender desuden hvert Aar tilbage og kan mange Gange bringe dig, hvad den nægter dig denne Gang; og du kan heller ikke vide, om den ikke endnu kan bringe dig en eller anden uventet Fornøjelse.“

Naar Maria saaledes talte med Varme, hvilede et ubeskriveligt, ligesom forklaret Udtryk over hendes indtagende Ansigt. En indre Ild farvede hendes Kinder og oplivede hendes ellers temmelig blege Ansigtsfarve. Efterhaanden som Viktor opmærksomt lyttede til hendes Ord, antog hans Træk mer og mer en rolig Karakter, han hæftede smilende sine smukke, kloge Øjne paa den moderlige Venindes, og da hun tav, slog han begge Arme om hendes Hals og lovede af et ærligt Hjerte den tilbørlige Resignation. Han opsøgte nu et Stykke Papir og satte sig hos den lille Søster, til hvem han udklippede alle Slags Dukker. Legen vilde dog ikke ret komme i Gang; de sukkede begge af og til og syntes at kæmpe med Kedsomhed.

Nu kom Jomfru Holm hjem og sagde til Maria: „Ja, jeg kommer igen tomhændet forsaavidt; men i Morgen tidlig kan vi sende Stine hen til Fru Nissen, saa faar vi fire Rigsdaler. Hun havde ingen Penge, førend hendes Mand kommer hjem i Aften sildigt; men saa vilde hun lægge fire Rigsdaler i en Konvolut til mig og fly dem til sin Pige, saa jeg i Morgen, saa tidligt jeg vilde, kunde sende Bud efter dem. Saa beholder De de to Rigsdaler, og jeg hjælper mig, som jeg kan, med de andre to til mine Juleforæringer. Maria takkede den velvillige Veninde, beklagede, at hun i Aftenens Mørke havde maattet gaa i et saa lidet behageligt Ærinde, og forlod derpaa Værelset for at besørge Aftensmaaltidet. Hun kom straks tilbage tilligemed Stine, der bar en stor Tebakke med Tetøj, Brød, et lille Fad med kogte Kartofler samt en ringe Portion af Smør. Medens hun nu tilligemed Pigen dækkede Bordet, sagde Maria: „Se engang, hvor ferm vor Stine bliver, se, hvor net og ordentligt hun har besørget alting uden Hjælp eller Paamindelse.“ „Ja,“ svarede Jomfru Holm, „Stine kan aldrig nok takke Dem, thi De har gjort hende til Menneske; inden De flyttede sammen med mig, var hun en god Sjokke.“ Maria nikkede venligt til den unge Pige, der

blev meget rød ved denne temmelig ublide Ros. Børnene nærmede sig til Bordet og betragtede Julekagen med saa glade Øjne, at de lod til at forglemme deres Sorg ved dette Syn. Man satte sig til Bords, og medens Maria tillavede Teen, sagde hun: „Vi maa takke vor gode Holm for denne Julekage, den kommer ret tilpas i Aften, da vort øvrige Forraad er meget knapt.“ Jomfru Holm skar imidlertid Kagen for og sagde: „Ja, denne er, Gud bedre det, heller ikke stor, men nu deler jeg den i syv Dele, een til hver af os voksne, een til Stine og to til hvert af Børnene.

De smaa smilede fornøjet, da man i det samme hørte en Larm paa Trappen, ledsaget af en vred Menneskestemme og ynkelige Skrig, som det syntes, af en Hund. Pigen, som i det samme paa ny kom ind, sagde: „Det er intet andet end en stakkels fremmed Hund, som er løbet hjem med Jomfruen her ovenpaa, og som hendes Broder, den grove Karl, prygler og sparker ned ad Trappen.“ Det lød, som om det forfulgte Dyr i sit Fald tumlede mod Døren til Værelset. Viktor sprang hen og aabnede den, og en Hund for ind ad den, og, krybende hen ad Gulvet for hans Fødder, saa den op til Barnet med saa rørende Øjne, som om den vilde anraabe ham om Beskyttelse. Med den varmeste Ømhed bøjede Drengen sig ned over den; den lille Lise ilede til i samme Hensigt, ogsaa Fruentimmerne nærmede sig, og det arme Dyr, som snart mærkede, at det var kommet i et venskabeligt Land, sprang med næsten ustyrlige Kærtegn omkring dem alle. Det var en meget stor, udmærket skøn, tigerplettet Hund; den bar et Halsbaand med Polititegn og uden om dette et sammenbundet Tov, hvis sønderrevne Ender slæbte efter den. Jomfru Holm sagde: „Det er bestemt en fornem Hund! det ser man tydeligt paa den. Den er sikkert kommen bort fra sin Herre og har været indesluttet og bunden af nogen, som har optaget den.“ „Ja,“ svarede Maria, „det lader rigtignok til, at den har revet sig løs af et Fangenskab, derom vidner jo dette Tov, hvoraf jeg nu vil befri den.“ Hun løste nu Tovet af dens Hals og klappede den med sine smaa, bløde Hænder, som den taknemligt kyssede, idet den saa op til hende med sine store, kloge Øjne, som om den forstod at tale og gerne vilde, men kun manglede Organet for at fremføre Ordene.

Børnenes Henrykkelse over denne uventede Gæst var ubeskrivelig. Al Sorg over de nys fejlslagne Forhaabninger var ganske forsvunden; det var ikke uden Møje, at man kunde faa de smaa igen til Bords. Hunden satte sig imellem disse; dens Hoved rakte saa højt over Bordet, at det stod i lige Linie med Viktors Ansigt. Med bedende Mine saa den paa sine unge Naboer; den lod til at være meget trængende til en Vederkvægelse, og Viktor og Lise delte med inderlig Fryd deres Part med den; ja, ikke blot det ene Stykke af de dem tildelte Portioner af Julekagen blev ofret til den, men til Trods for Jomfru Holms Formaninger blev endogsaa Halvparten af det andet Stykke ganske hemmeligt puttet i dens store Gab. Ogsaa Maria tildelte den alt, hvad som paa nogen Maade kunde afknappes af det lille Maaltid, og saaledes viste sig det Særsyn, at man ligesom var bleven rigere ved gæstfrit at dele sit allerede for ringe Forraad med en nødlidende fremmed, og denne fremmede var oven i Købet kun et Dyr. Da intet mere spiseligt fandtes i Huset, lagde Hunden sig ved Kakkelovnen og strakte sig velbehageligt der. Børnene ilede hen til den. Viktor satte sig paa Gulvet hos den og lagde dens Hoved i sit Skød, medens Lise kastede sig ned over den, lagde kælende Ansigtet mod dens Bryst og slyngede den spæde Arm om dens Hals. Det varede ikke længe, førend hele Triumviratet faldt i en sød Søvn. Det var en yndig Gruppe. Endogsaa i Søvne bøjede Viktor

sit lokkede Hoved ned mod den laadne Ven, og rørende var det at se den lille Pige mellem det store Dyrs udstrakte Poter og mægtige Klør. Hendes Rosenkind hvilede paa dens dunkle, spættede Legeme, og de blonde Lokker spredte sig som skinnende Blomster over dens mørke Hals. Fruentimmerne betragtede smilende dette Syn, og Maria bemærkede, at det erindrede hende om et Maleri, der forestillede Uskyldigheden som et Barn, der roligt sov mellem Kløerne paa en Tiger og med Haanden i dens Gab.

Skønt det allerede var Børnenes sædvanlige Sengetid, nænnede hun dog ikke at forstyrre dem, og de to stræbsomme Veninder, der satte sig til deres Arbejde, talte imidlertid med hviskende Stemme.

„Der er," sagde Maria, „noget, jeg ved ikke selv, hvad jeg skal kalde det, — en Tanke, en Forestilling, som i mørkere Øjeblikke ofte har oplivet mig. Det forekommer mig nemlig, som om der altid, naar noget ubehageligt mødte og forstemte mig, straks var en lille Trøst i Nærheden, som ganske uventet oprejste det synkende Mod. Med Undseelse maa jeg bekende, at mangen Gang kan ubetydelige Ting gaa mig nær til Hjertet, som for Eksempel i Aften. Børnenes Sorg over deres fejlslagne Forhaabninger; Viktors Ytring, at Jesusbarnet gik vor Dør forbi, satte mig i et sørgmodigt Lune; og jeg er lige saa barnagtig som de smaa, thi denne Hund, der forfulgt og vildfarende har taget sin Tilflugt til os, glæder mig næsten lige saa meget som dem; ja, det forekommer mig, som om den var sendt os af en usynlig Trøster, paa det at ogsaa vi skulde have noget uventet behageligt i Julen." Jomfru Holm rystede smilende paa Hovedet: „Ja, da vilde saadant et stort, graadigt Bæst kun være en slet Lykke i vor lille Husholdning, om vi skulde forblive belæssede med den." „Ja, det forstaar sig," svarede Maria undseeligt, „men jeg mener ogsaa blot, at i Aften har den været os en kærkommen Gæst." „Ja, den Hund vil nok blive efterlyst i Avisen; der er vist en stor Sorg for dens Tab der, hvor den har hjemme, men for Resten, kære Fru Blume, saa vil jeg af Hjertet ønske og tro, at Gud vil sende Dem uventet Trøst og Hjælp, hver Gang De er sørgmodig; thi det fortjener De visselig. Man kunde gerne gaa hele Landet rundt og lede med Lygte uden at finde et ungt Fruentimmer paa fire og tyve Aar, der havde Deres Dyder og Tænkemaader og som var saadan en mageløs Stedmoder. Det siger jeg ogsaa de mange Steder, jeg saadan kommer omkring. I det sidste Aars Tid — siger jeg — siden den Kone er kommen til mig, er der blevet ligesom et Paradis i mit simple Hus." Maria greb hendes Haand. „Gode, kære Holm! De er alt for god! Se, det er nu en ny Glæde paa denne Aften, at De taler saaledes til mig; thi jeg har mangen Gang og iblandt andet for et Par Timer siden med Bekymring tænkt, at De sikkert havde det bedre i den Tid, da De kun havde Dem selv at sørge for. Var der da intet hjemme, saa kunde De gaa ud til Deres Bekendte, hvor De altid er velkommen, og lade Hjemmet skøtte sig selv." „Bevares! hvor kan De falde paa saadanne Griller? Uden at tale om, at jeg i de senere Aar altid har maattet holde mig en Pige, som jeg dog ikke kunde lade sidde ene hjemme og mangle det nødvendige, saa er det da for Resten en daarlig Fornøjelse for et stakkels Menneske som mig, der er over de fyrretyve, og som hele Dagen løber omkring og informerer og syr og mange Steder bliver behandlet, som om man tiggede den fattige Betaling og ikke surt fortjente den, for saadant et Menneske, vilde jeg sige, er det kun en fattig Glæde at gaa i Visiter om Aftenen. Nej, man kan rigtignok højlig trænge til et hyggeligt Hjem at ty hen til og til en god Omgang at styrke sig ved til den næste Dag." „Ja," sukkede Maria, „var jeg

kun i Stand til at bidrage lidt mere til vort Udkomme!“ „Men Herregud! bidrager De ikke troligt dertil? Gør De ikke i det yderste, hvad De kan? Den Smule Rentepenge, De har, gaar til Børnenes Opdragelse, som ret og billigt er, men af Deres lille Pension betaler De jo vor Brændsel og den halve Husleje uden at tale om, hvad Deres flittige Hænder bidrager til vor lille Husholdning. Ser De! I min Ensomheds Tid, da boede jeg elendigt. Jeg havde kun eet Værelse med en lille, mørk Alkove, hvori baade jeg og den unge Tøs, min Tjenestepige, sov. Om Dagen var jeg ude, og naar jeg sildig om Middagen kom hjem, skyndte jeg mig at sluge lidt ussel Spisekvartersmad, saa løb jeg igen. Gik jeg nu om Aftenen til en eller anden Familie for at adsprede mig lidt, saa hændte det mangen Gang, at der var fremmede, og jeg syntes, jeg var tilovers; en anden Gang traf jeg Folk i slet Humør og tænkte, jeg var ikke velkommen. Var jeg saa ked af det og blev hjemme en Aften eller to, saa sad min unge Tøs og sov, Stuen var dunkel og trist, og ikke en Sjæl at tale et godt Ord med. Nej, et stakkels enligt Fruentimmer er rigtignok at beklage, og dog er den lykkelig, der som jeg kan ernære sig selv og ikke skal spise Naadsensbrød hos andre. Ja, jeg har i alt det dog takket Gud for min Frihed og mit eget Hjem, saadan som det var; men hvad jeg vilde sige: Da jeg nu saa gerne vilde leje denne Bolig, som anstod mig saa godt, men jeg ikke kunde betale Lejen, med mindre Vorherre vilde sende mig en skikkelig logerende, saa var jeg saa lykkelig at træffe Deres Svoger, som havde fulgt Dem her til Byen og søgte om et Logis til Dem — for nogle Maaneder, sagde han; men Gud ske Lov! De Maaneder er blevne til et Aar, og jeg haaber, at de skal blive til flere. Nu har jeg det bedre end nogen Sinde. Her har vi dog hver sit Sovekammer foruden denne nette Dagligstue, som jeg lider saa godt; og hvor pænt er ikke alt dette blevet, siden De lod Deres Møbler komme her over fra Fyen, og hvor ordentligt og sparsomt, og dog hvor rart ved De ikke at indrette vor lille Husholdning? Jo, det var en god Stund, da De besluttede Dem til at blive her i København, og det var fornuftigt, skønt jeg ved nok, at De helst var rejst tilbage til Deres Søster og Svoger, som De holder saa meget af.“ „Ja, jeg kan ikke nægte, at jeg ofte længes efter min Søster, at mit kæreste Luftkastel er bygget ved Siden af hendes Hus i Samliv med hende, og at jeg ofte om Sommeraftenen med Vemod tænker paa, hvorledes jeg i Fyen næsten hver Aften vandrede med min kære Anna, medens hendes Børn og mine sprang foran os og omkring os. Men uagtet jeg tilstaar dette, saa maa De dog ikke tvivle paa, at jeg dybt erkender, hvor lykkeligt det var, at jeg traf Dem. De modtog mig venligt hos Dem og aabnede mig Vejen til ved mit Arbejde at fortjene, hvad der manglede til min og Børnenes Underholdning. Se, ogsaa den Gang var Hjælpen mig nær, da Nøden var størst. Min Søster og Svoger har en stor Familie og maadelige Kaar. Hos dem kunde vi ikke være. Jeg husker det saa levende, da jeg kom her til Byen; mit Hjerte var tungt, jeg kom for at ansøge om en Enkepension, som man straks forudsagde mig ikke vilde blive betydelig; jeg saa ingen Udvej til at ernære, end mindre opdrage disse to Børn, som jeg elskede saa højt, som af deres døende Fader var bundne til min Samvittighed. Ak! han troede at sikre baade deres og min Skæbne ved at give dem mig til Moder, da han selv skulde forlade dem. Men Ret til at turde tilegne mig dem for Verdens Øjne var alt, hvad vi vandt ved dette Skridt, men — ogsaa derfor takker jeg ham.“

Efter et lille Ophold sagde nu Jomfru Holm: „Jeg erindrer een Ting, som jeg har forglemt at fortælle Dem. En Dag forleden faldt Talen hen paa Dem

et Sted, hvor jeg kommer, og der var netop en Mand fra Fyen, en meget fornuftig Mand, og han sagde, at der var omgaaet uforsvarligt med Deres salig Mands Bo, at salig Kammerraad Blume altid havde været anset for en meget formuende Mand og havde selv anset sig derfor, at det var skammeligt at tænke sig, at hans hele Ejendom var sunken sammen til de fem Tusinde Rigsdaler, som er al den Arv, som baade de og Børnene fik. Dersom Kammerraaden kunde se det, sagde samme fornuftige Mand, saa vilde han vende sig i sin Grav." „Nej, det vilde han næppe. Han vilde indse, at han ikke selv havde kendt sin økonomiske Forfatning. Jeg tror ikke, at der er sket nogen Uret i Boet. Min Svoger var paa mine Vegne til Stede og paasaa sikkert min og Børnenes Interesse. Men saadanne Tilfælde er jo intet ualmindeligt i vore Tider." „Nu, ja, det være, som det vil, alting kan blive meget godt endnu. Det bæres mig for, at De vil snart gøre en stor Lykke. De kan tro, der bliver tidt spurgt mig om den smukke Dame, som bor hos mig, og det især af Herrer, baade unge og gamle. Pas paa! Der kommer nok den Dag, at en rig og brav Mand kommer her som en redelig og pæn Frier." Maria lo: „Nej, det har vist ingen Nød. For Alvor at fri til en fattig Enke med to Børn, derpaa vil nok enhver betænke sig." „Men jeg sætter nu, at en virkelig kom i det Ærinde, vilde De da ikke sige ham Ja? Vilde De ikke med Glæde ægte en god og velhavende Mand?" „Ak nej, det synes mig ikke, jeg kunde. Det forekommer mig langt bedre at leve med mine Børn stille og tarveligt, men i Frihed og Kærlighed, end at underkaste dem og mig en fremmeds Villie." „En fremmed! Men naar De elskede ham, var han jo ikke længer en fremmed." „Ja, naar jeg elskede ham." „Var det da umuligt, at De kunde elske en brav og smuk Mand?" „Jeg anser det for umuligt, at jeg nogen Sinde mere kan elske i den Forstand." „Nogen Sinde mere! Herregud! Vil De aldrig kunne glemme Deres salig Mand? De ser forundret paa mig! De bliver blodrød. Ih du min Gud! De behøver saamænd ikke at skamme Dem over at sørge over Deres salig Ægtemand. Men nu er det jo to Aar siden, han døde. De er endnu saa ung, og egentlig talt, saa har De jo aldrig været gift, thi Kammerraaden var jo allerede opgivet af Doktoren, da De blev viet til ham." Maria tav og saa ned paa sit Arbejde, endelig sagde hun: „Ak, min gode Veninde! Der foregaar meget i et Menneskes Sind, hvorover man ikke kan gøre Regnskab for sig selv og langt mindre for andre." „Naa, naa, min bedste! jeg vil ikke friste Dem. Det vilde ogsaa være en Skam; thi det har ret opmuntret mig at sidde her og passiare med Dem; thi jeg skal sige Dem, jeg var ogsaa fortrædeligt stemt, da jeg kom hjem. Jeg kan ret ærgre mig over saadan en tosset Tøs som denne Frøken Emma. Saadan en er, som om hun mente, at hun var ophøjet over menneskelig Modgang og Trang, og at Turen aldrig kunde komme til hende. Fordi hun ikke gider rejse sig eller forlade sit Selskab i et lille Minut, som der behøves til at gaa ind i en anden Stue og lukke sin Pengeskuffe op og i, saa lader hun en stakkels Arbejder gaa med et tungt Hjerte til et øde og tomt Hjem. Saadan en græder mangen Gang, fordi hun ikke faar den Stads, hun har bestilt til en Aften, naar hun skal pyntes, og synes, at man kunde gerne sidde oppe om Natten for at skaffe hende den færdig; men at den, der har siddet oppe om Natten og trællet for hende, ikke skal gaa grædende fra hende, det tænker saadan en ikke paa." „Ja, kære Holm! Det er Tingen: Man tænker ikke derpaa. Dersom nogen gjorde en Pige som denne Frøken opmærksom paa det onde i hendes Opførsel, saa gjorde hun sig vis ikke mere skyldig i denne Uret. De saakaldte lykkelige kender Livet kun halvt, altsaa lever de virkelig ogsaa kun halvt, og vi andre, som

kender baade Modgang og Medgang, som straks i vort eget Indre fornemmer og forstaar, hvad andre føler, vi er i Grunden de lykkelige, thi vi har i den rette Forstand levet, inden vi dør. Men denne unge Pige, om hvem vi her taler, har De dog tilforn rost, synes mig. De har sagt, at det var en Fornøjelse at lære hende.“ „Ja, det er sandt nok, hun har Geni til at brodere og finde paa mange Slags Forandringer i sit Arbejde, og alt, hvad hun begynder paa, det kan hun straks komme godt fra. Men der er dog noget i det, som Husholdersken forleden sagde til mig: Hun har ikke Forstand paa det nødvendigste; hun ved næppe, at man koger Suppe paa Kød, eller kan se, om der ligger fingertykt Støv i hendes Stue. Somme Tider sidder hun og græder, ingen ved hvorfor, og hun ved det ikke selv; til andre Tider er hun som en vild, gal Dreng. Den Dag, sagde Husholdersken, havde der været et stort Spektakel. Frøkenen havde faret om paa Gulvet og havde væltet Bordet foran sin Fader og spildt al hans Tobak, som stod i et stort Glas, og da Manden blev gnaven derover, fløj hun hen og løftede den lille Paryk, han gaar med, af hans Hoved, satte den paa sin Fod og dansede med den, til den saa ud, saa Gud sig forbarme. Der var unge Herrer til Stede, de lo af alle Kræfter; men den gamle Etatsraad blev vred og lukkede sig inde i sin Stue. Han gør ellers en Afgud af hende, men alligevel ønsker han nok at blive af med hende og faa hende vel gift. Der er en ung Mand, en Søn af en Oberst, som kommer der i Huset; han, vilde de nok gerne, skulde fri til hende. Han ejer et Gods ude i Sjælland, som han har arvet efter sin Onkel; men han er for nærværende Tid her i Byen. For Resten siger Husholdersken: „„Det var Synd, at hun skulde faa ham, han er meget for god til hende, det var bedre, hun fik hans yngre Broder.““ Jeg har set dem alle tre. Obersten er en dejlig Mand, det er han; han ser endnu ganske ung ud og har et Væsen, som er ubeskriveligt, saa behageligt. Ingen af Sønnerne er saa smuk som Faderen. Det var dem, som var oppe hos Etatsraadens i Eftermiddags, da var jeg der; derfor kunde Frøken Emma nok ikke komme fra Stuen.“

Maria, der allerede længe navde tabt Traaden i denne Samtale, rejste sig nu for at vække Børnene. Jomfru Holm kaldte Pigen ind, gav hende meget vidtløftigt Besked om det Pengebrev, der næste Morgen skulde hentes hos den føromtalte Frue, og sagde derpaa Godnat. Da Børnene blev vækkede tilligemed deres firbenede Sovekammerat, stred de om, hvem af dem der om Natten skulde nyde den Lykke at have den liggende i sin Nærhed. Marias Dom gjorde Udslaget til Gunst for Viktor. Lille Lise sov i Moderens eget Sovekammer, Viktor derimod i et lille Kammer inden for dette, hvor der ikke var mere Plads end til hans Seng, en Stol og et lille Bord, hvilket sidste blev flyttet ud for at give Rum til den store Hund, hvis Natteleje blev den anvist paa et Tæppe, som Viktor bredte uden for sin Seng. Inden han gik til Ro, sagde han: „O, kære Moder! hvor du dog havde Ret! Dette har været en saa dejlig Juleaften, at jeg slet ikke tænker paa den i Morgen.“ Flere Gange i Nattens Løb vaagnede Drengen og rakte Haanden ud til Hunden for at overbevise sig om, at den ikke var borte, eller at den hele Lyksalighed kun var en Drøm.

Sildig næste Middag kom Jomfru Holm ilende hjem med en Adresseavis i Haanden og raabte: „Hvad sagde jeg! her staar Hunden efterlyst. I kan selv se, at det er den, der er ingen Tvivl om det! Den har været borte i mange Dage; der loves fem Rigsdaler i Dusør til den, som bringer den. Se, det er din Lykke, Viktor! saa kan du endnu faa Juletræ i Aften. Hunden lyder Navnet Tiger, staar der. Lad se! Tiger.... Tiger... se, der kommer den straks.“

„Ak, "udbrød Viktor, „hvem kunde falde paa det? Er det et passende Navn til det fromme Dyr? Jeg har prøvet alle de Hundenavne, jeg vidste. Men der behøves intet Navn til den lydige Hund. Den kom ved mindste Vink. O Tiger! Tiger! gode, rare Dyr!" Med disse Ord omfavnede han Hunden med Taarer i Øjnene. „Men Dreng! er du fra dig selv?" raabte Jomfru Holm, „jeg troede at gøre mine Sager saa godt og glæde dig. Derfor løb jeg hjem med Avisen og skyndte mig noget umanerligt, da det er silde og snart bliver mørkt." „Ja, mange Tak, gode Holm, men jeg vil saa grumme nødig miste den Hund." „Gud fri mig! da vil du dog vel ikke forbeholde Folk deres retsmæssige Ejendom? Det tør du vel heller ikke." „Nej, kære Viktor! det tør du ikke," gentog Maria, „saa snart vi har spist, maa Hunden sendes hjem." Viktor vendte sig bort for at skjule sine Taarer. „Men derimod faar du fem Rigsdaler," sagde Jomfru Holm, „saa kan du endnu faa købt dig en Farvelade og det øvrige, som er dig lovet, paa Juletræet nær, thi det bliver vel for sildigt; men Lys og Kager kan I nok faa, Børn." Maria tog Jomfru Holm lidt til Side og hviskede: „Jeg synes, det er saa underligt at modtage Penge for at bringe Folk deres Ejendom; det bør man jo gøre for intet." „Ih, Gud forbarme sig!" udbrød Jomfru Holm, „det er da ikke værd at være saa fornem eller at vænne Viktor til saadan en honnet Ambition. Det var jo ogsaa Synd mod Børnene. Lad nu de Stakler faa deres lille Juleglæde!" Maria rødmede, men tav, og saa snart det tarvelige Middagsmaaltid var endt, og troligt delt med Hunden, lavede Viktor sig til selv at bortføre sin Gæst, i hvis Halsbaand han bandt sit Lommetørklæde. Den Glæde at skulle gaa hele Byen igennem med sin dyrebare Fange syntes at trøste ham noget for dens Tab; det var, ligesom om han følte sig stolt af at have det store Dyr saaledes i sin Magt. Da det imidlertid var blevet mørkt, fik Stine Befaling til at følge med til det langt fraliggende Hus, som Avisen betegnede, og derpaa at følge Viktor til de Butikker, hvor han kunde indkøbe de ham og Lise lovede Sager, hvortil det blev ham tilladt at anvende den hele Sum af de forventede fem Rigsdaler. Sorg og Glæde stred i Drengens Sjæl. Medens Jomfru Holm vidtløftigt forklarede ham og Pigen, hvorhen de skulde vende deres Skridt for at gøre det bedste Købmandsskab, saa han paa hende med glædedrukne Øjne; men derpaa vendte han sig til Hunden, og straks blev hans Ansigt inderlig sørgmodigt: „Ak!" sagde han, „kære Tiger! hvem ved, om vi ses mere i denne Verden!" Han stod og betragtede Hunden, medens denne paa sin Side med logrende Hale ogsaa fæstede sine Øjne paa hans. „Se, hvor rørenhan ser paa mig! den ved, at den siger mig Farvel. Kunde jeg dog tegne den saaledes!" raabte han og greb i Hast en Blyant og udkastede med faa Træk dens Billede paa en bred Kant af Adresseavisen, som laa paa Bordet, og endelig, efter at baade han og Lise med mange Taarer havde kysset det kære Dyr, og ogsaa Maria havde taget en venlig Afsked med det, bekvemmede Viktor sig endelig til at tiltræde sin Vandring tilligemed den unge Stine, der med ungdommelig, hjertelig Latter havde bivaanet hele denne rørende Scene.

Jomfru Holm lavede sig nu ogsaa til at gaa men vendte tilbage med travle Miner og sagde: „Hør, denne Dag er bestemt lykkelig. Der er blevet bestilt meget Arbejde hos os, som jeg skal fortælle Dem om i Morgen, naar jeg faar bedre Tid. Dog maa jeg straks levere Dem dette Broderi, som De nok ser skal blive en Sofapude, der er begyndt; men Fru Sørensen, som den tilhører, er ked af den allerede og gider ikke sy den færdig; den skal forræres bort til en Brudegave om en Maaned, saa De maa skynde Dem. Og se engang! Alt det Garn, som jo

er dobbelt saa meget, som der kan bruges til den, har hun overladt mig for een Rigsdaler, og det har kostet tre." „Nu!" sagde Maria, „siden De mener, at Dagen er lykkelig, hvilket jeg ogsaa vil tro, da det er Juleaften, saa vil jeg straks tage fat paa Arbejdet, inden Viktor kommer og maaske behøver min Hjælp til Indretningen af Børnenes lille Fest; imidlertid vil jeg begynde med at vinde dette Garn, det synes mig temmelig uordentligt behandlet." Med disse Ord tog hun den meget omtalte Avis, og uden at bemærke Viktors Tegning, lagde hun den sammen og vandt den paa alle Kanter fuld af Garn. Hun sad imidlertid ene, thi Jomfru Holm var gaaet, og lille Lise var falden i Søvn i en Krog i Værelset, og under dette lette Arbejde, som beskæftigede hende, syntes hun, at en Tilfredshed, en Fortrøstning til en højere Styrelse som en lykkelig Anelse lagde sig vederkvægende til hendes Hjerte.

Andet Kapitel.

I det Hus, hvortil den føromtalte lille Karavane styrede sin Kurs, boede netop den af Jomfru Holm tilforn nævnte Oberst ved Navn Lidner og hans to Sønner. Han selv sad i Skumringen ved en munter Kakkelovnsild og rød en Cigar. Lige for ham sad paa samme Maade hans ældste Søn Adolf, medens den yngte, Filip, stod foran dem og talte med Heftighed. Han var netop standset i sin Tale for at tænde sin Cigar, som imidlertid var gaaet ud. Med en ironisk Mine sagde Obersten: „Jeg maa gøre dig opmærksom paa, at det er en vanskelig ækvilibristisk Øvelse at ræke og ryge paa en Gang; men hvad er det, hvorom I disputerer? Er det om Emma, Striden drejer sig?" „O, min Gud!" svarede Adolf, „den hele Historie er ikke en Pibe Tobak værd, og jeg havde ikke selv vidst af den, naar ikke Filip før, da vi var ene, havde saa godt som underrettet mig om min ubevidste Synd. Han paastaar, at jeg enten har gjort mig skyldig i en galant Falskhed, eller at jeg elsker Frøken Emma, og jeg paastaar, at jeg er uskyldig i begge Dele. Hele Sagen er denne, at da vi i Gaar var samlede hos Grøndals, saa kunde Frøkenen ikke blive ked af at tillægge mig et forstemt og ondt Lune, der, som hun paastod, kom af Sorg over, at min Hund var bleven borte. Iblandt de tusinde Vittigheder i denne Anledning, som sandt at sige kedede mig, sagde hun: at naar en Hunds Tab kunde gaa mig saa nær til Hjertet, hvad vilde jeg da gøre, om jeg mistede min Elskede? Jeg har ingen, svarede jeg, følgelig er jeg fri for at miste hende. „„Har De ingen?"" spurgte hun, „„har De da allerede mistet hende?"" Mine Forsikringer om aldrig at have haft nogen saadan bragte hende paa alskens Ytringer, hvorved hun til sidst kom til at spørge mig, hvorledes det Fruentimmer skulde være, som jeg kunde elske?" „Ja," udbrød Filip, „og derpaa svarede min Hr. Broder: Saadan som De, min Frøken!" „Nej, nej, ikke ganske saaledes. Jeg svarede: Det er et Samvittighedsspørgsmaal, som ingen Mand kan besvare oprigtigt, naar det gøres ham af en smuk Dame; thi det Svar ligger alt for nær: Den, jeg kan elske, maa være saadan som De. Svarer han ikke dette, gør han sig skyldig i Mangel paa Galanteri, og svarer han det derimod, udsætter han sig for at faa en Kurv, og ingen af Delene er behageligt." „Ja!" raabte Filip, „nu vil jeg spørge Fader, om dette ikke er enten en Kærlighedserklæring eller en Spydighed, som vil sige saa meget som, at det var et Spørgsmaal, som en Dame ikke burde gøre en Mand." „Det bekender jeg," sagde Adolf, „en saadan Tanke for mig gennem Hovedet, jeg fandt det taktløst at inddrage mig i en Samtale om mit Hjertes Anliggender og især at ville nøde mig til at sige de Ord, som du bebrejder mig, men

som hun selv lagde mig i Munden." „Og som du ogsaa ganske rigtigt sagde." „Ikke som en Kærlighedserklæring sagde jeg dem." „Aa, hvad!" sagde Obersten med fortrædelig Mine, „det hele er jo noget Vrøvl. Skulde vi Mennesker gøre Regnskab for ethvert saadant unyttigt Ord, saa vilde Evigheden jo knap forslaa til saa vidtløftigt et Bogholderi." „Da anser jeg det for en stor Synd," vedblev Filip, „at indgyde Forhaabninger i et uskyldigt Hjerte og forgifte dets Ro." „Ja, det gør jeg med," sagde Adolf, „men et saadant Ord".... — Obersten afbrød ham: „Den Ro og det Hjerte maatte være forbandet modtageligt for Gift, som kunde krepere af saa lidt. Det tilkommer os Mænd at gøre Kur, naar vi kan, men det tilkommer Fruentimmerne at beflitte sig paa saa meget Omløb i Hovedet, at de kan skille Spøg og Alvor. De skal ikke være saa forfængelig at tro, at man straks er færdig at dø af Kærlighed til dem. Og hvad Emma angaar, saa er hun nok alt for vant til at lade sig sige smukke Ting, til at hun skulde være saa uskyldig!" „Uskyldig!" raabte Filip, „jo, uskyldig er hun som en hvid Due, skønt ingen, som nærmer sig hende, kan undgaa at tilbede hende. Hun skiftede Farve ved Adolfs Ord, den stakkels Pige, Taarerne kom hende i Øjnene; og hvor kunde hun ogsaa være saa blind for sine egne Fortrin, at hun kunde afvise den Tanke, at Adolf og enhver Mand i Verden aldrig kunde ønske sig højere Lod end en Pige som Emma, at ingen kunde sige sligt uden at mene det, men mangen en mener det uden at turde sige det?" „Jeg mener det ikke og har tænkt paa at sige det. Jeg tænker mig min elskede anderledes, ja næsten modsat. Jeg vil ikke vælge mig en pralende Tulipan, som enhver forbigaaende skal vende sig om og se efter: Jeg ønsker mig en beskeden Blomst, hvis fine Farvenuancer kun kan ses af gode Øjne, og hvis Duft udbreder sig over mit Hjem og møder mig vederkvægende, saa snart jeg træder derind?" „Og hvor gror den rare Urt?" „Det ved jeg ikke. Det forekommer mig undertiden, som om jeg havde et Billede i min Erindring af en saadan Lilliekonval; men jeg tror, det maa være en Drøm, thi jeg ved ikke, hvor jeg skal føre det hen." „Ja, Gud bevares! Drømmebilleder kan man ikke indlade sig paa at bedømme, og det er i det hele ikke værd at fortsætte Samtalen om en Genstand, der visselig er alt for hellig til at afhandles paa denne Maade." Med disse Ord forlod Filip Værelset.

Obersten saa efter ham og sagde smilende: „Stakkels Fyr! Han er stærkere skudt, end det er tjenligt for en Løjtnant uden Formue. Rigtignok er Pigen rig; men hun bryder sig ikke om ham, tværtimod! jeg synes, hun har ham til bedste." „Ja," sagde Adolf, „jeg har virkelig været ganske ilde til Mode for hans Skyld allerede forrige Vinter, da jeg var kommen her til Byen og havde fornyet mit gamle Bekendtskab med det Grøndalske Hus; men jeg har siden noget beroliget mig ved en Betragtning, som jeg har anstillet i den Anledning. Jeg har nemlig troet at bemærke, at der i hans entusiastiske Lidenskab for Frøken Emma var mere Forfængelighed end sand, inderlig Kærlighed Hendes Skønhed, hendes Talenter vilde tabe en Del af Fortryllelsen i hans Øjne, dersom de ophørte at være en Genstand for Verdens Omtale og Beundring." „Ja, saa streng Drøftelse kan man virkelig heller ikke underkaste vore menneskelige Følelser, og blandt de forskellige Elementer, hvoraf vor Kærlighed danner sig, er det vistnok ikke det ringeste, at Verden ærer vort Valg, ja, endogsaa, at den misunder vor Lykke." „Det synes mig ikke. Fra jeg var en Dreng har jeg priset Numas Lod: han, som i den skjulte Skov, uset af menneskelige Øjne, mødte sin vise og skønne Ege-

ria! Min Lyksalighed maa gerne være et Mysterium, ubekendt for de uindviede, som ikke kan forstaa den."

Efter en lille Pavse sagde Obersten: „Efter alt, hvad der nu er blevet talt imellem os, kunde jeg jo rigtignok tage i Betænkning at rykke ud med noget, som jeg havde besluttet at gribe den første Lejlighed til at meddele dig. Jeg maatte meget tage fejl, om ikke Emma foretrak dig for alle andre Mænd. Du ser forundret paa mig, men det er maaske netop den Omstændighed, at du er den eneste, der ikke gør hende Kur. Det usædvanlige beskæftiger altid, og Modstand tiltrækker den, som aldrig møder den, men som just derfor keder sig ved sin Lykke, og det, tror jeg, er Tilfældet med Emma... Hør mig roligt, lad mig tale ud: Pigen er smuk og har Forstand; hun er et forkælet Barn, hun er forvænt af Smiger; men falder hun i en fornuftig Mands Haand, og elsker hun ham, kan hun blive en brav Kone, som vil være en Ære for ethvert Hus. Se nu! Du har virkelig altid haft Lykke med dig. Du har en Gave til at vinde Hjerter. Du vandt allerede som Barn din brave Lærers, som ikke vilde slippe dig, men tog dig med sig til Odense, hvor han var ansat. Du vandt siden din Onkels i den Grad, at han indsatte dig til sin Arving. Nu er du i Forlegenhed for den sidste Sum, som du har at udbetale de holstenske Slægtninge efter Testamentet, og.. nu kommer den gamle Lykke, nu vinder du igen et Hjerte; en rig Pige synes at finde Behag i dig, hendes Fader lader til at have samme Ønske; han fortalte mig ganske uopfordret, hvor stor hendes Medgift var. Det er mange Gange mere, end du for Øjeblikket behøver. Vogt dig nu for at gøre din Lykke vred ved at støde den fra dig. Havde jeg endnu den Formue, som jeg ejede for ti Aar siden, saa kunde jeg selv hjælpe dig, men du ved, at den er fløjten. Den eneste slette Side ved et Parti mellem dig og Emma er Filips Kærlighed til den samme Pige; men han blev dog i alt Fald ikke den lykkelige." „Men desuagtet," raabte Adolf, „vilde jeg paa ingen Maade staa imellem ham og hans Ønsker; men dette uanset, saa er Emma ikke den, jeg kunde elske. Min Frihed er endnu kostbarere end mit Gods; men for Resten, hvad min øjeblikkelige Forlegenhed angaar, saa er den saa godt som hævet. Den gamle Købmand Jessen, som stod i Forbindelse med salig Onkel, har givet mig bestemt Løfte om de to Tusinde, som jeg skal udbetale Holstenerne til Juni Termin efter Overenskomst, imod at jeg giver ham Sikkerhed i Godset. Han risikerer intet, saa vidt jeg kan indse, ved at laane mig denne Sum. Dens Ubetydelighed i Forhold til det hele har ærgret mig mest i denne Forlegenhed, som jeg heller ikke var kommen i uden ved de uventede Omstændigheder, som jeg har fortalt dig. Men nu er jo saaledes min værste Sorg slukket, thi dermed er disse Udbetalinger forbi, og i øvrigt maa jeg se at slaa mig igennem, som jeg hidtil har gjort. Det bliver jo hvert Aar bedre." „Kære Adolf! du er nu otte og tyve Aar, og jeg ønsker ret at se dig gift, jeg nægter ikke, ogsaa for min egen Skyld. Jeg er ked af denne Pebersvendehusholdning. Naar du bragte mig en vakker, dannet Svigerdatter, saa kunde vi udgøre en Familie. Vinteren kunde I tilbringe i København hos mig, og en Del af Sommeren kunde jeg tilbringe hos jer. Hvor et Fruentimmer gør Honnør i Huset, er der straks et Foreningspunkt, hvorom alle gerne samler sig, og dødt og øde bliver dog Livet til sidst uden kvindelig, opmuntrende Omgang."

Adolf tav nogle Øjeblikke; det var, som om noget svævede paa hans Læber. Han fæstede sine Øjne paa Faderens af Kakkelovnsilden oplyste Ansigt og sagde endelig, idet han tog hans Haand: „Min kære, gode Fader, hvem jeg ærer og elsker over alt i Verden! Som en overbærende Ven har du stedse behandlet mig; tør jeg tale

til dig som til en Ven, ikke som til en Fader? Der er jo heller ikke saa stor Forskel paa vor Alder, som den der almindeligvis adskiller en Faders og Søns, og et Forhold som mellem Venner har jo altid fundet Sted imellem os." „Tal, kære Adolf! hvortil den lange Fortale?" Halv undseelig sagde Adolf: „Du er endnu ingen gammel Mand, du er endnu en meget smuk Mand. Gift dig selv, og giv mig og min Broder en god og elskværdig Stedmoder!" Obersten lo højt: „Hvilket Indfald! Jeg er to og halvtreds! Det vilde være et fornøjeligt Stof til Bysnak, at Oberst Lidner efter i tyve Aar at have været Enkemand nu tog sig en ung Kone!" „Men," sagde Adolf halv sagte, „det behøvede jo ikke at være en ganske ung Kone." „En gammel Jomfru eller falmet Enke? Tusind Tak!" „Nej!" sagde Adolf med bestandig stigende Forlegenhed, „heller ikke det. Men et endnu tækkeligt Fruentimmer, en from, ædel Natur, en, hvis Personlighed tilforn havde behaget dig." „Hvad mener du? Hvad skal det sige?" Med nedslagne Øjne vedblev nu Adolf: „Ude paa mit Gods lever et Fruentimmer, som jeg hændelsesvis har lært at kende. Jeg ærer og agter hende, skønt den strenge og moralske Verden vender hende Ryggen, fordi hun i sin uerfarne Ungdom er bleven et Offer for sin Kærlighed til en ung Mand, som hun endnu elsker og begræder. Ydmyg og nøjsom skjuler hun sig for alles Øjne, og ved at sy for Bønderkonerne og informere deres Pigebørn ernærer hun sig og sin Søn, en herlig Dreng, som nu er seksten Aar, og denne Drengs Fader er... er ogsaa m i n."

Obersten tav nogle Øjeblikke og saa ned for sig. Derpaa løftede han pludseligt Hovedet og sagde smilende: „Det er L i n e J e n s e.n, kan jeg tænke, om hvem du taler. Nu kære Adolf! jeg trøster mig ved, at du og jeg, som du selv siger, altid har levet sammen som Venner, og jeg haaber, at din Fader ikke staar som en Synder for dine Øjne paa Grund af en menneskelig Svaghed, thi du har vel set nok af denne Verdens Gang for at finde Svagheden undskyldelig. Det er en gammel Historie. Jeg havde været syg og søgt Permission for at tilbringe Sommeren paa Landet hos min Svoger paa det Gods, som nu er dit. Der var dødt og kedsommeligt. Jeg besøgte alle Egnens Beboere. Degnens Datter kom mig selv i Møde med en Hengivenhed, som vist var meget uskyldig, men netop derfor dobbelt fristende, og... jeg ved ikke selv... hvordan kommer man ind i et saadant Virvar? Jeg har aldrig lovet at ægte hende; Faderen døde paa samme Tid uden at erfare noget om vort Eventyr. Jeg satte hende i Kost hos en Enke i næste Købstad og betalte for hende i to Aar. Derpaa fik jeg et Brev, hvori hun skrev, at hun ikke længere behøvede min Understøttelse, og siden, maa jeg bekende, har jeg næsten glemt den hele Historie. De mange Sorger, de mange Lykkens Omvekslinger, jeg efter den Tid har prøvet, maa være min Undskyldning. Men Gud bevares! lider hun Nød, saa sig blot, hvad hun behøver, og"... „Nej, hun mangler intet. En af de nette smaa Boliger, som Onkel havde ladet opføre, jeg ved ikke i hvilken Hensigt, er hende overladt. I et Par Aar kommer hendes Søn daglig til mig, og det har været en af mine kæreste Adspredelser at lære ham, hvad jeg selv kan. Det er et meget godt Hoved og et meget fortræffeligt Hjerte. Længes du ikke efter at se ham?" „Nej, ingenlunde! Ak, kære Adolf! Saadanne Børn har ikke den Plads i vort Hjerte som de, vi med Glæde har modtaget i vore Arme ved deres Fødsel, og som er opvokset under vore Øjne, har delt vore gode og onde Dage og skal bære vort Navn. Det er underligt nok; men det gaar alle Mænd saaledes; jeg er ikke værre end de andre." Efter et lille Ophold vedblev Obersten: „Men hvordan var det nu, at vi kom paa dette Kapitel? Vi talte jo om Giftermaal! Det var dog for Pokker

vel ikke din Mening, at jeg skulde ægte Line Jensen?" „Jo, Fader! jeg tilstaar, at jeg synes, det var i sin Orden." „Menneske! Er du forrykt? Hvordan vilde hun tage sig ud i vor Kreds? Hvad vilde Verden sige om en saadan Frue i vort Hus?" „Hvad Verden vilde sige, er og forbliver nu og i Evighed min ringeste Sorg; men hvad Resten angaar, saa vilde du aldrig finde en bedre Frue i dit Hus, og baade der og i vores og i enhver fornuftig Kreds vilde hun tage sig godt ud." „Hun er uden al Opdragelse." „Ja, uden Kundskaber og Talenter, det er sandt! ja, jeg vil endogsaa tilstaa, at der er noget forlegent i hendes Væsen, noget, som viser, at hun altid har levet paa Landet i en simpel Kreds; men en ædel Natur, en sand, indre Finhed og Takt, som dels er medfødt, dels erhvervet i Modgangs Skole, sætter hendes Omgangstone langt over mangen Dames, som Verden kalder velopdragen. Hun er endnu ret smuk"... „Og meget gauche! Nej! Vorherre bevares! Du er en underlig Fyr, Adolf! Du ser denne Verdens Handel og Vandel med sværmeriske Øjne, man kunde gerne sige med klosterlige Øjne. Man skulde tro, du var opdragen i en Munkecelle. Naa! naa! bliv ikke fortrydelig! Noget ridderligt bor ogsaa i dig og har Del i dette, det har jeg ofte tænkt; men urimelige er mangen Gang dine Meninger og ingen værre end den, du i denne Sag har ytret; thi ser du — heri er jeg af Filips Mening: en Mand maa være stolt af at vise sin Kone for Verden, thi den Plads, hun optager i denne, kaster Lys eller Skygge paa ham. Og en simpel, landsbyagtig, falmet Brud, en voksen Dreng, der var som falden ned fra Skyerne, skulde jeg indføre i mit Hus og døje Damernes smaa spodske Træk ved Munden og Herrernes ironiske Lykønskning allerede Dagen efter Brylluppet og dertil vide, at de imellem dem sagde: Naa! har Oberst Lidner siddet Enkemand i tyve Aar, saa har han rigtignok ogsaa vidst, hvad han vilde have! Død og al Ulykke! jeg bliver hed og kold bare ved at tænke derpaa!" Adolf rystede paa Hovedet og vilde endnu fremføre noget, da i det samme en Tjener hurtigt kom ind og sagde med glade Miner: „Her er en lille Dreng med Tiger." „Bravo!" raabte Adolf og løb ud i Forværelset. Tjeneren sagde: „De staar paa Trappen, de vilde ikke komme ind. Der er ogsaa en Pige med."

Paa det øverste Trin af den store Trappe stod Viktor og holdt endnu Hunden bunden. Idet Adolf aabnede Døren, saa han Drengen bøje sig over Dyret og, med begge Arme slyngede om dens Hals, at lægge sit Ansigt til dens Hoved. Denne kærlige Stilling og Barnets Skønhed forbavsede Adolf. Med venlige Ord bad han ham komme nærmere, og med blussende Kinder traadte Viktor ind i Værelset og løste Tørklædet af Hunden, der med Utaalmodighed søgte at rive sig løs ved Synet af sin Herre. Stine var fulgt bagefter og blev staaende ved Døren. „Jeg takker dig ret meget, min gode Dreng!" sagde Adolf, „du gør mig en stor Glæde ved at bringe mig min Hund igen. Hvorledes har du faaet fat paa den?" Undseelig stammede Viktor: „Den kom i Aftes til vor Dør og blev hos os i Nat; men da vi i Dag erfarede af Avisen, hvor den hørte hjemme, befalede min Moder mig at bringe den herhen." „Du har altsaa gæstfrit givet den Husly i Nat? jeg er dig megen Forbindtlighed skyldig." Med disse Ord fremtog Adolf sin Tegnebog og rakte Viktor en Femrigsdalerseddel. „Nu vær saa god!" tilføjede han, da Drengen ligesom betænkte sig ved at modtage den. Endelig tog han den med et lille Buk og nedslagne Øjne. Endnu et kærligt Blik kastede han til Tiger og nærmede sig derpaa Døren. Adolf standsede ham: „Sig mig dog, inden du gaar, hvad hedder du, min lille Ven?" „Jeg hedder Viktor," svarede han, bestandig nærmende sig Døren. „Hvem er dine Forældre?"

„Min Fader er død; jeg er hos min Moder.“ „Her i Byen, ikke sandt? Men hvor?“ „Langt herfra.“ Adolf, som mærkede, at hans Spørgsmaal generede Drengen, gjorde ingen flere, men fandt saa stort Behag i ham, at han dog ikke kunde afholde sig fra at tilføje: „Min vakre Dreng! jeg vilde saa gerne gøre dig en Fornøjelse. Det er Juleaften! Er der ikke nogle Smaating, som du har Lyst til at købe dig! Maa jeg ikke endnu tilføje en lille Julegave?“... Under denne Replik havde han endnu fremtaget et Par Rigsdalersedler af sin Tegnebog. Viktor gjorde et Skridt tilbage og holdt begge Hænder paa Ryggen, medens han løftede Øjnene op til den ham fremmede Mand med en Blanding af Taknemlighed og Skamfuldhed. Hans Læber smilede, men Taarerne stod ham i Øjnene. „Nej, paa ingen Maade!“ stammede han, „jeg takker for Deres Godhed, men min Moder har tilladt mig at købe, hvad jeg vilde, for... disse fem Rigsdaler.“ De sidste Ord fremførte han med næppe hørlig Stemme. Adolf betragtede ham tavs. „Nu vel!“ sagde han, idet han nærmede sig Stine, „lad mig i det mindste takke denne lille Pige for hendes Ulejlighed med at følge min Hund.“ Med disse Ord leverede han hende en Rigsdaler, som hun modtog med Nejen og rødmende Kinder; hvorpaa hun fulgte den hurtigt bortilende Viktor. Adolf saa efter ham og sagde ved sig selv: „Den Dreng forekommer mig som Løveungen i Hundehuset. Først i Striden med de ringere Dyr vil den erkende sin ædlere Natur.“

Tredie Kapitel.

Nytaarsdag, i et dejligt klart Frostvejr, var Maria og Viktor vandret ud af Porten med hinanden, og Viktor udøste sit Hjerte for den moderlige Veninde, medens han fortroligt hængte ved hendes Arm. „Saaledes,“ sagde han, „saaledes, som jeg nu har fortalt dig, gik det til, og det var Aarsag i, at jeg ikke var nær saa glad Juleaften, som jeg Dagen i Forvejen havde tænkt at blive, og som jeg vistnok burde have været. Du maa ikke være vred derfor. Jeg ved nok, at jeg saa muggen ud, og jeg har ogsaa siden tænkt, at det maaske var flovt af mig, at jeg paa ingen Maade vilde modtage de Penge, som den fremmede Herre vilde forære mig; han bød mig dem saa net og kaldte dem en lille Julegave. Men det var mig næsten umuligt blot at modtage de fem Rigsdaler, som jo for saa vidt tilkom mig. Dersom det havde været en stolt Kavaler, som havde kastet dem til mig, saa havde jeg snappet dem uden videre og løbet min Vej igen; men nu kom denne venlige Herre og talte saa overmaade artigt til mig, takkede og sagde, at han var mig forbunden, og saa skammede jeg mig ved at tage Betaling for at bringe ham hans egen Hund, noget, som jeg jo maatte og skulde gøre. Jeg blev saa undseelig; det er aldrig paa den Maade faldet mig ind, at jeg var en fattig Dreng. Jeg syntes, det var, ligesom om jeg havde tigget, da han rakte mig den Femrigsdalerseddel. Jeg kunde næppe bare mig for at græde.“ „Min kære Dreng!“ svarede Maria, „jeg vil ogsaa bekende for dig, at jeg havde en lignende Følelse, da du gik med Hunden, og at det var mig imod, at du skulde bringe den i Stedet for at overlade Stine baade Ærinde og Profit; men Jomfru Holm, til hvem jeg ytrede mine Betænkeligheder, gav mig et Svar, der bragte mig selv paa den Tanke, at min Uvillie i denne Anledning kom af en daarlig Stolthed, en Vane fra bedre Dage, som ikke passede for min nuværende ydmyge Stilling. Jeg vilde ogsaa gerne unde jer Børn den lille Juleglæde, som jeg ellers maatte have nægtet jer. Mindst tænkte jeg, at du, min Viktor, skulde dele min Anskuelse. Nu ved jeg det til en anden Gang, og vi to vil herefter være enige i hel-

ler at give Slip paa vore Ønsker end købe dem med Ydmygelser. Men vanskeligt er det vist nok i trange Kaar at finde den rette, men smalle Sti mellem ædel og taabelig Stolthed, og i disse Helligdage, naar jeg har set dig sidde saa lykkelig ved dine Farver og Tegninger, saa har jeg dog været glad ved den lille uventede Indtægt, som forskaffede dig dem." „Ak ja, Moder! Naar jeg kun kan sidde og tegne, saa glemmer jeg alting. Jeg kommer altid tilbage til det samme Omkvæd: Maatte jeg kun blive Maler. Synes du ikke, at mine mange Portrætter af Tiger ligner den meget? Jeg har dog afbildet den i saa mange Stillinger. Saadan kom den farende ind af vor Dør, saadan kom den krybende for mine Fødder, saadan laa den ved Kakkelovnen og sov, og saadan saa den paa mig til Afsked. O, hvilke Øjne havde dog det prægtige Dyr! Du skal ikke bryde dig om, at du har vundet Garn paa min første Tegning paa Avisen! Du ser, jeg har truffet endnu bedre efter Hukommelsen. Den gode Hund! Hvor jeg længes efter den! Men den tænker vel næppe paa mig; den blev saa usigelig glad, da den saa sin Herre, og sprang op ad ham." Viktor maatte sukke ved disse Ord.

I Esplanaden kom Jomfru Holm de spaserende i Møde med den lille Lise, som hun havde haft med sig i et Besøg. Man gik nu sammen og var ganske nær ved Hjemmet, da det lille Selskab blev standset af en Bekendt, der ingen anden var end den meget omtalte Hund, Tiger, der med Gøen og Glædesytringer kom farende bag efter dem og med en saadan Heftighed sprang op ad Viktor, at Drengen var ganske nær ved at falde. Med ikke mindre Henrykkelse end Hundens modtog begge Børnene den savnede Ven, og først efter et Par Minutters Forløb blev man var, at en velklædt Herre stod ganske nær og hilste Selskabet. Adolf Lidner nærmede sig til Viktor, tog hans Haand og sagde: „Nu! det glæder mig, min lille Ven, at jeg træffer dig her og kan ønske dig et glædeligt Nytaar! Er det din Moder?"... tilføjede han og viste paa Jomfru Holm. „Nej!" raabte Viktor, „der staar min Moder med min lille Søster ved Haanden." Da Adolfs Øjne faldt paa Maria, traadte han ærbødigt et Par Skridt tilbage og tog atter Hatten af. Den unge Kones fine, man kunde gerne sige fornemme Udseende, som blev snarere hævet end fordunklet af hendes nette, men simple Dragt, var ham paafaldende. Han stod et Øjeblik tavs og saa paa Maria, som rødmede og bøjede sig ned til den lille Lise. Jomfru Holm nejede og sagde: „Jeg er vel ikke saa lykkelig, at Hr. Lidner erindrer sig mig? Jeg har haft den Ære at se Dem et Par Gange hos Frøken Grøndal." Adolf svarede med en Forlegenhed, som viste, at han ikke erindrede sig hendes Person, skønt han høfligt ikke tilstod det. Jomfru Holm vedblev med flydende Tunge: „Jo, baade Dem og Deres Hr. Fader og Broder har jeg haft den Lykke at se i de Læretimer, som jeg giver Frøkenen hver Tirsdag og Fredag. Saa det var Deres Hund, den gode Tiger, som kom til os i Julen? Det stakkels Dyr for mod vor Dør med stort Spektakel. De onde Mennesker, som bor oven over os, slog og sparkede den, men vi tog imod den som en god Ven, og Fru Blume, som der staar, og hendes Børn var saa glade for den som for en Guds Gave." De var nu lige ved deres Husdør. Adolf fulgte dem til Dørtærskelen, takkede for deres Godhed imod hans Hund og fjernede sig, fulgt af Tiger, der endnu en Gang løb tilbage og tog en kærlig Afsked med Viktor, der blev staaende i Gadedøren og saa efter den, indtil den med sin Herre var forsvunden om Hjørnet.

„Hvad var dog dette for et Syn?" sagde Adolf til sig selv, „hvor har jeg dog set, naar har jeg dog drømt om disse dunkle, besynderlig rørende Øjne, disse fine Buer af sorte Øjenbryn til dette cendré Haar, denne blænden-

de Hvidhed? Dette Billede har altid staaet i min Fantasi... Men min Gud! Denne Dame erindrer mig dog alt for levende om Maria Seeburg, den lille Pige i Fyen, som jeg holdt saa meget af og kaldte min Søster, og som jeg virkelig rent havde glemt med saa mangen anden Erindring fra min grønne Ungdom. Og dog var jeg ordentlig forelsket i det tolv eller tretten Aars Barn, noget, som vel sjældent er Tilfældet med en Dreng paa en seksten, sytten Aar... Skulde det være hende? Ak, umuligt! Hun kan jo ikke være mere end en tre eller fire og tyve Aar, og denne Fru Blume, som den Anden kaldte hende, er jo Moder til den store Dreng!" Endnu mere tankefuld, mere adspredt, end sædvanlig, kom Adolf hjem til sin Faders Hus, hvor der var Selskab, i hvilket han syntes den mest fremmede.

„Det var jo Adolf Lidner!" udbrød Maria, saa snart hun med Jomfru Holm traadte ind i sin Stue. „Ja vist! Kender De ham?" „Ja, jeg kendte ham straks. Det er jo min Ungdomsven, som jeg daglig har set i min Søsters Hus. De ved jo nok, at da min Moder døde, og jeg kun var syv Aar, sendte min Fader mig fra Altona til min nygifte Søster i Fyen, hvor min elskværdige Anna opdrog mig og var min anden Moder. Adolf Lidner var i Huset hos sin fordums Lærer og gik i Odense Skole; men sine fleste Fritimer tilbragte han i min Svogers Hus, som laa lidt uden for Odense. Der legede vi i Haven som Børn, — hvilket vi jo ogsaa var, — læste sammen og spillede Duetter sammen. Han spiller godt paa Violin. Den sidste Gang, jeg saa ham, reddede han mit Liv: Paa en Spadseretur, vi gjorde i Selskab, løb jeg efter min Søsters ældste Datter, jeg gled og styrtede i Mølledammen. Adolf, der svømmer som en Fisk, sprang ud efter mig og bragte mig straks i Land. Jeg blev syg af Forskrækkelse og Forkølelse, og da jeg kom mig, erfarede jeg, at min Ven og Redningsmand var imidlertid rejst til København for at blive Student, saa jeg ikke engang kunde takke ham for min Frelse." „Men Gud forbarme sig! hvorfor talte De da ikke til ham, nu da De mødtes?" „Ak, jeg mærkede, at han kendte mig ikke igen, og saa ved jeg ikke... saa turde jeg ikke tale til ham, saa blev jeg forlegen." „Det var dog noget sært noget, synes mig." „Ja, nu gør det mig ogsaa ondt. Jeg havde saa gerne talt med ham."

Da Jomfru Holm næste Gang var hos Frøken Emma, indfandt ogsaa Adolf sig. Han hilste den gamle Pige med stor Venlighed som en Bekendt og indledede straks en Samtale, hvori han fandt en villig Hører og Svarer; og som af sig selv drejede Konversationen sig snart om Jomfru Holms Bolig og den Familie, som delte den. Naturligvis erfarede Adolf straks, at Fru Blume virkelig ikke var nogen anden end den fordums Maria Seeburg. „Men," udbrød han, „hvor er det muligt, at hun kan være Moder til saa stor en Søn? Han er dog vist en ti, tolv Aar?" „Ja, han er paa ellevte Aar, men hun er heller ikke hans egen Moder, men baade hans og Pigebarnets Stedmoder." „Hun er Enke? Ikke sandt?" „Jo, Stakkel! hun har saamænd allerede prøvet, hvad denne Verden giver. Hun var meget ung, kun en fjorten, femten Aar, da det gik rent til Agters med Faderen, som havde været en formuende Købmand. Hun maatte da tage Kondition og tjene for Jomfru, og hvad det er for en bedrøvelig Stilling, det ved da nok enhver. Til sidst kom hun til Kammerraad Blume i Fyen. Han var bleven Enkemand og søgte et paalideligt Fruentimmer til at tage Vare paa hans Børn og hans Hus. Der havde hun det nu ret godt, men med eet blev Manden sygelig, og da han mærkede, at hans Endeligt var nær, lod han sig vie til hende, for at hun og Børnene kunde blive sammen, og den Formue, han efterlod, ogsaa kunde blive samlet i hendes Hænder. Der var

nok aparte nogle Familiestridigheder og Vrøvlerier mellem ham og en Broder, hvorom jeg ikke ret ved Besked. Men mod al Formodning smeltede den hele Arv sammen til saa grumme lidt, at hun ikke vilde kunne ernære sig selv, mindre Børnene, naar hun ikke var det arbejdsomme og sparsomme Menneske, som hun er. Lidt Pension har hun ogsaa, men den er meget ringe." Adolf stod stille som i Tanker. Emma betragtede ham opmærksomt og alvorligt. Endelig sagde han: „Altsaa først paa sin Dødsseng lod Kammeraaden sig vie til hende?" „Ja, han døde to Dage efter." „Men," sagde Frøken Emma med et sarkastisk Smil, „den salig Herre havde vel været længere Elsker end Ægtemand?" „Elsker?" raabte Adolf med en fortrydelig Mine, „hvorledes mener De det?" „Jeg mener, at Kammerraaden havde elsket denne Person; deri er vel intet ondt." „Nej, visselig! tværtimod! thi af Sten maatte han have været for ikke at elske saa megen Ynde." Emma skiftede Farve og begyndte hurtigt at arbejde. Jomfru Holm fortsatte den afbrudte Samtale: „Hvad Kærligheden angaar, saa kan jeg ikke sige noget derom; men en stor Agtelse maa jo vist nok salig Blume have næret for hende, siden han har overgivet Børn og al Ejendom i hendes Haand. Derimod har jeg rigtignok tænkt, at hun sagtens har elsket ham, det være sig nu af Taknemlighed, eller fordi han var elskværdig; thi det er kun faa Dage siden, hun sagde, at hun aldrig mere kunde føle Kærlighed for nogen." En Pavse opstod. Adolf gik frem og tilbage paa Gulvet uden at tale. Endelig sagde Frøkenen, at hun havde Hovedpine og kunde ikke længere taale at anstrenge sine Øjne. Jomfru Holm rejste sig, pakkede sine Smaasager sammen og tog Afsked tillige med Adolf. I Entreen hjalp han hende hofligt hendes Kaabe paa og bad om Tilladelse til at maatte besøge hende og forny sit Bekendtskab med sin Ungdomsveninde, en Bon, der med største Beredvillighed blev tilstaaet, og med gensidig Tilfredshed skiltes man ad. Emma derimod var bleven saa forstemt af den foregaaende Samtale, at hun lukkede sig inde i sit Sovekammer og græd; og da hun siden lod sig se, var hun i saa ondt Lune, at baade hendes Fader og Filip Lidner, som spiste til Middag hos dem, samt Husjomfruen, og hvem som ellers kom i hendes Nærhed, ligeledes, — om ikke græd — saa dog blev lige saa forstemt som hun.

Fjerde Kapitel.

Allerede næste Dag gik Adolf til Maria. Hun sad ene med den lille Lise. Jomfru Holm var ude, og Viktor i Skole. Med Glæde ilede hun mod den gamle Ven, der greb hendes Hænder og kyssede dem. „O, min Frue!" sagde Adolf rørt, „kære Maria! tillad Deres broderlige Ven at kalde Dem med det tilvante Navn. De kendte mig i Gaar og vilde ikke tale med mig. Og jeg! hvor var det muligt, at jeg kunde være i Tvivl om, at den, jeg saa, var en anden end De?" „O!" sagde Maria, „der er intet naturligere end det. Det er saa mange Aar, siden vi saas; jeg var jo endnu et Barn." „Men det er dog ganske de samme Træk, det samme Udtryk! Ak Gud! Man tumles om i Verden, den ene Erindring udsletter den anden, men jeg forsikrer Dem, Deres Billede har dog hvilet i Grunden af min Fantasi, næsten mig selv ubevidst, som en sød Drøm; og nu, da De staar for mig, nu er det mig saa levende, da jeg saa Dem sidste Gang. Ved De, naar det var? De saa ikke mig, De laa i Deres Seng og sov, De var syg. Ganske sagte førte Deres Søster mig ind til Dem, for at jeg skulde sige Dem Farvel, inden jeg rejste fra Odense, hvilket skulde ske samme Dag. Men da De sov saa trygt, nænnede jeg ikke at vække Dem, og kun med mine Øjne

og i Tanken turde jeg tage Afsked med Dem." „Ak!" svarede Maria, „jeg græd mange Taarer, da jeg erfarede, at De var rejst, uden at jeg havde kunnet takke Dem for at have frelst mit Liv; thi jeg var jo besvimet, da De drog mig op af Dammen. Hvor glæder det mig at kunne takke Dem nu!" tilføjede hun, idet hun rakte ham Haanden, som han trykkede til sit Bryst. „O! jeg fortjener ingen Tak!" raabte han, „det var sandelig ingen Heltegerning. At springe i Vandet er for mig ikke større Fare end for en anden at ro i en Baad."

Tiger var fulgt med sin Herre og havde allerede indtaget sin bekendte Plads ved Kakkelovnen, overøst med Lises Kærtegn. Den lille Pige satte sig paa Gulvet hos den, og de genfundne Venner nød imidlertid den Glæde i fortrolig Samtale paa ny at gennemleve deres tidlige Ungdoms smaa Glæder og Sorger.

Maria sagde: „Mit Spring ud i Mølledammen har i senere Aar mangen Gang forekommet mig som et Spring fra al min Barndoms, ja, fra al min Ungdoms Lykke; thi sørgelige Tider begyndte for mig fra den Dag. Først var jeg længe syg, og da jeg kom mig, fik vi Brev fra min Fader i Altona, der forlangte, at jeg inden Vinteren skulde holde mig færdig til at rejse over til ham og bestyre hans Hus. Jeg adlød med stor Smerte. Min Fader var næsten fremmed for mig, han var streng og alvorlig. Jeg var endnu ikke tretten Aar og skulde paatage mig saa store Pligter. Min gode Søster Annas fornuftige Undervisning kom mig her godt tilpas; men Adskillelsen fra hende, min dybe Ensomhed — thi intet Væsen havde jeg, som talte et venligt Ord til mig — alt dette gjorde mig ældre end mine Aar, og siden den Tid har jeg ikke mere været i Stand til at genvinde det uforstyrrelige gode Lune, som man altid tillagde mig i de Dage, da vi spillede Bold sammen i min Søsters Have. Men De spørger ikke til Anna og hendes Mand, der holdt saa meget af Dem?" „O, jeg har ikke glemt disse min Ungdoms Velyndere; jeg har flere Gange erkyndiget mig om dem. Men de sidste Efterretninger var ikke synderlig glædelige; man sagde mig, at Deres Svoger havde nedlagt sit Embede og var flyttet ud paa en stor Landejendom i den ensomste Egn i Fyen, hvorved hans økonomiske Forfatning meget havde forværret sig. Er det sandt?" „Ja, desværre! Det var en meget uheldig Beregning, der bragte min Svoger til saaledes at forandre sin Stilling. Den Gaard, som han troede saa fordelagtig, svarer saa lidt til hans Forventninger, at han ikke er i Stand til at redde sig ud af den største Forlegenhed, dersom ikke hans Broder kan og vil hjælpe ham. I Haab herom er han selv for en Maaneds Tid siden rejst til Trondhjem, hvor denne Broder er bosat. Den stakkels Anna er bleven ene tilbage med sine Børn paa den øde Gaard og kan ikke vente sin Mand hjem førend til Foraaret."

Jomfru Holm saavel som Viktor kom nu hjem og blev meget fornøjede over at finde det kærkomne Besøg, især glædede Viktor sig over Adolfs Ledsager, den gode Tiger. Ved at omtale Drengens Kærlighed til denne Hund kom det som af sig selv, at hans mange Afbildninger af den blev fremtagne og foreviste. Adolf forbavsedes over det umiskendelige Talent, som udlyste af disse Skitser, og tilbød sig i Mangel af en dueligere Lærer til at undervise og vejlede ham i Tegnekunsten, hvori han selv var en udmærket Dilettant. Med udbrydende Henrykkelse kastede Viktor sig om hans Hals. Maria takkede med synlig Glæde, og de Timer blev angivne, hvori Viktor var fri for sine Skoleforretninger, og i hvilke nu Adolf saa ofte som muligt vilde give ham den Undervisning, som længe havde været Genstanden for Drengens højeste Ønske.

Det var blevet sildigt, og Adolf lod sig letteligt overtale til at dele Familiens tarvelige Aftensmaaltid. Begge

Fruentimrene fremtog alt, hvad de besad af smaa, ellers omhyggeligt gemte Sirligheder, for at gøre deres Tebord og simple Anretning saa behagelig som muligt. Det var første Gang, at en kær Gæst havde oplivet deres ensomme Samliv. Og besynderlig livfuld og lykkelig var denne Aften. Usædvanlige Roser blomstrede paa Marias Kinder, Jomfru Holm lo med hele Ansigtet, Børnene sad i stille Henrykkelse med Tiger imellem dem; men ingen var lykkeligere end Adolf. Han syntes som forflyttet til en skønnere Tilværelse, hans Øjne lynede, han var vemodig og lystig paa een Gang og gik endelig hjem i en Stemning, som forbød ham at sove den hele Nat uden derfor til næste Dag at berøve ham det nye Liv, som udstraalede af hvert hans Ord og Mine.

Der hengik ikke mange Dage, førend Adolf atter besøgte Marias Bolig og i Egenskab af Tegnelærer medbragte en hel Mængde af Sager, som skulde bruges ved denne Undervisning. Med usigelig Fornøjelse begyndte Lærer og Elev disse Timer, som til begge Parters største Tilfredshed fortsattes oftere og oftere, til sidst næsten daglig. Da det altid var Aftentimer, som maatte anvendes hertil, og disse almindeligvis trak langt ud paa Aftenen, saa fulgte deraf, at Adolf de fleste Aftener var Husets Gæst, ligeledes til alle Parters Fornøjelse. En ny, lykkelig Stjerne opgik over de nøjsomme Fruentimmers ydmyge Bolig. En deltagende, aandrig, altid livlig Ven oplivede nu deres ensomme Aftener, og desuden forskønnedes deres huslige Tilværelse ved tusinde Smaating, der ligesom kom af sig selv; paa saa delikat en Maade forstod Adolf at anbringe sine smaa Velgerninger. Han plejede altid at henvende sig til Jomfru Holm for at bede om Tilladelse til at maatte sende af de mange Slags Produkter, som han i denne Hensigt lod komme fra sit Gods, af Frugt, Vildt og meget andet; og naar man nu en Aften festligt skulde nyde af dette med hinanden, bragte han selv nogle Flasker fin Vin, som han skjulte under sin Kappe og listede sig til at sætte ud i Køkkenet, anbefalende dem til Stines Omsorg, med en Forsigtighed, som om han stjal dem i Stedet for at bringe dem. Naar Stine ved en saadan Lejlighed blev adspurgt, gav hun altid det Svar: „Det ved jeg ikke. Det maa Nissen have bragt herind. Det er skrækkeligt, hvor Nisserne spøger her i Vinter.“ Denne gode Nisse var uudtømmelig i slige smaa Opmærksomheder. Saaledes tog han Anledning af Tegnetimerne til at forære Viktor en Astrallampe, som han sendte tilligemed et Forraad af alt Tilbehør for en meget lang Tid, en Gave, der meget tjente til at opmuntre de hidtil dunkle, lange Aftener. Han havde længe stiltiende bemærket, at Maria intet Instrument havde. En Gang spurgte han hende, hvorfor hun aldrig mere spillede paa Pianoforte; og uden at vente paa Svar genkaldte han hende den Tid, da de havde musiceret med hinanden, og, beklagende sig over, at han nu ingen kendte, der vilde tage til Takke med hans Akkompagnement, fortalte han, at han havde lejet et Pianoforte i forgæves Haab om at kunne lære at spille dette Instrument, som var mere selvstændigt end Violinen; men da han nu intet Brug havde for det, saa vilde det være ham en stor Glæde, om han maatte sende det til hende og forny ogsaa i denne Henseende deres første Ungdoms Glæder. Maria, der ubeskriveligt havde savnet den Nydelse, som Musikken tilforn havde skænket hende, følte en inderlig Fornøjelse ved dette Forslag, men sagde dog med rødmende Kinder: „Kære Lidner, De griber saa vennehuldt enhver Lejlighed til at overøse mig og mine med Godhed, at jeg ikke ved, hvorledes jeg skal takke Dem, og yderst forlegen vilde jeg være ved at modtage saa meget godt af Deres Haand, dersom jeg ansaa Dem som en fremmed. Men det gør jeg ikke. Disse Erindringer fra vore tidlige Aar, den

Lykke at møde Dem, saa ganske den samme som dengang, har opfrisket den søsterlige Hengivenhed, som jeg i den Tid nærede for Dem. Det forekommer mig aldeles, som om De virkelig var min Broder, og jeg sætter Dem i mit Hjerte lige saa højt som min Søster Anna, som altid var Halvdelen af min egen Sjæl.“ Saa kærlige som disse Ord end var, saa megen Betydning de end havde i Marias Mund, saa var der dog noget i dem, som smertede Adolf. Pianofortet saavel som Musikalier blev imidlertid bragt til Marias Bolig, og en ny Tilvækst af ædel og uskyldig Nydelse, en ny Anledning til at være sammen blev herved vundet, og al den Tid, som Adolf var i Stand til at unddrage fra sømmelig Opmærksomhed for sin Fader og dennes Omgangskreds, tilbragte han i det simple Hus paa Toldbodvejen. Og heller ikke er det muligt at blive modtagen med større Hengivenhed end den, som her fra alle Kanter kom ham i Møde. Maria greb hvert lille Vink om, hvad der kunde behage den kære Ven, og mangen Midnat saa hende sidde ene ved Lampens Skin og med et fornøjet Ansigt flittigt arbejde paa alle Slags smaa Gaver til ham, hvilke i Smagfuldhed og Opfindsomhed erstattede, hvad de manglede i Værdi.

Naar et Forhold er saa lykkeligt, at man kan sige, det er ligefrem beaandet af en paradisisk Fred, da er det ogsaa, som om den gamle Fjende fra Paradiset misundte den faldne Menneskeslægt denne Ro. Der hører saa lidet til at forstyrre et saadant Forholds rene Fred. En ringe Ting, et Ord, opvækker de slumrende onde Magter. En Gang, da Adolf saa Maria arbejde med Anstrengelse og ytrede Bekymring over, at hendes Stilling ikke var hende værdig, sagde hun: „Jeg er ingenlunde at beklage. Jeg beder Gud, at ingen Forandring maa afbryde det Liv, jeg har levet i Vinter. Hos mine Børn, hos Dem, min broderlige Ven, ja, endogsaa hos den vel noget indskrænkede, men gode Jomfru Holm føler jeg mig lykkelig. Med Tak til Gud paaskønner jeg den Fred, som er i mit Hjerte og i mine Forhold. Ingen Strid, ingen Disharmoni, kun Ro og Kærlighed. Jeg tænker, at denne Tilstand hører til Guds Rige her paa Jorden, hvorimod de brændende Ønsker, de heftige Lidenskaber er de dæmoniske Indskydelser, som forstyrrer vor stakkels menneskelige Tilværelse.“

Ogsaa disse Ord forvirrede og bedrøvede Adolf, thi for længe siden havde han tilstaaet sig selv, at brændende Ønsker, lidenskabelig Kærlighed havde bemestret sig hans Sjæl, og ikke kunde han antage disse Følelser for dæmoniske Indskydelser. Hans Haab, hans højeste Attraa var, at Maria skulde blive hans Hustru og give ham Ret til at leve for hendes og de Børns Lykke, som hun kaldte sine. Tilstaaelsen af disse redelige og hjertelige Ønsker svævede ofte paa hans Læber, men Marias rolige, rent søsterlige Tone imod ham bandt hans Tunge.

„Hvad skal jeg tænke?“ sagde han i sine Samtaler med sig selv, „elsker hun mig slet ikke? Inderlig kær er jeg hende dog, det er tydeligt. Hun længes efter mig, naar jeg er borte. Naar jeg, som en Gang imellem er Tilfældet, tilbringer nogle Dage ude paa min Gaard, kalder hun saadan en Tid „„de triste Dage““. Hun ser paa mig med saa milde Øjne, hun søger at gætte mine smaa Ønsker og retter sig stedse efter dem. Kan alt dette være det blotte Venskab?.... Men mangen Gang er det dog, som om hun med rene Ord vilde sige mig, at hun ikke saa mig med andre Øjne end en Venindes, en Søsters, som hun stedse siger, saa at disse Ord „„Broder og Søster““ næsten er mig forhadte. Men hun er saa uskyldig. Hun er meget yngre end hendes Aar. Hun elsker mig maaske uden selv at vide det. Hun kender ikke Kærlighed. Dog — hvad sagde en Gang Jomfru Holm?

den hæse, uheldvarslende Fugl! Maria, sagde hun, havde paastaaet, at hun aldrig mere kunde føle Kærlighed for nogen, thi hun havde elsket sin afdøde Mand. Hendes Mand! Det Ord gaar mig som en Gift igennem alle Aarer! to Aar var hun i hans Hus ene hos ham og de Børn, som hun elsker med en Ømhed, der næsten synes unaturlig, dersom hun ikke elsker deres Fader i dem. De er smukke! Han var vel ogsaa smuk! Naar Viktor slynger sin Arm om hende og kysser hendes Kind, saa ser hun paa ham med saa kærlige Øjne. Han ligner vist sin Fader. Den tossede store Dreng! hvad skal det ogsaa sige, at han tør kysse hende!... Hvad falder mig ind! I Forgaars, da hun sad paa en Skammel og slyngede Armen om Lise, der stod ved Siden og lagde sin Kind til hendes Skulder, og jeg, henreven af hendes himmelske Yndighed, kom til at sige: „„De forener de to skønneste og ellers uforeneligste kvindelige Værdigheder: De er Jomfru og Moder, ligesom Deres hellige Navne, hvis jordiske Billede De ogsaa er i Skønhed, Fromhed og Renhed““ — da skiftede hun Farve, Taarerne kom hende i Øjnene, hun bebrejdede mig mine Ord og sagde: „„Det er formasteligt at ligne mig ved den hellige, med hvem jeg intet har tilfælles uden Navnet““ — og med et Suk tilføjede hun: „„Gud være mig Synderinde naadig!““ O min Gud! min Gud! hvad betyder alt dette? Nej, nej! Saadanne afskylige Mistanker er Synd, de er dæmoniske Indskydelser!“

Og ikke Uret havde Adolf i denne sidste Bemærkning, for saa vidt man kan sige, at en Gnist fra Helvede blander sig med den himmelske Ild i et Menneskes Bryst, som bevæges af en lidenskabelig Kærlighed. De fredelige, skønne Dage i hans Samliv med Maria forstyrredes efterhaanden mere og mere af den mørke Skumring, der undertiden pludselig greb ham og lige saa pludselig forsvandt for at give Plads for en ubændig Glæde, en ydmyg Tilbedelse af Genstanden for alle disse Sindsbevægelser. Hans Skinsyge tiltog med hver Dag, det smertede ham, at han ikke kunde være alt for h e n d e, som var alt for ham, og hendes store Kærlighed for Børnene, hendes Ængstelighed ved den blotte Tanke om nogen Fare, som kunde true dem, hendes Længsel efter Viktor, naar han blev længere i Skolen end sædvanligt, var for den forelskede Adolf en Kilde til martrende Følelser. I mangt et Øjeblik var han saa lidt Herre over sig selv, at han ikke kunde skjule den Uvillie, han især følte mod Viktor, der næsten forekom ham som en Medbejler. Det var kendeligt, at han søgte at fjerne ham, og især naar han tilbragte Aftenen der i Huset, paaduttede han Viktor, at han var søvnig og nødte ham med gentagne Paamindelser til at gaa til Sengs. Den uskyldige Dreng, der med sin hele Sjæl hængte ved sin fordums kærlige Lærer, fortvivlede over denne Forandring i hans Omgang imod ham og beklagede sig under fire Øjne med Maria, bitterligt grædende.

Maria følte sig overordentlig forvirret og forstemt over alt dette; hun mærkede, at naar hun stod paa sin og Viktors Ret, gjorde hun kun ondt værre, og søgte derfor med kvindelig Finhed at jævne og formilde disse Ubehageligheder, saa godt hun kunde. Med Længsel ventede hun en Lejlighed til at tale fortroligt med Adolf om hans forandrede Væsen; men hendes naturlige Frygtsomhed og hendes Angst for at saare og bedrøve den saa kære Ven forvoldte, at hun lod mangen saadan Lejlighed gaa unyttet forbi.

Endelig en Gang, da de var ganske ene, tog hun Mod til sig og bad ham med broderlig Fortrolighed at meddele hende, hvilken Sorg og Uro, der, som det syntes, betyngede hans Sind. „Hjælpe kan jeg jo sagtens ikke,“ sagde hun, „men dele Deres Bekymring og med kærligt Hjerte tage min Part af den, det kan jeg. Og

vilde dette dog maaske ikke lette den?“ Adolf var rørt og raadvild. Tilstaaelsen om hans Kærlighed, om hans Lidelser svævede paa hans Læber, men hans Skinsyge, hans Mistanke skammede han sig for at bekende. „Ak, kæreste Maria!“ sagde han dybt bevæget, „lyksalig vilde jeg kalde den Time, da jeg turde udøse mit Hjerte for Dem; men jeg er saa bange, at mine Bekendelser, naar jeg skal aflægge dem med den Aabenhjertighed, som jeg skylder Dem, kunde berøve mig noget af Deres Godhed, uden hvilken jeg ikke kan leve. Een af mine Sorger vil jeg begynde med at aabenbare Dem; men den udkræver et fortroligt og aabenhjertigt Svar af Dem. Tør jeg haabe det, om ogsaa mit Spørgsmaal kunde synes udelikat? De fordrer den Ære at fordre Fortrolighed af mig; tør jeg gøre Krav paa det samme af Dem?“ Maria saa alvorligt paa ham og sagde derpaa efter et Øjebliks Betænkning: „Ja! jeg skal svare Dem ærligt og sandfærdigt.“ Adolf vedblev med usikker Stemme: „Den Tanke trykker mig, at jeg finder Deres Skæbne saa langt under, hvad den burde være, og at jeg frygter, at det ikke er ydre, men indre Aarsager, som forhindrer Deres Tilfredshed.“ Maria afbrød ham: „Jeg er tilfreds. Det har jeg tilforn sagt Dem. Deres forandrede Sindsforfatning er min eneste virkelige Sorg. Det øvrige er ikke værd at tale om.“ „Nej, min kæreste Maria! Det tror jeg ikke. Jeg frygter, at det ikke staar i menneskelig Magt, ja, at det endogsaa ligger udenfor Mulighedens Grænser at gøre Dem lykkelig. Med eet Ord, jeg tror, at De har elsket Deres afdøde Mand saa højt, at Deres Glæde her i Verden er begravet med ham. Er det ikke saa?“ Maria nedslog Øjnene, men efter et Øjebliks Tavshed løftede hun atter sit himmelklare Aasyn og sagde frimodigt: „Nej, De tager fejl. Jeg har aldrig elsket den afdøde Blume, og jeg kan sige med Sandhed, at jeg kun meget lidt har kendt ham, skønt jeg i hele tre Aar har levet i hans Hus og bestyret det med samme Raadighed, som om jeg var dets Frue. De vil maaske efter denne Tilstaaelse finde det mildest talt udelikat, at jeg har med et helligt Baand ladet mig binde til denne Mand, men tillad mig derfor at forklare Dem de Bevæggrunde, der ledede mig og — som jeg haaber — undskylder mig.“ Adolf var henrykt, Glædestaarer stod i hans Øjne, han kyssede Marias Haand og raabte: „O tal! tal, min bedste Veninde! skjul intet for mig! Vær vis paa, at jeg optager hvert Ord, De betror mig, i et trofast Hjerte!“

„De ved, “sagde Maria, idet en yndig Rødme farvede hendes Kinder, „De ved, at jeg i min første Ungdom i nogle Aar var Lærerinde hos en Embedsmands Børn. Jeg havde ikke Mod til at forlade denne Familie, skønt min Stilling var temmelig tornefuld. Det hændte sig nu, at Kammerraad Blume, som var beslægtet med Huset, mistede sin unge Kone. Han rejste til Hamborg for at adsprede sig og besøgte ved denne Lejlighed mine Husfolk. Han behøvede et Fruentimmer til at bestyre sit Hus og til at have Omsorg for de moderløse Børn; han troede i mig at finde, hvad han søgte, og da den Familie, hos hvem jeg opholdt mig, ikke vilde modsætte sig hans Ønske, fulgte jeg ham straks til Odense, hvor han boede. Her var jeg lykkelig, thi uden at tale om, at jeg daglig kunde omgaas mine bedste og eneste Venner, min Søster og Svoger, havde jeg en Virkekreds ganske efter mit Sind og en Frihed, hvis Sødhed jeg efter saa mange Aars Tvang ret kunde paaskønne. Blume havde mange Forretninger, der syntes at være ham en Byrde, og i al den Tid, han kunde unddrage fra dem, holdt han sig skadesløs ved at anvende den til sin Morskab. I en Klub, paa Lystture med sine Omgangsvenner fordrev han alle sine Fritimer. Man kan uden Overdrivelse sige, at

han aldrig var hjemme. Hus og Børn overlod han mig aldeles. Saa stor Tillid til mig maatte naturligvis paalægge mig en dobbelt Iver for mine Pligter, men denne Drivfjeder var ikke engang nødvendig. De smaa, moderløse Børn opfyldte mit hele Hjerte, Lise var ganske spæd, Viktor kun fem Aar. De forekom mig ganske som mine egne Børn, og jeg følte, hvor den moderlige Kærlighed lyksaliggør og ingen Tomhed lader tilbage i Sjælen. Disse gode Dage blev snart forstyrrede. Et ulykkeligt Fald med en Hest ødelagde Blumes Helbred. Han laa længe syg og led meget, og ikke blot af legemlige Lidelser, men den stærke, livsglade Mand saa med Sorg sin Død i Møde, og denne Sindsstemning tiltog kendeligt, hver Gang han fik Besøg af en Broder, med hvem han i sine sunde Dage næsten slet ikke havde haft nogen Omgang. Dette raa og hjerteløse Menneske talte stedse til den syge om hans nærforstaaende Død og antog for afgjort, at det da vilde tilfalde ham som Børnenes Formynder, at bestyre deres Formue og Opdragelse. „„I forkælede Unger!““ sagde han i den syge Faders Nærværelse, „„I skal komme til at tage Skeen i en anden Haand.““ Til sidst tog Blume ikke mere mod den forhadte Mands Besøg, men derimod underholdt han sig meget ofte med en juridisk Embedsmand i Byen, med hvem det syntes, at han raadførte sig og ordnede sine jordiske Anliggender. En Dag, da denne Mand havde været hos ham, bad han mig sætte mig ved hans Seng, da han vilde tale med mig. Meget rørende takkede han mig for min Omsorg for hans Børn, ytrede med Varme sin Bekymring for deres Skæbne efter hans Død og foreslog mig at sikre deres og min egen Fremtid ved at lade mig vie til ham, da han i saa Fald ved Testamente kunde indsætte mig til Børnenes Formynderske. Jeg blev meget forbavset ved denne Tiltale og kunde ikke straks indvilge i hans Ønske. En indre Stemme talte mod denne Handling. En Forbindelse, som jeg ellers aldrig vilde indgaa, skulde jeg knytte i det Haab, at Døden straks skulde løse den? Med saadanne Følelser skulde jeg give min Haand til en Mand, som jeg skyldte Taknemlighed, og hvis gode Hjerte jeg i hans Sygdoms Tid havde lært at kende? Nej, med en saa tvetydig Handling vilde jeg ikke købe en i udvortes Henseende bedre Fremtid. Medens jeg ene og stille sad i disse Betragtninger, kom Børnene løbende ind fra Haven. De holdt nogle lange Grene af Bregner i Hænderne og løb hen til mig, de viftede mig med de grønne Toppe og omslyngede mig i overgiven Lystighed. Hvor vemodig følte jeg mig ved denne barnlige Sorgløshed i et Øjeblik, hvis Vigtighed de uskyldige ikke anede! I det samme traadte den haarde Onkel ind, og hurtigt for de stakkels Børn hen og skjulte dem i en Krog som smaa Fugle, der bliver var, at en Høg er i Nærheden. Han gik snart, og straks krøb Viktor frem ganske alvorlig med den lille Lise ved Haanden, der saa paa Broderen med spørgende og ængstelige Øjne. „„Vi er saa bange for Onkel,““ sagde Drengen, „„vi vil ikke lege mere. Maa vi blive hos dig?““ Disse Ord forekom mig som sagte af en højere Stemme. Med en Kærlighed, som gennemstrømmede mit hele Væsen, omfavnede jeg de yndige Børn og gik straks ind til deres Fader, takkede ham for hans Tillid og lovede at fortjene den i Liv og Død. Han syntes mere rolig efter denne Samtale. Tre Dage efter blev vi viede, og ti Dage efter besøgte jeg med Viktor hans Grav.“

Adolf havde lyttet til denne Beretning i en Spænding som et Menneske, der hører en Dom oplæse, der gælder hans Ære og Velfærd, og ingen frikendt kan med mere lettet Sind takke Gud og Mennesker end han i dette Øjeblik. Han greb Marias Hænder, kyssede dem med taarefulde Øjne og med saa varme og begejstrede Ud-

brud af sin Glæde over hendes Fortræffelighed, at hun undseelig trak sig tilbage, og en dunkel Anelse om hans sande Følelser for hende berørte hendes Sind. Men denne Anelse blev dog ikke til Tanke. Uden at vide hvorfor rødmede hun heftigt, men glædede sig dog over sin Vens lykkelige og frie Stemning.

De blev afbrudte af Viktor, der kom hjem fra Skolen og traadte meget frygtsomt ind, da han saa Adolf. Med den Børn egne, skarpe Takt havde han en Fornemmelse af at komme til Ulejlighed. Men den nu aldeles forvandlede Ven gik ham i Møde med større Venlighed end nogen Sinde, lod sig forelægge hans sidste Tegninger, roste ham, lovede næste Dag at komme igen og fortsætte deres Tegneøvelser, underholdt sig med ham og udslettede i den bløde, barnlige Sjæl enhver ubehagelig Erindring. Han skulde denne Aften være hjemme hos sin Fader, hvor der var et lille Selskab. Saa sent som muligt tog han Afsked og ilede hjem som baaren paa Glædens og Haabets Vinger.

Da han var gaaet, sagde Jomfru Holm, som var kommen hjem lidt i Forvejen: „Naa, min rare lille Frue! Nu kommer nok den Lykke, som jeg har spaaet, og det snarere, end jeg havde tænkt. Saadan en Mand er Vorherre!“ Dette var Indledningen til et Tema, som hun allerede længe daglig foresang Maria, om Adolfs Kærlighed og Hensigter, som ingenlunde kunde kaldes broderlige. Maria lo og sagde: „Ak, kære Holm, De ser mig virkelig i et alt for gunstigt Lys. De er som en kærlig Moder, der i enhver ugift Mand tror at se en Frier til hendes Datter. Men hvad den gode Adolf Lidner angaar, saa er de Baand, som sammenbinder os, af en ganske anden Art end de, som den saakaldte Kærlighed knytter. Ungdomserindringer, en kær Vane til at betro sig til hinanden, urokkelig Tillid, lang og prøvet Troskab — o, min Gud! — er alt dette ikke de bedste Bestanddele af Kærligheden? Er et saadant Forhold ikke alt for skønt til at taale mindste Forandring? Jeg ønsker ingen, og Lidner tænker vist heri som jeg.“ „Det tror jeg ikke. Han er et Mandfolk og ikke mere Helgen end en anden. Men med alt det vil jeg dog af Hjertet glæde mig og lykønske Dem, naar jeg maa se ham som Deres Mand og Børnenes Fader.“

Under denne sidste Replik var Viktor traadt ind i Værelset og studsede ved at høre de nys udtalte Ord. Han gik hurtigt hen til Maria og saa paa hende med et ængsteligt spørgende Blik. „Hør, Viktor!“ vedblev Jomfru Holm, „var det ikke rart at have en god Fader?“ „Min Fader er død,“ sagde Drengen alvorligt. „Din Moder er jo ogsaa død, og du har faaet en ny Moder, som du er glad for; saadan kan du ogsaa faa en ny Fader.“ „Men Herregud! Saa havde vi jo hverken Fader eller Moder.“ „Naa, nu snakker du da som en Kødpølse. Din store Dreng! Du maa da selv kunne indse, at der ikke er Mening skabt i din Tale.“ „Jo,“ sagde Maria, „for mig er der Mening i hans Ord.“ Hun rakte Haanden mod Viktor. Han kyssede den med blussende Kinder og sagde sagte: „Jeg kan ikke erindre min første Moder, jeg har aldrig haft noget andet Menneske at adlyde end dig, jeg elsker dig som din egen Søn, og har altid været dig lydig.“ Lise, som uden at forstaa, hvad de ældre talte, dog synes at ane, at der var noget usædvanligt, kom ogsaa til, lagde sit Hoved kælende i Marias Skød og saa paa dem alle med en vis Frygtsomhed uden at vide hvorfor. „Se, kære Veninde!“ sagde Maria, „saaledes er mine Forhold. Vilde det ikke være Synd med formastelig Haand at indgribe i dem? Er de ikke ogsaa for gode til at forandres?“

Disse Marias Ytringer var visselig hendes Hjertes ærlige Mening, og skønt hun vel ikke aldeles kunde frikendes fra at høre til de blinde, som ikke vil se, saa var der dog ogsaa me-

get, som gjorde, at hun virkelig ikke saa. Thi foruden hendes oprigtige Ydmyghed, hendes Uvidenhed om den Magt, hendes Yndigheder udøvede, var der ogsaa i Adolfs Tone imod hende noget, der maatte bestyrke hendes Sikkerhed i Henseende til deres Forhold: thi i Forening med al hans Lidenskab, al hans Skinsyge, var der i hans Kærlighed saa stor en Del af Venskab, af Ømhed og Inderlighed, at Lidenskabens Ild derved blev mildere og ligesom tilsløret; og skønt det ikke kan nægtes, at hans heftige Paroksysmer vel i den senere Tid havde overfaldet ham i Marias Nærværelse, saa er det ogsaa vist, at et Blik, et Ord af hende kunde stille dem, og at den Mildhed, den bestandige Rolighed, som var udbredt over hendes hele Væsen, virkede beroligende paa ham og holdt hver lidenskabelig Ytring saa meget tilbage, at den endnu kunde tilskrives en varm, broderlig Hengivenhed. Marias Ønske, at forklare alt paa denne efter hendes Mening bedste Maade, fjernede ogsaa enhver anden Tanke. Udelikat og uværdig fandt hun enhver Bestræbelse for at indblande fremmede Følelser og Planer i saa rent et Forhold.

Femte Kapitel.

I Adolfs Kreds var hans hyppige Besøg hos Maria ingen Hemmelighed, uagtet han selv ikke talte derom, og de andre heller ikke indbyrdes endnu havde afhandlet denne Materie. Hans Broder, der først havde erfaret noget om det, nævnede det først for sin Fader, men kun løseligt i Samtalens Gang. Obersten, som i sin Søns daglige Gang til en ung, smuk Enke i ringe Kaar saa en almindelig forbigaaende Kærlighedshistorie, var langt fra at bekymre sig om sligt. Filip, der i denne Henseende rigtigere bedømte Adolfs Tænkemaade, havde et ganske andet Begreb om dette Forhold, men glædede sig særdeles ved at vide sin Broder paa en Vej, hvor deres Planer ikke stod i Fare for at karambolere. Den eneste, som denne Sag havde foruroliget noget, var Emma. De Formodninger angaaende hendes Sindelag mod Adolf, som Obersten i hin Samtale havde ytret for denne, gjorde visselig hans psykologiske Talent al Ære. For Emma, som var vant til i enhver ung Mand at finde en mer eller mindre erklæret Tilbeder, var det en pikant Opgave at besejre en Oprører, der syntes at trodse al i hendes Omgangskreds indført god Orden. Det frie og mandige i Adolfs Væsen, det gehaltrige i hans Samtale var desuden tiltrækkende for den unge Pige, der ikke manglede Forstand til at skille Guld fra Glimmer.

Straks efter Adolfs Samtale med Jomfru Holm i Emmas Nærværelse havde hun søgt at udforske denne sidste for saa nøje som muligt at blive bekendt med den ubekendte, som lod til at interessere Adolf. Saa velvilligt som Jomfru Holm end udbredte sig over sin Husvenindes Fuldkommenhed, saa var der dog i hendes Skildring af Marias Personlighed en vis Bleghed og Sygelighed, der mod hendes Villie gav den æteriske Skikkelse et mat og falmet Anstrøg. Hvad hendes Talenter angik, saa var det især de huslige, som tog sig ret ud i Beskrivelsen, og skønt den velmenende Talerske ogsaa søgte at udhæve det øvrige og fortalte om Marias Sprogkundskaber, der satte hende i Stand til selv at undervise sine Børn og gjorde hende fuldkommen duelig til alene at paatage sig Datterens Opdragelse, om hendes færdige Pianofortespil og behagelige Sangstemme: saa blev det dog ved Emmas nærmere Inkvisition klart, at hun vel havde ret gode Sprogkundskaber, men ingen Øvelse i at tale andre Sprog end Dansk og Tysk, og at hun i Musikkens Udøvelse indskrænkede sig til smaa Sange og mindre vanskelige Kompositioner for Pianoforte. Det blev altsaa

indlysende for Emma, at denne Medbejlerinde stod alt for langt under hende til at burde blive hende farlig; og saa gerne som Jomfru Holm end hørte sig selv tale, og saa lidt hun end forstod at veje sine Ord, saa var hun dog verdensklog nok til at omtale Adolfs Besøg hos dem og hans Opmærksomhed for Maria med en særdeles Diskretion, for at ikke mindste Skygge skulde falde paa hendes Veninde, hvorvel hun derhos i sit stille Sind inderligt jublede over den Erobring, som hendes simple Hjem havde frarevet det rige Hus og sammes Frøken, der altid behandlede hende med en vis Fornemhed, af hvilken Aarsag hun heller ikke var den unge Dame synderlig gunstig.

Saaledes stod Sagerne den Aften, da Adolf kom hjem, let som en Fugl, hvis bundne Vinger pludselig er løste. Det var silde, man havde ventet paa ham for at gaa til Bords. Under Maaltidet faldt Samtalen paa en Bynyhed, som udgjorde Døgnets Konversationsemne. En fælles Bekendt havde nemlig brudt sin allerede et Par Aar gamle, offentlige Forlovelse for i samme Øjeblik at indgaa en betydelig Mesalliance. Man talte frem og tilbage om denne Historie. En i Selskabet brød aldeles Staven over Delinkventen, en anden paatog sig hans Forsvar. Obersten slog sig til dette sidste Parti, hvad den brudte Forlovelse angik, og sagde: „Det er dog alt for haarde Konditioner, der paalægges et stakkels Menneske, at fordi et eneste ulyksaligt, ubesindigt Ord en Gang er fløjet ham af Munden, saa skal dette Ord som en Jernlænke lægges ham om Benet som en sand „„Klotz am Beine““ for al hans Levetid — et lille Ord, som han en Gang har sagt maaske i en halv Rus, maaske paa et Bal, fortumlet af Musik og Galopadevals, eller i Ungdomssværmeri eller endogsaa i et fortvivlet Humør. Imidlertid gaar Aar og Dage hen. Han faar Tid til at besinde sig. Den Rose, han vilde plukke, har tabt Blad paa Blad, der er ikke stort tilbage uden Torne, men det hedder sig dog: „„Grib Tornen, min Ven! Du har forpligtet dig dertil!““ det er paa min Ære tungt for Kød og Blod.“ Den førstnævnte Herre, som spillede Aktors Rolle i Sagen, sagde, at det var noget, som i alt Fald ikke passede ved denne Lejlighed, thi den forladte Brud var ung og smuk, og Emma tilføjede: „Han kan saa meget mindre undskyldes, som hun ikke blot er smuk men talentfuld i højeste Grad; hun taler Fransk og Engelsk og endogsaa Italiensk med en Accent som en indfødt, hun spiller paa flere Instrumenter og maler til Fuldkommenhed.“ Filip afbrød hende: „Ja! Og den lille Grisette, som han nu har ægtet, er rent uvidende og uopdragen, saa nu kan han til Straf kede sig ihjel med hende, i Stedet for at han med den anden aldrig havde haft noget tomt Øjeblik.“ Defensor tog nu til Orde og sagde: „Ja, alt dette taaler visselig mange Modifikationer og nærmere Oplysninger. Smuk, talentfuld er hans forrige Kæreste, det er sandt, og med disse Fortrin gjorde hun hans Erobring; og deres Forlovelse fandt straks Sted, hvorved han kun adspurgte en ren Forlibelse, hun kun sin Forfængelighed; thi elsket ham har hun aldrig. Det er en sand Hverdagshistorie, hvoraf der foregaar mange mellem Aar og Dag. Et nærmere Bekendtskab lærte ogsaa ham, hvis Sag jeg her plæderer, at hans tilbedte var fordringsfuld, lunefuld, ubehagelig i daglig Omgang, kun elskværdig for de fremmede, egentlig hvad j e g vil kalde uopdragen, medens derimod hans unge Kone er elskværdig, from, huslig og elsker ham, saa jeg vel tør vove den Paastand, at han ikke staar nær saa megen Fare for at kede sig med hende som med den glimrende Dame, uagtet hans Kone rigtignok mangler alt det, som udmærkede den anden. Jeg, som har set Sagen nærved, kan ikke fordømme ham.“ „Og jeg,“ udbrød Adolf,

som ikke har set Sagen nærved, jeg frikender ham for min Del, ja, jeg vil endogsaa bekende, at jeg i hans Sted havde gjort det samme. Man gifter sig for sin egen Skyld, ikke for Publikums; det kan kun lidet hjælpe mig, at min Kone taler Italiensk med Accent som en Indfødt, dersom denne Accent ikke har nogen italiensk Velklang for mig, dersom hun ikke i vort Modersmaal har Toner, der synger min Heftighed og mine Sorger til Ro og vækker min bedre Sjæl." Filip sagde: „Gør de skønne Kunster ikke netop dette?" „Jo! og derfor fordrer jeg nnetop,, at den, jeg elsker, skal være gennemtrængt af deres Aand, mærk vel: af deres Aand! thi mangen udøver en og anden af dem endogsaa fortrinligt uden selv at være gennemtrængt af Kunstens Aand." „Ja, hvad vil det sige?" spurgte Obersten, „jeg har vel kendt Virtuoser paa Instrumenter, i Sang, i Dans og deslige, om hvem man kunde paastaa, at de saa lidet var Mennesker med Aand, at deres eget Talent egentlig var at betragte som et medfødt Instinkt, men den, som selv har Sans for Kunsten, maa dog vel kunne kende, om Aanden mangler eller ikke." „Ja, den som selv har Aand, vil kende det, men Mængden ikke. Det middelmaadige er dens rette Element." „Men for nu ikke at komme af de hundrede i de tusinde," sagde Filip, „til hvilken Grad af Mesterskab vil du vel, at et Fruentimmer skal udøve Kunsten?" „Jeg forlanger slet ikke, at hun skal udøve den, hvad man almindeligt forstaar ved at udøve den." „Hvorledes skal hun da være gennemtrængt af dens Aand? Ved Kunst er det vel en nødvendig Betingelse, at den maa udøves?" „Ak!" sagde Adolf med en næsten undseelig Mine, „jeg føler vel, at jeg her har indladt mig i en alt for vanskelig Materie, som jeg selv ikke har Talent til at udvikle med den tilbørlige Klarhed; og dog er dette mig et kært Emne, hvis Sag jeg nødig vilde skulde tabes ved min Mangel paa Dygtighed." Med en komisk Højtidelighed rettede han sig paa sin Stol, lagde Servietten fra sig paa Bordet, rømmede sig og sagde:

„Ærede Auditorium! behag med Opmærksomhed at høre mig og med billig Skaansel at bedømme mit ulærde Foredrag. Jeg har læst etsteds, at i hin bedre Verden vilde Kunsten forsvinde af den Grund, at alting der maa være Skønhed. Den Sætning vil jeg tage til Tekst for min Tale. Den Kunst, som man vel med Rette kan kalde Grunden til alle Kunster, hvis Aande vel maa føles i enhver af dem, dersom den skal kaldes Kunst, er Poesien — derom er vi vel alle enige. Enhver siger: „„Der er noget forunderligt i den Musik, der ligesom hæver Sindet over denne Jord, — der er noget i det Maleri, som flytter mig bort fra det Sted, hvorpaa jeg staar — der er noget i den Skuespillers Fremstilling, der, uagtet hans Rolle ikke hører til den rørende Genre, bringer mig Taarer i Øjnene."" Hvad vil dette sige andet, end at den poetiske Bestanddel i disse Præstationer træder frem og griber Følelsen; thi det er i ethvert Kunstværk kun Poesien, som begejstrer. Naar jeg altsaa siger: „„Den, jeg skal elske, maa være gennemtrængt af Kunstens Aand,"" saa mener jeg hermed, at hendes hele Sjæl skal være gennemtrængt af Poesien i dennes højeste Forening med Religion og Kærlighed, at hun skal være alle Vegne fulgt af disses Følgesvende, saasom Ydmyghed, forenet med kristeligt Mod, Beskedenhed med Værdighed, sand Dannelse, som vel ikke i sin hele Betydning kan være til uden Bekendtskab med de skønne Kunster, men vel uden at man selv kan udøve dem. Jeg taler her om et kvindeligt Væsen, ikke om en Mand. De mandlige og kvindelige Dyder er ikke de samme; jeg tror, at Sjælene maa have Køn, og at de i al Evighed vil blive forskellige, og derfor vil jeg her tilføje: Det Billede, som foresvæver mig, skal have bevaret sit barnlige

Sind, en uskyldig Visdom skal lære hende ved umiddelbar Følelse det, som vi andre søger igennem møjsomt Studium og lang Grublen. Skønheden skal være uadskillig fra al hendes Handel og Vandel, med eet Ord: hun skal selv være et højt og herligt Kunstværk, som vidner om sin Mester; og den Ro, den Sjæls Opløftelse, som Kunsten skænker os, skal hendes Omgang skænke den, der er saa lykkelig at være hendes Hjerte nær; og saaledes — for at vende tilbage til min Teksts Ord — hun skal allerede her i Livet have anticiperet noget af det Liv i Kunsten, som gør os selv til Kunstværk og venter os der, hvor alt er Skønhed."

De tilstedeværende, som ved de første Sætninger i denne Tale havde ved et sagte Bravo eller andet saadant Udbrud givet deres lystige Stemning til Kende, blev mod Slutningen mere alvorlige. Filip sagde nu leende: „Hør, Adolf! jeg tror at kende din Smag. I det Portræt, du der udkaster af dine stille Ønskers Ideal, mangler sikkert et vigtigt Træk: Hun skal være huslig og ordentlig; Bordet skal være godt besørget, Dækketøjet hvidt og pænt, Værelserne propre og sirlige"..... Adolf afbrød ham: „Ja visselig, det hører ogsaa til den kvindelige Elskværdighed, at dens huslige Hjem bærer Præget af den selv, at alting bærer Skønhedens Stempel, at den, som træder ind i denne stille Helligdom — selv om han som Faust føres derind af Mefistofeles — dog føler sit bedre Jeg opvaagne i „„Grethchens"" lille Kammer. Denne Ro, denne skønne Orden skal være Genskinnet af hendes eget Væsen og Aasyn. Jeg vil kunne sige som Ægtemanden i *L'Ecole des vieillards:* „„Naar denne Stjerne har skinnet for mine Øjne om Morgenen, er min Pande opklaret for hele Dagen;"" og hver min Dag, den være for Resten ond eller god, vil jeg se op til denne Stjerne, ja, i min Dødsstime vil jeg vende mit Blik imod den og tro, at den som hin over Bethlehem vil lede mig til min Sjæls Frelse."

Adolf holdt pludselig inde, halvt forlegen ved at have ladet sig saa vidt henrive af en vis Lyst til ligesom at besynge sin elskede. „Nu!" sagde han leende, „da jeg nu mærker, at jeg umærkeligt — som alt levende — er kommen lige til Dødens Porte, saa er det bedst, jeg standser her og slutter min Tale, anbefalende den til mine ærede Tilhøreres nærmere Eftertanke."

„Talen var jo hel poetisk," sagde den ene af Herrerne. „Gid den være profetisk!" tilføjede den anden, „og paa dette gode Ønske vil vi tømme vore Glas."

For Adolfs jævnlige Omgangskreds — og til denne hørte alle de, som udgjorde dette lille Selskab — var det intet nyt, at han overlod sig til Udbrud af et Slags retorisk Begejstring, naar han forfægtede en eller anden Yndlingsmening. Dog vilde han vel i en sædvanlig, mere besindig Stemning næppe have valgt dette Emne, der let kunde kaste et Lys paa hans hemmelige Tanker. Men hans Samtale med Maria havde opvakt en indre Jubel i hans Sjæl, og i dette lyksalige Lune i et livligt Selskab havde han hemmeligt drukket sin elskedes Skaal i saa mange Glas Bourgogne, at han uden at være beruset dog var ualmindelig eksalteret og oplagt til Aabenhjertighed. Obersten sagde ved sig selv: „Hillemænd! han lader til at være skudt lige i Hjertet. Fanden skulde dog vel ikke friste ham til at begaa en alvorlig Daarlighed? Ja, hvad er herved at gøre? Jeg kender ham for godt til at tro, at Formaninger vilde holde ham tilbage, hvis han har sligt i Sinde."

Faa Dage efter denne Aften rejste Adolf til sit Gods, hvor han mod sin Villie var nødt til at tilbringe nogle Uger, og Obersten tiltraadte ligeledes en længere Rejse, hvorfra han ikke ventede at komme tilbage før Slutningen af August, og da lovede han

paa Hjemrejsen at besøge sin Søn paa hans Gaard.

Paa Emmas Sind havde Adolfs ovenanførte Ytringer gjort et dybt Indtryk. Hun indsaa, at til at vinde det Hjerte, hun ønskede sig, hørte et Værd af en anden Natur end det, hun var stolt af at besidde. Men hvorledes dette Værd dog egentlig var beskaffen, derpaa grublede hun forgæves. Næste Dag efter hin Aften traf Filip hende alvorlig og tankefuld, og deres Samtale faldt efter begges Ønsker straks paa den forrige Aftens Samtaler.

„Jeg forstod kun halvt Deres Broders skønne Tale," sagde Emma spidsfindigt, „for naturlig Menneskeforstand syntes det, som han modsagde sig selv." „Ja, min Broder er en Sværmer, som altid har været stærk i Paradokser; men hvad den angaar, som han i Aftes holdt paa, saa lader den sig bedre forklare praktisk end teoretisk. Ser De, til Dem kan jeg gerne betro, hvad De maaske allerede ved: at han har sin daglige Gang hos en ung Enke, den samme, som er i Kompagni med den gamle Pappegøje, som kommer her hos Dem." „Ja, jeg ved, at Deres Broder besøger Jomfru Holm," sagde Emma stærkt rødmende. „Jomfru Holm? Nej! en god Dag! Den anden besøger han og overvælvælder hende med Artigheder og Foræringer. Det sidste er mig kært, thi det giver dog en Formodning om, at Forholdet ikke er saa ærbødigt, at man kunde frygte for en Mesalliance som den, hvorom der blev talt i Aftes, — endskønt, Gud ved, han er i Stand til, hvad det skal være. Men hvad jeg egentlig vilde have sagt: Hendes Portræt skulde det vel betyde, som han udkastede." „Ligner hun da denne Skildring?" „Aa, ligner? Det er en Symadame, en ubetydelig Person, men sagtens er hun from og godmodig og forstaar sit Husvæsen, thi det er jo de Dyder, som Adolf bedst paaskønner. At saadant et Fruentimmer er uden Pretentioner, er temmelig naturligt, det er hun da nødt til. Det er saadan en, som gaar med en Kaabe, der er vendt een Gang og opfarvet to Gange." „Har De set hende?" „Ja, jeg har mødt hende paa Gaden med Jomfru Holm, og det er ikke længere siden end i Forgaars, da saa jeg hende staa i Vinduet med Armen om en lille Pige, der sad i Vindueskarmen. Det er ellers sjældent, at hun lader sig se ved Vinduet." „Er hun smuk?" „Ja, det er hun rigtignok," sagde Filip udbrydende, men rettede sig selv og sagde langsomt: „Aa ja! saamænd! Det er, ligesom man tager det. Det er en lille, ubetydelig Figur! hun er ogsaa bleg; men hun ser meget ung ud; det er ubegribeligt, at hun skal være Moder til de to Børn, som man ser hende med." Emma befandt sig ikke beføjet til at underrette ham bedre i denne Henseende, hun tav med en misfornøjet Mine. Filip vedblev: „Det er mærkeligt, hvor fornuftige Mennesker, som f. Eks. min Broder, kan blive smagløse, ja, man kunde sige dumme, naar de først begynder at lægge sig efter Originalitet. En Mand med hans stolte Sjæl kan gaa hen og gøre Kur til saadant et ubetydeligt lille Kreatur, medens han næsten daglig har den for Øjne, som forener alle Fuldkommenheder, og som det allerede en en Trøst at kunne se og høre og beundre og tilbede, selv uden Haab." Ved disse Ord sukkede Filip og sendte denne sidste Bemærkning til sin Adresse med et betydningsfuldt Blik og et lille Buk. „Jeg ved ikke, hvem De mener," sagde Emma, „men forudsat, at der i Deres Broders Bekendtskab var en saadan.... saa dannet.... saa elskværdig og talentfuld ung Dame, saa maatte hun jo let, hvis hun ellers vilde, kunne erhverve sig de ringe Dyder, som han sætter Pris paa, og saaledes, sent eller tidligt, rent stikke den anden ud." Filip tav med en bekymret Mine, men svarede endelig: „Ja, Gud bevares, det kunde vel aldrig slaa fejl, naar det var muligt, at en

saadan Dame virkelig vilde nedlade sig saa dybt." Siden tænkte han til sin Trøst: „Det har ingen Nød, om jeg ellers kender Adolf ret; er han først virkelig fangen, saa kan man frit lukke Døren op paa hans Bur, han flyver dog ikke ud."

Samme Dag indledte Emma en ret inkvisitorisk Samtale med Jomfru Holm, af hvilken hun rigtignok erfarede saa meget, at hun indsaa, at Adolf virkelig syntes med alvorlige Hensigter at besøge den forhadte Medbejlerinde. Jomfru Holm troede nu at være saa sikker paa disse Hensigters Alvor og Fasthed, at hun ikke længere kunde modstaa den Fristelse at lade Emma føle, at der gaves stærkere Tillokkelser end de, hun var i Besiddelse af. Dog paastod hun, at Maria, der næsten var at ans som en Helgeninde, ikke nærede uden rene, søsterlige Følelser for sin Ungdomsven og visselig, af Kærlighed til sine Stedbørn og deres afdøde Fader, aldrig vilde gifte sig — noget, som Jomfru Holm halvvejs mente, men dog haabede var af de Hindringer, som vel kunde overvindes. Den gamle Pige sagde dette i den Tanke, at hun derved end mere ophøjede sin Veninde og anede ikke, at hun gød en Straale af Haab i Emmas Sjæl, der tænkte, at under saadanne Omstændigheder vilde der vindes Tid, og at dette som oftest er at vinde Sejr over Kærligheden.

Allerede samme Aften lod Emma den gamle Husholderske kalde og meddelte hende sit Forehavende at ville lægge sig efter Husholdningsfaget, hvortil hun udbad sig hendes Vejledning, hvilken denne med Glæde tilsagde hende, meget forundret for Resten over denne pludselige Beslutning, som hun forklarede sig med den Formodning, at hendes Frøken vel snart tænkte at sætte Foden under sit eget Bord. Næste Morgen begyndte Emma med stor Iver sine nye Forretninger, fast i den Tro, at hun herved erhvervede sig Nøglen til de kvindelige Fuldkommenheder, som fortryllede Adolf. Ikke aldeles Uret havde hun vel ogsaa i denne Mening, thi disse Beskæftigelser, der gør det til en Nødvendighed at sysselsætte sine Tanker med andres Velbefindende, kunde vel være en Begyndelse til at underordne sin egen Villie en almindeligere Lov og saaledes til at opfylde den første Betingelse for kvindeligt Værd. Men allerede denne Begyndelse var ikke saa let, som Emma havde troet. Vant til den Overbevisning, at hun kunde alt, hvad hun vilde, forundrede og ærgrede det hende i disse aldeles ubekendte Farvande at finde flere modstridende Strømme, end hun havde ventet, og det var ikke den ringeste af disse, at hun maatte give efter for Husholderskens bedre Indsigt og ubøjelige Villie, hvoraf der igen flød den Ulempe, at ingen paafaldende Forandring var at kende i Huset, og Emmas Fortjenester altsaa forblev uden al Erkendelse. Hendes Fader var det ligegyldigt, om hans Datter eller en anden besørgede Husholdningen, naar den blot blev besørget, som den burde. Ingen havde saaledes erfaret hendes nye Talenter, dersom hun ikke selv havde udbredt sig over dem. Deraf fulgte vel, at de mandlige og kvindelige Beundrere i hendes Omgangskreds ophøjede Husligheden lige saa meget, som de tilforn havde syntes at ringeagte den; men den, for hvis Skyld alt dette skete, var i denne Tid for det meste fraværende, og naar han i korte Besøg lod sig se i Hovedstaden, var han saa tankefuld og adspredt, at alle Emmas Anstrengelser for at tækkes ham gik ham ubemærket forbi. Ved alt dette gjorde den unge Pige mangen Erfaring om en Modgang, hvis Mulighed hun aldrig havde anet; og de første Lærdomme om denne Resignation, som de menneskelige Vilkaar især paalægger hendes Køn, blev hende givne paa en temmelig haard Maade. Vel kan det ikke nægtes, at hendes brændende Attraa efter at vinde Adolfs Kærlighed egentlig ud-

sprang af hendes Forfængelighed, hendes tilvante Utaalmodighed for at sætte sin Villie igennem; men paa den anden Side var dog en klar Erkendelse af hans Fortrin, en ungdommelig Tilbøjelighed for hans Person saa sandt og varmt til Stede i hendes Sjæl, at hans Genkærlighed vistnok havde formaaet at opvække alt det gode, som en forkert Opdragelse og Omgivelse havde ladet udyrket i denne med Talenter og Færdigheder overlæssede Piges Væsen.

Sjette Kapitel.

Saaledes stod Sagerne, da Adolf i Juni Termin kom til København fra sit Gods. Med denne Ejendom havde det en egen Beskaffenhed. Adolfs Morbroder, som ved Testamente havde indsat ham til sin egentlige Arving, havde Slægtninge i Holsten, som var nærmere til Arven, naar intet Testamente havde fundet Sted. Skønt disse Slægtninge var formuende, følte de dem dog forbitrede over, at den afdøde havde bortgivet Godset og kun tilstaaet dem en Kapital udbetalt til Erstatning. Denne Kapital, som skulde udbetales i bestemte Terminer, der var temmelig langt fra hinanden, var ikke meget betydelig i Forhold til Godsets Værdi, men blev dog ved mange indtrædende Omstændigheder svær at udrede for Adolf; desuden var disse fraværende Arvinger saa strenge i deres Fordringer, og den Kommisionær, de paa deres Vegne sendte til København, forstod saa snildt at dreje Testamentets Ord, at i Mangel af prompte Udredelse af de bestemte Udbetalinger, kunde Ejendomsretten til Godset gøres Adolf stridig eller i det mindste give Anledning til en vidtløftig Proces. Den sidste af disse Udbetalinger stod nu for Døren, og ved sin Ankomst fra Landet modtog Adolf Efterretning om, at den føromtalte Kommissionær ogsaa var i Byen og allerede havde spurgt efter ham. En værre Nyhed kom ham ogsaa for Øre, nemlig, at den gamle Købmand, der havde givet ham Løfte om Bistand, laa meget syg. Han ilede til ham, men fandt ham bevidstløs og fik næste Dag Efterretning om hans Død. Adolfs Bekymring ved denne Lejlighed forøgedes endnu derved, at hans Fader var bortrejst, saa at han ikke vidste, hvorhen han skulde vende sig for i det mindste at faa et godt Raad. Hans Broder, som Tilfældet gjorde til hans fortrolige, opregnede ham mangfoldige Udveje, der ikke tjente til andet end at gøre ham mere forvirret. Mod Aften besluttede han at gaa til Maria. „Raad eller Hjælp kan jeg ikke hente der," sagde han ved sig selv, „men naar jeg ser hendes Ansigt, saa glemmer jeg alle denne Verdens trivielle Sorger."

Disse Sorger efterlod dog et Spor i hans Væsen, som ikke undgik Marias Blik, og da det just traf sig, at de var ene, udspurgte hun ham med en saa øm Deltagelse, at han ikke var i Stand til at dølge Sandheden. Maria rejste sig hurtigt, aabnede sit hemmeligste Gemme, og med blussende Kinder nærmede hun sig Adolf og sagde undseligt: „Se, her er 2000 Rigsdaler i kongelige Obligationer. De er vel lovligen mine, thi en lidt større Sum staar i Overformynderiet som Børnenes Formue, men heller ikke disse anser jeg for min, men for Børnenes Ejendom. Jeg forstaar mig ikke paa slige Pengesager, men jeg tænker, at disse Penge ikke kan være sikrere end i Deres Hænder, og er det saa, saa vil Deres fattige Veninde finde sig rig og lyksalig ved at erstatte den afdøde Købmands gode Villie." „Maria!" raabte Adolf, „er det da ikke sandt, at jeg her skal finde Trøst mod enhver Modgang? Deres og de elskede Børns Ejendom vil De betro i min Haand? Ja, jeg kan ikke indse andet, end at den skal være vel bevaret der; jeg vover at modtage Deres Godhed. Det gør mig alt for

lyksalig, at De skal eje Del i det Gods, som er mit, og at Hjælpen rækkes mig af Deres elskede lille Haand." Med disse Ord greb han denne Haand og trykkede den heftigt til sine Læber. Marias Øjne hvilede paa ham med et Udtryk af Mildhed og Glæde. Hendes Ansigt var ham saa nær, den største Fristelse greb ham til at trykke et Kys paa den lille, rosenrøde Mund; dog vovede han ikke at give efter for dette brændende Ønske, der allerede ofte var overvundet med tantalisk Smerte. Imidlertid gik han paa denne Aften hjem i en sand Glædesrus, ikke saa meget over at være reddet af sin Forlegenhed som ved Tanken om Marias Tillid og Hengivenhed for ham. Desuden forekom det ham som et lykkeligt Forvarsel, at hendes Formue skulde være i hans Værge. Det Haab, at hun snart skulde blive hans Hustru, at hendes egen Fordel saaledes var forenet med hans, var i denne Time saa levende i hans Sjæl, at det syntes ham let at erklære hende den Kærlighed, som han jo umuligt kunde være uvidende om, og som saa meget talte for, at hun delte. Han havde ikke villet modtage Obligationerne, førend han havde stillet den samme Sikkerhed for Pengene, som var tilbudt den afdøde Købmand. Da det endnu ikke var sildigt, gik han samme Aften til en Forretningsmand for at aftale det fornødne. Det var ham en Glæde ved denne Lejlighed at se Marias Navn i et ham vedkommende Dokument, og han fornøjede sig ved at tænke, at han vilde give højere Renter, end hun ellers vilde have erholdt af Obligationerne.

Da han kom hjem, var det sildigt. Det var ham derfor paafaldende, da Tjeneren sagde, at der havde været to Gange Bud fra Etatsraad Grøndals for at bede ham derhen, naar han kom hjem, da man ønskede at tale med ham. Han begav sig straks derhen, og saa snart han traadte ind i Huset, blev han ført ind til Frøkenen. Emma var ene, hun var omhyggeligt og smagfuldt klædt og saa nydelig ud; en jomfruelig Rødme for som en let Sky over hendes Ansigt ved Adolfs Indtrædelse; hun var i dette Øjeblik virkelig fortryllende. Med nedslagne Øjne sagde hun, at hendes Fader allerede var gaaet til Ro, men havde overladt hende den Fornøjelse at levere Hr. Lidner en Billet, hvis Indhold han haabede vilde være ham behageligt. Adolf aabnede hurtigt Seddelen, der var forseglet og lød saaledes: „Da min Datter siger mig, at hun af Deres Hr. Broder har erfaret, at Købmand Jessens Død har sat Dem i Forlegenhed for 2000 Rigsdaler, saa har jeg herved den Ære at melde Dem, at det skal være mig en Fornøjelse at overlade Dem denne Sum mod den Sikkerhed, De selv behager at bestemme."

„Jeg er Deres Hr. Fader overmaade forbunden," sagde Adolf. „Jeg skal i Morgen selv have den Ære at bringe ham min Tak for hans Godhed, som jeg imidlertid ikke for Øjeblikket skal misbruge, da jeg allerede et andet Sted er bleven hjulpen." „Ja saa!" svarede Emma kendeligt forstemt: „Det gør mig.... det vil gøre min Fader meget ondt, at en anden har berøvet ham den Fornøjelse at tjene Dem." Hun paatog sig en lystig, ironisk Mine og sagde smilende: „Vi troede.... De selv sagde forleden — saadan i Samtalens Løb — at der mellem Deres Venner ikke var en eneste egentlig formuende. Da min Fader har det ringe Fortrin at være temmelig rig, saa tænker jeg, at nu kunde jeg uden Hekseri gætte, at De ikke regnede os til Deres Venner, men i Dag"... Adolf afbrød hende: „Min bedste Frøken! jeg ved ikke at erindre mig at have sagt disse Ord, men naturligvis har jeg i det Øjeblik forstaaet jævnaarige, Ungdomsforbindelser, hvad man saadan almindeligt forstaar ved Venner, ikke en ældre Velynder som Deres Hr. Fader"... „Eller en yngre Velynderske som mig, paa hvem der er saa meget at udsætte,

at en Mand som Hr. Adolf Lidner ikke kan bryde sig om hendes Venskab eller regne det for noget." „Bedste Frøken! i Sandhed! De gør mig hel forvirret. Enhver Mand maa jo være stolt af Deres Venskab. Det er aldrig faldet mig ind, at jeg kunde enten erhverve eller fortjene det. Men jeg ved ikke, hvorledes vi er komne paa en saa besynderlig Afvej fra den egentlige Materie i vor Samtale, og for at komme tilbage dertil saa vil jeg sige Dem, at denne Sum, for hvilken jeg var i Forlegenhed, er bleven mig tilbudt ganske uventet fra et Sted, hvor det aldrig var faldet mig ind at søge den." „Dog fra en formuende Ven, som De forleden Dag glemte at regne til Deres Venner?" „Nej! fra en meget uformuende. At eje to tusinde Dalere som en Kapital, man ikke kan eller tør formindske i det allerringeste, er vist ikke at være rig." „Den meget værdige Ven har altsaa leveret Dem al sin Formue?" „Maaske! Englene glæder sig, naar de fattige hjælper hinanden; saa siger Folkevisdommen." En Pavse opstod. Adolf gjorde Mine til at tage Afsked. Emma betydede ham ved Tegn at blive siddende. „Sig mig, Hr. Lidner," sagde hun med nedslagne Øjne, „hvorfor tænkte De slet ikke paa at henvende Dem til min Fader i denne Sag?" „O! jeg havde virkelig endnu ikke haft Tid til nogen som helst Spekulation i den Anledning." „Det tror jeg at vide bedre. Vær oprigtig! De mente herved at blive os forbunden, og det vilde De ikke være. Jeg siger os; thi naturligvis er jeg den eneste, som har Fordring paa min Faders Formue." Adolf tav og saa forlegent paa hende. Emma vedblev bestandig med et tiltvunget Anstrøg af Ironi: „Jeg er ikke vant til at paatrænge nogen mit Venskab, og det er visselig heller ikke min Hensigt i dette Øjeblik; men vore Fædre er nu engang gamle Omgangsvenner, jeg er saa dristig at agte Dem meget højt, og mit taabelige Pigehoved til Trods erkender jeg klart Deres Overlegenhed over alle yngre Mænd i mit Bekendtskab, og det smerter mig at være saa aldeles intet i Deres Øjne, at ingen Opmærksomhed fra min Side nogen Sinde kan møde mindste Velvillie fra Deres." „Men min Gud! kæreste Frøken! jeg tror, jeg maa drømme. Naar har De værdiget mig nogen Opmærksomhed? Og naar skulde jeg have været saa overmodig at vente nogen saadan af Dem? Eller saa utaknemlig at overse den? Jeg beder Dem, nævn mig dog et Eksempel!" „O! Eksemplerne, jeg kunde nævne, vilde i alt Fald være saa ubetydelige, saa jeg maatte skamme mig ved at anføre dem, og De vilde le mig ud." „Nej, i Sandhed! jeg vil ikke le! Jeg beder Dem, svar mig!" Emma tav lidt; derpaa sagde hun uden at se paa ham: „Nu vel! Erindrer De den Sonate af Kuhlau, som De en Gang omtalte med saa megen Varme? De sagde, at naar De blot hørte de første Toner af den, saa var det, som naar De vaagnede en Foraarsmorgen efter en lang og dunkel Vintertid. Jeg forskaffede mig denne Sonate; Gud ved, jeg købte den for mine egne Penge; jeg indstuderede den med Flid og *con amore*, og en Aften, da De var til Stede, satte jeg mig pludselig til at slaa disse Akkorder an, ved hvis bekendte Lyd De skulde vaagne til et friskere Liv, og sandelig, det syntes mig ønskeligt, thi De sad med saa mørke Miner, saa fordybet i Dem selv, at De kunde trænge til at vækkes af noget opmuntrende; men De lod ikke til at høre den ellers saa kære Sonate, De rejste Dem og gik ind i det andet Værelse til nogle gamle Herrer, som sad derinde. En Gang sagde De, at det aldrig slog fejl, at Duften af Lavendler jo virkede oplivende paa Dem. Da vi næste Gang ventede Dem, havde jeg opfyldt begge vore daglige Værelser med en saa stærk Lavendelduft, at alle de tilstedeværende bemærkede det, ja, nogle beklagede sig derover, men jeg tog ikke i Betænkning at lade

dem kvæles alle sammen, for at De skulde leve op ved den oplivende *Esprit de lavande;* men De kom og lagde slet ikke Mærke til den Duft, hvis oplivende Kraft aldrig slog fejl. En anden Gang... Dog! hvad vil jeg opregne alle disse Eksempler, hvormed jeg aldrig vil blive færdig! Og desuden er det jo alt sammen kun Bagateller." „Nej, "svarede Adolf alvorligt, „det er ikke Bagateller. Jeg kender for vel det store Værd, den lægende, velgørende Kraft, som ligger i disse smaa Opmærksomheder, som i Grunden ikke er smaa. Jeg ved for vel, hvad der mangen Gang driver os til de store Opofrelser, hvor lidet de beviser et virkelig vennehuldt Sindelag mod den, som skulde nyde godt af dem, medens derimod disse daglige Bestræbelser for at opfylde en andens smaa Ønsker udspringer af Hjertets dybe, velvillige Grund; og har jeg virkelig været blind og utaknemlig for Deres Godhed, saa føler jeg mig meget strafværdig imod Dem, kæreste Frøken, og beder Dem oprigtigt om Tilgivelse." „Ak, Hr. Lidner! Det er ikke saaledes ment; jeg har intet at tilgive Dem; men jeg tilstaar, at jeg længe har ønsket en Lejlighed til at sige Dem, at jeg ikke var saa uværdig til et udmærket Menneskes Venskab, som det maaske undertiden kunde synes Dem. Ak! hvad vil De, at en stakkels Pige skal gøre, som er uden Vejledning og maa tage ethvert Raad af sit eget Hoved? Min Moder er død, da jeg var et lille Barn, min Fader har tænkt at anvende nok paa min Opdragelse ved at give mig en stiv Guvernante, som forgudede mig, og alle Slags Lærere, som alle smigrede mig. Det samme gør den Dag i Dag alle mine Omgangsvenner og Veninder; De, Hr. Lidner er den første, hvis Ord har opvakt en sund Eftertanke hos mig." „Jeg, min Frøken? Hvor har jeg kunnet...?" „O ved mangen Ytring; for Eksempel: en Aften — det er alt længe siden — da De med Varme omtalte de huslige, stille Dyder. Straks næste Dag begyndte jeg at tage mig af min Faders Hus og stræbte at indhente, hvad jeg i den Henseende havde forsømt. Det ved De nu heller intet af. Det gode taler ingen om." „Ak ja! Det hører til den kvindelige Skæbne at arbejde uden Paaskønnelse, stille og i Lønndom; men dette er just det skønne i denne Virksomhed. Den er som Kornet, der staar uden Pragt og Farver, ubeundret, men uden hvilket intet Menneske kunde trives." „Ak, Hr. Lidner! Ethvert af Deres Ord tænder et nyt Lys i min Sjæl. Jeg beder Dem, skænk mig Deres Venskab, Deres Raad og Vejledning." „Ak, bedste Frøken! Jeg kan selv trænge til Raad og Vejledning i de mange uklare Tanker, som ofte omspænder mig."

Emma, der i den hele foregaaende Scene havde gjort sig Umage for i en vis let, halvt spøgefuld Tone at fremføre sine alvorlige Ord, havde imidlertid aflagt denne Tone under Samtalens Gang, og nu tav hun, og Taarerne stod hende i Øjnene. Adolf følte sig inderlig forvirret. Han erindrede sig hin længst forglemte Samtale med sin Fader og Broder. Utroligt forekom det ham den Gang, at denne saa afgjorte Pige kunde give ham et Fortrin, hvortil han aldrig havde bejlet; men hendes egne Ord og Adfærd syntes nu tydeligt at røbe en Følelse for ham, som paa een Gang rørte og smertede ham. Med Ømhed tog han hendes Haand og sagde: „Kære Frøken Emma! Til Raadgiver, til Vejleder duer jeg visselig ikke; men derfor er jeg ikke ufølsom for den ufortjente Godhed, De viser mig; og trængte De nogen Sinde til en trofast Ven, til en Broders Beskyttelse, da vær vis paa, at denne Time har erhvervet Dem en Ven og Broder i mig." Med disse Ord kyssede han hendes Haand og vilde gaa. Emma holdt ham atter tilbage og sagde med en glad,

men dog spændt Mine: „Jeg takker Dem, men nu giver De mig en Søsters Rettigheder, og derfor vover jeg at spørge Dem: hvad er det for en Byrde, som synes at hvile paa Deres Sind, hvad er det, som gør Dem mangen Gang saa aldeles fraværende og, kort sagt, saa ganske anderledes end tilforn?“ „Saadan har jeg vist altid været. Vort Bekendtskab, min Frøken, er jo ikke ældre end fra forrige Vinter; thi først siden den Tid har jeg fundet min Faders Hus saa forbundet med Deres. Tilforn boede min Fader saa langt herfra, jeg kom sjælden til Byen, og vi saas næsten aldrig.“ „Dog har jeg set Dem nok til at vide, at De i mange Henseender er ganske forandret. De er langt mere fri og i Sandhed... ja, jeg vover at sige det, mere elskværdig, men tillige meget mere tankefuld, adspredt, sværmerisk, — jeg ved ikke, hvad man skal kalde det; man skulde næsten tro, De var forelsket.“ Disse Ord sagde Emma som en, der med Magt tager Mod til sig for at gøre et fortvivlet Spring. „Forelsket!“ gentog Adolf, „ja, om saa var, saa vilde vel De, som selv er Fruentimmer, ikke fortænke mig deri?“ „Nej, langt fra! men.... det vilde bedrøve mig.... af Venskab for Dem, om det var, som det lader til, en ulykkelig Kærlighed.“ „Ulykkelig! ja, jeg ved det ikke; jeg har ikke haft Mod til at spørge derom. De ser, jeg svarer Dem med Venskabets Oprigtighed. Men i alt Fald, en ulykkelig Kærlighed, som opfylder hele Hjertet, er altid bedre end slet ingen, og jeg er jo ikke den eneste, som tilbringer sine gode Aar i en urolig Omtumlen mellem Haab og Frygt. Og siden vi nu er komne i en saa fortrolig Samtale, saa tillad, at jeg nævner Dem en fælles Ven, der er i dette Tilfælde. Min Broder elsker Dem, han beundrer Dem med saa stor Varme; ja, man kan sige, at han tilbeder Dem. Tør jeg gøre Dem opmærksom paa hans frygtsomme Kærlighed, som han vel næppe selv har ladet Dem mærke? Tør jeg vove at tale en Broders Sag og gøre mig Haab om en saa elskværdig Søster?“ Med blussende Kinder svarede Emma: „Hvad den Sag angaar, Hr. Lidner, saa tilstaar jeg, at jeg ikke kan modtage Raad og Vejledning.“ „Saa tilgiv min Ubeskedenhed,“ svarede Adolf, „og glem, hvad jeg har sagt.“ Med disse Ord fjernede han sig.

Begge Parter fandt sig inderlig misfornøjede med sig selv, da de nu hver for sig i Enrum betænkte denne Samtale. „Herregud!“ tænkte Adolf, „hvilken flov Rolle har jeg dog spillet! Jeg var jo saa forlegen, at jeg næppe vidste, hvad jeg sagde. Hvor vilde min Fader le mig ud, om han vidste denne min besynderlige *tête-à-tête* med en smuk Pige, saa nær den tavse Midnatsstund! Og dog — vilde han ikke have handlet ligesom jeg? Jeg ved ikke, hvorfor jeg egentlig er saa misfornøjet med mig selv; thi har jeg ogsaa været klodset i min Tale og min Opførsel, saa har jeg været ærlig, og det vilde jeg være; jeg vil ikke bedrage den stakkels lille Pige. Hvorledes er det dog gaaet til, at hun har fattet saadan en Godhed for mig? Skulde man dog ikke tro, at en skadefro Aand styrede disse Kærlighedshistorier? Filip elsker Emma, Emma mig, jeg Maria, og Maria?.... Ak! for to Timer siden var jeg saa lykkelig, saa fuld af Haab, og nu!.... Et forelsket Sind er som en Sky: den danner sig i ubegribelige Former, truende og smilende, de kommer og gaar og opløser sig, naar man ret betragter dem.“

Emma var endnu langt mere misfornøjet med sin egen Opførsel i hin Sammenkomst. Hun gennemgik i sine Tanker hvert Ord, der var vekslet mellem hende og Adolf, og vejede dem med en bitter Følelse. At den meget omtalte Pengesum var kommen fra den forhadte Medbejlerinde,

gættede hun ogsaa af Adolfs Ytringer, thi Jomfru Holm havde en Gang nævnet, at Maria ejede en ubetydelig Formue. Den gamle Venindes Paastand, at Maria ikke gengældte Adolfs Kærlighed, var det eneste Haabets Anker, hvortil Emma nu støttede sig. „Thi," sagde hun, „saa meget tror jeg dog at have vundet, at han ikke mere ringeagter mig; nej! hans Venskab har jeg dog vist erobret, og en ubelønnet Kærlighed kan vel umuligt være af Varighed." Et Ræsonnement, der maa synes meget besynderligt i en Sjæl, der netop selv nærede en ubelønnet Kærlighed.

Trang til Meddelelse er saa dybt indgroet i vor menneskelige Natur, og den stakkels Emma var lige saa fattig paa fortrolige Venner som rig paa Beundrere. Det var derfor naturligt, at Filip, dels begunstiget af denne aandelige Trang, dels af Tilfældet, blev Emmas fortrolige, saa vidt som dette lod sig gøre, uden at hun tilstod ham sin Kærlighed til Adolf, hvilket hun behændigt vidste at undgaa. Filip anede vel — og ikke uden indre Uro — den sande Drivfjeder til Emmas Iver for hans Broders og Families Vel, men desuagtet følte han sig særdeles glad ved hendes Fortrolighed. Den Agtelse og Venlighed, hvormed hun nu behandlede ham fremfor tilforn, den fortrolige Tone imellem dem, som Filip selv stræbte at gøre synlig for alle sine formente og virkelige Medbejlere, gjorde hans Forfængelighed saa godt, at han forglemte den ubehagelige Grund til denne behagelige Forandring. Emma ønskede med Utaalmodighed at erfare noget ret bestemt om Adolfs Forhold til Maria, om hendes Personlighed, om hendes sande Sindelag, om begges Planer. Af Jomfru Holm var intet videre at erfare; Filip lovede at skaffe nærmere Efterretninger; men de to enlige Fruentimmers indskrænkede og tilbageholdne Levemaade gjorde enhver Nærmelse umulig. Filip havde flere Gange søgt at indsmigre sig hos Jomfru Holm for om muligt at faa Adgang til hendes Hus, men forgæves; han havde været saa heldig at træffe et Øjeblik, da Maria var i Værelset; men den hele Gevinst af dette Møde var netop at se hende; intet Ord hørte han af hendes Mund. Da Jomfru Holm præsenterede ham som Hr. Adolf Lidners Broder, hilste Maria ham venligt og rødmende, men ganske tavs; og det eneste Udbytte af denne saa længe attraaede Sammenkomst bestod i den Opdagelse, at hun var endnu smukkere nærved og i et Værelse end paa Gaden og i Afstand; og denne Bemærkning var oven i Købet ikke af dem, som Filip var tilbøjelig til at meddele Emma, men viselig betænkte at beholde for sig selv.

Der ligger i alt frygteligt en vis ængstelig Tiltrækningskraft. Børn lytter med størst Begærlighed til Spøgelsehistorier, uagtet de ved, at denne Underholdning vil opfylde dem med Skræk om Natten; og med brændende Iver forsker de voksne efter Oplysninger, om hvilke de lige saa godt ved, at de i endnu højere Grad vil forstyrre deres Nattero. Den utaalmodige Emma var saaledes usigelig begærlig efter ret at kende de Kræfter, hun havde at stride imod, sin Medbejlerindes Skønhed, Elskværdighed og Følelser for Adolf. Skinsygen forførte hende til at ønske, at hans Valg maatte være ret uværdigt og ulykkeligt. Filips Ytringer i denne Henseende smigrede stedse hendes hemmelige Ønsker, men Frygten for det modsatte opstod dog i mangt et Øjeblik. I et saadant fik hun det Indfald selv at begive sig til det forhadte Hus, som hun flere Gange paa sine Spadsereture var gaaet forbi og havde betragtet, ligesom dreven af den ovenomtalte Tiltrækningskraft. Det var let at udfinde et Ærinde til Jomfru Holm, med hvem hun jo stod i stadig Berøring.

Det var Aften i den lyse Sommer-

tid. Med skælvende Fod betraadte Emma denne Dørtærskel, denne Indgang, som Adolf plejede med glad Iver at betræde. Hun sukkede ved denne Tanke og bankede frygtsomt paa en Dør til et Værelse, hvorinde hun hørte Musik af et Pianoforte og en Violin. Skulde det være Adolf, som spillede med Maria? Var det ikke bedst hurtigt at gaa bort igen? Men Adolf var jo ikke i Byen? Medens Emma, saaledes med Tankens Hurtighed anstillede sine Betragtninger, blev pludselig en anden Dør aabnet, og Jomfru Holm viste sig i denne med forundrede Miner over at se Frøkenen i sit ringe Hus. Hun bad hende med megen Artighed at træde ind i sit Værelse, hvortil denne Dør førte. Her satte den stakkels Emma sig ganske mat paa den Stol, Jomfru Holm bød hende, fremførte forlegent og ganske adspredt sit Ærinde og saa ofte til Døren til det tilstødende Værelse, fra hvilket Musikken ikke mere lød, men hvorfra nogle talende Stemmer lod sig høre, og Emma troede tydeligt at skelne Adolfs. Endelig tog hun Afsked og sagde til Jomfru Holm, der fulgte hende ud: „De havde en smuk Musik hos Dem, da jeg kom.“ „Ja!“ svarede den anden, „det er inde hos Fru Blume, hun spiller med Hr. Lidner, som De kender.“ „Er Hr. Lidner her i Byen?“ „Ja, han er kommen hertil i Aften og rejser igen i Morgen tidlig.“ „Ja saa! Godnat!“ svarede Emma og skyndte sig bort; Jomfru Holm gik tilbage og lukkede Døren efter sig. Musikken begyndte igen. Emma, som allerede var i Gadedøren, listede sig nogle Skridt tilbage og lyttede til de langsomme, sammensmeltende Toner, hvori Musikken nu lød, medens hendes Hjerte slog i et meget hurtigere Tempo. Inderlig forstemt gik den stakkels Pige hjem, bestormet af tusinde martrende Tanker. Den eneste lille Trøst, hendes Genius kunde finde paa at tilhviske hende, var den Bemærkning, at det Musikstykke, hun havde hørt, var hende bekendt som let, at der ingen Virtuositet behøvedes til at udføre det, og at hun selv var sig en langt større Kunstfærdighed bevidst.

Syvende Kapitel.

Adolfs hurtige Rejse og korte Ophold i Staden denne Gang havde intet andet Øjemed end at formaa Maria til at tilbringe en kort Tid af Sommeren paa hans Gods. Ved denne Herregaard, hvis Hovedbygning var meget simpel, var der — som før omtalt — et Par nydelige smaa Huse med ganske smaa Haver, som stødte til den yderste Ende af den meget store og prægtige Lystskov, som omgav selve Gaarden og dens Haver. Til at bebo en af disse Lejligheder under Ferietiden, da Viktor var fri fra Skolen, indbød han nu Maria med Jomfru Holm, Børnene og Pigen. De skulde, sagde han, finde alt indrettet saaledes, at deres lille Husholdning kunde gaa sin vante Gang. Han bad saa hjerteligt; saa megen Glæde over denne Plan lyste ud af hvert hans Ord og Mine; Børnenes Jubel ved dette Forslag, Jomfru Holms Lyst til denne uformodede Fornøjelse, Marias egen Kærlighed til Landlivet og Hengivenhed for Adolf forenede sig med hans Overtalelser; og den Aftale blev gjort, at han næste Uge selv skulde afhente det lille Selskab. Jomfru Holm tog sig nu ogsaa Ferie for sine Informationer, men søgte at samle saa mange Bestillinger paa Arbejde som muligt, paa det at deres Erhvervkilde ikke alt for meget skulde lide under en Maaneds Fraværelse fra Byen; og paa den bestemte Dag førte den henrykte Adolf med mange glade Anelser sine fornøjede Gæster til den dem bestemte Bolig, for hvis Dør den venlige Tiger allerede kom dem farende i Møde, delende sine Kærtegn mellem dem og

sin Herre, der ikke havde tilladt ham at følge sig paa denne korte Rejse. Med Glæde hilste de ankomne den gamle Ven og ansaa dette første Møde som et lykkeligt Forvarsel.

Ganske fortryllede blev begge Fruentimmerne ved Synet af deres landlige Bolig. Det var et lille, smagfuldt Hus, over hvis røde Tag høje Lindetræer hævede sig. Op ad Murene slyngede sig rige Vinranker, blandede med Rosenhækker, som for Øjeblikket var fulde af Blomster. Svaler byggede under Taget, en Stork havde sin Rede i et nærstaaende gammelt Egetræ, og Frøerne kvækkede i en Dam paa Engen bag ved den lille, af duftende Blomster opfyldte Have. Det indvendige af Huset var udstyret og indrettet med saa megen Smag og en saa høj Grad af Omhyggelighed og Omsorg for alt fornødent og behageligt, at Jomfru Holm efter ret at have beset alting ikke kunde afholde sig fra at udbryde i Forundring og tilføjede: „Men bedste Hr. Lidner! Det er dog næsten umuligt, at De som en Mandsperson kan have saa stor Forstand paa alt, hvad der hører til et Hus, at De uden Fruentimmers Hjælp kan have indrettet alt dette saa fuldkomment.“ — „Nej!“ svarede Adolf, „jeg har vel til Dels, dog ikke alene Æren, ifald jeg er saa lykkelig at have truffet, hvad der behager Dem i dette simple Arrangement. Et Fruentimmer har virkelig gaaet mig til Haande med Raad og Daad, en vakker Kone, som bor i det Hus paa hin Side Engen; det er en Enke, som lever stille og arbejdsom med sin Søn, et prægtigt ungt Menneske, som jeg beder om at maatte præsentere Dem.“

Maria var barnlig glad og lykkelig, hendes Kinder blussede af Fornøjelse, hun fløj af det ene Værelse i det andet, betragtede de landlige Udsigter fra alle Vinduer, løb ud i Haven og Engen, fulgt af de jublende Børn og den lystige Hund, der i vilde Glædesskrig kappedes med den overgivne Viktor. Marias Glæde og varme Taksigelser gjorde Adolf saa overvættes lyksalig, at denne Aften forekom ham som det lyseste Øjeblik, han endnu havde oplevet.

Næste Dag ønskede Maria at besøge den ovenomtalte Naboerske for at takke hende for den Del, hun havde i hendes huslige Indretning. Denne Naboerske var ingen anden end den Line Jensen, som Adolf i hin Samtale havde strævet at genkalde i sin Faders Erindring. En sympatetisk Følelse greb Maria ved Synet af denne blege, af udstandne Sorger kendeligt berørte, men dog endnu smukke Skikkelse, der med ydmyg Venlighed modtog hende og indførte hende i sit simple, pæne Hus, hvor et ganske ungt Menneske kom dem i Møde. Adolf forestillede ham for Maria: „De ser her,“ sagde han, „min kære unge Ven og Lærling Carl Jensen, om hvem jeg tilforn har talt til Dem.“ Maria studsede og kunde næppe svare. Det unge Menneskes Lighed med Adolf var saa paafaldende, at hun næppe kunde undlade at ytre sin Forundring. Da hans og Adolfs Alder imidlertid ikke gjorde nogen Mistanke mod den sidste tænkelig, vovede hun paa Hjemrejsen at nævne denne overordentlige Lighed, ikke blot i Ansigtstræk, skøndt disse hos Carl endnu bar noget af Barndommens Blødhed, men endogsaa i Stemme og Manerer. Adolf svarede: „Det maa være et særegent Naturspil; thi jeg tror ikke at have mindste Lighed med den udmærket smukke Mand, som... var hans Fader.“ „Saa De har kendt hans Fader?“ Adolf bejaede dette, men afbrød for Resten denne Samtale. Line og Maria saas efter denne Tid jævnlig, dog var det stedse, som om Line med en vis frygtsom Ydmyghed holdt sig tilbage, uagtet det var kendeligt, at hun følte sig smigret og lykkelig, naar Maria nærmede sig hende. Marias fine Takt afholdt hende stedse fra al Bestræbelse efter at udforske

den sørgelige Hemmelighed, som hun anede i denne Kones Skæbne. Med venlig Opmærksomhed kom hun hende i Møde og indlod sig gerne i de to Materier, hvorom Line helst talte, nemlig om hendes inderlig elskede Søn og om Adolf, hvis Dyder hun med Begejstring udhævede. „Hvert Menneske," sagde hun, „hver Familie paa Godset skylder ham al sin Velværen og velsigner ham. „Mig," tilføjede hun, „fandt han forladt med mit stakkels Barn, fattig, modløs og nedtrykt. Jeg skylder ham alt, ogsaa min største Trøst, den Glæde, jeg har af min Søn, som han selv har oplært og antaget sig som en Fader; ogsaa hænger Carl ved ham med sin hele Sjæl, følger ham overalt, naar han er herude hos os, og længes hjerteligt, naar han er fraværende."

Allerede var Halvparten forsvunden af den til dette landlige Ophold bestemte Tid, og alle Parter beklagede disse skønne Dages alt for hurtige Flugt. Paradisisk forekom dette Levnet den til al Forlystelse og Adspredelse saa uvante lille Familie, og et sorgfrit Liv forhøjede Behageligheden, thi som noget, der var almindelig Brug paa Gaarden og aldeles faldt af sig selv, lod Adolf sine Gæsters Hus daglig forsyne med Overflødighed af Levnetsmidler. Den største Tilfredshed, Munterhed, Enighed, Frihed og indbyrdes Hengivenhed krydrede alle daglige Sammenkomster i Marias lille Have. Endnu havde Adolf ikke vovet at udøse sit Hjerte for Maria. Det var, som om han frygtede for at forandre det mindste i Øjeblikkets Tilværelse. Dog erindredes han af hver Dag, som svandt, om den elskedes snart forestaaende Bortdragen fra hans Hjem. At fængsle hende til dette var ham alt for vigtigt, og skønt ikke uden Skælven besluttede han nu rask at gribe det første gunstige Øjeblik.

En varm og dejlig Aften sad han ved Bredden af en Aa, som dannede en naturlig Kanal, der gennemskar Lystskoven. En lille Baad laa bundet ved den Bro, som paa dette Sted var anbragt. Adolf satte sig i Baaden og stirrede tankefuldt ned i det stille, let krusede Vand. Pludselig hørte han en Bevægelse mellem Buskene, og Maria stod paa Broen og bød ham venligt Godaften. Hun kom fra en lang Spadseretur, usædvanlig røde Roser luede paa hendes Kinder. En Straahat, bunden med et grønt Baand, beskyggede de lyse Haar, der syntes at ville gøre sig frie for dens Tvang og slyngede sig om de snehvide Tindinger, hvis Glans de dunkle Øjenbryn forhøjede. Skælmske Vinde legede med den hvide Kjole og viste Sløjfen paa Skobaandene, som omslyngede det fine Ben. „Ak Maria!" udbrød Adolf, „som De der staar over mig paa Broen, saa lysende hvid mod den mørke Baggrund, som Træer og Buske danner, saa mild, saa rolig, saa forekommer De mig som en Fe, der pludselig bliver synlig for den ensomme Vandringsmand, — ak nej! lad mig heller sige: som disse Steders beskærmende Skytsengel. Se, hvor Deres Skikkelse spejler sig i Vandet! Det ser ud, som om Vandfladen gjorde sig Umage for at være stille, paa det den kunde fastholde Deres Billede, men ikke formaaede det af indre Bevægelse, af Hjertebanken ved Synet af Deres Skønhed." „O Lidner!" sagde Maria leende, „tal dog ikke i saa pragtfulde Ord til Deres simple Veninde! Sig mig heller et hjerteligt Godaften! Jeg har ikke set Dem hele Dagen og søgte Dem." „Tak, kæreste Maria! Mine Tanker søgte ogsaa Dem. Se, hvor Aftenen er dejlig! Vil De ikke stige her ned i Baaden og tillade mig at ro Dem et lille Stykke hen ad Aaen. De ved ikke, hvor smukt det er at se Skoven fra denne Kanal."

Maria fulgte hans Indbydelse, og nu fløj den lette Baad med ringe Anstrengelse fra Adolfs Side langt ind under de høje, tætte Træer, der bøjede sig ud over Vandet og dannede

ligesom en Grotte, der skjulte ham og hans elskede for hele den øvrige Jords, ja, for Firmamentets Blikke. „Hvor her er besynderlig smukt paa dette Sted!“ sagde Maria, „saa klart spejler de høje Træer sig i det stille Vand. Det er som en dobbelt Skov, een over os og een under os i hemmelighedsfuld Dybde. O hør, hvor en Fugl synger dejligt! Dens Sang er jo som Nattergalens; den kan det dog ikke være!“ „Nej, Nattergalens Tid til at synge er forbi. Dette er imidlertid en Fugl, hvis Sang ligner dens. Om Foraaret er her mange Nattergale, og netop paa denne Plet var der for faa Uger siden et Par, som slog udmærket skønt. En Aften laa jeg her i Baaden ligesom nu og lyttede til deres Toner.“

Under disse sidste Replikker havde Adolf taget Aarerne ind, og Baaden laa stille og gyngede sagte. Han vedblev: „Jeg husker saa tydeligt alle mine Tanker den Aften; jeg glemte rent Tid og kom silde hjem. Nattergalens Sang rørte mig saa forunderligt. Den har noget særegent og vækker en Længsel, en Vemod! Det er ikke for intet, at man kalder den Kærlighedens Sanger. Det er tydeligt, at den besynger sin elskede, sin Lyksalighed og sin Smerte.“ „Mig er det altid forekommet,“ sagde Maria, „som om den sang sine Børn i Søvn.“ „Sine Børn!“ raabte Adolf, „fy! havde jeg nær sagt. Tilgiv mig! men naar jeg erindrer, at jeg undertiden har været Vidne til, hvorledes en stakkels Moder med brændende Ansigt, krumbøjet og træt, er gaaet op og ned ad Gulvet med en skraalende Unge i Armene, og hæs og kortaandet har istemt en monoton, trist og triviel Sang, saa finder jeg det ubegribeligt, at De kan have en saadan Tanke ved Nattergalens erotiske Toner.“ „Nattergalens Sang er, om ikke egentlig monoton, saa dog med en stedse tilbagevendende Melodi, som en stille, sød Vuggesang, der, beroligende og trøstende, med Ømhed indluller det grædende Barn. Den stiger og falder i stærkere og svagere Toner, den gaar som i Bølgegang eller Vuggegang, den lyder vemodig, kærlig og glad tillige. Det ligger mig saa nær at tænke mig en ung Moder, der i Nattens Stilhed og Ensomhed vaager ved sin Søns Leje. Hvorfor tænke sig den moderlige Vuggesang forenet med saa uskønt et Billede som det, De udmalede? Fremstiller ikke Kunsten os den højeste og skønneste kvindelige Skikkelse som en Moder med sit Barn i Armen?“ En lille Pause opstod, hvori hvori kun den føromtalte Fugls Stemme lød. Adolf stirrede ned i Vandet og legede med en af Aarerne mellem de stille Bølger. Maria brød Tavsheden og sagde: „Det er maaske en prosaisk Smag, jeg lægger for Dagen, naar jeg bekender, at Nattergalens Sang, saa skøn som jeg finder den, rører mig mindre end Lærkens. Naar jeg ser denne kære Fugl med sine letbevægede Vinger svinge sig op over Marken og stige, indtil Skyen skjuler den for mine Øjne, medens jeg endnu hører dens klare, frimodige Sang, da kan jeg ikke unddrage mig den Forestilling, at den svinger sig mod den høje Himmel med Tak for Sommeren, for Solen, for Livet, for Sangens Gave; og mig synes, at min Sjæl med Tak og Glæde maa hæve sig paa dens Vinger til de Regioner, hvorhen ikke Øjet, men kun Hjertet kan naa.“ „O Maria!“ sagde Adolf, idet han rejste sig i Vejret og lagde Aaren hen: „Er De af en anden, en højere Natur, end andre dødelige? Er det kun Moderkærlighed og himmelsk Fromhed, der kan finde Plads i Deres Hjerte? Tør jeg, som har Dem saa kær, ikke hæve mine Øjne til det Helgenskin, som omgiver Dem?“ Med disse Ord greb han hendes Haand i begge sine. Hun følte, at de skælvede. Forundret saa hun paa ham, hans Ansigt blussede og røbede en heftig Bevægelse. „Kære Lidner! jeg forstaar Dem ikke! De-

res Ord klinger jo som Spot. Jeg! et Helgenskin! hvad mener De?" „Ak jeg mener... jeg skælver ved den Tanke, at De ikke gengælder min Hengivenhed!" „O min Gud! Gid De kunde læse i mit trofaste Hjerte!" „Ak, kære Veninde! hvor skal jeg finde Ord?... Jeg jeg ved vel, at De... o Gud være lovet, at jeg ved det!... at De har Venskab for mig, at De tager Del i, hvad der angaar mig; men et saadant Venskab, som jeg maa dele med"... „Med ingen!" sagde Maria, afbrydende, „nej, ingen Ven som Dem har jeg eller har nogen Sinde haft. Selv min kære Anna gør Dem ikke Rangen stridig; thi maa jeg end tilstaa, at en mere fri, mere ubetinget Fortrolighed har bundet mig til min Søster, saa er det dog vist, at forunderlig er den Tillid, den Forvisning om Beskyttelse, den høje Grad af begejstret Agtelse, som binder mig til min Broder." „Ak! hvor kan en Tiltale begynde i saa søde Toner og ende i saa skærende Dissonans! Broder kalder De mig ofte og ved ikke eller vil ikke vide, at denne Benævnelse er mig ubehagelig. Kan De virkelig misforstaa mine Følelser for Dem? Elskede, yndige, tilbedelige Maria! der er ikke Deres Broder, jeg vil være, men Deres Elsker, Deres Ægtemand. Nu er det sagt! O Maria! hvad skal jeg tænke? De nedsænker Deres skønne Hoved, som om en Storm for hen over det. Ak! lad mig dog se Deres Ansigt! Gode Gud! Har mine Ord forjaget Roserne fra Deres Kinder? Er min Kærlighed Dem en Skræk?" „O Lidner! O min Ven!" hviskede Maria med det smerteligste Udtryk. Adolf slog sin Arm om hende og holdt hende fast til sig. „Lille Helgen!" sagde han indsmigrende, „er Elskov dig et fremmed Ord? Staar din lille Fod allerede i Paradiset og har afrystet alt jordisk Støv? Dog er der i dine Øjne et saa elskende Udtryk, dog flyder jo det røde Blod næsten synligt i dine Aarer, saa frisk, ungdommeligt og varmt. Jeg føler dets søde Varme, og hvert Pulsslag trækker nærmere." Adolfs saa længe indesluttede Lidenskab var i dette Øjeblik som en Strøm, der gennembryder sin Dæmning. Med brændende Heftighed trykkede han Maria til sit Bryst og søgte med sine Kys at naa hendes bortvendte Ansigt. Som med sine sidste Kræfter rev Maria sig løs, hun var dødbleg, en Gysen gik igennem hendes hele Væsen. Han slap hende og beholdt kun hendes Haand i sin. Bortvendt fra ham kastede hun sig ned paa Rælingen af Baaden og skjulte sit Ansigt i sin Arm. „O tilgiv mig!" sagde Adolf, „vær ikke vred paa mig! jeg er kun et Menneske! er De ikke ogsaa dette? Foragter De en Mands ærlige, trofaste Hengivenhed! Ak! om De vidste, hvad jeg har lidt, hvor jeg har stridt med Haab og Frygt i al den Tid, siden vi mødtes Nytaarsmorgen! thi siden det Øjeblik har jeg elsket Dem, ... ja før! lige siden De var en lille Pige! Deres Billede har bestandig, uden at det var mig selv klart, svævet for mig som mine Ønskers Ideal, og da jeg nu fandt Dem igen, fandt Dem saa vennehuld imod mig, da har De været al min Tanke." Heftigt kyssede han hendes Haand, idet han vedblev: „Bliv min Hustru, elskede Veninde! Lev med mig her paa dette Sted, som behager Dem, hvor alting skal opbydes for at gøre Deres Dage saa lykkelige, som det kan staa i den ømmeste Elskers Magt. O sig mig ikke Nej! det kan jeg ikke bære. Ak! fatter De det ikke, hvorledes en Mand elsker? hvilken Ild der fortærer mig ved Synet af Dem, hvilke Drømme der Dag og Nat maler Deres Billede for mig?" „O ti, Lidner!" sagde Mari, idet hun rejste sig i Vejret og trak sin Haand tilbage, „sæt mig i Land! jeg beder Dem indstændigt!" Adolf saa paa hende med et usigelig bedrøvet Udtryk. Hun rakte ham Haanden igen med et vemodigt Smil, idet hun

stærkt rødmede. „O yndige Jomfru!“ sagde Adolf, „har De ikke læst, at selv Vestalinden nærede den hellige Ild?“ „Den hellige Ild,“ gentog Maria alvorligt, „men ikke Lidenskabens dunkle Glød.“ „Er lidenskabelig Kærlighed Synd?“ „Det ved jeg ikke, nej, jeg tror det ikke; men for mig er den ængstelig, den forfærder mig som en Synd.“ „Men Maria! De kender den jo ikke?“ „Jo! jeg kender den nok til at skælve for den.“ „Hvorledes? Død og Liv! elsker De en anden?“ „Nej! nej!“ I dette Øjeblik hørte man Stemmer, som raabte: „Moder! Moder! hvor er du?“ Ogsaa Jomfru Holm kaldte i en Frastand. „Der har vi den kedsommelige Garde, som til min Fortvivlelse evig omgiver Dem!“ sagde Adolf. „O lad mig komme i Land!“ bad Maria, „lad mig komme fra dette Mørke, at jeg kan se den lyse Himmel og drage min Aande!“

Børnene og Jomfru Holm blev nu synlige ved et Landingssted ikke langt borte. De vinkede og raabte. Adolf havde imidlertid grebet Aarerne og roede med fortvivlet Hast. De tav begge. Han sprang i Land og rakte Maria Haanden for at hjælpe hende ud af Baaden. Med matte Skridt steg hun ud, og uden at svare paa de omstaaendes Tiltale kastede hun sig paa en nærstaaende Bænk, næppe i Stand til at holde sig i Vejret. „Herregud! Hvad fattes Dem?“ raabte Jomfru Holm. Maria kunde ikke længer tvinge sig, men brast heftigt i Graad. Den lille Lise krøb op paa Bænken, klyngede sig til Moderen og begyndte ogsaa at græde, Viktor satte sig halvknælende foran hende, omslyngede hendes Knæ og fremstammede enkelte kærlige Ord, medens den snaksomme Holm i eetvæk gentog det ene Udraab og Spørgsmaal efter det andet. Endelig sagde Maria: „Jeg har en forfærdelig Hovedpine.“ „Men du min Gud! Naar plejer De at græde for saadant noget?“ „Jeg er“... stammede Maria, „jeg ved ikke selv! ... Ak, jeg er ret hjertesyg!“ Adolf som imidlertid havde bundet Baaden fast, nærmede sig nu og blev hel forfærdet ved at se Maria i en saadan Sindsbevægelse. Med usikker Stemme talte han nogle usammenhængende Ord til hende og bad om at maatte følge hende hjem. Hun rejste sig og tog hans Arm, som han bød hende; undervejs fik han Lejlighed til ubemærket at tilhviske hende: „Sig mig, Maria! Elsker De en anden?“ „Nej.“ „I Sandhed ikke?“ „Ak nej! nej!“ „Saa forklar mig Deres Adfærd. Hvad kan sætte Dem i en saadan Bevægelse? Hvormed har jeg fornærmet Dem?“ „Fornærmet mig! Ak Lidner! Tror De, at jeg ikke føler det ærefulde i at være elsket af Dem?“ „Men saa sig mig dog, bedste Veninde!“.... „Jeg beder Dem! lad mig fatte mig! I Morgen!“.... „Ak! mellem nu og i Morgen er en lang Nat. Dog, jeg vil ikke plage Dem. Lov mig, at De i Morgen vil skænke mig en fuldkommen Fortrolighed, den hele, rene Sandhed, en klar Fremstilling af Deres Følelser! Lover De mig det?“ Maria tav et Øjeblik, dog sagde hun: „Ja! jeg lover det!“

De var nu ved Indgangen til hendes Hus, og med et tavst Haandtryk tog Adolf Afsked. Børnene løb ham forbi og fulgte Moderen; men Jomfru Holm, som kom til sidst, holdt ham tilbage og sagde: „Kære Hr. Lidner! De, som er saa klog paa alle Ting, sig mig dog, hvad mener De om Fru Blume? Tror De, hun er meget syg? Det skulde dog ikke være farligt?“ „Bevares! Nej! en lille Upasselighed, en Hovedpine sagde hun jo selv,“ svarede Adolf utaalmodig over denne uvelkomne Samtale. „Aa, sig mig! tror De, at hun virkelig er upasselig? Mon hun ikke har haft nogen Fortræd? Hvad talte De om, medens De var alene i Baaden?“ „Hvad vi talte om?...

Det erindrer jeg virkelig ikke." „Jo, gode Hr. Lidner! De erindrer det vist, fortæl mig dog, hvad kan det vel have været? Jeg har aldrig set hende saaledes." „Vor Samtale kan ikke have bedrøvet hende, det jeg kan indse. Vi talte om mange Ting, jeg ved ikke selv mere, hvad det var." „Naa! om ligegyldige Ting?" „Ja, ligegyldige!" „Naa! i Guds Navn! Saa har det hele vel ikke noget at betyde, saa kommer det vel af Varmen. Det har været en behagelig Aften. Ikke sandt? Gid den næste maa være ligesom denne!" Hendes Replik forekom Adolf som et ildevarslende Fugleskrig, og han skyndte sig bort med et kort „Godnat!"

Midnat var forbi, alle sov i Marias Bolig, hun selv undtagen; stille og forsigtigt, for ikke at bemærkes, stod hun op, tændte Lys og anvendte den øvrige Del af Natten til at skrive til Adolf.

Ottende Kapitel.

Hendes Brev lød, som følger:

En fuldkommen Fortrolighed, den hele, rene Sandhed, en klar Fremstilling af mine Følelser! Det er, hvad De forlanger af mig, og hvad jeg har lovet Dem, kære Lidner! Det er min Pligt imod Dem, det er mit eget Ønske. Dog forekommer det mig som en vanskelig Opgave. Tilgiv, at jeg vælger at gøre det skriftligt. Jeg er undseelig og frygtsom ved det, jeg har at sige, og behøver al min Besindighed til det Skriftemaal, som jeg vil aflægge for Dem. Hav Taalmodighed til at læse det. Jeg haaber, at det ikke skal saare eller bedrøve Dem. Men for saa vidt muligt at kunne gøre mine Følelser klare for Dem, ja maaske for mig selv, maa jeg gaa langt tilbage i Tiden, til en Periode af mit Liv, som er Dem ubekendt.

Jeg tror at gætte Deres Tanker, medens De læser dette. Det er ikke en vidtløftig Fortælling om forbigangne Begivenheder i et ubetydeligt Liv, som De længes efter at erfare. Det er Resultatet af alt dette i Henseende til vort Forhold, det er et kort og ærligt Svar paa et vigtigt Spørgsmaal, paa et ærefuldt, et ædelt Tilbud, som De i Aftes gjorde mig. Vel an! lad mig begynde hermed.

De spørger mig — saaledes forstaar jeg Dem: „Elsker De mig? Vil De være min Hustru?" O min kæreste, eneste Ven! maatte jeg nu formaa at gøre mig forstaaelig for Dem! Om jeg elsker Dem? Derpaa kan jeg visselig svare Ja, dersom De ved Kærlighed vil forstaa en Følelse saa varm, saa stærk og saa øm, at jeg vist ved, at intet af, hvad Verden kalder Kærlighed, i disse Henseender skal overgaa den. Men dersom De derved forstaar en brændende Lidenskab, en udelukkende Interesse, som løsner alle ældre Baand, vender sig fra alt hidtil bestaaende — ak nej! i den Forstand elsker jeg Dem ikke. Ubeskrivelig var den Smerte, jeg i Aftes led ved de lidenskabelige Udbrud af Deres Følelser for mig, som jeg troede saa rolige, hvortil jeg hengav mig saa uforbeholdent. Med en Søsters trofaste Kærlighed hænger jeg ved Dem, og saa fast er denne Anskuelse af vort Forhold indgroet i min Sjæl, at jeg vilde gyse ved Tanken om at blive Deres Hustru, som for en Synd, for en Vanhelligelse af det rene Baand, som forener en Broder med sin Søster. Kan disse mine Ytringer vel fortørne Dem? Lad mig tilføje, at hvad jeg ikke kan skænke Dem, vil jeg heller aldrig skænke nogen anden; at den Kærlighed, man kalder Elskov, er bleven mig en Skræk. Det er unaturligt, vil De sige: det er en Sjælesygdom. Maaske! men jeg er at anse som den, der har taget Sløret og sagt den jordiske Kærlighed Farvel. Mangen Gang er vistnok et saadant

Farvel foranlediget af en tilgivelig Ungdomsforvildelse, der har efterladt et ulægeligt Saar. At dette er Tilfældet med mig, bekender jeg her for Dem, og skønt jeg ikke er uden Skamfuldhed ved denne Tilstaaelse, føler jeg dog en vemodig Trøst ved ganske at udøse mit Hjerte for Dem, for at der i mit hele Liv og mit hele Væsen intet gaadefuldt maa findes for Deres Øjne.

Jeg maa begynde med en ubetydelig Begivenhed, der har haft en betydelig Indflydelse paa min Skæbne.

Straks efter at jeg havde forladt mit lykkelige Tilflugtssted, min Søsters Hus, og var indtraadt i min Faders i Altona, hændte det sig, at da jeg en Morgen efter Sædvane kom ind til min Fader i hans eget Værelse, fandt jeg ham overordentlig opbragt. Med haarde Ord og Trusler overøste han en ung Kontorbetjent, der tavs, bleg og skælvende stod lænet til Væggen, som om han ønskede, at den skulde falde over ham og skjule ham. Dette unge Menneske hed Gottlieb Seeburg, han var Søn af en nærbeslægtet af min Fader, og det eneste venlige Ansigt, som havde mødt mig i vort Hus. Det gjorde mig meget ondt at se ham staa saa sønderknust, og med Forfærdelse saa jeg min Fader ile mod Døren for, som han sagde, at angive den ulykkelige for Retten og lade ham arrestere. Jeg greb hans Arm for at holde ham tilbage, og den unge Mand nærmede sig næsten knælende og sagde: „Ak, bedste Kusine! bed for mig! red mig, om De kan det! Jeg har fortjent min Skæbne, men jeg har en kær Moder, jeg er hendes eneste Søn, min Skændsel og Ulykke vil knuse hendes Hjerte.“ Uden videre at bryde mig om Sammenhængen i alt dette kastede jeg mig for min Faders Fødder og omslyngede hans Knæ saa fast, at han ikke var i Stand til at fjerne sig, og jeg ved ikke, hvorledes det blev mig indgivet at sige: „O min Fader! tænk paa din egen Moder! du fortalte forleden, hvor hjerteligt hun græd, da du rejste fra hende, hvorledes du selv græd. I hendes Navn beder jeg dig for denne din egen Slægtning. Tro mig! hun beder for ham gennem din Datters Mund.“ Min Fader studsede ved disse Ord. Det var tydeligt, at jeg havde truffet den rette Streng til at røre hans Hjerte. Der blev nu talt med mere Rolighed, og jeg erfarede, at Gottlieb, forført at slet Selskab og Spillesyge, havde bedraget min Fader for en betydelig Pengesum. Det unge Menneske sagde, at en Skibskaptajn, som laa sejlklar for at gaa til en anden Verdensdel, havde tilbudt ham at følge med som Skriver og givet ham Haab om Ansættelse paa et Købmandskontor i Jamaica, hvor man ønskede en sprogkyndig Handelsbetjent. „Maaske,“ sagde han, „vil Lykken være med mig, og min første Tanke skal da være at betale min Gæld til Dem.“ Min Fader lod sig overtale, og med tusinde Taksigelser for min Forbøn rejste Gottlieb samme Dag.

Om Tabet af dette kyndige og dygtige Menneske virkede saa skadeligt paa min Faders Forretninger, eller om andre tilstødende Uheld gjorde det, ved jeg ikke, men saa meget er vist, at der fra samme Stund ikke hengik nogen Dag, uden at han klagede over, at al Lykke havde vendt ham Ryggen, og altid endte disse Klager med Bebrejdelser til mig, fordi jeg havde bedet for Gottlieb, der, som min Fader altid sagde, havde været hans første Ulykke og taget alt hans Held med sig.

Et Aars Tid efter denne Tildragelse kaldte han mig en Morgen ind til sig og sagde: „Jeg er en ulykkelig Mand, en Fallit staar mig lige for Døren, og jeg kan ikke overleve en saadan Skam, thi Ærekærhed er min anden Natur. Jeg vil, ifald jeg ikke kan reddes, overgive alt til Kreditorerne indtil mit sid-

ste Stykke Møbel og leve min øvrige Tid som en Stodder!" Han fortalte mig nu de nærmere Omstændigheder ved sin uheldige Stilling, men som jeg til Dels ikke forstod, til Dels overhørte i min egen ængstelige Stemning. Det eneste, jeg fattede, var, at en Købmand i Hamborg, som fra ældre Tider var min Fader Forbindtlighed skyldig, kunde redde ham ved at laane ham en Sum af fem Tusinde Mark Banko eller gaa i Kaution for samme, og at min Fader kunde give denne Mand Sikkerhed, naar han blot vilde have Taalmodighed og Tiltro til ham. „Dersom jeg nu," sagde han, „havde den Sum i Hænder, som den slette Karl, den Gottlieb, bedrog mig for, saa kunde jeg klare for mig. For ham bad du, saa en Sten maatte røres; vis nu, at du ikke vil gøre mindre for din Fader. Gaa til Hamborg, til den Mand, som jeg siger dig; han har staaet Fadder til dig, han roser dig, hver Gang han ser mig; tal for mig, som du talte for Gottlieb, det vil virke bedre, end om jeg selv henvendte mig til ham." For at lette mig denne Mission gav han mig imidlertid et Brev med, som nærmere forklarede hans Ønske og Forpligtelser. En gammel Kontorbetjent i vort Hus skulde følge mig til det mig næsten ganske ubekendte Hamborg og, naar han havde ført mig til min Bestemmelse, forlade mig for at udrette nogle Ærinder og hente mig igen om en Time. Saaledes lød min Faders Befalinger, som aldrig mødte mindste Modsigelse enten af mig eller andre, og nu tiltraadte jeg straks min Vandring.

Vel var jeg usigelig forlegen ved at sendes i dette Ærinde; men paa den anden Side var det mig en stor Glæde at kunne bringe min Fader Trøst; thi paa det gode Udfald haabede jeg sikkert. Man er saa fuld af Haab i den tidlige Ungdom og dømmer andres Blødhjertighed efter sin egen.

Det Hus, jeg kom til, laa ved „Jungfernstieg" og var overmaade prægtigt. En Tjener i Livré spurgte om mit Navn og gik ind for at melde mig. Mit Mod sank betydelig ved Synet af den Elegance og Fornemhed, som omgav mig. Hvor ung man er, hvor ubekendt med Verden, saa forfærdes man dog ved dens Rigdom og Herlighed, naar man nærmer sig disse som den bedende. En indre Stemme lærer os, at et menneskekærligt Hjerte alt for sjældent er at søge i disse Omgivelser. Tjeneren kom tilbage og sagde — som mig syntes, med en listig Mine — at hans Herre var til Stede og vilde modtage mig. Min gamle Ledsager forlod mig nu, og med bankende Hjerte fulgte jeg Tjeneren gennem flere Værelser.

Endelig aabnede han en Dør og bad mig træde ind; men hvad skildrer min Forbavselse, da jeg saa, at jeg befandt mig i et helt Selskab af Herrer, som sad om et Frokostbord, besat med Fade, Glas og Flasker. Ganske forstenet blev jeg staaende ved Døren. Den gamle Husherre bød mig komme nærmere og befalede Tjeneren at sætte en Stol til mig ved Siden af hans. „Naa!" sagde han, „mit smukke Barn! min lille Guddatter! hvad forskaffer vort Mandfolkeselskab den Ære af en lille Dames Nærværelse!"

Allerede denne Tiltale var ikke skikket til at oplive mit Mod. Jeg fremstammede, at jeg var sendt af min Fader, og udbad mig et Øjebliks Samtale under fire Øjne. „Gud bevares, min kære lille Jomfru! Vel er jeg en gammel Pebersvend; men tale med saadant et allerkæreste Barn under fire Øjne, det tør jeg ikke for disse Herrers onde Tungers Skyld. De ved ikke, hvad det er for Karle. De vilde straks blive skinsyge." En Del af Herrerne lo højt og sagde Vittigheder, som jeg ikke forstod, men som dog forvirrede mig aldeles. Ganske tavs fremtog jeg min

Faders Brev og rakte Husherren det. Han læste det langsomt og med et langt Ansigt, hvis Udtryk ikke spaaede noget godt. Derpaa sagde han, ikke uden en vis Forlegenhed: „Det gør mig overmaade ondt, at Deres Fader, som jeg kender for en retskaffen og brav Mand, skal være i en saa ulykkelig Stilling, og det skulde være mig en Fornøjelse at tjene ham i det, han ønsker, hvis det var mig muligt; men det staar for Øjeblikket ikke i min Magt. Vil De sige ham det?“ Han havde imidlertid antaget en alvorlig og mindre stødende Tone. Han bød mig Forfriskninger, som jeg ikke rørte, og sagde derpaa: „De er min Guddatter, og jeg ved, De er en meget agtværdig lille Pige og slægter Deres salig Moder paa, som var en from og fortræffelig Kone; og da De nu første Gang er saa god at besøge mig, saa skal De heller ikke gaa misfornøjet fra mig.“ Med dsise Ord rejste han sig og forlod Værelset.

Et Glimt af Haab vaagnede i min Sjæl. En Herre af Selskabet stod op og nærmede sig til mig. Med en Stemme, hvis milde Velklang var dobbelt paafaldende lige ovenpaa min saakaldte Gudfaders tørre og haarde Organ, bød han mig et Glas Limonade og bad mig nyde det for at læske og køle mig efter den lange Vej, jeg havde gaaet og endnu havde tilbage. Jeg tog Glasset af hans Haand og førte det til mine Læber, uden at jeg dog var i Stand til at drikke det. Jeg syntes, min Hals var sammensnøret.

Husherren kom nu tilbage og med en triumferende Mine kastede han et prægtigt Sjal om mine Skuldre, idet han raabte: „Se der, min lille Guddatter! Der har De et Stykke, som ingen Prinsesse skulde skamme sig ved at bære.“ Jeg rejste mig hurtigt, og idet jeg nærmede mig Døren, kastede jeg Sjalet over en Stol og skyndte mig ud af Huset. Uden at se til højre eller venstre ilede jeg til Enden af den stærkt befærdede Gade. Her saa jeg under et stort Træ en Bænk, der syntes at staa noget skjult. Paa denne kastede jeg mig ganske aandeløs og søgte at fatte mig.

En Ydmygelse som den, jeg nys havde lidt, havde jeg aldrig tænkt mig som mulig; en Anelse om, at jeg havde gjort mig skyldig i noget upassende, greb mig smerteligt. Skamfuldhed og Forbitrelse stred i min Sjæl med Sorg over mit mislykkede Foretagende, over det Svar, jeg skulde bringe min stakkels Fader, og dertil Frygt for hans Vrede, thi han havde udtrykkeligt paalagt mig at anvende al mulig Overtalelse, og jeg var mig bevidst næppe at have talt ti Ord. Med Urolighed huskede jeg nu først paa min gamle Følgesvend, som forgæves vilde søge mig hos Købmanden til den bestemte Time, som endnu ikke kunde være udløben; men at gaa tilbage for at møde ham og nærme mig det Hus, hvorfra jeg kom, var mig en modbydelig Tanke.

Jeg havde ikke længe siddet i disse Betragtninger, da jeg blev tiltalt af en Stemme bag ved mig og genkendte den Herre, som havde budt mig Limonaden. Med den elskværdigste Anstand sagde han, at han var ilet efter mig for at bevidne mig sin Agtelse for min Opførsel og sin Skamfuldhed over at have befundet sig i et Selskab, der havde vist en Mangel paa Delikatesse, hvorved han ikke havde lidt mindre end jeg. Imidlertid, tilføjede han, skulde min barnlige Kærlighed ikke lønnes med at have gaaet en saadan Gang forgæves, og han bad mig derfor at føre ham til min Fader, hvis Brev han efter min Bortgang havde læst, og hvem han vilde tilbyde den forlangte Sum paa de foreslagne Vilkaar. „Mit Navn,“ sagde han, „er Wilson; jeg er Kaptajn i hannoveransk Tjeneste, og jeg skal altid være Deres Fader en lige saa paali-

delig Ven, som den Hamborger-Købmand har vist sig at være." En Engel, sendt til Hjælp i Nødens Stund, syntes mig denne ubekendte. Jeg ved ikke, hvad jeg i min taknemlige Henrykkelse sagde til ham; jeg græd og lo paa een Gang. Han smilede, saa mig kærligt ind i Øjnene og kyssede min Haand, som havde grebet hans. Nu først bemærkede jeg, at denne Mand, der kom til mig som et Himlens Sendebud, ogsaa i sit Udvortes bar et Præg af noget højere. Han var overordentlig smuk, og en saadan Skønhed og Anstand mødte jeg for første Gang i et Øjeblik som dette. Jeg var kun fjorten Aar, og i min Uskyldighed indsugede min hele Sjæl ubevidst dette Billede.

Min gamle Ledsager havde nu ogsaa indfundet sig, og vi vandrede alle tre sammen til Altona. Min Fader, der kun i Hovedsagen, nemlig Købmandens Afslag, blev underrettet om min uheldige Sendelse, modtog med Tak og Glæde Kaptajnens Tilbud, og alting blev foreløbig aftalt. Wilson sagde min Fader, at han havde en Kapital staaende i Hamborg hos en Købmand, som var min Fader bekendt. I denne Købmands Navn vilde han, at Sagen *pro forma* skulde arrangeres; thi hans eget Navn havde han Grunde til ikke at ville have nævnet, eftersom han opholdt sig uden for sit Fædreland formedelst en Æressag og i alle Maader vilde være ubemærket. Han gik snart, men kom næste Morgen igen i Selskab med den omtalte Købmand.

Under deres og min Faders Forhandlinger var jeg ikke til Stede. Jeg gik nede i vor Have og udsøgte de skønneste Blomster, mine Yndlinge, som jeg længe havde plejet, og af dem bandt jeg en Buket til vor Velgører, som havde skaffet mig de første Kærtegn og Berømmelser af min glade Fader. Ved en lille Stakitlaage, som førte ud til Gaden, passede jeg paa, naar de velkomne Gæster gik bort. Til min Glæde saa jeg Købmanden gaa alene, og først nogle Minutter efter kom Kaptajnen. Jeg aabnede hurtigt Laagen, idet han gik forbi, og bød ham Blomsterne. Jeg bemærkede selv, at min Haand skælvede, idet jeg rakte ham dem, og at Blodet brændte i mine Kinder. Han fæstede sine Øjne paa mig med synligt Velbehag, takkede mig meget, roste Blomsterne og traadte uden videre ind i Haven for at bese den. Her vandrede vi nu Haand i Haand en halv Times Tid. Han spurgte mig om mine Beskæftigelser, om mit huslige Liv, og med barnlig Fortrolighed besvarede jeg hans Spørgsmaal. Da han vilde gaa, overfaldt mig en virkelig Ængstelse, og jeg kunde ikke lade være at spørge, om jeg aldrig skulde se ham mere. Mit Spørgsmaal bevægede ham kendeligt, og han svarede: „Jo tilvisse! Det skulde alt for meget bedrøve mig ikke oftere at se et saa sødt Barn. Jeg gaar næsten hver Dag til Altona og skal stedse gaa forbi denne Stakitlaage og titte ind i Haven for at hilse paa Dem, naar De er her."

En Maaneds Tid gik hen, hvori jeg næsten hver Aften til aftalt Klokkeslet ventede Wilson ved Havelaagen og aabnede den for ham. En halv eller højt en hel Time sad vi nu Haand i Haand i en tæt Løvhytte og talte venligt og fortroligt sammen. Han syntes at more sig over min barnagtige Passiar og at være rørt ved min uskyldige Kærlighed, som jeg ingenlunde tænkte paa at skjule. Han kaldte mig sin lille elskede, og hver Gang han gik, slog han sin Arm om mig og kyssede min Kind. Dette var det højeste Punkt af vor Fortrolighed. Min Enfoldighed var saa stor, at det aldrig faldt mig ind at gøre mig Skrupler, langt mindre Bebrejdelser for disse hemmelige Møder. Man maa være saa klosterligt opdragen, som De selv ved, at jeg er det i min Søsters patriarkalske Hus, for at være saa ubekendt med

Verden og dens Fordringer til os. Ogsaa har jeg i senere Aar genkaldt mig de Blikke, hvormed Wilson ofte betragtede mig. Der laa i dem en Blanding af Forundring, af Tvivl, af Ømhed, som den Gang bragte mig til at spørge ham, hvorpaa han grundede, men som jeg nu med Undseelse forklarer mig. Min Hengivenhed for ham fandt jeg saa retmæssig, bygget paa de ædleste Grunde, paa Taknemlighed, Højagtelse og Tillid. Mine Tanker var langt fra nogen som helst Betænkelighed over Fremtiden, jeg forlangte ingen højere Lyksalighed end at sidde hos ham i Haven, se hans kærlige Blikke, høre hans milde Stemme og udøse mit Hjerte for ham. I min Faders Hus kom aldrig noget Besøg, jeg gik sjælden ud, havde aldeles ingen Omgang, ikke mindste Adspredelse. Den Time, jeg tilbragte hos Wilson, var et Himmerig for mig.

En Aften kom han tidligere, end han plejede; han stod uden for Havelaagen og ventede paa mig, da jeg kom ned, hvilket vist ikke var sildigere end det bestemte Klokkeslet. Hvert Træk i hans Ansigt var mig saa velbekendt, og derfor bemærkede jeg straks et usædvanligt Udtryk deri. Med en underlig blød Stemme besvarede han mine Spørgsmaal om, hvad der var hændet ham; han trykkede min Haand til sine Læber og sagde: „Min søde lille Veninde! Der er ikke hændt mig andet, end hvad jeg længe kunde vide, at der maatte hændes mig, nemlig den Sorg at skulle sige Dem Farvel. Den Æressag, som holdt mig udelukket fra mit Fædreland, er nu jævnet, og jeg maa rejse hjem.“ Min Skræk ved disse Ord var ubeskrivelig. At det jo nødvendigvis maatte komme saaledes, var slet ikke faldet mig ind, og Kaptajnen havde aldrig talt til mig om sine udvortes Forhold. Jeg overlod mig uforbeholdent til det ungdommelige Udbrud af min Smerte, og Wilson blev selv sympatetisk greben deraf. Det Løfte, jeg vilde aftvinge ham, snart at komme tilbage, undveg han vel at give mig, men han græd med mig og bortkyssede mine Taarer, han havde sat mig paa sit Skød, og jeg slyngede mine Arme om hans Hals. Med eet stod min Fader for os. Hans heftige Vrede formaar jeg ikke at beskrive. Han greb mig i Armen og kastede mig til Siden, saa jeg styrtede til Jorden; og næppe i Stand til at tale for Raseri udstødte han de græsseligste Forbandelser mod Wilson og spurgte ham, om det var med hans Barns Skændsel, at han vilde gøre sig betalt for den Tjeneste, han havde vist ham. Forgæves søgte Kaptajnen at berolige ham. „Er De gift?“ spurgte min Fader. „Nej!“ „Nu! er De fri, saa maa De vide, hvad der paaligger Dem som en ærlig Mand. Forlov Dem med min Datter! Inden et Aar skal hun være konfirmeret, da maa De straks ægte hende.“ „Det kan jeg ikke,“ svarede Kaptajnen, „og det behøves ikke heller. Deres Datter er endnu et Barn, hendes Godhed for mig har været barnlig ren og uskyldig, og jeg har aldrig misbrugt den.“ Jeg ved næppe mere, hvad der foregik i denne afskyelige Scene; jeg var paa mine Knæ krøbet hen til en Busk og havde skjult mig bag dens Grene; dog tittede og lyttede jeg angstfuld til, hvad der foregik. Min Faders skrækkelige Fornærmelser opirrede til sidst Kaptajnen til en lignende Heftighed. „De er en gal Mand!“ sagde han, „den lille fornuftige Maria kan næppe være Deres Datter, og er hun det, saa er det ogsaa det eneste ondt, der kan siges om hende, og som kan staa hendes Lykke i Vejen. Hendes Bekendtskab med mig skal ikke gøre det.“ Jeg saa ham gaa bort med stærke Skridt og skimtede gennem Stakildøren hans hurtigt forbilende Skikkelse, og den nedgaaen-

de Sol kastede hans Skygge ind til det Sted, hvor jeg skælvende sad og krøb sammen.

Lad mig tavs forbigaa, hvad jeg paa denne Smertens Aften led af min Faders Vrede. Af alle de græsselige Bebrejdelser, hvormed han overøste mig, traf ingen mig smerteligere end den, at min Opførsel havde gjort mig til Genstand for Wilsons Foragt, at denne Mand forsmaaede og forskød mig. I den Nat, som fulgte paa denne Aften, tænkte jeg, at jeg aldrig kunde blive mere fortvivlet og sønderknust, end jeg var, og dog bragte den følgende Dag mig næsten endnu føleligere Stød, da jeg erfarede, at min Fader — jeg ved ikke ved hvilken Pengeomsætning — straks havde tilbagesendt Wilson den af ham modtagne Sum og med det samme opgivet sit Bo. En anden Købmand, en gammel Ven, var hos ham, da han underrettede mig herom. Han kunde, sagde han, betale enhver sit, men havde da intet tilbage og vilde i sin øvrige Tid leve som Kontorbetjent hos denne sin fordums Ven, der nu skulde være hans Herre. Det var mig, sagde han, som var Skyld i hans Ulykke, og han befalede mig derfor aldrig mere at komme for hans Øjne, men at blive hos hans Søster, som samme Dag skulde afhente mig. Den gamle Købmand formanede mig herefter at vandre i et bedre Levnet, min Tante modtog mig, som om jeg var et rent fortabt Menneske, en Skam og Byrde for min Familie, og jeg selv kunde ikke finde Rede i mine Tanker; men i Følelsen af de skrækkelige Følger, som mit Forhold til Wilson havde haft, underkastede jeg mig denne Dom som fortjent. Jeg turde næppe opløfte mine Øjne, jeg turde næppe bede til Gud. I denne Stemning skrev jeg til min Søster nogle Linier, der saaledes forfærdede hende, at den gode Anna overvandt alle huslige Vanskeligheder og uopholdelig rejste over til mig. Ak! aldrig kan jeg modtage en større Velgerning! Jorden har ingen Lykke, der kan opveje den Stund, da en af Anger nedbøjet Sjæl tør skrifte for en beslægtet Sjæl og modtage Lys og Absolution fra elskede Læber. Min Annas forstandige, milde Ord opklarede mig baade den Uret, jeg havde, og den, jeg led; hun forligte mig med sig selv og stræbte — men forgæves — at forlige mig med min Fader. Hun bønfaldt ham, ligeledes forgæves, om at tillade mig at følge hjem med hende. Jeg forblev hos den haarde Tante, jeg ansaa dette mit Fængsel som Bod for min Ungdoms Letsindighed og bar taalmodigt min Skæbne. En Trøst blev mig til Del i det sidste Aar af mit Ophold der. Gottlieb sendte nemlig min Fader den Sum, som han var ham skyldig. Disse Penge, som blev satte paa Livrente, bidrog til at gøre min Faders Alderdom mere sorgfri, og skønt jeg i Grunden var lige saa uskyldig i denne Sums Betaling, som jeg havde været i dens Tab, saa formildede denne Omstændighed dog for saa vidt min Faders Sind, at han ikke blot taalte, at jeg blev i Værelset, naar han besøgte sin Søster, men endogsaa tillod, at jeg en Gang imellem i hendes Selskab maatte komme til ham.

Dersom man tør nære den skønne Tro, at der gives skønne Engle, der ikke forsmaar søsterligt at slutte sig til den ufuldkomne Menneskeslægt og lindre dens Bekymringer, saa maa jeg tro, at en saadan vandrer ved min Side og i mine tungeste Dage tilfører mig en eller anden uventet Trøst. Saaledes hændte det sig, at i min Tantes Hus boede en gammel Mand, der havde sat sig i Kost hos hende og daglig spiste hos os. Han havde tilforn været Professor ved et tysk Universitet og var berømt for sine mangesidige Kundskaber. Han fik Medlidenhed med mig og tilbød daglig at give mig Timer i fremmede Sprog, som jeg kun ufuldkomment forstod, paa det jeg derved kunde

blive i Stand til at paatage mig en Lærerindeplads og saaledes komme ud af min nærværende Stilling. Med særdeles Godhed og Interesse udførte han dette Forsæt, laante mig desuden Bøger, talte belærende med mig og opmuntrede mig til Flid og til Haab paa bedre Tider. Endelig var det ogsaa denne min Velgører, som forskaffede mig en Guvernanteplads i et rigt og anseligt Hus, hvor jeg troede mig med eet udreven af alle mine trykkende Forhold.

Jeg var dengang seksten Aar, og det varede en Tid lang, inden mit uerfarne Sind fattede, hvorfra den beklumrede Tordenluft kom, der altid hang over dette i alt udvortes saa lykkelige Hus. Fruen i Huset var endnu en ung Kone; hun var altid sørgmodig, heftig, urolig, ligegyldig for Mand, Børn og alt i Verden, en Elsker undtagen, til hvem hun havde sluttet sig med en til Vanvid grænsende Lidenskab. Skinsyg paa denne Elsker, angst for, at hendes Forbindelse med ham skulde opdages, levede hun som i en uophørlig brændende Feber. Min Ængstelse ved Synet af dette Forhold, der egentlig ikke var nogen Hemmelighed uden for hendes Ægtemand, steg til en utaalelig Grad, da jeg selv blev en Genstand for et lignende Raseri. En Slægtning af Husherren, en fornem Udlænding, kom i Besøg til Hamborg og boede i vort Hus. Jeg begriber ikke, hvorledes det gik til, at denne glimrende Herre kunde finde Behag i min ydmyge Person, men hvad der allerede tilforn havde indjaget mig Skræk og Afsky for denne Art af, hvad man kalder Kærlighed, det blev endnu mere forfærdet ved de Scener, jeg oplevede med denne Mand. Der var intet Vovestykke, han jo prøvede, for at træffe mig ene, intet Tilbud, ingen Trusel, hvormed han jo forsøgte at overvinde den Kulde og Modbydelighed, som han indgav mig. Med min Professors Hjælp søgte jeg en Lejlighed til at fjerne mig, da i det samme Blume kom til min Befrielse og førte mig til sit rolige Hjem. Resten ved De. Jeg har intet mere at bekende.

Men da jeg dog nu har bekendt alt dette, saa sig selv, er det vel et Under, om mit Hjerte er blevet truffet af den tunge Blypil, som Mytologien siger, at Amor sender mod det Bryst, som han vil tillukke for Elskov? Min tidligere Ungdoms varme, entusiatiske Kærlighed blev lønnet med saa store Ydmygelser og Lidelser, og uagtet jeg ikke tror at have fortjent saa haard en Straf, som jeg har lidt, saa har jeg dog aldrig kunnet tilgive mig selv den Del, jeg har haft i min Faders Skæbne, og Tanken herom griber i mangt et Øjeblik med skarpe Kløer i mit Hjerte. Naar jeg i de følgende Aar maatte være Vidne til Lidenskabens Hæslighed, da tænkte jeg med Rædsel, at jeg selv havde gjort det første Skridt, som fører til det Helvede, som den antænder i Sjælen; og Erindringen om de Timer, jeg tilbragte ved Wilsons Side, og som den Gang var min Glæde, staar nu for mig som en dunkel Skygge, hvorfra jeg bange bortvender mine Øjne; og skønt jeg vist ved, at denne min første Kærlighed ogsaa er den sidste, saa er dog Wilson selv bleven mig en fremmed Skikkelse, hans Billede er ligesom afbleget i min Sjæl ved Tidens og Sorgernes Magt, og i dette Billedes Spor er de bortflygtet, alle de Længsler og Illusioner, der, som man siger, er Livets skønneste Blomster. Jeg savner dem ikke. Det forekommer mig, som om de mange Benævnelser af Slange, Drage, Uhyre o. s. v., som de gamle Myter tillægger Amor, virkelig er af en dyb Betydning. Denne Følelse, man kalder Elskov, synes ofte at ligne en dæmonisk Indskydelse, der for en Tid berøver Mennesket den moralske Frihed, døver Samvittighedens Stemme, Guds Stemme i Hjertet, berøver Fornuften sin Klarhed og

Hjertet sin Mildhed, oprører sig mod Guds og Menneskers Love, løser de helligste Baand, sløver al ædel Virksomhed og, skønt den kalder sig Elskov, egentlig kun elsker sig selv og viser sig ofte haard og grusom, selv mod sin Genstand; den bygger sit Hus paa Sand, paa Fortrin, som er i Dag, men ikke findes i Morgen, og da bortstøder den med Foragt det Afgudsbillede, som den nylig tilbad. Hvor ganske modsat er den Kærlighed, som forener Forældre og Børn, Søskende, Ægtefolk, hvis Samliv Tid og Troskab har helliget! Denne Kærlighed binder os til vore Pligter med kære Baand, den opklarer Forstanden, formilder Hjertet, skænker Mod til Virksomhed, lærer Selvfornægtelse og den Lyksalighed at leve i andre; den trodser Tidens og Forkrænkelighedens Magt, ja — vi tør haabe det — den trodser Døden; thi denne Kærlighed, der kun vil det gode, smelter sammen med Guds Villie. I de Mennesker, den elsker, elsker den Gud, og denne Kærlighed maa vel være den, som venter os paa hin Strandbred, hvor Sjælen afryster det jordiske Støv. O! mangen Aften, naar jeg i Skumringen har siddet med mine Børn i min ringe, tarvelige Bolig, har følt mig saa lyksalig, og jeg har tænkt, at Forsynet i kærlig Overensstemmelse med mit Indre har anvist mig den Plads, der tilkommer mig, ved at skænke mig disse skønne, elskværdige Børn, som ikke er mine uden ved aandelige Baand. Jeg er ikke forladt af Kærligheden. Den inderligste, den ømmeste, en Moders, er bleven mig til Del. Til Erstatning for alle andre Savn i Livet tror jeg mig henvist til en Moders Pligter og Glæder, og er disse ikke store nok til at udfylde et Menneskeliv?

Jeg ved, hvad De vil svare mig. De vil sige, at i en ædel Sjæl er selve Lidenskaberne forædlede, at de ædleste Bestanddele i det, jeg kalder Kærlighed, ogsaa findes i en ædel Sjæls Elskov. Ja, min ædle Ven! jeg tror, at De har Ret til at sige dette, og jeg ved det vel: Lyksalig den, som Adolf Lidner rækker sin trofaste Haand — naar hun kan dele hans Følelser! Men kan hun ikke dette, er hendes Følelser af en anden Natur end hans, vil han da ikke snart føle sig som den, der elskede en Havfrue eller en anden Elementaraand? O, lad mig dog ikke ligne mig selv ved et af disse kolde, sjælløse Væsener! Med mit hele varme Hjerte hænger jeg ved Dem; jeg vilde dybt føle Savnet af Deres Omgang. Om jeg vidste Dem syg eller ulykkelig, vilde der ingen Ro være for mig uden hos Dem; om den hele øvrige Jord miskendte eller dadlede Dem, i mit Hjerte vilde Deres Forsvar leve. Ingen Tid, intet Menneske vil formaa at forandre min varme Hengivenhed, min trofaste søsterlige Kærlighed for Dem. Uforandret, som den er, vil jeg kunne tage den med mig til den Himmel, hvor jeg haaber at møde Dem. En Digter siger: „O salig den, som kan tage sin skønneste Ejendom med sig til Skyggernes stille Land!"

Og nu, min bedste Ven! nu har jeg sagt Dem den hele, rene, usminkede Sandhed, som De har fordret. Naar De har læst dette lange Brev, er De da vred paa mig? Eller er De bedrøvet? Ak! saa er jeg det ogsaa! Men selv om jeg var saa ulykkelig at saare Dem, tror jeg dog at burde sende Dem disse Linier; thi jeg ærer Dem alt for højt til at prøve med forblommede Ord at skænke Dem en falsk og forbiilende Glæde. Derfor, min Ven og Broder! se i disse mine Bekendelser, i denne fortrolige Fremstilling af mine hemmeligste Tanker, det bedste Bevis paa, hvilken Plads der tilhører Dem i Marias Hjerte.

Niende Kapitel.

Maria var endnu ikke færdig med dette Brev, da hun hørte det blive levende i Huset; hun gemte derfor i en Hast sit Papir, og da Jomfru Holm kom ind og bemærkede hendes af Nattevaagen anstrengte Øjne og matte Udseende, fandt hun det meget naturligt, at hun straks efter Frokosten lukkede sig inde i sit Sovekammer for at hvile nogle Timer, hvilke hun imidlertid ikke anvendte uden til at fuldende sit Brev. Carl havde denne Formiddag lovet at afhente Viktor til en Spadseretur; ham leverede hun ubemærket Brevet og bad ham, naar han paa Udvejen passerede Hovedgaarden, da at besørge det sikkert i Hr. Lidners Hænder, en Kommission, som den velvillige unge Ven med Fornøjelse paatog sig.

Hele Dagen gik hen, uden at Maria saa noget til Adolf. Carl, som om Middagen kom tilbage med Viktor, sagde, at han havde leveret Brevet til Hr. Lidner selv, og at han og Viktor kort efter havde set ham ride igennem Skoven i en anden Retning end den, hvori de havde at gaa. Om Eftermiddagen gik Maria ad de Herregaarden nærmest omgivende Veje for at møde ham, men forgæves. Endelig mod Aften, da hun træt af den forgæves Søgen vendte hjemad, blev hun pludselig var, at noget rørte sig mellem de tætte Buske dybt nede ved Aaen. Hun nærmede sig sagte og saa nu sin sørgmodige Ven sidde paa en ensomt staaende Bænk ganske stille, med Hovedet lænet mod et Træ. „Lidner!“ udbrød hun med en Stemme, hvori den inderligste Vemod lød. Adolf sprang op og for med Haanden over Øjnene. Fremmed syntes ham den elskede Skikkelse; det forekom ham i dette Øjeblik, som om Aar var henrundne, siden han saa hende. „Lidner!“ gentog Maria med næppe hørlig Stemme; hun rakte begge Hænder imod ham; deres Øjne mødtes; heftigt greb han hendes Hænder, og de brast begge i Graad. Ganske tavse sad de ved hinandens Side.

Endelig sagde Adolf: „O Maria! hvad har jeg maattet læse! Hvor har denne lille, bløde Haand kunnet skrive mig saa haard en Dom? Hvor har disse søde Øjne, som nu græder ved Synet af min Smerte, kunnet taale at se de Ord skrevne, som maatte dræbe al min Lykke i Livet? De, Maria, De har elsket en anden, elsket ham med saadan en Ild! Deres hellige Læber har berørt hans trofaste Mund! De har længtes efter ham, drømt om ham, mødt ham hemmeligt under de afskyelige Træers Skygge.“ „Lidner!“ sagde Maria afbrydende, „skaan mig! Er det saaledes, De lønner min Fortrolighed?“ „Tilgiv! tilgiv, elskede Veninde! Ak, jeg har ingen Ret til at beklage mig, og det er just det, som bringer mig til Fortvivlelse!“ „Hvorfor fortvivle? Er jeg Dem kær, kan det da ikke glæde Dem at vide, at De er mig kærere end nogen anden Mand, at jeg erkender aldrig at have mødt nogen ædlere?“ „Men dog en, som vakte dybere Følelser i Deres Hjerte.“ „Nej, ikke dybere. Jeg var et Barn, jeg var forladt og bedrøvet; han stod for mig som en frelsende Ven. Ak, De ved det jo! jeg har sagt Dem alt.“ „O Maria! Alt, hvad De har sagt mig, kan ikke fordunkle det Helgenskin, der altid for mine Øjne omgiver Deres Hoved. Hvad De kan bebrejde Dem, er jo Intet; Skylden hviler ikke paa Dem, men paa Deres Fader, som ikke bedre forstod at vogte den Skat, han lige saa lidt forstod at vurdere, og som med den Inkonsekvens, der er udannede Mennesker egen, først sendte sin unge, smukke Datter i et saadant Ærinde og siden gjorde en Elefant af en Flue. Men endnu mere falder Skylden paa ham, hvis forhadte Navn jeg ikke engang gider nævne. O, gid han en Gang maatte staa for mig, den hjerteløse Forfø-

rer!“ „Nej, Lidner! tal ikke saaledes! Jeg har ofte sagt det: Wilson var ikke den strafværdige, det var jeg selv. Ak, det er haardt at maatte bekende det; men jeg kom ham i Møde med min barnlige Kærlighed, hvortil han ved vor første Sammenkomst ikke bejlede, thi da nærmede han sig i en ærlig, ædel Hensigt. Om han siden var rørt ved min Hengivenhed, hvilken han jo — som han selv sagde — aldrig misbrugte, vil De derfor fordømme ham?“ „Ja, det vil jeg til visse! De var et Barn, han ikke; De vidste ikke, hvad De udsatte Dem for, men han vidste det. Bør en Mand benytte sig af et uskyldigt Barns Tillid for at smigre sin Forfængelighed eller Sanselighed? Hvor uværdigt, hvor uridderligt! Er det ikke at misbruge, — misbruge, hvad der er saa helligt som et ungt Hjertes første Kærlighed? Og hvilken Grusomhed derpaa at overlade en saadan Pige til sin Skæbne uden videre Betænkning!“ „Men hvad skulde han gøre? Min Faders udelikate Fordring kunde dog mangt et Hensyn, mangt et Forhold, vi ikke kender, forbyde ham at opfylde; og desuden — skulde han lade sig tvinge? Han har anset den hele Sag som en Barnestreg uden videre Vigtighed og Følger.“ „Og ved disse Følger har han dog fordærvet Deres Liv og“ — tilføjede han med sagte Stemme, — „og mit med.“ En Tavshed fulgte atter paa disse Ord. Endelig sagde Adolf: „Det eneste, jeg bebrejder Dem, er, at Kærlighed til en saa uværdig Genstand har kunnet slaa saa dybe Rødder i Deres Hjerte, at det har tillukket det for enhver senere Ømhed. „Det er ikke Kærligheden, som har gjort dette, det er min Anger, min Afsky for Lidenskaben.“ „Nej! De bedrager Dem. Det er hans Erindring, hans falske Billede. De elsker ham endnu.“ „Nej, i Sandhed ikke! O Lidner! Tro mig, jeg erkender klart og sandt, at der gives et større Værd hos en Mand end det, han besad, et Værd, som indgyder Tro og Tillid, et Værd, som De besidder. I vore stille Samtaler har jeg fundet en Interesse af en anden, af en bedre Art end i hine.“ „Og dog vilde jeg og den Interesse, jeg opvækker, forsvinde som en Taage, naar De saa den gamle Elsker igen.“ Maria studsede ved disse Ord; han gentog dem: „Hvordan vilde det vel gaa, naar De saa ham igen?“ „Det er underligt nok! den Tanke er aldrig falden mig ind, at jeg nogen Sinde her i Verden kunde møde ham.“ „Ser De? Ser De? Men tænk nu, om han stod for Dem, hvad saa?“ „Jeg ved ikke! En Forfærdelse, en ubeskrivelig Skamfuldhed vilde gribe mig.“ „Og den gamle Kærlighed vaagne?“ „Nej! det tror jeg ikke.“

Efter et lille Ophold tog Adolf kærligt hendes Haand og sagde med øm og sagte Stemme: „Kæreste, bedste Maria! Er jeg da virkelig saa lykkelig at være Dem kær, har De Tro og Tillid til mig, tør jeg haabe, at intet andet Billede hverken nu eller i Tidens Løb vil fortrænge mig af Deres Hjerte, saa giv mig Deres Haand! jeg er tilfreds med de Følelser, De nærer for mig!“ Maria trykkede hans Haand, men vendte Ansigtet bort fra ham og græd. Det varede noget, inden hans venlige Tiltale kunde give hende Mod til at tale. „Ak Lidner!“ sagde hun, „ædle, elskede Ven! hvor er det mig smerteligt at maatte svare Dem: jeg kan ikke! Som jeg her sidder ved Deres Side som en kærlig, trofast Søster, saaledes ved jeg, at jeg vilde være til min sidste Time; men blev jeg Deres Hustru, vilde jeg synes at have vanhelliget det rene Baand, som bandt mig til den, jeg fra Barndommen havde anset for min Broder; noget ufrit, noget usandt vilde komme i vort Forhold, De vilde forekomme mig som en anden, og jeg kunde ikke blive den samme. Jeg følte det i Aftes! Nej, jeg vil aldrig tilhøre nogen Mand.“ „Men min Gud! kære

Maria! Noget saadant er jo unaturligt, mod al Fornuft og Orden!" „Ak! hvad der passer for det ene Menneske, passer ikke for det andet. Tro mig! en Sorg er ikke forsvunden, fordi den er overstaaet i Tiden. Den efterlader tidt uforvindelige Indtryk i Sjælen, uudslettelige Spor, ligesom Lavastrømmen, naar Vulkanens Udbrud er standsede, og den selv ikke længere gløder, dog endnu ligger som en kold og tung Sten paa de grønne Enge, som den har ødelagt." „Men Sjælen maa ikke lade sig nedtræde som Græsset. Den maa have sit udødelige Hoved, bortjage de natlige Dunster og se mod en ny Dag." „Ja, mod en ny, men en mildere, ikke brændende Dag. Det gør ogsaa Sjælen, naar den griber den Kærlighed, der intet har at skaffe med de jordiske Lidenskaber." „De har Ret, Maria, naar De ligner Dem selv ved en Nonne; thi De tænker og taler aldeles klosteragtigt." Adolf sukkede og tav.

Paa hin Side Aaen hørtes nu Støj, og straks efter fremkom mellem Buskene en hel Skare Bønderdrenge, som med høje Glædesraab og lystige Spring omringede en lille, af en Gedebuk trukken Vogn, som var fyldt med nyslaaet Hø. Bag efter denne muntre Flok kom to gamle Bønder med deres Tobakspiber i Munden. De holdt hinanden under Armen, og det var tydeligt, at de hvilede efter Dagens Arbejde i en fortrolig Samvandring. Med Fornøjelse syntes de at betragte det foranilende unge Tog, og idet de blev deres Herremand var, hilste de ham med mild Ærbødighed. Adolf sukkede: „Børn har det godt, og Oldinge har det ogsaa godt. Barndommen og Alderdommen er Livets bedste Tider; den, som ligger i Midten, er fuld af Uro og Strid." Maria svarede: „Disse Børns og disse gamle Mænds Lykke, den Velstand og Tilfredshed, hvorfra dette friske og rolige Liv udspringer her paa Godset, er alt dette ikke Deres Værk, kære Lidner? Den Alder, som ligger i Midten af Livet, den Alder, hvori De er, er det ikke Virksomhedens Tid? Og er den ikke lykkelig, som Gud har anvist en Virkekreds, der bringer saa megen Velsignelse? O Lidner! min Ven! sig dog ikke —, som De før sagde — at Deres Liv er fordærvet!" „O kære Maria! græd dog ikke mere, det kan jeg ikke taale." „Ak, det er mig saa smerteligt at tænke, at det har været Deres onde Skæbne, som lod Dem møde mig!" „Nej, bedste Veninde! Hvor usselt maatte det Menneske være, der ikke vilde takke sin Skæbne, naar det lod ham møde det højeste og skønneste, selv om denne Lykke havde en Nemesis i sit Følge? Det er vel altid Tilfældet! Smerte og Glæde, Dag og Nat, Liv og Død, de berører jo altid hinanden."

Denne Samtale blev nu afbrudt af en Tjener, der ganske aandeløs meldte, at han længe havde søgt sin Herre for at melde, at der var kommet fremmede paa Gaarden, nemlig Løjtnant Lidner, Herrens Broder, tilligemed en gammel Herre og en ung Dame." Adolf sagde til Maria: „Herrer og Damer — de kommer hel ubelejligt! Gud hjælpe mig! hvor de vil komme til at kede dem i mit Selskab!" Derpaa førte han hende ud fra de dunkle Gange, kyssede hendes Haand med et Par venlige Ord og fulgte derpaa Tjeneren.

Tiende Kapitel.

De med Filip ankomne var ingen andre end Emma og hendes Fader. Dog var det saa langt fra, at det var den førstnævntes Skyld, at han tilførte sin Broder Selskab i et Øjeblik, da denne var saa lidet stemt til at udøve en god Værts Pligter, at han tværtimod var i det værste Lune over dette Besøg, der var ham lige saa uventet som Adolf. Han havde nem-

lig med Etatsraad Grøndal og hans Datter foretaget en lille Rejse omkring i Sjælland, hvilken efter Aftale skulde gaa igennem ganske andre Egne end den, hvor Adolfs Gods laa, og til sidst have Møens Klint til sit Maal. Men med eet fik Emma sin Fader overtalt til at forandre Turen og aflægge et Besøg hos Adolf. Den ellers for Emmas Luner saa eftergivende Filip havde gjort tusinde Indvendinger og med meget slet Mine ført dem til denne Bestemmelse.

Medens han ventede paa Adolf, og den gamle, trætte Etatsraad havde fjernet sig for at udhvile lidt i de Værelser, som det høflige, vel dresserede Tjenerskab havde anvist ham, blev Emma ene med Filip, og saa stor var da hans Fortrædelighed, at han ikke kunde afholde sig fra at udbryde i Beklagelser over den forandrede Rejseplan. „Herregud!“ sagde han, „hvorfor skulde vi forstyrre vor dejlige Rejseplan for at komme til den kedsommelige Herregaard? Hvad skal vi her? Vi er hverken indbudne eller ventede.“ Emma rødmede og sagde stødt: „Ja, naar De tror, at min Fader og jeg er Deres Hr. Broder uvelkomne“..., „Ja, det er saamænd meget muligt, at De og jeg og vor egen Fader og Kongen selv i dette Øjeblik vilde være ham uvelkomne. De ved jo nok, at han gaar i Friersko, han har sin Hjertenskær herude hos sig, og der kan ingen fortænke ham i, at han ønsker den hele øvrige Verden til Bloksbjerg.“ „Gud bevares! Skulde det være saa ulykkeligt!“ „Men allerbedste Frøken! hvorfor vil De tage saa stor Andel i alt dette? Sagtens burde baade min Fader og jeg takke Dem paa Familiens Vegne, men vi er nu resignerede i den Henseende. Fader skriver: „„Lad Adolf i Guds Navn se at faa Ende paa den Sag, naar det ikke kan være andet!““ og jeg for min Del, jeg ønsker ret af Hjertet, at han allerede var gift. Det er jo egentlig bedre for ham, som vil begrave sig herude, at han faar en Kone, som kan klippe Faar og kerne Smør, end en dannet, elegant Dame, som vilde bede Pokker om at leve her uden at ses og beundres af den Verden, som hun passer til.“ „Det kom an paa, hvor høj Pris en saadan Dame satte paa at beundres af ham.“ „O! der er intet Menneske, som sætter Pris paa at sætte sit Lys under en Skæppe, og det Slags Lys forstaar Adolf heller ikke at skatte. For Resten er denne Symadame smuk; jeg ved flere, som er forelskede i hende, — i hendes Udseende, Notabene; — for hendes Konversation og øvrige Kvaliteter kendes nok ikke af mange; hun hverken taler til eller ser paa fremmede.“ „Da har jeg dog stærkt i Sinde at forsøge paa at faa hende i Tale.“ „Men min Gud! hvorfor vil De det?“ „Men min Gud! Er det første Gang, vi afhandler denne Sag? Hvorfor taler De nu af en ganske ny Tone?“ „Fordi jeg er inderlig ked af den gamle!“ „Jeg forstaar Dem virkelig ikke. Har De ikke selv gjort Dem Umage for at gøre Bekendtskab med dette Fruentimmer? Har vi ikke ofte ønsket at vide, om hun elskede Deres Broder og mente ham det ærligt, eller om hun havde ham til Bedste? Har vi ikke været enige i at beklage hans melankolske Stemning?“ „Jo! men da der slet ikke kommer noget ud af alt dette, saa lad os nu være enige i at lade ham være melankolsk stemt, hvis han vil. Lad ham nu selv se at klare det paa den ene eller paa den anden Maade; han er jo ikke den eneste, der i lang Tid har sukket for et Fruentimmer og siden taget Mod og Mandshjerte til sig, naar han saa, at han til Løn for al sin Tilbedelse kun blev holdt for Nar.“

Som et Mirakel forekom det Emma og Filip selv, da hans første Hede havde sat sig, at han havde talt i en saadan Tone til den forgudede Pige, og hendes Taalmodighed ved den-

ne Scene forekom hende selv lige saa forunderlig som ham. Men tværtimod alt, hvad man kunde vente, havde dette kække Sprog i den altid lydige og tilbedende Bejlers Mund været langt fra at skade ham hos Emma. Uden at kunne forklare det for sig selv følte hun sig imponeret af hans mandige Modstand mod hendes Villie, og hun fandt for første Gang en Lighed mellem ham og hans Broder. Hun var nær ved at fortryde sit Komme til dette Sted; men dog besluttede hun ikke at opgive den Plan, for hvis Skyld hun var kommen. Uden at gaa alvorligt i Rette med sig selv enten om sit endelige Maal eller om de Midler, ved hvilke hun vilde naa det, havde hun sat sit hele Sind til at løse den Gaade, som saa længe havde beskæftiget hendes Tanker.

Efter at hun næste Morgen havde besørget sit Toilette med den største Omhu, begav hun sig ene til det Sted, som man havde betegnet hende som Marias Bolig. Et levende Gærde omgav den lille Have, i hvis Midte det landlige Hus laa. Emma gik langsomt rundt om Gærdet og betragtede Huset. En Dør med Glasruder stod aaben ud til Haven. Det var en varm Dag, alle Vinduer var aabnede, men grønne Jalousier, som var nedladte, gjorde det umuligt at se ind. Uden for Havestuedøren stod to Havestole og et lille Bord, hvorpaa en stor Vase fuld af Blomster, en Bog og en Dukke. Intet levende Væsen var at se uden en Kattekilling, som laa i Solen og saa med vaagnende ond Begærlighed efter Fuglene, som hoppede paa de nærmeste Grene. Emma stod ganske stille, hendes Øjne fulgte spejdende enhver Genstand, og hun tænkte paa, hvorledes hun tilforn havde med de samme Følelser staaet uden for sin Medbejlerindes Dør. En Følelse af Bitterhed og Ringeagt for denne ubekendte opfyldte hendes Sjæl. Hun tog Mod til sig og tænkte: „Denne simple Person, som har arbejdet for mig, som er uden al Tournure og fattig i Klæder, vil vist modtage mig med Ydmyghed og føle sig beæret af mit Besøg.“ Hun fandt nu en Stakitdør paa Gærdet og gik med raske Skridt ind i Haven.

Hun saa ingen; men da hun i en tæt tilgroet Løvhytte hørte Stemmer, rettede hun sine Skridt mod dette Hjørne, og hendes Skridt var saa sagte og lette, at de, som var i Løvhytten, ikke bemærkede hendes Komme, medens derimod et Syn viste sig for hende, som paa ny bragte hende til at staa stille. Paa den mørke Baggrund, som de grønne Grene og Blade dannede, og indfattet i en Bue af blomstrende Slyngplanter, som prydede Indgangen til dette Lysthus, sad Maria med begge Børnene. Lise stod paa en Skammel og syntes i Færd med at læse i en Bog, som hvilede paa Moderens Skød, medens Viktor fra den anden Side bøjede sig hen over Bogen og med smilende Ansigt syntes at fornøje sig over Søsterens alvorlige Bestræbelser. Maria saa ned til Bogen; man saa ikke hendes Øjne; men de milde, fine Træk, den høje, hvide Pande, de dunkle Øjenbryn, de cendré Haar, der forhøjedes af et med blaa og orangefarvede Striber gennemvævet Tørklæde, som skødesløst omgav Haaret og var knyttet under Hagen som for at beskytte mod de nedfaldende Løv, gav hende et vist romantisk Udseende. Hun havde slynget den ene Arm om Lise; hun bar en hvid Kjole, den lille Pige en rosenrød, og Viktor en Bluse af grønt Tøj. Begge Børnenes Arme hvilede paa Moderens Skød. Lises blonde Lokker og Viktors dunkle Haar berørte den hvide Kjoles Folder. Forunderlig var Virkningen af disse Figurer og disse Farver i denne Belysning, og ingen kunde se denne Gruppe uden levende at mindes de gamle italienske Mesteres Fremstillinger af Madonna med Barnet og Johannes den Døber.

Emma var besynderlig overrasket; hun for med Haanden over Øjnene, som om hun troede at drømme, det forekom hende som et Syn fra en anden Verden, og hun var i Færd med at fjerne sig, da Maria saa i Vejret og blev hende var. Hun rejste sig hurtigt og gik hende i Møde. De to Fruentimmer saa forundrede paa hinanden. Marias Øjne, som Emma nu først saa, syntes med deres dunkle Pragt og særegne Udtryk at forbavse Emma, og Maria blev overrasket ved det uventede Syn af den smukke Pige, der i sin brogede, moderne Dragt tog sig ud som en pragtfuld Blomst fra et rigere Klima. Emma hilste hende undseeligt og spurgte efter Jomfru Holm. Frygtsomt nævnede hun sit Navn og fremstammede noget, der lignede en Undskyldning. Viktor løb straks for at hente Jomfru Holm, og Maria bød med megen Forbindtlighed den smukke ubekendte en Stol. Jomfru Holm var ikke hjemme, og Maria formaaede nu sin nye Gæst til at gaa med hende ind i Huset, og da Emmas Kinder blussede, fremsatte hun Frugt og en kølende Drik for hende. Den beskedne Værdighed, den utvungne Anstand, hvormed Maria talede og handlede, var saa ganske modsat, hvad Emma havde forestillet sig. Den Undseelse og Tilbageholdenhed, som ved denne Lejlighed afprægede sig i hendes Væsen, klædte hende godt og indtog Maria for hende. Emma var derimod misfornøjet med sig selv, da hun siden mere roligt eftertænkte dette deres første Møde. Hun foresatte sig ved de næste Sammenkomster at opføre sig med mere Frihed og Verdensklogskab. Til Trods for Filips Ønske blev Afrejsen opsat fra den ene Dag til den anden, og saaledes forløb en fem til seks Dage.

I denne Tid besøgte Emma Jomfru Holm og Maria i det mindste to Gange daglig. Hun havde vel opnaaet at vise sig mere fri, men Marias Nærværelse indgød hende en uforklarlig Forlegenhed og havde tillige noget tiltrækkende, der gjorde hende det umuligt paa tilvant Vis at gøre sine Fortrin gældende og dog med det samme ligesom indbød hende til at søge Ro ved at betro sig til den rolige og milde Sjæl, som lyste hende i Møde. En Gang traf hun Adolf der. Maria var ogsaa da rolig og utvungen, hun viste Adolf en udmærket Opmærksomhed, men uden mindste Spor af noget, der tydede paa Elskerinden. Han derimod var kendeligt urolig og genert og viste mod sin Villie og sit Vidende i hvert Blik og hvert Ord den rent indtagne Elsker. Han greb den første bedste Anledning til at gaa bort. Til Afsked bukkede han for Damerne med en ligegyldig Mine, men da Maria rejste sig og fulgte ham til Havestuedøren, vendte han om i denne, tog hendes Haand og kyssede den med et Udtryk, som ikke var til at miskende. Emma sagde ved sig selv: „Det synes mig klart, at Jomfru Holm har sagt mig Sandhed. Han elsker hende! Ak ja! det har jeg jo godt vidst; men hun gengælder ikke hans Kærlighed.“

Hun besluttede at gøre et rask Skridt og overlagde nu hos sig selv, hvorledes hun vilde snildt belægge sine Ord og indlede en Samtale, der kunde skaffe hende det Lys, der vilde ende hendes Uvished og, som hun mente, derved skaffe hende Ro.

Næste Formiddag gik hun atter til Maria paa en Time, da hun vidste, at hun plejede at være ene. Hun fandt hende siddende ved et Arbejdsbord, som stod ved det ene Vindue, der var aabent, men bedækket af en af de føromtalte Jalousier. Emma tænkte: „Nu eller aldrig!“ Hun satte sig hos hende, og efter nogle indledende Bemærkninger om Stedets Skønhed, om den Glæde, hendes Fader havde ytret ved nærmere Bekendtskab med Godsets Tilstand og gode Indretninger, tilføjede hun:

„Hvad kan alt det hjælpe? Den, som ejer det hele og skulde have størst Glæde af det, ser dog ud, som om ingen Glæde mere var til for ham.“ Et vemodigt Træk spillede om Marias Læber, idet hun svarede: „Jeg haaber vist, at om ogsaa noget for Øjeblikket skulde forstemme Hr. Lidner, saa er det kun et forbigaaende Ildebefindende. Han har en kraftig, mandig Karakter og vil ikke lade sig nedbøje af de Afvekslinger af Sorg og Glæde, som falder i alle Menneskers Lod.“ „Men imidlertid er dog Livet for kort til at give megen Tid til Sorgernes Periode, og det er virkelig en lang Tid siden, Hr. Lidner var sig selv. Hans Fader er meget bekymret for ham og vor hele Kreds ligesaa, thi det er Dem vist bekendt, at vore Familier i mange Aar har levet i en nøje, venskabelig Omgang. Jeg for min Del bliver ganske bedrøvet, naar jeg ser hans melankolske Udseende, og det gør De vist ogsaa. De er jo ogsaa hans Veninde fra de første Ungdomsaar, De er vist hans fortroligste Veninde; ved De ikke, hvad der fattes ham?“ „Nej, min Frøken!“ „O, han har vist betroet sig til Dem!“ „Nej, det er ikke Tilfældet, men om han havde det, saa indser De selv, at jeg ikke kunde besvare Deres Spørgsmaal.“ De tav nu begge og rødmede nu begge ganske forlegne. Emma følte, at hun spillede et slet Spil og maatte ganske forandre sit Angreb.

Hun flyttede sig nærmere til Maria og sagde indsmigrende: „Bedste Frue! Anse mig ikke for ubeskeden og paatrængende. Jeg ved vel, at vort Bekendtskab er ungt, og at jeg ingen Ret har til Deres Fortrolighed. Tillad mig derfor at begynde med at skænke Dem min, ikke for at bebyrde Dem med mine personlige Anliggender, men for at udrette et Ærinde, som en anden har lagt i min Haand. Jeg har en Ungdomsveninde, en ung Pige, som De ikke vilde foragte, om De kendte hende; hun hedder Rosa; hun har troet sig bestemt til Hr. Adolf Lidner; deres Slægtninge paa begge Sider har indgivet hende denne Tanke, og ved nøjere Bekendtskab har hun selv ønsket at behage ham; men om hans Hjertes egentlige Tilstand har hun aldrig kunnet erholde nogen Vished?“ „Da er sikkert ikke Adolf Lidner Skyld i hendes Uvished. Han er alt for ridderlig til at skuffe med falske Forhaabninger.“ „Er De saa vis paa det? Mænd er Mænd.“ „Ja, netop fordi han er en Mand i den ædleste Betydning.“ „Man siger nu — og dette Rygte er ogsaa kommet for Rosas Øre — at Lidner har en ulykkelig Kærlighed til en anden Dama, og Rosa brænder af Begærlighed efter at faa Vished herom.“ Maria rødmede, baade hun og Emma blev mer og mere forlegne ved hver Replik af denne Samtale. De gjorde sig begge den utroligste Møje for at beholde deres Fatning, og efter et Øjebliks Ophold svarede Maria: „Lidner er saa aabenhjertig, saa redelig i Tale og Handling, at jeg synes, det maa være let for den unge Pige at bemærke hans Hjertes Tilstand i Henseende til hende selv; og det er jo det væsentlige Punkt i denne Sag; Resten kan jo være omtrent lige meget.“ „Hun tror vel at vide, at han har Venskab for hende, men naar en anden.... Det er jo ligefremt, at dersom hans Hjerte er forud indtaget“.... Emma vidste ikke mere at finde Ord, hun syslede med Flippen af sit Florssjal og saa ned paa det, medens hun lagde det i de besynderligste Folder og Figurer. Maria paa sin Side syede, som om det gjaldt Liv og Velfærd. En ny Pause opstod. Endelig sagde Emma: „Rosa har hørt af velunderrettede Folk, at Lidners Kærlighed er ulykkelig, og naar hun blot vidste dette“... Maria afbrød: „Saa vilde denne Omstændighed, som De jo selv kalder ulykkelig, umuligt kunne glæde en god Pige, allermindst, naar

nun virkelig har ham kær." „Nej, Gud bevares! Det kunde det vist ikke, og desuden var det jo ogsaa forunderligt, om et Fruentimmer, som Lidner elskede, skulde forsmaa hans Kærlighed." „Ja, i Sandhed! det var ogsaa forunderligt." „Og naar de altsaa elsker hinanden og er enige, saa gør den stakkels Rosa bedst i at tie og trække sig tilbage. Men jeg frygter, at min Fader venter paa mig; vi skal gøre Aftale om vor Afrejse. Dersom jeg altsaa ikke faar Lejlighed til at besøge Dem igen, saa siger jeg Dem herved Farvel og beder at hilse Jomfru Holm." Med disse Ord rejste Emma sig og nærmede sig Døren. Maria greb hendes Haand som for at holde hende tilbage. De saa paa hinanden, og Maria sagde venligt, men med en i Førstningen tiltvungen Fatning: „Kæreste Frøken! Dersom Deres Veninde ligner Dem, er hun alt for rigt begavet af Natur og Skæbne til at lade sine skønne Aar forstyrres af et Ønske, som jeg, ærlig talt, tror, i det mindste ikke for Øjeblikket vil opfyldes; og dersom jeg var den, som Lidner elskede, saa vilde jeg sige den unge Rosa: Mit Forhold til ham vil ikke være det, der staar Deres Ønske i Vejen; men de Ord: „„jeg elsker ham ikke,"" kan jeg dog aldrig føre over mine Læber." Med Varme sagde Maria den sidste Del af denne Replik. Taarerne stod Emma i Øjnene; hun bøjede sig mod den tilforn forhadte Medbejlerinde, og de omfavnede hinanden hjerteligt uden at tale.

Hurtigt traadte Emma ud i Haven, hendes Kinder brændte, hun rev sin Hat af og holdt den i Haanden; men straks uden for Havedøren løb hun i sit forvirrede Hastværk med Panden mod et Træ. Et Skrig undslap hende; Maria ilede til, og nu saa man pludselig nok en Person komme frem, hvis Nærhed man hidtil ikke havde anet, nemlig Filip, der ligeledes med et Spring fløj hen mod den forskrækkede Emma. De førte hende tilbage til Huset. Med største Deltagelse og Omhu badede Maria den saarede Pande, der ikke syntes videre beskadiget, end at en stor Bule allerede viste sig over det ene Øje. Maria bandt et tyndt Bind om Panden og beklagede med venlige Udtryk det smukke Ansigt, men trøstede dog med, at det hele snart vilde være forvundet. Emma stræbte nu selv at le af sit Uheld, og da hun vilde hjem, fulgte Maria hende og Filip et Stykke paa Vejen.

Da hun havde forladt dem, kunde Filip ikke længere tvinge sit onde Lune, men udbrød: „Naa, Frøken! Det var rigtignok en prægtig Ekspedition! Vi kan sige, at vi har vel rejst. De har ret vist et udmærket diplomatisk Talent i den fortræffelige Konference, som jeg har været Vidne til, og De bærer ogsaa et Sejrstegn hjem, om De end for Resten ikke kan være synderlig tilfreds med Deres Mission." Emma fæstede sit ene smukke Øje paa ham, idet hun rødmede endnu stærkere: „Hvad mener De?" „O! jeg har været Vidne til Deres Samtale med Fru Blume. Jeg kom for at gøre hende en Visit, jeg har jo ikke været der, siden jeg fik min Broder til at præsentere mig; men da jeg kom til Døren, hørte jeg Deres Stemme, jeg mærkede, at begge Damerne var i en ivrig Samtale, jeg vilde ikke forstyrre dem, men satte mig beskedent paa en Bænk under et Vindue. Jeg kan ikke gøre for, at det stod aabent, at de netop sad inden for det, at de nedladte Jalousier skjulte mig for deres Øjne som dem for mine, og at jeg kunde høre hvert Ord, der blev talt." „Det er meget stygt, meget uværdigt af Dem at lure, og jeg er overmaade vred paa Dem," sagde Emma og trak sin Arm ud af hans, paa hvilken hun hidtil havde støttet sig. „Ja, da er jeg ogsaa vred paa Dem eller rettere sagt paa Deres Vegne; thi alt, hvad der angaar Dem,

er for mig, som om det angik mig selv. Hvad som hæver Deres Glans, hæver mit Mod, og hvad som fordunkler den, nedslaar det. Har jeg ikke saa indstændigt tigget Dem om at forlade dette Sted, at lade det alt for meget omtalte Forhold skøtte sig selv? O hvilken Samtale! hvor smertede det mig at maatte tilstaa, at dette Fruntimmer, der er saa langt under Dem, ved denne Lejlighed viste langt mere Finhed end De! Jeg faar ordentlig Respekt for hendes Forstand og vilde ret hjertelig ønske, at hun endnu i Dag maatte blive min Svigerinde!" „Ja, for mig gerne," raabte Emma med en Stemme, der stred med den tilbagetrængte Graad, „hvad jeg har gjort, kan være svagt, kan være dumt; men det er sket i Uskyldighed, er ingen Forbrydelse og er vist tilgiveligere end den Haardhed, den Uskaansomhed, den Bitterhed, hvormed De — ganske forandret imod mig — nu lønner min Fortrolighed, og det i et Øjeblik, hvori et blot nogenledes velvilligt Hjerte vilde vise mig Skaansel og Deltagelse." Den stakkels Pige kunde ikke længere holde sine Taarer tilbage, hun brast heftigt i Graad og holdt Hænderne for sit syge Ansigt. „O Emma! kæreste, bedste, elskede Emma! tilgiv mig! græd dog for Guds Skyld ikke! Deres ophovnede Pande bliver jo meget værre! O Gud! har jeg bedrøvet Dem? Hvor jeg er ulykkelig!" Han vilde bemægtige sig hendes Haand; men da hun ikke vilde give ham den, tog han Flipperne af hendes Sjal, som han kyssede og holdt fast paa, saa han nødte hende til at staa stille. „Ak, jeg har Uret!" sagde han med taarekvalt Stemme, „jeg skal aldrig tilgive mig selv. Men Emma! forstaar De ikke Grunden til min Brøde? Ved De ikke, at jeg fortæres af Kærlighed og Skinsyge? At jeg tilbeder Dem som et højere Væsen, at jeg er stolt af Deres Fortrin, som om jeg ulykkelige kunde haabe, at en Genskin af Deres Herlighed kunde falde tilbage paa mig? O tilgiv mig! støt igen Deres Arm paa min; ellers fortvivler jeg!" Emma gav ham Armen, og hans smigrende Ord var i dette Øjeblik velgørende for hendes ydmygede Sind.

Ligesom den ubetydeligste Ting kan optænde et brændende Ønske i et menneskeligt Bryst, saaledes kan mangen Gang en lignende, i sig selv ringe Begivenhed ligesom kaste Aske over Flammen, saa den ikke blusser længere. Emmas Undseelse over sine lidet lønnede Bestræbelser, det uheldige Stød, der for Øjeblikket vansirede hendes Skønhed, traadte som advarende og helbredende Genier mellem hende og den opblussende Lidenskab. Ved Middagsbordet, hvor hun traf sammen med Adolf, saa hun ham med roligere, næsten med andre Øjne, og han syntes virkelig ogsaa en anden end de forrige Dage; en utvungen Munterhed udlyste af al hans Adfærd, en Forandring, som Emma og hendes Fader troede at maatte tilregne et Brev fra Obersten, der meldte sin Søn, at han endnu samme Aften vilde indtræffe paa hans Gaard, men som Filip med mere Ret tilegnede sig som sit Værk.

Han havde nemlig straks efter at have fulgt Emma hjem opsøgt sin Broder, og da ingen, næst Adolf selv, kunde ivrigere ønske at se ham fast bunden til Maria, troede han at paaskynde denne Forening ved for første Gang at tale til Adolf om hans hemmelige Kærlighed. Efter at have takket ham, fordi han havde gjort ham bekendt med den smukke Kone, og efter at have holdt en lille Lovtale over hendes Elskværdighed sagde han: „Bliv ikke vred, Broder! fordi jeg vælter mig ind paa dit Hjertes Anliggender, men jeg vilde glæde mig umaadelig over at kunne kalde denne lille Dame min Svigerinde, og jeg begriber ikke, hvad du venter efter. Du er forelsket i hende, det er vist, og hun elsker dig, det

er lige saa vist." Et bittert Smil fløj over Adolfs Læber, idet han svarede: „Du er vel underrettet!" „Ja, det er jeg paa min Sjæl! og det skal jeg bevise dig." Filip fortalte nu den Samtale, han havde beluret, dog med nogle smaa Forandringer i Henseende til Emma for ikke at sige noget, der kunde røbe hendes Andel i denne Sag; men her spillede han selv den samme Rolle, som han nylig havde bebrejdet Emma: Hans medspillende var finere end han; Adolf begreb lige saa godt Emmas Mening, som Maria havde begrebet den, men lod Modparten upaatalt sin Maskefrihed, ligesom Maria havde gjort. Marias Ytringer derimod rørte Adolf dybt, dog sagde han: „O, jeg forstaar den trofaste Sjæl! hun nænnede ikke at udtale de Ord, som vilde krænke den fraværende Ven, hvis de kunde have naaet hans Øre. Saa kærligt tænker hun sig ind i hans Tanker. Men denne Kærlighed er med alt det ikke af den Beskaffenhed, at hun nogen Sinde vil blive min." „Hør, ved du hvad! Saadant noget er Narrestreger. Det er Sværmeri fra din Side og Koketteri fra hendes." „Maria koket? forsynd dig ikke!" „Ja, saa er det Misforstaaelse, eller overdreven Pænhed, eller anden saadan Forkerthed; thi naar man først har den Grad af Hengivenhed, af høje Tanker, af Ømhed for et Menneske, som hun selv lagde for Dagen i den Samtale, jeg hørte, saa elsker man det Menneske, man maa nu tilstaa det eller ej. Ja, Gud give, jeg var halvt saa sikker paa den, jeg tænker paa, som du kan være paa hende!" Uagtet Adolf nu vel troede at vide alt dette bedre, hvilket han ogsaa gentog for sin Broder, saa kunde han dog ikke lukke sit Hjerte for den Trøst, som Filips Ord indgød ham, og et Haab, som han imidlertid ikke vovede nærmere at analysere, oplivede hans Mod.

Om Eftermiddagen kom Maria op paa Gaarden for at erkyndige sig om Emmas Befindende. Hun bragte tillige til den saaredes Tjeneste nogle af de ved en saadan Lejlighed brugelige simple Lægemidler, hvormed omhyggelige Mødre plejer at være forsynede for paakommende Tilfælde. Da hun fandt Emma i det hele i Bedring, og Ansigtets Beskadigelse ogsaa viste sig at være ubetydelig, blev hun kendeligt beroliget. Adolf var til Stede, og hans usædvanlig frie Munterhed virkede tilbage paa hende. Roser udsprang paa hendes Kinder og forskønnede de Smilehuller, der hyppigt kom og forsvandt paa det indtagende, bevægelige Fysiognomi. Filip var inderlig fornøjet ved at tilskrive sig denne gode Stemning og de Følger, han haabede; ogsaa Emma blev greben af den almindelige Fornøjelse, og det var længe siden, at Murene i den stille Borg havde været Vidner til en saa livlig Scene.

Da Maria vilde gaa, greb Adolf uden videre sin Hat og bad om at maatte følge hende. Paa Vejen sagde han: „Jeg har en Gunst at udbede mig af Dem. Endnu i Aften venter jeg min Fader. Jeg vilde gerne vise ham det bedste, som findes i min Omkreds, og derfor beder jeg Dem gøre mig den Tjeneste at spise til Middag med ham i Morgen hos mig." Da Maria syntes at betænke sig, vedblev han: „Nægt mig det ikke! Und mig den Fornøjelse at se Dem som min Gæst! Naturligvis er ogsaa Jomfru Holm indbuden." „Ja, naar De ønsker det, skal jeg sikkert komme." Med en tilfreds Mine forlod Adolf hende, og da det endnu var tidligt paa Aftenen, gik hun til Lines Bolig for at besøge hende. Der holdt en Vogn for Døren, og baade Line og hendes Søn Carl var rejsefærdige. De vilde, sagde de, tilbringe nogle Dage hos en Bekendt nogle Mile derfra. Lines Udseende bar tydelige Spor af, at hun havde grædt; en besynderlig Urolighed viste sig i al hendes Adfærd. Carl saa forlegen ud

og fulgte med bekymrede Miner enhver af Moderens Bevægelser. Maria fjernede sig straks, forundret og næsten forstemt over det ildevarslende i denne korte Scene.

Tiende Kapitel.

Jomfru Holm havde længe i Stilhed antaget Marias og Adolfs Forening for afgjort mellem dem selv og blot anset Marias benægtende Svar paa hendes daglige Spørgsmaal for en Følge af en Aftale mellem de elskende om at holde deres Forbindelse hemmelig til Oberstens Hjemkomst og givne Samtykke. Hun blev saaledes meget glad over den nævnte Indbydelse, der, som hun sikkert haabede, bebudede en formelig Forlovelsesfest. Til den bestemte Tid pyntede hun sig i sin bedste Stads og gjorde ogsaa sit til, at Marias Paaklædning skulde blive saa sirlig og fordelagtig som muligt, hvorpaa hun med triumferende Mine traadte med den beskedne Veninde ind i Herregaardens Havesal.

Det derværende Selskab var allerede samlet og bestod foruden Obersten, hans Sønner, Emma og hendes Fader af en Major, der var fulgt med Obersten paa hans Rejse, Adolf gik med fornøjet Mine sine velkomne Gæster i Møde. Obersten fulgte ham i en lille Afstand. Adolf traadte et Skridt tilbage og præsenterede sin Fader for de nys ankomne. Med Behag lod Obersten sine Blikke glide hen over den yndige Skikkelse, der stod for ham, og sagde: „Jeg har den Ære, min Frue, at"... Mere fik han ikke sagt. Ved den første Lyd af hans Stemme slog Maria sine Øjne op paa ham; ved Synet af disse Øjne forstummede han selv. „Maria Seeburg!" raabte han og vilde, skønt noget forvirret, gribe hendes Haand. „Wilson," udbrød hun med hendøende Stemme. Hun blegnede, men syntes at anstrenge sig for at smile og holde sig i Vejret, men med eet forsagede al Kraft hende, og hun var falden om, dersom ikke Adolf havde grebet hende i sine Arme. Han selv var dødbleg og skælvede saa heftigt, at han neppe var i Stand til at bære den tilsyneladende livløse ind i et tilstødende Værelse. Her lagde han hende paa en Sofa og knælede tavs, men i rædsom Sindsbevægelse ved hendes Side. Emma og Jomfru Holm var fulgte med og stræbte ved alle Slags Hjælpemidler at kalde den besvimede til Live. Obersten og Filip holdt Døren paa Klem og tittede ind uden at tale. Endelig slog Maria Øjnene op, rejste sig halvt i Vejret og saa sig om. „Hvor er jeg?" spurgte hun med sagte Stemme. Hun for med Haanden over Panden som for at samle sine Tanker og bedækkede derpaa sit Ansigt med begge Hænder. Obersten trak sig tilbage og lukkede Døren stille. Adolf rejste sig og sagde: „Hvorledes er det med Dem?" „Nu er det godt," svarede Maria, idet hun tog Hænderne fra Øjnene og bestræbte sig for at smile. „Det gør mig meget ondt, at jeg vist har gjort Ulejlighed og Forstyrrelse i Selskabet." „Men Gud bevares! Hvad er det?" raabte Jomfru Holm, „hvoraf fik De saadan ondt? Og hvordan var det med Obersten? Blev De bange for ham? Emma bøjede sig mod Maria og sagde: „Vil De ikke nok, naar De har hvilet Dem lidt, gaa ind igen til Selskabet?" „O nej!" svarede hun som forskrækket, „jeg maa hjem! jeg er ganske syg." Hun rejste sig hurtigt, men kunde ikke staa og sank ned igen paa Sofaen. „Jeg takker Dem alle for Deres Omsorg og Godhed; men jeg beder indstændigt, at De vil gaa tilbage til Selskabet og lade mig være ene nogle Øjeblikke, saa kommer jeg mig snart og faar Kræfter til at gaa hjem. Vejen er jo ganske kort." Jomfru

Holm paastod ikke at ville forlade hende. „Jeg følger hjem med Dem," sagde hun, „jeg har desuden ikke Ro, førend De faar talt ordentligt med Dem." „Naar De vil have det, vil jeg gaa lidt bort," sagde Emma og nærmede sig Salsdøren; Adolf fulgte ganske mekanisk og var saa adspredt, at han studsede ved at befinde sig omgiven af de Mennesker, han nys havde forladt.

Han kom snart til sig selv ved at høre de Repliker, som blev vekslede mellem de ældre Herrer. „Jeg forsikrer Dem," sagde Obersten, „De er aldeles paa et falsk Spor i denne Sag. Den unge Dames Fader og jeg har været Uvenner; jeg frygter, at maaske..... at vort Mellemværende har haft skadelig Virkning paa hans Affærer og derved desværre ogsaa paa Datterens Stilling. Derfor blev hun frapperet ved at se mig. Det gør mig meget ondt. Det er en nydelig Kone, hun var et Barn, da jeg saa hende sidst. Faderen var en gammel Bjørn og en dum Karl." Majoren, der var en aldrende Mand og en Ven af Obersten, nikkede med et ironisk Smil. Nej, min Ven!" udbrød Etatsraaden, „det skal du ikke indbilde mig, at Fruentimmer daaner, fordi de møder en, der har haft noget udstaaende med deres salig Papa! Ja! lad gaa, om det var en anden end dig: men Majoren og jeg, vi kender nok dine gamle Streger, du Mesterskælm! Det er nok snarere dit Mellemværende med Datteren end med Faderen, der har skadet Affærerne." Begge Herrerne lo højt, Obersten rystede paa Hovedet med en fortrædelig Mine; Filip, der saa ganske misfornøjet ud, kunde dog ikke bare sig for at smile, især da Emma kastede et sarkastisk Blik til ham, og de vekslede nogle hviskende Ord med hinanden.

Adolf skælvede af Harme, han forlod hurtigt Værelset og kom straks tilbage med Marias forhen anførte Brev i Haanden. Han tog Obersten til Side og sagde: „Læs dette Brev, min Fader! Det er kun skrevet for mig, og aldrig har jeg drømt om, at noget i Verden skulde bevæge mig til at give det ud af mine Hænder; men nu er det et uomstødeligt Bevis paa den ædleste, reneste Sjæls Uskyldighed, paa en dybt fornærmet Uskyldighed, som jeg er beredt til at forsvare paa enhver Maade. Jeg betror dette mig hellige Papir i dine Hænder. Læs det, min Fader! og naar du har læst det, saa vil du selv bedst vide, hvad du har at gøre." Med luende Øjne og brændende Kinder fremførte han disse Ord, og det lod ikke til, at han havde noget imod, at hans Broder, som stod i Nærheden, hørte dem og nærmede sig. Obersten stak Brevet til sig med en alvorlig Mine; Filip vilde tale til sin Broder, men tav, uvis om, hvad han skulde sige; og da Adolf hurtigt vendte sig for at forlade Salen, gjorde Filip en Bevægelse for at holde ham tilbage, men standsede dog og lod ham gaa.

Han ilede til sit eget Værelse som en saaret Løve til sin Hule, hvor den langt fra sine Forfølgere kan udstøde sine Klageskrig. Han kastede sig udmattet i en Stol, sprang op igen og for som en rasende op og ned ad Gulvet. Hans Fortvivlelse syntes tillige at forvirre hans Hoved, saa han ikke var i Stand til at holde fast paa nogen Tanke. Hans Tjener, et ungt, ham inderligt hengivet Menneske, traadte frygtsomt ind og sagde: „Fru Blume har befalet mig at hilse Herren og sige, at hun nu befandt sig saa meget bedre, at hun var i Stand til at gaa hjem, ledet af Jomfruen, der er hos hende. Hun bad Herren ikke tage det ilde op, at hun ikke formaaede at gaa tilbage til Selskabet, da hun endnu ikke var vel og trængte til Ro." Ved Marias Hilsen kom Adolf igen til sin Besindelse, og ved sin hurtige Tankegang begreb han, at Maria ønskede at undgaa videre Opsigt, og følte til-

lige, at han ikke burde tilintetgøre denne Bestræbelse. Ogsaa fandt han en Lettelse i at vide hende fjernet fra det herværende Selskab, og da altsaa Tjeneren tilføjede, at det allerede var langt over den bestemte Spisetid, tog han alt sit Mod sammen, befalede, at der skulde serveres, og begav sig ind til sine Gæster, hvor han ved Middagsbordet med en Kraft, som næsten kunde kaldes fortvivlet, anstrengte sig for at være en artig Vært. Hans Fader betragtede ham med en bekymret Mine, han bemærkede, at han blot lod, som om han spiste, men slet intet nød uden Vin, hvoraf han tømte det ene Glas efter det andet. Ogsaa Obersten anstrengte sig for at vise sit sædvanlige gode Lune; heller ikke han kunde nyde noget, og saa snart Maaltidet var endt, fjernede han sig og lukkede sig inde i sit Værelse. Adolf, som ikke længere kunde udholde sin Rolle, foregav, at vigtige Forretninger nødte ham til at forlade sine Gæster, og bad Filip om i hans Sted at sørge for deres Underholdning. En Spadserefart til Vogns blev aftalt, en Vogn forspændt, og faa Minutter efter var der saa stille paa Gaarden, som der almindeligvis plejede at være.

Paa ny tyet hen til sit ensomme Fristed, gjorde Adolf det første Skridt som fører til Fatning og Rolighed: han stræbte at se sin Ulykke i Øjnene og gøre al dens Omfang klar for sig selv. „Maria er tabt for mig!“ sagde han, „hendes første og eneste Kærlighed lever endnu i hendes Hjerte. Derfor har jeg altid frygtet; og nu, nu ser jeg det for mine Øjne. Og denne saa forhadte Medbejler, som jeg nu har foragtet og forbandet, som jeg ønskede udslettet af Jorden, saa hverken hun eller jeg nogen Sinde der skulde møde ham, ham har vi mødt! Og denne Wilson, i hvis Navn hvert Bogstav var mig et ondt Tegn, det er ingen Wilson! Indtil Navnet er alting falskt! Det er min Fader, min kærlige, højt agtede Fader,... ja, mer end Fader: min bedste, min eneste Ven! O Gud! hvilken Skæbne! Jeg mister ikke blot hende, som jeg elsker og til mit Livs Ende vil elske; men jeg mister ogsaa ham, som jeg fra mit Livs Begyndelse har elsket; jeg mister hende ved ham og ham ved hende! Gives der større Smerte, end at maatte hade det, man elsker, og at maatte elske det, man hader! Men hvortil hjælper disse frugtesløse Klager? Er jeg forladt af Himmel og Jord? Jeg er dog uskyldig i al denne Forvirring; er det da ikke usselt, at jeg saa aldeles vil tabe Modet? Det er jo i Ulykken, at en Mand skal vise, af hvad Malm han er dannet. Lad mig betænke mig! hvad kan der ske? Oprejsning skylder min Fader den miskendte, der for hans Skyld har lidt saa meget, hvis Ære endogsaa ved denne Dags uheldige Sammenstød er fornærmet. Vil han tilbyde hende sin Haand? O Gud! og jeg! og den arme Line og Carl! Jeg tænkte altid, at engang... O Drømme, taabelige Ungdomsdrømme! Forsvundne lykkelige Timer! forglemte Eder! I er som gamle Bøger, kun faa tager jer frem og læser jer paa ny. Ak Maria! I mine Arme vilde du være mere lykkelig end i hans. Naar din Skønhed falmede, vilde jeg ikke elske dig mindre; den Lillie, hvis ranke Stængel bøjede sig mod Jorden, vilde jeg med dobbelt Ømhed løfte op og støtte med mine trofaste Arme; jeg vilde finde den skøn i dens ydmyge Nedsænken af det fine Hoved! den vilde synes mig yndig og dobbelt uundværlig i min Frygt for at se den forsvinde. Men han! hans Kærlighed er ikke som min! han ser ikke Psychen i Sommerfuglen, han fanger den, leger med den og kaster den langt fra sig, naar Støvet er faldet af dens brogede Vinger. Men Maria elsker ham! Ak, denne Fortjeneste opvejer alt.“

Adolfs Betragtninger blev afbrudte

af en sagte Banken paa hans Dør. Da den ikke var tillaaset, gad han i sin mismodige Stilling ikke byde den bankende komme ind. Men da denne Lyd i smaa Mellemrum vedblev, gik han endelig hen og rev Døren op. Langsomt traadte hans Fader ind og sagde med en næsten frygtsom Stemme: „Jeg har længe staaet uden for din Dør, jeg var bange for at forstyrre dig, derfor gik jeg ikke ind." Med mere Fatning tilføjede han: „Kom, min gode Adolf! Sæt dig ned hos mig, og lad os tale sammen som gamle Venner. Det er vi jo." Han tog Marias Brev frem og leverede det til sin Søn, idet han tilføjede: „Jeg har læst dette Brev med stor Bevægelse og med stor Overraskelse. Ja! hvad skal jeg sige? Jeg staar jo her som en Synder og har rigtignok mere at gøre godt, end der egentlig staar i et Menneskes Magt. Imidlertid kan jeg dog ikke indse, at min Brøde er saa gruelig stor, som det lader til, naar man læser denne Beretning... uden at jeg dermed vil sige, at den indeholder noget usandt. Nej, langt fra! Hvert Ord, der angaar mig, er den reneste Sandhed og har oplivet disse Erindringer, der, som jeg tilstaar, var saa godt som udslettede af min Sjæl. Men Herregud! „„Hvo, som er ren, kaste den første Sten."" Det var i min Landflygtighedstid, da jeg nemlig, som du ved, selv gjorde mig landflygtig, indtil Tiden og Retfærdigheden havde opklaret den Skygge, der hvilede paa mit gode Navn og Rygte. Suspenderet fra mit Embede, underkastet en retslig Undersøgelse, som jeg vistnok ingen Grund havde til at frygte, var jeg dog i en saa kedsommelig Stilling, at jeg ikke gad vise mig af Frygt for at vække en ubehagelig Opmærksomhed. Hvor jeg derfor opholdt mig hist og her i det nordlige Tyskland, gav jeg mig for fremmede og uvedkommende et eller andet Navn, som faldt mig ind. Saaledes kom jeg til Navnet Wilson i den her omhandlede Sag. Med Købmanden, som udbetalte Pengene til den gamle Seeburg, havde jeg truffet en saadan Overenskomst, at han ikke nævnede mit virkelige Navn for denne Filister, — thi som en saadan maatte jeg, allerede inden jeg saa ham, betragte en Mand, der sendte sin unge Datter ene og ubeskyttet til det Sted, hvor jeg første Gang saa hende. Den Scene, hvortil jeg var Vidne, Pigebarnets Opførsel og Skønhed maatte naturligvis opvække ethvert Menneskes Deltagelse. I den bedste Mening nærmede jeg mig hende. Men ved vort næste Møde traadte hendes uskyldige Kærlighed saa klart frem for mig, at det var mig umuligt at modstaa den Fortryllelse, som greb mit hele Væsen. Jeg forelskede mig ordentlig i dette Barn, og som jeg var uden al Glæde og Opmuntring, overgav jeg mig ubetænksomt til den Lykke, som jeg følte ved at se et saa uskyldigt Hjerte saa indtaget for mig. Denne Ubetænksomhed er min eneste Brøde; thi Gud ved, at ingen Plan, mindst en strafværdig, opstod i mine Tanker; heller ikke lod jeg mig noget Øjeblik ved hendes Side overraske af min indre Fristelse. Og her maa jeg ogsaa, Sandheden til Ære, bekende, at der i al den Hengivenhed, som den unge Pige viste mig, dog var noget, som jeg ikke ved at nævne eller beskrive, men noget, som maatte holde den ryggesløseste i Ave. Da hendes dumme, raa Fader med plumpe Hænder greb ind i dette vort stille Forhold, fornærmede han mig og opirrede mig i saa høj Grad, at al anden Følelse i det Øjeblik forstummede. Siden, i roligere Stemning, ængstede jeg mig ved at tænke paa Datteren. Men hvad skulde jeg gøre? Gaa ind paa hans Forslag, forlove mig med et Barn, som var yngre end min yngste Søn, med en — trods alle sine Fortrin — efter Verdens Fordringer ubetydelig lille Pige, med saadan en Faders Datter! Oven i Købet tvungen af den-

ne Grobian! Hvor latterlig vilde jeg ikke staa i Verdens, i mine egne Børns, i mine egne Øjne! Jeg var nødt til at rejse hjem næste Aften, jeg erkyndigede mig inden min Afrejse om Maria, men den Ven, jeg sendte i dette Ærinde, kom tilbage uden anden Efterretning end den, at Faderen havde opgivet sit Bo og sat sin Datter i Huset hos en paarørende. Inden Aften sendte han den Sum, jeg havde laant ham, tilligemed et groft Brev. Jeg kom hjem; jeg havde nok andet at tænke paa, og andre Genstande og Forhold bragte hin Begivenhed i Glemsel. Dog har jeg et Par Gange i Breve til min Ven i Hamborg forespurgt mig om Maria, men forgæves. Nu staar hun i Dag uventet for mine Øjne! Ti Gange smukkere end i hine Dage og dog ganske den samme! Det Blik, hun fæstede paa mig, inden hun blegere og blegere sank hen som forfærdet ved Synet af mig, dette Brev, du har ladet mig læse, har oplivet, ja, jeg kunde sige opflammet til virkelig Ild den Kærlighed, som fordum var Glød. Jeg har kostet hende Smerte og Taarer, for min Skyld er hun bleven miskendt. Ja endogsaa det lille Optrin i Dag giver skadefro Tunger Lejlighed til at styre deres Lyst. Jeg er hende en stor Erstatning skyldig, og ifølge baade min Samvittigheds og mit Hjertes Tilskyndelse vilde jeg allerede have været hos hende for at bønfalde hende om at modtage min Haand, dersom ikke en eneste Betragtning havde holdt mig tilbage: Du har elsket hende! hun er maaske endnu Genstanden for dine Forhaabninger! Skal din Fader være din Medbejler? Kan du uden Bitterhed se hende i et saa ganske andet Forhold til dig end det, du havde tænkt og ønsket?"

Under hele denne lange Replik havde Adolf siddet med Øjnene hæftede paa Gulvet og korslagte Arme, uden allermindste Bevægelse. Efter at Obersten havde ophørt at tale, forblev han endnu i denne forstenede Stilling. „Svar mig, min Søn!" sagde Obersten, „din Fader har talt til dig som en Ven og fortjener dog et Svar." Adolf for sammen, som om han vaagnede af en Drøm. Efter et Suk, der lød, som om han hentede det fra et Dyb af Smerte, sagde han: „Ak! hvad skal jeg svare? Sæt dig selv ind i mit Sted! Hvad der i Dag er hændet, er noget, jeg mindre havde tænkt mig, end at Himlen kunde falde ned. Men... jeg har hørt alt, hvad du nys sagde, jeg har forstaaet hvert Ord, ja, jeg havde allerede tænkt mig noget lignende. Du har Ret! du skylder hende en stor Erstatning, og du kan give den; thi hun... ja, hun elsker dig. Hun har lidt længe nok, lad hende nu blive lykkelig! Jeg elsker hende højt nok til selv at ønske det. Og desuden, hvad Ret har jeg i alt Fald til hende? Du har jo læst hendes Ord. Min vilde hun jo dog ikke blive!"

Med et Udbrud af Glæde og Ømhed greb Obersten hans Haand: „Nu kender jeg min Adolf igen!" Adolf vendte sig fra ham: „O min Fader! tilgiv mig, jeg kan ikke i dette Øjeblik gengælde din Kærlighed. Heller ikke kan jeg blive her og være Vidne... Jeg rejser bort i denne Time. Lad det ingen Opsigt gøre. Alle vore Bekendte ved, at jeg har haft Forretninger med vor Slægt i Holsten. Sig dem alle, sig Maria, at en uventet Efterretning nødte mig til straks at rejse derover. Men jeg rejser ikke derhen, jeg rejser omkring, hvor Vinden driver mig. Naar jeg har fattet mig og tilkæmpet mig nogen Roligheid, kommer jeg tilbage. Imidlertid beder jeg dig ikke at vente Brev fra mig og heller ikke skrive mig til. Jeg ønsker at være fuldkommen uvidende om alt, hvad der foregaar her hjemme. Jeg vil ikke erfare det, førend jeg kan taale at se det med egne Øjne." „Som du vil, min Søn! Alt, hvad du ønsker, skal jeg rette mig efter. Er der ellers intet, hvori

jeg kan tjene dig? Har du Penge nok til Rejsen?" „Jeg takker dig, jeg har Penge. Jeg har i Gaar faaet en Del udbetalt. Jeg har blot endnu noget at arrangere med Forvalteren for min Fraværelsestid; min Tjener skal imidlertid pakke ind og gøre sig selv færdig til at følge med mig." „Naar ses vi igen?" „Det ved kun Gud." „Nu saa farvel, min kære Søn! Vil du dog ikke omfavne mig til Afsked? Er du vred paa mig?" Adolf vendte sig mod Obersten, han saa Taarer i hans Øjne; han kastede sig i sin Faders Arme og trykkede ham med krampagtig Heftighed til sit Bryst. Derpaa rev han sig løs, trak hurtigt og stærkt i Klokkestrengen og ilede ind i sit næste Værelse. Obersten gik tilbage i sit, og efter halvanden Times Forløb saa han sin Søn køre ud af Gaarden med sin Tjener, der kørte Hestene for den lille Vogn, som Adolf plejede at benytte til sit eget Brug.

Støttet paa Jomfru Holms Arm havde Maria naaet sit Hjem, ikke uden Møje, thi hun følte sig ikke blot meget mat, men en feberagtig Gysen og Hede flød igennem hendes Aarer. Hendes snaksomme Veninde kunde til Trods for sin Deltagelse dog ikke holde sig fra at bestorme hende med tusinde Spørgsmaal: „Hvor alt dette ængster mig, bedste Frue! Der er bestemt noget, som er galt fat! Gud hjælpe os! skjul det dog ikke for mig! ihvad det saa er. De kender Oberst Lidner? Men hvorfor har De aldrig sagt det enten til mig eller til hans Søn?" „Fordi jeg ikke kendte ham under hans virkelige Navn." „Ih Gud forbarme sig! Ja, Obersten har rigtignok Ord for at være en fæl en. Men sig mig nu, kære Veninde. — De ved, jeg holder af Dem og er Dem tro — det ser dog ud, som .... jeg er rigtig bange for, at den Oberst ... at han, vilde jeg sige, er en gammel Kæreste." „Ak nej! ikke en Kæreste, men ... i min første Ungdom har jeg truffet Obersten og"... „Og De har elsket hinanden, ikke sandt?" „Ja, jeg tror, at.... jeg har elsket ham." „Naa, i Guds Navn! Men hvordan gik det da videre?" „Min Fader og han blev Uvenner. Men kære Holm! Jeg er virkelig saa syg, og den hele Historie er saa lidet interessant eller betydelig, at jeg umuligt i dette Øjeblik kan sige mere derom. Og i det hele er der ikke mere at sige, end hvad jeg har sagt, og det er sandt."

Jomfru Holm opsatte nu til en anden Gang at forske mere i denne Sag, som hun dog foresatte sig ikke saa let at slippe. Maria havde lagt sig i en Sofa, og da hun ønskede at være ene, lod hun, som om hun sov. Jomfru Holm forlod Værelset, og da Maria troede sig uset af menneskelige Øjne, gav hun sit ængstede Hjerte Luft i en Strøm af Taarer. En Bevægelse i Værelset bragte hende til at se sig om, og nu opdagede hun den lille Lise, der stod ved hendes Hovedgærde ganske stille, medens store Taarer flød ned ad det barnlige Ansigt. „Min Lise!" udbrød Maria og rakte Armen ud for at trække hende til sig, „hvorfor græder du?" „O Moder! fordi du græder, fordi du er syg. Jeg er gyselig bedrøvet! jeg er saa bange! jeg ved ikke hvorfor. Viktor er gaaet hen til Forvalterens Børn. Jeg var alene hjemme hos Stine, og det kom mig for, som om du ikke mere kom hjem til os, og saa blev jeg saa angst." Maria løftede den lille Pige op til sig, omfavnede og trøstede hende; hun lagde hendes yndige Hoved ved Siden af sit paa samme Pude, og det syntes hende, som om Barnets kærlige Nærhed virkede beroligende, saa hun til sidst virkelig faldt i Søvn.

Hun blev vækket af Jomfru Holm, der sagte tog hendes Haand og med et meget fornøjet Ansigt sagde: „Naa, min rare lille Frue! Om Forladelse, at jeg vækker Dem af Deres Søvn! Men her er Nyt! meget godt, for-

træffeligt Nyt! Her er et Besøg til Dem. Hvem mener De vel? Obersten staar derude og beder om endelig at faa Dem i Tale. Ja, man maa sige om Oberst Lidner, hvad man vil. Et uimodstaaeligt Menneske er han. Han sagde til mig: „„Kære Jomfru Holm! Vi to er jo gamle Bekendte. Tal et godt Ord for mig! Forskaf mig en halv Times Audiens hos Deres smukke Veninde! Det er mig af yderste Vigtighed at tale med hende.““ Ser De, min bedste! Saadan en Mand er Vorherre! Alting kan endnu blive saa grumme godt. Ja, Mennesket spaar, men Gud raader.“

Under denne Tale var Maria staaet op fra sit Leje havde rettet paa sit halvt nedfaldne Haar og indsvøbt sig i et Sjal, der indhyllede hende fra Top til Taa. „Bed Obersten at komme ind,“ sagde hun med noget skælvende Stemme, og meget fornøjet løb Jomfru Holm straks til Døren og aabnede den med en dyb Nejen. Den ranke, endnu skønne Mand traadte beskedent ind. Den lille Lise, som ved Jomfru Holms Haand forlod Værelset, kastede i Forbigaaende sine store, blaa Øjne op paa den glimrende fremmede, der med et venligt Nik lod sit Øjekast flyve forbi det dejlige Barn.

Hurtigt ilede han mod Maria, der gik ham nogle Skridt i Møde; han greb hendes Haand; med et ubeskriveligt Blik saa de tavse paa hinanden. Maria gjorde en Bevægelse for at byde ham tage Plads ved hendes Side i Sofaen; men han tog en Stol og satte sig lige for hende. Længe talte de sammen.

Da han var gaaet, syntes Maria ganske afkræftet; hun indlod sig ikke paa noget egentligt Svar paa Jomfru Holms Spørgsmaal, men søgte Hvile, hvortil hun sagde, at hun højlig trængte.

Næste Formiddag kom Obersten igen. Han og Maria havde atter en lang Samtale, og da han gik, bemærkede Jomfru Holm med Glæde, at han med Varme kyssede hendes Venindes Haand og trykkede den til sit Bryst.

Den følgende Dag sendte han efter Marias Ønske Adolfs Rejsevogn, hvori denne Ven havde bragt den lille Familie ud til sin Gaard, og hvori den nu uden ham kørte tilbage til København og igen betraadte sin ydmyge Bolig paa Toldbodvejen.

Tolvte Kapitel.

Det var atter Juleaften. Adolf kørte ad Kongevejen og saa i Skumringen Københavns Taarne i den taagede Horisont. Indsvøbt i sin Kappe, med sin Vinterhue dybt nedtrykket over Panden sad han i sin lille letbepakkede Vogn ved sin Tjeners Side, som kørte de hurtigt ilende Heste. „Se engang, hvor de skynder sig! De ved ordentlig, at Hjemmet er nær, og det er kært saagar for de stakkels Dyr,“ sagde Tjeneren med en Tone, som viste, at han selv var af samme Mening som Hestene. „Ak!“ sukkede Adolf ved sig selv, „det er jo ogsaa denne uforklarlige Længsel efter Hjemmet, som driver mig her tilbage. Og nu, da jeg ser disse velbekendte Taarne, er det, som om de vinkede til mig og raabte: Vend om! Vend om! Nej! jeg vender ikke om! Fejge Hjerte! hvad frygter du? Har jeg ikke sagt mig selv hundrede Gange, hvorledes jeg vil finde alting her. Hun er min Stedmoder eller er nær ved at blive det! Hvorfor kan jeg ikke se det lige saa godt som vide det? Er der ikke altid en Lægedom i Visheden, i Sandheden, i den Selvtilfredshed, man føler ved modigt og værdigt at bære sin Ulykke? Og hvilken Kval har ikke Længslen været for mig! hvor har jeg længtes efter hende! efter at se hendes Øjne, høre hendes Stemme! Hun har mig

dog kær! Med fordoblet Venskab vil hun nu søge at trøste mig. Men Maria min Stedmoder! Egoistiske Betragtninger! Lige meget! hun vil være glad og lykkelig. Skal jeg misunde min elskede? Og min Fader! Savnet af mig har bedrøvet ham, har staaet som en mørk Skygge i al hans Lyksalighed, det ved jeg vist, skønt ingen har sagt mig det. Frisk Mod! jeg vil se dem begge! jeg vil vise Maria, at min Kærlighed ikke var af dæmonisk Natur."

Adolf vilde dog ikke køre lige til sin Faders Hus. Han steg af i en Gæstgivergaard, klædte sig om og ilede nu gennem Gaderne til det velbekendte Hus. Det var en mørk Aften. Den matte Flamme i Gadelygterne svævede for Vinden. Med bankende Hjerte saa Adolf op til Vinduerne paa det gamle Hjem. Der var stærkt oplyst. Nye pragtfulde Gardiner i forskellige Farver var trukne sammen og skinnede som Transparenter ved de mange Lys indenfor. Han stod lidt stille, inden han kunde samle Mod til at ringe paa Porten. Hurtigt sprang den op. Ogsaa den og Trappegangen var usædvanlig oplyste. Adolf sneg sig sagte over Gaarden og op ad Bagtrappen. Ogsaa her tydede alt paa Festlighed, Dørene blev revne op og i mellem Køkkenet og Værelserne. Tjenere for frem og tilbage. En af dem nærmede sig den kommende. Det var Oberstens egen gamle Tjener, der, saa snart han genkendte Adolf, højrøstet udbrød: „Naa, Gud ske Lov! Kære, gode Hr. Lidner! Nu vil den rette Glæde først begynde." Adolf tyssede paa ham og bad ham for det første at lyse ham ind i hans fordums Værelse. „Ja, med største Fornøjelse, det staar saamænd til Dem, ligesom De forlod det." Da de nu ganske stille og ubemærkede var ankomne der, sagde Adolf med noget usikker Stemme: „Som jeg mærker, er der nok Selskab her i Huset i Aften?" „Ja, vi har stort Middagsselskab i Aften. Jeg siger i Aften, for de gik til Bords ved Lys og er nok netop ved Desserten. Brylluppet i Gaar gik for sig i al Stilhed, men Brud og Brudgom var ikke mindre glade for det. Men De kan tro, at Obersten savnede Dem i al Glæden. Da jeg havde klædt ham paa, sagde jeg, som sandt var: „„Naa, Gud ved, at Herren ser ud, som De var ikke mere end tredive Aar. Den nye Uniform klæder Dem ganske mageløst, og Fornøjelsen gør vel sit, thi jeg ved da, at Obersten er til Gavns fornøjet."" Men ved De saa, hvad han svarede? „„Ja,"" sagde han, „„havde jeg bare min Søn Adolf her, saa skulde jo denne Dag vistnok være mig glædelig." „Nu vel! saa gaa og sig ham, at hans Søn Adolf er her. Men sig det, saa ingen hører det. Bed ham komme herind, at jeg kan tale med ham. Jeg er ikke klædt til at gaa i et Selskab som dette." „O! De er meget god, som De er! De maa endelig gaa ind og se den dejlige Brud! Ja, De kender hende jo og ved nok, at hun er smuk, men i Dag er hun vist endnu smukkere, end nogen Tid før."

Da Adolf blev alene, følte han alt sit Mod at forlade sig. Han satte sig ned, thi han syntes, at Stuen løb rundt med ham. Det varede ikke længe, før Obersten hurtigt kom ind i Værelset, ilede til sin Søn, omfavnede ham og sagde rørt og glad: „Velkommen! tusinde Gange velkommen, min Adolf! Kom ind med mig til vort Selskab, saa vil jeg først mærke, at vi helligholder en Familiefest." „Kære Fader! forskaan mig! For i Aften er det mig Glæde nok at have set og omfavnet dig! I Morgen skal jeg komme! Ak! jeg troede mig saa stærk; men Synet af denne Festlighed... jeg ved ikke... bær over med mig!" „Hvad mener du? Kan du blive forstemt over din Broders Lykke?" „Min Broders?

Hvad siger du?“ „Ja, ved du ikke, at din Broder i Gaar havde Bryllup med Emma?“

Adolf stod et Øjeblik som stum. Hans Kinder farvedes med en pludselig Rødme. Endelig stammede han: „Det var min Broders og Emmas Bryllup? Ikke *dit* og“... „Og Marias? Var det ikke saaledes, du vilde sige? Men Gud bevares! Har du da ikke faaet mit Brev, som jeg sendte til Hamborg to Dage efter din Afrejse?“ „Nej! jeg har slet ikke været i Hamborg, jeg har rejst omkring i Sverrig og Norge.“ „Naa, der ser du de gode Følger af dit Forbud mod alle Breve og Efterretninger fra Hjemmet. Jeg brød mit Løfte for at bringe dig en Trøst, som jeg troede du behøvede, den nemlig, at Maria straks gav mig en formelig Kurv.“ „Hvorledes? Hun har afslaaet din Haand! Er det muligt? Jeg troede sikkert, at hun elskede dig.“ „Ja, sandt at sige, det troede jeg med. Og ganske paa det rene er jeg ikke heller, hvad denne Sag angaar, undtagen i det Punkt, at hun har sagt mig et afgørende Nej, det er rent og klart.“ „O, kære Fader! fortæl mig, hvad hun har sagt! Sig mig alting!“ „Nu har vi ikke Tid! Selskabet savner mig.“ „O! det trænger mindre til dig end jeg. O, let mit Sind med dine Ord! du ved ikke, hvor jeg har kæmpet med mig selv, hvad jeg har lidt.“

„Nu ja! Det er snart fortalt. Og jeg skal fortælle dig det hele ærligt, saaledes som det er forekommet mig. Da jeg samme Aften, du rejste, gik hen til hende, var jeg varm om Hjertet. Jeg havde ordentlig inddrukket et sødt Sværmeri af hendes Brev til dig, som jeg nys havde læst. Bøn om Tilgivelse for det meget ondt, jeg mod min Villie havde tilføjet hende, Kærlighedserklæringer, brændende Ønsker strømmede over mine Læber. Jeg havde i det Øjeblik afkastet tredive Aar af min Alder. Hun hørte paa mig tavs og stille, men dog med kendelig Bevægelse, hun saa paa mig med disse ubeskrivelig fortryllende Øjne, hvori jeg troede at læse det ønskede Svar, og det lod, som om hun samlede sine Tanker, inden hun svarede mig med en Stemme, saa mild, saa sød, at jeg synes endnu at høre den. Hun takkede mig, sagde hun: den Dag vilde hun stedse anse som et lykkeligt Vendepunkt i sit Liv, da jeg ved mit smigrende Tilbud, ved min uforstilte Godhed havde overbevist hende om, at jeg ikke foragtede eller forsmaaede hende, en Tanke, der altid havde nedtynget hendes Sjæl, naar hun i bedre Øjeblikke havde vovet at hæve sit Hoved. Hun havde intet at bebrejde mig; da jeg havde læst hendes Bekendelser, var hendes Sindelag mig bekendt, og hun havde intet videre at tilføje. Men at give mig sin Haand, det afslog hun aldeles. „„De ved det,““ sagde hun, „„Deres Søn elsker mig. Bevare mig Gud fra at staa som en ond Genius imellem Fader og Søn, fra at forstyrre saa helligt et Forhold! Desuden kunde jeg aldrig være glad ved noget, der bedrøvede Adolf Lidner. Han er det ædleste, jeg kender, og hvad jeg har nægtet ham, skal jeg aldrig tilstaa nogen Mand.““ Jeg vil bekende for dig, at jeg i min berusede Stemning var saa lidt Fader, at jeg vovede at bestride hendes Grunde og at udhæve *min* Kærlighed og *min* Smerte; men hun svarede: „„Disse Følelser vil engang forsvinde, men de, som binder Dem til en elsket Søn og ham til Dem, er indgroede i Hjertet og kan aldrig udrives af det.““ Nu! jeg gik hjem — og i Nattens Stilhed slog jeg Vand i Blodet og — Gud ske Lov! i det tre og halvtredsindstyvende Aar dør man da ikke straks af Kærlighed. Jeg tænkte paa dig, paa det Ansigt, hvormed du forlod mig, noget, som jeg aldrig glemmer; og da nu heller ikke jeg vilde være tabt bag af en Vogn, gik

jeg til hende den næste Formiddag og prøvede at tale til dit Bedste. Jeg nægter ikke, at det kunde være mig mig tungt nok at se hende som min Svigerdatter; thi lidt forelsket i hende er jeg bestandig, jeg vil ikke lyve. Imidlertid, du vilde vel leve ude paa din Gaard, jeg her i Byen, jeg havde jo ikke nødig at se stort til hende. Noget af dette var jeg ærlig nok til at sige hende og mente for Resten, at naar man havde en saadan Hengivenhed for en Mand, som hun ytrede for dig, saa var det mer end nok til et lykkeligt Ægteskab. Men heller ikke heri vilde indlade sig. Hun elskede dig, sagde hun, med trofast, søsterlig Kærlighed og kunde ikke anse dig uden som en Broder. Nu vaagnede igen den gamle Adam. Naar det ikke kunde nytte at tale for dig, tænkte jeg, saa havde jeg vel Lov at tale for mig selv. Det gjorde jeg, jeg talte mig ind i en saa lidenskabelig Heftighed, at jeg fortjente at være en tyveaars Yngling. Men med en Alvor, ja, med en Værdighed, som jeg ikke havde kendt hos Maria Seeburg, sagde Maria Blume mig et afgørende Nej. Se, der har du den hele Historie. Hun ønskede at rejse hjem næste Dag, og jeg sagde hende Farvel med en egen ynemodig og kærlig Kryben om Hjertet. Siden har jeg ikke set hende; men som sagt: Feberen har saa temmelig lagt sig. Gud ske Lov for Glemmekunsten! Det er ikke den ringeste af de skønne Kunster. Men følg mig nu til Selskabet! Jeg ved, de bliver alle glade ved at se dig, skønt ingen er saa glad derved som jeg."

„Som du vil, kære Fader!" svarede den til et nyt Liv opvaagnede Adolf, „men sig mig dog een Ting endnu! Emma har ægtet Filip! Er hun glad derved?" „Ja, det lader til det; det er virkelig en besynderlig Forandring, der efterhaanden er foregaaet i de to Personers Forhold. Han var tilforn saa ydmyg, og hun saa stolt, nu derimod synes hun ganske at rette sig efter hans Villie med kvindelig Eftergivenhed, medens han derimod er stolt af sin Lykke. For Resten tilbeder han hende og mener, at alle andre bør gøre det samme. Jeg haaber vist, at de bliver meget lykkelige sammen, og Etatsraaden har sat dem i fortræffelige Omstændigheder, hvad Udkomme angaar, og indrettet alting for dem paa det prægtigste." „Nu Gud ske Lov! Af inderste Hjerte skal jeg glæde mig over Emmas og min Broders Lykke."

Med et Ansigt, der virkelig passede til en glad Festlighed, deltog nu Adolf i det muntre Selskab; men efter et Par Timers Forløb bad han om Tilladelse til at fjerne sig, da han foregav at være træt af Rejsen. Dog søgte han ikke Hvile, men ilede med hurtige Skridt til Marias lille Bolig.

I de fire Maaneder, som var forløbne, siden vi forlod denne Veninde, havde hun og hendes Selskabssøster levet deres gamle arbejdsomme, tarvelige Liv. Den Maria ejendommelige, milde Rolighed var igen udbredt over hendes hele Væsen. Det ængstede hende imidlertid, at ingen hørte det ringeste fra Adolf eller vidste hans Opholdssted. I Termintiden var hans Forvalter kommen til hende for at udbetale Renterne af den lille Kapital, hun havde staaende i Godset. Denne Forretning, sagde han, var udtrykkeligt bleven ham overdragen mellem de Befalinger, som Adolf havde givet ham ved sin Afrejse. For Resten havde han siden den Dag aldeles ingen Efterretning haft om sin Herremand. Denne Forvalter, en godmodig Mand, der fra det korte Ophold paa Godset kendte de to Fruentimmer og gerne talte med dem, følte sig vel til Mode ved deres gæstfri Modtagelse og blev snaksom. Blandt andet sagde han, at det var ham paalagt af Line Jensen at bringe Fru Blume de kærligste Hilsener. Han fortalte ved denne Lejlighed endnu en hel Del om Carl,

hvor kært dette unge Menneske var for Adolf, hvor meget denne stolede paa ham, saa at han endogsaa havde overdraget ham et Overopsyn med en Del af Godsets Bestyrelse. „Han behandler ham," sagde Forvalteren, „som en Søn og Arving. Og det forstaar sig," tilføjede han, „det er jo ikke heller underligt, naar man ved, hvem denne saakaldte Carl Jensen egentlig er." Med største Glæde greb Jomfru Holm denne Ytring for at spørge: „Ja, hvem er han da egentlig? En Søn af Hr. Adolf Lidner kan han jo dog ikke være?" „En Søn! Nej, paa det Lav: Men en Broder, ser De, det er han imellem os sagt; thi man taler ikke gerne derom, hvorvel det just ikke er nogen Hemmelighed. Ak Herregud! Det kan nu være en atten Aars Tid siden. Det var i den forrige salig Herres Tid. Da kom Obersten ud at besøge sin Svoger, thi hans salig Frue var en Søster til salig Justitsraaden; Obersten var Enkemand, men ganske ung endnu og et dejligt Menneske... ja, han er da en smuk Mand endnu for den Sags Skyld. Han forelskede sig nu og det til Gavns i Degnens Datter Line, der rigtignok ogsaa var det smukkeste Pigebarn, man vilde se. Jeg var den gang en ung Knøs og gik min Fader til Haande; thi før mig var min Fader Forvalter paa Godset, og jeg husker det nu saa grangivelig, som det var i Dag, at naar jeg om Aftenen gik hjem — thi vi havde just den Sommer noget Arbejde i de Marker paa hin Side Skoven — naar jeg da — vilde jeg sige — gik hjem om Aftenen, saa jeg altid Obersten, som dengang kun var Kaptajn, hvordan han gik i sin lysegraa Frakke og luskede omkring Degnens Hus for at se, om Vinduesskoddet var lukket i den gamles Sovekammer, thi saa vidste han, at Degnen var i Seng, for han var daarlig, det stakkels Skrog, og gik til Sengs Klokken otte, halv ni; saa gik Oberstens Sol op. Ja, jeg har tidt takket Gud, fordi han løste op for den stakkels Fader, inden han erfarede Datterens Tilstand; thi Pigen var hans Øjesten. Og det er saamænd ogsaa den Dag, i Dag er, et meget rart Fruentimmer. Herregud! Vi er alle Mennesker. Det er da ellers underligt nok med saadan gammel Kærlighed! Naar Line Jensen hører, at Obersten ventes ud paa Gaarden — som sjældent sker — saa kan hun ikke blive i sit Hus; hun kan ikke taale at se ham; saa rejser hun bort til en Sted et Par Mile borte og tager Sønnen med sig; og alligevel siger min Kone, som hun meget omgaas, at hun har endnu saa meget tilovers for Obersten, at naar hun bare hører, at han har en Snue, saa græder hun, og et Par Gange, da der gik det Ry, at han vilde gifte sig igen, kreperede det hende saadan, at hun ordentlig blev syg, det kunde hun ikke taale, ihvorvel det vist aldrig er faldet hende ind, at hun kunde blive Fru Oberstinde; til saadanne Tanker er hun alt for fornuftig. Men det synes mig dog, at Sønnen burde Obersten se. Det er ret kuriøst, hvor han ligner vores Hr. Lidner, og jeg kan dog ikke sige, at Hr. Lidner ligner sin Fader." „Jo vist har han Lighed med Obersten," sagde Jomfru Holm, „synes Dem ikke ogsaa det, Frue?" tilføjede hun. Maria, hvis Kinder var blevne purpurfarvede under Forvalterens Beretning, svarede: „Det er aldrig faldet mig ind."

Da hun blev ene med Jomfru Holm, sagde hun: „Erindrer De, gode Veninde, hvor vred De blev paa mig, da jeg endelig maatte bekende for Dem, at jeg havde afslaaet Oberstens Tilbud? Hvad siger De nu? Maa jeg ikke takke Gud, som bevarede mig fra paa dobbelt Maade at forgribe mig paa hellige Rettigheder? Med hvilken Ængstelse maatte jeg ikke tænke paa Adolfs Fraværelse, thi for denne Sags Skyld er han

dog vistnok rejst saa pludselig bort? Og med hvilket Sind maatte jeg møde den bedrøvede Line og hendes Søn?" „Aa hvad!" svarede Jomfru Holm, „naar man vilde tage det saa nøje med Mandfolkene, saa fik ikke mange af dem enten Kone eller Kæreste."

Paa den Juleaften, som vi her omtaler, lykkedes det Maria bedre end paa den forrige at helligholde denne skønne Fest som en sand Helligdag for Børnene. Af et lille Juletræ med smaa Gaver, Kager, Æbler og Lys, var allerede Lysene udbrændte og Herlighederne afplukkede. De af Glæde blussende Børn havde samlet deres smaa Rigdomme paa et afsides staaende Bord, de sad nu om Tebordet og nød med inderligt Behag deres Julekage til Teen. „Erindrer du, Lise! i Dag for et Aar siden?" sagde Viktor. „Nej!" tilføjede han, „det var ikke Juleaften, men Aftenen i Forvejen, da sad vi ogsaa her og spiste Julekage, men den gode Hund sad imellem os og fik den største Portion." „Ja, gid den var her i Aften," svarede den lille Pige, „saa vilde jeg med Glæde dele med den. Hvor mon den nu er?" „Den er fulgt med sin Herre paa hans Rejse," svarede Drengen, „den sad i Vognen ved hans og Tjenerens Fødder, det sagde Peer Kusk. Men Gud ved, hvor enten den eller Hr. Lidner holder Jul i Aften." Et Suk opsteg fra Marias Bryst og fløj til den fraværende Ven. Jomfru Holm var ikke hjemme, hun tilbragte sin Juleaften paa samme Sted som forrige Aar.

Efter endt Maaltid gik Børnene igen til deres Bord og morede sig med deres Julegaver. Maria tog en Bog og begyndte at læse; men hun lagde den snart fra sig, thi hendes Tanker kunde ikke følge, hvad hun læste, de ilede tilbage i Tiden og gennemgik med stille Vemod alt, hvad dette forløbne Aar havde bragt. Da ringede det paa Gadedøren. „Een Gang! Det maa jo være til os," sagde Viktor, „skulde Jomfru Holm alt komme hjem? Stine lukker op!.... Hør, hvor højt hun raaber." I det samme skrabede en Hund paa Stuedøren. Med en glad Anelse fløj Viktor hen til Døren, og den kære Tiger sprang med heftige Kærtegn op ad den lykkelige Dreng, medens dens Herre ilede hen til den overraskede Maria. Han bøjede sig halvknælende for hende, kyssede hendes Hænder med Taarer i Øjnene og sagde: „O Maria! O salige Øjeblik! Rige Løn for al min Smerte! Jeg ser Dem igen, og jeg ser Dem fri! Ingen tilhører De nærmere end mig; o, lad mig takke Dem! Ak, Ord svigter mig til at udtale min Tak! Jeg ved alt! min Fader har sagt mig alt. Hvor er jeg lykkelig at eje en saadan Veninde, en saadan Søster! thi jeg føler det; Deres Venskab er mere værd end andres Kærlighed, og jeg var utaknemlig, om jeg forlangte mere end den Lykke, jeg har, en Lykke, hvis Lige ingen uden jeg kan rose sig af at besidde; thi der gives paa denne Jord kun een Maria."

Den beskedne Veninde glædede sig usigelig over Adolfs Genkomst, og hans sidste Ytringer bragte hende en sand Trøst, da hun ikke tænkte sig, at den øjeblikkelige Glæde over at vide hende fri indgav Adolf disse Ord, men haabede at se det fordums utvungne Forhold vende tilbage. Medens Børnene nu beskæftigede sig med Hunden og tildelte den et stort Stykke overblevet Julekage, som var bestemt til deres Frokost paa den kommende Helligdags Morgen, sad Maria og Adolf atter som i forrige Vinter i stille og fortrolig Samtale. Han forskede ikke videre om den elskedes Følelser ved Mødet med hans frygtede og dog kære Medbejler; det var, som om de paa begge Sider vogtede sig for at udtale det mindste Ord, der efter saa megen Storm kunde forstyrre denne Times rolige Havblik. Jomfru Holm, som

imidlertid kom hjem, blev baade forundret og fornøjet ved at træffe den gamle Husven. Imidlertid sukkede hun, da han var gaaet, og sagde til Maria: „Ja, alt dette er godt nok! Men Herregud! disse underlige Forhold fører dog til ingenting. Jeg spørger tidt mig selv: Hvad skal dog Enden blive?“

Trettende Kapitel.

Næste Dag rejste Adolf ud til sin Gaard, men en Uges Tid efter kom han tilbage til Hovedstaden. Nytaarsdag indfandt han sig hos Maria. Det var, sagde han, Aarsdagen af deres fornyede Bekendtskab, en Dag, han ikke nok kunde helligholde. Han bragte smaa Foræringer til Maria, til Børnene og til Jomfru Holm. Den lille Kreds tilbragte igen en glad Aften. Dog syntes Adolf ikke saa oprømt som sidst; og da han et Øjeblik var ubemærket, sagde han til Maria: „Hvad dette forbigangne Aar dog har været for et Aar! Det har haft mere Indhold end ti andre.“ „Saa tør man,“ svarede Maria, „vel kalde det et godt Aar; thi kun det indholdsrige er jo Sjælens Element.“ „Ja, med alt det finder jeg dog, at dette Aar for mig ligner de Fortællinger, som begynder interessant og spænder Forventningen paa det højeste, indtil det hedder: „„Her blev jeg vækket, og det hele var en Drøm.““ Efter en saadan Historie og efter en saadan indholdsrig Tid er man hjertelig flov og ilde til Mode.“ Maria saa bedrøvet paa ham og tav.

Da Adolf næste Gang var ene med Maria, sagde han: „Min kære Veninde! jeg har rigtignok i mine bedste Øjeblikke foresat mig ikke at berøre en Streng, som jeg af dobbelt Hensyn burde lade uberørt; men der er et Spørgsmaal i min Sjæl, som Dag og Nat forstyrrer min Ro. Hav Medlidenhed med Deres Ven, og besvar det.“ „Ja, kære Lidner! spørg mig, jeg skal svare. Give Gud, at jeg formaaede at give Dem den Ro, jeg ønsker os begge.“

„Lad mig da,“ sagde Adolf, „erindre Dem om den Spænding, hvori vi befandt os hin ulyksalige Dag, da jeg rejste bort. Jeg vil ikke omtale min Sjæls Tilstand hverken i det Øjeblik eller under min hele Fraværelse. En Hjemve, en Længsel, som jeg ikke kan beskrive, drev mig hjem. Alting syntes mig taaleligere end denne Landflygtighed. Da jeg betraadte min Faders Hus, forenede sig mange Smaating for at bekræfte den Formodning, at jeg vilde finde Dem som min Stedmoder. Min Fatning forlod mig næsten aldeles, og ved Efterretningen om, at De var fri, syntes mig, at jeg maatte dø af Glæde. Min Faders Ytring, at De for m i n Skyld, af Godhed for mig havde afslaaet hans Haand, forhøjede i den lyksalige Stund min Henrykkelse; men kort efter opstod naturligvis andre Betragtninger. De elsker min Fader! ikke sandt? Den varmeste første Ungdomskærlighed, Sorg for hans Skyld, Fraværelse, Længsel, alting forener sig til Bedste for ham; og De selv, Deres Personlighed forener alt, hvad der behager ham, han elsker ogsaa Dem. Ja, jeg maa og bør sige det: De vilde gøre ham lykkelig. Skal nu De, kæreste Maria! De, som har lidt saa meget, skal De for min Skyld opofre den Lykke, som nu endelig smiler Dem i Møde? Deres hele skønne Liv? For min Skyld ligesom gaa i Kloster? Og han? Jeg vil ikke lyve, jeg kan ikke lade være med bitter Skinsyge at tænke paa Kaptajn Wilson, Deres elskede; men dog er min Fader mig usigelig kær; han har været mig den kærligste Fader, den bedste Ven; han er god, han har et ædelt Hjerte — ak! jeg kan ikke staa mellem ham og Dem! Og naar De dog elsker ham, naar han udgør Genstanden for Deres Ønsker og Drømme, hvad kan det da egentlig hjælpe mig, at De ikke ganske er hans? det er De jo dog i Grunden. Ulyksaligt er dette Forhold, dødt

er mit Haab og mit Livs Lykke. Hvad kan det hjælpe mig, at de to, som jeg elsker højest, er ulykkelige tilligemed mig?"

Taarerne stod i Marias Øjne. „O Gud!" sagde hun, „hvor De bedrøver mig! hvilke grusomme Ord nænner De dog at udtale! Ak tilgiv! jeg føler det ædle i Deres Handlemaade, jeg ved, De mener det sandt og kærligt. Jeg vil ogsaa som tilforn sige Dem den hele Sandhed. Ja, jeg tilstaar det: Da jeg saa uventet, saa uforberedt saa Wilson igen, vaagnede pludselig de Følelser, for hvilke jeg troede mit Hjerte utilgængeligt. Da han om Aftenen kom til mig og med den samme vemodige Mine, med den samme bløde Stemme, som endnu fra vor forrige Afskedstime stod levende i min Erindring, saa mildt, saa rørende udtalte sin Smerte over de Sorger, jeg for hans Skyld havde udstaaet, da vendte hin Times Følelser tilbage i min Sjæl. Da han viste mig den Agtelse, jeg troede at have forspildt, da han tilbød mig sin Haand, som han den Gang nægtede at give mig, da var det mig, som om en fornedrende Dom, der var udtalt over mig, blev hævet af en højere, forsonende Retfærdighed; og at jeg i det Øjeblik afslog hans Tilbud, det skete... ja, det tilstaar jeg — fordi Deres Billede traadte imellem os."

„Det er nok! det var, som jeg vel frygtede, et Offer."

„Nej! lad mig tale ud, det var dog intet Offer. En Stemme i mit Hjerte sagde mig, hvad jeg altid har vidst, at der ingen Lykke kunde gives for mig, naar Adolf Lidner led ved den; og en Stemme i min Samvittighed advarede mig mod at indlade mig i et Forhold, som kunde adskille Fader og Søn, — et Tab for Obersten, som jeg ikke kunde erstatte."

„Ak, Maria! saadanne Grunde!"...

„Afbryd mig ikke! lad mig indvi Dem i mine inderste Tanker! Den Nat, som fulgte paa denne Dag, sov jeg slet ikke. Det blæste stærkt, Grene af Vinrankerne uden for Vinduet slog mod Ruderne, Uglernes Skrig lød fra den nærliggende Skov. Med Ængstelse følte jeg Sandheden af den Ytring, at Natten, beslægtet med Døden, taler til os med Stemmer fra en hemmelighedsfuld, mod Mennesket uvenlig Verden, fra hvilken Sindet søger Tilflugt i Tanken om den, som har overvundet Døden og Mørket. I en saadan Stemning taler vort bedre Jeg. Min Faders Billede stod for mig i hans ydmyge, afhængige Alderdom, tusinde forglemte Tanker og Forsætter oplivedes i mit Sind; og jeg følte, at jeg ikke kunde drage Aande i et Forhold, hvorved der klæbede noget, som ikke var fuldkomment rent og frit, saa jeg i min Bøn kunde fremstille det for Gud. Da Obersten næste Dag kom til mig, ved jeg ikke selv, hvorledes vor fra først af rolige Samtale tog en saa lidenskabelig Vending fra hans Side, at han forfærdede mig, og det forekom mig, som om Oberst Lidner var en ganske anden end Kaptajn Wilson. Stille, næsten vemodig var Wilsons Ømhed for mig, han talte aldrig om lidenskabelig Kærlighed, om Smerte for min Skyld, begærede intet af mig, nærmede sig kun som en trøstende, raadgivende Genius, saaledes som han fra først af havde vist sig for mig. Ganske anderledes saa jeg nu den heftige, forelskede Oberst, og Wilsons paa ny oplivede Billede syntes mig i Oberst Lidners Nærhed at opløse sig i en Taage og forsvinde for mig som en Drøm, hvis Genstand kun var et Blændværk. Og vel maa jeg takke det naadige Forsyn, som styrede mine Tanker; thi siden den Tid har jeg erfaret, at der lever et Menneske, hvis Rettigheder er af en saadan Natur, at jeg aldrig vilde trøstet mig over at have forsyndet mig imod dem og tilføjet et trofast Hjerte det sidste Saar." „Hvem mener De? Jeg beder Dem, forklar mig"... „Jeg har erfaret Line Jensens Skæbne." En Pavse opstod; endelig sagde Maria, idet hun kærligt tog Adolfs Haand: „Nu har

jeg sagt Dem alt! De ser nu selv, kære Ven og Broder! at jeg intet Offer har bragt, at der er intet, som kan forurolige Dem, at jeg kun har handlet af en indre Nødvendighed."

Adolf drog Vejret dybt som en, der føler sig lettet og fri. „Ja, elskede Maria! ja, det er vist! fra Deres Læber strømmer Ro og Trøst i mit Hjerte. De alene har Nøglen til min Sjæls Inderste! Deres klare Væsen forjager de mørke Spøgelser, som ofte forfølger mig."

Efter denne Samtale hengik en Tid, hvori Adolf virkelig følte sig noget beroliget. Gode Aftener forenede igen den lille Kreds; de afbrudte Tegnetimer og Musikøvelser gik paa ny deres Gang. Dog manglede ofte det bedste: den gamle Frihed og den indre Fred; thi mangen Gang hændte det, at Adolf ved et Ord, som blev sagt, en Sang, et Digt, ja, ved et Suk fra Marias Bryst pludselig følte sig som greben af en hemmelig Smerte, han ikke kunde skjule. Undertiden gik han da straks bort, ja, nogle Gange rejste han imod sin Bestemmelse pludselig ud til sin Gaard. Skinsygens Furie greb ham mangen Gang, naar han sad hjemme hos sin Fader eller med denne i sin Broders Hus i muntert Selskab. I mørke Tanker betragtede han tavs sin Faders endnu skønne Skikkelse og misundte ham de Gaver, der engang havde indtaget Marias Hjerte. Siden bebrejdede han sig meget disse onde Indskydelser. Naar han da kom tilbage fra Landet, var han altid dobbelt kærlig og glad som ved et Gensyn efter en lang Fraværelse, skønt han som oftest kun havde været borte i en Uges Tid. En Gang sagde han til Maria: „Jeg maa her tilbage til denne lille Bolig paa Toldbodvejen. Jeg er som den Ridder i Balladen, der hver Morgen maatte se sin elskede Nonne skue fra Vinduet ned i Dalen, rolig, englemild. Ak, maatte jeg som han sidde en Morgen og vende mit døde Ansigt mod det Sted, hvor jeg i forventningsfuld Glæde ventede den elskede!"

Saadanne Ytringer og hele det lidenskabelige Præg af Adolfs Sjælstilstand bedrøvede dybt Maria. Hun fordoblede sin Opmærksomhed for ham, ja en Gang, da han i en særdeles melankolsk Stemning havde forladt hende, gik hun endogsaa alvorlig i Rette med sig selv, om hun ikke burde bebrejde sig at forbitre saa ædelt et Liv? om det ikke var Pligt at overvinde den Følelse, der forbød hende at ægte ham? „O Gud!" bad hun sagte, „giv mig Lys i mine af ængstende Tvivl omtaagede Tanker!" Hun foreholdt sig selv hans trofaste Kærlighed, den Glæde, han vilde føle ved hendes Ømhed; og ved en naturlig Idéforbindelse forestillede hun sig ham i Stedet for Wilson i hin Afskedstime, da hun siddende i hans Arme havde vædet hans Ansigt med sine Taarer. Men uvilkaarligt drejede hun Hovedet bort, som om hun med Skræk vilde vende sit Ansigt fra dette Billede. „Nej," hviskede hun, „jeg kan ikke ægte ham! jeg vilde ophøre at elske ham, han er mig i Sandhed en Broder. Ak! jeg ser det med Undseelse: det er ikke nok, at jeg ved, han er den ædleste og bedste; der er en Følelse, som opstaar af intet, der som et Lyn slaar ned i Sjælen, som den slog ned i mit unge Bryst i det Øjeblik, da Wilson stod for mig i Jungfernstieg og kyssede min Haand; men den Følelse kan ikke mere naa mit Hjerte. Men elsker jeg da endnu Wilson? Oberst Lidner elsker jeg ikke!... Adolfs Fader! Carls Fader! der i sin lysegraa Frakke spejder ved den arme Lines Vindue! Ak Gud! nej! Det er ikke Wilson, og Wilson selv er ikke mere til, ikke engang i mine Drømme. Men bedrøve ham! O, det vilde jeg ikke, om jeg kunde vinde alt, hvad Verden har at give! Og hvad sagde Emma i Gaar, da hun besøgte mig? Den gode Emma! nu er hun selv fornøjet og tænkte at fornøje mig. Obersten, sagde hun,

havde en Aften i fortrolig Samtale sagt, at paa det ingen Skygge skulde hvile paa vort fordums Forhold, vilde han fortælle hende og Filip om vort Møde i Altona, og siden havde han tilføjet: „„Jeg tør næppe tale om, at en gammel Karl som jeg endnu kunde være forelsket; men naar han er det med Manér, saa behøver han jo ikke at skamme sig; og saaledes vil jeg heller intet have imod, om hun ægter Adolf; kun vil jeg hverken danse ved Brylluppet eller besøge ham paa hans Gaard!“ O, min Gud! skulde jeg berøve ham hans Søns Nærhed, hans bedste Ven? forvolde ham — var det kun een — sørgmodig Dag? Nej, aldrig! Og Adolf, saa ædel, saa god, han er, saa er hans Skinsyge frygtelig. Han kan ikke taale at tænke, at jeg kunde møde hans Fader, ja, han kan næppe taale, at jeg elsker mine Børn. Han var ganske forstemt forleden, fordi jeg vaagede og græd ved min Viktors Seng, da han var syg; han bebrejdede mig, at disse Børn er mig det uundværligste. Nej! hver Tvivl er forsvunden: Moder og Søster, det er min Lod, min Plads her i Verden. Det skal jeg være helt og intet andet.“

Fjortende Kapitel.

Vinteren var forbi, Foraaret var kommet, men koldt og stormfuldt, og den første Sommermaaned syntes heller ikke at ville ligne den forrige milde og varme Sommer. Adolf havde ligesom i Fjor indbudt Maria til at tage sin landlige Bolig i Besiddelse. De siden den Tid forandrede Forhold gjorde hende tilbøjelig til at afslaa dette ellers kære Tilbud. Det ugunstige Vejrlig, Viktors korte Skoleferie gav hende antagelige Paaskud. Men en Aften kom nu Adolf og bad saa venligt, at hun ikke kunde nægte ham det Løfte for en kort Tid at unde sig og sine dette Gode. Der var endnu mere end een Maaned til Ferietiden, men man aftalte allerede det fornødne, endskønt Adolf ytrede, at de inden den Tid flere Gange skulde ses. Han var efter at have faaet Løfte om Marias Besøg usædvanlig fri og oprømt, talte med Interesse om nye Indretninger, som han havde iværksat paa sit Gods, om sit Venskab for Carl, der ganske gik ind i hans Planer og Idéer, og Maria følte sig lykkelig ved at se ham saaledes. Da han gik, kyssede han hendes Haand gentagne Gange og sagde: „Jeg har ikke i Sinde at blive borte mere end i det højeste en fjorten Dages Tid; men jeg ved ikke selv, hvorfor det forekommer mig, som om der var saa længe, længe til, vi saaledes skal være samlede igen.“

Efter en tolv Dages Forløb kom et ridende Bud fra Godset med et Brev til Maria. Det var fra Line Jensen, og med Forfærdelse læste Maria, at Adolf laa farlig syg. Lige siden han kom hjem fra sin Udenlandsrejse, skrev Line, havde han været særdeles irritabel, adspredt og urolig; ofte havde han i denne kolde, ustadige Sommer vandret ensom omkring i hele Dage uden at nyde det ringeste, ja, flere Gange var han ved Nattens Frembrud gaaet ud og havde tilbragt den hele Nat under aaben Himmel, undertiden roende omkring paa Aaen, uden at bemærke enten Regn eller Storm. For en otte Dage siden fik han pludselig Feber, som han i Begyndelsen aldeles ringeagtede, og da han endelig lod hente en Læge, havde Sygdommen allerede taget en farlig Vending. Lægen gav ikke synderlig Haab. Den syge laa i bestandige Feberfantasier, kendte ingen af sin Omgivelse, men kaldte uophørligt paa Marias Navn, ytrede den heftigste Længsel efter hende og gentog, at naar han saa herde, vilde han straks blive helbredet.

„Jeg maa rejse straks!“ raabte Maria, „hvert Øjeblik er mig kostbart.“

Hun bad den Bondekarl, som bragte Brevet, om at se at forskaffe hende en Lejlighed med en eller anden Vogn, som skulde til den Egn. Han gik med Løfte om snarest muligt at komme tilbage og bringe Besked. Jomfru Holm var ikke hjemme. Maria betænkte nu de nærmere Anstalter til sin Rejse. Den første Vanskelighed mødte: Uden Penge kunde hun ikke rejse, og hendes egen saavel som Jomfru Holms Kasse var for Øjeblikket næsten aldeles tom. Med det beklemte Hjertes urolige Hastværk ledte hun i sine Gemmer for at finde noget, der kunde gøres i Penge. Der var kun Smaating af ringe Værd. Det bedste Stykke var et smukt lille Ur, som var et Arvegods efter sin Moder, det eneste Minde, som hun gennem alle Tilskikkelser havde bevaret som en Helligdom. Med en vemodig Følelse saa hun paa det: „Jeg faar kun lidt for det, naar jeg nu med eet vil sælge det, og for mig har det saa stor Værdi.“ Paa Væggen hang et større Ur, som havde tilhørt den afdøde Blume. Det var meget mere værd, en meget kurantere Vare. Maria saa paa det. „Nej! det er Viktors Ejendom. Jeg vil sælge mit eget. Ak! lad mig blot se at komme bort. Alt det øvrige er Smaating.“ Med disse Ord tog hun Sjal og Hat paa og skyndte sig til den nærmeste Urmager, hvor hun solgte Uret til en uforholdsmæssig ringe Pris, men som dog var ganske tilstrækkelig til Rejsens Omkostninger.

Da hun kom hjem, traf hun Jomfru Holm, meget forundret over at finde Stine i Færd med at indpakke sin Frues Tøj i en Ransel. Den gamle Pige var i overordentlig slet Lune og gjorde sin Veninde de alvorligste Forestillinger om det urimelige i denne Rejseplan, om de baade økonomiske og konventionelle Betragtninger, der burde fraraade hende et saadant Foretagende. „Og hvor skal vi gøre af Børnene? Dem kan jeg dog ikke tage med i mine Informationer! Skal de blive ene hos den unge Tøs, den Stine?“ Lise stak i at græde og greb fat i Moderens Kjole som for at holde hende tilbage. Viktor raabte: „Nej! jeg maa følge min Moder. Hun skal ikke rejse alene; jeg er en stor og stærk Dreng; jeg skal forsvare og bevogte hende paa Rejsen. Og er vor gode Lidner syg, saa maa jeg ogsaa se ham og pleje ham.“ „Nu vel!“ sagde Maria, „jeg tager begge Børnene med. Jeg kan overlade dem til Line, medens jeg selv bliver hos den syge.“ „Men betænk,“ sagde Jomfru Holm, „at det rimeligvis er en smitsom Feber.“ „Lige meget! Om det saa var Pest, maatte jeg ile til ham, naar han kalder mig. Ak Gud! jeg vilde dø af Ængstelse, om jeg blev her.“

De smaa Tilberedelser til Rejsen var snart gjorte, og efter at Maria havde besørget et Bud til Emma for at underrette Familien om Adolfs Tilstand, gik han med den føromtalte Bondekarl, der bar den lille Lise, og Viktor, der bar Ranselen, til et Værtshus langt oppe i Byen, hvor hun med sine Børn tog Plads paa et mageligt Sæde i en med alle Slags Sager fuldpakket Bondevogn. Den ubekvemme og udmattende Kørsel vilde Maria i sin urolige Stemning næppe have bemærket, naar ikke dens umaadelige Langsomhed havde været i en saa stærk Modsigelse med hendes indre Ilfærdighed. Dagen hældede allerede, og næppe var man kommen en Trediedel af Vejen. Oven i Købet sagde Bonden, at længere end til sit Hjem kunde han ikke køre hende, men dette laa en halv Mil fra Herregaarden. Maria begyndte at blive bange og fortrød, at hun i sin Utaalmodighed havde valgt denne Befordring og ikke ventet til næste Dag, da der afgik en Postbefordring til en Købstad ikke langt fra Godset.

Det begyndte at regne. Bonden kørte ind i et Skur ved en Kro. Han stod selv af Vognen og gik ind i Krostuen. Der holdt flere Vogne i Skuret, men der var mørkt, man kunde ikke skelne dem fra hinanden. Kort

efter kom Bonden ud tilligemed en Mand, der bar en Lygte og nærmede sig Vognen. Med glad Forundring genkendte Maria Forvalteren fra Adolfs Gods og erfarede, at han efter Aftale med Carl var kørt med Rejsevognen for at hente hende, hvilket Line i sin Forvirring ikke havde tænkt paa at besørge. Nu gik det i flyvende Fart det øvrige af Vejen. Undervejs søgte Forvalteren at trøste Maria i Henseende til Adolfs Tilstand; men hun mærkede godt, at han selv var inderlig bekymret.

Det var Midnat, da Vognen holdt ved den store Trappe paa Herregaarden. Carl kom de ankomne i Møde. Han var forgrædt og svarede kun paa Marias Spørgsmaal med taarekvalte Ord. Forvalteren paatog sig at bringe Børnene til Lines Bolig, da Carl sagde, at hun ganske nylig var gaaet hjem efter hans indstændige Anmodning og havde overladt ham at vaage hos den syge. Ogsaa Lægen var paa Gaarden, men havde lagt sig i et Værelse nær Patientens. Maria traadte nu, ført af Carl, ind i Adolfs eget Værelse, som stødte til hans Sovekammer. Den føromtalte unge Tjener og en gammel Stuepige sad hver i sin Krog, men rejste sig ærbødigt ved Marias Indtrædelse. Med skælvende Fod betraadte hun nu det Sted, hvor hun skulde se sin lidende Ven. En dunkel Lampe brændte paa et Bord, besat med Medicinflasker og andre slige Ting. Et Vindue stod aabent, og som med ængstelig Urolighed bevægede Gardinerne sig for Blæsten, der ogsaa bragte Lampens Flamme til at sitre. Et Skærmbrædt stod for Sengen, Carl trak det lidt til Side, og Maria nærmede sig den syge. Han laa ganske stille, dødbleg, med halvaaben Mund, hans Bryst hævede sig og sank med heftig Bevægelse. Ved dette Syn brast Maria i Graad, hun kastede sig paa Knæ ved hans Seng og vædede Sengetæppet med en Strøm af Taarer. Carl nærmede sig med Medicin og et Glas Vand, som han leverede Maria, medens han løftede den syges Hoved sagte i Vejret og bragte en Ske til hans Læber. Adolf sank Lægemidlet, og derpaa førte Maria Vandglasset til hans Mund. Hun nævnede sagte hans Navn. Han aabnede Øjnene, stirrede paa hende og bevægede Læberne, uden at man kunde høre, om han virkelig talte. Han greb om Glasset og drak, bestandig med Øjnene vendt mod det elskede Ansigt. „Jeg tror, han kender Dem!“ hviskede Carl glad, „o, Gud være lovet, at De kom!“ Adolf laa stille, men det syntes, som om han kæmpede efter at genvinde sin Bevidsthed. Maria havde sat sig ved hans Seng, hans Blikke forlod hende intet Øjeblik, og naar hun gik omkring i Værelset, fulgte de enhver af hendes Bevægelser. Han tog Medicin og Drikke af hendes Haand uden at tale, men dog uden at vende Øjnene fra hende. Endelig faldt hans Øjne til som ganske udmattede, og det lod, som han sov. Carl og Maria begyndte at fatte et lidet Haab. Alting i Værelset var stille; man hørte kun den syges Aandedræt og Perpendiklens Slag i et Ur i Stuen tilligemed Blæstens Susen udenfor og dens Ryk i de flagrende Vinduesgardiner; Carl havde lukket Døren til det ydre Kabinet, hvori de to Tjenestefolk befandt dem; selv satte han sig i en Krog, og da han var udmattet af Sorg og Vaagen, faldt Søvnen velgørende over hans unge Øjenlaag. Ved Foden af Sengen laa Tiger, og rørende var det at se den tro Hund af og til at sætte Forbenene op paa Kanten af Sengen, betragte sin syge Herre med sine kloge Øjne og slikke hans Haand, medens en Lyd, der lignede et Suk, steg fra dens stumme Bryst. Maria sad ved Sengen. Med Taarer, med inderlig Bøn til Gud betragtede hun den blege Ven, medens hendes Haand hvilede sagte paa hans Arm.

Det gryede ad Dag, hun rejste sig og gik hen at slukke Lampen. Det forekom hende, som om hun hørte Adolf sagte udtale hendes Navn; hun

vendte sig hurtigt og saa ham vaagen med smilende Ansigt at række Haanden imod hende. Hun ilede til ham, greb hans Haand og trykkede den med Glædestaarer til sine Læber. „O, Maria!“ sagde Adolf med svag Stemme, „De er hos mig! hvilken Lyksalighed! hvor jeg takker Dem!“ „Ak, jeg er selv lyksalig ved at være hos Dem, ved at turde pleje Dem, ved at se Dem vende tilbage til Livet.“ Med fastere Stemme sagde Adolf: „Nej, min elskede Veninde! jeg vender ikke tilbage til dette jordiske Liv. En bedre Verdens Morgenrøde lyser allerede for mig.“ Maria saa paa ham, et forklaret Udtryk omsvævede hans Træk og lyste ud af hans overordentlig skinnende Øjne. Hun brast heftig i Graad og kastede sig ned med Ansigtet sjult i hans Tæppe. Sagte løftede han hendes Hoved med sin matte Haand og sagde: „O, græd ikke, min elskede, trofaste Søster! Misund mig ikke den salige Fred, som gennemstrømmer mig, en Fred, som jeg ikke kan beskrive, som ikke er af denne Verden, en Forudfølelse af de indre Vinger, som udfolder sig. O lad mig, medens de sidste Sandskorn endnu falder i mit Timeglas, nyde Livets største Gode, det, som jeg ikke skal tabe i Døden: Glæde over min Elskede! Lad mig takke dig, hulde Veninde, elskelige Søster, for al din trofaste Kærlighed! Nu falder Støvets Lænker; nu føler jeg en Kærlighed som din. O! und mig nu, hvad jeg altid attraaede, aldrig fik: Giv mig et hjerteligt Kys og Favntag til Afsked, og lad mig nærme mig dine Øjnes Stjerner, at de maa lyse mig til Himlen!“ Han løftede sine matte Arme for at udbrede dem imod hende. Maria tog ham sagte i sine og trykkede et varmt og langt Kys paa hans blege Læber. Et elektrisk Stød syntes at gennemfare ham, det var som en stærk Opblussen af Livets Flamme, han slyngede sine Arme fast om den elskede, derpaa sank hans Hoved ned paa hendes Skulder, et Par Krampetræk rystede ham, et dybt Suk, og han laa død i Marias Arme. Et dæmpet Skrig undslap hende, Carl ilede til og kaldte Tjeneren og Lægen til Hjælp. Maria var falden afmægtig om paa Sengen, Adolf hvilede endnu paa hendes ene Arm. Carl bar hende ind i det tilstødende Værelse. Man forsøgte alle Midler for at bringe Adolf til Live, skønt Lægen straks erklærede, at han allerede den forrige Aften havde vidst, at alt Haab var ude. Da alle Bestræbelser var forgæves, lagde Carl med varme, broderlige Taarer det elskede Lig sagte til Rette paa Lejet og lukkede Adolfs venlige Øjne, der endnu stod som hævede imod den elskedes Aasyn. Et Smil svævede om hans Mund. Carl stod længe og betragtede ham med en Blanding af bitter Smerte og stille Andagt.

Lægen, en ung, godmodig Mand, var imidlertid gaaet ind til Maria for at yde hende sin Hjælp. Det varede længe, førend hun vaagnede af sin Besvimelse. Den gamle Stuepige og hele Gaardens kvindelige Personale havde samlet sig om hende. De kendte hende som deres kære Herres saa højt ærede Veninde og kappedes om at vise hende Omhyggelighed. Efter Lægens Forskrift bragte de grædende Fruentimmer Maria til Sengs i et fraliggende Gæsteværelse, hvor Line efter en Times Tids Forløb ogsaa kom ind til hende og søgte at dæmpe sin egen Smerte for ikke at forøge den yderst angrebne Venindes. Viktor kom sagte ind i Værelset og nærmede sig Moderens Seng. Han havde været inde og — som han udtrykte sig — sagt den gode Hr. Lidner Farvel, og denne Scene havde saaledes virket paa den livlige Dreng, at hans blege og kummerfulde Udseende forfærdede Maria. Hun omfavnede ham og anstrengte sig for at oplive og trøste ham: „Ak!“ sagde hun og lagde sit trætte Hoved til hans barnlige Bryst, „her slaar endnu et Hjerte, for hvilket det er værd at leve!“

Mod Middag holdt Oberstens Vogn for Døren, Adolfs unge Tjener sad bedrøvet paa en Bænk i Gaarden. Han rejste sig og traadte hen til Vogndøren, som Oberstens egen Tjener havde aabnet. „Hvordan er det fat?“ spurgte Obersten. Den unge Tjener svarede kun med sine Taarer. „Hvad siger du?“ sagde den ængstede Fader, „min Gud, det er dog vel ikke forbi?“ „Jo, Hr. Oberst!“ hulkede Tjeneren. „Luk Vognen igen!“ sagde Obersten med kvalt Stemme. Han vinkede ad sin egen Tjener, der stod som forstenet ved Siden: „Lad Kusken vende om og køre mig hen til min gamle Major i næste Købstad. Og bliv du her, gode, gamle Lorenz, for at være til Hjælp med, hvad der forefalder. Kom til mig, naar... Du forstaar mig!“ Han kunde ikke sige mere, Vognen vendte og kørte bort, og Lorenz ilede op i Huset og kyssede med tusinde Taarer sin kære unge Herres kolde Haand.

Paa Begravelsesdagen mødte Filip og nogle faa beslægtede og Venner. Obersten var ikke til Stede. Den ulykkelige Fader var ikke i Stand til at udholde Synet af denne hjertegribende Ceremoni. En umaadelig lang Skare af Godsets Bønder, gamle og unge, fulgt af Fruentimmer og Børn, ledsagede med hjertelige Taarer den sorte Kiste, der, baaren af Sognets mest ansete Mænd og smykket med Blomsterkranse, bundne af Marias og Lines Hænder, blev nedsænket i den stille Grav tillige med Sommerens skønneste Blomsterpragt og alle de Taarer, som havde bedugget denne.

Maria, som netop samme Dag havde forladt sit Sygeleje, gik mod Aften med Viktor hen til den lille Kirkegaard. De bar Kurve med Blomster og Grønt, hvormed de vilde smykke den friske Grav, over hvilken et skønt, højt Bøgetræ hvælvede sine Grene. Pludselig satte Viktor sin Kurv ned og udbrød: „Ak, Moder! Se den stakkels Tiger!“ Med utvetydige Tegn paa en virkelig Bedrøvelse laa den tro Hund paa Graven med sænket Hoved som et skønt, levende Monument, fremstillende Troskabens Symbol. Maria og Viktor ilede hen til Hunden og søgte med Kærtegn at lokke den fra sin Plads. Den slikkede deres Hænder med en hed Tunge, men veg ikke fra Stedet. En Karl, som opholdt sig i Nærheden, kom hen til dem og sagde, at Hunden var fulgt med Ligtoget, og saa snart Graven var tilkastet, havde den lagt sig paa den; at siden Forvalteren og flere havde søgt at faa den bort baade med Venlighed og Magt, men den havde vist Tænder og ikke været til at fjerne. Højt grædende kastede Viktor sig ned til den. Den kloge Hund saa paa ham, den rejste sit Hoved og begyndte at bortkysse hans Taarer. Viktor slyngede sine Arme om den og kunde ikke holde op at græde; endelig rejste Tiger sig, og det lykkedes Drengens kærlige Bestræbelser at faa den til at forlade Graven. Som hin Juleaften bandt han sit Lommetørklæde i Ringen af dens Halsbaand for at holde den fast; den lod ham taalmodig gøre det, og da han satte sig i Græsset, lagde den sig paa hans Vink ved hans Side og hvilede sit Hoved i hans Skød.

Maria begyndte imidlertid at udfolde sine Blomster og smykke Graven. Hun laa paa Knæ paa Jorden, ivrigt beskæftiget med sit Arbejde. Med eet blev hun var, at Obersten ganske stille stod ved hendes Side. Han bøjede sig ned til hende, tog hendes Haand og kyssede den uden at tale. Hun tav ogsaa. Derpaa knælede han ligesom hun ved Blomsterkurvene og tog uden videre Omtale Del i at ordne og plante Blomsterne, medens mangt et Suk, mangt et kærligt Farvel sendtes fra hans tavse, beklemte Bryst til den, som hvilede nede i Jorden. Den hele Grav saa snart ud, som om et broget Tæppe var bredt over den.

De var færdige og rejste dem, da Obersten i det samme heftigt for

sammen, blegnede og sagde halv sagte: „Gud! hvad er dette?“ Marias Øjne fulgte Retningen af hans og opdagede Carl og Line, der i samme Hensigt som hun var komne til Graven med Blomster, men ved Synet af Obersten var i Færd med at trække sig tilbage. Line var krøbet i Skjul bag en Hæk, til hvilken hun lænede sig uden Kraft til at gaa videre. Carl, som vilde føre hende bort, vendte sig dog endnu en Gang for at kaste et Blik paa den aldrig før sete Fader. I dette Øjeblik mødtes han af Oberstens Øjne, der syntes at se den Søn, ved hvis Grav han stod. Maria begreb straks Sammenhængen. Som dreven af en indre Indskydelse fløj hun hen til Carl, greb hans Haand og førte ham næsten med Magt hen til Obersten. „Se Adolfs Billede,“ sagde hun, „hans Yndling, hans kæreste Broder, den store Trøst, som Guds Barmhjertighed sender Dem i denne Sorgens Stund!“ Forbavset saa Obersten paa den unge Mand, der undselig stod for ham. Pludselig rakte han Hænderne imod ham og raabte: „Kom i mine Arme! min Søn! min kære Søn! Vær mig i min Adolfs Sted, og jeg vil være dig i hans!“ Carl kastede sig i hans Arme med udbrydende Taarer. „Kan du tilgive din ukærlige Fader?“ spurgte Obersten rørt. Carl pegede hen mod Hækken og sagde: „Der staar min Moder.“ Skælvende, med nedslagne Øjne kom Line frem, men blev staaende som en Støtte. Den simple, sorte Kjole faldt i rige Folder om den høje, ranke Skikkelse, og det fine, blege Ansigts regelmæssige Træk gav hende Udseende af en ædel Statue. Obersten syntes dybt greben af dette Syn; han nærmede sig, tog begge hendes Hænder og sagde: „Ak, Line, stakkels Line! Tilgiv mig! jeg beder dig, tilgiv mig for denne vor Søns Skyld, for hvem jeg takker dig! tilgiv mig for hans Skyld, som ligger her, og som vi begge begræder!“

Maria havde under denne Samtale trukket sig tilbage og listede sig nu sagte bort med Viktor, der førte den sagtmodige Hund hjem med sig og følte sig lykkelig ved saaledes at have tilegnet sig det kære Dyr. Den lille Lise var alt Dagen i Forvejen kommen hjem fra Lines Hus. Det smukke, venlige Barn stod med en af Pigerne uden for Døren for at vente paa Moderen. Med Jubel ilede hun hende i Møde og klyngede sig til hende. Viktor greb Marias Arm, idet han med ubeskrivelige Øjne saa hende ind i Ansigtet. Med den inderligste Kærlighed omfavnede Maria sine elskværdige Børn og bøjede sig med Kærtegn til den tabte Vens tro Hund, der med Dyrets rørende Blik saa paa hende og ligesom bad om et nyt Tilflugtsted i hendes Hjem.

Den næste Dag var bestemt til Hjemrejsen. Om Morgenen kom Obersten ind til hende. „Kæreste Maria!“ sagde han, „trofaste Veninde! Lad mig takke Dem for alt Deres Venskab for min Adolf! Ja, lad mig ogsaa takke Dem for alt, hvad De har været for mig. Det var ogsaa Dem, som tilførte mig min hidtil ubekendte Søn. Ja, jeg tilstaar det med Tak til Gud: Forunderlig velgørende er det Indtryk, som Synet af denne Søn har gjort paa mit saarede Hjerte. Det er jo, som jeg saa Adolf; han er dannet af ham, Adolf har sikkert indgivet ham noget af sin ædle Sjæl. Ja, Deres Ord var sande: Guds Barmhjertighed sendte mig denne Trøst i den bitreste Sorgens Stund; og han sendte mig den ved Deres Haand. Lad mig nu ogsaa udfolde mine Tanker for Dem, min inderlig kære Veninde! Forunderligt vækker Døden og Sorgen vort i Verdens Tummel sløvede Hjerte. Synet af Line har rørt mig dybt. Saa mange skønne Aar har hun kummerligt henslæbt for min Skyld! Den af sin letsindige Fader forladte Søn har hun været en trofast Moder. Adolf talte en Gang hendes Sag med Varme, han ønskede, at jeg skulde give hende den Erstatning, som stod i min Magt.“ „Ja, tilvisse, kære Oberst! Jeg

ved, at denne Broders Skæbne laa ham paa Hjerte, og det er ikke uden Betydning, at Forsynet ved hans sidste Hvilested har ført Dem Moder og Søn i Møde. De mister begge deres Ven og Støtte i ham, lad dem finde Tilflugt i Deres Arme." „Ja, kære Maria! Jeg vilde finde mig alt for ensom uden denne min nye Søn; thi min gode Filip er jo ikke længere i mit øde Hus, og jeg trænger til et Barns kærlige Nærværelse; og her genkender jeg ogsaa min Adolfs Lærling: Carl afslog alle Jordens Goder, ja, selv sin Faders Kærlighed, naar han ikke kunde dele den med sin Moder. Ak! Line elsker mig endnu, og min gamle Ømhed for hende er ikke uddød. Jeg har allerede tilbudt hende min Haand og skal af et ærligt Sind stræbe, at hendes kommende Aar skal hengaa saa lykkelige, at hun skal forvinde de forbigangnes Kummer."

Da Maria med uforstilt Deltagelse ytrede sin Tilfredshed over denne Oberstens Beslutning, tog han hendes Haand og sagde: „Ak, Maria! Tro mig, jeg ved, at De er det ædleste, det elskværdigste af alle Mennesker. O, sig mig, hvorledes skal jeg forsone min Uret imod Dem?" „Kære Oberst! De har ingen Uret imod mig. Mit Venskab, mine gode Ønsker skal følge Dem til min sidste Time." „Er der dog slet intet, jeg kan gøre for at behage Dem? Intet lille Ønske, som det kunde staa i min Magt at opfylde?" „Jo, jeg har virkelig en Bøn til Dem: Tillad mig at tage Adolfs Hund med mig og beholde den! Min Viktor har lokket den med sig fra Graven, hvor den laa. Tillad, at den maa være ham et Arvegods og en Erindring om vor tabte Ven!" Denne Bøn blev naturligvis straks tilstaaet. Viktors Glæde ved Efterretningen herom var ubeskrivelig, og samme Dag rejste den lille Familie tilligemed den tro Tiger ligesom forrige Gang i Adolfs Rejsevogn tilbage til København og betraadte igen sin ydmyge Bolig paa Toldbodvejen.

Femtende Kapitel.

Det var atter Juleaften. Den lille Families tarvelige Middagsbord stod dækket tidligere end sædvanlig, da Jomfru Holm vilde benytte det korte Dagslys til at gaa ud og besørge et og andet Ærinde. Maria sad ved sit Arbejdsbord, og lille Lise stod ved Vinduet og strikkede flittigt med sine smaa Hænder. Viktor havde faaet Tilladelse til at gøre en Spadseretur med sin Hund, og da der endnu var en halv Times Tid til det bestemte Klokkeslet, ventede man paa ham for at gaa til Bords.

Jomfru Holm, som nylig var kommen hjem, satte sig hen til Maria og sagde venligt: „Naa, min lille Frue! hvordan er det med Dem i Dag? De ser saa bleg ud og sidder der og arbejder saa ivrigt." „Tak, kære Holm!" sagde Maria smilende, „i Dag er jeg ret vel." „Naa Gud ske Lov! Ja, det vil nok blive godt, naar vi faar lidt bedre Vejr. Det er vist endnu Følger af den slemme Rejse sidste Sommer. Forskrækkelse og Forkølelse paa en Gang, det er ikke saa let forvundet." „Ja, kære Veninde! De har desværre haft megen Ulejlighed af mig i den senere Tid. Skrantet har jeg paa Sjæl og Legeme, og jeg tror, at den Modløshed, som undertiden har overfaldet mig, er en Synd, og at det gode Mod staar i Pagt med den gode Lykke, saa jeg næsten synes, det er min Skyld, at disse sidste Maaneder har været uheldige for os med Arbejde og Fortjeneste. Paa denne hellige, kristelige Festdag har jeg ogsaa betænkt at ville forbedre mig og beder Gud om Kraft dertil." „O kære Frue! De gør mig ganske varm om Hjertet. Nej, De har saamænd ingen Skyld, De har altid været mild og taalmodig, aldrig vranten og sur. Men jeg derimod! ja, ser De, jeg er sandelig ogsaa ved at tænke paa denne hellige Fest gaaet i mig selv og har inderlig fortrudt, at jeg mangen Gang har været vranten, naar det kneb for os, og tænkt — ja, des-

værre ogsaa sagt — at det kunde have været anderledes, at De selv havde stødt Lykken fra Dem; men Gud ved, at jeg dog i alt det ikke har tænkt paa mig selv, men kun paa Dem. Jeg kan ikke faa den Idé ud af mit Hoved, at jeg en Gang skulde se Dem i Glans og Rigdom og æret og paaskønnet af alle og enhver. Nu, Mennesket spaar, men Gud raader. Vær nu ikke vred paa mig! Jeg har tidt og ofte ikke været, som jeg burde, og beder Dem om Forladelse." „Kære Veninde!" sagde Maria og trykkede den gamle Piges tørre Haand, „Gud give, at jeg nogen Sinde kunde dele gode Dage med Dem, der saa trofast har delt de tunge med mig!" „Ja, temmelig tunge er jo rigtignok disse Dage. Men er det dog ikke underligt, hvor denne Jul ligner den for to Aar siden? Da var vi i Forlegenhed for det nødvendigste og havde kun til den Aften, og intet til den næste Morgen; akkurat som i Dag. Da gik jeg til Fru Nissen og laante nogle faa Penge, det har jeg ogsaa allerede gjort i Dag. Hun havde dem ikke ved Haanden den Gang, og det havde hun heller ikke nu; men jeg kan da hente dem, naar vi har spist. Men den Gang fik jeg fire Rigsdaler, og i Dag kan jeg kun faa tre, det er det værste. Jeg har derfor ogsaa undskyldt mig i mit gamle Juleselskab og foregivet, at De var syg. Gud ske Lov, at det ikke er sandt!" „Ak! det gør mig mest ondt, at De maa undslaa Dem for det Selskab, i hvilket De i saa mange Aar plejer at helligholde denne Aften." „Aa, jeg synes, at jeg ikke bryder mig derom denne Gang. Jeg vil lige saa gerne komme hjem, naar jeg har besørget mine Ærinder. De skulde jo have noget Zefyrgarn, ikke sandt?" „Jo, i Aften bruger jeg det allersidste af det Forraad, som De købte, og som jeg vandt for to Aar siden, den samme Juleaften, som De omtalte. Af dette hvide Garn skulde jeg have noget for at blive færdig i Aften med denne Skærm, saa kunde vi sende den i Morgen og maaske faa Penge for den eller i det mindste noget af Betalingen. Vil De se? den er smuk?" „Ja, den er dejlig! Men De maa da have syet svært i Aftes, i Stedet for at gaa ud og adsprede Dem. Men det er sandt! jeg tror, at jeg slet ikke endnu har fortalt Dem om i Aftes. Jeg kom saa silde hjem og gik saa tidlig ud i Morges, derfor har jeg forsømt det. Hør, det var Skade, De ikke var med! Det var et lille Selskab, kun den nærmeste Familie og nogle gamle Venner af Huset. Obersten vil ikke have store Selskaber i sit Hus i Vinter, og dette var en ordentlig Familiefest, saa det var rigtig meget artigt af Oberstens at bede os med, og der blev en stor Bedrøvelse over, at De ikke kom." „De var vel saa god at sige, at jeg ikke var vel? De ved selv, at det var sandt." „Jeg gjorde meget pænt Deres Undskyldninger; men det var dog ilde, at jeg ikke fik Dem med. Det var et nydeligt Selskab. De ved nok, at det i Gaar var Aarsdagen efter Løjtnant Lidners Bryllupsdag; men hvad De ikke ved, er, at hans og Emmas lille Søn er bleven døbt i Gaar Formiddags og kaldet Adolf. Det er besynderligt og rart at se, hvor den forrige Frøken Emma, som var saadan en stolt og flov Tøs, nu er bleven til en net Kone, saa artig og saa fornuftig. Men hun har da ogsaa Eksempel for sig i sin Svigermoder, Oberstinden. Ja, jeg vil ikke misunde den gode Line Jensen sin Lykke, for bedre Menneske og fortræffeligere Kone i sit Hus kan der ikke være i Verden. Hun var saa fornøjet i Aftes. Hun gør saa meget af Løjtnanten og hans unge Kone; og den lille Glut, som ogsaa var der i Aftes. hentede hun ind fra et Kammer, hvor han var med Goldammen, og viste mig ham med stor Glæde over sin lille Gudsøn; thi hun har selv baaret ham over Daaben. Hun betroede mig siden (thi hun har virkelig Fortrolighed til mig), at det, der gør hende allerlykkeligst, er Oberstens store Kærlighed til Carl. Han havde

endnu i Gaar sagt til hende: „„Det forekommer mig saa livagtigt, som om jeg havde faaet min Adolf igen i en yngre Alder, og Carls Glæde over Livet, hans muntre Sind er endnu nærmere beslægtet med min egen Natur.““ Obersten var for Resten ikke i rigtig god Kulør i Aftes. Han havde Forretninger og kom først sildig ind til Selskabet. Da Carl fulgte mig hjem, spurgte jeg ham, hvad der kunde være i Vejen for hans Fader, og saa fortalte han mig, at han havde haft en lang Konference med denne Kommissionær fra Holsten, og forklarede mig dernæst den Sag.“

„O, fortæl mig derom, kære Holm! Det interesserer mig overordentlig.“ „Ja, De ved jo nok, at der blev fundet et Papir efter Adolf, som han formodentlig i Begyndelsen af sin Sygdom har skrevet, hvori han bad sin Fader legitimere Carl og i Tilfælde af, at han overlevede Adolf, da at overlade Godset til Carls Raadighed og Bestyrelse, og Obersten ønskede ogsaa at indrette det efter sin afdøde Søns Villie; men saa kom den ulykkelige Proces med de holstenske Arvinger. Se, det er nu ogsaa skammeligt, at Folk ikke engang kan skrive deres aller sidste Villie i denne Verden saa tydeligt og ordentligt, at der ingen Trætte kan komme derover.“ „Ja, Obersten har fortalt mig alt dette, da han var hos mig for at sige mig, at den lille Kapital, jeg havde staaende i Godset, ikke kunde udbetales mig for det første; men at han var mig ansvarlig for Renterne. Men hvad fortalte Carl Dem?“ „Ja, han sagde, at Holstenerne i Gaar havde foreslaaet Obersten et Forlig: at dersom han inden en Maaneds Frist vilde udbetale dem fem tusinde Daler, saa skulde Processen falde bort og Godset uden videre overlades ham. Obersten vilde gerne dette, sagde Carl, thi Godset var uforholdsmæssig mere værd end alt, hvad der var dem udbetalt, med disse fem Tusinde iberegnede. En Proces kostede mange Penge, dens Udfald var tvivlsomt, den kunde i alt Fald trække ud i mange Aar, og Ejendommen led ved i al den Tid at staa hen under en midlertidig Administration uden egentlig Ejer. Men derimod saa Obersten ingen Udveje til at skaffe den forlangte Kapital. Derover var han i slet Humør.“ „Men Emmas Fader er rig. Kunde ikke han? Eller Filip og Emma selv?“ „Nej, Filip og hans Frue ejer ingen Kapital; kun en vis, temmelig betydelig Indtægt har den gamle tilstaaet dem, og hvad ham selv angaar, saa var det en Grund mere til Oberstens Ærgrelse, at han forgæves havde henvendt sig til ham, thi denne for Resten gode, men stridige Mand paastod, at Obersten ikke maatte give efter for de holstenske Arvinger, men føre Proces mod dem paa Liv og Død.“ „O, hvor det vilde bedrøve mig, om Adolfs kærlige Ønske skulde blive saaledes tilintetgjort!“ „Det gør mig dog mest ondt for Carl. Han sagde saa vemodigt: „Hvor det vilde være tungt at se det kære Sted i saadanne Hænder og alle Adolfs skønne Foretagender og Planer forstyrrede!“

Viktor traadte nu ind, og Jomfru Holm henvendte sig straks til ham: „Naa, min Dreng! er du der med din Hund?“ Derpaa klappede hun Tiger og sagde: „Mit stakkels Dyr! du var mig rigtignok ikke velkommen til vort stadige Kompagni, men nu synes mig dog, vi kan ikke undvære dig, og jeg vilde gerne traktere dig lidt i Julen. Naa! en Julekage bringer jeg da vel hjem, saa bliver du vel ikke glemt af Børnene. Det er ogsaa ligesom for to Aar siden, da bragte jeg ogsaa en Julekage, og da fik Tiger den største Part af den.“

Det var endnu Dag, da Jomfru Holm gik. Maria fremtog nu en Æske og sagde til Børnene: „Mine kære Børn! det gør mig ret ondt, at jeg ikke kan forskaffe jer en fornøjelig Jul. Intet Juletræ, ikke engang smaa Lys og Kager kan jeg denne Gang bringe til Veje. Jeg vil derfor straks give jer et Par Smaating, som jeg selv har for-

færdiget til jer, saa kan I more jer lidt over dem til Tevandstid, saa bringer vor gode Holm en Julekage; dermed maa vi nøjes for i Aften.“ Med disse Ord aabnede hun Æsken og fremtog til Lise en Dukke og en lille Strikkekurv, og til Viktor en af Pap forfærdiget Mappe til Tegninger og et Pennefoderal af samme Materie. Børnene var henrykte og omfavnede hende med varme Taksigelser. I det samme traadte en stor, smuk Mand ind i Værelset, som med glad Hurtighed ilede til Maria og sluttede baade hende og Børnene i sine Arme. „Onkel!“ raabte Viktor, og Maria genkendte sin kære Søsters Mand.

Efter de første Udbrud af gensidig Forundring og Glæde, efter de første Spørgsmaal og Svar sagde Maria: „Kære Frederik! sæt dig nu hos mig, og fortæl mig om din og om vor Anna! Hendes Brev har ikke tilfredsstillet mig angaaende eders egentlige Forfatning. Du har været længe fraværende.“ „Ja! det var en lang og jammerlig Rejse. Jeg var borte over et helt Aar. Min Broder i Trondhjem kunde ikke hjælpe mig, dog vilde han gerne og fandt paa tusinde Projekter, som alle førte til ingenting. Til sidst rejste han med mig til Bergen, hvor hans rige Svigerfader bor. Men Tiden gik hen, alting mislykkedes, og jeg rejste hjem fattigere, end jeg var kommen. Jeg har haardt bebrejdet mig den Daarlighed at give mig af med Landvæsenet, som jeg hverken forstod eller duede til. Du ved, kære Maria, jeg har — uden at rose mig selv — været en duelig og agtet Embedsmand. Mange Mennesker har givet deres Pengesager i mine Hænder, og ingen har haft Grund til at fortryde det. Men slet har jeg handlet imod mig selv og mine; thi du kan tro, den stakkels Anna har haft en ond Tid. Siden min Herkomst er vore Udsigter blevne slettere og slettere. Det vilde blive alt for vidtløftigt at forklare dig, til hvilken Grad af Forlegenhed vi er komne. Men nu synes det at klare op for os. Min fordums Chef og Velynder har underrettet mig om, at en Mand her i Byen, som sidder i et taalelig godt Embede, vil bortbytte det for en Landejendom. Jeg har korresponderet med ham og har allerede i Dag været hos ham og talt med ham. Hans Konditioner er ret gode. Han vil overlade mig Embedet og overtage min Gaard med hvad Gæld, der hæfter paa den, ja, endogsaa betale mig Renterne af de tre tusinde Rigsdaler af mine egne Midler, som jeg har sat i den, imod, at jeg straks gør Udvej til to Tusinde, for hvilke der ellers i næste Uge bliver gjort Indførsel paa Gaarden. Det er nu alt sammen godt, men — som du selv kan tænke — er der et M e n herved. Dette kunde d u maaske klare, min bedste Maria! og i den Anledning har Anna skrevet et Brev til dig, som jeg herved beder dig læse. Jeg gaar bort en Times Tid og kommer saa tilbage for at tale nærmere med dig.“ Med en noget forlegen Mine sagde han disse sidste Ord, hvorved han trykkede det omtalte Brev i Marias Haand og gik bort.

Med bange Anelser lod Maria straks komme Lys og aabnede Brevet. Med kærlige Ord bad Anna sin Søster at laane hendes Mand de to Tusinde Rigsdaler, som hun ejede i kongelige Obligationer, mod at han naturligvis svarede de tilbørlige Renter og gav hende Sikkerhed i Gaarden, hvori han jo selv, naar det foreslagne Bytte kom i Stand, ejede tre Tusinde Daler. En hjertegribende Skildring af det Liv, Anna med sine Børn i de sidste Aar havde ført, og af det, hun nu turde haabe at leve i Marias Nærhed, sluttede denne Skrivelse, som Maria næppe havde læst til Ende, før hun, grebet af den bitreste Smerte, sank grædende med sit Ansigt skjult af Hænderne ned mod Bordet. Børnene ilede forskrækkede til og klyngede sig til hende. Viktor spurgte gentagne Gange: „Hvad er der da hændet? Er Tante Anna syg?“ Endelig fattede Maria sig og sagde: „Nej, hun er ikke syg, men

ulykkelig og beder mig redde sig. Fordum havde jeg formaaet det, men nu kan jeg ikke." Hun rakte Viktor Brevet og sagde: „Læs dette Brev; du er en fornuftig Dreng." Da Viktor havde læst Brevet, og Maria desuden havde underrettet ham om Sammenhængen med Obligationerne, sagde han: „Det er jo grumme tungt, at du skal sige den stakkels Onkel Nej. Han saa saa glad ud, og nu bliver han saa bedrøvet, men du er jo uskyldig deri. Du kan jo ikke fortryde at have gjort den gode Lidner en Tjeneste." „Nej, sandelig ikke! deri har du Ret. O, havde vi blot ham endnu, saa fandt vi vel nok paa Raad! Men nu er vi saa forladte." „Hør, min egen kære Moder!" sagde Viktor, idet han slog sin Arm om hende og saa hende ind i Øjnene, „der er noget, som jeg daglig tænker paa, og som jeg nu ikke kan lade være at sige dig: Den Morgen, da Lidner var død, og jeg hørte det fortælle, gik jeg straks op paa Gaarden og traadte ind i hans Kammer, hvor han laa. Jeg blev gruelig angst og bedrøvet, da jeg saa ham ligge saadan, saa rent død, og gik langt bort fra Sengen. Der stod Carl og Forvalteren, og Carl sagde: „„Min Moder og jeg er rent forladte;"" og saa svarede Forvalteren: „„I er ikke de eneste."" Derved kom jeg til at tænke paa, hvor usigelig meget Lidner havde holdt af dig, og at du ogsaa var ene og forladt ved at miste ham, som du kaldte din Broder. Det gjorde mig inderlig ondt, og jeg tænkte: Jeg er desværre endnu et Barn; men jeg har allerede fyldt de tolv Aar, Tiden gaar hurtigt, jeg kan snart blive et voksent Menneske. Jeg blev saa højtidelig til Mode, ligesom om jeg hørte Orgelet i Kirken. Jeg var ikke længer bange for den døde, jeg gik hen og tog hans Haand og sagde sagte: „„Farvel, kære Lidner! Tak for al Deres Godhed. Jeg lover Dem, at jeg skal være min Moder en Ven og en Broder, som De har været, og dertil en Søn, som jeg er."" Da forekom det mig, som om han smilede, og jeg kyssede hans Haand og græd meget; men jeg var gerne bleven staaende for at se paa ham og tale til ham, saa længe det skulde have været." Viktors Taarer flød, ham selv uafvidende, under denne Beretning. Derpaa sagde han med luende Øjne: „Sig ikke, at du er forladt! Du har mig! jeg elsker og ærer dig. Jeg skal være dig en Søn og en Broder og Beskytter. Fordi jeg endnu er et Barn, er jeg ikke kraftesløs. En Dreng kan nok forsvare og tjene sin Moder, naar han har Hjertet paa det rette Sted." Maria omfavnede den vakre Dreng og sagde: „Ak! jeg føler vel, at jeg er rig i min Fattigdom." Viktor vedblev med glad Mine: „Du skal se, min søde Moder! Onkel vil nok finde en Udvej uden din Hjælp. Du maa ikke længere græde. Kan du huske den Jul for to Aar siden? Da græd jeg og sagde, at Jesusbarnet gik vor Dør forbi. Jeg har ofte siden tænkt paa de Ord og angret dem. Kan du erindre, at saa kom vor Tiger første Gang til os?"

Han rakte Haanden mod Hunden, der logrende nærmede sig og satte sig ved Bordet, som om den vilde tage Del i Samtalen, men først rakte den Hovedet frem mod sin unge Herre, som om den vilde bringe noget, som den bar i Gabet. „Hvad har du der?" sagde Viktor og tog det med Zefyrgarn omvundne Vindsel fra den. „Mit Garn!" sagde Maria, „det maa være faldet paa Gulvet." „Se, det har den gode Hund taget op og bringer det saa skikkeligt." „Men fy! det er ganske vaadt af Tigers Mund." Med disse Ord vandt Maria Garnet af Papiret og udbredte begge Dele paa Bordet. Viktor tog Papiret, betragtede det og udbrød: „Nej, vil man se! Det er den Avis, hvorpaa jeg har tegnet Tiger paa denne samme Dag for to Aar siden. Naa, der staar min Tegning, ja, den er daarlig nok." Han lo hjerteligt og sagde derpaa: „Nu vil jeg ogsaa læse det Avertissement om Tiger." Han vendte Avisen paa alle Kanter og sagde: „Hvor staar det dog? Jeg ser jo tyde-

ligt, at det er den Avis... Men Gud bevares!... Moder! der staar jo dit Navn: „„Dersom Maria Seeburg, Datter af den afdøde Købmand Seeburg i Altona, skulde opholde sig her i Byen, saa anmodes hun““... Maria tog fat i Avisen og læste tilligemed Viktor: „„eller i Tilfælde af, at hun ved Døden skulde være afgaaet, hendes nærmeste Arvinger om at melde sig paa det kongelige hollandske Konsulat-Kontor eller hos os undertegnede for at modtage Efterretning om en hende tilfalden Arv.““

I dette Øjeblik traadte Frederik ind i Værelset. Den forbavsede Maria rakte ham Avisen og tilføjede: „Det maa være en Fejltagelse! hvem skulde jeg arve? Og desuden i to hele Aar intet nærmere at have hørt derom?“ Men Frederik greb denne Nyhed med stor Begærlighed og raabte: „Jeg løber straks til vedkommende, jeg kender den ene af de undertegnede, Advokaten; til ham gaar jeg, det er ikke silde. Men lever mig din Døbeseddel, som jeg ved du har, at vi kan legitimere os.“ Hurtigt aabnede Maria et Gemme, hvori hendes Papirer opbevaredes. Frederik tog deraf, hvad han ansaa for tjenligt, og skyndte sig bort. Viktor omfavnede Maria og sagde: „O, kære Moder! Se, det var vor gode Hund, som bragte os den Lykke!“ „Ja!“ sagde Maria, medens hun løftede dens Hoved i Vejret og klappede den, „er der virkelig tilskikket os en Lykke, saa er det ikke uden Betydning, at Adolfs Hund har bragt den.“

Et Par Timer gik hen, og den lille Familie kunde ikke afholde sig fra at føle en ængstelig Spænding og Forventning, især Jomfru Holm, der imidlertid kom hjem og erfarede, hvad der havde tildraget sig. Viktor stod igen i Vinduet bag Gardinet og saa ud paa Gaden efter den ventede; ja, selv Lise, som ikke rigtig begreb, hvad alt dette betød, gjorde ham Selskab. Endelig raabte Børnene: „Der kommer han!“ Den forønskede Lyd af Klokken lød ved Gadedøren, og alle løb ud for at aabne den.

Med et Par Spring var Frederik inde i Stuen, kastede sin Hat i Vejret og raabte: „Hurra! Viktoria! Leve vor Maria! Hun er rig som en Dronning af Saba!“ Derpaa sagde han: „Det er alt sammen rigtigt! Du er ved Testament indsat til eneste Arving efter en Købmand ved Navn Gottlieb Seeburg, der er død i Rotterdam, men tilforn har været bosat etsteds i Jamaica, som han har forladt for sin svage Helbreds Skyld. Jeg har læst en Genpart af Testamentet; han siger deri, at han hverken har Forældre eller Kone og Børn, at han skylder sin Kusine Maria Seeburg alt, hvad han ejer, da hun alene har i hans yngre Aar reddet hans Ære og Velfærd. Jeg har været hos den hollandske Konsul, og baade han og min gamle Ven Advokaten forklarede mig, at hundrede Tusinde Gylden stod i Amsterdamer-Bank, og hundrede Tusinde i engelske Fonds, og at fem og tyve Tusinde Gylden er komne hertil og i klingende Mønt deponerede her i Banken. Alle Papirer er i Rigtighed. De rede Penge kan vi faa, saa snart du selv personlig møder og med Leveattest og deslige legitimerer dig for Konsulatet og de to Mænd, som ogsaa har med Sagen at gøre, samt opfylder nogle Forpligtelser, som vore Love foreskriver. Begge de Herrer, med hvem jeg talte, forundrede sig over, at ingen i to hele Aar er bleven opmærksom paa denne Indkaldelse, som ogsaa har staaet i de tyske Aviser; men jeg kan let forklare mig det; thi dels er Bekendtgørelsen ikke affattet saaledes, at nogen fremmed, som læser den, kunde tro, at der var Spørgsmaal om en saa betydelig Sag; dels har jeg været borte, og baade min Familie og du har levet stille og ubekendt.“ „Og især,“ tilføjede Maria, „har næsten ingen kendt mig som Maria Seeburg, men som Fru Blume.“ „Nu,“ sagde Frederik, „vil jeg blot til-

føje, at angaaende din Bestemmelse om de udenlands staaende Kapitaler kan jeg i Morgen tale med dig."

At den ovenstaaende Replik mere end een Gang blev afbrudt af Tilhørernes Forundrings- og Glædesudraab, vil man letteligt formode. Men paa den sidste Tirade svarede nu Maria: „Nej, kære Frederik! Jeg vil intet bestemme om alt dette. Du alene skal bestyre min uventede Rigdom som mine Børns Formynder til min Viktors Myndighedsaar. O, lad mig takke Gud! Forunderligt og naadigt har han styret min Skæbne og stedse været mig nær, naar Nøden var størst. Nys græd jeg bitre Taarer, fordi jeg ikke kunde opfylde dit og Annas Ønske. Nu kan jeg sige: Mine Venner er rige, siden jeg er det." „Nu da!" raabte Frederik, „saa vil vi ogsaa lade al vor Sorg fare. Du ser bleg og angreben ud, min kære Maria! Jeg ved, du har haft Sorg nok, men Anna og jeg, vi skal pleje dig, vi skal bære dig paa vore Hænder og ære dig som en Skytshelgen. Vor Anna skal straks rejse herover. Vi vil indrette os paa det allerskønneste. Vore Børn skal opvokse sammen og lege sammen, ligesom i forrige Tider du selv legede i min Have. Ak, tilgiv mig! det er i min store Glæde, at jeg taler saadan, som om alt dit var mit." „Det er det, kære Frederik! dit og Annas. Ja, vi vil udgøre en Familie. O hvilken Lykke at leve igen med min Anna! Og De, gode Holm! De maa heller ikke gøre mig den Sorg at forlade mig. Nej! som jeg før sagde; vi har delt de onde Dage, nu vil vi ogsaa dele de gode." Jomfru Holm kastede sig om hendes Hals og sagde, paa een Gang leende og grædende: „Naa, ser De nu, at mine Anelser var ikke at foragte? Saadan en Mand er Vorherre!"

„Det er Juleaften," sagde Frederik, „Klokken er ikke mere end otte. Vi vil endnu helligholde den gode Fest. Kom, Viktor, og gaa ud med mig. Vi vil købe Legetøj og Lys og Konfekt, og hvad vi kan finde paa. Min sidste Skilling skal springe i Aften; i Morgen kan vi faa Penge nok. Ak, om Anna dog kunde se alt dette!"

Straks efter, at han og Viktor var gaaet, kom Carl, bærende en Kurv fuld af adskillige Julegaver, som hans Moder sendte Børnene. Maria fortalte den unge Ven sin Lykke og ytrede med en Beskedenhed, som om hun var den bedende, at ikke blot de føromtalte fem Tusinde Rigsdaler, men alt, hvad han ønskede til at fremme Adolfs begyndte Foretagender, var med Glæde til hans Tjeneste. Han svarede med barnlig Fryd og gik straks hjem for at bringe sin Fader denne gode Tidende, men paa Marias Indbydelse kom han siden tilbage og deltog en Times Tid i den lille Families Juleglæde.

Sekstende Kapitel.

Hver den, som af egen eller andres Erfaring kender den Magt, hvormed Næringssorger nedtrykker Mod og Kraft, vil indse, hvor let og befriet den maa føle sig, som pludselig bliver overvældet med den blinde Lykkes Gaver; og dobbelt vil den fryde sig, hvis kærlige Sind tilforn var mest bekymret for andre og nu især glæder sig for andres Skyld. Saaledes gik det ogsaa Maria. Den Lykke at have Midler til efter Ønske at kunne sørge for sine Børns Fremtid og Opdragelse, ja, endogsaa den Glæde, hvilken hun barnligt delte, at kunne forskaffe dem tusinde smaa uskyldige Nydelser, som de før stedse maatte savne, den store Trøst at kunne forsøde den trofaste Søsters Liv, leve i hendes Nærhed, se den af Skæbnen tilsidesatte, aldrende Jomfru Holm forynget af Lyksalighed over sin nye Stilling i Marias Hus, kort sagt, den Lod at kunne udbrede Tilfredshed rundt om sig syntes i nogen Tid at virke velgørende paa Marias i de senere Maaneder sørgmodige Sind og svage Sundhed. De forenede

Venner boede i samme Hus; alt var indrettet uden Bram, beskedent, men intet manglede i sand Behagelighed.

Rolige og gode Tider skulde nu begynde. Men lidt efter lidt bemærkede Marias Omgivelse, at en hemmelig Smerte syntes ligesom Dag for Dag at borttage mer og mere af hendes Sinds Munterhed og Ungdoms Friskhed. Dog klagede hun aldrig; men det var kendeligt, at hun anstrengte sig for at holde Sjæl og Legeme i Vejret. Det syntes, som om hun med fordoblet Kærlighed hængte ved Børnene og dobbelt søgte enhver Lejlighed til baade i Ord og Handling at vise alle omkring hende, men især sin Søster Anna, en inderlig Hengivenhed. Men flere Gange overraskede denne bekymrede Veninde sin kære Maria, grædende i Enrum; men da hun mærkede, at hun undveg hendes Spørgsmaal, afholdt hun sig fra at trænge nærmere ind paa hende, men viste sin Deltagelse ved de smaa, fine Opmærksomheder, der gemmer saa megen Lægedom for en syg Sjæl, og ingen af disse gik Maria ubemærket eller upaaskønnet forbi. Anna havde alt for længe været Marias fortrolige, kendte alt for vel Grundtonen i hendes Sjæl til at forstaa den tavse Smerte, som den nærede. Sjælden nævnede Maria Adolfs Navn; men naar det skete, var det stedse med en Tone, som ikke kan beskrives; den kunde lignes ved Lyden af en Streng, som Vinden bevæger, man finder dens Klang forskellig fra den, som frembringes ved en mere materiel Berørelse. Kom nogen med stærke Skridt til Døren, vendte hun sig hurtigt mod den, undertiden skiftede hun Farve og nedslog derpaa Øjnene med et dybt Suk. Kun to Gange undslap nogen Ytring af disse Følelser hendes Læber. En Gang gik hun med Jomfru Holm forbi sin gamle Bolig paa Toldbodvejen og sendte lange Blikke til sine fordums Vinduer. Hun valgte ofte denne Vej, ligesom Emma forhen havde gjort. Men denne Gang sagde den fornøjede Jomfru Holm: „Ja, min lille Frue! Det er rigtignok glædeligt i de rige og gode Dage at betragte det Sted, hvor man har levet fattigt og bekymret.“ „O, Gud give!“ udbrød Maria, „at jeg boede der igen, og at alle Ting var som for to Aar siden!“ „Ih, Gud forbarme sig! Hvad vilde De vel synes, om De skulde sidde oppe til over Midnat og plage Deres Øjne med at sy for maaske at fortjene en Rigsdaler til i Morgen?“ „O mangen Nat har jeg siddet derinde og arbejdet paa en lille Gave til Adolf Lidner... eller til Børnene.... og været lykkeligere, end jeg nu nogen Sinde kan blive!“ En anden Gang havde hun med sine nærmeste ladet sig overtale til endelig efter mange Indbydelser at tilbringe en Aften i Oberstens Hus. Paa Hjemvejen talte de andre om den behagelige og livlige Tone i dette Hus; da sagde Maria sagte, som til sig selv: „Ak! de kan alle forvinde hans Tab, undtagen jeg.“

Da Foraaret kom, forordnede Husets Læge, at Maria skulde tilbringe de bedste Sommermaaneder paa Landet. Hendes Svoger og Søster foreslog hende et og andet af de skønneste Lyststeder til Sommerbolig, men intet af disse syntes at behage hende. Carl kom nu til Byen og indbød hende til at vælge sit landlige Ophold paa det Gods, som nu var hans. Han bad hende hjerteligt og sagde: „De maa dog se det særdeles skønne Marmorkors, som De selv har ladet sætte paa min Broders Grav.“ Maria modtog denne Indbydelse med kendelig Tilfredshed og bad ham om, at hun maatte bebo det landlige Hus, som Adolf havde indrettet til hende i Stedet for de Værelser paa Herregaarden, som var bestemte for hende.

Kort efter rejste hun derud med Lise, til sin Opvartning blot fulgt af den unge Stine, som hun havde beholdt i sin Tjeneste. Viktors Skolegang og Frederiks Embedsforretninger forbød den øvrige Familie et stadigt Ophold langt fra Byen inden

Ferietiden. Indtil da vilde de alle tilbringe hver Lørdag og Søndag ude hos hende. Ogsaa Jomfru Holm ønskede at høre til dette Parti, eftersom nogle Slægtninge af hende fra Provinserne netop for en kort Tid opholdt sig i København. Denne Overenskomst lod til at behage de fleste af de paagældende. Det var kendeligt, at Maria søgte Ensomhed, og Anna troede, at det vilde være helbredende for hendes Søster at kunne uforstyrret henleve en Tid i sine sørgelige Erindringer, hvilke efter hendes Mening vilde svække deres Magt. Kun Viktor var bedrøvet over at undvære sin Moders bestandige Nærværelse, og Lise græd ogsaa i Stilhed ved at forlade sin Broder og Tante Annas yngste Børn.

Maria følte en vemodig Trøst i at leve paa det Sted, hvor alt, hvad der omgav hende, ligesom talte om den tabte Ven og om hans Kærlighed. I største Ensformighed tilbragte hun sin Tid. Om Dagen sad hun i sin lille Have. Der var et stort Kastanietræ, hvori Adolf havde skaaret sit og hendes Navn. Under dets Skygge valgte hun sin stadige Plads. Her beskæftigede hun sig med at undervise Lise, og naar den lille Pige, som nu var seks Aar, tilbragte sine ledige Timer med den i Nærheden boende Forvalters smaa Døtre, læste Maria eller vandrede ene omkring, helst mod Aften, og stedse endte disse Vandringer ved Adolfs Grav. Ofte saa man hende her sidde ganske stille paa det brede Fodstykke af det hvide Kors, som hun havde ladet sætte over Graven; og en eller anden Vandrer, som ikke var bekendt med disse hendes Veje, korsede sig ved paa dette Sted at se den Marmoret lignende Skikkelse i den sildige Aftenskumring. Naar hendes nærmeste paa de bestemte Dage kom ud til hende, var det tydeligt, at hun blev glad over at se dem; hun var da den opmærksomste Værtinde, og mod Viktor især var hun idel Ømhed og opfandt alt muligt for at glæde ham; men naar de rejste bort, var det, som hun havde længtes efter at blive ene for at kunne begynde sine bestandig gentagne Vandringer paa ny.

Ferietiden, som denne Gang indskrænkede sig til næppe tre Uger, gik paa lignende Maade som de foregaaende Dage, naar Familien var samlet. Da det Hus, Maria beboede, var lidet og Annas Familie stor, saa boede denne i det Hus, som tilforn havde været Line Jensens Bolig. Maria foretog saaledes sin Vandring til den kære Grav enten om Morgenen tidligt, naar de andre ikke endnu var synlige, eller paa en eller anden belejlig Time i Dagens Løb, naar hun kunde være ubemærket. I øvrigt var hun saa mild, saa rolig, saa deltagende i alt, hvad man bragte paa Bane, at selv den opmærksomme Anna ikke vidste, hvad hun skulde tænke, men overlod til Tiden at bringe en Lejlighed, der tillod hende at gøre den gamle Fortrolighed gældende og formaa den elskede Søster til at bryde sin ængstelige Tavshed.

Saaledes var hele Sommeren hengaaet, og September Maaned nærmesig sin Ende. Forgæves havde Marias nærmeste anmodet hende om ifølge Lægens Forskrift at vende tilbage til Byen, inden det urolige Efteraarsvejr indtraadte. Hun svarede kun undvigende; det lod til, at hun ønskede at tilbringe Vinteren paa Landet. Dog kom hun ganske uventet en Dag til Byen tilligemed Lise, men sagde straks ved Ankomsten, at hun blot kom for et Besøg af nogle faa Dage. Hun gik ud uden at sige hvorhen, og da Anna og Jomfru Holm forundrede sig og udspurgte hende, lo hun og gav blot spøgefulde, undvigende Svar. Efter tre Dages Forløb rejste hun tilbage til sit landlige Opholdssted og tog Lise med sig og ogsaa Viktor, som hændelsesvis havde nogle Dages Ferie. Ved Afrejsen sagde hun til sin Søster: „Min bedste Anna, Gud ved, at jeg længes efter dig! men jeg

kan endnu ikke rive mig løs fra det Sted, hvor jeg er. Jeg kommer imidlertid igen her til Byen for at tale med dig, eller jeg skal skrive dig til." Med disse Ord omfavnede hun Anna kærligt og med et særegent Udtryk i sit blege Ansigt, hvorpaa hun steg hurtigt i sin Vogn.

Da Anna om Aftenen blev alene med sin Mand, ytrede hun med dyb Bekymring sine mørke Anelser om Marias Tilstand og sin Forundring over hendes hemmelighedsfulde Opførsel. „Til dig," sagde Frederik, „kan jeg vel betro det. Paa hendes hemmelige Gang har jeg selv fulgt hende, det var til min Ven Advokaten. Hun vilde nemlig opsætte sit Testamente saa lovformeligt som muligt." „O, min Gud!" raabte Anna grædende, „jeg tænkte det nok, hun ser sin Død i Møde." „Nej, nej, kære Anna! tag det ikke i den Mening! Hun sagde, at intet Menneske jo noget Øjeblik var sikker paa sit Liv, og at det var en Pligt at ordne sine jordiske Anliggender, medens man endnu har sin fulde Samling; og deri har hun jo Ret. Hør, lad nu være at græde! Du skulde glæde dig, naar du vidste, hvor fornuftigt og ædelt din Søster har disponeret over sit Efterladenskab. Det sagde ogsaa Advokaten. Det meste af Formuen tilfalder naturligvis Børnene, men dog ikke alt. En ikke ringe Kapital skal sættes i Carl Lidners Gods for at fremme den afdøde Broders Planer. Rigeligt har hun sørget for dig og dine Børn, for Jomfru Holm, for alle sine Tjenestefolk, for et ungt Menneske, som har tjent den omtalte salig Lidner...." Anna afbrød ham: „O ti, Frederik! jeg kan ikke taale at høre alt dette. Jeg maa tale med hende — endnu i Morgen. Lad mig rejse til hende i Morgen! jeg har ingen Ro."

Det var henimod Aften, da Anna ankom til Godset. Hun fandt Marias Hus tomt paa Stine nær. Børnene var hos Forvalterens; Fruen var gaaet ud, som hun plejede, sagde Pigen. Anna gik ogsaa uden at vide hvorhen. Heldigvis mødte hun Carl, som hun i sin Urolighed talte til om sin Søsters Tilstand. Han indlod sig med Varme i denne Materie, fortalte alt, hvad han selv havde udtænkt og iværksat for at opmuntre den fælles Veninde. „Men," tilføjede han, „det er klart, at hun vil være ene. Som en Skygge vandrer hun omkring ad de samme Veje; jeg har ofte fulgt hende i en Afstand, men har ikke villet nærme mig af Frygt for at synes paatrængende. Er hun ikke hjemme, saa tør jeg sige, at De finder hende ved min Broders Grav. Jeg skal følge Dem derhen."

Gennem det Gitter, som omgav Kirkegaarden, saa de det høje, snehvide Marmorkors, der i den opgaaende Maanes Straaler lyste som et Luftsyn mod den dunkle Baggrund af Buskene og det store Træ, som hvælvede sig over det. Skønne, sildigt blomstrende Planter duftede omkring det. Paa det brede Fodstykke sad Maria, hun støttede sig mod Korset, hendes Hænder laa foldede i hendes Skød, hendes skønne Ansigt saa op mod Himlen, Maanen spejlede sig i hendes klare Øjne, og ved dens blege Lys saa hun selv endnu blegere ud end sædvanligt. De kommende stod et Øjeblik tavse. Derpaa fjernede Carl sig stille, og Anna ilede imod Maria og kastede sig heftigt grædende i Søsterens Arme. „O, Maria!" sagde hun, „skal jeg finde dig her! Saa bleg, saa kold, som om du allerede tilhørte dette Sorgens Opholdssted!" Da Anna havde fattet sig noget, sagde hun, at den smerteligste Urolighed førte hende hid. „Jeg ved," sagde hun, „hvilken Forretning der førte dig til Byen, jeg ved alt. Jeg burde takke dig, men jeg kan ikke. Grusomt handler du mod dem, der elsker dig; du bortkaster dit skønne Liv, forsætlig bortkaster du det af Kummer over en Afdød og tænker ikke paa, at du bereder os den

samme Sorg, som nu fortærer dig; du glemmer mig, din trofaste Søster, du glemmer dine Børn."

„O, min Anna!" raabte Maria, „gør mig ikke Bebrejdelser! Bær over med mig, som du gjorde den Gang, da du ligesom nu med kærlig Bekymring ilede til mig i Altona. Ja, ligesom den Gang føler jeg, at din Kærlighed bryder det Segl, som Sorgen trykker paa den nedslagnes Læber, saa at alle Taarer flyder tilbage til Hjertet og sammentrykker det. Kom! sæt dig hos mig paa dette kære og hellige Sted, hvor jeg hver Dag har siddet alene. Ak, Anna! Her hviler en kristen Ridder! Det er det sande Udtryk for Adolf Lidners Karakter. Ingen elsker, som han elskede mig, ingen er trofast, som han var det!" „Jo, Maria! trofast var ogsaa du! Jeg ved alt væsentligt om eders Forhold. Hvad du selv i dine Breve til mig har ytret, er ikke meget; men sammenholdt med, hvad Jomfru Holm udførligt har fortalt og betroet mig, er det nok til at forklare mig den hele Sag. Jeg, som tilfulde kender din rene, aabne Sjæl, jeg har forstaaet dig. Du har intet at bebrejde dig." „Jo, Anna, det har jeg dog. Den gamle Synd, den første Synd, min hemmelige Kærlighed til Wilson, den har hævnende forfulgt mig gennem mit hele Liv; thi den har — som Adolf en Gang sagde, — lukket mit Hjerte for ethvert senere Indtryk." „Ak, Maria! din Sorg, din ensomme Indeslutten i dig selv har gjort din Sjæl syg og fordunklet dens klare Blik. Du ved det selv bedst, du har ikke kunnet handle anderledes; en dunkel Skæbne, ikke din Brøde har modsat sig den tabte Vens Ønske." „Men, Anna, det er dog vist, at han er død for min Skyld. Sorg over mig har udhulet hans tidlige Grav. Mørk og tavs vandrede han i natlige Timer omkring. Denne Tanke er mig saa smertelig. Og nu, da han er borte, da synes mig, at han er mig tusinde Gange kærere, end da han levede; nu føler jeg først, hvad han var for mig. Alle Vegne savner jeg ham. Jeg kan ikke fatte, at han virkelig er saaledes ganske borte. Ofte i Vinter, naar den Time slog, da han plejede at komme om Aftenen, forekom det mig, som om jeg fornøjet hørte disse Slag og kunde vente ham. Kom nogen med hurtige Skridt til min Dør, syntes jeg, det var hans Gang. Om Natten drømte jeg, at han var bortrejst, og i Drømme tilskrev jeg ham Breve fulde af Længsel for at kalde ham tilbage. Ak, mangen Gang — ja, det var utaknemligt mod Forsynet — men mangen Gang har jeg tænkt paa den Rigdom, som tilfaldt mig. Det forekom mig, som en Spot af en ironisk Skæbne at sende mig udvortes Lykke som en Trøst, ja, som en Erstatning for Tabet af ham! Tabet af et Menneske! O, kan noget i Verden erstatte dette? Man siger: Den døde, som døde kærligt sindet mod os, den fraværende, om hvem vi ved, at han tænker paa os, ingen af disse er tabt, skønt vi ikke kan se dem, ikke kan tale med dem. O! saaledes siger ikke den, som ved, hvad Savn er, som har følt, at den daglige Skuen af det elskede Aasyn, den daglige Vederkvægelse af de milde Ord er for et Menneske, hvad Sol og Dug er for Planten! — Og nu her i Lidners fordums Hjem, hvor al Ting er fuldt af Minder om hans Godhed, hans Kærlighed, hvilken vemodig Følelse har jeg fundet her i at vandre paa de Steder, hvor hans Erindring mest omsvævede mig! Der henne i Aaen har jeg i Baaden roet mig hen under de tætte Træer, hvor han første Gang tilstod mig sin Kærlighed. Vi talte om Nattergalen; den slog igen i Sommer; men han hørte den ikke; — jeg syntes, at den sang om ham. Siden sang ogsaa den mig ubekendte Fugl, som hin Aften hørte vore Ord. Dernede paa den Bænk ved Aabredden sad vi sammen og græd begge. Nu sad jeg der ene og græd for ham. Det syntes mig altid, at en dyb Længsel drev mig til denne Grav. Her hvilede jeg mig. Her syntes mig, at

han var mig nærmere. Ja, Anna! jeg vil tilstaa dig det! Jeg har ofte tænkt, at han endnu i sin bedre Tilværelse ogsaa savnede mig og kaldte mig til sig. Du ved det ikke! Til intet Menneske har jeg sagt det: Han bad mig i sin Dødstime om et Kys, og i det Øjeblik mine Læber første og sidste Gang berørte hans, laa han død i mine Arme."

Maria kunde næppe fremføre disse Ord. Efter et lille Ophold udbrød hun: „Det forekommer mig undertiden, som om dette Kys har trolovet mig med hin Verden, og som om mine Dage var talte. Ak, Anna! vend dig ikke bort! lad ikke disse Ord saa dybt bedrøve dig! Det er ikke smerteligt at dø! O, om du havde set Lidner dø, saa vilde en Straale fra Saligheden have vist sig for dine Øjne! Jeg misunder ham ikke hans Himmel, jeg længes blot efter ham og den. Og da jeg nu sidder saa fortroligt ved din Side, saa lad mig nu ogsaa udtale det, som jeg i Gaar nævnede, at jeg havde at meddele dig. Lad mig overgive i dine Hænder det bedste, som jeg efterlader paa Jorden: mine Børn. Min Anna! trofaste Søster! vær dem en Moder, som du har været for mig, saa vil de ikke savne mig. Indgiv min Lise dine egne kvindelige Dyder, at hverken Rigdom eller Skønhed maa beruse hendes Sjæl i kommende Aar, at hun aldrig maa glemme, at en kvindelig Sjæl maa sige som vor Herre og Mester, at dens Rige ikke er af denne Verden. Lad min Viktor følge sit Ønske — jeg haaber at turde sige — sit Kald og blive Maler, at han i Kunsten maa finde en Modgift mod Rigdommens fordærvelige Indflydelse. Tal til mine Børn om mig! lad dem ikke glemme mig."

Maria kunde ikke sige mere. Hendes Taarer, der allerede under disse hendes første lydelige Klager havde flydt, brød nu frem med den største Heftighed. Anna græd ogsaa, og de to Søstre holdt hinanden fast omslyngede uden at tale.

Endelig sagde Maria, idet hun lagde Haanden paa sit Bryst: „Hvor jeg føler mig lettet ved at have udgrædt i dine Arme, min Anna, ved at have udøst mine Klager for dig!"

Anna svarede: „Dersom jeg er dig kær, dersom jeg har været dig en Moder og en Søster — og min Samvittighed siger mig, at jeg var været det — saa hør mig, Maria! Du maa ikke dø, din Sygelighed kommer fra Sjælens Lidelser, det siger ogsaa din Læge. Overvind din Sorg, vend tilbage til Livet! Jeg kender dig ikke igen! Du, som har lidt saa meget med Rolighed, med Resignation, vil du nu forsage, fordi en Ven, en Broder, er gaaet foran til det forjættede Land, hvorhen vi alle haaber at følge? Hvorfor ser dine Tanker ned i Graven, hvor din Ven ikke er? Hvorfor synes du, at han her er dig nærmest? Se hellere op til det lyse Kors, som du for ser dine Tanker ned i Graven, Dette vor hellige Tros Symbol, ved hvilket vi alle har lovet Taalmod og Haab, der forener os alle, baade os, som er her, og dem, som er hisset. Ikke paa en Plet som denne, der nærer Sorg og Modløshed, men i vore bedste Timer, i vor Bøn, paa den Vej, som vi gaar i vort Kald, der er de elskede afdøde os nær."

„Ak, min Anna! du misforstaar mig. jeg er ikke modløs, jeg har ikke fortvivlet; jeg bortkaster ikke forsætlig Livet; jeg ved, det er skønt; jeg er gennemtrængt af Kærlighed til mine Børn, til dig og alt herligt og elskværdigt. Ikke for at hengive mig til Sorg og Længsel, nej, for at lindre dem er jeg draget til disse Steder, og skønt jeg græder og længes, saa har jeg dog her haft salige Følelser. Ja, flere Gange ved denne Grav har jeg som Adolf følt Slaget af de indre Sjælens Vinger, og en uforklarlig Anelse har bragt mig en Hilsen fra Paradisets Fred. Hvad jeg har lidt i Livet, er kun ringe; thi, lykkeligere end tusinde, har jeg altid mærket, at en kærlig Aand styrede min Skæbne og var

mig nær i Sorgens Time. Alting i mig og om mig bringer Ro i min Sjæl. Jeg takker nu Gud inderligt for den Gave, som Julen bragte mig, den Formue, som sikrer dine og mine Børns Skæbne, og som var et Middel til at føre dig i min Nærhed. O, min elskede Anna! jeg føler mig i dette Øjeblik rolig og lykkelig. Jeg holder dig i mine Arme, jeg græder, men det er ikke af Smerte. Jeg velsigner dette Liv og glæder mig til det, hvorpaa jeg haaber."

„O!" udbrød Anna, „Bliv hos os, min kæreste Maria! følg tilbage med mig, til dit Hus, til dine Børn."

I dette Øjeblik hørte man hurtige Fodtrin, og Viktor og Lise styrtede begge i heftigste Sindsbevægelse hen i Marias Arme. „Børn!" sagde hun, „hvad er det? hvor kommer I fra?" „Ak! det var mig," sagde Lise, næppe i Stand til at tale, „jeg blev saa gruelig angst!" „Ja," begyndte Viktor, „Lise kom ud i Haven til mig, hvor jeg gik med Forvalterens Drenge, og hun græd og sagde...."

Det varede noget, inden Børnene i deres forvirrede Stemning kunde forklare, at Lise, som havde siddet ubemærket i en Krog af Forvalterens Stue, havde hørt en af de voksne omtale, at Maria hver Aften besøgte Adolfs Grav, og en anden havde svaret: „Ja, det vil vel sagtens ikke vare længe, førend hun selv ligger nede i Jorden." Denne Talemaade havde i Lises barnlige Sind næsten opvakt en Forestilling om, at hendes Moder bogstaveligt kunde synke ned i Graven. Hun forlangte, at Viktor straks skulde følge hende til Kirkegaarden, hvilket ogsaa stemte med hans eget Ønske. „Ak, Moder!" sagde Viktor, „du vil ikke mere komme hjem med os til vort Hus i Byen, du vil blive herude, du vil forlade os, det mærker jeg nok!" „O, min Viktor! tal ikke saaledes!" raabte Maria og rakte Armene imod ham. Han kastede sig knælende ned for hende og skjulte sit grædende Ansigt i hendes Skød. Lise klyngede sig til hende og sagde: „O, kære Moder! følg med os! Gaa herfra! Jeg er saa angst! hav Medlidenhed med mig stakkels lille Pige!" „Ja, mine Børn! mine elskede Børn!" sagde Maria og trykkede dem til sit Bryst, „ja, jeg gaar herfra! jeg rejser med jer tilbage til vort Hjem. Ja, jeg vil se jer, jeg vil tilhøre jer i hver Time, jeg har tilbage."

Hun rejste sig og fulgte med dem til Udgangen fra Kirkegaarden, her vendte hun sig dog hurtigt og gik tilbage til Graven. De andre blev staaende og saa efter hende. Men Ængstelse udbrød Lise: „Ak, Tante Anna! Se, hvor Moder bøjer sig ned imod Graven!" „Hun plukker kun en Blomst," sagde Viktor, „se, nu kommer hun til os." „Ak!" vedblev Lise, „Moder er saa bleg, jeg blev saa bange for, at hun allerede døde og gik ned i Graven." „Nej, mine kære Børn," sagde Anna, idet hun bøjede sig ned til dem og omfavnede dem..

„Nej!" gentog hun og vendte sig bort for at skjule sine Taarer, „endnu ikke!"

EN I ALLE

En smuk Formiddag i Begyndelsen af September sad to Mænd sammen i en Konditors Stue og krydrede den Frokost, de nød, med en munter og fortrolig Samtale. De var gamle Bekendte og fornøjede sig ved at mødes her efter i lang Tid ikke at have truffet hinanden. Den ene, som var Grosserer, var meget aldrende, den anden, en Kaptajn i Søetaten, var en midaldrende Mand.

De havde næppe ytret deres Tilfredshed over at befinde sig ganske alene i denne Konditors i Almindelighed ikke særdeles besøgte Værelser, da Døren gik op, og en ny Gæst traadte ind. Dog lod denne ikke til at ville genere nogen, tværtimod syntes han selv at unddrage sig al Opmærksomhed. Det var et smukt, ungt Menneske i en simpel, men anstændig Klædedragt. Han hilste de to ældre Herrer meget høfligt og nærmede sig derpaa Opvarteren, til hvem han næsten hviskende sagde et Par Ord med en halvt undseelig Mine, hvorpaa han gik ind i et andet Værelse, og de to ældre Herrer bemærkede, at han efter at have skudt en Jalousi for det ene Vindue satte sig ned ved dette og nød de Forfriskninger, han havde forlangt. Derpaa fremtog han en lille Mappe, som han udbredte paa Bordet, og stillede nu baade dette og sig selv saaledes, at han var skjult for de to tilstedeværende. Og allerede havde disse rent glemt det lille Naboskab, da der indtraadte en anden Gæst, der i Væsen og Udseende syntes aldeles at kontrastere med den første. Det var en ung Herre af dem, som man kalder gentile Kavalerer, og af hans hele Mine og Holdning syntes ogsaa at udlyse den Selvtilfredshed, hvormed han var sig bevidst at fortjene den omtalte Hæderstitel. Med høj Røst kaldte han paa Opvarteren, forlangte Chokolade, Kager og Likør, gik derpaa hen til et Spejl og rettede paa sit Haar, og da han i det samme fik Øje paa de føromtalte to ældre Mænd, nærmede han sig Kaptajnen og hilste paa ham som en Bekendt. Derpaa satte han sig ved et Bord ved Vinduet og tog et Par Blade, hvori han flygtigt læste, medens hans Blikke jævnlig syntes at holde Øje med Vinduerne i en Etage af Genboens Hus. Til alt dette fløjtede han en Melodi og slog Takten med det ene Ben, som han lod dingle frem og tilbage.

„Kender De det Menneske?“ spurgte den gamle Grosserer med hviskede Stemme. „Kun af Anseelse,“ svarede Kaptajnen, „det er en juridisk Kandidat ved Navn Mørk.“ „Han synes at svare til sit Navn, han ser umanerlig sur og misfornøjet ud.“ „Aa, det er kun en Mine, som vore unge Herrer giver sig. Jeg tror, det er en Mode, der som andre Moder er kommen til os fra Paris. For to Aar siden, da jeg opholdt mig der en kort Tid, bemærkede jeg dette trevne og mugne Ansigt hos Pluraliteten af de unge Mennesker.“ „Ih, det gør mig ordentlig ondt at tænke mig Franskmændene saaledes! denne Nation, hvis muntre og lette Sind, hvis behagelige Konversation erstattede i

Omgang de Fejl, man ellers gerne med Ret eller Uret vilde tillægge den. Hvad kan Grunden være hertil? Det er vel rimeligvis de Ulykker, som Revolutionen bragte i saa mange Familier." „Ak nej! De blandt dem, som har oplevet den Tids Ulykker er ældre Mænd, og disse har i det hele bevaret deres nationale Elskværdighed; men det er det unge Frankrig, hvorom jeg taler. Jeg tænker, det er en politisk Affektation; det skal vel lade, som om Statens Bedste saadan laa dem paa Hjerte og tyngede deres Samvittighed, at der ikke var Plads i deres Sind til andre Interesser, saa at Ungdommens og Livets Blomster allerede var visnede for dem." „Det er mig en Afsky at se de unge gamle. Jeg har altid holdt af Ungdommen, og det skulde ret gøre mig ondt at se denne Mode blive forplantet til os, saa meget mere som jeg synes, at man ved at affektere Misfornøjelse med Livet og Foragt for dets uskyldige Glæder virkelig maa komme til for Alvor at opnaa den Ulyst til Livet, den Sløvhed og Vrantenhed, som vi gamle bestræber os for at holde borte fra vort Indre og Ydre.... Hm! tilgiv, jeg siger! vi gamle! Det passer da ikke paa Dem; De er en god Snes Aar yngre end jeg." „Ak!" svarede Kaptajnen smilende, „jeg er gammel nok — jeg kan gerne tilføje: Gud ske Lov! — til endnu at være af den Generation, der kan holde paa det af Ungdommen, som det staar i vor Magt at holde paa, der kan glemme en tung Dag ved en lystig Aften, der kan le og græde og være Menneske uden at skamme sig derover."

Denne naturligvis hviskende Samtale blev afbrudt af en Støj, idet en hidtil uhørlige Gæst i det andet Værelse tabte noget paa Gulvet. Den unge Hr. Mørk rejste sig hurtigt, saa ind i Værelset og gik derpaa til sin Plads. Da Opvarteren straks efter kom for at bringe hans Chokolade, sagde han til denne, saa de andre Herrer hørte det: „Kender De det Menneske, som sidder derinde? Plejer han at komme her?" „I Gaar," svarede Opvarteren, „sad han her en Times Tid om Formiddagen; men jeg kender ham ikke." „Det er en Maler, en fattig Fyr, som gaar om og informerer i Tegning. Jeg raader Dem til ikke at give ham alt for stor Kredit paa, hvad han fortærer her." „Aa," svarede Tjeneren leende, „det skulde da ikke ruinere os, thi han har hidtil ikke nydt andet end et Glas Vand og et Sukkerbrød. Men for Resten har han betalt det straks hver Gang." Mørk lo højt, og de to ældre Herrer rystede paa Hovedet og kastede vrede Blikke til ham.

Selskabet blev nu forøget med en besynderlig Figur. Det var en Mand, der, saaledes som han gik og stod, kunde fortjene Navn af gammelt og nyt. Han var gammel, men høj og rank, hurtig i sine Bevægelser som et ungt Menneske og med et Fysiognomi, hvis regelmæssige og skarpe Træk tydeligt talte om forsvundne Tider, Lidenskaber og Sorger, og hvis blege Kinder og Læber kontrasterede med de endnu levende Øjne og endnu friske Tænder. Hans tynde Haar var purret og krøllet, han bar en meget fin, af Udseende ny Kjole med temmelig moderne Snit, men af en lysere blaa Farve end den ellers brugelige, en Vest af figureret Silketøj tog sig sirligt ud, og snævre sorte Pantalons omfattede de lange, smalle Ben. Paa Fødderne bar han meget blanke Sko og sorte Silkestrømper. Han traadte hurtigt ind i Stuen og hilste de tilstedeværende flygtigt, idet hans Øjne syntes at lede efter en Opvarter. Grossereren rejste sig straks og gik ham i Møde, idet han udbrød: „Ej, min gode, gamle Ven! Skal vi dog igen træffes en Gang?" Kaptajnen nærmede sig ogsaa og sagde: „Jeg haaber, Hr. Legationsraad, at De erindrer mig." Den fremmede modtog deres Hænder, som de rakte ham, med en venlig, men forlegen Mine, han stammede nogle høflige Ytringer, og efter at have sagt

et Par Ord til Opvarteren, skyndte han sig ind i det andet Værelse. Ved Indtrædelsen syntes han at studse ved at se, at der allerede sad en Gæst; imidlertid hilste han den unge Maler og satte sig ved det Vindue, der var længst borte. De, som var i den ydre Stue, kunde se ham og bemærkede, at han ligesom Mørk syntes at hæfte sine Blikke paa de samme Vinduer hos Genboens; men endnu mere ufravendt end Mørk stirrede han derover med en Lorgnet for Øjnene, saa hensunken i denne Betragtning, at han slet ikke bemærkede, at Tjeneren bragte ham den forlangte Kaffe, som han lod staa urørt.

Grossereren sagde smilende til sin Nabo: „Det forekommer mig, som vor gode gamle Ven ikke blev synderlig fornøjet over at træffe os her.“ „Nej,“ svarede Kaptajnen, „jeg synes, han blev hel forlegen ved vort Møde. Man skulde næsten tro, Hr. Diplomaten havde en hemmelig Mission til dette Kaffehus.“ Mørk flyttede sig nu hen til de ældre Herrer og sagde: „Det er jo den gamle Karikatur, denne Legationsraad Trolle? har han virkelig noget diplomatisk Embede, eller har han været i den Karriere?“ „Nej, ikke synderligt,“ svarede Grossereren, „han havde en Gang en Ansættelse i det udenlandske Departement, men det er allerede mange Aar siden, han tog sin Afsked. Han har rejst uophørligt omkring; allerbedst han staar og gaar, saa bestiller han Postheste eller gaar om Bord paa et Skib, og væk er han.“ „Nu er han vel ikke længer saa flygtig af sig og saa rask til at fare omkring?“ spurgte Kaptajnen. „Jo saamænd! det er ikke længere end en Maaneds Tid siden, han kom hjem fra Holsten eller Hamborg, og den hele Rejse frem og tilbage varede ikke over fjorten Dage. Som sagt, han har endnu ingen Ro paa sig, saa han har gjort vel i at opgive alle offentlige Forretninger, thi det Sind passer ikke med et fast Embede!“ „Ja,“ sagde Kaptajnen, „han trænger jo heller ikke til noget Embede, han er jo rig nok.“ „Han er meget velhavende,“ svarede den anden, „men jeg tror dog, at han ikke er saa rig, som han har været. Han forstaar ikke saadan at holde paa Skillingen som hans salig Fader, den rige Brygger Trolle paa Christianshavn. Ja, det var i Christianshavns gode Tider! Min salig Fader sad ogsaa varmt inden Døre i de Dage. Vi boede nær ved Trolles, og Ferdinand, som han hedder, og jeg er opvoksede sammen. Gamle Trolle var stolt af sine Penge og vilde, at Sønnen skulde blive en fornem Mand. Det var ikke Ferdinands Sag, han var en god Dreng og en flink Student, der havde Lyst til at blive Læge. Men Faderen fik det indrettet paa en anden Maade. Kaptajnen kan maaske huske at have set en tysk Storpraler, som kaldte sig Baron Gordon og affekterede at være en Engelskmand. Han boede her i Byen for mange Aar siden og var gift med en rig, dansk Kone, hvis Penge han satte til ved at leve som en gal Mand, hvorpaa han gik som meklenborgsk Minister til London. Gud ved, ved hvilke Konneksioner han opnaaede den Post! Denne Baron stod i Pengeforbindelser med Brygger Trolle, som forstod at mage det saadant, at Baronen tog Ferdinand med som Privatsekretær. Den Glæde varede ikke længe. Et Par Aar efter kom han igen, og da han fik en liden Post i det udenlandske Departement. Alle disse høje Planer, som Faderen havde i sit Hoved, blev til Vind og har næppe været til Sønnens Lykke. Hans Liv er gaaet saa underligt hen med ingen Ting efter min Mening. En gammel Pebersvend er han bleven, og al hans Ungdoms Munterhed er gaaet fløjten længe før Tiden. Nu er han gammel; men han er saa vidt rask og livlig og kunde endnu tage Del i Verden; men det gør han ikke; han lever som en Eremit.“ „Naa!“ udbrød Mørk, „saa Gud give, at jeg havde hans Penge, og Vorherre havde

hans Sjæl!" „Aa, det var Synd at ønske ham Døden, det er en god gammel Mand, som gør godt i Stilhed." „En god Mand?" gentog Mørk, „jeg har hørt af Folk, som kan vide det, at han er et højst fordærvet Menneske, en ren Libertin, som endnu paa sine gamle Dage løber efter Fruentimmer." „Aa hvad! Folk siger saa meget." „Men," vedblev Mørk, „vil De dog se, at Kaptajnen ler saa smaat deraf? Han tror det ligesom jeg." „Nej, det vil jeg langt fra ikke sige; men jeg kan imidlertid ikke bare mig for at le ved at se den gamle Fyr sidde derinde og borgnere et Vindue her lige overfor, hvor der just sidder en smuk Pige." Grossereren tog sit Øjeglas og saa ud af Vinduet, idet han sagde: „Der sad for lidt siden en aldrende Kone, synes mig." „Ja, i det andet Vindue sad før en aldrende Kone, men hun er gaaet bort, og den unge Pige har hele Tiden siddet ved det samme Vindue og syet. Er det ikke sandt, Hr. Mørk?" tilføjede Kaptajnen med en polisk Mine. Mørk havde imidlertid rejst sig og med uroligt Hastværk først set ind i den anden Stue og derpaa over til de omtalte Vinduer. „For Pokker," sagde han, „da vil jeg ikke raade den gamle Abekat til at kaste sine Øjne paa den Pige. Den Familie, som bor derovre, er en meget agtværdig Familie, yderst moralske Mennesker. Jeg omgaas dem meget, jeg kommer næsten daglig der i Huset." Han kaldte med høj Røst paa Opvarteren, og medens han betalte sin Regning, kom ogsaa Trolle gennem Værelset, hilste med Venlighed og nogle hurtigt udtalte Ord paa de to gamle Bekendte og gik derpaa bort, idet han med stor Skyndsomhed forbigaaende leverede Opvarteren nogle Penge og sagde: „Det er det samme! De behøver ikke at give mig tilbage." Mørk greb sin Hat og for ham forbi i Døren, saa han var nær ved at rive ham over Ende, og de to først omtalte Gæster befandt sig nu igen alene, paa Maleren nær, der sad, stille som før, i den anden Stue, og hvis Nærværelse de ligesom før aldeles glemte.

De maatte begge le ret hjerteligt af det sidste Optrin, og Kaptajnen bemærkede, at det virkelig saa ud til, at disse to i enhver Henseende saa højst forskellige Personer var trufne af den samme Pil fra den unge Genboerskes Øjne. „Hun ser ud til at være saa meget ung," tilføjede han, „man skulde dog næppe tro, at den gamle Trolle tænkte paa at kurtisere det lille Pigebarn." „Jo," svarede Grossereren, „skulde jeg dømme fra en Historie, jeg har oplevet med ham, saa kan just et Barn aller bedst fange ham." „Det var Løjer!" udbrød Kaptajnen, „jeg kunde derimod svare, at dersom jeg skal dømme efter en Historie, jeg har oplevet med ham, saa maatte snarere den gamle Kone, der før sad derovre, gøre hans Erobring." „Aa, fortæl mig det! Saa gammel man end bliver, saa morer man sig ved den Slags Fortællinger." „Nej, hillemænd! Jeg er ikke saa rent ukyndig i Handel og Vandel, at jeg skulde bortgive min Pære uden at faa et Æble igen. Skal jeg fortælle min Historie, saa maa jeg til Gengæld høre den, De nævnede, og til alt dette bliver Tiden vel for kort i Dag." Grossereren saa paa sit Ur: „Nej, der er endnu en god Time til Børstiden. Skønt vi alt har siddet her en Stund, saa slaar jeg mig med Fornøjelse til Ro en Times Tid, dersom De vil gøre mig den Glæde at unde mig Deres Selskab, som jeg i saa lang Tid har savnet. I fordums Dage saas vi dog saa jævnligt." Kaptajnen samtykkede i forbindtlige Udtryk og sagde derpaa: „Nu skal vi altsaa fortælle Elskovseventyr. Hvem skal begynde? Jeg foreslaar, at vi giver Alderen sin Ret, og at den taler først, hvis Historie er ældst. Min er — lad se! — ja, den er allerede ti Aar gammel." „Ja saa! Saa kunde min være dens Bedstefader, thi den er over de fyrretyve. Og altsaa er det mig, som har Ordet."

Det var i min egen grønne Ungdom, at min Fader sendte mig til London, hvor jeg naturligvis straks opsøgte min Barndoms- og Ungdomsven Ferdinand Trolle. Jeg fandt ham som Rekonvalescent efter Mæslingerne, hvoraf han havde været meget syg, uden at hans smukke og livlige Udvortes dog havde forandret sig synderligt. Han havde paadraget sig Sygdommen i sin foromtalte Ministers Hus, hvor alle Børnene laa af Mæslinger. Velvillig og godmodig, som han er, havde han hjulpet med at pleje og vaage over de syge; men desuagtet havde det fornemme Herskab sendt ham ud af Huset, da han selv blev angreben. Han fortalte mig, at han havde været betagen af Feberen og ganske bevidstløs, da man bragte ham til det Logis, hvor han nu befandt sig hos en simpel Familie, som han roste meget for at have plejet ham med Omhu og Godhed. Det forundrede mig, at han ytrede stor Længsel efter Baron Gordons Familie og Sorg over, at den imidlertid var rejst fra England; thi jeg vidste, at hans Fader inden min Afrejse fra København havde faaet et temmelig hovmodigt Brev fra Baronen, der lod ham vide, at han ikke længere kunde beholde hans Søn til Sekretær. Ogsaa betroede Ferdinand mig i et fortroligt Øjeblik, at Baron Gordon mod ham selv havde vist sig plump og hovmodig, at Fruen var et intetsigende og forfængeligt Fruentimmer; men naar han talte om Børnene, om Forældrenes Stivhed og Strenghed imod dem, om deres Lidelser i den nys udstandne Sygdom, saa stod Taarerne i hans Øjne; thi det er vist og sandt, at bedre Hjerte end hans kan der ikke gives. Jeg havde Breve og Veksler med til ham fra hans Fader, der ønskede, at han skulde rejse hjem saa snart som muligt, hvortil han ogsaa var villig, naar han igen var kommen til Kræfter. Imidlertid gik han efter Lægens Forskrift hver Formiddag en lille Spadseretur i Kensington-Paladsets Have, som laa ikke langt fra hans Bopæl. Paa disse smaa Vandringer fulgte jeg ham som oftest, og en Dag, da endnu en Landsmand var gaaet med os, hændte det sig, at vi mødte to unge Piger; den ene var en voksen Pige, den anden saa ud til ikke at være over en tretten Aar. De var net, men simple klædte, og man kunde ikke tage fejl af, at de hørte til den ubemidlede borgerlige Klasse. Ferdinand blev staaende og syntes særdeles opmærksomt at se efter disse Piger. Den yngste drejede sig og saa ligeledes efter ham, medens den ældre næsten med Magt søgte at drage hende bort med sig. Vi andre lo og tilkastede Ferdinand nogle smaa lystige Bemærkninger, idet vi blev ved at gaa og tale til ham i den Tanke, at han fulgte med os. Da det varede os noget længe, inden vi fik mindste Svar, vendte vi os om efter ham og opdagede til vor Forundring, at han ikke fulgte med os. Vi gik et Stykke tilbage, vi ventede og ledte efter ham, men der var ingen Ferdinand at finde. Dagen efter søgte jeg ham i hans Logis uden at træffe ham, og da jeg nu ansaa ham for at være frisk og vel, hengik der nogle Dage, hvori jeg ikke besøgte ham. Da jeg imidlertid kom igen, hørte jeg til min Forundring, at han havde forladt sit Logis, hvormed han hidtil havde været saa tilfreds. Hans Husfolk sagde, at han var rejst hjem til Danmark. Jeg kunde næppe tro dette, da vi havde gjort Aftale om at rejse hjem sammen, saa snart den Forretning, hvorfor jeg var kommen til England, var tilendebragt. London er alt for stor til, at man kan gaa og lede efter et Menneske, hvis Bopæl man ikke ved. Jeg maatte lade den Fugl flyve. Men en fjorten Dags Tid efter kom Ferdinand i egen Person til mig og sagde, at han var flyttet til et andet Logis, der behagede ham bedre, ikke langt fra mit. Han gav mig sin Adresse og gentog sit gamle Løfte at ville rejse med mig. Et Par Dage efter besøgte jeg ham,

og medens vi sidder sammen, kommer en ung Pige og bringer ham Te, og til min største Forbavselse genkender jeg straks i hende den yngste af de to, vi mødte i Kensington-Have. Hun kastede et vredt Blik til mig, hvori der tydeligt stod skrevet, at jeg var til Ulejlighed. Da hun var gaaet, kunde jeg ikke bare mig for at le og gøre mine smaa Bemærkninger. Ferdinand blev forlegen, men sagde, at det havde saadan truffet sig af sig selv, at han var kommen til at logere i dette Hus. Den lille Piges Udseende havde frapperet ham, da vi mødte hende i Haven, fordi han syntes, at hun var ham saa bekendt, at det forekom ham ofte at have set hende tilforn; derfor havde han uvilkaarligt fulgt efter hende. Hun selv var kommen ham i Møde og havde spurgt, om han vilde tale med hende, og da de var saaledes komne i Samtale til Trods for den ældre Søsters Skænd og Formaninger, som ikke var undgaaet ham, uagtet hun stræbte at styre sin Vrede, saa godt hun kunde. Den lille lod sig ikke forknytte, hun talte rask med ham og fortalte blandt andet, at hendes Moder, som var Enke, havde to Værelser, hvortil hun søgte en Lejer. Uden at betænke den Sag nøjere havde han indladt sig i hendes Plan og givet sit Minde til, at hun maatte glæde sin Moder med at sige, at hun havde opspurgt en fortræffelig Gentleman, der vilde leje hendes Værelser, og næste Dag tog han virkelig Lejligheden i Øjesyn, og da den behagede ham særdeles, flyttede han derind. Jeg lod, som jeg tog alt dette for gode Varer, skønt jeg ikke kunde se det mindste behagelige ved dette Logis i sig selv.

Nogle Dage efter kom jeg igen og viste ham et Brev fra min Fader, hvori han paalagde mig at paaskynde Ferdinands Hjemrejse, da den gamle Trolle, som var en heftig Mand og vant til at adlydes punktligt, var som ude af sig selv for at faa Sønnen hjem. Mine Forretninger var tilendebragte, og vi var netop i Færd med at gøre nærmere Aftale om vor Afrejse, da vi blev afbrudte af en Støj paa Trappen, og med eet fløj Døren op, og begge de omtalte Søstre styrtede ind i stor Sindsbevægelse. Den yngste, den lille Miss Jenny, henvendte sig til Ferdinand med strømmende Taarer og endnu mere flydende Talestrøm, hvori hun forlangte, at han i hendes Søsters Nærværelse skulde erklære, om han virkelig, som denne paastod, holdt hende for Nar til Løn for hendes inderlige Kærlighed, eller om han, hvorom hun var forvisset, elskede hende af Hjertet og havde ærbare Hensigter. Ferdinand var meget forlegen og vilde gøre hende opmærksom paa, at en fremmed var til Stede; men hun lod sig ikke forbløffe men svarede, at jeg — efter hans eget Sigende — var hans Ven, og gerne maatte være i deres Fortrolighed, at hun ikke længere kunde taale sin Søsters Hovmod, der, fordi hun var nitten Aar og en forlovet Pige, vilde bringe hende til Fortvivlelse ved bestandig at gentage, at den, som foregav, at han var forelsket i et tretten Aars Barn, gjorde Nar af hende. Men at han elskede hende, det havde han selv sagt, og nu maatte han erklære sig. Den ældste Søster, som bedre havde behersket sig, nærmede sig nu Ferdinand og sagde: at hun havde blot føjet sin lille Søster i at gaa med hende ind til ham for at bede ham om at gøre en Ende paa dette dumme Eventyr og ikke forvirre Barnets Hoved med en uædelmodig Spøg. Trolle stammede nogle Ord, som jeg ikke kunde høre, thi den lille blev saa desperat, og begge Pigebørnene kom saadan op at skændes, at ingen kunde faa noget Ord indført. Ferdinand fik imidlertid Tid til at fatte sig og sagde til den ældste: „Jeg tilstaar, kæreste Miss Betty, at jeg finder Deres unge Søster meget indtagende, og at jeg ofte har sagt hende det af et oprigtigt Hjerte og meget langt fra at have en saa elsk-

værdig Pige som Miss Jenny til Bedste; men hvad mine Hensigter angaar, saa har jeg naturligvis ikke haft anden Plan end den at glæde mig ved Synet af min lille Veninde; og denne Glæde er desværre snart forbi, thi jeg maa rejse hjem til mit Fædreland, og den Ven, som her er til Stede, er netop i dette Øjeblik kommen til mig for at gøre Aftale med mig om vor Afrejse." Miss Jenny kastede et Par luende Øjne til mig og sagde: „Er det altsaa Dem, Herre, som vil forføre en Elsker til den slette Handling, at forlade sin Kæreste?" Jeg svarede med største Sagtmodighed, at jeg kun udførte et mig paalagt Ærinde, at Trolle var afhængig af sin Fader, og at hendes egen Alder var saa meget ung. Men der kom jeg godt af Sted. Jenny blev inderlig opbragt over dette sidste Argument, raabte, at jeg, ligesom hendes Søster vilde lade høre hendes Ungdom, at hun var intet Barn, hun havde hørt om Prinsesser og fornemme Damer, der var blevne forlovede, ja, gifte i en endnu yngre Alder, at *Master Trull*, (som hun med sin engelske Udtale kaldte vor Ven), havde udtrykkeligt sagt, at han var forelsket i hende, kaldt hende sin Kæreste, omfavnet og kysset hende utallige Gange, lovet hende dejlige Smykker, som en Brudgom plejer at give sin Brud, og nu skulde han som en Mand af Ære begære hende af hendes Moder, forlove sig med hende og holde alle sine Løfter, inden han rejste. Han kunde ogsaa tage hende med sig og lade hende opholde sig i hans Faders Hus til Brylluppet. Søsteren lo, Jenny græd og skreg, Ferdinand stod som en arm Synder, og jeg rekommanderede mig efter med et Par Ord at have aftalt med ham, at jeg næste Dag ventede ham hjemme hos mig selv.

Han kom ogsaa, men i meget ondt Lune, anklagede sig selv for en ubetvingelig Daarlighed, der ligesom i en Feberfantasi havde grebet ham, da han først traf den lille Jenny, som han i denne sin Drømmetilstand havde tillagt den yndigste, frommeste Barnlighed; thi han tilstod, at intet i Verden forekom ham saa fortryllende som en Pige i den Alder, hvor Barnet er i Overgang til den voksne Jomfru (saaledes var just hans Ord, jeg erindrer dem endnu); men Jenny — tilføjede han — var ikke andet end et uopdraget og uartigt Barn, og han ønskede blot, at han kunde slippe for nogen Sinde mere at se hende. Han fortalte mig, at samme Morgen var hele Familien kommen op til ham med en Ven af Huset, en gejstlig, i Spidsen for Toget, og at denne havde formanet ham til at oprette den store Synd, han havde begaaet, og forpligte sig ved en højtidelig Ed til at komme tilbage om visse Aar og ægte Jenny. Forgæves havde han søgt at forklare for dem, at den hele Sag var en Barnestreg. Jenny havde i sin Heftighed opregnet hvert lille Kærtegn, hun havde tilladt ham, og denne hendes Mangel paa Jomfruelighed havde rent berøvet hende den sidste Gnist af hans Tilbøjelighed.

Saa latterlig og daarlig som denne hele Historie end forekom mig, havde jeg dog Medynk med Ferdinands ubehagelige Stilling og foreslog ham at opslaa sin Bolig hos mig og lade mig gaa tilbage og klare Sagen, saa godt jeg kunde. Trolle kunde dog ikke taale at forlade Jenny i Bedrøvelse og Uvenskab. Han købte et Dameur og en smuk Kæde efter den Tids Mode og bad mig om at bringe begge Dele tilligemed de venligste Hilsener. Hen imod Aften tog jeg en Vogn for i den at hjembringe hans Kuffert og øvrige Effekter og traadte nu dristigt og høfligt ind til Familien, foregivende, at min Ven havde set sig tvungen af Omstændighederne til straks at tiltræde sin Hjemrejse; han var allerede for flere Timer siden med den hurtigste Befordring afgaaet til et Sted, hvor han ventede mig og sine Effekter, som jeg herved fordrede, tilligemed Regning for, hvad han var skyldig, hvilket

han havde overdraget mig at betale. Alle stormede nu ind paa mig med Skænd og Bebrejdelser undtagen den ældre Søster, Miss Betty, som lo. Moderen tav dog ogsaa snart; men Jenny græd og gebærdede sig noget grueligt. Moderen gik knurrende ud af Stuen for at besørge, at de omtalte Effekter blev udleverede, og jeg vovede mig nu hen til Jenny, søgte i de sirligste Udtryk at bringe min Vens Hilsen og Farvel og overrakte dernæst et smukt Etui med hans Foræring. Fra den Krog, hvor Pigebarnet sad paa en Skammel, sprang hun op paa denne og greb med den ene Haand Etuiet, og med den anden gav hun mig saadant et Ørefigen, at jeg efter hendes Kræfter at dømme maatte give hende Ret i den Paastand, at hun ikke længere var noget Barn. Men jeg var ikke sen, jeg slog begge Arme om hende, og idet jeg sagde: Tysken siger, at til et dygtigt Ørefigen hører et dygtigt Kys, trykkede jeg et stærkt Kys paa hendes Mund. Hendes store Fripostighed syntes dog lidt dæmpet ved min Fremgangsmaade, hun gik tavs hen til Vinduet og aabnede Etuiet; og da imidlertid Moderen var kommen tilbage, og jeg endnu opholdt mig lidt for at afgøre det fornødne med hende, var jeg Vidne til, at Jenny med en triumferende Mine gik hen til Søsteren, viste hende Ferdinands Gave og raabte: „Naa! hvad siger du? Er dette maaske et Legetøj for et Barn? Er det ikke en noble Foræring? Ser du nu, at Master Trull har været forelsket i mig?“ Til Ferdinands Trøst fortalte jeg ham dette ved min Hjemkomst, og to Dage efter rejste vi fra London; og dermed havde den Historie en Ende.

Kaptajnen lo, men rystede dog paa Hovedet, idet han sagde: „Saadanne Historier er i Grunden stygge, thi sæt, at denne lille Jenny havde været et fromt, barnligt Gemyt, som Trolle jo i Begyndelsen antog hende for, saa kunde hans Letsindighed dog have gjort hende meget ondt og i det mindste have fordærvet hende de faa sorgløse Aar, som for ethvert Menneske kun er alt for faa og alt for snart forsvundne. Nej, da er det Eventyr, jeg ved med Trolle, for saa vidt bedre, som deri hverken er Tale om Uskyldighed eller Troskyldighed.“ Efter Grossererens gentagne Anmodning tog nu Kaptajnen Ordet og fortalte følgende.

De ved, at jeg for en halv Snes Aar siden gjorde en Rejse til Tyskland for min Helbreds og min Fornøjelses Skyld. Det første Sted, jeg opholdt mig, var i Berlin, hvor jeg foruden nogle andre Landsmænd traf Trolle og Kaptajn Morell, som De jo kender?

„Ja, jeg kender ham. Det er en smuk Mand.“

Ja, for ti Aar siden var han endnu meget smukkere. Han var dengang Løjtnant ved Husarerne, og naar man saa ham i hans smukke Uniform, kunde man let fæste Lid til det Rygte, at han, uagtet han var meget uformuende, dog havde gjort Lykke hos en Dame, som ellers plejede at skænke sin Gunst til den højstbydende. Denne Dame var en Sangerinde ved Operaen og var den Tid meget i Vælten. Hun var født i Tyskland, men roste sig af italiensk Blod og Herkomst. Morell var ikke blot forelsket op over Ørene, men desuden saa stolt af denne Erobring, at han mangen Gang traadte den tilbørlige Diskretion noget vel nær og ikke kunde afholde sig fra at gribe enhver Lejlighed til at gøre Mademoiselle Laurettas Skønhed og Fortjenester til Genstand for Samtalen. Mig, som han havde kendt fra sine Drengeaar, betroede han uden videre, at denne Kærlighedshistorie var Skyld i, at han til Trods for adskillige Omstændigheder, der burde kalde ham fra Berlin, dog ikke havde været i Stand til at forlade denne Stad, og at dette forlængede Ophold havde opslugt alt for meget af hans bestemte Rejsepenge, hvortil ogsaa

kom, at han som en daglig Gæst i Mamsel Laurettas Hus ikke anstændigvis kunde undlade saadanne smaa Opmærksomheder, som ikke gaar af uden Udgifter. Han havde f. Eks. altid den Forrettighed paa alle offentlige Steder, Spasereture osv. at følge hende og hendes Tante, en ældre Dame, som levede med hende, og hvis Gunst det var nødvendigt at forsikre sig, da hun havde stor Indflydelse hos Niecen. Ved disse og andre Lejligheder søgte han naturligvis at vise sin gode Villie, der, sagde han, jo desværre var alt, hvad han kunde byde en Person, som hele Berlin forgudede og misundte ham. Men ved al denne Lyksalighed var han geraadet i en saa stor Pengeforlegenhed, at han hverken vidste ud eller ind, førend hans gode Skæbne havde ført den ærlige Trolle til Berlin. Denne velvillige Landsmand havde straks hjulpet ham ud af al Nød og vedblev bestandig at laane ham Penge, skønt han godt vidste, der ikke var synderlig Udsigt til at faa dem igen; og denne Handlemaade var saa meget smukkere og liberalere fra Trolles Side, som han selv meget misbilligede den unge Mands Forbindelse med Lauretta, hvem han — saaledes mente Morell — bedømte aldeles falsk og ifølge skinsyge Menneskers ondskabsfulde Opspind. Trolle er lige saa brav og god, som han er kuriøs og ubegribelig i mange Maader.

Morell og jeg spiste næsten daglig sammen med Trolle, og efter Bordet besøgte vi ofte et eller andet Teater. Dette gik nu aldrig af uden en lille foreløbig Strid mellem Trolle og Morell om, hvilket Teater vi skulde unde vor Næring, eftersom Morell naturligvis ikke vilde forsømme nogen Opera, hvori hans elskede fremtraadte, og heller ikke kunde taale, at vi andre var saa smagløse at foretrække en anden Kunstnydelse. Som oftest fik han sin Villie, da Trolle godmodigt gav efter, naar han kun først maatte have Lov til at lette sit Hjerte ved at paastaa, at alle Musikkendere var enige i, at Mamsel Lauretta ikke var nogen stor Sangerinde, og at hun desuden i det hele ikke behagede ham. Alt dette ytrede han imidlertid med en vis Skaansomhed mod den heftige Elsker, hvilket bevirkede, at denne aldrig blev opbragt, men tværtimod gentagne Gange tilbød at præsentere ham i Sangerindens Hus, paa det han ved nærmere Bekendtskab kunde faa et rigtigere Begreb om hendes Værd; noget, som Trolle altid paa en høflig Maade betakkede sig for.

En Aften gik Trolle og jeg alene ud i Berlinernes saakaldte „Thiergarten". Paa Vejen faldt Talen paa Morell, og jeg kunde ikke undlade at beklage og dadle den Svaghed, der forførte ham til at tilsidesætte sin Pligt, som udtrykkeligt kaldte ham til et andet Sted end Berlin. Trolle billigede min Mening, hvad Pligten angik, men undskyldte ivrigt Svagheden, idet han mente, at denne Benævnelse ikke tilkom en Kærlighed, der var stærk nok til at overvinde alle Hensyn; kun beklagede han, at Genstanden for Morells Kærlighed var den uværdig. Med største Foragt omtalte han den berømte Sangerinde, paastod, at hun var et egennyttigt, lavt Fruentimmer, og fortalte til Bevis derpaa adskillige Træk, om hvilke han paastod, at de var almindelig bekendte. Han sagde: „Det har altid været mig ubegribeligt, hvorledes nogen Mand kan for Alvor hænge sit Hjerte ved et Fruentimmer, som ikke er uskyldigt, blufærdigt og rent som Sne." Han sukkede dybt ved disse Ord og tilføjede: „Ja, det forstaar sig! man bedrager sig, man søger sit Ideal og tror at se det alle Vegne. Saaledes er det vel ogsaa gaaet den stakkels Morell." Jeg har ret gemt disse Ord i min Hukommelse, fordi de siden er forekomne mig saa besynderlige i Trolles Mund.

Da vi var ankomne til Thiergarten og havde faaet os vel satte i Ro ved et Par store Krus Øl med Kager til

paa godt preussisk, opdagede vi ved et andet Bord i Nærheden vor Ven Morell i Selskab med Demoiselle Lauretta og en ældre Dame, som vi straks antog for den føromtalte Tante. Trolle betragtede denne Gruppe med stor Opmærksomhed og blev mere og mere adspredt og ligesom sørgmodig. Da jeg bemærkede denne hans forandrede Stemning, svarede han: „Jeg bliver ganske vemodig af at se paa den Dame, som sidder hos Mamsel Lauretta. Den stakkels Kone har, efter hvad jeg har hørt fortælle, været gift eller er det vel egentlig endnu med Sangerindens Farbroder, der har gjort hende meget ulykkelig og til sidst forladt hende. Se en Gang ret paa hende! Hvilket melankolsk Udtryk har de overstandne Sorger dog efterladt paa hendes fine, ædle, kloge Fysiognomi! Det er nok en Kone, som er over fyrretyve Aar; men jeg finder hende endnu meget smuk og indtagende.“ Jeg fandt vel, at denne Dame havde et fint og klogt Ansigt; men noget listigt, syntes mig, noget lurende laa i hendes Øjne; det ædle, det melankolske kunde jeg nu slet ikke faa Øje paa. Trolle vedblev med rørte Miner at gøre sine Betragtinger over den Skæbne, der venter et Fruentimmer, som i unge Aar maaske mod sit Hjertes Ønske, bliver bundet til en raa Karl, der — som han udtrykte sig — ligesom en Barbar og Billedstormer gør sig en Fest af at ødelægge det skønne og herlige, som i en mere dannet Haand vilde blive fredet, ja, dyrket.

Allerede næste Middag hørte jeg — ikke uden Forundring — at Trolle havde anmodet Morell om at præsentere ham for Demoiselle Lauretta, og Dagen efter erfarede jeg, at denne Præsentation allerede Aftenen i Forvejen havde fundet Sted, og at Trolle ved dette første Møde havde opført sig med en Courtoisie, som kunde gøre mangen ung Kavaler til Skamme.

Der hengik nu nogle Uger, hvori jeg sjældnere saa mine to omtalte Landsmænd, eftersom jeg dels gjorde smaa Rejser omkring i Landet, dels havde gjort Bekendtskab i et Par Familier, hvor jeg jævnlig kom. Imidlertid lagde jeg dog Mærke til, at Morell i den senere Tid havde faaet noget særdeles spændt og pirreligt i sit Væsen, og at denne Forandring især viste sig i hans Omgang med Trolle, hvem han tilforn aldrig blev vred paa, men som nu ikke kunde tale ham tilpas.

En Aften kom Morell farende op til mig i mit Logis. Allerede inden han aabnede Munden, blev jeg forfærdet over hans forstyrrede Udseende. I de haardeste Udtryk anklagede han Trolle, sagde, at denne gamle Forræder paa en lumsk Maade havde berøvet ham det, der var ham kostbarere end Livet, svor med de græsseligste Eder at hævne sig, og det var med Møje, at jeg endelig fandt Rede i hans egentlige Anklage, som da bestod i, at Trolle med Foræringer og Kærlighedsbreve havde forført Mamsel Lauretta til at tilstaa ham en hemmelig Sammenkomst. Forgæves foreholdt jeg ham, at et Fruentimmer, som han tiltroede en saadan Handlemaade, jo fornuftigvis maatte tabe al Interesse for ham. Han svarede: „O, min Gud! Du ved ikke, hvad lidenskabelig Kærlighed er, du kender ikke Laurettas fortryllende Elskværdighed. Hun elsker mig, det ved jeg; hun elsker ingen uden mig; men saadan en stakkels Pige, har ved Eksempel og Opdragelse ihdsuget en næsten overtroisk Ærbødighed for disse usalige Smykker, dette afskyelige Guld. Tanten, som altid har vist sig gunstig stemt imod mig, fik jeg til at sige mig Sandheden; thi jeg har længe haft Mistanke. Hun viste mig et Brev fra Trolle med hans skændige Ønsker og Løfter; og da jeg udbrød i Raseri ved den Tanke, at hendes Niece kunde ville indlade sig i sligt, blev den gode Dame ordentlig ganske forundret og spurgte meget naivt: hvorledes noget saadant kunde oprøre mig? Min Gud! sagde hun: Er det noget uhørt? Hvad

skader den Sag vel Dem? Lauretta elsker kun Dem; men en Pige i hendes Stilling bør vel tænke paa den Tid, da Stemme og Skønhed er borte, og Guldet vokser ikke paa Træer. De er den lykkelige Elsker; hos Dem vil hun trøste sig for det Offer, hun paalægger sig ved at bønhøre en aldrende Mand, som slet ikke behager hende. Se, det sagde hun ganske naivt som en meget fornuftig Tale. Jeg er færdig at blive gal! Jeg maatte bedrage mig meget, om dette usalige Møde ikke er bestemt til denne samme Aften. De vilde paa ingen Maade tage imod mig efter Operaen, som de plejer. Men jeg skal visselig komme alligevel. Denne Nøgle, hvormed jeg kan aabne en Gang, der fører til Laurettas Værelser, skal aabne mig en Grav for Trolle eller mig selv. Han skal ikke nyde Frugten af sit Forræderi mod en Ven, der troede ham saa godt."

Med saadanne Talemaader for Morell frem og tilbage i Værelset som en afsindig. At tale ham til Rette var ikke muligt, og skønt jeg vel tænkte, at saadanne blodige Anslag som oftest opløser sig til ingen Ting, saa fandt jeg det dog betænkeligt at lade ham gaa paa egen Haand i den Tilstand, hvori jeg saa ham. Jeg fik ham derfor overtalt til at tage mig med som Vidne eller Sekundant, hvilket jeg lovede at ville være i Haab om, at det skulde lykkes mig at forebygge det værste; og efter et Par kedsommelige Timers Venten, til vi kunde slutte, at Operaen var ude, gik vi i Stilhed til det Hus, hvor Sangerinden boede.

Det var et Hus af gammeldags Bygning. Bag de to Værelser, som Lauretta selv beboede, var en lille mørk Gang, som fik sin Lysning fra en Rude i hver af Dørene. Denne Gang var et Slags hemmelig Indgang, hvortil kun hun selv og Morell havde Nøgle. Af denne benyttede han sig nu, og ganske sagte listede vi os til Døren til et Kabinet eller Boudoir, som vi uden Hinder kunde beskue gennem Ruden. Det var oplyst, og et Bord med Forfriskninger stod dækket med to Kuverts. Et Øjeblik efter vor Ankomst blev Trolle indført af den unge Dames Kammerpige. Ved dette Syn kom Morell saadan til at ryste og bæve, at han maatte støtte sig mod Væggen, og jeg havde min Nød med at tysse paa de Skældsord og Forbandelser, som han mellem Tænderne udstødte mod denne Kammerpige, af hvem han sagde at have fortjent en anden Behandling. Jeg betragtede Trolle, medens han sad alene og ventede. Han havde pyntet sig efter bedste Skønnende, men saa for Resten ikke ud som en lykkelig Elsker ved det salige Stævnemøde; han sad hensunken i Tanker, og med nysgerrig Forundring bemærkede jeg, at han fremtog en lille Kapsel, som han bar om Halsen i en Kæde, aabnede, betragtede og kyssede den. Men da man i det samme hørte nogen nærme sig den Dør, hvorfra han var kommen ind, gemte han hurtigt Kapselen og sprang op med ungdommelig Fyrighed. Lauretta traadte ind, og nu begyndte straks en Scene af en meget anden Art, end man skulde have ventet. Trolle, som var ilet mod Døren, traadte et Skridt tilbage, som om han blev forskrækket, bukkede flere Gange og fremførte endelig de ydmygste Undskyldninger for sin Nærværelse.

Her afbrød Grossereren den fortællende og spurgte: „Kunde I høre, hvad de sagde? Og hvilket Sprog talte de?"

De talte naturligvis meget ordentligt Tysk, og vi kunde høre hvert Ord. Sangerinden svarede venligt, men mærkede imidlertid snart, at en Misforstaaelse maatte finde Sted. De saa forundrede paa hinanden, og en Pavse opstod. I stor Forlegenhed og med tusinde Bønner om Tilgivelse for at have forstyrret den unge Dame lavede Trolle sig til at forlade Værelset, da Lauretta holdt ham tilbage og begærede en Forklaring over hans besynderlige Opførsel. Hun sagde: „Efter de Breve, De har skrevet til mig, de kostbare Foræringer, som De paa den

beskedneste Maade har vidst at bringe i mine Hænder ved at henlægge dem i et eller andet Gemme eller i en skjult Krog, for at jeg skulde finde dem, naar De var gaaet"...

Den ulykkelige Trolle gjorde en Bevægelse, som om han skulde falde over Ende, og slog sig for Panden. Men med et tog han Mod til sig og sagde: „Ak, min skønne Dame! den ulyksaligste Misforstaaelse har hersket i denne Sag. Hvorledes skulde jeg, en gammel, ubetydelig Mand, fordriste mig til at hæve mine Øjne til Demoiselle Lauretta? Hvilke Skatte kunde jeg formaa at byde en Person, som de fornemste og rigeste kappes om at hylde? og oven i Købet hvorledes kunde jeg tillade mig saaledes at misbruge den Vens Tillid, som har ført mig i Deres Hus, og som selv tilbeder Dem?"

Med Forbavselse saa Lauretta paa ham og spurgte, hvad hans Mening da var? om han var fra Forstanden? Han tilstod nu frimodigt, at ikke hun, men hendes Tante var den, til hvis Gunst han havde bejlet, at da de bar samme Familienavn og endogsaa havde samme Begyndelsesbogstav i deres Døbenavn, saa var Brevene mod hans Villie blevne forvekslede; han fandt imidlertid, at Indholdet burde tilstrækkeligt have udvist, hvem han mente; desuden havde han ved Vink og Miner noksom givet Tanten at forstaa, at de smaa Billetter og Gaver var bestemte til hende.

Jeg vil ikke paatage mig at beskrive Mamsel Laurettas Forbitrelse ved denne Opdagelse; hun lo og græd, spottede og skældte paa een Gang, hun ringede og befalede de tililende Tjenestefolk straks at hente hendes Tante. Denne kom hurtigt løbende, Pigen og Tjeneren fulgte med. De syntes alle at tro, at der var Ildløs eller Mord og Røvere paa Færde. Den arme Tante blev modtagen — som man siger — som en Hund i et Spil Kegler, Lauretta overøste hende med Bebrejdelser og Skældsord, sagde, at hun i Forening med den gamle Nar, som der stod, havde haft hende til Bedste, at hun af Ondskab og Misundelse havde beredt hende en Ydmygelse uden Lige, vist en usædelig Opførsel, dobbelt afskyelig for en Kone i hendes Alder, og til sidst befalede hun hende straks at forlade Huset. Den uskyldige Delinkventinde stod i Begyndelsen som forstenet; men da den opbragte Niece mod Slutningen af sin Tale aabnede et Gemme og fremtog nogle Ørenringe og Kæder og deslige, som hun kastede efter hende, saa hele Stadsen fløj ud af Æsker og Futteraler, saa syntes et Lys at opgaa for Tanten. Hun skyndte sig hen at sammensanke sine Ejendomme og stødte Kammerpigen til Side, der i samme Hensigt var ilet til. Den vrede Sangerinde, hvis stærke Stemme i denne Scene havde hævdet sin Berømmelse, kastede sig nu udmattet, grædende og halvt afmægtig i en Sofa; Trolle havde grebet Tantens Haand og førte hende til et Vindue, hvor han hviskende tiltalte hende. Morell kunde ikke længere styre sig selv, men for til alles Forskrækkelse ind i Værelset, styrtede hen til Trolle, omfavnede og knugede ham, som han vilde kvæle Mennesket af bare Kærlighed; derpaa ilede han hen til den vrede skønne, der stødte ham fra sig og begyndte at udskælde ham med. Jeg fandt nu, at min Nærværelse var overflødig, og listede mig sagte til Gangdøren, hvori Nøglen heldigvis endnu sad, hvorpaa jeg sneg mig ud af Huset og gik hjem, meget fornøjet over det fredelige Udfald paa denne krigerske Begivenhed.

Næste Dag kom Morell til mig, straalende af Glæde. Hverken hans elskedes projekterede Utroskab eller hendes ustyrlige Arrighed, hvortil vi havde været Vidner, formaaede at rokke hans urimelige Hengivenhed. Arrigheden syntes ham endog at have klædt hende godt, og Utroskaben tilgav han let, da den — sagde han — jo slet ikke havde fundet Sted. Han fortalte, at Trolle havde bragt sin elskede

hjem med sig til det Hotel, hvori han logerede, og at han der havde etableret hende i nogle af de bedste Værelser i en anden Etage end den, han selv beboede.

Jeg forlod nu Berlin og tiltraadte efter min Bestemmelse en Rejse langs med Rhinen. Da jeg efter en Maaneds Tid kom tilbage til Berlin, fandt jeg Morell i meget slet Lune, han havde faaet nye Bekymringer og nye Medbejlere, der nok var farligere end Trolle. Denne derimod lod meget vel tilfreds og levede i bedste Forstaaelse med sin Dame, eftersom jeg hørte af andre; thi han selv iagttog den dybeste Tavshed om sine Forhold og var i denne Henseende ganske det modsatte af Morell. Da jeg egentlig var paa min Hjemrejse og om faa Dage vilde fortsætte den, gav Trolle mig nogle Kommissioner og Breve til Danmark og ytrede, at han tænkte at opholde sig Vinteren over i Berlin. Samme Dag, som han sagde mig dette, var vi begge med flere Landmænd indbudne i et stort Selskab hos vor Minister. Efter Bordet blev nogle rejsende meldte, som vilde gøre Visit hos Ministeren og hans Frue. Det var en Greve fra et lille tysk Hof; han rejste med sin Kone til en Gesandtskabspost ved et andet lille Hof (jeg erindrer hverken Hoffernes eller Mandens Navn). Han selv saa ud som en vranten, udtæret Svirebroder, men hans Dame derimod havde et særdeles fint og behageligt Udvortes, uagtet hun ikke længere var ung. Især lagde jeg Mærke til hendes forunderlig melodiske Talestemme. I disse Toner, som jeg aldrig kan glemme, endskønt jeg hørte dem saa kort, talte hun med Ministerens Frue om den Skæbne, som var bleven hende og hendes Mand til Del, aldrig at blive længe paa samme Sted. „I min Ungdom," sagde hun, „fandt jeg noget tillokkende ved dette omflakkende Liv. I Ungdommen er man selv ny og føler sig tiltrukken af det nye; men begynder man selv at blive gammel, saa føler man Trang til at slutte sig til det gamle, det tilvante. Deraf kunde man jo rigtignok falde paa den sørgelige Tanke, at denne Verden maa tiltrække os mere og mere, jo nærmere vi er ved at maatte forlade ned." Jeg hørte i denne Samtale, at man havde ventet disse fremmede til Berlin for flere Maaneder siden, men at de nu kun vilde opholde sig der i faa Dage. Trolle og jeg havde allerede været i Færd med at liste os bort fra Selskabet, da dette Besøg blev meldt. Nu vilde jeg give ham et Vink om, at vi skulde gaa, da jeg blev var, at han havde nærmet sig den fremmede Dame. De hilste hinanden som gamle Bekendte, og da vor Ministers Frue imidlertid fik et nyt Besøg af Damer, som delte hendes Opmærksomhed, saa jeg Trolle i en dyb Samtale med den tyske Grevinde, en Samtale, der, som det lod, fra hendes Side blev ført med mild, men almindelig Høflighed, men fra hans derimod med et Udtryk, som jeg ikke kan beskrive; det var en Blanding af Ærbødighed, af Lyksalighed og af Smerte; der var et saa forunderligt Spil af Musklerne i hans Ansigt, at jeg ikke vidste, om jeg skulde le eller forfærde mig ved at betragte ham. Pludselig for den plumpe Ægtemand hen til dem og spurgte sin Kone i en raa Tone: om hun havde i Sinde at opslaa sin Bolig hos den danske Minister? Hun sprang hurtigt op og tog Afsked. Jeg ved ikke, hvad denne flygtige og ubetydelige Tildragelse kunde have for Betydenhed for Trolle; men noget maa have været deri, hvad det nu kunde være; thi han var med eet ganske forandret, og vi var næppe i vor Vogn, før han bad mig køre ham hjem, da han var upasselig og ikke kunde tage Del i det lille Parti som vi havde aftalt for Aftenen. Dagen efter fik jeg en Billet fra ham, hvori han bad om at faa sine til Danmark bestemte Breve tilbage, da han formedelst indtrufne Omstændigheder havde forandret sin Bestemmelse og

selv nu rejste hjem. Allerede næste Morgen forlod han Berlin, og da jeg endnu forblev der et Par Dage, hørte jeg af Morell, at Mamsel Lauretta havde forliget sig med sin Tante, og at denne igen var kommen tilbage i hendes Hus med en betydelig Pengesum, som Trolle havde foræret hende til Afsked.

Efter at de to Mænd, hvis Samtale vi her har berettet, havde set paa deres Ure og beklaget Tidens alt for hurtige Flugt, skyndte de dem bort. Den unge Maler gik straks efter. Uforsætligt havde han været Vidne til deres Beretninger, der var blevne fortalte med høj Stemme og uden det mindste, der tydede paa nogen Hemmelighed. Dog havde den unge Mand ved Formodningen om, at de talende havde glemt hans Nærhed, straks i Begyndelsen rejst sig for at gaa og givet sig i Færd med at sammenpakke sit Arbejde; men det, han imidlertid hørte, opvakte hans Nysgerrighed og hans Attraa efter at erfare noget om den underlige Person, hvis stirrende Øjekast havde vendt sig mod de samme Vinduer og den samme Genstand, der havde ført ham selv til dette Sted, og som levede ikke blot i det Billede, han netop var i Færd med at udkaste, men i hans eget Hjerte. Han kunde ikke rive sig løs, han satte sig stille ned igen og hørte de ovenanførte Fortællinger. Helten i disse indgav ham en Interesse, han ikke kunde forklare sig selv, da denne Mand jo var langt fra at staa, som man siger, med Palmer i Hænderne, enten fra den æstetiske eller den moralske Side. Han gik hjem med Hovedet opfyldt af det, han havde hørt og set, og udkastede paa Papiret en Karikatur, hvis Lighed med Trolle var paafaldende og umiskendelig. Han betragtede den smilende og med Velbehag og gemte den derpaa i sin Mappe ved Siden af den elskedes ungdommelige Billede. Den unge Kunstner betragtede nu dette og sagde ved sig selv: „Dette friske, blomstrende Ansigt vil tage sig langt bedre ud, naar jeg faar det malet ordentligt med Oliefarver. Det, tænker jeg vel, skal lykkes mig, naar jeg har denne Tegning for Øje; thi den ligner virkelig overmaade godt; men een Gang endnu maa hun sidde for mig. Sidde for mig? Jeg maa le af mig selv! Hele Gaden og to Vinduesruder er imellem mig og hende. Jeg kunde omtrent lige saa godt aftegne hende her hjemme efter Hukommelsen. Men... jeg synes dog, at jeg kan saa tydeligt se hende, hendes Nærhed begejstrer mig... og endnu mere den kærlige Hilsen, som hun stjæler sig til at sende mig. Hun ved det, hun gætter det, at det er hendes Billede, jeg arbejder paa, at det skal være min Skat og Trøst i min Ensomhed. Hvor den gamle Fyr, den Trolle, sad fordybet i at lorgnere hende! Skulde han være en Medbejler? I min Lises Hjerte behøver jeg vist ikke at frygte nogen Medbejler. Men hendes Moder? Hos hende kunde en Svigersøn som denne gamle Herre, der skal være rig og have en Titel, være en farlig Medbejler ikke blot for mig, men selv for Mørk! Ak, jeg kunde ønske det for at ærgre Mørk! Min Lise vilde dog næppe lade sig tvinge, og den gode Bedstemoder vilde sagtens være hende en trofast allieret. Naa! lad de tilkommende Sorger ikke plage mig, de nærværende kan være mere end nok. Frisk Mod tvinger Modvind til at vende sig, saa sagde jo en gammel Sømand."

Maleren tog nu Karikaturen i Haanden og betragtede den opmærksomt. „Hm! denne Karikatur er ret lykkedes mig! Jeg kan ikke selv blive klog paa, hvad der er ved denne Original og hans taabelige Legender, som tiltaler mig. Det synes mig som en forvirret Gaade, hvis Opløsning maatte være et betydningsfuldt Ord, en latterlig Maske, bag hvilken jeg anede et interessant og sørgmodigt Ansigt."

Den næste Formiddag sad Maleren

igen i Konditorens Vindue med sit sædvanlige Glas Vand og Sukkerbrød, med sine Sortkridtspenne liggende ved Siden og foran sig den aabnede Mappe, paa hvis ene Side laa Lises nu fuldendte Billede, og paa den anden den omtalte Karikatur. Han var netop bleven færdig og sagde ved sig selv: „Saaledes, ganske saaledes som hun der sidder, vil jeg male hende. Inden for Vinduet skal hun sidde. Det skal staa aabent og tjene til en Indfatning for det yndige Billede; det dunkelrøde Gardin skal hæve det brune Haar, de friske Lillier og Roser paa Ansigt og Hals; den lille Fugl i sit Bur tilligemed Resedaen skal staa i Karmen i den lukkede Del af Vinduet ligesom nu. Sybordet med Bogen og den pæne Arbejdskurv skal staa foran hende; men det smukke Ansigt skal ikke ses i Profil, saaledes som hun der sidder. Nej, en face skal det være! Det skal forevige mig et af de Øjeblikke, da hun, undseelig og frygtsom for at overrumples, sender mig en af disse huldsalige Hilsener, af hvilken ingen i Dag er bleven mig til Del. Hun har dog set herover, men ligesom om hun ikke saa mig. Mama maa være i Nærheden.“ I samme Øjeblik vendte den unge Pige sit Ansigt mod Konditorens Vindue, nikkede og smilede til den lykkelige Ven, idet en blussende Rødme overtrak de barnlig runde Kinder. Den henrykte Elsker besvarede hendes Hilsen med tindrende Øjne, og efter først at have sat sig i Sikkerhed for de forbigaaendes Blikke ved at skyde Jalousien for den nederste Del af Vinduet sprang han op og holdt Tegningen oven over denne, medens han selv med Tegn og Øjekast gjorde sin Mening forstaaelig. Lise viste paa sin Side, at hun fuldkommen forstod ham, hun vovede endogsaa at nærme sin lille Haand til sine Læber og tilkaste Kunstneren et Kys til Løn. Han besvarede dette paa samme Maade af Hjertensgrund og trykkede desuden det fremstillede Billede til sit Bryst.

Lise for hurtigt fra Vinduet, og den unge Mand, der under denne glædelige Signaliseren ikke havde haft Øre eller Tanke for denne Verden, der laa bag ved ham, vendte sig nu mod denne og saa Trolle, der stod bøjet mod den omtalte Karikatur af hans egen Person, idet han opmærksomt betragtede den. Ved dette Syn blev Maleren næsten forskrækket. Ubeskrivelig forlegen, som om han var greben i en Drengestreg, blev han staaende ganske tavs uden at vide, hvad han skulde sige eller gøre. Trolle rejste sin høje Figur i Vejret og forekom Maleren i dette Øjeblik endnu højere, end han var. Han smilede, og uden noget Tegn til at føle sig fornærmet sagde han: „I Sandhed! jeg kan selv se, at denne Karikatur ligner mig ganske frappant. Ja, det forstaar sig! jeg vil jo nødig tro, at min Skikkelse er ganske saa spøgelseagtig, at mine Ben er fuldt saa tynde og Fødderne slet saa lange; men lad saa være, jeg vil samtykke i at bære disse Mangler, som de er, naar jeg paa den anden Side turde tro, at mit Ansigt virkelig har det Udtryk, De har givet det; thi oprigtigt talt, saa finder jeg, at til Trods for den skarpe Næse, de forfaldne Træk er der noget interessant i det Fysiognomi.“ „Ja, til visse! Deri har De Ret!“ udbrød Maleren, ganske lettet om Hjertet og bevæget over den gamle Mands Godmodighed. Med en undselig og trohjertet Mine tilføjede han: „Jeg kan ogsaa med Sandhed forsikre Dem, at det ikke var nogen uvenlig Følelse, der styrede min Pensel under dette skødesløse Udkast, og dersom De ikke vil finde det ubeskedent, saa vil jeg bede Dem — naar det en Gang er Dem belejligt, og det ikke generer Dem — at gøre mig den Ære at sidde for mig, at jeg ordentlig og roligt maa have den Fornøjelse at male Deres Portræt. Jeg har malet adskillige, som ikke har været ganske mislykkede.“ „De er alt for god, min unge Herre! Det er jo næsten Synd at misbruge den skønne Kunst

til at fremstille noget, der egentlig maa lignes ved et udgaaet Træ. Dog tager jeg med Tak mod Deres Tilbud. Det er alt for fristende for mig at se mit Ansigt saaledes — hvad skal jeg kalde det? — idealiseret — det er ikke engang det rette Ord — nej, jeg kunde sige mildt og kristeligt bedømt, saaledes som De allerede har behandlet mig i denne Karikatur. Jeg har mangen Gang tænkt med Bedrøvelse paa den Dobbelthed, som er i os Mennesker, og som vistnok ogsaa udpræger sig i vore Ansigtstræk. Den onde Side af vort aandelige Væsen maa kunne fremhæves i Maleriet som med Ord og være sand og lignende, og den gode ligeledes. Karikaturen plejer at være en saadan Fremstilling af vor slette og latterlige Side, derfor morer den os ligesom Satiren, ja, desværre som Bagtalelsen. Men De har ved at tage en Karikatur af mig, hvad Fysiognomiet angaar, virkelig skildret mig fra den gode Side, og det skal De have Tak for. En Kunstner ser gerne den ydre Skal; hvad andre ikke bliver var, det aabenbarer sig for ham baade i Mennesket og i Naturen, og derfor kan ogsaa for Eks. et udgaaet Træ, som jeg nævnede før, være af ubetalelig Virkning i hans Værk, da man derimod i Virkeligheden vilde skynde sig at udrydde det. Men da jeg nu er saa heldig paa en saa særegen Maade at have gjort et Bekendtskab, som jeg ikke agter saa let at lade mig slippe af Hænderne, saa beder jeg Dem gøre mig den Ære at være min Gæst her ved en Frokost og ved et Glas Madera, eller hvormed det ellers behager Dem at indvie dette vort første Møde. Mit Navn er Trolle, og Deres?" „Mit ubetydelige Navn er Anton Verner. Deres Navn, Hr. Legationsraad, var mig alt bekendt. Jeg hørte det i Gaar af de Herrer, som var her." „Legationsraad! Ja, den Titel forekommer mig altid som et Øgenavn, man har givet mig for at spotte med min borgerlige Virksomhed, der aldrig har bragt det højere end til et Nul. Jeg har bestandig forbudt min Tjener at nævne mig ved denne Titel, og mine Venner — hvortil jeg ønsker at turde regne Dem — beder jeg slet og ret at kalde mig Trolle."

Frokosten var nu bragt ind. Trolle viste sig ved denne lille Anretning som en opmærksom og forekommende Vært, og Samtalen blev fra begge Sider meget levende. Imidlertid gjorde de, enhver især, den tavse Bemærkning, at den anden dog under Samtalens Gang ikke forglemte at holde Øje med Genboens Vinduer, i hvilke for Resten ingen lod sig se. Inden de skiltes, blev de enige om at mødes paa dette samme Sted den næste Dag for at træffe nærmere Aftale angaaende Trolles Portræt, og derpaa gik de hver sin Vej.

Inden den bestemte Time kom Trolle næste Formiddag. Den unge Pige saavel som den aldrende Kone sad begge ved Vinduet og, som det syntes, i en dyb Samtale. Trolle syntes allerede at vide dette, inden han kom ind til Konditoren; thi med en Fart, som om han vilde fange en Fugl i Flugten, for han gennem Værelset uden at værdige den bukkende og smilende Opvarter mindste Blik. Han kastede sig i en Stol, fremtog sin dobbelte Lorgnet, og med begge Albuer støttede i Vindueskarmen hensank han aldeles i Beskuelsen af de to Fruentimmer, der fra deres Side aldeles ikke lod til at bemærke ham. Opvarteren, der allerede havde udmærket ham som en Gæst, der fortjente al Opmærksomhed, nærmede sig høfligt og spurgte, om han intet havde at befale. Efter at han flere Gange havde gentaget sit Spørgsmaal, svarede endelig Trolle: „Giv mig, hvad De vil, hvad De har nærmest ved Haanden." Da den forundrede Betjent bragte dette, vendte Trolle sig til ham og sagde: „Hvem er de Folk, som bor i Stueetagen her lige overfor?" Med megen Beredvillighed svarede Opvarteren: „Det er en Fru,

Derby, en Embedsmands Enke, som bor der med sin Datter og sin Moder." „Er det Fruen, som sidder der lige for den unge Pige?" „Hun med de blaa Baand paa Kappen? Nej, det er ikke Fruen, det er hendes Moder." „Hvad er hendes Navn?" „Ja, det husker jeg virkelig ikke. Det er en Søkaptajns Enke. Hun nar lidt Formue efter sin Mand. Af Renterne af den lever de nok for det meste, thi Fru Derbys Pension er vel ikke meget stor." „Lever de i trange Kaar?" „Nej, det tror jeg just ikke. De har sagtens ikke noget tilovers, de er nok temmelig sparsomme og nøjsomme; men de lever meget ordentligt." Trolle svarede ikke, men sukkede og vendte atter Øje og Tanker til et Hisset, ikke af Livet, men af Gaden.

I denne Stilling traf Verner ham, og forundret og fortrædelig blev han staaende nogle Øjeblikke, inden han tiltalte ham. Med en halvt forlegen Mine vendte Trolle sig til ham og bad ham venligt om igen i Dag at dele hans Frokost. Verner undskyldte sig med Mangel paa Tid og foreslog at ville sende et Staffeli og øvrige Apparater hjem til Trolle for at male ham der og saaledes spare ham den Ulejlighed at gaa til et langt fraliggende Kvarter af Byen og op ad mange Trapper. Efter en kort Høflighedsstrid blev dette saaledes aftalt og en Dag bestemt, da man skulde skride til Værket; og da dette var sket, lod den unge Maler sig ikke opholde, men ilede bort. I det forreste Værelse nærmede han sig dog Vinduet og stjal sig til at tilkaste sin elskede en flygtig Hilsen, som hun paa samme Maade besvarede. Ikke i det bedste Lune gik han bort og sagde ved sig selv: „Hvad er det dog? Hvad skal det sige, at den gamle Trolle, jeg er færdig at sige den gamle Trold, sidder der og glor paa min Lise med sine store Lorgnetøjne, som om han han var en Klapperslange, der med sin Stirren vilde trække hende i sit graadige Gab? Er han gal? Eller er han, som de fremmede Mænd syntes at ville antyde, en hjerteløs Forfører? I hans Aar! hvor afskyeligt! Men hjerteløs, det tror jeg ikke. Da maatte al sympatetisk Følelse lyve. Hvilket Udtryk i hans Øjne! i hans Stemme! hvilken Forstand, hvilken Godmodighed i hans Tale! Nej, jeg vil tro, at en ulykkelig Skæbne, noget forfejlet i hans Liv har bragt ham paa Afveje i hans Ungdom; men at han nu i ældre Dage, uden de Lidenskaber... Men du gode Gud! hvorfor sidder han da hver evige Dag og stirrer over til det Vindue, saa at jeg, som det gik i Dag, ikke engang kan have den usle Trøst at opmuntre mig med i en halv Times Tid at se den elskværdige Pige, ak, kun langt fra, da jeg ikke mere tør se hende i Nærheden? Nu! maaske er det godt, at jeg af og til forstyrres i denne beskedne Lykke. Mit daglige Komme hos Konditoren kan let blive opdaget, og dets Hensigt er let gættet. Mærker den fatale Mørk noget til den lille Telegraf, som Lise og jeg stiltiende har oprettet, saa er Pokker løs, saa kan Lise have Fortræd deraf. Forsigtig maa jeg være. Men jeg kan dog ikke nægte mig selv uden Ord at sige min elskede Pige, at jeg er stedse den samme, at jeg længes og kun tænker paa hende. Jeg synes ogsaa, jeg maa holde Øje med Huset, om alting ser ud efter det gamle. Og Trolle! Ja, med ham maa jeg ogsaa holde Øje."

Der hengik nogle Dage, uden at Verner og Trolle traf sammen hos Konditoren. Ogsaa iagttog Maleren ifølge sine ovenfor anførte Betragtninger den Forsigtighed ikke daglig og især ikke længe at opholde sig ved det kære Vindue, men han lod sig endogsaa af og til nøje med at gaa et Par Gange frem og tilbage paa Gaden og spejde efter et belejligt Øjeblik til at kunne sende Lise en flygtig Hilsen. Dette Slags Stævnemøde fandt altid Sted paa en bestemt For-

middagstime, og den unge Pige forfejlede sjældent at se og besvare den elskedes Hilsen, og det lige saa forstaaeligt for ham som ubemærket for alle andre.

Imidlertid havde den unge Maler efter Aftale indfundet sig hos Trolle for at begynde paa det omtalte Maleri. Han følte sig behageligt overrasket ved at betræde dette stille Opholdssted, thi alting, lige fra den gamle Tjener til en smuk Hønsehund, kom ham med uforstilt Venlighed i Møde, ja, endogsaa en stor, graa Pappegøje bøjede med Ydmyghed sit Hoved for at indbyde ham til at vise sig Kærtegn. Den hele Omgivelse havde et Præg af Ro og Hyggelighed. I et lyst Værelse, hvis Vinduer vendte ud til en Have, fandt Verner sit Staffeli opstillet. Et Kaffe- og Frokostbord stod sirligt dækket, og med fornøjet Mine indbød Trolle ham til at tage nogen Forfriskning, inden han begyndte sit Arbejde. Det var kendeligt, at den gamle Mand var i et meget godt Lune. Han havde pyntet sig paa det allerbedste, og Maleren kunde næppe bare sig for at smile ved at betragte ham. Han sagde ved sig selv: „Jeg havde betænkt, at jeg vilde male ham i en Slaabrok eller Overkjole for derved at undgaa hans særegne Kostume; men jeg tror, jeg havde Uret. Denne fine grønne Kjole, denne guldindvirkede Vest af Atlask passer sig netop til den hele Mand. Saadan gammeldags Sirlighed synes ligesom en Del af hans Væsen.

Da saavel Mester som Model havde indtaget deres Pladser, og de første Udkast var gjorte, kom den gamle Tjener listende ind og tittede med et usigelig smilende Ansigt paa det begyndte Værk, og Maleren saa i et Spejl, at han bag ved hans Ryg gjorde Tegn til sin Herre, som om han vilde sige: „Hvor det bliver ligt og dejligt!“ Endogsaa Hunden satte sig tæt ved dem og betragtede med kloge Øjne det usædvanlige Skuespil. Med en vemodig Følelse tænkte Verner: „Det lader til, at mit Komme og mit Arbejde gør Epoke i dette Hus. Hvor ensformigt Livet her maa være, kunde jeg slutte heraf, om jeg end ikke i Forvejen kunde tænke mig, hvor tomt en gammel Pebersvends Liv jo sagtens er midt i al Overflødighed.“

At der imidlertid i denne gamle Pebersvends Indre bevægede sig et Liv, der var langt fra at være tomt, derom overbevistes Verner mere og mere, for hver Gang han saaledes tilbragte et Par Timer ene med ham. Trolles Samtale var saa righoldig, han fortalte med saa stor Livlighed om fremmede Lande, hvor han havde opholdt sig, om mærkværdige Personer, som han havde kendt, han ytrede en saa stor Interesse for de skønne Kunster, talte med saa stor Sagkundskab og Smag om ældre og nyere Litteratur og Kunst, at Verner snart længtes efter den Time, der kaldte ham til Arbejdet, som efter en stor Fornøjelse. Ja, det gik endog saa vidt, at han tilgav ham, ja, selv næsten glemte, at han ofte i denne Tid havde truffet ham hos Konditoren i den gamle forargelige Lorgneren af Lises Vindue. „Ak!“ tænkte den unge Elsker, „hvorledes kan det dog ærgre mig, at han glæder sig ved Synet af hende og forynges derved? Hvo maa ikke henrives ved at betragte hende!“ Ogsaa Trolle syntes daglig mere at finde Behag i sin unge Vens Selskab. Han længtes med Utaalmodighed efter hans Komme og søgte paa alle Maader at sikre sig hans Nærværelse. Næsten hver Gang han havde siddet for ham, indbød han ham til at spise til Middag med sig paa en Restauration, hvor han plejede at komme, og ved denne Lejlighed vidste han ikke, hvad han skulde finde paa for at gøre det ret behageligt for sin Gæst. Han inviterede ham ogsaa til at gaa i Teatret med sig, og for at fornøje den unge Mand betraadte han selv jævnligt dette Sted, hvor han ikke i mange Aar havde sat sine Ben. Men han blev

ogsaa belønnet for denne Godmodighed derved, at hans Interesse for denne Nydelse, der i yngre Aar havde været blandt hans kæreste, nu genfødtes for ham; og saaledes begyndte efterhaanden for disse to Personer et behageligere Liv. Den gamle glædede sig ved at give, og den unge, formedelst sit knappe Udkomne udelukket fra alle sin Alders Fornøjelser, følte sig glad ved at modtage.

En Dag sagde Trolle til ham: „Noget, som ret glæder mig hos Dem, er et Fortrin, som faa Kunstnere nu til Dags besidder. De har nemlig erhvervet Dem en sand Dannelse. Ikke blot, hvad der umiddelbart hører til Deres Kunst, har De tilegnet Dem, men alt, hvad der hører til at være Menneske i Ordets højere Betydning. Sig mig: Er De, som jeg formoder, Student?“ Verner svarede smilende: „Nej, desværre! Jeg kan kun sige som Trop, at jeg har været temmelig nær ved at tage Eksamen. Min Fader havde bestemt mig til Studeringer, og, fra jeg var en lille Dreng, holdt han mig i en lærd Skole; men et Aars Tid inden jeg var færdig til at tage Artium, døde han, og jeg maatte da opgive Studeringerne af Mangel paa de fornødne Penge til at fortsætte dem.“ „Hvorledes det? Var der da ingen, som tog sig af Dem?“ „Nej og Ja kan jeg svare. Min Fader var Fuldmægtig paa et stort Handelskontor. Min Moder var død. Han havde blot mig, og jeg havde blot ham. Alt, hvad han ejede og havde, anvendte han paa min Opdragelse. Da jeg havde en overvejende Lyst til at tegne og male, skaffede han mig en god Lærer. Dette gjorde mig stor Glæde, og al min Fritid, ja, egentlig mere end min Fritid, anvendte jeg paa at øve mig i denne kære Kunst. Da jeg nu mistede min Fader, var jeg virkelig forladt, uden Ven eller Frænde. Værten i Huset, hvor vi boede, tog sig af mig i min Sorg og Nød og foreslog mig at informere hans Børn i Tegning og derimod have et Værelse og frit Bord hos ham, hvilket jeg naturligvis med Tak modtog. I de samme Dage kom min Tegnemester til mig, og fornøjet over, at jeg nu var tilbøjelig til at følge hans stadige Raad, nemlig ganske at hellige mig hans Kunst, førte han mig til Kunstakademiets Professorer, som med megen Glæde antog sig mig og skaffede mig straks til at blive ansat som Elev ved Akademiet. Jeg maa med Taknemlighed erkende, at jeg siden fra Akademiets Side har nydt al Opmuntring og Understøttelse; jeg har ogsaa for nærværende Tid en Del Informationer, og ved disse har jeg i Særdeleshed ernæret mig. Der har De i Korthed mit hele Levnetsløb og Regnskab for al min tynde Lykke.“

„O, kære, unge Ven! Kald ikke en saadan Lykke tynd! En Kunstners Lod! Vilde De bytte den for nogen anden.“ „Maaske jeg ikke vilde det, dersom jeg ret for Alvor turde tro, at jeg var en virkelig Kunstner; men Tvivl om mit sande Kald martrer mig i mangen Time. Jeg ser af Deres Miner, at De vil trøste mig, eller at De maaske gør mig den Uret at tiltro mig en affekteret Beskedenhed. Men jeg vil være saa oprigtig, at jeg vil blotte mine svage Sider for Dem. Ser De! Havde jeg en sand Kunstnersjæl, saa maatte der i denne være en stor Bevægelighed, en Skaberkraft til — som den kristelige Lærebog udtrykker sig — at danne noget af intet eller af en ubekvem Materie. Jeg maatte da — som De selv forleden sagde — kunne se, hvad der laa skjult for vulgære Øjne og se det skønne gennem det trivielle, se Sommerfuglen gennem Larven. Men her mangler det mig. Kun en eneste Gang har jeg formaaet at udføre et Arbejde efter Opgave. Hver Gang Akademiets Prisopgaver bliver mig bekendte, foresætter jeg mig at konkurrere; men min Indbildningskraft er sjælden eller aldrig bevægelig nok

til at aflokke et ikke selvvalgt kært Emne et ideelt, et Kunsten værdigt Synspunkt. Og det er galt; thi giv Thorvaldsen, hvilket Emne De vil, bestil hos ham f. Eks. et Gravmæle over en ubetydelig Filister, og uden at smigre, uden alt, hvad man kan kalde usandt, skal han vide at forme noget ædelt og skønt, noget, der henriver, og som paa Poesiens Vinger hæver os til en Himmel, hvor intet Menneske ved denne Anledning tænkte at komme. Ak! denne Kraft mangler mig, denne elskelige Bøjelighed! det er min største Sorg. Det gaar mig endogsaa saaledes med Portræter. Paa de trivielle Ansigter — og det er jo de fleste — kan jeg ikke anvende Flid, de bliver skødesløst behandlede; ja, det gaar saa vidt, at de af mine Elever, der mangler Talent, lider af min Ulyst til at lære dem. De er for det meste Børn, og Forældrene, som ser alle Fuldkommenheder hos dem, ser ogsaa deres Geni til Maleriet. De fleste af dem har hverken Geni eller Flid, og naar jeg saaledes den meste Del af Dagen har gaaet og plaget mig med at give Timer, saa higer jeg efter at komme hjem og opmuntre mig med at arbejde efter mit eget Hoved; men saa er det ogsaa kun efter mit eget Hoved, at jeg formaar at arbejde. Det, der ikke interesserer mig, lader jeg staa urørt fra Dag til Dag, og det er paa en dobbelt Maade til min Ulykke; thi det er netop denne tunge Ballast af utaknemligt Arbejde, der skal gøre det muligt for den unge Kunstner at bringe sin lille Baad til at sejle. I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød! Denne, den faldne Jords første Forbandelse, føler han maaske tungest af alle."

„O, kære Verner! De kalder denne Dom en Forbandelse. For mange Aar siden har Rahbek sagt etsteds: at denne saakaldte Forbandelse var den største Velsignelse. Hvor ofte er ikke disse Ord faldet mig ind, jeg, der som saa mangen anden har følt den Ulykke at være født til Rigdom, at være opdragen i den Tanke, at jeg ikke behøvede selv at bane mig min Vej gennem Verden, at jeg fandt den slagen for mig og kunde vælge, hvad Sti jeg vilde. Netop denne tilsyneladende Frihed har gjort mig ufri. Havde jeg været en fattig Student, vilde min Fader gerne have undt mig Frihed til at vælge det, hvortil jeg troede at føle Kald. Jeg var bleven Læge, jeg havde overgivet mig til Studium af den trøstende, velgørende Videnskab, som nu er bleven mig fremmed og fjern. Jeg var den hele Dag gaaet omkring for at hjælpe de syge og trøste de bedrøvede, og da jeg sympatiserer med de bedrøvede, vilde jeg derved have trøstet mig selv. Hvad der i mine Pligter var trivielt og besværligt, havde været den Ager, jeg ved min Sved skulde bearbejde; men en desto saligere Ro vilde have ventet mig i mit stille Studerekammer, thi netop i den Del af vort Arbejde, der er os paalagt som en Byrde, ligger en Befrielse, forudsat at Tvangen ikke er for stor, og at vi udretter vor Del med en god Villie, thi dette Tryk befrier os fra et langt mere utaaleligt, nemlig Tidens, den tomme Tids. Og her føler vi den rette Betydning af vort Syndefald, denne Svaghed i vor menneskelige Natur, der forvolder, at vi kun for Øjeblikke kan begejstres, at vi stedse maa betale vor Gæld til Jordens Nødtørft for at kunne med frisk Mod og kærlig Længsel hengive os til det, der ikke tilhører den; og derfor mener jeg med Rahbek, at den Dom, at vi skal æde vort Brød i vort Ansigts Sved, er ikke nogen Forbandelse, men et Lægemiddel, som den guddommelige Medlidenhed rakte den faldne Menneskehed, paa det at den i det Arbejde, der er den en Byrde, skulde finde Lyksaligheden af det Arbejde, der er den en Hvile, og saaledes føle sin højere Natur og mindes om en højere Bestemmelse."

„Men," sagde Verner, „for enhver ædlere Natur gives der jo Beskæftigelse nok i Kunst og Videnskab, Studier nok, som kan befri ham fra Tidens Tryk, uden at han behøver at bortgive saa mangen skøn Time af dette korte Liv til at trælle for et knapt tilmaalt Brød. De selv er jo et Bevis for denne min Paastand. De mange Haande Kundskaber, De har erhvervet Dem, er ikke komne af sig selv uden Studium og Arbejde, men til dette Arbejde har De ikke været tvungen for det daglige Brøds Skyld. Og desuden er der jo aldrig Mangel paa noget byrdefuldt, noget tungt og stofagtigt, noget af det, jeg kalder Ballast i enhver Kunst; og dette kan man have nok af uden at behøve større Tryk."

„Forstaa mig ret! Det er langt fra at være min Mening, at et Menneske skal spilde sine Kræfter i Arbejder, som er heterogene med hans egentlige Kald, men derimod, at han for Alvor skal hellige sine Kræfter til et Kald hvilket som helst, som til noget, der har Krav paa hans Liv og hans Kraft, noget, som han altsaa ikke tør tilsidesætte for ethvert Indfald, men hvis Vanskeligheder han skal stride med og sætte sin hele Sjæl til at overvinde. Se, det gør sjældent den, som er født til Rigdom. Saa mange Veje til Virksomhed staar ham aabne, at han raadvild prøver mange og vender tilbage fra dem alle. Som Borger i Staden faar han intet udrettet, og i Kunsten bliver han Dilettant og ikke Mester; men ikke at være Mester i nogen Ting tilfredsstiller intet fornuftigt Menneske. Guldet frister til Øjeblikkets Nydelse, det jævner saa meget, ikke blot til det gode, men ogsaa til det onde. Det prædiker den falske Lære, at det formaar at gøre Uret god igen, at erstatte den bortgrædte Time, — som om dette stod i menneskelig Magt, som om nogen uden Gud formaaede at lade det gode udspringe af det onde. Guldet smelter saaledes hen uden at have udvirket noget godt og skønt, Livet svinder hen uden at have naaet noget Maal, uden at have tilfredsstillet den højeste Længsel, det bedste Ønske. Hvor langt anderledes er et Liv som det, der vinker den fattige Kunster eller Videnskabsmand? Selv skal han bryde sig sin Vej; Nødvendigheden selv fører ham som en streng, men vis Mentor ad den rette Sti, og Musen følger med og trøster ham for ethvert Savn. Musen er en ædel Elskerinde, hun spørger ikke om Rang og Stand, om Konveniens og usande Dyder, hun hengiver sig ikke halvt til den, som skænker sig helt til hende, hun gør hans Sorger milde og maadeholdne, og jeg tænker, at kun i hendes Omgang maa det være muligt at glemme sin eneste jordiske elskede. Jeg siger sin eneste, thi egentlig har intet Menneske mere end een. Intet Menneske elsker mere end een Gang."

Trolle tav og sukkede dybt. Verner sukkede ogsaa. Han gik straks efter bort i dybe Tanker og gentog ved sig selv: „Intet Menneske elsker mere end een Gang! Ja, mit Hjerte er visselig tilbøjeligt til at tro paa disse Ord. Intet Menneske elsker mere end een Gang! Hvor besynderlige er dog disse Ord i Trolles Mund! Han, om hvem man fortæller saa underlige Eventyr! Han, som jeg endnu i Gaar saa rent fortabt i min Lises Beskuelse! Denne Gaade er ikke saa let at gætte."

Trolles Portræt var nu saa vidt færdigt, at han ikke oftere behøvede at sidde for det. Verner ønskede at faa det hjem for at lægge den sidste Haand paa sit vellykkede Arbejde og lod det til den Ende afhente. En Dag, da han netop sad med det for sig, kom den levende Original ind ad Døren. Den overraskede Maler modtog ham høfligt og beklagede de mange Trappetrin, som hans Velynder havde maattet bestige for at naa hans meget tarvelige Værelse. Trolle, paa hvem ingen Anstrengelse var

at mærke, svarede: „Ej, mine tynde Ben, hvis Længde De vel kender, løber endnu saa rask, som da jeg var tyve Aar. At gaa trætter mig ikke synderlig; men derimod at længes, det udsuger mit Hjerteblod, og jeg har længtes efter Dem i de fire Dage, jeg har ikke set Dem. Min Stue var saa hyggelig, medens Staffeliet stod der, og Maleren næsten hver Dag kom. Nu har De vænnet mig til Deres Omgang, og De ved ikke, hvad Vane vil sige i mine Aar. Hvorfor kan De ikke komme til mig uden at male mig?“ Verner svarede med uhyklet Varme paa denne venlige Tiltale; han følte sig oplivet ved den Godhed og Deltagelse, der saa uventet havde kastet sin Solstraale ind i hans ensomme Tilværelse.

Trolle saa sig omkring i Værelset og betragtede de Skitser samt de helt og halvt fuldendte Malerier, som opfyldte det. Blandt disse sidste var Lises yndige, med iøjnefaldende Kærlighed udførte Portræt. „Fortræffeligt,“ udbrød Trolle, idet han blev staaende foran det med korslagte Arme. Smilende vendte han sig derpaa til Verner og sagde: „Det er ikke første Gang, jeg ser dette Billede; det er at sige: Tegningen, hvorefter det er malet, den meget smukke Tegning har jeg set.“ „Hvorledes?“ spurgte Maleren, allerede helt forlegen ved at være overrasket i Besiddelsen af dette Portræt, som af Glemsomhed i Dag var bleven udsat for profane Blikke. „Jeg saa det,“ svarede Trolle, „den samme Dag og Time, da jeg første Gang havde den Fornøjelse at tale med Dem. De holdt det op for Vinduet, og Dagen skinnede igennem og viste mig det. I flere Minutter stod jeg bag ved Dem, uden at De bemærkede mig, uagtet jeg bukkede og skrabede for Dem og endogsaa tiltalte Dem, og“ — tilføjede han med et skalkagtigt Smil, idet han lagde sin Haand paa den unge Mands Arm — „det kom, skal jeg sige Dem, deraf, at Deres Sjæl var flyttet over til den anden Side af Gaden, ... til Genboen. Jeg stod og glædede mig ved at betragte ikke blot Kunstnerens Arbejde, men ogsaa den søde Løn, som blev ham til Del.“ Verner vendte Ansigtet bort. „Bliv ikke vred,“ vedblev Trolle med hjertelig Godmodighed, „Gud ved, hvor ærligt jeg glædede mig over Deres Lykke.“ Han tog Malerens Haand. Verner trykkede hans og spurgte uden dog at se paa ham: „Finder De, at Portrættet ligner?“ „Jeg synes det, jeg tror det vist! ... Oprigtigt talt, saa har jeg kun meget flygtigt betragtet den smukke Original og er egentlig først bleven opmærksom paa hende den Dag — som sagt — da hun saa elskværdigt og lige som frygtsomt talte til Dem med stum Veltalenhed. Indtil den Tid og Stund har jeg egentlig set paa hende uden at se hende.“ Forundret og alvorlig betragtede Verner ham. „Tilgiv mig, men i Sandhed, jeg ved ikke, hvad jeg skal tænke. Ikke set paa hende, siger De? Og dog, hvor mangen Gang har jeg ikke med disse mine korporlige Øjne set Dem sidde og lorgnere hende, som om De intet i Verden kunde se uden hende.“ Trolle traadte et Skridt tilbage og saa ligeledes forundret og alvorlig paa Verner. Derpaa brast han i Latter og raabte: „Hvad for noget? Jeg! jeg skulde have lorgneret den unge Pige! jeg gamle Nar skulde give mig af med at være Deres Medbejler! Hvor kan sligt falde Dem ind?“ „Men Gud bevares! Hvad i al Verden studerer De da i de Vinduer lige for Konditorens?“ En flygtig Rødme overtrak Trolles blege Kinder, og med en let Slingren med Kroppen, som var ham egen, svarede han: „Er Deres Hjertes Dame det eneste Fruentimmer, som De har set i de omtalte Vinduer?“ „Ja, jeg ved ikke andre, uden .... ja, undertiden sidder hendes Bedstemoder der ogsaa.“ „Nu

vel!" „Men du min Gud! Hende kan det da vel ikke være?" „Hvorfor ikke?" svarede Trolle.

En lille Pause opstod, under hvilken han satte sig ned, og idet han kastede sig tilbage i Sofaen og vendte Øjnene mod Loftet, sagde han til Verner, der med Hænderne paa Ryggen og med en spændt, noget ironisk Mine blev staaende foran ham: „Hør, min unge Ven! Det er tusinde Gange sagt, at Hjertet ikke ældes; og at den Sætning er rigtig, det føler jeg her." Han pegede paa sit Bryst. „Jeg er ikke, og jeg ønskede visselig ikke heller at være ufølsom for kvindelig Elskværdighed. Men derimod tror jeg, at hos et bedre Menneske, hos den, hvis Kærlighed ikke er den blotte Sanselighed, der gælder det Ordsprog: at Lige søger Lige. Det synes mig naturligt, at denne Sympati, som vi kalder Kærlighed, maa trække os til den, om hvem vi kan forestille os, at hun var det Ideal, der fra Ungdommen af havde levet i vort Bryst, den elskede, der troligt var vandret ved vor Side gennem Livet, hvad enten vi nu er saa lykkelige at have ejet en saadan eller ikke. Desuden har enhver Alder sin Skønhed. Det skulde smerte mig, om De, som en Kunstner, ikke — for at bruge Goethes Ord — kunde se gennem det Slør, som Tiden kaster over en skøn Skikkelse. Det burde De kunne; thi ikke blot Digteren, men ogsaa den bildende Kunstner bør have noget af Profeten eller Seeren. Han maa have det, man kalder Dobbeltsyn. Jeg er ikke Kunstner, desværre, men hos mig bevirkes denne Seen af en aldrig uddød Kærlighed, som griber mig ved Synet af et kvindeligt Væsen, netop et saadant som den Kone, om hvem vi taler. Jeg kan aldrig blive ked af at betragte dette Ansigt, over hvis fine Træk en vis Bleghed, et Udtryk af Mathed har bredet ligesom et æterisk Slør. Hvilken høj Ro, hvilken Resignation lyser ikke ud af dette Fysiognomi? Er der ikke noget, der ligesom tyder paa en Overvægt af det aandelige over det legemlige, en — hvorledes skal jeg forklare mig? ligesom Fortynden af det materielle, som gør det aandelige mere synligt? O! naar jeg ser denne Kone sidde saa stille, saa beskedent, med sin snehvide Kappe bunden med et simpelt Baand om det lille Ansigt, naar jeg ser hende fordybet i den Bog, hun læser i, medens de smaa, hvide Hænder hurtigt bevæger Strikkepindene, eller jeg ser hende saa mildt, saa moderligt tale med sin unge Datterdatter, da kan jeg ikke rive mig løs fra dette Syn, og tusinde forglemte Ungdomsfølelser og Erindringer vaagner i min Sjæl og opliver min døde Tilværelse."

Verner smilede og sagde ved sig selv: „Herre Gud! Denne Mand forekommer mig ligesom Don Quixote. Hans Veltalenhed bringer en næsten til at se de Fantasibilleder, der sværer for ham selv."

Da Trolle tav, sagde nu den unge Maler: „Ja, jeg vil ikke disputere med Dem eller nogen for at nedsætte Madame Bergs Værd i allerringeste Maade. Dertil holder jeg selv alt for meget af hende. At en vis Finhed er udbredt over hendes hele Person, at en ædel og forstandig Sjæl udlyser af hendes Ansigt, har jeg ofte bemærket, og det er intet Under. Ogsaa ligner Lise hende langt mere, end hun ligner sin Moder!" „De kender altsaa denne Familie?" „Om jeg kender den? Jeg er beslægtet med den og har fra Barnsben haft Omgang med den. Madame Berg kalder jeg Tante. Min Moder var en Søsterdatter af hendes afdøde Mand, Kaptajn Berg." „Kaptajn Berg! Koffardikaptajn Berg, som førte et Skib, der hed: det gode Haab?" „Ja, jeg erindrer at have hørt, at han i mange Aar skal have ført et Skib af det Navn." „Ih min Gud! saa har jeg meget godt kendt den Mand; jeg har gjort to

Rejser med nam. Den Opdagelse er mig meget velkommen; for den Efterretning skal De ret have Tak!"

Trolle tav og faldt i Tanker. Verner saa spørgende paa ham. Eft r et lille Ophold sagde Trolle, ligesom opvaagnende af sin Grublen: „Men sig mig, naar De er bekendt og endogsaa beslægtet med denne Familie, hvad bevæger Dem da til at sidde hos Konditoren og aftegne denne unge Pige, som De jo bedre kunde betragte i Nærheden? Hvorfor gaar De ikke derover, da De jo dog elsker hende? og hun elsker ogsaa Dem, det har jeg beluret, det ved jeg vist. Bliv ikke vred! Jeg har talt fortroligt med Dem og er Deres sande Ven, det kan De stole paa."

„Ja, det gør jeg virkelig ogsaa, jeg smigrer mig med Deres Venskab og Godhed og vil svare Dem ærligt. For fire Aar siden gjorde jeg en Rejse i Udlandet ved Akademiets Understøttelse og var borte i tre Aar. Jeg var dengang meget ung, og Lise var endnu et Barn. Da jeg for et Aar siden kom hjem og saa min unge Kusine — som jeg kaldte hende — forelskede jeg mig ret alvorligt i hende. Jeg fortav min Kærlighed, men troede dog at vide, at den uskyldige Lise i sit Hjerte gengældte den. Jeg kunde jo nok sige mig selv, at mine Udsigter var maadelige og især langt fra Maalet, og at jeg følgelig burde tie; men jeg vovede at haabe paa Fremtiden, da vi begge er unge; og skønt man ikke taler, er det dog ikke saa let at skjule sit Hjertes sande Tilstand." „Nej!" udbrød Trolle, „det er visselig ikke let." Verner vedblev: „Lises Moder er en underlig Kone. Hun gaar i en evig Ængstelse for den Dag i Morgen, og ligesom hun troede at kunne tilvende sig Forsynets umiddelbare Hjælp og Beskærmelse ved en overspændt Pligtfølelse og Afkald paa al Ro og Nydelse, er hun bleven for eksalteret i Moralen og i sin Strenghed mod, hvad hun kalder ondt, at hun i den Tanke, at jo større Offer man bringer, desto større Belønning har man til gode hos Vorherre, er nær ved at ofre sin Datter ligesom Agamemnon for at faa god Vind. Der er et ungt Menneske, en Jurist, som hedder Mørk, der har faaet sin Gang der i Huset; han har en rig Fader, hvis eneste Søn han er, og dertil forstaar han den Kunst at indsmigre sig hos Fru Derby med moralske Prækener, som, nærmere besete, egentlig kun er Lovtaler over hendes strenge Dyder og hans egne. Dette mig forhadte Menneske frier til Lise gennem Moderen og har uden Tvivl faaet Løfte om Datterens Haand. Jeg tror vist, at det er ham, som har gjort Fruen opmærksom paa min Kærlighed; thi pludselig fik hun det Indfald i sin Moders og Lises Nærværelse at sige til mig: „„Jeg mærker, min gode, at De gør Kur til min Lise. Hun er et Barn og let at besnære. De har ingen Udsigt til at kunne gifte Dem med hende og ernære hende anstændigt; og om De ogsaa kunde det, saa maa jeg ærligt tilstaa Dem, at Deres Vandel ikke er saa uplettet eller Deres Karakter saa moralsk fortræffelig, som jeg fordrer den af min Svigersøn.""" Gud skal vide, hvad hun mente med denne sidste Frase. Forgæves spurgte jeg hende derom, hendes Tale endte med de trøstelige Ord: „„De kan følgelig ikke fortænke mig som Moder i den Begæring, jeg herved gør Dem, om ikke oftere at lade Dem se i mit Hus.""

Trolle udbrød: „Gud bevares! hvilken urimelig Kælling! Men hvad sagde den elskværdige Bedstemoder og det stakkels Pigebarn?" „Det stakkels Pigebarn brast heftigt i Graad og kastede sig i Bedstemoderens Arme, og denne gode Kone var lige saa forstemt som jeg og søgte med Vink og Miner, men imidlertid uden Ord, at bevæge sin Datter til Mildhed. Naturligvis gik jeg straks min Vej, og den Glæde havde en Ende." „Nej,

det forbyde Gud, kære Verner! thi det vil her sige mere, end man almindeligvis tænker sig ved denne Talemaade, thi Glæden, hele Livets Glæde kan let have en Ende ved Tabet af den, man virkelig elsker. O, hvor Forældre dog er strafværdige! De opklækker de stakkels Børn som Landmanden sine Lam og Føl for at kunne sælge dem, naar de bliver store. De lader sig betale for at have givet et Liv, som de ikke har givet af Kærlighed til Barnet, med dets hele Livs Lykke. Ak, hvor jeg hader saadanne Forældre! Men sig mig dog, har De forholdt Dem aldeles passiv siden hin Forvisningsdag?" „Nej, det har jeg just ikke, og det er gaaet Fru Derby, som det for det meste gaar med de heftige Forholdsregler: De fremmer gemenlig det, de vil forhindre. Saaledes har jeg rigtignok ikke talt med Lise, heller ikke skrevet til hende, men tværs over Gaden har vi ved Tegn og Miner forstaaet hinanden; og, hvad vi venteligt ikke saa let havde gjort, om alt var blevet ved det gamle, vi har uden Ord tilstaaet hinanden vor Kærlighed, og jeg anser os for virkelig forlovede." „Nu, Himlen velsigne Deres stumme Pagt! Og det spaar jeg visselig, at De, min unge Ven, og Deres Lise, som ligner sin Bedstemoder, de skal ikke blive opofrede. Nej, det aner mig, at jeg skal være saa lykkelig at forebygge denne Skændighed. For Øjeblikket siger jeg ikke mere." Verner takkede ham hjerteligt, og skønt han ved nærmere Eftertanke ikke troede at kunne bygge særdeles trygt paa Trolles Paafund og Planer, fandt han dog en Trøst i hans ærlige Deltagelse.

Næste Formiddag sad Fru Derby i sin Dagligstue i Samtale med Mørk. Lise sad ved Vinduet med sit Arbejde. Paa den behændigste Maade, som om hun med Tænderne afbed en Traad, holdt hun sit Sytøj op til sit Ansigt, saaledes at det dannede en Skærm mellem hende og dem, som sad inde i Værelset; og bag dette Skjold hilste hun kærligt den fra det modsatte Vindue spejdende Ven, advarede ham forstaaeligt for den Fjende, som lurede i Baghold, besvarede hans Klager og Forsikringer og tilkastede ham et ømt Kys til Afsked; alt sammen saa hurtigt, saa behændigt, at det ikke engang kunde vække mindste Opmærksomhed hos Mørk, skønt han under sin Samtale med Moderen bestandig med mistænksomme Øjne fulgte Datterens Bevægelser; men da hun nu igen med ærbar Mine saa ned paa sit Arbejde, raabte han: „Gud! Jomfru Lise! hvor Deres Kinder med eet er blevne blodrøde! Ser De noget paa Gaden, som sætter Deres Sind i Bevægelse?" Uden at oppebie hendes Svar for han til Vinduet og saa til alle Sider, ogsaa til Konditorens Vindue, men heldigvis uden at opdage den advarede Elsker, der i Tide havde skjult sig bag den føromtalte Jalousi. „Hvad fejler dig, Lise?" spurgte Fruen. „Ak!" svarede Lise fortrædelig, „jeg fejler jo ingenting." Mørk saa vist paa hende og rystede paa Hovedet, men satte sig derpaa hen til Bordet ved Siden af Fruen. Han tog hendes Haand med en sød Mine og sagde: „Min bedste Frue! De ser igen i Dag saa lidende ud. Hvorledes har De det?" „Er Moder syg?" udbrød Lise, idet hun rejste sig og nærmede sig Moderen. „Jeg er ikke vel," svarede Fruen, „jeg har Hovedpine, jeg har ikke kunnet sove i Nat, jeg har saa mange Bekymringer, og naar jeg kommer til at tænke paa dem, saa flygter baade Søvn og Sundhed. Alting har været saa dyrt i Sommer. Alle Moders Penge og mine egne ringe Skillinger for dette Kvartal er opbrugte, og det næste, som skal bruges til de nødvendigste Udgifter, vil ikke forslaa til at skaffe os det Vintertøj, Hatte og deslige, som vi ikke kan undvære, om vi ellers skal komme ud af

en Dør. Hvordan skal det gaa?" „Aa, lille Moder! vi hjælper os nok!" „Ja, det har du nok lært af Bedstemoder at bruge saadanne Talemaader. Du ved ikke, hvad det er at stride med Næringssorger, og Moder har heller ikke prøvet det, jeg har prøvet. Da jeg giftede mig med min salig Mand, da ved Gud, at han lovede mig, at de knappe Kaar, som saa mange maa pines med, de skulde ikke naa vort Hus, og det Løfte holdt han ogsaa i nogle faa Aar; men efter at han havde mistet sin Formue ved sin egen Uforsigtighed, og han oven i Købet blev syg og elendig, saa kan jeg vist tælle de Dage, jeg var fri for at græde, og de Nætter, jeg var fri for at vaage." Lise gik nu tavs hen og satte sig paa sin forrige Plads. Moderen vedblev: „Om jeg har tabt min Sundhed og mit Humør, er det intet Under. Jeg ved, at jeg har arbejdet over min Evne, og det gør jeg endnu; jeg spørger hverken efter Nat eller Dag eller Mathed eller Lyst, men gør min Pligt i det yderste. Og mangen Gang maa jeg oven i Købet høre af Moder, at jeg paa den Maade gør mig Livet surt til ingen Nytte, og hvad som er værre, gør det surt baade for hende og min Datter, men det rører mig ikke. Min Samvittigheds Vidnesbyrd er mig nok og den Tanke, at jeg vel maaske kan haabe bedre Dage af Guds Retfærdighed, som ser, hvordan jeg opofrer mig selv." Mørk udbrød med Begejstring: „O, min fortræffelige Veninde! med Beundring og Glæde har jeg hørt paa Dem. Ja, det er herligt at beskue den Højde af Dyd, hvortil den menneskelige Natur kan komme. Ja, De har visselig Ret til at haabe paa bedre Dage. Gid det maatte blive min misundelsesværdige Lod at bidrage til at forsøde Deres Liv! Jeg har virkelig et Haab om en nærforestaaende Lykke. Dem kan jeg nok betro det. Jeg kan endnu ikke tale tydeligt om min Plan; kun saa meget kan jeg sige, at mit Ønskes Opfyldelse beror paa min Fader. Han er jo sær og bornert som alle gamle Folk; men jeg tænker dog, at naar jeg taler fornuftigt med ham, forestiller ham, at hvad jeg forlanger, er ingen Naade — thi jeg foragter og hader Naade — men en Rettighed, at min Helbred er delikat, at jeg ikke kan taale Ærgrelse, saa skulde man dog tro, at hans ældste Søns Liv og Lykke"....

Hr. Mørk blev afbrudt i sin Tale ved et stærkt Ryk i Klokkestrengen ude paa Trappen. Lise løb ud for at lukke op, og Trolles gamle Tjener i et meget sirligt Livré viste sig uden for Dørtrinnet, som han, ærbødigt bukkende, ikke betraadte; men efter at have spurgt, om ikke Fru Berg boede her, leverede han et paa fint, rosenrødt Papir skrevet Brev til denne Dame og bad om Svar derpaa. Uden for Dagligstuen var en lille Entré, ikke meget større end et stort Skab. Lise bad ham høfligt komme ind i Stuen; han gjorde saa og blev staaende ved Døren, medens hun skyndte sig med Brevet ind i Bedstemoderens Værelse. Fru Derby og Mørk maalte den ubekendte Tjener med Øjnene. Med fornem Mine spurgte Mørk: „Fra hvem er Han?" „Fra Legationsraad Trolle." „Ja saa?" sagde Mørk forundret og hviskede derpaa til Fruen: „Hvor kommer det gamle Afskum til at skrive til Deres Moder?" „Kender De ham?" spurgte Fruen. „Ja, desværre! Jeg siger desværre, thi det er altid slemt at kende det onde." Madame Berg traadte nu ind i Stuen og sagde til Tjeneren: „Hils Deres Herre, og sig, at jeg vil have den Ære at vente ham i Aften Klokken seks."

Da det gamle Sendebud var gaaet, udbrød Mørk: „Hvorledes, Madame Berg! Vil De modtage det Menneske?" Fruen raabte næsten paa samme Tid: „Mørk kender ham og siger, at det er en slet, afskyelig

Mand.“ Bedstemoderen lo: „Hvad kommer det mig ved? Han forlanger at tale med mig om Forretninger. Læs selv,“ tilføjede hun og leverede sin Datter Brevet. Fruen aabnede det og læste højt:

„Højstærede Frue! En gammel Bekendt af salig Kaptajn Berg beder Dem om at forunde ham et Øjebliks Samtale i Anledning af en ubetydelig Pengesag, som han hændelsesvis har erfaret at være forglemt og uafgjort. Ærbødigst Ferdinand Trolle.“

„Naa, du gode Gud!“ raabte Fruen næsten grædende, „har det ikke nok anet mig, at noget sørgeligt stod for Døren! I dette Øjeblik, da vi er i den største Forlegenhed for Penge, kommer der oven i Købet en Kreditor ansættende med en gammel Fordring!“ Madame Berg svarede roligt: „Hvem siger, at det er en Kreditor? Det forstaar sig, det lader jo rigtignok til, at det er noget saadant, men man kan vel tale sig til Rette med Manden. I alt Fald, hvor intet er — siger man jo — har Kejseren forloret sin Ret.“ „Nej!“ udbrød Mørk, „af den Karl kan der vist ikke ventes noget godt; men her gælder det at forstaa sin Jura, og saa har De da mig, Gud ske Lov! De skulde ikke selv tale med ham. Send De mig til ham! Jeg skal med Glæde dreje ham en Næse.“ „Nej, De skal have Tak, jeg vil nok selv høre, hvad han vil mig.“ „Men det er en gammel fæl en, en Libertin af første Skuffe, en gruelig Forfører!“ „Aa, mig bryder han sig vel i alt Fald ikke om at forføre,“ svarede Bedstemoderen leende og forlod Værelset. „Deres Moder er ordentlig letsindig,“ sagde Mørk, „det er nu Tonen fra det forrige Sekulum! Det duer ikke, at Folk er yngre end deres Aar; men saadanne er de alle, som sagt, fra den fordærvede Tid.“

Efter at have gjort det bedst mulige Toilette indfandt Trolle sig punktligt til den bestemte Time. Meget dybt og med den føromtalte Slingren med Kroppen bukkede han for Lise, som lukkede op for ham, dernæst for Fruen, som sad i Værelset, og fulgte den unge Pige ind til Madame Berg, der ventede ham i sit eget Værelse. I Døren bukkede han igen med et forbindtligt Udtryk for Lise, der, ganske forundret over hans megen Høflighed, nejede for ham og derpaa lod ham ene med hendes Bedstemoder, der havde rejst sig og bød ham en Plads i sin Sofa. Da han efter de ærbødigste Hilsener havde indtaget denne, løftede han sine Øjne op paa den Dame, der sad ved hans Side, og betragtede hende et Øjeblik tavs. Han sukkede og for med Haanden over sit Ansigt. Det var, som om han havde glemt, hvad han vilde sige. Han fattede sig imidlertid og sagde: „Med Rette føler jeg mig undseelig ved at frembringe mit Ærinde, der vidner om en strafværdig Skødesløshed fra min Side. Jeg har for mange Aar siden været saa lykkelig to Gange at gaa som Passager med Skibet det gode Haab, som blev ført af den gode, brave Kaptajn Berg. Paa den sidste af disse Ture anløb vi London, hvor jeg vilde forlade Skibet for at opholde mig en Tid i England. En Bankier, til hvem jeg havde Kreditiv, var netop bortrejst, og jeg blev derved sat i en øjeblikkelig Pengeforlegenhed. Kaptajnen var derfor saa god at laane mig hundrede Rigsdaler. Da jeg faa Dage efter vilde bringe ham Pengene, havde han allerede forladt London. Han havde vist mig denne Tjeneste en Dag, da han havde meget travlt, og gav mig ikke Tid til at skrive et Bevis for det modtagne. Desuden sagde han, at det hastede ingenlunde med Betalingen. Da jeg igen kom hjem til København, søgte jeg ham; men han var atter gaaet til Søs, og man sagde mig, at ogsaa hans Frue var bortrejst, og siden... ja, jeg ved ikke at forklare, hvorledes det er gaaet til, at jeg har kunnet forglemme denne min Gæld, men først for

et Par Dage siden har jeg i en gammel Annotationsbog fundet den optegnet; og overmaade vred paa mig selv opfylder jeg herved min forsømte Pligt og beder ydmygst om Deres Tilgivelse."

Under denne Replik havde Trolle fremtaget sin Tegnebog og udtaget en i fint hvidt Papir sirligt indlagt splinterny Hundreddalerseddel, som han nu rakte Madame Berg, der tøvede lidt med at modtage den. „Det er besynderligt," sagde hun, „salig Berg var saa overmaade nøjagtig i Pengesager, men med intet Ord har han nogen Sinde nævnet denne Sag for mig eller nogen, saa vidt jeg ved." „Ak, min Frue! saa meget mere maa jeg føle mig beskæmmet ved hans Godhed."

Madame Berg tænkte nu som saa: „Hvad skulde vel bevæge et Menneske, jeg aldrig har set, til at bringe mig hundrede Daler, dersom de ikke tilkom mig med Rette? Det er da ikke paa den Maade, Folk plejer at bedrage hinanden."

Hun modtog altsaa Pengene med Tak og indlod sig forbindtligt med den gamle Ven af hendes afdøde Mand, om hvem Samtalen nu drejede sig og forlængedes til begge Parters Fornøjelse. Trolle fortalte adskillige smaa Begivenheder fra de omtalte to Sørejser og nævnede blandt andet, at en af Passagererne, som gav sig af med at tegne, havde afbildet Skibet med Kaptajnen staaende i Forstavnen, Styrmanden og flere af dem, som var om Bord, og at denne særdeles vellykkede Tegning var endnu i hans Hænder. Madame Berg havde elsket sin Mand overordentlig højt, hans Skib det gode Haab, paa hvilket hun selv havde sejlet med ham, havde været hende som en dyrebar Ven og var nu i hendes Sind den gode Erindring om hendes allerbedste Dage. Med stor Interesse og synlig Bevægelse lyttede hun derfor til Trolles Ord, og han, som bemærkede dette, greb denne Lejlighed til at bede om Tilladelse til at komme igen en af Dagene og ikke blot bringe Tegningen, men have den Ære af forære hende den, en Gunst, som hun af de ovenanførte Grunde med Fornøjelse tilsagde ham; og saaledes endtes dette første Møde til største Tilfredshed for de paagældende.

For en Kone, der allerede havde gjort adskillige Skridt ind i de halvtredsindstyve Aar, var Madame Berg virkelig en ualmindelig behagelig Person. Umiskendelige Træk af fordums Skønhed og en vis fordringsløs Smagfuldhed og Nethed i hendes Dragt og hele Omgivelse, forenet med en Finhed i Omgang, der vidnede om Dannelse og indre Værd, gjorde hende til et kært Møde selv for den, der ikke forstod at vurdere hendes Fortrin. Hun havde i sin Barndom faaet en omhyggelig Opdragelse og siden uddannet sine Evner i et indholdsrigt Liv, til hvilket hun havde haft Lejlighed ved meget at færdes i Verden og mellem Mennesker, eftersom hun i mange Aar havde fulgt sin Mand paa en Del af hans Rejser og levet med ham paa fremmede Steder, hvor hendes tiltrækkende Personlighed havde gjort hende søgt og indført i mange forskellige Selskabskredse. Det var saaledes intet Under, at Trolle, der allerede i sit eksalterede Hoved havde udkastet sig denne Dames Billede med de fordelagtigste Farver, fandt i hendes Nærhed, at hun endnu overgik hans Forventning, hvilket han ogsaa samme Aften ytrede for Verner, inderlig frydende sig over sin vel opfundne List med den opdigtede Gæld, hvormed han efter sin Mening for Spotpris havde tilkøbt sig Adgang til dette Hus. Den unge Maler sagde ved sig selv: „Herre Gud! Saadanne dristige Foretagender vilde nu aldrig falde mig ind at forsøge; men det forstaar sig, jeg har heller ikke det Hjælpemiddel, som denne Mand ejer. „Geld giebt Muth", det er et sandt Ord! Det ser man her." Imidlertid glæ-

dede han sig ved den Tanke, at der ved Trolles Komme i Fru Derbys Hus var aabnet et Slags Kommunikation mellem ham og hans Lise.

Fru Derby, der ifølge Mørks Ytringer ansaa Trolle for et Slags grumt Rovdyr, der gik om og søgte, hvem han kunde opsluge, var, medens den frygtede Person var inde hos hendes Moder, gaaet op og ned ad Gulvet, inderlig utaalmodig over den lange Samtale, hvoraf hun spaaede sig lutter Ulykke og fordoblet Pengesorg. Forgæves søgte Lise at berolige hende og sagde i sin Uskyldighed: at den fremmede var en galant, smuk gammel Mand; en Udladelse, som hendes Moder tog hende meget ilde op og spurgte, om hun allerede gav sig af med at finde Behag i Galanteri og foretrak et glat og falsk Væsen for den ærlige Ligefremhed.

Endelig kom da den frygtede Gæst, fulgt af Madame Berg, der med megen Artighed præsenterede ham sin Datter og Datterdatter og, henvendende sig til den første, tilføjede: „Legationsraaden er en gammel Ven af din salig Fader, og han har haft den Godhed at love, at han oftere vil unde vort lille Hus sin Nærværelse.“ — Fruen var færdig at synke til Jorden over sin Moders ubegribelige Daarlighed; hun nejede tavs og mut for Trolle, der med særdeles Ærbødighed tog Afsked med Damerne og gik, fulgt til Døre af den høflige Bedstemoder. Lise havde ogsaa rejst sig, men vovede ikke, af Frygt for Moderen at løfte sine Øjne op paa den fremmede, der med inderlig Velvillie betragtede og hilste hende.

Han var næppe ude af Døren, førend Fruen udbrød i en Strøm af Bebrejdelser mod sin Moder for den venlige Modtagelse og Indbydelse, der var bleven den fremmede til Del, og endte med at sige: „Og fortæl mig nu rent ud, hvad Ulykke han videre har bragt os. Hvordan fik du den Pengesag arrangeret med ham?“ „Jo, det gik temmelig godt. I vor Ulykke faar vi at finde os, som vi kan.“ Efter disse Ord henvendte Bedstemoderen sig til Lise, tog Hundreddalersedlen og leverede hende den, idet hun sagde: „Bed vor Pige gaa over til Konditorens for at faa denne Seddel byttet, og tag derpaa tredive Rigsdaler af, som jeg forærer dig til den Hat og de øvrige smaa Ønsker, som jeg ved, at min flittige og nøjsomme Lise længe har næret.“ Med Kinder blussende af Glæde kastede den unge Pige sig om Bedstemoderens Hals, og Madame Berg fortalte nu sine forundrede Tilhørerinder, hvad der var foregaaet mellem hende og den formentlige Kreditor. „Men du min Gud!“ raabte Fruen, „der maa jo dog være noget ærligt og retskaffent ved den Mand.“ Og den uventede og i rette Øjeblik arriverede Lykke, som han havde bragt i Huset, talte med eet hundrede gode Grunde for ham til Trods for alt det onde, som Mørk om Formiddagen havde tillagt ham. Og da nu Trolle faa Dage efter bragte den belovede Tegning, blev han indbudet til at blive og drikke Te med Familien. Hans Samtale og Væsen behagede i høj Grad, han blev anmodet om oftere at tage til Takke, og saaledes var da Trolle indført som Husven i Fru Derbys Hus.

I de samme Dage, som dette tildrog sig, havde Verner netop fuldendt Trolles Portræt; og inden han besørgede det indsat i Rammen, kom den gamle Herre efter Malerens Ønske op til ham for at bese det og gøre sine Bemærkninger, om der var noget, han ønskede forandret. Trolle var henrykt over sit Billede og havde Grund dertil, thi dette Portræt var et sandt Kunstværk, opfattet og udført med Geni og Kærlighed. Det var en vel idealiseret, men dog levende og tro Afspejling af Originalens hele Væsen. Noget harmonisk var fremherskende i det hele. Den gamle Mand i sin sirlige Dragt fra en forsvunden Tid, og hvis ud-

tryksfulde Træk ogsaa vidnede om en forsvunden Skønhed, om forsvundne, men ikke indholdsløse Dage, sad i en Lænestol med den ene Arm lænet i Karmen af et Vindue, gennem hvilket man saa Toppen af et blomstrende Kastanietræ. Den anden Haand hvilede venligt paa Hovedet af hans Hund, der med Forbenene havde rejst sig mod hans Knæ. Hele Omgivelsen, paa Træets vaarlige Blomstren nær, var ganske saaledes, som den i Virkeligheden fandtes i hans føromtalte Værelse; men dog var der noget ligesom idealiseret i enhver af disse Details. Efter at Trolle i varme Udtryk havde takket Kunstneren, blev han tavs og tankefuld staaende for Maleriet. Endelig sagde han med bevæget Stemme: „Jeg bliver hel underlig til Mode ved at staa og betragte dette Billede. Jeg kan selv se, at det er mig, og det forekommer mig, som om jeg stod uden for dette mit jordiske Væsen og betragtede mig selv. Og da ser jeg paa den gamle Ferdinand Trolle med en sand Medynk. Betydningsfuldt synes mig alt i dette skønne Kunstværk. I dette Fysiognomi viser sig noget, der tyder paa en skøn Tanke af den skabende Natur, sørgeligt tilintetgjort af et forfejlet Liv. Med den højre Haand støtter den stakkels Pebersvend sig paa sin Hund som Symbol paa den Troskab, der aldrig forlod hans Hjerte, men Hovedet vender han dog til den modsatte Side, til de for Vinden svævende Toppe af det vilde Kastanietræ, der med sine yppige og skønne, men ufrugtbare Blomster synes at vinke ham.“ De tav begge nogle Øjeblikke. Derpaa vendte Trolle sig fra Maleriet, satte sig ned og sagde derpaa smilende til Verner: „Jeg er for Resten kommen i et andet Ærinde foruden det at beundre Deres Arbejde; men de Betragtninger, jeg nu, næsten mig selv ubevidst, har ytret, kan godt tjene som Indledning til, hvad jeg har at afhandle. Sig, kære Verner: Ved De, hvad det er at føle sig ene? at savne et menneskeligt Væsen, som vil modtage, for ikke engang at sige gengælde vor Kærlighed? Ved De, hvad det er at længes?“ „Om jeg ved det? Ak, kære Hr. Trolle! De kender mit Forhold til Lise, og desuden, betænk, at jeg siden mit sekstende Aar ikke har ejet noget Menneske, der tilhørte mig, eller hvem min Tilværelse var vigtig.“ „Gud ske Lov! Hvad De siger, kommer mit Ønske i Møde. Den korte Tid, hvori jeg har nydt Deres Omgang, har allerede saaledes vænnet mig til Deres Nærværelse, at jeg ikke længere kan leve i mit ensomme Hjem uden at savne Dem ubeskriveligt. Jeg kan ikke længere sidde mellem fremmede, mig som oftest byrdefulde Naboer ved Middagsbordet paa Restaurationen, hvor jeg flere Gange nød Deres Selskab. Jeg trænger til en ung Ven, til hvis Livs Behageligheder jeg kunde stræbe at bidrage; jeg trænger til den Illusion, at der er een, for hvem min Tilværelse er et Gode.“ „O, kære Hr. Trolle!“ udbrød Verner rørt og greb hans Haand. „Lad mig tale ud, kære unge Ven! Tag mod et Forslag, jeg vil gøre Dem! Jeg har mange Værelser, hvoraf flere staar ubenyttede, flyt hen til mig, og lev med mig. Forstaa mig vel! jeg vil ikke genere Dem, saa lidt som jeg selv er vant til at lade mig genere. Vi arbejder hver i sit Lukaf, naar vi vil det; vi gaar hver sine Veje; men vi samles daglig paa en eller anden Time, som det konvenerer os; De er hver Middag min Gæst paa Restaurationen og tillader mig at besørge vore fælles huslige Fornødenheder, hvorimod jeg forbeholder mig den Gengæld, at De aldrig falder paa den Tanke, at De er mig Taknemlighed skyldig, da det, jeg gør, kun sker for at fremme min egen Lykke og Tilfredshed.“

Dette vennehulde Tilbud, gjort med saa stor Delikatesse, med saa umis-

kendeligt Udtryk af en ærlig Hengivenhed, bevægede i høj Grad den unge Mand. Med kærlig Ærbødighed greb han Trolles Hænder og takkede ham, idet han tilføjede: „Da min stakkels Fader følte, at Døden nærmede sig, var han saa bekymret for min Skyld. Gud tilskikke dig en anden Fader! sagde han, og denne hans sidste Bøn er hørt. I Dem finder jeg en Fader, og i Sandhed, jeg skal være Dem en Søn."

Paa samme Dag drog den unge Kunstner og hans Værk ind i Trolles Bolig og indtog hver den for dem bestemte Plads. Verner forefandt to venlige Værelser og desuden eet, fuldkommen skikket og indrettet til Atelier. Den gamle Ven havde gjort sig en Glæde af at lade alt indrette bekvemt og paa sin Maade prægtigt for den velkomne Gæst. Smukke Kobberstykker prydede Væggene, Møbler og Tilbehør var alt sammen Pragtstykker fra det forrige Aarhundrede. De lignede deres Ejer, de var med Omhyggelighed opbevarede som Minder om en forsvunden Tids Luksus og Rigdom. Verner havde omtrent i sin hele Levetid kun med Anstrengelse formaaet at forskaffe sig det højst nødvendige. Det sorgfrie Liv, den Overflødighed, hvoraf han nu pludselig saa sig omgiven, var ham en lige saa ny som lykkelig Tilstand; men hvad der endnu gjorde ham lykkeligere, var den Kærlighed, der i dette fredelige Hjem fra alle Sider straalede ham i Møde, lige fra den faderlige Ven, gennem den gamle Tjener og Pige ned til de umælende Dyr. Det gamle Ungkarlshus var lige saa stille som overordentlig propert og i alle Maader akkurat og punktligt. Kun sjældent kom et Par af Trolles gamle Venner til Besøg hos ham. Hver Formiddag gik han ud, men var paa Klokkeslettet at træffe paa den samme Restauration, hvor han altid spiste, og hvor Verner næsten aldrig forsømte at møde ham. Aftenen, saa han gerne, at hans unge Ven tilbragte med ham, og da denne desuden havde meget faa Forbindelser, føjede han ham ogsaa heri, medens Trolle paa sin Side gjorde, hvad han kunde, for at gøre disse Aftener behagelige, gik jævnlig tilligemed ham i Teatret og søgte enhver Anledning til at fornøje ham.

Lidt efter lidt blev Trolle sjældnere hjemme om Aftenen, og ved sin Hjemkomst sagde han til den ventende Verner, at han havde tilbragt en lyksalig Aften ved Madame Bergs Side i Fru Derbys Hus. Den unge Maler glædede sig da ved at høre fra sin Lise, men han maatte sukke dybt, hver Gang han erfarede, at Trolle gik hen til dette hans forjættede Land, uden at han selv turde følge med ham.

Imidlertid havde den gamle Elsker i Fru Derbys Hus vidst at indsmigre sig med en Smidighed, som gjorde hans fordums diplomatiske Studium al Ære. Fuld af Opmærksomheder, ødslende med Foræringer, havde han saa godt forstaaet, hvad han turde byde enhver især, at han aldrig havde givet mindste Forargelse, og Husets tre Fruentimmer nærede desuden hver paa sin Side en hemmelig Spekulation og deres egne Tanker i Henseende til ham. Madame Berg forundrede sig vel mangen Gang over den til Courtoisie grænsende Artighed, han viste mod hende, men skrev hans partiske Godhed for hende paa det Venskabs Regning, som hun troede der havde været mellem hendes Mand og ham, noget, hvorfor hun paa sin Side følte Velvillie for ham. Dernæst haabede hun ved Lejlighed at kunne bevæge ham til at anvende den Indflydelse, han havde vundet i Huset, til i Forening med hende at befri hendes kære Lise fra den befrygtede Forbindelse med Mørk. Fru Derby spekulerede paa Muligheden af ved fortsat venskabelig Omgang med den gamle rige Mand, som var uden Kone og Børn,

at blive betænkt i hans Testament og derved en Gang for alle befriet fra sine Ængstelser for den Dag i Morgen. Lise, der havde erfaret, at hendes Elsker var optagen som Søn i hans Hus, betragtede Trolle som en god Genius, uden at tale om, at han stod fjendtligt lige overfor den forhadte Mørk, og naar denne, som jævnligt hændte, traf ham der i Huset, begyndte han straks med Drillerier og Spydigheder, hvilke Trolle besvarede med en Vittighed, en Koldblodighed og aandelig Overlegenhed, der henrykkede Lise, fornøjede Madame Berg, forvirrede Fru Derby og bragte Mørk til Fortvivlelse. Under fire Øjne med Fruen beklagede denne sig bittert og sagde flere Gange: „Naar jeg dog bare kunde overbevise Dem om, hvad det er for et Menneske, som De der har indført i Deres Hus! Dersom De bare vidste, hvad jeg ved om ham!“ En Gang tilføjede han: „En af mine Venner har i Udlandet taget Afskrift af et Manuskript, som en Mand har laant ham. Det indeholder en Historie om den gode Hr. Trolle. Dersom den var bekendt, vilde ethvert honnet Fruentimmer vende ham Ryggen. Jeg har skrevet til min Ven, som er bosat i Lolland, for at formaa ham til at laane mig Manuskriptet, men han har nægtet mig det og foregivet, at han ikke kunde finde det. Det er bestemt kun en Udflugt, og det skal ikke komme mig an paa selv at rejse til Lolland for at faa det og derved, som jeg haaber, rense Deres tilforn ustraffelige Hus fra at være et Tilflugtssted for Strid og Bitterhed og de sletteste Sæder.“ Disse Taler af hendes Yndlings Mund opfyldte Fru Derby med stor Ængstelse og Raadvildhed. Saaledes gik flere Maaneder hen.

Trolles gamle Tjener, den ærlige Thomas, havde fattet en inderlig Godhed for den unge Maler. Naar denne sad for sit Staffeli, hvilket gerne var Tilfældet hver Morgen, gav Thomas sig ofte Ærinde ind til ham for at se Arbejdet vokse under hans Haand, hvilket forekom ham som en sand Trolddom. Baade ved denne Lejlighed og om Aftenen, naar Verner var ene hjemme, og Thomas opvartede ham ved Tebordet, vilde denne gerne fremføre et lille Ord og nyde den Vederkvægelse i ham at finde en villig Tilhører af de smaa fortrolige Meddelelser og Historier, som det interesserede ham særdeles at fortælle. Den gamle Mands Godmodighed, hans store Opmærksomhed for Verner og desuden den Interesse, som denne selv fandt i Beretningerne, hvilke næsten bestandig drejede sig om den i mangen Henseende gaadefulde Trolle, forvoldte, at han som oftest villigt deltog i disse Samtaler. Den gamle Thomas var sin Herre hengiven med Liv og Sjæl og aldrig gladere, end naar han kunde udbrede sig i Lovtaler over hans ædle Karakter, hans menneskelige Hjerte. „En Bog i tredive tykke Bind vilde ikke forslaa,“ sagde han en Gang, „om man vilde optegne alle de ulykkelige Mennesker, som han har reddet fra Elendighed, alle de fattige, som han har sendt mig til med Hjælp; thi for det meste sender han m i g og forbyder mig at nævne hans Navn; thi han gør det gode for Guds Skyld, ikke for Verdens Ros, og derfor vil Gud vist ogsaa velsigne ham her og hisset og tilgive ham, hvad der af smaa menneskelige Skrøbeligheder kan hænge ved ham, thi Herre Gud! intet Menneske er rent for Synd, og vi falder alle i mange Stykker.“ I Samtalens Gang sagde han videre: „Ser De, kære Hr. Verner! Min Herre har kun haft en eneste Svaghed, og den, siger man, — og det tror jeg vist ogsaa — følger gemenlig med et meget blødt og godt Hjerte. Det er de slemme Fruentimmer! dem har han holdt alt for meget af. I yngre

Dage — for nu om Stunder tror jeg dog ikke — men som sagt, i yngre Dage — havde han jo mange Historier, som i det hele gik ud over ham selv, thi de Kvindfolk de er listige som Slanger, det kan De rigtig tro; og om det ogsaa lader til, at de er forlibte i et Menneske, saa tænker de dog ikke reelt og trofast imod ham. Saadan en Historie kan jeg for Resten takke for min Lykke, at jeg er kommen i Hr. Trolles Tjeneste, den tænker jeg paa med Glæde, og den fik ogsaa en ganske god Ende. Den skal jeg fortælle Dem.

Min Fader har jeg aldrig kendt. Min Moder var en fattig Enke og ernærede sig med Spind og Strikning. Jeg var i Lære hos en Skomager. Det havde min Fader ogsaa været. Vi boede i Ebeltoft, hvor jeg er født. Min Moder var fra Holsten og havde en rig Broder, der havde sat sig ned som Lærredshandler i Kiel. Da jeg kunde være en sytten, atten Aar, kom der et Brev fra denne min Morbroder, som skrev, at da han søgte om et ungt Menneske til Hjælp i sin Handel, en, som kunde læse, skrive, regne og staa i Butikken, og som var tro og skikkelig, saa vilde han gøre vel imod mig og antage mig til denne Post og sørge for mig i alle Maader. Vi blev meget glade, baade jeg og min salig Moder, og jeg rejste straks til Kiel. Men du gode Gud! jeg kan da rigtignok sige, at jeg kom af Skærsilden i Helvede, for et urimeligere Menneske end min tyske Morbroder har jeg aldrig kendt. Han var af de hellige; men Gud bedre det, for hellig han var! Han tænkte saamænd mindre paa Gud end paa Mammon; at skrabe Penge sammen og gøre sig til af sin Rigdom, det var al hans Bedrift i denne Verden. Mig fattige Dreng behandlede han, især i Begyndelsen, som jeg kunde være en Hund; men da jeg, Gud ske Lov, dog var munter og flink og paapasselig og ogsaa snart lærte at tyskes, som jeg hidtil ikke godt havde forstaaet, saa fik han snart Nytte af mig, og da han ikke gerne vilde miste mig, holdt han sig efterhaanden dog lidt mere i Skindet. Han havde en eneste Datter paa min Alder, hun hed Elsbeth, og det var et dejligt Barn....“

„Og,“ sagde Verner, afbrydende, „Thomas og Elsbeth blev vel snart et Par elskende?“

„Ak nej, Hr. Verner! nej, langt fra! Naar man som jeg har sine syv Dage i Ugen med Slid og Fortræd, saa har man andet at tænke paa end Forlibelse. Man kan ikke engang forlibe sig, om man aldrig saa gerne vilde. Og hvad Elsbeth angik, saa havde hun en hemmelig Kæreste, en meget dygtig og skikkelig Snedkersvend, som hed Otto Kurz. Han havde friet til hende, men faaet en Kurv af Faderen, fordi han ikke endnu var Mester og ikke ejede Penge til at udrede Udgifterne for at blive det. Dette betroede Elsbeth mig selv; thi naar Faderen gik ud om Aftenen, tog Elsbeth sit Arbejde og satte sig ud i Butikken hos mig, og vi trøstede os da med at klage vor Nød for hinanden. Hun fortalte mig med grædende Taarer, at hendes Fader havde forlovet hende med en aldrende Christiansfelder, som sagde, at Vorherre selv havde befalet ham at fri til hende. Hun derimod sagde, at hun vilde hellere dø end krybe i den Christansfelder Konehue og følge det langfrakkede, langnæsede Heldøre til hans utaalelige Hjemstavn. Pigen havde i Grunden et lystigt Sind og græmmede sig over, at Faderen forbød hende alle de Fornøjelser, som Ungdommen holder af.

En Gang, Dagen før Pinseaften, sagde Morbroder til mig, at da Butikken nu i Helligdagene skulde luk-

kes, befalede han mig næste Dag at følge Elsbeth over til Neumühlen til nogle Slægtninge, hvor hun skulde blive til anden Helligdag. Jeg skulde ogsaa blive der, sagde han, og følge hende hjem igen; det var Sommerdage, saa jeg kunde vel faa et Natteleje i en Lade eller paa et Høloft; og for Resten forærte han mig fire Skilling kurant til videre Fortæring og Forlystelse med Formaning om ikke at øde dem. Elsbeth fik otte Skilling til at bestride Farten over Fjorden frem og tilbage. Vi var næppe ude af Huset, før den lystige Pige tog mig under Armen og med hjertelig Latter hviskede til mig: „Sørg du ikke hverken for Penge eller Fornøjelser, jeg skal nok forsyne os med begge Dele!“ Siden sagde hun: „Du ved nok, at jeg forestaar den lille Handel med Traad og Uldgarn, og jeg maatte ikke være min Faders Datter, om jeg ikke passede at tage mine Procent af Indtægten; og vi vil heller ikke være saadanne Narre at sidde og kukkelure hos den kedsommelige Familie, vi skal besøge. Det er tidsnok, naar vi kommer til Sengetid. I Eftermiddag vil vi spadsere og spise til Aften paa et smukt Sted, og i Morgen Aften vil vi gaa til Dans i Dorfgarten; der er Fugleskydning og Bal, og Otto kommer der ogsaa. Den fattige Dreng, som gaar om med Traad, bringer tidt saadant et lille Bud imellem os.“ Jeg var noget frygtsom for at deltage i disse dristige Planer og forestillede hende, at Morbroder kunde faa det at vide, men hun satte Mod i mig og sagde: „Er vi en Gang slupne ud af Buret, saa vil vi ogsaa flyve.“

Under denne Samtale var vi komne til Baaden, som skulde føre os over Fjorden. Der sad en ung, smuk og prægtigt klædt Herre ved Vandet. Han blev ganske ligesom slagen ved Synet af den kønne Pige; han rejste sig og sagde til Færgekarlen, at han vilde ogsaa over til Neumühlen. I Baaden satte han sig uden Omstændigheder ved Siden af Elsbeth og talte meget galant til hende. Hun svarede ham ogsaa meget frit og belevent. De kom snart i Passiar med hinanden, som om de var gamle Bekendte, og jeg forundrede mig over Elsbeths Kækhed og tænkte ved mig selv: Gud skal vide, om Otto dog kunde lide dette, hvis han saa det. Da vi kom i Land, gik vi først en Spadseretur, og den fremmede Herre fulgte med os, og da det led mod Aften, gik vi ind i Ellerbeck til nogle Folk, som Elsbeth kendte. De dækkede op for os i en Have, hvor vi spiste og drak Vin, og den fremmede Herre var Elsbeths Gæst saavel som jeg. Hun betalte for os alle tre. Derpaa tog han fra Ellerbeck over til Kiel, og vi andre gik til Neumühlen, hvor de Folk, vi skulde besøge, tog artigt imod os og gav ogsaa mig et godt Kammer til Natteleje.

Se, den fremmede Herre det var nu ingen anden end min gode, kære Hr. Trolle; og det er rigtignok underligt, men jeg sværger Dem til, Hr. Verner, det var mig allerede den Aften, som om mit Hjerte rørte sig i mit Bryst, naar han saadan venligt og uden al Stolthed talte til mig, og da han klinkede med mig ved Bordet, saa fik jeg ligesom en Anelse .... jeg kan ikke beskrive det, og da jeg blev ene med Elsbeth og vilde ligesom formane hende, fordi hun saadan havde været saa fidel med en fremmed, fornem Herre, saa maatte jeg straks tie stille, da hun svarede: „Herre Jesus! hvor kan man andet end være det dejlige Menneske god? Har du vel nogen Sinde set saadan en uforlignelig Kavaler?“

Næste Dag, som var første Pinsedag, sagde Elsbeth til sine Husfolk, at hun skulde gaa til Dorfgarten, hvor der boede en fornem Frue, som hun skulde tale med om noget Traad og Garn, som denne havde be-

stilt hos hende. Vi gik da i god Tid, og omtrent paa Halvvejen mødte vi Otto, som efter Aftale med sin Kæreste gik og ventede paa os paa et aftalt Sted. De stakkels unge Folks Glæde over at se hinanden frit og deres Bedrøvelse ved at tale om Christiansfelderen var saa rørende, at de græd, og jeg græd med dem. Da vi kom til Ballet i Dorfgarten, var allerede Hr. Trolle der, og det slog mig rigtignok, thi jeg kunde vel begribe, at det var for Elsbeths Skyld, da hun havde sagt den forrige Aften, at hun kom paa Ballet. Han gik straks hen til Elsbeth og bød hende op til Dans, og hun slap paa Timen Otto og dansede med Herren, der smiskede for hende, alt det han kunde, og stakkels Otto blev noget lang i Ansigtet ved at se paa dette Syn; men han fandt sig dog taalmodigt deri og nænnede ikke at sige noget ondt til hende derfor. Siden dansede hun med Otto og ogsaa med andre, men da jeg ikke forstod at danse, men sad i en Krog og saa til, saa kom Hr. Trolle og var saa artig at sætte sig hos mig for at tale med mig; men det var sagtens ikke for min Skyld, men for at udspørge mig om Elsbeth. Jeg har aldrig i mine Dage kunnet lyve for ham, og heller ikke kunde jeg det den Aften. Jeg fortalte ham alt, hvad jeg vidste, undtagen den Sag med Otto, thi den havde Elsbeth betroet mig. Men Forlovelsen med Christiansfelderen lod til ret at gaa ham til Hjerte, og han svor paa, at det skulde blive til Løgn. Han dansede da igen med Elsbeth, ikke een, men flere Gange, og da vi gik fra Ballet, fulgte han med os. Stakkels Otto gik paa den ene Side af sin Kæreste og Hr. Trolle paa den anden, og jeg sjokkede bagefter og forundrede mig over, at Pigebarnet talte meget mere med den fremmede Herre end med sin gode Otto, som hun saa sjældent kunde komme til at tale med. I Ellerbeck havde Otto bestilt sig en Baad, og da han gik i den, spurgte han Hr. Trolle, om han ikke ogsaa skulde over til Kiel og vilde følge med; men han svarede Nej, han havde et Logis i Neumühlen. Nu bød han Elsbeth Armen og talte ganske sagte med hende, saa jeg, som gik bagefter, ikke kunde høre, hvad de sagde. Da vi kom hjem, fortalte Elsbeth Folkene i Huset en lang Historie om, hvorfor vi kom saa silde. Der var ikke et sandt Ord i den, men det lød saa troværdigt og gik saa flinkt, som det stod prentet. Da vi næste Eftermiddag skulde sejle hjem igen, sad Hr. Trolle allerede i Baaden, og da to af Slægtningene i Neumühlen fulgte os ned til Vandet, saa lod han og Elsbeth som de slet ikke kendte hinanden; men aldrig saa snart havde vi stødt fra Land, førend han satte sig hen til hende og hviskede med hende ligesom Aftenen i Forvejen, og det var, ligesom jeg var rent borte og tilovers. Han fulgte hende næsten lige til vor Gadedør, saa forlod han os da endelig. Jeg knurrede lidt paa Elsbeth for hendes frie Opførsel; men hun lo mig ud, og derved blev det.

Jeg hørte eller saa intet mere til den fremmede Herre, og den Sag var saa godt som glemt; men en fjorten Dages Tid efter, som jeg sidder en Aftenstund og skal opgøre nogle Regninger, kommer Morbroder pludselig hjem, efter at han nylig var gaaet ud. Han farer ind til mig i Butikken og sager: „Hvad er det for Historier, I har for her hjemme? Jeg sad i min gode Ro, som jeg plejer, hos et Par af mine gode Venner, da en kommer og fortæller mig, at Elsbeth hver Aften, naar jeg er ude, har Stævnemøde med en lang Karl nede i Haven. Det er Snedkersvenden, det sværger jeg paa, og du er i Ledtog med dem.“ Og herpaa udbrød han da i Skældsord og Trusler mod mig og forlangte Havedørsnøglen, der ikke var til at finde og ikke stak i Laasen paa den tillukte Dør. Han befalede mig straks at føl-

ge ham derned og tage et Brækjern med for at bryde Laasen op. Men dette gjordes ikke nødigt, thi saa snart vi nærmede os, aabnede Elsbeth selv Døren og kom os i Møde med en Mand i en lang, mørk Frakke og en bred Hat. Tænk Dem, hvordan jeg blev til Mode! jeg kendte straks Hr. Trolle, saa underligt udstafferet som han end var. Det var en Midsommeraften og endnu temmelig lyst. Elsbeth sagde: „Det er en Mand fra Christiansfeld, hvilket Fader nok kan se paa ham. Han er kommen for at hilse fra min Kæreste.“ Morbroder tog nu fat paa Hr. Trolle og spurgte om hans Navn og Haandtering, og Hr. Trolle svarede, saa vidt mig syntes, meget rask og troværdigt. Han skyndte sig bort, men maatte love at komme igen næste Dag. Morbroder var en hul Karl, han troede ikke Freden, og saa snart han havde fulgt den fremmede ud af Huset, tog han Elsbeth ved Armen og stødte hende ind i hendes Kammer, hvor han lukkede hende inde og truede hende med Prygl og Sult, dersom hun ikke gik til Bekendelse. Næste Morgen tilstod hun alting, og Morbroder kom nu ind til mig og sagde: „Den Hallunk, som var her i Aftes, er en rig Karl fra København. Det er sandt, hvad Elsbeth siger om ham. Jeg har været i hans Logis og talt med Værten og desuden forespurgt mig hos en vederhæftig Mand, som kender ham. Han er et godt Parti, han skal ægte Tøsen. Jeg skal lære ham at løbe efter Pigerne. Se her er en Seddel, som jeg har ladet Elsbeth skrive til ham, og hvori hun sætter ham Stævne til i Aften, naar det mørknes. Den skal du bringe ham, og naar han saa kommer, skal du og jeg og to stærke Karle, som jeg har bestilt, gribe og binde ham og kaste ham ned i Kælderen, hvor han skal blive indelukket, til jeg, enten med at true ham med Prygl og Sult eller paa en eller anden Maade, faar ham til at lade sig vie til min Datter.“ Jeg forestillede ham det vanskelige ved en saadan Fremgangsmaade, der kunde ende til hans egen Skade; men han lo i Skægget og sagde: „Ja, jeg skal nok først raadføre mig med min Advokat. Det er en herlig Mand, en prægtig, snu Ræv.“

Jeg løb straks til Hr. Trolle i den Hensigt at advare ham og fortalte ham alt, hvad der var passeret. Han takkede mig hjerteligt og sagde, at da jeg nu for hans Skyld udsatte mig for min Morbroders Mistanke og Straf, raadte han mig til straks at forlade hans Hus og tage Tjeneste hos ham. Jeg skulde faa det lige saa godt som han selv, sagde han, og Gud velsigne ham! det Ord har han ogsaa holdt mig. Han vilde nu straks forlade Kiel og rejse til Hamborg; der kunde jeg træffe ham. „Men,“ sagde han derpaa, „hvordan redder jeg den lille Elsbeth fra Christiansfelderen? Giv mig et Raad! Jeg er rig, det kommer mig ikke an paa Penge.“ „Naar saa er,“ svarede jeg, saa maaske jeg kan hitte paa Raad.“ Jeg skyndte mig nu hen til Otto, fortalte ham Sandheden rent ud, sagde ham, at Pengene til at blive Mester kunde han vel faa, ifald han nu, da han vidste Elsbeths lille Fejltagelse, vilde ægte hende alligevel. Den stakkels Otto blev i græsselig slet Humør, men sagde dog efter nogen Betænkning, at det kom an derpaa, han vilde tale med Elsbeth i Enrum. Men her var gode Raad dyre, thi Faderen havde lukket hende inde. Jeg gik nu hjem igen og stak en Seddel gennem Nøglehullet paa hendes Dør, hvori jeg bad hende at stønne og klage sig, som om hun var syg. Faderen kom lidt efter ind i Dagligstuen og hørte denne Jamren i Kammeret ved Siden. Han gik ind til hende, og hun bad om Vand og sagde, at hun havde haft Krampe og Besvimelse. Jeg fik ham derpaa indbildt, at der havde været Bud efter ham fra et Sted langt borte, hvor

der var noget at fortjene, og da den syge Elsbeth ikke kunde være udelukket fra al Hjælp, betroede han mig Nøglen til hendes Dør med mange Trusler, ifald jeg bedrog ham. Saa snart han var gaaet, hentede jeg Otto, han og Elsbeth talte sammen og forligte sig. Hurtigt gik jeg nu til Hr. Trolle, der flyede mig meget mere, end Otto behøvede. Morbroder kom hjem og hilste mig med et dygtigt Ørefigen, fordi jeg havde ladet ham løbe med Limstangen. Jeg var allerede noget oplært i Elsbeths Skole, jeg undskyldte mig og digtede noget sammen. Men da nu Aftenen kom, og ingen Herre indfandt sig, blev det endnu værre. Morbroder for ofte efter mig i Raseri med en stor Jernalen; jeg flygtede og tyede hen til Otto. Næste Morgen indfandt han sig hos Morbroder, fornyede sit Frieri, fremviste sin Rigdom, og da Elsbeths Fader begyndte at vrøvle om sit Løfte til Christiansfelderne, sagde Otto efter mit Raad, at hvis han nu igen fik en Kurv, vilde han skrive til den hellige Mand og aabenbare ham alt, hvad han selv vidste, og mere til om Elsbeths Historie med den danske Herre, saa vilde Morbroder nok faa en Streg i sin Regning. Manden blev betænkelig, Ottos Penge laa paa Bordet i det klare Guld, Elsbeth blev kaldt ind, hun sagde, at hun følte sin Død, om hun ikke fik Faderens Samtykke til at faa sin Otto, og, kort sagt, de blev straks forlovede, og Morbroder maatte skrive til Christiansfelderen og tage sit Ord tilbage. Jeg tror, han vilde nok ogsaa have taget mig til Naade igen; thi han spurgte Otto, om han vidste, hvor jeg var, og talte om, at jeg kunde komme hjem igen; men jeg sagde mange Tak. Om Aftenen, da jeg vidste, han var ude, gik jeg dog til Elsbeth for at tage Afsked med hende. Den stakkels Pige takkede mig og græd ved at sige mig Farvel. „Ak!“ sagde hun, „den danske Herre var alt for smuk og artig, han bedaarede mig rent. Jeg kan just ikke sige, at han lovede at ægte mig, men jeg troede dog, det var hans Mening. Nu ser jeg nok desværre, at hans Hensigter ikke var redelige, og at den stakkels Otto, som ikke er saa smuk og veltalende, dog er meget bedre.“ Jeg pakkede nu min Smule Fattigdom sammen og tog den med mig. Elsbeth forærte mig to Silkelørklæder og et lille Guldhjerte, som jeg endnu bærer her i mit Urbaand, og næste Morgen rejste jeg til Hamborg, hvor jeg straks traf min gode Herre. Se, den Historie fik nu en god Ende efter min Mening.“

„Nej,“ svarede Verner, „den Mening kan jeg ikke saa ganske tiltræde. Den stakkels Otto tabte dog egentlig den bedste Del af sin Lykke, thi Elsbeth havde faaet Smag paa en Elskværdighed, som han ikke besad, og til Trods for hans gode Hjerte elskede hun ham ikke længere.“

„Jo, Gud bevares, Hr. Verner! De har levet saa godt sammen, at Guds Engle maa glæde sig derover. De har syv Børn og har haft Glæde af dem alle sammen. De er alle forsørgede, og det gaar dem vel. Det er ikke længere siden end sidst i denne Sommer, da jeg med min Herre var i Holsten og Hamborg, da besøgte jeg dem og glædede mig over, at de have det saa godt.“

Faa Dage efter denne Samtale kom en Borgermand, som forlangte at tale med Legationsraaden. Da han ikke var hjemme, førte den gamle Pige ham til Verners Dør og bankede paa den for at kalde paa Thomas, som sad derinde. Men inden denne, som havde sat sig i god Ro, fik sig rejst og naaede Døren, var Manden allerede gaaet lige ind i Værelset. Han var gammel og korpulent og pustede svært efter sin anstrengende Gang. Verner forlod sit Staffeli og bød ham

en Stol, som han med megen Taksigelse modtog. Da han var kommen lidt til Aande, rakte han Haanden til Thomas og hilste ham som en Bekendt, og, henvendende sig derpaa til Verner, sagde han: „Hvem er den gode, artige unge Herre, som jeg har den Ære at se?“ Thomas lod ikke Maleren Tid til at svare, men udbrød i sin velmente Iver: „Det er Hr. Verner, en stor Maler og Kunstner; det kan De se, naar De betragter de skønne Malerier herinde, som han alle sammen er Mester for.“ „Ej, ej! de rare Billeder! Ja, det er jo meget morsomt at se paa. Bor De her hos Legationsraaden?“ „Ja, han har haft den Godhed at overlade mig denne smukke Bopæl.“ „Ja,“ raabte Thomas, „Hr. Verner er som en Søn af Huset; Hr. Trolle holder af ham, som om han var hans egen.“ „Nu!“ sagde den gamle, „saa glæder det mig at gøre Deres Bekendtskab; thi Hr. Trolle er en Mand, for hvem jeg har den største Respekt, og som jeg er stor Taknemlighed skyldig, thi han har handlet imod mig, som det sjældent sker, Gud bedre, at det ene Menneske handler mod det andet. Jeg kommer ogsaa i Dag for at bede ham om noget. Det er jo rigtignok efter min Kones Tilskyndelse. Hun mente, han vilde ikke sige os Nej. Vi vil bede ham gøre os og vor ældste Søn den Ære at staa Fadder til hans første Barn, en lille Pige, som skal døbes paa Søndag. Min Kone skal selv holde hende over Daaben, og hun vilde gerne have saadan en god Gudfader som Hr. Trolle. De andre Faddere er ellers ogsaa meget honnette; men det forstaar sig, det bedste er godt nok. Min Søn skulde jo egentlig selv være kommen og have bedt Legationsraaden; men, gode Thomas, De kender jo nok Jørgen og ved, hvordan han er. Han har haft det alt for godt og mageligt og været sin Moders Øjesten fremfor nogen af hans yngre Søskende. Se, det er Ulykken! Han var fra lille af bestemt til at lære Urtekræmmerhandelen og til i Tiden at bestyre det hele og blive min Kompagnon. Det var, synes mig, ikke noget at kimse af; men da vilde han være alle andre Slags Ting, ja, saagar, Gud forlade mig, Aktør ved Komedien! Men saa til syvende og sidst saa gik han hen og forlibede sig i sin nuværende Kone og sagde, at naar han maatte faa hende, saa vilde han med Kyshaand tage mod mit Tilbud og forestaa Handelen. Vi føjede os da efter ham, skønt Pigen var et fattigt Barn. Men tror De nu, at han er fornøjet? Nej, det kunde saa være et Aar efter Brylluppet, saa betroede han sin Moder, som spurgte ham, hvorfor han gik og hængte med Hovedet, at han kedede sig med sin unge Kone, hun var saa enfoldig. Han havde nu været gift i otte Aar, og hans Kone havde ingen Børn født ham, men da hun nu fik denne lille Pige, saa siger min Kone til ham: „Naa, Jørgen! nu ved jeg da, du maa være glad?“ Men tænk Dem, hvad han svarede: „Nej, saagu er jeg ikke! thi hvad der ikke før har været ækelt og uordentligt der hjemme, saa er der da nu!“ Saadan er han! Vorherre selv kan ikke gøre det Menneske fornøjet. De bor da i Huset hos os, og nu vilde vi gamle gøre en pæn Fadderstads for dem, og min Kone vilde da, han skulde gaa og bede Legationsraaden staa Fadder. Men Gud bevares! det vilde han slet ikke. Hvorfor sagde han, skulde man gøre den fremmede Herre Uleilighed?“

Thomas, der med stor Interesse havde lyttet til den foregaaende Replik, indlod sig nu videre med den talende angaaende dennes huslige Omstændigheder, og den gamle Mand syntes ogsaa ret at finde Behag i at udbrede sig over denne Materie. Da Thomas ytrede, at den omtalte Svigerdatter var en skøn lille Kone, sagde den gamle: „Ja, saamænd er hun

saa, og der er intet ondt i hende; men lidt sjokket er hun jo, Stakkel, og Vorherre har ikke heller betroet hende saadan et stort Pund, som han har givet min Kone; for det er vist og sandt, at det Hoved, der sidder paa det Menneske, det er mageløst. Ja, jeg kan tale om, at jeg har faaet en Medhjælp i hende; thi næst Gud og den gode Hr. Trolle, som jeg ikke kan være noksom erkendtlig, saa kan jeg rigtignok takke hende for min Fremkomst. De ved nok Besked herom, min kære Thomas!" „Ja, ja!" svarede Thomas med en halv polisk, halv undseelig Mine. Manden vedblev: „Det er en Historie, jeg aldrig kan tænke paa uden med Fornøjelse, og jeg maa ogsaa fortælle den til denne unge Herre, at han maa høre, hvor god hans gamle Velynder ogsaa har vist sig mod mig og mine."

Ser De! Da jeg skulde giftes med min Kone, saa levede endnu min salig Svigermoder, og hun sad i Næringsdrift, som den ældste Søn forestod. Jeg talte nu med hende og sagde, at jeg vilde blive en holden Mand, naar jeg kunde udvide mig med Dit og Dat og iblandt andet indlade mig i et Huskøb, som var mig tilbudt. Det var en fornuftig Kone, den salig Sjæl, og hun svarede mig: „Ja, ja, Hans Baum! Der er jo Sikkerhed nok for Pengene, og til Juni, om Gud vil, saa kan du faa dem hos mig." Naa, glad blev jeg! Jeg gjorde mit Bestik, indlod mig i Handel med Folk udenlands og købte Huset og giftede mig. Men hvad sker! Saa dør saagu min Svigermoder i April, og da min Kone og de to Brødre skal dele, saa er der mod alle Menneskers Formodning ikke saa meget, at hun paa sin Part kan faa den Sum, som den salig Kone havde lovet at laane mig. Der manglede, Gud bedre det, hele tre Tusinde. Hvad var herved at gøre? Ud med det hele skulde jeg, eller jeg var rent ulykkelig. Jeg løb fra Herodes til Pilatus, jeg kunde ikke opdrive mere end et Tusinde og det endda til skændige Renter. Jeg gik som det forvildede Faar, og gnaven var jeg, det er ikke at nægte. Saa kommer der en Dag en god Ven og siger til mig: „Ej hvad, min gode Baum, I gaar her og falder sammen og driver om og sørger for Penge. Det jævner sig vel. Men I skulde hellere blive hjemme og passe paa jeres unge Kone, for jeg kan sige jer, at naar I er ude, saa har hun Besøg af en galant Kavaler." Hu! saadan som jeg blev, det kan jeg ikke udsige, jeg synes, jeg kan fornemme det endnu! I mange Dage gik jeg ikke ud af mit Hus, men blev i Butikken og saa efter, hver Gang nogen gik den Vej gennem Gadedøren ind i Huset eller op ad Trappen. Ja, Gud bevare hvert Menneske fra denne hersens Jalousi! Det er en Satans Plage! Der kom imidlertid ingen Moders Sjæl. Men saa indrettede jeg mig finere. Jeg gik nemlig ud en Aften og sagde til min Kone, at jeg ikke kom hjem før Klokken ti; men hvad gjorde jeg? jeg kom hjem inden en Time og listede mig sagte op ad Trappen og rev Dagligstuedøren lige op med eet. Og hvad ser jeg! Ja, jeg troede, at jeg havde faaet en Rørelse! En fremmed Kavaler, som jeg aldrig før havde set, sidder lige tæt ved Siden af min Kone! Han rejser sig og bukker og stammer noget frem, som jeg ikke forstod; men min Kone kommer hen til mig og siger: „Glæd dig, kære Mand! jeg har set, hvor du har gaaet og sørget over vor Forlegenhed, og derfor har jeg nu paa egen Haand vovet at henvende mig til denne Herre, der er saa god at ville laane os, hvad vi behøver, naturligvis mod Sikkerhed og lovlige Renter." Nu kan De selv tænke Dem, hvordan jeg blev forvandlet fra Sorg til Glæde! Den gode Trolle — for ham var det, som De maaske alt har gættet

— han bad mig komme hjem til sig en Dag, han bestemte, og da flyede han mig Pengene og eftergav mig oven i Købet Renterne i de første ti Aar. Og stor Velsignelse har der været ved hans Penge; thi det er, Gud ske Lov, gaaet mig meget efter Ønske, og dertil kom endnu, at lige siden har jeg levet grumme godt med min Kone; forinden den Tid var jeg tidt vranten og skønnede ikke nok paa hende, og hun var altid meget knibsk imod mig, og det lod snart, som hun ikke kunde lide mig. Jeg spurgte hende den Dag, som jeg taler om, hvordan hun havde faaet fat paa Hr. Trolle, og saa fortalte hun, at hun havde siddet i Vinduet i sine Sørgeklæder, som hun bar for sin Moder, og set bedrøvet ud, og i det samme var der kommet et Regiment forbi med Musik, og hun havde lukket Vinduet op for at se paa det, og saa saa hun, at en fremmed Herre stod og saa paa hende med saadant et godt Ansigt, ligesom om han havde Medlidenhed med hende, og saa var det livagtigt, som Musikken sagde, at den Mand vilde være vor Hjælp i vor Bekymring; og han hilste hende og hun ham igen, og derpaa gik han ind i Butikken, og saa gik hun ogsaa derned, og da hun kom der, stod der ogsaa en af vore Bekendte og talte med Herren, og ham spurgte hun, hvem den Herre var; saa sagde han hende, det var den rige Trolle, en Søn af den rige salig Trolle paa Christianshavn. Derpaa blev det hende indgivet at gaa hen og spørge, hvad han befalede, og give sig i Snak med ham, hvorpaa han lovede at hjælpe os.

Se, saadan gik den Sag. Hvad som imidlertid mangen Gang har gjort mig ondt er, at vi aldrig siden har set Hr. Trolle i vort Hus uden een Gang, da han var saa god at staa Fadder til vor Søn, og nu vil vi dog gerne efter saa mange, mange Aars Forløb have den samme Glæde en Gang endnu, og da saadan en god Lejlighed er dertil, saa kommer jeg nu og beder ham gøre det lille Barn og os den Ære."

Thomas sagde, at hans Herre kom snart hjem, og den ærlige Baum blev derfor siddende og gav sig nu ret i en god Passiar med Verner, der midlertid igen havde taget fat paa sit Arbejde.

Da Trolle kom, modtog han den gamle Bekendt med stor Artighed, bød ham af sin bedste Vin, klinkede og drak den nyfødtes Skaal og takkede for Indbydelsen. Dog undskyldte han sig for selv at møde, men bad derimod om at blive indskreven som Fadder i Kirkebogen og at maatte sende sin lille Guddatter en Faddergave. Baum var ikke vel tilfreds dermed, men sagde omsider: „Ja, siden intet andet kan være, saa gør os da den Fornøjelse at sende os Hr. Verner i Deres Sted. Jeg har nu gjort Bekendtskab med ham, og det er en rar ung Fyr." Verner indvilgede i dette Forslag, og Baum gik hjem i ganske godt Lune. Thomas rykkede Verner i Kjolen og hviskede: „De skal ikke tale til Herren om den gamles Historier. Herre Gud! De kan jo nok begribe, hvordan alt dette hænger sammen."

Verner, som havde taget det hele i den bedste Mening, blev overrasket af denne sidste Bemærkning. Om dens Grundighed blev han imidlertid temmelig overbevist, da han næste Søndag indfandt sig til Fadderstadsen og saa den ovenomtalte Jørgen Baum; thi denne Mands overordentlige Lighed med Trolle var paafaldende for den unge Maler, der desuden i denne Lighed fandt Stof til mange fysiognomiske Betragtninger. I Trolles karakteristiske og interessante Fysiognomi var en besynderlig Blanding af noget melankolsk og dybsindigt med et sangvinsk, og man kunde vel tilføje, letsindigt Udtryk. Et ironisk Smil spillede dertil ofte om hans

Mund. Hos den stakkels Jørgen derimod var alt dette ligesom parodieret. Det melankolske og dybsindige var hos ham mørkt og fortrædeligt, det sangvinske døsigt og det ironiske vrantent. Den lille Familiehøjtid, anstillet til Ære for hans eget Barn, syntes slet ikke at interessere ham. Hans Kone var smuk, saa vidt man kan være det med et temmelig dumt Ansigt. Jørgens Moder, Madame Baum, havde et klogt og listigt Fysiognomi. Hun spurgte meget til Trolles Befindende og var kendelig stødt, fordi han ikke selv mødte. Hun havde mange yngre Børn end Jørgen, to gifte Døtre var til Stede med deres Familier, og det yngste Barn, en Pige paa nitten Aar, som ogsaa stod Fadder, var meget smuk. En vis Kedsommelighed lod til at sværve over den hele Kreds, og den gamle Baum var den eneste, der syntes fornøjet og med Velvillie modtog den fremmede Gæst, der ogsaa selv følte sig fremmed i denne Families Midte.

Da Verner gik hjem, sagde han ved sig selv: „Jeg tror virkelig, at jeg i min gode, kære Trolles nærmere Bekendtskab er i visse Maader kommen i en god Skole; thi jeg maa tilstaa, at jeg som de fleste af mine Lige ofte med Letsindighed har betragtet disse forbudne Kærlighedshistorier og altid ment, at i Almindelighed døde det Slags Forbindelser en sagte Død uden at fortjene nogen Gravsang. Men jeg begynder nu at tro, at sjælden eller aldrig opløses et saadant Forhold, uden at en og anden af Livets bedste Glæder gaar tabt her i Tiden og maaske i Evigheden. Jeg er ret bleven forstemt ved at se Baums Familie. — Denne skikkelige gamle Mand, der i sin enfoldige Troskyldighed velsignede Hr. Trolle som sin Velgører, ærer sin Kone som sin trofaste Medhjælp, som han kalder hende, denne Jørgen, der i sin medfødte Natur føler et Element, der strider mod den Omgivelse, hvori Skæbnen har sat ham, alt dette smerter mig. Det er, ligesom det betynger mit Sind; thi jeg elsker og ærer Trolle til Trods for al Uret, hvori han kan være skyldig. Noget umiskendeligt ædelt udlyser dog af hans hele Væsen, og mod mig er han alt for god; thi det forekommer mig næsten, som om jeg havde usurperet min Plads i hans Hus og hans Hjerte, som om den nærmere tilkom Jørgen Baum og Gud ved hvilke flere.“

Da Trolle næste Dag kom til Fru Derbys, bemærkede han allerede uden for Døren til Dagligstuen, at flere højrøstede Stemmer lod sig høre derinde, som det syntes i heftig Ordstrid, og da Lise efter Sædvane aabnede Døren for ham, saa han, at hun var ganske forgrædt. Mørk var i Stuen, og baade han og begge de ældre Damer syntes forlegne ved Trolles Indtrædelse. Da han var raadvild, om han skulde blive eller gaa, og fremstammede nogle Undskyldninger, sagde Fru Derby: „Ak, kære Hr. Legationsraad! De er meget velkommen, og det er godt, at vi bliver afbrudte i en tosset Disput om Barnestreger!“ „Barnestreger?“ gentog Lise med sagte Stemme, gennem hvilken dog en vis Forbitrelse lød. „Ja, Barnestreger!“ svarede Fruen, „og du maa skamme dig, du som er Skyld i det hele, at du oven i Købet vil gøre dig vred over en uskyldig Spøg.“ Lise gik hen i en Krog for at skjule sine Taarer. Madame Berg sagde: „Det er imidlertid dog en Spøg, hvorover den stakkels Pige har grædt baade i Gaar og i Dag.“ „Og jeg,“ sagde Trolle, „vil aldrig kalde den Spøg uskyldig, som koster vor kære, elskværdige lille Lise saa mange Taarer.“ Han gik hen til hende, tog venligt hendes Haand, førte hende frem til Bordet, satte en Stol til hende ved Siden af Bedstemoderen, tog selv Plads ved den anden Side og sagde derpaa: „Tal, lille gode Lise! fortæl Deres gamle Ven, hvad der er hændet. Antag mig til Deres Ridder, indtil en værdigere indstiller

sig." Mørk, som i en stor Sindsbevægelse havde siddet og gynget paa sin Stol med et tvungent, haanligt Smil, sagde nu: „Slige forældede Galanterier tænker jeg, at Lise vil frabede sig; thi her er i Sandhed ikke Spørgsmaal om Riddere og aldeles ingen Trang til Forsvar." „Jo!" raabte Lise heftigt, „det er her virkelig, og jeg vil fortælle den gode Hr. Trolle alting. Det var i Gaar Aftes, da jeg sad, som jeg plejede, ved Vinduet og arbejdede og"... Mørk afbrød hende: „Og saa ud paa Gaden og hilste en vis forbigaaende og fulgte ham med Øjnene. Det saa jeg, som kom i det samme." Med kvalt Graad svarede Lise: „Jeg ved ikke, hvad De mener, og kan ikke svare for, hvad eller hvem mine Øjne kan være faldne paa, og det kommer ikke heller denne Sag ved." „Jo, det kommer meget denne Sag ved, thi derved var De bleven saa adspredt, at De glemte at skyde Slaa for Døren til Gangen." Madame Berg sagde alvorligt: „Men De selv glemmer i dette Øjeblik, at det ikke er Dem, men Lise, der skulde fortælle Legationsraaden om sin Bedrøvelse." Mørk blev stødt og begyndte, hvor han slap, med sine Bemærkninger om Grunden til Lises Adspredthed; Madame Berg lod ham ikke komme til Orde, men, henvendende sig til Trolle, sagde hun: „Kort at fortælle: Min Datter og jeg gik ud, Lise glemte at lukke Entrédøren i Laas efter os, men gik ind i mit Værelse, hvor hun satte sig til at læse. Da vi kom hjem, næppe en Time efter, fandt vi Døren aaben og savnede et Ur, som hang paa Væggen herinde. Da dette Ur er noget, som min Datter sætter en stor Pris paa, blev hun meget ilde til Mode, og Lise blev saa bedrøvet, at hun næsten har tilbragt den hele Nat med at græde. Det kan jeg bevidne, da hun sover i samme Kammer som jeg, og da den stakkels Pige ikke formaaede at holde op at græde, og jeg ikke formaaede at være ligegyldig ved at vide hende saa bedrøvet, saa har jeg ogsaa tilbragt en søvnløs Nat, hvilket jeg ikke kan undlade at bemærke til nærmere Eftertanke for Forfatteren til dette lille moralske Eksperiment; thi kort sagt, nu for en Times Tid siden kom Hr. Mørk og bragte Uret, som han havde taget paa Væggen for ved denne Spøg at lære Lise, hvilken Frugt der kan høstes af at lade Døre staa aabne."

Om Trolles Mund spillede det førnævnte ironiske Smil. Mørk sagde: „Da en saadan Frugt virkelig meget let kunde være høstet herved, og Skødesløshed og Uorden i det hele ikke bærer gode Frugter, saa tror jeg at have gjort Jomfru Lise en Tjeneste ved at vise hende dette, uden at hun i Virkeligheden har haft den Skade deraf, som hun kunde haft." „Den Skade i fire og tyve Timer at være saa bedrøvet, som jeg har været, er virkelig nok," udbrød Lise. „Det er dog vist," sagde Trolle, „at Hr. Mørk er den, der har haft mest Skade af denne Spøg, da han, som det lader, har skadet sig meget i Jomfru Lises Gunst, og et Tab af denne Natur vilde jeg for min Del behøve en meget længere Tid til at forvinde end fire og tyve Timer, saa at Hr. Mørk efter denne Beregning dog er den, har har tabt mest." „Gud bevares!" raabte Fru Derby, „jeg vilde blive meget vred paa min Datter, dersom hun for Alvor kunde bære Nag til en Ven, der siger hende en Sandhed, om den ogsaa er ubehagelig. Den, der forbedrer os ved at gøre os opmærksomme paa vor Fejl, er vor sande Velgører, og jeg, som Lises Moder, takker Hr. Mørk for den Lærdom, han saaledes uden Bebrejdelser har givet hende; thi Uorden er en væsentlig Fejl hos et Fruentimmer." „Men," sagde Bedstemoderen, „for Uorden kan man vist ikke beskylde vor Lise, og den Fejl, en enkelt Gang at glemme at lukke en Dør af, er dog visselig ikke saa stor, at den fortjener en Straf, der koster saa mange Taarer." „I alt

Fald," raabte Lise, „har Hr. Mørk ikke Ret til at straffe mig." „Jeg har ikke tænkt paa at straffe Dem, Jomfru Derby! Jeg har udsat mig for alle de Ubehageligheder, jeg nu maa taale, af Interesse for Dem og for det, som er det væsentlige for Dem som for enhver. Var De mig ikke kær og dyrebar, saa brød jeg mig ikke om Deres Handlinger; men nu ligger hver allermindste Ufuldkommenhed mig paa Hjerte, og jeg vilde gøre Dem opmærksom paa en Fejl og gøre det paa en ufornærmende og fin Maade." Med samme Mine som før sagde Trolle: „I det mindste var denne Maade om ikke den allerfineste, saa dog den mest originale, jeg kan tænke mig, til at vise sin Hengivenhed for en ung Dame, man vil gøre sin Kur." „Ja!" udbrød Mørk, „jeg tvivler ikke paa, at Hr. Legationsraaden vilde vide at anvende ganske andre Midler for at behage." „Ja, dermed smigrer jeg mig virkelig."

Denne Samtale, hvori enhver af de paagældende lod en indre, længe næret Bitterhed fremskinne, hvilken egentlig kun havde ventet paa en Lejlighed for at skaffe sig Luft, tog en endnu ubehageligere Vending, da Fru Derby med svært Artilleri kom den gamle Vaabenbroder til Hjælp og i en Tale om det sande Maal for al Kærlighed og Venskab, det at forbedre hinanden og fremme det gode, ophøjede Mørks rene Dyd, hans hos en ung Mand sjældne Ustraffelighed og ytrede, at han var den, til hvem en Moder med Fortrøstning kunde overgive sin Datters Skæbne, hvorhos hun meget tydeligt slog paa, at hun saa godt som ansaa ham for Lises Forlovede. Mørk kyssede hendes Haand med et Udbrud af Henrykkelse. Madame Berg og Trolle tav forlegne, men Lise saa ud, som om en Vampyr havde omfavnet hende og udsuget hendes Blod.

Trolle fandt sig uhyggeligt til Mode og gik snart. Uden for Dagligstuen var som sagt en lille Entré. Da Lise fulgte ham ud igennem denne for at lukke den ominøse yderste Dør efter ham, vilde han sige hende et Par deltagende Ord; men han havde næppe begyndt, før den stakkels Pige brast i Graad og sagde sagte: „Ak, jeg er saa ulykkelig!" „Nej, kære Barn!" udbrød Trolle og greb hendes Haand, „fat Mod! De har Venner, som vaager over Dem! Jeg skal hilse Dem fra en, hvis Tanker stedse er hos Dem, skønt han ikke selv tør vise sig her. Men han skal snart turde vise sig! Tro mig! Jeg har en Plan, alting skal blive godt." Lises unge Sjæl greb Haabet og Trøsten lige saa hurtigt som Frygten. Med glædestraalende Øjne og et saligt Smil paa Læberne, medens Taarerne endnu trillede hende ned ad Kinderne, bøjede hun sig over Trolles Haand som for at kysse den; men den gamle Ven gjorde en hurtig Bevægelse, som om han vilde falde paa Knæ, men slog derimod sin Arm om hende og trykkede et Kys paa hendes taarefulde Kind, hvorpaa han fjernede sig med en Ynglings lette Trin.

Da han under fire Øjne med Verner fortalte ham hele denne Scene, følte den unge Mand sig mere end nogen Sinde gennemtrængt af sin Kærlighed, og Trolles Deltagelse var saa varm, saa ungdommelig, at Verner syntes at tale med en jævnaarig; og det samme Haab, som Trolle nylig havde indgivet Lise, den samme Fortrøstning til en endnu ikke fuldkommen gennemtænkt, men heldbringende Plan greb ogsaa med sympatetisk Magt hendes Elskers Sind.

Trolles Gang i Fru Derbys Hus var en Trøstens Kilde for Verner; thi hver anden, tredie Dag fik han ved Trolle Efterretninger om sin Lise, og uden at denne direkte bragte Bud mellem de elskende, blev dog et og andet lille Ord vekslet mellem disse, thi Lise forsømte aldrig at følge Hr. Trolle gennem Entréen, og denne

overmaade korte Vej var lang nok til et Par, vel noget forblommede, men dog fuldkommen forstaaelige Replikker. Foruden den Lykke, som en saadan Meddelelse indeholdt for de adskilte elskende, var det desuden en stor Beroligelse for Verner at vide, at der var een, som kunde vaage over hans Lise og være hende en mandig Støtte, og som en saadan blev Trolle ogsaa betragtet af den unge Pige. Det er naturligt, at paa denne Maade knyttedes et nyt Baand, opstod en inderligere Fortrolighed mellem Verner og hans gamle Ven; og umærkeligt antog deres Forhold den naturlige Karakter af en Faders og Søns, saaledes at Trolle uden selv at vide det var kommen til at kalde den unge Mand Søn og sige du til ham, og at Verner som oftest kaldte ham Fader Trolle; og man kan tilføje, at de elskede hinanden højere, end de selv vidste, da de hver paa sin Side var beskæftigede med andre Interesser.

Hvad Trolle angik, da var det vist, at de unge elskendes Skæbne laa ham saa alvorligt paa Hjerte, at man vel kunde sige, at en dobbelt Magnet trak ham til Fru Derbys Hus: baade denne Dames Datter og hendes Moder. Det besynderlige, ja, næsten latterlige i hans Sværmeri for den sidste maa venteligt dog have foresvævet ham dunkelt; thi siden hin første Samtale om denne Materie havde han aldrig mere talt til Verner om sine Følelser for denne Kone uden med en Forbeholdenhed, der kunde udtydes som et Udbrud af Venskab og Erkendelse af hendes Fortrin. Kun til sig selv sagde han, at blandt hans mange elskede havde ingen mere nærmet sig hans Ideal end denne gamle Dame; heller aldrig havde han i tidligere Forhold af denne Natur vist sig ærbødigere og mere tilbageholden, hvorhos det ogsaa er vist, at der i denne Kones hele Væsen var en saa fordringsløs kvindelig Værdighed, en saa mild Alvorlighed, at der ikke gaves mindste Traad, hvortil man kunde knytte en Ytring af saadanne Følelser, som kunde synes upassende med hendes Aar og Karakter. Hin Scene, som havde ført ham nærmere til Lise, havde imidlertid ogsaa ført ham nærmere til hendes Bedstemoder, da det var tydeligt, at her var et Punkt, hvor en fælles Interesse forenede dem.

Allerede næste Formiddag søgte han hende og traf hende ene i hendes Værelse. Her talte han uforbeholdent om de unge elskende og forelagde hende den Plan, han til deres Bedste havde udkastet. Med Varme greb Madame Berg denne Udsigt til sin elskede Lises Lykke; rørt og glad takkede hun den henrykte Ven, hvis Haand hun greb og trykkede med begge sine, og i en lang, for begge Parter behagelig Samtale aftalte man nu til mindste Detail, hvorledes man bedst skulde udføre sit Forehavende. Det vanskelige var at faa nogle Timer i Rad, hvor man var sikker paa ikke at overraskes af Mørks Nærværelse; thi dette Menneske, som ikke havde Mangel paa ledige Timer, kom flere Gange om Dagen til Fru Derby; og naar man mindst ventede ham, saa man ham, hvor man end var. Saaledes havde Trolle flere Gange i Vinterens Løb indbudt Damerne til i hans Selskab at besøge Teatret. De havde da stedse taget Pladser i Nummer-Parkettet. Af sømmelig Beskedenhed havde Verner holdt sig i en tilbørlig Afstand, skønt han aldrig havde forsømt denne Lejlighed til i flere Timer at kunne se sin Lise og endogsaa til at give og modtage en og anden stjaalen Hilsen. Mørk derimod, som altid ærgrede sig svært over disse Teaterbesøg med Trolle, havde hver Gang, naar det paa nogen Maade var gørligt, set at forskaffe sig Billet og tilkøbt eller tilbyttet sig en Plads saa nær Lise som muligt, hvorved han for al sin Møje nød den bitre Løn at se den

Modbydelighed, hvormed hun sporede hans Nærhed, og de udtryksfulde Blikke, som hun og Verner sendte hinanden, noget, der aldrig undgik hans skinsyge Øjne.

Vinteren var nu gaaet hen, og Foraaret var kommet. En Aften, da Verner allerede var gaaet ind i sit Sovekammer, bankede Trolle paa hans Dør og traadte derpaa ind med et fornøjet Ansigt. Efter høflige Undskyldninger for sit ubetimelige Komme sagde han: „Jeg ønskede, at du skulde lægge dig til Sengs med et glad Sind, og derfor vilde jeg straks bringe dig en Invitation til i Morgen, som jeg mener vil være kærkommen. Du er nemlig indbudet tilligemed mig til at tilbringe Aftenen hos Fru Derbys. — Det er Madame Bergs Fødselsdag, og denne elskværdige Kone forlangte udtrykkeligt at glædes med sin kære Fætters Nærværelse paa den første Aften i sit nye Aar. „„Hvem ved,"" sagde hun, „„om jeg sidder iblandt jer, naar denne Dag kommer igen? Lad mig derfor denne Gang se dem om mig, som er mig kærest, og paa dette Vilkaar vil jeg finde mig i, at Mørk allerede er indbudet."" Jeg fik det Indfald at foreslaa Familien at begynde den gode Dag i Morgen med at køre ud og hilse den nys begyndte skønne Aarstid i den lysegrønne Skov og spise til Middag paa et eller andet smukt Sted, og derpaa sagde jeg: at da de var saa gode at indbyde deres Slægtning, min Plejesøn, hvorfor jeg takkede dem, saa bad jeg ogsaa om Tilladelse til at maatte indbyde ham til at deltage i den lille Tur, som jeg vilde foranstalte. Madame Berg tog straks Ordet og sagde, at det vilde meget forøge hendes Fornøjelse, og Fru Derby samtykkede da ogsaa, skønt med en noget tvungen Mine."

Med Glæde omfavnede Verner den gamle Ven og takkede ham, men tilføjede: „Men nu lader Fru Derby vist den paatrængende Mørk dette vide, og saa har vi ham paa Halsen, som vi plejer." „Ja, det var sagtens hendes Mening; thi hun vilde endelig vide, hvorhen vor Rejse skulde gaa. Men jeg forstod Uret og foreslog at køre til Frederiksberg og spadsere i Slotshaven og Søndermarken og siden spise til Middag paa Skydebanen. Men jeg har alt betænkt, hvordan vi skal narre Mørk."

Næste Dag til bestemt Tid kom altsaa Trolle med en Wienervogn og afhentede Damerne, der syntes alle at være i det bedste Lune. Inden de stod i Vognen, hørte Trolle Fru Derby befale sin Pige, hvis Hr. Mørk kom, da at sige en akkurat Besked om den forestaaende Tur. Trolle tav og lod, som han ikke hørte denne Ordre; men næppe var man passeret Vesterports Ravelin, før han uden videre befalede Kusken at køre om ad Farimagsvejen ud til Ordrup. „Tilgiv, mine Damer! at jeg forandrer vor Bestemmelse; men Vejret er virkelig alt for smukt til at forsømme at besøge den gode Dyrehave. Denne lille Plet er i mine og mange andre end mere berejste Folks Øjne en af de skønneste i den vide Verden og en Perle i vort Land. Om det ikke er Dem imod, saa vil vi tage vort Maaltid i Ordrups Kro, i et af Lysthusene i den venlige lille Have." Fru Derbys Betænkeligheder blev overdøvede af Bedstemoderens og Lises Bifaldsraab, og Vognen rullede rask af Sted til det betegnede Sted, hvor man steg ud og begav sig straks paa en Spadseretur til Skoven. Ved Kilden i Ordrups Mose sad Verner efter Aftale. Ved Selskabets Nærmelse rejste han sig og hilste dem. Lises Hjerte bankede, da hun saa ham. Trolle hilste ham med et venligt Haandtryk og sagde, henvendende sig til de ældre Damer: „Jeg behøver da ikke at præsentere Dem Deres egen Slægtning; men dog fremstiller jeg ham her som min Plejesøn og kæreste Ven og tak-

ker Dem nok en Gang for den behagelige Dag, De forunder baade ham og mig." Madame Berg hilste venligt sin unge Frænde, der med hjertelige Lykønskninger kyssede hendes Haand. Fru Derby tav. Trolle bød hende og Moderen hver sin Arm og ilede ned ad Højen med dem. Fruen saa sig tilbage med ængstelig Mine ved at se sin Datter ved Verners Side; men Trolle sagde: „Kære Frue! lad os gaa foran de unge. Det træffer sig ret heldigt, at vi tre kan være ene sammen; thi jeg ønsker at tale med Dem og Deres Moder angaaende en Sag, der er os alle vigtig."

Efter et lille Ophold vedblev han: „Det er unødvendigt at sige, hvad De sikkert ved, at Verner elsker Deres Datter. Det synes mig ogsaa klart, at han ikke er hende ligegyldig. Jeg haaber, at De ikke anser mig for en fremmed, ikke tvivler paa min Hengivenhed for Dem og Deres Hus, og derfor vover jeg at spørge Dem: Kunde De have noget imod, at denne brave, talentfulde unge Mand blev Deres Svigersøn?" „Ja, Hr. Legationsraad!" svarede Fruen med blussende Kinder, „det vilde jeg have meget imod. Uden just i dette Øjeblik at indlade mig paa at udvikle alle de Indvendinger, jeg med Rette kunde fremføre mod en saadan Forbindelse, vil jeg blot nævne een: Han kan ikke ernære min Datter, ikke sikre hende for Næringssorger.... Jeg beder Dem, afbryd mig ikke! lad mig først tale ud! Jeg ved i Forvejen, hvad De vil sige, jeg har heller ikke glemt alt, hvad min Moder i den Henseende næsten daglig foreholder mig; men min Moder ved ikke, hvad det er at sørge for det daglige, og De, Hr. Trolle, er en rig Mand og ved det endnu mindre. Men jeg ved det! Da det gik tilbage for min Mand, da han blev en Lazarus, og jeg maatte lide baade med ham og for ham, da ved jeg, hvad jeg udstod; jeg skæmmede mig saadan i mit Udseende paa et eneste Aar, at jeg ikke kunde kende mig selv, det kan Moder vist bevidne; og derfor skal ikke noget Menneske afdisputere mig, at Sygdom og Næringssorger er de største Ulykker, der gives i Verden, ja, næsten de eneste; thi alt det øvrige er i Grunden kun Indbildninger."

„Ak Frue! Gud forlade Dem en saadan Tale," udbrød Trolle med et Udtryk af dyb Smerte. Madame Berg sagde ogsaa sukkende: „Min Gud! kære Trine! Regner du da vore elskedes Død, deres Sorger, deres Vildfarelser og vore egne for intet?" Trolle trykkede hemmeligt hendes Arm til sig, idet han halvt sagte tilføjede: „Og vore Lidenskaber, vor Anger, vore Tvivl!" Han vendte sig derpaa til Fruen og sagde med stærkere Stemme: „Kære Frue! tillad mig at sige, at denne Deres Indvending mod Verner, hvor grundet den end i sig selv kan være, er her overflødig. Naturligvis vilde jeg ikke have talt hans Sag, om jeg ikke havde betænkt en saa vigtig Omstændighed. De siger, jeg er en rig Mand. Jeg har været en meget rig Mand og har endnu Formue nok til flere end mig selv. Jeg er ene, jeg elsker Verner som en Fader, og som en saadan vil jeg sørge for ham. Jeg anholder herved formelig om Deres Datters Haand til et Menneske, som jeg anser for min Søn. Vil De give ham Deres Lise, skal jeg etablere det unge Par. Jeg vil bede disse kære Børn at lade mig leve hos dem. De vil forsøde mit ensomme Liv, og jeg vil søge at give al den Gengæld, som staar i min Magt." Fruen tav, slet ikke vel til Mode. „Nu Trine!" sagde Moderen, „du betænker dig? Er det Glæde og Taknemlighed mod Guds Forsyn og mod denne vor ædle Ven, som binder din Tunge?"

Med en Stemme, hvori dog en vis tiltvungen Fasthed var kendelig, svarede Fruen: „Ja, jeg erkender visselig Legationsraadens Godhed og

takker ham, men hans Forslag kan jeg ikke antage. Jeg tror ved denne Lejlighed at burde aabenbare, at jeg af Kærlighed til min Datter, af moderlig Ængstelse for hendes Skæbne, har lovet Mørk hendes Haand. Ja, ved et højtideligt Løfte har jeg forpligtet mig til aldrig at tillade hendes Forbindelse med nogen anden."

Baade Trolle og Madame Berg for sammen, og den sidste udbrød ganske mod Sædvane i Bebrejdelser mod Datteren. Fruen lod sig ikke forstyrre, hun holdt en prægtig Lovtale over Mørk, berømmede hans Forstand, hans rene Dyder, hans Hengivenhed for hendes egen Person; „thi," sagde hun, „der kan vel ingen fortænke mig i det Ønske, at mit eneste Barns Ægtemand skal nære venlige Følelser for mig. Han elsker Lise usigelig uden dog at smigre for hende og fordærve hende; hendes Sjæls Vel er ham helligt. Dertil kommer, at han har Udsigt til en hæderlig Stilling i Staten, at han har en hovedrig Fader, hvis Urimeligheder og Særheder han bærer paa en beundringsværdig Maade." „Forlad mig, Frue! Hvad dette sidste angaar, da kender jeg noget til den gamle Grosserer Mørk og hans Forfatning. Han er velhavende, ikke hovedrig, han har mange Børn, alle Døtre, paa denne Søn nær; men ingen af dem vil faa nogen Rigdom, naar de en Gang skal dele deres Arvepart, og hvad denne Faders Særheder og Urimeligheder angaar, saa tror jeg, at han langt mindre kan beskyldes for sligt end hans Hr. Søn." Med Iver udbrød Madame Berg: „Aa, Sønnen er hverken mer eller mindre end en ung Filister, der i sin Selvtilbedelse vil indbilde sig selv og andre, at han besidder alle de Dyder og Fuldkommenheder, som han næppe kender uden af Navn, og som har lige saa lidt sand Grund som hans store Forhaabninger om Rigdom og Embede." „Og Embeder," udbrød Trolle, „er dog i alt Fald noget, hvorom der skal ansøges, noget, som ikke beror paa Menneskes egen Villie, ikke engang altid paa hans egen Fortjeneste, da derimod en duelig Kunstner forekommer mig mere selvstændig selv i dette lille Land, hvor Kunstneren ikke just gaar paa Roser. Verner skal efter min Plan kunne leve for sin Kunst og føre et sorgfrit Liv, som den duelige Kunstner fortjener." — „Hans Duelighed," svarede Fruen, „forstaar jeg ikke at bedømme, og i det hele tilstaar jeg, at jeg ikke har meget Interesse for hans Kunst. For den, som kender, hvad alvorlig Bekymring vil sige, for den, som opslider sig selv i Arbejde for det nødvendige, taber disse saakaldte skønne Kunster det store Værd, som den fornemme Verden tillægger dem. De er Luksusvarer, en Forlystelse, noget, som forekommer den travle Arbejder som et Slags Lediggang." „Gud bevares!" hviskede Trolle, Madame Berg rystede paa Hovedet. Man gik et lille Stykke Vej uden at tale. Endelig sagde Trolle: „Men glemmer De da rent Deres Datters egen Villie; thi i denne Sag maa hendes Villie dog vel komme i Betragtning." „Er De underrettet om min Datters Villie?" „Bevares, Trine!" udbrød Madame Berg, „kan nogen af os, kan Mørk selv tvivle paa hendes Sindelag? Bliv ikke vred! men dit Løfte til Mørk uden Lises Samtykke betyder intet; du har ingen Ret til at give et saadant Løfte... Afbryd du nu ikke mig, jeg ved, at Lise elsker Verner, elsker ham ikke af flygtigt Pigelune, men af et trofast Hjerte, der har sat alt sit Haab i Livet til ham. Jeg tror, der er en Forstaaelse imellem dem; ved hvilke Midler de underholder den, ved jeg ikke, men hvorledes den er opkommen, det ved jeg; ved din egen Fremgangsmaade. Da du forbød vor unge Fætter dit Hus, da lærte du den uskyldige Lise Navnet paa hendes Hengivenhed for ham, da gav du ham Anvisning paa Erstatning i hendes Hjerte for den uretfærdige Haardhed,

hvormed du behandlede ham." „Da du selv," svarede Fru Derby, „er saa haard at tale saaledes til mig, saa vil jeg rent ud bekende, at jeg har vigtige Grunde, som jeg endnu ikke har omtalt. Jeg anser Verner for en ryggesløs Person, for et slet, hjerteløst Menneske, for en Spottefugl."

Da de andre med Forundring over hendes Udtalelser trængte ind paa hende, paastod hun at være underrettet om, at Verner ved en festlig Sammenkomst med nogle Kunstbrødre havde været stærkt beruset, og at han i Rom havde haft en Elskovshandel med et simpelt Fruentimmer; og da Madame Berg udbrød: „De Historier har du af Mørk," svarede hun heftigt: „Ja, da har jeg af mig selv, at hans Karakter er slet, uden Medfølelse for andre, fuld af Ringeagt for alt det, der ikke er glimrende. Jeg kunde fortælle hundrede Beviser derpaa. En Aften i forrige Vinter, da han var hos os kom jeg ved Bordet til at omtale den Nød, som de fattige Folk led, og den slemme Vane hos mange af dem at trøste og varme sig ved Brændevinsdrikken. Jeg kunde ikke uden dyb Bevægelse omtale de ulykkelige Koners og Børns Skæbne, naar Manden og Faderen, beskænket og med et ondt Sind, kom hjem til dem i det øde Hus. Det lod, som om Verner opmærksomt hørte paa mig. Men da jeg tav, hvad sagde saa han? „„Maa jeg ikke i den Anledning udbede mig en Sopken af den Cognak, som der staar?"" De ler! Naa, da maa jeg sige, at jeg finder det slet ikke morsomt og heller ikke artigt mod mig. En anden Gang, da min Kusine, min gode Veninde, besøgte os med sin Datter, sad Verner og ligesom legede med en Blyant og et Stykke Papir, og da jeg blev opmærksom paa det spodske Smil, der stod paa hans Ansigt, saa jeg mit Snit og rev ham Papiret af Haanden i det Øjeblik, da de fremmede gik, og han selv just rejste sig for at hilse. Og vil De nu tænke Dem: han havde afbildet Moderen i Form af en gammeldags Maskine, og Datteren som en langhalset Flaske, og det saa livagtigt, at enhver kunde kende de Stakler i dette ækle Billede. Er saadant noget ikke afskyeligt? Det ved Gud og alle Mennesker, at min Kusine er en retskaffen og stræbsom Kone, der ikke har Dovenskab eller Vellevnet at takke for sin svære Figur, og hendes arme Datter er mager og udtæret af Sorg over en ulykkelig Kærlighed til et slet Menneske der spottede hende. Er dette noget at haane og drive Spot med? Viser det et menneskekærligt Hjerte?"

Trolle vendte sig bort for at skjule sin Latter, og Madame Berg sagde: „Hør, Trine! jeg kan ikke bare mig for at le af disse Historier og af den latterlige Vigtighed, du tillægger dem Jeg bedømmer Verner bedre end du, jeg har ham kær og ønsker at kunne forene ham med min Yndling, din Datter; men tro imidlertid ikke, at jeg er Lises fortrolige, hvad hendes Kærlighed angaar. Nej, jeg har æret dine moderlige Rettigheder; men tvinge eller overtale vor gode Pige til at gifte sig mod sin Tilbøjelighed, det skal du ikke, saa længe jeg lever; det skal jeg vide at forebygge, det siger jeg dig ærligt. Kan du taale at se din Lise ulykkelig, saa kan jeg ikke." „Ulykkelig! hvorfor skulde hun blive det? Ved Mørks Side vil hun daglig blive frommere og bedre, hun vil finde en Ven og Støtte i sin Mand; ingen Sorg eller Mangel vil nedtrykke hende. Hvad vil hun da mere? Lad hende for Resten finde sin Lykke i sine Pligters Opfyldelse, det er den bedste Lykke." „Sine Pligters Opfyldelse? Det er et Ord, som du og flere henkaster saa flygtigt. Som om det var saa let at opfylde sine Pligter, som om det var muligt uden Kærlighed!" „Har du nu glemt, Moder, hvor ofte du har glædet dig ved at omtale din kære tyske Grevinde, der, bunden til en raa, i alle

Maader uelskværdig Mand, er et uforanderligt Mønster paa Blidhed og Elskværdighed, som ingen Modgang har formaaet at undertrykke? Har du glemt dine egne Ord? Altsaa er det dog muligt at opfylde sine Pligter uden Kærlighed: og den Selvfornægtelse, du dadler hos mig, den ophøjer du hos hende." „Ja, Trine! thi hos denne min Veninde var alting Kærlighed, Kærlighed til alt levende, trofast Udholdenhed og Overbærelse med en Ægtemand, der stod saa dybt under hende. Der gives Sjæle, der er ligesom fødte til klosterlig Resignation, til et indre Liv i Religionen, vi andre kan ikke ret fatte det. Hun er en af hine faa, hendes Selvfornægtelser er hende ingen Ofre, hun kender dem ikke selv, de er hende en indre Nødvendighed, i Stedet for at dine er dig tunge, unaturlige og ofte i alle Maader unødvendige. Tilgiv mig! Det er sandelig ikke min Hensigt at saare dig."

Trolle var af Opmærksomhed paa disse sidste Ord standset i sin Gang. „Hvem er denne tyske Grevinde? Jeg beder Dem, nævn mig hendes Navn." „Det nævner jeg gerne," svarede Madame Berg, „hun er for Resten mere dansk end tysk. Hendes Navn er Clare von Meerstein." „Clara, født Gordon?" „De kender hende?" „Ja, og De?" „Ja, jeg har kendt hende fra vor tidlige Ungdom. Da jeg straks efter mit Bryllup første Gang fulgte min Mand paa hans Sørejse, da blev jeg syg i London, hvor hun, ogsaa nylig gift, opholdt sig med sin Mand. Som min Landsmandinde tog hun sig kærligt af mig og var min Trøstens Engel i min forladte Tilstand, da min Mand var nødt til at fortsætte sin Rejse og maatte efterlade mig paa det fremmede Sted, indtil han paa Hjemrejsen fra Vestindien afhentede mig. Et hjerteligt Venskab knyttedes imidlertid mellem min elskede Clara og mig. Det har holdt sig frisk og uforandret gennem alle Livets Omskiftelser. I senere Aar har vi flere Gange mødt hinanden paa fremmede Steder og altid underholdt en fortrolig Brevveksling." „O, min bedste Veninde! Sig mig, har De nylig hørt fra hende? Hun er Enke! Det er jo to Aar siden, at hendes Lænker løstes." „Jeg har i lang Tid ikke hørt fra hende. Hun er for nogle Maaneder siden rejst — jeg ved ikke hvorhen — for at raadspørge en Forretningsmand, med hvem hendes Mand stod i Forbindelse. Grevens Slægtninge gør hende næsten al Arvepart stridig, da hendes eneste Barn døde som lille mange Aar før Faderen, og jeg tror, at hun maa skatte sig lykkelig, ifald hun til den ringe aarlige Sum, som tilstaas hende i Enkepension, kan beholde det lille forgældede Gods her i Sjælland, som hun har efter sine Forældre."

Trolle tav og hensank i dybe Tanker. Det lille Stykke Vej til Ordrups Kro blev tilbagelagt i fuldkommen Tavshed. De to elskende, som glædestraalende nærmede sig, blev nedslagne ved at se de ældres alvorlige og spændte Miner, der ikke forkyndte noget heldigt Resultat for deres højeste Ønske.

Et nydeligt Maaltid var tilberedt i Haven. Man satte sig om det landlige Bord. Den skønneste Sommerdag oplivede den hele Omgivelse. Narcisser og Hyacinter duftede i Blomsterbedene i Haven, Fuglene kvidrede; men de stakkels Mennesker, som skulde nyde al denne Herlighed, søgte forgæves at overvinde deres beklemte Stemning.

Da de om Aftenen kom hjem til Fru Derbys, var Mørk der allerede. Han havde — som han udtrykte sig — gaaet som en Nar den hele Formiddag og gennemløbet Frederiksberg Have og Omegn og haft megen Ulejlighed for at komme ind i Søndermarken og var ogsaa gaaet der som en Nar; ved hvilken Ytring Trolle afbrød ham og sagde, at han dog talte om sig selv i alt for ubehagelige Udtryk, en Bemærkning, der endnu

mere opirrede den allerede fortrædelige. Fru Derby var urolig over hans Misfornøjelse. De unge elskende saa bedrøvede ud. Madame Berg og Trolle søgte forgæves at bringe en rolig og livlig Samtale i Gang. De var selv ikke i godt Lune. Aftenen gik døsigt og ubehageligt hen, og saaledes endte denne Dag, hvortil man fra alle Sider havde glædet sig.

Da Trolle næste Formiddag besøgte Madame Berg, bemærkede han, at et sørgmodigt Præg var kendeligt i hendes hele Væsen. Samtalen faldt naturligvis paa den forrige Dags Begivenhed, og Trolle søgte at indgive sin Veninde et godt Haab om, at deres Plan dog ved Tid og Udholdenhed skulde lykkes. „Det haaber jeg ogsaa," svarede hun, „og det er heller ikke egentlig det, som trykker mit Sind; men Tanken om min Datters Forkerthed opfylder mig med Bekymring og med Anger; thi min Samvittighed siger mig, at gode Anlæg har faaet en skæv Retning ved den Letsindighed, hvormed jeg selv overgav min opvoksende Pige i Hænder, hvis Kræfter jeg ikke noksom kendte. Jeg elskede min Mand saa højt, min Længsel, min Ængstelse for ham, naar han var paa Rejser, var uudholdelig. Han selv vilde saa ugerne lade mig blive tilbage; ogsaa han længtes og var desuden, som Sømænd ofte plejer, ikke fri for en vis Overtro. Han troede, jeg bragte ham Lykke, og paastod, at de Rejser, paa hvilke jeg ikke havde fulgt ham, havde været mindre heldige. Vort ældste Barn, en herlig Dreng, havde allerede fra sine tidligste Aar fulgt sin Fader paa Søen, hvortil han syntes at være skabt. Alt dette bevægede mig til at overlade min Datter fra hendes sjette Aar til min Mands Søster, der vistnok havde et moderligt Sindelag imod hende, men i øvrigt var uskikket til at opdrage hende. Min Mand ønskede det saaledes, min Søn klyngede sig til min Hals og bad mig følge med dem. Pigebarnet var sygeligt; der kunde ikke være Spørgsmaal om at tage hende med. Jeg forlod da det arme Barn og saa hende kun af og til i korte Mellemrum, lige til hun ved sit Giftermaal traf et Valg ganske mod mit Ønske. Jeg er straffet for min Uret: jeg har mistet min Mand og min Søn, og jeg har ogsaa mistet min Datter, thi den Trøst af hendes Omgang, som skulde forsødet mine ældre Dage, er borte. En saadan Trøst lever dog for mig i min kære, yndige Lise, og saaledes maa jeg bekende, at jeg er lykkeligere, end jeg fortjener."

Taarerne stod i den bedrøvede Moders Øjne. Trolle følte sig inderlig glad ved hendes Fortrolighed. „Ak, min elskede Veninde!" raabte han, „hvor kan De være saa uretfærdig mod Dem selv! Hvad andet skulde De have gjort under disse Omstændigheder end det, De gjorde? Kan De anklage Dem for Deres Kærlighed til Deres Mand? Den lykkelige! Hans Lod paa Jorden var saa skøn, at han maa savne den i Himmelen." „O, tal ikke saaledes! Lad os haabe, at der, hvor han er, der er intet Savn af det jordiske Liv. Hvor kan vi, De eller jeg, undvære disse lyksalige Forestillinger om en Verden, hvis Porte dog snart skal aabne sig for os? Denne Morgen, hvorpaa vi haaber, maa trøste os for Aftenens Dunkelhed." „O, kære Veninde! Nu er Turen til mig at sige: Tal ikke saaledes! De er jo endnu ikke gammel; i det mindste falder det ingen ind, som ser og hører Dem." „Om ogsaa saa var, er det dog vist, at det lider ad Aften med mig, og at jeg bør gøre mig fortrolig med denne Tanke, med den Resignation, som især tilkommer de ældre Aar. Lidenskaber klæder undertiden Ungdommen, men vansire Alderdommen; og i denne Anledning har jeg ogsaa i Dag gjort mig selv Bebrejdelser for den Heftighed, de haarde Ord, hvormed jeg i Gaar tiltalte min stakkels Trine. Den stille

Aften bør have stille Vejr, i Livet som i Naturen; ellers bliver den raa og ubehagelig." „Ak, hvad skal man gøre for at efterleve disse Tidsbestemmelser, jeg kunde sige disse Konveniensformer for, hvad der passer for det ene Decennium og ikke for det andet? Det er Ungdommen, som foreskriver Moderne, i dette som i Klædedragten. Den forskriver Alderen strengere Regler, end denne nogen Sinde har paalagt den. Livet er dog skønt og frister den gamle som den unge." „Dog paa forskellig Maade. Jeg siger ogsaa, at Livet er skønt; men jeg anser det for et stort Gode, at det efterhaanden ligesom knytter sig til et andet Liv, som vi dog i mangen Time længes efter, et Liv, hvori ikke blot vore Drømme bor, men hvori ogsaa de forudgangne, som længes efter os her paa Jorden, maaske med Længsel venter vort Komme. Ak! De vil anse mig for en Sværmerske. Men jeg tror dog vist, at De selv kender denne Følelse. Der er vist ogsaa noget, som vinker Dem fra hin Strandbred." „Nej!" udbrød Trolle med en dybt bevæget Stemme, „nej, jeg er et fattigt Menneske. Jeg kan ikke engang sige, at jeg dog een Gang besad det herligste, een Gang traf et Væsen, som opfyldte min Sjæl og tillige gengældte mine Følelser; nej, jeg har intet, hverken her eller hisset." Madame Berg følte sig inderlig rørt ved hans Ord: „Jo, min ædle Ven! De har Deres taknemlige Verner, som skal være Dem en Søn; min Lise skal være Deres Datter. Dette er de naturlige Baand, der skal forskønne vor Alderdom. Ogsaa mig har De! Af et ærligt Hjerte har jeg Dem kær og beder Dem: forsmaa ikke mit Venskab. Hun rakte ham Haanden. Trolle kyssede den mange Gange. Taarerne stod dem begge i Øjnene. Han skyndte sig bort og følte sig forunderlig greben ved denne Samtale.

Han kom som sædvanligt i Fru Derbys Hus; men hans Væsen syntes forandret. Han var mere alvorlig, og det kurliserende i hans Tone mod Madame Berg var forvandlet til en rolig, venlig Opmærksomhed. Saaledes forekom han hende langt mere elskværdig, og hun fordoblede sin Opmærksomhed for den gamle Ven og viste ham en Hengivenhed, som ret vederkvægede ham, men dog ikke formaaede at adsprede hans mørke Stemning. En nervos Hovedpine, hvoraf han undertiden led, anfaldt ham i dette Tidsrum med saadan Voldsomhed, at han til sidst maatte holde sig hjemme, ikke i Stand til at kunne foretage sig nogen Beskæftigelse, hvortil Øjnenes Anstrengelse var fornøden. Med sønlig Ømhed og Omsorg søgte Verner at pleje og adsprede den lidende, og en Dag, da han forekom ham endnu mere nedtrykt end sædvanligt, kunde han ikke modstaa Fristelsen til at ytre den Tanke, at hans gamle Vens Ildebefindende snarere maatte hidrøre fra aandelige end legemlige Grunde. — „Vilde det ikke maaske lette dit Sind at dele dine Bekymringer med en Ven, med en Søn? Du har været og er stedse saa god imod mig. Du har befalet mig at anse dig for en Fader. Vil du nu ikke unde mig den Beroligelse, at jeg ogsaa fra min Side kunde give noget, ikke altid blot modtage? at min Hengivenhed, min Omgang ogsaa kunde være en Trøst for dig?"

Trolle takkede ham venligt for hans kærlige Ord og tilføjede: „Jeg føler til visse, at jeg ikke længere er ene, siden jeg har dig, at jeg er utaknemlig, naar jeg klager over min Skæbne. Men deri ligger vel sagtens den strafværdige Side af min Karakter, at jeg ikke har Styrke til at modstaa de heftige Indtryk af det tilfældige, som møder mig, at et Ord, der bliver sagt mig, en Tanke, som opstaar hos mig, behersker mig og ikke lader min Fornuft komme til Orde. Og herved kommer jeg gan-

ske naturligt til at opfylde dit Ønske og forklare dig Grunden til mit slette Lune, saa vidt som slige Selvbetragtninger lader sig forklare. Det er allerede mange Dage siden, jeg havde en Samtale med Madame Berg, hvori hun med særdeles Alvor omtalte min Alder, henviste mig udelukkende til Alderdommens Resignation og til hin dunkle, ubekendte Strandbred. Hendes Ord var milde og kloge; men... jeg ved ikke... de gjorde et Indtryk paa mig, som om jeg aldrig havde hørt eller tænkt noget saadant før, og dog er der vel intet, man oftere hører omtale eller nødes til at bemærke, end Tidens Flugt og Dødens Vished. Alt dette har ført mig til at anstille mangen Betragtning over mig selv. Jeg maa med Tak til min gode Skæbne erkende den sjældne Lykke, at jeg er ligesom fritagen for de legemlige Svagheder, som plejer at følge Alderdommen. Ingen Sygdom nedtrykker mig; thi denne nervøse Hovedpine er en gammel Fjende, der som oftest mere skriver sig fra psykiske end fysiske Aarsager. I ingenting har jeg af legemlige Grunde været nødt til at forandre det Liv, der fra min Ungdom er mig tilvant. Jeg vandrer hele Mile uden Anstrengelse, mine Sanser er usvækkede, jeg arbejder, læser og skriver til langt ud paa Natten. Alt dette, forenet med et ensformigt, ensomt Liv, der udelukker mangen Berørelse og Paamindelse fra den udvortes Verden, har forvoldt, at Aarene er gaaet ligesom ubemærkede og utalte over mit Hoved. For Alvor har jeg ikke endnu fattet den Tanke, at jeg er en gammel Mand, og jeg tilstaar, at jeg ikke, som jeg burde, er forligt med de Ord: Alderdom, Død, Resignation. Jeg tænker dem med Gysen. Det gaar mig som Børn, der ikke er trætte og søvnige, men dog skal gaa til Sengs. Ak! det er kun den, der har arbejdet om Dagen, for hvem Hvilen er sød om Natten. Mod Dagens Ende finder jeg, at Dagværket ikke er udrettet, og at jeg desuden ligesom venter, længes, ja, haaber paa noget, som jeg ikke selv kan forklare, og som det i alt Fald er for sildigt at haabe paa; kort sagt: jeg nødes til at bekende, at mit Liv er hengaaet uden Nytte."

„Nej, kære Fader! Dit Liv har været en Sundhedskilde for mange lidende. Og jeg, som hos dig har fundet et Hjem, da jeg var forladt! Af alle dine Velgerninger er din indholdsrige Omgang den, jeg mest vilde begræde, om jeg mistede dig eller din Godhed for mig. O! misund ikke dig selv og din Omgivelse, at din Sjæl er ung og dit Legeme sundt og kraftigt! Er det ikke en Velsignelse for os alle? Det er et sandt Ordsprog, at det er ikke Aarenes Tal, som danner Alderdommen. Og i en vis Forstand er Alderdommen heller ikke som en Sygdom, der overfalder Mennesket ganske uden hans Medvirkning. Nej, den faste, stærke Villie maa kunne holde Ungdommen noget tilbage over den almindelige Grænse, ligesom Lægerne paastaar, at den kan forlænge Livet hos den syge. Sjælen maa kunne haandhæve sin Magt over den dødelige Del af vort Væsen. Ser vi ikke ogsaa Eksempler derpaa hos de mest udmærkede af Menneskene, som har opnaaet en høj Alder?"

Trolle smilede og rakte ham Haanden. „Kære Verner!" sagde han, „hvor stor Magt en kærlig og dannet Sjæl udøver over sin Omgivelse, det lader du mig føle i dette Øjeblik. Den Lægedom, som en tro og hengiven Vens milde Ord indgiver os, er ogsaa kun sparsomt bleven mig tildelt, især i den sidste Del af mit lange Liv. Først af din Haand modtager jeg den til fulde. Jeg vil nu ogsaa ganske overgive mig til denne Nydelse og derfor betro dig, at der i Gaar indtraf en ny Omstændighed, der har forøget mit melankolske Lune. Under min Upasselighed har jeg be-

falet Thomas at sige alle, som vilde tale med mig, at jeg ingen modtog, da jeg var syg. Men i Gaar kom her en Sømand, som nævnede sit Navn, der var mig bekendt, og leverede et Brev, som han bad mig læse; han vilde da om et Par Dage komme igen for om muligt at faa mig i Tale. Jeg aabnede Brevet, et andet, fint skrevet og langt, var indesluttet i det. Med stor Anstrengelse og Forøgelse af min Hovedpine læste jeg Omslaget. Det er fra en Præst i Jylland, der skriver, at hans paarørende, den Sømand, som er Overbringeren af dette Brev, og som er en brav Mand, har ved et uheldigt Skibbrud mistet sit Skib og al sin Ejendom, at et Haab om hos mig at finde Bistand i denne Nød er opstaaet hos dem begge, især ved Hjælp af Erindringen om en kær afdød, som jeg sikkert ogsaa bevarede i mit Minde; til den Ende sendte han mig et Brev, som vist vilde interessere mig. Saaledes omtrent lyder de faa Linier, som indeslutter et Brev til den omtalte Præst, hvilket jeg forgæves har martret mine Øjne med at ville læse, og hvis Indhold foruroliger mig. Den Haand, som har skrevet det, er for længst i Graven. Forgæves har jeg for mange Aar siden søgt at udforske Grunden til hendes pludselige Forsvinden for mig. Maaske vil jeg heraf erfare den. Jeg leverer herved dette Brev i din Haand, kære Verner, og beder dig læse det for mig, uagtet jeg forudser, at denne Læsning maaske vil nedsætte mig i din Agtelse. Men jeg ved ikke, hvorfor jeg skulde dølge mine Vildfarelser og Forseelser for min eneste fortrolige. Det er en Lettelse at skrifte for en trofast Ven."

Med venlige Ytringer modtog Verner det paalagte Hverv. Det var Aften og mørkt i Vejret. Man tændte Lampen. Trolle drejede sin Stol saaledes, at han vendte Ryggen til Bordet, for at undgaa Lysets Skin, som han sagde, men rimeligvis tillige for at skjule den Bevægelse, som Forventningen om det, han vilde faa at høre, opvakte hos ham. Med klar og ofte bevæget Stemme læste Verner følgende.

København, den 10. April 1820.

Kære Broder!

Erindringen om det fortrolige Venskab, som i vor Barndom og første Ungdom forbandt os, giver mig Mod til at tage min Tilflugt til dig i min Ulykke — en Ulykke, der vel er den bitreste af alle: den, selv at have indviklet sig i et Net af Forvirring, af Uret og Vanære, der endogsaa, naar man sønderriver det, dog ikke mere kan skænke os en Udgang til Frihed og Fred. Dog, et Tilflugtssted, hvor den skamfulde og forladte kan skjule sig, det anraaber jeg dig om at maatte finde hos dig. Jeg har forladt min Mand, han selv har forskudt mig; jeg opholder mig skjult og hemmeligt hos en simpel Kone, der engang har været i min Tjeneste, og til hvis Godhed jeg er hentyet i min Nød. Du forfærdes over mine Ord? Du vender dig med Foragt og Vrede fra mig? Ak, Johan! jeg bønfalder dig! hav Taalmodighed til at høre mig! Jeg vil bekende alting for dig med den største Oprigtighed, alle mine Tanker og Handlinger i den Tid, vi har været adskilte. Maaske, naar du har læst disse Blade, vil du dog have Medlidenhed med din engang saa kære Mariane.

Det er atten lange Aar siden, vi saas, og i al den Tid har vi kun sjældent hørt fra hinanden. Du var vred paa mig, fordi jeg til Trods for din Villie indgik et Ægteskab, som du saa heftigt fraraadede mig. Ak, tilgiv mig! jeg er straffet for min Forblindelse! Jeg har mangen Gang tænkt paa vore senere Samtaler. Erindrer du det endnu? Du var nylig kommen hjem fra Jylland, hvor du i to Aar havde opholdt dig;

der blev stor Glæde hjemme i vort fattige Hus, da du underrettede vore Forældre om den store Lykke, at din Herremand, i hvis Hus du var Huslærer, havde kaldet dig til Præst paa hans Gods, og at du snart skulde have Bryllup med en ung Pige, der bragte dig en god Medgift. I sin Glæde sagde vor Moder: „Nu maa vi Forældre da ret takke Gud for hans Naade mod vore Børn; thi nu er du paa grønne Kvist, og din Søster er paa Vej til at gøre en stor Lykke, thi en rig, smuk og fornem Mand frier til hende.“ „Hvem er han?“ spurgte du hurtigt. Jeg kan endnu se den triumferende Mine, hvormed Moder svarede: „Det er saamænd Hr. Ritmester Lermann,“ og det alvorlige Ansigt, hvormed du gentog: „Ritmester Lermann! Ja saa! frier han til Mariane? Da haaber jeg, at hun er saa fornuftig at give ham en Kurv.“ Siden sagde du, at du kendte Ritmesteren, især fra, hvad din Herremand, der var hans Fætter, havde betroet dig om ham; at det var et Menneske af en svag Karakter, at han for kort siden havde mistet sin unge Kone, der havde bragt ham en betydelig Formue, og som var af en anset, men stolt Familie, at han havde Børn af sit første Ægteskab, og at jeg ved at ægte ham kom i Forhold, hvori jeg ikke passede, og som vilde gøre mig ulykkelig; endvidere at den Forelskelse, der nu havde bragt denne Mand til at nedlade sig til at begære min Haand, kun var en Illusion, der snart vilde forsvinde, thi Forfængelighed var den eneste Lidenskab, hvortil han var i Stand. Ak, hvor ofte har jeg maattet tænke paa disse Ord! Den Søndag, kort før din Afrejse, da du bad mig gaa en Spadseretur med dig, og paa denne Vej anvendte al din Veltalenhed for at formaa mig til at afslaa Ritmesterens Tilbud, var jeg saa undseelig og saa beklemt over at høre dig saaledes nedsætte, hvad jeg satte saa højt, saaledes adspredte de straalende Forhaabninger, som jeg nærede, at jeg ikke havde Mod til at indlade mig med dig eller til at tilstaa, som jeg burde, at jeg elskede Lermann, at jeg ikke kunde rive mig løs fra ham. Du rejste, jeg gav ham min Haand, og først da vovede jeg skriftligt at bekende dig min Kærlighed. Du svarede mig i en fortrydelig Tone. „Du, Mariane, er ogsaa forfængelig,“ skrev du, „vogt dig, at ikke denne lave Tilbøjelighed skal forvolde din Ulykke.“ Maaske, i disse sidste Dage har jeg tænkt det, maaske var der ogsaa i disse dine Ord noget profetisk. Men saa meget er dog vist, at jeg af ganske Hjerte elskede Lermann. Og om jeg følte mig smigret ved hans Kærlighed, om den Skæbne, han tilbød mig, forekom mig som et Himmerige paa Jorden, var det noget Under? Du ved selv, i hvor trange Kaar vi er opvoksede. Om noget undværligt, end sige overflødigt og fornøjeligt kunde der i vore Forældres Hus aldrig være Spørgsmaal. Du gav maadeligt betalte Informationer, jeg syede og var lykkelig ved at finde Fortjeneste hos en Modehandlerinde, i hvis Butik jeg for en ringe Betaling arbejdede, og hvor jeg tillige maatte hjælpe med Udsalget. Baade der og paa Vejen dertil undgik det ikke min kvindelige Forfængelighed, at mit Udseende vakte Opmærksomhed. Jeg mærkede ofte, at mangen Herre, baade ung og gammel, gav sig Ærinde ind i Butikken for at se mig og søgte Lejlighed til baade der og paa Gaden at nærme sig til mig. Skønt alt dette glædede mig hjertelig, var jeg dog alt for gennemtrængt af vor gode, fornuftige Moders Advarsler til at indlade mig paa nogen som helst Maade med disse mine Forfølgere. Dog tilstaar jeg, at jeg fik Tro til min egen Skønhed og tillagde denne Gave et vistnok langt højere Værd, end der tilkommer den; og stedse beklagede jeg, at mine fattige Kaar

nægtede mig alle Midler til at gøre dette Fortrin mere iøjnefaldende. Naar jeg arbejdede paa en smuk Hat, en nydelig Kappe, prøvede jeg den hemmeligt for Spejlet og sukkede, naar jeg saa den overgaa i Hænderne paa en eller anden Dame, som den langt fra ikke klædte saa godt som mig. Al min Del af denne Verdens Herlighed bestod i, at jeg til Pinsefesten kunde faa nye Baand til en af de aflagte Hatte, som Madamen, jeg arbejdede hos, sædvanligvis var i Besiddelse af og overlod mig til Løn for min Flid og Paapasselighed; og naar jeg da, pyntet med denne og hvad mere, jeg saaledes kunde stykke sammen, kunde gaa ud og spadsere med min Moder eller en af mine Medsøstre af Butiksjomfruerne, var dette det højeste af, hvad jeg endnu havde smagt af Livets Goder. Dog, jeg gør mig selv Uret! At se dig igen, naar du frisk og vel til Mode kom hjem om Aftenen, medens du endnu boede hos vore Forældre, og i din Fraværelse at faa Breve fra dig, var visselig min største Glæde; thi ærligt og inderligt hængte mit Hjerte ved min eneste Broder.

Paa en af de nysomtalte Spadsereture i Pinsehelligdage var det, at jeg første Gang mødte Ritmester Lermann i Frederiksberg-Have. Jeg havde set ham før, han var vor Genbo og havde flere Gange hilst mig, naar jeg engang imellem sad inden for vort Vindue om Morgenen, inden jeg gik ud. Han hilste nu atter ved dette Møde, og da den unge Pige, som fulgte med mig, ved at gaa over en af de hvælvede Broer i Haven, gled med Foden, sprang han til og forhindrede hende fra at falde. Vi nejede og takkede; han tog Anledning heraf til at nævne mig ved Navn og omtale vort Naboskab. Vi var nær ved Udgangen af Haven og vilde forlade den; han sagde, at han ogsaa vilde gaa hjem, og bad om Tilladelse til at følge med os, da vi skulde samme Vej; vi var undseelige og kunde ikke udfinde noget Paaskud til at undslaa os for hans Selskab. Han var smuk, han talte høfligt og beskedent med mig, og da vi skiltes ad ved min Husdør, følte jeg mig beængstet og lyksalig, som jeg aldrig havde følt mig tilforn. Efter denne Dag mødte han mig hver Aften, naar jeg gik hjem fra Butikken. Det varede ikke længe, før han tilstod mig sin Kærlighed; men uagtet jeg elskede ham mere, end Ord kunde udsige, betroede jeg dog min Moder den hele Sag og opførte mig aldeles efter hendes Raad.

En Aften, da vi som sædvanligt gik ved hinandens Side, sagde han: „Jeg maa virkelig tro, at De har Mistillid til mig og ikke antager mine Hensigter for redelige. Jeg ærer og elsker Dem dobbelt for Deres Ærbarhed og vidste jeg blot, at De gengældte min Kærlighed, saa skulde intet i Verden holde mig fra i Morgen den Dag at begære Dem af Deres Fader.“ Jeg følte mit Ansigt blusse, idet jeg svarede: „Min Fader kan træffes fra Klokken otte i Morgen paa Købmand Vangs Kontor.“ „Tak, min elskede Pige!“ raabte han og kyssede min Haand.

Hvor glad min Fader blev ved et saa fordelagtigt Tilbud, saa udbad han sig dog nogle Dages Betænkningstid for mig og min Moder, hvis Stemme her maatte høres. I disse Dage kom du tilbage, og dine Indvendinger opsatte min Skæbnes Afgørelse i flere Dage. Denne Opsættelse syntes stærkt at forøge Lermanns Iver for at erholde mit bestemte Ja. Du rejste, han talte med mig, al Betænkelighed forsvandt i hans Nærhed, jeg gav ham henrykt mit Løfte, og da hans Hus stod færdigt til at modtage en ny Husmoder, saa blev vort Bryllup bestemt til faa Uger efter. Han førte sine Børn til mig, en Pige paa seks og en Dreng paa fire Aar. Kærligt sluttede jeg

dem begge i mine Arme; den lille Pige havde allerede en vis Dame-Tournure; men Drengen kastede sig om min Hals og saa paa mig med et Par saa ærlige, trofaste Øjne, at han fra samme Øjeblik vandt en Søns Plads i mit Hjerte. Lermann sagde mig, at disse Børn siden deres Moders Død befandt sig i hendes Forældres Hus, og at disse hans Svigerforældre, over hvilke han holdt en varm Lovtale, ønskede at beholde dem endogsaa efter hans forestaaende nye Giftermaal. Det gjorde mig ondt. Det havde været mig en kær Tanke at være den elskedes Børn en kærlig Moder. Bedrøvet og tavs saa jeg paa dem. Den lille Dreng hængte sig ved min Arm, som om han forstod og delte mit Ønske. Jeg kunde ikke afholde mig fra at bønfalde min Forlovede om at forandre denne Bestemmelse. Han gav efter, hvad Drengen angik; men i Henseende til Pigen var han ubøjelig. Han sagde: „Min Svigermoder vilde tage det ilde op, og det vilde ogsaa være Synd mod Natalia; thi hvorledes kunde hun faa en saadan Opdragelse, som denne fuldkomne Verdensdame vil give hende, eller lære alt, hvad denne vil sørge for, at hun lærer? Der hører noget til nu om Stunder, for at et Fruentimmer kan med Ære vise sig i Verden." Det var første Gang, at en ængstelig Anelse om mine nye Forhold opstod hos mig.

Efter mit Ønske skulde jeg først som Lermanns Hustru indføres i hans Omgangskreds. Da jeg nu faa Dage efter Brylluppet skulde føres omkring i denne, var det ham meget magtpaaliggende, at jeg maatte tage mig ud til min Fordel. Smykket og udpyntet langt over mine fordums dristigste Ønsker, holdt jeg nu min første Indtrædelse i de omtalte Svigerforældres Hus. Disse Folk gjorde, hvad man kalder et stort Hus. Alting der var for mig en ny Verden. De modtog mig med kold Høflighed og spændte Miner. Jeg var forlegen og forstemt og blev det endnu mere, da Fruen i Huset med eet brast i Graad og gik ud af Værelset. En Kammerjomfru kom ind og bad Herren om en Flaske Draaber, hvilke denne fremtog, og imidlertid betragtede den over Fruens Ildebefindende sukkende Jomfru mig med nysgerrige Blikke. Herren gik ud med Draaberne, og Lermann fulgte ham og lod mig blive ene. De kom snart igen, og Herren bad mig undskylde, at hans Kone ikke kom tilbage, da hun befandt sig ilde. „Ser De, min lille Frue!" sagde han, „en Moder bliver altid Moder, og Synet af Dem... De forstaar mig og undskylder." „Ak," svarede Lermann, „en Moder som Deres Frue behøver vist ingen Undskyldning. Hendes kærlige Moderhjerte er en Elskværdighed mer." „Ja, Gud ske Lov for vor lille Natalia!" sagde Svigerfaderen, idet han trak Barnet hen til sig og kyssede det, „i hende lever vor tabte, yndige Leopoldine. Vi gav ogsaa ugerne Slip paa den lille Harald. Min lille Frue, De har gjort os en stor Sorg ved at berøve os ham, og nu maa De i det mindste sørge for, at han besøger os meget ofte." Med hvilket Sind jeg steg i Vognen efter dette Besøg, kan du tænke dig. Jeg kunde ikke lade være at græde. Det var i de første Hvedebrødsdage. Lermann trøstede mig kærligt, og da de øvrige Visitter gav et bedre Resultat, fordoblede han sin Ømhed for mig, og jeg glemte snart denne Sorg.

Uagtet jeg netop paa min Bryllupsdag havde fyldt mit tyvende Aar, var mit Ubekendtskab med Verden større end mangen Piges, der fylder det tolvte. Af de overfladiske Betragtninger, jeg havde anstillet over mine nye Forhold, havde jeg ikke uddraget noget, som kunde ængste mig for min Personlighed. Jeg tænkte, at naar man vogtede sig for at støde mod det sømmelige, naar

man dertil var smuk og godt klædt, var dette nok til at indtage en god Plads i ethvert Selskab; at naar man var from, ordentlig og huslig og elskede sin Mand, saa var dette nok til at gøre ham lykkelig. Til min store Smerte og Ydmygelse lærte jeg snart, hvor slet en Rolle jeg spillede i min nye Kreds, samt hvor ubehageligt denne Omstændighed virkede paa min Mands Tilfredshed. Det Selskab, som samledes i de omtalte Svigerforældres Hus, bestod egentlig af Slægtninge og Venner, som i mange Aar havde levet sammen i et stadigt Kredsløb af Selskaber i deres forskellige Huse, hvori nu ogsaa mit var iberegnet. Man gjorde sig vel al Umage for at inddrage i denne Cirkel alle, som i Kunst og Litteratur var i Vælten, men disse Personer var dog kun at betragte som Kometer, der flygtigt gennemfarer det stadige Planetsystem. I denne Verden var jeg som falden fra Skyerne. Alle de Erindringer om fælles oplevede Scener, som man med Behag genkaldte hinanden, alle Mesterværker i Kunst og Litteratur, alle Hentydninger paa sligt var for mig et fremmed, uforstaaeligt Sprog; thi var min Kundskab til Livet end ringe, saa var den til Litteraturen endnu langt ringere. Den skrev sig fornemmelig kun fra Lejebiblioteksbøger, som Modehandlerinden laante mig Løverdag Aften til at forlyste mig med om Søndagen. Jeg tænkte nu ofte, at disse Søndagsglæder var langt at foretrække for dem, jeg nu skulde nyde; thi Søndagen var netop den Dag, da vi paa ingen Maade maatte mangle i Svigerforældrenes Hus. Her sad jeg nu forladt og stille i en Krog med et eller andet Arbejde. Nogle Gange fordristede jeg mig til at gennemblade nogle Kobberværker, som til almindelig Tidsfordriv laa paa Bordet i et Kabinet; men jeg havde intet Begreb om, hvad en Del af dem forestillede, og saaledes tiltrak jeg mig den Ubehagelighed, at denne min Uvidenhed en Gang kom for Dagen, idet nemlig to Herrer af Selskabet fulgte ind efter mig og indlod sig med mig om disse Billeder; hvilket for Resten vilde være gaaet hen uden videre Fortræd, dersom ikke min Mand var kommen til og havde hentet Stof til mange Dages Ærgrelse over, hvad han kaldte en Prostitution for mig. Til alt dette kom nu den uophørlige Lovtale over den afdøde Frue, thi den gik aldrig af uden med Sidehug ikke blot til mig, men ogsaa til Lermann, der havde fornedret sig til at vælge en sin første Kone saa uværdig Efterfølgerinde. Saaledes hørte jeg en Gang Svigermoderen — ikke sagtere, end at jeg godt kunde forstaa det — svare en anden Dame, der formodentlig havde ytret sig velvilligt om mig: „Aa ja! Det er et kønt Træbillede. Men hun, som der sidder," tilføjede hun med et Blik til Datterens Portræt, hvoraf Eksemplarer, malede, tegnede, litograferede i enhver Manér og Format, var ophængte i alle Værelser, „hun var Liv og Sjæl og Aand og alt, hvad Mennesket kan være. Men man ser, at det trivielle kan bringe det herligste i Glemmebogen."

Ved utallige lignende Ytringer og ved min hele Stilling opkom i min Sjæl en Bitterhed, som jeg i mine uskyldige Dage ikke havde haft Anelse om. Jeg nærede et virkeligt Had til den afdøde, for hvis Skyld jeg maatte taale saa mange Krænkelser, og intet kunde være mig behageligere end at høre hende dadlet. En ugift Dame af for Resten sat Alder havde været hendes Veninde og forsømte aldrig at græde og sukke hver Søndag ved at betragte hendes Portræt. En Gang, da hun med sit Lommetørklæde i Haanden stod hensunken i denne sørgelige Nydelse, befandt jeg mig hændelsesvis ved hendes Side og lod mine Øjne følges hende. Hun vendte sig til mig og sagde: „Det er et interessant Por-

træt og overmaade ligt. De har vel aldrig set hende? Ja, smuk var hun ikke, og — besynderligt nok — man skulde ikke af Udtrykket i dette Fysiognomi kunne tro, at en saa udmærket Sjæl havde oplivet det. Thi udmærket var hun. Hun kunde lære, hvad det skulde være, og gøre alt, hvad hun vilde. Det forstaar sig — thi Sandheden maa man jo bekende — hun havde de Fejl, som er store Genier egne: hun var lunefuld, uordentlig, lod Hus og Børn skøtte sig selv. Jeg har ofte foreholdt hende det; men som sagt, saaledes er nu engang alle store Genier." Den Fornøjelse, jeg følte ved denne i sit Slags nye Lovtale, blev endnu forøget, da en gammel Major, som altid havde vist sig mig bevaagen, hviskede til mig: „Hun var, min Sjæl! ikke mere Geni end jeg, men hun var en Skat for Forældrenes Forfængelighed, medens hun levede, og saa er hun endnu efter sin Død." Jeg var i et godt Humør i mange Dage efter disse Ytringer. Saaledes gærede de onde Lidenskaber i min endnu unge Sjæl.

Et Aars Tid var gaaet saaledes hen. Da hændte det sig, at jeg i et Selskab var Vidne til en Disput mellem to Mænd, som ikke hørte til vor almindelige Cirkel. De talte om Opdragelse, om Institutter, og den ene kom ved Samtalens Vending til at sige, at intet Menneske var saa forsømt, at det ikke med god Villie og naturlig Forstand kunde forskaffe sig den fornødne Dannelse, endogsaa i en Stilling, som udelukkede andres velvillige Medvirkning. Dette var een af de Ytringer, der, ubevidst for den, som fremfører dem, ligesom bæres til os af en velgørende Luftning og som et frugtbart Frøkorn falder lige ned i Sjælen og slaar Rod der. Jeg lyttede begærligt til hvert Ord, da den, som havde udtalt denne Mening og nu mødte den andens Indvendinger derimod, nu nævnede flere Bøger baade af vor egen og den tyske Litteratur, hvilke, selv uden at man behøvede at regne Oversættelser fra andre Sprog med, vilde lade en ny Dag opgaa for den, som i sit eget Indre havde Modtagelighed for den. „Den ene Bog," sagde han, „vil give Anvisning paa den anden, og en Kreds af venlige, interessante Venner og Lærere vil snart samle sig om den, der maaske savner disse i sin personlige Omgivelse." Jeg syntes, at disse Ord var som sagte til mig. Jeg gentog i min Erindring Opregnelsen af disse Bøger og bad Lermann skaffe mig dem. Han lod til at finde Behag i mit Ønske og forskaffede mig Adgang til at kunne erholde al den Læsning, jeg vilde forlange. Jeg lærte snart, hvor sande den omtalte Mands Ord havde været. En ny og bedre Verden aabnede sig for mig. I alle mine ledige Timer hengav jeg mig til denne for mig saa nye, saa tiltrækkende Beskæftigelse. Jeg forstod lidt Tysk, jeg arbejdede mig ikke uden Møje ind i dette Sprogs Aand; jeg indskrænkede mig ikke udelukkende til Morskabslæsning og glædede mig usigelig over de Fremskridt, min Viden og Tænkning daglig gjorde. Den Frugt, min Mand haabede af min bedre Oplysning, høstede han vel ikke; thi i vor almindelige Selskabskreds var og forblev jeg stum og tilbageholden. Det var mig een Gang for alle umuligt her at kunne vinde nogen Frihed; kun stille og ubemærket, ved Siden af en eller anden uden for den faste Stok, lykkedes det mig at holde en Konversation ved lige. Hver Gang det hændte sig, at en saadan, ikke ganske ubetydelig Person skænkede mig Opmærksomhed og syntes at foretrække mig, var det, ligesom min Mand vendte tilbage til mig med den første, gamle Kærlighed, da derimod de altid paa ny gentagne Krænkelser havde den modsatte Virkning paa hans Sind og Opførsel; og uagtet denne vaklende, forfængelige Tænkemaade stedse vi-

ste mig Sandheden af dine Bemærkninger, var dog min Hengivenhed for ham saa fast indgroet i mit Hjerte, at jeg altid med Glæde gengældte hans Ømhed, naar den vendte sig til mig. Den bedste Frugt af mine Studier udeblev ikke: jeg blev roligere, mine forvirrede Tanker klarede sig, og lidt mere Mod og Holdning gjorde min Stilling taaleligere. Saaledes løsrev jeg mig ofte fra Svigerforældrenes Selskaber, hvor man gjorde Fordring paa min Nærværelse blot, som det lod, for at sørge over den, og derimod tilbragte jeg Søndag Middag hos mine egne Forældre, om hvis Omgang med min nuværende Kreds der aldrig havde været Tale. Naar jeg da om Aftenen indfandt mig i den mig ubehagelige Cirkel, havde jeg bedre Sind til at taale den.

Flere Aar forløb saaledes uden nogen Forandring. Min Steddatter havde allerede fra sit ottende Aar gaaet i et af Byens fornemste Institutter. Om hendes store Talenter drejede Samtalen sig uophørligt, endogsaa naar hun selv var til Stede. Hun var mig næsten en fremmed; thi hun indlod sig ikke gerne med mig, og hvad hun talte med andre, forstod jeg ikke, da det fra hendes første Barndom var vedtaget aldrig at tale andet Sprog med hende end Fransk eller Engelsk. Min Stedsøn derimod, som opvoksede i det fædrene Hus, var mig en elsket Søn, mit kæreste og uundværligste Selskab, der gengældte min Kærlighed med trofast Hengivenhed. Han var bestemt til at blive Militær eller at studere; men til ingen af Delene havde han Lyst, han vilde være Sømand. Rejser, Handel og Vandel syntes at være hans Element. Denne Tilbøjelighed mishagede hans Fader, og efter mange Debatter kom det endeligt til et Slags Overenskomst, og han blev sat i en Handelsklasse i Skolen, hvorover han derimod blev meget ringeagtet, ikke blot af sine Bedsteforældre, men af sin egen Fader, der betragtede ham som alt for langt under sin geniale Søster. Han var flittig, forstandig og gjorde særdeles Fremgang i de Læregenstande, hvori han undervistes.

I samme Aar, som vi mistede begge vore Forældre, døde ogsaa Lermanns første Svigerfader. Svigermoderen bosatte sig nu i Slesvig, hvor hun havde Slægtninge, og tog med min Mands Tilladelse sin Datterdatter med sig. Det store Hus ophørte, den gamle Cirkel adspredtes eller sammentrak sig mere, og min egen Stilling blev roligere og langt bedre. Jeg levede nu meget stille; kun en lille Omgangskreds samlede sig i vort Hus. Min Mand var sjælden hjemme, han søgte sine egne Selskaber og Adspredelser. At jeg for længe siden havde tabt hans Kærlighed, var mig klart; men han var tilfreds med min Opførsel saavel som med den Orden, jeg havde indført i hans Hus; og han viste mig mere Agtelse end i yngre Dage. Jeg var ikke ulykkelig. Jeg dannede mig en Tilværelse efter min Smag. Jeg havde selv ingen Børn. Den unge Harald var Genstanden for al min Ømhed; en særegen Blanding af et moderligt og søsterligt Forhold fandt Sted imellem os, vi delte ofte de samme Fornøjelser; og i den gode Aarstid vandrede vi Arm i Arm som kærlige Søskende og besøgte de Egne, som var os de kæreste. Disse Aar, disse Vandringer, dette uskyldige Samliv er af mit hele Liv den eneste Tid, jeg tænker paa med Savn og Glæde.

Snart kom alle de gamle Sorger tilbage og med fordoblet Styrke, da de drog ind under mit eget Tag og under Forhold, der var mig meget pinlige. Min Steddatters Bedstemoder døde, og hun vendte tilbage til sin Faders Hus. Frygt for en Fornyelse af de gamle Krænkelser greb mig vel, da min Mand med stor Glæde meldte mig den saa højt berømte Datters Komme. Dog overvandt jeg denne Følelse og foresatte mig at

gøre alt, hvad jeg formaaede, for at forskaffe mig en Veninde i denne Pige. Der var kun fjorten Aars Forskel paa vor Alder, hun var i dette Øjeblik eet og tyve og jeg fem og tredive. Paa disse to Epoker af Livet er der jo vistnok en stor Forskel; men jeg havde dog endnu ikke tabt Smagen for de Nydelser, hvori en dannet Ungdom finder Behag. Jeg ønskede, at det fædrene Hus skulde blive hende behageligt, og modtog hende med Forhaabninger, som jeg straks følte, at jeg næppe vilde se opfyldte. Stiv og fornem kom hun mig i Møde. Hun var — efter Portrætterne at dømme — ganske sin Moders Billede; de samme vandblaa, intetsigende Øjne, den samme vrantne Mund, den fine, hvide Hud, saa stærkt besaaet med Fregner, at den næppe var til Syne. Hendes Samtale var hverken oplivende eller behagelig; men selv den værste Fjende maatte lade hendes Talenter vederfares Ret. Hun talte med Færdighed flere levende Sprog, broderede, malede; men især sang hun og spillede Pianoforte med Virtuositet. — Hendes Fader var henrykt over hendes Fortrin og begærlig efter at lade dem beundres af Verden, og som en Følge heraf gjorde et selskabeligt og adspredt Liv paa ny sine Rettigheder gældende. Dog var vor Kreds nu langt mere udvidet; kun enkelte af den gamle var endnu til Stede. Men var de fordums Omgangsvenner i det hele Filistre, saa var de nuværende i det hele Dilettanter, og jeg ved ikke, hvilken af disse to Klasser der er at foretrække. De enkelte Fænomener af en lysere Skikkelse, der ligesom fordum viste sig paa denne graa Himmel, kunde ikke formaa at klare den. I denne Omgivelse spillede jeg nu igen min gamle Rolle, saa meget tungere, som min Mand langt mere end tilforn tog Del i den Ringeagt, som stedse vistes mig. Selv i Husets Bestyrelse tabte jeg lidt efter lidt min Myndighed. Det hed sig altid: „Det eller det er ikke længere gentilt; det er noget, som gamle Folk ikke forstaar.“ Disse altid tilbagevendende Udtryk: „gamle Folk, en gammel Kone“... ja, her kommer jeg til et Punkt i mine Bekendelser, der vistnok vil retfærdiggøre din føromtalte Paastand om min Forfængelighed; men det forekommer mig dog, som om mine Følelser i denne Henseende var naturlige og tilgivelige. Det var mig bestandig sagt af min Omgivelse og af mit Spejl, at Ungdommens Blomster ikke havde nænnet ganske at forlade mig. Det glædede mig meget. Skønheden var mig kær, hvor som helst jeg øjnede den, og da jeg havde udstaaet saa mange Ydmygelser for Mangel paa andre Fortrin, saa satte jeg maaske for stor Pris paa dette, som endnu ikke var gjort mig stridigt; og maaske var det dog netop dette mit nogenlunde bevarede Udvortes, som var den første Anledning til min Steddatters fjendtlige Stemning imod mig; thi allerede Dagen efter hendes Ankomst indtraf den Omstændighed, at en Herre i et Selskab, hvori vi befandt os, ytrede den Formening, at vi var Søstre, og da jeg oplyste ham om hans Vildfarelse, nærmede sig nogle Damer, som istemte de Artigheder, han ved denne Lejlighed sagde mig. Natalia rødmede heftigt og greb efter den Tid enhver nok saa ringe Anledning til at lade mig høre, at jeg gjorde mig latterlig ved at ville synes og ved at være yngre end mine Aar. Bestandig brugte hun den Talemaade: „Det passer sig ikke for en gammel Kone at finde Fornøjelse i saadanne Ting.“ Eller hvis nogen sagde mig et smigrende Ord, lo hun højt og sagde: „Med saadanne Flovheder indsmigrer De Dem ikke hos vor gamle Moder;“ — thi Talemaader som „Flovhed, Dumhed“ o. s. v. tillod hun sig mod Personer, der slet ikke stod i nøje Forhold til hende, i den stiltiende Forudsætning, at en Person med hendes Fortjenester kun-

de nok sætte sig ud over den Høflighed, som andre maatte iagttage mod hende og mod hverandre indbyrdes. I vore, næsten daglige Soiréer sad jeg nu omtrent som i gamle Dage i Svigerforældrenes Selskaber. Vort Hus var ligesom en Klub, hvor Indtrædelsen blev betalt med Beundring for Natalia, og eftersom Dilettanter altid har en stor Rigdom paa Entusiasme, saa var den eneste Konversation, som kunde finde Sted, en gensidig Henrykkelsesytring over de respektive Præstationer. Den hele Dag blev der prøvet Musik og sunget, saa Huset genlød deraf. Koncerter opførtes til langt ud paa Natten; ogsaa blev der hyppigt holdt Oplæsninger af dramatiske Værker, hvori enhver læste sin Rolle. Det var næsten altid franske, undertiden engelske Skuespil, af hvilke jeg intet Ord kunde forstaa; og derfor takkede jeg Vorherre, thi de enkelte Gange, at denne Kunstnydelse havde fundet Sted paa Tysk eller Dansk, havde den forekommet mig saa græsselig, at jeg var nær ved at faa ondt. Paa lignende Maade gik det mig med den hyppige Konversation paa Sprog, jeg ikke forstod: jeg var glad ved ikke at kunne følge den tomme Samtale. Al denne Mangel paa skyldigt Hensyn og Agtelse for Husfruen blev uendelig forøget ved de mange Hentydninger paa den Mesalliance, der engang havde sat mig paa en Plads, hvor jeg ikke henhørte. En Gang f. Eks. taltes der om en Mand, som havde ægtet sin afdøde Kones Stuepige. Dette Fruentimmer blev omtalt med stor Foragt; det blev sagt, hun kunde hverken læse eller skrive, ja, endogsaa, at hendes Sædelighed stod paa svage Fødder. Ved denne Beretning ytrede en af Selskabet: at en Mand, der fornedrede sig til et saadant Valg, maatte have tabt al Agtelse for sig selv og for sin første Kones Minde. Ved disse Ord lo Natalia, tog sit Glas og raabte over Bordet til sin Fader: „Papa! maa jeg have den Ære at drikke et Glas med Dem?“ Lermann gjorde en fortrædelig Mine; men da de omkringsiddende ikke kunde holde dem fra at le, lo han med. Den Bitterhed, det Nag, som ved en saadan Behandling fornyedes og næredes i mit Sind, blev dobbelt dybt og pinligt, da jeg mistede den eneste, hos hvem jeg kunde udøse mine Klager og finde Deltagelse. Min Harald, der alt i flere Aar havde arbejdet som Volontær paa et af vore større Købmandskontorer, havde saaledes erhvervet sig sine foresattes Tillid, at man betroede ham en vigtig Forretning i en fjern Verdensdel, og da denne ærefulde Sendelse tillige opfyldte hans gamle Ønsker om Sørejser og Ophold i fremmede Lande, saa saa jeg ham gerne paa denne Maade udreven af en Stilling, der var trykkende ogsaa for ham, skønt mit Hjerte var bristefærdigt ved at sige ham Farvel, og jeg syntes, at jeg med ham tabte al Støtte og al Sympati i denne Verden.

To Aar efter Natalias Hjemkomst kom min Mand en Dag og meldte os en fremmed, som han havde indbudt til et Selskab, der var berammet til Dagen efter. „Det er,“ sagde han, „Legationsraad Trolle, en meget rig, meget fin og dannet Mand, der har bragt mig et Brev fra Udlandet, hvorfra han netop kommer hjem. Se, det er noget for dig, Natalia, thi det er en Mand, der har rejst meget, og med hvem du kan tale alle levende Tungemaal, han taler dem lige saa godt som du. Lad se, at du er smuk og elskværdig i Morgen.“ Da det ved nærmere Forklaring blev oplyst, at denne Herre var en Mand mellem de fyrretyve og halvtreds, slog Natalia med Nakken og raabte: „Fy! saadant et gammelt Dyr! — Ak!“ tilføjede hun, knælende for Faderen, „jeg ved nok, min egen Papa er i samme Alder eller lidt til; men han er en Undtagelse: han er evig ung, smuk og elskværdig, en fuldkommen Kava-

ler.“ Med saadanne Ytringer og ved den Beundring, hun efter hans Mening alle Vegne opvakte, lykkedes det hende at vinde en udelukkende Plads i hans Kærlighed.

Til Trods for den ovennævnte Ytring om den bebudede fremmede var det dog umiskendeligt, at Natalia lagde an paa at vinde en ny Tilbeder i ham. Han kom, en Mand med et mærkeligt Præg af Dannelse og Omgang med Verden og med et besynderlig ildfuldt Udtryk i Fysiognomi, Tale og Bevægelser. Min Mand forestillede ham sin Kone og Datter og ytrede, at denne sidstes selskabelige Talenter vilde, som han haabede, bidrage til at gøre vort Hus behageligt for en Kunstkender som Hr. Legationsraaden. Med et særegent ironisk Smil svarede denne, at han ikke turde modtage Titel af Kunstkender, men at han ærede Kunsten og tilbad Skønheden, hvor den viste sig, og lykønskede min Mand, der i sin Familie var omgiven af begge Dele. Med disse Ord bukkede han for mig og henvendte tydeligt denne sidste Tirade mod mig. Ganske mod al Skik i vor Kreds var al hans Opmærksomhed helliget mig. Ved Bordet sad han ved min Side og underholdt sig med en Courtoisie, der — jeg tilstaar det — i høj Grad smigrede mig og hævede mit sunkne Mod. Han kom oftere og vedligeholdt stedse den samme Tone. En Gang faldt Talen paa et nys udkommet, den Tid meget omtalt fransk Digterværk. Paa Selskabets enstemmige Begæring lovede han at bringe og forelæse det, ja, han var endog saa høflig at gaa hjem for at hente det og kom meget ilfærdigt tilbage. Da alle havde taget Plads om Bordet, fremtog han den lille Bog, men bemærkede i det samme, at jeg var i Færd med at liste mig bort. Paa hans Spørgsmaal svarede jeg, at da jeg ikke var i Stand til at nyde den Fornøjelse at høre ham forelæse, eftersom jeg ikke forstod Fransk, saa vilde jeg benytte denne Time til at skrive et Brev færdigt, som jeg havde begyndt. „Ej, min bedste Frue!“ udbrød han og lagde Bogen fra sig, „da vil vi andre visselig ikke saa dyrt købe denne Læsning, at vi derved skulde undvære Husfruens Nærværelse.“ Alle mine Bønner og Forestillinger var forgæves. Endelig greb jeg den Udvej at formaa Natalia til at paatage sig at læse Bogen for den Del af Selskabet, som ønskede at høre den, medens jeg, fulgt af Legationsraaden og et Par andre, der maaske uden at tilstaa det var i samme Tilfælde som jeg, gik ind i et andet Værelse, hvor vi fordrev Tiden med Samtale.

Den Agtelse og Opmærksomhed, som Trolle saaledes ved enhver Lejlighed viste mig, de træffende og mangen Gang sarkastiske Bemærkninger, hvormed han ofte mødte min øvrige Omgivelses Opførsel, vandt ham naturligvis en høj Plads i min Gunst. Jeg saa i ham en Hævner, en Ridder, der pludselig var fremstaaet til mit Forsvar, jeg saa i ham en Beskytter, en trofast Ven og... jeg bekender det, det varede ikke længe, før jeg i ham saa en Elsker, ja, jeg kunde ikke tvivle derpaa, en saa varm, af min Personlighed saa indtagen Elsker, som jeg aldrig havde mødt. Jeg overraskede ham ofte ved at sidde hensunken i at betragte mig, og det var, som om han vaagnede ved min Tiltale. En Gang sagde han med et Udtryk af dyb Smerte: „Spørg mig ikke om de Tanker, som jeg nærer ved saaledes at fordybe mig i Beskuelsen af Deres Skønhed og Ynde. Det er en Drøm, som opholder mit indre Liv, men hvis jeg fortalte den, vilde jeg maaske tabe den liden Del, jeg har i Deres Venskab.“ Denne hans lidenskabelige Kærlighed hævede mig saa meget i mine egne Øjne, var mig en saa stor Modvægt mod de Krænkelser, jeg ellers mødte, at det forekom mig umuligt at leve uden Trolle, og det syntes mig, som om jeg fra min Side delte hans Følelser.

Ak, tilgiv mig, Johan! Jeg er straffet for min Daarlighed.

I Førstningen syntes min Mand at vise mig mere Opmærksomhed ved at se en anden holde mig saa højt i Ære; han vaklede i nogen Tid mellem den gamle Godhed og den senere Ringeagt, men som man kunde forudse, blev Trolle snart dødelig forhadt af Natalia og hendes Tilhængere, der paa alle Maader søgte at gøre hans Person latterlig og sværte hans Karakter ved mange Hentydninger paa, at et utilladeligt Forhold fandt Sted mellem ham og mig. I Begyndelsen hørte min Mand med største Ligegyldighed derpaa, men lidt efter lidt blev han opmærksom og til sidst, ikke skinsyg, men opbragt paa Trolle og paa mig og skjulte ikke sit uvenlige Sindelag for nogen af os. Uagtet jeg i min Opførsel intet havde at bebrejde mig, gjorde dog Bevidstheden om mine Følelser mig frygtsom og gav mig Udseende af at være endnu mere strafværdig, end jeg virkelig var. Det kom aldrig i disse Skærmydsler til nogen aaben Fejde, men blot til disse maskerede Angreb og Udfald, som matter og svækker Modet.

En Gang, efter at jeg havde modtaget et Brev fra min Stedsøn, der ligesom satte mig tilbage i en bedre, uskyldigere Tid og Stemning, gik jeg i Rette med mig selv og foresatte mig at tale med Trolle uden Forbeholdenhed og bede ham ikke mere at besøge et Hus, i hvilket han i den senere Tid havde haft Lejlighed til at erfare, at kun jeg skønnede paa hans Værd. Min Hengivenhed for en Ven, som jeg kun med mange Taarer kunde anmode om at forlade mig, var vistnok kendeligt udtrykt i de Ytringer, hvormed jeg udførte hin Beslutning, og heri vil du sagtens undskylde mig. Trolle var som ude af sig selv. For første Gang talte han med tydelige Ord om sin Kærlighed. I et lidenskabeligt Udbrud forbandede han de afsindige, menneskelige Forhold, der sammenbandt dem som hadede, og adskilte dem, som elskede hinanden, og udgød sig i Bitterhed over de kolde, ligegyldige Ægtemænd, der som det hjerteløse Fantom sidder ved den nedgravede Skat for at bortskræmme enhver, der ser efter det Lys, som betegner dens Sted. Med en ham egen retorisk Strøm af Ord og med lynende Øjne talte han sig ind i en Heftighed, som forfærdede mig; i denne Sindsstemning kastede han sig for mine Fødder og omslyngede mine Knæ. Forgæves bad jeg ham skælvende om at staa op, om at være rolig, om at dæmpe sin Stemme, om ingen Støj at gøre.

Med eet blev Døren revet op, og min Mand og Natalia viste sig i den. Min Mand for heftigt ind i Værelset, Natalia holdt ham tilbage og sagde: „Husk, hvad du har lovet mig!“ Han standsede, men vendte sig til mig og sagde med kvalt Stemme: „Godt, Mariane, smukt og agtværdigt! Efter atten Aars Ægteskab!“ — Jeg vilde tale, jeg vilde holde ham tilbage; men han vendte mig Ryggen. Han rev sig løs og sagde: „Du skal straks høre fra mig.“

Jeg var sønderknust. Hvad Trolle sagde til mig, ved jeg ikke. Kun erindrer jeg, at jeg bad ham gaa bort, men at han svor aldrig at forlade mig. Efter en halv Times Tid kom Natalia ind og leverede mig et aabent Brev fra min Mand og endnu et Papir. I dette Brev befalede min Mand mig i faa Ord straks at forlade hans Hus for aldrig mere at betræde det og forbød mig, enten mundtligt eller skriftligt, at begære at oplyse ham om en Sag; hvori han med egne Øjne havde set og med egne Øren hørt mer end nok, og hvad min naragtige gamle Elsker angik, saa vilde han ikke prøve paa at blæse hans lange, tynde Figur ned i Graven for derved at gøre ham en saadan Erobring stridig. Han forlangte kun aldrig at se nogen af os, men at jeg straks underskrev en Tilstaaelse om

mit Samtykke til Skilsmisse. I min Forbitrelse over denne Tone, i min Angst for, at Trolle skulde læse Brevet og endnu værre Ulykker følge deraf, sønderrev jeg det hurtigt og underskrev det andet Papir. Forskudt, uden Tilflugt, husvild og halvt bedøvet, som jeg var, modtog jeg Trolles Forslag at føre mig til et Logis i et af Byens Hoteller. En Pige kom og hilste fra Frøkenen med Begæring om Nøglen til min Garderobe og mine øvrige Gemmer, paa det hun kunde indpakke mine Sager. Pigen svømmede i Taarer. Jeg bad hende besørge min Indpakning og satte mig i en Krog med lukkede Øjne. Det forekom mig, som om jeg var halvt ude af Verden.

Trolle var gaaet for at gøre Forberedelser til min Bortflytning. Han kom snart igen med en Karet, der i hans Selskab bragte mig til min Bestemmelse. Han førte mig ind i tre store Værelser, der var beredte til at modtage mig. Jeg tror, at de var meget elegante, — det var mig alt sammen som en Drøm. Han blev hos mig det øvrige af Aftenen, han tiltalte mig ømt og smigrende, men jeg ved ikke, hvad han egentlig sagde. Da han var gaaet fra mig, var det, som om jeg var undsluppen en Hær af Forfølgere. Jeg følte mig lettet ved at være ene. Jeg samlede mine Tanker, jeg følte hele Betydningen af min Ulykke, men tillige den Trøst, som en klar Bevidsthed bringer den bedøvede, længe omtaagede Sjæl. Det var mig tydeligt, at min Kærlighed til Trolle kun var et Selvbedrag, og at mit Hjerte endnu bevarede en Følelse af den gamle Ømhed for Lermann. Adskillelse lærer os først vore sande Følelser. Kun i Friheden kan vi tænke frit. Lermanns sidste Ord til mig, saa bitre som de var, blev dog sagte med en Stemme og et Udtryk, som erindrede om yngre Dages Kærlighed. Min Beslutning var tagen. I Nattens Stilhed skrev jeg en Seddel til Trolle og bad ham tilgive, at jeg uden hans Vidende forlod det Tilflugtssted, han havde forskaffet mig, men at jeg bønfaldt ham om ikke at søge at udfinde mit Opholdssted, men ære det eneste Gode, jeg endnu havde tilbage: min Samvittigheds Fred. Ved første Daggry ilede jeg med alt mit endnu indpakkede Tøj til den føromtalte Kones ringe Bolig efter først med mine sidste Penge at have betalt mit Natteleje og den Vogn, som man hentede til mig. I fjorten Dage har jeg nu skjult mig her og levet af Betalingen for nogle Smykker, som jeg har solgt.

Hvad skal jeg sige mere? Kan du tilgive mig? Vil du modtage den forskudte, landflygtige? Kan du endnu elske din ulykkelige Søster? Ak, Johan! tænk paa vor Barndom, paa vore unge Dage, paa vor fromme Moder! Lad disse Erindringer tale for din stakkels

Mariane.

Verner vendte Brevet, men sagde i det samme: „Her er endnu et lille Brev, som med en Oblat er fæstet til det større. Det er, som jeg ser, fra samme Haand, ogsaa dateret København, men af 11te Maj, altsaa en Maaned senere. Han læste:

Kære Broder!

Ord formaar ikke at udtrykke min Tak for dit Brev med den deri indesluttede Veksel, men fremfor alt for det kærlige Brodersind, hvormed du bedømmer og trøster mig og aabner dine Arme for den forladte. Med Rette maa det undre dig, at jeg ikke allerede er ilet til dig; men et Par Dage efter at jeg havde bortsendt mit forrige lange Brev, blev jeg pludselig overfalden af en heftig Sygdom, hvoraf jeg siden den Tid har lidt og nu først ser mig nogenlunde i Stand til at tiltræde den længselsfuldt ønskede Rejse. Kære Johan! Dine kærlige Ord, der lægende har

berørt min syge Sjæl og formildet dens Bitterhed, min Sygdom, der har ført mine Tanker til Regioner, hvor de kun alt for sjældent har dvælet, har meget forandret mine Anskuelser; og kunde jeg tilbagekalde mit forrige Brev, vilde jeg skrive et andet, der vel skulde indeholde de samme Beretninger — thi de er sande; — men de skulde være fremsatte i en anden Tone, en bedre, der mere sømmede sig for den dybt nedbøjede, den vildfarende; thi jeg føler det nu klart, at saaret Forfængelighed, „denne lave Tilbøjelighed, har forvoldt min Ulykke." Disse dine Ord var en profetisk Advarsel, hvorpaa jeg ikke nok agtede. Ved din Side i dit rolige Hjem vil jeg stræbe af et fuldt Hjerte at kunne bede: „Forlad, som vi forlade," og derved føle mit Sind blive roligt; thi min legemlige Tilstand og en Følelse, jeg ikke kan beskrive, siger mig, at jeg snart skal stedes for ham, der bad for sine Fjender og lærte os hin Bøn. Nu ikke mere for denne Gang! Om faa Dage, haaber jeg, skal du se

din taknemlige Mariane.

Verner lagde Brevene langsomt i hinanden og rakte dem til Trolle, der uden at vende sig om udstrakte Haanden og modtog dem. En Tavshed paafulgte. Trolle rejste sig, gav Verner Haanden og sagde med sagte Stemme: „Tak for i Aften!" hvorpaa han gik ind i sit Sovekammer.

Næste Dag lod han Verner vide, at han ikke skulde vente ham ved deres sædvanlige Middagsbord, da Forretninger vilde forhindre ham fra at møde. Thomas, som bragte dette Bud, fortalte, at Sømanden havde været der i Morges, og at Trolle var gaaet ud med ham. Den gamle Tjener glædede sig over, at hans Herre nu var saa vel, at han igen kunde gaa ud.

Om Aftenen, da Verner traf Trolle hjemme, sagde denne: „Jeg vil bede dig om i Morgen at indfinde dig til vort Middagsmaaltid en Time sildigere end sædvanligt; thi før kan jeg ikke møde dig, da jeg har Forretninger at afgøre om Formiddagen. De angaar den Sømand, som bragte de Breve, du i Aftes var saa god at læse for mig. Denne Mand er ingen anden end den Harald Lermann, som omtales i hans Stedmoders Brev. Efter mange Omtumlinger havde han efter sin Faders Død givet efter for sin gamle Lyst til Søen og sat al sin Formue i et Skib, hvormed han for og drev Handel. Han var selv baade Reder og Skibsfører, da han forstaar saavel Navigation som Handel. Et ulykkeligt Skibbrud i en af de stormfulde Nætter sidste Foraar har ødelagt ham aldeles. Han er gift og bosat i Aarhus, nær ved sin Morbroders Præstegaard. Efter dennes Raad er han tyet til min Hjælp. En Skibsbygger i Randers har et ganske nyt Skib netop færdigt og har tilbudt ham dette for en billig Pris. Det er ganske efter hans Ønske. Og han skal have det; Gud ske Lov, at jeg kan give ham det! Jeg føler mig trøstet ved at gøre dette lille Offer til Marianes Aand, thi hendes Brev har dybt bevæget mig. Min dejlige Mariane! saa megen Ynde, saa megen Forstand, og dog saa lidet paaskønnet, saa ulykkelig! Jeg ser nu, at hun saavel som jeg lod os vildlede af et Selvbedrag. Ak! denne Trang til at elske, denne hulde Skygge, der svæver for mig og leder mig til... jeg tør ikke tænke derpaa! — Nu, som sagt! I Morgen Middag en Time sildigre end ellers. Harald Lermann er vor Gæst paa Restaurationen." Med disse Ord tog Trolle Afsked for at gaa til Fru Derbys, hvor han i mange Dage ikke havde været.

Verner saa tankefuld efter ham og sagde ved sig selv: „Der gaar han, let som en Yngling og letsindig som

en Yngling. Han føler sig trøstet, siger han! Kan man virkelig trøste sig over at have saa stor Del i et ædelt Væsens Ulykke? Maa ikke et Aar efter slige Saar aabne sig ved mindste Berørelse og udgyde vort Hjerteblod? Ulykkelig var hun i Forvejen, denne mig saa interessante Kone; men Tiden kunde jo have bragt mangen Forandring i hendes Stilling. Nu, borte er borte! og der er dog noget smukt deri, at hun endnu efter sin Død har været som en hjælpende Genius for den eneste, som levede hende til Glæde. Rigdom er dog god at have, og vist er det, Trolle bruger sin mere til andres end til sin egen Glæde. Han er uden Tvivl et fuldkomment Aftryk af sin Tidsalder: fin og høflig i Omgang, ædelmodig og gavmild, deltagende og livlig; men letsindig, sentimental og vist uden Samvittighed i disse Kærlighedshistorier, over hvis Følger han saa let beroliger sig, og — det er latterligt, men jeg tror næsten, at han kunde endnu begynde paa noget lignende, hvis det vilde lykkes ham. Herregud! jeg kalder ham Fader — det er han for mig — og jeg, som er ung, som selv kun er et syndigt Menneske, jeg sidder her og moraliserer og bedrøver mig over ham, som om han var min Søn; og dog gribes jeg ofte af den Tanke, at jeg ikke rigtig kan bedømme ham, at noget gaadefuldt ligger til Grund for hans Handlinger, noget, som undskylder hans Vildfarelser."

Da Verner næste Middag indfandt sig paa Restaurationen, blev han mod Sædvane henvist til et særskilt Værelse, hvor der efter aparte Ordre var dækket et lidet, meget sirligt Taffel med tre Couverts. Lidt efter kom Trolle og den bebudede Gæst. Verner fandt i Harald Lermann en vakker Mand, med en ret elskværdig Blanding af finere Dannelse og ligefremt, jovialt Sømandsvæsen. Trolle var den behageligste Vært, det lille Selskab meget oprømt. Harald tog sit Glas og sagde: „Paa min Velgørers Sundhed!" Med Glædestaarer i Øjnene tilføjede han: „Saa bekymret som jeg er rejst hertil, saa glad og lykkelig rejser jeg herfra." — Trolle vinkede Opvarteren, som bragte ham en Flaske Champagne, som han selv greb og lod Proppen med et stort Knald flyve i Vejret, idet han sagde, medens han hurtigt skænkede den skummende Vin i Glassene: „Med dette Skud saluterer jeg det nye Skib og udbeder mig den Gunst, at det maa døbes med Navnet Mariane; jeg tænker, dette Navn er os begge kært." „Til visse!" raabte Harald, „kært og uforglemmeligt! Det er ogsaa min lille Datters Navn." „Bravo!" udbrød Trolle, „tredobbelt Hurra for Mariane! Skibet Mariane følge Held og Medbør!" I den gladeste Stemning skiltes derpaa Harald og de andre.

Dagen efter Madame Bergs førnævnte Fødselsdag var Mørk kommen til Fru Derby, og da han traf hende ene — hvilket var noget, som de andre Fruentimmer aldrig gjorde ham vanskeligt — udbrød han i Klager og Bebrejdelser: „Ja, ja! Det skal sandelig ikke gaa længe paa den Manér. Det skal vel lykkes mig at rive Masken af Lasten og beskæmme den. Naar jeg med sort paa hvidt kan vise Dem og Deres Moder, at dette gamle Svin, denne Trolle, er et Menneske, der har andres Død og Ulykke paa sin Samvittighed, saa tænker jeg, at Deres gamle Moder vil skamme sig ved at kokettere med ham, hvilket hun i alt Fald burde, og at De ikke vil lade Dem kujonere fra at vise den Darl Døren tilligemed hans værdige Ven og Følgesvend, der er nedrig nok til at leve paa det Afskums Pung." Fru Derby var ganske forbløffet og lovede Mørk at tage Mod til sig og føje sig efter hans Plan, samt at anvende al sin moderlige Myndighed for at forskaffe ham Lises Ja, dog paa det Vilkaar, at han

beviste hende, at hans økonomiske Forfatning tillod ham at ernære en Familie, et Vilkaar, som han paa sin Side lovede med det allerførste at opfylde.

Sommeren gik nu stærkt mod Enden. De skønne, lyse Sommeraftener var vegne for dunklere, af de hemmelighedsfulde Stjerner prydede Nætter. Det syntes, som om Trolles Sjæl sympatiserede med den Stilstand, som indtræder i den Del af Sommeren, da Roser er afblomstrede, de første af Aarets Frugter afplukkede og de sildigere endnu ikke modne. En Tomhed, en Ulyst og Slaphed var kendelig i hans Væsen. Han klagede over den Langsomhed, den Sløvhed, hvormed alle gode Forhaabninger og Foretagender slæbte sig hen og ligesom opfyldte den meste Tid af Livet med Længsel og Uvished, medens derimod det onde styrtede over os som en Snelavine. Han talte om igen at rejse bort, men ønskede dog først at se sin Plan til Verners og Lises Forening bragt i Stand. I Fru Derbys Hus var alting igen ved det gamle. Et Par Gange havde Verner efter den før omtalte Indbydelse prøvet sin Lykke med at gøre Visitter der, men Fruen havde modtaget ham med saa kendelig Uvillie, og enhver Lejlighed til at nærme sig Lise var bleven ham saaledes afskaaren, at den eneste Fordel, hin Nærmelse til Familien havde bragt ham, var den, at han turde besøge Madame Berg paa de Timer, hun var at træffe i sit eget Værelse. For hende udgød han nu sit Hjerte; men hun formaaede kun at trøste ham med det Haab, at Mørks Indflydelse snart vilde være forbi, da hendes Datter ikke gav ham Lise uden at erholde den Sikkerhed for hans gode økonomiske Forfatning, som han vel havde lovet, men vist ikke var i Stand til at give, og at Fru Derby i dette Tilfælde rimeligvis vilde være tilgængelig for deres fælles Ønsker. Det samme sagde hun til Trolle, der med Utaalmodighed drev paa denne Sag og næppe kunde skjule den Modbydelighed, hvormed han saa Mørk der i Huset. Trolle kom i den senere Tid sjældnere og var ofte stille og tankefuld, med hvor stor Anstrengelse han end bestræbte sig for ikke at lade sin Forstemthed virke paa den underholdende Tone, som han ansaa for en selskabelig Pligt. Han tilstod imidlertid, at en urolig Længsel efter at gøre en kort Rejse havde bemestret sig ham.

En Morgen sagde han til Verner, at han ikke længere kunde modstaa denne Drift, der som en Magnet trak ham til en Rejse i Tyskland; men at hans Fraværelse, som næppe vilde blive lang, ingen Forandring maatte medføre i hans unge Vens Stilling, der med den gamle Thomas roligt skulde oppebie hans Hjemkomst i deres fælles Bolig. Verner havde allerede mærket, at Trolle i den senere Tid hyppigere end tilforn havde modtaget og skrevet Breve til en Advokat i Hamborg, der, som han sagde, var en gammel Ven af ham. I flere Dage beskæftigede han sig nu med at gøre Tilberedelser til sin Rejse.

En Formiddag gjorde han tilligemed Verner et Besøg hos Madame Berg. Efter nogle Øjeblikkes ligegyldige Samtale sagde Madame Berg: „Jeg havde nær glemt, kære Trolle, at jeg har en Hilsen til Dem fra en gammel Veninde. Jeg har i Gaar efter lang Tids Venten faaet Brev fra Grevinde Meerstein. Hendes Pengesager er nu arrangerede, men desværre uheldigt for hende. En lille aarlig Sum eller Pension er alt, hvad hun faar efter sin Mand. Hun kommer her til København for at sælge sit Gods, saa ondt det end gør hende at miste det, og saa liden Fordel hun end kan love sig af dette Offer.“ Madame Berg, som imidlertid havde fremtaget og aabnet Brevet, vedblev nu: „Se, her er et Sted, som angaar Dem: „„Jeg hører du

har gjort Bekendtskab med Legationsraad Trolle. Hils ham fra mig. Han er min Ungdomsven, der i min Barndom kærligt plejede mig, da jeg havde Mæslinger, og ogsaa en Gang i min Ungdom reddede mig fra en stor Ulykke. Det skal glæde mig at se ham i vort Fædreland.""

Med spændte Træk, stirrende Øjne og tilbageholdt Aandedræt havde Trolle lyttet til hvert Ord af Madame Bergs Beretning. Hun saa forundret paa ham og sagde smilende: „Tror De, jeg læser noget op af mit eget Hoved? Se selv!" Med disse Ord rakte hun ham Brevet. Han greb det; men hans Hænder skælvede saa stærkt, at han for at skjule sin Bevægelse vendte sig mod Vinduet, hvor han mange Gange gennemlæste det betegnede Sted. Derpaa lagde han Brevet sammen og betragtede Seglet og Udskriften, og idet han nærmede sig Madame Berg, sagde han, ligesom undskyldende sin Tøven: „Det er første Gang, jeg ser vor Venindes Haand." Han leverede nu Brevet til dets Ejerinde og greb begge hendes Hænder, som han heftigt kyssede, idet han sagde: „Tak! Tak! tusinde Gange Tak! De ved ikke, hvilken Glæde De har gjort mig!" Han var fra dette Øjeblik saa fri og saa munter, at Verner, som betragtede ham, sagde ved sig selv: „Du gode Gud! Er han ikke bleven med eet — jeg kunde sige tyve Aar forynget over at faa en venlig Hilsen fra en Dame? Man skal rigtig lede efter en Yngling, der saaledes som han fortjener at være Pigernes Jens."

Til alles Forundring kom Fru Derby nu ind til dem og sagde meget høfligt, at hun bad dem begge tilbringe Aftenen hos hende. Den gode Hr. Mørk, som vilde forelæse et Manuskript, som en Ven havde laant ham, havde selv ønsket, at de skulde deltage i denne Nydelse. De modtog Indbydelsen uden at tænke videre over det vidunderlige i denne Artighed fra Mørks Side. Trolle var alt for opmuntret og Verner alt for begærlig efter at komme i Lises Nærhed, til at nogen af dem skulde gøre sig nærmere Betænkning herover. Madame Berg derimod blev opmærksom, men sagde intet.

Verner gik straks, Fruen fulgte ham selv ud og lukkede efter ham; men da Trolle lidt efter ogsaa gik, passede Lise sit Snit og fulgte ham ud gennem Entréen. Man kunde se, hun havde grædt. Hun holdt Trolle tilbage og sagde: „O Gud, Hr. Trolle! De vil rejse bort! Hvem vil da antage sig mig arme Stakkel? Den fæle Mørk var her før og talte med Moder, og da han var gaaet, sagde Moder til mig, at nu havde han bragt sine Pengesager i den bedste Orden, og nu skulde jeg ikke længere holde ham og hende for Nar. Jeg har sat alt mit Haab til Dem, og naar De nu vil forlade os"..... Trolle afbrød hende: „Nej, søde Lise! nej, jeg rejser ikke bort. Ingen Magt skal drive mig herfra. Alting skal blive godt." „O, hvor De er god!" raabte Lise og greb hans Hænder. Han kyssede hendes og gik bort med et straalende Ansigt. „Hvor han er god!" gentog Lise, i sin Uskyldighed overbevist om, at hans opgivne Rejse var et Offer, han ædelmodigt bragte hendes og Verners Lykke. Ogsaa den unge Mand, hvem han ved Middagsbordet meddelte sin forandrede Beslutning og dertil denne lille Scene, delte, men dog kun halvvejs, samme Tro og takkede ham med lettet Sind.

Madame Berg, der anede et Slags Uraad, som hun dog ikke nærmere kunde forklare sig, søgte forgæves at udfritte sin Datter. Aftenen kom, det lille Selskab indfandt sig. Man drak Te, og derefter tog man Plads om Bordet, der var sat midt paa Gulvet i Dagligstuen med en Stol for hver af de tilstedeværende og en Lænestol for Mørk, samt foran ham en Præsenterbakke med en Karaffe

Vand, Sukker og en lille Assiet med Sylteløj. Lampen, der allerede var tændt, stod i Nærheden af ham og lod det øvrige Selskab i et noget dunklere Lys. Med en selvtilfreds Mine fremtog Mørk nu en Pakke, som han udviklede af en Konvolut, hvilken han lod ligge aaben paa Bordet; han tog sine Briller af, tørrede dem omhyggeligt og satte dem paa igen; hvorpaa han nød en Teskefuld af det omtalte Syltetøj og en lille Slurk af det Sukkervand, som Fru Derby imidlertid lavede til ham. Medens disse to saaledes var beskæftigede, kastede Maleren sine Øjne paa den omtalte Konvolut, hvori der var skrevet nogle faa Linier, og med sit skarpe, langsynede Blik kunde han læse følgende:

„Efter din gentagne og indstændige Begæring og paa Grund af din Ytring, at du med dette Manuskript kan redde en uskyldig Familie af en Bedragers Snare, tror jeg ikke at burde forholde dig det, overbevist om, at du ikke vil gøre nogen udelikat Brug deraf. Jeg har i den Række af Aar, da det har ligget i min Pult, ikke meddelt det uden til mine fortroligste Venner, da intet er mig fatalere end et Opkog af gamle Historier af denne Art."

Disse Linier, som blot var underskrevne med et Par Bogstaver, gjorde Verner opmærksom. Han skød Papiret ubemærket nærmere til Madame Berg, der sad ved Siden af ham, beskæftiget med et Haandarbejde. Paa et Vink af ham gennemløb nu ogsaa hun denne Skrivelse, skød den derpaa ilsomt hen paa sit Sted, og hun og Verner gjorde betænkelige Miner til hinanden.

Mørk tog Manuskriptet og sagde: „Inden jeg begynder paa denne Læsning af et interessant Manuskript, som er mig betroet, maa jeg først gøre Selskabet opmærksomt paa følgende: Forfatteren er en Ven af min Faders Hus, og skønt han er en Del Aar ældre end jeg, tror jeg dog at turde rose mig af hans Venskab. Han har rejst udenlands i mange Aar og er nu som Læge bosat i en af Provinserne. Under sit Ophold i Udlandet har han optegnet meget om de forskellige Begivenheder, han der har oplevet; men til Trods for sine Venners Anmodning har han aldrig været at bevæge til at udgive noget heraf i Trykken. Dette er nu en af de smaa sande Tildragelser, som han med samvittighedsfuld Troskab har gengivet."

Efter denne Indledning begyndte Mørk sin Oplæsning. Hans Stemme var tør, prækende og monoton, dernæst hævede han den til en skingrende, næsten utaalelig Styrke; men snart glemte hans Tilhørere disse Ubehageligheder over Indholdet af det, han forelæste, saa meget spændte dette deres Opmærksomhed af forskellige individuelle Grunde. Manuskriptet lød, som følger:

Under mit Ophold i Staden Køln fik jeg Adgang til den forrige Ærkebiskops store Bibliotek, som i visse bestemte Timer stod aabent for fremmede og andre, som i videnskabelig Hensigt vilde besøge det. Det var mig sagt, at dette Bibliotek skulde indeholde nogle gamle til Lægekunstens Historie henhørende skriftlige Optegnelser, med hvilke det meget interesserede mig at blive bekendt. Da jeg traf meget faa Personer paa dette Sted, saa kunde jeg ugenert opholde mig her flere Timer ad Gangen; men den Nytte, jeg havde ventet mig, frygtede jeg for ikke at opnaa, da jeg forgæves gennembladede flere Samlinger af Manuskripter uden at finde det, jeg egentlig søgte, og hvorom den tilstedeværende Bibliotekar ingen Oplysning kunde give mig.

En Dag, da jeg med Utaalmodighed fortalte mine frugtesløse Bestræbelser, traadte en middelaldrende Mand hen til mig. Jeg har oftere set denne Mand her og lagt Mærke til hans interessante, melankolske Fysiognomi. Han plejede at sidde

stille og læse uden at tale til nogen, ja, endog uden at se op fra sin Bog. Nu nærmede han sig og spurgte mildt og høfligt, hvad jeg saa ivrigt søgte? Maaske, sagde han, kunde han være mig til Hjælp, da han var vel bekendt mellem disse Bøger. Jeg nævnede ham mine Ønskers Genstand, og uden mindste Leden tog han det tykke Bind ud fra Hylden og bragte mig det, idet han imidlertid tilføjede nogle berigtigende Anmærkninger. Da han næste Dag fandt mig fordybet i samme Skrift, satte han sig hos mig, udpegede mig de Afhandlinger, han ansaa for de bedste og talte med saa stor Sagkundskab, at jeg snart indsaa, at jeg havde en lærd Mand af Faget for mig, hvilket han ogsaa paa mine Spørgsmaal tilstod. Disse for mig lærerige Samtaler fortsatte vi nu daglig; han syntes at interessere sig for den unge Kollega, og en Gang tilbød han at vise mig nogle sjældne Apparater, naar jeg vilde besøge ham. Han underrettede mig derhos om sin Bolig, der laa lidt uden for Byen, og nævnede mig for første Gang sit Navn.

Næste Aften indfandt jeg mig punktlig til den bestemte Tid og kunde næppe skjule det Indtryk, dette Sted gjorde paa mit Sind, thi omtrent saaledes havde jeg i min Fantasi forestilt mig en Eremits Hytte. Det var et lille, lavt, straatakt Hus med Vinranker og Roser, som slyngede sig op ad Murene og bedækkede Vinduerne. Alle Vegne Spor af den katolske Kultus. Lige for Indgangen i den snævre Forstue et Madonnabillede over et lille Alter, hvorpaa en Vase med skønne Blomster og en Lampe. I Blomsterhaven, som omgav Huset, var under et stort Kastanietræ anbragt et Kors, det stod paa en Forhøjning af Grønsvær, der lignede en Gravhøj, og baade denne og Korset selv var behængte med Blomsterkranse. Husets faa Værelser var simple som Klosterceller, kun prydede med Bøger, videnskabelige Instrumenter og deslige.

Efter at min Velynder havde vist mig de omtalte Apparater og mere af sligt, hvortil vor Samtale gav Anledning, sagde han: „Det er silde; tag til Takke hos mig med et tarveligt Aftensmaaltid.“ Han førte mig ind i et andet lidet Værelse, hvor et renligt Bord stod dækket med faa, udsøgte Retter og en ypperlig Vin. Selv nød han ikke meget, men glædede sig over min friske Appetit. En gammel Tjener, der, som han fortalte mig, i een Person forenede Kok, Kammertjener, Stuepige og, kort sagt, det hele Tjenerskab, opvartede os ved Bordet med et særdeles fornøjet Ansigt. Hans Herre bemærkede dette og tilføjede: „Min gamle, tro Svend glæder sig over en fremmeds Nærværelse, og i Sandhed, det er ogsaa en Fest i vor Ensomhed; thi yderst sjældent betrædes dette Hus af andre end fattige syge, som søger Hjælp hos mig.“

Flere Gange havde jeg saaledes efter Indbydelse tilbragt en behagelig Aften i dette Hus, da min venlige Vært en Gang spurgte mig, paa hvilket Sted i England, jeg var født? „I England!“ udbrød jeg forundret. „Ja,“ svarede han, „er De ikke Engelskmand? Det sagde Ærkebispens Bibliotekar, og paa Deres Udtale troede jeg ogsaa at mærke, at De ikke var en Tysker.“ „Nej, det er jeg heller ikke. Jeg er en Dansk.“ „En Dansk!“ raabte han, ligesom forfærdet, „en Dansk! Det er aldrig faldet mig ind.“ Fra dette Øjeblik forekom det mig, som om han saa mig med andre Øjne; han blev kendeligt forstemt, og jeg tog snart Afsked.

Efter nogle Dages Forløb saa jeg ham atter, og imidlertid syntes mig, at hine Skyer paa hans Aasyn var forsvundne; jeg kom igen hjem til ham som sædvanligt og bemærkede med Fornøjelse, at hans Godhed for mig daglig tiltog.

En skøn Efteraarsaften, da vi sad uden for hans Dør i den hyggelige Blomsterhave, kom vi til at tale om min forestaaende Bortrejse. Forskellige Omstændigheder havde forvoldet, at jeg flere Gange havde gjort ofte lange Udflugter fra Køln, men altid var vendt tilbage til denne Stad. Nu var jeg imidlertid nær ved at forlade den for Alvor. Den gode Doktor Cosmus (jeg nævner ham ved hans Døbenavn) ytrede venskabeligt, at han vilde savne mit Selskab. Han saa tavs paa mig og sagde efter et Ophold: „Underligt føres vi hernede af det guddommelige Forsyn, og venligt advarer de hellige os om de syndige Følelser, vi nærer. Havde jeg i Begyndelsen af vort Bekendtskab vidst, at Danmark var Deres Fødeland, saa vilde en ond Følelse, som opfyldte min Sjæl, være traadt imellem os og berøvet mig den Lykke, jeg nu i et helt Aar har nydt i Deres Omgang.“ Da jeg ytrede min Forundring over at finde en saa besynderlig Fordom hos en Mand som ham, svarede han: „De har Ret! Det har jeg nu ogsaa sagt mig selv. Men det blotte Ord: en Dansk, jog mit Blod til Hjertet. Jeg vil sige Dem, at en Landsmand af Dem har fordærvet min Ungdom, ja, mit hele Liv; jeg er bleven en Sværmer, en menneskesky Eremit, jeg er ikke bleven, hvad jeg skulde have været. Der gives Korsveje i Livet ligesom i Naturen. Ikke er det altid som med Herkules, at man der møder Dyden og Vellysten uden Maske under deres sande Navne; nej, man møder der Svagheden, Lidenskaben, maskeret som retmæssig Harme, retfærdig, udødelig Smerte, krænket Kærlighed. Ved Siden staar Kraften, Haabet; men for den, som har tabt det kæreste og har ladet Sorgen overvinde hans bedre Væsen, ser de ud som Skyggebilleder; thi de berører ikke Jorden med deres Fødder.“ Han tav nogle Minutter, derpaa nævnede han mig Navnet paa en Landsmand, som jeg ikke personligt kendte, men som jeg aldrig havde hørt omtale uden paa en hæderlig Maade. „Lever han endnu?“ spurgte Cosmus med et underligt heftigt Blik. Jeg kunde intet bestemt Svar give herpaa. „Nej,“ sagde han, „han er vist død. Han er nogle Aar ældre end jeg, det er jo meget muligt, at han er død. Jeg vil være forsonet med ham for hans unge Landsmands Skyld, der saa vennehuldt har siddet hos mig i min Ensomhed. Den hellige Jomfru vil det saaledes, det begriber jeg nu.“

Da jeg ikke kunde afholde mig fra at bede ham meddele mig noget nærmere om denne Sag, sagde han: „Skønt Tiden, Naturen og Studeringer kærligt lindrer og tillukker vore Hjertesaar, saa kan jeg dog ikke tale om mine. Men i de første Aar, jeg levede i denne min Ensomhed, fandt jeg, at det lettede mig at udtale, hvad der beklemte mit Sind, at fortælle det til Papiret blot for at give mine Tanker Ord. Denne min Ungdoms Historie vil jeg betro Dem til Gennemlæsning, paa det at jeg dog en Gang maa opleve, at et menneskeligt Væsen erfarer og tager Del i mine ubekendte Lidelser; thi disse Blade er ellers bestemte til først efter min Død at komme i en Vens Hænder.“

Han leverede mig en Pakke skrevne Blade, der bar Tegn paa, at de for længe siden havde set Lyset. Med Begærlighed læste jeg dem, og til Dels maaske af individuelle Grunde greb deres Indhold mig med en saa sympatetisk Magt, at mit Sind i lang Tid var ganske opfyldt deraf. Jeg læste dem mange Gange, jeg indprægede dem i min Hukommelse, og til sidst kunde jeg ikke modstaa den Lyst, inden jeg gav dem tilbage, at uddrage det væsentligste deraf og overføre det i mit Modersmaal.

Jeg sammendrager i Korthed den temmelig udførlige Beretning om Forfatterens Barndom og tidlige Ungdom. Født i en fornem, adelig Familie blev han tidlig overgiven i en

meget lærd og meget streng Hovmesters Varetægt. Sin Moder havde han aldrig kendt; hans Fader, der beklædte en anselig Post ved et tysk Nabohof, overdrog ham ved sin Død til sin Broders Omsorg og Formynderskab. Denne Broder var en høj Prælat, bosat i Køln. Cosmus var den Gang seksten Aar. Hans Tilbøjelighed havde allerede i nogle Aar ført ham til Studium af Naturvidenskaberne, og hans Ønske var at hellige sig Lægekunsten. Farbroderen gjorde sig al Umage for at bestemme ham til at vælge den gejstlige Stand; han forestillede ham, at det rolige Klosterliv netop egnede sig for hans Granskninger af Naturen og Videnskaberne, og at Udøvelsen af Lægekunsten heller ikke der var tillukket for ham. Disse Formaninger fandt dog ingen Genklang i det unge Menneskes Sind. „Jeg kunde ikke føje ham," siger han, „jeg erindrede mig alt for levende de Tanker og Følelser, som allerede, saa ung jeg var, havde slaaet Rod i min Sjæl. — Den saakaldte stumme Natur havde hidtil talt venligere og fortroligere med mig end Menneskene. Min forrige Hovmester plejede om Aftenen jævnligt at besøge et Kloster, som laa nær Residensstaden, hvor vi boede. Han gik ene derhen, men tillod mig at afhente ham, naar jeg til en bestemt Tid var færdig med de foresatte Lektier. Disse Vandringer var den eneste Frihed, jeg nogen Sinde nød, de eneste Timer, hvori jeg var ubevogtet og overladt til mig selv. Med alle Sanser, alle Sjæleevner inddrak jeg denne Nydelse. Dyr og Fugle syntes mig kære Legekammerater, jeg talte til dem, priste dem lykkelige, fortalte dem om den Tvang, jeg led, og den Glæde, jeg nød ved at føle mig fri iblandt dem. Den hele Natur, Træerne, hvis Grene, bevægede af en sagte Vind, bøjede sig ned imod mig, Floden, hvis Bølger slog mod Bredden, syntes mig velvillige Væsener, som talte trøstende og muntert til mig. En Gang hændte det sig, at et Føl, som græssede paa en Eng, løb hen til mig, det var meget tamt, jeg overøste det med Kærtegn. Det fulgte efter mig, da jeg gik videre, jeg vendte mig bestandig om til det, kyssede og klappede det, og da jeg ikke længere turde lade det følge mig, men maatte jage det fra mig og saa det som forskrækket at fjerne sig med raske Spring, satte jeg mig paa en Sten ved Vejen og græd. Naar jeg efter disse Vandringer kom til Klostret, naar den alvorlige Portner aabnede den tunge Port og indlod mig i den mørke Klostergaard, naar jeg gik igennem de dunkle, hvælvede Gange, hvor en og anden bleg, krumbøjet Skikkelse gik tavs forbi og forsvandt som en Skygge, medens hans sagte Fodtrin genlød i den øde Hvælving; naar jeg siden sad alene og ventede paa min Hovmester i Priorens Forgemak med de malede Vinduesruder, det store Krusifiks, de paa Væggene ophængte Malerier, som forestillede døende Martyrer eller den yderste Doms Skræk; da forekom Klosteret mig som en saa skærende Modsætning til den Aand, der taler til os i Guds frie, venlige Natur, at det syntes mig, som om de fromme Brødre forsyndede sig ved at lade sig forskanses bag disse sørgelige Mure."

Cosmus fortæller nu, hvorledes det lykkedes ham at faa sin Farbroders Tilladelse til at følge sin Tilbøjelighed og rejse til et Universitet, hvor han hengav sig med Iver til sine medicinske Studier. Han siger: „Jeg lærte nu vel at indse, at Naturen ofte var grusom mod Mennesket; men dog sagde jeg mig ofte selv, at vi gjorde den Uret, at vi kun ikke forstod dens Sprog, ikke kendte de Lægemidler, som den med gavmild Haand rakte os; at vi forsømte at gribe de Midler, som det overgik dens Magt at skænke, og glemte de aandelige Kræfter, som paa een Gang opholder og ødelægger Legemet. Jeg

brændte af Iver for at bryde mig en ny Vej, for at gennemskue, lindre og læge de sjælelige og legemlige Onder. Saaledes opflammer Haabet og Modet den lykkelige, af Lidenskabernes Aande endnu uberørte Ungdom."

Efter at have fuldendt sin akademiske Løbebane og rejst i fremmede Lande kom Cosmus ved fire og tyve Aars Alder tilbage til Køln. Hans Farbroder, en streng gejstlig, men en liberal og forstandig Mand, tog kærligt imod ham, gav ham Ophold i sin egen pragtfulde Bolig og overleverede ham til fri Raadighed hans Faders efterladte Formue, der sikrede ham et anstændigt Udkomne. En gammel Læge, Prælatens Ven, tog sig desuden af ham, stod ham bi med Raad og Daad, overlod ham af sin Praksis, og — siger vor Forfatter: „Ethvert Menneske har vistnok ligesom Aaret sin Rosentid. Dette var min; men den var kort." Hvad der imidlertid gav denne Rosentid sin Duft og Farve, var en ung Pige, som han ved sin Hjemkomst fandt indført som en Datter i Prælatens Hus. Det var en vidtløftig Slægtning af den gejstlige Herre, i hvis Hænder den døende Moder havde overgivet hende. Cosmus nærmede sig hende paa Grund af dette Slægtskab med en Fætters Frihed og forelskede sig heftigt i hende.

Vi vil nu med ringe Forkortelser lade ham selv tale, udeladende imidlertid, som det bør sig, alle Familienavne og hvad som alt for tydeligt udpeger disse, og for Resten stræbe saa ordret som muligt at gengive hans Beretning:

Hvorledes kan Ord eller Pensel eller Mejsel fremstille Josefa? En Gang sagde en til mig: „Hun er dejlig som en Engel!" Jeg faldt i Tanker ved denne Ytring og fandt den ikke betegnende. Thi hendes Skønhed havde ikke Udtrykket af det stille himmelske Sendebud med de hvide Vinger. Men hvorledes da? spurgte jeg mig selv. Som Afrodite, sagde jeg. Ja, Øjne som Gudindens, saa smægtende og dog saa brændende; men disse Øjne er dunkelblaa, ikke sorte som Elskovsgudindens. Denne Skikkelse er lille og barnlig uden Yppighed. Som Psyche? Som Gratien? Heller ikke! Naar jeg overrasker hende om Morgenen, dansende i Haven, smilende, saa de hvide Tænder skinner langt fra, med rosenrøde Kinder, med lette Spring, saa de smaa Fødder næppe berører Jorden, og den brogede Dragt flyver for Vinden, da synes hun mest at ligne en fremmed Fugl med Vinger, der spiller i pragtfulde Farver, en Fugl fra et sydligere, varmere, livfuldere Klima. Og denne Fugl vil min Farbroder indespærre i Klosterets Bur! Aldrig kunde noget være mere unaturligt, mere oprørende! Jo mere jeg lærte Josefa at kende, jo mere bestyrkedes jeg i denne Mening. Hun var en forunderlig Blanding af inderlig hengivende Ømhed og brændende Heftighed. Hver Morgen tidlig, inden Prælaten stod op, mødtes vi i Haven. En Hovmesterinde, som min Farbroder havde givet hende, fulgte vel med for et Syns Skyld, men ogsaa kun derfor, thi det var en døsig, ligegyldig Person, der enten slentrede halvt sovende bag efter os eller satte sig til Hvile i den første den bedste Løvhytte og lod os al mulig Frihed. Naar Josefa i disse Morgentimer traf mig i Haven, løb hun mig altid i Møde, tog min Arm og talte venligt, fortroligt og lystigt med mig. Troede hun at se mig bedrøvet eller upasselig, overvældede hun mig med Omsorg og Godhed, men kom vi derimod i Samtalens Gang til at modsige hinanden, opsatte jeg mig i ringeste Maade mod hendes Villie, da blev hun alvorlig vred og udbrød i Bebrejdelser mod mig. Foreslog hun mig f. Eks. at tage Del i en musikalsk Underholdning, en Læsning eller en Spadserefart paa en Tid, da mine Sygebesøg afholdt mig, lod hun denne Und-

skyldning ikke gælde, men vidste tusinde Udveje, paa hvilke jeg uden Ansvar kunde underordne min Pligt hendes Villie. Var jeg da ubevægelig, kunde hun blive saa forbitret, at hun — ikke i Spøg, men i Vrede — afrev Blomster og Blade og kastede mig dem i Ansigtet, medens hun udbrød i lydelig Graad. Men kun i faa Minuter varede disse Paroksysmer. Øjeblikket derefter var hun Sagtmodigheden selv og støttede sig ligesom træt og lidende paa min Arm.

Daglig følte jeg, hvorledes nye Baand trak mig til denne Pige. Jeg havde kun liden eller ingen Omgang med mine jævnaldrende, ingen fortrolig Ven. Min klosterlige, indskrænkede Opdragelse havde gjort mig tilbageholden og uskikket til at behage i den store Verden. Men med hende var det, som om en Trolddom løsnede min Tunge og oplivede mit hele Væsen. Jeg var ikke blot forelsket i hende, men alle de ædleste Følelser, som et menneskeligt Bryst kan rumme, havde jeg helliget hende alene.

Saaledes hengik et Aar uden nogen Forandring; thi Josefas Moder havde bestemt, at hun først ved seksten Aars Alder skulde indføres i Klosteret, og hun var ved Begyndelsen af vort Bekendtskab kun femten Aar. Flere Gange i dette Tidsrum gjorde jeg min Farbroder opmærksom paa, hvor lidet en saadan Karakter passede sig for Klosteret, og bad ham bønligt at vise hende samme Eftergivenhed, som han havde vist mig, men han var utilgængelig for mine Forestillinger. „Med dig," sagde han, „er det en anden Sag. Du kan vel finde din Vej til Himlen uden at gaa den gennem Klosteret. Men hendes heftige Sind fører hende lige ind i Verdens Fristelser og Synder. Hun maa blive den bodfærdige Magdalene uden at have været den verdslige. Det var ogsaa saaledes hendes Moders Villie."

Jeg elskede hende. Hvilke Planer og Forhaabninger jeg nærede, kan enhver let gætte. Jeg talte med Josefa om Prælatens Hensigter. De var hende bekendte; men hun syntes ikke alvorligt at have tænkt paa sin Fremtid eller at have kendt synderlig til det egentlige Klosterliv. Om kort Tid skulde en ung Nonne indklædes i et herværende Kloster. Efter vor Onkels Villie skulde Josefa være til Stede og siden i de samme Dage rejse til en Tante, en fornem Dame i den nærmeste Residens, hvor der netop ved Hoffet skulde gives en glimrende Fest. Under den omtalte Dames Opsyn skulde hun ogsaa deltage i denne ifølge den Skik, at en ung Pige af Stand, som tager Sløret, først skal være indført i Verden. Snart skulde hun imidlertid komme tilbage og tiltræde sin Bestemmelse. Josefa glædede sig barnligt til Ceremonien som til Festen, og hvor pinlige alle disse Forberedelser end var, opsatte jeg dog at indvie Josefa eller Prælaten i mine hemmelige Ønsker, at Josefa ved at være Vidne til den hjertegribende Klosterscene vilde blive gennemtrængt af Afsky for denne Bestemmelse, og at det straks paafølgende Syn af Verdens Herlighed vilde tiltale hendes livlige Gemyt i samme Grad. Jeg længtes nu lige saa meget som den unge Pige efter den første, sørgelige Fest. Jeg Daare! jeg drømte ikke om, at den indviede mig selv til Sorg og Savn.

Den store Dag kom. En overordentlig Menneskemasse strømmede til Klosterkirken. Mange fremmede var komne langvejs fra for at se denne Højtidelighed, som i nogle Aar ikke havde fundet Sted. Josefa kom ved min Farbroders Haand; men da han havde Funktioner ved Ceremonien, overlod han hende til min Beskyttelse og anviste os en af de fornemste Pladser i Kirken, imedens han selv gik ind i Klostret. Efter Ceremonien, sagde han, vilde han afhente Josefa til at gøre Besøg derinde hos

Priorinden og lykønske den nye Nonne.

Jeg sad nu ved min elskedes Side og betragtede hende. Hun straalede af Guld og Juveler og endnu mere af Glæde. Mine Øjne faldt imidlertid paa en Del Personer, som indtog et Slags Æresplads i Kirken. En Bekendt sagde mig, at det var fornemme fremmede, Diplomater fra de nærmeste Hoffer med deres Familier. Det, som mellem disse havde tiltrukket sig min Opmærksomhed, var en ung Pige, som var paa Josefas Alder, og hvis Lighed med denne var paafaldende. Dog bragte denne Lighed mig til at forny de forhen omtalte Betragtninger over Udtrykket af Josefas Skønhed; thi denne fremmede Pige var virkelig dejlig „som en Engel", uagtet hun, i det mindste i mine Øjne ikke var saa skøn som Josefa. Men Udtrykket i hendes ogsaa dunkelblaa Øjne var saa fromt, saa resigneret, saa vemodigt, at til hende passede de hvide Vinger og Palmegrenen for at vifte Trøst til den syges og kummerfuldes Leje. Hun var i Galladragt som alle andre; men en vis Simpelhed udmærkede hende. Ceremonien begyndte, den unge Novice, som skulde indklædes, var en Pige af Stand, ung og smuk. Hvilke Grunde der bevægede hende til at tage Sløret, er mig ubekendt; men Rygtet paastod, at dette Skridt var aldeles frivilligt fra hendes Side. Da hun blev ført frem i den verdslige Pragt, som hun for sidste Gang bar, var hendes Kinder rosenrøde, og hendes Øjne glinsede som af Begejstring. Hun afkastede sin Pynt og sine Smykker med smilende Ansigt; men længere hen i den sørgelige Højtidelighed, da man afskar hendes smukke, brune Haar og iførte hende den grove, tunge Nonnedragt, blev hun bleg, og store Taarer trillede ned fra de nedslagne Øjne. Jeg saa paa Josefa, hun var bleven lige saa bleg som Novicen, hun skælvede, greb sagte min Haand og hviskede: „Jesus Maria! Det er jo græsseligt." Jeg trykkede hendes Haand og svarede: „Tænk, om det var dig!" „Ak!" sagde hun, „den hellige Jomfru forbarme sig over mig!" Med Glæde hørte jeg disse Ord.

Under den lange Ceremoni havde jeg af og til holdt Øje med den føromtalte fremmede Pige. Hun var saa angreben af denne Scene, hun græd saa hjerteligt, at en aldrende Herre ved hendes Side syntes opbragt over hendes alt for synlige Bevægelse og med vrede Miner anviste hende en Stol bag hans egen. Jeg antog denne Herre for hendes Fader; han havde tykke, snehvide Haar og en Orden paa Brystet. Den unge Dame syntes nu, uset af ham, med Øjnene at søge og tilvinke en, som sad i en lille Afstand; og jeg bemærkede nu en ung Mand, der med ufravendte Blikke besvarede hendes Øjekast, medens Taarerne trillede ned ad hans Kinder, ham selv, som det syntes, ubevidst. Han sad ved en Side, ganske nær ved os; kun i Profil kunde vi se hans Ansigt. Med hjertelig Sympati betragtede jeg den stumme og dog saa veltalende Scene. Denne yndige Pige, sagde jeg ved mig selv, er maaske af den haarde Fader dømt til Klosteret, hun begræder skælvende sin egen Skæbne i denne Nonnes, og hun og hendes Elsker sender hinanden bittersøde Afskedsblikke. Jeg gjorde Josefa opmærksom paa den føromtalte Lighed med hende selv og paa den unge Mand nær ved os. „Ham har jeg længe set," svarede hun, „o, hvilket herligt Fysiognomi! hvilke elskovsfulde Øjne! hvilke fine Træk om hans Mund! Lyksalig den Pige, han begræder!"

De tilstedeværende havde næsten alle fjernet sig; kun den unge Mand blev siddende med korslagte Arme, seende hen for sig som i dybe Tanker. Da min Onkel nu i al sin pontificale Pragt kom tilbage og gik ham tæt forbi, vaagnede han som af en

Drøm, rejste sig og bukkede ærbødigt for ham. Farbroder vinkede Josefa, tog hendes Haand og førte hende henimod Indgangen til Klosteret. I det Øjeblik, hun gik forbi den fremmede, standsede hun, saa hun nødte Prælaten til ogsaa at standse nogle Sekunder. Josefa og den unge Mand fæstede deres Øjne stift paa hinanden. Jeg gættede, at hendes Lighed med hans formentlige elskede frapperede ham som mig.

Josefas Opmærksomhed og hendes Lovtale over denne ubekendte var mig visselig ikke behagelig. Dog tænkte jeg ikke mere derover, før jeg et Par Dage efter ved den førnævnte Hoffest atter traf denne fremmede. Mod Slutningen af et Bal saa jeg ham danse med Josefa og give hende Armen ved en Spadseretur, som vi henimod Morgenstunden foretog os igennem den illuminerede Slotshave; ja, der var endogsaa nogle Minutter, hvor dette ivrigt konverserende Par aldeles blev borte for mig og min Tante, som jeg havde givet Armen. Vi rejste næste Aften for at vende tilbage til Køln i Tantes Selskab, der selv vilde overlevere den unge Slægtning i vor Onkels Varetægt. Hun gjorde Josefa Bebrejdelser for hendes uforsigtige Opførsel. Josefa tav; men da jeg ikke kunde tvinge min indre Fortrydelighed og ligeledes vovede at komme med mine Bemærkninger, blev hun vred og heftig, græd og lo tillige af min Hovmestertone, som hun kaldte den. Vi kom hjem, den hele Sag blev ikke mere omtalt, og fra min Side var den glemt.

En Gang, en Maaneds Tid efter, var jeg med min gamle Doktor rejst til en syg Ven af ham, en Familiefader, hvis kostbare Liv vi troede ved vor Kunst at have reddet. Da jeg efter en Uges Fraværelse kom tilbage, lod min Farbroder mig straks kalde til sig. Jeg fandt ham i en misfornøjet Stemning, og til min Forfærdelse betroede han mig at have opdaget, at Josefa stod i en hemmelig Kærlighedsforstaaelse med den ovennævnte fremmede, der hver Nat steg op ad Espaliervæggen til hendes Vindue og talte med hende. Dog havde hun aldrig endnu modtaget ham i sit Kammer eller var kommen ud til ham. En Tjener havde angivet denne Sag for Prælaten, og denne havde straks ladet Josefa og Hovmesterinden kalde. Den sidste, som vidste af ingenting, havde han straks afskediget. Josefa derimod havde uden Omsvøb tilstaaet alt. I største Lidenskab havde hun kastet sig for hans Fødder og bønfaldet ham om at forene hende med denne unge Mand, hvis Navn hun havde nævnet ham, og som min Onkel nu gentog. (Jeg vil her kalde ham ved hans Døbenavn: Ferdinand). Bevæget ved hendes Taarer og Bønner havde den godmodige Onkel ladet Elskeren bede om en Samtale. Han var ogsaa kommen. „Det er," sagde Farbroder, „en smuk Mand med fine Sæder. Han er fra Danmark og, som han har bevist mig, en rig Faders eneste Søn og Arving. Men han er ikke Adelsmand, og hvad som værre er, ikke Katolik. Følgelig kan han ikke ægte Josefa uden i det mindste at gaa over til den rettroende Kirke. Men dette afslaar han paa det bestemteste, og hin Forbindelse maa saaledes af dobbelt Grund anses for umulig. Et særegent koldt Blod maa udmærke disse nordiske Mennesker; thi meget rolig og fattet hørte han paa mine Grunde til at modsætte mig hans og Josefas Forening, og uden synderlig Vægring gav han mig sit Løfte straks at rejse bort og blot at sige hende et skriftligt Farvel. Dog forlangte han til Vederlag mit Ord paa, at jeg hverken ved Tvang eller Overtalelse vilde bevæge hende til at tage Sløret. Dette Løfte har jeg givet og vil holde det skønt mod mit Ønske og mod hendes afdøde Moders Villie; men der er endnu en Bevæggrund, som

har bestemt mig: Jeg ved, du elsker hende; forskaf dig hendes Ja, og jeg forener jer. Eders Slægtskab er kun langt ude, og Dispensation let at erholde. I Aftes er Ferdinand rejst og, som jeg haaber, alt langt borte. Denne Æske, og dette aabne Brev har han leveret mig til hende. Bring du hende begge Dele og Efterretning om hans Afrejse."

Bestormet af de stridigste Følelser havde jeg hørt paa Prælatens Ord. Opfyldt af Taknemlighed for hans Godhed, men i stor Forvirring modtog jeg den vanskelige Mission, han paalagde mig. Efter hans Opfordring læste jeg Ferdinands Brev. Det var nogle faa hjertelige, men ikke elskovsfulde Linier. Da han fattede, sagde han, hvilke store, uovervindelige Hindringer der lagde sig i Vejen for deres Forening, ikke blot formedelst hendes faderlige Vens Villie, men paa Grund af Forholdene selv, saa dømte han sig til en frivillig Forvisning, medens det endnu var Tid, medens ingen Skygge af utilladelig Fortrolighed formørkede den rene Hengivenhed, der havde trukket dem til hinanden. Ved at mindes ham skulde hun tænke, at han ikke var værdig en Godhed som hendes; ved at mindes hende vilde han med Stolthed og Taknemlighed erindre de Øjeblikke, han havde levet i hendes Nærhed, og aldrig glemme hende. Med dyb Vemod sagde han hende Farvel og bad hende modtage det medfølgende Perlebaand som et Symbol paa de Taarer, hvormed han tog en bestandig Afsked fra hende. I et Par nedenstaaende Linier underrettede han hende om hendes Befrielse fra Klosteret, hvilket han kaldte en stor Trøst, som han tog med sig.

Jeg kunde intet have at indvende mod dette Brev, heller ikke — det følte jeg — havde jeg egentlig Grund til at beklage mig over dets Forfatter; dog var min Sjæl fuld af Bitterhed imod ham. Jeg skar Tænder ved Tanken om, at jeg skulde være Vidne til Josefas Smerte ved at erfare hans Bortrejse; og da jeg nu saa denne Smerte, da vekslede et indre Raseri med Medlidenhed i mit Sind. Bleg og ubevægelig læste hun Brevet, derpaa overlod hun sig til sin Fortvivlelse, sønderrev Brevet, kastede Perlebaandet paa Gulvet og traadte paa det, idet hun kaldte Ferdinand en Forræder, en fejg, en troløs. Derpaa undskyldte hun ham og vendte sin Vrede mod Farbroder og mig. „I har nødt ham til dette skændige Skridt! Han elsker mig! han vil aldrig glemme mig! han græder for mig!" Med disse Ord tog hun Perlebaandet op, søgte Stumperne af Brevet sammen og bedækkede begge Dele med Kys og Taarer. Saaledes vedblev hun en Stund, indtil hun, udmattet og greben af en feberagtig Skælven, hensank i en døsig Sløvhed. Jeg kaldte paa hendes Piger, lod hende bringe til Sengs og bragte hende Lægemidler, som hun ikke var at formaa til at modtage af mig. Hun forlangte at være alene med en af Pigerne, som hun yndede, og jeg fjernede mig i en Tilstand, der ikke var ulig hendes egen.

Næste Morgen indfandt jeg mig for at spørge til hendes Befindende. Hendes Dør var lukket i Laas. Jeg kaldte hendes Piger. Den ene af disse, som den foregaaende Dag var bleven fjernet tilligemed mig, indfandt sig nu og sagde, at den anden Pige ved Navn Magdalene havde tidlig om Morgenen underrettet hende om, at hun med sit Herskabs Tilladelse gik et Par Timers Tid hjem til sin Moder, som boede i Byen, og at hun imidlertid tog Nøglen med til sin Frøkens Kammer, hvilket denne havde befalet hende, paa det at hun uforstyrret kunde sove. Da det blev Middag, uden at Magdalene lod sig se, sendte min Farbroder Bud efter hende. Hun kom og forklarede med al Fripostighed, at hendes Frøken havde be-

troet hende, at hun inden Dagens Frembrud vilde gøre en Valfart til det hellige Billede i Kapellet en Mil fra Byen og begært at laane en landlig Dragt, som Magdalene havde baaret, da hun tiltraadte sin Tjeneste, paa det hun ydmyg, ubemærket og ene kunde gaa sin fromme Vandring, og af samme Grund havde hun befalet hende at fortie hendes Fraværelse. Inden Natten vilde hun være hjemme igen. Prælaten fandt denne Forklaring ikke urimelig; men jeg anede Uraad, især da min Tjener fortalte mig, at han om Aftenen i Forvejen havde set Magdalene komme ud fra Posthuset, hvilket hun paa mine Spørgsmaal nægtede. I Josefas Værelse stod alting, som det plejede. Alle Gemmer var tillukkede, og ingen Nøgler at finde. Jeg kastede mig paa en Hest og ilede til Kapellet; men intet Spor af Josefa var at opdage paa denne Vej. Nu begreb min Farbroder saavel som jeg, at vi var bedragne, at den troløse Danske paa en eller anden Maade havde vidst at berøve os hende. Vi søgte straks at følge hans Spor. Ved vore Undersøgelser erfarede vi imidlertid, at han virkelig var rejst fra Byen den bestemte Aften og ganske ene. Han maatte altsaa være kommen tilbage for at afhente hende, eller hun maatte være fulgt ham. Jeg erfarede, at han havde taget Postheste til en Station, man nævnede mig. Jeg rejste ufortøvet derhen og fulgte ham fra Station til Station, til jeg næste Dag kom igennem en Landsby, hvor man fortalte mig, at en Herre, der efter Beskrivelsen syntes mig at være ham, havde opholdt sig her en Dag over og var henimod Aften vendt tilbage ad den Vej, han var kommen, men var ud paa Natten kommen kørende med et Fruentimmer i sin Vogn og straks efter at have skiftet Heste rejst videre. Damen havde ingen set, hun var ikke steget ud af Vognen. Denne Beretning ledte mig paa et Vildspor, og efter at have forfulgt dette i mange Dage og til sidst overbevist mig om min Vildfarelse vidste jeg ikke bedre end at vende tilbage til den Station, hvor jeg sidst troede at have været paa rette Vej.

En Dag henimod Aften kom jeg til Weimar og steg af i et Hotel nær ved den skønne Slotshave. Min første Forretning var her som alle Vegne at erkyndige mig om de rejsende, som logerede der. Straks erfarede jeg mod al Formodning, at jeg var ved Maalet. Under sit eget Navn havde Ferdinand opholdt sig her saa længe, at han maatte være rejst lige hertil fra Köln. Folkene i Hotellet sagde, at et Par Dage efter hans Ankomst var hans unge Frue ogsaa kommen hertil. „Det var kuriøst nok," tilføjede Opvarteren, „en Morgen, jeg kom op til Herren, stod hun i Værelset, og Portnerkonen paastaar, at hun er kommen ud paa Natten til Fods, i Bondedragt med en Byldt under Armen; men Portnerkonen har vel drømt. Saa meget er imidlertid vist, at hun aldrig gaar ud uden om Aftenen; saa spadserer hun med sin Mand i Slotshaven og har altid Sløret for Ansigtet. Men hvad! Det kommer jo ingen ved!" Ak, jeg følte alt for godt, hvem det vedkom!

Det varede ikke en Time, før jeg fra mit Vindue saa Josefa ved Ferdinands Arm at komme ud fra Hotellet og tage Vejen hen imod Slotshaven. Det var en Efteraarsaften, men endnu i Skumringen, og Luften var klar. Jeg kunde ikke tage fejl af, at det var dem. Jeg skyndte mig at følge dem. Indsvøbt i min Kappe, med min Hat trykket ned over Ansigtet fulgte jeg saa nær, som jeg turde. De syntes at være i en Ordstrid. Med dyb Bevægelse genkendte jeg den Stemme, den halvt grædende, for mig saa rørende Stemme, hvormed Josefa plejede at tale, naar hendes Sind var oprørt. De gik ind i et Krat i Haven og satte

sig paa en Bænk, der stod med Ryggen mod et Træ. Bag dette stillede jeg mig og tabte intet Ord af deres Samtale. I heftige Udtryk beklagede Josefa sig over, at Ferdinand vilde forlade hende og lade hende blive ene og forladt tilbage paa dette fremmede Sted. „Nej, kæreste Barn!“ sagde han, „hverken ene eller forladt. Om faa Dage kommer jeg igen, og som jeg har sagt dig, vil jeg imidlertid overgive dig i en agtværdig Families Varetægt; en Landsmand af mig er bosat her i Nærheden, han skal være din Beskytter, medens jeg er borte.“ „Men hvorfor skal du bort? Hvad vilde den Ulykkesfugl, som i Gaar kom hertil og talte ene med dig?“ „Han vilde underrette mig om, at en kær Person var i Fare, og opfordre mig til Redning, om jeg vidste noget Raad.“ „En kær Person! En Mand vil jeg haabe?“ „En, for hvem jeg vil give mit Hjerteblod. O, kære Josefa! Hold mig ikke tilbage, jeg er allerede bleven et Døgn for længe. Vil du vel afholde mig fra min Pligt?“ „Nej, jeg vil ikke; men tag mig med.“ „Tage dig med! Nej, umuligt!“ „Hvorfor ikke?“ „Ak, bedste Pige! En Mand kan have Ting at afgøre, hvorved et Fruentimmer kan være ham til Hinder.“ „Forklar mig da i det mindste det hele!“ „Det kan jeg heller ikke! Men lad det være dig nok, at jeg helligt forsikrer dig, at det er Pligtens og Ærens Vej, jeg vil gaa, og at jeg skal komme snart tilbage.“ „Ak, du bedrager mig! du elsker ikke som jeg, du tænker paa at forlade mig paa ny!“ „Nej, ved Gud ikke! Efter alt, hvad der nu er sket, kan jeg ikke forlade dig. Naar jeg kommer tilbage fra Kassel, vil vi straks rejse til Køln til din Onkel. Jeg vil bekende alt for ham og anraabe ham om at give os sit Samtykke.“ „Og du vil antage vor saliggørende Tro?“ „Nej, det kan jeg ikke.“ „Hvor kan du da tro at erholde hans Samtykke?“ „Saa vil jeg i det mindste skrive ham til. Jeg kan ikke taale at han skal anse mig for en Bedrager. Han er din Velgører og elsker dig.“ „Men naar han dog vil adskille os?“ „Saa finder vi vel paa Raad.“ „Og hvilket?“ „Ak, jeg ved det ikke! Mit Hoved er saa forstyrret, saa uroligt, indtil jeg har udrettet mit Ærinde i Kassel. Lad mig derfor rejse og komme rolig tilbage.“ „Forræder!“ raabte Josefa, „jeg ser det klart, det er ikke vor Kærlighed, der er din eneste Tanke, som den er min; du har fremmede Interesser, der opfylder din Sjæl!“ Hendes Heftighed, hendes Smerte steg med hver Sekund; forgæves søgte Ferdinand at berolige hende. „Er du uskyldig,“ raabte hun, „saa sværg mig en hellig Ed: at den, for hvis Skyld du rejser, er en Mand, ingen Kvinde, ikke hende fra Klosterkirken, hende, som min Fætter viste mig. Tilsværg mig dette!“ „Jeg sværger,“ svarede han, „at jeg ikke søger, ikke venter nogen Lykke eller Glæde for mig selv paa denne Rejse, den undtagen at have reddet en uskyldig fra en uafseelig Ulykke.“ „Du sætter dine Ord paa Skruer,“ raabte Josefa, „troløse! Utaknemlige!“ Hun var ude af sig selv og udbrød ti sidst: „Jeg forlader dig straks; jeg vil aldrig se dig mere! Jeg gaar, som jeg er kommen, i Nattens Mørke ene og til Fods hjem til Køln; jeg siger min Onkel alting og tager Sløret. Du skal ikke have den Trøst at have reddet mig fra Klosteret. Intet uden ondt og Elendighed vil jeg have modtaget af din Haand.“ Hun vilde ile bort fra Ferdinand, der med Magt holdt hende tilbage, medens hun stred for at rive sig løs. I dette Øjeblik for jeg mekanisk frem og greb hende. Med et Skrig nævnede hun mit Navn, Ferdinand syntes lettet ved min pludselige Nærværelse. Josefa var næsten afmægtig; taalmodig fulgte hun tilbage til Hotellet, uden at nogen af os paa Vejen talte et eneste

Ord. Ved vor Ankomst dertil overtalte vi hende til at søge Hvile, og jeg udbad mig en Samtale med Ferdinand, der fulgte mig til mit Værelse.

Paa dette Sted gjorde Mørk paa Fru Derbys Anmodning en Pause for at udhvile sig efter den lange Læsning og nyde noget Sylletøj og Sukkervand, som hun med stor Venlighed tilberedte. Medens han havde læst den foregaaende Del af Manuskriptet, var den største og forskelligste Spænding kendelig i alle Tilhørernes Miner og Adfærd. Trolle sad i Begyndelsen aldeles uden Anelse, frimodig og opmærksom. Men efterhaanden, især ved den første Lyd af Navnet Josefa, for han sammen og skiftede Farve. Hans Ansigt blussede, og lidt efter lidt bøjede han sig mere og mere ned og sad med foldede Hænder hvilende paa hans Knæ, medens Musklerne i hans Ansigt af og til vibrerte. Madame Berg og Verner saa med Urolighed paa ham. Den første blussede ligesom Trolle, men den unge Mand var bleven ganske bleg. Fru Derby saa med triumferende Øjekast rundt paa dem alle og udstødte af og til et lille Hjertesuk, som f. Eks. „Gud! den stakkels Josefa!“ og deslige. Lise hørte med uskyldig Deltagelse paa den lille Roman, men fæstede dog Øjnene med nogen Ængstelighed paa det besynderlige Udtryk i Verners og Bedstemoderens Fysiognomier.

Da et Ophold, som disse to med Utaalmodighed havde ønsket, nu endelig indtraf, benyttede Madame Berg sig deraf og ytrede, at hun befandt sig ilde og vilde for nogle Øjeblikke gaa ind og trække frisk Luft i sit eget Værelse. Hun rejste sig, hendes Datter vilde følge hende, men hun vendte sig fra hende med en usædvanlig umild Mine og sagde til Trolle, der sad nærmest: „Jeg udbeder mig Deres Arm for at støtte mig paa den.“ Trolle sprang op, som om han vaagnede af en Drøm, og bød hende Armen med et ganske adspredt Udseende. Da de var i Madame Bergs Værelse, sagde hun til ham: „Jeg behøver vel ikke at forsikre Dem om, at jeg ingen Del har i den uværdige Overraskelse, som man her i Aften har beredt for os begge. Men da det er umuligt at vide, hvor vidt denne raa og fatale Mørk kan gaa i sin Udelikatesse, saa tillad mig at raade Dem til at gaa stille bort. Jeg skal undskylde Deres Bortgang med en pludselig Upasselighed. Jeg lukker Dem ubemærket gennem mit Sovekammer, der støder til Entréen, hvor Deres Hat ligger.“ Trolle syntes ligesom at faa nyt Liv under hendes Replik. Han kyssede hendes Haand og sagde mildt: „Tak for dette nye Bevis paa Deres Fortræffelighed, paa Deres Godhed for mig. Men min bedste Veninde! For ingen Pris vilde jeg gaa bort. Hvad som nu vil følge i denne Oplæsning, vil underrette mig om meget, som jeg aldeles ikke ved, og De føler vist selv, at jeg med Begærlighed maa længes efter at erfare det, hvor bitter, hvor smertelig end denne Erfaring maaske vil være mig.“ „Jeg skal høre det! jeg skal underrette Dem derom! Gaa, jeg beder Dem! Und ikke Mørk den Triumf, som det aner mig, at han vil søge i at ydmyge Dem.“ „Ydmyge mig? Han! Det kan han ikke! Men ydmyge mig maa jeg selv til visse for Gud, for Dem, for alle gode Mennesker! thi stor er min Brøde. Men at De har forstaaet alt dette og dog ikke forskyder mig, at De tiltror mig, at jeg dog maaske kan være mindre slet, end det synes, at De, som jeg haaber, ikke vil nægte at høre mine Undskyldninger — thi retfærdiggøres kan jeg ikke — det giver mig Mod til med rolig Fatning, skønt med blødende Hjerte, at høre Resten af min Anklage.“

Og virkelig kom Trolle tilbage med et ganske andet Udseende. Den hef-

tige Rødme forlod hans Kinder, og med en egen stille, men ydmyg Værdighed hørte han opmærksomt paa det følgende uden al Bestræbelse for at skjule den dybe Bevægelse, som han følte, eller de Taarer, som den aflokkede ham. Madame Berg og Verner betragtede ham med kærlig Deltagelse og syntes ogsaa mere rolige. Mørk havde imidlertid igen taget Manuskriptet og fortsat sin Oplæsning med følgende Ord.

Da jeg nu var ene med dette Menneske, der saa grusomt havde grebet ind i mine kæreste Forhaabninger, følte jeg en saadan Forbitrelse, at jeg ikke ved at erindre de forvirrede og uoverlagte Ord, som jeg sagde til ham. Han syntes derimod fattet og sagde blot: „For Deres ærværdige Onkel skal jeg selv forklare, at jeg ikke har sveget mit Løfte eller bedraget ham; men Dem, min unge Herre, er jeg intet Regnskab skyldig. De har ingen Rettighed her.“ „Ingen Rettighed?“ udbrød jeg, „jo, størst af alle; thi mit hele Livs Lykke, al min Glæde, hele mit Hjerte har jeg sat til denne Pige, længe førend De saa hende. De har berøvet mig hende!“ Han saa paa mig med et sørgmodigt Udtryk. „Tilgiv mig!“ sagde han og rakte Haanden imod mig. Jeg modtog den ikke. „Nej!“ raabte jeg, „tilgive Dem skal jeg aldrig i Evighed. Jeg vilde tilgive Dem, hvis De elskede hende som jeg; men det gør De ikke! Hun har Ret, naar hun siger, at Deres Kærlighed er intet mod hendes. O Gud! hvilken Brøde at ofre en saadan Pige til sin Letsindighed, sin Forfængelighed eller Sanselighed!“ Med nedslagne Øjne svarede han: „Jeg erkender Josefas Værd saa godt som nogen, og der er intet tilladeligt Offer, hvormed jeg jo er villig til at forsone min Brøde.“ „Det kan De ikke! Kun en Kærlighed som min kan forsone en saadan Uret.“ Omtrent saaledes faldt vore Ord i Begyndelsen af denne Samtale, hvori jeg til sidst slet ikke var Herre over mig selv; min Heftighed steg ved hans Rolighed, og jeg endte med at udfordre ham paa Liv og Død. Med en Overlegenhed, der end mere forbitrede mig, svarede han: „Nej, jeg møder Dem ikke! Kald mig fejg, kald mig, hvad De vil! Livet er mig ikke synderlig kostbart; men jeg slaas ikke med Dem. Betænk Dem: De elsker Josefa; men Deres Kærlighed er heller ikke ægte, da De kan ville berøve hende den Støtte, som De, hendes broderlige Ven, bør være hende. Hverken De eller jeg kan forlade hende; men hvilken af os, der falder, saa har hun mistet os begge. Den overblevne kan aldrig nærme sig hende, bedækket med den andens Blod. Ser De! Ogsaa De lader Dem henrive af Lidenskab, ogsaa De er et Menneske! I mine Tanker hilste jeg Dem for faa Timer siden som en Ven, Himlen sende mig. Jeg maa endnu i Nat rejse til Kassel. Bliv De hos Josefa, trøst og beskyt hende! Jeg kommer hei tilbage, og lad mig da turde overlægge med Dem, hvad der kan ske til hendes Oprejsning og Beroligelse og — om muligt — til Deres!“ Med disse Ord forlod han mig, og en Times Tid efter hørte jeg Posthestene komme for at føre ham bort.

Det var endnu ikke fuldkommen Dag, da jeg med sagte Trin listede mig til Josefas Dør og tittede ind i Kammeret. Hun laa i en dyb Søvn og blev liggende langt ud paa Morgenen. Jeg sad i mit Værelse og ventede paa, at hun vilde lade mig kalde, da hun med eet, kun halvt paaklædt, styrtede ind til mig. „Er det sandt?“ raabte hun, „er han borte?“ Jeg vil ikke prøve paa at beskrive hendes Fortvivlelse, de Udbrud af Skinsyge, af Forbitrelse og af Kærlighed, som strømmede fra hendes skælvende Læber, og som sympatetisk greb min egen Sjæl, der martredes af de samme Følelser. Hun

trykkede mine Hænder og besvor mig straks at rejse med hende til Kassel og hjælpe hende at følge den troløses Spor, at udforske hvert hans Skridt, da vilde hun blive rolig; var han uskyldig, da havde jeg givet hende Livet ved at overbevise hende derom; var han utro, var det et Fruentimmer, for hvis Skyld han forlod hende, da lovede hun helligt at bryde med ham, aldrig at se ham mere, aldrig nævne hans Navn. Forgæves forestillede jeg hende det vanskelige, ja, næsten umulige i at erholde en saadan Vished. Hun svarede, at Kærligheds og Skinsyges Blikke trængte gennem Mure og Volde, og kort sagt, jeg gav efter for hendes Ønske, dog kun paa det Vilkaar, at hun under ingen Omstændighed maatte give sig til Kende for Ferdinand eller nærme sig ham, — en Forpligtelse, som hun uden Modsigelse indgik.

Forklædte i en Dragt, som Studenterne den Tid brugte den, og som en Ven fra Jena overlod mig, tiltraadte vi endnu samme Aften vor Rejse og kom til Kassel, hvor vi snart opdagede det Hotel, hvor Ferdinand logerede, og indkvarterede os samme-steds. Vi forlangte et Par Værelser, fra hvis Vinduer vi kunde se, hvem som gik ind og ud af Hotellet. Kort efter vor Ankomst raabte Josefa, som stod ved Vinduet: „Se, der kommer Ulykkesfuglen!“ saaledes kaldte hun en ung Mand, hvem hun før havde nævnet som den, der havde formaaet Ferdinand til at rejse fra hende. Denne saakaldte Ulykkesfugl gik ind i Hotellet og kom noget efter ud tilligemed Ferdinand. Vi fulgte dem, vi slentrede Arm i Arm, som det passede sig ifølge vore Masker, og vi var ikke lette at genkende. De to ovennævnte gik med hurtige Skridt ud af Byen til et meget smukt og stort Lyststed, der laa midt i en Have. De ringede paa ved Indgangen og traadte ind i Huset. Vi ventede i Nærheden en god Time, indtil vi endelig saa Ferdinand komme ud. Han holdt et Par Breve i Haanden. Han satte sig paa en nærstaaende Bænk og gennemlæste det ene, som var aabnet, med en skalkagtig og fornøjet Mine. Derpaa gik han med hurtige Skridt tilbage til Byen, dog ikke til Hotellet, men ad en anden Kant af Byen, indtil han standsede ved et Pallads, hvortil Porten stod aaben. Portneren kom frem, Ferdinand leverede ham et Brev og ilede hjem til Hotellet. Vi fulgte i Afstand, han vendte sig ikke en eneste Gang, og den øvrige Del af Dagen saa vi ham ikke.

Først sent om Aftenen opdagede vore spejdende Øjne ham kommende ud fra Huset, indsvøbt i sin Kappe. Vi ilede efter ham og saa ham tage samme Vej som om Formiddagen, til det føromtalte Lyststed. Men denne Gang gik han ikke ind, men frem og tilbage foran en Sidefløj, til hvis Vinduer han stirrede op. Han satte sig i en Løvhytte, og efter nogle Øjeblikke rejste han sig og kastede med udstrakt Arm flere Kys til Ruderne, bag hvilke dog intet Ansigt var at opdage. Maanen skinnede; vi saa alt dette meget tydeligt. Han gik tilbage til Hotellet, og vi ligeledes.

Den selvsamme Scene gentog sig næste Aften. Hjemvejen var en sørgelig Gang. Josefa skælvede af Skinsyge, og dog, naar hun saa den elskede Skikkelse vandre stille foran os, strakte hun Hænderne ud efter ham og sukkede: „Ak, hellige Jomfru! At være ham saa nær og ikke turde kaste sig i hans Arme! Det er dig, grusomme Menneske, som nægter mig at ile hen til ham!“ Næste Øjeblik svor hun aldrig mere at nærme sig Bedrageren.

Da jeg samme Aften ved Sengetid var ene paa mit Værelse, og en af Opvarterne i Huset gav sig Ærinde ind til mig, indlod jeg mig i Samtale med ham og spurgte om Beboerne i det Lyststed og det Pallads, hvortil vi havde fulgt Ferdinand. Tje-

neren sagde, at Lyststedet var beboet af en fremmed Gesandt og Palladset af en fremmed Fyrste, der paa nogen Tid opholdt sig i Kassel; at denne Prins for Øjeblikket dog var fraværende paa nogle Dage, men at hans første Kavaler og Yndling var bleven tilbage i Palladset. Med stor Ringeagt omtalte han baade Fyrsten og Favoritten. Benyttende mig af hans Snaksomhed førte jeg ham med Lethed til den omtalte danske Herre, som han kaldte Svenskeren; og med megen Vigtighed betroede han mig, at denne unge Mand sikkert var indviklet i en ubehagelig Sag, og at en Duel vistnok forestod ham allerede næste Morgen. Foruden mange andre Tegn havde han set ham baade i Gaar og i Dag ivrigt beskæftiget med at skrive Breve, lægge adskilligt til Rette og omhyggeligt efterse sine Pistoler, af hvilke Tjeneren havde besørget den ene noget istandsat; han havde ogsaa hørt en anden Herre, som han kendte, og som var Legationssekretær fra samme Hof som den føromtalte Gesandt, sige til den svenske Herre, da han i Dag gik fra ham: „Altsaa i Morgen tidlig Klokken seks paa den grønne Plet." Tjeneren beskrev mig nu et til en saadan Brug tilforn udvalgt, ensomt Sted, ikke langt fra Byen.

Paa den bestemte Time ilede jeg derud og fandt et Skjul bag en opstablet Risdynge, hvor jeg satte mig paa Knæ. Jeg havde imidlertid forsynet mig med Instrumenter og Forbindtaske for i paakommende Tilfælde ikke at være en ørkesløs Tilskuer. Ferdinand og hans Sekundant, i hvem jeg genkendte den saakaldte Ulykkesfugl, der efter Tjenerens Beskrivelse ogsaa maatte være den af ham omtalte Legationssekretær, var allerede til Stede. Kort efter ankom Modstanderen med sin Sekundant. Den første var en temmelig ung Mand med et ubehageligt Fysiognomi og behængt med Ordener. Efter Skik og Brug besaa Sekundanterne Pistolerne, ladede dem, afmaalte Skridtene mellem de stridende Parter og iagttog alle ved denne Lejlighed brugelige Regler. Duellanterne indtog deres Plads. Ferdinand stod tilsyneladende rolig; men Modstanderen var bleg, og en tydelig Rædsel viste sig i hans hele Holdning. Ferdinand maatte være den udfordrede, thi det første Skud tilfaldt ham. Uden at sigte længe, afskød han sin Pistol, egentlig i Luften, thi Kuglen fløj over den andens Hoved ind i et nærstaaende udgaaet Træ. Turen var nu til denne; han sigtede længe, men hans Haand skælvede kendeligt. Med en forunderlig Følelse saa jeg dette Vaaben sigtende efter min egen Fjendes Hjerte. Skuddet gik ham imidlertid forbi uden at berøre ham. Nu tog Ferdinand Pistolen, som hans Sekundant rakte ham; han sigtede nu for Alvor paa sin ganske modløse Modstander, medens et sarkastisk Smil spillede om hans Mund. Skuddet gik af, og Kuglen gennemfor Pulden af Modpartens Hat, som fløj af hans aldeles urørte Hoved. Med usikker Haand skød nu denne, men traf heller ikke denne Gang. Sekundanterne gik nu imellem og erklærede Sagen for afgjort. Blodet syntes paa ny at vende tilbage i den ubekendte Herres Aarer. Med et tvunget Smil rakte han Haanden til Ferdinand, der modtog den koldt og kort efter fjernede sig leende ved sin Sekundants Arm.

Jeg havde lovet Josefa intet at fordølge for hende af, hvad jeg kunde opdage, og dette Løfte tro aflagde jeg ved min Hjemkomst en sandfærdig Beretning om det forefaldne, hvor megen Overvindelse det end kostede mig at gøre hende bekendt med et Optrin, hvori min Medbejler spillede den bedste Rolle. Heller ikke forfejlede det sin Virkning paa hendes Sind. Med Begærlighed greb hun den Forklaring af hans Handlemaade, som her tilbød sig: at hans Rejse

nemlig var foranlediget af en nødtvungen Æressag, som han af Ømhed havde skjult for hende. Hun vilde straks have ilet til ham; rørende var hendes Klage over at vide ham saa nær og ikke turde nærme sig. Kun ved at genkalde hende, ikke blot hendes Løfte, men de to afvigte Afteners stumme Scener formaaede jeg at holde hende tilbage, for at hun kunde oppebie en større Vished om hans Uskyldighed.

Tidligere end de forrige Gange saa vi ham denne Aften at gaa ud; heller ikke var han som ellers tæt indhyllet i sin Kappe, men bar en Frakke og gik med langsomme Skridt og, som det syntes, fordybet i Tanker. Maanen var endnu ikke oppe. Det var en dunkel Aften. Vi fulgte ham som sædvanligt, og da Vejen til Lyststedet nu var os mere bekendt, skød vi en Genvej ad en Fodsti, hvorved vi tidligere end han kom til den Del af Haven, som var foran Facaden af Huset. Det var en indhegnet Blomsterhave, der drejede sig lidt hen ad Sidefløjene med en Løvhytte i hvert Hjørne. Den var temmelig lille og stod altid aaben. Vi skjulte os i en Sal, hvis Vinduer gik lige med Jorden. Disse Vinduer var bedækkede med tiltrukne Musselinsgardiner, der imidlertid var saa gennemsigtige, at man igennem dem kunde se, at den stærke Lysning indenfor kom fra en Lysekrone under Loftet. Det øvrige Hus var ganske mørkt. Ferdinand kom. Han gik lige hen til Indgangen, ringede paa og sagde nogle Ord til Portneren uden at træde ind. Et Øjeblik efter kom en Tjener ud. Han bar et glimrende Livré, og hans hvide Haar og hele Holdning tydede paa en gammel Mand. Han løb mod Ferdinand, greb hans Haand og kyssede den med alle Tegn paa en stor Glæde. Hvad de talte, kunde vi ikke samle, skønt vi bemærkede, at det var paa Tysk. Til sidst hørte vi dog Ferdinand sige, idet han leverede Tjeneren et Brev: „I hendes egne Hænder. Og dette for dig til Erindring for gammelt Venskab," tilføjede han, og vi hørte en Pung klinge i Haanden paa den gamle Mand, der med mange Buk og Tegn paa sin Taknemlighed gik ind i Vestibulen. Døren blev lukket efter ham, Ferdinand stod nogle Øjeblikke og saa op ad Huset; han vendte sig derpaa mod Udgangen, da den gamle Tjener kom farende ud af en Sidedør lige i Nærheden af vort Skjul og med Hosten og Vinken fik den bortgaaende til at vende sig. De talte sagte sammen, og Tjeneren førte Fernand med sagte Skridt ind ad den føromtalte mindre Indgang og stillede sig selv for Hovedfacaden, hvor han patrouillerede frem og tilbage. Den oplyste Sal var et Hjørneværelse, hvis ene Vinduesfag vendte mod den Løvhytte, der skjulte os. Med en Gazelles Hurtighed sprang Josefa hen til dette Vindue og satte Ansigtet lige til Ruderne. Jeg gjorde det samme. Vi saa tydeligt den hele Sal, medens de tiltrukne Gardiner og Mørket udenfor skjulte os for ethvert Øje. Et ungt Fruentimmer i en simpel hvid Dragt havde, som det syntes, netop rejst sig fra et Bord, hvorpaa der laa Fruentimmerarbejde og Bøger, og var traadt hen mod en Dør i Baggrunden, hvilken hun holdt aaben for at modtage en kommende. Ferdinand traadte ind, og saa snart Damen vendte sig til vor Side genkendte jeg straks hin unge Pige fra Klosterkirken. Ferdinand bøjede sig for hende med Ærbødighed, med et usigeligt Udtryk af dyb Bevægelse. Hun lagde Haanden paa Brystet; det var af hendes udtryksfulde Miner og Adfærd tydeligt, at hun udtrykte sin Tak imod ham og imod Himlen, mod hvilken hun hævede sine fromme Øjne, idet hun foldede Hænderne. De satte dem begge ved Bordet og talte sammen. Deres Ord kunde vi ikke høre. Men deres Blikke talte umiskendeligt om den varmeste Kærlighed. Ferdinand talte ivrigt til hende,

hun hørte alvorligt paa ham, men rystede paa Hovedet og saa bedrøvet ud. Hun rakte ham Haanden, han kyssede den mange Gange og trykkede den til sit Bryst. Efter en Pause, hvori begge med bekymret Aasyn tavse saa paa hinanden, berørte han sagte en Haarlok, som efter den Tids Mode hang ned paa hendes Skulder. Hun tog en Saks ud af en lille Kurv, afskar Lokken og rakte ham den. Han modtog den knælende, greb hendes Haand, trykkede den til sine Læber, til sine Øjne, til sit Hjerte; men i det samme hørte man en sagte Banken paa et af de Vinduer, som vendte ud til den anden Side. Jeg saa Ferdinand springe op, og da jeg begreb, at denne Banken var et Signal til Opbrud fra den vagthavende Tjener, greb jeg hurtigt Josefas Arm for at fjerne os i Tide; men til min Skræk faldt hun livløs om i mine Arme. Jeg bar hende ind i Løvhytten, og medens jeg ængsteligt og i største Stilhed bestræbte mig for at bringe hende til Live, bemærkede jeg hendes troløse Elsker, der, ført af Tjeneren, gik bort tæt forbi vort Tilflugtsted, og hørte den gamle Mand sige til ham: „De har det ædleste og bedste Hjerte af Verden.“ I al min Nød og Forvirring kunde jeg næppe tilbageholde en bitter Latter.

Det varede længe, før den stakkels Josefa kom til sig selv. Hun var saa mat, at jeg maatte næsten bære hende hjem. Men næppe var vi i vore Værelser, før hun udbrød i et saadant Raseri, at jeg frygtede for en Forstyrrelse i hendes Hjerne. Hun vilde straks forlade Kassel, hun vilde ikke tilbringe en Nat under samme Tag som den forhadte. Først da jeg havde givet efter for hendes Villie og gjort Anstalter til vor Afrejse, var det muligt at bringe hende nogenledes til sig selv. Hun skrev nu nogle Linier til Ferdinand, hvori hun med faa Ord sagde ham, at hun vidste alt, hun begreb alt, hun brød hvert Baand, der bandt hende til ham, hun foragtede og nadede ham og lovede ved Gud og alle Hellige aldrig mere at ville se ham eller modtage noget Brev fra ham. Paa den første Poststation paa vor Rejse, hvilken vi ved Midnat tiltraadte, afleverede vi dette Brev, adresseret til Kassel, hvor det netop maatte indtræffe næste Morgen.

Hele Natten overgav Josefa sig til Fortvivlelse. Som halvt i Drømme eller Feberfantasi tiltalte hun den utro elskede: „Du har elsket denne mig forhadte Pige, det sagde min Fætter alt i Kirken; men jeg glemte det; thi dine falske Ord og Blikke sagde, at du elskede mig. Du har forladt hende for min Skyld, og nu forlader du mig for hendes. Og hvad har hun gjort for dig, denne Pige? Elsker hun dig som jeg? Nej, ingenlunde! men netop derfor bøjer du dig for hende som for en Helgen, knæler for hende! For mig har du aldrig knælet, aldrig set paa mig med saadanne Øjne! Og hun? Stiv og kold rækker hun dig Haanden, kaster sig ikke i dine Arme, som jeg gjorde allerede ved Festen i Slotshaven. Erindrer du det? Har du glemt alt, hvad jeg har gjort? Du var grusom og forlod mig, men jeg forlod alt for at følge dig mod din Villie, fordi jeg døde af Længsel. Har du glemt hin Nat i Weimar, da jeg, mat og grædende, med min Byldt under Armen, kom ind i dit Kammer og kastede mig for dine Fødder for at bede dig ikke forlade mig? Da greb du mig i dine Arme, kaldte mig din elskede, din Hustru, og jeg forraadte min Tro, min Ære, min ædle Slægt. O giv efter: antag min hellige Tro! Lad mig redde din vildfarende Sjæl, lad mig føre dig til min Gud, saa er min Synd udslettet.“

Saaledes blev hun ved, og endnu bæver mit Hjerte ved Erindringen om denne Nat, om mine Lidelser ved disse mig saa bitre Bekendelser. Mod Morgenstunden blev hun roligere. Hun slumrede en Times Tid. Da hun

vaagnede, var det Dag. Hun saa paa mig, rakte mig Haanden og sagde: „Fætter Cosmus! Er det dig? Jeg takker dig! Den hellige Jomfru har sendt dig til mig forladte.“ Jeg stræbte at indgyde hende Trøst, forestillede hende den elskedes Uværdighed, bad hende anse det forbigangne som en ond Drøm, et Febersyn, leve for sig selv, for os andre, der elskede hende saa højt. Hun svarede mig ikke, men brast i Graad og græd længe, indtil hun til sidst græd sig i Søvn som et Barn. Sit Hoved lænede hun tilbage mod en Krog af Vognen, hendes ene Haand hvilede i min. Jeg følte dens hurtige Pulsslag, jeg betragtede den blege Pige med usigelig Smerte; men hendes lindrende Graad, hendes Ro indgav mig dog et dunkelt Haab, der lindrede min egen Kummer. Paa den øvrige Rejse var hun ganske tavs, hun svarede mig næsten ikke engang med Ord, men blot med en venlig Nikken eller Rysten med Hovedet.

Da vi ankom til Køln, foreslog jeg hende, at jeg vilde forberede vor Onkel paa hendes Hjemkomst; men dette afslog hun og forlangte heftigt straks at indlades til ham og tale ene med ham. Jeg førte hende selv ind til ham. Han modtog hende med en streng Mine; men da hun dødbleg og grædende kastede sig for hans Fødder, døde de bebrejdende Ord paa hans Læber; han løftede hende op og satte hende i Sofaen ved sin Side. Ugerne forlod jeg dem, men min Farbroder befalede mig ved et Vink at gaa.

Det var Aften, jeg vankede omkring i Haven i de Gange, hvor jeg tilforn med saa stor Glæde, med saa sødt et Haab havde mødt den dengang livsglade, blomstrende Jomfru. Løvet raslede fra Træerne, det syntes mig at ligne og at spotte de lystige, smigrende Ord, som jeg forhen under dets friske Skygge havde udtalt. Jeg gik længe dernede og ventede, at min Farbroder skulde lade mig kalde. Endelig gik jeg op i Huset, hvor hans Kammertjener kom mig i Møde og sagde, at Prælaten alt var gaaet til Sengs, men at han bad mig komme til sig næste Morgen til et usædvanligt sildigt Klokkeslet. Jeg ilede til Josefas Dør. Hendes tro Magdalene, der efter hendes Ønske alt var hentet til hende, sagde mig, at hendes Frøken befandt sig bedre og var gaaet til Ro. I Magdalenes Tilbagekomst saa jeg et sikkert Tegn paa Josefas fuldkomne Forsoning med vor Onkel, og noget beroliget oppebiede jeg saaledes den kommende Dag.

Men hvad kan skildre min rædsomme Overraskelse, da min Farbroder underrettede mig om, at han samme Morgen ganske tidligt havde selv bragt Josefa til Klosteret, hvor hun efter det til Noviciatet bestemte Aar vilde tage Sløret! — Ak, hvad sagde jeg ikke, hvad prøvede jeg ikke for at rokke denne grusomme Beslutning! Prælaten var alt for glad ved at unddrage den ham kære Pige fra Verdens Forførelser, hvilke hun noksom havde vist, at hun ikke kunde modstaa. Det var, sagde han, hendes egen Villie, det eneste Ønske, hun havde tilbage. Jeg bad om at faa hende i Tale; men først om flere Dage kunde dette tillades mig. At skrive til hende tilstod min Farbroder mig, ja, han tillod mig endogsaa at levere ham Brevet forseglet; og Dagen derpaa overrakte han mig selv hendes Svar. I disse Linier, som jeg endnu gemmer, og som jeg i dette Øjeblik har betragtet med fornyet Smerte, siger hun mig, at intet kan berolige hende uden Klosterets hellige Stilhed, Frihed for at se noget fremmed Ansigt, en fuldkommen Adskillelse fra Verden og den, som hun kun saaledes kan glemme.

Faa Dage efter sagde min Farbroder mig, at Ferdinand havde været i Køln og forlangt at faa ham i Tale; men at han havde nægtet at ville modtage ham, men sendt sin fortro-

lige, en ham underordnet gejstlig, til ham med det Bud, at Josefa aldrig mere vilde se ham. Men af Frygt for, at Ferdinand skulde foretage noget Skridt for at rokke hendes hellige Forsæt, havde min Farbroder befalet Pateren at fortie hendes Bestemmelse, men blot sige, at hun havde begivet sig i en værdig Dames Varetægt, og at ingen Tvang eller Overtalelse i nogen Henseende skulde blive anvendt imod hende. Jeg erfarede siden, at Ferdinand ogsaa havde søgt mig; men da jeg ikke var til Stede, havde han straks fjernet sig og forladt Køln samme Dag.

En sørgelig Vinter henslæbte sig for mig, hvori jeg udtømte mig i frugtesløse Bestræbelser for at forandre den Skæbne, som truede Josefa og mig ved hende. Et Par Gange i de første Maaneder havde jeg ikke uden Møje faaet hende i Tale og forgæves anført alt, hvad min Kærlighed indgav mig, for at bringe hende til at afstaa fra Klosteret. Hun gav mig bestandig det samme Svar. At se Verden igen, at fremstille sig for dens Øjne, syntes at opfylde hende med Skræk. Jeg fandt hende overmaade forandret. Hendes sygelige Udseende bedrøvede mig og indjog mig en rædsom Anelse, som jeg dog forkastede som ugrundet og heller ikke havde Hjerte til at udtale for min Onkel og end mindre for Josefa selv. Ak, alt for snart kunde jeg faaet Grund til at angre denne falske Delikatesse!

Efter at jeg i lang Tid ikke mere havde anstrengt mig i unyttige Bestræbelser henfaldt jeg selv i en sløv Sørgmodighed. Jeg udrettede mekanisk de Forretninger, min gamle Doktor paalagde mig, og naar han beklagede, at jeg vistnok var syg, modsagde jeg lige saa lidt ham som min Farbroder i denne Formening. Mangen Gang gik jeg ved Nattetider rundt om Klosteret, der indeslutte de min Veninde. Jeg opdagede paa disse Vandringer et afsides Sted paa Havemuren, hvor der var anbragt en lille Dør, hvis brøstfældige Tilstand og beskadigede Laas gjorde det muligt uden Møje at komme ud og ind ad Haven. Jeg ved ikke selv, hvilke afsindige Forhaabninger jeg knyttede til denne Opdagelse, men stedse vendte jeg mine Skridt til denne Dør og glædede mig over stedse at finde den i samme Tilstand. En Grøft skilte Muren fra en tilstødende lille Eng; men denne Grøft var tør; det var let at springe over den, og flere Gange havde jeg saaledes i Foraaret og først paa Sommeren vovet mig ind i Klosterhaven.

En Aften, da jeg havde vovet mig dybere ind i de dunklere Gange, standsede jeg pludselig ved Synet af en kvindelig Figur, der laa ved Foden af en Græsbænk med Hovedet ind i en Busk. O, alle Hellige! Det vår Josefa! Hun var besvimet og maatte i denne Tilstand være falden ned fra Græsbænken. Det fine Legeme hvilede paa den haarde, kolde Jord, og det lange, silkebløde Haar, som det strenge Kloster hidtil havde skaanet, var gaaet løst i sine Fletninger og havde indviklet sig i Tornene af en Hvidtjørn. Jeg vilde løfte hende fra Jorden, men de fjendtlige Torne holdt fast i hendes Lokker, og disse Lokker, hvis Fald jeg i saa mangt et Øjeblik med Rædsel havde tænkt mig, dem maatte nu min egen Haand afskære. Jeg satte hende paa Bænken og bragte hende til Live. Hun syntes at føle glad Overraskelse ved at befinde sig i min Arm og ved min Side. „O, min trofaste Ven!“ sagde hun, „den hellige Guds Moder selv fører dig atter til min Side. Kun du alene skal vide min Elendighed. Jeg selv har i min Uvidenhed ikke kendt den før i de sidste Uger. Ak, red mig, om du kan, fra Nød og Skændsel! Jeg fortvivler og ved intet Raad.“

Jeg behøvede ikke videre at spørge, hvori hendes Ulykke bestod; jeg havde nok anet den. Jeg søgte nu at

trøste hende og lægge en Plan til hendes Redning. Hun var lykkeligvis endnu Novice, og noget større Frihed og mindre punktlig Lydighed stod hende endnu aaben. Jeg aftalte med hende, at hun næste Dag skulde foregive, at hun var meget syg, lade vor Onkel kalde til sig og bede ham raadspørge mig om hendes Sygdom. Det skete, og Prælaten førte mig endog selv den samme Dag til hende. Jeg erklærede ham, at Josefas Tilstand var farlig, og at intet andet var at gøre end at bringe hende fra Klosteret til et landligt Opholdssted. Det lykkedes mig ved en uskyldig List at faa hende bragt til en Kone, der var mig hengiven, og paa hvis Tavshed jeg kunde forlade mig. Faa Dage efter hendes Ankomst til dette stille Tilflugtssted bragte hun et dødfødt Pigebarn til Verden. Da jeg mod Aften besøgte min Patient, leverede den omtalte Kone mig det døde Barn i et Skrin. Med dette og en let Haandspade skjult under min Kappe begav jeg mig ved Midnat til et ensomt Sted for at nedgrave det i Jordens tavse og dølgende Skød. Jeg opsøgte en afsides Eng. Den laa saa ensomt, en lille Bæk rislede der og adskilte den fra en Høj, hvor nogle Lam græssede. Under et stort Kastanietræ gravede jeg nu en lille Grav, lagde Skrinet med den spæde døde derned og bedækkede Stedet igen med Grønsvær, anbefalende Graven og den Hemmelighed, den gemte, til den hellige Magdalenes Beskyttelse. Næste Morgen fandt jeg Josefa angreben af en voldsom Feber og aldeles uden Samling. Jeg tilbragte hele Dagen og den følgende Nat ved hendes Leje; men Morgensolen beskinnede hendes Lig!

Hvad kan jeg vel sige om min Fortvivlelse? Mine egne Kræfter var udtømte. I to hele Maaneder laa jeg syg. Min gamle Doktors Kunst og faderlige Omsorg udrev mig af Dødens Haand. I mine Tanker kaldte jeg ham grusom. Livet havde tabt sin Tillokkelse for mig. I det meste af et Aar slæbte jeg mig omkring, sløv og krafteløs paa Sjæl og Legeme. Min Farbroder sørgede ogsaa over Josefas Død, skønt han med andægtig Glæde takkede de Hellige, som havde ført hende fra Jordens Synd i det uskyldigste og helligste Tidspunkt af hendes Liv. Jeg ved ikke, hvad Mine jeg gjorde ved disse hans for mig smertelige Ord. Den gode Prælat var meget gammel, og hans Kræfter svækkedes Dag for Dag. Han følte det selv, og noget højst rørende var i den Tilfredshed, hvormed han gik sin Opløsning i Møde. Jeg var mere end sædvanlig om ham, og den religiøse Trøst, som ikke tilforn havde haft den rette Betydning for mig, fandt i min nærværende Stemning mit Hjerte aabent for hans Ord og Formaninger. Hans gamle, forglemte Ønske, at jeg skulde indvie mig til Klosterlivet, fandt nu Indgang i mit Sind; thi jeg længtes efter en uforstyrret Ensomhed, en Frihed fra at se andre Mennesker, høre deres intetsigende Tale og maatte besvare den; og jeg gav ham det Løfte at forsage Verden og dens forfængelige Lykke. Næste Foraar forlod han den selv og døde pludseligt og stille i mine Arme, — for ham selv i rette Tid, da de politiske Omvekslinger, som kort efter forstyrrede vort Fædrelands gamle Former, vist nok vilde have forstyrret hans Sindsro. Jeg følte mig nu dobbelt fremmed i Verden og tænkte alvorligt paa at opfylde mit Løfte, kun var jeg ikke ganske enig med mig selv i Valget af Klosteret.

En Dag sendte min gamle Doktor Bud efter mig og bad mig, at jeg ikke vilde nægte ham at følge med ham paa den samme Rejse, som vi allerede tilforn en Gang havde gjort og til den samme føromtalte Patient, hans bedste Ven, som paa ny var bleven syg.

Vi rejste øjeblikkelig, og paa denne

nogle Miles Vej bestræbte min gamle Velynder sig for at fraraade mig mit klosterlige Forsæt og foreholdt mig det som en fejg, umandig Unddragelse fra de menneskekærlige Pligter, som jeg havde helliget mig, og som jeg ikke i deres fulde Udstrækning kunde udøve under den Tvang og Lydighed, som Klosteret paalagde mig. Disse Betragtninger, som jeg allerede selv havde anstillet, fik i en andens Mund vel nogen mere Betydning for mig; men mit Løfte til min afdøde Farbroder og min egen Modbydelighed for Omgang med Verden, for de indskrænkede, de overmodige, de paatrængende, som stjæler Livet stykkevis fra de bedre, stillede sig mellem mig og hans velmente Formaninger. Da vi kom til vor Bestemmelse, blev vi modtagne som hjælpende Engle af den syges talrige og angstfulde Familie, og da det ogsaa denne Gang lykkedes at afvende den truende Fare, var det et vederkvægende Syn at se, hvorledes Glæden fordoblet vendte tilbage i disse gode Menneskers Kreds.

Husfaderen beklædte et Embede, der anviste ham Bolig i en Fløj af et ubeboet fyrsteligt Slot, hvis skønne Beliggenhed og pragtfulde Haver fremhævede denne Egns udmærkede Herlighed. En Morgen tidlig vandrede jeg her alene, og min Vej førte mig gennem en Allé af Lindetræer, hvis høje Toppe bøjede deres unge Løv mod hinanden. En besynderlig Følelse af Velbehag lagde sig til mit syge Hjerte, en Følelse, der saa længe havde været mig fremmed. „O hvilken Hvælving!“ sagde jeg, „hvilket Tempel, hvori Fuglen synger og selv det mindste Kryb føler sig livsglad i Solens Straaler! O, hvor langt bedre føler jeg her den guddommelige Mildhed end i de dunkle Klosterhvælvinger, hvor den blege Munk tavs slæber sig hen! Der taler alt om Døden, her taler alt om Livet. Her kan jeg tænke mig min Josefa, forløst af Skærsilden, svævende som Fuglene her i Paradisets Lunde.“ Min Barndoms og første Ungdoms Erindringer om de føromtalte lignende Vandringer, de Tanker, jeg dengang havde næret, vaagnede fornyede hos mig. Paa den anden Side stillede sig mit Løfte, min Frygt for Menneskene. En Udvej faldt mig ind; af Himlens egen Stemme troede jeg at høre et Raad. „Nej!“ raabte jeg, „jeg vil ikke fly jer, min første elskede: Frihed, Fred, Guds herlige Natur! — Jeg vil fly Verden og dens forfængelige Lyst. Som en stille Eremit vil jeg opbygge mig en Hytte, langt fra den falske, glimrende og overmodige Del af Menneskene. Saaledes opfylder jeg mit Løfte, mit Ønske og mit Kald; thi den lidende, den fattige, den sørgmodige skal vel finde Vejen til min Dør og finde saavel den som mit Øre og mit Hjerte aabent.“ Med en aldrig tilforn følt Andagt foldede jeg mine Hænder og bad: „O, hellige Frelser, du, som her paa Jorden gik om og gjorde vel! Ikke du eller dine Apostle indelukkede jer mellem et Klosters Mure. I Solens Glans vandrede du med dem og aabnede den blindes Øjne for dens Straaler, lod den værkbrudne atter betræde den grønne Eng. For dig aflægger jeg mit Løfte at gaa i dine hellige Spor.“ Jeg følte en Lettelse i mit Sind, der sagde mig, at jeg havde grebet det rette. Jeg købte den Eng, hvor jeg havde begravet Josefas Barn; her byggede jeg mig et simpelt Hus, anlagde en Have og opkastede en lille Gravhøj under Træet, hvor jeg hin Nat havde jordet det spæde Lig; og ved det hellige Kors, som jeg der har oprejst, beder jeg daglig for Josefas Sjæl og for min egen Fred.

Saaledes lyder min gamle Vens Bekendelser. Længere nede paa hans Manuskript stod endnu følgende, rimeligvis senere tilføjede Linier:

I Dag den 28nde April 1811 er det ti Aar siden, jeg flyttede ind i denne min ensomme Bolig; og lo-

vet være Gud og de Hellige, som her har ladet mig finde nogen Hvile for min trætte Sjæl! I dette Tidsrum er ogsaa en stor, en herlig Skat beskæret mig i det Venskab, som har forenet mig med den værdige Anselmus i Klostret***, hvem jeg næsten daglig har besøgt for i fortrolige Samtaler at hente Balsam for mine Vunder. Jeg har føjet Anstalt til, at alt, hvad jeg ved Døden efterlader af jordiske Ting, skal blive overdraget til den ædle Pater, som, Gud være lovet, endnu er ung og stærk og med Herrens Hjælp vil overleve mig. Disse Blade, hvis Indhold, dog kun med Indskrænkning, er blevet ham meddelt i fortrolige Timer, beder jeg da denne min Ven at læse og modtage som en Erindring om mig og at forunde dem en Plads i hans Klosters hemmelige Arkiv; da vil maaske i Tidernes Køb en eller anden bekymret Klosterbroder med Deltagelse læse min Ungdoms ubekendte Lidelser og indeslutte min arme Sjæl i sine fromme Bønner.

Under den sidste Del af denne Oplæsning var Trolle ligesom sunken sammen. Han støttede Albuen paa det ene Knæ og holdt Haanden mod Panden som for at beskytte Øjnene mod Lyset. Efter at Mørk havde med et lille Buk for Selskabet givet til Kende, at Læsningen nu var forbi, og med en selvtilfreds Mine havde lagt Manuskriptet tilbage i Konvolutten, opstod en ængstelig Pause. Det blev saa stille, da den højrøstede, skingrende Stemme tav, og alle andre ogsaa tav. Trolle blev endnu siddende i samme Stilling. Madame Berg saa paa ham med spændte Miner; Verner rejste sig, gik hen til Vinduet og saa ud paa Gaden; Lise fulgte ham med Øjnene og vendte derpaa sine Blikke til Bedstemoderen og til Trolle med et rørende, uskyldigt Udtryk af en Anelse om noget ubekendt sørgeligt, et Udtryk som det, hvormed Børn betragter de voksne, naar de ser disse bedrøvede. Fru Derby saa lidt forlegen ud. Mørk smilede til hende og sagde: „Finder De ikke alle, at denne lille sandfærdige Begivenhed er meget interessant? meget rørende?“ „Jo, det ved Gud!“ sagde Fruen. Mørk vedblev: „Det Menneske eller rettere sagt det Umenneske, som Forfatteren her betegner med Navnet Ferdinand, synes mig at være i alle Maader hverken mer eller mindre end en Morder. Finder De ikke alle det?“ Madame Berg rystede paa Hovedet. Verner nærmede sig og sagde: „Jeg finder, at den hele Historie ligner en Roman alt for meget til ikke i det mindste at have optaget i sig lige saa meget Digt som Sandhed; i alt Fald er der noget vist gaadefuldt i den saakaldte Ferdinands Handlemaade, og man faar derfor Lyst til at se den anden Side af Medaillen og høre den anden Parts Forklaring.“ „Hm!“ svarede Mørk med listig Mine, „det Ønske kunde muligvis blive opfyldt; thi den omtalte Ferdinand er jo desværre en Dansk og lever endnu, det ved jeg. Det kunde jo være interessant at høre hans Forsvar. Er der ingen her, som har nogen Anelse om, hvem han kan være?“

Trolle sprang op. Hans høje Figur syntes endnu højere, Lampens Skin oplyste hans blege Ansigt, hans Øjne lynede med en dunkel Glans. Han saa ud som en vred Skygge fra Underverdenen. Med fast Stemme sagde han: „Det er mig! Jeg er den Ferdinand, som dette Manuskript anklager. Her er vel ingen til Stede, for hvem dette jo er ble vet klart. Om denne Sag kan stilles i et andet Lys, om her er nogen, for hvem jeg ønsker at fremstille den saaledes, saa er det i det mindste ikke Dem, Hr. Mørk; thi en Mand, der har en saadan Mangel paa Hjerte og Dannelse, at han kan finde Glæde i at anstifte en Scene som denne og fornærme Gæstfrihe-

den i dette Hus ved at gøre det delagtigt i hans udelikate og raa Foretagende, en saadan Mand er ikke i Stand til at bedømme et menneskeligt Hjertes rene Dyder eller Forbrydelser." Med disse Ord fjernede han sig fra Bordet og bukkede for Selskabet, idet han nærmede sig Døren. Lise, som med største Forundring havde stirret paa ham under hans sidste Replik, fløj hen til ham, greb hans Arm for at holde ham tilbage og udbrød: „Nej, kæreste Hr. Trolle, gaa ikke saaledes bort! Sig, det er Usandhed, hvad det hæslige Skrift tillægger Dem. Jeg ved, det er Bagtalelse. De er ikke denne Ferdinand! De har aldrig forladt en stakkels Pige, som elskede Dem. Det hænger ikke saaledes sammen! O, sig blot et Ord! Vi tror Dem paa det blotte Nej, uden videre Forklaring. O, sig det for min Skyld! jeg er saa bedrøvet!" Taarerne trillede ned ad hendes blussende Kinder. Trolle stod stille. Han saa paa den unge Pige med dyb Bevægelse. „Ak Lise!" sagde han halvt sagte, „elskværdige, rene Uskyldighed! Deres Godhed lader mig ret føle min Uværdighed." Med disse Ord kyssede han hendes Haand og ilede bort, fulgt af Verner.

Lise saa bedrøvet efter dem og forlod grædende Værelset. Madame Berg rejste sig ogsaa for at fjerne sig. Mørk bed Tænderne sammen og trommede med Fingrene paa Bordet. Fru Derby saa forlegen ud. Med et tvunget Smil sagde hun: „Du vil dog ikke gaa bort, Moder? Det er silde; nu dækker vi straks Bord til vort lille Aftensmaaltid." Madame Berg svarede koldt: „Nej Tak! jeg har ingen Lyst til at spise." „Jeg tror ordentlig, at De er vred, Madame Berg!" sagde Mørk med indædt Harme, „man skulde næsten formode, at De tog mig ilde op, at jeg har oplyst Dem om, at en Slange havde indsneget sig i Deres og Deres Datters Hus. Man skulde dog mene, at dette var en Vens Pligt, uden at tale om den gode Sag, som enhver bør forfægte." „Lad mig sige Dem, Hr. Mørk, at er vor Ro og Lykke her i Huset truet af nogen Slange, saa er denne ikke Trolle. Han har ikke fortjent af os, at vi venskabeligt indbyder ham, og naar han troskyldigt kommer, i Haab om en god Aften iblandt os, at vi da fornærmer ham og kræver ham til Regnskab for hans Ungdoms Synder, som ikke angaar os, og som vi ikke kan bedømme, Synder, som i det lange Tidsrum, siden de blev begaaede, maaske ved Anger og Omvendelse er udslettede hos Gud. Lad os ikke af bare Moralitet forglemme vor Kristendom." Med disse Ord sagde hun God Nat og forlod Værelset.

„Gud bevares!" sagde Fruen ganske spagfærdigt, „jeg havde nu rigtignok ikke troet, at denne Sag skulde have faaet et saadant Udfald." Mørk for op og ned ad Gulvet i stor Sindsbevægelse. „Ja Frue!" raabte han, „det var ikke efter Aftale. De lovede, at De efter at være overbevist om dette gamle Afskums Slethed vilde rejse Dem og byde ham og hans Følgesvend forlade Deres Hus." „Ak Gud! Det kom nu ganske anderledes, end vi tænkte. Det var jo ham, som rejste sig og gik vred bort." „Ja, fordi han er et frækt Uhyre, derfor behøvede vi andre ikke at lade os forbløffe af ham og tie stille." „Men De tav jo selv." „Ja, det kom sig over Lises Opførsel. Død og al Ulykke! Hvad skal man tænke om det Pigebarns Godhed for den gamle Forfører? Nej, jeg glemmer aldrig denne Aften!" „Ja, hør nu, gode Mørk! jeg er rigtignok bange for, at vi har overilet os. Jeg siger det ikke for Trolles Skyld; men her i mit Hus burde det vel ikke være kommet saaledes. Hvad min Moder nu sagde".... Mørk afbrød hende: „Det var ret, Frue! Lad det nu gaa ud over mig! Saa-

dan er Verdens Gang. Det kan til sidst blive mig, som bliver vist Døren her i Huset. Jeg er ikke stærk. Jeg føler mig ganske syg og mat. Den Historie kan gerne blive min Død." Fruen søgte at berolige ham; men ogsaa han ilede bort og lod Fru Derby ene tilbage, omspændt af forvirrede og misfornøjede Tanker.

Imidlertid ilede Trolle hjemad med saa stærke Skridt, at hans unge Ledsager havde Møje med at følge ham. Intet Ord blev talt. Verner følte sig forlegen og vidste ikke, hvorledes han skulde formaa den gamle Ven til at bryde den ængstelige Tavshed. De kom paa deres Vej til Slotspladsen, og endelig sagde den unge Maler: „Kære Fader Trolle; du gaar saa stærkt, at jeg næppe kan faa mit Vejr. Stands dog lidt, og læg Mærke til, hvor smukt hele dette Parti af Byen og det skønne Christiansborg tager sig ud i Maaneskinnet." Trolle blev staaende og betragtede Slottet. „Det Slot," sagde han, „det staar der jo saa øde som et Kloster ved Nattetid. Maanen ser ind i de tomme Gemakker, som om den ledte efter det pragtfulde Liv, som engang færdedes derinde. Ak, ogsaa der har lydt mange tunge Hjertesuk! jeg synes, det er, ligesom man kunde høre en Genlyd af dem." „Vinden tuder her igennem," sagde Verner, „lad os ikke staa længere i den kolde Blæst." Med disse Ord greb han Trolles Arm, trykkede den venligt til sig og drog ham med sig. Da de kom hjem, befalede Trolle sin Tjener at tænde Lampen i hans Dagligstue, rakte derpaa Verner Haanden og bød ham God Nat. Verners Anmodning om at turde følge ind med ham for endnu en Times Tid at tale med ham eller læse for ham afslog han venligt.

Næste Morgen kom gamle Thomas ind til Maleren og sagde: „Herregud, Hr. Verner! Hvad har de Mennesker dog gjort ved min Herre i Aftes? Den hele Nat er han gaaet op og ned ad Gulvet og har ikke været i sin Seng, førend det gryede af Dag. Jeg syntes nok i Aftes, at han saa saa underlig ud, og saa kunde jeg ikke gaa til Ro, men listede mig af og til ind i hans Sovekammer og tittede gennem Døren til Dagligstuen, som stod paa Klem; og Herren mærkede det slet ikke. Han gik i eet væk frem og tilbage paa Gulvet med Armene over Kors og Hovedet bøjet ned, og saadan blev han ved i een Guddommelighed, saa tidt jeg saa til ham, lige til han endelig mærkede, det blev Dag; saa saa han sig om og slukkede Lampen med saadant et Suk, saa dybt, saa det ret kunde skære en i Hjertet. Han har da ligget siden; men Gud ved, om han har sovet. Nu staar han op."

Da Verner kom ind til Trolle, blev han forfærdet over dennes forandrede Udseende. Det syntes, som om han i denne ene Nat var bleven meget magrere og ældre. Han sad paaklædt ved Vinduet. Efter de første Morgenhilsener sagde han: „Hør, Verner! Det var en underlig Indgivelse, der har bragt dig paa den Idé at anbringe dette Kastanietræ paa mit Portræt. Det forekommer mig at være det store Træ, hvorunder mit og Josefas Barn ligger begravet. Kan du ikke tage det bort af Maleriet? Dette her uden for Vinduet vil jeg ogsaa lade hugge om, jeg kan ikke taale at se det. Hunden staar der ogsaa, ligesom den tudede ad mig. Jeg har befalet Thomas at lukke Karo inde. Den skal sendes til Cosmus, han fortjener den." Disse Ord, hans forvildede Øjne og hele Væsen viste noksom, at en brændende Feber rasede i hans Aarer. Verner ilede til hans Læge. Denne anede straks, at Sindets Lidelser vel her havde den største Del i Sygdommen. Han anordnede beroligende Midler og overtalte den syge til at lægge sig. Allerede næste Aften syntes Feberen i Aftagende, og

efter et Par Dages Forløb kunde Trolle være oppe og endog efter Lægens Forskrift nyde den frie Luft. En lille Sygdom og den derefter tilbagevendende Livskraft synes ofte at bringe en tilbagevendende aandelig Fred til den oprørte Sind.

Efter at Trolle en smuk Efteraarsdag i Verners Selskab havde gjort en lille Landtur, og de om Aftenen sad ene sammen ved den stille Lampes Skin, udbrød Verner i følgende skønne Strofer af Goethes Faust:

Ach, wenn in unsrer engen Zelle
Die Lampe freundlich wieder brennt,
Dann wird's in unserm Busen helle,
Im Herzen, das sich selber kennt.
Vernunft fängt wieder an zu sprechen,
Und Hoffnung wieder an zu blühn;
Man sehnt sich nach des Lebens Bächen,
Ach! nach des Lebens Quelle hin.

Trolle trak Vejret dybt, foldede Hænderne mod Brystet og sagde: „O, hvilken frisk Luftning fra en skønnere Verden vifter der til os i hans Ord, den store Mestersanger! Han kendte fremfor nogen det menneskelige Hjerte, hvad der saarer, hvad der opliver det. Hav Tak, min Søn! at du lod nogle Draaber af hans Lægedom flyde til min syge Sjæl, thi ogsaa han var Menneske, ogsaa han elskede og angrede, ogsaa han sagde:

Nimmer werd' ich froh,
So verrauschten Scherz und Kuss,
Und die Treue so." —

„Ja, kære Fader!" sagde Verner, „selv han maatte visselig bede: Gud være mig Synder naadig!" „Men," svarede Trolle, „hans skønne Sange er som Davids stegne til Himlen som forsonende Offerduft; han har ikke levet forgæves. Men jeg! Ak, Verner! min eneste Ven! Du er bleven tro og skaansom imod mig i al min Fornedrelse. Din elskværdige Lise hængte sig grædende ved den gamle Synders Arm. Ak, aldrig skal jeg glemme det! Ogsaa Madame Berg .... Men o Gud! Hvorledes staar jeg dog for jer! Du selv, ak, hvad tænker du vel om mig?" Verner greb hans Haand: „Jeg tænker, at du har fejlet menneskeligt, henreven — ikke af nedrige Bevæggrunde, men af noget, som jeg ikke ved hvad er, noget ulykkeligt, noget smerteligt, der som et Uvejr har drevet dit Skib i en forkert Retning." „Jeg takker dig!" raabte Trolle, „du har forstaaet mig! Ja, en Drøm, et Spøgelse, nej, en lysende Skygge af en Engel har svævet for mig og gjort mig afsindig. Og nu, nu da jeg, staaende nær Livets Grænse, vaagner af mit Vanvid, ser jeg med Skræk de Ødelæggelser, jeg i mit Raseri har anrettet uden at kunne oprette dem, og føler mig sønderreven af Anger, af Medynk med mine Ofre og med mig selv, strafværdig, ydmyget og latterlig!" „O, Fader Trolle! Dine Ord bedrøver mig dybt. Se ikke dig selv og din Stilling med saa uvenlige Øjne. Lad ogsaa en Vens, en Søns Blikke falde formildende paa din tilbagelagte Livsvandring! Løs disse Gaader, saa bliver de ikke længere saa rædsomme. Let dit Sind og mit tillige ved at aabenbare mig de skjulte Traade, hvoraf dit Levnetsløb har været spundet." „Ja, det vil jeg! Men ikke mundtligt; thi Ansigt til Ansigt med en mildtdømmende Ven slipper os letteligt et formildende, forskønnende Ord af Munden og dækker vore Handlinger med et falsk Slør. Nej, ene med Gud og mig selv vil jeg skrifte for ham og mine bedste Venner. Jeg føler det! Det letter Hjertet at skrifte. De ædleste har fundet dette. Ogsaa han, vi nylig nævnede, Goethe har saaledes lindret sit angerfulde Bryst; ogsaa den gode Cosmus har grebet denne Lægedrik. Den trofaste Cosmus! min ædle Fjende! Han tror mig død; men jeg vil opspørge hans Adresse og skrive ham til. Jeg vil ikke dø uden at have bedet om hans Tilgivelse."

Allerede næste Dag sad Trolle ved sit Skrivebord, beskæftiget med at optegne sine Bekendelser. I den Tid,

hvori han fordybede sig i dette Arbejde, syntes han at være kendeligt oplivet og følte sig ikke anstrengt ved den Iver, hvormed han hengav sig dertil. Kun et Par Timer daglig gik han ud for at bevæge sig i den frie Luft, og med Møje fik Verner ham overtalt til at gøre en Formiddagsvisit hos Madame Berg, der med største Deltagelse daglig havde erkyndiget sig om hans Befindende og nu modtog ham med øjensynlig Glæde. Ved dette Besøg var han i første Øjeblik forlegen, men blev dog snart opmuntret og fri ved sin Venindes umiskendelige Velvillie. De gamle Aftensammenkomster hos Fru Derby var derimod ganske ophørte. Trolle syntes ordentlig at sky det Sted, som han sidste Gang havde forladt med et saa tungt Hjerte.

De Konfessioner, han nu betroede Papiret, lød som følger.

For mig selv, for eder, I faa Venner, paa hvis trofaste Godhed for mig jeg til min Beroligelse vover at bygge, skriver jeg denne ærlige Beretning om den Del af mit Livs Hændelser, der ved nogle nylig indtrufne Begivenheder er ligesom fremmanet fra en længst forsvunden Tid. Idet jeg skriver disse Ord, føler jeg med Skamfuldhed, at hvad jeg her har kaldt en Del af mit Livs Hændelser, omtrent udgør det hele; at al min Virken og Tragten næsten ganske indskrænker sig inden en Kærlighedshistories snævre Grænser, — en Bekendelse, der vistnok er en af de mest ydmygende, som en Mand kan aflægge. Men inden jeg skrider til de nærmere Omstændigheder, beder jeg om at maatte forudskikke en Betragtning, der, som jeg tror, er nødvendig for at sætte Læseren paa det Standpunkt, hvorfra jeg ønsker mig bedømt.

Lad mig da erindre om, at jeg er en Mand fra det forrige Aarhundrede, opvokset og uddannet i den franske Revolutions Begyndelse og glimrende Periode, saa berygtet for sin Letsindighed, sin Frivolitet, sin Opløsen af alle Baand. Jeg vil ikke opkaste mig til at forsvare hin Tid, ikke her udvikle den Sandhed, at det herlige altid er udgaaet af Natten og som oftest født under rædsomme Uvejr. Jeg vil blot her omtale een Side af de Beskyldninger, som den yngre Slægt gør mod hin ældre, hvilken den ikke kendte i dens unge Kraft, men hvis overblevne Individer endnu i Almindelighed har bevaret en Livlighed, en Tilgængelighed for alle menneskelige Interesser, der noksom vidner om den Ild, der i hine Dage gennemstrømmede den selskabelige Tilværelse. Det Punkt, som jeg her vil nævne, fordi det berører, hvad jeg i det følgende har at fortælle, er en Bebrejdelse, som man idelig gør hin for sin Immoralitet udskregne Periode. Den var — siger man — paa een Gang frivol, samvittighedsløs i Kærlighedssager og tillige sentimental, og denne Sentimentalitet betegnes dertil som en sygelig Tilstand. Vist nok er der i disse Beskyldninger nogen Sandhed. En affekteret Sentimentalitet stod ved Siden af den ægte Følelse, ligesom nu en affekteret Kulde og Ligegyldighed staar ved Siden af det ægte Maadehold. Og hvad den først nævnte Bebrejdelse for Frivolitet angaar, saa er det vel ogsaa sandt, at man med mindre strenge Øjne betragtede de utilladelige Kærlighedsforbindelser, at man med Tom Jones ansaa det for stridende mod en Mands Ære at rive sig løs som Josef af en forelsket Fru Potifars Arme; men dog vil jeg paastaa, at vore Sæder dengang var i visse Maader og i sig selv ædlere i deres Udskejelser end de nuværende, af den Grund, at netop denne foragtede Sentimentalitet præsiderede i dem. Man elskede og tilbad eller troede dog at elske og tilbede den Genstand, for hvis Skyld man blev strafværdig; man besang den eller syntes at fin-

de den besungen i Digternes Sange; man valgte den ikke som nu i en lavere Klasse, hvor det bedste nødvendigt maa mangle: det henrivende i at beskue dens aandelige Væsen, det fortryllende i at samles med den i det dannede Selskabs Omgangskreds. Nu om Stunder gives derimod ingen sværmerisk Elsker. Mændene i Almindelighed udsøger sig en Ægtefælle efter en eller anden saakaldet fornuftig Beregning eller indvikler sig mod deres Villie i et af Sanselighed og Ubetænksomhed sammenvævet Net, hvoraf kun Gud Hymen kan hjælpe dem til en anstændig Udgang; og den gifte Mand saavel som den forlovede gør sig ingen Samvittighed af at lade en ædel Hustru, en blufærdig Jomfru dele hans Kærtegn med de foragteligste af hendes Køn; med lige frejdig Pande ser han ind i de kærlige, uskyldige Øjne, som møder ham i hans Hjem. Af den Beskaffenhed er Nutidens ømme Sædelighedsfølelse, der er nær ved den Pænhed at sige „*Salva venia* et Skørt". Jeg anfører ikke disse Betragtninger for at undskylde min Tidsalders eller mine egne Vildfarelser, men kun for at angive den Tone, der lyder fra hin Tid gennem et Bryst, som har indaandet dens Luft.

I mit to og tyvende Aar maatte jeg efter min Faders Villie som Privatsekretær følge med den meklenborgske Gesandt til London, hans Bestemmelsessted. Baron Gordon var en Hannoveraner, der efter et temmelig vagabond Ungdomsliv var havnet i København, hvor han ved at ægte en rig, borgerlig Pige var kommen i Besiddelse af en betydelig Formue, hvilken han imidlertid snart fik bortødslet og bortspillet. Da han intet mere ejede uden et lille Gods, som han ikke kunde sælge ifølge nogle testamentariske Dispositioner, lykkedes det ham gennem sine Familieforbindelser i Hannover at forskaffe sig den ovennævnte Post. En mecklenborgsk Gesandt ved det storbritanniske Hof er vist nok ikke nogen betydelig Person i den politiske Verden; men desuagtet var denne Post dog langt betydeligere end Baronens Kræfter til at beklæde den. Hans fornemme Velyndere syntes selv at have indset dette og havde derfor brugt den Forsigtighed at medgive ham en Legationssekretær, der besad den Duelighed, som manglede den foresatte; thi man kunde uden Overdrivelse sige, at Hr. von Rubach var i Besiddelse af alle de Fortrin, som hans Minister burde haft. Min Fader havde i flere Aar staaet i Pengeforbindelse med Baron Gordon og gjort ham betydelige Tjenester; paa Grund heraf blev det ham muligt at formaa Baronen til at antage mig til denne, ham ganske unødvendige Post. Jeg ved ikke, hvilke daarlige Planer min Faders Forfængelighed lagde for min Fremtid i den diplomatiske Løbebane, hvori han med Vold og Magt vilde indføre mig; men det ved jeg, at jeg med største Ulyst gav efter for hans heftige Villie, opgav det medicinske Studium, som jeg havde begyndt, og fulgte med Gesandten, der var mig bekendt som en hovmodig og uvidende Nar. Min Stilling i hans Nærhed og i hans Hus var saa ubehagelig, at den forbitrede mig aldeles den Nydelse, som under andre Omstændigheder ufejlbarligt vilde bleven mig til Del i den prægtige fremmede Verden, hvori jeg, rigeligt forsynet med Penge, befandt mig i Ungdommens livsglade Dage. Til min Trøst tog Baronen sig ikke af Forretningerne — og hertil havde han gode Grunde — saa at jeg kun arbejdede med Hr. v. Rubach, hvis Selskab var mig lige saa behageligt som lærerigt; og da han var en ung Mand ligesom jeg, opstod der snart et Venskabsforhold imellem os.

Baronen havde stedse behandlet mig med en fornem Overmodighed og undertiden ladet mig forstaa, at han egentlig mod sit Ønske havde

taget mig med sig. Et Aars Tid efter vor Ankomst til London indtraf desuden noget, der meget forøgede hans Utilbøjelighed for mig. Som Folk af hans Kaliber gerne plejer, faldt det ham ind en Gang imellem med en plump Haand at ville gribe ind i Forretningerne og vise sin Myndighed. Det var i de bevægede Tider, da den franske Nations Sejre og disses Indflydelse paa andre Nationer uophørligt forandrede Kabinetternes indbyrdes Stilling og Forhold til hinanden. Disse Omvekslinger og Bevægelser hørte det til Baronens øvrige Egenskaber at ignorere, hvilket var Tilfældet med alt, hvad der var ham ubehageligt: Med en dum Trodsighed benægtede han ligefrem dets Tilværelse, om det endogsaa stod stod lige for hans korporlige Øjne. Da imidlertid hans Daarskaber ikke hører til mine Bekendelser, vil jeg ikke her indlade mig i nærmere Details angaaende disse, men blot fortælle, at han en Gang paa egen Haand havde indviklet sig i en Sag, hvori hans Delagtighed, hvis den var bleven bekendt, vilde i det allermindste haft det øjeblikkelig Tab af hans Post til Følge. Da Rubach og jeg, ikke uden Møje, havde bragt ham til selv at indse dette, overvældedes han af en stor Skræk og Modløshed; men ikke saa snart var han ved vore fælles Bestræbelser reddet af denne Snare, før han, langt fra at takke, kastede et Nag paa os og syntes at anse os for Spioner af hans Handlemaade eller i det mindste for byrdefulde Vidner til hans Fejltagelser. Dette gjaldt især mig, som havde haft den virksomste Del i den ovennævnte Sag. Han greb enhver Lejlighed til at nedtrykke mit Mod, som om han frygtede, at det ved denne Anledning skulde hæve sig mere end billigt. Jeg ved ikke, om min indre Bitterhed over denne Behandling eller en lykkelig Anelse var Skyld i, at jeg omhyggeligt gemte et Papir, der ved hin mageløse diplomatiske Forhandling var faldet i mine Hænder. Jeg var langt fra den Hensigt at misbruge det til Baronens Skade, men jeg følte en — maaske dadleværdig — Beroligelse ved at vide mig i Besiddelse af dette hemmelige Vaaben imod ham. Hans onde Luner fik i samme Tid fornyet Næring af den Omstændighed, at han — jeg ved ikke længere af hvad Grund — blev beordret til at forlade sin Post i London og tiltræde en langt ringere, nemlig som Gesandt i Kassel. Jeg besluttede at gribe denne Lejlighed til at bryde min Forbindelse med ham og hellere udsætte mig for min Faders Vrede end for de Krænkelser, som jeg nu maatte taale. Men min Skæbne vilde udføre dette paa en anden Maade.

I Familierne træffer man undertiden det Særsyn, at et enkelt Medlem af samme synes saa himmelvidt forskelligt fra de øvrige, at man i sine Tanker uvilkaarligt kommer til at sammenligne denne Person med en ædel Sangfugl, der hændelsesvis er bleven udklækket i en Skaderede, og ligesom en gammel Overtro antager, at underjordiske praktiserer deres forvoksede Unger i menneskelige Væsners Vugge, saa kunde man her fristes til at tænke, at en højere, mere ideel Slægt havde opofret et Barn af dens ædlere Natur til at opvokse mellem syndige Mennesker som en forsonende Genius, for at ogsaa de kunde se et Glimt af det Lys, som leder til Himlen. Som et saadant Væsen syntes mig den lille Clara, Baronens eneste Datter. Hendes Moder var et forfængeligt enfoldigt Fruentimmer; den ældste Søn, Faderens Haab og Stolthed, blev opdragen i Hannover; den næstældste var død inden mit Bekendtskab med Familien; en tredie Søn, en tiaarig uvorn Dreng ved Navn William, var Moderens forkælede Yndling. Mellem disse stod den trettenaarige Clara, upaaskønnet af sine nærmeste, men en Genstand for alle fremmedes Op-

mærksomhed og Beundring. Der var i denne lille Piges Fysiognomi og Væsen og ganske forunderlig Magi. Ved det daglige Middagsbord havde hun gerne sin Plads saaledes, at Belysningen i Værelset faldt skarpt paa hendes Figur, og naar man da saa de lyse, lokkede Haar, den lilliehvide Ansigtsfarve, de store, dunkelblaa Øjne med de mørke Buer og lange Øjenhaar, den simple hvide Kjole uden alle Smykker, tæt omsluttende den blændende Nakke og Skuldre med en lille Kniplingskant, da laa Idéen om en overjordisk Aabenbaring saa nær, at flere end jeg udtalte den i Stilhed. Naar det hændte sig — og denne Hændelse indtraf jævnligt — at haarde og uskaansomme Ord blev vekslede, saa rødmede den lille Clara, slog Øjnene ned og hævede dem efter et Ophold for med et ubeskriveligt, forsonende Udtryk at fæste disse udtryksfulde Blikke paa den forurettede. Var hun selv denne, da sænkede hun det yndige lille Hoved som en Rose, der bøjer sig for Stormen, og langsomt hævede hun derpaa de dunkle Øjne bønligt og tavst op til den, der med Haardhed tiltalte hende. En Gang i et saadant Øjeblik kunde Rubach ikke skjule sin Forbitrelse, men vendte sig bort, idet han hviskede til mig: „Skulde man komme i Helvede for noget, saa maa det være for saadan Følesløshed, som der hører til at modstaa det Barns ydmyge, bønlige Blikke."

En Dag, da Clara kom ned i Spisesalen, var det kendeligt, at hun havde grædt. Hendes Fader spurgte med sin sædvanlige raa Tone om, hvad der var paa Færde. Moderen spurgte ligeledes, heller ikke paa den kærligste Maade. Med tilbagetrængte Taarer svarede Clara: „Maa jeg have Tilladelse til ikke at sige det i dette Øjeblik?" „Nej vist ikke!" raabte Baronen. „Jeg skal fortælle det," sagde den yngre Broder, „Clara har grædt, fordi det i Dag er vor salig Broder Alfreds Fødselsdag. Hun sagde i Morges, at hun tænkte paa, hvordan hun plejede at gaa ind til ham... at forære ham... jeg husker ikke rigtig, hvad hun sagde." „Aa Føleri!" udbrød Baronen, „hvad kan det hjælpe at flæbe mere for ham? Ham faar vi dog ikke igen." Baronessen sagde med alvorlig Mine: „Ja, har nogen Aarsag til at græde for Alfred, saa er det jo rigtignok Clara." Den stakkels lille Pige var ikke længere Herre over sin Sindsbevægelse. Hun bedækkede sine Øjne med Haanden, som om hun vilde beskytte dem mod truende Pile, og gik sagte ud af Værelset. Om Aftenen kom der Selskab. Adskillige unge Piger omringede Clara, der bestandig saa sørgmodig ud. Jeg sluttede mig til denne yndige Klynge; et Par unge Mennesker gjorde det samme, og min varme Attraa efter at opmuntre Clara indspirerte mig saa godt, at jeg formaaede at bringe en i dette Hus tilforn ukendt Frihed og Munterhed ind i vor lille, fra de ældres afsondrede Kreds. Efterhaanden bortveg Skyerne fra Claras Aasyn, og med Ungdommens lette Bevægelighed tog hun hjertelig Del i den almindelige Lystighed. Næste Aften var vi indbudne til en Familie, som levede i venskabelig Omgang med Baronens. Dette Hus var behageligt. Mange unge Mennesker af begge Køn forsamlede sig der, og det var til daglig Brug vedtaget, at medens det ældre Selskab fordrev Tiden ved Spillebordene, forsamlede Ungdommen sig i en stor Sal og dansede til en Musik, som nogle af Husets Personale skiftedes til at opføre. Det var ogsaa Tilfældet med den her omtalte Aften. Jeg bad Clara om at danse med mig, hvilket hun ogsaa straks tilstod mig; men da vi havde danset Kvadrillen ned, efter den Tids brugelige Danse, undskyldte hun sig for at figurere op igen og sagde, at hun kunde ikke udholde det længere, hun led af en heftig Hovedpine. Jeg

førte hende til en Stol i en Vinduesfordybning og tog selv Plads ved hendes Side. Med Bekymring bemærkede jeg, at hendes Udseende røbede en lidende Tilstand, og jeg tilføjede: „Jeg maatte meget tage fejl, om De ikke har grædt igen i Dag.“ „Nej,“ svarede hun, „det har jeg virkelig ikke. Men jeg erindrer, at jeg endnu skylder Dem Tak for i Gaar. De var saa god i Aftes, De opmuntrede os saa behageligt, at jeg rent glemte min Sorg, hvilket vel næsten var Uret af mig.“ „Uret? Bedste Frøken! Er det Pligt at hensørge sit Liv, fordi en kær Person tidlig tiltræder den Rejse, som er uundgaaelig for alt levende?“ Hun tav lidt, men sagde derpaa med frygtsom Stemme: „Det er heller ikke alene for min Broders Død jeg saa lidt er bedrøvet, men for noget, der er endnu værre, for noget, der er allerværst.“ Paa mine ivrige Spørgsmaal svarede hun: „Ja, kære Hr. Trolle! jeg vil sige Dem det; der er dog ingen, jeg tør tale til derom, og De er saa god; jeg tror vist, at De vil mig meget vel.“ „Om jeg vil Dem vel! Jeg kunde gaa i Døden for den lille Clara! O tilgiv, at jeg taler saa frit til Dem!“ „Det takker jeg Dem for, det giver mig Mod. Det er, ligesom De var min Broder.“ „Nu, saa betro mig søsterligt, hvad der tynger paa deres unge Sjæl.“ „Ak, det nedtynger mig med Rette, at jeg har en ond Samvittighed.“ „De, Clara! En lille Engel, som De er?“ „O, tal ikke saaledes! Jeg skal sige Dem alting. Ser De, kære Trolle! Min Broder Alfred var en vild Dreng, som tidt kom i Klammeri med andre Drenge og tidt kom til Skade ved de Spilopper, han gjorde. Derfor var Fader grumme streng imod ham. En Dag var Alfred meget stille og saa daarlig ud, og da jeg spurgte, hvad der fattedes ham, betroede han mig, at en stor Dreng i et Slagsmaal havde kastet ham mod en Sten i Gaarden, og at han havde Smerter i Siden af Stødet. Han forbød mig at tale derom og forlangte, at jeg skulde give ham Haanden paa, at jeg vilde tie. Jeg havde ingen Betænkelighed ved at love ham det. Jeg skaffede ham hemmeligt nogle Lægemidler, som jeg vidste, at man brugte mod Kontusioner, og som laa i Moders Gemmer. Hver Aften og Morgen listede jeg mig ind til ham og gned hans Side. Men efter et Par Dages Forløb blev han saa syg, at Lægen maatte kaldes. Alfred maatte nu tilstaa, at han havde stødt sig, og Doktoren sagde til Moder, at nu var det farligt, men at det havde været let at helbrede, dersom han straks var bleven kaldet. Da jeg hørte dette, blev jeg rent fortvivlet og bekendte straks, at jeg havde vidst denne Ulykke og fortiet den. Moder, som var meget bedrøvet for Alfred, blev naturligvis overmaade vred paa mig og sagde: „„Naar din Broder skulde dø, som gerne kan ske, saa ved du og vi alle, at det er dig, som er hans Morder.““ O Gud! De Ord hører jeg, saa længe jeg lever.“ Den stakkels Pige kunde ikke længere tale for Graad, hun skjulte sig bag Gardinet og stræbte at fatte sig. Jeg nærmede mig til hende og søgte med al den Varme, som min indre Bevægelse indgav mig, at tilhviske hende Trøst og meddelte hende en bedre Anskuelse af hendes egen uskyldige Handling. Hun bøjede sit Ansigt frem af sit Skjul, saa paa mig med smilende Øjne og sagde: „Kære Trolle! Saaledes, som De nu talte, har aldrig nogen talt til mig. Ak, om De vidste, hvor Deres Ord har lettet mit Sind! I to Aar har jeg aldrig været rigtig glad; men nu vil jeg stræbe at tage Mod til mig og troligt holde et bedre Løfte, som jeg har givet Alfred: Da han laa syg, og jeg en Gang sad og græd ved hans Seng, sagde han: „„Du skal have Tak, Clara, fordi du altid har været mig tro og hjulpet mig at skjule mine dumme Streger. Men naar jeg nu

kommer mig, vil jeg blive meget skikkelig. Jeg vil være lydig mod vore Forældre, og om jeg ogsaa synes, de har Uret, vil jeg dog rette mig efter deres Villie. Lad os love hinanden, at vi begge altid vil gøre dette.“ Jeg lovede ham det, jeg omfavnede ham, og jeg syntes, mit Hjerte vilde briste af Kærlighed og Bedrøvelse. Faa Dage efter var han død, og jeg kyssede hans kolde Mund og gentog sagte mit Løfte, og det skal jeg aldrig glemme, saa længe jeg lever.“ Ak, kun altfor bogstaveligt har Clara holdt sit Ord.

Dagen efter erfarede jeg med stor Bekymring, at den elskelige Pige laa syg, og at Lægen havde erklæret hendes Sygdom for at være Mæslinger, hvilke i det Foraar grasserede i London og ofte viste sig ondartede. Efter to Dages Forløb var den lille William og tre af Husets Tjenestefolk ligeledes angrebne af denne Epidemi. En stor Urolighed og Forlegenhed med de syges Opvartning herskede snart i Huset. Fru Gordon, som ikke var vis paa at have haft Mæslinger, vovede ikke at nærme sig sine Børns Leje. En Dag hørte jeg omtale, at Clara var meget syg, og at en Sygevogterske, som om Natten vaagede hos Børnene, havde gjort sig skyldig i en Uagtsomhed. Straks udbad jeg mig at maatte vaage tilligemed denne Person for at have Tilsyn med de syge. Mit Tilbud blev modtaget til min Glæde; thi at jeg selv ikke havde haft denne Sygdom, var en Betragtning, der ikke kunde gøre sig glædende i mit Sind ved Siden af Tanken om Claras Fare.

Da jeg ved Nattens Frembrud kom ind i de to smaa Værelser, hvor hun og Broderen befandt sig, udtrykte hendes Ord og Miner en saa glad Overraskelse, en saa varm Tak for min Nærværelse, at jeg stedse maa mindes dette Øjeblik som et af de lyseste i mit hele lange Liv. Vaagekonen sad i det tilstødende Kammer og fortalte Eventyr for at more William, der ikke var meget syg, indtil baade Fortælleren og Tilhøreren sov ind derved.

Lidt efter Midnat kaldte Clara mig hen til sin Seng og sagde med feberagtig Stemme: „Kære Hr. Trolle! Jeg er saa syg. Ak, jeg maa vist dø! Jeg er saa angst! Det er saa græsseligt at tænke paa, at jeg saadan skal ligge hvid og kold med fortrukket Ansigt ligesom den stakkels Alfred, og at de saa vil tage mig og putte mig ned i den sorte Kiste og skrue Laaget paa den, saa hverken Lys eller Luft kan trænge ind; og saa bærer de mig ned i et Kapel til de andre Døde, som er ganske fremmede for mig. Var det endda til Alfred! men han ligger hjemme i Danmark, ude paa Godset ved Siden af mine Bedsteforældre; og her i dette fremmede Land skal jeg være ganske ene i den fæle, mørke Grav.“ Hvad jeg svarede paa denne hjertegribende Tale, ved jeg ikke, og heller ikke syntes Clara at høre efter mine Ord. Hendes Aandedræt var kort og besværligt. Hun greb min Haand og sagde: „Kære Trolle! for Guds Skyld gaa ikke fra mig! Maa jeg læne mit Hoved op til Dem? saa bliver jeg mere rolig.“ Jeg lagde min Arm om hendes Skuldre, og paa det hun kunde komme til at ligge i en hvilende Stilling, kom jeg selv til at hvile med Arm og Skulder paa samme Pude som hun. Straks derpaa blev hun roligere og faldt i en stille Slummer. En Times Tid efter opslog hun Øjnene og sagde i sin Feberfantasi: „Hvor skal jeg finde Ord til at takke Dem, kære Trolle! Hvor det er smukt, at De er gaaet herned i Graven med mig! Nu synes mig heller ikke, at her er saa fælt, som jeg tænkte. Nej, tværtimod, her er fredeligt og godt. Ganske mørkt er her jo heller ikke; jeg kan skimte Deres venlige Ansigt, og jeg føler ogsaa til min Trøst, at De holder fast paa mig. Ak, jeg beder Dem, slip mig ikke af Deres Arm!“

Hun sank tilbage i sin Slummer. Forunderligt var det Indtryk, som hendes Ord efterlod i min Sjæl. Hvile i Graven med denne lille Engel i min Arm, ene, uforstyrret, uden Frygt for Fremtiden, — denne Skæbne syntes mig langt bedre end den, der for Øjeblikket forestod mig i Livet; thi i mangen Time havde Tanken om at forlade dette yndige Barn kæmpet med min Beslutning at gøre mig fri fra hendes Faders Krænkelser. Den uskyldige Ømhed, som hun viste mig, var mig saa sød, saa ny; thi siden min Moders Død i min tidlige Barndom var saa kærlige Ord og Blikke ikke nogen Sinde blevne mig til Del. Jeg følte, at jeg for at bruge Claras egne Udtryk aldrig frivilligt kunde slippe hende.

Da det begyndte at dages, vaagnede hun. Det var kendeligt, at Feberen var aftaget, og hendes fulde Bevidsthed vendt tilbage. Med Undseelse viklede hun sig ud af min Arm og sagde: „Ak min Gud! De er vist træt af at sidde i en saa tvungen Stilling. Jeg har vist generet Dem i Nat med min dumme Angst. Jeg var ikke ganske ved mig selv. De er alt for god.“ Disse Ord bedrøvede mig ordentlig. Jeg var med Glæde bleven i denne Stilling. Inden jeg kunde svare, kom en gammel Pige, som hørte til Husets Domestikker, for at løse mig af. Med mange Taksigelser for min Velvillighed mod Børnene tilføjede hun, at hun havde ladet Kaffe bringe op paa mit Værelse. Da jeg vilde fjerne mig, kaldte Clara mig tilbage og hviskede: „Naar ser jeg Dem igen?“ „I Aften,“ svarede jeg glad, „jeg vaager hos Dem igen i Nat.“ Og straks aftalte jeg med den gamle Pige, at vi, saa længe Børnene var syge, vilde skiftes til at vaage, saaledes at hun først ved Daggry skulde afløse mig.

Nogle Nætter gik saaledes hen. Clara var i Bedring, dog blev hun af og til anfalden af samme Beklemthed og Ængstelse som den første Nat, jeg vaagede; og under disse Anfald følte hun sig lettet, naar jeg ligesom den Gang holdt hende i min Arm. Det varede ikke mange Dage, før jeg selv følte mig syg og troede at mærke paa alle Symptomer, at jeg var smittet af Mæslingerne. Men nødigt vilde jeg give Slip paa mine Funktioner som Sygevogter, nødigt bedrøve den lille Clara ved at lade hende erfare, hvad jeg for hendes Skyld havde udsat mig for. Jeg skjulte derfor mit Ildebefindende, saa længe det paa nogen Maade var mig muligt. Til sidst var jeg næppe i Stand til at holde mit Hoved i Vejret. Dog vilde jeg endnu een Nat nyde den Lykke at vaage ved Claras Leje. Ved Midnat, da det sædvanlige korte Aandedræt og den dermed følgende Ængstelse atter indfandt sig, bad jeg hende, at hun som sædvanlig vilde hvile sig paa min Arm. Da hun denne Gang havde sin fulde Bevidsthed, betænkte hun sig lidt, men gav efter for mine Bønner og lagde med barnlig Tillid det skønne Hoved mod min Skulder, hvorpaa hun faldt i en rolig Søvn.

Hvor er de mig endnu levende, de Tanker, som i disse Timer gennemkrydsede min Sjæl! Jeg følte, at i mine Aarer brændte en Sygdom, som ikke var uden Fare, som faa Aar i Forvejen i min Fødeby havde bortrevet saa mangt et ædelt Offer. En vemodig Følelse greb mig. Jeg tænkte paa min Fader. Han havde været streng og bydende mod mig; men jeg var alt hans Haab i Verden. Jeg betragtede den sovende Clara, dette indtagende Ansigt, hvis udtryksfulde Skønhed Sygdommens blussende Rødme ikke formaaede at vansire. En Fornemmelse af Glæde betog mig ved Tanken om, at jeg af hendes Aandedræt havde inddrukket min Sygdom, en dyb Smerte ved den Frygt, at jeg maaske saa hende for sidste Gang, og at det i alt Fald var sidste Gang, at jeg saaledes sad hende nær og holdt hende i min Arm,

da min egen Tilstand vilde forbyde mig oftere at nyde denne Lyksalighed. Jeg nærmede mit Hoved til hendes, jeg betragtede hende, som om jeg vilde indprænge mig hendes Billede for Tid og Evighed. Til Farvel vovede jeg at kysse hendes Lokker, som berørte mit Ansigt, og i denne mellem Salighed og Smerte svævende Stemning sank mit trætte Hoved ned paa samme Pude som hendes, og en dyb, næsten letargisk Søvn lukkede mine Øjne. Som en Drøm synes mig at erindre, at jeg hørte en stor Alarm og Baronens skændende Stemme. Det blev mig lang Tid efter sagt, at William var kommen til at vælte et Bord, der, bedækket med flere Sager, stod uden for hans Seng, og at den derved opkomne Larm havde vækket Baronen, hvis Sovekammer stødte til Drengens. Med eet følte jeg mig haardt greben i Skulderen. Ganske forvirret og betagen af min feberagtige Søvn for jeg i Vejret og mødte først Claras angstfulde Ansigt, inden jeg kunde besinde mig paa, at Baronen stod og rev i mig, medens den lille Pige holdt fast paa min Haand med begge sine. Naar Baronen var opbragt, slog Talen ham næsten ganske fejl; jeg hørte kun, at han overøste mig med med Grovheder, medens Clara med bønlige Blikke syntes at bede mig om at tie. Saa uskyldig som den end var i sig selv, den fortrolige Stilling, hvori Claras Fader havde overrasket os, saa følte jeg mig dog meget forlegen derved, og mine usammenhængende Ord kom lige saa stammende frem som Baronens. Af Frygt for, at han i sin blinde Hidsighed skulde end mere forfærde de syge, fik jeg ham med mig ud af deres Værelser og ilede til mit, efter at jeg dog først havde haft den Besindighed at kalde den gamle Pige til deres Opvartning. Jeg gik straks til Sengs. Den Sindsbevægelse, hvori jeg var, forstærkede min Feber, jeg fornam med Ængstelse, hvorledes mine Forestillinger forvirrede sig, indtil en urolig Søvn berøvede mig Sans og Samling.

Da jeg vaagnede af denne Tilstand, befandt jeg mig paa et mig ganske fremmed Sted; en mig ubekendt Kone syslede omkring i Stuen, og Rubachs Tjener sad ved min Seng. Af denne erfarede jeg nu, at jeg for flere Dage siden i bevidstløs Tilstand var baaren fra Baronens Hus til det Sted, hvor jeg nu befandt mig, hos et Par aldrende Folk af simpel Stand, der havde vist megen Omhu for mig under Sygdommens farligste Periode; at Doktoren et Par Gange daglig havde besøgt mig og ligeledes Rubach, der havde overladt sin Tjener til min Pleje. Baade hans Herre og Lægen, sagde Tjeneren, havde haft en alvorlig Strid med Baronen for den Haardhed, han havde vist mig ved at lade mig føre bort fra sit Hus i en Sygdom, hvori den mindste Forkølelse kunde have de værste Følger. Mine første Ord var at spørge til Clara; og den Efterretning, at hun var næsten helbredet, og al Sygdom saa godt som overstaaet der i Huset, virkede velgørende paa mit hele Væsen.

Min Fare var forsvunden; men jeg kom mig kun meget langsomt af dens Følger. Rubach besøgte mig daglig, og efter nogle Ugers Forløb fortalte han mig, at Gesandten med sin hele Familie saavel som han selv, var rejsefærdige for at drage til Kassel. Han leverede mig tillige et Brev fra Baronen, hvori denne i faa Linier lod mig vide, at han ikke mere behøvede min Tjeneste, hvilket han allerede havde tilmeldt min Fader. Den gode Rubach sagde, at han med Hensyn paa min Sundhedstilstand havde opsat til sidste Øjeblik at levere mig dette ikke synderlig høflige Brev, uagtet han dog mente, at jeg bedre kunde undvære Baronen end han mig. Jeg bad ham hilse Clara og underrette mig af og til om hendes Befindende. Han lovede mig det, og

med Bedrøvelse sagde jeg denne Ven Farvel.

Faa Dage efter hans Afrejse havde jeg den Trøst, at en Ungdomsven og gammel Legekammerat uformodentlig kom til London og straks opsøgte mig. Da jeg var kommen mig saa vidt, at jeg maatte gaa ud, spadserede jeg en Dag i Selskab med denne og en anden Landsmand i Kensington-Have. Da syntes det mig pludselig, som om jeg saa Clara med lette Trin komme os i Møde. Saaledes havde jeg ofte set hende om Morgenen at gaa omkring i Haven ved vort Hus med en simpel Straahat og et lille Forklæde, hvori hun plejede at samle Blomster, som hun afskar. Mit Hjerte bankede ved dette Syn: thi min lille Veninde stod Nat og Dag for min Fantasi. Den unge Pige, som nu kom mig nærmere, var visselig ikke Clara, men levende erindrede hun dog om hende. Hun havde samme lille, nydelige Fod. Uden at vide det blev jeg staaende stille, greben af dette Syn. Den unge Pige vendte sig ogsaa og sendte mig venlige Blikke, der syntes at vinke mig. Jeg kunde ikke modstaa, jeg maatte følge efter hende. Hun selv gik mig i Møde og spurgte høfligt, om jeg vilde tale med hende. Der var noget saa indbydende i hendes hele Nærmelse til mig, at jeg straks var bekendt med hende. En ældre Søster var med, og denne smaaskændte uophørligt paa hende. Alt dette bragte en Lighed til Veje med det kære Billed, som jeg bar i mit Hjerte; jeg syntes i dette Barns Nærhed og Venlighed imod mig at finde et Palliativ for min Længsel, og jeg ved ikke selv, hvordan jeg kom til at love, at jeg vilde leje Værelser i hendes Moders Hus. Ved nærmere Betænkning besluttede jeg dog at drage mig ud af denne Forpligtelse, men fandt det imidlertid passende at gaa til Moderens Hus, som hun havde betegnet mig, for at gøre en Undskyldning.

Den lille Jenny ventede mig allerede, løb mig i Møde, takkede mig, trykkede min Haand og bad mig saa indstændigt at drage ind til dem, at jeg umuligt kunde nænne at give hende et Afslag. Hvad skal jeg sige mere? Dette var det første Udbrud af mit afsindige Sværmeri. De Øjeblikke, da Clara havde vist mig Hengivenhed og Tillid, havde efterladt et alt for dybt Indtryk i min Sjæl; den Lykke at være Genstanden for et uskyldigt Hjertes Ømhed var ligesom bleven nødvendig for min Tilværelse. Skønt Clara endnu var et Barn, var der i hendes Personlighed noget saa ædelt, at selv Tanken næppe vovede at berøre hendes jomfruelige Læber. Den lille Jenny derimod tog mig om Halsen og kyssede mig uopfordret, naar hun kom ind i mit Værelse, og dertil havde hun jævnlig Lejlighed, da hun havde paataget sig min Opvartning. Hendes Kærtegn, hendes kærlige Ytringer berusede mig. Jeg drømte, at det var Clara, og naar Jenny spurgte mig, om jeg elskede hende, svarede jeg af et ærligt Hjerte Ja. I min Letsindighed beroligede jeg min Samvittighed med den Tanke, at vort Forhold var en uskyldig Barnestreg, og saa meget lettere beroligede jeg mig, da jeg Dag for Dag erfarede, at Jenny i Grunden kun var et uopdraget Barn, hvis Kærlighed til mig ikke var meget værd. Denne sidste Betragtning forvoldte imidlertid, at min Illusion forsvandt. Hun var ofte langt fra at ligne sit Forbillede. Jeg skammede mig for mig selv og for min føromtalte Ungdomsven, som var Vidne til et Par Scener, der var lige saa udelikate fra Jennys og hendes Families Side som ydmygende for mig. Ved denne Vens Hjælp rev jeg mig løs af dette latterlige Forhold og rejste hjem.

En stor Tomhed, en Længsel, et Sværmeri, hvorover jeg selv var undseelig, opfyldte mit Sind i den stille Ensformighed, som omgav mig her i Hjemmet og i min Faders borger-

lige Hus. Med Skamfuldhed tænkte jeg tilbage paa de to sidste Aar. De forekom mig som aldeles spildte. Med Savn tænkte jeg paa mine afbrudte medicinske Studier, der engang havde opfyldt min Sjæl, men som nu syntes mig saa fremmede, at jeg ikke havde Mod eller Lyst til paa ny at tage fat paa dem. Min Fader, der slet ikke kunde opgive sine diplomatiske Fantasier, forskaffede mig en Plads som Volontær i det udenlandske Departement. Jeg indsaa meget godt, at denne Karriere aldrig vilde føre mig til noget ønskeligt Resultat, da min borgerlige Fødsel indskrænkede min Virksomhed til lutter subordonnerede Poster; men jeg fulgte dog min Faders Villie, dels fordi jeg selv i dette Øjeblik var villieløs og sløv, dels fordi jeg havde et dunkelt Haab om, at jeg maaske paa denne Vej kunde faa Lejlighed til at rejse i Udlandet, hvilket jeg ønskede, men ikke kunde iværksætte uden ved Hjælp af min Fader, der intet vilde høre om en Udenlandsrejse, der ikke havde et bestemt Maal.

I de unge Aar hengiver man sig ikke længe til en modløs Sløvhed. Man søger og finder et og andet, der hjælper til, at Tiden kan gaa, indtil den bringer de Roser, som Haabet aldrig forsømmer at love os. Jeg var saa heldig at blive indført i en Cirkel af Videnskabsmænd, Digtere og Kunstnere, som endnu i hine Dage udgjorde en nogenledes samlet Omgangskreds. Skønt jeg desværre kun turde henregne mig til de tærende Medlemmer i dette Samfund, saa optog det mig dog velvilligt; og om de hulde Muser end ikke værdigede mig at løse min Tunge eller lede min Haand, saa aabnede de dog mit Øje og mit Øre og skænkede min Sjæl den Beroligelse, som de aldrig unddrager en ærlig Tilbeder. Mine ringe Forretninger i Departementet besørgede jeg uden synderlig Interesse, men punktligt og til mine foresattes Tilfredshed. Saaledes hengik tre Aar. Men de mere end tusinde Dage, som indbefattes i dette Tidsrum, havde ikke formaaet at udslette Claras Billede af mit Hjerte. Alting malede det for min Fantasi: Erotiske Digte, Melodier, Kunstens Frembringelser i Marmor og Farver. Alle Vegne fandt jeg hende. Andres Meddelelser om deres forsvundne eller nærværende Kærligheds Lykke eller Ulykke opfyldte mig med Vemod og Længsel. I Tankerne fulgte jeg hende i Tidens Gang og Udvikling. Naar jeg paa Gaden saa en ung Pige af den Alder og Størrelse, som jeg tænkte, at Clara nu maatte have, fulgte jeg efter hende. Traf jeg saadanne opblomstrende Jomfruer i Selskab, maatte jeg nærme mig til dem. Mit Eventyr med Jenny havde imidlertid gjort mig forsigtigere. Jeg sagde mig selv: Ingen af disse er hende.

Samme Dag, som det om Morgenen var min første Tanke: „I Dag fylder Clara seksten Aar," — erfarede jeg, at Regeringen sendte en fornem Herre til et tysk Hof i et diplomatisk Ærinde af ringe Betydenhed, egentlig kun en Formalitetssag, som snart var udført. Da jeg som sagt var godt lidt af mine foresatte og desuden kunde gøre en saadan Rejse paa min egen Bekostning, lykkedes det mig at blive ansat i Gesandtens Følge med Tilladelse til efter fuldendt Forretning at maatte benytte en Permission af tre Maaneder til at rejse, hvorhen jeg vilde. Min Faders Forfængelighed fandt sig saa tilfredsstillet ved denne Lejlighed, at han rigeligt forsynede mig med Penge og Veksler, og desuden forærede han mig en betydelig Fordring paa Baron Gordon, idet han sagde: „Dersom du paa din Rejse skulde komme i Nærheden af denne opblæste Hallunk, saa se at knibe mine Penge ud af ham. De skal da tilhøre dig." Jeg modtog Papiret og rejste, lige saa fast bestemt paa at komme i Nær-

heden af Baronen som paa ikke at gøre Brug af Fordringen.

Saa snart det var mig tilladt at forlade Ambassaden, ilede jeg til Kassel, men erfarede straks ved min Ankomst, at min Ven Rubach var for Øjeblikket rejst paa Landet, et Par Mil fra Byen, og at Baron Gordon med sin Datter var rejst til Køln for at bivaane en Højtidelighed i et derværende Kloster. Jeg fulgte deres Spor og kom netop til Køln saa betids, at jeg kunde blive omklædt og forskaffe mig en Plads i Kirken, inden den blev overfyldt af den tilstrømmende Mængde. Jeg var heldig nok til at sidde saaledes, at jeg kunde overse de Pladser, som var forbeholdne de fornemste Personer. Mine Øjne gennemløb de allerede forsamlede uden at finde den, jeg søgte. Mit Hjerte bankede af Forventning. Jeg skulde nu med legemlige Øjne se den Skikkelse, hvis Billede jeg uophørligt havde udkastet i min Fantasi og tænkt mig forandret og dog den samme. Jeg havde ofte spottet mig selv for denne uovervindelige Kærlighed til et Barn; men efterhaanden som Tiden var gaaet, og jeg maatte tænke mig hende som en voksen Pige, havde jeg fundet et Slags Beroligelse ved denne Tanke. Min Kærlighed var forekommet mig mere fornuftig og lovlig, om jeg maa bruge dette Udtryk; og ligesom jeg engang fandt, at tretten Aar var den mest indtagende Alder, saa syntes mig nu stedse den, som hun befandt sig i, at være den elskværdigste.

Endelig fik jeg Øje paa nogle indtrædende, og genkendte straks Baron Gordons mørke, udtørrede Figur, og ved hans Haand et ungt Fruentimmer.... Jeg kan ikke forklare min Bevægelse. Hvorfor kan ikke saadanne Øjeblikke fastholdes i Livet, saadanne Øjeblikke, hvor Beskuelsen af det herlige og skønne er nok til at fylde Sjælen med Salighed! Jeg saa Clara igen. Hun var meget forandret; men af alt, hvad der var skønt og rørende, var intet tabt. Det var den samme Uskyldighed og Barnlighed, forædlet og forskønnet. Beskrives kan hun ikke, thi hendes egentlige Skønhed, som har fulgt hende gennem hele Livet, er i Udtrykket af hendes hele Væsen; det er som et Fænomen fra en højere Natur. I sin himmelblaa Dragt, hvorpaa meget gennemsigtigt hvidt var anbragt, med Perler i de blonde Lokker, manglede hun blot de store, hvide Vinger (som Cosmus bemærker) til det fuldkomne Billede af en Engel; og som en ulyksalig Skygge ved Englens Side syntes mig hendes Fader med sit vredladne, gnistrende Blik, sin dunkle Dragt med de verdslige, forfængelige Ordenstegn. Jeg var saa betagen af dette Syn, saa hensunken i mine egne Betragtninger, at jeg kun meget adspredt tog Del i, hvad der foregik omkring mig, og den i sig selv mærkværdige Ceremoni fængslede kun halvt min Opmærksomhed. Jeg saa kun, at Clara græd, at hendes hele fromme Sjæl søsterligt delte den unge Nonnes Skæbne. Baronen syntes vred over hendes synlige Bevægelse; hans hellige Ærefrygt for det ceremonielle genkendte jeg i den Mine, hvormed han bød sin Datter at bytte Plads med en Dame, der sad bag ved hans Stol og mere i Skjul. Clara havde ikke vendt sine Øjne til Forsamlingen omkring hende. Nu saa hun sig om, og med Henrykkelse bemærkede jeg, at hendes Blik hvilte paa mig, at hun genkendte mig. Hun rødmede, smilede og besvarede min ærbødige Hilsen med usigelig Ynde. Vore Øjne mødtes flere Gange, jeg var beruset af min Lykke, men desværre varede den ikke længe.

Ceremonien var til Ende, Clara fjernede sig, som hun var kommen, ved sin Faders Haand. Jeg blev siddende i en Labyrint af Tanker, hvorfra jeg ikke kunde finde ud. Jeg vaagnede af min Adspredthed ved Synet af en høj gejstlig, der gik

mig tæt forbi, fulgt af et Par andre Prælater af ringere Grad. Den fornemste var en gammel Mand, hvis ædle, ærværdige Figur i den prægtige Ordensdragt maatte indgyde en uvilkaarlig Ærbødighed. Jeg bøjede mig dybt for ham, og da jeg i det samme vilde fjerne mig, stod han atter lige for mig, holdende ved Haanden en ung Pige, ved hvis Syn jeg for sammen, thi ved det første flygtige Blik syntes mig, at det var Clara. To Søstre kunde ikke have større Lighed end disse to for hinanden fremmede og fjerne. Den skønne, prægtigt klædte unge Dame fæstede sine Øjne paa mig, som om ogsaa hun i min Personlighed genkendte en kær Lighed. Det hele varede kun et Øjeblik; hun forsvandt ved Prælatens Haand. Døren til det indre Kloster aabnede og lukkede sig efter dem, og jeg, som havde været en ufølsom Tilskuer ved den unge Nonnes Indklædning, følte nu en dyb Smerte ved at tænke, at denne Skønhed maaske ogsaa var bestemt til at visne inden Klostrets skumle Mure. Jeg forvandt imidlertid snart dette Indtryk, og mine Tanker vandrede den tilvante Vej til min Ungdoms elskede, som jeg fulgte tilbage til Kassel.

Det var mig en Vederkvægelse i to Aftener at omsvæve det Sted, hvor hun boede. Det var uden for Byen paa et smukt Landsted, der laa temmelig ensomt, saa at jeg ubemærket og uforstyrret kunde se Lys i Værelserne, hvis Vinduer gik ned til Jorden, og et Par Gange nød jeg et Glimt af hende selv. Dog var denne lille Nydelse betydelig forhøjet ved det Haab, at jeg allerede den tredie Aften skulde møde hende ved en stor Hoffest, hvortil jeg havde skaffet mig Adgang. Paa denne for mig sande Fest var jeg ikke blot saa lykkelig at se hende i al hendes Skønheds højeste Flor; men da jeg fandt hendes Fader ved et Spillebord og ikke blev hendes Moder var, fordristede jeg mig til at nærme mig til hende og tiltale hende. Hun nævnede straks mit Navn og bød mig velkommen med en umiskendelig Velvillie. Jeg hørte den igen, denne søde Stemme, saa dem igen at møde mine, disse fromme, kloge, sværmeriske Øjne! Ballet var i fuld Gang, nogle af den unge kvindelige Skare, mellem hvilke hun sad, havde forladt deres Plads. En Stol ved Siden af hendes var ledig. Hun selv indbød mig ved en Bevægelse med Haanden til at bemægtige mig den. Har end de lyksalige Timer i mit Liv kun været faa i Tallet, saa har de dog været rige i Indhold, og denne var en af dem. Det var, som om den Mellemtid, siden vi saas, var udslettet af Tidens Løb; saa ganske fandt vi den gamle fortrolige Tone, saa utvunget talte den hulde Clara til sin Barndoms Ven.

Hun sagde: „Jeg genkendte Dem straks forleden, da jeg med eet blev Dem var i Klosterkirken, og det gik som i fordums Tid, da jeg var et Barn og laa af Mæslingerne: Synet af Dem beroligede straks mit Sind. Jeg var saa bedrøvet ved denne Nonnes Indklædning. Jeg har hørt hendes Historie af en af hendes Slægtninge, og jeg kunde saa ganske sætte mig ind i hendes Sted. Det forekom mig, som det var mig selv.“ Paa min Opfordring fortalte hun, at denne unge Pige havde i tidligere Aar været letsindig og ikke kærlig nok mod en elskværdig og god Moder, og at dette ulykkelige Forhold havde ved Moderens Dødsseng grebet hende med en saa smertelig Anger, at Verden var bleven hende forhadt, og hun kun i Klostret troede at kunne finde Hvile. „Hvorledes kan De,“ udbrød jeg, „De, som er den bedste, frommeste Datter, sætte Dem i den Piges Sted?“ „Ak jo!“ svarede hun, „jeg har ikke altid det Hjertelag, som bør besjæle vore Handlinger, og desuden, al den bitre Kummer, som Anger foraarsager, finder stedse

Genklang i min Sjæl; for ingen Smerte er jeg saa bange som for den. Jeg sympatiserede ret med den stakkels Nonne, jeg syntes ordentlig, at jeg blev greben af Attraa efter Klostrets stille Fred, og dog blev jeg ubeskrivelig angst, da de indklædte hende og afskar hendes Haar. Da jeg saa i det samme mødte det uventede Syn af Deres mig bekendte Ansigt, saa tænkte jeg paa min Sygdom, da De var saa god imod mig, og paa min barnagtige Skræk for at dø og blive begravet, og saa vendte mit Sind tilbage til Verden, og jeg takkede Gud for Liv og Frihed."

I denne Samtale blev vi afbrudte af en Kavaler i glimrende Galladragt, men med et meget modbydeligt Fysiognomi. Han nærmede sig med en slesk, men stolt Mine og sagde til Clara: at hans Herre, en fremmed Prins, som var til Stede, ønskede den Fornøjelse at danse den næste Dans med hende. Clara rødmede og stammede forlegent, at hun bad ham undskylde hende hos Prinsen, da en stærk Hovedpine forbød hende at danse. Kavaleren bukkede tavs, og med en særegen ondskabsfuld Mine maalte han mig med Øjnene, hvorpaa han fjernede sig. Da han var borte, beklagede Clara, at hun nu maatte give Afkald paa al Dans for i Aften, siden hun havde givet Prinsen et Afslag. „Men det er dog bedre," tilføjede hun, „end at danse med ham. Jeg kan ikke udholde de afskyelige Blikke, hvormed han betragter mig, han har Øjne som den store Slange, vi saa i London."

Vi glædede os over at kunne underholde os med hinanden uden at frygte for at belures, da vort Modersmaal sandsynligvis var uforstaaeligt i denne Omgivelse. Clara fortalte mig, at hun skulde forlade Kassel allerede den næste Morgen for med sine Forældre at tilbringe et Par Maaneder hos nogle af Baronens Slægtninge paa et Gods mange Mile borte. Jeg beklagede, at jeg saa snart maatte opgive Haabet om oftere at møde hende, og hun tilstod ogsaa, at hun med Ulyst tænkte paa det Ophold hos en stiv, fornem, af lutter aldrende Folk bestaaende Familie. „Nu vel!" udbrød jeg, „da kun Himlen ved, naar jeg da er saa lykkelig at se Dem igen, og denne Aften desværre ikke har flere Timer end enhver anden, saa vil jeg ogsaa ret veje og dvæle ved hver Sekund af disse Timer for at opfylde min Sjæl med Glæde for en lang, tom Tid."

Jeg havde næppe sagt disse Ord, førend mange af de kostbare Sekunder straks blev mig berøvede. Baronen kom hurtigt hen til os, og idet han tilligemed en flygtig Hilsen tilkastede mig et vredt Blik, sagde han til Clara: „Er du fra Forstanden? Afslaar du den Ære at danse med Prinsen? Du har Hovedpine, siger du? Men jeg befaler dig straks at danse med ham, om ogsaa dit tossede Hoved skulde springe deraf." Prinsen og hans føromtalte Kavaler stod i Nærheden. De nærmede dem. Baronen sagde med Ydmyghed til den første, at han vel havde vidst, at det hele var en Misforstaaelse. Den rødmende Clara rejste sig og fulgte med nedslagne Øjne. Jeg blev siddende og saa paa Dansen, først i en bitter Stemning, men siden henrykt af Beundring og Kærlighed, thi intet kan mere ligne en uskyldig Nymfes Flugt for den forfølgende Satyr end Claras Dans med Prinsen. Som hendes ædle Sjæls Bevægelser altid skinnede gennem den ydre, klare, transparente Form, saaledes aabenbarede sig nu en saadan jomfruelig Undvigen af hendes Dansers Blik og Berørelse, at hun uden at støde mod Dansens Regler dog tydeligt gav ham sit Sindelag til Kende. Hun var saaledes saa yndig, saa let, saa dejlig, og mit Hjerte brændte saa stærkt, at uagtet jeg saa længe havde elsket hende, saa forekom det mig, som om denne Aften først havde opflammet min Kærlighed til en fuld-

kommen Lidenskab. Efter at Dansen var endt, førte Prinsen hende til hendes forrige Plads; men satte sig selv hos hende, idet han gav mig et Øjekast, der syntes at sige: at jeg dog vel ikke vilde have den Uforskammenhed at beholde min Plads paa Claras anden Side. Hans Kavaler satte sig paa højre Haand af mig og maalte mig paany med haanende Blikke. Jeg blev ubevægelig. Prinsen gjorde formelig sin Kur, men paa en fripostig, udelikat Maade. Clara svarede ham med stille Værdighed; men sin Forlegenhed og Skamfuldhed formaaede hun ikke at skjule. Jeg tog Mod til mig, og da Dansen paa ny begyndte, sagde jeg paa Dansk: „Vil De gøre mig saa lykkelig at danse denne Dans med mig og saaledes befri os for disse Naboer?" „Gerne!" svarede hun. Hun rejste sig, og idet hun nejede for Prinsen, sagde hun: „Tilgiv, naadige Herre! Jeg har lovet denne Dans til en gammel Ven og Landsmand, som jeg efter flere Aars Forløb har mødt her i Aften." Med disse Ord rakte hun mig Haanden, og som befriede Fugle ilede vi hen i de dansendes Række.

Det var en kort Glæde. Baronesse Gordon stod pludselig i Nærheden, og vi havde næppe standset ved det nederste Par, før hun greb sin Datters Arm og trak hende til Side, idet hun med en fortrædelig Mine sagde: „Kom, Clara! Vi skal straks hjem. Vor Vogn er ikke bestilt saa tidligt, men Prinsen kører os hjem i sin." Clara saa forskrækket ud, men fulgte taalmodigt med Moderen gennem Salen til de næste Værelser. Uvilkaarligt gik jeg bag efter dem og søgte at nærme mig Baronessen for at hilse paa hende og spørge, om noget ubehageligt var tilstødt, som kunde foraarsage dette pludselige Opbrud; men den naadige Frue lod, som hun ikke saa mig, medens jeg hørte hende sagte skænde paa sin Datter og sige: „Det har vi nu af din flove Opførsel! Din Fader er tordenvred, og jeg mente dog, at jeg i et Selskab som dette turde vige en Times Tid fra saadan en stor Pige." De naaede nu gennem de mange tilstedeværende til en Forsal, hvor nogle Tjenere stod parate med deres Kapper og Sjaler. Prinsen og hans Kavaler kom til og bød Damerne Armen. Jeg holdt mig i en ærbødig Frastand; men idet Clara gik, vendte hun sit yndige Hoved og tilvinkede mig et mildt og — jeg syntes — vemodigt Farvel.

Jeg vendte tilbage til en Sal, hvori der var lidt mindre Stimmel af Mennesker. Her satte jeg mig i en Krog. Jeg var som beruset. Jeg vidste ikke selv, om jeg var glad eller bedrøvet, vred eller blød. Nu hørte jeg nær ved mig en Raslen af Silkeklæder og mærkede en Duft af Orangeblomster. Allerede disse to Ting udøvede en særegen Virkning paa mig; thi Clara havde baaret en Orangeblomst i sin Buket, og jeg havde indaandet Fortryllelse af dens søde Duft, og under vor korte Dans havde Lyden af hendes raslende Kjole været hørlig for mig til Trods for det larmende Orkester. Amor viser ret sin Magt over al Naturen i den Troldom, han ved at lægge i slige Ubetydeligheder. Jeg saa mig hurtigt om, og se! den samme unge Pige, som jeg havde set i Klosterkirken ved Prælatens Haand, stod nu for mig ved Siden af en ældre Dame. Ligesom forrige Gang standsede hun og saa stift paa mig med saadanne funklende, pragtfulde Øjne, at deres Glans ligesom kappedes med de straalende Smykker, hun bar. Hendes Lighed med Clara slog mig paa ny. Ligesom denne bar hun ogsaa en hvid Kjole af Flor og Silke, og endskønt den fremmede Pige var langt prægtigere klædt, var begges Dragt dog omtrent i samme Smag.

Jeg havde rejst mig og bukkede ærbødigt for Damerne, som hilste mig, og da de satte dem ikke langt

fra mig, og den ældre Dame tabte sin Vifte, tog jeg den op og leverede hende den. Imidlertid blev min Stol optagen af en anden, og med den ligefremme Godmodighed, som er de sydtyske Fruentimmer egen, anviste hun mig en Plads ved sin Side. En simpel Værdighed og Frihed, der gerne udmærker den sande Fornemhed, viste sig straks i denne Frues Adfærd. Hun talte til mig og spurgte, om jeg ikke var en fremmed, — noget, der syntes at give mig Adkomst til end større Opmærksomhed fra de indfødtes Side. Den unge Pige lyttede tavs til vor Samtale, i hvilken jeg erfarede, at mine Naboersker var en Kusine og en Niece af den omtalte høje Prælat i Køln, og at den sidste levede hos ham som Datter i Huset. Da i det samme en ny Dans blev bebudet, vovede jeg at udbede mig den af den skønne Josefa; — thi det var denne Josefa, hvis Navn jeg kun med skælvende Haand vover at skrive. Hun rakte mig den fine Haand med synlig Fornøjelse. Hun dansede meget smukt. Hendes koralrøde Læber smilede af ungdommelig Lyst; i Dansens Hvirvel syntes hun mig Clara selv, kun mere fri, mere hengiven. Jeg var som i en Forelskelses Rus; mine Øjne slugte hendes Yndigheder, mine Hænder skælvede, naar de berørte hendes, og da det forekom mig, som om hun delte min Bevægelse, saa fuldendte dette ganske den Fortryllelse, som betog mig.

Da Ballet nu snart var til Ende, foreslog nogle af Selskabet en Spadseregang gennem den illuminerede Slotshave. Vejret var mildt og varmt, den skønne Septemberhimmel klar og stille. En ung Mand, som Josefas Tante forestillede mig som deres Fætter og Ledsager, bød den ældre Dame Armen. Denne unge Mand var Lægen Cosmus, min ædle Fjende og Anklager. Jeg saa ham her for første Gang, og hans milde og kloge Udtryk, det stille og beskedne i hans Væsen tiltrak mig særdeles. Med straalende Øjne og skælmsk smilende Læber greb Josefa min Arm, Tanten og hendes Kavaler gik foran. I en forunderlig eksalteret Tilstand gik jeg med Josefas varme, bløde Arm i min. Det hos hende, som ikke lignede Clara, var Øjnene og et vist heftigt Udtryk i disse. Det Halvmørke, hvori vi vandrede, skjulte mig denne Ulighed; heller ikke Stemmen var den samme, men syntes mig det ved vor hviskende Samtale. Mundens skønne Træk, de hvide Tænder lyste mig i Møde, de smaa Fødder fløj lydløst over det knirkende Sand, Orangeblomsten duftede, og jeg ved ikke, gennem hvilken Sammenslyngen af Ord vi kom til at veksle forelskede Ytringer, uden at jeg dog egentlig gjorde nogen Kærlighedserklæring; men da vi et Øjeblik hændelsesvis befandt os alene under nogle tætstaaende Træer, kastede Josefa sig om min Hals, omslyngede og kyssede mig. For første Gang følte jeg mig i en uskyldig Skønheds Arme. Jeg var som ude af mig selv, og med faa og flygtige Ord aftalte vi, at jeg hver Nat skulde indfinde mig uden for hendes Vindue i Onklens Palads i Køln, hvor jeg ved Hjælp af en paa Muren værende Espalier kunde naa saa højt, at vi uforstyrret kunde tale sammen.

Da jeg den næste Dag i en mindre eksalteret Stemning lod den forrige Nats Tildragelser gaa forbi min Sjæl, advarede min gode Engel mig, og jeg besluttede at forjage den Drøm, som blandede Josefas skønne Billede med det, som jeg dog alene elskede. Men uden Afsked vilde jeg ikke forlade den kærlige, troskyldige Pige. Den første Dag efter min Tilbagekomst til Køln sendte hun mig ved en fortrolig Kammerpige en Nøgle til Paladsets Havedør, som gik ud til en afsides Gade. Til den bestemte Time indfandt jeg mig og fandt Vejen til Josefas Vindue let

og sikker. Min Hensigt var at tage Afsked og straks den næste Dag at forlade Byen. Men næppe havde jeg berørt denne Materie, førend Josefa saa ærligt, saa rørende udtrykte sin Smerte derover, at jeg forekom mig selv haard og grusom, og det blev mig svært at holde fast paa mit Forsæt. Og da hun nu i sin Klage nævnede, at hun var bestemt til Klosteret og nu først havde lært at skælve for denne Bestemmelse, tilsvor jeg mig selv og hende ikke at vige fra hendes Side, før jeg havde reddet hende fra denne Skæbne. Hvorledes jeg skulde iværksætte dette, vidste jeg dog ikke selv.

Imidlertid indfandt jeg mig hver Nat ved hendes Vindue. Vi talte sammen, vi lagde tusinde Planer, som i disse Øjeblikke syntes os meget fornuftige, men som jeg ved nærmere Eftertanke maatte forkaste. Vort Forhold ved disse Stævnemøder var aldeles ustraffeligt. Jeg naaede næppe saa højt op til Vinduet, at jeg kunde holde hendes Haand i min eller trykke den til mine Læber; men i en saadan natlig Time maatte saa meget bidrage til den søde Illusion, der sammensmeltede hendes Billede med Claras; og den Omstændighed, at hun var truet af sine foresattes Tyranni, fuldendte Ligheden, gjorde hende til en Genstand for min Bekymring og Ømhed og beskæftigede mine Tanker.

Saaledes var et Par Uger forløbne, da jeg en Morgen tidlig til min Forundring fik Bud fra Prælaten, Josefas Onkel, der lod mig bede om en Samtale. Det imponerende Syn af denne ærværdige Olding, hans rolige forstandige Ord, alt lod mig føle det uoverlagte og uforsvarlige i min Handlemaade. At ægte Josefa var en Tanke, der endnu aldrig var falden mig ind eller var bleven nævnet mellem hende og mig. Hvilke store Hindringer der modsatte sig vor Forening, blev mig desuden klar i denne Samtale. Jeg greb Lejligheden for at opnaa mit ivrige Ønske at redde Josefa fra Klosteret, og ved et gensidigt Løfte forpligtede Prælaten og jeg os indbyrdes, jeg til at afstaa fra at se Josefa, han til at afstaa fra sin Plan at hellige hende til Klosterlivet.

Jeg rejste bort, glad ved at have udrettet dette, og da min Permission langt fra ikke var udløben, besluttede jeg at berejse en Del af Tyskland. Jeg tog først Vejen til Weimar, hvor jeg vilde opholde mig i nogen Tid. En Aften sad jeg henved Midnat paa mit Værelse, da min Dør pludselig blev aabnet, og Josefa styrtede aandeløs hen imod mig. Hun gjorde en Bevægelse som for at kaste sig for mine Fødder, og med en rørende Stemme, som ofte blev afbrudt af Graad, bad hun mig ikke at forskyde hende, sagde, at den heftigste Længsel havde drevet hende i mine Spor, bebrejdede mig min Haardhed i at forlade hende og udbrød i de ømmeste, lidenskabeligste Klager. Hun var dejlig i sin Forklædning som en simpel Bondepige, men bleg og udmattet af Rejsen, som hun havde tilbagelagt paa en anstrengende Maade ved at køre med nogle Landfolk paa deres umagelige Vogne, og fra den sidste Station var hun endog gaaet til Fods, bærende en tung Byldt med de nødvendigste Klædningsstykker. — Mit Hjerte smeltede ved en saadan Kærlighed, der for min Skyld trodsede saa megen Møje og Fare. Jeg greb hende i mine Arme, kaldte hende (som hun selv siger) min elskede, min Hustru, og tænkte i dette Øjeblik, at jeg baade vilde og kunde overvinde alle Vanskeligheder for ved et lovligt Ægteskab at forene os. Jeg var ubeskrivelig bevæget af hendes Ord og ved Synet af hende. Det forekom mig, som om jeg havde genfundet Clara i Josefa.

De skrækkelige Følger af min Brøde, hvilke jeg nu først har erfaret, vil stedse tynge paa min Samvittig-

hed; men dog spørger jeg enhver ung Mand, som formaar at sætte sig ind i mit Sted, hvorledes han i det her omtalte Øjeblik tiltror sig at ville have handlet? Min Brøde i dette som i ethvert andet Forhold af denne Natur tilskriver jeg den umandige Eftergivenhed for en lidenskabelig Længsel efter min eneste elskede, der ligesom med magisk Kraft drev mig til at søge Trøst i alt, hvad der kunde foregøgle mig hendes Billede. Som naar man i Drømme med angstfuldt Sind leder efter en kær Skikkelse, bestandig tror at skimte den, griber efter ethvert Fantom og holder det fast, til det vender et fremmed Ansigt imod os, og vi forfærdede iler fra det med fordoblet Smerte: saaledes var min vaagne Drøm gennem hele Livet. Det første Skridt var min Synd, siden følte jeg mig indviklet i Baand, som jeg aldrig havde haft i Sinde at knytte. Hvad Josefa angaar, da var det min ærlige Villie at oprette min Uret, at hellige hende mit Liv til Tak for hendes varme Kærlighed, skønt det ikke varede mange Dage, før jeg sagde mig selv: Min Clara er det ikke! Jeg havde imidlertid lagt en Plan, der forekom mig fornuftig. I Weimar, hvor jeg havde en Landsmand, der var velvilligt stemt imod mig, vilde jeg ved hans Raad og Bistand finde en gejstlig, der viede mig til Josefa. Derpaa vilde jeg skriftligt eller mundtligt forlige mig med hendes Onkel, overbevise ham om, at jeg ikke havde bedraget ham, lempe mig saa vidt muligt efter hans Fordringer og erhverve mig min egen Faders Samtykke til mit Ægteskab og hans Understøttelse til et sorgfrit Udkomne. I Henseende til min Fader var jeg uden Frygt. En saa glimrende Svigerdatter af en saa fornem Slægt vilde være ham yderst velkommen. Jeg meddelte Josefa denne min Plan; men her stødte jeg paa en uventet Anstødssten. I vore forrige Samtaler var ingen religiøse Materier bragte paa Bane. Vor forskellige Religion havde ingen af os tænkt paa. Først i min Samtale med Prælaten var den Omstændighed berørt, at jeg var Protestant. Vist nok var Tidens Tone dengang intet mindre end orthodoks, men jeg havde ikke betænkt, at de Lande, hvor Katolicismen ret hørte hjemme, netop derfor med end større Iver haandhævede dens Magt. Denne unge Pige, som uden Betænkning havde forladt den faderlige Beskytters Hus, Slægt og Venner, troede dog at forsynde sig ved at ægte en Kætter, og hun havde anset det for afgjort, at vor indbyrdes Kærlighed maatte være nok til at føre mig i den rettroende Kirkes Skød. Det Skridt, hun for min Skyld havde gjort, krævede efter hendes Synsmaade dette af mig og udslettede tillige for Guds og Kirkens Øjne det strafværdige i hendes Handling. Men da dette var et Offer, som jeg troede hverken at kunne eller burde bringe, syntes hun i mit Afslag at se en Mangel paa Kærlighed, en Utaknemlighed, ja, en Ugudelighed. Med fortvivlet Heftighed udbrød hun snart i Bebrejdelser imod mig, snart i lidenskabelige Bønner; og disse Scener, der saa ganske fjernede hende fra det kvindelige Ideal, som levede i mit Hjerte, bragte mig paa min Side til en stille indre Fortvivlelse over den Lænke, hvori jeg havde smedet mig selv.

En fjorten Dages Tid var gaaet saaledes hen, uden at det var muligt at komme til nogen som helst fornuftigt Resultat, da jeg pludselig fik et Besøg af min Ven Rubach. Vi havde bestandig vekslet Breve med hinanden; ved vor Afrejse fra Køln havde jeg underrettet ham om min forehavende Rejseplan, og i Haab om at træffe mig var han rejst efter mig til Weimar. Hans Ærinde, sagde han, var at opfordre mig til om muligt at redde Clara fra et afskyeligt Giftermaalsprojekt. Han havde faaet det Indfald, at dette maaske var gør-

ligt ved Hjælp af det føromtalte Dokument, der prostituerede Baron Gordon, ifald dette lykkeligvis endnu var i mine Hænder. Uden at svare for jeg hen til min Rejseportefeuille, næsten skælvende for ikke at finde det. Men til min Glæde havde jeg det liggende i et hemmeligt Rum og iblandt andet tillige min Faders paa samme Baron trukne Veksel, som han havde leveret mig ved Afrejsen. Rubach fortalte mig nu, at Gesandten formelig havde lovet sin Datters Haand til den føromtalte Kavaler hos den fremmede Prins, som for Tiden opholdt sig i Kassel, og havde straks ladet sin Familie komme hjem fra et Gods, hvor den var i Besøg, for i al Hast at fuldbyrde baade Forlovelse og Bryllup; men da Clara med større Bestemthed, end man havde ventet af hende, nægtede at adlyde hans Befaling, var hun bleven indespærret i sit Værelse af den haarde Fader og plaget af begge Forældrene med Bønner og Trusler. Grunden til denne heftige Fremgangsmaade var især den, at Baronen var kommen i en betydelig Spillegæld til Kavaleren, saa at han nu greb en saa slet Udvej til at slippe for at betale; men det skændigste ved hele Sagen var endnu den Omstændighed, at denne Herre ved Navn Grev Ardin, et Menneske af de sletteste Sæder, havde i en beskænket Tilstand ladet Rubach forstaa, at Claras Utilbøjelighed for ham kunde være en ligegyldig Ting, da hans Herre Prinsen, som længe havde været forelsket i hende, skulde være den egentlige Brudgom. Adskillige Omstændigheder bekræftede, at denne afskyelige Overenskomst mellem Prinsen og hans Favorit virkelig fandt Sted. Hvorledes mit Blod kogte ved denne Beretning, behøver jeg ikke at fortælle. Rubach foreslog mig straks at følge med ham til Kassel; men da jeg tøvede og ytrede Betænkelighed ved øjeblikkelig at rejse og heller ikke vilde overlade ham alene at klare denne Sag, hvilket jeg af Hensyn til hans Forhold til Ministeren ikke troede at burde, trængte han ind paa mig med Spørgsmaal, og da han halvvejs havde gættet Sandheden, betroede jeg ham saa meget, som der var nødvendigt for ikke at lyve for en Ven. Min Tilstaaelse syntes dog at forundre ham. „Jeg tænkte“... sagde han, men afbrød pludselig sig selv og gengældte min Fortrolighed ved at fortælle, at han endnu inden vort Bekendtskab havde været hemmeligt forlovet i sit Fædreland og kun ventede nogle Familieforhold hævede for at forlade Baron Gordon og trække sig tilbage paa et Gods i det Hannoverske, som hans elskede vilde bringe ham i Medgift. Vi lagde nu vor Plan til Claras Befrielse. Rubach skulde melde Baronen mit Besøg i Anledning af min Faders Fordring og tillige meddele ham, at jeg var i Besiddelse af det tidtomtalte Dokument, og raade ham at gøre sit bedste for at faa det i sine egne Hænder.

Da Rubach var rejst, bønfaldt jeg Josefa om at tillade mig at fjerne mig i nogle Dage og imidlertid at opholde sig i min ovennævnte Landsmands Hus, hvor en agtværdig Familie vilde vise hende al mulig Opmærksomhed. Hendes Fortvivlelse over denne min Anmodning var saa stor, at jeg ikke vidste, hvorledes jeg enten skulde kunne rejse eller blive, da til min store Trøst den trofaste Cosmus med eet stod hos os. I hans broderlige Varetægt vidste jeg Josefa sikker, og samme Nat rejste jeg til Kassel med den største Ilfærdighed og Utaalmodighed.

Jeg ankom dertil om Aftenen og søgte straks at faa Rubach i Tale. Han sagde mig, at han troede at have beredt mig Vejen til det bedste og lovede at føre mig til Gesandten næste Formiddag. Baronen modtog mig med en hidtil uset Høflighed, blandet med nogen Forlegenhed. Ligeledes med stor Høflighed undskyld-

te jeg mig med min Faders Befaling, der nødte mig til at ulejlige ham med en gammel Fordring, som jeg fremtog og leverede. Med et hippokratisk Ansigt betragtede han det ubehagelige Papir, der lød paa en betydelig Sum, uden at regne de utilbørligt længe indestaaende Renter. Han gav mig Papiret tilbage og begyndte at fremstamme Undskyldninger, som jeg afbrød med den Forsikring, at hvad den Sag angik, skulde vi nok blive enige. Jeg vovede nu at ytre, at et ganske andet Ærinde førte mig til ham, at jeg af Hengivenhed for hans Hus ikke troede at burde fortie et mod ham og hans Familie anstiftet Forræderi, der fra en sikker Haand, som jeg dog ikke turde nævne, var blevet mig kundgjort. Jeg fortalte ham nu Grev Ardins skændige Ytringer; men Baronen lo mig ud for min enfoldige Lettroenhed; og da jeg vedblev min Paastand om Sandheden af mit Udsagn, kunde vi begge kun med Møje tvinge vor indre Forbitrelse. Baronen var snart ikke Herre over sig selv, men spurgte mig med haanlig Mine, hvad der berettigede mig til at blande mig i hans Familieanliggender, hvad taabeligt Haab jeg nærede i Henseende til hans Datter, der lod til at interessere mig mere, end det passede sig for mig. „Jeg nærer intet Haab i den Henseende," svarede jeg, „det er ikke blot Adelsfordomme, men noget langt vigtigere, der for Øjeblikket skiller mig fra Frøken Clara; men hvad min Interesse for hende angaar, da er den saa stor, at jeg fast har foresat mig at redde hende fra den Skændsel eller i det mindste den Ulykke, hvori hendes egen Fader vil styrte hende." Som en rasende for Baronen om i Værelset og stammede en hel Del Skældsord og deslige, som jeg ikke kunde samle. Medens jeg nogle Øjeblikke stod raadvild om, hvorledes jeg paa en god Maade skulde indlede, hvad jeg egentlig havde i Sinde, kom han mig til Hjælp ved selv at bringe den bevidste Materie paa Bane. Han syntes nemlig pludselig at besinde sig paa noget, der dæmpede hans Vredes Udbrud, og med en paatagen skødesløs Tone sagde han: „Apropos, De har et Dokument, som tilhører mig. Maa jeg bede Dem om at udlevere mig det." „Tilgiv mig, Hr. Baron! I visse Maader kunde jeg vel mene, at det tilhører mig; thi De vil sikkert erindre, at jeg for at faa det udfriet af vedkommendes Hænder maatte gøre en betydelig Pengeopofrelse, som ikke er bleven mig erstattet. Men Dokumentet er nu engang i mine Hænder, og jeg giver det ikke fra mig uden paa Vilkaar." „Naa! saa sig dem! Hvad vil De have?" „En Bagatel, noget som i alt Fald burde ske. Ser De, Hr. Baron! Lad os tale roligt med hinanden. Dette omtalte, rigtignok for Dem interessante Dokument saavel som min Faders Fordring paa Dem sønderriver jeg her straks i Deres Nærværelse, og end ydermere paatager jeg mig at overbringe Grev Ardin en Sum, som jeg ved, at De er ham skyldig, alt sammen paa det Vilkaar, at jeg tillige overbringer ham et lille Brev, som jeg har opsat, og som jeg beder Dem underskrive. Ogsaa et Brev til min Fader maa jeg bede Dem bære med Deres Underskrift. Dæmp Deres Vrede! Tillad, at jeg forelæser Dem begge Dele. Her er det til Greven, der er meget høfligt og galant. Behag at høre: „„Da det ikke er muligt uden Misbrug af min faderlige Myndighed at formaa min Datter til at adlyde mig og give Dem sin Haand, saa ser jeg mig nødsaget til at afstaa fra den Ære at slutte en nærmere Forbindelse med Dem. Jeg tager mig den Frihed herved tillige at betale min Gæld og beder Dem undskylde, at jeg nu først opfylder denne Pligt."" Baronen saa paa mig med gnistrende Øjne, men uden at tale. „Det andet Brev," sagde jeg, „er ganske kort og uskyldigt og ly-

der saaledes: „„Da De, min gamle Ven, altid har vist mig og mine saa megen Deltagelse, skylder jeg Dem det Svar: at Rygtet om min Datters Giftermaal med Grev Ardin er en skammelig Usandhed, og tilføjer, at jeg vilde anse mig for infam, om jeg gav mit Samtykke til et saadant Parti.““

Jeg vil ikke beskrive Baronens Vrede og hans Kamp med sig selv. Rubach kom nu til og bidrog ved sin rolige Tiltale og sit Herredømme over Gesandten til at gøre en Ende paa denne Scene. Med Brevet til min Fader holdt det haardest; thi det var let at indse, at disse Linier var den egentlige Betryggelse for at dette Parti ikke paa ny kunde bringes i Stand. Men Frygt dels for det Vaaben, som jeg ejede i det farlige Dokument, dels vel ogsaa for de Pengesager, som herved jævnedes, overvandt til sidst den stolte, men enfoldige Mands Betænkeligheder, og han underskrev begge Brevene, hvorimod jeg straks sønderrev de omtalte Papirer og skrev en Veksel paa min føromtalte Landsmand i Weimar, der stod i Handelsforbindelse med min Fader, for den ikke meget betydelige Sum, som Baronen skyldte Grev Ardin. Denne Veksel indsluttedes i Brevet, og jeg paatog mig selv at bringe det til hans Bolig.

Allerede samme Aften fik jeg en Udfordring fra Greven. Rubach fortalte mig, at Baron Gordon, straks efter at jeg havde forladt ham, var ilet til sin projekteerte Svigersøn og rimeligvis havde været dum nok til at betro ham alting. Greven havde nu for at vise sig til sin Fordel for sin Prins og for Hoffet, der troede ham forlovet med den smukke Clara, formodentlig troet sig forbunden til at udfordre mig, uagtet han ellers var bekendt for at være en Kujon. Rubach var bekymret over den Vending, som denne Sag havde taget, men trøstede sig dog med min Færdighed i at skyde med Pistoler, hvilken han havde set Prøver paa ved nogle Skydeøvelser, hvori vi begge havde taget Del, da vi opholdt os i London. „Skyd ham!“ sagde han, „saa er der saa meget mindre Djævelskab i Verden.“ Dette var ikke min Hensigt. Berøve denne Synder Livet vilde jeg ikke, hvordan end Udfaldet skulde blive. Derimod syntes mig i det Øjeblik, at min egen Død viste sig for mig i en venlig Skikkelse. At dø for Clara, at overskære med et eneste rask Slag den gordiske Knude, hvori jeg havde hildet Josefa og mig selv, forekom mig som en beroligende Tanke. Jeg tænkte kun paa at sikre, saa godt jeg kunde, disse to Pigers Fremtid. Jeg skrev til min Fader, fortalte ham oprigtigt den Sag, som min Ære bød mig at klare, jeg anbefalede ham Josefa som min Forlovede og bad ham opfylde min sidste Bøn og i mit Sted indsætte hende og Clara som to elskelige Døtre til sine Arvinger. Jeg skrev ogsaa til Josefa, til Prælaten og Cosmus og søgte at forsone mig med dem, hver især. Disse Breve, saavel som de før omtalte Linier under min Faders Adresse, som jeg havde afnødt Baronen, leverede jeg den trofaste Rubach til Besørgelse, saavel som til Betryggelse for Clara i paakommende Tilfælde. Da jeg saaledes efter bedste Skønsomhed havde ordnet mine jordiske Anliggender, gik jeg til Duellen med en Rolighed, som jeg næsten vilde kalde letsindig. Det mig uventede, latterlige Udfald, som den fik, er mine Læsere bekendt af den Beretning, som Cosmus giver derom.

Ligesom vendt tilbage til Livet følte jeg mig dog fornøjet derved, og det eneste, som bekymrede mig ved denne Sag, var Frygt for, at de heraf opkomne Rygter skulde blive til Skade for Clara. Jeg kunde ikke modstaa min Lyst til at retfærdiggøre mig for hende. Jeg skrev til hende og fortalte Sammenhængen, saa vidt jeg kunde, uden for meget at tilside-

sætte en billig Skaansel mod hendes Fader. Om Aftenen bragte jeg selv dette Brev til Baronens Landsted og leverede det til en gammel Tjener, der var mig tro og hengiven siden vort Samliv i London. Jeg havde ligesom ved mit forrige Besøg i Kassel i de sidste Aftener sværmet omkring Huset ved Nattetid for at faa et Glimt af Clara at se. Jeg opgav denne sværmeriske Nydelse og vilde gaa hjem, da den gamle Tjener hurtigt kom efter mig og sagde, at hans Frøken var ene hjemme og ønskede at tale med mig. Ak! Øjeblikke som disse indbefatter et helt Livs Glæde og Smerte. Jeg var ene — eller rettere sagt — jeg troede mig ene med denne min Sjæls elskede, hun var skønnere, elskværdigere end nogen Sinde, hun takkede mig, kaldte mig sin Velgører, hun vidste alt, ikke af mit Brev, som hun endnu ikke havde læst, men af Rubachs, ja, endog af hendes Faders Ytringer. Aabenhjertig og troskyldig — som i sin Barndom — fortalte hun mig, hvad hun havde lidt, hvilken Afsky hun nærede for den hende bestemte Brudgom. „Ak!“ sagde hun, „hvor ønskede jeg, at jeg var død, den Gang jeg laa syg, og De sad saa trøstende hos mig den lange Nat igennem! Det var Uret af mig at ønske mig Døden, thi endnu har mit Liv ikke været til Nytte for Verden; og Gud kan redde den uskyldige, som ingen Udvej ser. Det har han naadigt gjort ved at sende min broderlige Ven til min Redning. Ak, var De dog ikke altid saa langt borte!“ Disse søde Ord og det endnu sødere Udtryk, hvormed de blev fremførte, greb mit inderste Væsen. Den hulde Pige omtalte den Skræk, hvormed hun tænkte paa den Fare, hvorfor jeg denne Morgen havde været udsat, og hun tilføjede: „Gud være lovet, at jeg ikke vidste det, før det var overstaaet! Havde Rubach fortalt mig det i Aftes i Stedet for i Middags, saa tror jeg at jeg var død i Nat! O Gud! for min Skyld! De, Deres Faders eneste Barn! De, hvis Liv kan være til saa megen Velsignelse.“ Ved disse Ord kunde jeg ikke længere tvinge mig. „Nej, Clara!“ udbrød jeg, „mit Liv vil ingen Velsignelse bringe, siden De, min gode Engel, ikke kan gaa ved min Side, og det kan De ikke!“ Jeg afbrød mig selv pludselig. Clara rødmede og nedslog Øjnene. Jeg syntes, at mit Hjerte vilde briste af Kærlighed og Vemod. Jeg kunde næppe holde mine Taarer tilbage. Clara løftede langsomt sine fromme Øjne op til mig. Vi saa til hinanden som til Farvel, jeg troede at læse i hendes Miner, at hun delte min Kærlighed. En Salighed, en Smerte uden Lige gennemtrængte mig. Josefas Billede traadte hævnende mellem os. Mindst tænkte jeg, at hun selv var mig saa nær. Jeg søgte at fatte mig og sagde saa roligt, som det var mig muligt: „Da kun Himlen ved, naar jeg igen er saa lykkelig at se Dem, saa lad mig benytte disse kostbare Øjeblikke til at bede Dem at berolige mig for Deres Fremtids Skæbne. Giv mig det Løfte, at De vil være stærk og standhaftig ligesom denne Gang, ifald en Ægteskabsplan paa ny skulde komme paa Bane. Rubach er Dem hengiven, han vil være Dem en trofast Støtte, han vil underrette mig om alt, hvad der angaar Dem; og fra Verdens Ende vil jeg da ile Dem til Hjælp og vove Liv og Blod for Dem. Lov mig, at kun en agtværdig Mand — ja, lov mig, at kun en elsket Mand skal blive den lykkelige, som Clara rækker sin Haand!“ Undseelig svarede hun: „Visselig vil jeg ikke for Guds Alter række min Haand til en Mand, som jeg ikke anser for agtværdig; men jeg tør ikke haabe, at mine Forældres og min egen Tilbøjelighed vil mødes i dette Valg. At maatte forblive ugift er mit højeste Ønske.“ Jeg vovede nu at bestride Forældrenes Ret i denne Henseende; men Clara sagde: „De ved ikke, hvad

det vil sige at se sin Moder græde, saaledes som jeg har set det i den senere Tid, og De ved vist heller ikke, hvad det vil sige at have noget at angre, noget, man skal erstatte, saa vidt muligt; men det ved jeg." Disse sidste Ord af denne uskyldige Mund frapperede mig saaledes, at jeg intet vidste at sige. Jeg betragtede den englelige Skikkelse; jeg kunde ikke rive mig løs fra Beskuelsen. En Anelse sagde mig, at denne var min sidste lyksalige Time. Jeg bad hende om en Lok af det dejlige glinsende Haar, som en Gang, hende ubevidst, havde berørt mine Læber. Mine Knæ bøjede sig uvilkaarligt for hende, da jeg modtog den af hendes Haand. Den har aldrig forladt mig, dette i Virkelighede den eneste Udbytte af alle mine Drømme, og den skal følge mig i min Grav.

Næste Morgen forlod jeg Kassel og rejste tilbage til Weimar, hvor jeg til min Forundring ikke mere fandt Cosmus og Josefa. Kun med Varsomhed turde jeg erkyndige mig om dem i Værtshuset, da jeg der havde udgivet Josefa for min Kone. Jeg vidste ikke, hvorhen jeg nu skulde vende mine Skridt, da jeg fik et Par Linier fra Rubach, der sendte mig et Brev, som imidlertid var ankommen til Kassel under min Adresse. Det var fra Josefa, som i de haardeste Udtryk brød aldeles med mig.

Jeg vil ikke hykle. Jeg følte mit Sind særdeles lettet ved at tænke mig fri fra dette Baand, som havde tabt al sin Ynde for mig; men paa den anden Side laa Josefas Skæbne mig alt for meget paa Hjerte, til at jeg saa let skulde lade denne Sag falde. Et Ildebefindende havde opholdt mig to Dage i Weimar. Saa snart det var mig muligt at rejse, ilede jeg til Køln, hvor jeg straks søgte Cosmus, der ikke var hjemme. Jeg lod mig derpaa melde hos Prælaten, der ikke modtog mig; men næppe var jeg kommen hjem i mit Logis, førend en Pater af et meget godmodigt og jovialt Udseende indfandt sig hos mig, som han sagde, sendt af Prælaten, der lod mig forsikre om den fuldkomneste Forsoning fra hans Side, men fra Josefas om hendes faste Beslutning ikke mere at se mig. Pateren skilte sig meget godt ved det Hverv at berolige mig og fjerne mig. Han fortalte mig saa ærligt om Josefas Velbefindende og Fatning, om hendes selvvalgte Opholdssted hos en ældre Dame af hendes Slægt, i hvem jeg naturligvis tænkte mig den vakre Tante, som jeg havde set med hende ved vort første Møde. Jeg troede alt dette, ak! maaske fordi jeg ønskede at tro det; og jeg rejste straks bort, i min Letsindighed takkende min gode Skæbne for dette Udfald. Ikke mindste Anelse om Sandheden, om de sørgelige Følger af vort Forhold opkom i min troløse Tanke.

Med en maaske alt for stor Vidtløftighed har jeg berettet denne Tildragelse, fordi det er den, for hvilken jeg er anklaget for eder, mine Venner, hos hvilke jeg herved søger Trøst og gør Bod ved at skrifte ikke blot denne, men hele min Vandrings Synder og Daarskaber.

Jeg rejste nu lige til mit Hjem. Min Fader modtog mig med Vrede for den Veksel, jeg havde trukket paa ham, da han dog saa rigeligt havde forsynet mig til Rejsen. Men en ærlig Fortælling om Grunden til min Ødselhed afvæbnede ham imidlertid. Det syntes ham ridderligt og smigrende, at jeg saaledes havde bestaaet en Kamp med saa fornemme Personer, og han var saa meget lettere formildet, som han i de senere Aar var bleven langt mindre hidsig og bydende, maaske som en Følge af, at hans legemlige Kræfter kendeligt var i Aftagende. Denne sidste Omstændighed gjorde, at jeg ofrede ham min Tid og Omhu mere end nogen Sinde tilforn. For Resten gik jeg mine gamle Veje og passede

mine gamle Forretninger. Saaledes gik to Aar, om hvilke jeg ikke kan sige andet, end at de gik, den ene Dag efter den anden. I mit Indre afvekslede en dyb og vemodig Længsel med en Tomhed, hvorover jeg skammede mig uden at kunne overvinde den, undtagen for Øjeblikke, og det var saadanne, hvori jeg hengav mig til den Illusion at have fundet en Genstand, der erindrede mig om Clara. Lykkeligvis var der i disse Aar intet, der kom mig i Møde. Min Interesse for de unge Piger paa Claras Alder — og de interesserede mig næsten alle — var en Sag, som ganske var min egen. To saadanne, som var simple og uformuende, gjorde jeg en Glæde af at udstyre, og en tredie, en meget net Pige, der kom til mig for at bede for sin Fader, der havde begaaet et betydeligt Bedrageri imod mig, var Skyld i, at jeg ikke blot lod Sagen neddysse, men endogsaa gav ham Lejlighed til nok en Gang at bedrage mig, hvilket han heller ikke forsømte.

Mod Slutningen af det andet Aar døde min Fader pludselig. Jeg følte mig meget ene og meget raadvild om, hvad jeg skulde foretage mig med den Rigdom, han efterlod mig. Efter adskillige forkastede Planer for min Fremtid gjorde jeg, hvad man sædvanligvis gør efter en lang Raadvildhed: jeg gjorde nemlig slet intet. Jeg solgte min Faders Bryggeri og hvad dermed stod i Forbindelse, satte mine Kapitaler nogenledes i Sikkerhed, søgte om nogle Maaneders Permission i Departementet, hvor jeg imidlertid var avanceret et Par Trin, og rejste bort.

Den Indflydelse, som Tidens politiske Gæring udøvede paa Individernes Stilling, havde i dette Tidspunkt endelig ogsaa overbevist Baron Gordon om denne Gærings Tilværelse. Han var for Øjeblikket uden Ansættelse og opholdt sig hos en Slægtning paa et Gods i Nærheden af Hamborg. Mit Hjerte drev mig til dette Sted; men jeg ved ikke, hvilken Følelse af Tvivl og Frygt der tillige holdt mig tilbage og formaaede mig til først at besøge Rubach, der siden vor sidste Sammenkomst var bleven Ægtemand og Godsejer og levede paa sin Ejendom i det Hannoverske, hvorhen han flere Gange i sine Breve havde indbudet mig. Den venlige Modtagelse, jeg her nød, den lykkelige og fredelige Omgivelse, hvori jeg fandt min gamle Ven, vilde have virket velgørende paa mit Sind, dersom jeg ikke i vore første Samtaler havde faaet foruroligende Efterretninger angaaende Clara. Rubach fortalte mig, at hendes Faders Stilling var sørgelig, at den Gæld, han alle Vegne havde paadraget sig, spærrede ham Vejen paa alle Kanter, og at han herved var bleven ganske afhængig af den Slægtning, som havde aabnet ham et Fristed paa sin Herregaard. Denne Slægtning var en tysk Greve i sine bedste Aar, en smuk Mand, der havde været Militær og taget Del i Krigen, men som nu, ligeledes af politiske Grunde, havde forladt Tjenesten og trukket sig tilbage paa sit Gods. Rubach havde set ham i Kassel, hvor han en Tidlang havde opholdt sig og — som det lod — gjort Kur til Clara. Han tilføjede: „Mine Ønsker ledsagede ham ikke. Han er raa og stolt, desuden forfalden til Spil endnu i værre Grad end Baron Gordon.“ Med et skalkagtigt Smil vedblev han: „Da jeg med Fornøjelse har erfaret, at du er fri, saa tager jeg ikke i Betænkning at sige dig, at jeg ofte i mine Tanker har spaaet, at du og Clara til sidst dog blev et Par. Du ser ud ved mine Ord, som om du faldt ned fra Skyerne. Men det var ikke urimeligt, at Baron Gordon for din Formues Skyld, som han trænger til, kunde lukke et Øje for din borgerlige Fødsel. Han har jo selv for Pengenes Skyld ægtet en borgerlig Pige. At du elsker Clara,

er noget, som ingen, der har været i jeres Nærhed, kan tvivle paa, og jeg har ogsaa en Idé om, at hendes lille Hjerte tilhører dig. En Maaneds Tid efter vort sidste Møde bemærkede jeg, at Clara flere Gange lod til at ville sige mig noget, som hun ikke kunde faa over sine Læber. Da en god Diplomat bør gætte Folks Tanker uden at behøve Ordets Hjælp, benyttede jeg en Gang et af de sjældne Øjeblikke, da vi var ubemærkede, til at tale om dig. Den smukke Pige rødmede og spurgte med en paatagen ligegyldig Mine, om du ikke var gift. Da jeg nægtede det, tilføjede hun: „Da har jeg dog hørt, at han i Weimar havde sin unge Kone hos sig.“ Da jeg af dine Breve vel havde erfaret, at du ikke var gift, men dog for Resten ikke vidste Besked om dit egentlige Forhold til din ubekendte i Weimar, svarede jeg vist nok med en ikke diplomatisk Forlegenhed, thi Clara sagde: „Jeg frygter, at jeg har gjort mig skyldig i den Ubeskedenhed at spørge Dem om en Vens Hemmeligheder.“ Det var for Resten tydeligt, sagde Rubach, at denne Samtale havde virket nedslaaende paa hendes Stemning, saa megen Møje hun end havde gjort sig for at skjule det.

Med et beklemt Sind skyndte jeg mig til Claras Opholdsted. Det var et meget smukt beliggende Herresæde med en stor Have, som gik ned til Bredderne af Elben. Ganske nær ved Indkørslen var et lavt Hus, hvis Udseende viste, at det var en Kro. Her tog jeg ind og fik sendt Bud til den gamle Tjener ved Navn Peter, som før er omtalt, med Anmodning om at faa ham i Tale. Han kom straks og bragte mig det Skrækkens Budskab, at Claras Forlovelse med Grev von Meerstein var bleven helligholdt for nogle Dage siden. At nogen Tvang havde formaaet hende til denne Forbindelse, troede Peter ikke, skønt Forældrene syntes mere henrykte derover end hun. Brylluppet skulde snart staa, og kort efter vilde det unge Par rejse til London, hvor Grevens Moder, en født Englænderinde, fortærede Renten af sin egen private Formue, der var større end hendes afdøde Mands, og Sønnen haabede paa, at hun moderligt skulde tilstaa ham en Del af sin Overflod, naar han besøgte hende med sin unge Kone. Baron Gordon skulde imidlertid blive tilbage paa Godset og anse det som sit eget. Alt dette havde Baronessen i sit Hjertes Glæde nedladt sig til at betro den gamle Tjener. Da jeg vidste, at jeg fuldkommen kunde bygge paa hans Paalidelighed og Hengivenhed for mig, bad jeg ham i al Stilhed at melde sin Frøken min Nærværelse og bønfalde hende om et Øjebliks Samtale under fire Øjne.

Allerede samme Formiddag kom han tilbage og førte mig gennem Haven til et Orangeri, som kun ved et Blomsterbed og et lavt Stakit var adskilt fra Flodbredden. En Afdeling af dette Orangerihus var indrettet som et Kabinet, hvis to Vægge, der var aabne som Jalousier, stødte til det egentlige Orangeri, den tredie var beklædt med Slyngplanter og skønne blomstrende Træer i Baller, den fjerde bestod næsten ganske af Døre med Glasruder. Det var en dejlig Foraarsdag, og man havde aabnet disse Døre for den varme Aprilsol. Jeg befandt mig ene og havde Tid til at betragte den lille, yndige Pavillon, som Peter havde betegnet mig at være Claras kæreste Opholdsted. Ved den ene aabne Dør stod en Lænestol, hvorpaa hun havde siddet ved et lille Bord, bedækket med Fruentimmerarbejde. Jeg kunde ikke modstaa min Lyst til at sætte mig paa denne Stol, til at berøre de nærmeste Genstande, som jeg tænkte hendes Hænder havde berørt. En Bog laa der. Jeg greb den. Det var Goethes Wilhelm Meister. Jeg slog den op og traf paa

det hjertegribende Sted, hvor den gamle Barbara skænker Champagne i Glassene, medens hun meddeler Wilhelm Meister den Efterretning, at den saa længe forgæves søgte elskede er gaaet til det Kammer, hvorhen ingen Brudgom følger. En dyb Sympati greb mig ved denne korte, af sin Sammenhæng udrevne Læsning. Ogsaa jeg havde for et Par Timer siden faaet den Efterretning, at den saa længe søgte elskede var tabt for mig. „Dog ikke ved Døden!" sagde jeg til mig selv, „nej, Gud være lovet!" Og Tanken om, at Clara paa en — som mig syntes — endnu sørgeligere Maade kunde være revet fra mig, Forestillingen om, at den unge, herlige Pige levede, opfyldte mig paa een Gang med en Beroligelse og en Ømhed for hende, som bragte mig til at glemme mig selv og blot tænke paa hende. Den bløde Stemning, hvori jeg var kommen, forøgedes endnu ved nogle klagende Toner, der ofte lignede et dybt Suk, og som af og til paa en højst kontrasterende Maade ligesom svarede en Lærkes muntre Sang i det frie. Disse Toner kom fra en udmærket stor, meget smuk Pappegøje, som jeg alt havde bemærket ved min Indtrædelse. Ved den ene aabne Dør sad den med en Lænke om Benet, fæstet til en Stang. Den sad stille med bøjet Hoved og slog af og til med de store Vinger som for at rive sig løs og flyve ud mod Solen. Jeg betragtede den med Medlidenhed og troede at skønne, at det maatte være en ung Fugl, der endnu var uvant med Slaveriets Tvang.

Jeg hørte nu sagte Trin, og Clara traadte ind til mig. Hendes Skønhed havde endnu mere udfoldet sig i de sidste Aar; hun blændede mine forelskede Øjne. Mild og yndig, men mere tilbageholden imod mig end tilforn, undskyldte hun sig, fordi hun havde ladet mig vente, og idet hun ytrede sin Glæde over at se mig igen, bad hun om at maatte føre mig til sine Forældre. Da dette visselig var det sidste, jeg vilde, fattede jeg mig af den Forvirring, hvori hendes Nærhed havde sat mig, og sagde: at det var kun for at tale med hende, at jeg havde gjort denne Rejse. Mit Mod voksede, alt som jeg talte; jeg erindrede hende om vort forrige Møde i Kassel, om det Løfte, hun der havde givet mig. Jeg bønfaldt hende for min Roligheds Skyld at sige mig, om hun frivilligt havde skænket sin Tro til Greven, om hun agtede og elskede ham? Alvorligt, men undseeligt, svarede hun: „De har gjort saa meget for mig, vovet saa meget for min Skyld, at jeg føler, det er min Pligt at besvare Dem saadanne Spørgsmaal, som jeg ikke vilde indlade mig i med nogen anden. Ingen Tvang har nødt mig til at forlove mig med Greven. Jeg agter ham, han er en kæk og retskaffen Mand, han har vist sig ædel mod mine Forældre. Til Dem kan jeg sige det: Han er deres eneste Støtte." „Men elsker De ham?" „Jeg ved ikke, om min Følelse for ham er det, Verden kalder Kærlighed, men jeg har ham kær; jeg har Tillid til ham. Er det ikke nok?" „O nej, elskværdige Clara! det er ikke nok. Den alt for lyksalige, som skal eje Dem, maa besidde det højeste af alle Fortrin: han maa nemlig være elsket af Dem, være for Dem den eneste i Verden, ligesom De vil være det for ham." Med et Udtryk af Bitterhed, som jeg aldrig tilforn havde set hos Clara, svarede hun, idet Blodet stærkt farvede hendes Kinder: „Den eneste for ham! Men naar jeg nu erfarede, at jeg ikke var dette, og han dog var den eneste for mig, saa vilde mit Hjerte briste derved." Rubachs Beretning om hin Samtale faldt mig ind. Jeg følte den straffende Nemesis, uagtet jeg dog ikke vidste, om det var min Samvittighed eller Clara, som sagde dette til

mig. Med et dybt Suk svarede jeg: „Ak! mangen Mand gør sig vel skyldig i Utroskab, skønt ingen troløs Følelse nogen Sinde opkom i hans Sjæl.“ Vi tav begge. Efter et lille Ophold sagde Clara med sin medfødte Mildhed og sin ubeskrivelig melodiske Stemme: „Jeg er endnu kun ung, og min meste Erfaring øser jeg af min egen Sjæls Fornemmelser; men jeg har tænkt, at den Længsel efter Lyksalighed, efter Kærlighed, som vel alle Mennesker nærer, aldrig kan tilfredsstilles i denne Verden, men er kun en Anelse om en bedre, hvor vi egentlig har hjemme. Det kommer da kun an paa at gaa saaledes gennem denne, at vi kan vinde hin.“ „Ak, Clara! Skulde De give Afkald paa denne Verden?“ „Nej, det er ikke min Mening, men jeg tænker, at for dem, der ærligt vil det gode, bliver der altid tusinde smaa Lyksaligheder i Livet, som letter os dets Møje og fejlslagne Ønsker. Jeg haaber vist at blive lykkelig, og at Greven ogsaa skal blive det.“ Med inderlig Bevægelse sagde jeg: „De beærede mig en Gang med Navnet af Ven og Broder. Lad mig heri finde Undskyldning for min Ubeskedenhed, naar jeg bønfalder Dem om at opsætte Deres Bryllup, indtil De lærer Greven nøjere at kende. De er saa ung, De er saa ren og uskyldig som en Engel. De ved ikke, hvor meget ondt der klæber ved os dødelige og forbitrer Sjælen og Livet for os selv og andre. Og Ægteskab er et saa alvorligt, saa strengt Baand! De er endnu fri; betænk Dem paa at bortgive det største Gode: Friheden!“ „Den Frihed, som er det største Gode, kan intet berøve os. Jeg synes, at jeg vilde misbruge min, om jeg ansaa det for muligt at ville bryde et helligt Løfte, om jeg fornærmede Greven ved at underkaste hans Karakter en Prøvelse, om jeg bedrøvede mine Forældre, som det nu har staaet i min Magt at glæde i en høj Grad. Jeg er Greven Taknemlighed skyldig; mine Brødre har begge i ham fundet en Støtte; og maa jeg ikke af ganske Hjerte takke Gud, som tillader mig at være til Nytte for disse to, da jeg har været til Skade for den tredie, som jeg elskede saa højt?“ „Ak, kæreste Clara! saaledes har jeg netop forestillet mig Deres Motiver til dette Ægteskab. Deres Dyder, Deres ædle Hjerte bliver Dem selv til en Snare. De hengiver Dem som et taalmodigt Offer for andre.“ „Nej! De bedrager Dem,“ udbrød Clara, ligesom lidt stødt, „jeg er intet Offer. Greven er mig kær, og hans Personlighed behager mig.“ Disse Ord gik mig gennem Sjælen. Med lidenskabelig Heftighed besvor jeg hende ved alt, hvad der var helligt, at give sig Tid til Betænkning, at opsætte det afgørende Skridt. Med alvorlig og mild Værdighed sagde hun: „Kære Trolle! Lad os ende denne Scene, og overlæg roligt, hvad jeg vil sige Dem. Jeg glæder mig ved at anse Dem som min Broder, ja, som min kæreste Broder. Men om selv min begrædte Alfred kom tilbage og talte til mig, som De nu gør, saa vilde jeg dog i en Sag som denne ikke tro mig forbunden til at følge hans Villie.“

Jeg fortvivlede, det var mig umuligt at forlade hende, et sandt Raseri beherskede mig. Jeg kastede mig for hendes Fødder. Jeg ved ikke selv, hvad jeg sagde. Ganske forfærdet rev Clara sig løs og løb ud i Haven. Jeg blev staaende uden Besindelse. Pappegøjen sukkede endnu smerteligere end før og slog med Vingerne. „Du arme Dyr!“ raabte jeg, „du er ogsaa lænket, ligesom hun vil blive det, og du sukker forgæves ligesom jeg. Nej! dig skal jeg i det mindste befri. Flyv bort, og glæd dig ved din Frihed.“ Med disse Ord rev jeg Kæden løs fra Stangen, og med et højt Glædesskrig fløj Fuglen ud i Haven. I samme

Moment kom Clara tilbage, vist nok i den venlige Hensigt at sige mig et godt Ord til Farvel. Men da hun saa den frigivne Fange, udbrød hun bedrøvet: „O, min Fugl, min Fugl! — Hvor kunde De nænne det?“ tilføjede hun, henvendende sig til mig. Den Tone, hvormed hun sagde disse Ord, hører jeg endnu. Vi fløj om Kap med Pappegøjen og søgte at gribe et Stykke af Kæden, som den slæbte med sig. Clara hørte Stemmer paa den anden Side Orangerihuset og løb som en bange Hind til den Kant, hvorfra nogen syntes at nærme sig. Jeg vedblev at forfølge Fuglen, der med eet, ligesom spottende mig, svang sig over mit Hoved og med tunge, men sikre Vingeslag tog sin Vej over Floden, hvis Bredde paa dette Sted dog vilde gjort det umuligt for en Fugl, der saa længe havde været berøvet sine Vingers frie Brug, at naa til den modsatte Bred. Et Fartøj laa for Anker et lille Bøsseskud fra Land. I Masten af dette satte Pappegøjen sig og klatrede op imod Toppen af samme; men heldigvis slyngede dens Kæde sig om noget Tovværk og holdt den fast. Jeg saa intet Menneske om Bord paa Fartøjet eller øjnede nogen Baad i Nærheden. Raabe paa nogen turde jeg ikke af Frygt for at gøre Opsigt. Da jeg var en god Svømmer, betænkte jeg mig ikke længe, jeg kastede min Kjole og mine Sko af og sprang i Floden, bestandig med Øjnene hæftede paa min vingede Rejsefælle. En Baad, som laa skjult bag en Busk, havde imidlertid sat sig i Bevægelse for at naa mig og stødte netop til mig, da jeg var lige ved Skibet. Jeg bad Færgefolkene at hjælpe mig med at fange min Flygtning. Jeg krøb selv op i Masten for at gribe den saa lempeligt som muligt, og ved Hjælp af Kæden lykkedes det mig endelig at faa den fat. Den vrede Fugl huggede sit Næb i mine Hænder, saa de blødte stærkt, den flagrede med Vingerne og strede kækt for sin Frihed. En af Færgefolkene, som var kommen mig til Hjælp, slog et Stykke Fiskergarn over den, og i dette bar jeg den omhyggeligt for ikke at skade den, ned i Baaden, hvori jeg lod mig sætte tilbage over Floden. Den stakkels Fugl klagede og skælvede. Dens ynkelige Toner skar mig i Hjertet; men jeg trøstede mig med, at Clara vilde forsøde den sit Slaveri, og jeg ønskede mig i dens Sted. Dryppende af Vand listede jeg mig som en Tyv til Pavillonen, og da jeg til min Glæde saa, at den var tom og ingen i Nærheden, fæstede jeg Pappegøjen til sin Stang med mine blødende Hænder. Den var udmattet og modløs ligesom jeg. Jeg bad den om Forladelse i mine Tanker og tilgav den de smertende Saar, den havde tilføjet mig. Jeg drog min aflagte Kjole over mine vaade Klæder og sneg mig ud af Haven til den føromtalte Kro. Men idet jeg nu her ved Hjælp af mit Rejsetøj, saa godt jeg kunde, klædte mig om, mærkede jeg allerede, at jeg befandt mig ilde. Jeg var i en fuldkommen oprørt Sindsforfatning og over al Beskrivelse opbragt paa mig selv. Med bitter Spot over min Mangel paa Herredømme over mit heftige Sind gentog jeg i Tankerne min Sammenkomst med Clara og den lige saa latterlige som bedrøvelige Ekspedition, hvormed jeg havde plaget Pappegøjen og mig selv og vist mig som en Nar for den, som jeg nødigst vilde mishage. Jeg sejlede straks tilbage til Hamborg og naaede næppe det Hotel, hvor jeg vilde logere, før en heftig Feber nødte mig til at gaa til Sengs.

Jeg blev alvorlig syg, og da den egentlige Sygdom var overstaaet, hindrede mine Sindslidelser mig fra igen at komme til Kræfter. Jeg martrede mig selv med tusinde Forestillinger. Hver Dag tænkte jeg mig, at denne Dag var maaske Claras Bryl-

lupsdag, at det unge Ægtepar paa sin Rejse til London rimeligvis kom gennem Hamborg. Jeg indbildte mig, at jeg kunde møde dem, at de maaske kunde komme til at bebo det samme Hotel som jeg, og foruroliget af disse Tanker besluttede jeg straks at forlade Hamborg, og mod min Læges Raad begav jeg mig paa Hjemrejsen.

Jeg kom dog ikke længere end til Kiel. Jeg følte mig saa mat og befandt mig saa ilde, at jeg besluttede at udhvile mig her, og da jeg vidste, at en berømt Læge var ansat ved det derværende Universitet, fik jeg i Sinde at benytte hans Raad. Han tilraadede mig at forlænge mit Ophold i denne skøntbeliggende, landlige By, gøre mig daglig Bevægelse, især til Hest, og pleje min Rolighed. Det var i den smukkeste Del af Sommeren. Jeg stræbte alvorligt at fatte mig, at modarbejde den sønderrivende Smerte, som fortærede mine Kræfter, at opvække Følelsen for de Goder, som omgav mig, for den veldædige Natur, den tilbagevendende Sundhed, de stille Sysler af Læsning og lærerig Samtale med et Par udmærkede Mænd, som i det Øjeblik var Højskolens Prydelse.

En Aften sad jeg ved Strandbredden og betragtede de smaa Fartøjer, der bragte Folk frem og tilbage over Fjorden. Det var netop Pinseaften. En Jolle lagde an i Nærheden af mig, og en lille Skare Landfolk steg i Land. En Flok Haandværksfolk mødte dem, og de blev staaende og talte sammen. Deres Samtale gik ud paa de kommende Helligdages Lystighed, som blev beredt i Landsbyerne deromkring: Fugleskydning, Dans og deslige. De lo og satte hinanden Stævne. Nogle Fruentimmer, som var i Følget, talte om deres Pynt. Jeg lyttede med Interesse til disse Folks Samtale. Hvor meget misundte jeg ikke de fornøjede Mennesker, som efter Ugens flittige Arbejde om Helligdagen vederkvægede sig med deres nærmeste i uskyldig Nydelse! Hvor elskelig og hvor lykkelig syntes mig deres Stand! Jeg sagde ved mig selv: „De køber Nydelsen for den eneste Pris, for hvilken den kan købes: med Arbejde; de prøver ikke i daarligt Hovmod gaa at gribe efter det, som bor i en højere Sfære; de kender ikke den Ringeagt, hvormed den fornemme og fordærvede Verden betragter et ungt Hjertes Ønsker. De gaar hver med sin Kæreste eller Hustru eller med Søskende eller Venner. Jeg sidder her uden nogen, mod hvem jeg kunde ønske at drage over til den anden Strandbred og deltage i den muntre Folkelystighed derovre.“ Et Par Nattergale slog inde i den nærliggende Slotshave. En inderlig Medlidenhed med mig selv gennemtrængte mig, og jeg græd for første Gang i mange Tider og følte mig lettet ved mine Taarer, uagtet det forekom mig, som om det skvulpende Vand ved mine Fødder skændte paa mig i en raa Tone og spottede min Blødhed.

Med eet hørte jeg hurtige Skridt og en hviskende Tale. En ung, simpelt klædt Mand nærmede sig med en ung Pige, der paa det sirligste var pyntet i den meget klædelige Dragt, som de borgerlige Piger i Kiel i den Tid plejede at bære. Den unge Pige var meget smuk, hun var paa Claras Alder og Størrelse og havde i sit Ydre adskilligt tilfælles med hende. Min længselsfulde Sjæl kunde ikke modstaa denne Magnet, jeg steg ned i Baaden tilligemed disse to og satte mig hos den smukke Pige, der meget muntert og venligt indlod sig med mig. Mit syge Hjerte syntes at føle en Lindring i hendes Nærhed. Jeg fulgte med paa en Spadseretur, under hvilken det smukke Barn med uskyldig Aabenhjertighed fortalte mig om sin huslige Stilling og bad mig kalde sig ikke Mamsel, men Elsbeth, som var

hendes Navn. Hun indbød mig til at deltage med hende og hendes Ledsager i et landligt Maaltid, som blev beredt for os i en Have, og hvorved den smukke Elsbeth gjorde Honneurs med største Ynde. Hun underrettede mig om, at der næste Aften, den første Pinsedag, var Bal i Dorfgarten, hvori enhver kunde tage Del for Betaling, og at hun ogsaa vilde komme der. Dette blev sagt som en Opfordring, og jeg lod den ikke forgæves være udgaaet til mig. Denne Aften havde alt for levende ladet mig føle den uerstattelige Trøst og Lægedom, som en elskelig kvindelig Nærhed skænker. Den unge Mand, som ledsagede Elsbeth, havde et af disse Fysiognomier, gennem hvilke Hjertensgodhed og Trofasthed lyser Beskueren i Møde. Paa Ballet satte jeg mig hos ham og indledede en Samtale, hvoraf jeg erfarede, at Elsbeths raa og gerrige Fader var i Færd med at tvinge hende til en Mand, som hun afskyede. At være en Brudgom var i dette Øjeblik nok til at opvække min Uvillie; og nu oven i Købet en paatvungen var for mig en Genstand for det bitreste Had. At kunne frarive en saadan sit Bytte syntes mig af største Interesse. Der var paa Ballet en ung Haandværker, som et Par Gange dansede med Elsbeth, og som ogsaa paa Vejen derfra fulgte et Stykke med os. Han gjorde Kur paa sin Maade; men hun lod ikke til at skænke ham mindste Opmærksomhed. Jeg hørte, hun kaldte ham Otto. Jeg ansaa ham for hendes Slægtning.

Da han havde forladt os, og den troskyldige ovenomtalte Ledsager, som hun kaldte Fætter Thomas, var saa beskeden at holde sig i en vis Afstand, havde jeg al Frihed til at underholde mig med den lille Elsbeth, hvis Skæbne forekom mig beslægtet med Claras, ligesom hun i flere Henseender alt for meget erindrede mig om hende; og som fordum Josefa under Aftenens Slør og i hviskende Samtaler syntes mig min elskede, saa følte jeg ogsaa nu, skønt i mindre Grad, det Trylleri, som fulgte med denne altid tilbagevendende Illusion. Jeg talte til Elsbeth om den Sag, som jeg havde erfaret af Thomas, og med største Aabenhjertighed udtrykte hun sin Skræk og Afsky for den Skæbne, som truede hende. Min Deltagelse var lige saa varm som uforstilt, og med saa lidenskabelig Heftighed udtrykte jeg min Forbitrelse over en saadan Misbrug af den faderlige Myndighed, saavel som min Iver for at redde et saa elskeligt Offer, at det var ganske naturligt, om den unge Pige maatte tro, jeg talte min egen Sag, hvilket jeg jo egentlig ogsaa gjorde, dog ikke med Hensyn til hende, men i Tanken om Claras Forbindelse, som jeg snart tænkte mig som et Konveniensgiftermaal, snart som et Inklinationsparti, uden selv ret at vide, hvilken af Delene der var mig pinligst.

Elsbeth og jeg blev enige om, at jeg hemmeligt skulde møde hende om Aftenen i hendes Faders Have for nærmere at overveje med hende, hvorledes hun kunde befries fra den forhadte Brudgom. Den muntre Pige glædede sig over det Puds, hun herved skulde spille sine Modstandere, og sagde, at hun ved sin Hjemkomst vilde ved en lille tro Dreng sende mig en Frakke og en Hat af sin Faders, hvori jeg kunde se ud som en Christiansfelder, ligesom hendes bestemte Brudgom. Vi skiltes nu ad, og jeg lovede næste Dag at møde hende ved Strandkanten og gøre den lille Fart over Fjorden i hendes Selskab.

Hvad skal jeg sige mere? Lig en syg, der griber begærligt et fordærveligt Middel, som for Øjeblikket stiller hans Smerte, saaledes greb jeg den Trøst og Lindring, som disse Møder skænkede mig. I en fjorten Dages Tid mødte jeg Elsbeth flere Gange om Aftenen efter hendes Anvisning. Under kærlige Ord og smaa

Kærtegn talte vi sammen, egentlig om ingenting. Vi glemte, sandt at sige, Christiansfelderen.

En Aften blev vi overraskede af hendes Fader, en grov Filister, som imidlertid stillede sig an, som om han blev bedragen af Elsbeths fripostige Foregivende, at jeg var et Bud fra hendes Brudgom i Christiansfeld. Han bad mig love at komme igen næste Aften. Jeg havde ogsaa i Sinde at komme for at erfare, om Elsbeth havde haft nogen Ubehagelighed af vore Møder, men næste Dag kom den ærlige Thomas til mig og aabenbarede mig, at hans Morbroder, Elsbeths Fader, havde et ondt Anslag imod mig, og da dette ikke var uden Fare, var det ikke værd at udsætte sig for det, saa meget mindre som Thomas desuden underrettede mig om, at Otto længe havde været Elsbeths hemmelige elskede og Forlovede. Med den brave unge Mands Bistand og ved Hjælp af den gyldne Nøgle, der løser saa mangen Forvirring, var jeg saa heldig at redde Elsbeth fra den forhadte Frier og forene hende med Otto. Det var min Trøst at tænke, at vor letsindige Fortrolighed ikke havde været af anden Beskaffenhed, end at Elsbeth uden at rødme kunde give en brav Mand sin Haand. Dette Eventyr, som jeg ikke vil prøve paa at undskylde, bragte mig i øvrigt en sand Lykke, som jeg ikke havde fortjent, nemlig min tro Thomas, der forlod sin Morbroder og gik i min Tjeneste, hvor han baade som en Ven og som en Tjener troligt har fulgt mig gennem de mange Aar, som adskiller hine Dage fra denne.

Jeg rejste tilbage til Hamborg, hvor jeg erfarede, at Clara var gift og var rejst til London med sin Mand; og skønt jeg havde anset mig selv som ganske belavet paa denne Efterretning, saa lærte jeg dog af det Indtryk, den gjorde paa mit Sind, at jeg vel ogsaa heri havde bedraget mig. Jeg troede nu, at en lang Rejse maatte være det bedste Middel til at lære mig den for Mennesket saa uundværlige Glemmekunst; og for at vide mig ganske fri skrev jeg til Hjemmet og søgte Afsked fra mit forrige Embede. I mangt et Øjeblik har jeg siden fortrudt dette Skridt; thi hvor ubetydeligt et Led af Statssamfundet man end kan være, er det dog bedre at være selv kun et saadant end et fra Stammen løsrevet Blad, der ørkesløst driver for alle Vinde. Men i hint Øjeblik var, foruden det i min inderste Sjæl fastgroede Baand, endnu et andet blevet sønderrevet. Allerede to Aar inden jeg forlod København, havde Danmarks store Minister forladt denne Jord. Han var i sidste Instans min Chef, og hvor meget min ydmyge Stilling end fjernede mig fra ham, saa var dog al min Interesse for de mig paahvilende og ubetydelige Forretninger saa godt som død med ham; thi ligesom den ringeste Soldat i en Armé føler sig modig og begejstret af sin Generals Hæder og Storhed, saaledes tror jeg, at ethvert Departement eller Kollegium, fra den første deputerede lige ned til Fyrbøderen, drager Liv og Virksomhed af sin Chefs Fortjeneste og Ære.

Saa snart jeg havde faaet min Afsked og ordnet et og andet i Hjemmet, forlod jeg Hamborg og rejste lige til Paris. Efter et kort Ophold i denne Verdens Hovedstad, som den Gang dog ikke svarede til mine Forventninger, drog jeg videre og besøgte i en Tid af halvtredie Aar de fleste europæiske Lande, hvorpaa jeg igen vendte tilbage til Paris. Ved længere Ophold der og ved mere Omgang med den i saa mange Henseender interessante franske Nation begyndte jeg at finde særdeles Smag i Pariserlivet og søgte baade paa rosværdige og letsindige Maader at danne mig i den Kunst, hvorpaa jeg fornemmelig rejste: nemlig Glemmekunsten. Men enhver, som har været i samme Stilling som jeg, vil uden Tvivl sande med mig: at vor Erin-

dring opvækkes ved lige saa mange Genstande, som den sløves ved andre, og at det i Henseende til de Tanker, man vil undfly, gælder det samme som om Sorgerne, om hvilke Horats siger: De sætter sig bag os paa den hurtigt flyvende Ganger og svømmer efter Skibet, som farer over Bølgerne.

Omtrent i to Aar havde jeg opholdt mig i Paris, da Napoleon satte Kejserkronen paa sit Hoved. Ifølge de Meninger, jeg som ungt Menneske i Revolutionstiden havde inddrukket, var denne Vending af de store Begivenheder imod mine daværende Anskuelser, ligesom det militære Despoti allerede længe havde været mig en Torn i Øjet. En hjertelig Længsel efter mit stille, beskedne Fædreland vaagnede hos mig, og jeg begav mig paa Hjemvejen.

Under mit Ophold i Udlandet havde jeg imidlertid erfaret, at Baron Gordon var død, og at Clara og hendes Mand efter et Par Aars Ophold i London var vendte tilbage til deres Gods og boede der. Da jeg nu paa min Hjemrejse kom til Hamborg, hvor jeg var saa nær ved den uforglemmelige, blev jeg betagen af den heftigste Attraa efter at se hende igen. Næsten fem Aar var forløbne efter vort sidste Møde. Jeg følte, at jeg var bleven ældre og besindigere. Jeg vilde ligefrem lade mig melde og fremstaa for hende med mere Værdighed end forrige Gang. En underlig Følelse greb mig ved at gense det Sted, hvor hun levede. Jeg gik omkring Gaarden, inden jeg ganske nærmede mig den. Jeg saa noget borte Pavillonen og det Sted af Elben, hvor jeg var svømmet over, og mit Hjerte bankede ved Synet af alt dette. Endelig fik jeg Øje paa en Tjener, som stod uden for Porten. Jeg spurgte efter den gamle Peter, erfarede, at han endnu var i Familiens Tjeneste, og blev derpaa ført ind i Forsalen, hvor han straks med sin gamle Venlighed modtog mig. Jeg bad ham melde mig hos Grevinden; men med bekymret Mine svarede han: „Ak, kære Herre! Saa gerne jeg vilde, saa tør jeg ikke, thi hun har udtrykkeligt sagt, at hun i disse Dage ikke vil modtage noget Menneske, hvem det saa maatte være.“ „Er hun syg?“ spurgte jeg hurtigt. „Nej, ikke just syg; men rigtig vel befinder hun sig sagtens ikke, saa vidt man kan se.“ Jeg kunde ikke skjule den Urolighed, disse Ord opvakte hos mig, og da jeg ytrede, at jeg var paa Hjemrejsen og ikke kunde vente nogle Dage, som han foreslog mig, men vilde holde mig lykkelig, om jeg blot kunde faa hans Frue at se uden at ses af hende, blot et Øjeblik, saa betænkte Peter sig lidt og sagde derpaa: Ja, siden det er Dem og naar De vil love mig, at De ikke vil lade nogen Sjæl mærke, at De er nærværende, saa kunde jeg jo nok lukke Dem ind i et Kammer, hvorfra De kunde faa Grevinden at se; thi jeg ved, hun kommer nu straks ind i Salen til den lille Alfred.“ Den lille Alfred! — Dette Navn gik som en giftig Pil gennem mit Hjerte. Jeg begreb, at det maatte være Claras Barn, om hvis Tilværelse jeg var uvidende. Jeg var ikke i Stand til at spørge Peter videre om denne Materie, men takkede ham med faa Ord og fulgte ham til en Dør, som han nærmede sig med sagte Trin, ligesom der indenfor kunde være en syg eller en sovende. Han lukkede mig ind i et lille Værelse, og efter at han hviskende havde paalagt mig at holde mit Løfte og ikke lade min Nærværelse bemærkes, gik han fra mig og lod mig blive alene. I det Kammer, hvor jeg befandt mig, stod en Barneseng, bedækket med et Tæppe. Ved Siden af Sengen stod en Lænestol og et lille Bord, hvorpaa en Natlampe, en Bog og en Bordklokke. Vinduesgardinerne var tiltrukne, og for Dørene til de tilstødende Værelser hang ogsaa Gardiner. Noget Legetøj laa i en Krog. Jeg

begreb, at dette Værelse maatte være Barnekammeret. Jeg kan ikke forklare mine forvirrede Følelser. Claras og min forhadte Medbejlers Søn! Et Baand mellem hende og ham! En Genstand for hendes højeste Kærlighed! En afskyelig Uvillie mod det uskyldige Barn opstod i min Sjæl. Jeg syntes, det var mig umuligt at taale Synet af det, og jeg var i Færd med straks at begive mig bort, da en sagte Bevægelse i det næste Værelse gjorde mig opmærksom paa, at Døren dertil maatte staa aaben. Jeg listede mig hen til Gardinet, som skjulte Indgangen, skød det lidt til Side og tittede ind. Gud! hvad saa jeg! Midt paa Gulvet stod en Ligkiste med et dødt Barn, og ved Siden af den stod Clara i sorte Klæder, bleg, med foldede Hænder, fæstende sine Øjne paa det lille Lig uden at græde. Hun stod ubevægelig som en Støtte; kun om hendes Mund spillede et krampagtigt Smil. Endelig hævede hun de store, skønne Øjne i Vejret, og som om en medlidende Engel rakte hende en Draabe af Trøstens Kalk, brast hun ud i lindrende Graad, kastede sig over døde Yndling og bedækkede hans lille Ansigt og de smaa blege Hænder med Kys og Taarer. Mit Hjerte smeltede ved dette Syn; med Glæde kunde jeg have givet mit eget Liv for at købe dette Barns, hvis Tilværelse nylig havde været mig en Afsky. Da den unge Moder saaledes havde en Tid lang hengivet sig til sin Smerte, tog hun en Kurv frem, som stod paa Gulvet, udbredte Blomster omkring i Kisten og smykkede den dødes Haar og Klæder under bestandige Kærtegn og Taarer. Derpaa betragtede hun igen det elskede Lig, og det var tydeligt, at hun sagde sin Søn Farvel og med ham al sin Glæde. Hun knælede ved Kisten, og med Øjnene og de foldede Hænder løftede mod Himlen bad hun med en Andagt og Inderlighed, hvoraf det var klart, at hun med sin Bøn ledsagede sit Barn til Udødelighedens Land og anbefalede det til den evige Barmhjertighed. Sympatetisk henreven knælede jeg ligesom hun, og — jeg ved ikke selv, om jeg formaaede at bede eller ikke, men det var, som om jeg hævede mig med hende til et ukendt Himmerige og forgik i Vemod og Kærlighed.

Pludselig traadte en Mand ind, og jeg saa Grev Meerstein for første Gang. Clara sprang op, og jeg gjorde mekanisk det samme. Med en ilfærdig Mine sagde Greven: „Men Gud bevare os! Er du nu her igen, Clara? Kom endelig ind med mig. Her er fornemt Besøg.“ (Her nævnede han nogle Navne, som jeg overhørte). „O, lad mig være fri!“ sagde Clara med sin rørende skønne Stemme, „undskyld mig! Hvor kan jeg modtage nogen i Dage som disse?“ „Aa Passiar!“ sagde han i en Tone, der ret kontrasterede med hendes, „det gaar jo ikke an. Hvor kan vi undslaa os for at modtage saa smigrende Besøg som disse? Vær nu fornuftig! Hvad kan den Jamren hjælpe? Du maa jo takke Gud, at Drengen har faaet Ende paa sine Lidelser. Kom nu med! Hvor du dog ser ud af den evige Græden! Det er forfærdeligt med jer Fruentimmer!“ Clara adlød tavs og taalmodig med den samme Mine, som jeg fra hendes Barndom saa godt kendte; og jeg skælvede af Forbitrelse.

Men da Salen var tom, vovede jeg mig sagte ind i den og nærmede mig med andægtig Følelse den lille Ligkiste. Med en forunderlig Kryben om Hjertet betragtede jeg det skønne Barn, der saa ud til at være to til tre Aar. Jeg genkendte hans Moders elskede Træk; de blonde Lokker snoede sig om Blomsterne, paa hvilke jeg troede at se hendes Taarer skinne som Dugdraaber. Om hans Mund hvilede et forklaret Smil. Han saa ud som en sovende Engel. Jeg tog en Blomst af hans Kiste og vilde gaa; men jeg vendte om og

lagde den igen paa dens Sted med en Fornemmelse af Anger, som om jeg havde forgrebet mig paa en Helligdom. Sagte og ubemærket, som jeg var kommen, gik jeg igen, og saaledes hændte den Synderlighed, at medens den lykkelige Ægtemand med Kulde og Haardhed havde staaet ved sit Barns Lig, havde den ulykkelige Elsker delt Moderens Smerte.

Ved min Tilbagekomst til Hamborg traf jeg Rubach, som jeg nylig havde søgt paa hans Gods uden at træffe ham, da han var paa Rejse. Vi blev begge fornøjede over at mødes og tilbragte et Par Dage sammen. Han raadede mig at købe Godser i mit Fædreland og hellige mig de Pligter, som paaligger en Herremand. Jeg selv følte en stor Lyst til denne uafhængige og velsignelsesrige Virksomhed; men jeg betænkte tillige, at denne Stilling kun var ønskelig under den Forudsætning, at man var Familiefader, og at en elsket Hustru forskønnede den landlige Ensomhed; men jeg havde allerede opgivet alt Haab om huslig Lykke. I ti Aar havde jeg nu elsket Clara. At glemme hende var ikke længere mit Ønske; at finde en Genstand, der kunde udfylde hendes Plads, var egentlig aldrig kommet i mine Tanker; thi vel er det sandt, at jeg forelskede mig paa en Maade i ethvert Fruentimmer, der syntes mig hendes Billede, men det var virkelig ogsaa kun den Forelskelse, som man føler for en kær Persons Portræt: man taler til det om de Følelser, man ikke tør ytre for Originalen; man ødsler paa det de Kærtegn, som man nu kun i Drømme tør tildele den elskede. Men bliver Portrættets Mangel paa Lighed os klar, da vender vi os fra det med et Slags Modbydelighed. Saaledes tænkte jeg mig med Skræk at være for stedse bunden til et kvindeligt Væsen, der i mine Øjne kunde blive til en Karikatur af mit Ideal.

Kort Tid efter min Hjemkomst til København hændte det sig, at jeg paa Gaden blev standset af et Regiment, der med militær Musik trak forbi, fulgt som sædvanligt af en Skare Gadedrenge og andre simple stakkels Mennesker, hvis eneste Forlystelse er Musik paa Gaderne og i Gaardene. Jeg var nødt til at staa en Tid lang paa Fortovet med Ryggen mod en Mur. Mine Øjne faldt imidlertid paa et Vindue i Huset lige for mig. Ved dette Vindue sad et Fruentimmer i Sørgedragt med Kinden støttet til sin Haand og saa tilsyneladende bekymret og adspredt paa de forbigaaende Soldater. Hun saa ud til at være en ung Kone paa Claras Alder, og netop saaledes som jeg havde set denne, var hun ogsaa klædt i Sørgedragt med bedrøvet og, som det syntes mig, blegt Ansigt. Jeg blev inderlig bevæget ved dette Syn og saa ufravendt til Vinduet. Den unge Kone bemærkede mig, hun aabnede Vinduet, betragtede mig opmærksomt og forundret og hilste mig. Jeg vilde give min Stirren op ad Huset en antagelig Grund, og da jeg bemærkede, at der var en Urtebod i Kælderen, gik jeg derned og spurgte efter noget, hvorom jeg omtrent kunde vide, at det ikke fandtes der. Næsten paa samme Tid som jeg traadte den unge Kone ind i Butikken og viste sig straks som Stedets Herskerinde, thi da hun hørte Svenden forsikre mig, at det, som jeg forlangte, ikke kunde faas, befalede hun Butikdrengen straks at gaa ud i Byen til et Sted, hun betegnede ham, for at forskaffe det. Med et lille Kniks og de mest indsmigrende Miner indbød hun mig til at opholde mig hos hende, indtil han kom tilbage. Hun førte mig op i sine egne, meget nette Værelser, hvor hun anviste mig en Plads ved hendes Side i Sofaen. Medens vi her sad sammen, spurgte hun om mit Navn og sagde derpaa, at hun ifølge dette ansaa mig for en gammel Bekendt, da hendes Fader og min havde været gode Ven-

ner, og hun desuden som Barn havde set mig ved nogle Danseøvelser, hvori jeg i min Ungdom havde taget Del, ved hvilken Lejlighed jeg dog, som et allerede voksent Menneske, ikke havde lagt Mærke til hende, som var et lille Pigebarn. Jeg erfarede desuden i denne Samtale, at hun var en nygift Kone, at hendes Mand var Ejer af Butikken, og at hun bar Sorg for sin Moder, som hun for kort siden havde mistet.

Da Drengen var kommen tilbage med uforrettet Sag, og jeg med Taksigelser og Undskyldninger vilde fjerne mig, inviterede hun mig til at drikke Te hos hende næste Søndag. „De maa ikke sige Nej!" sagde hun, „for at forny vort gamle Bekendtskab maa De gøre mig denne Fornøjelse. Jeg sidder saa ene og forladt. Min Mand er sjælden hjemme. Jeg har faa Slægtninge og Venner, som sjælden eller aldrig besøger mig. Jeg keder mig og bliver ganske melankolsk." Jeg modtog den meget venlige Indbydelse og indfandt mig, allerede indtagen i de blonde Lokker, de hvide Tænder, den fine Skabning, de smaa Fødder, ja, i den sorte Dragt, hvilket hun alt sammen havde tilfælles med Clara. Hun var desuden en ung Kone, hvilket nu syntes mig at være det mest tillokkende, man kunde være. Ved Tebordet var vi atter ene, og hun betroede mig allerede ved dette vort andet Møde, at hun ikke af Tilbøjelighed, men overtalt af sin Moder, havde ægtet sin Mand, at han var udannet og, især siden hendes Moders Død, vranten, da hendes Arvepart efter denne var falden ud til langt ringere, end han havde formodet, hvilket havde sat ham i en øjeblikkelig Forlegenhed og et slet Lune, som han dog ikke havde Grund til at lade gaa ud over hende. Her vakte hun den rette sympatetiske Tone i mit Hjerte. Et ulykkeligt, tvunget Ægteskab! En raa, ukærlig Mand! Det gik som tilforn: De varme Udbrud af min Deltagelse blev tagne for indirekte Kærlighedserklæringer. Den unge Kone, som jeg herefter vil benævne med hendes Døbenavn Kathinka, lod mig tydeligt forstaa, at hun elskede mig, at hun allerede ved mine første Øjekast forleden fra sit Vindue havde følt sig truffen af en hidtil ukendt Pil, og jeg følte mig henreven af den Livlighed, af de smægtende Øjne, hvormed hun, vel ikke med rene Ord, men dog tydeligt nok, sagde mig dette. Hun bad mig hjerteligt om at komme igen og bestemte en Aften, da hun vilde modtage mig. Jeg kom, og saaledes hengik en kort Tid; thi det varede kun kort, inden Fortryllelsen var veget fra dette Forhold.

Jeg gjorde mig selv velfortjente Bebrejdelser for denne Forbindelse og søgte bestandig at trække mig tilbage. Men naar jeg i flere Dage udeblev, fik jeg altid smaa Billetter fra Kathinka, hvori hun bestemte en Aften, da hun vilde vente mig. Under alle Slags Paaskud og paa de listigste Maader vidste hun at skaffe disse Billetter i mine Hænder. Da jeg derimod ikke var bevandret i slige Paafund og dertil var frygtsom for at udsætte hende for nogen Slags Mistanke, kunde jeg aldrig efter mit Ønske sende et undskyldende Afslag og derimod heller ikke nænne at lade hende vente mig forgæves, og følgelig vedblev mine Besøg.

En Dag, da jeg efter en af disse Indbydelser havde bestemt mig til at komme, besluttede jeg imidlertid at benytte denne Sammenkomst til at gøre Ende paa vor Forstaaelse. Jeg vilde foregive en Rejse og sige Farvel. Men næppe havde jeg begyndt Indledningen til min Tale, før Stuedøren blev reven op, og en Mand stod for os med barske Miner og raabte: „Thinka! Thinka!" Mere formaaede han ikke at sige. Jeg ved ikke, hvad jeg sagde, min Forvirring var grænseløs; men Kathinka

lod sig ikke forbløffe. Med den ærligste Mine af Verden greb hun min Haand, førte mig triumferende hen til sin Mand og præsenterede mig for ham som en, der velvilligt vilde laane dem tre Tusinde Rigsdaler, rosende sig af, at hun, vejledet af Rygtet om min Ædelmodighed, havde paa egen Haand vovet at henvende sig til mig for at hjælpe sin Mand ud af hans Pengeforlegenhed. Den troskyldige Ægtemand omfavnede hende med Glædestaarer og henvendte sig til mig med Taksigelser, og Kathinka lo med en listig Mine; men jeg var færdig at krybe ned i Jorden af Skamfuldhed, og da den skikkelige Mand kom til mig for at hente Pengene, maatte enhver, der havde været til Stede ved vor Sammenkomst, have troet, at det var mig, som var den ydmyge Skyldner, en Mening, der visselig var alt for sand. Efter den omtalte Aften lod jeg alle de mange Billetter, som jeg fik fra Kathinka, være som døde og magtesløse. Jeg saa hende aldrig mere, een Gang undtagen, da jeg ikke uden Uhøflighed kunde undslaa mig for at staa Fadder til hendes første Søn, en Handling, hvorved jeg var til Mode, som om jeg stod aabenbar Skrifte i Kirken.

To Aar efter denne Begivenhed erfarede jeg, at Clara var med sin Mand i London, hvor han skulde modtage en betydelig Arv efter sin Moder, som var død. Den slette Rolle, jeg havde spillet ved vor sidste Sammenkomst i Pavillonen, da jeg i min Heftighed bar mig ad som en afsindig, og den Omstændighed, at saa ofte som jeg end gentog denne Scene i min Hukommelse, jeg dog ikke var i Stand til at gøre mig selv Regnskab for de Ord, jeg havde sagt, forurolige mig stedse. Jeg frygtede Claras Foragt og Vrede og syntes, at jeg maatte tale med hende for at faa Ro i mit Sind. Jeg rejste derfor straks til London og søgte længe forgæves Lejlighed til at træffe hende. Endelig opdagede jeg, at hun ofte om Formiddagen spadserede i St. James-Park, i hvis Nærhed hun boede. Fra den tidlige Morgenstund opholdt jeg mig nu der og var ogsaa, efter i nogle Dage forgæves at have ventet, saa lykkelig at se hende staa ud af sin Vogn tilligemed et andet Fruentimmer, som jeg antog for et Slags Kammerjomfru. Frygtsom nærmede jeg mig, men til min usigelige Glæde modtog Clara mig straks med huldsalig Venlighed; og med den hende egne, aabne, elskværdige Ligefremhed ytrede hun sin Forundring og Tilfredshed over mit uventede Møde.

For hver Gang jeg saa hende, syntes hun mig altid skønnere og yndigere end nogen Sinde; ved enhver lille Forandring, jeg opdagede i hendes elskelige Skikkelse, syntes den mig at have vundet. Jeg fandt denne Gang, at hun var bleven mindre fyldig, og at et sørgmodigt Træk ved hendes dejlige hvælvede Øjenbryn var blevet mere kendeligt. Jeg fandt, at det klædte hende godt. Vort sidste Møde blev ikke berørt; men hun selv erindrede mig om de længst forsvundne Dage, som vi havde tilbragt sammen i denne store Stad, hvor vi nu mødtes. Hun sagde: „Jeg har ofte tænkt paa Deres Godhed imod mig, den Gang da jeg var syg, og hvorledes De trøstede mig for den angerfulde Smerte, hvormed jeg begræd min Broder Alfred.“ Med et Suk tilføjede hun: „Jeg har nu en anden Alfred at begræde, mit eneste Barn.“ Vi tav begge. Mindst anede hun, at jeg havde været hende nær i Sorgens bitre Time og taget Del i hendes Smerte over den lille døde. En lyksalig Time nød jeg saaledes i hendes Selskab. Det var den eneste; thi hun fortalte mig, at hun allerede næste Dag skulde med sin Mand tiltræde en Rejse til det sydlige Tyskland og derefter til Paris. Jeg følte, hvad en venlig Samtale med den elskede har at betyde. Jeg

nød en længe ukendt Beroligelse og vendte hjem, tilfreds med Udbyttet af min Rejse.

Siden min forrige Hjemkomst et Par Aar i Forvejen havde jeg begyndt at tage Del i adskillige Handelsforbindelser og private Foretagender. Da jeg nu med et roligere Sind atter befandt mig i Fædrelandet, indlod jeg mig i en mere udvidet Virksomhed i disse Retninger i Haab om paa denne Maade at finde en gavnlig Beskæftigelse. Ogsaa jeg greb med Begærlighed de Redningsplanker, som de skønne Kunster række den i Livet skibbrudne. Men i ingen af Delene fandt jeg Frihed og Fred. I de førstnævnte Foretagender maatte jeg af Mangel paa tilstrækkelig Sagkundskab forlade mig paa andre; jeg vandt intet derved uden Kamp med Hindringer og alle Slags Bryderier uden at stifte det gode, jeg tilsigtede; og hvad Kunsten angaar, saa er det maaske vel muligt, at en Mester ved Musernes Gunst kan hæves over de jordiske Sorger og glemme det Liv hernede: men en Dilettant staar alt for langt fra Kunstidealet, til at hans svage Bestræbelser kan trøste ham for Tabet af hans eget Ideal: den eneste elskede.

Mange Aar sled sig saaledes hen for mig. Jeg tror næsten, at Tiden flyver allerhurtigst, nar Livet er mest ensformigt og farveløst. Det er ligesom en Rejse paa Jernbaner: der er ingen Anstødsstene og heller intet at se, som skiller den ene Mil fra den anden. Jeg vedblev imidlertid af og til med mine Rejser. De havde altid det samme Maal: jeg søgte at se Clara; og derfor har jeg ogsaa set hende, fulgt hende gennem hele mit lange Liv; men talt med hende har jeg kun een Gang siden hin Dag i St. James. Dels tror jeg, at jeg havde en Frygt for at forstyrre det velgørende Indtryk af den ovenomtalte Samtale, dels havde jeg andre Grunde. Det hændte sig nemlig en Gang, at jeg rejste efter hende til et Bad i Tyskland. Jeg havde i det Øjeblik den Tanke, at jeg paa et Sted som dette vilde have en sjælden Lejlighed til at nyde hendes Omgang. Den allerførste Aften efter min Ankomst saa jeg hende i nogen Afstand paa Promenaden. Hun gik med to Herrer. De tog Vejen til et temmelig ensomt Sted og satte dem til sidst i et Lysthus. Jeg hørte Claras Stemme, jeg gik efter den som en Fugl efter den lokkende Fløjte og befandt mig endelig næsten ubevidst bag Lysthuset, hvor Samtalens Gang snart fængslede min Opmærksomhed. I den ene af Herrerne genkendte jeg straks Grev Meerstein. Jeg hørte, at den anden, som var yngre, kaldte Clara Søster, og jeg fattede, at det var den mig fra hans Barneaar bekendte William Gordon. Jeg hørte ham sige: „Ja, Clara! det lover jeg dig helligt: Vil din Mand redde mig denne Gang, saa skal jeg straks rejse hjem i min Garnison og aldrig spille mere.“ Med bedende Stemme sagde Clara til sin Mand: „O betænk, at du selv har ført William til det usalige Spilleselskab; at hans Æresord er givet, og en Duel rimeligvis forestaar ham, dersom du ikke vil være saa god og kærlig at hjælpe os.“ „Ja, det er let sagt,“ svarede Greven, „hjælpe! ja, naar jeg kunde! Kan jeg hjælpe mig selv? Er jeg ikke selv en ruineret Mand? Har jeg ikke været rent ulykkelig i Spillet i de fjorten Dage, vi har været her? Maa jeg ikke selv se at friste Lykken og vinde mit Tab tilbage? Har jeg maaske noget at undvære?“ Clara sagde frygtsom: „Der behøves kun hundrede Dukater, saa er William reddet.“ „Ja, skyldige Tjener! hundrede Dukater! Ved du, hvor mange jeg selv har? Havde det været for ti Aar siden; men nu! Ach, du lieber Augustin! Alles ist weg! Nej, William, rejs ikke! gør som jeg: Prøv i Aften din Lykke med din

sidste Dukat. Jeg ved vist, at i Aften vil Lykken vende sig." „O nej, nej!" raabte Clara med det smerteligste Udtryk, „o, kære, kære Ven! Lad dig bevæge, gaa ikke til det afskyelige Spil! Del med William, hvad du har, og lad os alle rejse herfra i denne Nat." „Det er ogsaa en køn Begæring! Du snakker som en Gaas." William sagde: „Ja, kom an! Jeg har akkurat Penge til Hjemrejsen, dem vil jeg vove. Maaske kan jeg i Morgen være en holden Mand." „Det kan jeg lide," svarede Greven. Clara græd og sagde: „Naar jeg sidder alene i mit Værelse og ved, I er i Spillesalen, saa dør jeg af Sorg og Angst." Jeg behøvede ikke at høre mere. Jeg skyndte mig til mit Logis, tog de hundrede Dukater op af min Kuffert, slog et Papir om Rullen med Udskrift til William Gordon og tilføjede en Billet, hvori jeg med faa Ord og fordrejet Haandskrift meldte, at disse Penge kom fra en ubekendt, der blot havde den Hensigt at redde en brav ung Mand af Fordærvelsens Kløer. Jeg stillede mig derpaa paa et dunkelt Sted, som jeg vidste han maatte gaa forbi, naar han gik til Kursalen, hvor man tilbragte Aftenen. Jeg nærmede mig ham, tog ham til Side, sagde: „Rejs bort endnu i denne Nat," og leverede ham Pakken. Han vilde tale, vilde holde mig tilbage, men jeg smuttede bort og tog samme Aften Postheste og forlod Badet. Jeg var glad over at have lettet Claras Sorger, men vilde ikke, at hun maatte gætte, at denne lille Tjeneste kom fra mig.

Nogle Aar efter fik jeg at vide, at Grev Meersteins økonomiske Forfatning var meget slet, at han for at forbedre denne havde, ligesom fordum hans Svigerfader, søgt og erholdt en diplomatisk Post ved et lille tysk Hof. Det var efter Napoleons Fald. De gamle Hoffer indtog paa ny deres gamle Plads, og Grevens fordums Tjenester i Krigen forskaffede ham Beskyttelse. Mangel paa Penge hindrede imidlertid hans Afrejse til hans Bestemmelse. Paa de mest ødelæggende Maader søgte han at forskaffe sig disse. Ved denne Efterretning rejste jeg straks til Hamborg, hvor jeg var (og endnu er) saa lykkelig at staa i en venskabelig Forbindelse med en brav og dygtig Advokat. Ved hans Hjælp fik jeg Greven tilstillet, hvad han behøvede, uden at lade ham eller nogen ane, hvorfra Hjælpen kom.

Disse smaa Tjenester, som jeg var saa lykkelig at vise Clara, var paa ingen Maade nogen Ædelmodighed eller Opofrelse fra min Side. Min Formue var endnu saa stor, at jeg i min enlige Stand og med mine faa Ønsker ikke kunde fortære mine Renter; men dog vilde jeg ikke for nogen Pris, at Clara maatte formode, at disse smaa Ofre kom fra mig.

Se hende maatte jeg dog. En Morgen sejlede jeg over Elben til hendes Gods, hvor hun endnu boede. Min gamle Ven Peter var død. Jeg listede mig nær til Pavillonen og holdt mig skjult bag noget Buskværk, der ligesom mit Hjerte havde trodset Tidens Omveksling. Jeg stolede paa min Anelse, der heller ikke bedrog mig: Clara stod derinde, som det syntes, beskæftiget med Tilberedelser til Indpakning. Hun var i Morgendragt og forekom mig saa yndig og skøn som for tyve Aar siden. Hun stod lænet til et Bord og havde sat den ene lille, nydelige Fod paa en Skammel. Mit Hjerte slog saa forelsket, som om ogsaa jeg endnu var tyve Aar. En ung Pige var hende behjælpelig ved Arbejdet. Jeg troede at vide, at denne var en Datter af en fransk Familie, som stod i Forbindelse med Huset. Den unge Pige løb hurtigt ud af Pavillonen, og Clara raabte efter hende: „*Stéfanie, encore un mot!*" Den indtagende Musik, som lød gennem disse faa, ligegyldige Ord, genlød saale-

des i mit hele Væsen, at jeg, idet jeg fjernede mig, hundrede Gange maatte gentage for mig selv: „*Stéfanie, encore un mot!*“ og endnu i dette Øjeblik gentager jeg dem som en Trylleformel, der sætter mit gamle Blod i Bevægelse.

I alle de Aar, som jeg her har omtalt, fulgte jeg vel stedse hver Skygge af Clara. Dog har jeg om den Tid intet at bekende. Et og andet Forsøg paa at nærme mig Personer, hvis Syn for nogle Øjeblikke oplivede min tomme Tilværelse, blev tilbagevist, undertiden paa en for mig krænkende Maade. Et Par Gange var jeg saa heldig at træffe ædle, af Skæbnen forfulgte Fruentimmer, som jeg kunde blive en Støtte i deres huslige Stilling uden at forgribe mig paa deres Fred. Da jeg efter min førnævnte Rejse til Hamborg kom hjem, medbragte jeg til en Oberst her i Byen et Brev, som jeg havde lovet en Bekendt at besørge. Denne Oberst, der i alle Maader gav sig Mine af en meget fin og fornem Mand, indbød mig til et Middagsselskab og præsenterede mig for sin Kone og Datter. Denne Kone var Mariane. Du, min Søn Verner, kender hendes Skæbne, hendes skønne Breve, der vidner om hendes Fortræffelighed og anklager mig uden at ville det. Det første Syn af denne Mariane maatte indtage enhver. Jeg tør vel sige uden Overdrivelse, at hun fuldkommen svarede til det, man forstaar under Benævnelsen: en Skønhed. Og denne lykkelige Naturgave blev saa meget mere pikant, som hun allerede var mellem tredive og fyrretyve Aar, uden at Tiden havde vovet at afrive denne pragtfulde Rose et eneste Blad. Dette Fortrin havde hun tilfælles med Clara, og skønt jeg, Sandheden til Ære, maa tilstaa, at de ikke egentlig lignede hinanden, var der dog saa meget, der genkaldte mig Clara, saa mangen Lighed, der maaske vilde have undgaaet andre, men som var paafaldende for en Elskers Blikke. Mariane havde brune Haar og Øjne, men ligesom Clara næsten sorte, hvælvede, smalle Øjenbryn og lange, sorte Øjenhaar, hun havde en lignende snehvid, dejligt formet Pande, en lignende lille Mund, lignende søde sværmeriske Øjne, og desuden var der i hendes hele Væsen noget, jeg ved ikke hvad, som gjorde Claras Nærhed til et velgørende Spil for min Fantasi, der paa en — som mig syntes — uskyldig Maade lindrede mit Savn. Denne Følelse greb mig straks ved vor første Sammenkomst, da hun var min Dame ved Bordet i hendes eget Hus, og jeg ved denne Lejlighed paa een Gang oplivede mig ved hendes fine og dannede Konversation og ved Synet af hendes Skønhed.

Ved nærmere Omgang i Oberstens Familie bemærkede jeg snart, hvilken ond Dæmon der havde Herredømmet der. Husherren selv, ved første Øjekast en behagelig Verdensmand, var i Grunden en Nar, der næsten aldeles havde druknet sine gode Egenskaber i et Hav af Forfængelighed. Han var saa ubegrilig forblindet af Lyst til at glimre, at han ikke mere var i Stand til at skille Guld fra det usleste Flitter. Hans Datter af første Ægteskab, en hæslig, indskrænket og i alle Maader ubehagelig Person, beherskede ham paa Grund af den Indbildning, at de Kunstfærdigheder, som denne Pige havde tilegnet sig, kastede et glimrende Lys paa hendes Fader og hans Hus, medens derimod hendes dejlige, forstandige Stedmoder fordunklede det, eftersom denne, født i simple og trange Kaar, ikke havde anden Dannelse end den, en gavmild Natur og den Opdragelse, hun selv havde givet sig — vistnok ubetinget den bedste — havde forskaffet hende. Jeg har gjort den Bemærkning, at de Mennesker, der sætter en vis fornem Repræsentationsgave og saakaldet Levemaade

højest af alle menneskelige Dyder, næsten aldrig undlader at gøre sig skyldige i de groveste Anstød mod sand Levemaade og viser i deres tilvante Kreds en paafaldende Mangel paa Delikatesse og paa Agtelse for de Forhold, som ingen kan være bekendt at træde for nær. Saaledes var det i Oberstens Hus yderst stødende for enhver at være Vidne til den Ringeagt, som vistes Husfruen af hendes Mand, af hendes Steddatter og af en Skare saavel mandlige som kvindelige Beundrere, hvormed Frøkenen havde vidst at omgive sig. At alle de, som udgjorde Selskabet der, delte denne Ringeagt for Mariane (hvilket hun troede), er imidlertid langt fra; thi mere end een udlod sig for mig med ganske modsatte Anskuelser, og adskillige ophævede deres Omgang med Huset af Modbydelighed for den der herskende Tone.

Vel siger man — og med Rette — at en uvedkommende ikke maa blande sig i Familiestridigheder; men paa den anden Side er det dog vist, at en uvedkommende ofte ved et Ord, sagt i rette Tid, kan antage sig den undertrykte og vise den tilsidesatte en Agtelse, som fortsat i længere Tid kan være det Frø, der falder i god Jord og bærer god Frugt. Claras Skæbne havde ligesom slaaet mig til Ridder for alle de kvindelige Væsener, som var Ofre for Forældres, Ægtemænds eller andre Slægtninges Raahed og Haardhed. I den lidende, tilsidesatte Mariane saa jeg igen min elskede, hvis Værd kun jeg havde forstaaet. Ofte maatte jeg tavs betragte hende, naar hun stille og tankefuld sad ved sit Arbejde eller talte sagte og mildt med en eller anden fordringsløs Gæst. Jeg kunde da sidde som ganske hensunken i Tanken om min fjerne elskede og vaagnede som af en Drøm, naar Mariane tiltalte mig. Dog var der paa den anden Side ogsaa noget, der i mangt et Øjeblik ophævede min Illusion og styrkede den altid tilbagevendende Tanke: at den, som engang havde elsket Clara, aldrig maatte smigre sig med at finde hendes Lige. De Forhold, hvori Mariane befandt sig, gjorde det visseligt undskyldeligt, at en stor Bitterhed herskede i hendes Sjæl, og denne lod hun ofte fremtræde paa en næsten grusom Maade, aldrig mod sin Mand, men mod Steddatteren og dennes Tilbedere. Mariane vidste godt, at hun selv var smuk, og at Frøken Natalia var hæslig. Paa mange subtile Maader forstod hun at hævne sig over sin Steddatters Uforskammethed ved at lade hende føle denne Mangel paa Skønhed, en Mangel, som intet kvindeligt Hjerte kan trøste sig over, især ved Siden af en, hvis Skønhed man maa tjene til Folie. Dertil kom, at Mariane ikke des mindre var modløs, og jeg troede ofte at indse, at hun med mere roligt Sind vilde have været i Stand til at jævne meget i sin Stilling. Med alt dette var hun et højst elskværdigt Væsen, hvis Omgang beskæftigede min Sjæl og forjog dens dunkle Taage. Jeg forlangte ingen anden Lykke end denne. Det var mig en sød Tanke, at hun i mig havde en Ven og Forsvarer, og at hun vidste det og udmærkede mig fremfor alle andre. Jeg havde et ømt Venskab, en sand Agtelse for hende; og naar hun saa hjerteligt og elskværdigt spurgte mig om Grunden til min adspredte Stemning, var jeg et Par Gange nær ved at betro hende min Ungdoms uforvindelige Sorger. Saa langt var jeg fra nogen strafværdig Plan, der kunde end mere forstyrre hendes noksom uheldige Stilling. Det faldt mig aldrig ind, at Obersten havde noget imod mig. Det var en vranten og vanskelig Mand, men mod mig og alle fremmede var han altid høflig. At Frøken Natalia og hendes Yndlinge ikke havde noget godt Øje til mig, var mig ligegyldigt. Deres smaa Uartigheder betalte jeg dem

igen, saa vidt Sømmeligheden tillod det.

Jeg blev derfor højlig overrasket, da Mariane en Dag sagde mig under fire Øjne, at min Opmærksomhed for hende og hendes Venskab for mig havde opvakt hendes Mands Mistanke og kunde blive hende en Kilde til Miskendelse og forøget huslig Elendighed. Hun trykkede min Haand, græd og sagde: „Min eneste Ven, min eneste Støtte! Man bortgiver ikke det bedste uden med blødende Hjerte; og fandt jeg ikke, at det var min Pligt, saa formaaede jeg aldrig at udtale de Ord, som jeg nu vil sige: Kom ikke mere til mig, træk Dem tilbage fra dette Hus, der ikke er Deres Nærværelse værdigt; men vær vis paa, at De altid er nærværende i mine Tanker." Der var i hendes Tone noget saa rørende, saa kærligt; for første Gang traadte den mig nær, den forførerriske Tro, at denne skønne Kone følte mere end Venskab for mig. At miste hendes Omgang, at sige hende Farvel forvoldte mig en stor Smerte. Jeg syntes, at hin Scene med Clara paa Lyststedet ved Kassel svævede dunkelt for min Sjæl med al sin Vemod. Min Svaghed tog atter Herredømmet over min Besindighed, og højt og heftigt anklagede jeg de forkerte menneskelige Forhold og smaalige Lidenskaber. Men da jeg dog havde tilstrækkelig Samling til at indse, at jeg maatte og burde give efter for Marianes Villie og undflye hendes Nærhed, kunde jeg ikke afholde mig fra at tage en hjertelig Afsked med hende, og dette Øjeblik greb mig med en saadan Sammenstrømmen af forbigangne og nærværende Smerter, at jeg ikke selv ved, hvilke forvirrede og forelskede Ord der undflyede mine Læber. Jeg knælede for hende og kyssede hendes Hænder. Ved denne Lejlighed kan jeg ikke afholde mig fra at gøre en Bemærkning. Jeg tvivler ikke paa, at det latterlige, som jeg selv finder ved mine bestandig tilbagevendende uforanderlige Daarligheder og Illusioner, jo forøges ved en ringe Ting, hvis Latterlighed jeg ikke indser. Det er nemlig denne Knælen. Det er noget, som intet Menneske mere falder paa, som ingen tror at kunne tilskrive anden Grund end en naragtig Affektation. Det synes ikke mig, tværtimod finder jeg denne Stilling saa naturlig, at jeg ikke kan begribe, hvorledes nogen kan afholde sig fra den uden Affektation. Den forekommer mig som det sandeste Udtryk for en Mands Følelser ligefor det Fruentimmer, der henriver ham ved sin Elskværdighed. I saadanne af Glæde eller af Smerte eksalterede Øjeblikke er det Sjælen selv, der bøjer sig for et Glimt af det guddommelige, som aabenbarer sig i Mennesket. Saa ædel, saa kvindeligt elskende syntes mig Mariane i hin Time, Claras Billede smeltede saa besynderligt sammen med hendes. Ført af Natalia styrtede nu Obersten ind i Værelset. Forgæves stræbte baade Mariane og jeg at tale ham til Rette, han var ude af sig selv og forlod os uden at ville høre os. Faa Minutter efter sendte han sin ulykkelige Hustru et Brev, hvis Indhold blev mig ubekendt, da hun straks sønderrev det; og med Brevet fulgte et Papir, der indeholdt hendes formelige Samtykke til Skilsmisse, hvilket hun underskrev til Trods for mine Indvendinger. Den haarde Ægtemand bød hende straks forlade sit Hus, og saaledes var den stakkels, af alt dette ganske bedøvede Mariane aldeles forladt og alene henvist til min Omsorg og Beskyttelse, en Omstændighed, der naturligvis gjorde hende dobbelt kær for mig. Jeg besørgede straks et anstændigt Logis for hende i det bedste Hotel i Byen, hvorhen jeg førte hende.

Min hele Sjæl opløftes i Medynk, Sorg og Anger over det onde, jeg havde foraarsaget. Jeg udtømte mig i kærlige Trøstegrunde, jeg foreslog

at drage med hende til et fremmed Land, hvor jeg vilde kun leve for hende, under hvad Forhold hun selv vilde bestemme, som Ægtemand, som Broder, i alle Ting kun lydende hendes Villie, kun stræbende af alle min Sjæls Kræfter at formilde den Uret, jeg havde tilføjet hende. Jeg ved ikke engang, om hun hørte mine Ord. Hun svarede slet ikke, men saa mildt paa mig, dog med et besynderligt Smil, ligesom en, der ikke er sig fuldkommen bevidst. Jeg forlod hende endelig, idet jeg bad hende søge Hvile og tillade mig næste Morgen at besøge hende.

Da jeg til den Tid indfandt mig, erfarede jeg med Forundring, at hun i den tidlige Morgenstund havde forladt Hotellet og efterladt en Billet til mig. I faa Linier bad hun mig ikke at søge at udforske hendes Opholdssted, men ære det eneste Gode, hvoraf hun endnu var i Besiddelse: Samvittighedens Fred. Min Urolighed og Kummer ved at tænke mig hende forladt og hjælpeløs var imidlertid alt for stor, til at jeg kunde adlyde hendes Villie. Jeg søgte med stor Iver. Det var ikke synderlig vanskeligt at udfinde den Hyrekusk, som havde kørt hende fra Hotellet; men af ham erfarede jeg, at han paa hendes Befaling havde holdt paa et af Torvene, hvor flere Gader støder sammen. Der havde hun ladet ham kalde paa to Karle, som stod der. Til disse havde hun leveret sine Effekter, som hun havde med i Vognen, og derpaa, efter at have betalt Kusken, var hun staaet ud og tilligemed Bærerne forsvunden i en af Gaderne, han vidste ikke ret hvilken. Af denne hendes Forsigtighed forstod jeg, hvor alvorligt det var hendes Villie at skjule sig. Dog gik jeg i mange Dage som en Daare uden at vide, hvorhen jeg skulde vende mig. Imidlertid faldt det mig ind, at det var min Pligt at retfærdiggøre hende af yderste Formue. Jeg skrev derfor til Obersten og stræbte med største Oprigtighed at overbevise ham om hans Hustrus Uskyldighed. Mit Brev havde efter min Mening et saadant Præg af Sandhed, at kun en ond Villie kunde tillukke sine Øjne for den. Da jeg intet Svar fik, gik jeg efter flere Dages Forløb til det mig velbekendte Hus og forlangte at faa Obersten i Tale; men en Tjener sagde mig, at der var ingen hjemme; Fruen var pludselig rejst til Jylland til sin Broder, som laa syg, og Herren var ogsaa bortrejst paa nogen Tid. At Obersten ikke var bortrejst, vidste jeg; thi samme Dag var han set paa Gaden, men tre Oplysninger fik jeg dog ved denne Besked. For det første: at han vilde undvige at indlade sig med mig; for det andet: at han vilde undgaa al Opsigt i Henseende til hans huslige Forhold; og for det tredie kom jeg derved til at erindre, at Mariane havde en Broder, som var Præst i Jylland, og jeg fandt det ikke usandsynligt, at hun havde taget sin Tilflugt til ham. Min første Tanke var at rejse til hans Opholdssted; men ved nærmere Eftertanke frygtede jeg for at gøre mig skyldig i Udelikatesse ved saaledes at overtræde Marianes Forbud og muligvis indgribe i hendes nye Forhold, som jeg ikke kendte. Jeg tog da det Parti at skrive til hende og indeslutte Brevet i et til hendes Broder, i hvilket sidste jeg beflittede mig paa al mulig Forsigtighed. Der hengik over en hel Maaned, inden jeg fik Svar; men endelig fik jeg et Brev fra Præsten, hvori han meget høfligt underrettede mig om, at hans Søster først for en Uges Tid siden var ankommen til hans Hjem, at hun lod mig takke for mit Brev, men bad mig undskylde, at hun ikke selv besvarede det, da hun ikke befandt sig vel. Hun lod mig imidlertid til Tak for min Deltagelse sige, at hun var meget tilfreds med sit nærværende

fredelige Tilflugtssted, og Broderen tilføjede, at intet skulde blive forsømt for at gøre hans Hus behageligt for den kære Søster, og da han var Enkemand, skulde hun alene være Husets Herskerinde og hans to unge Døtre pleje hende og ære hende som deres Moder. Jeg beroligede mig og ved heller ikke, hvad andet jeg skulde have gjort uden oprigtigt at angre det onde, jeg havde udrettet imod min Villie. Det gør jeg i Sandhed i dette Øjeblik; men i hint — det tilstaar jeg — blev mit Sind med en vis Lettelse henvendt fra hele dette Forhold for ganske at overgive sig til en anden Bekymring.

Jeg havde nemlig erfaret, at Clara laa meget syg i Gotha; Grev Meerstein var netop dengang Gesandt ved Hoffet der. Min Fantasi udmalede mig straks det værste, og saa lidet som min stakkels Tilværelse end forskønnedes af den elskedes Nærhed, saa rædsomt forekom det mig dog at leve paa den Jord, som hun havde forladt. Min Ængstelse drev mig af Sted. Jeg kom til Gotha og erfarede til min usigelige Trøst, at hun var i Bedring; men jeg hørte tillige, at al Opmuntring og kærlig Opmærksomhed manglede hende. Greven var ligegyldig mod hende og aldrig hjemme; hendes Kammerpige havde nylig forladt hende, og ingen paalidelig og trofast Person var i hendes Omgivelse. Ved Hjælp af den føromtalte velvillige Weimarske Familie, hvoraf de fleste Medlemmer endnu levede, lykkedes det mig hemmeligt at forskaffe og faa anbragt i hendes Tjeneste en udmærket tro og brav Pige; og ligeledes var jeg saa lykkelig at udfinde en uskyldig List, der gjorde mig det muligt med alle Slags smaa Behageligheder at forsøde Claras Rekonvalescens. Næppe havde jeg nydt den Glæde at se hende uden hendes Vidende, da hun en Dag, støttet paa den føromtalte Piges Arm, tog frisk Luft i Slotshaven, før jeg allerede næste Dag hørte, at Grev Meerstein laa syg og — som man fortalte — af Bekymring over sin slette Lykke i Spil og af Ærgrelse over Ubehageligheder, som hans Spilleliv havde tiltrukket ham. Jeg gjorde, hvad jeg kunde. Paa samme Maade som tilforn fik jeg Greven tilstillet en Sum Penge, hvorfor han var i Forlegenhed, og inden jeg forlod Gotha, saa jeg ham — et Syn, der satte alle mit Hjertes Fibre i Bevægelse. I den samme ovennævnte Slotshave saa jeg ham, understøttet af min elskværdige Clara, der, glemmende sin egen Svaghed, glemmende hans nylig udviste Ukærlighed og de Sorger, han tildrog hende, venlig som en Engel, med trøstende, lindrende Omhu, med varsom Gang førte den udtørrede, sammensunkne Figur, i hvis Ansigtstræk og dunkelt brændende Øjne Spillerens vaagne Nætter og kvalfulde Øjeblikke stod skrevne med læselige Træk. Jeg rejste bort og besøgte paa Hjemrejsen min gamle Ven Rubach, der for kort siden havde mistet sin Kone, og da han syntes at finde Trøst i min Omgang, blev jeg flere Maaneder hos ham og følte mig behageligt stemt i hans og hans Børns elskværdige Kreds. Først om Efteraaret kom jeg til København og blev straks efter min Ankomst sørgeligt overrasket ved af de offentlige Blade at erfare Marianes Død.

Mange Aar hengik nu, i hvilke jeg levede som Skildpadden i sin Skal. Jeg ved ikke selv at forklare, hvorfor jeg mere og mere trak mig tilbage fra al Selskabelighed. I mit ensomme Hjem læste jeg og hengav mig til mine Betragtninger og Drømmerier, paa ensomme Veje vandrede jeg hele Mile, gjorde Sørejser uden noget egentligt Maal og kom træt hjem til det samme uforandrede, ensomme Hjem. Jeg længtes usigelig efter et venligt Væsen, som forstod mig, til hvem jeg kunde meddele mine Tanker, bekende mine Svagheder. Mellem Mændene troede jeg ikke at kende nogen, som vilde sym-

patisere med mig; selv min brave Rubach vilde det ikke, det vidste jeg; dertil var hans Karakter for mandig, det sagde jeg skamfuld mig selv. Nej, en Veninde var det, hvortil jeg trængte. Intet Fruentimmer spotter den Kærlighedshistorie, man betror hende, den være nok saa sværmerisk. Hun føler, at i dette Rige ligger hendes egne Besiddelser, og uden for dette ejer hun intet. En Veninde ejede jeg ikke, og jeg havde nær sagt, jeg kunde ingen saadanne eje; thi lignede hun aldeles ikke Clara, behagede hun mig ikke, ikke engang som Veninde, og genkaldte hun mig denne, saa vidste jeg nu af saa mangen Erfaring, at Følelser af en ømmere Natur straks vilde fra min Side blande sig i vort Forhold, og jeg begyndte nu virkelig at frygte mig selv.

Min sidste daarlige Forbindelse af denne Natur vil jeg nu ogsaa bekende for intet at fortie. Efter at jeg i et Tidsrum af omtrent en halv Snes Aar tre Gange var rejst til Claras forskellige Opholdssteder, dreven af uimodstaaelig Længsel, af en Urolighed over hendes Skæbne — Følelser, som har fulgt mig fra den længst forsvundne Nat, da jeg saa umildt blev reven fra hendes Sygeleje — følte jeg mig ret modløs over, at alle disse tre Rejser havde været aldeles unyttige, thi de to Gange forfejlede jeg at møde hende, den tredie saa jeg hende, men ved Siden af hendes Mand, der igen var syg, og det blev mig umuligt at nærme mig til hende eller at erfare noget om hendes egentlige Stilling. Men for omtrent elleve Aar siden fik jeg at vide, at Grev Meerstein paa ny var forflyttet fra sin diplomatiske Post, og at man ventede ham og hans Frue i Berlin, hvor de paa Gennemrejsen vilde opholde sig en Tid lang. Da jeg i Berlin var bekendt i forskellige Cirkler, hvor jeg kunde haabe at træffe Clara, rejste jeg derhen med et paa ny oplivet Sind; men den ene Uge hengik efter den anden, uden at disse rejsende lod høre fra sig. Min Utaalmodighed, min Længsel steg fra Dag til Dag. Til sidst blev der sagt, at de ikke kom til Berlin, men havde taget en anden Vej for at naa deres Bestemmelsessted. Jeg følte mig saa sløv, saa kedsommelig til Mode, at jeg ikke vidste, om jeg skulde rejse hjem, eller hvad jeg selv vilde. I denne Stemning saa jeg et Fruentimmer i samme Alder som Clara, med en lignende Figur, og i hendes Udvortes fandt jeg noget fint, noget fromt, resigneret, bedrøvet, noget, jeg ved ikke hvad, som berørte de gamle Strenge i mit Hjerte og indtog mig. Hun var kommen til Berlin med en Niece, en Sangerinde, der gjorde megen ufortjent Lykke der; og den stakkels Tante Louise, der var fattig og ganske afhængig af den hoffærdige og lunefulde Primadonna, forekom mig at være en Genstand for den inderligste Deltagelse. Jeg gjorde hendes Bekendtskab, og baade hun og Sangerinden modtog mig med største Velvillie. Af Kedsomhed, af ondt Lune, ja, jeg kan gerne sige, af Fortvivlelse stræbte jeg at vinde denne Kones Gunst. Ved en Misforstaaelse, som endnu er mig ubegribelig, troede den forgudede Sangerinde, at min Hylding galdt hende. Hun optog den naadigt af Grunde, der sagtens ikke var synderlig smigrende for min Personlighed; men da hun erfarede sin Fejltagelse, blev hun rasende, overøste den ulykkelige, om alt dette ganske uvidende Tante med Grovheder og forjog hende af sit Hus.

Her havde jeg da igen en for min Skyld ulykkelig og forskudt at føre bort og sørge for. Dog var Forholdene denne Gang, Gud være lovet, ikke af nogen saa alvorlig og delikat Natur. Min Erobring var en almindelig, fra Aandens Side ikke synderlig begavet Person, men imidlertid saa godhjertet, saa mild i Omgang, at jeg befandt mig vel ved hendes Side. I sit hele Liv var hun bleven vant til Tilsidesættelse, til Afkald paa alle Ønsker. Hun sagde uophørligt,

at hun aldrig havde været saa lykkelig som nu, og søgte at belønne mig med en saa vel udtænkt Omhu og Opmærksomhed, at jeg, som aldrig havde nydt en velgørende kvindelig Indflydelse i mit huslige Liv, med Taknemlighed erkendte Betydningen af dette Gode. Jeg tilstaar for Resten, at ingen Illusion længere forskønnede dette Forhold, men bekender med Undseelse, at denne var een af disse Forbindelser, hvortil vi Mandfolk stundom letsindigt hengiver os, men siden erindrer med Skamfuldhed.

En Dag i et stort Selskab hos den danske Minister i Berlin blev efter Bordet Grev og Grevinde Meerstein meldte. Jeg skælvede ved Lyden af disse Navne og kunde næppe trække Aande; men aldrig saa snart saa jeg min elskede Clara, aldrig saa snart hørte jeg Klangen af hendes Stemme, før jeg betoges af den samme himmelske Følelse, som altid gennemstrømmede mig i hendes Nærhed. Jeg vovede at nærme mig til hende i et Øjeblik, da vor Ministers Frue var beskæftiget ved nye Besøgs Ankomst. Clara hilste mig straks med sin gamle Mildhed. „Fru Grevinde!“ sagde jeg, „De kender endnu Deres gamle Ven?“ „O, til visse!“ svarede hun, „for mine Øjne er De altid den samme.“ Jeg følte en inderlig Glæde ved disse hendes Ord og svarede: „Ak! var jeg saa lykkelig, saa vilde jeg aldrig beklage Ungdommens Tab, saa megen Grund jeg end har dertil; men naar man ser Dem, kan man vel forføres til den Tro, at Tiden ikke har den Magt, man tillægger den.“ Med den Clara egne, uskyldige Aabenhjertighed spurgte hun mig om min Skæbne i de mange Aar, hun ikke havde set mig, og hørte med uforstilt Deltagelse paa min korte Beretning om en Tilværelse, der havde saa liden Interesse. „Der er Øjeblikke i Livet,“ sagde jeg, „hvor man maa takke Gud for Længsel og Smerte, thi i dem føler man dog, at man er til.“ „Visselig,“ svarede Clara, „er der dybe Smerter for enhver, der formaar at føle og tænke; men hvad Modgang Tiden end bringer, saa er De dog vist af samme Mening som jeg, at Livet desuagtet har noget usigelig skønt og godt, at det har uskyldige, let erhvervede Glæder, stille Timer, hvori vi føler en Fred, som kommer til vor Sjæl, vi ved ikke selv hvorfra.“ „Ja!“ udbrød jeg, „jeg har ofte tænkt det, fra Deres Barndom af har jeg vidst det: De lever allerede i Himlen, derfor kan den jordiske Smerte ikke formaa at underkue Dem.“ Vor Samtale blev paa en uvenlig Maade afbrudt af Grev Meerstein. Paa hans Opfordring tog Clara hurtigt Afsked, og jeg erfarede, at de næste Morgen vilde forlade Berlin.

Det korte Syn af denne min eneste elskede og vor lige saa korte Samtale var nok til at opvække i min Sjæl de saligste og smerteligste Følelser. Det var mig umuligt længere at udholde Tante Louises Nærhed. Jeg sagde hende endnu samme Aften, at jeg maatte rejse hjem til mit Fædreland; og hun fandt det meget rimeligt. Eftersom nu hendes Niece Lauretta mange Gange havde gjort Skridt til Forsoning og anmodet hende om at komme tilbage, var hun selv tilbøjelig til at antage dette Tilbud. Efter min Skyldighed sørgede jeg for, at hendes Stilling i Sangerindens Hus skulde blive noget mindre afhængig, hvorpaa hun tog Afsked med mig i det bedste Lune af Verden, velsignende den gode Stjerne, der havde ført mig i hendes Spor, og næste Dag forlod jeg Berlin.

I det siden denne Begivenhed forsvundne Decennium har jeg et Par Gange rejst til Claras Opholdssted og, saa vidt jeg har formaaet det, søgt i Stilhed at formilde hendes Skæbne, dog uden at lade mig se af hende. De senere Aar tilbragte

hun paa Godset ved Hamborg, hvor hun i den ædleste Forstand var sin sygelige Mands Støtte. For tre Aar siden, da hun var bleven Enke, rejste jeg til det ovennævnte Sted. Det var blevet mig muligt at faa min Ven Advokaten indviet i hendes Anliggender, og i Forening med ham stræbte jeg, skønt usynlig, at virke til hendes Bedste; dog vilde jeg i hint Øjeblik ikke nærme mig til hende. For lidt mere end et Aar siden saa jeg hende i Holsten, hvor hun opholdt sig hos en Familie af hendes afdøde Mand. Jeg saa hende i Kirken og paa en Spadseregang; men hun var altid omringet af sine Slægtninge, og jeg vilde ikke indtrænge mig i denne fremmede Kreds. Af Advokaten erfarede jeg, at hun ikke selv ønskede at beholde det store Gods, som man søgte at gøre hende stridigt, men at Talen blot var om en Kapital, hvortil hun mente at have Ret. Han lovede at staa hende bi i hendes retfærdige Sag; og som sædvanligt rejste jeg hjem, styrket ved det blotte Syn af den elskede og ved den Tanke, at jeg som en usynlig Genius kunde følge hende og havde fulgt hende hele Livet igennem med ubrødelig Troskab i al min Utroskab.

Det er naturligt, at jo flere Aar der hengik, jo mindre Fristelse frembrød der sig til at gøre mig skyldig i mine gamle Svagheder eller overlade mig til mine gamle Illusioner; thi eftersom Clara allerede var i de Aar, hvor Gratierne yderst sjældent forbliver trofaste Veninder, saa var det et Særsyn at træffe nogen, der kunde synes mig en Skygge af hende. Mange Gange har jeg i mine Tanker lignet hende ved en Rose, som i Tide er afskaaren fra Træet og i et Vandglas hensat paa et køligt Sted, hvor intet uvenligt Vindpust ryster dens fine Blade. Langt over Rosers almindelige Blomstringstid bevarer den sin Duft og sin skønne Form. Vel viger den rosenrøde Farve for Tidens Aande, den bliver næsten en hvid Rose, lidt blegere maaske end den, der bærer Navnet af Pigerødme; men dens Elsker finder den ikke mindre skøn, og hans Ømhed for den vokser med Frygt for at se den visne. Dog opdagede jeg hændelsesvis et Fruentimmer, som uden egentlig at ligne Clara dog saa levende genkaldte mig hendes Billede, at mit hele Sind følte sig tiltrukket af denne Person, og visselig var jeg endnu en Gang forfalden til al min gamle Daarlighed, der i min nuværende Alder vilde bleven dobbelt latterlig, om jeg ikke i denne ny Genstand for mine Drømme havde fundet et lige saa ærefrygtbydende som ædelt og elskværdigt kvindeligt Væsen. Dette Væsen er De, Madame Berg! Lad denne Tilstaaelse ikke fortørne Dem! Det var en god Aand, som viste mig Dem; thi ved min Daarlighed, min s i d s t e Daarlighed, det føler jeg, vandt jeg en ædel Veninde, den eneste i Ordets egentlige Forstand, som jeg i mit fattige Liv har ejet. Til Dem, til min unge Ven, Anton Verner, henvender jeg mig i disse Blade. De er skrevne for Dem og for ingen uden Dem. Dog ønskede jeg, at De vilde meddele den unge elskelige Lise saa meget heraf, som der behøves, til at hun ikke alt for meget skal foragte den gamle Ven, der dybt vilde sørge over Tabet af hendes Godhed og Deltagelse.

Og nu, da mit Levnet, ligesom et Landkort, ligger udbredt for mine egne Øjne, nu da jeg ligesom overskuer det som et helt — ak! hvad skal jeg da sige, jeg stakkels Menneske? Kun eet kan jeg sige. Som den arme Tolder i Templet staar jeg i en Krog, skamfuld, med nedslagne Øjne, og sukker: Gud være mig Synder naadig!

Saaledes endte den gamle Trolle sine Bekendelser. En Morgen kom han ind til Verner og leverede ham

sit Manuskript med alvorlig Mine. Han var rejseklædt og sagde: „Læs disse Blade, som indeholder al den Oplysning om mit gaadefulde Liv, som jeg er i Stand til at give. Læs dette Manuskript, og naar du er færdig dermed, saa giv det til Madame Berg, og bed hende ligeledes have den Taalmodighed og den Godhed for mig at læse det. Jeg rejser paa Landet til et Gods, hvor jeg har nogle Pengesager at afgøre. Om et Par Dage kommer jeg igen. Lad mig da finde en mild Dommer i dig, min Søn.“ Verner trykkede tavs hans Hænder, og Trolle ilede ned til Rejsevognen, som allerede holdt i Porten.

I de fjorten Dages Tid, som var hengaaet mellem hin Aften, da Mørk forelæste sit ominøse Manuskript, og til den Morgen, da Trolle leverede Verner sit, var ingen Forandring foregaaet i Fru Derbys Hus, den undtagen, at den afbrudte Omgang med Trolle havde ikke alene givet fri Plads for Mørk, men ogsaa for en Tomhed og Stilhed, som ingen følte mere end den stakkels Lise, der troede sig forladt af den Støtte, hvortil hun havde sat sit Haab. Men samme Formiddag som Trolle rejste paa Landet, indtraf imidlertid en Forandring i Mørks Forhold til Familien. Lise sad hos Bedstemoderen inde i dennes Værelse. De saa begge tankefulde ud og sad tavse ved deres Arbejde, da Fru Derby med glædestraalende Ansigt traadte ind og sagde: „Kære Moder! Den gamle Grosserer Mørk, vor Mørks Fader, er inde i Dagligstuen og vil tale med dig og mig. Vi kan nok gætte, hvad han vil os.“ Henvendende sig til Lise, tilføjede hun: „Det gælder dig, mit Barn! Gud velsigne dig! Vær nu fornuftig!“ Hun kyssede den stakkels Pige, der med blussende Kinder og Øjnene fulde af Taarer trykkede hendes Haand til sine Læber og sagde: „O, kæreste Moder! For Guds Skyld forskaan mig!“ „Naa, Lise! vær nu ikke fjantet, men følg ind med os.“ „O, lad mig dog blive her!“ udbrød Lise ganske skælvende. „Lad hende være fri,“ sagde Madame Berg. „Saa vent lidt,“ svarede Fruen, „men naar du har fattet dig, befaler jeg dig at komme ind og hilse paa Grossereren.“

Da den gamle Mørk med trohjertig Venlighed havde undskyldt sit Komme, eftersom han ikke havde den Ære at være personlig kendt af Damerne, henvendte han sig til Madame Berg og sagde: „De er mig dog for saa vidt ingen fremmed, som jeg tør kalde mig en god Ven af Deres retskafne Mand, salig Kaptajn Berg, og derfor tager jeg mig ogsaa nu den Frihed at tale ligefremt og oprigtigt med hans Enke og Datter. Ser De, mine gode Damer! Først og fremmest bør jeg takke Dem for alt det gode, min Søn har nydt i Deres Hus; og jeg behøver ikke at forsikre, at jeg aldrig ønsker bedre end at blive nærmere forbunden med saa agtværdig en Familie. Min Søn har sagt mig, at han med Deres Samtykke er forlovet med Deres Datter, og jeg vil med Glæde give min Velsignelse dertil. Men oprigtigt talt, der er kun det i Vejen, at han har slet intet at gifte sig paa.“ Madame Berg gjorde flere Gange Mine til at afbryde denne Tale, men hendes Datter sendte hende saa bønlige Blikke, at hun endnu tav. Fruen svarede derpaa: „Om Forladelse, kære Hr. Mørk! Deres Søn er jo — som han har sagt mig — ganske vis paa et Embede, der er ledigt, og han har ogsaa betroet mig, at De som kærlig Fader“ ... „Ja, Frue! Gud hjælpe os! Der har vi det! En kærlig Fader! Det kan ikke hjælpe, at man er kærlig mod den ene og gør de fem andre Uret. Min Søn plager mig daglig for at jeg skal skifte med ham og udbetale ham sin Mødrenearv, og da jeg krymper mig ved at gøre det, siger han mig saa haarde Ord, at De vist vilde ynkes over mig, der-

som De hørte det. Ja, Gud ved, hvor mangen Nat jeg har ligget vaagen og græmmet mig, naar han saadan har pint mig om Dagen. Og nu vil jeg lade Dem selv dømme, mine gode Damer. Jeg har vist min Søn mine Bøger og gjort ham det saa klart som Dagen, at hans Mødrenearv aldrig kan beløbe sig til mere end en otte Tusinde Daler"..... Ved denne sidste Ytring gjorde Fru Derby en Bevægelse som en, der bliver stukken af en Brems. Den gamle Mørk vedblev: „Ja, Frue, det er saa vist, som at to og to er fire. Men hvorvel det ikke er mere, saa vilde det dog være mig til stor Skade, om jeg skulde tage den Kapital ud af min Handel just i dette Øjeblik. Det gør ingen fornuftig Handelsmand, og dertil kommer, at min Søn jo ikke er mit eneste Barn. Jeg har fem stakkels Pigebørn; dem bør jeg jo ogsaa tænke paa og ikke gøre mine Omstændigheder slettere, saa at jeg intet kan gøre for dem, medens jeg endnu lever med dem. Nu vil jeg derfor sige Dem, hvad jeg har tænkt, og hvad Tilbud jeg har gjort min Søn, men dermed er han ikke tilfreds. Jeg har tilbudt at give ham aarlig Renterne af hans Mødrenearv, men det er jo kun lidt over tre Hundrede Rigsdaler. Det Embede, han søger, tror jeg vel, han faar; men Gagen er kun to eller højt halvtredie Hundrede, og det kan vare mange Aar, inden han kan haabe Forfremmelse. Men af en halvsjette Hundrede Daler tror jeg dog næppe, at en Familie kan leve." „Nej, det vil blive alt for knapt," udbrød Fru Derby. „Derfor har jeg tænkt," vedblev Grossereren, „at jeg jo vel i et eller andet smaat kan hjælpe paa Husholdningen til et Beløb af et Hundrede eller saa, og at dersom nu De... jeg kan jo ikke saadan kende Deres Omstændigheder... men dersom De saa Dem i Stand til at gøre det samme, saa kunde maaske vore unge Folk med stor Økonomi"...

Fru Derby lod ham ikke Tid til at tale ud, men udbrød: „Nej, Gud forbarme sig! Det er umuligt for os at gøre det allerringeste."

Madame Berg, som snart mærkede, at den gamle Mørks Tale vilde tage en for hendes Ønsker gunstig Vending, havde vel vogtet sig for at afbryde ham; men nu tog hun Ordet og sagde: „Vi takker Dem meget for Deres Fortrolighed, og jeg frygter næsten, at vi har misbrugt den ved ikke straks at sige Dem, at en stor Misforstaaelse er herskende i denne Sag; thi vel er det sandt, at min Datter har ønsket at give vor Lise til Deres Hr. Søn; men desuagtet".... Mere fik hun ikke sagt, da Lise i det samme traadte ind med et Ansigt, i hvilket den største Spænding var kendelig. Den godmodige gamle Mørk gik hende straks i Møde, tog hendes Haand og sagde: „Mit søde Barn: Det er vist og sandt, at naar man ser Dem, maa man rose min Søns Smag i Valget af hans Kæreste, og enhver Fader maa glæde sig over saadan en Svigerdatter." Med et Slags fortvivlet Mod, som den stakkels Pige i de Øjeblikke, hun var ene, havde tilkæmpet sig, svarede Lise: „De taler saa kærligt til mig, De er vist meget god; men jeg er ikke Deres Søns Kæreste. Min Moder har givet ham sit Ord, men jeg ikke mit. Jeg vil ikke længere skjule mig og forstille mig, men rent ud tilstaa Sandheden. Jeg har forlovet mig med min Fætter, Maler Verner." Nu kunde Lise ikke strække sit Mod videre. Skælvende og grædende skjulte hun sit Ansigt i Bedstemoderens Favn. Den gamle Mørk klappede hende trohjertigt paa Skulderen og sagde: „Ja, ja, min lille Jomfru! tag Dem ikke den Ting saa nær. Det er ret af Dem at sige Sandheden. Min Søn er en Vindbøjtel, som har ladet sin Fader løbe med Limstangen. De er vist meget bedre tjent med den Kæreste, De har; jeg har ikke den Fornøjelse at ken-

de ham; men en dygtig Maler, især ifald han er en Malermester i Lavet, vil altid kunne forsørge sin Kone bedre end min Junker Slens, som jeg rigtignok skal læse for, naar jeg kommer hjem." Fru Derby blussede som i Feberhede, hun begyndte flere Gange paa at sige noget, som dog ingen forstod. Madame Berg førte den halvafmægtige Lise ind i sit Værelse, men kom straks tilbage og søgte med milde og forbindtlige Ord at ende denne Sammenkomst med den aldrende Mand, der ogsaa meget venligt tog Afsked og forlod Damerne.

Da Moder og Datter nu blev ene, kunde den første næppe bare sig for Latter, idet hun fremhævede den unge Mørks Handlemaade. „Det er en fortræffelig Dyd, hvormed det Menneske har indtaget dit Sind. Det vilde være en god Søn, som du kunde vente dig i den, der behandler sin egen Fader med en saadan Slethed og Udelikatesse. Om hans Usandheder og lapsede Vindighed vil vi ikke engang tale. Hans Farisæer-Retfærdighed er endnu hans afskyeligste Side. Og til en saadan Mand vilde du tvinge din uskyldige, gode Datter!" Fru Derby brast i Graad. „Ak Moder!" sagde hun, „jeg indser jo vel, at jeg har fejlet. Det Menneske har rent bedaaret og bedraget mig. Ak Herre Gud! jeg troede alt, hvad han sagde. Han foregav, at hans Fader vilde bekvemme sig til at udbetale ham en stor Kapital, og om Embedet sagde han ogsaa, at det var langt bedre, end jeg nu hører, at det er. Hans Ord var desuden i alle andre Maader saa skønne og efter mit Sind, og han holdt saa meget af mig, og i mit hele Liv har aldrig nogen ret haft mig kær eller fundet Behag i, hvad jeg har gjort, saa megen Møje jeg end har anvendt for at opfylde mine Pligter. Ingen har skønnet derpaa uden Mørk, og derved gjorde han mig lykkelig; thi næsten aldrig er der ellers sagt mig noget godt Ord. Min salig Mand sagde mangen Gang, at mit bekymrede Sind plagede ham værre end hans Sygdom og Pengetrang. Og hvor kunde jeg lade være at være bekymret? Min Datter har vendt al sin Kærlighed og Fortrolighed fra mig til dig, og du selv elsker ogsaa kun hende og ringeagter mig, fordi Gud ikke har givet mig saadan en Forstand, som du har. Men det er da ikke min Skyld; og du kan tro, det er tungt at leve uden noget Menneskes Kærlighed." „O, hvad siger du!" udbrød Madame Berg, idet hun slog begge Arme om sin Datter og trykkede hende til sit Bryst, „tilgiv mig! Jeg har ofte bebrejdet mig min Uret imod dig i din Barndom; men tvivl dog ikke paa den Kærlighed, som aldrig uddør i en Moders Hjerte. Men vær du nu selv en god Moder for dit Barn. Du var nær ved at gøre hende ulykkelig; tak Gud, som har aabnet dine Øjne. Kald hende ind, omfavn hende kærligt, og giv hende dit Samtykke til den Forbindelse, hun har indgaaet. Verner er et godt, et ædelt Menneske." „Ak, hvad kan det nu hjælpe, om end saa er? Han har jo heller intet. Ja, en Gang gjorde jo Trolle rigtignok gode Tilbud, men han har jo nu rent forladt os. Det er da ogsaa Mørks Skyld." „Trolle vil sikkert ikke derfor forlade Verner; men hvordan det nu end gaar, saa lad dog ikke Lise sidde længere i Angst og Uvished." „Ak Gud!" sukkede Fruen, „vi er slagne til en Skilling og bliver aldrig en Daler." Imidlertid rejste hun sig dog, aabnede Døren og kaldte med en grædefærdig Stemme paa Lise, der nærmede sig med nedslagne Øjne og frygtsomme Skridt som en stakkels Delinkvent. „Ja Lise!" sagde Moderen, „for Mørk er du nu fri, og Gud give, det maa blive til din Lykke at have fulgt dit eget Hoved! Mit Samtykke skal jeg ikke forholde dig, naar Verner kommer saa vidt,

at han kan ernære dig." Som dømt fra Død til Liv kastede Lise sig med Henrykkelse i hendes Arme og takkede hende med et saadant Udbrud af Glæde og Kærlighed, at Fru Derbys sammenkrympede Hjerte ogsaa følte sig udvidet af en usædvanlig Tilfredshed.

Næste Dag bragte Verner Trolles Manuskript til Madame Berg, idet han sagde: „Jeg ved ikke, om vor gamle Vens aabenhjertige Bekendelser kan fremkalde en saadan sympatetisk Følelse i et Fruentimmers Sjæl som i min; men med al hans Vildfarelser og Uret er der noget, der saaledes taler hans Sag i mine Tanker, at han er bleven mig endnu kærere end før, og med dobbelt Inderlighed ønsker jeg at kunne bidrage til hans Trøst i de Aar, som han har tilbage." Madame Berg bragte nu sin unge Ven den lyksalige Tidende om Gaarsdagens Hændelser og sagde ham, at hendes Datters Hus nu stod aabent for ham som for en kær Frænde, men at man dog ønskede, at hans og Lises Forlovelse maatte forblive en tavs Overenskomst uden videre Omtale, indtil hans Udsigter tillod at bestemme Bryllupsdagen. Den lykkelige Elsker lovede alt, hvad man forlangte, og nød allerede den lykkelige Forandring i sin Skæbne, at Fru Derby ikke, som hun plejede, selv lukkede ham ud, da han gik, men overlod denne Forretning til Lise og derved forundte de unge elskende Frihed til at udtale deres Henrykkelse for hinanden.

Nogle Aftener efter, da Familien var ganske alene, opfyldte Madame Berg Trolles Ønske ved at forelæse hans Manuskript, idet hun som en god Defensor og en forstandig Bedstemoder udelod, hvad hun troede der mest kunde vække Forargelse. Med spændt Opmærksomhed og blussende Kinder slugte Lise hvert Ord som et Barn, der hører et Eventyr fortælles. Fru Derby sad med et Haandarbejde, hun syede flittigt uden at se i Vejret og gabede af og til. Da Madame Berg, ligeledes udeladende de Linier mod Slutningen, der angik hende personligt, havde læst Manuskriptet til Ende, kom Verner. Talen faldt naturligvis paa den nys tilendebragte Læsning, og efter at enhver ifølge sin individuelle Anskuelse havde ytret sin Mening, sagde Madame Berg: „I Sandhed, jeg kan ikke bryde Staven over denne Mand. Han er ingen Forfører, han selv er forført af et dybt, uforvindeligt Indtryk, som i hans Ungdom har grebet hans inderste Væsen. Man kunde kalde det en fiks Forelskelse, ligesom der gives fikse Ideer; og det er gaaet ham, som der fortælles i fantastiske Sagn om de Mennesker, der har levet nogle faa Timer hos Alfer, Feer eller i andre højere Regioner: de kan ikke glemme, hvad de der har set og erfaret; de trives ikke mere paa Jorden, men kun i Drømme, hvori de genser den tabte Herlighed. Man fristes til at beklage det Menneske, der en Gang til fulde har følt Værdien af noget saa elskeligt, at alt, hvad der senere møder ham, langt fra at udslette Billedet af det tabte, snarere tjener til at hæve det ved Sammenligningen. Vist nok er det en Synd saaledes at ofre sit Liv ligesom afguderisk til en eneste Interesse, for et eneste Menneske; men denne Interesse har dog været saa trofast i al sin Utroskab, og Omstændighederne har begunstiget dens Magt. Havde Trolle været nødt til at arbejde for sit Livs Ophold, havde den unge daglige Nødvendighed sløvet hans Lidenskab, eller havde han været Digter, Kunstner eller, kort sagt, havde nogen højere Interesse i Tide aabnet ham en Kreds for hans Virksomhed, saa havde denne dæmpet hans Lidenskab og forædlet hans Kærlighed. Nu hindrede intet ham fra at benytte sin Frihed til stedse at forny Synet af den elskede og trykke Pilen dybere i

sit Hjerte; og det forekommer mig næsten, som om hans Skæbne lige fra Claras første Ungdom havde indviet ham til at følge hende beskyttende gennem Livet. Som denne Claras bedste Veninde, som Fruentimmer kan jeg ikke være vred paa ham; thi som han selv siger: Vi Fruentimmer sympatiserer altid med en trofast Elsker, om han end var meget at dadle for den strenge Morals Domstol." „Kære Tante!" sagde Verner, „jeg skal bringe vor gamle Ven Deres milde Ord. Jeg haaber, de vil opmuntre ham, og jeg tror, han trænger til Opmuntring. For tre Dage siden kom han hjem fra Landet; Gud ved, hvor han var, og hvad han havde for Forretninger der; jeg tilstaar, der er noget ved ham, som ængster mig, noget usædvanligt; endog en i sig selv ringe Ting, den store Omhyggelighed for Pænhed og Sirlighed i hans Paaklædning, synes forandret. Han gaar hjemme i Tøfler og en gammel Slaabrok, og kaster i Hast en Overkjole om sig, naar han gaar ud. Siden hans Hjemkomst er han indesluttet i sig selv og tillige meget beskæftiget. I Gaar sagde han, at han ventede en Mand, med hvem han havde noget at afgøre, og da denne Mand kom, genkendte jeg en gammel Grosserer, som jeg en Gang for længe siden traf hos Konditorens her lige overfor. Han fortalte den Gang, at han var en Barndomslegekammerat og Ungdomsven af Trolle, som jeg netop samme Dag saa for første Gang. Et Par Timer efter at denne gamle Herre i Gaar var kommen, vilde jeg gaa ind til Trolle, som jeg mente nu var alene; men i samme Øjeblik fulgte han Manden ud, og jeg hørte denne sige til ham: „„Jeg takker dig, min gode gamle Ven, for din Tillid til mig og skal naturligvis følge din Villie; men betænk dig vel! Jeg raader fra saadanne stærke Forandringer især i vore Aar. Saa længe man lever, skal man ikke lade sig begrave."" „„Tal ikke saa højt!"" svarede Trolle; og da jeg hørte disse Ord, trak jeg mig tilbage og turde siden ikke spørge. I Aften er den gamle Grosserer igen hos ham. Hvad kan det dog være? Det foruroliger mig." „Ak, mig med!" udbrød Lise, „jeg holder saa meget af Hr. Trolle. Hils ham fra mig; sig ham, at jeg har længtes saa hjertelig efter ham." Madame Berg var den øvrige Del af Aftenen usædvanlig tankefuld, og da Verner gik, paalagde hun ham at bede Trolle tillade, at hun i nogle Dage maatte beholde hans Manuskript for endnu en Gang ret i Mag at gennemlæse det.

En Uges Tid hengik, hvori Trolle bestandig forblev stille og tilbageholden; og uagtet Verner stedse søgte Lejlighed til at tale med ham om den levende Deltagelse, som hans Bekendelser havde opvakt hos ham, og uagtet han havde berettet ham Madame Bergs venlige Ord, var det dog ikke muligt at faa Trolle til at indlade sig paa denne Materie, som han tværtimod syntes at undvige. Verner blev hel forvirret og sørgmodig, da Trolle endelig en Dag efter Middagsbordet, just som de var i Færd med at gaa hver sin Vej, sagde til ham: „Dersom du ikke er forhindret i at være hjemme i Aften, saa vil jeg vente dig, da jeg ønsker at tale med dig." Med glad og tillige ængstelig Forventning traadte Verner ind til den faderlige Ven, der med sin gamle, milde Hjertelighed rakte ham Haanden og bad ham sidde hos sig.

Efter et lille Ophold sagde Trolle: „Min kære Søn! Jeg tænker, at du i den sidste Tid vist nok har fundet mig underlig og kold ved dine venlige Bestræbelser for at opmuntre mig. At jeg imidlertid ikke har tænkt paa dig med Kulde, derom haaber jeg at overbevise dig. Du kender nu den Magnet, der har styret mit Livs Sejlads. Du kan vel indse, at den, for hvis Skyld jeg har drevet om som et skibbrudent Vrag, ikke kan glemmes af mig nu, da

jeg er nær ved den Havn, hvor alle Storme tier. Hun er nu fri, og med Glæde tænker jeg, at jeg endnu til sidst kan sikre hende en blidere Skæbne, end hun i sit øvrige Liv har nydt. At gøre hendes ældre Dage og din Ungdom lykkelige er alle de Ønsker, jeg har tilbage. Jeg har bragt mine Pengesager i Orden. Ved et Gavebrev deler jeg min Formue mellem dig og hende, dog med visse bestemte Dispositioner. Jeg ved, at Grevinden ønsker at beholde sit Fædrenegods, hvor hun har tilbragt en Del af sin Barndom. Jeg har besøgt dette Gods. Det er kun en lille Ejendom; men ved Omsorg af en brav Mand, hvem dets Bestyrelse i en Række af Aar har været overdragen, er det endnu i saa god Stand, at det med de fornødne Hjælpemidler kan bære sig. Jeg har arrangeret alting og, som jeg haaber, til hendes Tilfredshed. Jeg forbeholder mig selv en aarlig Rente, som er tilstrækkelig til mine Fornødenheder og Ønsker. Jeg har ogsaa sørget for min Thomas og nogle andre, som jeg plejer at understøtte. Alt øvrigt skal nu straks tilhøre dig og Grevinde Meerstein. En paalidelig Forretningsmand, en redelig gammel Ven har jeg overdraget at udføre denne min bestemte Villie, at overlevere eder hver især den ikke ringe Formue, som jeg skænker jer, og at staa jer bi i dens Forvaltning med Raad og Daad. I det Dokument, som jeg foreløbig har opsat, beder jeg min Veninde at anse dig og din Lise for mine elskede Børn, at tilvende eder om muligt en Moders Kærlighed og efterlade jer sin Formue som en Fædrenearv, der tilkommer jer, ligesom jeg ogsaa desuden testamenterer dig det lidet, jeg ellers kan efterlade mig."

Verner havde hørt paa denne Tale med en Forundring, der betog ham Mælet. „Men du gode Gud!" udbrød han nu, „hvad er din Mening? Jeg skulde og burde takke dig; men jeg kan ikke. Du forskrækker mig ordentlig. Jeg synes, du taler, som om du selv kunde have i Sinde at forlade os." „Ja, min Søn! det har jeg i Sinde. Jeg vil tilbringe mine sidste Dage hos min gamle Ven Rubach i Hannover. Gud være lovet, han lever endnu! Han har ogsaa skiftet med sine Børn. Hans ældste Søn er Ejer af hans store Gods, og han selv har trukket sig tilbage paa et lille, ensomt Landsted, hvor han med Glæde vil modtage mig." „Nej, aldrig maa dette ske! Din Ædelmodighed kan ikke gøre mig lykkelig. Heller ikke vil din Veninde modtage den, eller hun maatte ikke være den Clara, du har malet med saa yndige Farver. Hvorledes? Vi skulde plyndre dig? Nyde din Rigdom, uden at vor Ven og Fader delte den med os? Nej, aldrig!" „Verner, vær fornuftig! Tænk paa din Lise. Du kan straks ægte hende. Grevinden er en Engel; i hendes Nærhed vil du ikke savne mig; du skal staa hende bi, som en Søn være hende en Beskytter, forsøde hendes og din Lises Liv og leve uafhængigt for din Kunst." „O Gud! hvilken lyksalig Skæbne! hvilket Paradis, om du var i det! Men uden dig, — nej, aldrig! Nej, du skal selv beholde din Formue. Vi modtager intet af den uden paa den Maade, som Børn modtager af deres Fader, hos hvem de lever. Om du vidste, hvorledes Lise hænger ved dig, hvorledes det har været en nødvendig Betingelse ved vore Planer for vor Fremtids Lykke, at vi skulde leve hos dig, pleje dig, elske dig! Ak, hvorfor vil du forlade dine Børn? Sig hvorfor?" Den unge Mands Kinder brændte. Taarerne stod i hans Øjne. „Ja, jeg vil sige dig det, skønt jeg frygter, du ikke vil forstaa mig. Ethvert Menneskes Sjæl er, tror jeg, et Mysterium for ham selv; der er Følelser, som han ikke aner, før en eller anden Omstændighed vækker den til Live. Da jeg, ikke blot tvungen ved ydre An-

ledninger, men af mit eget Hjertes Trang, besluttede at betro mit Livs Begivenheder og Bekendelser til Papiret, syntes det mig som en Trøst og Lettelse for min Sjæl. Medens jeg skrev dem, havde jeg den samme Fornemmelse: det forekom mig, som jeg nød den saa ofte attraaede, aldrig opnaaede Lykke, ganske at udøse mit Hjerte for en fortrolig Ven. Men aldrig saa snart tænkte jeg mig ret levende, at nu var disse mine inderste Hemmeligheder aabenbarede, kendte af andre end mig selv, det Navn nævnet, som jeg aldrig i den Betydning havde udtalt, før en besynderlig Forandring foregik med mig. Jeg syntes, at jeg havde profaneret mit Hjertes Helligdom, selv tillukket Døren for mit højeste Ønske, for den eneste Kilde, hvoraf jeg har øst Lindring i min Længsel: den Lykke at se hende igen. Jeg har bekendt for andre, hvad jeg aldrig turde lade hende vide. Jeg har fortalt hendes Ord, hendes Skæbne til andre end mit eget inderste; jeg har kaldt hende min elskede for andre end for Gud; jeg har revet Sløret af det hellige Billede, ligesom hin ulykkelige i Schillers Digt, og for nu ikke at blive vanvittig som han maa jeg skjule mig i Ensomhed. Ak, du anser mig allerede for vanvittig! Du forstaar mig ikke!" „Jo, jeg tror vel at forstaa dig. Men lad det dog ikke fortryde dig at have undt dig selv den Trøst, som ethvert Menneskesek ønsker sig: at turde klage sin Sorg for et trofast Vennehjerte, at have adspredt den Taage, som fordunklede dit Billed for dem, der elsker dig. Ak! er vi dig da slet intet, vi, dine Børn? Vil du da stedse forlade alt for Skyggen af hende, som med al sin Fuldkommenhed dog kun har været en Skygge for dig?" „Ak, Verner! hvad siger du dog for Ord! Nej, jeg selv er Skyggen, der har fulgt hende og forsvinder uden hende."

Efter en søvnløs Nat gik den unge Maler næste Formiddag til Madame Berg i det Haab, at han maaske hos hende kunde finde Raad til at forandre Trolles Beslutning. Han fandt Lise hos Bedstemoderen, og da han havde berettet den foregaaende Aftens Samtale, brast Lise i Graad og sagde: „Ak, hvor kan dog vor gode Hr. Trolle være saa haard imod os!" Madame Berg hørte meget roligt paa Verners Efterretninger og sagde: „Jeg har virkelig haft en Anelse om noget saadant. De Ytringer, som du forleden Aften lod falde om Trolles forandrede Stemning, vakte min Opmærksomhed. Men jeg haaber at kunne forandre hans overilede Planer. Hils ham fra mig, og bed ham at besøge mig i Aften. Sig ham, at jeg har noget paa mit Hjerte, hvorom jeg ønsker at tale med ham."

Uagtet Trolle i sin nærværende Sindsforfatning ugerne og med et Slags Forlegenhed nærmede sig Madame Berg, saa var hans Artighed mod en Dame dog for stor, til at nogen Ulyst kunde afholde ham fra at indfinde sig til den bestemte Tid. Ogsaa forsvandt snart enhver ubehagelig Fornemmelse ved den umiskendelige Glæde og Deltagelse, hvormed den gamle Veninde modtog ham. Hun begyndte straks Samtalen med at takke ham for hans faderlige Godhed mod hendes Datterdatter og Verner, men søgte ligesom denne sidste at overbevise ham om, at hans Beslutning at forlade det unge Par berøvede hans Velgerning dens bedste Værd. Endelig sagde hun: „Da De er døv for alle disse vore Forestillinger, saa ved jeg dog et lille Ord, som jeg haaber skal være en Trylleformel, der løser al Forvirring. Clara er ankommen her til Byen. Hun ønsker at se Dem, og De vil dog vel ikke flygte for den, som De hele Livet har fulgt overalt?" Trolle for sammen, og en lille Pause opstod. Endelig sagde han med kvalt Stemme: „Jo, kære Veninde! Det vil jeg! Ak denne Efterretning, der for

faa Uger siden vilde have bragt mig i den tredie Himmel, paaskynder min Flugt." „Hvorledes?" „O, kan ikke De, som har saa fin en Følelse, sætte Dem i mit Sted? Om hun vidste, at jeg har vovet at aabenbare min tavse Kærlighed, at nævne hende som noget, jeg ligesom havde tilegnet mig, vovet et Øjeblik at ane, at hun gengældte mine Følelser, at... jeg kan ikke engang mere nævne det elskede Navn, som jeg har profaneret — jeg vilde forgaa af Undseelse for hendes Øjne. Og desuden, da jeg selv saaledes har i Erindringen genlevet mit spildte Liv, hvor ussel, hvor uværdig forekommer jeg mig selv! Ikke for min Kærlighed til hende — nej, den er det eneste, hvoraf jeg kan rose mig — men for den Brug, jeg har gjort af en saa hellig Følelse, der burde have forædlet mig, været mig en Spore til al ædel Virksomhed i Stedet for at lamme de Kræfter og Midler, som en gunstig Skæbne havde forundt mig. Hvilken Uværdighed trods saa mangen bitter Erfaring dog at give efter for enhver Illusion, ethvert Selvbedrag! Hvilken Fornærmelse mod det elskede Ideal at se det ikke blot i ædle, men ogsaa i uædle Genstande! Hvilken Grumhed at opofre et Væsen som Josefa, som Mariane, for den fejge Attraa at lindre sin egen Længsel og Smerte! For sildigt er mine Øjne aabnede. Og Clara, denne rene, denne høje Kvindelighed, hvor vilde hun foragte den Mand, som ikke var andet end fejg og umandig!" „Kære Trolle! Deres strenge Dom over Dem selv betager mig næsten Modet til en Bekendelse, som jeg har at gøre for Dem. Jeg frygter, at De vil anklage mig for at have misbrugt Deres Fortrolighed, naar jeg tilstaar, at jeg.... vist nok i den Hensigt at hindre Dem i at forlade os, har betroet Clara Deres Manuskript. Hun har læst det, hun ved alt. Her er det; jeg leverer det herved tilbage med Bøn om Tilgivelse."

Med disse Ord fremtog Madame Berg Manuskriptet og rakte det til Trolle, der ligesom forstenet ikke modtog det. Hun lagde det paa Bordet foran ham, de tav begge med nedslagne Øjne. Pludselig greb Trolle Manuskriptet og sagde med en Stemme, hvori man kunde høre hans Hjerte banke: „Hun har holdt disse Blade i sine Hænder, hendes Øjne har hvilet paa dem, hun har læst i min Sjæl!" Han kastede Manuskriptet fra sig, slog sig for Panden og udbrød: „O Gud! hvad vil hun sige?"

Madame Berg rejste sig, og idet hun gik hen mod Døren til sit Sovekammer, som, ubemærket af Trolle, stod paa Klem, svarede hun: „Det maa Clara selv sige Dem." Hun aabnede Døren, og med sagte Trin indtraadte en Figur, hvis fine Skabning og hele Udvortes fuldkommen retfærdiggjorde Trolles Lignelse om den længe bevarede Rose. Madame Berg lukkede Døren efter hende og fjernede sig.

Clara blev staaende nogle Øjeblikke med en undseelig, men bevæget Mine. Trolle, der først var bleven næsten forfærdet, blev nu som af en magnetisk Kraft dragen til hendes Fødder. Tavs og ydmyg bøjede han sit Hoved næsten til Jorden uden engang at turde berøre Sømmen af hendes Kjole. Med sagte Stemme sagde hun: „Rejs Dem dog, kære Trolle! Lad os mødes igen med Rolighed." Hun gav ham Haanden og førte ham til en Stol, hvor hun satte sig ved hans Side. De saa paa hinanden med en vis Forlegenhed. Trolle fattede sig og sagde: „Fru Grevinde!... Ak, lad mig sige: Elskede Clara!... Tal dog et Ord til Deres sønderknuste Ven! Ak Gud! hvad tør jeg vel haabe, at De kan eller vil sige?" Et rosenrødt Skær for over Claras blege Kinder, idet hun saa paa Trolle og svarede med sin melodiske Stemme: „Jeg vil vove at anvende Frelserens Ord: Den, som har elsket

meget, den skal der tilgives meget." „O Clara! Er det muligt? Hører jeg disse forsonende Ord fra Deres elskede Læber? Foragter De mig ikke?" „Foragte Dem! O min Gud! De, som fra min Barndom og til denne Time har omsvævet mig som min gode Skytsaand; De, som har afvendt saa mangen Sorg og Fare; De, i hvem jeg finder den ubekendte Ven, for hvem jeg i saa mangen stille Time med lettet Hjerte har anraabt den himmelske Gengælders Velsignelse; De, hvis beskedne Kærlighed, hvis mageløse Troskab vilde gjort mit hele Liv lyksaligt, dersom fjendtlige Magter om os og i os ikke havde fjernet os fra hinanden!" „Er det muligt!" raabte Trolle, „drømmer jeg ikke? Er et saadant saligt Øjeblik endnu forundt mig til rig Erstatning for et Liv af Savn og Længsel?" Han kastede sig for Claras Fødder, uden at hun kunde forhindre det eller formaa ham til at rejse sig, han kyssede hendes Haand, som hun rakte ham, og vædede den med Glædestaarer. „Min Ven!" sagde hun rørt, „vi er begge gamle. Vi mødes nu nær ved Banens Ende, og de smaalige Konvenienser, som i vort hele Liv har holdt os i Lænker, har ikke længere Magt over os. Jeg skylder Dem en Tilstaaelse, som er al den Løn, jeg formaar at give for den Kærlighed, De har skænket mig: Vor Ven Rubachs anførte Ytringer angaaende mine Følelser er ganske sande. Jeg har elsket Dem, ja, jeg vil ærligt bekende: jeg har aldrig elsket nogen anden end Dem. Af Venskab, af Taknemlighed mod Grev Meerstein, af forfængelig Glæde over hans militære Hæder, men maaske allermest af Skinsyge over Deres Utroskab gav jeg min Haand til Greven. Deres Bekendelser aflokker mig mine og opliver de gamle Erindringer i mit Hjerte."

Trolle var som beruset af Henrykkelse. Med Begejstring velsignede han sin Skæbne og sagde endelig: „Deres Ord indgiver mig et maaske alt for dumdristigt Mod; men ak! om De vilde, saa er intet tabt; thi faa Dages Lyksalighed opvejer et halvt Sekulums Sorger; og de Forandringer, Tiden har medført, har ingen Magt, naar Hjertet kun er blevet uforandret. Ak, var det muligt, at De kunde nedlade Dem til mig, ædelmodigt forglemme Afstanden mellem vor Stand og den endnu langt større mellem vort personlige Værd? Vilde De værdiges at forsøde den gamle trofaste Elskers sidste Dage og forynge ham ved at opfylde hans Ungdoms dristigste Ønske? Vilde De skænke mig denne Haand, som jeg skælvende trykker til mit Hjerte, der igennem et langt Liv udelukkende har tilhørt Dem?" En høj Rødme farvede Claras Kinder. Taarerne trillede ned fra hendes milde Øjne, idet hun svarede: „Ak, Trolle! Vi, i vor Alder!" „Jeg indser vel, De frygter Verdens Spot; men bør denne Hindring"..... Clara afbrød ham: „O nej! Mine Grunde er hentede fra et dybere og renere Væld. Ak, min Ven! hvor smerter det mig, om mine Ord skulde bedrøve Dem; men jeg skylder Dem Sandhed i en saa alvorlig Anledning. Min Kærlighed til Dem er i de mange Aars Sorger og Omvekslinger lutret fra de Følelser, der, som vi antager, falder fra os med det jordiske Livs Lidenskaber. Den er nu en Ømhed, som er varmere end en Søsters, men ren som hendes. I mine tidlige Aar var det mig sødt at kalde Dem Broder; som en saadan har De beskyttende værnet om mig. O, lad mig altid have en elsket Broder i Dem! Synes De ikke selv, at ethvert andet Forhold i vor Alder vilde være stødende for vor egen Følelse?" „O Clara! hvor maa jeg begræde min Ungdom! Kun min ulykkelige Alderdom skiller mig nu fra Dem." „Nej, ikke blot vor Alder, men endnu noget vigtigere" ... Hun holdt inde. „Tal, jeg beder Dem!" sagde Trolle, „frygt ikke for

at saare mig! Lad hele Sandheden komme for Lyset i denne Time." Med undseelig Mine sagde Clara: „Om vi end var unge, hvor turde vi gribe en Lykke, som vi ikke kunde nyde i dens Renhed? Vor Kærlighed var god i sig selv, men dens Følger har ikke været det. Maatte vi ikke frygte, at Josefas og Marianes Skygger i mangt et Øjeblik skulde stille sig imellem os? Turde vi uden at forstyrre vor Samvittighedsro"..... „Ak Clara! Clara! min Samvittighed mener De; thi Deres er ren som en Engels." „Nej, min Ven, intet Menneske er retfærdigt for Gud; men selv om jeg var det, vilde det da hindre mig i at føle virkelig Anger over Deres Vildfarelser? Se her, hvor kær De er mig. Jeg har optaget Dem i min Samvittighed, i min inderste Sjæl." Med Begejstring udbrød Trolle: „Ak, elskede Clara! De gør mig lykkelig i al min Ulykke." „Hør mig, min dyrebare Ven! Lad mig raade for vor Fremtids Planer. Jeg kender alle Deres ædle Hensigter til min og Deres adopterede Søns Bedste. Jeg modtager med Taknemlighed saa stor en Godhed fra en Haand, af hvilken jeg har modtaget saa meget, men jeg modtager den kun paa samme Vilkaar, som denne Deres Søn har erklæret Dem: Vi vil udgøre een Familie. Vore unge Venner vil De etablere i Deres Hus; jeg sætter mig i Kost hos Lise, hun er min bedste Venindes Datterdatter. Ingen kan finde Stof til Forargelse heri. Jeg elsker allerede den yndige Pige, og Deres Søn skal være mig i Stedet for den, jeg saa tidlig tabte. Men De skal være Husets Herre, og paa mit lille Gods, som egentlig er Deres, vil en ny Virkekreds aabne sig for Dem. Naar vi besøger det, skal dets Beboere komme Dem i Møde og ære Dem som en Fader og Velgører. Vi alle skal omringe Dem i Kærlighed og leve for hinandens Lykke." „Ja, elskede Clara! Alt skal ske efter Deres Villie, den er og skal være min Lov. Ja, jeg er lykkeligere, end jeg fortjener. Mit Hjerte aabner sig for en Velsignelse, som er det uvant og fremmed."

Med et Udtryk af Glæde sagde Clara: „Saa lad os nu gaa ind til vore Venner, forkynde vore Børn den Lykke, vi haaber at berede dem, og glæde os over deres unge Kærlighed, medens vi selv som kærlige Søskende Haand i Haand nærmer os den Verden, hvor vi haaber at medbringe vor rene Ømhed. Ak, erindrer De min Barndoms Feberdrøm, hvori jeg saa, at den frygtede Grav blev lys og hyggelig, fordi jeg delte den med Dem? Profetisk var min Drøm: I Døden venter os Lønnen for vor Kærlighed." „De henriver mig," udbrød Trolle, „o, lyksalig den, der i sin Alderdom atter møder sin Ungdoms elskede som den Fredens Engel, ved hvis Haand han tør haabe at ledes til Forsonerens Fødder og finde Naade!"

INDHOLD

SIDE

En Episode 5
Nisida 43
Maria 114
En i Alle 210

FRU GYLLEMBOURGS

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER

FJERDE BIND

14/12 23552

FRU GYLLEMBOURGS

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER

FJERDE BIND

»LITTERATURENS MESTERVÆRKER«
KUNSTFORLAGET „DANMARK"
KØBENHAVN 1912

Frantz Christreus Bogtrykkeri. København.

NÆR OG FJERN

Enhver, som kender det gamle Handelshus „German & Sønner", maa ønske, at vort Fædreland ejede mange slige: Velhavende uden stor Rigdom, driftige uden Vindighed og gæstfri uden Bram. Disse Husets Egenskaber forvolder naturligvis, at det, ligesom et Individ af samme Beskaffenhed, er mere agtet i Stilhed end omtalt og bemærket. Den Lykke, i en lang Række af Aar at have staaet urørt af Tidens stormende Forandringer, skylder det til Dels den Omstændighed, at det ikke udelukkende har givet sig af med Handelsspekulationer, men at det tillige, som Ejer af et Skibsværft, har med stor Virksomhed ikke blot modtaget Skibe til Reparation paa sin vidtløftige, dertil velindrettede Plads, men ogsaa selv bygget nye, af udmærket Konstruktion, og at det i alt dette er gaaet rask frem med den Industri, som Tidsaanden i vore Dage har fremkaldt til Livets Forskønnelse og til Lettelse af dets Byrder.

De nuværende Chefer for dette Handelshus er Georg og Frederik German. Disse to Brødre er forenede ved saa mange Baand, at deres Adskillelse næsten er utænkelig. Der er kun eet Aars Forskel paa deres Alder. Som Børn har de daglig fulgtes ad i samme Skole, leget daglig sammen paa Skibsbyggerpladsen med de samme Legekammerater, altid været i samme Klasse i den lærde Skole, som de efter deres Faders Villie maatte frekventere; de har staaet til Konfirmation sammen ved hinandens Side, er blevne Studenter paa samme Tid og har efter Faderens Død forenet sig i eet Handelshus og een Interesse, dog saaledes, at den ældste, Georg German, i Særdeleshed har anvendt sin Virksomhed paa Skibsværftet, og Frederik mest har beskæftiget sig med Kontor- og Børsforretninger. De bebor hver sin Etage i den Gaard, hvori de er fødte. Georg er Enkemand uden egne Børn, men har opdraget en fattig Dreng, som han har adopteret til Søn og Arving, og som kalder sig Frits German. Den yngre Broder Frederik, som har Titel af Agent, er Familiefader. Hans eneste Søn, Alfred, er 24 Aar, eet Aar yngre end sin Onkels Plejesøn Frits og kun to Aar yngre end sin Stedmoder, som for seks Aar siden ægtede hans Fader.

Efter denne Beretning om en Familie, for hvilken vi interesserer os, ønsker vi, at det maatte lykkes os at indgyde vore Læsere nogen Deltagelse i dens Vel og Ve, idet vi udbeder os Tilladelse til at indføre dem i dens huslige Kreds.

Vor Beretning begynder med en Dag i Slutningen af Marts Maaned 1840. Georg German traadte ind i sin Broders Spisestue og sagde høfligt: „Jeg beder om Forladelse for mit ubetimelige Besøg; jeg ventede ikke at finde Herskabet ved Middagsbordet saa tidligt."

Fru German svarede: „Vi sidder egentlig ikke mere ved Middagsbor-

det, vi har afspist. Vi venter paa vor Kaffe, som Pauline er i Færd med at tillave, som De ser."

Georg nærmede sig den unge Pauline, Fru Germans Søsterdatter, der stod ved Kaffebordet i en Krog af Værelset; han tog hendes Haand, som han kyssede til Trods for hendes Modstræben, og idet han betragtede hende fra Top til Taa, sagde han halv sagte: „Hvor nydelig min lille Pauline dog ser ud i Dag! Det er, som om en Glorie af Renhed og Lys omsvævede din lille Person, der hæver sig ud af den kulsorte Kjole lig et Englehoved, der titter frem af en mørk Sky; og den snehvide Krave, det blanke, brune Haar, ja, indtil det lille huslige Silkeforklæde — det hele, kort sagt, klæder dig ganske fortræffeligt."

Pauline rødmede med en fornøjet Mine, men Fruen sagde: „Gud bevares, hvor De smigrer min Niece! Det skal De ikke have Tak for; det er ingen Tjeneste at gøre en ung Pige."

„Jeg smigrer ikke. Vorherre ved, at jeg mener hvert Ord. Jeg glæder mig ved Synet af dette Pigebarn. Det var jo utaknemligt, om jeg beholdt min Glæde for mig selv alene. Men" — vedblev han, idet han nærmede sig Spisebordet — „jeg bemærker først nu, at Folkemængden ved dette Taffel er saa ubetydelig, at nu, da jeg tager Paulines ledige Plads, voksер den kun til tre Personer. Hvor er min Broder? Og hvor er Frits?"

„Frits!" gentog Fruen, „ja, hvor han er, vilde falde svært at sige. I de otte Dage, De har været i Helsingør, har vi saamænd ikke haft den Ære at se ham, og Tjeneren siger, at han de fleste Nætter bliver ude til Klokken to, tre."

Det sædvanlige joviale Udtryk i Georgs Ansigt fordunkledes lidt. Fruen vedblev: „Det hedder sig, at vi alle skal udgøre een Familie, og De betaler mig Middagsmad for tre Personer, men af de tre er Deres Tjener den eneste, for hvem vi med god Samvittighed kan modtage Pengene."

„Jeg beder Dem! Det er jo en Bagatel, som ikke er værd at omtale. I Dag ved De nok, at jeg er inviteret til"...

„O, gør Dem ingen Ulejlighed med at gøre mig Regnskab. Jeg har mine egne Tanker i dette som i mere."

Efter en lille Pause sagde Georg: „Men, hvor er min Broder? Han befinder sig dog vel?"

„Har De ikke set ham i Dag?" spurgte Fruen.

„Jo, i Morges paa Kontoret, men vi talte saa godt som slet ikke med hinanden, og"...

Fruen afbrød ham: „Ja, det er jo det sædvanlige, at De ikke talte paa nogen af Siderne, men for Resten er han ikke syg, men bærer som vi alle sit Kors af denne Verdens Kedsommelighed. For Resten, her er han ikke: det er alt, hvad jeg kan svare paa Deres Spørgsmaal. Han er ikke kommen hjem til den Time, vi skulde spise."

„Men De spiser ogsaa paa en usædvanlig Tid."

„Ja, det kommer deraf, at Alfred og jeg med Deres Tilladelse vil gaa og se Elefanten, inden jeg gaar paa Komedie. Det er min Komedieaften, og det hører til min Skæbne, at der just derfor bliver givet det uendelig kedelige Vrøvl, som jeg har set tre, fire Gange."

„Men naar Stykket keder Dem, hvorfor vil De da gaa i Teatret?"

„Jeg kan lige saa godt kede mig der som hjemme."

„Keder De Dem hjemme? Hos Pauline og Deres lille nydelige Datter?"

„Min lille nydelige Datter er baade for stor og for lille til at more mig. Hun er fem Aar, det er en kedelig Alder. Lege med hende kan man ikke, og lære hende kan man heller ikke."

Pauline, som imidlertid var færdig med at servere Kaffen, nærmede sig

nu og sagde: „Nej, kære Tante! Du gør vor lille Marie stor Uret. Lege med hende kan man til visse og lære hende ligeledes. O, kære Onkel! De skulde bare høre, hvorledes hun allerede kan læse; hun kan synge Viser, hun danser saa nydeligt, hun begynder at strikke med de smaa Hænder."

Georg spurgte: „Det er da vel dig, kære Pauline, der lærer hende disse mange skønne Ting?"

„Ja, det gør mig saa lykkelig!"

„Ja" — sagde Fruen — „Pauline synes at forberede sig til det glimrende Kald at blive Guvernante."

Alfred, som hidtil havde iagttaget en fuldkommen Tavshed, tog nu Ordet og udbrød: „Deri handler Pauline fornuftigt; thi den Stilling at tjene eller paa anden Maade arbejde for det nødtørftige daglige Brød maa vist nok enhver Pige belave sig paa i vort elendige Land."

„Vorherre bevares!" udbrød Georg, „skal vi Danske give vore smukkeste Piger til Klosterlivet?"

„Ja, en Pige maa være nok saa smuk, nok saa fortrinlig, selv nok saa elsket af de unge Mænd; dersom hun ikke kan bringe sin Mand Formue, saa maa hun blive en gammel Jomfru; thi i disse fortvivlede Tider, i dette usle Land kan ingen Mand have Raad til at gifte sig, førend han er nær ved Gravens Bred."

Georg bemærkede: „Da ser vi dog mange unge Ægtemænd og hører hver Dag om tilstundende Bryllupper."

„Ja, en og anden, som vil ihjelslaa sit bedre Jeg og ganske ofre sig til et haandværksmæssigt Slid for det daglige Brød, han kan maaske tænke paa at sultefode en stakkels Familie."

„Nu! hvorom alting er" — sagde Georg, idet han saa paa Pauline med milde Øjne — „gid jeg havde mine tyve Aars Ben, saa vist som jeg ved, de skulde komme til at danse til Paulines Bryllup! Der gives endnu brave unge Mænd, som har Mod til at kæmpe for en saadan Skat, og en bedre Skæbne vil sikkert vente hende end en glædeløs Afhængighed."

„I Guds Navn!" svarede Pauline, „jeg er ikke bange for min Fremtid; jeg har en Anelse om, at det vil gaa mig godt. Skulde det blive min Skæbne at leve mellem fremmede og være afhængig af dem, saa er det jo derfor ikke sagt, at jeg skulde være ulykkelig. Jeg vilde vist altid finde noget at glæde mig over, noget at hænge mit Hjerte ved og leve for."

„Ja, du snakker, som du har Forstand til, "sagde Fruen, „du ved slet ikke, hvad Modgang er."

„Jo, jeg ved," svarede Pauline alvorligt, „for tre Aar siden, da Moder laa syg og døde, da var jeg til visse ulykkelig; jeg græd Dag og Nat; og i det Hus, hvor jeg derpaa blev sat i Kost, var Folkene slemme, ikke just imod mig, men imod hinanden, og der var ikke godt at være. Men naar jeg var bedrøvet, saa syntes jeg dog altid, at jeg følte en Fortrøstning om, at det snart vilde blive bedre, og denne indre Stemme bedrog mig heller ikke, thi siden du, min bedste Tante, tog mig i dit Hus, er jeg jo saa lykkelig og saa glad som en Fugl i Luften."

„Ak!" sagde Alfred, „hvor er man lykkelig, saa længe man endnu har Barnet i Ærmet, som Pauline! I det Aar, hun har været her i Huset, har hun ikke seks Gange haft nogen Forlystelse eller Afveksling i det daglige Livs evige, tomme Trivialiteter."

„Hvorledes!" raabte Pauline, „det daglige Liv tomt og trivielt! I dette smukke, lyse Hus, i dets dejlige Have, hvor Foraarsblomsterne allerede begynder at vise sig, hvor Solen skinner, og Fugle kvidrer! her mellem gode, forstandige Mennesker, som hører os til, som er vor egen Familie."

Fruen afbrød hende: „Og som hver for sig har Sorger og Byrder; her, hvor man i Uger og Maaneder ikke

ser et Smil paa Husherrens Ansigt eller hører et Ord af hans Mund."

„Er min Broder altid misfornøjet?" udbrød Georg.

„Ja, altid misfornøjet, ofte vranten, hvilket De selv kan bemærke; og desuden kun lidt hjemme, hvilket De ikke kan bemærke, da De selv kun sparsomt betræder vore ringe Værelser."

Georg tav. En Pause opstod. Endelig sagde han: „Ja, det er jo ikke at nægte, de ældre Dage medbringer mangen smertelig Erindring om forsvunden Lykke, tilintetgjort Kærlighed, Sorg over egen og andres Skyld."

En ny Pause opstod, Fruen og Alfred lavede sig til at gaa, da Agenten Frederik German i det samme kom hjem og bragte en Mand med sig, der næppe havde sat Foden inden for Døren, før Georg ilede ham i Møde og greb hans Haand, idet han udbrød: „Ej! velkommen, kære Vagner! Hvilken uventet Glæde at se dig her! Jeg kom først i Aftes hjem fra Helsingør og havde just i Sinde at besøge dig i Aften; men jeg turde næppe haabe at finde dig oppe af Sengen. Du er da, Gud ske Lov, kommet dig særdeles hurtigt i de otte Dage, jeg ikke har set dig."

Vagner, en Mand med et temmelig aldrende Udseende, svarede venligt paa Georgs og de øvrige tilstedeværendes Lykønskninger til hans Helbredelse. Fruen bebrejdede sin Mand, at han ikke var kommen hjem til den aftalte Spisetid. Han svarede fortrædeligt: „Jeg havde glemt, at vi skulde spise paa en saa urimelig Tid. Hvem kan huske alt, hvad der staar i Dagslisten i Dagen om alle de Narrestreger af Elefanter, Automater, Springere og Gud ved hvad, som du aldrig forsømmer at se. Jeg har spist paa en Restauration og traf der vor Ven Vagner, som var saa god at følge hjem med mig for paa gammel Vis at ryge en Pibe med mig paa mit eget Værelse."

Fruen og Alfred gik nu bort, og ogsaa Pauline fjernede sig. Georg ytrede sin Glæde over Vagners uventede Ankomst. „Jeg er ordentlig gaaet i Staa som et andet gammelt Urværk," sagde han, „siden din venlige Haand ikke jævnlig bragte mig i Gang, siden jeg ingen havde at disputere med, ingen, til hvem jeg kunde tabe et Parti Skak i mine ensomme Aftentimer."

Frederik undertrykte et Suk og sagde med et ironisk Udtryk: „Du har jo din haabefulde Plejesøn. Disputere kan han vist prægtigt, og spille Skak tror jeg vel ogsaa han kan."

„Nej, han kan ingen af Delene. Kun lige Børn kan lege sammen. Det kan kun lidt more mig at disputere med en, som af Beskedenhed ikke frit vil sige mig imod, og det adstadige Skakspil kan kun lidt more det unge Blod, som vil udfordre Lykken, ikke Betænksomheden. Men jeg selv maa betænke, at det er høj Tid, at jeg gaar til mit Selskab."

Med disse Ord fjernede Georg sig hurtigt.

„Hvad fattes dig dog? Du er jo bleven rent forstemt," sagde Vagner til Frederik, efter at de i flere Minutter havde siddet stille og betragtet Røgen af deres Tobakspiber. Med et Suk svarede Frederik: „Du vil tænke, om ikke sige, at jeg er en Nar, dersom jeg udøser mit Hjerte for dig."

„Tal du friskvæk! Vi er alle Narre for Vorherre."

Det var tydeligt, at Agentens Lyst til at betro sig til en Ven kæmpede med Ulyst til at udtale de Ord, han havde at sige. „Det gaar mig næsten," sagde han, „som et ungt Menneske, der vil bekende for sin Ven, at han bærer paa en ulykkelig Kærlighed: jeg skammer mig, og med Rette. I Tider som disse, hvor saa mange vigtige Ting gør Krav paa hver Borgers Tanke og Virksomhed, er det dobbelt uværdigt for en Mand,

der har fyldt sine halvhundrede Aar, at lade sig betage af Hjertesorg."

„Aa hvad! Tider! Til alle Tider har Mennesker haft Hjerte i Brystet, og derved skal ingen Mand skamme sig!"

„Nu vel, kære Vagner! Jeg synes, at jeg i Grunden er et ulykkeligt Menneske. Jeg har et Hjem, har Kone og Børn; men jeg forekommer mig selv ene og forladt, thi ingen forstaar mig eller sympatiserer med mig. Jeg ved allerede, hvad du vil sige; jeg har hundrede Gange sagt mig det selv. Tro mig, jeg ved ogsaa og paaskønner, at jeg i dig har en ærlig, trofast Ven. Men du har jo været som ude af Verden for os. Det er jo ikke engang et Aar siden, du opgav dit Embede i Vestindien og flyttede hertil for at leve af din lille Formue. I henimod tredive Aar havde vi jo boet langt fra hinanden, og først i faa Maaneder har jeg nydt den Glæde at se dig igen. Hermed burde jeg lade mig nøje, men jeg kan det ikke. O, bliv ikke vred! Jeg har ofte tænkt paa den underlige Følelse, som man kalder Sympati. Jeg tror, at ihvor mange Tusinder af elskende og Venner der lever godt og venligt sammen paa denne Klode, saa er der dog kun et ringe Antal, som rigtig har smagt denne salige Tilstand af Sikkerhed, Ro og fast Tro paa en andens Kærlighed og Værd, denne Enhed med en anden, som jeg kalder Sympati; og det forekommer mig — maaske fordi jeg ikke længere er ung — som om den i sin største Renhed maatte bestaa i det, vi kalder Venskab, og som vi vel snarere burde kalde Kærlighed, renset for alle sanselige Bestanddele. Ja, jeg er vis paa, at den, som engang har levet sig ind i et saadant Forhold, maa finde sig ene, naar det er opløst."

„Du præker virkelig overmaade godt, kære German! og jeg tror ogsaa at kunne udlægge din Præken. Jeg er jo din og din Broders gamle Skole- og Legekammerat; jeg husker godt, hvorledes du og Georg var eet Liv og een Sjæl, endnu efter at I var blevne Studenter."

„Ja, det var gode Tider. Vi delte godt og ondt, meddelte hinanden alt, hvad vi hørte eller læste eller tænkte. Intet Kunstværk, ingen Bog, intet Menneske kunde skænke os den fulde Glæde, førend den anden havde sanktioneret vor Følelse med sit Bifald. Ak, det er vel kun i Ungdommen, at Hjertet er saa aabent, saa godt! men jeg synes dog, at om end vore Forhold i Livets tunge Tryk berøver vort Sind den oplivende Varme, den velgørende Meddelelighed, saa maatte der dog træde noget andet i Stedet, der erstattede det tabte. I Stedet for den ungdommelige blinde Hengivenhed, der ingen Fejl kan opdage, maatte med det klarere Blik for disse ogsaa følge den klarere Erkendelse af det gode og ædle, og man maatte elske hinanden med de Fejl, man vel kunde se, men ikke erindre ved Siden af de Fortrin, som man nu havde mere Forstand til at vurdere; man maatte elske og ære hinanden med mere Bevidsthed og mindre Instinkt."

„Nu! Og det mener du, at I ikke gør?"

„Ja, det mener jeg til visse! Vi gør tværtimod det modsatte. Det vil sige: Han, ikke jeg! Nej, Gud ved det! I Grunden hænger mit Hjerte ved ham, men han har saa aldeles udrevet al Godhed for mig af sit, at han vist ikke engang kan erindre, om jeg nogen Sinde havde en Plads deri."

„Hør, kære Ven! Det er melankolske, sygelige Griller. Hvad Pokker! Mænd i vor Alder ærer hinanden og holder af hinanden uden at tale stort derom."

„Nej, nej! du misforstaar mig! Der gives tusinde Tegn paa vort Sindelag, som er ubedrageligere end Ord. For Eksempel: Du lagde ikke Mærke til, hvorledes det sjæleglade

Udtryk i hans Ansigt, de venlige Ord, den Stemme, hvormed han for lidt siden kom dig i Møde, ganske forvandlede sig, da han henvendte Øjne og Tale til mig."

„Men du talte da ogsaa i en spydig Tone om hans Plejesøn, som han har saa kær."

„Ja, som han har saa kær! Det er et sandt Ord. Al den Kærlighed, hans Hjerte er i Stand til, er, tror jeg, gaaet over paa den fatale Dreng."

„Bevares, hvor du taler om det smukke unge Menneske! Du burde dog paaskønne al den Nytte, I har af hans Kundskaber og Driftighed, baade paa Kontoret og paa Skibsværftet. Det sidste er ham jo næsten ganske overladt."

„Ja, den store Tillid, min Broder har til ham, vil maaske komme os dyrt at staa. Frits er en Spillefugl, en vild Krabat."

„Aa hvad! Ungdom og Visdom, *etcetera*. Du skulde være viis! jeg synes, du er det ikke!"

„Nej, jeg er det ikke, fordi jeg lider; ingen kan være viis uden Sindsro, og den kan jeg ikke give mig selv. Skønt jeg er langt fra at være ung, er jeg det dog i aandelig Forstand; jeg forstaar ikke at glemme, det er min Ulykke! Naar jeg kommer over paa Pladsen og ser de kendte Steder, saa forsikrer jeg dig, at jeg har de samme Følelser som i min første Ungdom, naar jeg opsøgte ham der mod Aften, og han med det herlige, aabne Fysiognomi, som han endnu har, ilede mig i Møde, netop med den Mine, hvormed han nys tiltalte dig og rakte dig Haanden. Jeg gider ikke se Pladsen, jeg kommer der næsten aldrig. Her i Haven er en Lind, vi i vor Barndom har plantet med hinanden. Den er allerede stor, vi sidder om Sommeren ofte i dens Skygge. Og mangen Gang, medens de andre tilstedeværende taler sammen, falder jeg hen i tungsindige Betragtninger ved at se op i dette Træ, som er vokset saa stort og frodigt, medens vort Venskab er visnet og falmet. Vi plantede det i barnlig Glæde, vi sad siden saa ofte i dets unge Skygge og lagde Planer for Fremtiden. De er alle visnede; thi den Grund, hvorpaa de var byggede, var ikke saa fast som den løse Jord, hvormed vi bedækkede Træets Rødder. I al Naturen er Mennesket det løseste, det, hvorpaa der mindst kan bygges."

„Du er hypokonder, min Ven! Det er min Mening om denne Sag."

„Du kan da heller ikke forstaa mig, men sæt dig en Gang i mit Sted. Hver Morgen mødes Georg og jeg paa vort Kontor. Vi tager da hver sin Plads saa langt fra hinanden som muligt. Der staar endnu den Pult, hvorved vi sad i fordums Dage, da salig Fader lod os begynde med at tage Del i hans Forretninger. Vi stjal os da tidt til at veksle et og andet fortroligt Ord, til at skrive smaa Sedler til hinanden, thi længe kunde vi ikke være ved hinandens Side og beskæftige os med andet end os selv indbyrdes. Nu sidder to Kontorbetjente ved den Pult. Vi tilbringer mange Dage næsten uden at veksle et Ord, og er vi nødte til at afhandle et og andet i Forretningssager, saa sker det med saa faa Ord, saa fremmed, høflig Tone som muligt. Ved Middagsbordet, naar vi træffes, undgaar vi at berøre mange Materier, hvorom vi har forskellige Meninger. Jeg mærker godt, at han undviger al fri Samtale, og derfor er jeg ogsaa kommen i den samme Vane. Dette Levnet med en saa nær, saa kær Person er mig saa pinligt, at jeg, saa ofte jeg kan, undgaar at komme hjem til Middag, og jeg mærker, at han gør ligesaa, og saaledes har vi nu drevet det i en halv Menneskealder. Hvorledes han bærer det, ved jeg

ikke; jeg tror sandt at sige, han er lige glad, men mig fortærer det, jeg kan ikke gøre for det."

„Men ved du hvad? Naar Forholdet er saaledes, saa vilde jeg i dit Sted bryde det. Hvorfor vil I være forbundne i alt det ydre, naar I ikke er det i det indre?"

„Ser du, da vor Fader skulde dø, kaldte han os hen til sin Seng og lod os begge give ham Haanden paa, at vi i Fællesskab vilde fortsætte hans Hus og aldrig forlade hinanden."

„Ja, det er meget godt, men det gaar med saadanne Løfter som med Staternes Love. De kan ikke være for Evigheden. Naar de strider mod Menneskenes bedre Overbevisning, saa maa de vige for denne."

„Men et Løfte til en døende Fader!"

„Men netop siden han er død og med Guds Hjælp i Himlen, saa maa han mindst ville, at hans Sønner skal bygge paa Helvede."

„Hvilket græsseligt Ord du der siger! Men foruden dette Løfte er der Grunde nok, der forbyder os at adskilles. De ulykkelige økonomiske Hensyn, som man maa bøje sig for! Vi kan ikke skille vor Fonds uden at sætte vor Velfærd i Fare. Jeg kan det allermindst, thi Georgs Del i vort Hus er langt større end min, da han ejer en betydelig egen Formue, som hans Kone har bragt ham, og som han straks efter sin Hjemkomst fra England satte i vor Handel. Dette er ikke nogen ædel Grund fra min Side, vil du sige, men jeg er Mand og Fader, og desuden, — ak! det er nu det forunderligste: Jeg kan ikke tænke mig at leve ganske adskilt fra ham. Blot Synet af ham kan jeg ikke undvære. Naar han er bortrejst, som blot f. Eks. i disse sidste otte Dage, længes jeg efter ham; jeg synes, at hans tomme Værelser herovenover er mig uhyggelige, at Kontoret er mig trist, og mangen Gang kommer jeg hjem i Haab om, at han er der, skønt jeg i Forvejen ved, at om jeg ogsaa træffer ham, er han tavs, kold og ligegyldig."

„Saa tal da rent ud og frit med ham, klag for ham, som du nu har klaget for mig."

„For at han skal svare mig med fornem Kulde eller smilende Ironi eller, om han indlader sig med mig, sige Ord, som gennemborer mig og fæster sig i min Erindring som nagende Orme. Nej, hans Godhed har jeg tabt, og Kærlighed lader sig ikke tvinge."

Vagner trak paa Skuldrene og tav. I det samme bankede det sagte paa Døren, hvorpaa Frits traadte ind og hilste ærbødigt de ældre Mænd. „Jeg beder om Forladelse," sagde han, „jeg vilde kun spørge, om De ikke kunde sige mig, hvor Onkel Georg kan være henne, eller om han snart kommer hjem, jeg skulde endelig tale med ham."

Frits opdagede først nu, at det begyndende Tusmørke havde forhindret ham fra straks at genkende Vagner. Uden at oppebie Svar paa sine Spørgsmaal ilede han hen til ham, greb hans Haand og udbrød: „Hvad ser jeg! kære Hr. Vagner! Hjertelig velkommen! Er De nu ganske frisk?"

„Jo, nu gaar det nok an; men De, min unge Ven, havde lovet at besøge mig i min Sygdom."

„Ja, Gud ved, at jeg havde lovet mig det selv fra Dag til Dag; men jeg har haft saa travlt paa Pladsen med et nyt Skib"....

Frederik afbrød ham: „Og med nye Venner fra Sverrig, som du har haft travlt med at vise Byens Mærkværdigheder og Forlystelser, Restaurationerne her og i Omegnen ikke at forglemme."

„Ja, det er sandt, Onkel Frederik: Det var unge Mennesker, som jeg havde gjort Bekendtskab med i Sverrig paa min Hjemrejse fra Norge i forrige Sommer. Jeg vilde gerne vise

dem nogen Artighed. Det var godmodige, lystige Fyre, maaske lidt for lystige. Men imidlertid er det dog ogsaa vist og sandt, at jeg har haft travlt paa vor Plads. Vi har bygget en Brig efter min Tegning og et Barkskib af Størrelse som en lille Fregat. Det er næsten færdigt. Det skulde De se, kære Hr. Vagner! De maa endelig komme en Dag over paa Pladsen og se det, naar det er rent færdigt. De forstaar Matematik. Jeg skal vise Dem mine Beregninger og mine Tegninger. Maa jeg ikke nok?"

Med disse Ord slog Frits Armen om Vagners Skuldre og knugede ham hjerteligt. Med fornøjet Mine udbrød den godlidende Ven: „Inderlig gerne, kære Dreng! inderlig gerne! O, bliv ikke vred, at jeg kalder Dem Dreng. Det var godt ment."

„Og godt optaget," svarede Frits, „jeg takker Dem af Hjertet og beder, at jeg maa komme og hente Dem, naar min skønne Havfrue, min Stolthed og min Glæde, er færdig til at holde sit Indtog i det store Ocean."

Efter denne Replik trykkede Frits Vagners Haand, hilste sin saakaldte Onkel og for ud af Stuen uden at vente videre Besked paa sit egentlige Ærinde.

„Det er en prægtig Dreng!" sagde Vagner, „man bliver i godt Humør af at se det skønne, aabne Ansigt, hvor Liv og Glæde spiller, den ranke, lette Figur, den klare, behagelige Stemme. Jeg kan ikke begribe, hvor det er muligt ikke at lide ham godt."

„Da begriber jeg det! Jeg kan ikke lide ham, fordi jeg kender hans letsindige, samvittighedsløse Væsen. Men lad ham nu være den, han er. Og hør nu, min gamle Ven! Jeg stoler paa din Troskab og Tavshed med alt, hvad vi her har siddet og talt om. Jeg ved ikke selv, hvordan jeg er kommen paa et Kapitel, som jeg ellers aldrig plejer at berøre. Se heraf, hvor stor min Fortrolighed til dig maa være; thi mit Forhold til min Broder tror jeg ikke at have omtalt mere end en eneste Gang. Det var i Hvedebrødsdagene i mit sidste Ægteskab, da udøste jeg mit Hjerte for min Kone; og det har jeg ofte angret; thi siden den Tid har hun faaet — hvad man kalder — et Horn i Siden til min Broder, og det gør ikke vort Samliv bedre. Ak! det er kun sjældne Mennesker, man ustraffet kan aabenbare de Sorger, som vore nærmeste forvolder os."

Vagner lovede naturligvis, hvad hans bekymrede Ven i den Henseende krævede; men i Stilhed grublede han dog paa et Middel til, uden at træde sit Løfte for nær, at udforske de skjulte Grunde til hans Venners Disharmoni.

Imidlertid gik Frits, fløjtende en lystig Melodi, ind i Spisestuen og traf der Alfred, som sad midt i Værelset med Albuerne støttede paa Bordet og Ansigtet skjult i Hænderne. Frits satte sig lige overfor ham og trommede med Fingrene paa Bordet, uden at Alfred forandrede sin Stilling. Endelig sagde Frits leende: „Gud velsigne din Søvn! Den er tryg og god."

„Søvn!" raabte Alfred, idet han løftede Hovedet, „hvor falder du paa, at jeg skulde sove?"

„Det haabede jeg; thi for et vaagent Menneske er det dog altfor kuriøst at sidde, som om han var berøvet sine nødtørftige menneskelige Sanser."

„Ja, Gud give, at jeg kunde tillukke Øjne og Øren for alt det sanselige i denne fade Verden og hæve mig langt over dens smaalige, hverdagslige Interesser!"

„Naa! begynder vi nu paa den Vise? Hvad er der nu i Vejen? Kan du ikke komme ud af det med den romerske Ret eller Pandecterne? Eller har du ingen Penge? Thi en eller anden saadan smaalig, hverdags-

lig Interesse er det dog vistnok, som hemmer din høje Flugt i Ideernes Verden."

„Gør du Nar af Ideernes Verden?"

„Nej, Fanden tage mig, om jeg gør! Er der noget, jeg gør Nar af, saa er det dig; thi hvad du kalder at leve i Ideerne, det vil ikke sige andet end at leve i sin Forfængelighed, gøre Effekt, blive omtalt og paa Moden, uden at bestille noget; for godt Køb, som man siger."

Med høj Stemme sang han:

„Und setzet ihr nicht das Leben ein,
Nie wird euch das Leben gewonnen sein."

„O, ti med saadan skøn Poesi! tag den ikke i din prosaiske Mund!"

„Jeg er ikke prosaisk. Har du glemt, at jeg i Skolen kaldtes den poetiske Døgenigt, fordi jeg forsømte at læse paa min Cicero om Pligterne og min Cæsar om den galliske Krig for derimod at lukke mig inde med Ovids Forvandlinger, som jeg har studeret fra Grunden og i Grundsproget. Aa, jeg er ikke nogen daarlig Student!"

„Jo vist! En Student, som bad og tiggede om at blive fri for videre Studering!"

„Med alt det holder jeg dog af det, som jeg dengang lærte, og takker Onkel Georg, fordi han nødte mig til at gaa i den lærde Skole og tage Artium og anden Eksamen. Men jeg takker ham ikke mindre, fordi han tillod mig at vælge en Vej, hvortil jeg har Lyst, og hvori jeg kan virke og røre mig."

„Vel bekomme! Enhver har sin Smag."

„Men du, Alfred! du, som imod din Faders Ønske endelig vilde studere, du er jo nu ogsaa ked af Studeringen."

„Ak, min Gud! Du forstaar ikke et Menneske som mig. Imidlertid vil jeg dog prøve paa ny, om jeg kan aabne din Forstands jernbeslagne Dør. Jeg er ked af at studere til juridisk Eksamen. Intet kan være mere aandsfortærende; men — for at komme tilbage til de skønne Linier, du sang, men ikke forstod, thi du maa ikke bilde dig ind, at et Menneske, der lever Dag og Nat i matematiske Beregninger og Skibsbyggeri, kan forstaa Schiller.... Men den Tanke, disse Linier udtrykker, den er netop Livsprincippet i min Sjæl; thi jeg ønsker intet højere end at ofre Liv, Velfærd, alt i Verden til det Kald, som jeg vil hellige alle mine Kræfter, men som man med Magt river mig fra, og denne Modstand er det, som bringer mig til Fortvivlelse. I mit indre Væsen føler jeg de stærke Vinger, som vil hæve mig, men med Jernlænker er mine Fødder grusomt fæstede til Gulvet i mit Fængsel."

„Bevares vel! Hvad er da det for et Kald? Og hvad er det for Lænker?"

„Kan du spørge? Kunsten, den skønne, hellige Kunst er mit Kald, og Lænkerne min Faders Bornerthed."

„Kunsten! hvad skal det være for en Kunst, som du vil udøve?"

„Vil du fornærme mig?"

„Nej, paa ingen Maade. Jeg tænkte ikke paa de smaa Vers, som"....

„Ja, jeg tør vel haabe, at disse adspredte Poesier kan staa ved Siden af"...

„Ja, af hundrede lignende, som vi daglig læser, hvis vi gider; ja, det ved Gud! Men, gode Alfred, bliv ikke vred, thi jeg mener det ikke ilde; men jeg synes bestemt, at saadanne Digte maatte, saa omtrent alle Mennesker kunne gøre uden Trolddom."

„Kunde du maaske?"

„Ja, det tror jeg vist. Jeg og enhver, som har givet sig lidt af med at læse Digterne. Det tror du maaske ikke er min Sag; men deri gør du mig Uret. Det er jævnlig Tilfældet, at jeg sidder hele Timer og venter paa Folk, med hvem jeg skal tale, eller paa et eller andet ved

Arbejdet, som jeg har Opsyn med paa Pladsen. Disse Timer anvender jeg altid til at læse, og Digterne er min Glæde og mine Velgørere, thi de befrir mig fra mangen tom og kedsom Time. Jeg har læst saa meget i dette Fag, at jeg nok som en Ven tør sige dig, at dit Kald ikke er Poesien."

„Ja, din Dom bør i alt Fald ikke nedslaa mig; men for Resten er Poesien da heller ikke den Kunst, hvortil jeg udelukkende vil hellige mig, men en anden, nærbeslægtet. Med eet Ord: jeg vil være Skuespiller. Jeg føler, at jeg vil blive en stor Skuespiller, at jeg er født dertil."

„Ja, du gode Gud! Det tror de vel alle sammen, naar de gaar til Teatret; men"....

„Ti du bare med dine prosaiske Bemærkninger! Jeg føler det! min indre Overbevisning kan ingen rokke, dens Almagt kan ingen kende uden jeg selv."

„Hvorfor sørger du da og lamenterer? Saa gaa til Teatret, og lad dit store Lys skinne for Menneskene."

„Har du glemt min Fader? Tror du, at han vil give sit Minde? Han er en indskrænket Aand, fuld af Fordomme."

„O, ved du hvad! Var der noget, hvortil jeg havde sat al min Sjæl, var jeg saa vis paa, at jeg paa en eller anden Vej, lige meget hvilken, kunde naa en sand Fuldkommenhed, og at jeg ikke duede til andet end netop dertil, saa gik jeg den Vej til Trods for hele Verden. Og desuden: Kunde du virkelig præstere noget udmærket som Skuespiller, saa blev din Fader nok god igen, om han ogsaa i Begyndelsen havde været nok saa vred."

„O, der er saa meget at betænke! I dette jammerlige Land er Kunstens glimrende Bane fuld af Torne. Jeg vil ikke fremstille mig for Teaterdirektionen som en Tigger. Jeg vilde fremtræde med en vis Glans. Jeg vilde, at min Fader skulde tilstaa mig en ordentlig aarlig Indtægt, saa jeg kunde afslaa al Gage, indtil jeg ret havde gjort Furore og sat mig fast i Publikums Yndest, og da vilde jeg selv bestemme mine Vilkaar. Min Plan er fornuftig. Min Stedmoder, som er en fortræffelig Kone, har talt for mig hos min Fader, men han spurgte, om jeg var bleven gal."

„Ak, kære Alfred! Naar man vil noget for Alvor, saa glemmer man Tornene paa Vejen. Man gaar gennem Ild og Vand for at naa sit Maal. Men jeg har ikke længere Tid til at tale med dig. Hør, hvor smukt Pauline spiller og synger inde i Dagligstuen, og se, hvilket yndigt Syn! Den unge Pige sidder ved Pianofortet og har den lille Marie siddende hos sig paa samme Stol. Nej, Pauline! det er imod al Lov og Folkeret at spilde saa søde Ord og Toner paa den lille raa Unge, hvis Puls ikke slaar et Slag raskere derved, hvilket min gør."

Med disse Ord var Frits i Færd med at træde ind ad den aabne Dør til Dagligstuen, da Alfred holdt ham tilbage og sagde: „Vent et Øjeblik, du! Jeg har endnu noget at sige dig. Du er tit ved Muffen. Kan du ikke laane mig nogle Penge? thi jeg er i en Satans Knibe."

„Ak!" sukkede Frits, „der vækkede du min slumrende Fortvivlelse!"

Han satte sig igen ned og sagde alvorligt: „Ved du hvad! Jeg har ti Gange mere Grund til at være i slet Lune end du; thi hvad ondt kan andres Uvillie vel gøre os i Sammenligning med den, man føler imod sig selv! Det synes mig let at overvinde udvortes Modstand, men det er forbandet svært at kue en Djævleunge, man bærer i sit eget Indre. Jeg vil forklare dig det. Da disse Svenskere kom, som opsøgte mig, og som havde vist mig Høflighed, som jeg gerne vilde gengælde, saa gav den skikkelige Onkel Georg mig... ja, jeg gider ikke engang sagt, hvor rigeligt han gav mig. „„Fornøj dig og dine unge

Bekendte, sagde han: Gør Honneurs som en Gentleman, men lov mig een Ting: Spil ikke Hasardspil med dem. Jeg ved, det er din svage Side, som du nødvendigt maa overvinde; og hvad nu disse fremmede angaar, saa enten du vinder deres Penge eller taber dine egne, har du ingen Ære af nogen af Delene.“ Jeg lovede det og mente ærligt mit Løfte. De var her omtrent en Uges Tid. Vi gik paa Komedie, spiste sammen paa de bedste Restaurationer, kørte ud i Omegnen, og saa videre, og saa videre. Men i Gaar Eftermiddags ude i Bellevue fik vi med eet ondt Vejr. En af Selskabet kom med de Djævels Kort og lagde Bank, og — kort at fortælle, Lykken var mig imod, jeg vilde forcere den, og fløjten gik min Skat, ja, saa nederdrægtig fløjten, at jeg ikke engang kunde betale vort Middagsmaaltid i Bellevue, og hvad værre var, jeg blev fyrretyve Rigsdaler skyldig til den ene Svensker, som skal have dem til i Morgen tidlig, saa rejser han til Hamborg; de andre er, Gud ske Lov, dampet hjem i Dag.“

„Det er en net Historie! Men Vorherre bevares! Det er da ogsaa utilgiveligt og ubegribeligt, at man kan lade sig beherske af saadan en lav Tilbøjelighed.“

„Ja, slet er det af mig; men saa lav er den Tilbøjelighed imidlertid ikke. Det er ikke for at vinde Penge, at jeg spiller; nej, det er denne pirrende Nydelse af den bestandige Spænding og Svæven mellem Haab og Frygt; denne dristige Titten ind under det hemmelige Dække, som skjuler Tilfældets Værksted, og hvor de Skæbnens Hjul rask drejes omkring, som ellers i Livet gaar saa langsomt, som om de stod ganske stille. Denne dræbende Langsomhed, hvormed vi maa stride for at opnaa vore Ønsker eller fuldføre vore Planer, det er det værste her paa Jorden, synes mig. Men i Spil, der bringer hver Minut en ny Skæbne; man er ligesom i en anden Tilværelse; intet Pulsslag gaar hen uden Bevægelse i Sjælen, i Stedet for at i det daglige Liv spildes de kostbare Omløb af Blod og Tanker tusindvis til ingen Nytte og Glæde.“

„Hvilken prægtig Lovtale over den velanvendte Tid ved et Spillebord.“

„Ja, hvorom alting er, saa faar jeg nu vel gaa som den forlorne Søn og bede om Forladelse og Naade. Desværre maa jeg vente paa Onkel, thi han er vel endnu ikke kommen hjem. Men i Guds Navn! saa vil jeg imidlertid sætte mig hen og se at opløse et matematisk Problem, som hele Dagen har staaet mig for Hovedet. Det, ved jeg, er et Middel til at glemme, hvad det skal være.... Men se nu! den ene Ulykke rækker den anden Haanden. Nu gik Pauline med den lille Marie! Nu fik jeg ikke talt et Ord med hende for at hente mig en lille Trøst i min Nød.“

„O! et Menneske, som kan glemme, hvad det skal være, for at løse matematiske Problemer, han trænger ikke til at trøstes. Du gedigne Prosaist!“

„Ja ja! God Aften!“ — svarede Frits og gik, men vendte om og spurgte: „Hvor mange Penge skulde du nødvendigt have?“

„Hm! saa en Snes Daler i det mindste. Men hvorfor vil du vide det, da du dog ikke kan hjælpe mig?“

„O jo, maaske dog!“

„Tror du, at Onkel giver dig flere Penge?“

„Ja, jeg tror det rigtignok. Han er saa god. Du kan komme ind paa mit Kammer i Aften, inden du gaar til Sengs, saa skal jeg give dig, hvad jeg kan.“

„Tak skal du have. Naa, du har da ingen Nød! Er Onkel saadan at komme til Rette med? Det er da lykkeligt.“

„Nej, Tanken om hans Godhed og den ubeskrivelige Mine, hvormed jeg ved, han vil høre Bekendelsen om

mit brudte Løfte og derpaa, uden at tale et Ord, gaa hen til sin Pult og tage Penge og levere mig dem, det er langt fra at synes mig nogen Lykke. Det piner mig mere end min Forlegenhed for Pengene. Men nu skal ogsaa Fanden tage mig, om jeg nogen Sinde mere rører de forbandede Kort!"

„Det har du før forsvoret."

„Ja, Gud bedre det! Det har jeg rigtignok."

Frits gik nu, og Alfred, hvis Melankoli ifølge den Gang, Samtalen til sidst havde taget, var saa temmelig forsvunden, satte sig til at læse paa Horaces Rolle i „Mulatten", idet han med høj Røst deklamerede den for sig selv og hvert Øjeblik udbrød: „Herligt! guddommeligt! det kalder jeg Poesi! Hvilken Salighed, om jeg en Gang kan komme til at fremtræde i den velsignede Rolle! Da skal den faa andre Øjne at se med end i de Hænder, den nu er."

Sildig samme Aften gik han efter Aftale op til Frits, som sad fordybet i sine Problemer. „Naa, hvordan gik det dig?" spurgte Alfred.

„Aldeles som jeg tænkte," svarede Frits uden at se op fra sit Skriveri, „der ligger de tyve Daler til dig."

Alfred satte sig ned og vilde begynde en Samtale; men den anden sagde: „Gud velsigne dig! tal ikke til mig! Lad mig sidde midt i mine Tal og Bogstaver. Jeg bliver ikke til Menneske, førend jeg kommer ud af dette."

„Saa Godnat, din Filister!" sagde Alfred, „men ellers Tak!"

Kort Tid efter disse Samtaler var en af de ikke hyppigt forekommende Dage, da den hele Familie var samlet ved Middagsbordet. Ogsaa Vagner var Husets Gæst. Den sædvanlige tvungne og afmaalte Tone var den herskende. Vagner, som følte sig ubehageligt berørt derved, anstrengte sig imidlertid for at bringe lidt mere Liv i Konversationen og henvendte sig først til Ungdommen i Haab om der at finde Bistand. Dette lykkedes ogsaa temmelig godt, især da han førte Talen hen paa det Emne, som næst Vejret var det almindeligste, nemlig Teatret. Alfred greb denne velkomne Lejlighed til ikke uden Hensyn til hans Faders Modstand mod hans Ønsker at udbrede sig over den dramatiske Kunsts og Kunstners store Indflydelse paa Statens og paa Individernes Moralitet; hans Fader modsagde ham og gik saa vidt, at han vilde have Teatret afskaffet som kongeligt og overladt til Aktiehaveres Bestyrelse. Dersom det paa denne Maade ikke kunde bære Omkostningerne, saa var dette, mente han, et Bevis paa, at Nationen ikke længere havde nogen Interesse for den sceniske Kunst, og at den derfor som noget forældet ikke længere burde tære paa Statens Finanser. Ikke blot hele Ungdommen, men ogsaa Vagner tog ivrigt Parti mod Agenten. Georg var ligeledes kommen i Opposition mod sin Broder; men den Maade, hvorpaa han modsagde ham, var af en hel besynderlig Natur. I hans faa Replikker herskede et paafaldende tvungent Maadehold, hvorved deres skjulte Skarphed kun blev endnu skarpere, medens Frederik lod den dybe Fortrydelse, som han herved følte, gaa ud, ikke over Broderen, men over de andre Modstandere. Alfred geraadede i en ren Ekstase ved at omtale en Skuespillers Kald, og Fruen tog saa ivrigt Parti med sin Stedsøn, at hun til sidst kom til at sige: „Jeg priser højlig hver den, som rask bryder alle Baand for at hengive sig til et Liv, der opfylder hans Sjæl og befrier ham fra Hverdagslivets uendelige Kedsommelighed. Forældre, som modsætter sig denne højere Flugt hos deres Børn, er i høj Grad strafværdige. Jeg kan tale derom, thi ogsaa jeg har forfejlet min Plads her i Verden. Jeg følte mig ogsaa kaldet til Teatret og føler endnu, at mit Kald var sandt; men min salig Moder fordømte mig til at

leve for den kvindelige Bestemmelse, som hun kaldte det; det vil sige: til at leve for at stride med Støv og Urenlighed, Slid paa Duge og Servietter, for at passe paa Kokkepiger og Ammer, og hvad den huslige Elendighed videre fører med sig. Paa mine Knæ bad jeg hende om Tilladelse til at maatte hellige mig til Kunsten, men hun nægtede mig det."

„Det var fornuftigt af den salig Kone," sagde Frederik, „hun indsaa nok, at du aldrig havde gjort Lykke paa den Bane."

Meget stødt udbrød Fruen: „Men jeg indser endnu, at det havde været den eneste Lykke for mig."

„Det skulde du have sagt, da jeg friede til dig," svarede hendes Mand.

De fleste af de tilstedeværende blev ilde til Mode ved den Vending, som Samtalen havde taget. Pauline saa ned paa sin Tallerken, hendes Kinder blussede af Forlegenhed. Frits, som sad hende nærmest, betragtede hende og talte sagte til hende. Efter en Pause, hvori man kunde høre et Sandskorn falde, afbrød Vagner Tavsheden og sagde: „I de mange Aar, jeg har tilbragt i det af alle Muser forladte Vestindien, har jeg saa ofte med hjerteligt Savn tænkt tilbage paa den gode Ungdomstid, da jeg i Teatret søgte Modgift mod Fortræd og Kedsomhed, hvor jeg i et Par Timer hentede saa megen Livslyst, at jeg kunde tære paa den i en hel Uges trivielle Forretninger og Omgivelser; thi jeg var den Gang i en Stilling, som var langt fra at være behagelig; men til Trods derfor har jeg mangen Gang i min Udlændigheds Tid, i Hjemveens Timer, ønsket mig tilbage til min Ungdoms Sorger og Nydelser og navnlig til en god Plads i det gamle Parterre. Men nu, da jeg genser dette kære Sted, finder jeg mig ikke hjemme der som tilforn."

„Ja, det er helt naturligt" — sagde Frederik — „eftersom du er bleven henimod tredive Aar ældre, og Verden ogsaa er bleven tredive Aar ældre og har faaet vigtigere Interesser."

„Nej," raabte Alfred, „den rette Grund er den, at Teatret ikke ejer nogen virkelig poetisk Skuespiller, noget egentlig digterisk, eminent Geni. En saadan maa vel snart komme, om det skal bestaa."

„Bevares!" udbrød Vagner, „tal ikke saaledes! Jeg finder vort egentlige Skuespil i det hele fortræffeligt fra Fremstillingens Side. Store Lys er forsvundne siden hin Tid. Med vemodig Glæde tænker jeg paa Schwartz og Rosing og flere. Men andre Lys, til Dels i andre Genrer, er fremtraadte, og jeg beundrer og paaskønner deres Værd. Heller ikke er det mine ældre Dages Skyld, som Frederik mener, thi ingen Alder er, Gud ske Lov, død for Kunstens Nydelser; men vel er der noget i det, han sagde om Verdens ældre Udseende. Publikum er egentlig det, der fordærver mig Nydelsen. Det forekommer mig søvnigt, eller, om det viser nogen Entusiasme, saa synes mig, at det sjældent er Kunsten selv, som begejstrer det."

„Ja!" udbrød Georg, „hvad du der siger, er talt ud af mit eget Sind. Publikum er virkelig blevet gammelt og vrantent; det er, som om det havde tabt den Uskyldighed, som hører til at nyde Kunsten eller Naturen. Pluraliteten besøger ikke Teatret enten af Kærlighed til den poetiske eller teatralske Kunst, men af andre, al Kunst uvedkommende Grunde: Herrer for at beundre en Danserindes Ben, Damer for at sammenligne en Skuespillerindes Dragt med Modejournalen; mangen en for at træffe sine Bekendte; uden at tale om dem, som blot søger et Sted, hvor de kan hvile efter Middagsbordet, uden direkte at sove. Jeg savner, ligesom Vagner, mit kære ungdommelige Parterre, hvorhen mangen Student i sin Tid bragte sine nødtørftige Sparepenge med en Følelse af lyksalig

Forventning og Ærbødighed for dette Kunstens Tempel, hvormed nu vist ikke een af Tusinder betræder det; og dog siger jeg ogsaa ligesom Vagner; det er ikke Teatrets Skyld; men den raa, taagede Luft, som indhyller Publikum, svækker den Nydelse, Scenen kunde skænke os. Men desværre! det er da ikke blot i Teatret, at man sporer denne Tidens kolde Taage; den føles i saa mange af vore Forhold."

Frederik sagde: „At den gamle Begejstring er aftaget for de skønne Kunster i det hele og for Teatret i Særdeleshed, ligger i Tingenes egen Natur. Der er i vor Tid alt for mange Anliggender, der beskæftiger Tankerne, til at nogen med Ro kan hengive sig til Kunsternes Nydelse. Den som har noget paa sit Sind eller føler sig nedtrykt, kan næppe have Lyst til at gaa paa Komedie."

„Jo," sagde Vagner, „netop han skal gaa derhen og glemme sine Bekymringer ved Kunstens milde Indflydelse. Hvor mangen Gang er det ikke hændt mig — og de fleste vil vel sande det med mig — at de er gaaet hjem fra Teatret med et saa muntert Sind, at deres Bekymringer syntes dem langt uvigtigere, end da de gik derhen. Men det forstaar sig, hertil fordres, at Forestillingen har været en virkelig Kunstpræstation, ikke noget saadant Lappekram som f. Eks. en *Pas de deux*, en Arie, en Duet, et lille dumt Stykke o. s. v., hvormed vi nu om Stunder undertiden regaleres."

Georg afbrød ham: „Og som Publikum gaar efter, medens originale Stykker af højt Værd spilles for tomme Bænke; jeg ærgrer mig, hver Gang jeg tænker paa det Koketteri, som bemægtiger sig alle skønne Kunster, dog rigtignok fremfor alt Musikken; den nedlader sig i vor Tid til Kunster, der, om de end ikke kan kaldes brødløse, derimod til visse kunde kaldes „„heillose""; og jeg venter endnu at træffe Virtuoser, der spiller med Violinbuen mellem Tænderne, eller dem, der paa Pianoforte udfører Stykker med Ryggen mod Instrumentet. Om Vokalmusikken er det ikke engang værd at tale; vore Virtuosinder maa ikke mere sammenlignes med den erotiske, fuldtonende Nattergal, men snarere med den kalkunske Hane."

Alle lo af denne barokke Lignelse, skønt den hos nogle, især hos Fruen, mødte stærk Opposition. Alfred sagde: „Hvad Hr. Vagner og Onkel siger i Henseende til Teatret, har ret glædet mig, thi denne ædleste af alle Institutioner kan aldrig holdes højt nok i Ære. Den er Sædernes Skole, Dyd og Last skal der finde deres Løn og Straf."

Hans Fader afbrød ham: „Stop nu! Gaa ikke videre i din Ekstase. Vi kunde ellers let faa Højesteret i Komediehuset."

„Jeg beder dig, Fader! Er ikke mangt et moralsk som politisk Spørgsmaal herligt drøftet fra Scenen? Hvor er Intelligensens Sejr over Magten skønnere fremstillet end i Mulatten?"

„I Mulatten?" udbrød paa een Gang Vagner og Georg.

„Ja, i Mulatten," gentog Alfred, „læs, hvad flere af Bladene har ytret om dette Mesterstykke."

„Aa Bladene!" svarede Georg, „de kan tage Anledning af, hvad det skal være, for at faa sagt, hvad der ligger dem paa Hjerte. De er ligesom en Mand, som jeg har kendt, der altid talte om en lille Spilledaase. Denne Daases Herkomst, Dyder og beklagelige Endeligt fortalte han uophørligt, og det var ikke muligt at tale om noget i Verden, uden at han fik Historien indført om sin lille Spilledaase."

„Det var da umuligt" — sagde Fruen leende — „at faa den Historie indført i enhver Samtale."

„Jo, der er ingen Materie, hvoraf man ikke kan tage Anledning til at tale om en lille Spilledaase."

„Nu, for Eksempel i Anledning af denne Kage?“ sagde Fruen.

„Intet er lettere. De kommer mig selv i Møde; thi Daasen fik netop sit Banesaar derved, at dens Ejer, der ædelmodigt vilde forære den bort ved en højtidelig Lejlighed, fik det Indfald til Festens Forherligelse at lade Daasen indbage i en Kage, hvorved naturligvis saavel dens musikalske som al dens øvrige Glans og Herlighed for evig forgik den. Og kort sagt, De kan tro mig, der er ingen Materie, enten det saa er Verdens Skabelse, eller det er Himlen eller Helvede, hvorfra man jo kan komme til en lille Spilledaase; og saaledes maa ogsaa alting tjene Bladene til at faa sagt, hvad de vil.“

Selskabet lo, og en Pause opstod paa ny. Endelig sagde Frederik med et Suk: „Desværre! Jeg maa egentlig være en stum Person, naar Talen er om Teatret. Jeg kommer aldrig paa Komedie, og hvad der endnu er værre, jeg har i den senere Tid meget forsømt at følge vor Litteratur, som i gamle Dage var min Glæde. Jeg erindrer endnu de gode Aftener, da jeg læste Oehlenschlægers nys udkomne Digte og hans første Tragedier. Jeg glædede mig hele Dagen til Aftenen, naar der blev tændt Lys paa mit... paa vort Kammer, og jeg... ja, egentlig vi... læste dem sammen.“

En vemodig Sky fløj over begge Brødres Aasyn, og Georg svarede med sagte Stemme: „Ja, jeg tror, at det var mig, som læste højt for dig. Ak! det er længe siden.“

„Ja, det er ogsaa længe siden, at jeg læste noget Digterværk for mig selv alene, ikke engang af Oehlenschlæger. Jeg tror, at Erik og Abel var det sidste.“

Frederik sagde disse Ord i al Uskyldighed uden at tænke paa den sørgelige Allusion, som de indeholdt, førend de var slupne ham ud af Munden. Den forlegne Mine, han nu forgæves vilde skjule, styrkede Georg i den Tanke, at hans Broder havde sagt ham en Bitterhed, hvilket dybt gik ham til Hjerte. Heldigvis hævede Fruen Taffelet i samme Øjeblik. Med kendelig Anstrengelse for at synes fornøjet nød det lille Selskabs Medlemmer deres Kaffe og skyndte sig derpaa at forlade hinanden. Vagner gik hjem, Georg tyede til Athenæum, Frederik til Læseforeningen; Pauline gik ind til Pianofortet, som hun aflokkede beroligende Toner; Frits fulgte hende og tog Plads ved Siden af Instrumentet; og Fruen og Alfred blev ene tilbage.

Alfred sagde: „Jeg har aldrig hørt Onkel Georg tale saa taalelig fornuftigt som i Dag. Jeg maa i Almindelighed ellers ærgre mig over alt, hvad han siger.“

„Det er et underligt Menneske, den Broder Georg,“ sagde Fruen, „hvor han i Dag havde faaet Munden paa Gang! Ellers kan han sidde hele Timer og veje hvert Ord, som det var af Guld. Men begynder han først at disputere, saa er han en sand Prokurator, saa kan intet Menneske faa mindste Ord indført, og Vorherre selv kunde ikke faa Ret imod ham.“

„Nu farvel, kære Moder! Nu gaar jeg min hemmelige Gang til min Instruktør; han gaar Mulattens Rolle igennem med mig og giver mig det bedste Haab. For Resten tror jeg vel, imellem os sagt, at jeg uden at rose mig selv har mere Talent end han; men der er nu det, man kalder Routine, og desuden er man nødt til at have en lille Protektion for at komme frem.“

„Ja, saadan er Verden! Men skynd dig at gaa, gode Alfred! Gud give, at jeg kunde gaa samme Vej!“

„Ak ja! Vi to er de eneste i vor hele Cirkel, som har Sans for det højere.“

Det milde Vejr, hvormed det tidlige Foraar udmærkede sig, havde allerede flere Gange lokket Familien ned i Husets Have. En Dag efter

Middagsbordet nød man sin Kaffe paa den store Græsplet, over hvilken det af Frederik omtalte Træ udbredte sine Grene. Den huslige Kreds bestod for Øjeblikket, foruden af Ægtefolkene, kun af Pauline og Vagner, hvilken sidste den Dag var Husets Gæst. Georg og Frits havde ikke været hjemme til Middag. Alfred havde allerede fjernet sig. En Kontorbetjent nærmede sig og spurgte, om Hr. German ikke var hjemme, eller om man kunde træffe den unge Hr. Frits German ovre paa Pladsen. Agenten spurgte, hvad han vilde, og hvad det var for Papirer, som han holdt i Haanden.

„Det er ikke andet end nogle Regninger, som er komne til Hr. Frits i Gaar og i Dag. Den ene er fra en Skrædder, som har løbet her saa tidt, og som nu er her igen og beder om at faa Hr. German i Tale; ifald den unge Herre ikke er til Stede."

„Fly mig Regningerne" — sagde Agenten — „og bed Skrædderen og de andre, hvem de er, at komme i Morgen tidlig til den Tid, Frits er hjemme."

Kontorbetjenten gik, og Frederik gennemløb Regningerne og viste dem derpaa til Vagner, idet han sagde: „Betragt en Gang disse Summer, og se, hvorledes den prægtige Dreng, som du en Gang kaldte ham, prægtigt kan destillere Penge; og naar jeg nu siger dig, at min Broder til hans Fornødenheder giver ham en bestemt aarlig Sum, der er langt fra at være ringe, hvad siger du saa?"

„Aa, jeg siger, at den unge Mand er en slet Husholder som de fleste unge Mænd; men maaske din Broder ogsaa lader ham nu prøve lidt Forlegenhed som Frugt af hans Letsindighed."

„Nej, det har nok ingen Nød," sagde Fruen, „min Svoger er alt for forgabet i Frits til det. Den, han har saa kær, kan frit gøre ham saa megen Bekymring, som han behager, uden at frygte for Gengæld."

Med et Suk og med sagte Stemme sagde Frederik: „Lyksalig den, han har saa kær!"

„Ja, det er et Spørgsmaal" — svarede Fruen — „om saadan en ufornuftig Kærlighed er en Lykke eller snarere en Ulykke for Frits."

Denne Samtale fik en pludselig Ende, thi Georg stod uventet ved Fruens Side og sagde: „Jeg synes, De talte om Frits og om en Ulykke."

„Nej!" svarede Fruen, „jeg bemærkede blot, at det er en Ulykke at have Gæld, saaledes som Frits har."

„Frits! har han Gæld?" spurgte Georg, idet han tog en ledig Havestol og satte sig ved Bordet.

„Der er kommet nogle Regninger til ham," sagde Agenten og leverede sin Broder de sammenlagte Papirer. Georg aabnede dem, kastede et Blik i dem og stak dem til sig uden at forandre en Mine.

„Skrædderen saavelsom de andre kommer i Morgen tidlig for at tale med Frits," sagde Agenten.

„Godt! saa skal jeg levere Pengene til min Tjener, saa gaar de ikke fejl."

Med disse Ord fremtog Georg et Cigarfutteral, bød de andre Herrer og tændte en til sig selv, hvilken han med Behag syntes at nyde til en Kop Kaffe, som Pauline bød ham.

„Jeg troede — sagde Fruen — „at Frits selv besørgede sine Udgifter og fik en bestemt aarlig Sum dertil."

„Ja, det er sandt! Maaske har han ogsaa lagt Penge hen dertil. Jeg skal tale med ham derom."

„Nu maa jeg le! Frits lægge Penge op! Jeg er vis paa, han ikke har en Skilling. Han er en alt for slet Husholder."

„Ja, ja! saa vil jeg betale Regningerne for at gøre ham det muligt at begynde en bedre Økonomi."

Som for at afbryde denne Materie

rejste Georg sig og gik lige hen til Roden af Træet, hvor han strakte sig i Græsset og saa op igennem Grenene. Han smilede fornøjet og raabte til de andre: „Hvor det er behageligt saaledes at ligge i Græsset og stirre op i Toppen af et Træ! Der er noget ganske egent ved denne Stilling. Skønt man med hele Legemet hviler paa Jorden, synes man at hæve sig over den, idet man med Øjnene sværver i Luften mellem Fuglene. Se, hvor de smaa lykkelige Flyvere hopper omkring paa de endnu bladløse Grene! Dersom jeg ikke tager meget fejl, saa er der et Par smaa Stenpikkere, som er i Færd med at pille i Barken for at finde Insekter, og en Sværm af Spurve holder Gæstebud med de unge Knopper paa Grenene."

Frederik rejste sig hurtigt: „Da maa vi begynde at skyde med vor Vindbøsse."

„O nej! Jeg beder for de stakkels Fugle. Lad dem i Ro! De har lidt Nød den hele Vinter. Lad dem nu gøre sig lidt til gode i den milde Aarstid."

„Men de mange Fugle beskadiger Træet."

„Om de ogsaa gør Træet lidt Skade, hvad vil det sige? Kan det ikke være det samme?"

Frederik gik tavs hen ad en Gang, Vagner fulgte ham. „Ser du!" sagde Agenten, „der er intet smaat eller stort, hvori han jo viser sig ukærlig imod mig. Det Træ, jeg freder som en Helligdom, giver han til Pris for nogle usle Dyr. Med ligegyldig Mine ser han op i dets Top, hviler sig tankeløs paa samme Plet, hvor vi fordum sad lige saa indflettede i hinandens Væsen, som disse Grene nu slynger sig i hinanden. Det er forbi, han har glemt det, og ikke mindste Tanke gaar tilbage til hin Tid."

Vagner rystede paa Hovedet: „Du er stærk i at plage dig selv med ingenting. Hvem kan vide, hvad Georg tænker; han ser jo hel tankefuld ud."

„Paa mig tænker han i det mindste ikke. Jeg og mine er ham ganske fremmede. Et fremmed Barn er ham det nærmeste. Gud er mit Vidne! aldrig har jeg været pengegerrig eller misundelig; men dog kan jeg ikke med Ligegyldighed tænke paa, hvad min Families Skæbne skal blive, naar engang han og jeg er borte, og denne forvildede Frits skal være Eneherre og Chef for vort Hus; thi alt vil komme i hans Hænder; han er jo min Broders eneste Arving. Jeg maa taale, at han bærer mit Navn, at han skalter og valter paa Pladsen. Min egen Søn er en Nar, som jeg med al Anstrengelse ikke har kunnet faa ind i nogen alvorlig Forretning."

„Men saa er det jo godt, at der er en, som kan tage sig af Huset."

„Ak! jeg vilde heller ikke bryde mig om alt dette; thi for min Kone er der sørget efter min Død, og naar min Søn ikke vil have det anderledes... Men den Tanke vil ikke forlade mig, at dersom min Broder ikke havde tabt al Godhed for mig, havde han ikke fravendt mine Børn sin Formue og givet den til en fremmed."

„En fremmed, siger du? Hm! hvem ved, om Frits er en fremmed for din Broder. Vi er alle Mennesker!"

„Nej, du bedrager dig. Jeg har godt kendt hans Forældre. Hans Fader var Tømmermand her paa Pladsen. Jeg har jo set den Dreng, fra han var fem Aar, og saa ynkedes min Broder over ham og lod ham opdrage i et borgerligt Hus, indtil han var tolv Aar; saa tog han ham til sig som sit eget Barn. Ak! gid det var saa vel, at han var Georgs hemmelige Søn! Jeg tror, at jeg da kunde elske ham til Trods for alle hans Lyder. Men saa var han vist ogsaa af en bedre Natur. Men se! nu har jo alle forladt Haven. Lad os gaa

hen i Læseforeningen eller i Klubben. Begge Steder finder vi brave Folk, som ikke er døde for Dagens Anliggender. Gør mig den Fornøjelse at følge med mig, saa skal du se, at jeg i denne Kreds er et andet Menneske end hjemme."

Efter nogle Dages Forløb tilbragte Vagner en Aften oppe hos Georg. Et fra begge Sider med stor Interesse gennemført Skakparti var tilendebragt, og de to Venner sad fortroligt sammen ved det lille Aftenbord.

„I Sandhed," sagde Vagner, „man skulde ikke tro, at du levede, som man kalder det, *en garçon*, saa nydelig er denne Aftenanretning. Hvem besørger saaledes din Menage."

„Aa, jeg har slet ingen Menage. Min gamle Tjener besørger mine daglige Fornødenheder, og naar jeg af og til vil se en Ven hos mig, saa tror jeg, at han raadfører sig med den unge Pauline, som er den, der især besørger Husvæsenet dernede hos min Broder. Det Barn, denne Pauline, har Gud skabt til Verdens Trøst og Opmuntring."

„Det er nu saa mange Aar siden, jeg blev beværtet af dig, kære Georg! I vor grønne Ungdom gjorde vi os dog undertiden en glad Dag med hinanden. Jeg kan ikke lade være at spørge dig: Er det et Lykketræf, at jeg her paa dit Bord har truffet, hvad som dengang var og endnu er mine Livretter og mine Yndlingsvine? Eller skulde det være muligt, at du endnu indtil saadanne Details bevarede Erindringen om vort Ungdomssamliv?"

„Ja, saaledes er det. Jeg har aldrig glemt dig eller hine Dage. Du er den samme, og jeg er det ogsaa, saa vidt som vi i vore Aar bør være det. Kom, lad os klinke og i din Yndlingsvin drikke et Glas for vort gamle Venskab og vort fornyede Samliv."

Vagner greb sit Glas, stødte det mod den gamle Vens og udbrød med bevæget Stemme: „Jeg takker dig og føler mig i dette Øjeblik tyve Aar yngre."

Efter en lille Pause, som der almindeligvis følger paa et saadant Moment, sagde Vagner: „Den Fornøjelse, jeg i denne Time nyder, dæmpes dog meget af en vemodig Betragtning: Naar vi i fordums Dage saaledes sad i fortroligt Samkvem, ved jeg ikke at erindre, at vi var to, vi var altid tre."

Georg trak paa Skuldrene, men tav. Vagner vedblev: „Hvorfor er den tredie udstødt af vor Triumvirat?"

„Udstødt! hvilket Ord! Tror du, han v i l d e sidde her imellem os? Og hvis han gjorde det mod sit Hjertes Tilbøjelighed, da vilde hvert Ord, vi, eller rettere jeg, sagde, den ubetydeligste, tilfældigste Ytring forstemme ham, være ham et Bevis paa mit ildesindede Hjertelag, medens jeg paa min Side, for at undgaa at saare ham, maatte lade, som om jeg ikke kunde forstaa de Bitterheder, hvormed han undertiden gennemborer mig."

„Hør, Georg! Jeg har altid haft større Fortrolighed til dig end til noget andet Menneske; dit hele Væsen er saaledes, som jeg skatter det hos en Mand. Du er aabenhjertig, klar og besindig. Sig mig som en Ven, hvad er Grunden til det forandrede Forhold mellem din Broder og dig? I min lange Adskillelse fra jer har jeg stedse tænkt mig jer to som et Eksempel paa ualmindelig Broderkærlighed; og nu — med Forundring og med Sorg finder jeg eder i et Forhold, som for mine Øjne er ulyksaligt. Hvorledes er dette gaaet til?"

„Ja, hvad skal jeg sige? Jeg kan næppe forklare det for mig selv. En Skillevæg er opstaaet imellem os, et af disse ulykkelige Ukrudt, der opvokser til en uigennemtrængelig Mur, dersom man ikke med forene-

de Kræfter oprykker dem i den første Spire. Der er ogsaa en Vane i sligt, skønt det visselig burde være ophøjet over Vaner. Jeg har ofte bemærket det: Dersom Forældre kommer i den Vane at skænde paa et Barn eller et Herskab paa en Tjener, saa rodfæster denne onde Tone sig umærkeligt og gør det næsten umuligt at faa begyndt paa en anden Melodi. Man forfalder ordentlig til en falsk Undseelse; man synes, at man bliver skamfuld ved at tænke sig den Forundring, som andre vil vise ved at bemærke vor forandrede Tone."

„Men hvad i al Verden kan have bragt jer i den Tone?"

„Ak, en gammel Historie! En Uret paa begge Sider er den onde Sæd, som fra først af har — ja, jeg kan gerne sige — kvalt Livets Blomster for os begge. Kan du erindre den smukke Grete, Smedens Datterdatter ovre paa min Faders Plads?"

„Jo, jeg erindrer at have set hende nogle Gange, naar vi efter Aftale mødtes paa Pladsen. Ja, hun var rigtignok smuk; men et Barn endnu, synes mig."

„Hun var femten Aar, da hun efter sine Forældres Død kom i Huset hos den gamle Smed. Jeg var tre og tyve, Frederik et Aar yngre. Vi glædede os begge ved Synet af den nydelige Pige; dog forekom det mig, som om Frederik ikke brød sig videre om at dyrke hendes Bekendtskab; han talte altid kort og alvorligt til Grete; jeg derimod kom snart i et friere Forhold til hende. Vi talte stedse lystigt og utvungent med hinanden, som det let sker mellem unge, muntre Mennesker. Grete var af Naturen begavet med det lykkeligste Temperament. Hendes unge Ansigt straalede af Sundhed og Fornøjelse. Naar hun undertiden græd over Bedstefaderens vrantne Luner, saa lo hun i det samme over sin egen Bedrøvelse. Jeg kan se hende endnu, siddende paa en Bænk under et Hyldetræ uden for Smedens Hus. Undertiden tænker jeg endnu derpaa, naar jeg ser Skinnet af den stærke Ild fra Smedien paa den ene Side og paa den anden Straalerne af den nedgaaende Sol, som oplyser Hyldetræet og Bænken; thi begge Dele staar endnu, hvor de stod; kun Pigen, som jeg hver Aften saa sidde der, i sin renlige, simple Dragt, ved sin Rok eller sit Strikketøj, kun hun er borte. Kort at fortælle: Jeg forelskede mig heftigt i denne Pige."

„Ja, det har jeg allerede fattet," sagde Vagner smilende.

Georg vedblev: „Du ved, at min Fader selv var Student og endogsaa teologisk Kandidat og ved tilfældige Omstændigheder var kommen til Handelen, hvortil han nu havde sat sit hele Sind. Han vedblev imidlertid al sin Tid at nære en stor Ærbødighed for Studeringer og vilde, at hans Sønner skulde gaa den samme Vej, som han var gaaet. Jeg var veltilfreds med den første Del af denne Vej; men den anden var mig imod, og jeg havde besluttet at vende al Handel og deslige Ryggen. Men efter mit Bekendtskab med Grete havde jeg stadig faaet min Gang paa Pladsen og givet mig saa mange Forretninger ved Skibsbyggeriet, at selv disse Forretninger umærkeligt var blevne mig interessante, og Pladsen var mit Paradis. Jeg havde ingen anden Plan, hvad Grete angik, end den Lykke at se hende, at tale med hende; men først da min Fader, tilfreds med min store Iver for Arbejdet paa Værftet, tilbød at lade mig rejse udenlands i et Par Aar for at studere Skibsbyggeri og hvad dermed stod i Forbindelse, først da følte jeg, at mit gamle Ønske at rejse i fremmede Lande, hvilket nu kom mig i Møde, var blevet mig fremmed. Min Smerte ved at forlade Grete bragte mig til at lægge en Plan for min Fremtid. Jeg besluttede at benytte min Rejse saa godt, at gøre mig saa nødvendig for min Faders

Forretninger, at jeg saaledes turde haabe at vinde ham for mit Ønske og faa hans Samtykke til at begære Gretes Haand. I mit ungdommelige Overmod ansaa jeg hendes Venskab for Kærlighed, og saa sikker var jeg paa at drive denne Plan igennem, at min Smerte ved Afskeden næsten forsvandt for Haabets Salighed, og jeg tror, at jeg var mere rørt ved at sige Farvel til min Broder og min Fader end til Grete. Vel med Taarer i Øjnene, men med muntre Ord sagde vi hinanden Farvel. At jeg aldrig havde nævnet mine Følelser for deres Genstand eller omtalt dem for min Broder, som jeg ellers betroede alting, det ligger, synes mig, i den første Kærligheds Natur. I to Aar var jeg borte fra Hjemmet, og hverken i de Breve, jeg fik derfra, eller i dem, jeg selv skrev, blev Grete nærmere omtalt end saa meget, som der udfordredes til at vide hende frisk og i Live. I de sidste Aar af min Fraværelse erfarede jeg imidlertid den gamle Smeds Død, og paa mine Spørgsmaal om Grete svarede min Broder mig med faa Ord, at hun var i Huset hos nogle Slægtninge, en halv Mil fra Byen. Straks efter min Hjemkomst søgte jeg hende i hendes Opholdssted, men stedse forgæves. Endelig kom jeg en Gang i Snak med en simpel Kone, som boede paa Pladsen, og som havde levet i en venskabelig Forbindelse med Smedens Hus. Med godmodig Snaksomsomhed begyndte hun nu i den ligegyldige Tone, hvori den Klasse Folk ofte fortæller de sørgeligste Ting, at indvie mig i den for mig smerteligste Hemmelighed, som hun uden videre antog at være mig bekendt. Allerede længe før min Bortrejse havde en Kærlighedsforstaaelse fundet Sted imellem min Broder og Grete. Den Pige, jeg elskede saa højt, var forført og forladt af den Mand, som var mit Hjerte nærmest. Omstændigheder, som jeg ikke gider opregne, gjorde Konens Beretning alt for sandsynlig. Hun endte sin Tale med en Berømmelse over den gode, ædle Hr. Frederik, der paa det bedste havde sørget for Grete, saaledes at hun var lykkelig i al sin Ulykke. Min hele Sjæl oprørte sig, jeg kunde dog næppe tro hende, jeg ilede til Frederik, jeg forlangte heftig Sandheden og fik den til min ubeskrivelige Smerte. „„Vi har elsket hinanden,““ sagde han, „„fra den første Dag, vi mødtes. Vi sværmede sammen og en Gang.... hvad skal jeg sige! Ungdom og Kærlighed bedaarede os begge. Jeg er ingen Forfører, jeg er selv forført af en brændende Lidenskab.““ Jeg følte, at jeg i Henseende til mig selv intet havde at bebrejde min Broder, da han ikke anede, at jeg var hans Medbejler; og hvorvel det var mig svært, udtalte jeg dog de Ord: „„Nu vel! Saa gør den gode, uskyldige Pige til din Kone.““ Frederik studsede, han fremstammede noget om vor Faders Vrede og Modstand, om sin egen Ungdom o. s. v., hvilket jeg alt sammen gendrev, idet jeg lovede ham min Bistand hos vor Fader, saavel som i alt andet. Til sidst mærkede jeg, at hans egen Villie var mod dette Ægteskab. Hans Kærlighed var kølnet. Gretes simple Opdragelse og Sædvaner gjorde hende efter hans Mening uskikket til hans Ledsagerinde for hele Livet. Med Heftighed modsagde jeg ham og paaduttede ham, hvad et Rygte havde fortalt mig, at han friede til en Frøken i vort Bekendtskab. Uvant til at skjule sig for mig, tilstod han mig det. Jeg er af Naturen rasende hidsig, desværre! men kun enkelte Gange i mit Liv har jeg ladet mig aldeles henrive af mit Raseri. Denne Gang gjorde jeg det. Jeg tabte al Besindighed; jeg anklagede med de haardeste Ord min Broder for at have snigmyrdet mit Livs Glæde, for at have berøvet mig min elskede, hvis Værd han ikke forstod at skat-

te. I min Rus tog jeg en Ring med hans Navn i, en Gave af hans Haand, som i mange Aar aldrig havde forladt min, jeg kastede den for hans Fødder og søndertraadte den ubarmhjertigt, idet jeg med endnu ubarmhjertigere Ord sønderbrød hvert Baand imellem os. Ja, Vagner! saa strafværdig var jeg i hin uhyggelige Time."

Vagner svarede med et Suk: „Jeg undskylder dig; du var i en fatal Stilling, og Frederiks Handling bedrøver mig, thi den var slet."

„Nej, jeg undskylder ham. Tiden, der lærer os saa meget, har siden lært mig, at jeg betragtede den smukke Grete gennem de ideelle Briller, hvormed man i den lykkelige Ungdom ser alt, hvad der henriver. Hun var for god til sin Skæbne, men dog ikke god nok til at være en dannet Mands Hustru. Næppe et Aar efter, at hendes Forbindelse med min Broder var hævet, giftede hun sig med en skikkelig Mand, der aldrig har erfaret hendes tidligere Forhold. Hun er nu død for længe siden."

„Men du, hvad gjorde du efter hint Stød?"

„Du kan vel tænke, at al min Omgivelse var mig forhadt. Til min Glæde var der netop nogle Konjunkturer, som fordrede en ny Rejse i Husets Anliggender; jeg greb denne Lejlighed og forlod Hjemmet. Jeg blev kaldt tilbage ved Efterretningen om min Faders dødelige Sygdom og kom netop tidsnok for at modtage hans sidste, mig hellige Befalinger og hans sidste Suk."

„Nu! og ikke engang ved Faderens Baare rakte de haardhjertede Sønner hinanden en forsonende Haand?"

„Ak nej! men dog havde jeg for længe siden angret min Haardhed mod min Broder og i Fraværelsen foresat mig at forlige mig med ham. Men det var mig aldrig muligt at faa begyndt paa denne delikate Materie; thi ikke paa det fjerneste kom han mig i Møde. En ny Skillevæg var desuden oprejst imellem os. Hans unge Kone, som han nylig havde ægtet, var mig lige saa ubehagelig, som jeg var hende; hun var stolt, skinsyg og herskesyg, men havde stor Indflydelse paa sin Mands Dom om andre. Han var kold og tilbageholden imod mig; jeg mærkede, han kunde ikke tilgive mig hin Strid, og jeg tav. Jeg rejste af og til i Udlandet. Vore Forretninger fører ofte Rejser med sig, og det var endnu mere Tilfældet i den Tid. Aarene gik, det ene efter det andet, og for hvert af dem blet det vanskeligere og unyttigere at tænke paa en Eksplikation. Frederik er Mand og Fader. Disse Forhold fortrænger vel i Almindelighed dem, som man kalder Blodets og dets gamle Venskabs Baand."

„Jeg har imidlertid altid hørt, at Frederiks første Ægteskab var intet mindre end lykkeligt, og dette senere synes mig heller ikke misundelsesværdigt. Hans Kone er en Gaas."

„Jeg kan dog langt bedre lide hende end den forrige. Denne keder sig, den Stakkel! Det er en Fejl, men ogsaa en Ulykke. Og ihvor det gaar, saa er det dog altid godt at have Kone og Børn."

„Du var jo selv gift. Var du da lykkelig? Elskede du ikke din Kone? Eller stod Gretes Billede endnu imellem dig og hende?"

„Alle disse Spørgsmaal kan jeg — naar jeg vil være ærlig — besvare med Nej. Jeg var ikke lykkelig; jeg elskede ikke min Kone; men Gretes Billede stod ikke imellem os. Dog var jeg heller ikke ulykkelig; min Kone var mig kær; men et andet Billede stod maaske dog imellem os. En langt dybere Kærlighed end min første havde fængslet mig til en engelsk Pige, som ogsaa elskede mig. Det vilde være alt for vidtløftigt at fortælle vor lille Roman; kort sagt, jeg mistede hende, og hendes Tab gjorde mig meget ulykkelig. Hendes

unge Kusine havde været vor fortrolige. Den gode Pige gjorde alt muligt for at trøste mig i min Nød. Jeg mærkede, at hun havde Tilbøjelighed for mig; og ene og forladt, som jeg følte mig, troede jeg, at det bedste Raad mod mit onde Lune var at gifte mig med hende. Hun blev min Kone og fulgte mig til mit Fædreland, men kunde aldrig ret trives uden for sit eget, som hun altid savnede i saa høj Grad, at enkelte Besøg i hendes Hjem ikke var nok til at trøste hende. Hendes Klager, hendes uretfærdige Bedømmelser af vort lille Danmark og dets Indvaanere, hendes Sygelighed paa Sjæl og Legeme fordærvede vort huslige Liv, der ellers kunde have været behageligt, thi hun var god og forstandig, og hendes tidlige Død gik mig nær til Hjerte. En god Skæbne, der aldrig ganske har slaaet Haanden af mig, havde imidlertid tilført mig min Frits, som jeg faderligt havde antaget mig og ladet opdrage uden for mit Hus. Min Kone døde i England. Da jeg kom tilbage derfra, var min Plejesøn tolv Aar; jeg tog ham hjem til mig og har saaledes i de mange Aar, der er forløbne siden den Tid, koncentreret mine Ønsker og Forhaabninger til lutter faderlige."

„Gud ske Lov, at et Menneske, som søger noget, han kan elske, dog sjælden er saa ulykkelig intet at finde! Jeg har saaledes min Neger og min Hund. Det er ikke meget, men det er dog noget, som jeg kan være god imod. Du er lykkeligere; din Plejesøn er et vakkert Menneske!"

„Det er han. Vel er det sandt, at han er meget letsindig; men har han Ungdommens Fejl, saa har han ogsaa dens Dyder. Han er uden Forstillelse, livsglad, mild og velvillig, og blot Synet af ham fordriver al Misfornøjelse. Dertil er han et dygtigt og et dannet Menneske. Og se, det er nu noget af det, der er mig ubehageligst i min Broders og hans Kones Omgang, at de griber enhver Lejlighed til at stikle paa min Godhed for dette unge Menneske, paa mit Testament til Gunst for ham, noget, som jeg af gode Grunde har gjort og ikke skjult for dem. De skal en Gang selv erfare, at det er til deres eget Bedste, at han i Tiden bliver Husets Chef og Støtte. Frederik er langt fra ikke gerrig; men jeg ved ikke"....

„Nej, nej! det er ikke af Gerrighed, men, om du vil, af Skinsyge. Det er ikke din Formue, som han misunder Frits, men vel maaske din Kærlighed."

„Ak, kære Vagner! Hvilke Illusioner! Hvo der besidder min Kærlighed, det er vist nok min Broders mindste Sorg."

„Du tager fejl! Jeg er vis paa, at han elsker dig højt."

„Vær vis paa, at jeg ved det bedre."

„Ved du det af dit eget Hjertes Følelser?"

„Nej! saa underligt er det. Det klæder mig vist ikke at tale i en sentimental Tone. Men jeg gav Aar af mit Liv for at købe hin onde Time tilbage."

„Det var jo dog kun Ord."

„Ja, hvad er vel mere end Ord? Er de ikke Aabenbaringen af Sjælens Væsen, Seglet paa enhver Handling?" Er det ikke ved dem, at baade Handlinger og Mennesker lever i Erindringen? Ak! derfor er de ogsaa saa farlige, at, engang undslupne deres Hjem i Menneskets Bryst, kan de ikke mere tilintetgøres; de lever et velgørende eller et ødelæggende Liv."

„Det er ikke alle Ord, hvorom dette gælder."

„Jo, alle de, som overlever Øjeblikket, om dem gælder det mer eller mindre. „„Det var kun et Ord,"" siger man saa letsindigt! Som om det ikke stedse var et Ord, der gjorde Udslaget i et Menneskes Skæbne."

„Eet er der dog, som kan tilintetgøre Brodden af de saarende Ord,

det samme, som kan forsone vore andre Synder: Anger, Erkendelsen af vor Uret. Udslet de onde Ord med gode. Udtal dig for din Broder!"

„Det kan jeg ikke. Jeg har saa ofte villet det; men det Ansigt, han viser mig, den Maade, hvorpaa han kommer mig i Møde, slaar mig straks Vand i Blodet. Det er nu saa gammel en Sygdom; jeg har taget mit Parti i dette som i mere. Gud kender mit Sindelag imod ham, og nu kender du det ogsaa, og skulde du og han overleve mig, saa sig ham det, men indtil da rør ikke mere ved denne Sag."

„Jo, een Ting vil jeg dog bede dig om, og deri maa du føje mig, om aldrig for andet, saa for vort selskabelige Samlivs Skyld; thi som det nu er, har det noget utaaleligt. Bortkast den ubehagelige Tilbageholdenhed, som næsten aldrig lader Konversation komme i Stand; frygt ikke for en lille Disput, en Modsigelse, i det mindste naar vi alle er samlede. Du kan tro, at en friere Meddelelse vil meget forbedre Tonen i vor Cirkel."

„Ja, forleden Middag fik du mig godt paa Glid til at sige imod."

„Gør det frit! sig din Mening, ogsaa naar den er modsat Frederiks. Alting er bedre end denne dødelige Klostertavshed."

„Nu ja! Vi faar at se."

„Tak! jeg stoler paa dig. Og nu siger jeg dig Godnat og Tak for denne gode Aften."

„Und mig snart en saadan igen. Jeg er saa ene."

„Men hvor er din Plejesøn? Han burde dog oplive dine Aftener med sin Nærværelse."

„Det gør han sjældent, og jeg vil ikke genere ham."

„Men til Løn for din store Godhed"...

„Ak, kære Vagner! Jeg hader denne Fremgangsmaade, der til Løn for Godhed kræver Opofrelsen af det uundværligste Gode: Friheden. Jeg ser desuden hellere, at han er borte, end at han skulde kede sig hos mig, og da jeg selv befinder mig saa vel med en jævnaarig Ven, saa kan jeg heller ikke forlange, at han ikke skulde gøre det samme."

En Tid hengik nu, hvori Vagner vel indsaa, at hans Bestræbelser for at tilvejebringe det gamle Forhold mellem de tvende Brødre vilde være frugtesløse, og at kun en højere Haand formaaede at læge et saa gammelt Saar. Imidlertid lykkedes det dog hans jævnlige Nærværelse, hans rolige og venlige Tone at bringe lidt mere Liv i den døde Omgangskreds. Ifølge sit Løfte søgte ogsaa Georg at overvinde sin Tilbageholdenhed og mindre at sky et ærligt og frit Ord. Men ogsaa her mødte den Anstødssten, at da de politiske Materier i vor Tid ikke godt kan aldeles forbigaas i Samtalen, saa stødte begge Brødrene her paa en ny Grund til Misfornøjelse. Frederik hørte nemlig aldeles til det liberale Parti, men Georg syntes nærmest at slutte sig til det konservative. En Omstændighed, der maa synes besynderlig, men som man ofte ser, fandt her Sted, den nemlig, at disse to Mænd havde i det daglige Liv ganske den modsatte Farve af den, hvortil de i det politiske bekendte sig. Georg var nemlig i Livet næsten ultra-liberal, Frederik derimod næsten absolutistisk. De offentlige Blade leverede daglig Stof til Disputer, og det er naturligt, at disse Disputer mindre end de fleste andre afbrydes paa Halvvejen, eftersom begge Parter tror at stride for den gode Sag. Imidlertid var det mærkeligt, at Brødrene endogsaa i disse Stridigheder viste en stor Skaansel imod hinanden og altid standsede ved det Punkt, hvor den offentlige Strid er nær ved at gaa over paa de private Enemærker; og havde disse Meningsstridigheder end det Onde, at begge Mænd i Stilhed ærgrede sig over deres Mangel paa

Sympati ogsaa i denne Henseende, saa havde de paa den anden Side det Gode, at den dræbende Kedsomhed og Tavshed noget mere forsvandt fra de Timer, de tilbragte sammen, ja, endogsaa at disse efterhaanden blev mindre sjældne.

En Dag sagde Georg med et muntert Ansigt: „I Gaar har jeg gjort en god Gerning, hvormed jeg haaber at indsmigre mig hos Damerne. Jeg har nemlig anmodet en i den Henseende formaaende Mand om at forskaffe mig Billetter, saa mange som muligt, til det Balparé, som nu skal gives paa Christiansborg. Jeg beder herved den lille Pauline om at gøre mig den Ære at være min Dame; min Svigerinde følger, som naturligt, med sin Mand, og jeg skal gøre mit Bedste til ogsaa at faa Billetter til vore to unge Venner, Alfred og Frits."

Fruen og Pauline fik næppe Tid til at svare, før Frederik udbrød: „Vi takker for din gode Villie; men jeg ønsker ikke, at nogen af mine, saa lidt som jeg selv, skulde tage Del i den Stads. Ved en Hoffest, der gives for Rangspersoner, har vi intet at bestille."

„Efter den Regel tør jeg paa ingen Maade komme med, thi jeg er Købmand slet og ret; men du er dog en Rangsperson, du er jo Agent."

Noget hidsigt svarede Agenten. „Naa! Skal du nu lade mig høre en gammel noksom fortrudt Svaghed, hvortil min salig Kone forledte mig?"

Der lød gennem Frederiks Hidsighed noget tillige saa sørgmodigt, at Georg blev rørt derved og svarede mildt: „Tilgiv mig, kære Frederik! det er langt fra, at jeg vil saare dig. Men hvad denne Fest angaar, saa er det ingen Hoffest; heller ikke behøver man Rang for at faa Adgang til den. Den interesserer mig. Jeg finder, at et Sølvbryllup er den skønneste Anledning til en Fest, og Kongens Sølvbryllup med hans Dronning, medens begge endnu er i Livets Kraft, begge smukke og elskværdige, er som en Typus for denne Troskabens og Kærlighedens Fest, som alle lykkelige Ægtefolk og alle de, som haaber at blive det, skal tilegne dem som en Glædesfest, hvorved enhver tillige glæder sig over selv at have helligholdt en saadan eller ønsker at opleve den; thi fem og tyve Aars Samliv er ikke blot en Fest for Erindringen, men har tillige det Fortrin, at Haabet om endnu mange livsglade Dage kan knytte sig dertil. Det er ikke som et Bryllup, som noget begyndende, men som et lykkeligt, sikret Foretagende, og her — siger Goethe selv — er en Fest paa sit rette Sted."

Ja, alt dette kan være meget smukt og godt i Almindelighed, men i dette specielle Tilfælde ønsker jeg ikke at tage Del i Herligheden. Jeg finder ikke denne Fest paa rette Sted, om ogsaa Hofmanden, Minister Goethe, hvad jeg ikke tvivler paa, vilde anprise den. Jeg med mine Anskuelser kan ikke være bekendt at møde ved den; min Kone og Søn skal ogsaa smukt blive hjemme. — Hvad Pauline angaar, saa kommer det an paa hendes Tantes Villie, om hun skal gaa eller ikke."

Pauline saa bedrøvet til Fruen, og denne sagde: „Jo, Pauline maa gerne modtage sin Onkels Godhed, ifald det kan lade sig gøre for hendes tarvelige Garderobes Skyld. Hvad mig angaar, gik jeg gerne med og er ikke synderlig indrettet til at lade mig kujonere af andres vrantne Griller."

„Jeg kujonerer dig vist ikke. Jeg finder mig daglig i, at du løber efter alting, at man kan møde dig, selv syvende eller ottende, i et Geled af Damer, der spærrer Fortovet paa Østergade. Men i dette Tilfælde har jeg alt for vigtige Grunde til ikke at give efter for din Forlystelsessyge."

„Den Sygdom faar man let, naar Hjemmet er trist og kedeligt."

Alle tav forlegne. Man gik til Bords,

forstemt paa alle Sider. Alfred og Frits, hvilke nu først indfandt dem, saa paa de ældste med tavse, spørgende Blikke. Medens Pauline som sædvanligt tillavede Kaffen ved et afsides Bord, gik Georg hen til hende og sagde sagte:

„Nu, lille Pauline! Du gør mig jo den Fornøjelse at være min Dame, som sagt?"

„Gud ved, hvor usigelig gerne jeg vilde, kære Onkel! Men naar Tante ikke kan komme med, saa synes mig, at jeg desværre maa afstaa fra den store Glæde."

„Hvorfor det? Med en gammel Enkemand og Onkel som mig kan en ung Niece"...

„O min Gud! Det er ikke saaledes at forstaa; men jeg mente, at den stakkels Tante har lige saa megen Lyst som jeg; og naar hun nu skulde se mig pyntes og tage bort, medens hun maatte blive hjemme, saa vilde det gøre mig saa ondt, at min bedste Glæde var forspildt."

Taarerne stod den unge Pige i Øjnene. Georg vendte sig tavs og gik op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen og Øjnene hæftede paa Gulvtæppet, hvis Figurer han synes at tælle og studere. Frederik tog en Adresseavis og lod, som han læste, uden at han dog kunde blive færdig med den første Spalte, medens han over Bladet skottede til sin vandrende Broder. De andre sad ubevægelige som Voksfigurer. Slaget af Perpendikkelen i et Taffelur og Georgs sagte, men taktmæssige Skridt var al den Lyd, man hørte.

Dobbelt velkommen var i dette Øjeblik den gode Vagner, som traadte ind med et Ansigt, der i denne Omgivelse kunde lignes med en Solstraale, der paa en mørk Vinterdag titter ind ad Vinduet og forandrer Værelsets hele Udseende. Man nærmede sig til ham og samledes derved lidt mere. Efter nogle fra flere Sider vekslede, ligegyldige Replikker, sagde Vagner, idet han venligt slog Georg paa Skulderen: „Hvordan har du det, gode Ven? Er du velbefindende i Dag? Jeg synes, du ser ud til at være — som et gammelt Ord siger — overset af en Ugle."

Georg svarede smilende: „Eller som om jeg havde ædt Falster og vilde i Færd med Lolland? Det er ogsaa en god gammel Talemaade."

„Nej, du ser ikke glubsk ud, som om du vilde sluge hele Provinser, men misfornøjet, trist som en Natugle, for at blive ved vort Tema. Den sidder om Dagen i vemodige Betragtninger."

„Nu ja! saa kommer jeg mig maaske til Natten ligesom Uglen og vil imidlertid ligesom den koge mit onde Lune, ifald jeg har det, i min Ensomhed."

„Ja, vist har han det," sagde Vagner, da Georg ved den sidste Replik anbefalede sig. „Hvad fejler Deres Onkel?" vedblev han, henvendende sig til Frits.

„Det ved jeg sandelig ikke," svarede denne, „han var just meget oprømt, da jeg, kort før vi gik til Bords, talte med ham."

Efter et Øjebliks Betænkning sagde Frederik: „Vi havde her en lille Disput, men den hele Sag synes mig dog alt for ubetydelig, til at den kunde have bragt ham i et ondt Lune. Det var da ikke noget, som en Mand kunde tage sig nær."

Pauline nærmede sig undseeligt og sagde: „Tillad mig at sige, at Onkel Georg tog sig ikke den Sag nær, men noget forstemt blev han, og det blev vi alle."

Hun fortalte nu Vagner korteligt, hvorom Talen var og tilføjede: „Den gode Onkel kom saa fornøjet og mente at gøre os alle en Glæde, og saa blev det os — i det mindste Tante og mig — til en Bedrøvelse. Tænk, kære Hr. Vagner! En saadan Fest har ikke fundet Sted, saa længe jeg har levet, ja, vist heller ikke i Tantes Levetid. Der kommer ikke saa let en saa smuk Anledning igen til at

helligholde en stor Fest. Alt, hvad Onkel sagde derom, syntes mig saa oplivende, mit Hjerte slog af Glæde derved. Men vi maa ikke modtage hans Indbydelse."

Pauline sukkede. Vagner sagde: „Ja, Frederik! Der har du vist nok forspildt din Broder en god Dag, thi det ved jeg med mig selv, at naar jeg kommer med et venligt Sind og glæder mig til at gøre andre en Fornøjelse, og disse andre, frivilligt eller tvungent, forsmaar min Gave, saa bliver jeg forbandet flov; og det ved jeg ogsaa fra gamle Tider, at Georgs største Lyst er at glæde andre; han er af dem, der intet kan nyde alene."

„Ja, det er sandt; sagde Frederik, „saadan var han altid. Men efter mine Anskuelser... du kan vel tænke, Vagner, at jeg ikke kan have Lyst til at befinde mig i den Cirkel, hvor jeg saa lidt hører hjemme."

„Nu! saa bliv du selv derfra, men vær saa liberal at lade dem gaa, som tænker anderledes."

„Skal en Husfader være liberal i den Forstand, at han tillader sin Familie det, som han ikke selv billiger."

„Ja, naar det er uskyldigt."

„Men Begrebet om uskyldigt eller ikke er temmelig afhængigt af Omstændigheder."

„Uden at indlade mig i nærmere Strid om Sagen i sig selv, saa vil jeg blot sige, at hverken du eller jeg er saa vigtige politiske Notabiliteter, at enten Synet eller Savnet af os skulde opvække Opmærksomhed, og i alt Fald, hvor Georg German fører dine Damer hen, der kan de gaa upaatalt. Jeg fortænker ham ikke deri, om han tager et Afslag ilde op; og da jeg kender ham, saa tror jeg, at saadanne Smaating forstemmer ham. Jeg husker godt fra vore Drengeaar, da han en Gang for sine Sparepenge havde købt en Fugl til dig. Han kom højtidelig med sin Foræring, men det var et maadeligt Kreatur, han var bleven narret med den, og du kunde ikke skjule, at du ikke led den. Jeg ser endnu det ulykkelige Ansigt, hvormed han aabnede Buret og lod den flyve. Kan du huske det?"

„Ja, jeg husker det," sagde Frederik halv sagte.

Han gik nogle Gange frem og tilbage i Værelset, derpaa nærmede han sig sin Kone og sagde: „Naa, lad saa være! Har du Lyst, Mine, saa følg med min Broder i Guds Navn! Jeg vil ikke fordærve ham en god Aften. Man har ikke saa mange af dem. Jeg vil ikke gøre som den Gang med Fuglen."

„Naa! for din Broders Skyld giver du efter, ikke for min? men det er lige meget! Tak for Deres Bistand, Hr. Vagner!"

Med disse Ord rejste Fruen sig som et ganske forvandlet Væsen og forlod Værelset. Pauline, som vilde følge hende, hoppede af Glæde mod Døren. Det saa ud, som hun allerede i Tanken dansede ved Festen. Frits holdt hende tilbage, idet han svingede med sit Lommetørklæde som et stumt Hurraraab. „Viktoria!" hviskede han til Pauline, „den første Dans er med mig, ikke sandt?"

„Jo gerne!"

„Og den anden, og den tredie, og saa fremdeles?"

„Nej, det gaar vist ikke an."

„Ak nej! det gør vel sagtens ikke. Der er saa mange smukke og fornemme Herrer, de vil kappes om at danse med dig."

„Nej, det har ingen Nød; men du vilde meget fortryde at have engageret mig til hver Dans, naar du ser de mange skønne og prægtige Damer, som der kommer."

„Mange dejlige, pragtfulde Damer! Det skønneste, Byen har at fremvise! O hvilken Lyst!"

„Slip mig!" udbrød Pauline og løb sin Vej.

Alfred rejste sig langsomt og fulgte

bort med Frits, idet han sagde: „Herregud! hvilken lang Passiar, hvilket Vrøvl om ingenting! Jeg ved ikke, om jeg gider gaa til den Stads eller ikke. Fader maa da give mig Penge til nye Klæder, og det bliver vist ikke rigeligt; thi han siger altid: „„Tag først din Eksamen, saa skal jeg blive mere rundhaandet."" Men det kan han vente længe paa."

„Hvad du behøver foruden det, han giver dig, skal jeg skaffe. Jeg har Kredit hos min Skrædder. Han fik forleden en Regning betalt, som sandt at sige var umaadelig stor. Men imellem os sagt: den var heller ikke alene for mine egne Klæder; men der er en stakkels Fyr paa Kontoret, som var færdig at maatte holde Stuearrest af Mangel paa de fornødne Klædningsstykker..... men det kommer nu ikke den Sag ved. Lad os gaa ud til Frederiksberg. Vejret er smukt. Det er godt at trække frisk Luft oven paa al den Kvalme, her har været, og siden vil vi gaa ind til Monigatti i Alléen og nyde et Glas kold Punch og et Par søde Kager for at bøde paa al den Surhed, som har været herhjemme."

De Dage, som hengik mellem den her omtalte og den til Festen bestemte, var de muntreste, der i mange Tider var oprundne over det Germanske Hus. I sin Misfornøjelse havde Georg sagt ved sig selv: „Det er forfærdeligt med dette Hus! Er det ikke, som om hver Blomst forvandlede sig til en Brændenælde for os arme Mennesker! Men snart blev han sat i sit naturlige gode Lune ved Synet af den Glæde, som straalede fra Paulines og Tantens Øjne. Han bragte dem nu daglig mindre og større Prydelser til at forskønne deres Dragt: alle Slags Modevarer af Blomster, Blonder, franske Sko og Handsker, med meget mere af de smaa Skatte, som glæder et kvindeligt Hjerte. — Fruentimmernes muntre Travlhed og hans Opmærksomhed var paa begge Sider en Kilde til mangen fornøjet Time.

„Det kan ikke nægtes" — sagde Fruen til Pauline — „at min Svoger er en galant Mand. Jeg vilde holde af ham og sige, at han var langt bedre at omgaas end min Mand, dersom jeg ikke ogsaa maatte sige, at min stakkels Mands Vrantenhed kommer af bare Melankoli over hans Broders Kulde og Ukærlighed."

Pauline saa med største Forundring paa Fruen. „Hvad mener du, Tante? Kulde! Ukærlighed! Det er, synes mig, godt at se, at de to Brødre højlig elsker hinanden. Naar den ene undertiden fæster sine Øjne paa den anden, saa har jeg tidt bemærket den Kærlighed, som lyser ham ud af Øjnene."

„Saa maa du rigtig kunne se bedre end jeg og bedre end Brødrene selv," sagde Fruen leende uden at ane, hvilken Sandhed hun der udtalte.

Den festlige Dag og Aften kom. Det gamle Slot aabnede straalende sine tillukte Porte og indlod de Tusinder af højtidsklædte Gæster med glade Ansigter. Gaderne vrimlede af Mennesker, Vagternes Musik lød igennem dem. Georg hentede sine Damer. De fornøjede sig gensidig ved at betragte hinanden. Alle tre tog sig ud til deres Fordel. Georg var endnu en smuk Mand; Damerne var begge unge og smukke, især kunde man ikke uden Velbehag fæste sine Øjne paa Pauline. Hvad Vilhelm Meister bemærker om sin skønne Grevinde, at hun i sin Pynt saa ud, som om hun var sprungen ud af et Blomsterbæger, maatte her falde enhver ind, som saa denne sekstenaarige, temmelig stille, yderst fine Pige, straalende af Livsglæde og Sundhed, i en Pynt, der ganske svarede til hendes Udseende og henvendte Tanken paa Foraar, Blomster, flagrende Sommerfugle og Sommerskyer. Ogsaa syntes disse Forestil-

linger, bevidste eller ubevidste, at gribe alle, som ved Festen fik Øje paa hendes beskedne, næsten barnlige Skønhed. Mange hende ubekendte Herrer kappedes om at nærme sig og danse med hende. Dog var der ingen, der saaledes tabte sig i hendes Beskuelse som Frits. Det forekom ham næsten, som om han saa hende for første Gang. Ikke blot den lovede første Dans, men alle dem, han næsten tiggende kunde erholde af hende, maatte hun tilstaa ham. Den Krans af skønne Damer, som prydede denne Fest, syntes for første Gang i hans Liv ikke at røre hans Sind, men en Følelse af Skinsyge greb ham ved at se Pauline mild og glad række Haanden til andre Dansere end ham selv. Først i den lyse Morgen, da det kongelige Par forlod de festlige Sale, førte Georg sine Damer hjem. Glæden havde fjernet al Træthed, ingen havde Lyst til at sove. Frits havde truffet nogle unge Venner ved Festen og blev enige med disse og med Alfred om at nyde den skønne Foraarsmorgen ved en Spadseretur ud af Byen. Frits havde mod Sædvane benyttet sig vel meget af den Gæstfrihed, hvormed den sprudlende Champagne flød til Festens Ære. Han var meget eksalteret og valsede hen ad de nu stille Gader med en saadan Fart, at hans Kappe fløj omkring ham som et Sejl.

Næste Middag samledes Familien. Vagner og nogle faa andre af Husets Omgangsvenner var til Stede. Samtalen ved Bordet drejede sig naturligvis om den foregaaende Dags Begivenheder. De af Selskabet, som ikke havde deltaget i Aftenens Fest, lyttede med Nysgerrighed til deres Beretning, som ikke kunde blive trætte af at lade en Afglans af den livlige Erindring lyse for de andre. Endelig kom man ogsaa til at omtale de forargelige Pøbeloptrin, som ved denne Lejlighed havde fundet Sted paa Gaderne, og en af Selskabet ytrede, at det værste ved disse i sig selv intetsigende Scener var den Omstændighed, at Frihedens Fjender vilde gribe denne Lejlighed til at skrive disse Uordener paa den periodiske Presses Regning.

„De, som turde vove at udtale en saadan Mening" — sagde Frederik — „maa stemple sig selv som et Slags Pøbel, det vil sige: Folk, som ikke forstaar at læse, thi ethvert Menneske, der ikke vil læse, som Fanden læser Bibelen, maa kunne se, at de liberale Blade taler Lovlighedens og Sædelighedens Sag lige saa varmt som Frihedens."

En af Gæsterne svarede: „Ja, ved De hvad, kære German! Jeg har dog allerede i Dag hørt Folk, som ikke kunde regnes til de uvidendes Tal, ytre den Mening, at det saakaldte liberale Parti har bearbejdet den lavere Klasses letbestikkelige Mening og med Fornøjelse betragtet de Uordener, hvortil det selv har givet Løsenet."

Frederik og flere af Selskabet udbrød i Forbitrelse over slige Ytringer. Vagner sagde: „Det er i alt Fald en utilgivelig Synd at anklage Menneskers Hensigter og Tanker, at ville granske Hjerternes Dyb og saaledes bemægtige sig Vorherres Eneret. Desuden er Koryfæerne for disse Oppositionsblade ikke mindre bekendte for deres Retfærdighed end for deres Intelligens."

Georg kunde ikke længere beholde sin Neutralitet: „Jeg stemmer aldeles med Vagner i disse hans Ytringer," sagde han, „og skønt jeg bekender, at jeg kun lidet sympatiserer med de republikanske Anskuelser, saa nærer jeg dog Agtelse for dem, der med Maadehold forfægter de Meninger, som afviger fra mine; og det gør mig ondt at maatte tilstaa, at det Parti, som i Adresseavisen og andre Blade strider mod det liberale Parti, staar i det hele saa lavt i Intelligens og Talent, at det var inderlig at ønske, at det af Kær-

lighed til den Sag, det forfægter, hellere vilde bevare en fuldkommen Tavshed. Men paa den anden Side er det dog vist, at de saakaldte Oppositionsblade mangen Gang overtræder den Sømmelighed, som man har Ret til at fordre, i det mindste af det, som dets værste Fjender ikke kan nægte en vis Grad af Agtelse, jeg mener naturligvis det, som bærer det ærefulde Navn „Fædrelandet". Jeg kunde anføre flere Eksempler paa min Anke, men vil denne Gang holde mig til det, som ligger os nærmest, nemlig: Bladenes — endogsaa dette bedst redigeredes — Ytringer om Festlighederne i Anledning af Sølvbrylluppet. Lad os blot forestille os klart Omstændighederne: lad os genkalde os den lange, sørgelige Vinter, da Klokkernes Ringen bestandig erindrede os om, at vor Konge sov den lange Søvn; da alt, ikke blot efter vedtagen Skik, men efter de flestes egen Følelse, var stille og dunkelt; da man paa den hvide Sne kun mødte sortklædte Figurer; da Tanken om Døden paatrængte sig paa saa mange Maader. Menneskene vaagner som af en Dvale, den lange Sørgetid er forbi. Da indtræffer en Glædesdag i Kongens Hus. En ny Tidsregning begynder for ham som for Landet. Han helligholder sit Sølvbryllup, som det bør sig enhver Mand, og han helligholder det prægtigt, som det bør sig en Konge. Men han vil ikke fejre sin Fest alene; han indbyder Nationen, saa mange, som hans Sale kan rumme, til at gæste ham paa denne Dag, til en Gang paa ny at glemme de forbigangne Dages Sorg ved Øjeblikkets venlige Nydelse. Saa meget forener sig for at gøre denne Fest skøn for enhver, som har Sans derfor. Vort gamle Christiansborg, som vi har set rejse sig af Asken, og som vi selv har bidraget til at oprejse paa ny, aabner sig første Gang for os, uden Hensyn til Rang og Stand. Den nye Riddersal, hvor Kunst og Smag er traadt i Stedet for den gamles større Pragt som et Tegn paa Tidernes Fremgang, synes at tilsmile os ældre lig en gammel Ven, som vi glæder os over at se igen efter overstandne Farer. Og hvo af os, som var til Stede, har urørt set den milde Gæstfrihed, hvormed det kongelige Ægtepar modtog Bekendte og Ubekendte, opmuntrede Ungdommen til at danse, glædede sig over hver enkelts Glæde og trods Dagens Anstrengelser ikke forlod Festen, før den var til Ende, og saaledes i Galanteri mod Selskabet satte sig i Klasse med en privat Vært og Værtinde? Saaledes var denne Højtid, og jeg tror vist, at enhver, som var Gæst ved den, ikke kunde være i Stand til at anstille spidsborgerlige Beregninger over Bekostningerne ved en saadan Anledning, som kommer een Gang i Livet. Og om nu Byen var bleven illumineret, var det da saa forfærdeligt, at man behøvede at skrige Brand, som om den stod i lys Lue? De fattige Folk, hvis Sag man vil tale, vil kun vide vedkommende liden Tak. Det er mig sagt for vist, at de faar Lysene tildelte uden Betaling; og de illuminerte Gader og Pladser er ligesom den militære Musik den eneste Nydelse, som den simple Mand og hans Familie har ved en saadan Lejlighed. Kort sagt, ved denne og lignende Anledninger fører jeg Klage over de liberale Blade, og var jeg litterært vaabendygtig, vilde jeg svinge mit gode Riddersværd imod dem."

Denne lange Replik vilde flere Gange være bleven afbrudt af Frederik og et Par andre af de tilstedeværende, dersom det ikke var vanskeligt, ja, næsten umuligt, at standse Georgs Tale, naar han en Gang lod den strømme frit og varmt.

Med lignende Varme udbrød nu Frederik: „Ja, det var ikke første Gang, at et Riddersværd var draget mod den gode Sag. Jeg vil ved denne Lejlighed blot bemærke, at en-

hver Handling faar sin Betydning af Øjeblikket, hvori den foretages, og af Omstændighederne, som ledsager den. Lad lykkeligere, sikrere Tider opgaa for Landet, lad Handel og Industri blomstre paa ny, saa vil et fornyet Liv med Fester og skønne Kunster indfinde sig af sig selv. Indtil den Tid maa vi blot tænke paa det uundværlige. Den, som er fattig, maa indskrænke, ikke blot de lavere Nydelser, men mangen Gang ogsaa de ædlere, og for Øjeblikket er de vore sande Venner, som raader til Indskrænkninger for Landet og for hver Mand, til Forsagelse af al Ødselhed."

„Ødselhed!" udbrød Georg, „ja, det være langt fra mig at rose et ødselt Hof eller et ødselt Menneske; men den tomme Pragt og Glimmer, som i forrige Tider fra det franske Hof havde udbredt sig over den største Del af Europa, synes mig at høre til de forsvundne Ting; den er ikke længere i Tidens Aand. Man kan dog ikke kalde det Ødselhed, at en Fyrste ved en Fest helligholder en Glædesdag i sin Familie. Jeg vilde give meget til, at selv den ringeste i Landet kunde ved en eller anden ualmindelig Nydelse udmærke sine Festdage fra de andre. I det hele forekommer det mig, som om Gnieri hørte mere til Tidens Laster end Ødselhed og i alt Fald parredes med denne. Der er visselig mangt et Tryk, mangen Byrde paa vort Land, til Hinder for dets Opkomst; men efter mine Tanker ligger Fejlen mangen Gang i Gnieri og i vore egne nationale Synder: Uorden, Uefterrettelighed, Magelighed og Skødesløshed; thi disse er egentlig de Danskes Ødselhed. Der er noget smagløst i vort hele Samliv, noget dødt, som jeg vilde have oplivet. Derfor glæder jeg mig i Grunden ved al Festlighed, ved alt, hvad som har et opmuntrende Præg. Jeg vilde have flere offentlige Forlystelser og deriblandt saadanne, som var tilgængelige for den uformuende. Aldrig kan jeg uden Vemodighed se de simple Folk stimle om en oplyst Kirke eller et lignende Sted, hvorfra lidt Musik lyder ud til dem. De Stakler kan ikke tænke paa selv at komme indenfor og nøjes taknemlig med at nyde det Lysskær, den Klang, som trænger ud til dem i deres ellers glædeløse Aften. Overalt viser sig denne Trang til uskyldig Adspredelse. Og gaves der nogen ædlere Nydelse for den simple Mand, saa vilde mangen en ikke forfalde til de uædle, — en Synd, for hvilken man nu ofte maa undskylde ham, thi nogen Nydelse maa Mennesket have."

„Der gives Nydelser for alle Mensker, som intet koster," indvendte Frederik, „Vandringer i Guds frie Natur for Eksempel."

Georg svarede: „Ved dette Eksempel kommer jeg netop igen til en Anke mod de liberale Blade. Er der ikke dem iblandt dem, som gerne ønskede at se vore kongelige Slotte nedbrudte, vore skønne kongelige Haver omhuggede, saa at Ødelæggelsens Vederstyggelighed og Billedet af det skønnes Forkrænkelighed ret kunde omgive os. Var en saadan Vandalisme værdig for en Nation, som roser sig af at være gaaet frem med Tiderne? Er disse vor Fædrejords Prydelser ikke Nationalejendomme, historiske Mindesmærker, som det er vor Pligt at frede?"

„Og dertil bygge nye, ikke sandt?"

„Nej! det siger jeg ikke, men vel bør vi stræbe at vedligeholde de gamle, som de er. Jeg finder, at vi allerede er gaaet videre i vort Ødelæggelsessystem end — saa vidt jeg ved — nogen anden Nation, der ikke har oplevet Pøbelraseri. Vi har for Eks. nedbrudt Kong Valdemars syvtaarnede Slot. Hvo kan se Ruinerne uden Smerte? Vore landlige Kongeborge med deres Haver og Skove er tilgængelige for alle. De glæder det menneskelige Øje, den fattiges som den riges; de herlige Træer,

som har trodset Aarhundreders Magt, husvaler med deres Skygger den, som ingen anden Nydelse kender. Dersom Rosenborg eller Frederiksberg Have sank for Fjendehaand, da vilde ingen lide mere derved end den simple Klasse og de mange Børn, som der henter Modgift mod et indeklemt og glædeløst Liv."

Vagner sagde: „I denne Bemærkning maa jeg holde med Georg, og i det hele bekender jeg, at jeg, hvad Indskrænkninger angaar, ikke ubetinget kan anse dem for et sikkert Middel til Velstand; undertiden er de kun Følge af ondt Lune og Modløshed. Jeg kommer derved til at tænke paa den Mand, som efter et Pengetab greb alle sine Tekopper og slog Hankene af som en unødvendig Luksus i saa slette Tider. Han forbedrede ikke sin Tilstand og forøgede ikke sit Bo ved denne Operation."

En af Selskabet udbrød leende: „Han gjorde det ogsaa kun af Spøg og viste blot derved den Koldblodighed, hvormed han bar sit Tab."

Efter et lille Ophold sagde Frederik: „Hvad der nu enten med Ret eller Uret kan i enkelte Ting indvendes mod vore liberale Blade, saa burde vi ikke gaa saa strengt i Rette med dem, men ogsaa betænke, hvad vi skylder dem. Er det ikke en Trøst, en Beroligelse for ethvert, netop humant Menneske, at der gives en Stemme, der lig den hævnende Nemesis drager det for Lyset, som var skjult i Mørket, og som straffer den Forbrydelse, som Domstolene ikke kan naa, straffer den med den utaaleligste Straf: den offentlige Foragt; en Stemme, som taler den undertryktes Sag, besøger den fængslede, den mishandlede, og kræver den uretfærdige til Regnskab? Er det ikke trøsteligt, at der gives en Magt, som blot ved sin moralske Kraft kan indjage det onde Skræk og skaffe den uskyldige Oprejsning, bringe Tidsalderens Stemme til at lyde og vække Nationens bedste Følelser?"

„Men" — svarede Georg — „til saa skønt et Maal, til saa ædel en Strid hører ædle Vaaben."

„Selv i den bedste Strid" — indvendte Frederik — „tilføjes et og andet Saar, som kunde og burde være sparet; og da intet menneskeligt er fuldkomment, saa maa man visselig mindst fordre Ufejlbarhed der, hvor de stridende Kræfter med Iver møder hinanden."

Vagner sagde: „Denne Materie er alt for rig, til at vi kan haabe at udtømme den ved dette Bord. Og i alt Fald, enten Georg German har Ret eller Uret, saa maa man i det mindste tilstaa, at han forsvarer sin Sag som en god Advokat. Det er ogsaa tidt faldet mig ind, at det er netop den Plads i Verden, hvorpaa han burde have staaet."

„Nej!" svarede en anden, „jeg har tænkt, han burde have været Musikus. Han var bleven Virtuos paa sin Violin."

Georg lo. „Nej, Virtuos var jeg aldrig bleven, men sandt er det, at Musikken er min største Lyst. Der har været mangen Dag i mit Liv, da min Violin har været min eneste Ven, der har klaget med mig og beroliget mig."

Frederik kastede et besynderligt Blik paa sin Broder og søgte ved en forstilt Hoste at skjule et dybt Suk.

Vagner sagde: „Der var en, som forleden talte i min Nærværelse om Handelshuset German & Sønner, og som efter en varm Lovtale over dette Hus tilføjede en dito over dig, Frederik. Han roste dine Handels- og Sprogkundskaber, din Redelighed o. s. v., og disse samme Fortrin og Dyder tilkendte han ogsaa Georg, men sagde imidlertid: „„Det er vist, at den Mand forstaar at bygge Skibe, og at der tillige er noget vist grandiøst i hans Foretagender; men

med alt det er der noget ved ham, som tyder paa, at han ikke er kommen paa sin rette Hylde. Han er og bliver Student, det mærker man af og til."

„Ja," udbrød en af Gæsterne, „det er virkelig træffende sagt, thi skønt jeg ikke kan forklare, hvori det egentlig ligger, saa mærker man, at De, kære Hr. German, i Deres Ungdom havde helliget Dem til Musernes Tjeneste, og at De ikke har glemt denne Deres første Kærlighed."

„Nu vel," sagde Georg smilende, „disse Bemærkninger over min Ringhed klinger som en Dadel, men jeg vil tage dem som en Kompliment, og jeg vil i alle Maader gøre mig en Ære af, at jeg ikke har glemt eller forladt min første Kærlighed."

Vagner, som i dette Øjeblik kastede sine Øjne paa Frederik og bemærkede Udtrykket i hans Ansigt, sagde ved sig selv: „Er det dog ikke, som om en ond Aand daglig sad til Bords her og spidsede Ordene til Pile mod den ene eller den anden af disse Brødre? Især er den stakkels Frederiks Bryst alt for modtageligt for ethvert Saar fra denne Kant. Og altid er det de usleste Bagateller, løst henkastede Ord, uden den Hensigt at saare, forskellige Anskuelser og deslige, som fordærver dem den ene Time efter den anden. I Grunden er disse Sorger dog intet andet end Kællingeri, uværdigt for Mænd. Men paa den anden Side: Disse Brødre, især Frederik, er at betragte som Folk, der engang har lidt af svære Blessurer: de føler Smerte ved en lille Uro i Luften, som et sundt Menneske aldrig vilde have bemærket."

Det varede imidlertid ikke længe, før Frederik gengældte Georg det onde, som denne ubetænksomt havde tilføjet ham; thi da man rejste sig fra Bordet, faldt Talen paa de to unge Mænd Alfred og Frits, som ikke havde været med i Selskabet, og ved denne Lejlighed udbrød Vagner i Berømmelse over Frits og kaldte ham et matematisk Geni, omtalte med Varme hans Beregninger og Tegninger, som han havde vist ham, og det overordentlig skønne, nu næsten færdige Skib, hvis Bygning havde været ham overladt. Georg glædede sig ved denne Lovtale over hans Plejesøns Dygtighed og sagde: „Ja, det er i Sandhed det bedste Skib, der nogen Sinde er udløbet fra vort Skibsværft."

Frederik ytrede sig med Mistvivl om dette Skibs Fortrinlighed. Georg sagde, at det var ikke det første, hvis Bygning Frits havde forestaaet. Frederik svarede, at dette var det første af en forandret, saa godt som ny Konstruktion, at det var voveligt at overlade et saadant Arbejde til et ganske ungt Menneske, at ikke blot Pengetab, men Menneskeliv var afhængigt af et Skibs større eller mindre Fortrinlighed og den Samvittighedsfuldhed, hvormed Materialierne var valgte. Georg henholdt sig i denne Henseende til de almindelige Forsigtighedsregler, som altid bliver iagttagne, førend et nyt Skib lægger ud; desuden, sagde han, havde han ikke overladt dette Arbejde til den unge Mand, førend han selv havde prøvet og overvejet Planen; og den gamle Mester paa Værftet, som i det praktiske havde oplært Frits, var henrykt over det fælles Værk; og i øvrigt roste han højlig den unge Mands Kundskaber og Paalidelighed. Vagner istemte samme Tone. Frederik kunde ikke ved denne Lejlighed skjule den Uvillie, han nærede for Frits, og mangen bitter Bemærkning undslap ham om vor Tids Ungdom, om dens Letsindighed, om den fordærvelige Spillesyge, Ringeagt for Penge, Stolen paa Forældres blinde Overbærelse o. s. v. Georg følte sit Blod komme i Kog; men netop derfor tvang han sig og tav, idet han søgte det første bedste Paaskud til at fjerne sig. Hans forstemte Lune undgik ikke Frederik, der i Stilhed

bedrøvede sig over at have forvoldt det. Han gennemgik i Tankerne denne Middags Samtaler og søgte og tilspidsede med hypokonder Skarpsindighed hver Torn, som han til sin Selvplage trykkede i sit Bryst.

Da hans Middagsselskab var gaaet, vilde han endnu arbejde en Times Tid paa sit Kontor. Ved Døren til dette hørte han Toner, hvilke, som han mente, kom fra hans Broders Violin. Sagte listede han sig op ad Trappen og nærmede sig frygtsom Georgs Dør. Han hørte, at hans Broder efter sin Sædvane i Mørkningen gik op og ned ad Gulvet og fantaserede paa sin Violin. Lænet til Muren stod Frederik med foldede Hænder.

„Ak!“ sagde han ved sig selv, „hvor hans Spil fremfor al anden Musik i Verden trænger sig til mit Hjerte! Min Ungdoms Drømme bor i disse bløde, udholdende, smeltende Toner. De ligesom vugger mig ind i en anden Verden. Der gaar han nu og trøster sig med „„sin eneste Ven,““ som han før sagde, og drømmer ikke om, at en trofastere, langt kærligere Ven staar uden for hans Dør uden at vove at komme nærmere og forstyrre hans Fornøjelse med sin ukære Nærværelse. Han kan ikke glemme sin første Kærlighed! .... Men Georg! Du elskede mig førend hende. Jeg har glemt hende, det er sandt; men dig har jeg dog aldrig glemt. Herregud! jeg staar her og klager for mig selv, som en Ærtekælling! .... Men jeg kan ikke trøste mig over at have tabt denne udmærkede Mands Kærlighed. Saa højt elskede han mig! i saa mange skønne Aar! Men nu, ... ak, i mange flere, mindre rosenfarvede, hvori vi allermest har trængt til at holde fast ved hinanden, er vi adskilte ved en Afgrund, dybere end Graven! thi mellem hin Verden og denne er maaske dog et Baand for de trofaste Hjerter; men Ligegyldigheden, Uoverensstemmelsen, det er den virkelige Død, det er Tilintetgørelsen. Jeg kan ikke fatte Mod, som det sømmer sig en Mand. I saa mange Aar hinanden saa nær, uden eet eneste godt, hjerteligt Ord! .... Ak, hvor herligt han spiller! Synes det mig ikke, som om de sagde det samme, som jeg her siger, ja endog, som om de talte trøstende til mig?“

Med denne Monolog ledsagede Frederik sin Broders Spil. Han kunde ikke rive sig løs; men pludselig troede han at høre en Bevægelse indenfor i Værelset, og som en forfulgt Forbryder styrtede han ned ad Trappen og ind i Kontoret, som han dog snart forlod, da hans Sindsstemning ikke tillod ham at arbejde. Han tyede da som sædvanligt hen i Klubben, idet han sagde til sig selv: „I Grunden finder jeg der ikke et eneste Menneske, med hvem det i Længden interesserer mig at tale. Men hvor skal jeg hen? Jeg keder mig i mit Hus. Min Kone er desuden sjældent eller aldrig hjemme, eller ogsaa har hun et halvt Dusin kedelige Veninder hos sig. Vagner er om Aftenen ikke let at træffe. Kunde jeg dog have staaet længere uden for den Dør! eller .... hvem der var saa lykkelig at turde gaa ind! Da skulde jeg ingen Nød have for at kede mig. Men før gaar jeg vel ind ad Dødens Port end ad den, som fører ind i min Broders Værelse.“

Næste Morgen sad Frederik ved Kaffebordet med Alfred og Pauline. Fruen var endnu ikke opstaaet. Da bankede det paa Døren, og uden videre Omstændigheder eller Undskyldninger indtraadte en aldrende Mand i militær Frakke. Han nærmede sig og sagde: „Jeg ved ikke, om jeg har den Ære at være kendt af Agenten. Mit Navn er Major Waltersborg. Jeg er Formynder for den unge Baron Mildenhausen, som desværre er et forvildet Menneske. I Forgaars Morges fulgte han fra Festen paa Christiansborg

med nogle andre unge Fyre, hvoriblandt var Deres Plejesøn eller Nevø den unge Frits German"....

„Som ikke er min Nevø og heller ikke m i n Plejesøn, men min Broders."

„Naa lige meget! han hører da i alt Fald til Familien. Kort sagt, de unge Mennesker har, som jeg har erfaret, først spadseret omkring og er siden havnede paa Skydebanen, hvor min Hr. Myndling, som er en Spillefugl, har lagt Bank og vundet de andres Penge, og Deres Nevø .... eller Deres Plejesøn.... eller Deres Hr. Broders Plejesøn, hvad han nu er — det er da lige godt — har som Pant for sin Gæld maattet levere Baronen en Brystnaal, hvormed jeg i Gaar til min Forundring saa ham prydet. Jeg gik ham paa Klingen, og han fortalte mig da, at den var flyet ham som Pant for halvtredsindstyve Rigsbankdaler. Jeg tog Naalen og lod den vurdere af en Juveler, og til min Forundring erfarer jeg, at den godt skal være ti Gange saa meget værd, og derfor troede jeg det min Pligt at bringe Dem den; thi min forfængelige Mosjø gad nok se at beholde den, saavidt jeg kunde mærke. Her er den, vær saa god at modtage den! Spillegæld er jo ikke noget, man kan stævnes for, men man kalder den derimod Æresgæld. Jeg ved ikke, om De vil indløse Naalen for at spare Deres unge Slægtning for Ubehageligheder. Pengene skal jeg levere min Myndling, saa har han dog s a a meget at svire og spille op; thi at forbedre ham er ikke at tænke paa. Gud ske Lov, han er snart myndig!"

Med mange Taksigelser til Majoren betalte Agenten straks de omtalte Penge, men da den fremmede var gaaet, udbrød han i Vrede og Skældsord mod den fraværende Frits. „Jeg kender Brystnaalen," sagde han, „jeg ved, at den for min Broder har langt større Værdi end dens Pengeværd. Hans afdøde Kone, som har baaret den, fortalte mig en Gang, at hun havde tigget sin Mand til at overlade sig denne Naal, som var en Gave af en Dame i England, som min Broder havde æret meget højt. Og dette Klenodie har han skænket denne utaknemlige, som uden Betænkning spiller det bort!"

Alfred stræbte at undskylde Frits, og uden at forraade, at han selv havde været med ved hin Morgenscene, sagde han, at han vidste, at Frits, da de gik fra Festen, havde en ubetydelig Rus, der blev meget stærkere, da han kom ud i den kolde Morgenluft, og at han, saa snart han var kommen til Besindelse, havde med inderlig Bekymring erindret sin Uret og tilbragt hele Dagen med at søge at skaffe Udveje til at faa Brystnaalen tilbage. Men kun de halve Penge havde han kunnet opdrive, og Baronen havde desuden nægtet sig hjemme for ham. Agenten ringede og befalede Tjeneren at se efter, om Frits var paa Kontoret og i saa Fald bede ham komme ind til ham. Frits kom straks. Pauline gik bort, men blev dog staaende i det næste Værelse.

Agenten rakte Frits Brystnaalen og sagde med et skarpt Blik: „Tag denne Naal, som du har sat i Pant for din Spillegæld, og som jeg har indløst, ikke for d i n Skyld, men for min Broders, paa det han ikke med Græmmelse skal erfare, i hvor uværdige Hænder han har betroet ikke alene dette Smykke, som er ham kært og dyrebart, men hvad mere er: sine ældre Dages Haab og Rolighed."

Med disse Ord forlod Frederik Værelset og lod den ganske maalløse Frits staa tilbage med blussende Kinder. Han stod et Øjeblik og saa efter Agenten og dernæst paa Brystnaalen, som han stak i sin Frakke, ligesom halvt drømmende. Han greb et Glas Vand, som stod paa Bordet, men tømte det kun halvt. Derpaa

gik han bort uden at høre, at Alfred talte til ham, og uden at medtage sin Hat, som han havde ladet ligge paa Bordet.

Et Kvarters Tid efter kom han igen for at hente Hatten. Han syntes fattet og sagde til Alfred: „Det var en forbandet Historie! At maatte høre saadanne Ord af din Fader! og at han, som altid er mig paa Nakken, skal vide en saadan Synd med mig, som jeg ikke tør aabenbare for den gode Onkel Georg! Naa! det er anden Gang, at den usalige Champagne har gjort min Ulykke!"

„Saa? Hvad hændtes der da første Gang?"

„Det skal jeg fortælle dig ved Lejlighed. Nu er jeg ikke i Humør til at fortælle Historier."

„Aa hvad! det er jo dog godt, at du har faaet Brystnaalen."

„Ja, det er sandt nok, for saa vidt som jeg tror, at jeg ellers vilde have sørget over den alle mine Levedage."

Han tog den frem, saa paa den og sagde: „Nu synes mig, at jeg ikke kan afse den. Skulde jeg dø, vilde jeg lade den begrave med mig. Se, hvor dejlig den er! Se, hvilket Spil! Den ser saa simpel ud, med sin eneste Sten, sin skønne Smaragd, og er dog af saa stor Værdi. Men Værdien og Skønheden er det mindste; hvad der mest gjorde mig fortvivlet, var Tanken om, hvorledes jeg havde faaet den. Du maa vide, at denne Brystnaal har i mange Aar stukket mig i Øjnene, og at jeg tidt har slaaet paa, hvor gerne jeg vilde have den. Men Onkel satte selv Affektionspris paa den. I Forgaars Morges var han med mig om Bord paa vort nye Skib. Han roste det og mig og glædede sig over det, og da vi kom hjem, forærede han mig Brystnaalen og sagde: „„Det er det kæreste Klenodie, jeg ejer, det er en Gave af den, jeg har haft kærest. Bær det i Aften ved Festen! Betragt det som en Relikvie! Gid den maa bringe dig Lykke! Jeg er fornøjet med dig og vil fornøje dig til Gengæld."" Ak, Gud bevares! Hellere havde jeg ogsaa ladet mig sætte i Slutteriet end givet den fra mig, naar jeg ikke havde været fuld og gal. Som sagt, det var anden Gang. Førend den tredie skal komme, før skal jeg hænge mig. Men farvel! jeg skal over paa Pladsen."

„Hør," sagde Alfred, „inden du gaar, maa jeg dog fortælle dig noget. Maaske det kan more dig. Du har ganske sikkert gjort en Erobring. Den er egentlig ikke glimrende, men noget er altid bedre end intet."

„Aa Snak!"

„Bi dog, og hør! Det er Pauline, jeg mener."

„Hvad siger du! Tal for Guds Skyld!"

„Hvor du tager dig det nær! Aa, det er kun noget dumt Tøj. I Morges, da den Major kom med Brystnaalen"...

„En Major?"

„Ja vist, Mildenhausens Formynder."

„Naa, Gud hjælpe os! Hvor mange Mennesker er da indviede i denne Hemmelighed? Men Pauline, sagde du?"....

„Ja, hun var til Stede og blev rød som Blod. Da Fader siden lod sig kalde, gik hun bort, men jeg mærkede, at hun stod i Spisestuen og tittede herind, og siden opdagede jeg hende staaende ved Vinduet. Jeg kunde mærke, hun græd. Jeg gik hen og spurgte, hvad der fattedes hende? Hun vilde slaa det hen i Spøg, men jeg lod mig ikke forbløffe og sagde: „„„Herregud, Pauline! Vil du begræde alle de Synder, som den forfløjne Fugl begaar, saa faar du sjælden tørre Øjne."" Ved disse Ord brast hun ordentlig i Graad, og uden at svare mig gik hun tilbage her til Dagligstuen. Jeg stjal mig til at holde Øje med hen-

de og saa, at hun tog dette Glas, hvoraf du havde drukket; hun drejede det mod Dagen for at oplede det Sted, hvorpaa hun kunde se Mærke af dine Læber, hvorpaa hun trykkede sine egne derimod og nippede langsomt af Vandet."

Frits svarede intet Ord; han fulgte ud af Døren med Alfred, men vendte ene tilbage, greb Glasset ,og idet han iagttog den af Alfred beskrevne Fremgangsmaade, drak han til sidste Draabe det Vand, som endnu var tilovers.

Man fortæller om Trylledrikke, som formaar i et Nu at vende et Menneskes Sind og Tanker. En saadan Virkning syntes disse Draaber Vand af det uskyldige Glas, som den grædende Paulines uskyldige Læber havde berørt, at udøve paa Frits. Denne Morgens Begivenheder vakte i hans Sjæl saa mange Betragtninger, som ikke var ham nye, men som dog aldrig tilforn havde vist sig i et saadant Lys. Anger, Skamfuldhed og Smerte ved at tænke sig Pauline som Vidne til hans fortjente Ydmygelse, Henrykkelse over den uventede Lyksalighed at tro sig elsket af hende, og den nu først opvaagnende fulde Bevidsthed om hans egen Kærlighed, alt dette bestormede den unge Mands Indre i en saadan Grad, at han følte Lede til de Nydelser, som hidtil havde fristet ham. Fra denne Dag af saas han næsten aldrig i sine gamle Cirkler, og de stille Aftener i Hjemmet, som tilforn havde været ham en Afsky, blev ham med hver Dag behageligere. Medens den gode Aarstid med sit lange Dagslys varede, gik Fruen sædvanligvis ud straks efter Middagsbordet og kom først hjem, naar Dagen hældede. Imidlertid tilbragte Pauline Tiden med den lille Marie, og naar Vejret tillod det, opholdt hun sig med Barnet i Haven eller spadserede med det, som oftest paa Pladsen. — I disse Timer forsømte Frits ikke at nærme sig og vise al mulig Opmærksomhed. De mødtes paa Pladsen, og naar Spadsereturen gik videre, var han altid en tro Ledsager. Hver Aften sad han hos Pauline, naar hun var ene; og naar den øvrige Familie indfandt sig, gik han op til sin Plejefader og tilbragte den senere Del af Aftenen med ham, en Forandring i deres Samliv, som meget glædede den faderlige Ven og bragte en hjerteligere og friere Tone i deres Forhold.

En Formiddag, da Pauline sad i Haven, beskæftiget med at undervise den lille Marie, kom Frits og satte sig hos dem. Han beundrede den unge Lærerindes moderlige Elskværdighed og Barnets Lærelyst. Han kælede for den nydelige lille Pige, saa Billeder i hendes Bøger og lovede at tegne nye til hende. Et Syrentræ blomstrede i Nærheden. Da han vilde gaa, bad han Pauline afbryde en Blomst og give ham med. Hun gjorde det, og om Aftenen bragte han til Gengæld en blomstrende Gren af en vild Rosenbusk, som voksede paa Pladsen. Disse vekselsidige Blomstergaver blev om faa Dage til et Slags regelmæssig Korrespondance, som begge de tavse elskende snart ansaa for en nødvendig Artikel til Livets Ophold. I det meget omtalte store Lindetræ var der en Aabning etsteds i Barken. I denne Huling maatte Pauline hver Morgen sætte en eller anden Blomst, der som et venligt Godmorgen kunde hilse Frits paa de Dage, da Vejret eller andre Forhindringer afholdt Pauline fra at komme i Haven. Og da Blomsterne efterhaanden blev sjældne paa Pladsen, saa erstattede Frits sin Aftenhilsen med noget mere talende. Han besad nemlig en stor Færdighed i at tegne, og endogsaa et særdeles Talent til Portrætmaleri. Han begyndte nu med at forfærdige adskillige smaa Tegninger til Maria med Blyant, Sølvstift eller Sortkridt. De bestod i alle Slags Afbildninger af Dyr, af legende Børn og deslige; til sidst

tegnede han Maries eget Portræt; endelig vovede han sig til Paulines, hvis smukke Lighed med den smukke Original fortryllede hende og blev gemt som en Helligdom, uset af alle profane Øjne; og det samme var egentlig Tilfældet med alle disse Tegninger, hvilke Frits stedse lagde ind i den lille Maries Bog, men som derimod Pauline passede at bemægtige sig og tilegne sig. Lykkelig ved at opdage den blide Skæbne, der saaledes blev hans Kunstpræstationer til Del, vovede Frits at udvide sin Industri, og disse smaa, let henkastede Blade blev med hver Dag mer og mer en elskovsfuld Sonet uden Ord. Han fremstillede sig selv, hvorledes han, trodsende den ofte indtræffende Skylregn, ilede gennem Haven for at finde den Blomst, som Lindetræet gemte til ham, hvorledes han aftørrede dens af Regnen dryppende Blade paa sin Kind, hvorledes han stod paa Skibsværftet med Øjnene fæstede paa Indgangen til Haven og med sit Ur i Haanden ventende paa den Time, da Pauline plejede at komme, med mange lignende Scener af lige saa stor Betydenhed for to elskende som ubetydelige for alle andre. Endelig fordristede han sig til at skride til et helt Billedgalleri. Paa et stort Stykke Papir med Overskrift: „Den forlorne Søns Historie", forestillede han i flere smaa Vignetter sin egen Person i forskellige Grupper mellem sine fordums lystige Selskabsbrødre ved et Spillebord eller ved et lille Bacchanal; til sidst hin Scene, hvor han bedøvet af Vin og som halvt i Drømme, overlader sin Brystnaal i en fremmed Haand. Derpaa hin Morgen, da han som en Synder staar for Agenten. Alfred er til Stede; man ser Pauline, som fjerner sig. Endelig det sidste Billede, som viser Frits staaende ene ved Frokostbordet med det betydningsfulde Vandglas i Haanden, medens hans gode Engel, der ubemærket af ham staar ved hans Side, men lidt tilbage, berører Glassets Rand med sin Finger for at vise hans Læber Vejen. Neden under disse Vignetter stod skrevet: „Fortsættelsen vil en Gang følge."

Dette Papir blev som sædvanligt lagt i en af den lille Maries Bøger, men først sent om Aftenen, efter at Barnet var bragt til Ro. Pauline fandt det straks, stak det til sig og tog det med til sit ensomme Kammer, hvor hun til ud paa Natten studerede det og fuldkommen forstod det, med stor Undseelse, men med endnu større Glæde. Da de elskende næste Dag mødtes, rødmede de begge, men med intet Ord røbede de deres Tanker. Den lovede Fortsættelse kom imidlertid ikke straks, men ganske ligegyldige Billeder, lig de allerførste, blev nu lagte i Bøgerne og overladte den lille Marie, til mere Fornøjelse for hende end Pauline. Meget glædede det hende derimod, da hun hændelsesvis hørte Alfred bebrejde Frits, at denne havde berøvet sig selv Midlerne til at kunne tjene en Ven med et ringe Laan formedelst den umaadelige Iver, hvormed han havde lagt Skilling til Skilling, indtil han fik betalt Agenten Pengene for den indløste Brystnaal. Alfred beskyldte ham for en falsk Æresfølelse, og Frits svarede, at nu kunde han først taale at se sin Plejefader i Øjnene og vilde ved Lejlighed bekende sin Uret for ham.

Ved denne Tid blev Husets Ensformighed afbrudt ved en Fremmeds daglige Nærværelse. Denne fremmede var en formuende Købmand fra Hamborg, som paa Handelens Vegne stod i Forbindelse med det Germanske Hus. Han var kommen til København for Forretningers Skyld og henvendte sig om Raad og Bistand til disse Handelsvenner, der i enhver Henseende stræbte at opfylde Gæstfrihedens Pligter imod ham. Det var en jovial, let bevægelig Mand, hvis Nærværelse meget oplivede den Kreds, hvori han befandt

sig. Det omtalte Skib, som Frits havde bygget, var imidlertid blevet fuldkommen færdigt. Det var bestemt til at afgaa til en amerikansk Havn for Husets egen Regning. Det bar de to Brødres længst afdøde Moders Navn: Johanne Marie; en Kaptajn var antagen til at føre det, men det laa endnu paa Pladsen, da man formedelst nogle indtrufne Konjunkturer ikke var enig om Ekspeditionen. Da Hamborgeren besaa dette Skib, blev han saa indtagen af dets Skønhed og hele Indretning, at han bestormede de Germanske Brødre med Bønner om at overlade ham det. Han tilbød en saa høj Betaling tilligemed saa fordelagtige Vilkaar for den antagne Skibsfører, som han vilde beholde, at man troede ikke fornuftigvis at burde afslaa hans Tilbud, ja, endogsaa Frits erkendte Billigheden heraf, saa ugerne som han for Resten saa sit kære Skib gaa over i fremmede Hænder. Udsigten til straks at turde begynde et nyt, og den store Berømmelse og Opmærksomhed, som den fremmede Købmand ydede ham, var ham imidlertid en ikke ringe Trøst. Da nu alle ved en saadan Lejlighed sædvanlige Regler og Formaliteter var iagttagne, blev Købet sluttet, og den nye Ejer bestemte, at Skibet først skulde gaa til Hamborg, hvor det foreløbig skulde vise sig for to andre Handelsmænd, der havde Parter i det, og som skulde give deres Stemme i Henseende til dets nærmere Bestemmelse. Men ved dets endelige Afgang indbød den fornøjede Køber den Germanske Familie samt dennes Husven Vagner til at sejle med det til Helsingør og indvi dets første Fart ved et muntert Middagslag om Bord.

Paa den til Afrejsen bestemte Dag, da Vinden var gunstig og Vejret smukt, kom Hamborgeren tidlig om Morgenen med et glædestraalende Ansigt og gjorde Aftale med Damerne om den Maade, hvorpaa Turen vilde være dem behageligst. Klokken tre om Eftermiddagen traf man sammen paa Toldboden, hvor Hamborgeren ventede med Skibsjollen for at føre Selskabet til Skibet, som laa langt ude paa Rheden. Foruden Fru German, Pauline og den lille Marie var der endnu en Dame til Stede, en Frøken Regine, en Veninde af Fruen, som denne havde bedet Hamborgeren om Tilladelse til at tage med uden at bekymre sig om de mange misbilligende Miner og Gebærder, som hendes Mand ved denne Lejlighed tilvinkede hende. Den fremmede Købmand havde indrettet alt paa det smukkeste og behageligste. Ved Ankomsten til Skibet blev de modtagne med en livlig Musik, og nede i den smukke Kahyt var et sirligt Middagstaffel dækket. Man hilste hinanden i den bedste Stemning. Den opmærksomme Vært havde sørget for en smagfuld Anretning. Duften af de udsøgte Retter, Flaskeoptrækningens muntrende Lyd og dertil den lifligt tonende Musik, alt dette satte allerede Gæsterne i den bedste Stemning. Værten bød Fru German Armen, og man nærmede sig med lystigt Sind det festlige Bord. Det var et rundt, temmelig stort Spisebord; Værelset i Kahytten, hvori det var dækket, var derimod ikke større, end at Tjeneren, som opvartede, kunde gaa omkring Bordet og udføre sine Funktioner. I Væggene var, som det ofte er brugeligt i Skibe, anbragt Skabe med en Klap til at slaa ned, og paa disse, der dannede smaa Borde, havde man stillet Flasker med Dessertvine og andre saadanne Ting. Paa Spisebordet var for hver Dame henlagt en frisk Blomsterbuket. Da „Frøken Gine", som hun kaldtes, havde sat sig og opdaget den til hende bestemte Urtekost, blev hun saa henrykt over denne Opmærksomhed, at hun med et højt Glædesudbrud kastede sin Stol og Person tilbage med en saadan Voldsomhed, at hun stødte mod et af de før omtalte smaa Borde og derved væltede og sønder-

slog to Flasker Champagne af de tre, som var bestemte til Desserten. Den kostelige Vin flød i Strømme hen ad Fodtæppet, som beklædte Gulvet. Frøkenen og de af Selskabet, som sad nærmest ved Ulykken, maatte rejse sig og et Par af Skibsfolkene møde med de fornødne Rengøringsredskaber for at bringe Orden i Forstyrrelsen. Dette var den første Malheur, som dog ikke forvoldte anden Ulempe, end at Agenten med fortrædelig Mine gjorde Tegn til sin Kone, hvormed han alt for tydeligt syntes at sige: „Det har vi af at have taget den Pjatte med.“ Værten gjorde ogsaa et misfornøjet Ansigt. Imidlertid drog denne Sky snart forbi uden at anrette videre Skade; men den Germanske Families onde Genius, hvis Virksomhed egentlig kun sporedes i det skjulte og indre, var, som det hedder om Sorgen, fulgt med paa Skibet og dryppede sin skjulte Giftdraabe i det til Glæden indviede Bæger. Den tyske Købmand var en livsglad Mand, der i sin lykkelige Sindsstemning tog Verden let og ikke lagde Mærke til, at der gives ulykkelige Forhold, som fremmede blot kan kende gennem en vis sympatetisk Anelse. Mod Enden af Maaltidet fyldte han selv Glassene af sin eneste tilbageblevne Flaske Champagne, rejste sig, løftede sit Glas og udbrød med høj Røst: „Længe leve og florere Huset German! Den kære Gud velsigne det skønne Forhold af Fortrolighed og Kærlighed, som forbinder dets to Handelsherrer, saavel som alle Medlemmer af deres Familie! Gid dette Forhold bestaa uforandret i mange kommende Aar.“

Den rædsomme Ironi, som indeholdtes i disse velmente Ord, greb paa forskellig Maade de fleste af de tilstedeværende. De to Brødre vovede ikke at opløfte Øjnene mod hinanden. Med et tvungent Smil rejste de sig og klinkede med deres Glas, men tømte dem ikke. Den samme Tanke gennemfor dem begge. Umuligt, sagde de ved dem selv, kunde de ved at tømme Glasset ligesom besegle den fremmede Mands venligt mente, men dog ugudelige Ønske, og ihvorvel de mer end een Gang havde sagt sig selv, at deres Forhold vel aldrig vilde staa til at forandre, saa slog det dem paa det smerteligste at høre denne Tanke udtalt og paa denne Maade. Vagner forstod og ynkede deres Følelser; paa Fruens Læber svævede et spidsfindigt Smil. Pauline troede for første Gang i de ældre Mænds Miner at læse noget, som tydede paa en hemmelig Sorg. Hun hæftede sine smukke Øjne vemodigt spørgende paa de paagældende. Frits, der sad ved hendes Side, sagde hviskende: „Vort Forhold, dit og mit, bestaa uforandret! Klink med mig paa dette Ønske! Vort Forhold bestaa uforandret, at sige: i vore Hjerter; ellers maa det nok forandres paa den Maade, jeg ønsker“ — tilføjede han smilende; og Pauline rødmede og stødte sit Glas sagte mod hans uden at se paa ham.

Georg German fattede sig først og sagde: „Jeg tillader mig at proponere en Skaal for vor gæstfri Værts fraværende Frue.“

Alting kom nu paa ny i Ligevægt, og Talen faldt som naturligt paa den fremmedes fraværende Familie. Den snaksomme Mand sagde: „Jeg kalder mig selv en gammel Ægtemand, thi jeg har været gift i otte Aar og har fire Børn. De er alle fire sunde og muntre, og min Kone er en god lille Kone og er køn endnu. Dog har hun i den sidste Tid set alvorlig ud og skrantet, og det hidrører fra en Sorg, hun har haft og taget sig meget nær. Hun har nemlig haft to Brødre: Den ældste var en Galning, han blev uklar med Forældrene og gik til Vestindien; men den anden, en god Dreng paa sytten Aar, druknede desværre i dette Foraar ved at bade sig. Han var Søsterens Øjesten, og hun er blevet rent melankolsk, siden den Ulykke ind-

traf. Jeg tænker dog nok, jeg skal faa hende rask igen; jeg formaner hende og siger: Det er meget bedre, at en Broder er død som din yngste, end at du skal have Sorg af ham som af din ældste. Men det kan hun ikke taale at høre; det synes nu hun ikke."

„Deri," sagde Vagner, „maa jeg give Deres Frue Ret. Saa længe der er Liv er der Haab. Jeg ønsker af Hjertet, at den ældste Broder maa komme hjem og trøste hende."

„Ja, det ønsker hun ogsaa; men det er sandelig et daarligt Ønske, thi al hendes Kærlighed og alle hendes Bestræbelser for at redde ham har han kun betalt hende med Ligegyldighed, og det er da en stor Lidelse daglig at se en, man har kær, men som lønner os med Kulde. Det er noget, som fortærer Hjertet i Livet paa et Menneske. Nej, hellere død og borte; det ved man, hvad er."

„Nej!" sagde Vagner smilende, „det er just det, som man ikke ved, hvad er."

„Naa, i Guds Navn! saa er det i alt Fald det, som man glemmer snarest."

„Men" — svarede Vagner — „det unge Menneske kan jo forbedre sig."

„Ak nej! derom er der intet mere Haab, thi jeg skal sige Dem, han har den ulykkeligste af alle Lidenskaber: han er forfalden til Spil, og fra denne Last, tror jeg ikke, at nogen river sig løs. Alt, hvad han fik, det være sig Penge eller Pretiosa, det være nok saa kært, det gik alt sammen fløjten ved Spillebordet. Nej, den Lidenskab kan ikke overvindes."

Under denne Replik kastede Frederik betydningsfulde Blikke til Frits. De undgik ikke Georg og smertede ham. Pauline blev blodrød og saa ned paa sin Tallerken. Frits kunde høre sit eget Hjerte slaa, og en Følelse af Forbitrelse mod Agenten gav ham Mod til at sige, idet han henvendte sig til Hamborgeren: „Da tror jeg dog sikkert, at denne slette Lidenskab kan overvindes ved Hjælp af en anden, som jeg vil kalde god."

Vagner udbrød: „Ved Kærlighed? ikke sandt, min unge Ven?"

„Jo, jeg mente"... sagde Frits, som blev forlegen og frygtede at have sagt for meget.

Vagner vedblev: „De har fuldkommen Ret efter min Mening. Den, som forstaar at elske og er saa lykkelig at vinde et elskeligt Væsens Kærlighed, han er reddet for Tid og Evighed. Og nu udbeder jeg mig, at Turen maa være til mig at foreslaa en Toast, og den skal være: for Ungdom, for Haab og for Kærlighed."

Der er intet bedre til at hæve en øjeblikkelig Forlegenhed end en saadan lille til Munterhed indviet Handling som den at rejse sig, tage sit Glas, velvilligt støde det mod andres og tømme det. En lille Pause, en lille Afbrydelse følger med denne Bevægelse, og det synes desuden, som om den Naturfornødenhed at drikke passer til Sindsbevægelse og Begejstring, medens den at spise netop forbyder sig selv i Øjeblikke, hvor det aandige fører Overherredømmet i vort dobbelte Væsen. Flere i dette lille Selskab, og denne Gang især Frits og Pauline, følte Sandheden af ovennævnte Bemærkning. Samtalen drejede sig nu om Skibe i Almindelighed og det, hvorpaa man befandt sig, i Særdeleshed. Man tømte Glassene paa „Johanne Maries" Held og Lykke, og dets nye Ejer proponerede en Skaal for Frits, hvilken han ledsagede af mange smigrende og forbindtlige Ytringer for den unge Bygmester; og i Følge af disse Udladelser gik han over til at omtale Udlandet, og hvor fordelagtigt og behageligt det vilde være for en ung Mand som Frits at berejse fremmede Lande. Han tilføjede: „Men jeg kan vel tænke mig, Plejepapa kan ikke afse sin Yndling."

Georg svarede smilende: „Det kunde falde mig svært nok. Imidlertid har jeg dog selv tænkt paa, at Frits

til næste Sommer skulde rejse for det første til England, at sige, dersom min Broder og Kompagnon ogsaa vil undvære ham et Aars Tid."

Frederik, hvis skinsyge Uvillie mod sin Broders Yndling ved de foregaaende Replikker havde faaet ny Næring, svarede hurtigt: „Ja, det vil jeg meget gerne."

„Da tilstaar jeg," sagde Georg, „at baade jeg og vore Forretninger vil have ondt for at undvære ham. Men desuagtet indser jeg vel Nytten af en saadan Rejse, og dersom du selv, min gode Frits, ønsker det"...

Frits udbrød rask: „Ja, naturligvis vil jeg med Tak benytte saa stor Godhed."

Han fik næppe udtalt disse Ord, førend han var nær ved at tage dem tilbage, thi med et usigelig bedrøvet Blik løftede Pauline sine Øjne op til ham og gjorde uvilkaarligt en Bevægelse med Haanden hen imod ham, som om hun vilde holde ham tilbage. Han standsede, tav et Øjeblik og sagde derpaa hviskende: „Nej! jeg tror ikke, jeg vil rejse."

Man stod nu fra Bordet og gik op paa Dækket, hvor Kaffen var serveret. Skibet, som havde ligget stille, lettede nu Anker og begyndte med en frisk Kuling sin første Rejse ud i sit Element. Alle Herrerne i Selskabet var lutter Opmærksomhed og blev mere og mere tilfredse med det nye Skib. Den skønne „Johanne Marie" kløvede som en sand Havfrue Bølgerne med en beundringsværdig Frihed; og jo længere Farten gik, jo mere glædede Kaptajnen sig over den Villighed og Lethed, hvormed den lydige Svømmerske bevægede sig efter hans Villie. Selskabet havde efterhaanden taget Plads hist og her paa Dækket og fornøjede sig over den hurtige Bevægelse, hvormed den venlige Medbør lod dem glide over Bølgerne. Pauline sad lidt fjernet fra de andre Damer. Den lille Marie, som sad hos hende, var falden i Søvn. For at beskytte Barnet mod Aftenens Kølighed havde hun lagt dets Hoved i sit Skød og kastet sin Kaabe over det, saa hele den lille Pige hvilede som en Fugleunge i den trygge Rede. Den fremmede Købmand gjorde netop denne Bemærkning, idet han nærmede sig til Pauline. Hans naturlige Lyst til at sige noget behageligt var ham dobbelt naturlig lige overfor den smukke unge Pige. Han berømte meget den lille Maries store Artighed, der gjorde hendes stille Nærværelse til en Glæde for Øjet, uden mindste Byrde for Øret. „Men" — tilføjede han — „det er jo intet Under, at hun er saa elskværdig, thi som jeg har mærket, er hun jo Dem aldeles overladt, og man tør følgelig haabe, at hun vil komme til at ligne Dem. Jeg ved intet yndigere end en ung Pige, som moderligt antager sig sine smaa Søskende eller Slægtninge. Der er Kvinden i sit Kald, derfor er hun ogsaa der elskværdigst. Min Kone er ogsaa en omhyggelig Moder, og var hun ikke det, var hun ligegyldig og ukærlig som saa mange andre, saa tror jeg, at jeg lod mig skille fra hende."

Hamborgeren mente egentlig kun at holde denne lille paa een Gang moralske og galante Tale til Pauline alene, men den Maner at tale højt, som man med Rette kan kalde Galanteriets Arvefjende, var ham alt for indgroet til at aflægges her, hvor han desuden ikke tænkte, at det var nødvendigt. En skadefro Luftning bar hans Ord til de andre Damers Øren, og Frøken Gine, som begyndte at blive søsyg, følte sig i sin ubehagelige Forfatning endnu ubehageligere stemt ved de ovennævnte Ord og hviskede derfor til Fruen: „Hvor det er ækelt at høre de evige Smigrerier til Pauline! Den unge Pige bliver jo i Grund og Bund fordærvet. Det kan jo ellers være mig det samme, men naar det gaar ud over dig, saa kan jeg ikke udholde det. Det Vaas, han der kom med, er jo, ligesom han vilde sige, at du ikke var

Moder for dit Barn, og at han vilde skille sig fra dig, om du var hans Kone."

Fruen studsede ved denne Tale og svarede stammende: „Ih Gud bevares!... Hvor kunde nogen... Nej, det har den artige Mand vist ikke tænkt. Du skulde vide, hvilke smukke Ting han siger mig."

„Det er jo vel muligt, at h a n ikke har ment det saa ilde, men du kan tro, at her er andre til Stede, som nok har moret sig over den Finte til dig; for en Finte var det i alt Fald, og du er selv Skyld i det; thi du tager dig ikke i Agt for, at det lader for fremmede, som om du overlod alting til den unge Tøs og brød dig om Nichts, og jeg, som har dig kær over al Beskrivelse, jeg kan ikke taale, at de skal frakende dig den Yndighed, den Kvindelighed... eller hvad det var, han vrøvlede sammen. Aa, jeg er saa syg og maa for din Skyld ærgre mig oven i Købet. Gid jeg var bleven hjemme! Dette har været en daarlig Fornøjelse!"

Fruen blev i meget ondt Lune over sin Venindes Tale. Et Anstød af Skinsyge mod den ellers kære Søsterdatter havde i den sidste Tid en Gang imellem overfaldet hende. I uoverlagt Hidsighed rejste hun sig, gik hen til Pauline, og idet hun slog hendes Kaabe til Side og rev den lille Marie fra hende, sagde hun i en vred Tone: „Hvad er det for Kællingeri med den Unge! Jeg vil ikke, at hun maa sove. Lad hende gaa omkring og skøtte sig selv."

Pauline saa forundret paa sin Tante. Det søvndrukne Barn, som, oprevet af sit trygge Leje, fik Befaling at løbe omkring, var aldeles forvildet. Det ravede et Par Skridt frem paa det bevægelige Gulv og styrtede derpaa med Ansigtet ned mod Dækket. Alle for hen mod den lille Pige, der laa ganske ubevægelig. Man løftede hende i Vejret og saa med Skræk hendes lille Ansigt oversvømmet med Blod. Det hele Selskab, endogsaa Skibsfolkene, løb mellem hinanden for at skaffe Vand, Eddike, Linned og hvad der i en Hast kunde være ved Haanden. Barnet var betaget og bedøvet af Faldet og af Skrækken, men det viste sig snart, at de Saar, som det havde faaet ved at støde Ansigtet mod en Kant paa Dæksgulvet, var af ringe Betydenhed. Den fremmede Købmand holdt hende i sine Arme, kyssede hendes smaa Hænder og talte kærligt til hende. Hun smilede, skønt hun ikke forstod hans Sprog. Pauline havde taget sit Halstørklæde og bundet det om hendes saarede Kinder. Marie slog Armene om hendes Hals og holdt sig fast ind til hende. Fruen, som skælvede af Angst ved dette Optrin, vilde tage sin Datter fra Pauline; men Agenten greb Barnet og lagde det i Paulines Skød i dets forrige Stilling, idet han med fortrædelig Mine sagde til sin Kone: „Du kunde have sparet os al denne Spektakel. Hvad skulde det sige? Lad nu Barnet blive i Fred, hvor det helst vil være, og se heller til dit store Barn, din kedsommelige Veninde, som sidder derhenne og gisper af Søsyge. Bring hende ned i Kahytten, inden vi faar mere Skandale af hendes Nærværelse, end vi har haft."

Paa een Gang fortrydelig og skamfuld gik Fruen hen til Frøken Gine og nødte hende til at lade sig føre ned i Kahytten, hvor hun overlod hende til en Tjeners Omsorg, medens hun selv satte sig ind i den større Kahyt, hvor man havde spist til Middag. Her traf hun Alfred, der sagde, at han var tyet herned for at forskaanes for at høre de filistrøse Samtaler, som vankede mellem de andre Herrer. Han opmuntrede nu sin forstemte Stedmoder ved at recitere Scener af „Mulatten" og af „Kean", hans tvende Yndlingsstykker, i hvilke han indstuderede Hovedrollen.

Pauline sad imidlertid paa sin

Plads oppe paa Dækket med den lille Marie, der igen havde lagt sig til at sove i sit forrige trygge Leje. De ældre Herrer sad noget borte og talte sammen. Frits stod med Ryggen mod en Mast og saa paa Pauline, der sad stille og syntes fordybet i at betragte Stjernerne, som lidt efter lidt kom frem paa den mod Slutningen af Juli endnu lyse Aftenhimmel. Efter nogle Minutters tavse Beskuelse satte Frits sig sagte hen ved Paulines Side og sagde: „Du studerer jo Stjernerne, saa man maa tro, at du vil læse i dem om de Ting, der skal ske."

„Nej, Gud bevare mig! Ikke for nogen Pris vilde jeg vide i Dag, hvad der skal ske i Morgen. Det var ogsaa godt, at jeg ikke vidste i Morges, hvad der skulde ske i Dag."

„Hvorledes mener du det?"

„Jeg mener, at jeg var saa glad i Morges for denne Lystfart; jeg begyndte den med saa megen Fornøjelse, og jeg ved ikke.... Man siger jo" — tilføjede hun smilende — „at der i alle Skibe gives en Nisse, som følger med dem og først forlader dem i Nødens Stund som en anden troløs Ven. Saadan en maa vist, uden dit Vidende, allerede have listet sig ind i dette dit kære Skib; thi jeg synes, at alle Slags smaa ondskabsfulde Pudser og Drillerier har forfulgt os og forstemt os, siden vi kom om Bord."

„Nej, det er ingen Skibsnisse, der har forfulgt os, men den samme vrantne og ulykkelige Aand, som hverken hjemme eller ude forlader vor Familie. Har du i din Uskyldighed aldrig bemærket det Mismod, den forunderlige Sørgmodighed, der lyser ud af de ældres Omgang med hinanden? den Tavshed, der med eet griber dem? Har du ikke bemærket, hvorledes de ofte ligesom bliver stødte, Gud ved hvorover? Jeg vil ikke tale om den hæslige, ukærlige Tone, som hersker nede i jeres Familiekreds eller om Tantes og Alfreds Ufornuft."

„O, tal ikke saaledes!" udbrød Pauline, „Tante er god, men hun er ikke lykkelig, og naar man ikke er fornøjet i sin Stilling, kan man maaske ikke være rigtig sig selv. Jeg har aldrig mærket andet end Lykke og Fred hjemme i vort Hus førend i den allersidste Tid, især i Dag. Jeg ved ikke, hvad det er, men jeg kunde gerne græde."

De tav begge nogle Øjeblikke, derpaa sagde Frits: „Nu ser du igen til Stjernerne, og det forekommer mig virkelig, som om de blinkede til dig med deres skinnende Øjne. Det kan jeg ikke lide; thi det er, ligesom du hørte hjemme deroppe, som om nogen fra en højere Tilværelse kaldte paa dig. Du er saa god og from, alt for god, frygter jeg, for denne Jord; og det var sørgeligt, sørgeligt for mig."

Pauline hæftede sine Øjne kærligt paa ham, han rakte Haanden ud mod hende med et Udtryk af inderlig Ømhed, og ubemærket listede hun sin ud af Kaaben og gav ham den. Musikken, som af og til havde spillet i den modsatte Ende af Skibet, istemte nu den bekendte smukke Sang af Svend Dyrings Hus: „Hr. Peder kasted Runer over Spange"; og det lød, som om Bølgerne, der slog mod Skibet, sang med, og som Skibet gyngede i Takt med Musikken. Disse Toner, i Forening med den Lykke at føle Paulines lille, varme Haand hvilende i hans, begejstrede Frits og aabnede hans Hjerte og Læber. „Kæreste Pauline!" sagde han med en indsmigrende Stemme, „jeg kunde vel fristes til den Synd at ønske, at jeg som Hr. Peder kunde kaste Runer over Spange, hvorover du skulde gange; saa kunde jeg være sikker paa den Lyksalighed at eje dit Hjerte og vide, at du aldrig formaaede at rive det fra mig, thi du har sikkert længe vidst

det, at jeg elsker dig højere, end Ord kan udtrykke, og at jeg synes, jeg ikke kan leve uden dig."

Med skælvende Stemme svarede Pauline, idet hun bestræbte sig for at give sine Ord en spøgefuld Vending: „Men du vil jo med alt dette lette dit Anker og sejle fra Danmark og fra de danske Møer."

„Du svarer mig spøgende, medens jeg taler alvorligt, i det alvorligste Anliggende. Er jeg alt for dristig, da har du selv givet Anledning dertil, thi.... kald mig ikke ubeskeden, men betænk, at det er saa menneskeligt at tro det, man højst ønsker. Men.... jeg vilde sige, at før ved Bordet, da der blev talt om min Bortrejse, da forekom det mig, som om denne Plan bedrøvede dig."

„Ja, den bedrøvede mig, det er sandt, men er det noget Under? Lige fra den Tid, jeg var en lille Pige og om Søndagen kom hjem i Tantes Hus, har jeg anset dig for en kær Slægtning, for en Broder."

„En Broder!" gentog Frits med halv fortørnet Stemme.

De tav begge flere Minutter; derpaa sagde Frits: „Har du set paa de Tegninger, jeg en Tid lang lagde i Maries Bøger? Har du forstaaet dem?"

„Fortsættelsen mangler jo," svarede Pauline.

Frits, som under de senere Replikker havde fjernet sig noget, rykkede nu nærmere hen til hende og sagde: „Ved du, hvad det næste Billede skulde forestille? Det skulde forestille et Skib, der nærmede sig en fjern, tropisk Kyst, og paa Dækket skulde din stakkels Ven staa mellem fremmede Mennesker og bedrøvet vende sig mod den nordlige Del af Himlen for at spejde efter en eller anden af disse Stjerner, som lyser over hans for en lang Tid forladte Fædreland."

„Hvad skulde da have bevæget dig til den utaknemlige Haardhed saaledes at forlade din faderlige Ven, den gode Onkel, der, som han nys sagde, ikke kunde undvære dig?"

„Hvad der vilde bevæge mig til dette og meget andet, som jeg selv maatte dadle, vilde være den Omstændighed, at min gode Engel havde vendt mig Ryggen; den gode Engel, som jeg har stræbt i det omtalte Billede at give dine Træk; thi det er vist, Pauline, at jeg er bleven et nyt Menneske siden den Time, da Alfred sagde mig, at du havde grædt for min Skyld, at du.... ak, maaske er det hele en Illusion! men saa meget er Sandhed, at dette har været den Ledestjerne, hvorefter jeg har vendt mit Fartøj og styret i en bedre Kurs; og hvad nu end min Skæbne skal blive, saa skal jeg stedse anse dig som min gode Engel. Hvordan det nu end gaar, saa kommer jeg vel sagtens til snart at rejse bort. Naar du da gaar ene paa Pladsen eller sidder i Haven under den store Lind, saa lad en venlig Tanke flyve til den stakkels Frits, og en Gang imellem, mod Aften, saa fæst en Blomst i Aabningen i Barken, og kast den bort den næste Morgen, thi saa er den visnet; men skønt jeg ikke mere henter den med Glæde, vil jeg tænke paa den baade med Glæde og Sorg. Men det, jeg her beder dig om, det gør du ikke; du glemmer de Ord, jeg her siger, og mig med."

Pauline kunde ikke længere holde sine Taarer tilbage. Hun bøjede sit Ansigt ned, tog Fligen af sin Kaabe og holdt den for Øjnene, Frits bestræbte sig for at tage den Haand, som skjulte dem, og sagde dybt bevæget: „Pauline! har jeg bedrøvet dig?"

„O Frits! Dine Ord gaar mig gennem Sjælen. Hvor kan du tro.... O min Gud! jeg skulde glemme dig! Nej, hver Aften vil jeg fæste en Blomst i Træet, og hver Morgen vil jeg tage den bort med Taarer. Jeg selv vil blive en vissen Blomst, naar jeg skal leve uden dig. Ak, jeg har

ikke tænkt, at Savn og Afsked kunde være saa bitre!"

Frits greb hendes Haand, og, glemmende, at de to ikke var ene i Verden, kyssede han den henrykt og sagde, dog med ganske sagte Stemme: „Min søde Pauline! Er jeg dig kær? Sig, tør jeg anse dig for min elskede, for min tilkommende Hustru? Er jeg saa lykkelig, da er jeg — som Vagner før sagde — reddet for Tid og Evighed."

Pauline fæstede sine store, ærlige Øjne paa hans med et ubeskrivelig kærligt og højtideligt Udtryk, og et sagte Ja lød fra hendes Læber. Den henrykte unge Mand sagde: „Tak, min elskede Pige! Tro ikke, at jeg letsindigt modtager min Lykke! frygt ikke for at gaa Livets Vej med mig! Jeg har været vild, været tankeløs hengiven til tomme Adspredelser, men netop fordi jeg kender deres Tomhed, er jeg helbredet for at søge dem. Jeg fristes ikke mere af Lykkehjulet, da jeg har sat alt paa et højere Lod og har vundet det. I dette salige Øjeblik føler jeg ret, at der er en dyb Alvor i min Sjæl, at jeg tør love at være til min sidste Time en trofast Elsker, en mandig Beskytter for den, der saa tillidsfuldt, saa uskyldigt giver sin Skæbne i min Haand." De elskende talte nu sammen om deres Fremtid med denne lyksalige Fortrolighed, hvormed det ædle Venskab helliger og forskønner det elskovsfulde Baand. De besluttede at holde deres Forlovelse hemmelig, da de troede ikke for det første at turde haabe paa deres nærmestes Samtykke. Den Adskillelse, som truede dem ved den projekterede Rejse, bedrøvede dem, dog især Pauline, thi Frits følte sig alt for lykkelig til levende at tænke sig en Sorg, som først skulde indtræffe efter flere Maaneders Forløb.

Vagner havde imidlertid forladt de ældre Mænds Kreds og sat sig ene hen paa den modsatte Side af Skibet. Hans Øjne hvilede paa det unge Par, der sad skraas for ham; og uden at kunne høre det ringeste af deres Samtale nærede han ingen Tvivl om dens Genstand. Kort efter kom Georg hen og satte sig hos ham. De sad i flere Minutter uden at tale sammen. De syntes begge beskæftigede med deres egne Tanker. Endelig vendte Vagner sig og saa paa sin Ven, som med et tungsindigt Udtryk betragtede sin Broder, der sad lige overfor i Samtale med den fremmede Købmand. Frederik syntes ikke at følge opmærksomt, hvad den anden fortalte ham. Han saa lige for sig ud i Luften, som om han vilde tælle de smaa Skyer, der samlede sig ved Horisonten. Endelig sagde Georg sagte: „Betragt engang Frederiks Fysiognomi! Se, hvilket melankolsk og sygeligt Præg der viser sig i disse ædle Træk, som ingen Tid eller Modgang kan fordærve. Han ser saa god ud, og hans Ansigt lyver heller ikke, thi bedre Hjerte end hans slaar ikke let i et menneskeligt Bryst."

„Hør, kære Ven!" udbrød Vagner, „de Ord, du der sagde, vilde være en sand Hjertestyrkning for Frederik. Hvorfor siger du ham aldrig et saadant kærligt Ord?"

„Ak, jeg ved ikke! Fordi — som jeg en Gang tilforn har sagt dig — jeg vel kan tænke sligt og meget mere end det, men faa det over mine Læber, det kan jeg ikke. Min Forlegenhed ved at tænke mig hans forundrede Mine vilde gøre, at mine Ytringer fremkom tvungent og lignede Ironi, om ikke Falskhed. Desuden — han vilde optage en Nærmelse fra min Side koldt og fremmed."

„Hvor dog I Mennesker misforstaa hinanden! Jeg, som ved, hvilken Kærlighed fra begge Sider der forbinder jer"....

„O, kære Vagner! der gaar dig tusinde Ting forbi, som du ikke bemærker. Ser du os nogen Sinde sammen, uden at Frederik siger mig et

eller andet, som han ved er mig smerteligt? Vil man saare den, man har kær? I Dag for Eks. ved Bordet, med hvilke uvenlige Ord og betydningsfulde Miner viste han ikke sit fjendtlige Sindelag mod min stakkels Frits? Hvorfor vilde han nu søge at fordærve ham denne Dags Glæde? Han ved godt, at han paa den Maade ikke blot saarede ham, men ogsaa mig; og at sligt opirrer mig, kan jeg heller ikke nægte."

„Ja, jeg ved ikke heller, hvordan det var i Dag. Den Hamborger kom til at sige det ene galere end det andet."

„Og dog er intet vissere, end at denne godmodige Mand ret anstrengte sig for at skaffe os alle en glad Dag, for at sige os lutter behagelige Ord. Men det maa være, som jeg ofte tænker: at den samme Forbandelse, der forfulgte Cain, endnu stedse forfølger de ukærlige Brødre. Den skønneste Sæd opvokser for dem til Torn og Tidsel. Og det bliver aldrig anderledes. Hvorledes skulde ogsaa et Forhold forandres, som i nogle og tyve Aar har faaet Tid til at forstene sig. Det har jeg jo godt kunnet sige mig selv, men alligevel lød den fremmede Mands velmente Ønske for mig som den bekendte Overskrift over Helvede: *Lasciate ogni speranza.*"

„Gud forbarme sig, Georg! Du er jo i Aften ikke dig selv. Du ligner mere din Broder i saadan melankolsk, ængstelig Tale."

„O! noget saadant overfalder mig undertiden, men jeg tier gerne dermed, og mangen Gang skammer jeg mig derover og ler ad mig selv; men disse daglige smaa skurrende Dissonanser de forstemmer og undergraver lidt efter lidt det lette Sind og det friske Mod."

„Det maa en Mand ikke lade tage fra sig, og det plejer heller ikke at være din Maade. Men Gud ske Lov! undertiden naar man er allerværst til Mode, saa er en ny Lykke os allernærmest. Jeg skulde tage meget fejl, om ikke dette nu var Tilfældet med dig. Medens du har siddet og fordybet dig i sørgmodige Tanker, har jeg fordybet mig i behagelige, thi jeg har troet at opdage noget, som kunde blive dig en Kilde til Lykke og Glæde. Vend dine Øjne til denne Kant! Se det unge, smukke Par, som der sidder! Er den uenige, melankolske Verden, som omgiver dem, i Helvede, saa er disse elskende Sjæle i Paradiset."

Georg smilede, idet han sagde: „Ja, jeg har i den senere Tid rigtignok bemærket, at Frits elsker Pauline; men at de er enige, tror jeg ikke."

„Da maatte jeg tage meget fejl, om de ikke netop i Aften, netop her paa dette troløse Element, har tilsvoret hinanden Troskab."

„Virkelig? Ja, saa har du Ret i at sige, at en ny Lykke er opgaaet for mig, thi det er saadanne kvindelige Væsner som denne Pige, hvem Gud sender til Jorden for at føre de i Verdens Labyrint forvildede Sjæle til Himlens Porte; og en saadan velgørende Indflydelse har hendes Elskværdighed allerede udøvet paa Frits."

Vagner svarede: „Jeg har udtænkt en Plan, som jeg finder god for dig: Foren de unge Mennesker, og foren dig selv med dem i samme huslige Tilværelse. Uden at støde din Broder løsriver du dig saaledes fra det bestandige daglige Samliv, som ikke er behageligt, og forskaffer dig og dine et frit og fredeligt Hjem."

„Jeg takker dit ret af Hjertet! Din Plan er god; jeg vil gøre mit bedste for at udføre den. Maatte den kun ikke mishage min Broder! Vilde det blot være muligt at overvinde hans uvenlige Sindelag mod Frits og faa hans og hans Kones Samtykke!"

„Bed ham derom! Sig, det vil gøre dig lykkelig, saa samtykker han. Tro mig! følg denne Gang mit Raad; gør det for dine unge Venners, for dine Børns Skyld!"

„Ja, jeg skal gøre det!“ sagde Georg med en rask og oplivet Tone, der ganske kontrasterede med den, hvori han havde begyndt denne Samtale.

Man var nu ved Rejsens Maal. Skibet kastede Anker. De tre, som befandt sig i Kahytten, kom op paa Dækket. Skibsjollen gjordes rede til at bringe Selskabet i Land. Den fremmede Købmand førte med stor Omhyggelighed Fruen ned i Jollen og sørgede for at skaffe alle Damerne et godt og bekvemt Sæde. Da det lille Selskab steg i Land, var det kun Hamborgeren, Frits og Pauline og til Nød Vagner, altsaa knap det halve Selskab, som ikke takkede Gud for, at denne Forlystelse var vel overstaaet, og dog havde Lystfarten været begunstiget af Vejr og Vind, arrangeret med Smag og Omhu, og intet sparet for at gøre den behagelig. Saa vist er det, at det kun er vort eget usynlige Indre, som giver det synlige sine Farver.

Ved Ankomsten til Helsingør nød man i al Hast en Kop Te og rejste derpaa straks til København, Damerne i en Wienervogn og Herrerne i en Postvogn. Alle var trætte; nogle sov i Vognen, andre — hvoriblandt Frits og Pauline — overlod dem tavse til deres stille Tanker. Først hen i den tidlige Morgenstund ankom man til Hjemmet.

Da den næste Formiddagssol tittede ind i Georgs Værelse, belyste den det lykkeligste Øjeblik, som den i mange Aars Forløb havde set i dette stille Opholdssted. — Frits holdt Georgs Haand i sine, trykkede den til sit Bryst og kyssede den med Glædestaarer, idet han udbrød: „Du gør mig til det lykkeligste Menneske! Du har læst mine højeste Ønsker i min Sjæl, Ønsker, som jeg næppe vovede at nære. Ægte min Pauline saa snart! føre hende med mig paa min Rejse! vende tilbage til dig efter seks Maaneders Fraværelse for her at leve hos dig med min unge Hustru! .... Hvilken Fremtid! Ak, den er alt for skøn til mig! jeg har ikke fortjent den; men jeg skal fortjene den. Vær vis paa, at du aldrig mere skal have Grund til at beklage dig over mig. Min Velgører! min Fader! Ak, tillad mig at kalde dig Fader! Det er mig ubehageligt at kalde dig med samme Navn som Onkel Frederik, der ikke kan lide mig, og som jeg heller ikke holder af.“

Med et besynderlig vemodigt Smil saa Georg paa Frits: „Mit Hjerte har stedse kaldt dig Søn; du er det eneste, jeg tør kalde mit; men lad mig hedde Onkel som hidtil; under dette Navn har du elsket mig fra din Barndom; jeg ved ikke — jeg tør ikke forandre det. Men dersom min Broder — som jeg haaber — skænker dig Paulines Haand, da fortjener vel ogsaa han din Hengivenhed?“

„Ja, saa vil jeg forlige mig med ham og med hele Verden. Lad mig takke dig endnu en Gang! Jeg kan ikke slippe din Haand! Jeg synes, mit Hjerte opløser sig i Kærlighed, i Taknemlighed og i Glæde.“

„Gaa ind, min Frits, og opsøg Pauline. Fortæl hende vor Samtale, og bed om hendes Samtykke i vore Planer.“

„O, jeg haaber forvist, at hun vil blive næsten lige saa lyksalig som jeg.“

I Enrum overlagde nu Georg, hvorledes han skulde indlede denne Sag, hvorledes han bedst skulde belægge sine Ord til sin Broder, hvorledes han skulde faa en Samtale med ham under fire Øjne uden udtrykkeligt at begære den for ej derved at forvolde, at baade han og andre med spændte Miner modtog en saadan Begæring. I sine Tanker konciperede han Begyndelsen af sin Tale og forkastede den igen for at udfinde en ny, som heller ikke behagede ham. Noget tvungent, noget forlegent kunde han ikke undvige. Han følte sig forstemt og mismodig blot ved Forestillingen

om de fortrukne Ansigtsminer, hvormed Broderen vilde høre paa ham, især saa snart han nævnede sin Plejesøns Navn. Hele Dagen gik hen, uden at han kunde overtale sig til at gøre noget Skridt til at indlede den baade ønskede og frygtede Samtale. Mod Aften tog han sin Tilflugt til sin gamle Trøster Violinen og gik efter Sædvane op og ned ad Gulvet, varierende et Tema, som tilfældigvis foresvævede ham. Han blev afbrudt ved en Lyd uden for sin Dør; det forekom ham, som om nogen rørte ved den. Han rev den hurtigt op og kom derved til at støde til sin Broder, der stod støttet til den. Frederik gjorde et Sidespring. Georg greb hans Arm og sagde: „Min Gud! Har jeg gjort dig Skade? Hvordan kom jeg til det? Stod du ved min Dør?"

I stor Forlegenhed svarede Frederik: „Nej, jeg kom ned fra Kvisten og snublede paa Trappen. Jeg stødte mit Ben og stod derfor lidt og hvilede mig bag denne Dør."

„Kom ind til mig, og hvil dig her! gør mig den Fornøjelse!"

Med disse Ord trak Georg sin Broder ind i sit Værelse og hen til en Lænestol, hvori han nødte ham til at tage Plads. Frederik saa sig om i dette Værelse, hvor han saa ofte havde ønsket at turde indtræde; han betragtede sin Broder, der, venligt spørgende til hans Befindende, stod for ham og endnu holdt sin Violin under Armen, denne Violin, hvis Toner Frederik saa mangen Aften og endnu for et Øjeblik siden havde beluret. En Følelse af Vemodighed blandede sig i Glæden over det længe nærede Ønskes Opfyldelse. Imidlertid gjorde han dog en Bevægelse for at fjerne sig. Georg holdt ham tilbage: „Jeg beder dig, bliv siddende! Det er meget heldigt, at du i Aften er kommen til mig, thi jeg har hele Dagen ønsket at tale med dig."

„Med mig?" spurgte Frederik, og den forandrede Mine, som Georg havde forudset, bragte denne lidt ud af Fatning. Han tog imidlertid Mod til sig, lagde Violinen fra sig og satte sig hos Broderen, idet han sagde: „Jeg ønsker inderligt at forene de unge Mennesker og beder om dit og din Kones Samtykke."

Det befrygtede fortrukne Ansigt udeblev ikke, idet Frederik efter en Pause uden at se paa Broderen sagde: „Det er egentlig kun min Kone, der som Pigens Tante har en Stemme i denne Sag. Pauline angaar mig kun, for saa vidt som hun er optagen i mit Hus. Du kalder hende min Myndling, men der er saamænd intet at være Formynder over; hun ejer ikke ringeste Formue, ikke engang et Udstyr."

„Hvad Formue og Udstyr angaar, saa er det min mindste Sorg. Jeg skal nok sørge for de unge Folks Etablissement og Økonomi, og din Kones Samtykke vil du vel kunne faa, dersom du vil gaa i Forbøn for os."

En ny Pause opstod. Omsider sagde Frederik: „Pauline er en god og fornuftig Pige, men hun er meget ung."

„Des bedre! Frits er ogsaa ung."

„Ja, ser du, det er det værste! han er alt for ung og bliver maaske aldrig en Mand, hvad jeg kalder en Mand; han er yderst letsindig, egentlig hvad man forstaar ved en Libertin; han vil gøre sin Kone ulykkelig."

„Nej, du gør ham Uret. Sin Ungdoms letsindige eller, om du vil, dadelværdige Tilbøjeligheder har han i den senere Tid aldeles aflagt. Hans Kærlighed til Pauline har forædlet ham. Jeg indestaar for ham og er vis paa, at han vil blive den bedste Ægtemand. Han har det kærligste Hjerte, og jeg ved, at han besidder en fast og mandig Karakter. Som han nu er, og som jeg tænker mig, at han i Paulines Omgang vil blive, saa kan ingen Fader ønske sig en bedre Søn."

„Jeg hører, hvad jeg ofte med Forundring har bemærket, at selv en saa lys Forstand som din kan omtaages af den største Forblindelse."

„Den Kompliment kan jeg give dig tilbage. Ubegribeligt er mig det blinde Nag, som hindrer dig fra at se den unge Mand i hans sande Skikkelse."

„Og ubegribelig er mig den blinde Kærlighed, som hindrer dig fra at se den unge Mand i hans sande Skikkelse."

Georg følte sit Hjerte banke af Fortørnelse. Han rejste sig tavs, og medens han gik frem og tilbage i Værelset, greb han adspredt sin Violin og klimprede sagte paa Strengene, uden selv at vide det, den Melodi, han nylig havde varieret. Han tænkte imidlertid paa Vagners Raad om at bede venligt og tale kærligt; men han formaaede ikke at fremkalde den dertil passende Stemning. Frederik blev siddende tavs, kæmpende med sin bitre Skinsyge mod Frits og sin Bedrøvelse over at have fortørnet sin Broder. Han vilde gerne indlede en forsonende Samtale og sagde endelig: „Den Melodi er mig saa bekendt; du spillede den før, det hørte jeg ude paa Trappen, da jeg gik forbi."

„Jeg ved ikke selv, hvad jeg nu klimprede. Var det denne Melodi?" spurgte Georg, idet han tog Buen og spillede det føromtalte Tema.

„Ak ja! den er det," udbrød Frederik, henreven af Fornøjelse over saaledes at høre i Nærheden det ham saa kære Instrument: „Ja, det er denne Sang; jeg kender den godt, skønt det maa være længe siden, jeg hørte den. Ordene foresvæver mig, men jeg kan ikke komme paa dem."

„Jeg erindrer dem ikke heller. Jeg synes imidlertid, at der er noget om „„et Træ i min Faders Gaard;"" Gud ved, hvorfor den Melodi faldt mig ind i Aften."

„Nu husker jeg pludselig det hele," sagde Frederik med et ubeskriveligt Udtryk og som talende med sig selv: „Den Vise har vi begge ofte i forrige Tider hørt synge... ovre paa Pladsen... den sang jo altid"...

Han standsede; Georgs Spil ligeledes. „Grete", sagde de begge i deres Indre, thi ingen af dem udtalte dette Navn, men det samme Billede opgik for enhver især: Billedet af deres første Elskede i Ungdoms og Uskyldigheds Glans, siddende under Hyldetræet uden for hendes Bestefaders Hus og syngende ved sin Spinderok om „Træet i min Faders Gaard". De blev længe tavse. For at afbryde den farlige Vending, som Samtalen havde taget, og lade, som om intet var sagt eller hørt, blev Georg ved at spille og varierede snart det ominøse Tema om i ganske andre Melodier. En fuldstændig Formildelse havde imidlertid disse Toner og disse Erindringer tilvejebragt i de nys oprørte Sjæle. Pludselig stod Georg stille lige for sin Broder og sagde: „Jeg beder dig, nægt mig ikke det Samtykke, hvorom jeg bønfalder dig! Det vil sikre min Plejesøns Lykke og mere end hans Lykke. Jeg har sat mit Haab til at leve en ny Ungdom hos disse unge elskende. Er det saa underligt, at jeg hænger ved et Menneske, som jeg har opdraget som min egen Søn? Du har Kone og Børn, men jeg, der er ene, har intet uden ham."

Disse Ord smertede vist nok Frederik, men han tænkte ved sig selv: „Jeg har berøvet ham hans Ungdoms Kærlighed, maaske har han ikke forvundet dette Tab, saa lidet som han har tilgivet min Uret." Dybt rørt svarede han: „Velan, min Broder! At du ønsker denne Forbindelse, skal være mig nok og overvinder alle mine Betænkeligheder. Ja, jeg giver mit Samtykke og skal bestræbe mig for at forskaffe min Kones."

„Jeg takker dig!" raabte Georg og greb hans Haand, som han trykkede med Varme. Frederik gengældte hans Haandtryk uden at tale. For første Gang i mange Aar saa Brødrene hinanden ret ind i Øjnene, de aabnede begge Læberne som for at sige noget,

men en Forlegenhed syntes at gribe dem paa begge Sider. Med et tavst Haandtryk forlod Frederik sin Broder, der lige saa tavs fulgte ham ud af Døren; og saaledes forsvandt dette kostbare Moment uden at løse det haarde Tungebaand, hvis Befrielse dog var nødvendig til Brødrenes Genforening.

Det var ikke saa let for Agenten at faa sin Kones Samtykke. Hun paastod haardnakket at vide for ganske vist, at Pauline ikke elskede Frits. Dertil, sagde hun, var hendes Søsterdatter for ung og uskyldig, hun vilde ikke indlade sig med et saadant letsindigt Menneske. Pauline blev taget i Forhør og tilstod straks, skønt meget undseelig, Sandheden. Men da hendes Tante gjorde hende Bebrejdelser og udtalte sig i de haardeste Udtryk mod Frits, blev den unge Pige pludselig begavet med en hidtil ukendt Veltalenhed og forsvarede den elskede med en Varme og Begejstring, der satte Onkelen i Forundring og Tanten i Harnisk. Pauline tog sin Tilflugt til de venligste Ord og Bønner, og Agenten gjorde nu, hvad man kalder kort Proces, idet han sagde: „Ja, nu er der talt nok om den Sag! Jeg har givet min Broder mit Ord, og da nu desuden Pigebarnet elsker Frits, saa er der intet videre om den Sag at tale. Det er bedst, du giver dit Samtykke, thi hvis du ikke giver det, saa maa man se at undvære det, og hermed Punktum."

„Nej, jeg kan ikke undvære det," raabte Pauline og slog sine Arme om Fruen, „o, kære, bedste Tante! sig det lille Ord, som vil gøre mig lykkelig! Har jeg ikke altid elsket dig og været dig lydig?"

Fruen trak sig halvt venligt, halvt vred ud af hendes Arme og sagde: „Ja, det er godt, Pauline, det er godt, du hører jo, hvor lidt min Villie gælder. Din Onkel befaler, og du tigger; maaske tigger du din Ulykke af mig; men lad saa være! den tomme Ceremoni, at jeg giver mit Samtykke, skal ikke mangle. Det har I herved, siden det skal saa være."

Hun forlod Værelset og sagde som halvt til sig selv: „Det kan jeg nu takke min Svoger for. Ja, det er et utaaleligt Menneske."

Samme Aften kom Georg med Frits. De bestræbte sig begge for at vise Fruen deres Taknemlighed. Georg, som troede at kende den bedste Maade til at formilde hendes Sind, bragte et Par kostbare Smykker, som havde tilhørt hans afdøde Kone, og som den ustadige Mode paa ny havde sanktioneret. Disse delte han mellem Pauline og hendes Tante. Desuden satte han sig hen til hende og udviklede for hende, hvorledes han tænkte at indrette sit og de unge Folks forenede Husvæsen, hvorledes han vilde søge at bringe et muntert Liv, en behagelig selskabelig Omgang i deres Kreds, til hvilken han haabede altid at kunne henregne hende og hendes Familie. Disse gode Udsigter stemte Fruen aldeles gunstig for Partiet, hvor meget hun end bestandig havde mod Brudgommen. „Saa meget er da vist," sagde hun, „at min Svoger er en meget behagelig Mand."

De unge elskende stod ved et Vindue, hvor Frits satte en Ring paa Paulines Finger, idet han sagde: „Disse tre smaa Ædelstene i denne Ring, hvormed jeg fæster min yndige Brud, er af stor Betydning: Den røde betyder min brændende Kærlighed, den blaa min Anelse om Himlen ved Synet af din englerene Elskværdighed, den klare, hvide ... tør jeg sige det? .... den er en Erindring om hint Vandglas, hvori vi begge, hver for sig, hemmeligt drak et Trolovelsens Bæger hin Morgen, da du græd over min sidste Slethed ... thi det skal være den sidste, det lover jeg dig med denne Ring."

Pauline løste fra sin Hals en Guldring, som hun skjult bar i et Baand og gav den til Frits. „Tag til Gengæld denne Ring," sagde hun, „den er simpel, men den har hidtil været det

kæreste, jeg ejede: Min Moder har efterladt den, den har tilhørt min Fader, som jeg aldrig har kendt. Den var hans Forlovelsesring; lad den nu være din! Jeg kan med et glad Hjerte love dig Troskab, thi jeg ved vist, at om jeg end vilde, saa kunde jeg dog aldrig rive mit Hjerte fra dig."

Og saaledes vekslede det unge Par sine Ringe uden andre Vidner end de samme tavse Stjerner, der Aftenen i Forvejen havde blinket venligt ned til denne Pagt.

I et usædvanlig lykkeligt Lune gik man paa denne Aften til Bords. Vagner, som imidlertid havde indfundet sig, tog den varmeste Del i det lige saa hurtige som lykkelige Udfald af den Plan, hvortil han selv havde givet den første Impuls. Ogsaa den Hamborger-Købmand, hvis Afrejse var bestemt til den næste Dag, kom netop tilpas for med sin godmodige Deltagelse at forhøje de Forlovedes glade Stemning og tømme et Glas paa deres Fremtids Lykke.

For Georg begyndte nu en af de Perioder i Livet, som ligner den behagelige Fornemmelse, man føler, naar man efter en Vandring paa en lummer Dag ved Solens Nedgang træffer paa en frisk Høstak, i hvilken man hviler sig, trækker Aande og ser sig omkring. Hans Plejesøns glade Ansigt, den Tanke, at han formaaede at berede dette unge Menneske den huslige Lyksalighed, det Kærlighedens Paradis, hvortil han selv aldrig havde kunnet naa, opfyldte ham med en længe savnet Tilfredshed. Nu var det ham ogsaa ret magtpaaliggende at udstyre dette Paradis med saa megen udvortes Behagelighed, som der stod i hans Magt. I den Etage, som i mange Aar havde været hans Bolig, benyttede han, siden han var bleven Enkemand, kun to Værelser for sin egen Person. De fleste og bedste Værelser stod ledige. Disse skulde nu istandsættes og møbleres paa det smagfuldeste og hyggeligste. Med ungdommelig Iver og Fornøjelse drev han paa disse Indretninger, bestandig med Hensyn paa Paulines Ønsker. Hans daglige Raadførsel og Samvirken med hende blev ført med en Lystighed, et Galanteri fra den faderlige Vens og en Glæde og Taknemlighed fra den unge Piges Side, som Dag for Dag forøgede deres Elskværdighed i hinandens Øjne. Stedse talte Pauline til Frits om Onkel Georg, om de tusinde smaa Planer til at behage og glæde ham i deres tilkommende Samliv. Stedse talte Georg til Frits om Paulines Fortræffelighed og bad ham sige alt, hvad han troede der kunde fornøje hende. Brylluppet var fastsat til Juletiden. Til den Tid skulde alt være færdig til det unge Pars Modtagelse i Onkel Georgs fornyede og forskønnede Hjem. Den Bevægelse og Travlhed, som disse Tilberedelser foraarsagede, ogsaa i den nederste af Frederik beboede Del af Huset, var tillige en for Fruen behagelig Forandring i den gamle Ensformighed.

Den eneste, som var misfornøjet ved alt dette, var Frederik. Han sagde til Vagner: „Ser du! jeg er den tabende ved denne som ved alle Lejligheder. Jeg vil ikke tale om, hvad mit Hus og mit Barn taber ved at miste Pauline."

Vagner afbrød ham smilende: „Nej, det er heller ikke værd, siden hun ikke drager længere bort, end en Trappe er lang."

„Ja, det er i alt Fald det mindste af det. Men Georg, som jeg dog de fleste Dage saa ved Middagsbordet og ved en og anden Lejlighed saa i vor Kreds, hans Selskab kommer jeg nu sjældent eller aldrig til at nyde, eftersom han nu paa en Maade faar sit eget Husvæsen, og desværre, hans Hovedgrund til at indrette sig saaledes er vel sagtens det Ønske paa en god Maade at trække sig tilbage fra mig og mit Hus."

Forgæves forsøgte Vagner at berolige ham, og da han erindrede ham om, hvor ofte et Ord fra en af Siderne havde forbitret de Timer, hvori

de saaledes mødtes, svarede Frederik: „Det er det samme! Hans tomme Plads ved mit Bord vil langt mere forbitre mig disse Timer. Nej, le ikke; det er ikke Kællingeri, men den Tanke, at min egen Plads i hans Hjerte er tom eller maaske besat med den letfærdige Dreng, der, som min Broder selv siger, er alt, hvad han har, men som med alt det sandelig aldrig vil kunne erkende eller føle hans Værd som jeg."

Man var under disse forskellige Beskæftigelser og Anskuelser naaet hen til Efteraaret. En smuk Morgen i Begyndelsen af Oktober foreslog Georg en Lysttur til Dyrehaven for at nyde det skønne Syn af det brogede Løv paa Træerne og den lette Luft, som gør en mild Dag paa denne Aarstid saa velgørende for alle Sandser. Da imidlertid Natten i denne Maaned stærkt begynder at gøre sit Herredømme gældende, var man bleven enig om at forlade Byen tidlig paa Formiddagen, spise Frokost paa Bellevue og opsætte sit Middagsmaaltid, til man ved Aftenens Frembrud var kommen hjem. Frederik undslog sig for at deltage i denne Skovtur under Paaskud af, at han tilligemed Vagner var indbuden til en Frokost hos en fælles Bekendt; Alfred havde ikke heller Lyst til at tage paa Landet; men til Middagsbordet aftalte Familien at være samlet. Det lille bortkørende Selskab bestod altsaa kun af fire Personer foruden den lille Marie. Da de under muntre Samtaler havde nydt deres Frokost og var ankomne til Dyrehaven, bød Georg Armen til sin Svigerinde; Frits og Pauline gik foran dem, og det glade Barn løb frem og tilbage. De havde ikke vandret længe, førend de traf paa et Selskab, der bestod af en ung Herre og fire Damer, iblandt hvilke Frøken Gine, der gav et højt Skrig ved saa uformodet at møde Fru German og med sit hele Følge ilede hen til hende. To af de andre Damer hørte ligeledes til Fruens Omgangsveninder; den tredie saavel som Herren præsenterede de for hende som Kærestefolk, og Frøken Gine var vittig og foreslog dem at slutte sig til Frits og Pauline, for at de kunde være to Par til at sværme i Naturens Skød. De andre Damer lo og beundrede Gines altid spillende Vid. Frits og Pauline skyndte sig at undvige; de to fremmede var saa skikkelige ikke at følge dem, derimod sluttede de sig alle til Fruen, og da hun i ivrig Samtale med dem unddrog Georg sin Arm, greb han det gunstige Øjeblik til at fjerne sig og slentre frem og tilbage i sine egne Tanker.

Paulines smukke Ansigt syntes dobbelt blomstrende i den friske Luft, hendes Øjne funklede af Sundhed og Glæde. Den forelskede Frits betragtede hende med glødende Blikke. „Se dog, Frits, hvor forunderlig skøn Skoven er i denne Belysning," sagde Pauline, „du ser dig jo slet ikke om, du gaar som i Tanker."

„Jeg ser kun paa dig."

„Deri har du Uret. Mig kan du altid se, men saadan en Efteraarsdag er kostbar; thi snart kommer den slemme Vinter og river disse dejlige Blade af Træerne."

„Den slemme Vinter, siger du? Og dig kan jeg altid se? Hvor du dog taler, min Pauline! Aldrig vil jeg kunne se dig nok! Livet er virkelig alt for kort og alt for foranderligt. Enhver Dag er mig kostbar, som du siger, men ikke for Træernes Skyld, thi jeg glæder mig over hvert Blad, som falder, og længes efter Vinteren, efter den skønne Juletid, som skal tilføre mig min unge Hustru. Jeg længes efter, at Dagene skal blive saa korte, at den allerkorteste er kommen. Jeg erindrer endnu fra min Barndom, hvor jeg har glædet mig paa den korteste Dag, fordi der saa kun var tre Dage til Juleaften. Det anede mig dog ikke dengang, at denne hellige Fest en Gang skulde bringe mig en Julegave, der

overgik mine dristigste Ønsker, en Talisman, der sikrede mit Livs Lykke."

„Ak, kære Frits! Dine Ord glæder mig, men jeg synes ogsaa, de forskrækker mig. Jeg stakkels Pige! hvor kan jeg sikre dit Livs Lykke? Hvilken Lykke er sikker her paa Jorden? Ak! jeg frygter kun, at jeg er alt for lykkelig; hvormed har jeg vel fortjent saa megen Lykke? Hver Dag bringer nye Glæder. Hvilken Glæde at gaa her ved din Side, ved din Arm, i denne herlige Skov, under denne klare Himmel! Hvor behageligt at køre hjem mod Aften, at samles ved vort Middagsbord med et glad Sind! Og der er endnu noget, hvortil jeg ganske overordentlig glæder mig: Den gode Onkel Georg har sagt, at i Aften skal jeg se vor Dagligstue, som er bleven færdig. O! den er vist dejlig, thi Onkel har holdt den lukket for mig; jeg maatte ikke se den, jeg skulde overraskes med den."

„Ja, jeg haaber vist, den vil behage dig. Der er ogsaa andre Smaating, hvormed han vil overraske dig."

„O sig mig, hvad det er!"

„Nej, det tør jeg ikke! Onkel har forbudt det."

Pauline, der fik Øje paa Georg, som gik nær ved dem inde under Træerne, løb hen til ham, greb hans Arm og bad ham aabenbare, med hvilken ny Godhed han i Aften vilde overraske hende. „Naar jeg ved det i Forvejen," sagde hun, „saa bryder jeg ikke mit Hoved med at gætte, men saa kan jeg straks begynde at glæde mig derover."

„Nu vel, saa gæt! Hvad holder du mest af? Næst Frits naturligvis!"

Pauline saa paa ham med sine ærlige Øjne og svarede, idet hun med sin Haand trykkede hans Arm, som hun holdt: „Næst Frits? Jeg tror dig!"

„Mit kære Barn!" udbrød Georg rørt, „mine dumt sammensatte Ord havde ikke fortjent et saa elskværdigt Svar. De Bagateller, hvormed jeg har tænkt at glæde dit barnlige Sind, er et lille Bibliotek i et net Bogskab, et bekvemt indrettet Arbejdsbord i det ene Fag Vindue, og i det andet — og det var det, jeg nys mente, thi jeg tror, at det er noget, der særdeles behager dig: et Blomsterbord, besat med de smukkeste Hyacinter, Lilliekonvaller og andre duftende Planter. Jeg har allerede bestilt dem. De skal til Julen staa i fuld Flor og glimre i Solen, naar du Juleaftens Morgen, Dagen efter dit Bryllup, sidder ved Kaffebordet med Frits og mig og skærer Julekagen for til os."

„Hvilket yndigt Maleri du her fremtryller for mig!" udbrød Pauline.

„Kære Barn! Jeg vilde gerne, at dit Hjem skulde indeslutte en lille Verden for dig, at du fraværende altid skulde længes efter det og altid betræde det med et Behag, som intet andet Sted kunde skænke dig."

„Ja, det vil jeg til visse. Hvor det vil være behageligt i Morgendæmringen, naar Ilden lyser fra Kakkelovnen og Blomsterne vaagner og dufter, at sidde hos dig og Frits ved det sirlige Kaffebord og se jer begge glade og kærlige!"

„Og jeg!" sagde Frits, „med hvilket let Sind vil jeg gaa til mit Arbejde, og hvor glad vil jeg komme hjem fra det! Bestandig vil jeg søge at udtænke, hvad der for den Dag mest kunde fornøje min lille Hustru."

„Hvor jeg maa takke Gud," udbrød Pauline, „naar jeg tænker paa den forrige Vinter og sammenligner den med den, som forestaar! Du ved ikke, hvor ofte jeg dengang ventede dig med et bekymret Sind. Ja, det er besynderligt, men jeg tror virkelig, at jeg først for Alvor begyndte at elske dig, fordi Tante og Onkel Frederik altid dadlede dig saa meget. Du sværmede langt ud paa Natten, sagde de, og lod den gode Onkel Georg sidde saa ene. Ak, jeg tror vist ikke, at Onkel Georg ventede dig med en saadan ængstelig Hjertebanken som jeg! Om Natten sov jeg aldrig trygt, førend jeg havde hørt dine Trin i Værelserne ovenpaa. Saa

vaagnede jeg straks. Jeg kendte den Maade, hvorpaa du aabnede Dørene deroppe, og naar jeg vidste dig hjemme, saa sov jeg først ind med et let Hjerte."

„Min elskede Pauline! Nu skal du aldrig mere have Sorg af mig, aldrig vente mig forgæves."

„O! jeg kan heller ikke udtrykke, hvor jeg føler mig tryg og rolig ved din Side. Hvad Lykken ellers kan bringe eller tage, er kun ringe, naar jeg blot maa beholde din Kærlighed og tro som nu, at du aldrig vil elske nogen anden end mig. Det er mig endog en sød Tanke, at du aldrig har elsket nogen anden. Det har du sagt, og jeg stoler derpaa. Denne Tro, denne Tillid til dig er som den stærke Stamme, hvorom den stakkels Vedbend slynger sig. Falder Stammen, maa Vedbenden dø."

Denne Samtale blev kun ført mellem de elskende alene; thi Georg havde straks efter de første Replikker fjernet sig for frit at overlade sig til sine egne Tanker. Denne Vandring i Skoven bragte lidt efter lidt mangen Erindring tilbage i hans Sjæl. Til Dyrehaven var han ofte i sin Opvækst vandret med sin Broder, og disse samme Bøge havde hørt deres glade, fortrolige Samtaler. I en lignende Skov, paa en lignende Efteraarsdag havde han i England vandret med sin elskede Clary og lagt Planer, som Skæbnen havde tilintetgjort. „Give Gud," sagde han ved sig selv, „at mine nærværende Planer maa have bedre Held! De er i det mindste grundede paa andres Lykke og ikke paa min egen. Hvad siger jeg dog? Vil jeg ikke selv blive lykkelig i mit ikke længere øde og tavse Hjem? Ved mine unge Venners Kærlighed? Hm! jeg tror, at jeg savner den gamle Ven, min første Ven. Vi forstod hinanden saa godt i de forsvundne Dage. Nu misforstaar han mig stedse, og naar jeg ser hans melankolske Ansigt, gribes jeg af en Smerte, af noget, der ligner Anger; jeg bebrejder mig, at jeg kan være fornøjet, naar han lider. Han har det heller ikke godt. Der er ingen, som opmuntrer ham: hans Kone er ufornuftig og ukærlig; hans Søn Alfred er en Nar; og den livsglade Vagner synes at kede sig ved hans hypokondre Lune. Jeg vilde saa gerne opmuntre ham, naar jeg kun vidste hvormed. Men intet, som jeg foreslaar, behager ham. I Dag for Eks. greb han et Paaskud for ikke at tage Del i denne Tur."

Da vort lille Selskab vilde køre hvem, var det umuligt uden Uhøflighed at befri sig fra Frøken Gines Paatrængenhed. Hun beklagede sig over en slet Plads paa den Vogn, hvori hun var kommen, og bad om at maatte følge med sin Veninde, som hun desuden nødigt vilde slippe. „Jeg optager ikke stor Plads," sagde hun, „jeg kan godt sidde mellem Pauline og min elskværdige Engel, som jeg har været saa lykkelig at møde; og sad jeg end nok saa umageligt, saa var jeg dog glad ved hendes Side og ved Tanken om at følge med hende til hendes Hjem."

Fruen fandt Behag i disse smigrende Ytringer, og da Frits straks var saa høflig at tilbyde at tage Plads hos Kusken, saa resignerede man sig og lod Frøkenen køre med.

Ved Hjemkomsten traf man allerede Frederik og Alfred, der tilligemed Vagner ventede paa det sildige Middagsmaaltid, men desuagtet i en usædvanlig god Stemning. Bordet var dækket i Spisestuen, Lampen under Loftet skinnede; den hele Omgivelse havde et hyggeligt og muntert Udseende, ligesom sympatiserende med den lille Kreds, der, oprømt ved en fornøjelig tilbragt Dag, netop havde sat sig til Bords, da Tjeneren i det samme kom ind og meldte to fremmede: en Herre og en Dame. Han sagde: „De har været her en Gang før i Dag og spurgt efter Hr. Frits German. De staar her i Entréen. De siger, at de er rejsende og skulde endelig tale med den unge Herre. Jeg

tror nok, at det er Svenske eller maaske norske."

Noget fortrædelig over et saa ubetimeligt Besøg rejste Frits sig, da flere Stemmer paa een Gang lød med modsigende Befalinger. „Sig, at vi sidder til Bords; bed dem komme igen i Morgen," raabte Agenten til Tjeneren, „Gaa ud, og hils paa dem, og kom straks igen," sagde Georg til Frits. Men Fruen holdt denne tilbage og sagde: „Nej, bed dem komme ind; det er alt for uhøfligt mod fremmede rejsende saaledes at affærdige dem. Det kan jo være morsomt at faa dem til Bords med os." Hun raabte til Tjeneren: „Gaa, og bed dem gøre os den Ære at komme nærmere."

„Gud velsigne dig for det Indfald!" raabte Frøken Gine, „det er jo en uventet Fornøjelse."

Agenten rystede misfornøjet paa Hovedet. Frits sagde: „Tillad, kære Tante, at jeg gaar ud til dem. Jeg kan vel tænke, at Herren er en af mine svenske Bekendte fra i Fjor, der er saa taabelig at slæbe en Kæreste eller Søster med for at vise hende for mig."

Alt dette blev sagt omtrent paa een Gang. Frits nærmede sig Døren. Fruen, som holdt ham tilbage, ligeledes. Tjeneren, som imidlertid var gaaet ud, aabnede den nu pludselig, og en ung Herre traadte ind, fulgt af en pyntet Dame. De hilste Selskabet.

Herren begyndte at fremføre nogle Undskyldninger, men Damen fik ikke saa snart Øje paa Frits, før hun med et højt Skrig kastede sig om hans Hals og raabte: „Ser jeg dig endelig igen, min bedste Ven, min Frits, mit alt i Verden!"

Alle tilstedeværende for sammen som af Forskrækkelse og stirrede paa Frits, der saa ud som et Menneske, der pludselig bliver omslynget af en Slange, og som med dødblege Miner stræber at vikle sig ud af den rædsomme Omfavnelse. Den fremmede Herre vendte sig imidlertid til Selskabet, bukkede meget høfligt og sagde med den Accent, man plejer at kalde ramnorsk: „Jeg ved, at jeg har den Ære at befinde mig i det hæderlige Germanske Hus og ser vistnok de agtværdige Medlemmer af Familien her omkring mig. Jeg haaber, at jeg er saa lykkelig at være dem alle bekendt, naar jeg nævner mig. Mit Navn er Erik Muk. Min Ven og tilkommende Svoger, Frits German, har visselig ikke skjult for sine nærmeste, at han i Norge har forlovet sig med min Søster, Thora Muk, som der staar."

Frits havde imidlertid fattet sig noget og sagde, idet han rev sig løs fra Søsteren og traadte frem for Broderen: „Nej! aldrig har jeg forlovet mig med Jomfru Muk. Det er en afskyelig Misforstaaelse. Ingen ved bedre den sande Sammenhæng end De, min Herre; og jeg holder mig til Dem for den ubehagelige og udelikate Stilling, hvori De har bragt baade mig og Deres Søster."

„Ak, gode, snilde German!" raabte Muk, „jeg sagde Dem det jo, da vi tog Afsked paa Skibsbroen, at min Søster paa ingen Maade vilde give Dem Deres Ring og Løfte tilbage. Hun elsker Dem alt for højt og har ikke haft Helsen, siden De forlod os. Hun var død, dersom jeg havde nægtet at rejse her ned med hende. Hvorfor har De ikke svaret paa vort Brev, som vi sendte Dem for over et halvt Aar siden?"

„Fordi jeg ikke vilde svare, fordi jeg ikke engang har læst det til Ende. Det hele er jo en elendig Komedie. Det ved De lige saa godt som jeg."

Thora Muk greb hans Arm og udbrød hulkende: „Er det da virkelig sandt, Frits? Er det virkelig muligt? Du forskyder mig! Ser du den Ring paa min Haand? Den Ring gav du mig den Aften, da du bad om min Kærlighed og tilsvor mig Troskab, i det Selskab, hvor en hel Skare af Venner og Veninder var Vidner til dine Ord, den Nat, da du, tilligemed min Broder og mangfoldige Venner, fulgte mig

hjem til min Moders Hus, og du endnu ved Døren for alles Øjne omfavnede mig som din Brud."

„O, min Gud, Jomfru Muk! Jeg var jo ikke Menneske den ulykkelige Aften, ikke værd, at en Dame skulde tale til mig, langt mindre"...

„Jeg ser det! du forskyder mig! mig, som fra det første Øjeblik, jeg saa dig, har elsket dig saa højt, at jeg har forglemt mit Køns Værdighed for at opsøge dig i det fremmede, fjerne Land; mig, som trodser den Kval, jeg i denne Stund lider, fordi jeg elsker dig saa usigeligt, at jeg ikke vil leve, dersom du forlader mig. Har jeg fortørnet dig paa nogen Maade? Jeg vil kaste mig for dine Fødder"...

Hele denne og de foregaaende Replikker blev af den rent forvirrede Thora fremførte i den heftigste Lidenskab, med skælvende Læber og Stemme. Hun gjorde nu virkelig en Bevægelse, som om hun vilde knæle for Frits; men han forebyggede det ved at holde hende oprejst, idet han sagde: „For Guds Skyld! De ved ikke, hvor ulykkelig De gør mig."

„Dræb mig!" skreg Thora, „sig, at du bryder vort Baand."

„Ak, Herregud! For mig har der aldrig været noget Baand imellem os."

„Sig, at du afskyer mig!"

„Ærligt talt! Elske Dem gør jeg ikke. Jeg elsker en anden. Der sidder min Forlovede."

Den stakkels Pauline var straks i Begyndelsen af dette Optrin flygtet hen til den dunkleste Krog af Værelset, hvor hun, nær ved en Afmagt, havde kastet sig i en Stol. Her sad hun maalløs, bleg og skælvende, og fulgte med dødelig Ængstelse hvert Ord og hver Mine af de handlende Personer. Ved sine sidste Ord nærmede Frits sig til hende. Han vilde tage hendes Haand, men hun holdt begge sine skælvende Hænder fast sammenknugede i Skødet. Han talte til hende, men hun saa paa ham med forvildede Blikke og svarede intet. Thora for op i Fortvivlelse, og idet hun raabte: „Saa er det Tid at dø," greb hun en Kniv fra Bordet og satte den mod sin Hals. Georg, som stod hende nærmest, greb fat om Kniven og gav Stødet en anden Retning; dog kunde han ikke forhindre hende fra at tilføje sig et Saar. Blodet farvede hendes hvide Krave, og ganske bleg og afmægtig faldt hun i Georgs Arme. Han bar hende hen til en Stol. Ved dette Syn for Pauline ud af Værelset; Frits ilede bort for at hente en Læge; alle samlede sig om Thora, som man i den første Skræk ansaa for dødeligt saaret; Erik skreg og jamrede. Man løste hendes Klæder, og alle var ivrige i at hjælpe, da Frits efter faa Minutter kom med en Læge. Denne smilede, da han saa Saaret, vaskede det, forbandt det med engelsk Plaster og forsikrede, at det om faa Dage vilde være lægt. Thora var meget mat. Hun blev ført ind i Dagligstuen og lagt i en Sofa; Fruen og Frøken Gine viste hende al mulig Omsorg. Denne sidste foreslog hende at følge hjem med hende, da den Frue, hos hvem hun var i Kost, netop havde et Værelse ledigt, hvori hun sikkert med Glæde vilde modtage hende, og hvor hun vilde have det bedre end i Hotellet, hvor hun og Broderen havde taget Logis. En kærlig Pleje, en hengiven Veninde skulde hun finde i Frøken Gine. Thora modtog Tilbudet med mange Taksigelser, og medens man ventede paa en Vogn, som man havde sendt Bud efter, fortalte Thora de nye Veninder om, hvorledes Frits jævnlig var kommen i hendes Omgangskreds, om den Kur, han havde gjort til hende, om hendes lidenskabelige Kærlighed til ham, om hans Frieri og deres Forlovelse; og begge de deltagende Veninder græd ved denne Fortælling og korsede sig over Mændenes Slethed.

Da alle Damerne havde forladt Spisestuen, og Dørene var lukkede, blev der nogle Øjeblikkes Tavshed, hvori enhver af Mændene syntes forlegen og ikke vidste, hvad han skulde begynde. Georg gik op og ned ad Gulvet med

Hænderne foldede paa Ryggen, Frederik satte sig ved Bordet og lod et Glas løbe rundt mellem Fingrene, medens han med et spodsk Smil betragtede Frits, der stod lænet til Væggen med Hænderne i Lommerne, som han rystede frem og tilbage. Vagner lod med spændte Miner sine Øjne gaa fra den ene til den anden. Alfred og Erik Muk sad hver i sin Krog og sukkede.

Endelig standsede Georg lige for Frits og udbrød: „Hvorledes hænger dog alt dette sammen?“

Frits stod hurtigt frem og sagde: „Det skal jeg ærligt fortælle. Hr. Muk kan selv være mit Vidne, om jeg taler sandt; og jeg har endnu et andet Vidne, som du kender, Onkel Georg, og som du kan spørge, nemlig: Tømmerhandler Michelsen, med hvem jeg var fulgt til Norge, og som boede i samme Logis som jeg og var med mig i al min Handel og Vandel og ogsaa til Stede i det Selskab, hvorfra al Ulykken skriver sig. Det var et lystigt Lag. Der blev drukket tæt, som Skik og Brug er i Norge, thi der drikker de jo som Svampe“...

Erik Muk afbrød ham: „Hvad De end har at sige, saa beder jeg Dem, min Herre, at De i en fri Normands Nærværelse ikke fornærmer gamle Norge.“

„Jeg vil hverken fornærme det gamle eller unge Norge; allermindst vil jeg glemme den Gæstfrihed, som ogsaa jeg har nydt deroppe, men saa meget er vist, at ved det Gilde, vi her omtaler, hvor der dog var Damer til Stede, var jeg næppe den eneste, der ikke selv vidste, hvad han sagde eller gjorde. Jeg sad ved Bordet hos Jomfru Muk. Hun talte venligt til mig; hvad jeg sagde for Dumheder, ved jeg slet ikke. Alt, hvad jeg dunkelt erindrer, er, at jeg med mange andre henimod Morgenstunden fulgte nogle Damer til deres Gadedør, og at jeg ved min egen blev ledet af Michelsen, som fulgte mig op ad Trappen og hjalp mig at lægge mig, hvilket dog var mig paafaldende. Da jeg næste Morgen vaagnede, var mit Hoved tungt og forvirret. Jeg saa paa min Finger en ubekendt Ring; jeg søgte i mine Tanker om, hvad der var foregaaet, men det hele foresvævede mig kun som en ængstelig Anelse. Jeg skyndte mig ind i Michelsens Kammer og erfor med Skræk, at jeg i min berusede Tilstand havde overøst Jomfru Muk med Komplimenter, at en i Selskabet havde spurgt mig: om jeg friede til hende, og at jeg havde svaret: „„Ja, min skønne Jomfru! jeg beder om Deres Hjerte og Deres Haand.““ Selskabet havde derpaa lykønsket os og drukket vor Skaal, Jomfruen havde givet mig en Ring, og da jeg ingen havde, tog Erik Muk en, som han bar, og leverede mig, og den satte jeg paa hans Søsters Haand. Da jeg siden, vel selv tyvende, havde fulgt begge Søskende til deres Hus, havde jeg efter den hele Skares Opfordring omfavnet Jomfru Muk og kaldt hende min Fæstemø. Forfærdet og skamfuld ilede jeg nu straks til Hr. Erik Muk, bad ham frembære mine Undskyldninger for hans Søster og bede hende tilgive min uanstændige Opførsel, hvorpaa jeg gav ham hendes Ring tilbage. Han gjorde mig adskillige Forestillinger, men da jeg fast paastod, at jeg ansaa, hvad jeg i Drukkenskab havde gjort, for ugjort, tog han Ringen og føjede sig efter mine Ønsker. Jeg troede nu, at den hellige Grav var vel forvaret, men da jeg den næste Dag tilligemed Michelsen var i Færd med at gaa om Bord paa Dampskibet, kom Hr. Muk ilfærdigt efter mig og sagde, at hans Søster ikke vilde finde sig i mine Indvendinger, at alt for mange Mennesker havde været Vidner til vor Forlovelse, at hendes Ære led, at hun elskede mig, o. s. v. Vi kom i Ordstrid. Han vilde endelig paanøde mig Ringen, og da vi netop stod paa Skibsbroen, greb jeg den og kastede den langt ud i Søen, hvorpaa jeg vendte mig fra ham og hele Norges Land. Saaledes er Sammenhængen. Er det ikke sandt, Hr. Muk?“

„Jo, vel er det sandt, men det er ikke mindre sandt, at De længe før hint Selskab, og saa ofte De traf min Søster, gjorde Kur til hende paa det ivrigste, saa hun og alle maatte tro, at De havde reelle Hensigter; thi min Søster er ikke en Pige, som man saaledes kan nærme sig uden i al Respekt og Ære."

„Aa, Passiar! Det er jo rigtignok kun en halvandet Aar siden, men jeg var visselig dengang mange Aar yngre, end jeg er nu. Jomfru Muk viste mig Opmærksomhed og foretrak mig for andre. Jeg var ikke vant til et Fruentimmers Bekendtskab, det smigrede mig, jeg vilde vise mig galant, men til mere end et tomt Galanteri har jeg aldrig drevet det i ædru Tilstand."

„Ja, det kan have været Spøg for Dem, men ikke for en stakkels ung Pige, som har sat sit Hjerte til Dem og stolet paa Deres Redelighed.

„O! Jomfru Muk er jo ikke noget Barn. Hun er et Par Aar ældre end jeg."

Erik Muk vendte sig til Georg, som stod hos ham, og sagde: „Min hæderlige Herre! Jeg er vis paa, at De i denne Henseende ikke vil frikende Deres unge Slægtning."

„Nej," svarede Georg med et Udbrud af Heftighed: „Nej, det vil jeg ikke. Det er en slet Handling at spøge med en stakkels Piges Rolighed."

Vagner, som havde nærmet sig og ønskede at stille det truende Uvejr, sagde nu smilende: „Men man siger imidlertid, at Jupiter ler ad de elskendes Eder; og ler han af dem, som gøres for Alvor og med Bevidsthed, hvad maa han da vel synes om dem, som gøres i en Rus?"

„Her er ikke engang Tale om, hvad der er sket i en Rus," svarede Georg, „men om det, som er foregaaet tidligere. Om Jupiter ler ad de falske Ord, der betyder et for det elskende Hjerte og et andet for den, der siger den, saa ler ingen ridderlig Sjæl deraf. Et Fruentimmer, som er bedraget for sit Livs Haab kan ingen Oprejsning vente af de borgerlige Love, ja, ikke engang af den offentlige Mening; men netop derfor er det fejgt at saare den værgeløse. Jeg vilde aldrig være Ven med den Mand, der har bedraget et uskyldigt Fruentimmer."

Frederik blegnede ved disse hans Broders Ord og kastede sig tilbage i sin Stol. Et Øjeblik efter rejste han sig med blussende Kinder og et Udtryk af smerteblandet Vrede. Vagner hviskede til Georg: „Det sagde du godt."

Georg kastede Øjnene paa sin Broder og tav forvirret. Fritz udbrød: „Bedraget hende! Det har jeg aldrig gjort. Gud give, at hvert Ord, jeg har talt til hende, kunde staa her, sort paa hvidt; saa skulde ethvert fornuftigt Menneske se, hvad det var for Sludder."

Frederik sagde med slet fordulgt Harme: „De værste Ord, du har sagt, har du selv nys fortalt. Dit ungdommelige Kurmageri er menneskelig Synd; men den Haardhed, hvormed du siden har talt, hvormed du ved din Afrejse kastede den Ring fra dig, som var givet dig i Kærlighed, den var umenneskelig; thi Kærligheds Forvildelser er visselig mindre strafværdige end de, hvortil Vrede og Skaanselsløshed kan forlede."

Georg forstod denne Tale og sukkede dybt. Vagner hviskede til ham: „Lad os gaa op til dit! Her er ikke godt at være."

Frits lavede sig ogsaa til at gaa. „Om jeg," sagde han, „skulde gaa ene ud i den vide Verden, ja, om det skulde koste mit Liv, saa indlader jeg mig ikke i Evighed med Jomfru Muk eller paa nogen som helst Parlementeren med eller om med hende. Jeg har allerede alt for dyrt betalt den Synd, en Gang i lystigt Gilde at have drukket mig en Rus."

Han gik til Folkenes Værelse og bad Stuepigen bede Pauline om at forunde ham en Samtale i hendes eget Værelse, men Pigen sagde ham: at

Jomfruen var syg og var gaaet til Sengs. Urolig og bekymret kunde han ikke blive i Huset men skyndte sig ud af dette og af Byens Port, ad hvilken han nylig var draget ind ad med saa glad et Hjerte. Han vandrede det meste af Natten, og udmattet paa Sjæl og Legeme søgte han først mod Morgenstunden nogle Timers Hvile.

I en ikke meget bedre Stemning ilede Agenten til sit eget Værelse, hvor han lukkede sig inde for uforstyrret at overlade sig det mørke Lune, hvori baade hans Broders og hans egne Ord havde sat ham.

I Spisestuen stod det forstyrrede Middagsmaaltid endnu paa Bordet, koldt og urørt. Den ventede Vogn udeblev noget længe. Fruen kom ind og hentede Vin og Vand samt Syltetøj og Frugt for at vederkvæge den syge Thora, og lidt efter kom hun tilbage med Frøken Gine, og indbød de to eneste overblevne Gæster, Erik Muk og Alfred, til at sætte sig til Bords tilligemed hende og Frøkenen. Da man siden Formiddagen intet havde nydt, blev dette Tilbud med Fornøjelse modtaget, og medens man med god Appetit tog til Takke med de Retter, som kunde nydes kolde, kom det lille Selskab i fortrolig Samtale med den unge Nordmand, der fortalte dem, hvorledes Thora fra sit første Møde med Frits var bleven lidenskabelig forelsket i ham, og da han nu virkelig friede til hende, følte sig alt for lykkelig ved Tanken om sit højeste Ønskes Opfyldelse til med koldt Blod at kunne undersøge, om hans Ord var overlagte eller ikke. Skræk og Sorg over at tro sig forladt af ham havde paadraget hende idelige Krampetilfælde, og det var ikke første Gang, at hun som i Aften havde forsøgt at aflive sig selv. Han berettede dernæst, hvorledes han, tvungen af sin Moders Befaling og sin Søsters fortvivlede Stemning, havde paataget sig denne Rejse, om hvis heldige Resultat han vel havde været nogen Tvivl, men dog ikke forestilt sig saa uheldigt paa Grund af hans Søsters store Fortjenester, som han nu udhævede for de studsende Tilhørere. Thora var, paastod han, en fortrinlig Digterinde, der med Held havde forsøgt sig i mange skønne lyriske Frembringelser; men fremfor alt var hun i Besiddelse af et mageløst Talent som Skuespillerinde. Hun havde ofte paa private Teatre henrevet det derværende Publikum, og der var mellem hendes mange Beundrere kun een Stemme om, at en glimrende Karriere stod hende aaben, saa fremt hun vilde hellige sig Kunsten og modtage et fordelagtigt Engagement, som vilde blive hende tilbudt ved det offentlige Teater; men uagtet hun var højlig begejstret for den dramatiske Kunst, havde hendes Kærlighed til Frits dog staaet i Vejen for denne Plan og draget hendes Hu til Danmark. Begge Damerne, men især Alfred, kom i den syvende Himmel over denne Beretning, og Muk, som følte sig smigret ved et saa taknemligt Auditorium, vedblev nu til de mindste Details at udmale sin Søsters Udførelse af enkelte store Roller og den Hæder, som var bleven hende til Del. Ikke lettelig kunde nogen Sæd falde i frugtbarere Jord end disse Erik Muks Teateranmeldelser. Damerne for fra Bordet og ind til den slumrende Thora. De overvældede hende med Kærtegn og Udbrud af Entusiasme. Fruen kaldte hende sin Sjæls Tvillingsøster, og da Alfred kort efter fulgte hende til Vogns, fandt han Lejlighed til at bemægtige sig en dyrebar Erindring om den fortræffelige, idet han ubemærket afskar et Hjørne af hendes nye Silkesjal hvilket hun næste Dag meget beklagede, idet hun sagde, at denne Skade maatte være hende paaført af en uforskammet Hund paa Gaden.

Da Vagner paa den nys beskrevne stormfulde Aften havde fulgt Georg op i hans egne Værelser, søgte han med sit sædvanlige, jævnende og beroligende Væsen at bringe den gamle Ven i en roligere Sindsforfatning. „Hør!“

sagde han, „at have Fortræd paa fastende Hjerte er dobbelt angribende, naar det hændes om Aftenen. Lad os i det mindste faa os en Flaske god Vin og sætte os rolig hen med den og en Pibe Tobak, saa vil Fornuft og besindigt Overlæg nok komme af sig selv."

Da denne velbetænkte Foranstaltning var truffen, og de to Venner sad uforstyrret sammen, tog Vagner Frits i Forsvar og forestillede Georg, at han med alt for haarde Ord havde tiltalt den unge Mand, uden at tale om, hvor uoverlagt han selv i det Øjeblik havde handlet med Hensyn til sin Broder. Georg anklagede sig selv for strafværdig Tankeløshed, hvad Broderen angik, men undskyldte sin Heftighed med den Smerte, han følte ved en Begivenhed, der saa pludselig gjorde Indgreb i hans kæreste Forhaabninger, „i den Plan", — sagde han — „som du selv fra først af har lagt, i den første Plan til en bedre Tilværelse, som jeg i mange Aar har vovet at tænke mig. Og den stakkels Pauline! hun var saa glad, hun ventede sig en lykkelig Aften og... o, min Gud! hvordan blev den!"

„O! Pauline maa jo tage imod Fornuft. Frits er dog overordentlig at undskylde; det er jo et ravgalt Fruentimmer, denne norske Dame! Det hele er jo en lumpen Komedie!"

„Nej! den ulyksalige Pige vilde for Alvor dræbe sig. Havde jeg ikke slaaet til Kniven, havde hun skaaret Halsen over paa sig."

„Og det oven i Købet med en Bordkniv! Fy for Satan!"

„Naa, hvorom alting er, det var hendes Hensigt."

„Ja, derfor burde hun have en paa Øret! Vorherre bevares! Den stakkels Frits! Det er jo som at falde i Hænderne paa de vilde, at blive Genstand for saadan en blodtørstig Kærlighed."

Georg, der ikke ønskede noget mere end at kunne undskylde sin Plejesøn, gik letteligt ind paa Vagners Anskuelser og sagde selv: „Ja, jeg har rigtignok gjort den Erfaring, at disse lidenskabelige Orkaner har det tilfælles med dem i Naturen, at jo mere Allarm de gør, jo snarere ophører de, og ingen kan sige, hvorfra de kommer, og hvorhen de gaar. Maaske vil det gaa ligesaa med denne Storm. Jeg skal gøre alt, hvad jeg kan for at stille den."

Tidlig næste Morgen ilede Frits ned til Paulines Dør i Haab om at faa hende i Tale; men Stuepigen kom sagte ud fra Værelset og sagde, at Jomfruen nys var falden i Søvn; hun havde haft Feber hele Natten. Frits traadte ind til sin Plejefader med et saa kendeligt Præg af Nedslagenhed og Udmattelse, at dette Syn mere end alle Ord talede hans Sag hos den faderlige Ven. Med sin vante Mildhed hørte nu Georg paa den unge Mand, indlod sig med ham og trøstede ham. Han foreslog ham at fjærne sig i nogle Dage, hvortil der neppe tilbød sig en Lejlighed i Anledning af nogle Forretninger i Helsingør, som Georg vilde overdrage ham at besørge. Hvor gerne Frits end i dette Øjeblik vendte sig fra sine Omgivelser, saa nødigt vilde han forlade Pauline, da han frygtede, at hun var syg og maaske vred paa ham. Han søgte paa ny at faa hende i Tale, men Fruen forbød ham Adgang til hende paa Grund af, at Lægen havde forbudt alt, hvad der kunde forvolde hende mindste Sindsbevægelse. Efter mange frugtesløse Bønner og Forestillinger gik han ud for at søge Trøst hos Lægen, som han forgæves ledte efter i flere Timer. Ved hans Hjemkomst beroligede Georg ham med den Efterretning, at han selv havde været heldigere. Ogsaa han havde søgt og truffet Lægen, som forsikrede, at Paulines Sygdom var højst ubetydelig og vilde snart været hævet; dog havde han rigtignok forordnet Rolighed. Georg gjorde sin Plejesøn Forestillinger om det ønskelige i hans Fraværelse i disse første Dage. Det vilde, sagde han, lette ham selv de Forholdsregler, han ansaa for hen-

sigtsmæssige. Til Pauline kunde Frits allerbedst henvende sig skriftligt. Han selv vilde som en tro Kommissionær levere Brevet i hendes egne Hænder. Den Godhed, som Onkel Georg ved denne Lejlighed udviste, var saa stor, saa faderlig, at Frits følte, at han aldeles burde overlade sin Skæbne i hans Haand. Han skrev derfor til Pauline, fortalte hende om sit hele Forhold til Thora Muk, lige saa ærligt og endnu udførligere, end han havde berettet det den foregaaende Aften for de tilstedeværende. Han anraabte hendes Kærlighed, den Tillid, hun havde lovet ham, og den Troskab, som han fra sin Side ikke troede at have krænket. Dette Brev leverede han sin Plejefader og tiltraadte samme Eftermiddag sin korte Rejse.

Saa snart han var borte, lod Georg sig melde hos Pauline, og da Fruen heller ikke vilde indlade ham til Patienten, henvendte han sig til sin Broder, der straks paa sin diktatoriske Maner uden videre førte ham til Paulines Dør, aabnede den for ham og lukkede den efter ham, hvorpaa han i Forbigaaende sagde til sin Kone: „Min Broder vil tale ene med Pauline. Der maa ingen gaa ind."

Pauline sad oppe; men hendes smukke, milde Ansigt bar umiskendelige Spor af en søvnløs og bortgrædt Nat. En lille Straale af Glæde oplivede hendes Miner ved Synet af Georg, der med inderlig Ømhed spurgte til hendes Befindende, greb hendes Haand og trykkede den til sine Læber. Den stakkels Pauline havde siden den foregaaende Aften anset sig for rent forladt af alle gode Aander. Tanten viste vel Omsorg for hende, medens hun var syg, men sympatiserede ikke i mindste Maade med hendes Sorg. Tværtimod, hun priste hende lykkelig, fordi hun endnu i Tide havde faaet Vished om den Mands Slethed, med hvem hun var saa nær ved at forene sig. Disse Ytringer, der kun lidet var skikkede til at formilde Paulines Smerte, blev endnu bitrere ved de uendelige Lovtaler over hendes Medbejlerinde, som hun maatte høre af Tanten og endnu mere af Frøken Gine, der allerede to Gange samme Dag havde besøgt hende. Georgs venlige Nærværelse var saaledes den første Draabe Lindring, som var bleven hendes pinte Sjæl til Del; og da han kærligt og bevæget saa hende ind i de forgrædte Øjne, slog hun sine Arme om ham og kastede sig grædende til hans Bryst. I de kærligste Udtryk søgte Georg at berolige hende og sagde derpaa: „Jeg kommer ikke blot paa mine egne Vegne, men som en *Postillon d'amour* med Bud og Brev fra din trofaste Elsker, thi det er han, kære Pauline! og jeg tænker, at vi to ikke tvivler derpaa, ikke lader os forblinde af det hæslige Skin, der i Aftes saa pludselig udbredte sig over ham og gjorde mig selv starblind for nogle Øjeblikke, indtil jeg fik betænkt mig og fik talt med ham. Tag dette Brev, som jeg har lovet at levere dig. Deri taler han selv med dig, og jeg haaber, at hans Ord skal finde Genklang i hans elskedes Hjerte."

Pauline modtog Brevet uden at se paa Georg. Hendes Haand skælvede. Med sagte Stemme spurgte hun: „Frits er bortrejst ,som jeg hører?"

„Ja, efter min Villie, men til Dels imod hans egen, thi han var meget bekymret over at forlade dig uden at kunne faa dig et Øjeblik i Tale."

„Har han villet tale med mig? Det har ingen sagt mig."

Pauline trak Vejret, som om en Sten faldt fra hendes Bryst; men straks efter sukkede hun smerteligt. Georg fulgte og forstod hendes Bevægelser. Han tænkte: Den unge Elsker vil sagtens bedre forstaa at tale sin Sag end den aldrende Onkel. Han forlod derfor Pauline med Bøn om, at hun vilde læse Brevet og derefter tillade, at han næste Dag igen besøgte hende.

Pauline var næppe alene, før hun

med skælvende Hænder aabnede Brevet og i saa stor Sindbevægelse, at Bogstaverne dirrede for hendes Øjne. Hun læste det atter og atter. Hvert af den elskedes kærlige Ord var vel en smertestillende Lægedom for hende, men beroliget følte hun sig dog ikke. Hun var alt for ren og uskyldig til at kunne taale noget uklart i sit helligste Forhold og alt for ung og uforsøgt i Verden til saa hurtigt at forvinde saadanne Indtryk, som den Scene fra forrige Aften havde efterladt i hendes Sind. For første Gang følte hun Skinsyge og Mistro og følte dem i al deres rædsomme Magt. I sit ydmyge Sind ansaa hun sig selv desuden for ubetydelig og ringe i Sammenligning med den lovpriste, geniale, kunstfærdige Medbejlerinde. Den Glans, hvori hendes Fremtid havde staaet for hende blot et Døgn tilbage i Tiden, var for hendes Øjne aldeles forsvunden. Imidledtid virkede Georgs Besøg og den elskedes Brev dog saa meget, at hun tog lidt mere Mod til sig, og allerede næste Morgen gik hun til sine sædvanlige daglige Forretninger og paastod, at hun var ikke længere syg, skønt hendes Udseende syntes at bevise det modsatte.

Georg greb et Øjeblik til ubemærket at sige til hende: „Nu, min Pauline! Er du nu rolig og forligt med vor unge Ven?“

Pauline vilde for ingen Pris sige noget dadlende om den Mand, hun elskede. Hun svarede derfor undvigende, men da Georg tilføjede: „Alting vil blive godt og jævne sig; jeg haaber, at vi snart skal blive af med de ubudne Gæster,“ — saa kom Taarerne hende i Øjnene, og hun svarede: „Ak, kære Onkel! Den stakkels Pige er jo endnu ulykkeligere end jeg. Hvad kan det hjælpe, at hun rejser bort, naar hun maa rejse med sønderrevet Hjerte.“

Den muntre Replik, hvormed Georg besvarede denne sørgmodige Bemærkning, styrkede kun Pauline i hendes smertelige Tanker om Mændenes Letsindighed og Haardhed mod hendes Køn.

Georgs Haab om at jævne den fortrædelige Sag var imidlertid ikke grebet ud af Luften. Da han forrige Dag havde forladt Pauline, gik han til den unge Normand og vidste paa en saa fin og forstandig Maade at forestille ham det umulige og kun lidet ønskelige i en Forbindelse mellem hans Søster og Frits, at den hele Historie, saaledes fremstillet, kom til at staa i et latterligt Lys, uden at denne Fremstilling dog kunde fornærme de to Søskende. Erik Muk var et indskrænket, men meget godmodigt Menneske. Den fine Verdenstone, den Anstand, som udmærkede den ældre Mand, der venskabeligt henvendte sig til ham, imponerede og smigrede ham. Han tilstod aabenhjertigt, at baade han selv og hans Søster spillede en daarlig Rolle ved denne Lejlighed, men til sin Undskyldning indviede han Georg saa uforbeholdent i sine huslige Familieforhold, at denne, uden at træde Beskedenheden for nær, kunde sige: „Den Tjeneste, De har lovet at vise mig ved at bevæge Deres Søster til at opgive sine Fordringer paa min Plejesøn og saa snart muligt at rejse hjem, denne Tjeneste er saa stor, at jeg føler mig forpligtet til al den Gengæld, som staar i min Magt. Og da vi nu har talt sammen som fortrolige Venner, saa haaber jeg, at De ikke vil misforstaa mig eller afslaa mig endnu en Bøn: Jeg ved af Erfaring, hvad Rejser koster, og hvilken Uorden de ofte foraarsager i vore økonomiske Beregninger. Tillad derfor, at jeg tør erstatte Dem, hvad denne frugtesløse Rejse har kostet Dem. Det er virkelig noget, som tilkommer mig; og da det desuden er mig magtpaaliggende, at Deres Søster skulde saa vidt muligt opmuntres, saa ønskede jeg at bidrage til at gøre hendes Hjemrejse saa behagelig, som Omstændighederne tillader det. Og

kort sagt, dersom De vil gøre mig den Ære at besøge mig, naar De har bragt den omhandlede Sag i Orden og bestemt Deres Afrejse, saa skal tusinde Rigsdaler ligge aftalte til Deres Tjeneste, og jeg vil anse det som et Bevis paa Deres Agtelse for mig, om De vil modtage Dem."

At dette Tilbud vilde være virksomt for Georgs Forehavende, havde denne indset af foregaaende Samtale, der havde forraadt ham, at Erik Muks og hans Søsters Rejse til Danmark var lige saa ilde beregnet i økonomisk som i moralsk Henseende. De havde, som slette Generaler, ikke tænkt paa at sikre sig noget som helst anstændigt Tilbagetog. Men hvor tankeløst Erik end havde indladt sig i dette Foretagende, saa var det imidlertid sandt, at han egentlig mod sin Villie var rejst med Søsteren og nu var skamfuld over at have givet efter. Han bestræbte sig derfor af al Magt for at formaa Thora til at opgive enhver Tanke om Frits, og i denne Bestræbelse havde han mægtige allierede i de nye Venner, som omgav dem. Fru German og Frøken Gine, dennes Værtinde og desuden et Par af disse Damers Veninder mødte hver Eftermiddag i Thoras Værelse, hvor hun og Alfred henrykte deres taknemlige Publikum ved at udføre enkelte Scener af forskellige Dramaer og til Afveksling Deklamationer af deres egne Digte. I denne Omgivelse følte Thora sig meget trøstet og nød den Beundring, som Damerne, og den Tilbedelse, som Alfred rigeligt ydede hende. De af denne Kreds, som kendte Frits, var bestandig enige i at fremstille ham som et højst prosaisk Menneske, utilgængeligt for alle højere Interesser og uværdigt en Kunstnerindes Kærlighed. — Disse Ytringer var ikke uden Indflydelse paa Thora, skønt hun virkelig var umaadelig forelsket i den unge, smukke Mand. At hun ved den Maade, hvorpaa hun vilde gøre denne Kærlighed gældende, havde spillet en ydmygende Rolle, faldt hende ikke ind; tværtimod var baade hun og hendes nye Venner enige i, at hin Scene, som hendes Fremtræden i det Germanske Hus havde anlediget, var saa skøn og rørende, at den fortjente at indføres i den dejligste Tragedie. Saaledes var en otte Dages Tid hengaaet; da indfandt Erik Muk sig hos Georg, fremviste Rejsepasser for sig og sin Søster, som næste Dag vilde rejse hjem til Lands igennem Sverrig, hvorpaa han modtog de lovede tusinde Rigsdaler. Georg følte sig fornøjet ved at blive de ubudne Gæster kvit, men tænkte at burde opsætte at fortælle Pauline denne gode Nyhed, indtil han vidste dem afrejste.

Samme Dag, som var bestemt til denne Afrejse, kom Frits hjem. Hans Forretninger, som havde gjort ham det nødvendigt at gaa over Sundet til Helsingborg og Landskrona, havde opholdt ham over Forventning. Længselfuld og urolig var han rejst hele Natten og kom nu til København i den tidlige Morgenstund. Da Georg Tjener sagde, at hans Herre var redet ud for at nyde den friske Morgenluft, ilede Frits ind til Pauline. Paa denne Tid af Dagen vidste han, at han kunde træffe hende ene; og allerede gennem det forreste Værelse saa han hende sidde i Dagligstuen. Ganske stille sad hun ved Vinduet med den ene Haand under Kinden; i den anden Haand holdt hun en Bog, som hun tankefuld drejede uden at læse i den. Hun bemærkede ikke Frits; men ved Lyden af hans Stemme sprang hun op og løb ham i Møde, men ganske nær ved ham standsede hun og stod som en Støtte med nedslagne Øjne.

Frits slog Armen om hende, greb hendes Haand, kyssede den mange Gange og udbrød: „Gud ske Lov, at jeg ser dig igen! Hvor jeg har længtes efter dig! Men min Pauline! hvordan er det fat? Du ser jo ikke engang paa mig? Er du vred? Har

du ikke faaet mit Brev? Har du ikke læst det? Svar mig dog!"

Med næppe hørlig Stemme sagde Pauline: „Jo, jeg har læst det."

„Saa lad os nu tale roligt med hinanden! Sæt dig hos mig, og vend dog dine kære, smukke Øjne til mig! Tag dog ikke din Haand fra mig! Den tilhører mig jo, denne lille, nydelige Haand; ikke sandt? Eller... Min Gud! hvad skal jeg tænke? Ikke et Ord vil du værdige mig?"

Frits slap hendes Haand, hun holdt begge Hænder for Øjnene og brast i hjertelig Graad.

„Er det virkelig muligt, Pauline, at du kan finde mig strafværdig? Har jeg gjort mig skyldig i nogen Troløshed, i nogen Brøde mod dig? Det er næsten to Aar siden, jeg var i Norge; under min Fraværelse kom du her i Huset. Ved min Tilbagekomst kendte jeg dig endnu saa godt som slet ikke. Vel tror jeg vist, at jeg allerede dengang elskede dig, men jeg vidste det ikke selv. Du var egentlig et Barn endnu. Jeg var et vildt Menneske, og Gud give, jeg dog aldrig havde gjort noget værre end at vrøvle noget sammen i en ubevidst Tilstand!"

Pludselig vendte Pauline sig til ham og sagde med Heftighed: „Du har ikke gjort dig skyldig i nogen Brøde imod mig, siger du? Det har du dog: du har ikke været ærlig imod mig; du har tilsvoret mig, at jeg var din første, din eneste Kærlighed."

„Det er du ogsaa! Aldrig er det faldet mig ind at elske det store norske Fruentimmer."

„Jo, du har gjort hende din Kur; det siger de alle."

„Saadan en Gøren Kur er jo ikke værd at tale om."

„Det er Usandhed! Du har bedt om hendes Haand! du har omfavnet hende."

„Ja, da jeg var fuld og gal. Ak, kære Pauline! Det er jo stygt, at jeg var i en saadan Forfatning, og jeg skammer mig over det og meget andet af min vilde Periode, især naar jeg som nu befinder mig lige for dine uskyldige Øjne; men du kan imidlertid ikke tilregne mig, hvad jeg i et Slags Vanvid har gjort og sagt."

„O Frits! Er dit Sind saa forskelligt fra mit? Aldrig kunde jeg enten i Drømme eller Feberfantasi tro, at jeg elskede nogen, som var mig ligegyldig. Jeg har ogsaa en Gang ligget i Feberfantasi, jeg har ogsaa nogle Gange haft svære Drømme; men jeg ved, at man selv i en saadan ubevidst Tilstand dog er sig de Følelser bevidst, som har Rod i Sjælen, og derfor kan jeg sige mig selv den smertelige Sandhed, at dersom du aldrig havde elsket denne Thora, saa havde du ikke i nogen som helst Drøm eller Fantasi bedt om hendes Hjerte."

„Men Pauline, vær dog fornuftig!"

„Ak Gud! jeg er til Mode, som om Jorden ikke længer var fast under mine Fødder; alting vakler for mine Tanker. Saa stor var min Tillid til dig. Det er vist og sandt, hvad jeg sagde dig paa vor sidste lykkelige Dag: jeg maa forgaa som den stakkels Vedbend, naar den løses fra den stærke Stamme, hvortil den klynger sig. Alt for lyksalig var jeg Dagen til hin afskyelige Aften, da med eet denne fremmede kastede sig i dine Arme, kaldte dig s i n. Aldrig kan jeg forvinde det græsselige Syn, da jeg saa hendes Blod flyde, hendes Blod, som hun udgød af Sorg over dig."

„Jo, det var en net Komedie! Det halvgale Fruentimmer! Skal jeg bære Skylden for hendes Forkerthed?"

„Hun er intet foragteligt Væsen; hun er overmaade dannet, langt over mig Stakkel! hun er udmærket talentfuld."

„Jeg giver hendes Dannelse og Talenter en god Dag! Det manglede bare, at hun ogsaa skulde høre til vor Tids saakaldte talentfulde Damer. O, kære Pauline! vær nu god

imod mig! Lad nu alt dette Uvæsen være glemt, lad det ikke fordunkle vore skønneste Dage! Du græder! Har du ikke længere Tro og Tillid til mig? Elsker du mig ikke mere?"

„Jo, jeg elsker dig til visse! men .... Ak! jeg synes, at min Ro og Tilfredshed er spildt. En fremmed staar imellem os! En anden har Rettigheder til dig, ældre Rettigheder end jeg! Hvor tør jeg, som din Hustru, betræde dit Hjem, der vinkede mig som et Paradis? Maa jeg ikke frygte, at en Selvmorders Skygge skal møde mig der i den mørke Aftenstund?"

„Hør, Pauline! I alt dette genkender jeg ikke din skønne, besindige, klare Sjæl. Hvorledes er dog noget saa overspændt kommet til at blande sig i den? Kan jeg eller noget Menneske staa til Ansvar for, hvad Galskab eller Forbrydelse en anden kan falde paa af en paatrængende Kærlighed?"

„Men med alt det er hun et Offer for denne Kærlighed, Runeæblet er faldet i hendes Skød, hun er ikke sig selv mægtig, og skønt jeg vistnok ikke formaar at have Godhed for hende, saa er dog Følelsen af hendes Ulykke nok til at forgifte min Lykke."

Frits sprang op. Hans Kinder blussede, og med usikker Stemme sagde han: „Godt, Pauline! Jeg ser det, du elsker mig ikke, thi Kærlighed bærer og undskylder større Synder end den, du ikke kan tilgive mig. Kan du ikke forstaa alt, hvad jeg baade skriftligt og mundtligt har sagt dig, saa vil jeg aldrig mere forfægte den Sag. Tilregner du mig denne Thoras fortvivlede Foretagender, saa kan du trøste dig med, at du har hævnet hende paa mig."

Med disse Ord for Frits ud af Værelset i den største Sindsbevægelse og lod Pauline tilbage i en ikke roligere Stemning.

Paa det øverste Trin af Trappen uden for sin Onkels Dør saa han et velklædt Fruentimmer sidde i en ganske nedbøjet Stilling, og ved nærmere Betragtning genkendte han med Forundring den unge Kone til den Skibskaptajn, som førte „Johanne Marie". Hun var halvt afmægtig og kun med Møje fremstammede hun i usammenhængende Ord, at Mesteren paa Pladsen havde fortalt hendes Pige om en i denne Morgen ankommen Postefterretning, ifølge hvilken Johanne Marie var forgaaet og ingen af Mandskabet reddet. Hun kom for at faa Vished om sin Ulykke. Forfærdet løb Frits ned paa Kontoret. Lutter spændte Ansigter mødte ham der. Begge Onklerne var inde i det mindre Kontor, Døren var mod Sædvane lukket.

Frits styrtede derind. „Er det sandt?" raabte han, „Johanne Marie?"...

„Er forgaaet med Mand og Mus," svarede Georg med mørk Mine.

„Og de mange Menneskeliv, og den Skam og det Tab, som herved rammer vort Hus, falder paa din Samvittighed," tilføjede Frederik, idet han leverede et Brev til den blege Frits og sagde: „Behag at læse!"

Brevet var fra den ofte omtalte Hamborger-Købmand. Det indesluttede et andet Brev fra hans Korrespondent i Liverpool, der meldte ham den ulykkelige Tildragelse, hvortil denne Mand næsten havde været Øjenvidne under et Ophold i Ramsgate. Til dette Sted var Skibet kommet ind for at blive repareret for en ikke betydelig Skade, som det havde lidt, allerede inden det efter sin Bestemmelse kunde anløbe Liverpool. Ved denne Reparation blev det klart for dem, som forestod den, at Skibet havde en saadan Mangel baade i sin Konstruktion og i sine uforsvarlige Materialier, at det ikke uden største Fare kunde fuldføre en Rejse som til Amerika, hvorhen det var bestemt. Alle raadede Kaptajnen hellere at opholde sig i Ramsgate, til han fra Hjemmet kunde indhente nærmere Ordre, end at vove sit og Besætnin-

gens Liv, uden at tale om den kostbare Ladning, Skibet havde inde. Men Kaptajnen fæstede ikke Lid til disse Raad; han lettede Anker i gunstigt Vejr, men allerede samme Dag opkom en Storm, og Brevskriveren, som netop i samme Time ankom til Ramsgate, havde selv med Kikkert set Skibet kæmpe mod det oprørte Hav; og et Par Dage efter havde Mandskabet paa et andet til Liverpool indkommet Skib forklaret, at det havde truffet Skibet Johanne Marie fra Hamborg flydende som et Vrag midt ude i Søen uden noget levende Væsen om Bord. Den Hamborger-Købmands Brev indeholdt fortvivlede Klager og Bebrejdelser mod det Germanske Hus, med hvilket han havde handlet paa Tro og Love. Han berettede, at hans Medinteressenter i Skibet nægtede at deltage i det betydelige Tab og truede med Proces. Den i sig selv godmodige Hamborgers letbevægelige og opfarende Sind var i et saadant Oprør, at han udlod sig med: „at han i offentlige Blade vilde advare alle og enhver mod at indlade sig med det Germanske Skibsbyggeri."

Da Frits havde læst Brevene, kastede han dem med Heftighed paa Bordet og raabte: „Det er en falsk Efterretning! en Misforstaaelse! et Bedrageri! eller Gud ved hvad! Er Skibet forgaaet, er Skylden hverken hos dets Bygning eller Materiale. Det er saa umuligt, som at to og to kan blive fem."

„Det ser vi her med sort paa hvidt," svarede Agenten.

„Jeg paastaar, det er umuligt. Onkel Georg! du selv har jo gennemgaaet min Plan og mine Beregninger; den gamle erfarne Mester paa Pladsen har været til Stede ved Arbejdet; Tømrermester Michelsen var jo med at købe Tømmeret i Norge"....

„Men," udbrød Agenten, „du glemmer i din Advokatur at anføre den Omstændighed, at den gamle erfarne Mester havde adskillige Betænkeligher ved den splinternye Forandring i Konstruktionen, den nye fortræffelige Opfindelse; du glemmer, at der foruden det omtalte Tømmer ogsaa laa et andet Slags slettere Tømmer paa Pladsen; du glemmer, at der var en Tid lang, da min Broder var rejst til Tyskland, og da Mesteren laa syg, og at det imidlertid var dig, som ene skaltede og valtede."

„Onkel Frederik! hvad anser du mig for?"

„For det letsindigste, samvittighedsløseste af alle Mennesker."

„Onkel Georg! er det ogsaa din Mening?"

„Nej! men jeg ved ikke, hvad jeg skal sige om denne Sag. En Fejl maa jo desværre fra en eller anden Side være begaaet; og er den fra Skibsbyggeriets Side, saa er jeg selv medskyldig, thi jeg har bifaldet Konstruktionen og været sikker paa dens Fortrinlighed."

„Ja, medskyldig kan jeg ikke fritage dig for at være, for saa vidt som din store Tillid til din Plejesøn har forblindet din klare Forstand. Men herved lider nu vort gamle Hus et uforvindeligt Stød. Den første Plet er sat paa dets Ære. Denne vor borgerlige Ære, som ingen tilforn har vovet at angribe, skal nu underkastes Vens og Fjendes Dom. Denne Ulykke nedtrykker mig. Gud alene kender, hvor megen Sorg der har tynget paa mit Sind, hvor mangen kummerfuld Dag der er gaaet over mit Hoved; men dog har jeg holdt det oprejst ved den glade Forvisning, at jeg nød mine Medborgeres Agtelse, at intet tvetydigt Lys nogen Sinde var faldet paa det Firma, som forenede vor gamle retskafne Faders Navn med hans Sønners. Den Tanke har ofte trøstet mig. Men hvad har jeg nu?"

„Min Broder! du bedrøver mig. Men denne Sag vil ikke være saa farlig, som den nu synes dig. En Fejl, om den ogsaa kunde bevises os, vilde dog ikke være nok til at van-

ære vort Hus. Alle Pengene er jo ikke endnu betalte for Skibet. Vi maa affinde os med Køberen og bære vor Del af Tabet; og da jeg er mest interesseret i alt dette, saa er det billigt, at jeg"...

„O, Pengetabet er det mindste! Det vil jeg gerne dele. Rigdom er ikke det, hvortil jeg har sat mit Hjerte. Giv din Yndling din egen Formue, dertil har du Ret! Lad ham svømme i Lyst og Overdaadighed, men lad ham ikke have Lov til med sine umodne og samvittighedsløse Foretagender at ødelægge den Kredit og Agtelse, vort Hus i saa mange Aar har nydt!"

„Hvorledes! Skulde vi udstøde Frits fra vore Forretninger?"

Frits som havde staaet tavs og raadvild under de senere Replikker, udbrød nu med indædt Harme: „Onkel Frederik! Du har altid været fjendtligt sindet imod mig. Du gør mig Uret nu som sædvanligt. Du kender mig ikke! Ogsaa jeg har en Ære at forsvare. Din Broder er min Velgører, min Fader, det Menneske, jeg ærer højest i Verden; men vilde han følge dit Raad og ikke tillade mig at arbejde, at virke i den Stilling, han har sat mig i, at gengælde en ringe Del af hans Godhed ved at være ham til Hjælp og Nytte, saa vilde jeg langt hellere gaa fattig ud i den vide Verden og søge mit Brød end leve her som en Dagdriver i Overflødighed. Jeg skulde nok finde et Sted, hvor jeg kunne komme i Virksomhed. De Kundskaber, for hvilke jeg fremfor al anden Velgerning takker Onkel Georg, dem bruger man nu overalt."

„Din trodsige Tone klæder dig godt, især i Dag."

Frederik var næppe Herre over sig selv. Hans Sind flød over af indre Bitterhed mod den unge Mand. Georg paa sin Side følte ogsaa sin naturlige Heftighed at opvaagne, han tvang sig imidlertid og sagde med rolig Stemme: „Sket er sket! Det gør ikke Sagen bedre, at vi afhandler den paa en saadan Maade. Frits har i flere Aar været os til stor Nytte. I sine Forretninger har han ikke været letsindig, og skulde han nu ogsaa denne Gang have begaaet en Fejl, saa — hvor sørgelige dens Følger desværre end er — saa vil han, ifald han kan overbevise sig om sin Uret, have den værste Bebrejdelse i sin egen Følelse. Vi andre maa tilgive ham. Een Vildfarelse bør ikke standse et Menneske paa dets Livs Bane."

„Een Vildfarelse, eet Fejltrin, maaske tilgiveligere end dette, har vel tilforn været nok til at hvile paa et Menneske som en utilgivelig Brøde."

Alt for godt forstod begge Brødrene disse gensidige Bebrejdelser, uden at de dog betænkte den kærlige Klage, som virkelig laa i de tilsyneladende Bitterheder. Frederik blev bestandig mindre Herre over sin indgroede Skinsyge. Med næsten kvalt Stemme sagde han: „Intet Offer er dig for stort for denne fremmede."

„Fremmede!" raabte Georg heftigt, men tvang sig og sagde: „Fremmed er mindst af alle den, man elsker, og jeg elsker Frits."

„Ja, det ved Gud!"

„Ja, det ved han, og jeg tør fremstille denne Kærlighed for hans Øjne. Gud være lovet, at jeg har noget, jeg tør elske, og som elsker mig!"

Frederik troede, at hans Hjerte vilde briste ved disse hans Broders Ord. Nær ved at udbryde i Graad, raabte han: „Er hans Kærlighed og Troskab din Alders Støtte, saa er du rigtignok endnu fattigere end jeg."

I lignende Stemning udbrød Frits: „Nej, det er han ikke; ingen af dine elsker dig som jeg ham. Tiden skal vise, om jeg føler hans Værd, om jeg skønner paa hans Velgerninger. Du gør Synd imod mig, Onkel Frederik! du griber denne Lejlighed for at nedtrykke mig, for at berøve mig din Broders Kærlighed, som du misunder mig."

„Taaler du, Georg, at denne unge Dreng fornærmer din gamle Broder?"

„Jeg er ingen Dreng, jeg er seks og tyve Aar."

„Ti, Frits!" sagde Georg, „lad os gaa og ikke fortsætte denne Strid, før vi alle har faaet mere Vand i Blodet."

Frits nærmede sig hurtigt Døren, men Agenten, hvis Lidenskabelighed nu havde naaet sin højeste Spids, raabte med blege, skælvende Læber: „Nej! behag at vente et Øjeblik, og besvar kun et lille Spørgsmaal angaaend een ringe Ting, men som dog er meget talende for den store Troskab og Kærlighed til min Broder, hvoraf du roser dig. Hvorledes forener du med disse ædle Følelser den Omstændighed, at du samme Dag, som han gav dig den Brystnaal, der var ham saa kær, spillede den bort og overlod den i en Nars Hænder, hvoraf jeg udløste den?"

Frits blev staaende ved Døren, men uden at svare. Georg kastede et ubeskriveligt og gennemtrængende Blik paa ham. Frederik tav pludselig. Hans Hidsighed var forsvunden, ligesom et Tordenvejr har udraset i det Øjeblik, Lynilden slaar ned. En indre Stemme bebrejdede ham allerede hans Ord. Georg gik forbi Frits uden at se paa ham og ilede gennem Værelset og Kontoret. Den unge Mand løb efter ham, holdt ham tilbage uden for Døren og sagde bevæget: „Kæreste Onkel! tilgiv mig, og hør mig! Jeg har ofte villet sige dig"...

Georg afbrød ham heftigt: „Her behøves ingen videre Forklaring. Sagen taler for sig selv. En Helligdom, hvis Værd du ikke kendte, gav jeg med Kærlighed og Tillid i din Haand. Min Clarys Gave, en Erindring om min tabte elskede, en Relikvi, saa kær for mig, at jeg afslog min egen Hustru at anse den som sin Ejendom, den gav jeg dig! og du! Utaknemlige! Uværdige! Hvor meget har jeg ikke baaret over med! men dette! Min Broder har Ret: Dette Træk, tilsyneladende kun ringe, er afgørende og talende."

„O, kære Onkel! tilgiv mig!"

„Nej, aldrig! gaa fra mine Øjne!"

„Nu vel! Er jeg da forskudt og forladt af hele Verden, saa har jeg intet mere at gøre."

Som to rasende for de begge op ad Trapperne, og hver især ind i sit eget Værelse.

Medens dette tildrog sig paa Gangen uden for Kontordøren, hændte det sig, at Pauline kom op fra Køkkenet, som var i Kælderen, og blev ubemærket Vidne til den korte Scene, som tildrog sig i Etagen ovenover. Forfærdet ilede hun efter de talende uden at kunne indhente dem. Hun greb i Døren til det Værelse, Frits beboede; den var lukket i Laas. Hun ilede til Georgs; ligeledes. Hun vovede sagte at banke paa begge Steder; ingen Lyd indenfor. Efter nogle Øjeblikkes Raadvildhed gik hun ned og tilbragte en ængstelig Time, inden hun vovede paa ny at nærme sig disse tilstængede Døre. Hun bankede atter paa sin unge Vens og sagde med frygtsom Stemme: „Frits! luk op! det er mig!" Ingen svarede. Hun tog i Døren, den var aaben. Frygtsom traadte hun ind; Stuen var tom; Døren til det tilstødende Sovekammer stod aaben; derinde var heller ingen. Hun vovede at gaa ind i et tilstødende Værelse, og nu stod hun i det Lokale, som var bestemt for hende selv. Uden at se sig om gik hun gennem en nylig malet Spisestue til det næste Værelse. Her standsede hun. Dette var den Dagligstue, som hun hin Aften saa meget havde glædet sig til at se. Nu saa hun den for første Gang; med hvor forandrede Følelser! De muntre Farver fra Loft og Vægge syntes at smile til hende; det lille Bogskab, adskillige Smaating stod derinde. Ved Vinduerne saa hun det omtalte Arbejdsbord og Blomsterbord; Blomsterne manglede i dobbelt

Betydning. Hun havde ikke Mod til at nærme sig og tage nogen af disse Ting i Øjesyn. Hun satte sig i den fjerneste Krog og gav sig til at græde. Efter nogle Øjeblikke aabnedes en indre Dør, og Georg stod for hende, forundret over at finde hende der.

Undseelig rejste hun sig og stammede: „Tilgiv, kære Onkel! Jeg kommer... jeg vilde... Jeg var saa ængstelig... Ved du ikke, hvor Frits er?"

„Frits? Han er vel i sit Værelse. Jeg vilde netop gaa ind til ham."

Pauline smilede uden at vide, at Taarerne endnu randt ned ad hendes Kinder. „Vilde du det?" udbrød hun, „Gud være lovet! Saa vilde du sige ham et godt Ord?"

„Hvad mener du, mit Barn? Og hvorfor har du grædt?"

„O, du maa ikke tro, at jeg har luret! Nej, jeg forsikrer dig; men jeg kom hændelsesvis op fra Kælderen og hørte din Samtale med Frits paa Gangen. Hvor kunde du have Hjerte til at sige saa haarde Ord til din Søn, som har dig saa kær?"

Georg, som allerede selv havde fundet disse Ord alt for haarde, indlod sig nu med Pauline, som til hans Forundring kendte den Sag, hvorom Striden havde drejet sig. Han hørte venligt og med Glæde paa den Fremstilling af denne Begivenhed, som uden at fornægte Sandheden viste den i et ganske andet Lys. Georg var rørt, og skønt han søgte at skjule sin Ængstelse, meddelte Pauline ham dog en Del af den Uro, som Frits havde indgivet hende ved de Ord, hvormed hin Samtale sluttedes. Dog udtalte ingen af dem den frygtelige Mening, som et bange Sind kunde udlede deraf. Georg kaldte paa sin Tjener og befalede ham at passe paa, naar den unge Herre kom hjem, og underrette ham derom. Han trøstede kærligt Pauline og fortalte hende, at hendes Medbejlerinde var rejst beroliget hjem, og med noget lettere Hjerte gik hun fra ham.

Enhver, der nogen Sinde har levet i det jordiske Paradis, som har hjemme i en Kreds, hvor Kærlighed og Frihed er Husguder, hvor man glæder sig til de bestemte Timer, da man samles, og med fornyede aandelige Kræfter gaar fra dem til sine Forretninger, fulgt af oplivende Erindringer, den, som har aandet i en saadan Sfære, kan bedst føle det sørgelige i den modsatte Tilstand, naar man med Frygt nærmer sig den fælles Arne, med bange Forventning spejder i de bekendte Ansigter for at se, om det i Dag er klogest at tie eller at tale, at dvæle eller at skynde sig til sin Ensomhed for i den første bedste Adspredelse eller i Arbejde, hvis man formaar det, at overvinde den trykkende Atmosfære, som man har medbragt derfra, hvor man burde hente Modgift imod Livets Sorger. Sjældent var det i det Germanske Hus, at man gik til Bords med et fornøjet Sind, men endnu sjældnere, at man rejste sig fra Bordet med et lignende. Den Dag, vi her omtaler, var endnu mørkere end de sædvanlige. Da Familien samledes i Spisestuen, blev de halve Couverts borttagne. Georg lod sig undskylde, Frits og Alfred mødte ikke. Pauline satte sig til Bords med et ængsteligt bankende Hjerte, og det faldt hende vanskeligt at vise sig udvortes rolig. Agenten var endnu blegere og tavsere, end han plejede; og Fruen var saa forgrædt, at hun ikke lignede sig selv. Imidlertid var hun den eneste talende, thi med mange rørende Ord meldte hun, at hun kom fra at tage Afsked med de højst interessante norske Venner, som i denne Eftermiddag vilde tiltræde deres Hjemrejse; at hun straks efter Bordet skulde gaa tilbage til Frøken Gine for med hende at søge Trøst i at genkalde sig den Lykke, de havde nydt i den alt for korte Omgang med den

mageløse Thora. Med begejstret Lovtale over denne Dame og Beklagelse over Tabet af hendes Selskab endte nu denne vidtløftige Tale, af hvilken Agenten, nedsunken i Tanker, ikke havde hørt et Ord, og som Pauline i en anden Stemning vilde have lyttet til med saaret Hjerte; men denne nye Sorg, hvoraf hun for Øjeblikket var betagen, opslugte aldeles den gamle, som hun nu desuden saa i et andet Lys, og i alt, hvad hun hørte om denne Genstand, interesserede hun sig kun for den bekræftede Efterretning om den forhadte Medbejlerindes Fjernelse, hvorved hun ikke kunde undlade at føle en indre Lettelse.

Da Agenten samme Aften forlod Kontoret, gik han ikke hen i Klubben, som han plejede, men ganske mod Sædvane tyede han ind i Dagligstuen. Der var intet Menneske. Han satte sig ved Vinduet og saa ud paa Gaden, som Tusmørket indhyllede. Hans Øjne fulgte næsten ubevidst de dunkle Skyer, som for frem og tilbage over Maanen. Ligesom opvaagnende af en slumrende Tilstand lod han Haanden glide over Ansigtet og sagde ved sig selv: „Hvorfor sidder jeg dog her? Gud ved, hvad jeg vilde herinde! Det synes mig, som om jeg ledte efter nogen, længtes efter nogen. Efter et trøsteligt Ord, tror jeg! Ak, hvor skulde jeg finde det? Nej, ensom og mørk som denne Stue er min hele jordiske Tilværelse. Gid jeg snart havde Ende paa den! Hisset vilde jeg vel finde den Kærlighed, hvoraf mit eget Hjerte er opfyldt, og som blev forsmaaet her paa Jorden. Hisset? Hvad siger jeg? Ak, arme Mand! bedrag dig ikke! Bringer du selv et Hjerte, fuldt af Kærlighed, til Kærlighedens Trone? Er det kun ikke saa, at du blot elsker dig selv? Hvilken Smerte gennembæver mig! Det er Samvittigheden, den ubestikkelige Dommer i vor egen Sjæl; den rejser sig og siger: Saa dybt græmmer du dig over din Broders Ukærlighed, og du selv, elsker du ham? Er det Kærlighed at saare ham, at ville berøve ham den, som er ham kærest, som er nødvendig til hans Tilfredshed? Men det er netop, hvad jeg ikke kan overvinde, den gennemborende Tanke, at denne uværdige Dreng skal være nødvendig til hans Lykke, skal udelukke hver anden Ømhed af hans Hjerte. Med hvilket Øjekast saa han paa ham, da jeg havde udtalt de Ord, som afsløre denne hans Yndlings Slethed! Hvilket Udtryk af Overraskelse, af Smerte og Vrede laa deri! Ak, det var paa ham, jeg hævnede mig! Hævnede mig? Men hvad har jeg dog at hævne? Det var ingen ædel Handling at aabenbare denne lille Hemmelighed. Jeg havde dog foresat mig, at jeg aldrig vilde røbe den. Men den fløj mig ud af Munden i min Vrede. Og jeg havde Grund til at være vred: Den Dreng er en Ulykke for vort Hus, og han trodsede og fornærmede mig. Han sagde, at jeg greb Lejligheden til at nedtrykke ham, at jeg misundte ham... Du gode Gud! Skulde det virkelig være sandt? Jeg er skinsyg paa ham, men nedtrykker jeg ham? Ja, nu er han vel sagtens nedtrykt. Hans Velgørers Kærlighed har han vel mistet, og hvad er Velgerninger uden Kærlighed? En Almisse, som ingen Velsignelse bringer den givende og trykker haardt den modtagende. Men hvad jeg sagde, var jo dog sandt; jeg løj ikke, jeg bagtalte heller ikke, thi han selv hørte derpaa. Men Gud være mig naadig! jeg satte ondt for ham. Ak, hvilket Ord! Intet andet Sprog har, saa vidt mig er bekendt, noget Ord, som svarer til dette saa betegnende Udtryk. Sætte ondt! Det er som at opstille en Snare, kaste uheldbringende Runer for den troskyldige Vandrer. Det forholder sig til Løgn og Bagtalelse som Gift til Dolk og Kugle. Løgnen, det falske Vidnesbyrd, kan Tiden gøre til

Skamme; men den, som sætter ondt, staar bag en dæmonisk Skanse, thi han anfører virkelige Fakta, men fremstillede i et fjendtligt Lys; han benytter sig af den menneskelige Svaghed for at saa den onde Sæd i den Jordbund, hvor den lettest kan spire og værst fordærve den, man vil undertrykke. Undertrykke et Menneske! Min Gud! Det er jo en af de Synder, man kalder himmelraabende...., som raaber til Himlen for at nedkalde Hævn. Har jeg gjort mig skyldig i en saadan Brøde? Mit Hoved er ganske fortumlet. Gud i Himlen! du ved, at dette har jeg ikke villet. Ak nej! det er ikke Ondskab, det er Skinsyge, som har forført mig. Men strafværdig er en saadan Skinsyge, tilgivelig mellem unge elskende, utilgivelig og latterlig i alle andre Forhold. Ja, saaledes siger Verden, men ikke den, hvis Liv er fordærvet af Forhold, som ikke kan brydes og ikke udholdes. Lad det være Sandhed! Det, jeg har tabt, er værd at begrædes, er uerstatteligt. Afskyelige Inkonsekvens i en syg Sjæl! Jeg vilde give mit Hjerteblod for at faa hans Kærlighed tilbage, og jeg handler, saa jeg vilde forskertse den, hvis jeg besad den. Jeg kan ikke taale at tænke mig ham bedrøvet, og jeg søger at frarane ham, hvad han vel, desværre, mindst kan taale at tabe."

Den sørgmodige Samtale, som Frederik her holdt med sig selv, blev afbrudt af en sagte Klynken, som lød fra den tilstødende Spisestue. Han skyndte sig derind og fandt den lille Marie, siddende i en Krog paa Gulvet. Hun havde bedækket sit Ansigt med sit Forklæde, der var gennemvædet af hendes Taarer. Frederik løftede hende op, idet han sagde ved sig selv: „Jeg er da ikke den eneste bedrøvede her. Disse uskyldige Taarer kan jeg maaske dog have den Trøst at aftørre."

Han bar den lille Pige ind i den anden Stue, satte hende paa sit Knæ og spurgte om Grunden til hendes Graad. Med en af Hulken afbrudt Stemme svarede Barnet: „Jeg kan slet ikke finde Pauline; Folkene ved ikke, hvor hun er henne; hun er rent borte. Jeg er sulten og søvnig; men naar Pauline ikke er her, saa er der ingen, der bryder sig om mig; jeg gaar her ganske alene og er bange, jeg ved ikke hvorfor."

Frederik tænkte: „Stakkels Barn! Heller ikke jeg har hidtil brudt mig synderlig om dig. Du er saa nydelig og indtagende, og dog er det, som om du hverken havde Fader eller Moder."

For første Gang kælede han ret faderligt for den lille Pige og søgte at berolige hende. Han lod Lampen tænde, paa det at Lyset, som er Menneskets Ven, kunde udøve sin venlige Indflydelse paa dem begge.

Da Fruen lidt efter kom hjem, studsede hun ved det uventede Syn af hendes Mand, siddende ene i Dagligstuen med den lille Datter paa sit Skød. En usædvanlig Forlegenhed syntes at hvile over hende. Hun fremstammede noget, der lignede en Undskyldning, spurgte, om lille Marie var bleven syg, om Agenten ikke var vel, hvor Pauline var.

Frederik svarede: „Hvor Pauline er, ved jeg ikke, men bedrøveligt er det, at vort eget Barn er forladt og uden Pleje og Opsigt, naar den gode Pige ikke er til Stede. Hun opfylder de Pligter, som paaligger en Moder, der synes fremmed for alt, hvad der burde være hende nærmest."

Fruen tav, løftede Marie i Vejret, kyssede hende, tog hendes Haand og fulgte hende ud af Værelset. Ved Døren standsede hun, vendte tilbage og sagde med usikker Stemme: „Det er ubegribeligt, hvor Pauline kan være gaaet hen. Jeg stolede paa hende; men nu skal jeg selv sørge for Marie og bringe hende til Sengs. Imidlertid beder jeg dig vente mig her. Jeg har lovet at levere dig et Brev... jeg beder dig at læse det...

at være god og tilgive... at ikke dømme mig uhørt... at ikke være streng mod ham, som"...

Det forundrede og allerede strenge Blik, hvormed Agenten stirrede paa hende, bragte Ordene til at dø paa hendes Læber. Hun fremtog et Brev, rakte ham det, og, uden selv at vide det, nejede hun dybt for den ganske forbavsede Mand, hvorpaa hun hurtigt forlod Værelset med sit Barn.

Frederik blev siddende i en besynderlig Sindsbevægelse. Han betragtede Brevet. Haanden var ham bekendt. Hurtigt rev han det op og følte sig lettet ved at se, at det var fra hans Søn Alfred. Det lød, som følger:

„Min Fader! Der gives en Magt, som er stærkere end alt, hvad saakaldet Pligt og Fornuft byder. Hvad siger jeg? Den er selv den højeste Pligt og Fornuft, ja, den egentlige Religion for den, som forstaar den. Denne Magt er Kunsten. Desværre, du vil ikke forstaa mig! thi nedsænket i lavere, materielle Interesser kan du ikke fatte de Ting, som tilhører Kunstens guddommelige Aand. Du er dog i Grunden god og ædel, du er min Fader, og derfor smerter det mig dybt at tænke, at du kunde misbillige og misforstaa mig, naar jeg siger: at denne Kunstens uimodstaaelige Magt har befalet mig at forlade alt, Fædreland, Slægt og Venner, for at adlyde det Kald, jeg i lang Tid har følt i mit Bryst til at vorde Fædrelands, Slægt og Venners Stolthed og Ære. At jeg kan vorde dette, det føler jeg, og det ved jeg. Den høje Musa selv har aabenbaret sig for mig i det herligste Kvindebillede, i Thora Muks tilbedelige Skikkelse. Denne udmærkede Kunstnerinde vil indføre mig paa den norske Scene, hvis Prydelse hun selv vil blive. Naar du faar dette Brev, er jeg allerede paa Vejen til min Bestemmelse. Kære Fader! Vil du lette mig Vejen til den Hæder, som skal kaste sin Glans paa dit eget Navn, saa vis mig den Gunst at honorere den heri indesluttede Veksel paa fem Hundrede Rigsbankdaler, som jeg i Haab om din Godhed og Tilgivelse har vovet at trække paa dig. Af Kærlighed til Frits har Onkel Georg skænket Thora og hendes Broder en dobbelt saa stor Sum, og jeg haaber, at du ikke vil nægte at gøre halvt saa meget for din eneste Søn, som han har gjort for en fremmed.

Din hengivne Søn Alfred."

Det var en Lykke for Alfred, at saa mange Begivenheder, saa megen indre Sindsbevægelse i Dagens Løb havde udtømt hans Faders Sjælekræfter, og overhovedet, at det i aandelig Forstand gik Agenten, som det i legemlig gaar de Mennesker, der lider af et stærkt kronisk Onde. Det gør dem mindre modtagelige for andre Sygdomme. Da han havde gennemlæst Brevet, lagde han det paa Bordet, slog Hænderne sammen af Forundring og sagde: „Min Gud! hvor er det dog muligt, at et Menneske uden at være afsindigt kan være saa galt, saa forkert! Min Søn Skuespiller? Nej, aldrig! nej, umuligt."

Efter i nogle Øjeblikke at have givet sin første Vrede Luft fattede han sig og sagde: „Hvad er derved at gøre? Han er jo intet Barn. Hvad kan det hjælpe, at han gaar her og driver i Lediggang og ondt Lune, hvorover jeg saa længe har ærgret mig? Men er det dog ikke, som jeg blev forfulgt af en ond Aand? Hvorhen jeg ser, intet uden Fortræd! Man taler om den huslige Lyksalighed; ja, den skulde nogen uindviet bare prøve! Et lille Barn, som sidder forladt og forsømt og græder; en voksen Søn, der skriver saadant et bestialsk Brev, som begynder i den syvende Himmel og ender med en Veksel paa fem Hundrede Daler, der skal honoreres for at hjælpe ham til at gøre sig til Nar; en Kone, som .... Naa! der er hun."

Fruen kom ganske stille ind og satte sig lige for sin Mand med noget Arbejde, som hun ivrigt udbredte paa Bordet uden at se i Vejret. Agenten viste hende Brevet og sagde: „Jeg kan vel næppe tvivle paa, at du jo kender Indholdet af denne skønne Epistel?“

Fruen havde imidlertid tiltvunget sig lidt Mod og svarede med en forkert Raskhed: „Ja, jeg kender det og bifalder det.“

„Bifalder du ogsaa din egen Handlemaade? Har du betænkt, hvad det vil sige at understøtte en Søn i at trodse sin Faders Villie, medens han endogsaa maa tage sin Tilflugt til denne Faders Godhed for at kunne udføre sine daarlige Planer? Og fremfor alt, naar denne Fader er din egen Ægtemand, som du har tilsvoret Troskab?“

„Troskab! Ja, hvad vedkommer Troskab denne Sag?“

„Se, saaledes tænker I gode Damer! I en saa plat Forstand tager I det høje Ord Troskab! Det Slags Utroskab, som mellem to fortrolige Venner vilde blive anset for at nærme sig Forræderi og bryde deres Forbund, det gør I jer kun liden Samvittighed af at begaa mod den Mand, hvis Ro og Lykke burde være eders egen. Men dette er en Tanke, som er fremmed for vor Tids unge Piger, naar de for Altret rækker deres Haand til en stakkels Mand. Det er ikke paa ham, de tænker, men paa dem selv; ikke Kærlighed, men Forfængelighed fører Bruden til hans Hjem. I det fædrene Hus er de opdragne til tusinde unyttige Kunster, kun ikke til den største, den ædleste, den at være Hustru og Moder, den hvorved deres Stilling i Staten bliver saa værdig, saa vigtig, at man vel kan sige: Ulyksaligt vort Fædreland, om denne Aand skal faa Overhaand og ryste dets Nutid og Fremtid i deres dybeste Grund! Dog hvad vil jeg med al denne Tale?“

„Det er rigtignok en forfærdelig Tale, og hvad skal alt det sige?“

„Det skal sige, at et Menneskes længe fordulgte Klager til sidst maa give sig Luft; det skal sige, at Livet er alt for tungt uden en venlig Haand at støtte sig til, uden et trofast Hjerte, der har Rum for vore Sorger og Glæder. Ak Mine! da jeg først vovede at nærme mig til dig, da tænkte jeg, at den unge, smukke Pige, som levede i trange Kaar, i et indskrænket Livs mange Savn, skulde forsone sig med den ældre Mands Alvor, naar hun saa den Kærlighed, hvormed han bestræbte sig for at skaffe hende et behageligt Hjem. Jeg tænkte, at hun vilde forskønne og oplive dette Hjem og være sin Mands Veninde. Er dette mit Haab blevet opfyldt?“

Fruen begyndte at græde, idet hun udbrød: „Ak, German! dine Ord bedrøver mig noget gyselig. Jeg tilstaar, jeg har ikke tænkt saa nøje over min Handlemaade, og det slog mig rigtignok i Aften, da jeg kom hjem og saa dig sidde her saa ene med lille Marie; og da jeg nu desuden havde dette Brev, som... Men betænk nu ogsaa selv, hvordan jeg har det og har haft det bestandig! Jeg ved nok, at du bebrejder mig, at jeg gaar meget ud og keder mig herhjemme; men er det noget Under? Aldrig er du mild og venlig eller i godt Humør! aldrig er her frit og behageligt, naar vi samles med din Broder og vore øvrige Husfolk. Alle er de generede. Det er, ligesom der hang en Ulykke over vore Hoveder, eller som vi var i et Kloster eller sad i en Ligstue. Jeg er af Naturen en Hader af Ensomhed, af alt, hvad der er trist og dødt. Jeg er nu engang ikke af dem, som kan sidde hele den udslagne Dag og prikke med en Synaal eller en Strikkepind eller lære et Barn at kende Bogstaver, for derefter om Aftenen at sidde ene med et Par Børn

eller et Par misfornøjede Mennesker, der ser paa hinanden, som om de sad og skulde gøre Forklaring for Retten og var bange for at skulle forsnakke sig. Tidt og mange Gange sidder mit Hjerte i min Hals, og saa gaar jeg ud for at drage frisk Luft og se andre Mennesker, som synes godt om mig, og som kan tale. Er det saa stor en Synd? Du siger, jeg skulde være din Veninde, men indlader du dig nogen Sinde fortroligt med mig? Bider du mig ikke af ved hver en Lejlighed?"

„Stakkels Mine! Har jeg saa stor Uret? Ja, det er rimeligt nok! Et frisk Gemyt kan ikke trives her. Ikke enhver formaar at drage Honning af den bitre Urt. Tilgiv mig; ræk mig din Haand!"

Fruen vedblev: „Og hvad nu Alfred angaar, har jeg da ikke talt til dig om ham? Vilde du høre et Ord om hans Ønsker? Han betroede sig til mig; skulde jeg fraraade ham? Hvorfor skulde han opofre sit Kald til Kunsten, som er hans højeste Maal?"

„Kunsten! Kald til Kunsten! Det er nu en af de Talemaader, som hører til Dagens Orden. De, som ikke duer til nogen anden Ting, de tror, at de kan blive Kunstnere; de, som ingen Ting gider bestille, de tænker, at i Kunstens Rige er der en Frihavn, hvor de kan løbe lige ind uden Lods og Kompas. Alfred bliver sandelig aldrig Kunstner i nogen som helst Forstand. Han er en Nar."

„Du er for streng imod ham. Du skulde have set ham spille Scener af Mulatten med Thora Muk!"

„Ja, Gud ske Lov, at jeg ikke har set det! Men lad gaa! I Dag har jeg været streng og angret det; i Aften vil jeg være mild og eftergivende; det vil jeg maaske ogsaa komme til at angre. Men lad mig nu i Guds Navn en Gang forsøge at handle paa min Broders Vis og være splendid og overbærende mod Ungdommen. Alfreds Veksel faar jeg vel honorere for ikke at prostituere ham. Pas paa, han kommer snart tilbage; maaske kan han da være bleven klog af Skade og komme som den forlorne Søn og bede om godt Vejr."

Fruen blev glad og omfavnede sin Mand med mange Taksigelser. Hun vilde just til at begynde et meget ubetimeligt Forsvar for Alfreds store Talent, da hun heldigvis blev afbrudt ved Georgs pludselige Indtrædelse. Hans Ansigt blussede, hans hele Væsen bar Præg af en stærk Sindsbevægelse, som han anstrengte sig for at skjule. Med et tvungent Smil og en paatagen Rolighed sagde han: „God Aften! Frits er ikke her, som jeg ser. Er han maaske hos Pauline?"

Fruen svarede: „Nej, vi har ikke set noget til ham, og Gud maa vide, hvor Pauline er bleven af. Jeg begynder virkelig at ængste mig over hendes Udeblivelse."

Uden at svare vendte Georg sig som for at forlade Værelset. Hans Skridt begyndte at vakle, og da han kom hen mod Døren, segnede han bevidstløs om paa Gulvet. Med et Angstskrig ilede hans Broder hen til ham. Han og Fruen løftede den besvimede op og fik ham med Møje bragt hen til Sofaen. De ringede paa Tjenestefolkene og sendte hurtigt Bud efter en Læge. Frederik skælvede og saa ud til at komme i samme Tilstand som Broderen; og da denne efter faa Øjeblikke slog Øjnene op og var ved sin fulde Samling, brast Frederik i Graad, omfavnede sin Broder, og gjorde en Bevægelse for at kysse hans Haand. Forundret og bevæget saa Georg paa ham. Lægen kom. Han forordnede Aareladning og kølende Midler. Med største Omhyggelighed ledede Broder og Svigerinde den syge op i hans egne Værelser, hvor de kappedes om at vise ham Hjælp og Omsorg. Frederik bragte ham selv til Sengs og satte sig ved Sengen hos ham. Georg talte næsten intet, en stor Urolig-

hed var kendelig i hans Adfærd. Frederik delte den og vovede ikke at berøre Grunden dertil, da han vel gættede, at Frits var dens Genstand, og med usigelig Anger genkaldte han sig Scenen fra samme Morgen.

Som et Himlens Sendebud syntes dem under disse Omstændigheder en Kontorbetjent, der traadte ind med de Ord: „Det er mig paalagt af Hr. Frits German at bringe hans Hilsen her hjem. Dampskibet gik nu først for en Times Tid siden. Jeg fulgte Hr. Frits om Bord, hvilket Herrerne nok ved."

Det Menneske, som bragte dette Bud, var den unge Kontorist, som Frits en Gang omtalte i sin Samtale med Alfred. Ogsaa han syntes særdeles urolig, han fremstammede nogle Undskyldninger og blev staaende; og det var kendeligt, at han endnu havde noget at sige, hvormed han ikke kunde komme frem. Begge Brødrene begreb, at Frits havde givet sin Flugt Udseende af en Forretningsrejse efter hans Plejefaders Befaling. De var langt fra at ville forstyrre hans Plan; tværtimod følte Georg sig trøstet ved den Besindighed, hvormed hans Yndling havde søgt at undvige al Opsigt. Han trak Vejret dybt, som om en tung Sten faldt fra hans Bryst, og hans Ansigt forandrede sig, som om et Slør blev revet fra det. „Jeg takker Dem," sagde han til Kontorbetjenten, „Frits gik sagtens fornøjet til sin Rejse?"

„Nej, det tror jeg ikke," svarede den unge Mand, „han syntes ikke at være i godt Humør. Han havde nok ikke taget Afsked med Jomfru Pauline, og deraf var det maaske..... deraf kom den slemme Omstændighed, som.... som uden min Skyld"....

„Hvad er der?" udbrød begge Brødrene, „er der hændet en Ulykke?"

„Nej, Gud bevares! ingen Ulykke, men det Uheld, at Jomfru Pauline mod sin Villie kom til at følge med Dampskibet."

Fruen havde imidlertid sendt Bud til et Par Steder, hvor hun mente, at Pauline muligvis kunde være gaaet hen og paa en eller anden Maade være bleven opholdt. Da denne Formodning slog fejl, begyndte hun alvorligt at ængste sig. Hun gik op til Georgs Værelse for at kalde sin Mand ud og traadte netop ind ved Kontoristens ovenanførte Ord.

„Pauline fulgt med Dampskibet!" raabte hun, „rejst bort! alene! Hvilken Skandale! Er Pigen fra sig selv? Hvad vilde hun paa Dampskibet?"

„Ak, Frue!" udbrød det unge Menneske med ydmyg Mine, „bliv ikke vred! Det var en Uforsigtighed af mig, men det kunde saa let ske paa den Maade. Gud ved, at jeg"....

„Naa naa!" sagde Georg, „tag Mod til Dem, og fortæl om Sammenhængen. Sæt Dem ned, og tal frit og roligt."

„Det gik saaledes til, at lige som jeg havde fulgt Hr. German om Bord paa Dampskibet, begyndte der at falde en stærk Taage, og Kaptajnen sagde, at førend den hørte op, vilde han ikke lette Anker. Da jeg havde taget Afsked med vor unge Herre, gik jeg og en Karl, som havde baaret hans Kuffert, tilbage med Baaden, hvori vi var komne. Da jeg vilde gaa hjem, mødte jeg her i Gaden Jomfru Pauline, som kom fra Pladsen og havde talt med Karlen, som har hjemme der. Hun kom hurtigt hen til mig og spurgte, om Dampskibet ikke var gaaet endnu? Hun sagde, hun vilde endelig om Bord for at tale med Hr. Frits; hun havde ikke faaet sagt ham Farvel. Hun var meget bedrøvet og bad mig saa rørende om at følge hende ud til Skibet, at det var mig umuligt at sige Nej. Jeg ved jo, at de er Forlovede, og syntes derfor, at der ikke var noget ondt i. Taagen varede fremdeles. Vi bad Vorherre bevare den, og vi næsten løb til Toldboden. Der gik endnu adskillige Baade frem og tilbage, og da vi kom

til Skibet, var der ogsaa flere Folk, som havde fulgt deres Venner om Bord, og som skulde tilbage. Hr. Frits var nede i Kahytten, og da vi kom ned til ham, sad han ganske ene i et af Værelserne dernede. Han blev meget forundret, og jeg tror, han blev meget glad, da han saa Jomfru Pauline, og jeg gik op paa Dækket for ikke at genere og for at passe paa, naar vi skulde forføje os bort. Det varede kun kort, saa fordeltes Taagen, og Maanen kom op. Nu blev der ringet, og alle uvedkommende skulde af Sted i en Hast. Der blev en stor Tummel med at sige Farvel og med at skynde sig ned i Baadene. Jeg vilde just løbe ned i Kahytten for at hente Jomfru Pauline, da hun efter min Formodning kom mig i Møde ved Kahytstrappen. Jeg saa hende saa grandgiveligt i hendes sorte Kaabe og med sort Slør over Hatten. Jeg tog hendes Haand og sagde: Vi har intet Øjeblik at spilde. Hun svarede mig ikke. Jeg mærkede, hun græd og holdt sit Tørklæde for Ansigtet. Saaledes sad hun ogsaa hele Tiden i Baaden. Men lige som vi kommer til Toldboden, og jeg har givet hende Haanden for at hjælpe hende op fra Baaden, falder Maaneskinnet hende lige i Ansigtet, og jeg ser med Forfærdelse, at det er ikke Jomfru Pauline, men en fremmed Dame. Hun ser ogsaa paa mig og skriger højt: „„Gud, det er ikke min Broder, hvor er min Broder?““ Hun græder og beder mig at lede hendes Broder op, og vi farer nu omkring i Kompagni for mellem de nys ankomne at finde, hun sin Broder og jeg Jomfru Pauline, uagtet jeg for Resten, da jeg tænkte mig om, nok kunde begribe, at Jomfruen var bleven paa Skibet. Vi kunde desværre ingen Broder finde. Den utrøstelige Dame bad mig at følge hende til sit Hjem paa store Købmagergade; men jeg vilde tilbage til Skibet efter Jomfru Pauline og tilbød min ubekendte at skaffe hende en Vogn. Der var imidlertid ingen Vogn i Nærheden. Tiden var gaaet hen. Dampskibet var allerede borte, heller ingen Baad saa let at skaffe, eftersom det var blevet silde. Jeg maatte da følge Damen hjem. Hun græd og gjorde mig Bebrejdelser hele Vejen, og.... Ja, saadan er det gaaet til, det gør mig forskrækkelig ondt, men hvad skal jeg gøre?“

Mændene kunde ikke afholde sig fra at smile over denne Beretning, men da Kontoristen havde fjernet sig, udbrød Fruen i Klager og Vredesytringer over den Plet, som Pauline efter hendes Mening havde sat paa sit Rygte. Georg rakte Haanden imod hende og sagde: „Ak, kære Svigerinde! De vilde ikke klage, dersom De vidste, hvilken Trøst det er for mig at vide, at denne kære Pige som en god Skytsaand har fulgt min stakkels landflygtige Frits, thi flygtet er han fra den haarde Plejefader, der bød ham gaa fra sine Øjne. Ja, min opfarende Hidsighed er den dæmoniske Natur i mig, hvorfor jeg maa bøde! Og dog, hvor maa jeg takke Gud! thi haardt er det, at min Yndling er, som han i Morges sagde, gaaet ud i den vide Verden for at søge sit Brød blandt fremmede; men langt græsseligere var dog det, jeg frygtede; thi Frits er ung, han er ikke uden Stolthed og har et hedt Blod som jeg selv.“

„Nej!“ raabte nu en Stemme, „Frits er besindig, fast og mandig, det siger jeg!“

Og med disse Ord traadte Vagner nærmere, og idet han tog Plads ved Georgs Seng, greb hans Haand og sagde venligt: „Stakkels Mand! hvor du brænder! du har Feber. Har du været urolig for din Kæledægge? Det skal du ikke være, alting vil blive godt. Jeg har her en god Recept, som skal kurere dig. Det er et Brev fra Frits, som han selv skal have bragt til mit, en Gang i Eftermiddags, men jeg har været i Middagsselskab og kom først hjem for lidt

siden; derved er jeg desværre bleven forhindret fra at bringe denne Trøst i rette Tid."

Han tog imidlertid Brevet frem, udfoldede det og læste følgende:

„Kære Hr. Vagner! De har stedse vist Dem god og velvillig imod mig, og derfor vover jeg at tage min Tilflugt til Dem og beder Dem høre mig i et Øjeblik, da ingen anden vil det. Dumme Streger, letsindige Handlinger fra en forsvunden Tid, hvilke jeg selv afskyer, er som onde Spøgelser vendt tilbage for at omgive og fordærve mig. Min Brud vender sig fra mig, og min faderlige Velgører har forskudt mig. Skibet Johanne Marie skal være total forlist i Nærheden af Ramsgate, hvor det har været inde til Reparation, og nu paastaar man, at denne Ulykke er Frugten af min Forsømmelse, Ukyndighed, ja, maaske Uredelighed. Det er umuligt, at der kan være sket nogen betydelig Fejl ved Skibets Konstruktion og Tiltakling, saa vist som der heller intet kan være at udsætte paa Materialet. Jeg er i den Henseende vis i min Sag; men hvorledes skal jeg kunne bevise min gode Ret? Besigtiget o. s. v. er jo Skibet; men det forstaar sig, det vil under disse Omstændigheder ikke være tilstrækkeligt. Hvad skal jeg altsaa gøre? Jeg ved det ikke selv; men dog driver en indre Magt mig til at søge Oplysning paa de Steder, hvorfra man beskylder mig. Jeg rejser derfor endnu i Dag med Dampskibet til Kiel, hvorfra jeg gaar til Hamborg og derpaa til Ramsgate og Liverpool. I Fortrøstning til min retfærdige Sag haaber jeg at kunne vende tilbage, frikendt for den vanærende Mistanke, der hviler blytung paa mig. Kan jeg det derimod ikke, saa kommer jeg ikke tilbage, men søger mit Brød ved en eller anden Skibshavn, paa en eller anden Maade. Jeg har ikke særdeles mange Penge med mig, men dog nok til at kunne slaa mig igennem en kort Tid. Jeg siger Dem herved Farvel, kære Hr. Vagner, og beder Dem: Tal et godt Ord for mig hos Deres Ven, min Plejefader, for at hans Vrede ikke maa følge mig paa mine fjerne Veje eller møde mig, om jeg er saa lykkelig at komme tilbage. Og.... kære Ven i Nøden! Nævn mit Navn for Pauline! Ak! om denne Side af min onde Skæbne tør jeg ikke tale af Frygt for ganske at tabe den Fatning, som i dette Øjeblik er saa nødvendig for Deres hengivne og ærbødige

Frits German."

Medens dette Brev blev oplæst, sad Agenten med korslagte Arme og Øjnene fæstede paa Gulvet; Georg derimod saa med ufravendt Blik paa Vagner og syntes at opfange hvert Ord fra hans Læber. Da Læsningen var endt, takkede han Forelæseren og udbrød med foldede Hænder: „O, Gud være lovet! Min Frits har taget sit Parti som en Mand. Han rejser først til Hamborg, derhen vil jeg skrive til ham allerede i Morgen."

Den nylig saa nedtrykte Mand var ved disse senere Efterretninger bleven saa beroliget, at Lægen, der samme Aften gjorde ham et nyt Besøg, forundrede sig over den pludselige Bedring i hans Tilstand. Han sagde muntert Godnat til sin Broder og Svigerinde og lagde sig roligt til at sove, medens hans gamle Tjener sad i Lænestolen i hans Nærhed, ligeledes i en sød Søvn.

Den næste Morgen befandt han sig imidlertid ikke saa vel. De Sindsbevægelser, hvortil den foregaaende Dag gav saa megen Anledning, havde sat ham i en eksalteret Tilstand, der ellers ikke var ham naturlig. I denne Stemning havde han følt sig greben af den i sig selv urimelige, men rædselsfulde Tanke, at Frits i et Øjebliks Fortvivlelse kunde have dræbt sig selv, et Forsæt, som han troede at øjne i de Ord, hvormed

hin forlod ham. Med denne Angst i Sjælen havde han uden at nyde det allermindste hele Dagen med rastløs Urolighed søgt og ventet paa Frits. Ved alt dette var hans Kræfter udtømte. Han havde sovet uroligt om Natten, han var mat og nedslagen, og den Beroligelse, som han den forrige Aften havde følt, syntes at give Plads for Betænkeligheder og Bekymringer. Han sagde til Vagner, som samme Morgen besøgte ham: „Jeg har begyndt et Brev til Frits; men mit Hoved er saa tungt, jeg kan ikke samle og udtrykke mine Tanker. Jeg beder ham komme tilbage, men tror du, han vil det? Svar mig oprigtigt!“

„Jeg tror hans egne Ord. Kan han opklare den Sag med Skibet og bevise sin Uskyldighed, saa kommer han sikkert.“

„Men hvorledes kan det blive ham muligt? Og kan han ikke det, hvad saa?“

„Ja, ærligt talt, i saa Fald tror jeg ikke, han kommer igen, og jeg kan ikke fortænke ham deri. Jeg sætter Pris paa en stærk Æresfølelse hos en Mand. Man har vel ofte haft Grund til at kalde Frits letsindig, men dog er jeg vis paa, at der i hans Sjæl er en Fond af Fasthed, af Kraft, af Oprigtighed, som i Tiden mer og mer vil træde frem for alles Øjne.“

„Ja, hvad jeg har haft i ham, det føler jeg nu mere end nogen Sinde.“

„Han er jo ikke uigenkaldelig tabt for dig. Paa mer end een Maade kan I jo forenes paa ny, og lad imidlertid dine Velgerninger følge ham.“

„Det skal de til visse! ham og hans Pauline. Men ak! jeg havde haabet, paa en anden Maade... jeg havde vovet at haabe paa bedre Dage.“

Ikke uden Anstrengelse fuldførte Georg nu det begyndte Brev. Det var saa kærligt, saa faderligt, at Vagner selv, til Trods for sin nys udtalte Mening, ikke tog i Betænkning i nogle tilføjede Linier at understøtte sin Vens Ønske og raade Frits at ofre Taknemligheden sin retmæssige Selvfølelse. Vagner bragte selv Brevet paa Posthuset, og Georg fandt sig lidt mere rolig ved at have udtalt den Kærlighed, som opfyldte hans Hjerte, og derved stræbt at gøre sin Haardhed god igen.

Af de Sorger og Uroligheder, som i dette sidste Døgn havde hersket i det Germanske Hus, var det ikke den mindste Del, som var falden i Paulines Lod. Efter hendes føromtalte Samtale med Georg troede hun, at nu var der Fred og ingen Fare mere for Frits, og med Længsel spejdede hun i Vinduet efter hans Komme for at bringe ham denne gode Tidende, endnu inden han fik talt med sin Plejefader, og for tillige selv at forsone sig med den elskede. Middagstimen kom, han indfandt sig ikke. Mismodig gik hun til Bords. Den ene Time forsvandt efter den anden, ihvor langsomt endog hvert Minut hensneg sig for den bange, længselsfulde Pige. Det begyndte allerede at lakke mod Aften. Hun kunde ikke længere udholde at stirre ud ad den Vej, hvorfra han maatte komme, at lytte efter ethvert fjernt Trin i den fjerneste Del af Gaden for med Haab at hilse hver kommende og med Sukke ledsage hver forbigaaende. Endelig tog hun Hat og Kaabe paa og gik ind paa Pladsen, og da han ikke var der, ud ad de tilstødende Veje for at opdage et Spor af ham. Da hun endelig næsten modløs kom tilbage paa Pladsen, mødte hun den omtalte Karl, der af sig selv gik hen til hende og fortalte, at han tilligemed den før omtalte Kontorist nu kom fra at have fulgt den unge Herre om Bord. Med bankende Hjerte ilede hun Kontorbetjenten i Møde og overtalte ham til at føre hende ud til Dampskibet, i sit Hjerte sikker paa, at hendes Bønner og Overtalelser skulde føre den flygtende Ven til-

bage; og, anraabende alle Kærlighedens gode Genier om at lade Taagen skjule Hav og Land og hendes Foretagende, fulgte hun i største Hast med den unge Ledsager.

Medens de fleste af Passagererne endnu opholdt sig paa Dækket, var det let for Frits at finde et ensomt Sted i Kahytten, hvor han uforstyrret kunde hengive sig til sine ingenlunde fornøjelige Tanker. Man kan forestille sig den glade Overraskelse, hvormed han pludselig saa Pauline staa ved sin Side. Saa snart den velvillige unge Følgesvend havde ladet de elskende blive ene, udgød Frits sin Tak og Glæde i de varmeste Udtryk, idet han kyssede Paulines Hænder og trykkede dem til sit Bryst. I et saadant Øjeblik behøves kun faa Ord til at bilægge den mest indviklede Proces, og Frits og Pauline beseglede deres Forsoning med de sødeste Taarer, det hjerteligste Favntag, som endnu nogen Sinde var bleven dem til Del. Pauline berettede nu sin Samtale med Onkel Georg, forsikrede Frits, at den kærligste Modtagelse ventede ham. „Lad os nu skynde os hjem," sagde hun, „lad en glad Aften erstatte os denne Dags ængstelige Lidelser!"

Men til sin store Forundring mødte hun her den bestemteste Modstand. Frits underrettede hende om den Sag angaaende Skibet, hvilken var hende ubekendt, og paa alle hendes Forestillinger og Bønner svarede han: „Ak, min Pauline! Om jeg er saa lykkelig at være dig kær, maa da ikke min Ære være dig mere dyrebar end min Nærværelse? Kan du taale at se mig der, hvor jeg har været agtet, hvor jeg har befalet, nu at gaa som et Skumpelskud, hvem Onkel Georg skaaner med faderlig Medynk, hvem Onkel Frederik vender Ryggen med Foragt, og hvem de underordnede ikke ved, hvorledes de skal omgaas, medens jeg selv ikke ved, hvad Plads jeg tør eller bør indtage? Nej, denne Ydmygelse maa jeg spare mig. Jeg har ikke fortjent den; jeg stoler paa min gode Sag. Her er en Misforstaaelse, som jeg haaber at klare. Det er umuligt, at sagkyndige Folk i Ramsgate kan have afgivet en saadan Forklaring. Der vil jeg hen, og til Liverpool. Lad mig rejse, min Pauline, og komme tilbage, værdig den Lykke at tilhøre dig, den Lykke, som var mig saa nær! Er Skæbnen mig imod, kan jeg ikke bevise min Ret i dette Øjeblik, saa vil jeg dog et og andet Sted opgaa en bedre Stjerne for mig, og da vil vi atter forenes, med dobbelt Glæde efter de overstandne Sorger. Bevar mig din Troskab! lad dig ikke overtale til at forlade din stakkels Frits! lad ingen sætte ondt for ham hos dig! Vær vis paa, at hverken Tid eller Tilskikkelser skal rokke min Kærlighed til dig! Denne Time, hvori du har opsøgt mig, hvori du har rejst mit synkende Mod, — tro mig, denne Time har bundet mit Hjerte, min hele Sjæl uopløseligt til dig. Jeg troede ikke, at det var muligt at elske dig højere, end jeg hidtil elskede dig, men dette Bevis paa din trofaste Kærlighed har endnu forhøjet dit Værd i mine forelskede Øjne. Og nu, sig mig Farvel, min elskede Pige! græd ikke saa meget! sørg ikke for mig! en god Aand vil for din Skyld være med mig."

Den stakkels Pauline formaaede ikke at fatte sig. Hun syntes ganske at opløses i Taarer og hang, ligesom sammensunken, i den bedrøvede Vens Arme.

Pludselig kom flere Personer ned i Kahytten, Frits sprang op og sagde: „Min Gud! jeg synes, at Skibet gaar."

Med Latter svarede en Passager: „Ja, det har det gjort en god Stund. Forundrer De Dem over det? Vi er vel ikke her for at ligge stille."

Paulines Forlegenhed, hendes ivrige Spørgsmaal om den Herre, der havde fulgt hende om Bord, om der ingen Baad var at faa, ingen Mulig-

hed i at sættes i Land, viste noksom de omkringstaaende Sammenhængen, og som en Løbeild fløj den Nyhed omkring paa Skibet: at den unge Dame havde glemt Tid og Rum ved at tage Afsked med sin Elsker og var bleven en rejsende mod sin Villie. Frits forskaffede hende straks en Plads i Damekahytten, hvor hun tavs og skamfuld skjulte sig i sin Køje og lod, som hun sov.

Man var nu langt henne i Oktober, og paa denne sildige Aarstid er de rejsende Damers Antal sjælden betydeligt. Det hændte sig denne Gang, af tre Damer, som hørte til samme Omgangskreds, havde glædet sig over at have Damekahytten for dem selv, saa at denne uvedkommende fjerde, som nu blev dem paabyrdet, var dem højst uvelkommen.

Tidlig næste Morgen listede Pauline op paa Dækket, hvor hun til sin Trøst straks saa Frits komme sig i Møde. Den stakkels Pige var bleg og kunde ikke holde sine Taarer tilbage, idet hun fortalte sin Ven, hvad hun i denne søvnløse Nat havde udstaaet ved at bemærke de andre Damers Ringeagt. Af deres indbyrdes, ingenlunde hemmelighedsfulde Samtale havde hun erfaret, at de ansaa hende for en Person, der ved en upassende Opførsel havde gjort sig uværdig til deres Selskab, ja, for en bortløben Pige, der maaske endog vilde paatrænge sig en Brudgom, der havde i Sinde at forlade hende. Hun tilføjede: „Og det værste er endnu tilbage, thi hvorledes vil vel Tante modtage mig, naar jeg kommer hjem? Hvordan vil det gaa mig mellem hendes Veninder, Frøken Gine og de andre, som allerede i Forvejen ikke har noget godt Øje til mig? Og hvad som dog endnu er det allerværste: Hvordan skal jeg leve uden dig?"

Frits opbød alt, hvad hans Kærlighed indgav ham, for at trøste den bedrøvede Pige, men hans Ord manglede den rette Tone, thi han selv var bekymret over Paulines Stilling og vidste ikke at finde Raad.

Vejret var koldt og ubehageligt. Pauline, der ikke havde været belavet paa at gøre en Sørejse, var temmelig let klædt. Frits havde sat sig tæt ved hendes Side og delte sin Kappe med hende. Han holdt hende i sin ene Arm, og med den anden søgte han at holde Kappen sammen om dem begge, men den uvenlige Blæst rev den bestandig til Side, som om den trodsigt og spottende vilde vise de støjende Bølger den fine Jomfru, som bly og bange skjulte sig i dens Folder. Dog ikke blot Vinden og Bølgerne nød dette Syn, men ogsaa en godmodig, midaldrende Mand, som var kommen op paa Dækket. Han gik et Øjeblik ned i Kahytten og kom derpaa tilbage med en Kappe paa Armen. Han nærmede sig det unge Par og sagde paa Tysk, henvendende sig til Frits: „Deres unge Frue fryser; anmod hende om at gøre mig den Ære at indsvøbe sig i denne Kappe, som er varm. Den er ganske ny og ubrugt." Han nævnede derhos sit Navn; han var Læge og bosat i det sydlige Tyskland, og idet han selv hjalp at indhylle Pauline i Kappen, sagde han: „Jeg ved, naadige Frue, at det er en Hændelse, som vi har at takke for Deres Selskab her paa Skibet, men lad det ikke fortryde Dem! Hændelsen ved nok, hvad den gør. Et ungt Ægtepar maa ikke i Adskillelse spilde de gode Hvedebrødsdage. De er kun alt for korte og kommer aldrig igen."

Da den venlige fremmede havde fjernet sig, sagde Frits: „Den Herre antager os for Ægtefolk."

Pauline svarede sukkende: „Gid vi var det! Gud give, jeg maatte følge dig! Dersom vort Bryllup havde fundet Sted, saa havde jeg Ret til at være hos dig, og ingen turde vise mig Foragt, fordi jeg sad her."

„Hør, Pauline!" udbrød Frits, „jeg synes, at vor gode Engel har sagt os et Ord gennem denne fremmede

Mands Mund. Hvad mener du, om vi lod os straks vie? Ikke langt fra Hamborg, endnu paa holstensk Grund, har jeg en god Bekendt, en fordums medstuderende, som bor paa et Gods, han nylig har arvet. Ved hans Hjælp kan vi rimeligvis faa en Præst til at vie os. Naar du da kommer hjem til Københavnen"...

Pauline afbrød ham: „Hjem til Københavnen? Nej, i saa Fald vilde jeg følge med dig, dele din Skæbne, enten den var god eller ond. Hvorledes! Vilde du støde mig fra dig?"

„O min elskede Pige, tal ikke saaledes til mig! Nej, følge mig maa du ikke, før jeg har opledt os et Tilflugtsted i Ly for Stormene. Nej, jeg beder dig! frist mig ikke! Det bør ikke saa være, jeg kan og maa ikke misbruge din Kærlighed. Men jo mere jeg tænker paa min nys fattede Plan, jo mere behager den mig, thi kommer du tilbage som min Hustru, saa vil Onkel Georg tage dig i sin Beskyttelse. Ingen har Ret til at gøre dig Bebrejdelser. Ingen kan søge at sønderrive vor Forbindelse. Du skal da bo i det hyggelige Hjem, som vor gode Onkel havde indrettet for os. Du skal være hos ham, forsøde hans Liv og bevare hans Kærlighed for din fraværende Ægtemand. Ak, jeg bliver ordentlig glad og lyksalig! En Anelse siger mig, at jeg snart skal samles med dig og ham i den kære Bolig, hvor jeg har drømt at finde mit Paradis paa Jorden."

Hans Glæde gik sympatetisk over i Paulines Sjæl, og den Tanke, at hun om faa Timer skulde være sin Elskers ægteviede Hustru, gav hende Mod til at hæve sine Øjne til det øvrige Selskab, som nu efterhaanden samledes paa Dækket, og med et muntert Ansigt deltog hun i den Frokost, som nu blev ombaaren til Passagererne.

Med Kaptajnens Bistand jævnedes de Vanskeligheder, som modsatte sig Paulines videre Rejse uden Pas. Den af Frits omtalte unge Godsejer modtog de rejsende med stor Forekommenhed, og da hans gamle Ven fra de kære Studenterdage havde indviet ham i sin Stilling, indrettede han straks alting efter hans Ønske, og endnu samme Aften førte han selv det unge Brudepar til den nærliggende Landsbykirke, hvor en ærværdig, graahærdet Præst lyste Velsignelsen over deres Pagt. Lige fra Kirken rejste de nygifte til Hamborg, og den næste Morgen indfandt Frits sig paa den ofte omtalte hamborgske Købmands Kontor, belavet paa en ubehagelig Samtale. Men til hans store Forundring kom denne Mand ham i Møde med den ydmygste Mine; og idet han fremførte vemodige Undskyldninger for det Brev, han havde skrevet, bad han i de bønligste Udtryk om Tilgivelse. Den lykkelige Frits erfarede nu, at Skibet Johanne Marie i bedste Velgaaende var ankommet til Liverpool Dagen efter, at hin sørgelige Efterretning var afgaaet derfra. Misforstaaelsen hidrørte fra den Omstændighed, at et andet Skib af samme Størrelse ved Navn Johan og Marie, ligeledes hjemmehørende i Hamborg og bestemt til Amerika, virkelig var forgaaet paa det angivne Sted og under de angivne Omstændigheder. Aftenen i Forvejen, samme Time som Frits og Pauline var blevne viede, havde Købmanden modtaget den gode Efterretning, og med den Post, som nu afgik til København, vilde han skrive til det Germanske Hus og meddele sine Handelsvenner sin Glæde over den heldige Fejltagelse og sin Bekymring over sin hidsige Skrivelse.

Bevinget af Lyksalighed ilede Frits til sin unge Hustru, der skælvede og græd af Glæde ved denne Efterretning. Den Hamborger-Købmand, der brændte af Begærlighed efter at gøre sin Uret god ved al optænkelig Artighed, kom selv til Hotellet med sin Kone, for at hilse paa de nygifte og indbyde dem til at tilbringe nogle

Dage i sit Hus. Den tyske Dame var et af disse rørende Væsner, hvis yndige, milde Træk forhøjes ved et Udtryk af Sørgmodighed. Hun vidste med den behageligste Forekommenhed at møde alle Paulines Indvendinger; hun kørte straks ud med hende for at forskaffe hende de Nødvendigheder, som den uformodede Rejse havde hindret hende i at medtage; og derpaa førte hun det lykkelige unge Par til sit Hus, hvor alt paa det netteste var indrettet for at modtage dem. De maatte love her at oppebie det næste Dampskib, og da de havde skrevet til Onkel Georg og meddelt ham en tro Beretning om deres Begivenheder og de Motiver, som havde ledet deres Foretagende, slog de sig til Ro i det gæstfri Hus, hvor alt blev opbudt for at fornøje dem; og saaledes nød de deres første Hvedebrødsdage i den lyksaligste Stemning.

Der gives faa Ting i Verden, der paa en mere umiddelbar Maade lader Mennesket føle sin Afhængighed af Skæbnen og andre Mennesker, end Breve. Forunderlig er den Følelse, hvormed vi bryder et Brev, om hvis Indhold vi tror, at det i det samme Moment vil omskifte vor Sindsstemning fra Sorg til Glæde eller fra Glæde til Sorg. Det lille Tryk, hvormed vi aabner dette for os og alle tillukte Blad, er, som om vi med dristig Haand løftede en Flig af det Dække, der skjuler Fremtiden for vore Øjne. Denne Brevenes Vigtighed har vistnok foranlediget den Overtro, at de bebudes os af en Stjerne i Lyset, og at denne tillige kaldes en Lykkestjerne, er vist nok en Tanke, der først er opkommen i et elskende og længselsfuldt Hjerte. Der gives Folk, som tror at kunne føle i deres Indre, at et Brev er undervejs, og om dette bringer Sorg eller Glæde. Uden at ville indlade os i enten at forsvare eller ubetinget at forkaste saadanne Meninger, som grunder sig paa Ideer om Sjælenes, af Rummet uafhængige, sympatetiske Forstaaelse, vil vi blot indskrænke os til at berette, at Georg German syntes sig selv ganske ubevidst at have en saadan sympatetisk Anelse; thi paa den Morgen, da de nys omtalte gode Breve fra Hamborgeren og fra Frits og Pauline ankom til København, vaagnede han tidligt efter en rolig Søvn og følte sig lettere og mindre beklemt, end han efter sin Sygdom havde været. Han stod straks op, aabnede Vinduet, som gik ud til Haven, indaandede den friske Luft og sagde ved sig selv: „Gud være lovet for denne Nats Ro og for denne Morgens Skønhed! Hvor Solen kaster sit endnu røde Skin paa Træernes gulagtige Løv, paa de sildige Blomster, som staar i Havens Bed! Georginer og Astre glimrer endnu pragtfuldt, og den beskedne Reseda sender endnu sin sidste Duft op til mig. Hvor jeg føler mig styrket af denne skønne Efteraarsmorgen! Det er, som om Sundhed og Tilfredshed paa ny vendte tilbage, som om jeg følte mig trøstet, jeg ved ikke selv hvorved. Hvorved? O, lad mig ikke være utaknemlig? Endogsaa den mindste Fugl ved, at Solen, at den frie Natur er hans Velgører; kun Mennesket lader haant om den Trøst, som disse uskyldige Venner bringer ham. Jeg vil ikke støde nogen Trøst, noget godt Øjeblik fra mig. Jeg vil haabe; dette er dog et Gode, som Mennesket har forud for sine stakkels Medskabninger. At han kan tro, haabe, elske, det maa erstatte ham de Smerter, som ogsaa han alene fremfor al Naturen har at bære. At elske og stedse miste alt det elskede, det har været min Lod her i Verden, lige siden hine gyldne Dage, da Gretes unge Skønhed berusede mig, indtil den Dag, da jeg mistede mine unge Venner .... Se de stakkels Spurve, hvor de har travlt med at indtage de Reder

her under Taget, som Svalerne har forladt! Den fattige Fugl indkvarterer sig i den riges efterladte Sommerbolig og søger at bevæbne sig mod den kommende Vinters Kulde og Nød ved at forene sig med de Venner, hvis Reder støder op til hans. Min Rede støder ogsaa op til min første Vens. Ogsaa vi burde forene os for at forsøde hinanden de Sorger, hvormed denne kommende Vinter truer, men desværre!.... Han var dog saa deltagende den Aften forleden, da jeg blev syg, men siden den Tid ser jeg ham kun lidt og altid med den gamle kolde, tilbageholdende Mine. Hvorfor kommer jeg dog stedse tilbage til disse Tanker? Lad mig søge at være rolig, det trænger jeg til. Se, nu skinner Solen ind ad Vinduet i mit andet Værelse. Jeg vil gaa derind og varme mig i dens Straaler."

Georgs gamle Tjener havde allerede dækket Kaffebordet og sat det hen til Vinduet i Solskinnet. Han blev glad og forundret ved at se sin Herre træde ind fra sit Sovekammer, som han efter sin Sygdom for første Gang forlod saa tidligt. Da han straks efter bragte Kaffe og Brød, sagde han med den Snaksomhed, der synes at høre til en gammel tro Betjents Rettigheder: „Naa, Gud være evig lovet! Nu kan jeg mærke, at Herren kommer sig. Det er et godt Tegn, at De vil drikke Kaffe, som De er vant til, og ikke denne Chokolade, som efter min ringe Mening er en Drik, hvoraf et Menneske ikke kan andet end blive melankolsk, thi denne sorte Grums, som ligger paa Bunden i Koppen, den ligner ret de huslige og daglige Fortrædeligheder, som ligger paa Bunden i et Menneskes Sind og nager ham midt i al Herlighed og Fornemhed. Og Chokolade er ogsaa en fornem Drik. Kaffe derimod, den er de simple Folks Trøst. Enhver Vaskerkone eller Vaagekone glemmer Nattens Træthed og Slid, naar hun i Morgenstunden faar sin Kop Kaffe." Georg smilede ved denne populære Afhandling. Tjeneren vedblev: „Hvor det er rart at se Herren saadan smile! I Dag har De ret igen det kære gamle Ansigt, som ser ganske ungt ud. Ja, vi Folk taler mangen Gang imellem os om den Ting, at Agenten, som er et Aar yngre end Herren, ser meget ældre ud. Han har nok ogsaa et tungere Sind og tager sig Verden nær. Men dog har jeg i alle disse mange Aar aldrig set ham saadan til Mode som den Aften, da Herren blev syg. Da han og Fruen fulgte Dem herop, da rystede og dirrede han over sit hele Legeme og var saa bleg, ja, meget blegere end Herren, som var syg. Og om Natten, da jeg sad i Lænestolen i Sovekammeret, og jeg vaagnede — for jeg var rigtignok falden lidt hen — saa sad Agenten ved Deres Seng, og jeg tror vist nok, han havde siddet der hele Natten, for han var ikke omklædt, og han tænkte nu, at jeg sov, og at han var saa godt som ene; og saa saa jeg — for Natlampen brændte klart — at Taarerne trillede ned ad hans Kinder, medens han sad og saa stift paa Deres Ansigt, og saa tog han saadan sin Haand og klappede saadan sagte paa Sengetæppet, der hvor Herrens Arm laa, og saa talte han sagte med sig selv. Det var vist gode Ord, han sagde."

„Er alt det sandt, Peter?"

„Ja, det ved den gode Gud! Saa vist, som der er en Gud til! Og endnu hver Aften, naar Herren er gaaet til Sengs, saa kommer Agenten listende herop og spørger mig, hvordan det er med Dem, og ligesaa om Morgenen, inden De er opstaaet. I Dag har han ikke været her. Det er endnu saa tidligt. Men han kommer vist straks."

Georg svarede ikke. Tjeneren, som kendte dette Signal til at standse med sin Talestrøm, fjernede sig.

„Er det muligt?" sagde Georg til

sig selv, „stakkels gode Broder! Har du skælvet og grædt for mig, uden at noget kærligt Ord af min Mund har beroliget dig, har takket dig for din Godhed? O, min Gud! Skulde det være muligt, at det gaar dig som mig: at vor indbyrdes Kærlighed lever i Hjertet som i et Fængsel og kan ikke finde Vej ud over Læbens haarde, jernstængede Dør?"

Lidt efter kom Frederik som sædvanligt, sagte listende sig til Tjenerkammeret for at spørge til Broderens Befindende. Georg, som troede at høre hans bekendte Trin ude paa Gangen, sprang hurtigt til Døren, rev den op og bad ham træde ind i Værelset. Han rakte ham Haanden og sagde rørt: „Kære Broder! Hvorfor vil du gaa min Dør forbi? Peter har fortalt mig, at du hver Morgen er saa god at spørge til mit Befindende; hvorfor vil du ikke unde mig den Glæde at se dig?"

Med et besynderligt, halvt glad, halvt forlegent og overrasket Fysiognomi og med en bukkende Bevægelse svarede Frederik: „Jeg takker dig.... jeg var bange for at forstyrre dig.... jeg tænkte ikke, at du var opstaaet endnu.... det glæder mig at se dig saa vel."

De af Georg saa befrygtede fortrukne Ansigtstræk var ikke aldeles borte; dog formildedes de ved et talende Udtryk af frygtsom Ømhed. Georg blev lidt smittet af den gamle indgroede Stumhed; dog overvandt han den snart og sagde: „Jeg har i disse sidste Dage set dig saa lidt. Jeg har ikke fundet Lejlighed til at sige dig, hvor bevæget, hvor taknemlig jeg er for den Godhed, du har vist mig i min Sygdom. Først i Dag har jeg af min snaksomme Peter erfaret, hvor stor denne din kærlige Deltagelse har været."

Frederik saa ud, som om hans Ansigt stod mellem Graad og Smil. Han trykkede Broderens Haand og svarede med sagte Stemme: „Ja, det er sandt, jeg har været meget bekymret for dig, saa meget mere som jeg maatte frygte, at jeg maaske var Skyld i.... at min Hidsighed mod Frits.... at min Forbitrelse og Kummer over den Skam, som jeg mente der var overgaaet vort Hus.... mine uoverlagte Ord... Du kan tro, at jeg ved at se Følgerne af min utilgivelige Ubesindighed er haardt straffet for den."

„Ak, gode Frederik! Er der nogen, der kan bebrejde sig Hidsighed, Mangel paa Selvbeherskelse, saa er det vel mig."

I saa god Gang var nu denne Samtale, saa nær ved at føre til den i saa mange Aar opsatte Eksplikation. Men nu gik det som forrige Gang: Brødrene blev paa een Gang stumme; de saa venligt, men forlegent paa hinanden. Ingen af dem vidste, hvor han igen skulde finde Traaden i deres Samtale; den syntes paa ny at være brusten. Georg saa ud af det Vindue, hvorved han sad; Frederik gik hen til det andet Fag og gjorde ligesaa, idet han sagde: „Posten maa være kommen sildig i denne Morgen, siden vi endnu ikke har faaet vore Breve."

Georg svarede: „Ja, Vinden har nok været kontrær over Bæltet, og det blæste stærkt i Nat."

„Jeg haaber," sagde Frederik, „at vi faar Brev fra"....

Han standsede, han kunde ikke faa Navnet Frits over sine Læber.

„Jeg haaber," gentog han, „at vi faar gode Breve."

Georg tav med et undertrykt Suk. En ny Pause opstod. Til største Held blev denne afbrudt af gamle Peter, hvem Brødrenes gode Genius den Dag virkelig syntes at have udkaaret til sit Organ. Med sin bekendte Snakkesalighed begyndte han nu: „Har Herrerne set den Stads, her er i Gaden? Det er da en dejlig Begravelse! Ja, det forstaar sig, den er lykkelig, der kan komme saadan i Jorden!"

„Hvem er det, som bliver begravet?“ spurgte Georg.

„Det er saamænd Bogholderen, Svoger til Urtekræmmeren herhenne i Gaden. Ja, han var da ikke gammel, han kunde have levet længe endnu; men Herre Gud! det stakkels Skrog, det var for saa vidt godt, at han fik Ende paa det, for hans Lykke var kun tynd her i Verden.“

„Hvorledes det? Hvad fattedes ham?“

„Aa, Gud bedre det! Sin Formue havde han mistet, sin Kæreste havde han ogsaa mistet. Og saa boede han nu hos Søsteren og hendes Mand; det havde de saadan indrettet; og det lidet, han havde, stod i Urtekræmmerens Handel; og nu kunde han og Svogeren kun daarligt forliges, de stiklede paa hinanden og gik og gloede til hinanden. Det tog han sig nær. Han var Underofficer ved Livjægerne, og holdt nu saa meget af at være med Kammeraterne, baade paa Fælleden og ellers. Det kunde Søsteren og Svogeren ikke lide. Se, nu maa de dog se paa, at Livjægerne bærer ham bort, og nu maa de dog høre deres Musik. Men hvad jeg vilde sige: Brødkonen — som ogsaa kommer der hver Dag — hun har fortalt mig, at nu da Vorherre har taget ham, saa er der hverken Ende eller Begyndelse paa deres Sorg og Jammer derhenne hos Urtekræmmerens. Hun sagde, at da Doktoren havde sagt dem, at han ikke kunde leve, saa gik baade Manden og Konen ind til ham for at forlige sig med ham paa det sidste. Men det var for silde, for han kunde hverken kende dem eller forstaa, hvad de sagde. Vil De se! Nu kommer de med Kisten. Hvor den er dejligt pyntet med Blomster! Og der kommer Urtekræmmeren, som skal gaa i første Par. Nej, se, hvor han græder! Ja, min gode Mand, det er for silde! Nej, det hedder: Forlig dig med din Broder, medens du endnu er med ham paa Vejen. Det siger Skriften. Og det er noget, som ikke tør opsættes, thi hvo ved, hvor nær mig er min Ende? Men nu maa jeg ned i Porten og høre nærmere paa den dejlige Musik.“

I det Øjeblik Ligkisten blev baaren ud af Huset, lød de første Toner af Livjægernes bekendte Sørgemarch, denne arvede Skat, dette uskatterlige Minde om den udmærkede Kunstner, der i Korpsets Hædersdage delte dets Ære og Farer. De begejstrende, paa een Gang højtidelige og vemodige Toner syntes med alvorlig og poetisk Veltalenhed at gentage den gamle Peters simpelt udtalte Paamindelser og greb saa meget dybere ind i de to Brødres Sind, som Tanken om Død og Adskillelse nylig havde været dem saa nær.

Baade hellige og mytologiske Legender fortæller om Toner, der har omstyrtet de haarde Mure og bragt Bevægelse i den kolde Sten, saa sandt har Menneskene fra de ældste Tider følt, at dette for alle Nationer fælles Sprog bringer de inderste Fibre i det menneskelige Bryst til at sitre med en Magt, der synes at komme fra en anden Verden. Disse Toner, som nu ledsagede den afdøde paa hans sidste Vej, og som, lidt efter lidt fjernende sig, lød svagere og svagere, viste ogsaa denne Gang deres Magt og omstyrtede den Mur, som havde oprejst sig mellem de to Brødre, der tavse og dybt rørte syntes, hver i sine stille Tanker, at være i den grædende Mands Sted, der fulgte den ofte fornærmede og miskendte, hvem man nu bar til Graven. Georg og Frederik vendte sig begge fra Vinduet, deres Øjne mødtes, den gamle Kærlighed luede op med Ungdoms Varme, de udbredte Armene mod hinanden og kastede sig til hinandens Hjerte, idet de paa een Gang udtalte de tre Ord, som alene formaaede at løse den tunge Gaade, den Trolddom, der i saa mange Aar havde holdt dem fangne: De sagde

begge paa een Gang: „Kan du tilgive?“ Ved disse mægtige Ord fjernede sig alle de onde Genier, der saa længe havde taget Bolig i det Germanske Hus. Brødrene holdt hinanden saa fast omfavnede, som om de frygtede for at slippe hinanden. De græd begge, men deres frigjorte Læber aabnede sig nu til fortrolig Meddelelse.

Frederik sagde: „Kære Broder! Kan du tilgive mig den Ungdomsbrøde, hvorved jeg har berøvet dig din elskede, som jeg letsindigt forlod, og som du maaske aldrig har ophørt at begræde?“

„O, kære Frederik! Denne ungdommelige Lidenskab og Smerte var snart forsvunden; men hvad jeg aldrig har forvundet, er Angeren over de haarde Bebrejdelser, hvormed jeg i mit blinde Raseri overvældede dig, over den Raahed, hvormed jeg brød min Ring og vort Baand. O! Gud er mit Vidne: I mit Hjerte var det aldrig brudt. Hin ulykkelige Time har ængstet mig i mit hele øvrige Liv; jeg har tusinde Gange længtes efter at bede dig om Tilgivelse; men jeg troede dig kold og uforsonlig imod mig, medens jeg intet Øjeblik har ophørt at elske dig.“

„Gode Gud! saaledes er det ogsaa gaaet mig. Jeg tænkte, du foragtede mig; jeg turde ikke berøre den Synd, som havde kostet mig dit uerstattelige Venskab. Jeg savnede dig, jeg elskede dig, intet kunde trøste mig for dit Tab. Jeg blev fortrædelig, melankolsk og ked af Livet. Jeg turde ikke nærme mig til dig. Mangen Aften har jeg staaet uden for din Dør og med dyb Bevægelse lyttet til dit Violinspil uden at turde lade dig mærke min Nærhed. Een Gang overraskede du mig.“

„O, Frederik! Er det muligt? Saa mange Aar, vore bedste Aar, har vi levet ved hinandens Side i Misforstaaelse, i Smerte, i aandelig Fængsel, og et eneste Ord kunde gjort os frie.“

Det bankede sagte paa Døren, og den føromtalte unge Kontorist traadte ind med Breve i Haanden. Han lagde dem paa Bordet, paa eet nær, som han rakte til Georg, idet han sagde: „Det er fra Hr. Frits German, jeg kender Haanden.“

Han blev et Øjeblik staaende, saa med længselfulde Øjne efter Brevet fra den unge Velynder og fjernede sig langsomt med Blikket fæstet paa Georg, der med synlig Sindsbevægelse havde brudt Seglet, men hvis Aasyn nu straalede af Glæde. Frederik havde paa samme Tid grebet og læst Hamborgerens Brev, og begge Brødre udbrød i de Ord, som ved en saadan Lejlighed er ethvert Menneske de nærmeste. De raabte begge: „Gud være lovet!“

Efter nærmere at have omtalt og meddelt hinanden alle Details af disse gode Efterretninger og af de kærlige Ytringer, som indeholdtes i Brevet fra Frits, sagde Frederik: „Med Glæde skal jeg modtage din Yndling og ikke skamme mig ved at bekende min Uret, som jeg her bekender den for dig, idet jeg beder om din Tilgivelse for mine Synder i Henseende til din Plejesøn, og.... Ak! jeg vil skrifte ærligt. Saa svag er jeg, saa forkert en Vending har mine Følelser taget, at et vist Nag, en uretfærdig Uvillie mod denne stakkels unge Mand har næsten rodfæstet sig i mit Hjerte. Jeg ved, det er Skinsyge. Han havde Ret i at sige, at jeg misundte ham din Kærlighed. Nu har du trøstet mig, borttaget den tunge Sten, som nedtrykte min Tilværelse. Nu tør jeg tro, at ogsaa jeg er dig kær, og jeg vil finde mig i at dele din Hengivenhed med denne fremmede; thi fremmed synes han dog for mig. O! var han din Søn, flød dit Blod i hans Aarer, saa var det ogsaa mit Blod, og jeg kunde elske dig i ham. Det er en Fordom, jeg ved det, men det lange Savn af en elsket, af intet andet Menneske erstattet Broder har for-

voldet, at denne Familiekærlighed, dette Blod af vort Blod har et større Værd i mine Øjne, end det billigt burde. Jeg ved alt, hvad du vil sige; jeg har ofte sagt mig det selv."

„Nej, Frederik! I Sandhed! du ved ikke, hvad jeg vil sige, thi jeg tror, at nu er Timen kommen, da ingen Forbeholdenhed mere bør finde Sted imellem dig og mig. Dersom Frits var min Søn, siger du, saa vilde du elske mig i ham; du vilde elske ham, dersom han ikke var en fremmed, dersom mit og dit eget Blod flød i hans Aarer. Nu vel, saa vid, at vort Blod flyder i hans Aarer. Min Søn er han ikke, men din, din og Gretes Søn."

Frederik stirrede paa sin Broder med aaben Mund, han blev bleg og var nær ved en Afmagt. Han kastede sig i en Stol med Hænderne for Øjnene. Georg slog sin Arm om hans Skulder og sagde: „Kære Broder! Paa denne lykkelige Dag, nu da min Frits kommer tilbage, frikendt for de Beskyldninger, som havde fordreven ham, nu er det til mig at bede dig om Tilgivelse, fordi min opfarende Vrede let kunde have berøvet dig en Søn, der, som jeg vist haaber, skal være din Alders Støtte og Glæde. Du kan ikke længere være skinsyg paa min Kærlighed til ham; thi da jeg første Gang saa ham krybe omkring paa Pladsen som et stakkels forsømt Barn, da den vel bevarede Hemmelighed om hans Fødsel blev mig betroet, da syntes jeg at se dine Træk i hans spæde Ansigt, da greb jeg med Glæde den Tanke at kunne formilde min Uret mod dig ved Ømhed mod ham. Jeg har altid elsket dig i ham; og han har været og er mig en Skat, som du har overladt mig."

Frederik kunde ikke tale, hans Taarer oversvømmede hans Ansigt, han trykkede tavs sin Broders Haand. Georg gik hen til sin Pult og fremtog nogle Papirer, som han leverede Frederik, idet han sagde: „Se, der er Beviser for Sandheden af mit Udsagn om din Søns Fødsel. Han bærer dit Navn efter hans Moders Villie, har man sagt mig. Baade for dig og for sin nærmeste Omgivelse udgav Grete sit Barn for dødfødt. Hun overgav det til sin Veninde, Tømrermandens Kone. Hendes Bevæggrunde lader sig bedre undskylde end forsvare. Omstændighederne begunstigede det Foregivende, at hendes Søn var Tømrerfolkenes Barn. Disse Folk, som var vante til at have Fortrolighed til mig, underrettede mig om Sandheden, dog først da Konen laa paa sit yderste. Se, her et Brev med Udskrift til dig, og et til Frits. De var bestemte til ikke at komme for Lyset før efter min Død! Bryd dem nu begge, og læs dem!"

Med skælvende Haand adlød Frederik. I det til ham adresserede Brev underrettede Georg ham om sin Plejesøns Herkomst, bad ham i hans Omsorg for denne sin Yndling at se et Bevis paa hans uforandrede Broderkærlighed og Grunden til, at han havde testamenteret hele sin Formue til denne unge Mand, i hvem han saa en Støtte for hans Faders Hus. I rørende Udtryk bad han til sidst om Tilgivelse for den gamle Uret og forsikrede om sin aldrig forsvundne Hengivenhed. I Brevet til Frits aabenbarede han denne hans Herkomst og paalagde ham at ære sin Fader og være en Støtte for hans Hus.

Frederik greb sin Broders Haand og trykkede den til sine Læber. Hans Ord blev afbrudte af Graad, idet han sagde: „Georg! Broder! Ven! Velgører! Er det muligt? Saa forblindet, saa uretfærdig har jeg været! — Ak, min hele Sjæl bøjer sig for Gud og dig! Denne unge Mand, som jeg har hadet, som jeg har ønsket at fjerne!.... O Gud! o Gud!"

„Fat dig, fat dig, min Broder!"

„Kære Georg! Lad mig gaa et

Øjeblik bort! Lad mig tilbringe en Time ene med Gud og mig selv!"

Efter et Par Timers Forløb kom Frederik tilbage til sin Broder. Hans Ansigt lyste af Glæde, skønt det bar Spor af Taarer. Han slog sine Arme om Broderens Skulder og sagde: „Takke dig, som jeg føler det, kan jeg ikke. Gud velsigne og lønne dig! Det er alt, hvad jeg kan sige."

„Du er mig ikke saa megen Tak skyldig. Jeg takker dig for den Trøst, den Opmuntring, som din Søn har skænket mit ensomme Liv."

„Hør mig nu, kære Georg," sagde Frederik, „og føj dig efter mine Ønsker. Lad ingen erfare denne Hemmelighed, som ingen hidtil har anet. De er alle døde, som kunde forraade den. Lad Frits aldrig faa at vide, at det er den fjendtligt sindede Onkel, hvis Ungdoms Letsindighed har givet ham Livet. Han har aldrig haft anden Fader end dig, han kunde ingen bedre have. Tillad ham at kalde dig Fader. Han være din Søn! jeg vil elske ham dobbelt, naar jeg tænker, at vi ligesom forenes i ham. Det Træ i Haven, som vi i vor Barndom plantede i Fællesskab, og som især jeg i vor Adskillelsestid har fredet, det synes mig et Forbillede paa denne ædlere Plante, som, opelsket og fredet af din Haand, skal skænke os Ly mod Storme og mod Dagens Byrde og Hede."

Med en kærlig, halvt undseelig Mine tilføjede han, idet han fremtog en lille Æske: „Og endnu eet! Denne dig bekendte Ring, hvis sønderbrudte Stykker jeg med sønderbrudt Hjerte opsamlede og lod paa ny sammenføje, den har jeg gemt i alle disse lange Aar. Tør jeg haabe at se den igen paa din Haand?"

Georg greb den, betragtede den og sagde: „Med Glæde hilser jeg igen den gamle Ven. Vil du se! Mærket af den er endnu ikke ganske forsvundet af min Finger. Ingen anden Ring har nogen Sinde indtaget dens Plads. Nu skal den følge mig i min Grav."

Det syntes nu fra denne Time, som om en Skare af fordrevne venlige Alfer drog tilbage i det Germanske Hus. Med glad Travlhed lod Georg den for det unge Ægtepar bestemte Bolig saa vidt gøres færdig, at de straks ved deres Hjemkomst kunde tage den i Besiddelse. Frederik gik ham troligt til Haande i denne behagelige Beskæftigelse, og saavel i disse Indretninger som i den vigtigere, der bestemte de Vilkaar, under hvilke Frits fra nu af skulde betragtes som Associé af Handelshuset, var det kendeligt, at Frederik søgte paa alle Maader at begunstige den hemmelige Søn.

Med en hel besynderlig Mine omfavnede han ham ved hans Hjemkomst og var for første Gang uden Skinsyge Vidne til den Kærlighed, hvormed han og Georg hilste hinanden. Med et festligt Maaltid helligholdt Frederik de nygiftes Ankomst. En hidtil ukendt Duft af Velbehag omsvævede Selskabet. Alle følte det, men ingen vidste at forklare Grunden til den lykkelige Forandring uden de to Brødre og Vagner, den gamle fortrolige.

Pauline var opdragen af en gudfrygtig Moder, der flere Gange havde fortalt hende om den i hendes Erindring mærkværdige Dag, da hun og hendes Brudgom, Paulines afdøde Fader, efter de Tiders Skik var gaaet til Alters faa Dage før deres Bryllup. Paulines Følelse drog hende her i sin Moders Fodspor, og efter hendes Ønske gik hun og Frits et Par Dage efter deres Hjemkomst en Morgenstund til Kirken uden til nogen at have omtalt deres Forehavende. De studsede derfor ikke lidet, da en Kirkebetjent med de Ord, „de andre Herrer er allerede komne," lukkede dem ind i en Stol, hvor de traf Georg og Frederik, der ligeledes studsede ved dette Møde. Georg fattede sig og sagde: „Kære Børn! Vi forundrer os paa begge Sider ved at mødes her i Dag, og dog er in-

tet mere i sin Orden. Har I ikke læst og hørt om det strenge Kloster La Trappe, hvor de nærmest forbundne i en hel Menneskealder kunde leve ved hinandens Side uden at ane, at de var saa nær ved den, der var Genstand for deres Savn og Længsel. Ordet var dem forbudt, de mødtes kun for daglig i Forening at arbejde paa at udhule deres Grav. Først i Døden blev det dem forundt at skue det kære, bekendte Ansigt, at høre det kærlige Ord, som hidtil var dem nægtet. Se, saaledes har vi to Brødre i mange Aar, i vore skønneste Aar, levet ved hinandens Side, og skønt Guds Godhed har tilladt, at vi endnu her i Livet maa glæde os over vor Genforening, saa er det dog Døden, der ved at fare os forbi har draget Sløret fra vore Ansigter, vist os de kære, bekendte Træk og aabnet vore Læber til at sige hinanden, hvad der saa længe har tynget paa vore Hjerter. I ser altsaa, kære Børn, at ihvor forskellige de Forhold end er, som her forsamler os, saa drages vi dog herhen af den samme Tanke: Vi vil indvie et elsket Forbund ved det helligste, vi kender. Kun deri er vi forskellige, at eders Bøn er en Morgenbøn, vor en Aftenbøn: I indvier en nyfødt, og vi en genfødt Pagt."

EN BREVVEKSLING

1.

Præsten Bergsteen til Kaptajn Walther.

Marsø Præstegaard, 21. April 1841.

I følge din Broder Christians Ønske underretter jeg dig herved om, at han og hans Forlovede i Forgaars ved min Haand blev viede til Ægtefolk her i vor Landsbykirke. Christian, som betroede mig hele sin Stilling og sit Forhold til dig, bad mig paa hans Vegne at melde dig hans fuldbyrdede Bryllup og ved samme Lejlighed, i Tillid til vort gamle Venskab, at sige dig min Mening om dit og din Broders Mellemværende.

Jeg erkender fuldkommen (og det gør Christian lige saa vel som jeg), at din Ivren mod dette Giftermaal udspringer af en i sig selv ædel Varme og Interesse for en Broder, som du stedse trofast har elsket, og til hvis Vel du broderlig har bidraget; men, kære Frands! det vilde være utilgiveligt, ifald jeg, din gamle Ven, vilde spørge dig: om du ikke selv erkender, at Samvittighedens Stemme er den bedste Raadgiver? og den har Christian troet at følge og at burde følge, trods dine Raad og vistnok, desværre, trods sit eget Hjertes Tilbøjelighed. Dit Sind er kækt og rask, men skønt jeg ikke tør frikende dig for en vis Letsindighed og for overilede Beslutninger, saa ved jeg ogsaa, at du besidder en høj Grad af den i vore Dage saa sjældne Ridderlighed, og til denne henvender jeg mig, naar jeg beder dig i et ensomt, roligt Øjeblik at sætte dig i din Broders Sted. Det er omtrent ni Aar siden, Christian forlovede sig. Han var nitten Aar, ukendt med Verden, saa omtrent en Dreng, ganske nylig indtraadt i et Handelskontors Tjeneste, som han nu skylder sin fordelagtige Stilling. Hans nuværende Kone var en fjern paarørende af dette Hus, hun var en uformuende, fader- og moderløs Pige, hvis Stilling i den rige Familie var ydmyg og afhængig som hans egen. Hun var ogsaa nitten Aar, køn og blomstrende. Hans gode Opførsel vandt hans Principalers Agtelse; efter nogle Aars Forløb sendte de ham paa Rejser i Udlandet; hans Kæreste fulgte en Kusine, der blev gift i Norge, og først for et halvt Aar siden mødtes disse Forlovede i København efter mere end fem Aars Adskillelse. Hvilke Forandringer i Christians hele Væsen der i dette lange Mellemrum maa være foregaaet, kan man let tænke sig. Han tilstaar, at han i sit bevægede Liv aldrig ret for Alvor har tænkt paa de Forpligtelser, der ved hans Hjemkomst paalaa ham mod denne Pige. Som en fremmed forekom hun ham, da han saa hende igen; saa falmet, saa ubetydelig i det hele havde han aldeles ikke tænkt sig hende, hvorvel han for længe siden, ja, næsten inden sin Rejse, havde tilstaaet sig selv, at hans første Kærlighed var kølnet. Det ærefulde og fordelagtige Etablissement, som hans Handelshus tilbød ham, gjorde ham det til Pligt at nedsætte sig i Helsingør, og der var ingen fornuftig Grund længere til at opsætte Giftermaalet. Han maatte altsaa holde

sit Løfte eller bryde det. Det sidste var dit Raad, da han betroede dig sin Ulyst til denne Forbindelse. Du gik videre end til at raade. Du bad, du anvendte al din Veltalenhed, som ikke er let at modstaa. Du gjorde Tilbud, hvori jeg genkender dit selvopofrende Sind. Det er visselig meget splendid af en Kapital, der ikke er større, end at den giver otte Hundrede Rigsdalers Rente, aarligt at afstaa de tre Hundrede; men at Christian ikke vilde modtage dette Tilbud, er lige saa naturligt, som at Pigen ikke uden stor Udelikatesse kunde modtage en saadan Gave af den Mands Haand, der forskød hende. Sæt dig nu i din Broders Sted: Han har engang elsket denne Pige, de har trøstet hinanden i deres første glædeløse Ungdom. I de Aar, da han med Livslyst i behagelige Forhold er draget omkring i Verden, har hun siddet hjemme i en afhængig, ikke misundelsesværdig Stilling. Hun er bleven ham tro, ikke blot i sin Opførsel, men i sit Hjerte, hun har for hans Skyld afslaaet et i enhver Henseende godt Parti. Kunde nu din Broder bedrage hende for hendes hele Livs Haab? Maatte ikke Tanken om hende nage ham og fordærve hans Fremtid mere end det Skridt, han nu har gjort? Og har han selv følt dette, og dette Skridt dog har været ham tungt, burde du da forøge hans slette Stemning ved at blive vred paa ham, ikke ville indlade dig med ham, vise hans Brud Kulde og Uvenlighed, afslaa at være til Stede ved hans Bryllup, nægte at være hans Forlover, sværge paa aldrig at ville betræde hans Hus? Gaa i dig selv, Frands! Er det broderligt? Er det kristeligt? Til alt dette vil jeg endnu føje den Bemærkning, at du gør din Svigerinde Uret. Kun i tre Dage var hun i vort Hus, men min Kone, din kære Søster Sofie, er enig med mig i min Dom over hende. Hun er god, hun elsker din Broder, hun ser op til ham med et Slags Ærbødighed, hun er vist nok, hvad hun har Ord for, meget huslig, meget ordentlig og endogsaa i Besiddelse af en vis Skønhedssans, der vil gøre hendes Hus behageligt. Denne sidste Bemærkning er Sofies, men vi sætter begge et godt Haab netop til denne sidste Egenskab, der har langt større Værd, end man almindeligvis tillægger den. Vi haaber begge, at Christian ingenlunde skal blive ulykkelig; hans mange Forretninger vil optage hans Tid og Tanker, kun sparsomt vil han kunne opholde sig i sin huslige Kreds, og naar han indtræder i den, vil han da finde Hyggelighed og Venlighed. Jeg har set flere Eksempler paa lykkelige Ægteskaber, der aldeles ikke var sluttede af Kærlighed, og det er helt forklarligt. Naar man, beruset af Elskov og Glæde, indtræder i denne alvorlige Forbindelse, saa venter man sig lutter rosenfarvede Dage, bestandig nye Opdagelser af den elskedes fortræffelige Egenskaber, og enhver Anstødssten, vi støder paa, enhver Opdagelse af en menneskelig Svaghed hos vort Ideal træffer os uforberedt og smerteligt. Derimod naar det er med Mismod og Frygt for Fremtiden, at vi begynder vort Ægteskab, da er vi ikke blot mere opmærksomme paa os selv, fordi vi med Rette frygter at give vort onde Lune Tøjlen, men enhver lille Behagelighed, som vi møder, enhver god Egenskab, vi opdager hos den, der vandrer ved vor Side, modtager vi med Taknemlighed og Glæde som et uventet Gode, Forsynet lader falde i vort Lod. Og gaar det ikke paa samme Maade i det uvigtigere? Glæder vi os overvættes til en Dag, bliver den sjælden efter vort Ønske; frygter vi den derimod, bliver den gerne bedre, ofte endogsaa meget god; thi vist er det, hvad den gode Landsbypræst af Wakefield siger: „I vor Fantasi koger vi vor Suppe efter vor egen Smag, men i Virkeligheden koger Skæbnen den til os efter sit Godtbefindende.“ Og hvad nu Savnet af de ydre Fortrin, Ungdom og Skønhed, angaar, saa er den at be-

klage, som bygger sit Ægteskabs Lykke paa dem, og som overhovedet stoler paa, at den egentlig forelskede Følelse.... Ak, hvad siger jeg dog her? Socrates bedækkede sit Ansigt for ikke at fortørne Gud Eros med sin Tale; maa jeg da ikke skamfuld skjule mit? Er det for mig at istemme den forslidte Vise om Hymens og Amors Uforenelighed, mig, der efter syv Aars Ægteskab finder min trofaste Hustru skønnere og elskværdigere end den Dag, da hun i sin hvide Kjole, med Myrtekransen i det smukke Haar, rakte mig for Alteret sin lille jomfruelige Haand? Men hvor mange Koner kan vel ogsaa lignes ved din Søster? Nu, baade hun og jeg forener os i at bede dig om at komme ud til os i dette Foraar, som du har lovet, og derpaa at benytte en lille Tid af din kun altfor korte Permission til at besøge din Broder, og — siger Sofie: Kære Broder Frands! Skriv et Par Ord til Christian, et Par gode, venlige Ord! Din Uvenlighed bedrøver ham. Let hans Sind for denne Sten! det er din Pligt som Broder, — og Præsten tilføjer: som Kristen. Nu lev vel, kære Ven og Broder. Lad os med et Par Ord vide, naar vi tør have den Glæde at vente dig. Lev vel!

2.

Kaptajn Walther til Præsten Bergsteen.

København, 26. April 1841.

Jeg vil begynde dette mit Svar paa dit sidste Brev med at sige dig og Sofie, at jeg allerede i Gaar har skrevet til Christian, venligt, broderligt, som I vil have det, og lovet ham i samme Skrivelse at besøge ham i Helsingør, naar jeg først har tilbragt en Uges Tid i eders Præstegaard, som jeg haaber at gense i Dag otte Dage. I vil heraf se, at eders kristelige Formaninger ikke er faldne imellem haarde Stene og uden at bære Frugt. Ja, gamle Ven og Broder! jeg tilstaar det: Der er megen Sandhed i dine Ord, megen sørgelig Sandhed, der ret har gennemtrængt mig med Medlidenhed med min stakkels Broder og med den hele Menneskeslægt, som disse Konflikter i Livet saa ofte, saa let kan tyrannisere. Men er disse Konflikter, denne Strid mellem Pligter, som man saa ofte hører omtale, ikke en Illusion? Eet kan jo dog kun være det rette. Men — jeg bekender det — det er vel ikke altid saa let at gennemskue den Taage, der især under saadanne Omstændigheder omgiver vort Syn. Men eftersom jeg da nu i Gerningen giver efter og heller ikke har undladt at bede Christian om Tilgivelse for min Hidsighed imod ham, saa lad mig nu ogsaa have Lov til at anføre et og andet til min Undskyldning.

Du, gode Wilhelm, saa min Broder og talte med ham, da han var fattet, da han havde taget sit Parti; men jeg saa ham, da han efter de første Dage, han havde tilbragt med sin Forlovede, som et næsten fortvivlet Menneske udøste sit Hjerte for mig, kaldte sit Liv forspildt, sin Fremtid glædeløs, sagde, at hun var ham ubehagelig, og jeg er af samme Mening: hun er ubehagelig. Jeg vil gerne tro, at hun er godmodig, huslig, ordentlig o. s. v., men hun er uden Takt og Delikatesse. Hun lukker frivilligt sine Øjne for Christians virkelige Følelser for hende og lyver for sig selv og andre ved at omtale deres Lykke ved at mødes paa ny og endelig forenes. At hun imidlertid elsker min Broder paa sin Vis, og vil gøre alt, hvad hun formaar, for at behage ham, det tror jeg gerne, men Herregud! er det nok? Sig dog selv, er det ikke haardt at betale en Ungdomsdaarlighed, en saa naturlig Daarlighed, med at maatte indfri en saadan unaturlig Forpligtelse? Thi unaturlig kalder jeg en saa inderlig Forening imod Hjertets Tilbøjelighed. Man siger, at Livet er kort, men det gaar med Livet som med Aaret, det svundne er kort, men det forestaaende er langt. Og

nu i alle sine Aar, hvoraf hvert har 365 Dage, uden at regne Skudaaret, og hvert Døgn 24 Timer, at skulle se, høre, konversere det samme Menneske, dele alt med det, udelukkende foretrække det, tilstaa det større Rettigheder over sig og sit end noget andet Væsen! Gud bevares! Det synes næsten stridende mod den menneskelige Natur, og skal en dødelig i dette Forhold føle sig tilfreds med sig selv og sin Skæbne, da kan det kun være Kærligheden, som gør dette Under, og jeg vil endda tilføje: en Kærlighed, der har baade Legeme og Sjæl, der tiltrækker mit sanselige Væsen og henriver mit aandelige, det vil sige, en Elskov, der er saa gennemtrængt af Venskab, af ubegrænset Højagtelse, at Samlivet med Genstanden for disse forenede Følelser bliver os en Vane, ikke af det almindelige Slags, men af dem, som man kan kalde: „süsze Gewohnheit des Lebens", og som man ikke uden Gysen kan tænke paa at forlade. Men naar en saadan, alle Betænkeligheder overvejende Følelse ikke er til Stede, hvad bevæger da en Mand til at bortgive sin Frihed, sit sorgløse Udkomme, for at paadrage sig huslige Bekymringer, Næringssorger, Ansvar og Pligter, som intet Menneske i Sandhed formaar at opfylde til Trods for sin Følelse og Overbevisning? Og bindes man nu ved et angret Løfte, saa bliver det dog min oprigtige Mening, at det er bedre at bryde det kækt end at aflægge en Ed, som man ikke kan holde, en formastelig Ed, indgaa et Ægteskab, som kaldes helligt, men som Alverdens religiøse og statsborgerlige Instutioner ikke formaar at berøve det Profane, som klæber ved det.

Jeg ved, hvad du vil svare mig. Du vil tale om den moralske Kraft, hvormed den, som har en ædel Vilje, formaar at styre sit Sind og sine Forhold, at overvinde sig selv og Verden, som du kalder det. Du vil sige, at Samvittighedsbebrejdelser er værre end al den Tvang, Pligten kan paalægge os. Men om jeg nu ogsaa vil opgive Livets Lykke, saa er der dog een Betragtning, som min Samvittighed selv tilsiger mig. Det er dog ingen Pligt at indlade mig i Forhold, hvori jeg tror, at jeg selv og endnu et andet Menneske rimeligvis vil blive slettere, om ikke gaa tabt for alt højere og ædlere. Kan nogen love, at han ved daglig Kedsomhed, ved hyklet Venlighed, ved at indeslutte sine Tanker og Følelser, sine Sorger og Glæder i sig selv, ikke skal blive sløv, bitter, tabt for det Maal, hvortil han i bedre Dage stræbte? Og hvilke besynderlige Fænomener ser man ikke ofte i denne Forening af Mand og Kvinde? Hvilken Indflydelse udøver ikke mangen Gang netop den slettere Part over den bedre? Ser man ikke mangen gammel Ven, hvis Ungdomsplaner var for store og skønne for denne Verden, i Ægteskabets Aag bliver værre faren end „Pegasus im Joche," thi hans Vinger er ikke blot bundne, nej, de er rent afrevne? Ser man ikke mangen elskelig Pige ved en filisteragtig, raa Ægtemands Haand forvandlet til et dødt Stykke Husgeraad, om ikke til noget værre? Hvorom alting er, saa synes mig endnu, at hvis min nye Svigerinde anede det Offer, min Broder bragte hende, og dog modtog det, saa var hun det ikke værd, og anede hun det ikke, saa maatte hun være alt for enfoldig og i alle Tilfælde bedre tjent med en uafhængig, om end kun tarvelig Stilling, end med et Ægteskab som det, hun indgik. Du skal for Resten ikke rose mig for mit Tilbud i den Sag. Den Kapital, som jeg for et Par Aar siden arvede, blev mig testamenteret af en Mand, der var min salig Fader stor Forbindtlighed skyldig, altsaa for min Faders Skyld, ikke for min. Derfor har jeg bestandig anset den som en Arv efter min Fader, hvori min Broder burde have Del. Nu er jo Christians pekuniære Udsigter langt bedre end mine; der var ingen Grund til at dele med

ham; men da han ikke for Øjeblikket kunde udsætte en Kapital, var det ligefrem en Pligt for mig at komme ham til Hjælp. Se, alle disse Betragtninger sender jeg forud for mit Komme, paa det at de kan tale min Sag hos dig og min Søster Sofie, som jeg omfavner i Tanken, medens jeg glæder mig til snart at samles med hende og hendes Mand. Lev vel saa længe.

3.

Kaptajn Walther til Præsten Bergsteen og hans Kone.

Helsingør, 13. Maj 1841.

Kære Søster og Broder!

Naar jeg tænker paa den lykkelige Uge, jeg har tilbragt i eders Hus, saa skammer jeg mig over, at jeg alt i to Dage har været her uden at sende jer min Tak for al den Godhed, for alle de nydelsesrige Timer, som bestandig endnu er nærværende i alle mine Tanker. De fortræffelige Aftenvandringer, de stille Timer i Haven ved din Side, min Sofie, — jeg synes endnu at høre din milde Stemme i vore fortrolige Meddelelser, medens vi spøgefulde sad og forfærdigede det smukke Halsbaand, som du sendte din Veninde. Naar jeg om Natten lukker Øjnene for at sove, saa danser de endnu for mine Blikke, de skønne, røde Kerner fra det fjerne Indien, til hvis Gennemboring jeg opfandt en saa sindrig Mekanisme og siden taalmodigt talte, syv og syv i det uendelige, medens jeg med Beundring betragtede din kunstige Sammenføjning af disse Perler og tillige med stor Interesse lyttede til din livlige Beretning om din kære, mig ubekendte Thereses elskværdige Personlighed og tænkte mig det glimrende Halsbaand om den beskedne Piges hvide Hals.

Jeg har ret haft godt af disse rolige, skønne Dage. Det fortrædelige Lune, hvori jeg desværre længe har gaaet og drevet, er fordunstet i den rene Luft, som hersker i eders lille Paradis. Ja, Vilhelm! din Kætter i Ægteskabskapitlet, som du kaldte mig, overraskede sig selv ved at ønske sig en Lykke som din. Der var især een Dag, da du i Forretninger var rejst et Par Mile bort og ikke kom hjem til den Time, vi kunde vente dig; da bemærkede jeg, hvor Sofie længtes, hvor hendes Øjne og Tanker uophørligt søgte hen ad Vejen, hvorfra du skulde komme. Og da vi endelig om Aftenen gik dig i Møde, og eders to nydelige Smaadrenge, som løb foran os, raabte tilbage: „Vi kan høre Faders Vogn langt borte", — blev Sofies Kinder purpurrøde som en ung Bruds, og da du steg ned ad Vognen og fulgte med os, saa jeg godt, at I bag ved mig gav hinanden Haanden, og at du kyssede din Hustrus Haand med en Elskermine. I mærkede ikke, at jeg havde vendt mig om, men Billedet af denne lille stumme Scene, det tror jeg vist vil altid staa i min Erindring; thi hvor ubetydelig den end maa synes, saa betydningsfuld var den for mig, som saa den.

Kort at fortælle, jeg rejste i en mild Stemning til vor stakkels Broder, hvor Scener af det omtalte Slags ikke vilde vente mig. Jeg kom hertil i Forgaars Aftes i en øsende Regn, ganske gennemblødt. Den gode Christian modtog mig med synlig Glæde og vidste ikke alt det gode, han vilde gøre mig. Det vil fornøje jer at erfare, at hans Hus er smukt og hyggeligt indrettet. Han har allerede dannet sig en selskabelig Kreds af Folk fra Byen og Omegnen, saa han sædvanligvis alle Aftener træffer en eller anden, naar han kommer fra sine Forretninger og ikke selv er udbuden. Hans Kone er mindre ubehagelig, naar man tænker sig hende som Kone end som Pige. I sin huslige Dragt med en lille Kappe og nette simple Klæder tager hun sig

ogsaa en Del bedre ud end i det forcerte, ungdommelige Kostume, hvori hun tilforn viste sig. Jeg ser virkelig ogsaa paa hende med en sand Medlidenhed, naar det falder mig ind, at hun ikke er ældre end 28 Aar og saa aldeles berøvet al Ungdom baade paa Sjæl og Legeme. Er den lange Forlovelse Skyld heri, saa maa jeg give dig Ret og tilstaa, at min Broder vel sagtens kan have nogen Uret at gøre god igen. Da jeg nu ogsaa er bleven mit Forsæt tro og har taget mit Søndagsvæsen paa — ja, jeg forsikrer jer, jeg er yderlig aimable her i Huset, — saa ser hun heller ikke saa arrig paa min Nærværelse, men er overmaade huldsalig. Christian er, til min Glæde, ogsaa et andet Menneske end under sit Ophold i København; han er rolig og paaskønner det behagelige i sin borgerlige Stilling, — saa man burde jo vel være glad ved, at denne Sag er gaaet bedre, end man skulde have tænkt. Denne sidste Tirade kom jeg i Morges til at bruge i en Samtale med vor gamle Ven, Doktor Vilfeld, som jeg har truffet her. Han sagde til mig: „Sig mig dog, hvordan i al Verden er din Broder, den unge, smukke Mand, kommen til den gamle, mugne Kone?“ Og da jeg nu i mit meget moderate Svar endte med ovennævnte Sætning, lo han og sagde: „Skal man være glad, siger du, for at det Onde ikke er værre? Det forekommer mig ligesom de Takkefester, hvorved man i alle Byens Kirker skal takke Gud for Ildebranden, for Pesten og deslige Ulykker.“ „Nej,“ svarede jeg, „ikke for Ulykken, men vel for dens Ophør, thi saadan er Menneskenes Lod, at en Plages Ophør er en af vore største Nydelser.“ „Anvender du disse Ord paa Ægtestanden?“ spurgte Vilfeld. „Nej, Gud bevares!“ raabte jeg, „men jeg vil anvende den paa vore Daarligheder, vore overilede Handlinger. Er der noget, hvorved enhver, han være nok saa letsindig, føler sig opfordret til Tak og Pris, da maa det visselig være, naar Følgerne af hine bliver bedre, end vi havde forudset.“

Min Permission er først udløben om otte Dage, og jeg havde i Sinde at gøre en lille Rejse omkring i Sjælland i de sidste fire, men da jeg har faaet Ordre til at følge min Chef, der skal gaa i et Forretningsærinde til Tyskland og allerede tiltræder Rejsen den 23nde denne Maaned, saa rejser jeg herfra den 15de, som er i Overmorgen. I Morgen skal vi i Selskab paa en Herregaard en Mils Vej herfra. Vilfred forsikrer, at vi der skal glæde os ved Synet af mere end een smuk, ung Pige. Fra København skal I høre nærmere fra eders taknemlige Ven og Broder.

P. S. Jeg havde nær glemt, at Vilfeld har paalagt mig at bringe dig og Sofie hans venligste Hilsen. Han beklager, at han ikke har set eder i de tre Aar, siden I flyttede fra København — et Skridt, som han meget dadler. Han siger: „Er det for en saa dannet Mand som Bergsteen at begrave sig og sin smukke Kone i en Landsbypræstegaard? Et daarligt Kald i Hovedstaden er i alt Fald bedre end et stort Kald ude paa Landet.“ „Besøg dem en Gang!“ sagde jeg, „saa vil vi se, om du endnu er af samme Mening.“

4.

Kaptajn Walther til Sofie Bergsteen.

København, 22. Maj 1841.

Hvilken Nyhed dette Brev bringer dig, det gætter du ikke, kære Sofie! Du vil le og have mig til Bedste, men jeg haaber sikkert, at du tillige vil glæde dig. For en Mand, der har traadt ikke blot sine Børnesko, men sine Ynglingsstøvler, ja, som oven i Købet er Militær, klæder det vist forbandet ilde at blive rød; men jeg frygter, du kan se Genskinnet af mit

Ansigt paa dette Papir. (Dette Indfald har jeg for Resten ikke af mig selv, men af en gammel Militær. Nej. det er sandt! han var ikke Militær, men han var Skolemester). Naa, frisk Mod! Lad mig nu lige saa godt springe i det som krybe i det. Jeg er bleven forlovet. Se, nu er det sagt. Ja, nu ler I og hoverer, I, Hymens Kæledægger! men I skal ikke beskylde mig for Inkonsekvens, Frafald fra mine ofte ytrede Grundsætninger, eller hvad I nu kunde finde paa, thi aldrig har jeg fordømt den hellige Ægtestand som noget absolut slet og vanhelligt undtagen i det — desværre hyppige — Tilfælde, at den er et Hus, bygget paa Sand, det vil sige sluttet efter ydre Spekulationer og Ræsonnements, uden Hjertets Tilskyndelse; og naar jeg er forelsket, som om jeg var tyve Aar, og gennemtrængt af min elskedes moralske Fortræffelighed, som det sømmer sig en Mand som mig, der snart fylder de 31, saa mener jeg, at jeg kan være bekendt at gifte mig.

Men, spørger nu Sofie med den ivrige Mine, jeg saa godt kender: „Hvem er da Bruden? Kender jeg hende? Og har du i lang Tid kendt hende, siden du nærer saa høje Tanker om hendes moralske Fortræffelighed?“ — Jeg vil besvare disse Spørgsmaal i omvendt Orden: Jeg har kun set hende en eneste Gang, kun levet i hendes Nærhed i cirka tolv Timer. Du slaar Hænderne sammen af Forfærdelse over min Letsindighed. Men giv Tid! Nu kommer Spørgsmaalet Nr. 2. Du kender hende, og igennem dig er hun mig fuldkommen bekendt, thi — nu kommer det bedste: det første Spørgsmaal. Bruden er ingen anden end din kære Therese Rikmand. Ak, kære Sofie! I Tankerne trykker jeg dig til mit Bryst for om muligt at indgive dig en liden Del af min Henrykkelse. Jeg er lykkeligere, end det maaske er tilladt for en stakkels dødelig, du maa vide, at jeg for et Øjeblik siden fik Brev fra den gamle Rikmand og et Par søde Linier fra min yndige Therese med det saa længselfuldt forventede Ja. Jeg har i disse sidste Dage og Nætter været saa benovet, jeg var ordentlig en ren Poltron, da jeg skulde bryde Seglet paa det Brev, som indesluttede min Dom. Jeg skal nyde den Glæde at fortælle dig, hvorledes alt dette er gaaet til. Udførligt skal jeg berette dig alting, om jeg ogsaa skulde bruge Natten dertil; thi i Morgen tidlig skal jeg pakke ind, da vi i Morgen gaar om Bord paa Dampskibet. Men nu i dette Øjeblik kan jeg ikke skrive mere. Jeg maa ud i Guds frie Luft og trække mit Vejr med glad Lethed. Min Hest staar sadlet. Jeg synes, jeg maa omfavne og kysse dens ærlige Ansigt, jeg maa udgyde min Lyksalighed i Kærtegn mod et eller andet levende Væsen. Jeg ved, hvad Bergsteen vil sige til mig: „Udgyd dig i Tak til alt det godes Giver. Ja, Vilhelm! Jeg føler det, at... Jeg kan ikke skrive mere.

Samme Aften.

Verlassen hab' ich Feld und Auen,
Die eine tiefe Nacht bedeckt,

og her sidder jeg nu for, som ofte tilforn, at tilbringe en god Time i fortrolig Samtale med min søsterlige Veninde, thi egentlig er det til dig, jeg i Aften skriver. Den bløde Stemning, hvori jeg føler mig, den passer ikke Mand og Mand imellem. Det er kun hos et Fruentimmer, man tør vente at finde Sympati, naar man, saadan som jeg i dette Øjeblik, falder ud af sin sædvanlige Tonart. Jeg er virkelig som forhekset af denne Piges Elskværdighed. Men lad mig begynde min Fortælling.

Jeg nævnede i mit forrige Brev, at jeg Dagen efter med min Broder og hans Kone var indbuden til et Selskab paa en Herregaard i Nærheden. Vilfelds Ord, at der i den

Cirkel fandtes smukke Piger, maatte jeg sande, saa snart mine Øjne faldt paa en hel Klynge, der efter denne Ungdoms Skik holdt sig adskilt fra det ældre Selskab og flokkedes i en Krog ligesom Duer paa et Tag. Vilfred, som stod hos mig, nævnede mig Navnet paa flere af disse unge Damer og udtømte sig i Bemærkninger over dem. Iblandt andet sagde han: „Var jeg saa lykkelig at være Sultan i dette Harem, saa tror jeg dog, at jeg, alting vel overvejet, kastede Tørklædet til hende, som staar der bag ved en anden og titter bly og nysgerrig over Skulderen af denne. Jeg fulgte hans Blik og saa med eet det nydeligste lille Ansigt, hvis ubeskrivelig dejlige Øjne mødte mine. Pludselig gik den forreste i Rækken til Side, og en fin Skikkelse hævede sig i en hvid Kjole og — tænk dig min glade Forundring — med vort Mesterværk, det røde Halsbaand, om den hvide Hals. Ganske dejligt faldt dine smukke Perledusker ned paa det hvælvede, beskedent skjulte Bryst. „Hvad ser jeg!“ udbrød jeg, „det maa jo være Frøken Rikmand.“ „Ja,“ svarede Vilfeld, „for mig maa hun gerne være Frøken, skønt hendes Fader, det Vrøvlehoved, kun er Kammerraad. Du kender hende maaske. Din Søster og Svoger omgikkes jo meget med Kammerraadens. Jeg har truffet denne Familie flere Gange hos din Søsters, medens du var udenlands. Jeg er for et Aars Tid siden bleven Læge i det Rikmandske Hus.“ Da jeg nægtede at kende hende personlig, trak han mig med sig hen til det unge Selskab og præsenterede mig for det. Jeg henvendte mig straks til Therese og greb Lejligheden til at indlede en Samtale ved at hilse fra dig. Med en Stemme, hvis harmoniske Klang straks greb mig, svarede hun: „Det maa jeg være stolt af, at Fru Bergsteen endnu mindes mig med Venlighed; det er saa længe siden, jeg var saa lykkelig at se hende.“ Jeg fik ikke engang Tid til at svare, thi en anden Dame kom til, greb hende i Armen, og med de Ord: „Rese! kom! der er en, som vil hilse paa dig,“ trak hun hende hen til en ung, fornem Herre, som med mange Buk og Slingringer med Krop og Hoved konverserede hende ivrigt og, da vi netop skulde gaa til Bords, bød hende Armen og førte hende til den Side af Bordet, som var modsat den, hvor jeg fik Plads. Jeg kastede et udødeligt Had paa den omtalte Dame med hendes dumme Forkortelse af det smukke Navn Therese og hendes endnu dummere Præsentation af en Dame for en Herre. Ved Bordet kunde mine Øjne ikke blive mætte af at betragte denne uskyldige, næsten barnlige Skønhed. Hvor er det muligt, at hun efter din Angivelse kan være 22 Aar? Og hvor er det muligt, at Fruentimmer saa lidt kan forstaa sig paa Fruentimmerskønhed, at du kan mene dit Udsagn: „Smuk er Therese egentlig ikke.“ Hun er jo dejlig! og en saa rørende Dejlighed, at jeg synes, det maa gaa enhver Mand, som det er gaaet mig, at en Elskovspil som et Lyn maa slaa ned i hans Hjerte. Har jeg ikke altid sagt det, at jeg aldrig kunde forelske mig, medmindre det første Møde var det afgørende Øjeblik? Nu viste jeg min Tro af Gerningen, thi inden vi stod fra Bordet, var det klart for min Sjæl, at denne Pige maatte jeg vinde eller dø som Pebersvend; thi aldrig havde nogen gjort et Indtryk paa mig som det, der nu gennemglødede mit hele Væsen, og alt, hvad du har fortalt mig om hende, fik sin rette Glans og Farve ved Synet af hendes Personlighed. Efter Bordet søgte jeg forgæves at nærme mig til hende. Nogle af Selskabet, især af den yngre Del, besluttede at foretage en Spadseregang. Lige som vi traadte ud af Huset, kom en stor Hønsehund og gjorde Mine til at ville deltage i vor Vandring. Flere af Damerne støddte til den for at drive den bort. Den

gjorde, hvad ogsaa jeg vilde gjort, den løb hen til Therese og lagde sin Mund til hendes Haand. Hun klappede den og sang i det samme: „Nu, saa gaa med, min Diane!“ Disse Bellmanske Toner og disse mig velbekendte Ord af et af mine Yndlingsdigte var for mig som et elektrisk Stød. Jeg nærmede mig dristigt den lille Sangerinde, og det skønne Digt blev som det første Baand imellem os, thi medens vi gik, kappedes vi om at erindre det hele, og hvor den enes Hukommelse ikke slog til, suppleredes den af den andens. Til sidst sang vi begge, og det forekom mig, som om ikke blot vore Toner, men vore Blikke smeltede sammen. Det øvrige Selskab syntes meget at more sig over vor vandrende Aftenunderholdning. En ældre Dame ytrede, at den paa een Gang plastiske og elegiske Tone i dette Digt, der saa ganske flød sammen med den romantiske Bellmanske Melodi, var noget, der tiltalte hende paa en uforklarlig Maade, og jeg gjorde derved den Bemærkning, at de første af vore Digtere besad den Gave at lade vore fædrelandske Dryader og Nereider ligesom aabenbare sig for os og tiltale os i vort eget Sprog, saa at vor ejendommelige danske Natur blev os endnu kærere ved deres Sange. Dette Digt af Hertz f. Eks. hentrylle os saa aldeles til Hirschholm og ikke paa nogen anden Plet af Jorden og heller ikke i nogen anden Tid end en maaneklar Sommernat. Vi aander dens Duft og hører dens Lyd. „Ja,“ udbrød Therese, „jeg har ofte tænkt, at Træer og Stene maatte faa et Slags bevidst Liv, ja, at det prægtige Slot maatte staa frem af Jorden, naar dette Digt blev sunget paa de forladte Steder.“ En Herre sagde, at man maatte tilstaa, at denne Interesse for Hirschholm, ja, denne Entusiasme for Dronning Mathilde, var noget, hvormed han ikke sympatiserede. Det var for Øjeblikket en Modesag, en letfærdig Tids Kendemærke. De fleste af os opponerede imod denne Mening, og Therese deltog i denne Strid med en Blanding af Undseelse og Varme, som var højst elskværdig. Det havde imidlertid hændt sig, at den ovennævnte aldrende Dame, Therese og jeg var komne til at gaa lidt bag det øvrige Selskab og førte var Samtale mellem os. Damen bemærkede, at den sørgelige Begivenhed i vort Fædreland, hvortil hine Minder knytter sig, havde efterladt et saa dybt og sørgeligt Indtryk paa alle Gemytter, at det syntes at gaa i Arv til de senere Generationer, og at det forekom de efterlevende, som om de selv havde oplevet hin Begivenhed. „Jeg erindrer,“ tilføjede hun, „med hvilken Interesse jeg som et Barn lyttede til de ældres Samtale, naar den drejede sig om denne Historie.“ „Ak!“ udbrød Therese, „saaledes er det netop gaaet mig. Da jeg var en lille Pige, kom der ofte en gammel Frue i min Faders Hus. Jeg ved ikke ret at forklare, i hvilket Forhold hun havde staaet til Dronning Mathilde; men hun omtalte hende stedse med en saa stor Kærlighed, fremstillede et saa indtagende Billede af hende, at hun indblæste mig en Del af sin egen Entusiasme for den ulykkelige Dronning. Jeg sad undertiden i en Krog og lyttede med ubeskrivelig Deltagelse til den bestandige Ordstrid, som i denne Anledning opstod mellem min Fader og den gamle Frue; thi med stor Ubarmhjertighed brød han Staven over hendes og min kære Dronning. En Gang i Særdeleshed blev deres Strid meget heftig. Der var flere til Stede, som tog Del i denne Disput. Mange mig hidtil ubekendte Omstændigheder og Personer blev berørte. Jeg skælvede af Skræk over de grusomme og blodige Scener, som kom til Omtale; jeg græd i Stilhed over den Haardhjertethed, hvormed de tilstedeværende dømte de ulykkelige Ofre, og da en af dem med Citater af man-

ge Bibelsprog stræbte at retfærdiggøre sin strenge Dom, forekom det mig, som om al Barmhjertighed var veget baade fra Himmel og Jord. Da svarede min gode gamle Frue: „„Jeg er ikke saa stærk i min Bibel som De, men saa meget ved jeg, at De beraaber Dem paa Loven, men jeg vil holde mig til Evangeliet. I eet Ord af Frelseren ligger Svaret paa alt dette: Hvo som er ren, kaste den første Sten."" Og nu gik det her, ligesom der fortælles i Evangeliet: De strenge Dommere tav pludselig. Der blev en Pause, og Samtalen tog en anden Vending. Det forekommer mig endnu, som jeg paa ny følte den Bevægelse, hvori dette lille Optrin satte mig. Jeg havde jo mere end een Gang baade læst og hørt dine Ord, men nu først forstod jeg dem. Nu først forstod jeg, hvad det vilde sige at være anklaget, forladt og fordømt af den hele Verden, men i sin Nød at høre et Naadens Ord fra Himlen. Billedet af den Scene, som jeg nu saa ofte havde læst beskreven og set afbildet uden at agte stort derpaa, stod med eet saa klart for mig. Jeg saa i min Tanke den milde Frelser, hvorledes han sad tavs paa en Sten og skrev med Haanden i Sandet; hvorledes den ubarmhjertige Mængde drog den ulykkelige anklagede hen for ham, og hvorledes han med et Ord tæmmede den vilde Skare, og jeg syntes, at jeg maatte kaste mig for hans Fødder og væde dem med mine Taarer. Jeg ved vist, at dette Billede aldrig vil udslettes af min Sjæl." Hun standsede og sagde undseelig: „Ak, jeg taler saa meget!" Damen trykkede hendes Arm til sig og sagde: „Tal, kære Barn! De behøver ikke at være undseelig over de Følelser, De har aabenbaret os. Gid Verden aldrig med sin kolde Aande maa udblæse denne Ild!" Og denne Ild, min Sofie, den smeltede mit Hjerte, saa det blev saa blødt, saa godt, som det aldrig før har været. Ja, du skal faa at se, hvilket Menneske denne din Yndling vil danne af din letsindige Broder.

Da vi kom til Gaarden, blev vi modtagne med Musik. Hændelsesvis havde man imidlertid faaet fat paa nogle omvandrende Musikanter, og Ungdommen var alt i fuld Gang med at danse. At jeg straks udbad mig en Dans af Therese, har du vel allerede gættet. At hun er let som en Zefyr, og at hendes yndige Ansigt under Dansen lyser af ungdommelig Glæde, derom behøver jeg vel ikke at underrette dig. Saa tidt det kunde gaa an uden at gøre Opsigt, søgte jeg at danse med hende. Ud paa Aftenen, da jeg netop vilde føre hende til en Vals, sagde hun: „Undskyld, at jeg forlader Dem, men Forretninger gaar for Fornøjelser. Jeg ser min Fader i Færd med at forlade Spillebordet. Han er svag og har i denne Tid Gigt i Armene. Min Søster og jeg skiftes til at følge ham ind i hans Værelse, hjælpe ham Kjolen af, tænde hans Natlampe, med flere saadanne smaa Haandsrækninger." Hun vilde gaa bort, da i det samme den yngre Søster ilede hen til os og holdt hende tilbage, idet hun med et Udtryk af stor Godmodighed sagde: „Bliv du her, og dans min Pige! Jeg sidder over og skal nok følge Fader og besørge det fornødne." Af Taknemlighed mod den gode Pige engagerede jeg hende paa Stedet til den næste Dans, skønt jeg allerede havde bemærket, at hun danser daarligt. Da hun kom tilbage i Salen, og den omtalte Dans begyndte, udgjorde vi et meget muntert Par. Jeg konverserede hende paa bedste Maade og stræbte at indsmigre mig, i dunkelt Haab om et muligvis tilkommende Svogerskab. For Resten ved jeg ikke meget af, hvad vi talte sammen, undtagen det, at hun med megen Deltagelse erkyndigede sig om dig og dit Hus og ytrede Bekymring over det Rygte, at en ondartet Feber skulde have grasseret i din Egn. Du kender ikke synderlig til denne Frøken Rik-

mand, sagde du mig, da hun havde levet i Holsten hos en Tante i et Par Aar af dem, du levede i København. Hun var, da du saa hende, kun en halvvoksen Pige og tegnede til at blive smuk, sagde du. Men det Tegn er, som saa mange andre, slaaet fejl. Smuk er hun slet ikke, og ingen skulde falde paa, at hun var fire Aar yngre end Therese, men hun har et ubeskrivelig fromt og godt Ansigt og et Par Øjne, af hvilke der lyser noget saa rent, saa kærligt, at man ikke kan møde hendes Blik uden at fatte Godhed for hende. Men jeg mærker, at det er mig lige saa svært at forlade dette Selskab i mit Brev, som det var mig i Virkeligheden. Først Klokken fire om Morgenen kørte vi hjem i det dejligste Vejr. Min Broder saavel som hans Kone faldt i Søvn i Vognen. Jeg derimod var mere aarvaagen end nogen Sinde, og i min ensomme Stilling holdt jeg en fortrolig Samtale med mig selv, hvis Resultat var den Beslutning, at det maatte briste eller bære, jeg vilde vide min Skæbne og uden Omsvøb lægge den i Thereses Haand. Hvad var der ogsaa vel at betænke? Jeg elsker hende af mit hele fulde Hjerte. Jeg kender hende af dine Ytringer, paa hvis Sandhed jeg ved, at jeg kan bygge; jeg er indtagen, aldeles forelsket i hendes Personlighed, og uden at kunne forklare, hvad der egentlig indgav mig den smigrende Tanke, at den Gnist, som var falden i mit Hjerte, ogsaa havde letteligt berørt hendes, saa var der noget i mit Indre, som tilhviskede mig denne livsalige Tro. Jeg har vel desværre ingen udmærket Lod at byde denne udmærkede Pige, men imidlertid, da jeg har gjort mere Lykke i min Karriere end de fleste af mine jævnaarige og desuden har lidt Formue at hjælpe til med, saa haaber jeg dog, at hun ved min Side ikke skal savne, hvad der udfordres til at leve paa en anstændig og endogsaa behagelig Fod. Dette og meget mere sagde jeg til min Trøst og Opmuntring. At Therese selv ingen Formue har, var mig i dette Øjeblik en velkommen Tanke.

Efter disse Betragtninger og det Forsæt, som beskæftigede mig, kan du nok forestille dig, at jeg ikke havde Lyst til at gaa til Sengs, da jeg kom hjem. Men i dets Sted satte jeg mig straks til at skrive til Therese. Det er underligt nok, at saa beruset som jeg virkelig var ved Tanken om hende, saa ædrueligt var dog mit Brev. En Anelse om, at jeg vilde mislykkes i mit Forehavende, greb mig uvilkaarligt og dæmpede Udbruddet af min Følelse. Mit Brev var kort og alvorligt. Jeg frygtede en Beskyldning for letsindig Overilelse og bestræbte mig for at forebygge den. Jeg beraabte mig paa dig. Den Beundring for hende, som dine Ord havde indgivet mig, den kaldte jeg Kilden, hvorfra min Kærlighed havde sit Udspring. Det er i Grunden usandt, og jeg bebrejder mig disse Ytringer. Mit Forsæt at bejle er vistnok styrket af dine Ord, men min Kærlighed er udsprungen af det hemmelige, umiddelbare, som ingen ved at nævne, som opstaar af intet ligesom al Skabningen, og som lever afvekslende i lys Dag og mørk Nat ligesom den. Kort sagt! jeg var ikke tilfreds med mit Brev, mit Mod havde meget tabt sig. Jeg kunde imidlertid med min bedste Villie ikke komme ud af at skrive et bedre. Jeg indskrænkede mig da til at indeslutte nogle pligtskyldige Linier til Faderen, hvilke jeg bad Therese at levere ham eller tilintetgøre, ifølge hendes Beslutning til Gunst eller Ugunst for mit højeste Ønske.

Da jeg var færdig med mine Skriverier, var det allerede saa højt op paa Dagen, at Christian var gaaet ud i sine Forretninger. Jeg maatte opsætte min Hjemrejse i flere Timer og gik og drev omkring, indtil jeg kunde faa ham i Tale. Jeg betroede ham nu mit Anliggende og

bad ham selv levere Therese mit Brev, da jeg nødvendigt samme Aften maatte indtræffe i København og om faa Dage skulde rejse ud af Landet, hvilket jeg nødig vilde gøre i Uvished om min Skæbne. Jeg havde erfaret, at Rikmands endnu forblev i fjorten Dage i deres nuværende Opholdssted, og da vi saaledes ikke vilde samles før efter Maaneders Forløb, var Øjeblikket kostbart for min Utaalmodighed. Med stor Beredvillighed paatog vor skikkelige Broder sig min Kommission, ja, han viste ikke mindre Iver for at skaffe mig min Brud, end jeg — Gud forlade mig — havde vist for at skaffe ham af med hans. Jeg rejste nu i en urolig og spændt Sindstilstand. Da jeg kom til Hirschholm, var det Aften. Maanen skinnede, og en Dunst opsteg fra Engene: den, om hvilken man plejer at sige: Elverkongen brygger, eller hvad jeg bedre lider: Elverkongen og hans Piger danser paa Engen. En Følelse som en Længsel drog mig til Slotshaven og den Plads, hvor Kirken staar „som et Kors paa en Grav." Det skønne Digt af Hertz har tilforn trukket mig til disse Steder; nu havde det faaet en dobbelt Betydning for mig, det var blevet mig en sand „Foraarets Nytaarsgave"; jeg kunde sige: „Wie hat dies Lied prophetisch mir geklungen!" Jeg vilde ønske, at jeg kunde i et Tryllespejl vise dig — thi Ord kan ikke afmale dem — de besynderlige Syner, som disse mærkværdige Steder fremstillede i den tykke af Maanens hvide Skin belyste Taage, som indhyllede dem. Kirken saa ud, som om den hævede sig mellem Skyer, og i Slotshaven syntes det, som om de lave Sletter og Gange var opfyldte med en Vrimmel af svævende Dunstbilleder. Og stirrede man fra de højere Punkter derned, kunde man forestille sig en hel Skyverden, hvori de fra de faldne Mure og sunkne Terrasser fordrevne Alfer og Elverfolk i urolig Syslen ledte efter de Blomster, som her havde spiret, de Pavillons og Statuer, som her havde staaet, og søgte sorgfulde at fremmane den forsvundne Herlighed. Der var en Stilhed, som om al Lyd var uddød. Jeg begyndte at nynne det omtalte Digt, som lød i mine Tanker, og som ganske passede paa det, jeg saa, men jeg blev næsten forskrækket over at høre min egen Stemme i denne Stilhed. Jeg vandrede Haven rundt uden at møde et Menneske, ikke engang et Dyr. De store, gamle Træer, Vidner til de forsvundne Dages Smerter og Glæder, stod som henfarne Skygger i det hvide Skær af Maanen og Taagen. Det syntes, som om de sukkede, naar Vinden bevægede de knagende Grene. Jeg selv befandt mig i en Tilstand, som var jeg udenfor Tiden og Virkelighedens Rige. Jeg tænkte paa Thereses Ord om det meget omtalte Digt. Jeg kunde ikke afholde mig fra at drømme, at Slottet maatte hæve sig som i „Syvsoverdag", og at min elskede, som Anna eller som Lise i „Gamle Minder", skulde møde mig som den forfulgte Dronnings trofaste Terne. I en saadan drømmende Sindsforfatning satte jeg mig paa Vognen og faldt i en dyb Søvn, hvoraf jeg først opvaagnede, da jeg ved Daggry naaede Københavns Porte. Siden har jeg som sagt tilbragt fem urolige Dage, urolige ved Forretninger, hvormed jeg har været overlæsset, urolige ved min egen Sindsstemning. Nu, Gud ske Lov! nu synger jeg Viktoria, og for ret at juble deler jeg nu i dette Brev min Glæde med min trofaste Søster og min fortrolige Ven. Men nu føler jeg, at den legemlige Svaghed, der ligesom synes at misunde Aanden dens Vinger, fordrer, at jeg i Søvnens Dvale skal opofre de lykkelige Øjeblikke, som jeg vilde nyde med vaagen Bevidsthed.

Jeg beder dig og Bergsteen, at enten du eller han vil lade mig høre

fra jer i min Forvisningstid. I kan vel tænke, at jeg længes efter at komme hjem igen. Jeg har skrevet til Therese og anmodet hende om at skrive til mig til Hamborg, hvor vi bliver i en Uges Tid, hvilket er mig særdeles kært, fordi jeg da kan faa Breve fra Hjemmet og modtage min Forlovelsesring, som jeg har udbedet mig af mit Hjertes Dame, paa det jeg ikke skal drage ud i den vide Verden uden dette kære Pant, der baade ved sin Form og sin Materie tyder paa en Troskab, der varer ud over Tiden.

Nu farvel, kære Søster og Ven! Lev vel, til vi ses igen, som jeg haaber, med Glæde. Omfavn de smaa Drenge paa mine Vegne, bed dem hilse Føllet og Lammet. Og nu farvel for denne Gang.

5.

Therese Rikmand til Kaptajn Walther.

København, 25. Maj 1841.

Kæreste Ven!

De vil af Datum paa dette Brev erfare, at vi befinder os i København til Trods for vor tidligere Bestemmelse. Min Fader befandt sig desværre pludselig ilde og ønskede at rejse hjem. Vi kom hertil samme Aften, som De havde forladt Byen, og jeg behøver ikke at sige Dem, hvor ondt det gjorde mig at være saa nær ved den Lykke at se Dem og dog gaa Glip af den. Jeg takker Dem ret af Hjertet for deres kære Brev, som jeg modtog Aftenen efter min Ankomst, da vore Venner i Helsingør havde den Opmærksomhed ufortøvet at besørge mig det tilbagesendt. Med et rørt Hjerte har jeg modtaget Ringen. At den aldrig skal forlade sin Plads paa min Haand, aldrig, hverken i Liv eller Død, det behøver jeg ikke at forsikre. Jeg sender Dem herved min til Gengæld. Den er simpel ligesom den, hvis Navn er indgravet i den. Ak, kære Kaptajn Walther! jeg kan ikke beskrive, med hvilken forunderlig Følelse jeg skriver til Dem. Vi er hinanden paa en Maade saa fremmede og paa en anden saa vel bekendte gennem Deres elskværdige Søsters varme Ytringer om os begge. Ak, jeg er kun bange, at hun har været alt for partisk for en Veninde, som hendes Omgang og Eksempel har været den bedste Skole. Jeg vil oprigtigt tilstaa, at jeg er paa een Gang stolt og undseelig ved at tilhøre Dem, og jeg føler Blodet opstige i mine Kinder ved at tale til Dem om, hvad jeg har paa mit Hjerte, men jeg synes dog, at jeg maa og bør sige det. Naar jeg vender mine Tanker ind i det indre og til den Tid, der er forbi af mit Liv, saa genkender jeg ikke mig selv i den saa hurtigt opstaaede Følelse, som har grebet mig ved Læsningen af Deres første Brev, efter kun en eneste Gang at have set Dem og talt med Dem. Sandt nok er det, at Deres Søsters Beskrivelse af Deres Personlighed og Karakter havde allerede i min første Ungdom indgivet mig en høj Grad af Agtelse for Dem og et hjerteligt Ønske efter at lære Dem at kende. Da jeg nu endelig saa Dem, svarede De ganske til det skønne Billede, som jeg havde dannet mig om Dem. Kun i een Henseende var De meget forskellig fra min Forestilling. Det kunde nemlig aldrig falde mig ind, at en saa ubetydelig Pige som jeg kunde have mindste Interesse for Dem. Da derfor Deres Hr. Broder leverede mig Deres Brev, blev jeg meget forundret, og da jeg læste det, troede jeg at drømme. En ny Verden, saa syntes mig, aabnede sig for mig, en aldrig kendt Følelse greb min hele Sjæl. Dog skælvede jeg for at modtage en saa stor Lykke og Ære. Kaptajn Walther, en Mand, som alle Fruentimmer kappes om at behage, skulde have fattet en saa varm Kærlighed for en stakkels Pi-

ge, der ikke kan smigre sig med at besidde de Fortrin, som plejer at fængsle Mændenes Øjne og Hjerte! Efter et Par Dages Kamp med mig selv vandt mit Hjerte Sejr, ak, maaske over min Fornuft; jeg sagde til mig selv: Saa ophøjet er denne Mands Sjæl, at den ikke kan blændes af det forfængelige, men foretrækker et kærligt Hjerte, en god Villie, og disse Dyder tror han at finde hos mig. O Walther! maatte min Egoisme kun ikke have bedraget mig! Dersom jeg nogen Sinde skulde blive saa ulykkelig at ane, at De fortrød Deres beskedne Valg, saa vilde jeg dø af Græmmelse. Men dersom et Hjerte, fuldt af Kærlighed til Dem, dersom Lydighed, Taknemlighed og Trofasthed i Medgang og Modgang formaar at kaste et Slør over mine Mangler, da er jeg den lykkeligste af mit hele Køn.

Jeg beder Dem glæde mig med Breve, saa ofte De har Lejlighed, og derimod tilgive, at jeg fra min Side ikke sender uden faa og korte Breve, thi uden at tale om, at mine Øjne, som altid er svage, for Øjeblikket lider af en Øjensygdom, der gør mig det svært at anstrenge dem, saa er min Tid saa optagen af mine huslige Pligter, at jeg har maattet tage Natten til Hjælp for at skrive dette Brev. Min Fader, der altid er svag, er i denne Sommer endnu svagere og desværre endnu mere hypokonder end sædvanligt, og min Søster befandt sig ikke vel i de sidste Dage af vort Ophold ved Helsingør; hun er endnu upasselig og ser saa daarlig ud, at det ordentlig ængster mig. At pleje og more Fader paaligger altsaa mig næsten ene, saa meget mere som den stakkels Clarisse med sin bedste Villie sjælden kan gøre ham det tilpas. Han vil næppe tillade, at hun afløser mig med hver Aften at forelæse ham Dagbladene.

Jeg maa afbryde. Dog maa jeg endnu tilføje, at jeg allerede i Gaar har opfyldt den Pligt at gøre et Besøg hos Deres ærværdige Bedstemoder, der med moderlig Godhed omfavnede mig og til min inderlige Glæde syntes lige saa tilfreds med vor Forbindelse, som jeg er stolt og lykkelig ved at tilhøre hende. Af mit inderste Hjerte hilser jeg Dem og følger Dem overalt med mine Tanker som

Deres i Liv og Død hengivne
Therese.

6.

Kaptajn Walther til Therese Rikmand.

Hamborg, 29. Maj 1841.

Min elskede Therese!

I dette Øjeblik erfarer jeg, at vi ifølge min Chefs nærmere Bestemmelse allerede i Aften forlader Hamborg. Jeg faar derfor ikke Tid til saa udførligt, som jeg ønskede det, at underholde mig med mit Hjertes udkaarne Dame. Jeg havde imidlertid mere end nok til at udfylde en hel Bog, om jeg skulde udtale alle de Tanker og Følelser, hvortil Deres sidste Brev har givet mig Anledning. Hvor er de elskelige, disse Linier, som min Thereses lille Haand har tegnet i saa fine Træk, der svarer til det stille, næsten frygtsomme Indhold, hvori den kvindeligste, jomfrueligste Sjæl udtaler sig! Ak, jeg siger mig selv, jeg er ikke værdig til at sætte den kære Ring paa min Haand, til at trykke dette Brev til mine Læber. De er for brændende til at berøre det lillierene Blad. Men hvor er det dog muligt, at Deres Beskedenhed, saa elskværdig en Dyd den end er i sig selv, kan forblinde Dem i den Grad, at De saaledes kan undervurdere Deres egen Personlighed? Er Deres Spejl en saa falsk Profet? Kun alt for mange, ja, endogsaa saadanne, som ikke forstaar at vurdere min Perles sande Værdi, vil misunde mig for dens

Glans. De siger, at vi er fremmede for hinanden og dog saa vel bekendte. Ja, det er sandt! men heri ligger netop en sjælden Lykke. Vort Forhold har derved al Nyhedens Friskhed, alt det pikante af et Bekendtskab, hvori Anstandens Former lægger et Baand paa den fortrolige Tone og dermed forener vor Forbindelse det gamle Venskabs velgørende Tillid. Vort Baand er vævet af det prøvede Guld, blandet — i det mindste fra min Side — med Amors mest blussende Roser. Kort blomstrende, siger man, de er, men de skal ikke være det for mig. Er mit hele Hjerte end fortryllet af Deres Skønhed og Yndighed, saa er det dog den Sjæl, som aabenbarer sig gennem disse Fænomener, der har indgivet mig en Kærlighed, som jeg aldrig tilforn har følt, og som jeg vist ved, at jeg aldrig mere vil komme til at føle; og frygt derfor ikke, at den ej skulde overleve de ydre Fortrin, som fortryller mig, thi jeg tror vist, at om Ungdom og Skønhed forsvandt, saa vilde jeg ikke kunne se det. Billedet af Dem, saaledes som jeg første Gang saa Dem, vilde skinne gennem de Forandringer, som Tiden kan frembringe; og naar De med matte Skridt engang støtter Dem paa Armen af Deres gamle Ægtemand, vil De i hans Øjne være den samme, som da han hin Aften i Dansen trykkede Deres Arm til sit brændende Bryst. Tal derfor ikke til mig som i Deres sidste Brev! Fortrydelse? Lydighed? Er det Ord imellem os?

Jeg ser Dem, ganske som min Søster har beskrevet Dem, i den milde, selvopofrende Opfyldelse af Deres barnlige Pligter, i Deres søsterlige Kærlighed. Jeg haaber og ønsker, at dette Brev maa finde Deres kære Patienter ved bedre Helbred. En Betragtning faldt mig ind ved dette Sted i Deres Brev. Hvorledes skal disse to, især Deres Fader, undvære Dem, naar jeg er saa haardhjertet at føre Dem ud af hans Hus? og det ønsker jeg at gøre jo før jo heller, saa snart muligt efter min Hjemkomst. Jeg vover endogsaa herved den Bøn, at De, ganske efter Deres egen Smag og Villie, vil opsøge et Hjem, hvor jeg til Efteraaret tør haabe at indføre min elskede Brud.

Jeg sørger over de skønne Øjnes Sygdom. Den berøver mig den Trøst at faa Breve fra Dem, men saa meget jeg længes efter disse, saa beder jeg Dem dog at skaane og bevare mine dyrebare Stjerner, som jeg med Sandhed kan kalde min Skæbnes Lykkestjerner.

Tak, fordi De besøgte min gode Bedstemoder. De er i alting Dem selv lig. Naar jeg endnu har tilføjet, at jeg har Haab om at komme før hjem, end jeg havde tænkt, saa tør jeg for denne Gang ikke længere hengive mig til den Nydelse at skrive til Dem. Lev vel, min elskede Pige! mine Øjnes Lyst! mit Hjertes Veninde! Tænk paa ham, der langt fra d i g .... Tilgiv! jeg siger d u: ja, i min Tanke siger jeg det, men jeg vil ikke anticipere det ringeste af den Lyksalighed, som venter mig, naar vi atter samles. Nu farvel for nogle Dage, thi saa snart det er muligt, skriver jeg paa ny.

7.

Sofie Bergsteen til Kaptajn Walther.

Marsø Præstegaard, 16. Juni 1841.

K æ r e B r o d e r!

Da du er en Hader af alle de Forsigtighedsforberedelser, hvormed man søger at formilde en ubehagelig Tidende, saa vil jeg uden Omsvøb melde dig, at vor gode Bedstemoder er død i Forgaars. Uagtet vi jo i meget lang Tid har kunnet forudse dette Dødsfald, saa ved jeg dog, at du ligesom jeg vil sørge over Tabet af denne vor Ungdoms tro Ven-

inde, der var os en Moder, da vi mistede vor egen. Men jeg vilde ønske, at du havde været Vidne til den milde Død, der lignede hendes hele Liv. Først to Dage i Forvejen fik jeg et Par Linier fra hendes gamle Pige, der meldte mig, at hendes Frue var bleven syg og uden egentlig Lidelse saa pludselig afkræftet, at hun ikke mere kunde forlade Sengen. Jeg besluttede straks at rejse til København, skønt det havde en stor Vanskelighed for mig, da begge mine smaa Drenge havde ligget meget syg af Koldfeber; og uagtet de, Gud ske Lov, er i Bedring, trangte de dog endnu til stor Omhyggelighed. Bergsteen var saa god at paatage sig ikke at vige fra dem i tre Dage, og disse, haabede jeg, kunde være tilstrækkelige til at gøre Anstalt for at skaffe et os bekendt og paalideligt Menneske til Bedstemoders Pleje. Jeg tænkte paa vor forrige Husjomfru, som nu er Enke. Men hvem mener du, jeg fandt ved hendes Seng? Din og min elskværdige Therese. Ved Efterretningen om Bedstemoders Sygdom var hun straks ilet til hende og havde med den mest selvopofrende Godhed delt sig imellem hende og sin skrantne, vanskelige Fader. Hver Nat har hun tilbragt i vor syges Værelse; ved Siden af hendes Seng har hun ladet sig rede et Leje, ved den mindste Bevægelse har hun været vaagen og — for at bruge Bedstemoders egne Ord — ikke blot vederkvæget hende med en læskende Drik, men endnu mere ved de kærlige Øjne, hvormed hun har set paa hende, og de milde Ord, hun har talt til hende. Om Morgenen tidlig gik Therese hjem for at hjælpe sin Søster med at besørge Huset og Faderens byrdefulde Opvartning. Derpaa kom hun tilbage til sin syge, og om Aftenen gik hun atter hjem en Times Tid og kom igen til Natten. Og alt dette med en Mildhed, en Lethed, som om det var lutter Fornøjelse. Jeg troede ved første Øjekast at læse den nærforestaaende Død i Bedstemoders Ansigt. Hun selv talte derom med en ophøjet Rolighed. Det glædede hende at se mig. Hun talte om dig, om Christian, om Bergsteen og vore Børn, om alle sine kære, men først og sidst om dig, som altid har været hendes Yndling. Hun glædede sig over din Forbindelse med Therese, velsignede den og hende mange Gange. Den sidste Nat tilbragte jeg hos hende tilligemed Therese. Den syge syntes at ligge i en stille Søvn. Tidlig om Morgenen aabnede hun Øjnene, smilede til os, men talte ikke. Da hændte der noget ganske paafaldende. Et ungt Fruentimmer, som jeg ikke straks kendte, kom ind i Kammeret. Therese sprang forskrækket op og sagde: „Clarisse! du her! Er Fader bleven syg?“ „Nej, nej!“ svarede Clarisse, „men jeg var utaalmodig efter at erfare, hvorledes det her stod til; og jeg vilde saa gerne se Kaptajn Walthers Bedstemoder og kysse hendes Haand.“ Den syge syntes at vinke hende, hun nærmede sig Sengen og lagde sig paa et Knæ foran Bedstemoder, der rejste Hovedet i Vejret, saa den unge Pige ind i Ansigtet, lagde begge Hænder paa hendes Hoved og sagde: „Ja, det er dig! du er min Datter! Gud signe dig og min Frands!“ Derpaa sank hun tilbage, lukkede Øjnene og var død. Clarisse laa med Ansigtet paa hendes Hænder og kyssede dem med strømmende Taarer. Vi andre ilede til, besynderlig rystede ved dette Optrin. Therese løftede sin Søster i Vejret, hun sank lige ned paa Gulvet, heftigt grædende. Da vi havde overbevist os om, at vor gamle Veninde havde forladt os, foldede vi hendes fine, blege Hænder, kyssede hende med barnlige Taarer, anbefalende i en stille Bøn hendes fromme Sjæl til ham, som har overvundet Døden og Gravens Mørke. Vi vendte nu vor Omsorg

til den unge Clarisse, der laa som afmægtig ved Foden af Sengen. Med største Ømhed talte Therese til hende. „Kære, heftige Pige!“ sagde hun, „hvorfor vil du være Vidne til denne Sorgens Scene?“ Clarisse fattede sig pludselig, rejste sig, aftørrede sine Taarer og sagde med et vemodigt Smil: „Tilgiv mig, bedste Therese! Nu vil jeg skynde mig hjem til Fader, inden han vaagner.“ Derpaa nærmede hun sig til mig og sagde med indtagende Ynde: „Det er Fru Bergsteen! Nu kender jeg Dem. Bliv ikke vred, jeg var saa forvirret!“ Hun saa tavs paa mig med et ubeskriveligt Udtryk, slog Armene om min Hals og kyssede mig, gik derpaa hen til Sengen, trykkede et Kys paa den dødes Haand, greb sin Hat, som laa paa Gulvet, og ilede bort. Therese og jeg stod nogle Øjeblikke og saa efter hende uden at tale. Ingen af os nævnede den besynderlige Forveksling, som havde fundet Sted i den døende Bedstemoders sidste Forestilling, thi det er ligefremt, at hun i sit sidste Ord og sin sidste Tanke havde ment Therese, og at det her var gaaet som med Esav og Jakob, at den yngre ved en Vildfarelse havde faaet den Velsignelse, som var tiltænkt den ældre. Jeg kan for Resten ikke finde nogen fornuftig Grund, hvorfor denne Omstændighed gjorde et saa stærkt og næsten uhyggeligt Indtryk paa mig, at det ikke var mig muligt at tale til Therese derom, og jeg tror sikkert, at det er gaaet hende ligesaa. Vi besørgede nu, saa godt vi kunde, det nærmest fornødne, vi sendte efter Thereses Forslag Bud efter Advokat Black, der er et Slags Fætter og mangeaarig Ven af det Rikmandske Hus. Du erindrer nok at have set ham der? Med megen Beredvillighed paatog han sig Besørgelsen af, hvad Lov og Ret krævede. Af Formue, ved du nok, her intet er, men saa mange Penge, som der udkræves til Øjeblikkets Udgifter, fandtes i vor gamle Moders Gemmer. Hendes Pige vil Therese tage i sin Tjeneste, saa dette tro Menneske er vel forsørget. Endnu een Gang saa jeg Bedstemoder, og det var et i Sandhed skønt Syn. Forunderlig forynget var hendes Ansigt i Døden, og et himmelsk Smil hvilede paa hendes Læber. Ak, tør vi ikke tro, at et Glimt af den fjerne Salighed aabenbarer sig for os fra et saadant Ansigt, som den flygtende Sjæl nys har paatrykt sin sidste Følelse af Livet her og sin første af Livet hisset? Samme Aften tiltraadte jeg min Hjemrejse, og først i Morgenstunden naaede jeg mit Hus, hvor jeg, Gud ske Lov, fandt alting vel.

Og da jeg nu har sagt dig alt, hvad jeg for Øjeblikket havde at sige dig i denne sørgelige Anledning, vil jeg vende mine Tanker fra vor kære afdødes Grav til Livets muntrere Anliggender og tale et fornuftigt Ord med min inderlig kære Broder om noget, som jeg har haft paa mit Hjerte og nu først har Sind til at omtale. Du vil vist finde det besynderligt, naar jeg tilstaar, at Efterretningen om din Forlovelse ikke glædede mig i den Grad, som enhver skulde mene, at en Forening imellem min kæreste Broder og min bedste Veninde maatte og burde. Jeg læste dit Brev mange Gange, bestandig fandt jeg deri noget uforklarligt, noget — jeg kunde gerne kalde det — modsigende. Jeg genkendte slet ikke Therese i din Beskrivelse af hende og eders første Møde; jeg syntes, at det er et andet Slags Fortrin, der maa indtage hos Therese; jeg frygtede, at din Kærlighed til hende var en Illusion, dit Frieri en overilet, umoden Beslutning. Det forekom mig endogsaa, som om Therese med al sin Fortræffelighed, ikke passede til din Hustru, og jeg bebrejdede mig den Indflydelse, jeg ganske ufrivilligt kunde have haft paa dit Valg. Men disse ubehagelige

Tanker er ganske forsvundne efter mit Besøg i København og mine Samtaler med din elskværdige Forlovede. Jeg fatter, at Præget af et Hjerte som hendes kan gribe et mandigt Hjerte, jeg forstaar, at man kan finde hende skøn og yndig, naar man ser hende i de Øjeblikke som de, hvori jeg nylig har set hende. Vi talte meget om dig. Hun viste mig den Fortrolighed at lade mig læse et af dine Breve, skrevet fra Hamborg den Dag, du forlod denne By. Det beroligede mig, som det har beroliget Therese. Den beskedne Pige elsker dig af hele sit fromme Hjerte og er stolt og taknemlig for dit Valg, som om du var den rigeste Prins paa Jorden. Nu først, min kære Frands! nu først lykønsker jeg dig med inderlig Glæde, og lad denne min ærlige Bekendelse forklare og forsone dig med de Linier, jeg skrev paa hint Brev fra Bergsteen til dig. Du har i dit forrige Brev beklaget dig for ham over den tvungne, kolde Tone, du fandt i dem. Nu ved du Grunden. Tilgiv din

inderlig hengivne Søster.

8.

Præsten Bergsteen til Lægen Vilfeld.

Marsø Præstegaard, 1. Septbr. 1841.

Kære gamle Ven!

De første Ord, hvormed jeg begynder dette Brev bør efter al Billighed være min varmeste Tak for den Velgerning, du har vist mig ved straks at opfylde mit Ønske og ile mig til Hjælp i de tunge Dage, da jeg skælvede for en elsket Hustrus Liv. Jeg velsigner dig og den ædle Kunst, du udøver. Min Sofie er nu — takket være Gud og du — fuldkommen vel, kun en Rest af Nervesvaghed er endnu tilbage, og denne Omstændighed har nogen Del i, at jeg — næst efter at bevidne dig en liden Del af den Taknemlighed, jeg skylder dig — henvender mig til dig i et Anliggende, som ligger udenfor Medicinens Gebet. Maaske dog kan det henføres dertil, thi jeg erindrer i nogle Dødelister at have set anført den kuriøse Sygdom: „Urolige Tanker". Af urolige Tanker lider jeg og især min Kone for sin Broders, vor fælles Ven Frands Walthers Skyld, og jeg henvender mig til dig for maaske at faa nogen Oplysning om hans aandelige Befindende, thi paa Legemet er han jo ikke syg efter hans egen Forsikring. Du ser ham sagtens jævnlig, da du jo er baade Ven og Læge i det Rikmandske Hus. Sig mig i Fortrolighed din Mening om ham. Det er omtrent seks Uger, siden han kom tilbage til København efter sin Rejse. Først otte Dage efter sin Hjemkomst meldte han os den med faa Linier uden at nævne et Ord om sin Stemning ved at gense den Forlovede, som han i sine forrige Breve havde omtalt i saa høje Toner. Paa flere Breve baade fra Sofie og mig har han kun svaret een Gang undskyldende sig med Mangel paa Tid og blot ytrende sig om sin Søsters Helbredstilstand, om vore Anliggender, aldeles ikke om sine egne. Alt dette er os uvant hos ham, saa at vi umuligt kan tro andet end, at der maa være noget ganske særegent foregaaet om ham eller i ham selv. Min Kone frygter, at han fortryder den saa hurtigt indgaaede Forbindelse med Therese Rikmand. I sin endnu efter Sygdommen temmelig irritable Tilstand forstørrer hun sig det mulige Onde og ængster sig, da hun med varm Hengivenhed hænger baade ved denne Broder og ved sin Veninde Therese. Jeg vil ikke fortælle hende, at nogle Ord af dig har givet mig en Anelse om noget, som endnu var værre. Du sagde en Gang under dit Ophold hos os, at du vilde have sværget paa, at det ikke havde været Therese, men hendes yngre Søster Clarisse, som havde gjort Walthers Erobring. Skulde det være muligt,

at vor Ven var bleven forelsket i denne Clarisse, som baade du og Sofie finder særdeles smuk og henrivende? Det vilde være en slem Omstændighed for en Mand med Walthers lidenskabelige Karakter. Der har længe været noget underligt ved denne hele Historie. Hvad drev den unge Clarisse til den døende, hende ganske ubekendte Bedstemoder? — Hvad satte hende i en saa heftig Bevægelse? Og nu denne Scene i den døendes sidste Øjeblik, som jeg en Gang fortalte dig under fire Øjne! Du siger: hvad vil det betyde, at et døende Menneske, hvis Øjne maaske alt er brustne, forveksler den ene med den anden? Men ved de mange Dødssenge, ved hvilke jeg har været til Stede, har jeg et Par Gange været Vidne til, at en forunderlig Evne, en Seergave, som ligger udenfor vor Erfaring, i dette betydningsfulde Øjeblik er bleven den bevidste døende til Del. Nu, herom vil vi ikke trættes, og jeg beder dig aldrig at nævne denne Begivenhed for Frands Walther eller nogen, og jeg vil heller ikke videre stræbe at indføre dig i den Labyrint af Formodninger eller maaske blot Fantasier, som er opkomne hos mig ved paa ny at gennemlæse de af mine Svogers Breve, hvori han fortalte os om sit Besøg paa Herregaarden ved Helsingør, hvor han gjorde Thereses Bekendtskab. Gid mine Tanker maa være idel Drømme! Hjælp mig ud af dem, kære Ven og Læge! Fortæl mig alt, hvad du ved om vor gode Walther. Frygt ikke for nogen Indiskretion fra min Side, og tænk heller ikke, at jeg spørger af Nysgerrighed. Men skulde min Frygt og Anelse være grundet, saa var det tænkeligt, at en Vens Raad og Bistand kunde her være paa rette Sted og komme i rette Tid. Nu lev vel! Min Kone og endogsaa mine smaa Drenge og allermest jeg selv savner din opmuntrende Nærværelse, som for et Par Maaneder siden forskønnede vor stille Ensomhed. Vi hilser dig alle paa det hjerteligste, og jeg stoler paa din mig bekendte, varme Interesse for dine Venner; den maa undskylde, at jeg bebyrder dig med dette lange Brev fra

din forbundne og hengivne Ven,
Vilhelm Bergsteen.

9.

Lægen Vilfeld til Præsten Bergsteen.

København, 4. Septbr. 1841.

Din meget velkomne Skrivelse af 1. Septbr. iler jeg at besvare med al den Fortrolighed, som din Tillid til mig gør mig til Pligt. Din Formodning, at Kaptajn Walther har forelsket sig i Clarisse Rikmand, tror jeg næsten er grundet; og at han følgelig fortryder sin Forlovelse med hendes Søster, er mere end rimeligt; og Skam faa den, der kan fortænke ham i nogen af Delene! thi Clarisse Rikmand er et af de nydeligste smaa Væsener, som Vorherre har sat i Verden for at prøve os stakkels Mandfolk i Fristelsernes Ild. Therese derimod — ja, ikke mine Ord igen — men saa dydig og fortræffelig som hun end vistnok er, saa vilde jeg ikke have hende til Kone, eller rettere sagt, saa kunde jeg aldrig falde paa at elske hende. Hvordan det nu er gaaet til, at vor gode Ven har friet til hende, det er mig en Gaade; thi jeg gentager, hvad jeg har sagt dig: I det meget omtalte Selskab spadserede han med Clarisse; du skulde bare have set, med hvilke Øjne han betragtede hende. Ved Bordet, hvor han sad ved Siden af mig, talte jeg flere Gange til ham, uden at han hørte det, saa fordybet var han i hendes Beskuelse. Hvilken Djævel der siden har indblæst ham den fortvivlede Beslutning at fri til hendes Søster, det maa Gud vide. Om Clarisse i Dagens og Nattens Løb har fornærmet ham, om han allerede

dengang har faaet Nys om, at hun — som det siges — er forlovet med Advokat Black, og om altsaa en *dépit amoureux* har drevet ham hen til Therese, det er jo tænkeligt; dog ligner sligt ikke Frands Walther. Det har ogsaa faldet mig ind, at han maaske, som saa mangen anden, har fattet den sublime Idé at indgaa et Fornuftgiftermaal for at faa — som de kalder det — et eget og behageligt Hjem, det vil sige: et Hjem, der ikke kan kaldes eget, siden en anden egentlig forestaar det, og endnu mindre behageligt, siden man der Dag og Nat finder et Menneske, som man ikke bryder sig videre om. Men dette ligner heller ikke Frands Walther, saa Vorherre maa bedst kende hans Tanker, da han indlod sig i denne Forbindelse; men hvorledes han efter den Tid har taget sig ud i den, skal jeg nu efter bedste Evne ærligt fortælle dig.

Det hændte sig netop, at jeg en Morgen tidlig midt i Juli fik Bud fra Rikmand om ufortøvet at komme til ham, da han følte sig meget syg. Dette er nu et Budskab, som i Aarets Løb er blevet bragt mig et Par Gange om Ugen, saa jeg efter at have udspurgt Budet ikke altid overiler mig med at besøge ham. Saaledes gik det ogsaa denne Gang, jeg indfandt mig først noget op ad Formiddagen. Da jeg var i Færd med at løbe op ad Trappen, kom en anden med endnu hurtigere Ben springende efter mig, han nævnede mit Navn, og med megen Fornøjelse genkendte jeg min Ven Frands Walther. Han saa ud som Roser og Solskin og hilste med al Fryd og skyldig Devotion sin tilkommende Svigerfader, der sad alene i Dagligstuen og ikke gav noget kendeligt Tegn paa Sygdom. Til Trods for hans Podagra sprang han meget rask op og hentede sin Datter Therese, der meget sirligt klædt og med meget mild og blufærdig Mine nærmede sig den trolovede Brudgom. Faderen førte hende til ham og sagde: „Jeg bringer Dem herved en Pige, som visselig kan kaldes et Mønster for en Datter og vist ogsaa vil blive et Mønster for en Kone.“ Da mine Øjne i det samme faldt paa Walther, blev jeg hel forskrækket. Han stirrede paa sin Forlovede og saa sig om i Værelset med Blikke, som man godt kunde kalde vanvittige; han var bleg som et Lig; det lod, som om han vilde tale, men hans aabnede Læber bevægede sig krampagtigt uden at fremføre en Lyd. — Jeg greb ham i Armen og udbrød: „Min Gud! du faar ondt!“ Advokat Black, som i samme Øjeblik var traadt ind, for til, og i Forening med ham fik vi den afmægtige ført hen til Sofaen. Han var ikke ganske bevidstløs, han bragte med egen Haand et Glas Vand til Munden, tog taalmodigt Draaber, som vi gav ham, lod Therese gnide ham med *Eau de Cologne*, alt sammen uden at mæle et Ord. Ved den Bevægelse, som opstod i Stuen, var ogsaa Clarisse kommen til; hun saa saa bleg og forskrækket ud, at jeg uvilkaarligt rakte hende Vand og vilde nøde hende til at drikke det. Walther var imidlertid ganske kommen til sig selv. Han satte sig oprejst, saa sig omkring, fæstede Øjnene fast paa begge Søstrene, lod Haanden glide over Pande og Øjne og sagde endelig med svag Stemme: „Jeg beder om Forladelse for den Forstyrrelse, jeg har anrettet. Jeg begriber ikke, hvad der overfaldt mig. Jeg var løbet saa stærkt herhen, jeg var meget echaufferet, Blodet maa være Skyld i min pludselige Upasselighed.“ Han kyssede Thereses Haand og takkede hende med et besynderligt rørt Udtryk. Det forekom mig, som Taarerne stod ham i Øjnene. Derpaa ønskede han at maatte gaa hjem straks, da han følte sig syg. Jeg fulgte ham til hans Logis og overtalte ham til at lægge sig. Hans Puls var som hos et Menneske i det heftigste Sindsoprør. Jeg aarelod ham,

forordnede, hvad jeg holdt for bedst, og besøgte ham igen om Eftermiddagen. Med Forsigtighed søgte jeg at formaa ham til at udtale sig om den sjælelige Aarsag til dette Sygdomstilfælde; thi at en saadan fandt Sted, derom holdt jeg mig for overbevist; men han paastod, det var ikke andet, end at han havde faaet et Anfald af Hovedsvimmel, og at han martredes af den Tanke, at han var i Færd med at blive afsindig. Næste Morgen kom jeg igen og fandt ham ikke meget bedre. Han havde Feber og Hjertebanken. Medens jeg var hos ham, kom hans tilkommende Svigerfader. Du kender jo den gamle Rikmand; du vil altsaa ikke modsige mig, naar jeg kalder ham et Kors for sin Omgivelse og en Taalmodsprøve for sin Læge. Da han havde vidtløftigt eksamineret den syge i Henseende til hans Levemaade og tilforn hafte Sygdomme, spurgt mig om Grunden til hans nuværende Tilfælde, forlangt at se de Recepter, jeg havde skrevet, og derpaa gjort en Overgang til det uudtømmelige Kapitel om hans egne mange indbildte Sygdomme og virkelige Svagheder; efter alt dette, siger jeg, som i min Forestilling varede det meste af en Time, begyndte han endelig at tale om den Glæde, han følte ved Tanken om en saadan Svigersøn, der, uden at tale om hans Udsigter og egen Formue, var bekendt for sine Fortjenester, og hvis Familie (du og din Kone naturligvis) var hans højagtede Venner. Derpaa holdt han en Lovtale over hans ældste Datter, roste ogsaa den yngre, dog med en Del Indskrænkning og kom derpaa igen tilbage til sin store legemlige Svaghed, der gjorde hans Børns kærlige Pleje til en Nødvendighed for ham; og altsaa, tilføjede han, var det højst beklageligt, at han nu snart blev nødt til at undvære dem begge. Walther kastede et spørgende Blik til ham og udbrød: „Dem begge?“ Med et velbehageligt Smil svarede han, at det var for saa vidt en Hemmelighed, men mellem saa gode Venner kunde han vel sige det. Clarisse var forlovet med hans gode Ven og Slægtning, Advokat Black; Gud maatte vide, hvorfor de holdt det hemmeligt, men det gjorde de; ikke engang til ham var der nævnt noget Ord derom; men den maatte være blind, som ikke kunde se deres Forstaaelse. Det var ikke længere end siden i Morges, da havde han ved uventet at komme ind i Dagligstuen, hvor de var ene sammen, truffet Black, som holdt Clarisse i sine Arme og tiltalte hende i de kærligste Udtryk, thi hun græd. „Det er nu saadan de forelskede Folks Manér,“ sagde han, „de græder og ler, mundhugges og forliges ti Gange om Dagen, og det har jeg nok mærket at være Tilfælde med de to. Hvorfor Black ikke erklærede sig, kan jeg ikke begribe. Han er en overmaade rig Mand, og heller ikke behøver han at vente paa Udstyr. I hans egen prægtige Gaard staar alting fikst og færdigt, som det stod i hans salig Kones Tid, saa jeg med Vished tør vente, at han en af Dagene kommer til mig og begærer min Datter, som han skal faa med Glæde, da det er et ypperligt Parti, just passende for Clarisse, thi hun har et verdsligt Sind, og det er godt, at hun kan faa en rig og munter Mand.“ Ganske saaledes lød den værdige Faders slet anbragte Tale, thi min Patient blev kendelig slettere ved at høre paa ham, og nu maa jeg skamme mig over min egen Dumhed, thi medens jeg skriver dette og saaledes stræber at gøre disse Forhold klare for dig, saa bliver det mig selv ganske klart, at Nøglen til Walthers Væsen og Handlemaade er Skinsyge, Forbitrelse over Clarisses Tab, den Lyst til at hævne sig, der driver saa mangen Elsker til en Hævn, der kun gaar ud over ham selv. Vel er det sandt, hvad jeg før skrev: Dette ligner ikke vor Ven; men hvad ligner Folk i dette Kapitel, hvor det synes, at al menneskelig Beregning slaar fejl? Walther var syg endnu

en Uges Tid. I sin Faders Selskab besøgte Therese ham et Par Gange, og sandt er det, at ingen syg kan rose sig af større Opmærksomhed end den, hun har vist ham. Han var omgiven af en hel Butik af Geléer, Lækkerbidskener og Parfums af alle Slags; og en gammel Pige, som skal have tjent hans Bedstemoder og kendt ham fra Barn af, blev ham næsten paatvungen til hans Sygevogterske. Han syntes mig efterhaanden at blive roligere. Saa snart han begyndte at gaa ud, gik han til sin Svigerfaders Hus, og jeg har siden truffet ham der jævnlig. Han omgaas Therese med et vist tilbageholdende Galanteri, i visse Øjeblikke med et Udbrud af broderlig Ømhed. Men Amor er en Skælm! Tidt overrasker jeg ham i at tabe sig i Clarisses Beskuelse og løsrive sig derfra med et dybt Suk. Og hun, med hvilken underlig Stemme taler hun til ham! en sød Melodi i Moll, kunde jeg kalde det. Men paa den anden Side er det ogsaa vist, at det for menneskelige Øjne ser ud, som der var en Forstaaelse mellem hende og Black; ja, det synes klart, at de har Hemmeligheder sammen; og dertil kommer, at Black øjensynlig er skinsyg paa Walther og næsten ikke formaar at tilbageholde alskens spydige og fjendtlige Bemærkninger imod ham. Saaledes sagde han i Anledning af Walthers pludselige Sygdom: „Therese bør paaskønne, at Kaptajnen, som dog er en Militær, har saa blødt et Gemyt, at han, ligesom Elskerne i Tusind og een Nat, falder i Afmagt af pure Kærlighed, den første Gang han nærmer sig sin elskede, og det er en Skam for Therese, at hun er saa prosaisk, at hun ikke gjorde ham Selskab og faldt hen som død og aflivet.“ For nu imidlertid ikke at kaste værre Lys paa Manden, end han fortjener, maa man erindre, at han som en Slægtning og mangeaarig Omgangsven af Huset har kendt de Rikmandske Døtre fra deres Barndom og derved har faaet Hævd paa en temmelig fri Tone imod dem. Du kender vel Black? Hvis ikke, saa vil jeg sige dig, at det er en stor, smuk Mand, i de fyrretyve; han har været Enkemand i et Par Aar og har to temmelig smaa Børn, hvis Læge jeg nylig har været.

Nu har jeg fortalt dig, hvad jeg har kunnet berette om disse Forhold, som interesserer mig selv i høj Grad, da jeg ikke mindre end du ønsker at se vor fælles Ven lykkelig. Kan du nu i alt, hvad jeg her har meddelt dig, finde en Traad, som jeg ikke er bleven var, eller udfinde et Raad, som jeg ikke trøster mig til at give, saa skal det inderlig glæde mig. Hils min elskværdige Patient og bed hende holde sig mine Forskrifter efterrettelige, saa vil hun snart blomstre i fuldkommen Sundhed.

I dette Øjeblik, just som jeg vilde slutte mit Brev, kommer der Bud efter mig fra Rikmands. Tjeneren siger, at hans Herre er bleven pludselig syg; han havde nok haft nogen Skræk eller Ærgrelse. Klokken er allerede over ti, jeg vil skynde mig derhen, og er der noget at fortælle i den Anledning, saa skal jeg i Morgen endnu tilføje min Beretning derom til dette allerede saa vidtløftige og lange Brev, at det blandt andet kan vise, at en Læge i min Alder ikke i vore Dage er saa overlæsset med Praksis, at han jo nok kan faa Tid til, hvad andet det skal være.

Den 6. September.

Trods den sidste Passus i denne min Skrivelse har jeg imidlertid i Gaar ikke haft Tid til at fuldende den.

Uagtet det Sygdomstilfælde, for hvilket jeg i Forgaars Aftes blev kaldet til Rikmand, ikke var af stor Betydenhed, var Grunden til det dog en saa tragikomisk Historie, at jeg ikke kan bare mig for at fortælle

dig den, siden vi nu engang er komne til at afhandle denne Families Anliggender. Mod al Sædvane havde de Rikmandske Døtre været ude paa een Gang. De plejer ellers at skiftes til at blive hjemme hos Faderen. Men denne Gang havde han (thi kærlig imod dem er han jo rigtignok) selv opmuntret dem til at modtage en Indbydelse til at gaa paa Komedie, og hans Fuldmægtig paa Kontoret havde imidlertid paataget sig at holde sin Principal med Selskab og læse Bladene for ham, en Sjæleføde, som han hver Aften nyder saa grundigt, at intet overspringes, men Skipperliste, Torvepriser, officielle Avertissementer, Termometer og Barometer, Højesterets paadømte Sager, etc. etc., alt sammen, løst og fast, læses hver Aften for ham af Therese med stor Resignation og af Clarisse med en Blanding af Fortvivlelse og komisk Lune. Jeg ved ikke, om du kender den ovennævnte Fuldmægtig? Det er en midaldrende Mand ved Navn Nissen, lang, tør, alvorlig og desuden hvad man kalder en af de hellige. Om det nu har været Listen over de i Ugen fødte og døde eller en anden Artikel i Dagen eller den Berlingske, der har givet samme Nissen Anledning til at minde sin Principal om hans sygelige Tilstand og mulig nærforestaaende Endeligt, det ved jeg ikke at angive, men saa meget er vist, at han med saa stor Salvelse havde talt over denne Tekst, at den hypokondre Rikmand fik en Skræk i Livet og troede, at Nissen var underrettet om, at han bar paa en dødelig Sygdom, som vi andre vilde skjule for ham. Han befandt sig virkelig ilde, og da jeg kom, fandt jeg baade ham og de stakkels Piger, som nys var komne hjem, i den største Urolighed. Det lykkedes mig imidlertid at sætte Mod i ham igen og baade ved aandelige og legemlige Midler at berolige hans oprørte Blod. Den næste Morgen fandt jeg ham ganske vel. Hans Døtre derimod saa begge udmattede ud, thi de havde skiftet med at vaage over ham om Natten. Da jeg saa Nissen, sagde jeg: „Men kære Mand! sig mig, hvilken Djævel fik Dem dog til at skræmme Livet af Kammerraaden?“ Med en andægtig Mine svarede han: „Nævn ikke Djævelen, Hr. Doktor! det beder jeg om! Med ham har jeg i Sandhed intet at skaffe. Jeg har gjort min Pligt. Det er rædsomt at tænke paa, at min Principal, en Mand til Aars, en sygelig Mand, ikke med ringeste Tanke bereder sig til sin nærforestaaende Død, og at De, Hr. Doktor, og alle om ham styrker ham i saadan Synd og Daarlighed.“ Jeg svarede sagtmodig: „Man har da ikke Lov til at tage Livet af Manden. De ser jo selv, hvad Virkning Deres Tale havde, og for Resten er han hverken saa gammel eller saa sygelig, at han jo kan leve mange Aar endnu.“ Han rystede paa Hovedet og foreholdt mig min verdslige Tænkemaade. Til sidst sagde han: „Gud give, at der ingen større Nød var for Haanden end vor Død, saa mange som vi er! Der er det, som ængster mig tusinde Gange værre. Gud hjælpe os alle sammen! Jeg frygter, man har behandlet os slet og uforsvarligt i vor første Barndom, inden vi endnu havde Forstand.“ Da jeg lo af denne Tale og sagde: „Det kan sgu gerne være!“ og i det samme vilde gaa, holdt han mig tilbage og sagde: „Band ikke, Hr. Doktor! det beder jeg Dem om for Deres egen Skyld! Det duer ikke.“ Da jeg samme Eftermiddag gik hjem, fulgte Black med mig. Da vi gik sammen paa Gaden, fortalte jeg ham min Samtale med Nissen og ytrede, at der dog laa en sørgelig Sandhed og en ærlig Mening paa Bunden af hans kuriøse Ytringer. Black derimod paastod, at det var en Hykler, som han ikke uden Ængstelse kunde tænke sig som eneraadende i Rikmands Forretninger. Han havde tilforn advaret sin Onkel (saaledes

kalder han Rikmand) mod saa aldeles at overlade sin Embedsførelse til sin private Fuldmægtig. „Om kort Tid," tilføjede han, „skal den Kasse paa ny efterses, som er ham betroet, og hver Gang det forestaar, er jeg ordentlig ængstelig. Gid han vilde søge sin Afsked i Tide! Han tager sig jo ikke det ringeste af sit Embede. Jeg har haft en Plan i den Henseende, men den er røget i Lyset som saa meget andet." Han drejede derpaa Talen paa Clarisse og sagde, at hendes Helbred og Humør led af det kedsommelige Liv i Faderens Hus, og at hun meget ønskede at rejse til Holsten til sin Tante og opholde sig der for det første Vinteren over; og for at understøtte dette hendes Ønske bad han om min Bistand som Husets Læge. Jeg indvendte, at Rikmand i saa Fald maatte miste begge sine Døtre, da Therese allerede i næste Maaned skulde have Bryllup; men han erindrede mig om, at Therese havde lejet Værelser i samme Hus, som de nu beboede, og altsaa vilde Faderen som hidtil bestandig blive opvartet og plejet af hende. „Ser De!" tilføjede han med spydig Tone, „Therese er nu et af de Fruentimmer, som synes bestemte til at ofre Livet for andre, uden mindste Løn eller Glæde for sin egen Del. Hendes hurtige Forlovelse har altid forekommet mig som Købet af en Ejendom, naar man afslutter det efter Beskrivelsen uden selv at have set den. Kaptajnen kan med Sandhed sige, at han har fæstet sin Brud, thi, saa vidt jeg kan se, saa har han villet fæste sig en god Husholderske, Sygevogterske, et taalmodigt Lam, der ikke indskrænker hans Frihed, thi det er vist nok, at han er uden Følelse for det mageløse Hjerte, som slaar i denne Piges Bryst." Jeg tog — som du kan tænke — vor Vens Forsvar, men Black afbrød mig og sagde: „De vil dog vel ikke paastaa, at han elsker hende? De kan tro, hans Hjerte har været et ganske andet Sted; men det forstaar sig, det har vel sagtens været det Slags Spøg, som ikke generer enten vor Sindsro eller vore Beregninger, og som man kan fortsætte efter Behag, naar man er gift med saa from en Sjæl som Therese. Hun paa sin Side har ham virkelig kær; men hvad Verden kalder Kærlighed, er, som al Lidenskab, fremmed for hendes rene Sind." Hvad synes dig om disse Ytringer i den kolde, ironiske Blacks Mund? Er det — som jeg tænker — af Skinsyge, at han vil have Clarisse fjernet fra Hjemmet? Men derved fjerner han hende jo tillige fra sig selv. De syv vise kan jo næppe finde ud af de Gaader, som Forholdene i det Rikmandske Hus opgiver. Der har du det hele, saa vidt mine Øjne kan opdage. Se nu til, at du kan finde ud deraf! Jeg ønsker Lykke dertil af et ærligt og venskabeligt Sind. Lev vel!

10.

Præsten Bergsteen til Kaptajn Walther.

Marsø Præstegaard, 11. Sept. 1841.

Erindrer du, min kære Ven og Broder, en for længst forsvunden Aften af vort Ungdomsliv? Det var en smuk Sommerhelligdags-Aften. Vi havde spist til Middag hos din afdøde Bedstemoder og vandrede nu sammen ud ad Ordrupsvejen lige til Emilies Kilde og hjem ad Strandvejen. Maanen skinnede paa Havet, og dens Straaler dannede ligesom en bevægelig Bro, der syntes at indbyde til at betræde den og forsøge at naa en ubekendt Verden. Langt borte sejlede Fiskerbaade, hvis hvide, røde Sejl tager sig ud som Blomster, der flød paa det spejlklare Hav. Jeg ønskede mig i den fattige Fiskers Sted, der vendte hjem til sin Hytte, hvor en munter Ild allerede brændte, for ved den at tillave Aftensmaden af en Del af den Fangst, han bragte, og hvor en venlig Hustru ventede ham,

siddende uden for Døren og spejdende efter hans Komme. Du kaldte denne min improviserede Idyl en Elegie; du paastod, at du i lang Tid havde mærket, at noget nedtrykkede mit Sind, og tilføjede, at du troede at vide, hvad det var, og vilde sige mig det, dersom jeg vilde vise dig den Fortrolighed, jeg skyldte vort Venskab. Jeg gjorde det, jeg tilstod dig min Kærlighed til din Søster, min Frygt for min Fremtid, min Skinsyge paa en anden Frier, og din venlige Mines og den venlige Aftens Indflydelse løste min saa længe bundne Tunge og lettede mit sammentrykte Hjerte. Du trøstede mig, du gjorde mere: du hjalp mig med Raad og Daad, og jeg kan med Sandhed sige, at den Aften gjorde et Vendepunkt i mit Liv, at de onde Genier, der plagede mig, veg bort fra mig ved dine oplivende og forstandige Ord; jeg synes endnu at høre dem og se dit milde Ansigt, belyst af Maanen, dit unge to- og tyveaarige Ansigt; thi ældre var du ikke dengang; men jeg, som var fem Aar ældre, jeg maatte sige mig selv, at der i din Anskuelse af mine Anliggender var langt mere besindig Klarhed end i min, og i mit Hjerte bad jeg Gud, at jeg en Gang i Livet maatte blive saa lykkelig at gengælde dig den ubetalelige Tjeneste, som du i det Øjeblik gjorde mig, og hvad vilde jeg ikke give for, at denne Time nu var kommen! Dersom en vigtig Forretning ikke i denne Tid holdt mig bunden til mit Sogn, saa rejste jeg endnu i Dag til København for at bede dig følge med mig ad disse samme Veje, som vi dengang gik, og da vilde jeg tale til dig saaledes, som du dengang talte til mig, og haabe, at du ikke vil støde din Ungdomsven fra dig, men, ligesom jeg dengang, udøse dit Hjerte for ham; thi jeg kan nu sige, som du hin Aften sagde: „Jeg ved, at noget i Uger og Maaneder har nedtrykt dit Sind, og jeg tror ogsaa at ane, hvad det er, og vil sige dig det, dersom du vilde vise mig den Fortrolighed, som min ærlige Hengivenhed og vort mangeaarige Venskab kræver."

Jeg har læst og atter læst dine Breve, lige fra det første, du skrev efter at have været i Besøg hos os, og til det sidste, vi har modtaget; jeg har udspurgt vor fælles Ven Dr. Vilfeld, og efter at have vejet alle Omstændigheder i mit Sind tror jeg ikke at fejle, naar jeg forestiller mig, at din Stilling er følgende:

Ved et forunderligt og ulykkeligt Sammenstød af Tilfældigheder har du forvekslet de Rikmandske Døtre. Du har anset den yngre Søster Clarisse for den ældre Therese. Det forkortede Navn Rese, som den for dig vist nok uheldbringende Dame kaldte hende, kan, især ved en slet Udtale, lige saa godt bruges til det ene Navn som til det andet, og det ominøse Halsbaand har straks ved første Øjekast indgivet dig din Vildfarelse. Hvorledes det er gaaet til, at Therese, som den rette Ejerinde, havde overladt Søsteren det, kan jeg ikke vide, men det ligner ganske Thereses Godmodighed at smykke en anden med alt, hvad hun ejer af smukt. I din Kærligheds Rus og Selskabets samt Dansens Hvirvel maa din Illusion være bleven skjult for dig. Hvorledes, kan jeg ikke sige; maaske kan du det ikke selv; men at det maa være saaledes, det tror jeg sikkert, da disse Piger er mig vel bekendte, især den ældste, paa hvem intet Ord passer af dine Ytringer om hende, men derimod passer alt det paa Clarisse, som du skriver om den formente Therese, og omvendt, saa at alting bliver klart, naar man ombytter Navnene og læser dem i en modsat Orden af den, du har brugt. Det Billede af Thereses Karakter, af hendes kvindelige Dyder, som hendes fortrolige Veninde, din Søster, havde udkastet for dig, forklarer og undskylder dit ilsomme Frieri, ifald ellers nogen Undskyldning behøves,

hvilket jeg antager ikke at være Tilfældet, thi jeg tror ganske vist, at enhver, der elsker, har i et enkelt Moment modtaget det Indtryk, der har bestemt hans Valg, mangen Gang sig selv ubevidst. De fornuftige Betragtninger over den elskedes Væsen, som man anstiller i sine Samtaler med sig selv, er kun Illusioner, thi man er ikke fri og følgelig ikke klartseende. Det Billede, man bærer i sit Hjerte, smykker man netop med de Fortrin, som tiltaler os mest; og ofte er dette sikkert det rette Syn, som saaledes i et Nu aabenbarer sig for os, et Valgslægtskab, som griber os uvilkaarligt. Jeg taler her naturligvis kun om sande Karakterer, ikke om de utallige, som lyver for sig selv. Paa deres Illusioner saavel som paa deres Reflektioner kan man anvende Salomons Ord, at det er alt sammen Forfængelighed. Men til dig, som er sand, tror jeg at burde sige: Dit Ægteskab, en saa alvorlig Forbindelse, maa ikke hvile paa en Usandhed, en tilfældig Forveksling. Det er endnu Tid at opklare denne Vildfarelse. Rigtignok, desværre, den yderste Tid; men jeg begriber ikke heller, hvad der har holdt dig fra straks at overskære denne Knude. Gud give, at alt, hvad jeg nu tror at vide, straks havde vist sig for mig! Gud give, at jeg for et Par Maaneder siden havde skrevet de Ord, som jeg nu skriver! Men er mine Formodninger om din Stilling sande — og det er de vist nok desværre — saa sig mig blot et Ord, og jeg vil ile dig til Hjælp, eller din Søster vil rejse til dig og gøre sin Forbindelse med Therese gældende for med blød og kvindelig Haand at løse dit Baand. Thi baade du og Therese er meget for gode til at indgaa en Forbindelse, der jo i Grunden beror paa et Bedrageri. Jeg forudsætter, at du elsker Clarisse, og — hvad jeg anser for tvivlsomt — at hun er tabt for dig; hvorfor vil du da til dette Tab lægge et endnu værre: Tabet af din Frihed? Hvorledes ligner dette din velbekendte Foragt for Konveniensægteskaber? Jeg kan ikke rime alt dette med din Handlemaade og dine Ytringer i Anledning af din Broders Giftermaal. Du vil maaske svare, at de Ytringer, jeg her tillader mig, heller ikke ligner dem, som jeg brugte ved den ovennævnte Lejlighed; men jeg finder, at Christians Stilling var ganske forskellig fra din. Med fri Villie havde han indladt sig i en Forbindelse, som ved de mange Aar, den havde bestaaet, havde faaet et Slags Hellighed. Netop fordi hans Forlovede havde bødet for deres fælles Ungdomsdaarlighed med Tabet af alt, hvad der kunde behage en Mand, netop derfor var det hans Pligt at oprette sin Uret; og — vel at mærke — hans Kone er af den Beskaffenhed, at om Tilfældet skulde engang opdage hende, at hendes Mand som Brudgom havde fortrudt deres Forbindelse, vilde hun dog ikke derover tabe sin Sindsro, og hans Karakter er saadan, at det Skridt, at bryde et Baand som dette, vilde have naget ham og gjort ham mere ulykkelig end den frivilligt paatagne Lænke, som han nok vil vide at gøre sig saa let som muligt. Og eet endnu, hvorpaa det her væsentlig kommer an: Der var ikke nogen anden, han elskede, i det mindste har han forsikret mig derom.

Først i Aftes har jeg vovet at indvie din Søster i mine Spekulationer dig angaaende. Skønt hun nu er ganske restitueret af sin Sygdom, frygtede jeg dog for at ængste hende med et Anliggende, hvori jeg ved, at hun tager saa megen Del. Hun sagde straks, at et Lys opgik for hende ved mine Ord, og hun var fuldkommen enig med mine Anskuelser af denne Sag. Skulde det nu være muligt, at vore Gisninger — der synes os mere end Gisninger — var idel Hjernespind, og alle de Betragtninger, som jeg i disse Linier

har anstillet, det pure Væv og unyttige Ord, saa er dog saa meget vist, at du er misfornøjet, at der er foregaaet noget, som griber ind i din Tilfredshed. Nægt ikke dine bedste Venner at indvie dem i dine Tanker og Følelser. Stød os ikke fra dig! Betænk, at „det er ikke godt, at Mennesket er ene", og du er ikke saa ulykkelig at maatte være ene med dine Sorger, saa længe de af ganske Hjerte deles af en elskende Søster og en ærlig Ven.

11.

Kaptajn Walther til Præsten Bergsteen.

København, 15. Sept. 1841.

Dit Brev, kære Ven, har jeg læst med stor Taknemlighed, med en levende Følelse af den uskatterlige Lægedom, som til den ulykkelige Menneskeheds Trøst er lagt i det prøvede Venskabs Ord. Ja, jeg vil ikke længere skyde denne Trøst fra mig; jeg vil ikke være ene med mine Sorger, men bekende alt for dig og vor Sofie. I eders trofaste Hjerter er jo mine Bekendelser vel bevarede, og for dig som Sjælesørger tør jeg vel aflægge et hemmeligt Skriftemaal, som det rigtignok hidtil har forekommet mig stridende mod Ridderpligt at aflægge for nogen. Ogsaa maa jeg tilstaa, at mit Sind i lang Tid var saa forvirret, at jeg ikke var i Stand til at gøre Rede for mine Tanker. Jeg følte mig betagen af en Sløvhed, en aandelig og legemlig Mathed, der gjorde mig det umuligt at enten skrive eller tale noget fornuftigt Ord. Jeg tror nu at have tilkæmpet mig Fatning og Rolighed. Kom mig til Hjælp, min ædle Ven! og styrk mig i den Beslutning, som jeg anser for den eneste, en Mand af Ære i mit Sted kan fatte.

Din Forestilling om min Skæbne er altfor sand. Ja, i en saadan Labyrint har min Ubesindighed ført mig, en saadan Nemesis har grebet den stolte Foragter af de konventionelle Forhold. Da jeg i Forening med din Kone forfærdigede hint Halsbaand, da anede jeg ikke, at det skulde blive en Snare for mig selv; da jeg talte de røde Perler, da anede jeg ikke, at de var mig et Symbol paa lige saa mange sorte Dage, som jeg for deres Skyld skulde opleve; thi saa dumt som det er, saa vist er det, at dette Halsbaand om Clarisses smukke Hals var for mig som det Tegn, der blev givet Eliezer, da han mødte Rebekka ved Brønden. Hvilken Forblindelse, hvilken Rus der i det omtalte Selskab fængslede mig i min Vildfarelse, ved jeg — som du med Rette siger — ikke selv. For Resten, skønt jeg underskriver ganske dine Ytringer om Reflektioner i Kærlighedsanliggender, saa er det dog paa den anden Side vist nok, at naar man i sin Fantasi har optaget et behageligt Billede, og denne Fantasikærlighed, som umiddelbart er os indgiven, siden forener sig med den umiddelbare Følelse, som jeg vil kalde Hjertets Kærlighed, naar det Ideal, vi ligesom Pygmalion selv har dannet, fremstaar levende for os, med menneskeligt Blod i sine Aarer: da maa enhver, ligesom Fabelens Billedhugger, tro sig paa en udmærket Maade begunstiget af Venus og hendes Søn og næsten blive bange for sin Lykke. Saaledes gik det mig. Den Kærlighed, som Clarisse ved det første Syn af hende indgav mig, syntes mig at faa sin Berettigelse ved Forvisningen om Thereses Dyder. Jeg har nu i den senere Tid betænkt, at der var adskilligt, blandt andet i Thereses Breve, som burde have gjort mig opmærksom paa min Vildfarelse, men dette besynderlige dobbelte Billede af Genstanden for mine Ønsker forvirrede mit Syn; og hertil kom desuden, at jeg under min Fraværelse kun fik to eller tre korte Breve fra Therese og mod min Villie heller ikke kunde faa Tid til at skrive synderlig anderledes end kort og sjældent. Nu, jeg vil ikke

undskylde min overilede, blinde Fremgangsmaade. Men tænk dig nu i mit Sted, da jeg, bevinget af Glæde, iler til min udkaarne Brud, og hendes Fader tilfører mig en Lea i Stedet for min Rachel. Den stakkels Therese ventede mig, hun havde smykket sig for at behage mig, hun bar det ulyksalige Halsbaand, mine første Øjekast faldt paa dette, og Sløret sank fra mine Øjne, men jeg kan tilføje, at Dødens Slør sank over dem, thi mine Sanser forvirredes og forlod mig ganske. Som en Drøm erindrer jeg mig at have set begge Søstrene og flere Personer omkring mig, at jeg fattede mig og gik hjem, understøttet af Vilfeld, der siden gav mig Lægemidler og gjorde med mig alt, hvad han vilde; jeg var som et villieløst Barn. Da jeg blev ene, stræbte jeg med en fortvivlet Anstrengelse at samle mine Tanker. Jeg frygtede for at blive afsindig, saa forunderlig hvirvledes Tankerne om de to Søstre, der i min Forestilling paa en magisk Maade snart sammensmeltede til een, snart adskiltes til to, ligesom usikre Taagebilleder. Den næste Morgenstund var min Feber aftagen, jeg følte mig vaagen og gennemskuede min store Forlegenhed. Da tænkte jeg omtrent det samme, som du ytrede i dit sidste Brev. Det syntes mig mere end tilladeligt straks at aabenbare min Fejltagelse, saa meget mere som — jeg vil bekende min allergroveste Vildfarelse — det forekom mig, som om Clarisse — jeg ved ikke engang at angive, hvorved — havde ladet mig mærke, at hun forstod og ikke forsmaaede mine Følelser. Jeg eftertænkte paa ny hver Omstændighed, hvert lille Ord, vi havde vekslet ved vort første Møde, og jeg maatte tilstaa for mig selv, at min stumme Kærlighed dog havde talt nok for at give hende Ret til nu at anse mig for en troløs. Jeg besluttede derfor at skrive til Therese og — skønt det faldt mig tungt — at aflægge en fuldstændig Syndsbekendelse. Jeg følte mit Hjerte lettet ved denne Beslutning, men nu fik jeg et Besøg af den gamle Rikmand, der i Samtalens Løb betroede Vilfeld og mig, at Clarisse var forlovet med en meget rig Slægtning, en Advokat Black. Samme Morgen, sagde han, havde han overrasket dem i hinandens Arme. Disse gruelige Ord gjorde mig saa syg paa Legeme og Sjæl, at flere Dage hengik, uden at jeg var i Stand til at finde mig til Rette i mine Tanker, langt mindre i nogen rask Handling. Imidlertid besøgte Therese mig i sin Faders Selskab. Hun overvældede mig med tusinde smaa Opmærksomheder, hun saa paa mig med saa udtryksfulde Øjne, talte til mig med saa milde Ord, at jeg maatte tænke paa min afdøde Bedstemoders Ytringer om denne gode Pige, hvilke din Kone meldte mig i sit Brev. Naar Vilfeld var til Stede — og det var almindeligvis Tilfældet — saa var Rikmand saa absorberet i sine medicinske Meddelelser, at jeg godt havde Lejlighed til at tale med Therese uden Vidne; men naar jeg saa og hørte hende, var det mig umuligt at skrifte for hende, hvilket jeg dog i mangt et Øjeblik havde Lyst til. Jeg kunde imidlertid ikke undlade en Gang at udspørge hende angaaende Clarisses Forlovelse, og til min usigelige Smerte bekræftede hun Faderens Udsagn. „Men," sagde hun, „uagtet vi to Søstre altid har været som eet Liv og een Sjæl og aldrig haft mindste Hemmelighed for hinanden, har Clarisse dog ikke betroet sig til mig i denne Sag; men det kan ikke krænke mig, da jeg tror at vide, at hun heri har givet efter for Blacks Ønske." Hun vidste, tilføjede hun, at han for en Tid siden havde villet skifte med sine Børn og udbetale deres mødrene Arv, men at han ved denne Lejlighed havde mødt Chikaner af den afdøde Kones Familie, og førend han havde bragt disse Anliggender paa det rene, vil-

de han rimeligvis ikke lade nogen erfare, at han tænkte paa at indgaa et nyt Ægteskab. Paa mit Spørgsmaal, om denne Forlovelse havde fundet Sted inden den helsingørske Lystrejse, svarede Therese, at hun i et helt Aar havde bemærket, at Black viste Clarisse stor Opmærksomhed, og at Clarisse ogsaa havde Godhed for ham, men først i den senere Tid havde hun troet at se en Forstaaelse imellem dem. Hun priste dem begge lykkelige, thi Clarisse var lige saa agtværdig og elskelig i det daglige Liv, som hun var smuk og indtagende, og Black var den retskafneste, ædleste Karakter, han havde været et Mønster paa en Ægtemand, skønt han ikke af Kærlighed havde ægtet sin afdøde Kone. Saaledes lød Thereses Ord, og jeg fortæller dig alt dette saa vidtløftigt, paa det du maa indse ligesom jeg, at ethvert forfængeligt Haab om Clarisses Genkærlighed maa og bør forsvinde for mig, og nu da jeg i flere Uger daglig har set Familien, hvortil Black saa godt som hører, nu kan jeg med Vished sige: Tabt for mig er hun, derom er ingen Tvivl, og efter al Sandsynlighed var hun tabt for mig, inden mine Øjne blev forblindede ved Synet af hendes Yndighed. Der er tusinde Smaating, som tydeligt viser mig denne bedrøvelige Sandhed. De taler hemmeligt sammen baade med Blikke og med Ord. Han har nylig foræret hende et Ur, som har tilhørt hans afdøde Kone. Hun bærer det paa sit Bryst. Og mod mig er hun knibsk, hun vil undertiden næppe svare mig, hun undgaar at møde mine Øjne. Jeg kan ikke opregne alle de smaa, men talende Beviser paa, at hun, som alle hendes nærmeste ogsaa siger, er Blacks elskende Brud. Tro mig, Bergsteen! jeg har erfaret, hvad Skinsyge vil sige. Jeg har i mangt et Øjeblik følt, til hvilke Forbrydelser denne Lidenskab kunde forlede. Naar jeg tænker mig det ret levende, at den Pige, som jeg troede at være min, nu er Blacks! Jeg vil og skal beherske mig. Jeg vil ikke være en ulykkelig Elsker i en Roman eller Komedie og spilde Tiden med unyttige Klager. Jeg skammede mig snart over den Sorg, som nagede mig ved Tanken om mine fejlslagne Forhaabninger; jeg vilde undgaa den Ydmygelse at staa for Clarisse og hendes Brudgom i et latterligt Lys. Den hele Historie havde for mig selv en latterlig Side, saa smerteligt jeg end bødede for den. Det blev mig med hver Time umuligere at saare Therese med mine Bekendelser; hendes Godhed var mig behagelig i min bedrøvelige og forladte Stilling. Min Sundhed og Fatning vendte efterhaanden tilbage, og da jeg første Gang paa ny indaandede Guds frie Luft, gik jeg til det Rikmandske Hus, fast bestemt, som jeg endnu bestandig er og vil blive, til med mandigt Mod at tømme til Bunden det Bæger, jeg selv har iskænket mig.

Naar du skriver, at denne Handlemaade ikke ligner mig, saa har du Ret i visse Maader, men i visse Maader haaber jeg dog, at du har Uret, og for at bevise dette maa du have Taalmodighed til at sætte dig ind i de Betragtninger, som jeg har anstillet i en saa vidt muligt besindig og rolig Samtale med mig selv. Jeg er ikke uerfaren i Verden og endnu mindre i mit eget Væsen. Jeg er ikke renere eller bedre end andre af mit letsindige Køn; men heller ikke er jeg af dem, der lader deres Hjerte som en Fjerbold flyve frem og tilbage. Jeg har aldrig været saaledes indtagen af nogen kvindelig Skabning som af Clarisse, aldrig kendt en Lyksalighed som den, der paa mine to Maaneders Rejse havde gennemtrængt min hele Sjæl ved den vildfarende Tro, at hun elskede mig og tilhørte mig. Med den Tid har jeg annammet mit gode. Det er umuligt, at jeg nogen Sinde mere

kan blive saa lyksalig; jeg tror ganske bestemt, at jeg aldrig vil elske nogen anden, og følgelig er Kærlighedens Lykke forspildt for mig. Naar du nu spørger, hvorfor jeg til dette Tab vil lægge det endnu større, Tabet af min Frihed, saa svarer jeg: Den glade Fugl, der med friske Vinger svinger sig op i Luften, føler anderledes end den fattige Fugl, hvis Vinger er stækkede. Den hopper om paa Jorden, holder sig til Menneskene, som den tilforn skyede, og tager sin Føde af en venlig Haand. Til sidst glemmer den rent, at den har haft Vinger. Mine Vinger er stækkede. Hvad Værd har vel en Frihed, som jeg aldrig mere vil kunne bruge? Nu kommer de vigtigere Betragtninger, de, som du selv anser for de allervigtigste: Kan jeg, bør jeg opofre Therese? Hvad har den stakkels Pige gjort mig? Vilde det være mandigt, for ikke at sige ridderligt, handlet at lade et værgeløst Fruentimmer bøde for den Ubesindighed, hvori ingen er den skyldige uden jeg selv? At hun elsker mig lidenskabeligt, det tror jeg ikke, og derfor takker jeg Gud; men hun har mig kær, hun har sat sit Haab til mig, og jeg ved vist, at der er intet tilladeligt, som hun jo vilde gøre for at glæde og behage mig. Hvor dybt vilde det ikke krænke hende, om jeg nu sagde: Jeg har ment en anden end dig; dig vil jeg hverken eje eller have. Og hvilken Opsigt vilde ikke dette Skridt gøre, da vor Forlovelse var bekendt over den hele By, længe før jeg kom hjem fra min Rejse? Det er den svagere Part, som i en saadan Sag er den lidende. En Mand kan let sætte sig ud over Folkesnak, men en stakkels Pige er ofte ved sligt — hvad du selv siger — bedragen for sit hele Livs Haab. Hun gaar sædvanligvis den Skæbne i Møde at blive en gammel Jomfru, afhængig af andre; selv hos nære Frænder er hun mangen Gang i egenlig Forstand tjenende, og det under haardere Vilkaar end en simpel Tjenestepige. Var Therese ikke af ædlere Metal, end Christians Forlovede var, saa havde Sagen et andet Udseende, saa var det tænkeligt, at jeg kunde, om ikke sikre, saa dog formilde hendes Fremtid uden at binde den til min egen. Men en Pige som Therese! saa agtværdig, saa god! En trofast Veninde vil jeg faa i hende, og kan hun end ikke sammensmelte med mig i mine bedste Tanker, aldrig vil hun dog staa imellem mig og noget ædelt Foretagende, aldrig stille sig imellem mig og nogen mig dyrebar Forbindelse. — Dersom jeg ikke føler mig lykkelig i dette Forhold, saa har jeg i det mindste den Trøst, at jeg er den eneste lidende, thi aldrig skal jeg med raa og ufølsom Haand gribe ind i det huslige Samliv eller glemme, hvad en Mand skylder det Fruentimmer, som paa Naade og Unaade giver sin Skæbne i hans Haand. Hviler vor Forbindelse, som du siger, paa en Usandhed, endogsaa paa et Bedrageri, saa kan jeg ikke undvige denne Uret uden ved at begaa en Grusomhed, der vilde være endnu større Synd, og egentlig finder jeg mig, hvad Villien angaar, lige saa uskyldig i denne Brøde som Ødipus i sin Faders Drab. Det er et Fatum, der lader mig føle sin Magt ved at indvikle mig i de Konflikter, jeg overmodig har trodset. Hvad nu Ærens og Pligtens Stemme foreskriver mig, haaber jeg i min Handlemaade at kunne adlyde, men jeg er ikke saa blind at kunne skjule for mig selv, hvor lidet dette er tilstrækkeligt for at tilfredsstille mit bedre Jeg, min inderste Samvittighed. Lær mig, du, hvis Kald det er at helbrede Sjælens Sygdomme, lær mig, hvorledes man bærer sig ad for at overvinde sit eget genstridige Hjerte. Hvad skal jeg gøre for at glemme Clarisse? Hvad skal jeg gøre for at kunne elske hendes Søster? Desværre! jeg frygter, det vil aldrig blive mig muligt. Sofie maa ikke fordømme min Svaghed, men

ihvor højt jeg agter Therese, saa tilstaar jeg, at hendes Personlighed behager mig ikke. Hun er langt fra at være hæslig, nej, tværtimod, hun kan undertiden endogsaa være ret smuk; men der er i Skønhed som i tusinde andre Ting snart noget uvilkaarligt, som tiltrækker, og snart noget, som vi erkender for smukt, men ser med Ligegyldighed; ligeledes er der mindre eller større Mangler, som vi erkender, uden at de støder os, men andre, mod hvilke vi har et Slags Antipati. Af dette sidste Slags finder jeg uheldigvis nogle hos Therese. Hun har vel et Par fortræffelige himmelblaa Øjne, men hun har ganske lyse rødlige Øjenbryn og Øjenhaar; hun har ogsaa en fin Teint, men hendes Ansigt er næsten altid besaaet med Fregner; hun har venlige, milde Træk om sin Mund, men udstaaende Tænder; hun har en smuk Taille, men store, klodsede Fødder og tykke Smalben. For disse Uskønheder kan jeg ikke lukke mine Øjne, de fordærver mig ganske Synet af det, der for Resten kan være smukt, fordi det uheldigvis altid har været netop disse Uskønheder, som har forekommet mig stødende mod mit Ideal af kvindelig Skønhed. Og derimod — saa haardt straffes jeg af Amor — derimod har Clarisse til min Ulykke netop alt, hvad der alle mine Dage har behaget mig allermest. Hendes Øjne, med det samme kærlige Udtryk som Søsterens, forener dermed en Ild, en Glans som Stjernernes. Hvilke dunkle Buer beskytter disse Øjne! hvilke Læber! hvilke Perlerader af Tænder! hvilke Smilehuller i de barnligt runde Kinder! hvilken Forening af Skalkagtighed og Melankoli i dette fine Ansigt! hvilken nydelig Fod! hvilket Ben, værdigt den skønneste Spanierinde! Ak, lad mig holde op! Du forarger dig vist over mig, og Sofie rødmer over sin Broders frivole Tanker og udelikate Ord. Tilgiv mig stakkels Adams Barn!

Se il peccar è si dolce,
E il non peccar si necessario,
Oh troppo imperfetta natura
Che ripugni alla legge!
Oh troppo dura legge
Che la natura offendi!

Men bliv nu ikke endnu mere vred, kære Sofie! naar jeg som en Undskyldning tilføjer, at disse, sagtens daarlige Følelser, som jeg har bekendt, dog ikke er de eneste, der skader det Indtryk, som din Venindes elskværdige og vist nok langt væsentligere Egenskaber fortjente at gøre. Her kommer det store Kapitel om Klinten og Hveden. Thereses udmærkede — hvad skal jeg kalde det — regelmæssige, eksemplariske Handle- og Tænkemaade, hendes rolige Karakter, ligesom frigjort fra al menneskelig Lidenskabelighed, fra al øjeblikkelig Overilelse, har paa den anden Side givet hende noget stillestaaende, noget ubevægeligt; man kan næsten altid i Forvejen vide, hvad hun i ethvert Tilfælde vil sige og gøre. Man kan sikkert forudsige, at det vil være forstandigt og godt, men man kan tillige med temmelig Vished udlede det af en moralsk Læresætning. Dertil kommer, at de — for en ung Pige — vist ofte tunge Pligter, som hun i Faderens Hus havde at udøve, har givet hende noget særdeles praktisk og virksomt indgribende, styrende og jævnende i det daglige Livs Anliggender, noget, som er højst agtværdigt og nyttigt, men som derimod har svækket hendes Interesse for meget af det, som hører til den anden, den ideale Side af vor mellem to Naturer delte menneskelige Tilværelse. Mangel paa Tid og Anvisning har gjort hende fremmed for det skønneste af, hvad Kunst og Litteratur har frembragt. Disse Menneskehedens gode Genier skaffer hende ingen Trøst og Opmuntring, dem henter hun alene af sit gode Hjertes dybe Grund; ja, selv Religionen, denne Basis for det kvindelige Værd, viser da til visse sin Ind-

flydelse i hendes ustraffelige og kærlige Vandel, men den er i hendes Indre mere en Lov, som hun trofast følger, end, saaledes som hos Clarisse, et Evangelium, der nærer og lindrer Sjælens Længsel efter dens rette Fædreland. Ganske modsat er det med denne yngre Søster. Dels en forskellig Natur, dels hendes fleeraarige Ophold hos den aandeligt begavede Tante har givet hendes Væsen et andet Sving. Alt hos hende er Poesi, Tro og Begejstring. Hun opfylder sine Pligter ligesom Søsteren, men — det tilstaar jeg — ikke med den Resignation. Hun har en heftigere Karakter og besidder ikke Thereses Rolighed. Hun trækker paa Skulderen med en halvt komisk, halvt ulykkelig Mine, naar hun skal forlade den Dagligstue, hvori vi om Aftenen samles, og gaa ud i det andet, tilstødende Værelse for at læse Dagbladene eller vel ogsaa et Kapitel af en medicinsk Bog for Faderen, der sidder den hele Dag som fastgroet til sin Lænestol uden anden Beskæftigelse end den at se ud af Vinduet. Derimod ser man Therese med største Mildhed og uden mindste Tegn til Misfornøjelse at afbryde, hvad der mest morer hende, og gaa til dette trivielle Arbejde som til en Fornøjelse. Der gaar ingen Dag uden at levere Træk til disse to Pigers Karakteristik. For Eks. i Aftes, da jeg kom derhen, traf jeg Black i Færd med at læse højt for dem i Goethes Tasso. Jeg holder, Gud bedre det, ikke mere af Black end han af mig, men jeg kan dog ikke frakende ham den Fortjeneste, at han virkelig læser godt. Han læste den første Akt, og jeg følte mig ligesom forflyttet til en Egn, hvor en frisk og aromatisk Luft lettede det beklemte Aandedræt. Clarisse sad imellem Black og mig. Hendes Kinder blussede. Hun fæstede bestandig sine Øjne paa den lykkelige Forelæser og syntes at nyde hvert Ord af dette Digt, som dog i Forvejen var hende bekendt. Therese derimod kedede sig tydeligt, hun tog sit Arbejde frem og syede med Iver, bøjende sig mod Sytøjet for at skjule, at hun gabede; og det var utvivlsomt, at da der blev meldt, at Aftenbordet ventede, blev hun lige saa fornøjet, som Clarisse blev det modsatte. Ved Bordet befandt sig, foruden vor daglige Kreds, et Par Venner af Rikmand, som jævnlig kommer om Aftenen og spiller et Parti L'hombre med ham. Talen faldt nu paa en kriminel Sag, som Bladene havde omtalt. Et af Skinsyge og ulykkelig Kærlighed halvt vanvittigt Menneske var i en heftig Scene med sin elskede geraadet i et saadant Raseri, at han havde dræbt hende og derpaa saa godt som selv overgivet sig til Retten. En af Selskabet spurgte Black, om dette Menneske ikke var vis paa Døden. Black mente, at der gaves formildende Omstændigheder, og da Forbrydelsen ikke kunde henføres til intenderet Mord, saa vilde ventelig den skyldige ikke blive henrettet, men slippe med Slaveri for Livstid. Clarisse kaldte en saadan Straf ubarmhjertig og haardere end Døden og tog sig denne Synders Skæbne meget nær. Vi talte frem og tilbage om den Synderlighed, at et Menneske, hvis Liv er blottet for alt, hvad der kunde gøre det til et Gode, dog sjælden foretrækker Døden; og i denne Samtale sagde Black: „Det er Skade, at Clarisse ikke kan være Advokat. Hun vilde blive en prægtig Defensor for de store Forbrydere og en streng Aktor mod de smaa, sjofle Syndere. I sit Indlæg mod dem vilde hun vist nedlægge Paastand paa Ære, Liv og Gods." Det gik nu paa en spøgefuld Maade ud over Clarisse; selv Therese anklagede hende for en stor Strenghed mod smaa menneskelige Svagheder, og Clarisse derimod anklagede Therese for en ubarmhjertig Dom over enkelte slette Handlinger, men altid færdigt Forsvar for et uædelt

Sindelag, der ikke viste sig i grove Forbrydelser. En lille Ordstrid opstod imellem Søstrene, da Therese anførte Eksempler paa Clarisses skaanselløse Ytringer om nogle Damer af deres Bekendtskab, om hvilke der efter Thereses Mening intet væsentligt ondt kunde siges. Clarisse forsvarede sig ivrigt og indvendte, at disse Damer var usande, affekterte, bagtalerske, egoistiske, ikkun levende i den eneste Interesse at gøre Effekt, at blive ansete for noget ganske andet end det, de var; og i sit veltalende Selvforsvar gik hun til sidst saa vidt, at hun sagde: „Det tror jeg sikkert, at f. Eks. et Menneske som denne Ulyksalige, der i Raseri har begaaet en Misgerning, hvis græsselige Erindring, i Billedet af den døende elskede, maa staa for hans Sjæl som en Helvedkval, et Menneske, der, forskudt af det hele menneskelige Samfund, udslæbes som et Dyr til Slagterbænken, et Menneske, der saaledes har lidt og sikkert ogsaa saaledes angret, maa hisset finde en naadig Dommer; men derimod skulde det slet ikke undre mig, om saadanne Folk som de før omtalte rent havde tilsat deres Sjæl og aldrig opvaagnede af Døden.“ Denne noget dristige Hypotese mødte naturligvis en stærk Opposition, og Clarisse blev yderst undseelig og forlegen over at have givet sine Tanker et saa frit Løb. Jeg kom hende til Hjælp, saa godt jeg kunde, og ytrede, at skønt jeg vel var af den Mening, at intet Menneske kunde forskertse sin Udødelighed, saa lod det sig dog tænke, at netop saadanne, som levede blot i et Skin, som ved at udgive sig for andet end, hvad de var, saaledes fornægtede deres eget Jeg, at de ikke længere kendte deres egne Meninger, paa denne Maade kunde tænkes at tilintetgøre deres Individualitet og med den deres personlige Udødelighed. Jeg vendte paa denne Maade Striden fra hendes Gebet over paa mit, og da vi stod fra Bordet, rakte hun mig Haanden og sagde med sagte Stemme: „Jeg takker Dem! Det er ikke første Gang, at vi i Forening har plæderet i en kriminel Sag. Erindrer De i Skoven ved Helsingør?“ Ganske overrasket kyssede jeg hendes Haand og udbrød: „Om jeg erindrer det?“ Men — Gud ske Lov! Mere fik jeg ikke sagt. Det var første Gang siden hint Møde, at Clarisse havde vist mig mindste Tegn paa et venskabeligt Sindelag, hun er tværtimod — som jeg ovenfor sagde — knibsk imod mig, og jeg er svag nok til at bedrøve mig derover. Jeg tænker ellers, det er for at berolige Black, thi den Mand er saa skinsyg paa mig, at hans Uvillie imod mig lyser ham ud af Øjnene. For at bedøve min egen Skinsyge paa ham morer det mig at drille ham. Du ryster misbilligende paa Hovedet. Ja, du har Ret, det er alt sammen et slet Spil. Jeg ærgrer mig over mig selv. Jeg har aldrig kendt mig fra en saa daarlig Side. Denne lille Pige, denne Clarisse, har det ganske i sin Magt at gøre det lyst eller mørkt i mit Sind efter Behag. I Aftes var jeg let om Hjertet over hendes Venlighed, og forleden gik jeg hjem i det værste Humør over et Lune af hende. Familien skulde i Selskab, og da Clarisse kom ind i sin Pynt, fandt den gode Therese, at hun var alt for simpel. Med stor Kærlighed tilføjede hun et og andet, en Blomst, en Sløjfe og deslige. Til sidst kom hun med det usalige røde Halsbaand, der syntes hende at passe bedre til Søsterens øvrige Paaklædning end til hendes egen. Clarisse afslog at ville bære det. Therese sagde: „Du var jo saa indtagen i det, da jeg fik det, og saa glad over at have det paa den Dag, jeg laante dig det.“ „Jeg kan ikke længere lide det,“ svarede Clarisse. Med en spøgefuld Mine sagde Therese: „Og nu har vi dog erfaret, at Walther selv har arbejdet paa det?“ „Det gør det ikke skøn-

nere i mine Øjne," udbrød Clarisse ligesom stødt, „men vel upassende at bære for nogen anden end Kaptajnens Kæreste." Med en underlig spodsk Betoning sagde hun disse Ord. Den gode, velmenende Therese tav. Pludselig kastede den letbevægelige Søster sig om hendes Hals, kyssede hende og udbrød med Taarer i Øjnene: „O, tilgiv mig, min Therese! du er en Engel i Godhed og Fromhed. Jeg er ikke en saadan Søster værd." Freden var snart sluttet. De elsker hinanden, disse Søstre, og er i al deres Forskellighed forenede som et yndigt Tvillingpar. Siden sagde Therese til mig: „Jeg er bange, at Clarisse bærer paa en skjult Sygdom, jeg finder hende rent forandret. Tilforn var hun altid glad og mild og aldrig heftig saadan som nu." Og jeg gik hjem, grublende paa disse Ord, paa Clarisses Uvenlighed imod mig, paa — Gud ved hvad, og kunde hele Natten ikke faa Søvn i mine Øjne. Men heraf maa jeg tage Anledning til at høre op med at skrive, thi det meste af dette kolossale Brev har jeg skrevet ved Nattetid, og Morgenen er allerede nær. Jeg forundrer mig selv over den brede Vidtløftighed eller vidtløftige Bredde, som jeg nu har lagt mig efter i mine Breve. Man maa sandelig være sikker paa de Menneskers Deltagelse, til hvem man sender slige Epistler. Da jeg fik dit sidste Brev, var det ogsaa saa omtrent min Hensigt at kaste mig paa min Hest og fare ud til dig for at svare dig mundtligt; men dels er tolv Mil frem og tolv tilbage en Vej, hvortil en Ryter i det mindste kan bruge tre Dage, og tre Dages Frihed kan jeg ikke forlange i dette Øjeblik, da jeg har mange Forretninger, og dels tror jeg, sandt at sige, at jeg er undseelig for mundtligt at bekende mine Daarligheder. Det er visselig paa Tiden, at jeg ender disse Bekendelser. De er lige saa oprigtige som J. J. Rousseaus. Gid I ikke maa finde, at de er det alt for meget, ligesom hans. Dette Brev kan ikke komme bort førend i Morgen Aften. Jeg kan derfor maaske endnu i Morgen tilføje nogle Ord. God Nat! eller rettere sagt, God Morgen!

Den 16. Septbr.

Jeg tror, det anede mig, at jeg skulde have noget nyt at berette i Dag, inden jeg sluttede mit Brev. Jeg var et Øjeblik hos Rikmands i Eftermiddag og erfarede, at Clarisse med Faderens Tilladelse rejser til sin Tante i Holsten og bliver der i et halvt Aar for det første. Allerede sidst i denne Maaned rejser hun. Og i Morgen kører hun til Herregaarden ved Helsingør. Familien derfra har i denne Tid været her i Byen og overtalt hende til at tilbringe et Par Dage hos dem, inden hun tiltræder den længere Rejse. Det er efter hendes eget inderlige Ønske, at Black med Vilfelds Hjælp har overtalt Faderen til at give sin Tilladelse, og det var ikke uden megen Møje, at de erholdt den. Hvad skal man tænke om alt dette? Hvad bevæger Black til at fjerne Clarisse? Er det Skinsyge? Og hun selv, hvad bevæger hende?... Jeg taber mig i en Labyrint af Gisninger. Therese var bedrøvet, ogsaa Clarisse havde grædt. Og jeg! min Fornuft siger mig, at det er godt saaledes. Jeg vil være rolig, og jeg haaber, at jeg er det.

Kære Vilhelm! Trofaste Ungdomsven! Jeg har, som du forlangte, ladet dig læse i mit Hjerte; og ogsaa dig, min Sofie. Undskyld min Svaghed, beklag Følgerne af den overilede Handlemaade, som I ofte har dadlet hos mig. Man bliver kun klog af Skade. Hjælp mig at blive det! Styrk mine gode Forsætter med eders forstandige Ord. Hav Tak for eders Deltagelse i min Skæbne, og lev vel!

12.

Kaptajn Walther til Præsten Bergsteen.

København, 21. Septbr. 1841.

For en Times Tid siden er jeg kommen hjem fra en lille Udflugt til Hirschholm, og denne korte Rejse har været mere indgribende i mit Sind og maaske i min Skæbne, end alle de mange Mile til Lands og til Vands, som jeg i mit øvrige Liv har gennemfaret. Jeg er lykkeligere og ulykkeligere end nogen Sinde. Med eet Ord: Jeg har opdaget, at Clarisse ikke er forlovet, og — at hun elsker mig. Hvor disse Ord glæder mine Øjne, som de staar der med Sort paa Hvidt; hvor de lyder som Sirenesang i mine Øren, naar jeg udtaler dem! men det er sagtens ogsaa kun Sirenesang, som lokker den skibbrudne ned i Afgrunden. Jeg er forstyrret i mit hele Indre, og for at samle mine urolige Tanker ved jeg intet bedre Middel end at udtale dem her paa Papiret og vide til min Trøst, at de skal meddeles dig, der vil forstaa og undskylde en ulykkelig Vens Svaghed. Og nu vil jeg saa ordentligt og sandfærdigt som muligt berette dig denne Dags Hændelser.

Da Clarisse rejste, blev der aftalt med den Familie, som hun fulgte, at den aldrende Herremand om fire Dage skulde selv følge hende tilbage til Hirschholm, hvor han netop den Dag havde Forretninger at besørge, og at Rikmand enten selv personlig skulde møde der for at modtage sin Datter eller lade hende afhente ved en anden af Familien. Jeg tvivlede ikke paa, at denne anden jo vilde blive Black, som jeg derover gerne kunde have kvalt af Misundelse. Men langt fra dette blev det til min Forundring saaledes bestemt, at Rikmand og Therese vilde hente hende, og paa deres Anmodning kunde jeg ikke undslaa mig for at følge med. Oprigtigt talt! jeg tror, at jeg vilde det alt for gerne, at jeg allerede længtes efter den, mine Øjne ikke kan afse og dog maa undvære, maaske for stedse. Nu! kort sagt: Vi kørte da i Morges. Vejret, som i denne Tid er smukkere, end det i den hele Sommertid har været, var især i Dag ubeskrivelig behageligt. Da vi kom til Posthuset i Hirschholm, hvor vi skulde mødes, traf vi hverken Clarisse eller hendes Ledsager, men Folkene i Værtshuset sagde os, at den unge Dame havde efterladt den Besked, hvis nogen skulde spørge efter hende, at hun var gaaet lidt ind i Slotshaven og kom straks tilbage. Vi ventede en Tid efter hende. Hendes Ledsager havde imidlertid indfundet sig, Middagsmaden var bestilt, og Rikmand begyndte at blive utaalmodig og meget bange for, at Tiden skulde trække saaledes ud, at han kom til at køre hjem i den for Sundheden skadelige Aftenluft. Therese bad mig derfor gaa hen i Slotshaven for at finde Flygtningen og paaskynde hendes Hjemkomst. Jeg gik, paa een Gang glad og forvirret ved den Tanke, at dette vilde blive første Gang, at jeg nogen Sinde har været ene med Clarisse. Jeg gik hele Haven rundt uden at finde noget Spor af hende.

Der er et Sted i Hirschholms Slotshave, om hvilket man paastaar, at det har været indrettet til et naturligt Teater, hvorpaa der i sin Tid er spillet Komedie under fri Himmel. Det ligger afsides, dybt inde imellem Buske og Træer. Man vil i Havens nærværende Tilstand ikke let finde det uden Anvisning; men er man der, ser det virkelig ud, som om Sagnet havde Ret, thi mellem det høje Græs og de sammengroede Buske synes man tydeligt at opdage Forhøjninger, der kunde have været Loger, især en større, beskygget med Træer, der danner som Vægge. Man ser ogsaa Fordybninger, hvor Indbildningskraften godt kan skelne Scene, Parterre og især Orkester. Jeg erindrede mig dette Sted og banede mig en Vej derind gennem alle de Grene og høje Ukrudtsplanter, som

lukker Indgangen. En sagte Nynnen sagde mig straks, at jeg var paa rette Vej, og snart opdagede jeg Clarisse, som sad i denne Fordybning, som jeg antager for Orkestrets fordums Plads, der nu danner et Slags stor Græsbænk. Jeg nærmede mig forsigtigt, saaledes at jeg ad en højere Gang kom til at staa bag ved hende, uden at hun mærkede min Nærhed. Hun sad bøjet og sammenbandt nogle vilde Blomster med et Græsstraa og sang, — ja, hvad andet end en Strofe af det Hertziske Digt, der for mig er bestemt til en sand Tryllesang og ogsaa udøver en fortryllende Magt over mig. Kunde jeg dog beskrive dig den søde Tungsindighed, som lød gennem de Ord, hun netop i det Øjeblik sang:

Egnen er øde, Mathilde, hvor du
Flygtig har redet den flygtige Ganger.

Tryllesangens Magt greb mig straks, og jeg faldt ind i Sangen og svarede:

Blot dine Lidelser mindes endnu
Af den tungsindige Sanger.

Clarisse sprang op med en saadan Fart, at alle hendes Blomster fløj ned i Græsset. Med et Spring stod jeg nede hos hende. Med faa Ord meldte jeg vor Ankomst til Hirschholm, men jeg bekender, at jeg ikke skyndte paa vor Hjemvandring. Jeg glemte dette og alt andet ved at se paa hende. Det var tydeligt, at hun havde grædt, Taarerne sad endnu paa hendes Kinder, og hun var ikke Herre over sin Stemme. Jeg kunde ikke undlade at bemærke dette, og idet jeg greb hendes Haand og nødte hende til at sætte sig paa sin forrige Plads, satte jeg mig selv ved hendes Side og spurgte med ærlig Deltagelse om Grunden til hendes bedrøvede Stemning. Jeg bad hende have Fortrolighed til mig; enhver Sorg, sagde jeg, som nedtrykte hende, trykkede ogsaa mig; mangen Anstødssten her i Livet lod sig bortrydde ved Mod og Udholdenhed; og hvis hun behøvede et Hjerte, der vilde forstaa hende, en mandig Arm, som hun kunde støtte sig til, da bønfaldt jeg hende om ikke at forsmaa den Vens, der sad ved hendes Side. Hun hørte paa min Tale uden at svare. Vi tav nu begge. Hun bukkede sig og søgte at opsamle de Blomster, hun havde ladet falde. Jeg bøjede mig nu ogsaa lige ned i Græsset i samme Hensigt. Vore Øjne mødtes, og jeg syntes at skue lige ind i hendes Sjæl, der med en alvorlig, halvt streng, halv kærlig Vemodighed ligesom krævede mig til Regnskab for mine Ord. Hun satte sig igen paa sin Plads, modtog de opsamlede Blomster, som jeg lagde i hendes Skød til dem, hun selv havde opsamlet. „Jeg takker," sagde hun, og en ny Pause opstod. „Kære Clarisse!" sagde jeg, „De vil ikke engang værdige mig et Svar?" Med sagte, frygtsom Stemme svarede hun: „Tilgiv mig! hvad skal jeg svare? Jeg burde takke Dem, men jeg har ikke saa skønne Ord i min Magt som dem, paa hvilke De har en saa overvættes Rigdom." „Hvad mener De, Clarisse? Tvivler De paa Sandheden af min ærlige Mening? Jeg tror længe at have mærket, at De har noget imod mig. Vis De nu Deres Sandhedskærlighed, Deres Oprigtighed, ved at sige mig, hvormed jeg har paadraget mig Deres Mishag. Jeg ved det ikke; jeg spørger Dem derom, og et frimodigt og velment Spørgsmaal har Ret til at fordre et ærligt og frimodigt Svar."

Hun betænkte sig et Øjeblik: „De spørger, om jeg har noget imod Dem. Ja, een Ting, og det er maaske en Egenskab hos Dem, som andre vil holde for et Fortrin. Deres Veltalenhed bebrejder jeg Dem. Jeg tror, at den forleder Dem til at ytre Følelser, som ikke har Rod i Deres Hjerte. Jeg tvivler ikke paa, at Deres Godmodighed jo indgiver Dem Deltagelse for enhver, der synes Dem lidende, saaledes ogsaa for mig, men

jeg er ikke forfængelig nok til at tillægge denne Deltagelse større Gehalt, end hvad den fine Verdenstone præger den til: en blank Jeton til at spille med, men som ikke gælder i Handel og Vandel. Hvorfor skulde De nære en saa stor Interesse for mig? For min Søsters Skyld i det højeste; men den Interesse, som undes os paa anden Haand, er ikke den, hvori man finder Trøst og Hvile."

„Og dog, Clarisse! Saa dybt som De end miskender mig, saa kan jeg dog, som en Mand af Ære, forsikre, at til Dem er intet Ord udgaaet fra mine Læber uden at udvælde fra mit Hjertes dybeste Grund, og at mine Tanker paa denne Vej har tabt i Kraft, langt fra ikke vundet."

Hun vendte Hovedet og saa paa mig med et næsten foragteligt Smil. Jeg følte mit Blod koge i mine Aarer. „De støder en Ven fra Dem," vedblev jeg, „hvis Lige i trofast Hengivenhed De aldrig mere vil finde. Ingen har følt Deres Værd som jeg, selv ikke Deres Forlovede."

„Min Forlovede? Det skal vel være Black?"

„Det synes saa for menneskelige Øjne, og Deres nærmeste antager det for afgjort."

„Ja, jeg ved godt, at man tror det, og jeg har heller ikke brudt mig om at tilintetgøre denne Tro. Dog er det ikke saa. Jeg elsker ikke Black, lige saa lidt som han elsker mig, det er at sige, hvad Verden kalder at elske, hvad der skulde gøre os til Forlovede; men agte ham højt, det gør jeg. Jeg ærer ham fremfor nogen anden; jeg har ham kær som min bedste, som min eneste Ven, der trofast har staaet mig bi som en Broder, som en Fader. Aldrig har han sagt mig noget Ord, der kunde hentyde paa andre Følelser for mig end simpel venlig Deltagelse i mine Anliggender, og derfor ærer jeg ham dobbelt; deri erkender jeg den Agtelse, den ømme Skaansel, som en Mand skylder vort Køn."

Noget forlegen svarede jeg: „Ifald han — som De siger — virkelig ikke elsker Dem, saa er den Dyd, hvorfor De priser ham, visselig let at udøve."

Med stigende Heftighed udbrød Clarisse: „Det skulde man sandelig ikke falde paa, naar man er Vidne til de troløse Ord, der lyder saa betydningsfulde og er uden al Betydning, det Øjensprog, hvori det synes, at Sjælen næsten ubevidst aabenbarer sin inderligste Følelse, al denne indsmigrende Kunst, hvormed de bedst begavede Mænd leger med et uerfarent, troskyldigt Hjertes Rolighed. Jeg ved nok, man kalder alt sligt elskværdigt; man beklager, at der findes alt for lidt af denne Tone i vore selskabelige Kredse. Men jeg tilstaar, at jeg hader denne Tone. De skønne Ord, som man blot siger for at vise sin elegante Konversation, er for mig som smukke Blomster uden Duft. Om jeg end et Øjeblik glædes ved dem, saa foragter jeg dem i Grunden og kaster dem langt fra mig."

Og med disse Ord kastede hun alle de Blomster, som hun nys havde opsamlet og ordnet, saa langt bort som muligt. Hun rejste sig med det samme og lavede sig til at gaa. Sig selv, Vilhelm! Kunde jeg udholde dette? Jeg holdt hende tilbage. „Forlad mig ikke saaledes, Clarisse! Det gaa nu, som det vil, det er mig umuligt at bære Deres Vrede og Foragt. Jeg forstaar Deres Bebrejdelser, jeg fortjener dem ikke. Nu maa De vide alt." Hun gjorde en Bevægelse for at gaa, jeg holdt hende tilbage med Magt og sagde, næsten ude af mig selv: „Nej, De kan ikke nægte at høre mig! Er Sandhed og Retfærdighed Dem dyrebare, saa kan De ikke forholde mig den Ret at tale min egen Sag." Hun satte sig tavs paa sin forrige Plads, og nu — kan du fatte, hvad det vilde sige for mig første Gang i levende Ord at afsløre min sørgelige Skæbne, at anklage mig for min utilgivelige Overilelse, at tale for første Gang til den elskede om

min Kærlighed? Jeg var saa henreven, saa begejstret, jeg syntes, mine Ord blev til Ild. Clarisse hørte paa mig, tavs, alvorlig, overrasket; hun havde hæftet sine Øjne paa mig; de syntes i deres udtryksfulde Skønhed at give mig Svar paa hver enkelt Ytring. — Jeg havde grebet hendes Haand, hun drog den ikke fra mig, jeg trykkede den til mit Bryst og til mine Læber. Da jeg havde udtalt, styrtede store Taarer pludselig ned ad Clarisses Kinder. Efter et lille Ophold sagde hun med en Stemme, hvis milde, frygtsomme Sødhed jeg ikke kan beskrive: „Jeg takker Dem! ja, jeg takker Gud og Dem! En Fred, som jeg ikke længe havde følt, har nu indtrængt sig i mit Hjerte; thi nu kan jeg se Dem saaledes, som jeg har tænkt mig Dem, og ingen Kval — ja, ikke engang den at tro sig forskudt og foragtet — er at ligne ved den Smerte, selv at maatte finde den strafværdig, som man agter højest, som man ikke kan taale at miskende .... som man — ak! hvorfor skulde jeg ikke ogsaa gengælde Deres Fortrolighed — den, som man elsker — ja, nu er det sagt — den, som man fra første Øjeblik har elsket med hele sit Hjerte, med alle sin Sjæls Kræfter.“ Tænk dig hvilket Moment! Jeg greb hende i mine Arme, hun slyngede sine om min Hals, og jeg syntes, at jeg udaandede mit Liv paa hendes uskyldige Læber. Hun trak sig sagte tilbage, rejste sig og sagde alvorligt: „Gud og Therese maa tilgive os dette Øjebliks Svaghed. I det har vi udtømt al den Lykke, som her paa Jorden kan blive os til Del, og derfor maa den korte Salighed undes og forlades os.“

Det var mig umuligt at gaa ind paa denne Anskuelse af vor Stilling. Det hele Forhold syntes mig et andet, nu da jeg vidste, at Clarisse gengældte min Kærlighed; nu syntes det mig Pligt at aabenbare alt for Therese. Forgæves stræbte jeg at vinde Clarisse for denne Plan, jeg sagde hende alt, hvad jeg tror at kunne sige, jeg bad, jeg bønfaldt hende. „Nej, nej!“ raabte hun med Heftighed, „o Walther! Er det muligt, at jeg er sunken saa dybt i Deres Agtelse? Straffer De mig saaledes for min Fortrolighed, min Tillid til Dem? Jeg skulde berøve min Søster hendes Brudgom, som hun elsker? Jeg skulde tilintetgøre hendes Livs Lykke, bortrive hende fra den Plads, der tilkommer hende, og bemægtige mig den selv? Det skulde jeg gøre mod Therese, mod den frommeste, ædleste kvindelige Skabning, der med moderlig Ømhed har fredet om min Barndom og Ungdom? Tror De, at der gives nogen Lykke, der var i Stand til at trøste mig for Bevidstheden om en saadan Brøde? At jeg har tilstaaet Dem min Kærlighed, er maaske allerede en Uret, der vil forhindre mig i at se Therese frit i Øjnene.“

„Men Clarisse!“ sagde jeg bedrøvet, „er jeg, er min Rolighed da slet intet for Dem?“ Hun saa paa mig med taarefulde Øjne. „O, tal ikke saaledes til mig! Alting i Verden vilde jeg give for Deres Tilfredshed, kun ikke min Samvittigheds Fred. Den indre Stemme advarer mig. O Gud! her paa dette Sted, hvor hvert Skridt minder mig om den haarde Dom, der er overgaaet dem, som Lidenskaben har henrevet, denne ødelagte Herlighed, disse „„sjunkne Terrasser““, over hvilke Duggen hver Aften „„hviler som et grædende Hav““, og selv Kirken, der staar „„lig et Kors paa en Grav““, taler ikke alt dette til os med forfærdende og advarende Stemmer om at modstaa Fristelsen og ikke svige vor Pligt?“

„Denne Sang, Clarisse, som var det første Baand imellem os, skal den nu bruges til det Linklæde, der overskæres imellem os, som mellem Aksel og Valborg?“

„Nej, den skal være os en mild

Ven, der kærligt erindrer os om det, der forsvinder, og det, som bliver. Betænk Dem, Walther! De bedrager Dem selv. De er alt for god til at kunne saare og ydmyge den uskyldige Therese. Modet til en saadan Handling vilde svigte Dem, naar De stod lige for hendes kærlige, trofaste Øjne. Betænk, at Deres Bryllup er bestemt til at staa inden en Maaned, at hun lever i Tanken om sin nye Tilværelse. Tiden vil dæmpe baade Deres og min Kummer, De vil ved Thereses Side umuligt kunde finde Dem ulykkelig. Jeg rejser bort, takket være Black, der i min bedrøvede Stemning med uimodstaaelig Godhed trængte sig ind i min Fortrolighed. Ham takker jeg for, at jeg kan fjerne mig i dette Øjeblik. I det stille landlige Liv, hos min Tante, der har mig kær, vil jeg med Tiden vinde Ro og Besindighed. Først da vil jeg komme tilbage til mit Hjem, og vi skal da mødes som Broder og Søster."

Da jeg tav, tilføjede hun efter et Ophold: „Jeg forsikrer Dem, at min Beslutning er fast. Jeg vil sige Dem noget: Der er i Holsten, i min Tantes Omgangskreds, en ung Mand, der for lang Tid siden har bejlet til mig og for nylig skriftligt har fornyet sit Tilbud. Dersom De med et eneste Ord forstyrrer Thereses Rolighed, dersom Deres Forbindelse med hende bliver brudt for min Skyld, saa ægter jeg straks min tyske Bejler, og De skal aldrig se mig mere. Ak, hvad har vi stakkels Søstre gjort Dem, at De kan ville opofre os begge? Vi har elsket Dem begge, det er al vor Uret."

Det forekom mig, som om mit Hjerte vilde briste ved hendes Ord. Hun rakte Haanden imod mig og krævede mit Løfte, at jeg vilde handle, som om denne vor Samtale aldrig havde fundet Sted. Jeg trykkede den lille Haand til mit beklemte Bryst og sagde: „Jeg lover intet at foretage imod Deres Villie: Mere kan jeg ikke love. Thereses Skæbne og Rolighed vil være mig hellige uden alle Løfter."

Hun trykkede min Haand og sagde med uimodstaaelig Mildhed: „De maa ikke se bedrøvet ud. Det kan jeg ikke taale. Jeg gaar herfra med langt lettere Sind, end jeg kom." „Ja," svarede jeg, „jeg gaar herfra henrykt og fortvivlet." „Ikke fortvivlet," sagde hun alvorligt, „det er uværdigt at fortvivle. Tro som jeg, at naar dette korte Liv er til Ende, vil vi mødes et Sted, hvor intet kært Menneske, ingen Pligt skal staa mellem Dem. og mig." Lyksalige er Fruentimmerne! Naar Jorden brister under deres Fødder, hæver de dem som Himlens Fugle til bedre Regioner.

For første og vel sagtens for sidste Gang vandrede vi Arm i Arm fra denne ødelagte Skueplads, hvor nu ogsaa vi havde givet de gamle Træer en Elskerscene til Erindring om dem, hvortil de vel fordum havde været Vidne, baade som Kulisser og naturlige Træer. Vi gik hurtigt og tavse og taalte med stor Ufølsomhed de Utak, som modtog os ved vor Ankomst til Værtshuset, saavel som de Spørgsmaal og Bebrejdelser for Adspredthed, hvormed Rikmand plagede os paa Hjemvejen. Jeg foregav Hovedpine for at faa Lov til at fjerne mig, saa snart vi var steget af Vognen.

Her sidder jeg nu og nyder paa ny de søde og bitre Øjeblikke ved at gentage dem i Tanken og nedskrive dem i Ord, der næppe nogen Sinde vil udslettes af mit Minde. Sig, Vilhelm! Hvad skal jeg gøre? Lær mig blot, hvad der er min Pligt, saa vil jeg have Mod til at opfylde den. I Clarisses Ytringer, som jeg har fortalt dig, er jo vist nok megen Sandhed. En skrækkelig Rift vilde jeg jo gøre i den stakkels Thereses Skæbne ved at bryde med hende og af en saadan Grund, nu da alt er kommet saa vidt, da vort Bryllup er snart for Haanden, vort fælles Hus staar indrettet og smykket. Hav-

le jeg dog fulgt min første Indskydelse og straks skrevet det Brev, som eg i min Feberhede konciperede! Men nu! Og Clarisse bliver dog altrig min. O Gud! hun er opofret, hvor det gaar, denne er den smerteligste af mine smertelige Tanker. At ægte hendes Søster under disse Omstændigheder synes mig paa den anden Side oprørende for al min Følelse. Om nogen havde sagt mig for mindre end et Aar tilbage, at jeg skulde befinde mig i en Stilling som denne, saa havde jeg med Trods turdet opfordre Skæbnen til at bringe mig saa vidt. Med Foragt har jeg set paa dem, der ligesom Fluer lod sin fange i Konflikternes Spindelvæv uden at bruge deres Kraft til at sønderrive dem. Nu er jeg selv en Flue, som Konflikten med sine laadne Edderkoppeben omslynger, medens den udsuger dens Hjerteblod.

I dette Øjeblik falder mine Øjne paa en Etage hos Genboens. Der bor en Familie, som hele denne Sommer har lidt af Sygdom. En efter en anden af dens Medlemmer har været meget syg. Nu ligger Husfaderen for Døden, og jeg har hørt, at i hans lyse Øjeblikke ængstes han af stærk Bekymring for hans Families Skæbne, naar han forlader den. Det er sildig Nat. Det Hus derovre er det eneste i Gaden, hvor der endnu brænder Lys. Vinduerne staar aabne. Jeg ser den stakkels Husmoder, selv nylig kommen op fra Sygelejet, hvorledes hun gaar omkring og sysler, bleg og bedrøvet. Nu kom den ældste Datter, en Pige paa en tolv, tretten Aar. Hun er aldeles forgrædt. Moderen tager hende om Hovedet og kysser hende, hun kaster sig om Moderens Hals. Hvilken Sorgens Bolig! Kunde jeg dog bytte med denne syge, lægge mig paa hans Dødsleje og give ham tilbage til hans grædende Familie! Hans Liv er dog langt kostbarere end mit. Ja, jeg er færdig at ønske, at en fjendtlig Hær i denne Nat stod for Københavns Porte. Hvilken Lykke at kæmpe og falde med Ære i sit Kald! Jeg har tænkt paa den Udvej at gaa i fremmed Krigstjeneste. Men hvorledes skal jeg kunne udføre denne Plan? Hvor er der en god Krig? Hele Europa ligger jo i en søvnig udvortes Fred. De Franskes Felttog i Afrika kan jeg ikke lide; det forekommer mig som en Parodi paa de gamle Korstog, som en farlig Leg, som Forældre tillader deres Børn for at have Ro for dem i Huset. Langt hellere gik jeg til de tapre Tscherkesser og sloges mod Russerne. Det halvvilde Folkeslag strider dog for sin Selvstændighed; det er en ærlig Krig, hvori det maa briste eller bære. Men at tage Del i denne vilde under nærværende Konjunkturer aldrig kunne tillades mig, og i alt Fald vil det blive mig vanskeligt at komme bort paa en saadan Maade.

Nu lad mig endelig holde op at plage dig med mine forvirrede Planer og Tanker. Kan du bringe Orden i dem med forstandige Ord, da skal jeg velsigne dit Venskab. Selv skal jeg stræbe at fatte mig, saa godt jeg kan. God Morgen! Jeg vil lægge mig, jeg er træt, men tør dog ikke haabe, at Søvnen vil besøge mine matte Øjne. God Morgen! Hils Sofie!

13.

Sofie Bergsteen til sin Mand.

Roskilde 27. Septbr. 1841.

Kære Vilhelm! Ved min Ankomst hertil var Postmesteren, som kender mig, saa god at levere mig indlagte Brev, som i samme Øjeblik var ankommet fra København og nu skulde skilles fra de øvrige for at gaa til vor nærmeste Købstad. Jeg skynder mig med at sende dig det. Du vil se, at i den Sag, der interesserer os, er Omstændighederne uventet forandrede.

Dog synes mig ikke, at min Mission herved bliver overflødig eller i det væsentligste af en anden Na-

tur. Jeg vil imidlertid rekognoscere Terrænet, inden jeg foretager mig noget, og i alt, hvad jeg gør, raadspørge mig i mit Sind med dig og stræbe at handle i din Aand. Det er en god Aand! Gid Velsignelse følge os i vore velmente Bestræbelser, saa jeg snart og med et lettet Hjerte maa kunne vende hjem til dig og vore smaa! Jeg længes allerede efter dem og dig. Jeg omfavner dig med inderlig Kærlighed!

14.

Kaptajn Walther til Sofie Bergsteen.

København, 26. Septbr. 1841.

Kære Søster!

Naar vort Livs Horisont er mørk, er det Tid at skrive til en Ven, men fordeler Skyerne sig noget, og Stormen sagtnes, saa tør man henvende sig til en Veninde. Jeg tager næppe fejl, naar jeg tror, at Bergsteen har meddelt dig Indholdet af det Brev, jeg for nogle Dage siden skrev til ham, og jeg har gjort mig Skrupler over, at dit kærlige Sind er bekymret for din Broders Skyld. Jeg iler derfor med at sige dig, at en for mig gunstig Omstændighed har gjort mig det muligt at vinde Tid, og at jeg har Haab om at kunne rejse herfra med det første. Bliv ikke bange! Ikke for at gaa i Krig og søge Døden. Den Lykke, som er hændet mig, er for Resten kun en Lykke for mig; i sig selv er det en Ulykke. Kort at fortælle: I Gaar Morges kom, jeg ved ikke hvilken Embedsmand eller hvilke Embedsmænd, som det paaligger at efterse den Kasse, Rikmand har under Hænder, og fandt den — tom. Ikke Hvid eller Skilling var tilbage i den. Nogle vigtige Regnskaber savnedes ligeledes. Hans private Fuldmægtig Nissen, som uden alt Tilsyn ganske alene har forestaaet Embedet, er forsvunden med en 40,000 Rbd., som skulde findes i Kassen. I Forgaars Morges havde han bedt om Tilladelse til at gøre en Rejse ud i Landet og blive borte i tre Dage. Denne Tilladelse havde Rikmand nægtet ham, men efter samme Time har ingen set ham, men heller ingen i Dagens Løb spurgt efter ham, da man var vant til, at han gik og kom efter Godtbefindende. Først i Gaar Morges, da Kassen skulde aabnes, erfarede man hans Fraværelse. Nøglen laa i hans Pult, som man lod opbryde. Det var en bedrøvelig Scene i Gaar Formiddags, da jeg kom til Rikmands uden at ane det mindste. Der var ingen i de daglige Værelser, men Black kom straks efter. Han saa urolig ud. „Er de endnu nede i Kontoret?“ spurgte han Tjeneren og løb straks derned. Et Øjeblik efter kom den arme Rikmand ind, bleg og skælvende, ledet af begge sine Døtre. De stakkels Piger bestræbte sig for at smile til ham, men saa ud, som om Døden sad paa deres Læber. Med afbrudte Ord berettede han mig sin Ulykke. „Jeg har,“ tilføjede han, „haft Frygt og Afsky for Døden, men nu var den jo min bedste Tilflugt, langt at foretrække for den Elendighed, der nu venter mig, for Skændsel, Fængsel og Fattigdom.“ „O, kære Fader!“ sagde Therese, „forestil dig dog ikke det græsseligste!“ „Vi vil følge dig og dele din Skæbne,“ udbrød Clarisse. „Vi vil pleje dig, vi vil kun leve for at trøste dig,“ sagde de begge, idet de overøste ham med Kærtegn og vædede hans Ansigt og Hænder med deres Taarer. Han trykkede dem til sit Bryst. „Mine arme Børn!“ udbrød han grædende, „mine arme, gode, ulykkelige Børn!“ Black kom nu og berettede, at han havde talt med de vedkommende Herrer nede i Kontoret, der var hans nøje Bekendte og havde lovet at fortie Resultatet af deres Undersøgelse til næste Dag, da han havde aftalt at komme og nærmere tale med dem. Imidlertid var han gaaet i Kaution for Rikmands Tilstedeblivelse og vilde nu straks gaa at gøre

Anstalter for at faa fat paa den utro Flygtning. Han søgte saaledes at tilvejebringe lidt Rolighed, men kunde dog ikke afholde sig fra at komme med ubetimelige Bemærkninger, som for Eksempel: „Jeg har længe nok advaret Dem imod det Hældøre, som De overlod alting. Enten skal man selv passe sit Embede eller tage sin Afsked.“ Et straffende Blik fra Therese bragte ham imidlertid til straks at forandre sin Tone, ja, endogsaa til at gøre et Slags Undskyldning. Jeg bad Therese om et Øjebliks Samtale og tilbød min hele Formue, som jo rigtignok kun udgør den halve Sum, der handles om; men jeg tilføjede, at dette Skridt nødvendigt vilde medføre en Opsættelse paa ubestemt Tid af vort nærforestaaende Giftermaal. Hun greb med Tak og Glæde denne Plan og kaldte denne Opsættelse et ringe Offer, naar der var Spørgsmaal om at redde hendes Fader. Jeg gik derfor ind til Rikmand og Black og gentog mit Tilbud. Den første takkede og velsignede mig, den anden gjorde et forunderlig tvetydigt Ansigt derved, og paa vore Spørgsmaal, om den Kapital, som jeg kunde tilbyde, var i Stand til at jævne Sagen, svarede han: „O ja! jeg ved ikke! Jeg skal tale med vedkommende og gøre, hvad jeg kan, for i det mindste at vinde nogen Tid.“ Han lod mig følge hjem med sig, hvor jeg gav ham et foreløbigt Bevis og aftalte, paa hvad Maade jeg mente at kunne faa Pengene saa snart muligt i Hænde. Det Menneske, den Black har noget ved sig, der generer mig; han har noget i sit Væsen imod mig og kun imod mig, der forekommer mig, som om en Mefistofeles stod for mig, saa og spottede mine Tanker. Saaledes sagde han, da jeg skrev det omtalte Bevis: at nu maatte han dog gøre mig opmærksom paa, at jeg i mine nuværende Formuesomstændigheder vilde udsætte min tilkommende Kone for mangt et Savn, og da jeg svarede, at Therese var enig med mig om at opsætte vor Forening til bedre Tider, saa lo han og sagde: „Til bedre Tider! *à la bonne heure!* De Tider kan ellers være noget borte. Men De ser saa fornøjet ud ved denne Opofrelse, som jeg ikke længe har set Dem. De beviser sandelig den gamle Sætning, at en ædel Handling belønner sig selv.“ Jeg blev forbandet flov ved denne Tale om en ædel Handling. Det er nu imidlertid vist, at om Clarisse var min Forlovede, saa havde jeg naturligvis dog gjort det samme som nu for at redde min tilkommende Familie, men derimod tror jeg rigtignok, at jeg alligevel ikke havde opsat mit Bryllup, skønt jeg vel føler, at dette maaske ogsaa havde været en af mine uoverlagte Handlinger. Havde Black drillet mig med en saadan Snak i Forgaars, da Hovedet stod forkert paa mig, saa tror jeg, at jeg havde yppet en alvorlig Trætte med ham, men i Gaar var jeg i saa godt Humør, at intet kunde opirre mig. Ja, min Sofie, jeg er i godt Humør! Jeg giver med Glæde min Formue for at købe min Frihed, om ogsaa kun for en Tid lang, at jeg kan trække Aande og besinde mig. Jeg har nu en anden Plan. Min Chef er en brav Mand, der har megen Godhed for mig. Jeg har betænkt, hvorledes jeg uden at lyve og uden at blotte den hele Sandhed kan indvie ham saa meget i min Stilling og vinde saa meget hans Interesse, at jeg ved hans Hjælp kan komme til at rejse bort i et Aar eller længere, hvortil der netop nu om kort Tid tilbyder sig en Lejlighed. Jeg haaber, det vil lykkes mig. I Aftes tilbragte jeg hos Rikmands den behageligste Aften, jeg endnu har nydt der. Den omtalte Tildragelse har ligesom ført os nærmere sammen. Faderen sad mod Sædvane inde hos os og syntes — besynderligt nok — mere livlig og velbefindende end han plejer. Vi var enige i at finde den gamle Fuldmægtigs Handling ubegribelig. Den aldrende Mand hav-

de et iøjnefaldende Præg af Ærlighed; han har ingen Familie, næsten ingen Fornødenheder; han var sin Principals højre Haand i en lang Række af Aar. Nu siges der rigtignok, at han undertiden har spillet i Lotteriet, men hvorfor har han ønsket sig Rigdom? hvortil vilde han bruge den? Hvo kan forstaa et Menneskes Indre! Jeg ønsker ham en lykkelig Rejse. Det skulde næsten gøre mig ondt, om han blev indhentet og kom i Ulykke, skønt jeg visselig ønsker, at det halve af Pengene kunde blive tilvejebragt. Ikke alle! Nej, Gud bevare os! Og Gud forlade mig! O Himmel! Om Therese vidste, hvad jeg her har skrevet!

Jeg har ilet med at underrette dig og din Mand om disse Begivenheder. Dersom jeg kommer til snart at rejse, efter mit Ønske, saa lægger jeg Vejen hen over eders Præstegaard, da skal vi ret af Hjertet tale sammen. Snart skriver jeg igen. Lev vel saa længe!

P. S. Den Dag i Gaar begyndte straks med noget godt. Inden jeg endnu var staaet op, fortalte min Oppasser mig, at min syge Genbo var af Lægen erklæret for nu at være uden Fare. Min Karl, som ogsaa har sin Gang derovre, bragte mig hver Morgen de derværende syges Bulletin. Denne Familie har lidt af Sygdom netop i al den Tid, jeg har lidt af ondt Humør. Jeg synes mig derfor sympatetisk forbunden med den, skønt jeg aldrig har talt med nogen af dens Medlemmer. Nu lev vel! og gaa ej for meget i Rette med din stakkels Broder, kære Sofie!

15.

Advokat Black til Therese Rikmand.

København, 27. Septbr. 1841.

Kæreste Therese!

Forretninger hindrer mig fra efter mit Løfte at komme til Dem i Dag og personlig bringe Dem Efterretning om, hvad jeg har været i Stand til at udrette i Deres Faders Anliggende. Sandt at sige tror jeg ogsaa, at det, jeg har at sige, bedre skikker sig til skriftlig end til mundtlig Meddelelse. Jeg har endnu intet udrettet uden at bevirke en Opsættelse af endnu to Dage, inden hvilke intet Skridt maa gøres, som kunde være af onde Følger for min Onkel. Kun med Møje og kun ved Hjælp af mine Forbindelser med vedkommende har jeg opnaaet dette. Jeg tør ikke skjule for Dem, at det vil blive vanskeligt, ja, næsten umuligt at jævne denne Sag uden straks at kunne erstatte det hele Deficit eller stille Sikkerhed for Beløbet. At faa fat paa den utro Fuldmægtig er usikkert, og desuden er det usandsynligt, at Pengene, endogsaa i dette Tilfælde, vil faas tilbage, især uden at kompromittere min Onkel som den, paa hvem Ansvaret hviler. Det ser jo følgelig temmelig mørkt ud med denne slemme Sag. Men imidlertid kan alting snart blive godt, dersom De, kære Therese, vil skænke Deres Ven og Fætter nogle Øjeblikkes taalmodige Opmærksomhed og roligt overveje, hvad han har at sige Dem.

Jeg har endnu ingen Brug gjort af Kaptajn Walthers Bevis, thi uden at tale om, at hans Kapital kun udgør det halve Deficit og desuden ikke kan hæves førend efter nogen Tids Forløb, saa forekommer det mig alt for saarende for Deres Delikatesse og Æresfølelse at berøve Kaptajnen hele hans Formue, der i mangt et Tilfælde kunde være en Mand i hans Stilling en uvurderlig Støtte som et Middel til at bevare sin Selvstændighed og kunne handle uden Hensyn, blot efter sin Overbevisning om Pligt og Ære. — At modtage et saadant Offer vilde altid være betænkeligt, men dobbelt i nærværende Tilfælde, nemlig af en Brudgom, som — jeg vover at sige det — som ikke elsker sin Forlovede. Ja, kære Therese! jeg gentager det, Kaptajn Walther elsker

Dem ikke, og De bedrager Dem selv, om De tror, at De elsker ham. De studser ved mine forvovne Ord, ja, maaske De bliver vred, og i alt Fald spørger De mig vist nok, hvorfra jeg har en saadan Aabenbaring om Deres og Walthers Følelser? „Hvad skulde vel" — siger De — „have bevæget ham til at bejle til mig, naar han ikke elskede mig? Og tror De, jeg vilde have givet ham mit Ja uden mit Hjertes Samtykke?" Jeg svarer: Hvad der er foregaaet i Kaptajnens Sjæl, da han friede til Dem, kan jeg ikke vide. Maaske elskede han Dem i det Øjeblik; og hvad Dem angaar, saa er det Deres rene, ydmyge, kærlige Sind, som har hendraget Dem til den, der erklærede Dem sin Kærlighed, vistnok med skønne og indsmigrende Ord. Hvad der for Resten har gjort mig klartseende og aabenbaret mig det sande eller rettere sagt — det usande i dette Forhold, det vil jeg sige Dem. Var Deres Følelser for Kaptajn Walther det, som vi andre jordiske Mennesker kalder Kærlighed, saa vilde De umuligt kunne finde Dem tilfredsstillet ved den kolde, ærbødige Artighed, hvormed han stræber at skjule sin Mangel paa Ømhed; og at han ikke elsker Dem, det ved jeg deraf, at jeg bestandig har været Vidne til denne hans Tone, og — af mit eget Hjerte, der ved, hvad det er at elske — hvad det er at elske Dem. Ja, kære, elskværdige Therese! jeg har elsket Dem længe, længe! Jeg har haardt bødet for den prosaiske Betænkelighed der forledede mig til at opsætte min Erklæring, indtil mine Pengesager var fuldkommen ordnede. Jeg har lidt nok ved Deres uventede Forbindelse med en anden. Jeg indser vel, at denne min Erklæring overrasker Dem, jeg har søgt at skjule mine forskudte Følelser for Dem og hele Verden. De og flere tror rimeligvis, at jeg elsker Deres Søster, men det er ingenlunde Tilfældet. Et ærligt Venskab, en faderlig Godhed bærer jeg for det yndige Barn, men jeg har kun elsket Dem. Og hør nu, Therese, hvad jeg vover at foreslaa Dem; og hvis min Dristighed er Dem paafaldende, saa betænk, at det her gælder mit øvrige Livs Ro og Lykke. Giv Kaptajnen hans Frihed tilbage! Jeg maatte meget bedrage mig, om De ikke hermed gjorde ham den største Tjeneste. Mange Smaating, som maaske vilde have undgaaet enhver anden end en Medbejler, har i den seneste Tid end ydermere styrket denne min Overbevisning. Tro mig, Therese! Selv blandt de forelskede Mænd er der kun faa, der har Sans for den egentlige kvindelige Elskværdighed, kun faa, der som jeg har følt og erfaret, hvor lidet de glimrende Fortrin betyder i det daglige Liv, hvor ringe, ja, selv hvor ubehagelige de kan synes os, naar de ikke faar deres Glans af det ægte Guld, som alene formaar at jævne Livets Møje. Deres hele Væsen er ægte, prøvet Guld, og ingen Pris er for høj for at vinde dette. Vil De værdiges at give mig Deres Haand, saa vil jeg paatage mig straks at erstatte Deres Faders Kassemangel; inden Aften skal hvert Spor af denne ulykkelige Sag være udslettet. Det Skaar, min Formue herved kan lide, vil jeg let kunne forsvare for mine Børn, naar jeg derved kan vinde dem en saadan Stedmoder. Mine to smaa Piger har desuden i deres mødrene Arv Formue nok til, at den muligvis kan blive deres Ulykke.

Jeg anser det for nødvendigt, at min Onkel maa søge om Afsked fra sit Embede. Jeg vil da stræbe at formaa ham til at bo i Deres Hus; intet skal blive forsømt for at pleje og forsøde hans gamle Dage, uden at De dog som hidtil skal behøve at være en Slave af Deres barnlige Pligter; thi min højeste Lykke skal bestaa i at sørge for, at min elskede Hustru skal prøve, hvad det er at nyde Livets, hende næsten ubekendte Goder, og min Glæde skal det

være at forskønne hendes Dage med alt, hvad Kærlighed og Velstand kan byde.

Og nu, kæreste Therese! nu har jeg talt min Sag og har intet mere at sige. Jeg overgiver den nu til Deres Dom og venter Dommen med lige saa bankende Hjerte som nogen anklaget, hvis Sag jeg nogen Sinde har talt for Skranken.

Deres af Sjæl og Hjerte hengivne
Black.

16.

Therese Rikmand til Advokat Black.

København, 27. Septbr. 1841.

Jeg takker Dem! jeg ved, Deres Mening er ædel og god, men De har Synd af at tale saaledes til mig. De forvirrer mine Tanker og overrasker mig i højeste Grad. Min Søster er altsaa ikke Deres Forlovede! De elsker ikke Clarisse! De elsker mig! Aldrig er en saadan Tanke opstaaet i min Sjæl! Det vilde visselig være sødt for mig at redde min Fader, og det var ogsaa min Pligt, men er det mig muligt? Walther har jeg givet min Tro. De maa nu tænke, hvad De vil; jeg ved bedst, at han er mig kær. Han har for min Skyld villet give alt, hvad han ejer. Skal jeg lønne hans Ædelmodighed med at bryde vort Baand, fordi en anden siger, at han ikke elsker mig? Er det sandt, maa han sige mig det selv. Han kan bryde med mig, dersom han vil det; jeg gør det ikke! jeg synes, jeg bør ikke. Hvor tungt det er at skælve for min Faders Skæbne, saa kan jeg kun overlade den i Guds Haand. Men De, vor gamle Ven! kan De forlade vort Hus i dets Nød? Er det ædelt at fordre, at jeg skal købe min Faders Redning med en slet Handling? Bør De sætte mig et saadant Vilkaar, uden hvis Opfyldelse De intet vil gøre for en Ven? O, jeg bønfalder Dem med Taarer og Sjæleangst: Tal et godt Ord for os hos vedkommende! Det er jo Deres Venner. Tag Walthers Formue, og vær De ogsaa medlidende. Sky ikke selv et lille Offer for at frelse den ulykkelige gamle Mand, der fra Deres Barndom har haft Dem kær! Jeg har altid stolet paa Dem som paa en Ven, i Medgang og Modgang. Vil De ophøre at være en saadan for den bedrøvede Therese?

17.

Advokat Black til Therese Rikmand.

København, 27. Septbr. 1841.

De fordrer meget af et Menneske i det Øjeblik, De støder ham fra Dem og foragter hans Kærlighed. Men lad saa være! Jeg skal vise Dem, Therese, at jeg ikke var uværdig til den Lykke, jeg saa længe har ønsket mig. Heri indesluttet sender jeg Dem Kaptajnens Bevis. Jeg skal vel klare Sagen uden det. Jeg beder Dem, giv ham det tilbage, og gift Dem med ham, hvis De endelig vil gøre baade Dem selv og ham ulykkelige, og maaske endnu et Par Mennesker oven i Købet.

Ærbødigst
Black.

18.

Sofie Bergsteen til Præsten Bergsteen

København, 7. Oktbr. 1841.

Min egen kære Vilhelm!

Jeg kan ikke nok takke dig for den Godhed, at du allerede har sendt mig to Breve til Svar paa mit forrige, og dernæst forener jeg mine Taksigelser med dem, som vore Venner har paalagt mig at bringe dig. Baade min Broder og Therese siger, at det er et skønt Varsel for et Ægteskab, at det indvies af en saa god og lykkelig Ægtemand. Hvor har jeg dog allerede længtes efter dig og vore Børn! Jeg har i mangt et Øjeblik fortrudt, at jeg lod mig

overtale til at vente dig her. Jeg troede ikke, det skulde have varet saa længe med Tilberedelserne til det dobbelte Bryllup. Men nu glæder jeg mig des mere til om faa Dage at skulle se dig og vore smaa igen. Du skal ret have Tak, fordi du føjer Thereses Ønske at tage dem med til København. Black siger, at hans to dejlige Smaapiger og vore to Drenge, der vist maa være smukke, siger han (og det er de, ikke sandt?), de skal alle fire staa om Brudeskammelen som smaa Engle og bringe Velsignelse med sig. Ingen tyveaarig Elsker kan være mere henrykt over sin elskedes Ja end denne Mand. Om min Broders Lyksalighed vil jeg ikke tale. Han er, som jeg kan tænke mig et Menneske, der efter svære Lidelser opvaagner i en bedre Verden. De overøser mig her med Taksigelser og ved ikke alt, hvad de vil finde paa for at fornøje mig. Og dog er min Fortjeneste af dette gode Udfald kun meget ringe. Udslaget har jeg jo sagtens gjort ved at aabenbare alt for Therese, men Skæbnen selv har jo givet os Sejren i Hænde.

Jeg har saa meget at sige, at jeg ikke ved, hvor jeg skal begynde eller ende. Straks at dele med dig alt, hvad der interesserer mig, er mig en saa kær Vane, at jeg ikke kan aflægge den, uagtet jeg snart haaber at tale mundtlig med dig, og uagtet jeg har travlt med at hjælpe Therese og Clarisse med at faa alting færdigt, hvad der endnu mangler, til det nærforestaaende Bryllup. Hele Formiddagen har jeg været med Clarisse i hendes og min Broders tilkommende Bolig, der var bestemt for Therese, men nu tilfalder den yngre Søster. Intet kan være hyggeligere og smagfuldere. Begge Søstre har i Fællesskab indrettet alt. Ogsaa Clarisse har arbejdet derpaa „med et tungt Hjerte," sagde hun til mig, „mindst drømte jeg om den Løn, der ventede mig." Jeg omfavnede min yndige tilkommende Svigerinde og hviskede: „Nu forstaar vi min Bedstemoders sidste Ord; hendes flygtende Sjæl skuede ind i hendes Yndlings Hjerte og forstod det bedre end vi." „Ak Gud!" sagde hun, idet hun, som halvt bange, klyngede sig op til mig: „Erindringen om de Ord, om det Øjeblik, har i mangen stille Time opløftet og forvirret mine bedrøvede Tanker."

I Gaar tilbragte jeg en Dag, der var saa behagelig og saa lykkelig, at dersom du havde været til Stede, saa vilde jeg regne den for en af de bedste i mit Liv. Da dette Efteraar er saa skønt, saa var en Landtur bleven foreslaaet. Min Broder og Clarisse vilde gerne, at dens Maal skulde være Hirschholm, og derom blev man snart enige. Vore to forlovede Par, Rikmand, jeg, samt Blacks to Smaapiger kørte i to Vogne derud i Gaar Morges. Min Broder og Doktor Vilfeld fulgte med til Hest. Det var blevet aftalt, at vi skulde nyde en let Frokost paa Posthuset og derpaa anvende den korte Dag til at vandre omkring i Egnen. Først i Mørkningen skulde vi da nyde vort egentlige Maaltid og siden stole paa, at Maanen, som kom op Kl. 8, skulde lyse os hjem. Vejret var dejligt, alle glade, og da vi ifølge vor Plan tog Vejen til Slotshaven, gik Rikmand med os, men satte sig siden paa en Bænk og greb til det usædvanlige Arbejde med egne Øjne at læse Dagblade, som han havde med i Lommen. Vi andre gik nu, snart samlede, snart to og to, til Mathildevejen. Vi vandrede langt omkring i den smukke Egn, og det begyndte allerede at mørknes, da vi kom tilbage til Slotshaven. Min Broder og Clarisse gik forrest, Arm i Arm, og sang det Hertziske Digt om Hirschholm fra Begyndelsen til Enden. Med en stor Bevægelse hørte jeg disse skønne Toner, da jeg vidste, hvilken Betydning dette Digt havde for disse elskende, og af Hjertet sympatiserede jeg med den Følelse, hvormed de sang det. Jeg lod dem ogsaa uforstyrrede opsøge det gamle Teater,

hvis Værd for dem kun jeg kendte. En stor Beroligelse blev mig til Del paa denne Vandring. Therese kom hen til mig, greb min Arm og sagde: „Min Sofie! Aldrig kan jeg takke dig nok for dit ærlige Venskab, for den Velgerning, du har vist mig ved at aabenbare mig alt. Min Gud! havde jeg opdaget Sandheden efter at være bleven Walthers Kone, jeg tror, jeg var død af Græmmelse. Naar jeg saaledes som nu ser ham og Clarisse sammen, saa føler jeg først ret, ved hvilken Afgrund jeg stod, da du kom og reddede mig.“ „Og dog, min Therese! sagde jeg, „har jeg med Bekymring tænkt, at jeg bedrøvede dig. Din Haand skælvede i min, og da jeg havde endt, bedækkede du dit Ansigt med Hænderne og græd stille.“ „Jeg ved ikke selv,“ svarede hun, „hvorfor jeg græd. Men vær vis paa, min Sofie, at jeg nu føler mig meget lykkelig. Black har reddet min Fader, skønt jeg havde afslaaet hans Tilbud, saa ædel er han, og han elsker mig, det ved jeg nu sikkert, og disse yndige Børn, de udgør min Stolthed og Glæde. Se, hvor dejlige de er, jeg hænger allerede ved dem med mit hele Hjerte, og de ved mig, som om jeg var deres egen Moder.“ „Ja,“ sagde jeg glad, „de har sandelig ikke tabt ved Byttet.“

Da vi var nær ved Værtshuset, hentede vi Rikmand efter Aftale hos en Bekendt af ham, som boede i Byen. Clarisse og min Broder var saa opfyldte af det meget omtalte Digt, at de bestandig fandt Lejlighed til at anvende dette poetiske Nattemaleri paa alt, hvad vi saa. Saaledes sang de bestandig en eller anden Strofe deraf, alt som vi gik. Da vi nærmede os Posthuset, saa vi Lysene skinne fra den Stue, hvor vi skulde holde vort Maaltid, og straks sang de: „Nu bli'er der lyst i vor Postmesters Stue,“ og da min Broder gik i Stalden for at se til sin Hest, og Clarisse og jeg fulgte med, da kom der en aparte Sandhed i de Ord, de sang:

Underlig trist er det fugtige Skur,
Sparsomt belyst af en eneste Lygte;
Se kun, hvor hen ad den kalkede Mur
Skyggerne vaklende flygte.

thi næppe var disse Ord sungne, før vi saa en lang, besynderlig Skygge i en Rejsekappe glide forbi os som et Spøgelse og tage Vejen til Posthusets Dør, fulgt af et andet Menneske. Clarisse og min Broder udbrød begge: „Det var jo Fuldmægtig Nissen!“ Vi skyndte os til Huset og traadte ind i vort Værelse straks efter den omtalte Mand og hans Følgesvend. Nissen hilste Selskabet med et meget flegmatisk: „God Aften! Jeg hører derude, at Kammerraaden er her, og saa vilde jeg ikke rejse hjem uden at hilse paa Dem.“ Alle samlede sig om ham med Udbrud af Forundring, og det blev nu opdaget, at han langt fra at have bestjaalet Kassen havde deponeret dens Indhold, som han udtrykte sig, „hos en Mand af den rette Tro og Vandel, om hvem jeg ved, at han før skulde lade sig myrde end nogen Skilling bortrane af det betroede Gods. Jeg har gjort det af Forsigtighed, af Frygt for Tyvehaand og Ildebrand, der kunde indtræffe i min Fraværelse. De ved selv, Hr. Kammerraad, at hverken De eller nogen har Omsorg for dette hellige, betroede Gods uden jeg. Den gudfrygtige Ven, til hvem jeg har overantvordet det tillige med nogle Regnskaber, har ruget derover som en Drage og ikke forladt sit Hus i min Fraværelse. Han og jeg har selv baaret Sækkene med Pengene til hans Hus og skal ligeledes bære dem tilbage. Nu har han været saa god at sende sin Søn lige til Skaane for at hente mig og ledsage mig hjem i min svage Tilstand.“ Det unge Menneske bekræftede Sandheden af alt, hvad Nissen havde sagt, og tilføjede: „Kammerraaden kan være vis paa, at baade Penge og Papirer skal ligge paa deres Plads, inden De selv naar København.“ Nissen leverede nu Rikmand et Bevis, som han hav-

de hos sig, fra den omtalte Mand, en Borger, som var baade Black og Rikmand bekendt. „For Livs og Døds Skyld," tilføjede den forsigtige Fuldmægtig. Da hans Principal bebrejdede ham den Angst og Sorg, han havde forvoldt hans Hus, og spurgte: „Hvad bevægede Dem til at rejse bort uden mit Samtykke?" svarede han: „Det, Hr. Kammerraad, at jeg adlyder Gud mere end Mennesker." Vi erfarede nu, at Manden var traadt over til Baptisternes Menighed, og at han var rejst til et Sted ude i Landet, hvor han med flere var bleven døbt i Søen, hvorpaa han var rejst over til Skaane for at bivaane gudelige Forsamlinger. Alt dette har imidlertid bekommet ham saa ilde, at han i flere Dage har ligget meget syg hos en Bonde derovre, i et afsides Hus. Han er nu nogenledes helbredet og, som han paastaar, ved en opvakt Piges Haandspaalæggelse. Saa snart han havde saa megen Samling, at det var ham muligt at skrive, havde han sendt nogle Linier til den Borgermand, hos hvem Pengene var, og denne havde sendt sin Søn for at berolige og ledsage ham. Han sagde, at nu vilde han gerne dø, thi nu var han vis paa sin Salighed, og nu var han bleven mistænkt og forhaanet for sin Tros Skyld som andre hellige Martyrer, hvorpaa han uden videre at lade sig opholde satte sig paa Vognen, der alt holdt forspændt, og kørte ufortøvet til København.

Da han var borte, og vi vilde sætte os til Bords, bemærkede vi først, at her var beredt os en ordentlig lille Fest. Maaltidet var bestilt Dagen i Forvejen, og Black havde medtaget en Kasse med fine Vine og en fuldstændig Dessert af franske Konfiturer og friske udsøgte Frugter, Ferskener og Vindruer. Hans Tjener havde dækket Bordet yderst sirligt, prydet med Blomster og mange Vokslys. Vort Maaltid krydredes ikke blot af en behagelig Stemning, men langt mere af den indre Sjæleglæde, som enhver især følte. Vi helligholdt saaledes et dobbelt Forlovelsesgilde og talte fornøjede om det nærforestaaende Bryllup. Vi kaldte med Rette Dagen en lykkelig Dag og omtalte den nys oplevede Overraskelse, som saa uventet skulde møde os her, ligesom tildelt af en god, men ironisk Skæbne, der i hele denne Sag syntes at have leget Blindebuk med os. Min Broder greb sit Glas og udbrød med humoristisk Patos: „I denne skummende Champagne vil jeg tømme et brusende Bæger for Hirschholm. Hil være dig, skønne Egn, over hvilken min Lykkestjerne synes at skinne! Du sjunkne Skueplads for romantiske, vemodige Minder! man skal tiltale dig i Ossianske Toner, man skal sige: Stolte Kæmpe! du er falden i din Kraft og din Skønhed! Udslettet af Jorden er du og de, som var med dig. Lokket af din Ros skal Vandreren komme til Sletten for at søge dig, men han finder dig ikke. End ikke dine Vaaben lyser ham i Møde fra Hallens ødelagte Mur, thi ogsaa de er sønderbrudte og givne til Pris for de vilde Vinde. Rent tilintetgjorte er de og al din Herlighed! Men trøst dig! Dit Minde lever, du har faaet din Sang, og Aanderne svæver paa Taagens Vinger og lytter til „den tungsindige Sanger.""

Og hermed maa jeg slutte. Lev vel, min Vilhelm! Kom snart til din længselsfulde

Sofie.

KORSVEJEN

En mørk og kold Dag i Sommerens gode Maaneder forekommer mig at ligne en Krænkelse, der paaføres os af en Ven: vi er ikke belavede paa en Ubehagelighed, hvor vi med al Grund ventede os det modsatte, vi er uden Vaaben imod den, og har vi andre, denne Sag uvedkommende Sorger, forekommer de os vigtigere og dobbelt trykkende i den Forstemthed, hvoraf vi føler os grebne.

Denne Betragtning paatrængte sig mig, da jeg en Gang midt i August henimod Aften befandt mig ene med min for faa Maaneder siden gifte Søster i hendes Dagligstue. Det var koldt og stormfuldt som en Novemberdag, Regnen slog mod Vinduesruderne, og skønt det var tidligt paa Aftenen, var det ellers lyse Værelse saa mørkt, at jeg næppe kunde se min Søster, som sad ved Vinduet og stirrede ud i den vrede Natur ganske tavs og stille, som fordybet i Tanker. Jeg sad paa samme Maade i den modsatte Krog ved den kolde Kakkelovn og glemte snart, at jeg ikke var ene. Med en Vemodighed, som dog ikke var uden Sødhed, genkaldte jeg mig levende de Timer af min tidlige Ungdom, da jeg, saa snart Dagen hældede, afkastede dens Byrde og ligesom en Fange, der faar Lov at gaa en lille Stund i Slutterens Have, ilede til et Sted, hvor jeg var sikker paa at finde det, jeg mest savnede: Frihed og Sympati. Et længe tillukket Saar syntes at aabne sig paa ny, og med en sand Længsel henvendte mit hele Sind sig til en kær afdød, en huld Veninde og Trøsterinde, min tidlig tabte Moders Søster, der i min glædeløse Ungdom havde været min gode Engel.

Jeg vaagnede som af en Drøm ved min Søsters Stemme, der, dæmpet, som om hun troede, jeg sov, sagde: „Anton! Hvor du er tavs! Hvad er det for Tanker, der saadan betager dig? Er det en Hemmelighed?“

„Aldeles ikke, kære Frederikke! Jeg sad og tænkte paa vor Tante Cecilie.“

„Ja, det var en god Kone, især mod dig; mig ænsede hun kun lidt.“

„Deri tager du fejl. Erindrer du ikke endnu den Dag, da hun som en ganske fremmed første Gang besøgte os efter sin Hjemkomst fra Norge, hvor hun i mange Aar havde levet med sin afdøde Mand? Husker du ikke, hvorledes hun dybt bevæget omfavnede os begge?“

„Ja, det kom sig af, at hun ved at se os erindrede sig sin afdøde Søster, vor Moder. Jeg siger jo heller ikke andet, end at hun mangen Gang viste mig Godhed, men den var kun ringe mod den, hun viste dig. Og hvad var den første Grund til denne Kærlighed? Jeg maa le, naar jeg tænker paa, at det var Medynk med den store Ulykke, der ramte dig, da du ikke kom paa Komedie en Gang, da vi andre var der.“

„Nu, Frederikke! Det, du der siger, beviser bedst, med hvor meget større Sandhed Tante opfattede den lille Begivenhed, som først forskaf-

fede mig hendes Beskyttelse og Godhed; hvorledes hun netop ved denne Anledning opdagede, at jeg var den fortrykte i vor Faders Hus, og at min Skæbne var langt uheldigere end din."

„Ja, vist nok havde du det ikke godt; men den Historie med Komedien synes mig dog.... Ja, jeg husker den ikke længere saa ganske."

„Da er den mig saa levende, som om den var hændt i Gaar. Du kan vist erindre den Forestilling paa Teatret, som i det Øjeblik var et af Dagens interessanteste Anliggender, og om hvis Herlighed jeg endogsaa af et Par Skolekammerater havde hørt saa meget fortælle, at ingen forelsket mere kan brænde efter at møde den elskede Genstand end jeg efter den Lyksalighed at faa dette Skuespil at se. Kun et Par Gange i de femten Aar, jeg havde levet, havde jeg været paa Komedie, noget der forekom mig som Kvintessensen af al menneskelig Nydelse. Hvor slog derfor mit Hjerte, da Fader kom hjem og sagde til dig: „„I Morgen skal vi paa Komedie. Jeg har taget en lille Loge for at indbyde Tante Cecilie til at følge med tilligemed nogle andre, som vi skylder Høflighed."" Jeg havde nærmet mig og stod med glødende Kinder, haabende paa et gunstigt Ord, da Fader med sit sædvanlige haarde Udtryk sagde: „„Hvad glor du paa? Du skal ikke med! Det er ikke noget for en Dreng. Sid du, og læs paa dine Lektier til Skolen, det har du bedre af."" Jeg forsikrer dig, jeg kan endnu føle den Smerte, som greb mig ved denne Lejlighed, den Fortvivlelse, hvormed jeg kastede mig paa Gulvet i mit Kammer og græd, og den Bitterhed, der greb mig, da jeg den følgende Aften kom fra Skolen og som sædvanlig tog Vejen forbi Teatret, hvor jeg lige uden for Indgangen mødte alle mine, som gik ind i dette for mig tillukkede Paradis. Tante, som gik ved Faders Arm, vendte sig for at tale til mig, men Fader drog hende bort med et Slags Heftighed. Jeg gik da hjem, men formaaede visselig ikke at læse paa mine Lektier; derimod græd jeg mig i Søvn."

„Men," sagde Frederikke leende, „den næste Aften, da Tante havde sendt Bud efter dig, da fik du ogsaa Betaling for dine Lidelser."

„Ja, det er sandt! et ukendt Himmerig aabnede sig for mig. En saa kærlig Modtagelse var mig noget ganske uvant, et saadant Hensyn paa, hvad der kunde gøre mig lykkelig, forekom mig som et venligt Mirakel. Alle mine Ønsker laa som udbredte for mig paa det lille Bord, hun havde dækket til mig, med Kager og Frugter, med den velsignede lille Æske, hvori der laa Penge i smaa Pakker til en ny Hat, hvortil jeg højlig trængte, og — kan nogen tænke sig min Glæde — til to Parterrebilletter, saa jeg næste Dag kunde gaa og se den forønskede Forestilling og endogsaa indbyde en Skolekammerat til at følge mig. For første Gang udgød mit sammenkrympede Hjerte sig i Henrykkelse, i Tak og Fortrolighed til et menneskeligt Væsen; for første Gang erfarede jeg, hvad en moderlig Kærlighed vil sige. Og siden den Tid, hvor megen Trøst og Hjælp, hvor mange gode Tanker og Følelser har jeg ikke hentet i den lille Stue, hvor jeg hver Aften i saa mange Aar fandt mit egentlige Hjem! Da jeg nys sad saa tavs, saa lukkede jeg mine Øjne for ret at kunne drømme mig tilbage i dette Hjem og se alle dets Details: det kinesiske Chatol med dets forgyldte Landskaber og Blomster, det gammeldags Gulvtæppe med de hvide Svaner i de grønne Siv, og fremfor alt den venlige Skikkelse, hvis store mørkeblaa Øjne saa kærligt fæstede sig paa mine, den endnu smukke Mund, som altid smilende bød mig velkommen. Ak! jeg fatter ikke selv, nu da jeg taler derom,

hvordan jeg mangen Gang i Aar og Dage har kunnet mene, at denne Venindes Tab var noget, jeg havde forvundet."

Jeg standsede nu min Talestrøm, men stille i mit inderste udbrød jeg: „O Tante Cecilie! Aldrig vil jeg finde et Hjerte som dit, men heller aldrig har mit Hjerte hængt ganske ved nogen uden ved dig."

Frederikke tav og sukkede. Hun rejste sig og satte Ansigtet tæt til Vinduesruden, som om hun saa efter nogen; derpaa sagde hun: „Jeg ved ikke, hvorfor vi sidder her i Mørke og forfalder til melankolske Betragtninger."

Hun ringede, forlangte Lys og trak Vinduesgardinerne sammen med en Bevægelse, som syntes at sige, at hun vilde forhindre sig selv fra at stirre ud paa Gaden. Jeg rejste mig og vilde gaa, men hun holdt mig tilbage og sagde: „Gaa ikke endnu, Anton, Jeg har virkelig meget paa Hjerte, hvorom jeg vilde tale med dig, og jeg ser dig kun saa lidt."

„Hvorledes det? Jeg kommer her saa omtrent hver Dag."

„Men du bliver kun saa kort hos mig, du har altid travlt."

„Ja, Herregud! Naar man skal leve af Manuduktioner og Informationer og dog tillige vil selv studere lidt og ikke rent være aandelig død, saa har man ikke megen Tid til sin Fornøjelse."

„Det er netop denne Maade, du lever paa, hvorom jeg gerne vilde du skulde tale oprigtigt med mig... Sæt dig nu roligt hos mig, og hør taalmodigt paa, hvad jeg siger. Fader har i Dag spist til Middag her, og da kom vi tre, han, William og jeg, i en ivrig Samtale om dig. Fader sagde"....

„Det ved jeg alt sammen, hvad han sagde: at jeg var et Eksemplar af en forloren Søn; at han havde kostet mere paa min Opdragelse, end hans Kaar tillod, men at han ingen Glæde havde af sine Opofrelser; at han kun med Møje havde endelig faaet mig til at vælge mellem et af de tre Fakulteter; at jeg, efter for flere Aar siden at have taget min Embedseksamen, dog ikke søger Præstekald; at jeg har sat de to Tusinde Daler, som Tante testamenterede mig, over Styr paa en Udenlandsrejse og paa at anskaffe mig Bøger og andre unyttige Ting; at jeg spilder min Tid med taabelige Grublerier og Studeringer; at jeg har afslaaet en Huslærerpost, som blev mig tilbudt paa en adelig Herregaard; og mere saadant, som jeg alt sammen ikke fortryder; thi hvad de utallige Gange omtalte Penge angaar, saa stod der udtrykkeligt i Tantes Testament, at hun efterlod mig denne sin lille Formue, paa det den skulde forskaffe mig nogle af de Ungdomsglæder, opfylde nogle af de uopfyldte Ønsker, som i min hele forbigangne Levetid var blevne mig nægtede; og kan nogen fortænke mig i, at jeg ogsaa en Gang vilde prøve, hvad det er at leve, vilde se mig om i Verden, fri for al den Tvang og Ulystelighed, som i al min Tid havde trykket mig?"

„Ja, ja! det kan jo være rimeligt nok," svarede Frederikke, „men deri har dog Fader Ret, at det er ikke nogen Stilling for dig, der er bekendt for en dygtig Kandidat, at gaa i dit otte og tyvende Aar og leve knapt og usikkert af at give Timer i Skoler og hjemme at dressere dovne Studenter til Eksamen."

„Det er vist nok," svarede jeg sagtmodigt, „det er ikke nogen misundelsesværdig Stilling i Verden, især naar man ikke har bedre Udsigter i Fremtiden, men jeg føler mig dog fri derved. Faders urimelige Strenghed har fra min første Barndom af indgivet mig en alt overvejende Tragten efter Frihed og Uafhængighed, saa vidt de kan opnaas i denne Verden, og jeg vilde hellere blive Brændehugger eller Sjover end være Huslærer i en højadelig Familie, hvor.

det naadige Herskab i den gratiøse Nedladenhed, som jeg kender saa godt, undte mig en ydmyg Plads ved sit Bord paa det Vilkaar, at jeg maatte opføre mig som et Slags Domestik, ikke anse mig som et Lem af Selskabet. Det var ogsaa noget for mig"!

„Nej, saadan vilde da heller ikke alle fornemme Herskaber være."

„Jo, alle sammen! De er alle støbte i samme Form ligesom Tinsoldater."

„Ja, ja! jeg ved af Erfarenhed, at i denne Post nytter det ikke at modsige dig. Det er en af dine fikse Idéer. Men saa ufornuftig er den imidlertid, at du ikke selv i dit Hjertes Grund tror paa den, men kun hænger ved den af Trods. Et Nag, som du fra dine Drengeaar bevarer mod de fornemme uartige Børn, som Fader nødte dig til at omgaas, er den barnagtige Grund til dit demokratiske Sindelag."

Efter nogle Øjeblikkes Betænkning sagde jeg: „Nogen Sandhed ligger vistnok i, hvad du der sagde. Men ser du! Det gaar hermed som i mange andre Henseender: den forkerte Maade, hvorpaa Forældre vil vænne deres Børn til Ydmyghed og Eftergivenhed, giver dem netop en vis Stolthed og Trodsighed. Det er sagtens Tilfældet med mig, og saaledes kunde jeg gøre Rede for meget i mit Væsen. Erindrer du for Eks., hvorledes Fader en Gang nødte mig til at gaa og gratulere Nytaar hos hans fornemme Velynder, der, inden han kom saa højt paa Straa, havde staaet Fadder til mig? Da jeg kom i denne Herres yderste Værelse, blev jeg straks forbløffet; thi der var fuldt af Gratulanter af det Slags, iblandt hvilke jeg ikke gerne vilde regnes. En Tjener stod og uddelte Penge til dem. Jeg nævnede mit Navn og bad om at faa Gehejmeraaden i Tale. Man lod mig vente. Jeg stod i en Krog, inderlig slet til Mode. Endelig kom den mægtige Mand, færdig til at køre ud. Tjeneren gjorde ham opmærksom paa min Nærværelse, og, hel fortrædelig over at blive opholdt, kom han hurtigt hen til mig og sagde: „„Hvad er til Tjeneste, lille Verdal?"" Med stor Undseelse fremstammede jeg en Hilsen fra min Fader, hans og mit Ønske om et glædeligt Nytaar. Et særegent Smil spillede om Gehejmeraadens Læber. „„Jeg takker,"" sagde han, „„hils din Fader!"" Han betænkte sig lidt og tilføjede, idet han tog sin Pung frem og udtog en Dukat: „„Jeg maa da ligeledes ønske dig et glædeligt Nytaar."" Jeg blev yderst skamfuld, jeg vægrede mig ved at modtage Dukaten, men han kastede den i min Hat og idet han sagde: „„Vær ingen Nar!"" forlod han mig hurtigt, og Tjeneren, som havde hørt vor korte Samtale, lo, og da han havde aabnet og lukket Døren efter sin Herre, kastede han sig i en Stol og nikkede ad mig, mens jeg med Taarer i Øjnene skyndte mig forbi ham. Da jeg kom hjem, leverede jeg Fader Dukaten; for ingen Pris vilde jeg have beholdt den. Men næste Nytaarsdag! ja, den glemmer jeg aldrig! og du sikkert ikke heller; thi da nægtede jeg haardnakket at gaa samme forhadte Gang. Fader trak mig to Gange ind i sit Værelse og pryglede mig ubarmhjertigt, men jeg gik dog ikke, og det tænker jeg endnu paa med Fornøjelse, og med Taknemlighed ser jeg endnu i Erindringen, hvorledes du græd og skælvede, hvor bleg du var, og hvorledes du bad for mig. Jeg var kun tretten Aar, men jeg ved vist, at denne i sig selv ubetydelige Begivenhed har en meget stor Del i min Sky for fornemme Folk, i min Modbydelighed for at supplicere og for i det hele at komme i Berøring med de højere Stænder, hvilket netop er en af de Synder, som Fader bebrejdede mig."

„Ak, kære Anton!" sagde min Søster med blød Stemme, „du hænger

dog alt for stærkt ved Erindringer fra Barndommen og din første Ungdom. Noget saadant maa dog ikke have en saa stor Betydning for en Mand."

„Min gode Frederikke! En Barnesjæl er Voks: den er blød i en mild Omgivelses Varme, men bliver haard i den kolde Strenghed, og de Indtryk, som da afpræger sig i den, staar fast som hugne i Stenen."

„Men da du sætter saa høj Pris paa Uafhængighed, er det da ikke en ren Inkonsekvens, at du ikke vil søge at komme i den rolige og frie Stilling som et Landsbypræstekald kan skænke dig? Fader siger"...

„Ja, Fader er nu i den Illusion, at jeg blot behøver at søge Præstekald, og dertil et godt Kald, for straks at faa det; *item* at den, som faar et Embede, der ernærer ham, er lykkelig, uanset om hans Stilling tilfredsstiller hans indre højere Fornødenheder eller ikke. Jeg vil ikke engang tale om de ydre Ubehageligheder, der giver mig et Slags Modbydelighed for en Landsbypræsts Stilling, og som forekommer mig uforenelige med den Værdighed, der bør omgive ham. Slid i Mark og Eng, deraf opkommende Stridigheder med Tjenestefolk, Daglejere, ja, mangen Gang med Bønderne selv; denne afskyelige Maade, hvorpaa Højtidsofferet i smudsige Mark og Skilling bliver lagt for ham paa det Sted, der bør være ham og Menigheden helligst. Jeg vil ikke tale herom, siger jeg, thi maaske lader alt sligt sig arrangere. Meget, der i sig selv er hæsligt, kan jo adles ved dens Personlighed, som forstaar at tilsløre det uværdige med sin egen Værdighed. Men det vigtigste er min egen Følelse af, at jeg ikke er moden til at lære andre, at jeg selv befinder mig i en Gæring, som hele vor Tidsalder. I alle Videnskaber er indtraadt en Gæring: skulde den da ikke være til Stede i den højeste af dem alle? At følge disse Bevægelser, at hengive mig til disse Studier, som Fader kalder unyttige Grublerier, interesserer mig alt for meget, til at jeg kunde finde mig i at fjerne mig fra en nærmere Adgang til deres Kilder og i en Afkrog paa Landet at skulle lære andre, hvad der ikke var klart for mig selv."

„Men tror du da, at en saadan Klarhed vil nogen Sinde blive dig til Del?"

„Jeg haaber det, jeg stræber derefter. Men maaske er jeg kommen paa en Vej i Livet, der ikke passer for mig; men hvad passer for mig? Jeg ved det ikke."

„Jeg vilde dog ønske, at du i Dag havde hørt, hvad Fader sagde. Du vilde da have erfaret, at Kærlighed til dig ikke er uddød i hans Hjerte. Al sin Stolthed, sagde han, og alt sit Haab havde han sat til sin eneste Søn. Han havde ofte tænkt sig det som det lyseste Øjeblik i hans Liv, naar han en Gang kunde sidde i Kirken, stille i en Krog, og høre dig tale med den Veltalenhed, som Gud har givet dig, kunde se Menigheden fælde Henrykkelsestaarer ved dine skønne Ord og siden høre din Ros fra alle Munde. Disse Ønsker er jo ret faderlige, og jeg synes ogsaa i min Enfoldighed, at en jævn kristelig Moral, som enhver uden Studium kan forstaa og tilegne sig, maa være nok til at tilfredsstille baade Taler og Tilhører."

„Nej, det benægter jeg. Det er ikke nok i Livets alvorligste Øjeblikke, ikke i Angerens, ikke i Dødens Time. Det, som skal finde Indgang hos andre, maa have begejstret mig selv. Troen maa have slaaet Rod i min Sjæl; og hvorledes skal den bringe den tvivlende Trøst, der selv er et Offer for Tvivl?"

Jeg havde ventelig ved denne sidste Replik hævet min Stemme mere end nødvendigt, thi min Svoger, som i samme Øjeblik aabnede Døren, tilraabte mig leende et Bravo! Han nærmede sig, rakte mig Haanden og sagde: „Det har du Ret i; i dette

som i mere. Og da det er rent umuligt for et fornuftigt Menneske ikke at tvivle paa det, som intet fornuftigt Menneske kan forstaa, saa er det nobelt af dig, at du hellere vil lade det gaa dig, som det kan, end du vil høre til det sorte Broderskab, der hver Dag vil nøde os til at tro de Ting, hvoraf de selv ikke tror den mindste Tøddel."

„Nu har du Uret," udbrød jeg, „og det vil du selv sande, du selv vil føle noget, du nu ikke aner, dersom du blot en eneste Gang vil gaa og høre"...

„Jeg ved, hvem du mener; spar dine Ord, som jeg vil spare min Gang. Ser du! Det blotte Navn af Teolog formaar allerede at bibringe dig en Mangel paa Oprigtighed, som du i dette Øjeblik viser ved at korse dig over min Tale... Gør dig ikke Ulejlighed med at modsige mig! Der er ingen Dadel i mine Ord, Verden tvinger os alle til Hykleri. Jeg selv øver den Kunst mangen Gang."

Uden at oppebie videre Svar henvendte han sig nu til min Søster og sagde: „Jeg kom blot et Øjeblik hjem for at hente noget; jeg kan ikke blive hjemme i Aften, jeg har gjort Visit hos Majorens og har lovet at komme tilbage og spille et Parti Whist."

„Du er aldrig mere hjemme hos mig nogen Aften," sagde hans Kone sørgmodigt.

„Aldrig?" gentog han leende.

„Nej, i en hel Uge har du ikke været hjemme en eneste Aften."

„Du syr med en lang Traad. Jeg var hjemme i Søndags. Det er endnu ikke otte Dage siden."

„Ja, da var her fremmede."

„Det er her jo ogsaa i Aften! En rask Fyr, en interessant ung Mand, din Broder, som der staar. Du bliver jo her og drikker Te hos din Søster, ikke sandt?"

„Jeg skulde rigtignok hjem, men det er det samme. Jeg bliver med stor Fornøjelse, dersom Frederikke vil beholde mig."

„Tak!" raabte min Svoger, „det er, som jeg siger, du er en brav Karl, og alle din Faders Klager over dig er det pure Væv. Det, jeg især priser hos dig, det er den fornuftige Brug, du gjorde af din lille Kapital. Kun var det Skade, at du blot i et halvt Aar kunde opholde dig i Paris. Ordsproget siger: „„Se Neapel, og dø!"" Jeg siger: Se Paris, og dø din øvrige Tid af Længsel efter at komme der paa ny. Men naar man først er bleven Embedsmand og Ægtemand, saa er man en Fange."

Frederikke løftede sine Øjne op til ham med et halvt fortørnet, halvt vemodigt Blik. Han syntes truffen af det, han slog sin Arm om hende og sagde: „Vær ikke vred! Jeg er vel tilfreds med mit Fangenskab i Hymens Lænke, og tro mig! jo mindre du strammer den, jo fastere binder den mig."

Med disse Ord kyssede han sin Kones Kind, gjorde en hilsende Bevægelse med Haanden til mig og ilede bort.

„Det var atter en Hymne til Friheden," sagde jeg, „den lyder gennem alt og alle Vegne, og denne var heller ikke uden en indre Sandhed."

Frederikke svarede ikke. Jeg mærkede, hun var forstemt, og jeg søgte efter bedste Evne at opmuntre hende, hvilket ogsaa omsider lykkedes. Jeg var desuden saa føjelig at give efter for et Ønske, som hun i Samtalens Løb med megen Varme ytrede, det nemlig: at jeg i det mindste een Gang om Ugen skulde besøge vor Fader. Vel indvendte jeg, at han for to Aar siden, straks efter min Hjemkomst fra Udlandet, selv havde befalet mig at forlade hans Hus og — som han udtrykte sig — sejle min egen Sø. Men Frederikke svarede: „Du kan tro, at de Ord har han tidt fortrudt, naar han, som nu, sidder den hele Aften alene uden anden

Adspredelse end hans gamle Husjomfrus Snak, ledsaget af hendes snurrende Rok."

Hun sagde dette med en saa vemodig Klang i sin Stemme, at denne Stemme og dette Billede af min Faders huslige Tilværelse aflokkede mig det Forsæt og det Løfte, hun krævede, uagtet jeg vidste, at vore Samtaler intet vederkvægende vilde bringe for nogen af os.

Og denne Overbevisning styrkedes desværre næste Dag, da jeg om Aftenen indfandt mig hos ham. Ved min Indtrædelse maatte jeg straks tænke paa min Søsters Ord. Ved et eneste Tællelys sad Fader ved et Bord og lagde Kort op, et Spil, der med Rette bærer Navn af „*grande patience*". Husholdersken sad i en dunkel Krog og spandt paa sin højrøstede Rok. Fader saa op og ned ad mig med en forundret Mine, og sagde: „God Aften!" Er du der?" og gav sig straks igen i Færd med sine Kort. Jeg tav og saa med tilsyneladende Interesse paa hans Spil, til det endelig var ude, hvorpaa jeg, ifølge de gode Forsætter, hvormed jeg var kommen, begyndte efter bedste Evne at lede Samtalen hen paa forskellige Materier, der plejede at more ham; men ligesom alle Veje gaar til Rom, saa gik ogsaa vor Konversation til det gamle, uudtømmelige Emne: Registret over mine Daarligheder. Jeg hørte taalmodigt derpaa uden at prøve paa at modsige ham. Jeg havde et Par Gange i de senere Aar forgæves strævet at forklare ham mine Tanker og kun derved fremkaldt en ubehagelig Scene, hvorover jeg saa meget mere ærgrede mig, som jeg havde tvunget mig selv til at begynde Samtalen; thi jeg havde lige siden min Barndom haft den Overbevisning, at ingen Eksplikation var tænkelig mellem min Fader og mig, og jeg tror, at denne Overbevisning er den stærkeste Skillevæg mellem to Mennesker, det, som allermest fjerner dem fra hinanden. Som sagt, jeg modtog uden Modsigelse hans Skænd og Bebrejdelser. En Følelse af Medlidenhed med hans triste Ensomhed forenede sig med den Kedsommelighed, som de evig samme Formaninger forvoldte mig. Men nu kom Husholdersken, der nogle Øjeblikke havde forladt Værelset, dækkede Bordet foran ham, satte en halv Flaske Vin og et Glas for ham tilligemed et lille Fad, af hvilket hun med en selvtilfreds Mine løftede Laaget, idet hun sagde: „Hvad siger De om det?" Fader bøjede sig over den dampende Ret og udbrød fornøjet: „Ej, ej! Det maa jeg lide!" Derpaa vendte han sig til mig og sagde: „Saa grumme rart har jeg det nu i mit Hus; saa gode Dage som nu har jeg aldrig haft. Jeg kunde leve paa min gamle Alder som en Prins, naar jeg bare ikke havde den Sorg og Ærgrelse, som du forvolder mig ved at gaa og drive og blive til ingenting, i Stedet for at gøre mig Ære og Glæde." Den første Del af denne Tale trøstede mig aldeles, hvad den sidste angik, og for ikke at forstyrre hans Aftens Nydelse med min Nærværelse anbefalede jeg mig dog snarest. Husholdersken aabnede Gadedøren for mig og lukkede den efter mig, og den velbekendte Lyd af denne Dør, som i lang Tid ikke havde aabnet sig for mig, vækkede i en saa forunderlig Grad de gamle Erindringer, at jeg flere Minutter blev staaende paa Gaden og betragtede Huset op og ned, dette mit gamle Hjem, der forekom mig som det Bur, den frigivne Fugl ugerne betræder, om den ogsaa kan se, at Døren staar aaben. I hint Hjørne var mit lille Kammer; hvor levende randt de mig i Minde, de mange Nætter, hvori jeg var gaaet grædende til Sengs, de tidlige Morgener, da jeg med Taarer havde vædet mit Leje, inden jeg forlod det, min Hjertebanken, naar jeg hørte denne Gadedør aabnes og vidste, at det var Fader, der kom hjem, og mit lettede Sind, naar jeg hørte den lukkes ef-

ter ham! Til Trods for Frederikkes fornuftige Bemærkninger om min alt for store Hængen ved Barndomsindtryk, kunde jeg dog ikke aflade at begræde, at denne uskyldige Tid af Livet, da Glæden er at faa saa godt Køb, var bleven tabt og fordærvet for mig. Jeg ønskede, at det stod i min Magt ret at glæde de Børn, som jeg underviste i Skolen, jeg ønskede at kunne erstatte den hele Børneverden de Savn, hvorunder jeg havde sukket.

Jeg skyndte mig nu hjem og betraadte med en glad Følelse mit simple fattige Logis i den snævre Gade, tændte min Arbejdslampe og min Tobakspibe og følte mig lykkelig ved Følelsen af den Fred og Frihed, som ingen her havde Ret til at forstyrre. Min gode Stemning blev end mere forhøjet, da min Værtinde bragte mig et Brev, som var kommet til mig. Det var fra en gammel Ven og Rejsekammerat, der nu var bosat som Læge i en af Sjællands skønnest beliggende Købstæder. Brevet var lystigt og venligt. Han fortalte mig om sin behagelige huslige Stilling og indbød mig til at besøge ham, inden Sommeren ganske forlod os. En stor Lyst overkom mig til at følge den hjertelige Indbydelse. — Vejret var igen blevet godt, der var endnu en Uges Tid tilbage af Skole- og Universitetsferien og tillige saa meget af min tarvelige Kassebeholdning, at jeg med Økonomi kunde udrede min lille Rejses Omkostninger. Med et særdeles let Sind gav jeg mig straks i Færd med at pakke min Ransel for næste Morgen at kunne tiltræde min Vandring.

Inden jeg endnu havde naaet Byens Port, var jeg saa heldig at træffe en Vogn, i hvilken jeg tilbagelagde de de første og kedsommeligste Mile, og tidlig paa Eftermiddagen naaede jeg et Værtshus, hvor min Kusk hørte hjemme. Den øvrige Del af Vejen havde jeg besluttet at gaa til Fods. Jeg lod mig give et tarveligt Middagsmaaltid og havde netop endt dette, da jeg uden for Vinduet, som var nær ved Jorden, blev opmærksom paa, at en Herre, som jeg nys havde set ankomme til Hest, satte sit Ansigt lige til Ruden og saa ind i Stuen. Han nikkede smilende til mig, og inden jeg kunde besinde mig paa at genkende ham, kom han allerede ind ad Døren. Han gik med hurtige Skridt hen til mig, rakte mig Haanden og raabte: „Hvad Pokker! Anton Verdal! kender du ikke din gamle Ven og Legekammerat, Ferdinand Rochlin?“

„Er det Dem, Grev Rochlin?“ udbrød jeg med en vis Forlegenhed.

„Aa, Greve hist og Greve her!“ sagde han godmodigt, „jeg tror, Gud forlade mig, at du ikke vil kendes ved mig. Hvad Fanden skal det betyde, at du siger De til din gamle Dusbroder? Maaske du endnu bærer Nag til mig fra vore Drengeaar, fordi jeg var uartig og løgnagtig og skaffede dig Fortræd? Men du kan tro, at mine Nykker er for længe siden forgaaet mig. Vi adelige Mamasønner opvokser i Uvidenhed og Uvornhed, vi bliver overladte til en Hovmester, der ikke faar Lov til at ave os; men naar Hovmesteren er afskediget, og Mama bliver Hovmesterinde, saa forgaar det vilde Mod os, saa lærer vi at lystre, og naar vi dernæst kommer lidt ud iblandt andre, og de rynker paa Næsen ad os for vor Uvidenheds Skyld, saa gaar vi i os selv som den forlorne Søn. Derfor lad det være godt, og jeg sværger dig til! jeg blev uhyre glad over at se dig. Jeg kendte dig straks igen, skønt det er ti Aar i det mindste, siden jeg saa dig sidst.“

Hans venlige Aabenhjertighed overvandt ganske min kolde Stivhed, og det varede ikke længe, førend vi sad i en fornøjelig Passiar ved en Flaske Rhinskvin, som han hentede af et Slags Tornister, som han havde bag i Sadelen paa sin Hest. „Denne Flaske Vin,“ sagde han, „har min Mama givet mig med paa Vejen med ud-

trykkeligt Forbud mod at drikke den urimelig dyre Vin i de Værtshuse, jeg kom til paa min Vej. Jeg kan for Resten ikke lide, at hun giver sig af med at styre min Handel og Vandel, nu da jeg er fyldt mine syv og tyve Aar, og derfor har jeg ogsaa paa Udrejsen drukket Vin paa Værtshusene, men nu paa Hjemvejen vil jeg dele denne Flaske med en god Ven, thi Vinen er god, det ved jeg."

Han fortalte mig nu, at han rejste til Fredensborg, hvor hans Moder boede, og at han kom fra et Besøg paa en Herregaard, der laa i Nærheden af den Købstad, som var Maalet for min Rejse. Da jeg lykønskede ham med at have sit Hjem paa et saa dejligt Sted som Fredensborg, svarede han: „Ja, da ved vor Vorherre bedst, med hvor lidt fornøjet Sind jeg rejser derhen i Aften. Jeg kommer, Gud bedre det, saa slukøret som en vaad Hund, og jeg vil ogsaa faa en Modtagelse som en Hund i et Spil Kegler. Til en gammel Ven som dig kan jeg gerne fortælle det hele. Ser du! Denne Herregaard, Lønsborg, hvorfra jeg kommer, tilhører Baron Valkrone, hvis Frue er min Moders Søster; og fra jeg var en lille Dreng, er det altid blevet mig sagt, at jeg var den nærmeste Arving til Lønsborg, der er et meget godt, stort Gods med mange Herligheder. Min Onkels havde ingen Børn og heller ingen paarørende, der var nærmere end jeg. Min Moder og min Tante var saa forenede, som Søstre kan være, ja, det lod næsten, som om min Moder havde et Slags Herredømme over Søsteren. Jeg kom tidt til Lønsborg og hørte mangen Gang Moder tale til Tante, som om der ingen Tvivl var om, at jeg i Tiden skulde være Herre paa Godset. Jeg er ogsaa bleven opdragen i denne Forudsætning. I flere Aar har jeg opholdt mig hos Forpagter Thoring paa det store Gods Vilholdt. Thoring er en dygtig Mand, der har oplært mig i alle Dele, saa Landbruget forstaar jeg; det er, Gud bedre det, det eneste, jeg forstaar og duer til, og dernæst kan jeg prægtig omgaas Bønderne og er godt lidt iblandt det Slags Folk; saa det er jo intet Under, at jeg har hængt mit Hjerte ved det Haab, at Lønsborg skulde blive mit, og saa meget mere magtpaaliggende var og er den Sag for mig, som min Moders og mine Kaar jo er temmelig knappe; og hvad ikke hendes er, saa er da mine; thi hun er meget paaholdende imod mig, og jeg har hjertelig længtes efter at blive min egen Herre."

„Naa, er disse gode Udsigter da tilintetgjorte?"

„Ja, nu skal du bare høre, hvordan Menneskene er. Det kan nu være omtrent en seks Aar siden, saa rejste min Onkel og Tante til Jylland, og da de kom igen, havde de et tolvaars Pigebarn med. De sagde, det var et fattigt Barn, som de hændelsesvis havde truffet paa, men det var mageløst, hvad de gjorde af hende, især min Onkel. Tilforn blev de paa Godset baade Sommer og Vinter, men siden de fik hende, har de hvert Aar boet den halve Tid i København, paa det hun ret kunde blive dreven i alle mulige Kundskaber og Videnskaber, og i alle Maader holdt de hende som en Prinsesse. Ja, det er gaaet saa vidt, at han har adopteret hende som sit eget Barn og ladet hende antage sit Navn, og for to Aar siden, saa snart hun var konfirmeret, lod han hende præsentere ved Hoffet, hvor man fortalte, at hun havde gjort megen Lykke, og derover var Onkel da ikke lidt stolt."

„Men," indvendte jeg smilende, „skulde det da ikke være tænkeligt, at hun virkelig var hans eget Barn?"

„Jo gu er hun saa! og hvad mere er, hun er ogsaa Tantes Datter. Moder har betroet mig hele Historien. Da Baron Valkrone i yngre Dage friede til sin nuværende Kone, vilde hendes Fader, min salig Bedstefader, paa ingen Maade give sit Samtykke til deres Forening, fordi han

og Baronens Forældre var dødelige Uvenner. De to Kærestefolk kom derfor hemmeligt sammen ved Nattetider i et Lysthus i Haven, og som det gaar i denne syndige Verden... Frøkenen fik ved en Guvernantes Hjælp Lov til at gøre en Rejse med denne Mamsel til Jylland, og det hele blev skjult, og ikke engang min Moder, som er ældre, og som dengang var gift, har nogen Sinde turdet lade Søsteren mærke, at hun var vidende om denne Hemmelighed. Først flere Aar efter, da Baronens Fader var død, gav min Bedstefader sit Samtykke, men først da han døde for en seks Aar siden, vovede Onkel og Tante at hente deres hemmelige Datter."

„Men at de tog deres Barn til sig, deri handlede de jo meget rigtigt og naturligt."

„Aa ja! det har jeg ogsaa tidt nok sagt Mama, men jeg tænkte nu altid: Det er jo billigt og rimeligt, at der bliver fastsat en Sum, en Medgift, eller hvad de kalder en Apanage, som skal udbetales min Kusine, men det hele Gods!.... det kunde jeg dog aldrig formode! Hvad skal et Fruentimmer gøre med et Gods? Hvad forstaar hun at bestyre det?"

„Naa! skal hun da have det?"

„Ja, min Salighed skal hun have det! Tænk engang! I forrige Uge hører min Moder en Fugl synge om, at min Onkel allerede for længe siden skulde have gjort Testamente, og saa skriver hun da til sin Søster og sender mig selv til Lønsborg med Brevet. Jeg syntes nok, at den onde Samvittighed stod malet paa Tantes Ansigt, medens hun læste Brevet, og to Dage efter kaldte hun mig ind i Enrum og sagde til mig, idet hun klappede mig paa Kinden: „„Min gode Ferdinand! jeg har altid elsket dig som en Søn og ved, du har det bedste Hjerte, og derfor vil jeg helst sende mundtligt Svar med dig paa din Moders Brev. Det er sandt nok, at min Mand og jeg har opsat vort Testamente og faaet det kongelig konfirmeret. Jeg havde saa gerne villet betænke dig ved denne Lejlighed, men jeg har ikke kunnet modsætte mig min Mands bestemte Villie, at alt, hvad vi ejer, efter vor Død skal tilfalde vor Julie. Formuen, som egentlig kun bestaar i dette Gods, er jo med Rette min Mands; jeg har jo slet intet bragt ham, saa jeg turde ikke være ham imod. Men jeg vil sige dig, hvad jeg har udtænkt: Se at vinde vor Julie. Du er jo et smukt ungt Menneske, hun er en ung, uskyldig Pige. Det vil sikkert lykkes dig at behage hende, og hvad jeg kan gøre til dette Ønskes Opfyldelse, det skal vist ikke mangle.""

„Men," afbrød jeg ham, „den Plan behager dig vel ikke?"

„Aa jo saamænd! jeg kan for saa vidt ikke have noget imod den. Pigen er meget smuk, der er ikke noget at udsætte paa hende, men Gud skal vide, hvordan jeg skal komme ud af at fri til hende. Hun er saa fin og fornem, hun generer mig over al Maade, og hun tager mig ikke med sin gode Villie, det kan jeg nok mærke."

„Nu, saa Gud bevare dig fra at faa hendes Ja!"

„Det er sandt nok, men det er ogsaa tungt ingen Udsigt at have for sin Fremtid."

„Hør, ved du hvad! Derfor kan man leve ganske fornøjet. Se dig i Spejl paa mig! Jeg ved ikke eller kan begribe, hvad andet der kan blive af mig end en stakkels Timelærer, men jeg lader hver Dag have sin egen Plage."

„Ja, I lærde Folk, I kommer altid sent eller tidligt paa nogenledes grøn Kvist."

„Nej, omvendt, kære Ven! I Adelsmænd med jeres Konneksioner, I kommer altid frem paa en eller anden Maade."

„Ja vist! Nej, de Tider er forbi,

og en Landmand uden Penge er som en Plov uden Jern."

„Jeg har dog den Anelse, at naar vi ses igen, er du paa grønnere Kvist end jeg."

„Naa ja, Tak skal du have! Det var gode Ord. Men nu er det bedst, at jeg skynder mig hjem til min Mama. Hun faar da en polsk Besvimelse, naar hun hører mine Nyheder."

Vi tog nu en venlig Afsked med hinanden. Han gik i Stalden efter sin Hest, jeg tog min Ransel paa Ryggen og fulgte med ham ud gennem Gaarden. Han vendte sig endnu en Gang og sagde: „Dersom du møder en gul Rejsekarret med lysebrunt Livré paa Kusk og Tjener, saa er det min nys omtalte Familie fra Lønsborg, som sidder i Vognen. De rejser i Aften til en Herregaard her i Nærheden og derfra i Morgen til København for at bese en Bolig, som min Onkel vil leje til Vinteren."

Dette Møde havde sat mig i en behagelig Stemning. Det har altid noget velgørende at finde en venlig Modtagelse der, hvor man ikke havde ventet den — og ikke engang havde Ret til at vente den, sagde en indre Stemme, thi jeg maatte med Skamfuldhed tilstaa for mig selv, at jeg havde næret en Bitterhed i min Sjæl mod denne mine Drengeaars Omgangsven, formedelst de barnagtige Forurettelser, som han havde tilføjet mig. Hvo kunde vel ogsaa have forestillet sig, sagde jeg ved mig selv, at det simple, godmodige Menneske, som nys stod for mig, var den forkælede, hovmodige, adelige Dreng, af hvem jeg maatte taale saa meget, og hvis Stilling syntes mig saa misundelsesværdig fremfor min? Nu vilde jeg i mine ringe Kaar ikke bytte med ham. Afhængig af en herskesyg og nærig Moder, skibbruden i sine Planer for Livet, truet med et Ægteskab, der rimeligvis vil gøre ham ulykkelig, er han langt mindre lykkelig end jeg. Jeg vandrer her i Guds frie Natur, selv fri og uden Frygt for en ubehagelig Aften, naar jeg naar min Rejses Maal, hvor en kær Ven og hans elskværdige lille Familie vil modtage mig med venlige Ansigter og pleje den trætte Vandrer.

Efterhaanden som jeg gik, blev Egnen skønnere, og Vejen blev lettere formedelst Aftenens Kølighed. Det var en dejlig Aften, en Stilhed og Klarhed, en paradisisk Fred var udbredt over hele Naturen. Solen gik ned og farvede Træerne i Skoven med et rødt, glimrende Skær, der udbredte sig over alle Genstande; og de hvide Faar og Lam, som laa i Græsset, fik derved et saa skinnende Anstrøg, at de erindrede om de purpurfarvede, Phøbus helligede Hjorde, som de gamle Myter omtaler. Kor af Fugle sang og kvidrede i travl Beskæftigelse med at forsørge deres Rede, og over mit Hoved fløj en Skare af Storke, som lærte deres unge Afkom den skønne Kunst at flyve. Enkelte Stjerner kom frem paa Himlen, endnu indhyllede i et tyndt Slør, og skottede til Jorden som hvidklædte Jomfruer, der titter ind i Dansesalen, længselfulde efter, at Dansen skal begynde. Fra et enligt beliggende Hus steg Røgen op i den klare Luft, og inden for den aabne Dør saa man en lystig Ild brænde paa Skorstenen, om hvilken nogle Piger syslede, medens de af og til saa ud af Døren og med høj Røst raabte et Godaften til en Flok Karle, som med Leerne paa Nakken nærmede sig Huset. En net Malkepige, med sin blanke Spand paa Hovedet og sit Strikketøj mellem Hænderne, gik mig forbi og hilste mig med et venligt „Guds Fred!" Og denne Fred syntes virkelig at omsvæve mig. Man maa som jeg have tilbragt sin Sommer mellem Byens Mure og boet i et snævert Logis i en smal Gade for ret at skønne paa en landlig Aftenvandring i en Egn som den, hvori jeg befandt mig. Det forekom mig,

som om jeg aandede Liv og Helbred med hvert Aandedræt, og jeg tænkte, at Sygdom og Død i denne Aften ikke kunde overfalde noget Menneske.

Det begyndte at mørknes; jeg var imidlertid kommen ud fra Skoven og kom til en Korsvej, hvor jeg nogle Øjeblikke stod stille, betænkende mig paa, hvilken af disse Veje jeg burde vælge for hurtigst at naa min Rejses Maal. Jeg troede allerede at skimte Kirketaarnet i Byen, hvortil jeg stundede, da jeg pludselig saa en kvindelig Skikkelse komme ilende ad en af de Veje, hvorved jeg stod. Hun løb med en saadan Fart, som om hun blev forfulgt af Røvere. I den Tanke, at hun maaske trængte til Hjælp, gik jeg hende i Møde og bemærkede, til Trods for vor gensidige Ilen, at det var en ung, elegant klædt Dame, hvis hele Udseende bar Præget af en stor Forfærdelse. Hun var dødbleg, hun havde hverken Hat eller Slør, en kort Silkepels fløj opløst efter hende som et Sejl, hendes smaa Fødder for over den knudrede Vej uden at føle dens skarpe Forhøjninger. Hun standsede et Par Skridt fra mig og sagde aandeløs: „Man siger, at der skal findes et Hus paa denne Vej."

Jeg saa mig om og opdagede et Hus paa Marken, som jeg ikke før havde bemærket.

„Ønsker De," svarede jeg, „at jeg skal ledsage Dem derhen?"

„Ja, jeg takker Dem. Jeg haaber, at Folkene der ikke vil nægte at modtage en syg Mand."

Vi var allerede paa Vejen til Huset i det stærkeste Løb, vi formaaede, og imidlertid sagde hun: „Det er min Fader, der pludselig er bleven syg. O Gud! han har faaet et Krampetilfælde. Vor Vogn holder der henne paa Landevejen, han kan umuligt køre længere. Min stakkels Moder er ene hos ham."

„Men," indvendte jeg, „var det ikke bedre at køre til Byen, som næppe er en Fjerdingvej herfra og hvor Lægen"....

Hun afbrød mig: „Ja, vor Læge Doktor Lander! Der er alt Bud efter ham, Tjeneren har spændt den ene Hest fra Vognen og er redet efter Doktoren. Fader maa nødvendigt have et andet Leje end i Vognen; han kan ikke køre en Fjerdingvej."

Jeg løb nu hurtigere end hun, naaede Huset, udrettede hendes Ærinde og mødte den unge Pige ved Husets Dør med den Besked, hun ønskede. Hun gik ind i det meget fattige Hus for at træffe de nødvendigste Anstalter, medens jeg efter et Par Ords Aftale imellem os ilede til Vognen, som jeg, trods den tiltagende Skumring, saa holde lidt derfra paa Landevejen. Den havde været forspændt med fire Heste; Kusken stod og holdt de to endnu forspændte med den ene Haand og den tredie fraspændte med den anden, alt sammen med Møje, da de vælige Dyr, især den løse Hest, ikke vilde være rolige. Jeg nærmede mig Vognøren og saa inde i Vognen en Mand liggende, halvt paa Sædet, halvt i Bunden af Vognen, og en Dame knælende ved ham og anstrengende sig for at holde ham i Vejret. Hun syntes næsten lige saa bevidstløs som han og svarede slet ikke paa min Tiltale. Jeg henvendte mig til Kusken, som straks steg op paa sit Sæde, og medens jeg satte mig i Spidsen for det sørgelige Tog og ledede den løse Hest ved Tøjlen, naaede vi endelig det omtalte Bondehus, hvor den unge Pige havde beredet et Leje, saa taaleligt, som det var at faa i den usle Bolig. Med Kuskens Hjælp fik jeg den syge baaren ind og lagt paa Sengen, medens hans Datter imidlertid var ilet ud til Vognen og havde hentet Puder og Kapper, som hun omhyggeligt ordnede omkring ham. Manden syntes at ligge i det sidste Aandedræt. Faa Minutter efter vor Ankomst kom Lægen Lander, netop den Ven, til hvis Hus

min Rejse gik, og som med Forundring traf mig i denne Omgivelse. Han rystede bedrøvet paa Hovedet, da han saa den syge, og anvendte med stor Iver adskillige Midler; men efter faa Øjeblikkes Forløb vendte han sig om til os andre, som stod om Sengen, og sagde med dæmpet Stemme: „Det er forbi.“ Den ældre Dame udstødte et Skrig og faldt afmægtig om i en Stol henne ved Bordet. Lander gik hen til hende for at yde hende sin Hjælp. Den unge Pige satte sig sagte ved Sengen og skjulte sit Ansigt i den Pude, hvorpaa Faderens blege Hoved hvilede. Dog forblev hun kun et Øjeblik i denne Stilling, men det syntes, at hun samlede al sin Kraft for at rive sig løs fra den døde og yde den levende sin Bistand. Hun nærmede sig Moderen, der var kommen sig af sin Besvimelse og sad tavs ved Landers Side. Datteren kyssede hendes Haand og talte sagte til hende; men hun skød hende venligt fra sig og gjorde Tegn med Haanden, at hun skulde fjerne sig. Lægen rejste sig, og efter at have leveret den unge Dame en Medicinflaske og underrettet hende om den svage Moders nærmere Behandling undskyldte han sig for at blive længere til Stede, da en anden Patient i Omegnen ventede ham. Han tog mig til Side, spurgte mig korteligt om Grunden til min Nærværelse her og underrettede mig om, hvad jeg allerede havde gættet: at den Familie, hvis Bekendtskab jeg paa en saa uventet og sørgelig Maade havde gjort, var den samme, som Ferdinand Rochlin havde omtalt, og hvis Møde han havde spaaet mig. Efter at Lander endnu en Gang havde nærmet sig Sengen og forvisset sig fuldkommen om, at ingen Livsgnist var tilbage hos den, som hvilede der, bad han mig i de venligste Udtryk at følge med sig og ikke svigte det Forsæt, hvormed jeg havde begivet mig paa Rejsen. Da den unge Julie Valkrone hørte dette, vendte hun sig hurtigt til ham og sagde ængsteligt: „Ak, Hr. Doktor! De plejer at være saa god. Kan De nænne at berøve os denne Herre, der har vist os saa megen Deltagelse og lade os stakkels Fruentimmer sidde her forladte?“ Lander undskyldte sig i de høfligste Udtryk, og jeg blev naturligvis efter at have lovet min bortilende Ven, at jeg næste Dag skulde indtræffe hos ham.

Herregaarden Lønsborg, hvortil man nu vilde vende tilbage, laa en Mil fra det Sted, hvor vi befandt os. Julie, der forgæves havde udbedt sig sin Moders Befalinger, sendte Tjeneren til en Godset underliggende Gaard, der var nærmere ved vort Opholdssted, for der at skaffe Midler til at transportere Liget herfra. Denne Befordring udeblev imidlertid et Par Timers Tid, og ingen kan forestille sig det uhyggelige og sørgelige ved disse sig henslæbende Timer. I den mørke, fugtige Bondestue stod endnu en anden Seng tæt op til den, hvorpaa den døde laa; og i denne anden Seng havde Husets Ægtepar taget Hvile tilligemed to Børn, af hvilke den ene af og til skreg uden at forstyrre Forældrene i deres snorkende Søvn. Paa Bordet stod en osende Trællepraas, som jeg hvert Øjeblik maatte pudse for at opholde dens udgaaende Liv. Omkring dette Lys og omkring os alle sværmede Fluer i Tusindvis. Hele Atmosfæren var som forpestet, intet Vindue var til at aabne og ingen Lædskedraabe at hente uden af en Portion mudret Vand, som i et Tinkrus stod paa Bordet. Ved dette sad endnu den ulykkelige Enke, ganske stille og tavs, et Sorgens Billede. Ved hendes Besvimelse var hendes Hovedbedækning falden af, hendes opløste, dunkle, med graat indsprængte Haar hængte uordentligt ned over hendes Hoved, som hun bestandig rokkende bevægede frem og tilbage, medens hendes Øjne var ufravendt fæstede paa Gulvet og hendes Hænder sammenknugede hvilede

i Skødet. Julie havde paa ny taget Plads ved Sengen. Ogsaa hun sad fuldkommen tavs og ubevægelig; hældende sig over den døde Fader, med den ene Haand hvilende paa hans Arm, saa hun ud som en kærlig Engel, der venter sine Søstres Komme for med dem at bære den befriede Sjæl til Himlen. Et Tørklæde, som hun havde kastet over Hovedet for at beskytte sig mod Fluerne, fuldendte Illusionen, der gjorde hende til en eventyrlig Figur for min Fantasi, som var nær ved en forvirret, drømmende Tilstand. Der var noget saa rædsomt i denne lydløse Smerte uden Ord og uden Taarer, i denne Stilhed, hvor kun det melankolske Perpendikelslag af et Nürnberger-Ur paa Væggen, de sovendes ubehagelige Snorken og Fluernes endnu værre Summen var det eneste, der naaede Øret. Jeg havde sat mig nær Sengen, jeg søgte at samle mine Tanker og nærmere at betragte de Personer, hos hvilke jeg befandt mig, noget, hvortil jeg hidtil ikke havde haft Tid eller Samling. At Julie var dejlig, havde jeg vel set uden dog videre at reflektere derover. Nu beskuede jeg med fuld Bevidsthed dette Ansigt, hvor endnu Barndommens bløde og friske Yndighed forenede sig med et Udtryk af Forstand og en vis Holdning, der syntes at være over hendes Aar, thi hun lod til at være saa ung, at hun først nylig var traadt over Barndommens Grænse. Jeg betragtede den aldeles sønderknuste Moder. Hendes Træk og hele Figur viste umiskendelige Spor af en Skønhed, som ikke Alder, men Sygelighed og muligvis Kummer eller et melankolsk Temperament havde bragt til at falme før Tiden. Jeg betragtede Liget, hvis Fysiognomi allerede havde antaget den milde Ro, som ofte smiler til os fra den dødes Ansigt. Det var en midaldrende Mand, stærkt bygget, med ædle, regelmæssige Træk. Alt, hvad Rochlin havde fortalt mig, fik nu først Betydning for mig, og med Vemod forestillede jeg mig, hvad den skønne, hidtil saa lykkelige Datter havde tabt i denne Fader.

Endelig kom Tjeneren tilbage med et Par Bønder og en Vogn til deri at transportere Liget. De skikkelige Landmænd fældede ærlige Taarer ved Synet af deres tabte Herremand. De redte ham et blødt Leje af frisk Hø i deres Vogn. Jeg hjalp dem ved denne Forretning, og selv Julie stod oppe i Vognen og bredte Kapper og Puder over det duftende Hø. Idet nu Mændene tilligemed Kusken og Tjeneren vilde løfte det temmelig svære Lig op paa dette Leje, hændte det sig, at ved et uforsætligt Tryk paa den dødes Vestelomme kom det deri liggende Ur til at repetere og slog netop tolv. Denne i sig selv intetsigende Omstændighed gjorde et besynderligt Indtryk paa os alle. Selv Bønderne syntes ubevidst at føle det betydningsfulde i dette Midnatsslag, denne Tidens sidste Afsked til den, som forlod den. Julie, som stod paa et af Vognhjulene, tog Uret sagte fra dets Plads, og idet hun steg ned paa Jorden, trykkede hun det til sin Mund, gemte det paa sit Bryst, og nu brast hun i saa heftig Graad, at han ganske som opløst sank ned paa en Sten ved Huset, hvor hun blev siddende og lod sine Taarer frit Løb. Jeg følte mig lettet ved at se hende græde, og bange for at forstyrre den velgørende Natur stillede jeg mig op til Huset, hvor jeg stod skjult, medens Vognen sagte satte sig i Bevægelse, fulgt af Tjeneren og de to Bondemænd, til hvilke endnu flere tililende Landfolk havde sluttet sig. Da Julie omsider rejste sig og gik ind i Huset, fulgte jeg efter, og snart var vi tilligemed Moderen i Rejsevognen og paa Vejen til Lønsborg. Da vi kørte forbi den ovenomtalte Vogn, der kørte Fod for Fod, saa Julie og jeg ud efter den og gjorde tavse Tegn til hinanden, hvorpaa vi bøjede os fremad for at skjule dette Syn for

Baronessen, der sad paa den modsatte Side af det sørgelige Tog. Denne lille Forstaaelse imellem den yndige Pige og mig satte mig i en saa behagelig Stemning, at jeg, saaledes som Omstændighederne her var, næsten skammede mig over den. Vi rullede snart ind ad Porten paa den prægtige Bygning, i hvis Vestibule flere Tjenestefolk kom os i Møde, forfærdede og bedrøvede over det Sørgebudskab, som allerede havde naaet dem. Vi gik op i en Sal, hvor Fruen, der lod til at have vundet lidt Fatning, vendte sig til mig, og i de første Ord, jeg hørte af hendes Mund, takkede for min Deltagelse i hendes og hendes Datters Ulykke, bød mig velkommen i sit Hus og spurgte om mit Navn og min Stand. Inden jeg kunde svare, faldt Julie hende ind i Talen og sagde: „Det er jo Hr. Verdal, en udmærket teologisk Videnskabsmand, det har vi jo hørt af Doktor Lander som er hans Ven. Har du glemt det, kære Moder?" Saa smukt som Julie end udsmykkede min ringe akademiske Titel, saa forekom det mig dog, som om Baronessen blev lidt betænkelig ved at erfare, at den nye Husven ikke var højere paa Straa. Hun hilste mig og forlod Værelset, idet hun bød Julie at følge hende. Denne kaldte dog først paa et Par Tjenestefolk og befalede en Tjener at føre mig til det mig bestemte Værelse og at opvarte mig. Derpaa nærmede hun sig til mig, rakte mig den lille, varme Haand, takkede mig i de forbindtligste Udtryk og bad mig ikke for tidligt paa Morgenen at opfylde mit Løfte til Lander, men først unde hende den Trøst at se mig, inden jeg tog bort. „Det er en Trøst," sagde hun, „at se Dem, som har delt Ulykken med os, medens derimod ethvert nyt Ansigt forskrækker os i vor første Smerte," og ved disse Ord traadte Taarerne paa ny i hendes smukke forgrædte Øjne. „De maa trænge til Ro," tilføjede hun, „efter al den Urolighed, De for vor Skyld har udstaaet. Gid De maa sove sødt!" Herpaa sagde hun mig Godnat, og en Tjener førte mig op i to pragtfulde Værelser og bragte mig Forfriskninger af en langt mere luksuriøs Beskaffenhed, end jeg var vant til.

Saa højlig som jeg end trængte til Hvile, saa kunde jeg dog ikke sove. Den foregaaende Dags paa een Gang dunkle og brogede Billeder fremstillede sig alt for levende for min Sjæl. Det var henimod Morgenen, at jeg hørte den ominøse Vogn ankomme. Jeg kunde, til Trods for min Træthed, ikke overtale mig til at blive liggende, da jeg bemærkede, at man gik op og ned i Huset, og jeg gennem denne Uro troede at høre Julies Stemme. Jeg aabnede sagte den yderste Dør, som gik ud til en Gang, hvorfra man over Trappegelænderet kunde se ned til Etagen nedenunder. Jeg saa Folkene bære Baronens Lig op, indhyllet i Kapper, og saa Julie i et Morgennegligé aabne dem Dørene og med sagte Stemme tale til de omkringstaaende.

Da jeg om Formiddagen efter Aftale indfandt mig i Havesalen og lod mig melde hos hende, kom hun straks ind til mig i samme Dragt, hvori jeg havde set hende ved Morgengry. Jeg indsaa, at hun havde tilbragt hele Natten med de sørgeligste Tilberedelser, og medens hun forbindtligt beklagede, at mit Udseende tydede paa, at Natten ikke havde skænket mig den fornødne Hvile, rørte det mig inderligt, at denne langt finere Skabning bar Præg af at have mere Grund til at beklage sig over den svundne Nat.

I saa dybe og saa forvirrede Tanker, at jeg, ufølsom for Egnens Skønhed eller Middagens Hede, bestandig tog fejl af Vejen og maatte lade mig belære af hvert Menneske, jeg traf paa min ikke lange Vandring, ankom jeg endelig til Landers hyggelige Hus

og følte mig særdeles oplivet ved hans og hans unge Kones hjertelige Modtagelse.

Den Fred og Harmoni, som omsvævede dette unge Ægtepars huslige Liv, den uskrømtede Glæde, med hvilken de udøvede deres Gæstevenskab, var saa meget mere forfriskende, som en saadan huslig Tilværelse, saa skønne menneskelige Forhold var mig nye og uvante. Mine Ungdomsbesøg hos Tante Cecilie var det eneste, der havde givet mig en Anelse om de sympatetiske Toner i de menneskelige Sjæle. Landers og hans Hustrus Kærlighed til hinanden og til deres lille Søn gjorde et Indtryk som et skønt idyllisk Digt, ved hvis Læsning man føler sit eget Hjerte mildt og sagte berørt af Amors Pil, og saaledes drog en sød og vemodig Længsel uopholdelig mine Tanker til den unge Julie; uophørligt gentog jeg i min Erindring de Scener, jeg havde oplevet med hende, de Ord, hun havde talt, de Bevægelser og Miner, der havde ledsaget dem, uophørligt overvejende, om blot den fine Verdens slebne Væsen eller en virkelig Vel-villie havde givet dem den Sødme, der havde beruset mig. Jeg spottede og dadlede mig selv for disse Følelser, jeg foresatte mig at sky hver Lejlighed til at opfriske dem, men desuagtet kunde jeg ikke modstaa at gribe hver Anledning til at tale med Fru Lander om Familien paa Lønsborg, der var hende nøje bekendt. Hun havde Julie kær, hun ærede højligt den afdøde Baron og beklagede inderligt hans Datters Skæbne, der nu aldeles var afhængig af sin Moder, en god Kone, men af en saa svag Karakter, at hun var et Bytte for enhver, der forstod at fange hende i sit Garn. Jeg tænkte med Ængstelse paa min Samtale med Ferdinand Rochlin og paa de Planer, som hans Moder og Tante havde lagt til hans Forbindelse med Julie; og den Uvillie mod denne min uskyldige Ven og det Had til hans Moder, som opstod i mit Indre, fik, hvad den sidste angik, en ønskelig Næring ved Fru Landers Karakteristik af denne herskesyge, egennyttige og adelstolte Dame.

Saa behageligt som mit Besøg hos mine Venner her end var mig, saa maatte jeg dog indskrænke mit Ophold i deres Hus til en eneste Uge, da mine Forretninger i København ikke tillod mig en længere Fritid. Dagen førend jeg skulde tiltræde min Hjemrejse, foreslog Lander mig at køre med ham til Lønsborg, hvor han vilde aflægge et Lægebesøg hos den sygelige Baronesse; og da han derefter havde lignende Ærinder paa andre Steder, vilde han siden afhente mig paa Lønsborg, naar disse var besørgede. Til Trods for mine fornuftige Forsætter tog jeg med Glæde mod dette Tilbud, og straks efter Middagsmaaltidet sad vi i hans nette lille Vogn, der i mindre end en Time i flyvende Fart førte os til Herregaarden.

Straks ved vor Indtrædelse bemærkede jeg det særegne Præg, som udmærker et Sørgehus, en vis Orden, Renlighed, Pyntelighed, som har en ganske forskellig Karakter fra det samme i et Hus, hvor et Bryllup eller en anden glædelig Fest er tilberedt. Der er noget dødt, noget tomt i den Orden og Sirlighed, som finder Sted, hvor en Begravelse forestaar. Man føler, at der er noget borte, at der savnes noget, at der er en Plads ledig. En Tjener i Sørgelivré og med et Ansigt, der ganske passede til hans Dragt, førte os ind i den almindelige Samlingssal, hvor en høj og før Dame i dyb Sørgedragt modtog os med vigtig og højtidelig Mine. Jeg anede straks, at denne ranke Dame maatte være Grevinde Rochlin, og hun svarede aldeles til den Forestilling, jeg havde dannet mig om hendes Personlighed. Hun hilste mig med en skødesløs Bøjning med Hovedet og modtog Lægen med en vis naadig Nedladenhed. Hun førte ham ind til sin Søster, der, som

hun udlod sig, i flere Dage havde ventet, at Hr. Doktoren skulde erindret sig hendes Tilværelse.

Da jeg var bleven alene, førtes jeg af en lykkelig Instinkt til Vinduet, jeg tittede gennem Aabningen af de lange, triste Sørgegardiner og saa til min Glæde Julie, som med en Kurv paa Armen gik i Haven og afskar Blomster, hvilke hun straks ordnede i to store Alabastvaser, der var opstillede paa en Havebænk. Jeg listede mig ilsomt ud af Værelset og ned i Haven til de Blomsterbede og Grupper af blomstrende Buske, hvorimellem hun syslede. Det var første Gang, at jeg saa hende i al hendes friske Skønhed, som den sorte Dragt end mere fremhævede. Hun syntes at se mig med Fornøjelse og takkede mig venligt smilende for mit Besøg. Hun rakte mig en Rose, som hun holdt i Haanden, men tog den hurtigt igen fra mig, idet hun sagde: „Nej! nej! De skal faa en anden." Hun afbrød en smuk Rose og gav mig den. „Det var ikke godt betænkt af mig at give Dem den Blomst, jeg gik med i Haanden, thi den var plukket med de sørgeligste Tanker til en vemodig Bestemmelse." Hun afskar og samlede nu med omhyggeligt Valg nogle faa, men meget skønne Blomster, som hun sammenbandt med et Græsstraa til en særdeles yndig Buket: Hun vendte sig derpaa til mig og sagde med en Stemme, der tydeligt kæmpede med Graad: „I Morgen skal min Fader begraves. Medens vi endnu ejer den lille Trøst at have ham under Tag med os, har jeg hver Aften fyldt disse Vaser med Blomster og bundet en Buket af de Planter, han mest yndede, og bragt dem til hans Leje. Man lindrer sin Smerte med, hvad man kan," tilføjede hun smilende, medens Taarerne løb ned ad hendes Kinder, „det er en Illusion, som er saa kær, det er, ligesom han ikke var ganske borte, som om han kunde se mig og mine Blomster."

„Maaske er det ingen Illusion," udbrød jeg dybt bevæget, „Kærligheden, der ser, hvad der er skjult selv for de viseste Øjne, ser maaske ogsaa derfra, hvorhen vi mindst kan se. En fransk Bog siger jo om de døde: De svarer os ikke, men de hører os maaske. *On ne me répond pas, mais on m'entend peut-être.*"

Hun rakte mig Haanden: „I Sandhed! De trøster mig! Ak, det er de første gode Ord, jeg har hørt i disse tunge Dage."

Jeg vovede at trykke hendes Haand til mine Læber, men fortrød min Dristighed, thi hun trak den hurtigt tilbage og vendte sig fra mig, sigende, at hun vilde kalde paa nogen, der kunde hjælpe hende at bære Alabastvaserne. Jeg skyndte mig at bemægtige mig dem og fik, skønt ikke uden en kort Parlementeren, Tilladelse til at bære dem efter hende til det dem bestemte Sted. Jeg fulgte hende op ad den brede Trappe gennem en lang Gang til en stor Dør, som aabnede sig tungt og knagende for hendes spæde Haand, og jeg blev hel underlig til Mode ved at befinde mig i en Sal, der forekom mig, som om jeg pludselig var intraadt i Dødens natlige Rige. Daglyset var aldeles udelukket, Vægge og Gulv beklædte med sort. Paa en Forhøjning midt i Værelset stod den sorte Kiste under et Slags Himmel, omgiven af Vokslys og dunkelt brændende Lamper. Jeg havde ikke tænkt mig denne fornemme Sørgepragt og stod som halvt forblindet af denne triste Belysning i Modsætning til den lyse Himmel, fra hvilken vi kom. Der var adskillige Mennesker i Værelset, Bønder med deres Koner og Børn og nogle Tjenestefolk. Julie spurgte med forundret Stemme: „Hvorfor er Kisten lukket? Hvem har givet Befaling dertil?" En Tjener svarede: „Grevinden har befalet det; Præsten, Doktoren og den unge Greve har været herinde og set Liget, og derpaa befalede hendes Naade at skrue Laa-

get til.“ „Ak, saa skal jeg da aldrig mere se hans Ansigt!“ udbrød Julie, som ikke længere var Herre over sin Følelse. Hun lagde Buketten paa Kisten, gav et Tegn med Haanden til Tjeneren om at sætte Vaserne paa et Sted, hvortil hun pegede, og forlod Værelset i kendelig stærk Sindsbevægelse.

Jeg fulgte hende atter, og da jeg gennem Vinduerne i Gangen saa det oplivende Syn og den opgaaende Maane paa den anden, sagde jeg: „Se, hvor den levende Natur smiler til os og kontrasterer med den døde Pragt, hvormed Menneskenes Forfængelighed søger at forøge Dødens Rædsler.“

Julie fæstede sine grædende Øjne paa mig med et Udtryk af Forundring og sagde: „Menneskenes Forfængelighed, siger De! Er det ikke Pligt mod den afdøde at vise ham den sidste Ære? Var det anstændigt at begrave Baron Valkrone som en simpel Borger eller Bonde?“

Julie sagde disse Ord med et Udtryk, som jeg hidtil ikke havde bemærket hos hende. Jeg havde virkelig glemt i denne yndige unge Pige at se en fornem, adelig Dame. Jeg tav, ubehageligt stemt, tog mit Ur op og sagde: „Jeg tror, jeg vil gaa Doktor Lander i Møde, han lovede snart at afhente mig.“

Med den sødeste Stemme svarede Julie: „Doktoren er jo nylig kørt, forlad os dog ikke endnu. Vi er allerede saa vante til i Dem at se en deltagende Ven. Lad os gaa sammen ned i Haven. Jeg er saa bedrøvet i Aften, og saa ene. Tante har meget at bestille, og den stakkels Moder har lukket sig inde med den gamle Præst, som hver Aften har besøgt hende i denne Tid.“

Det indsmigrende og for mig uimodstaaelige i denne Replik lod mig glemme, hvad der havde stødt i den foregaaende. Da vi kom ned i Haven, førte Julie mig til et Lysthus, hvor hun satte sig ved min Side. Vi sad her som to Fugle i Toppen af et Træ, saa indesluttet af Træer og Buske, saa afsondret var denne lille Løvhytte, skønt den var nær ved Husets Indgang og støttede sig til dets Mur. Maanen skinnede ind mellem Bladene, og en aromatisk Duft opfyldte Luften. Julie græd, og det saa ud, som om en sagte Skælven bevægede hendes fine Lemmer. Efter at vi begge havde siddet tavse nogle Øjeblikke, sagde hun: „Jeg har aldrig i mit Liv været til Mode som i Aften. Jeg føler en Angst, en Rædsel for Døden, hvorom jeg aldrig før har gjort mig nogen Forestilling. O Gud! jeg tror, at dersom jeg var alene, saa maatte jeg dø. Jeg takker Dem ret hjertelig, fordi De blev hos mig.“

En usigelig Medlidenhed med den unge Pige, en Attraa efter at kunne berolige hende gennemtrængte mig. „Deres Følelse forstaar jeg godt,“ sagde jeg, „dette er vel første Gang, at Døden er traadt Dem saa nær, at den har berøvet Dem et dyrebart Menneske.“

„Jo, i min Barndom, da døde der en Mand — en god Mand, som var mig meget kær. Men jeg saa ham ikke dø, og den Dag han blev begravet, sendte de mig ud af Huset.“

Julie sagde denne Replik hurtigt, og det syntes, som om disse Ord var fløjet hende ud af Munden ved en Overraskelse. Med kendelig Forlegenhed tilføjede hun: „Det var min Plejefader i Jylland, hvor mine Forældre lod mig opdrage, til jeg var tolv Aar, saa hentede de mig.“

Jeg erindrede mig Ferdinand Rochlins Beretning og fattede, at hendes Forlegenhed hidrørte fra en falsk Undseelse over at være, hvad man kalder, et uægte Barn. Da saavel Stolthed som Skamfuldhed over noget, hvori man af alting i Verden er alleruskyldigst, nemlig sin Fødsel, var blandt de Følelser, med hvilke jeg mindst sympatiserede, forstummede jeg aldeles, og vi sad paa ny i en trist Pauseren.

Jeg blev dog snart udreven af denne Stemning ved Julies hjertegribende Klage. „Ak!“ udbrød hun, „hvor har dog den algode Gud kunnet nænne at lade denne forfærdelige Død træde ind mellem os arme levende Mennesker? Om Morgenen var min Fader saa glad, han sad her paa dette samme Sted, gik her mellem disse samme Blomster, lagde Planer for næste Vinter og Sommer, og om Aftenen bragte de ham bleg og død til hans Hus, lagde ham som en livløs Ting i en øde Sal, langt fra hans eget Sovekammer, langt fra alt, hvad der plejede at omgive ham, og i Morgen saa bærer de ham ud fra hans kære Hjem, hvor han aldrig mere vender tilbage, bort fra hans nærmeste, som han elskede, fra alle hans smaa Glæder og Sædvaner, fra Livet og Lyset. Dybt ned i Jorden lægger de ham, hvor ingen Lysstraale naar, ingen Lyd høres uden af Ormen, som pikker paa hans Kiste. O Gud! Og saaledes skal det ende med os alle! Disse Forestillinger er jo nok til at formørke hele Livet.“

Ved dette levende Udbrud af det unge Livs Fortvivlelse ved Synet af dets Fjende følte jeg mig saa dybt greben, at jeg selv kæmpede mod en indre Rædsel, idet jeg optog den unge Piges Smerte i mit eget Bryst og ledte efter Ord for at berolige hende. „Ja, “sagde jeg, „Døden er bitter, og Gravens Mørke er græsseligt. Til vor Trøst kan vi blot sige: Gud er alle Vegne, og hvor han er, der kan intet Mørke være.“

Julie svarede: „Vor gamle Præst sagde i Søndags i sin Prædiken: Gud bor i et Lys, hvorhen ingen kan komme.“

„Men dog bor han ogsaa i den menneskelige Sjæl, og derfor er hans Lys i Sjælen, men heraf følger tillige, at Sjælen ikke kan bo i Graven, eller at Aanden kan være der, hvor der ikke er Liv.“

Julie flyttede sig nærmere til mig og lagde sin Arm paa min som et yndigt Barn, der ængsteligt søger Beskyttelse. „Disse Forestillinger,“ sagde hun, „er mig saa nye. O, jeg beder Dem! tal til mig. Sig mig alt, hvad De tænker, alt, hvad De ved, der kan trøste os mod Dødens Rædsler. Ak desværre! der har aldrig nogen talt til mig paa en forstaaelig og indtrængende Maade om disse Anliggender, der, som jeg nu føler, maa være de vigtigste af alle.“

Det vil altid blive mig umuligt at forklare, hvad som i dette Øjeblik foregik i mit Indre. Forgæves har jeg i saa mangen Time søgt at fremkalde den Begejstring, fastholde den Stemning, der ligesom fra en højere Sfære nedsteg over mig, opvarmede min Sjæl og løste min Tunge. Alt, hvad der i mine bedste Øjeblikke ligesom hurtigt forsvindende Stjerneskud havde lyst for mine Tanker, alt, hvad jeg af mine bedste Lærere, fra Plato til Apostlene, af Teologiens og Filosofiens Koryfæer havde tilegnet mig, samlede sig for mig i en aldrig set Klarhed, og medens jeg bestræbte mig for at berolige en anden, beroligede jeg mig selv. Mine Tvivl forsvandt, og Troens Salighed greb for første Gang mit hele Sind og Hjerte. Ak! hvorledes er det muligt, at saadanne Momenter ikke er afgørende for hele Livet? at Tvivlens og Modløshedens Dæmoner atter kan gribe os, efter at et eneste Glimt har vist os Himlen aaben? Og hvor er det muligt, at en Kærlighed, som er kommen til Bevidsthed i et saadant Øjeblik, kan have at stride mod Verden og dens Forkerthed? I denne lyksalige Time følte jeg ikke blot, at jeg elskede Julie med alle min Sjæls Kræfter, men jeg var vis paa, at hun elskede mig. I hendes Øjne, som hun hæftede fast paa mine, paa hendes Læber, der halvt aabnede syntes at ville inddrikke hvert af mine Ord, troede jeg at læse den søde Tilstaaelse, og alle Tvivl og Betænkeligheder

var fjernede fra min Tanke, som om jeg ikke længere var fængslet til Jorden.

Af dette livsalige, men korte Paradis blev jeg udreven ved Landers Komme, og endnu mere sank jeg ned fra min Himmel ved den Samtale, som paa Hjemvejen fandt Sted imellem os. Efter en lang Pause, hvorefter min Ven bemærkede min Adspredthed og spurgte om Grunden, fortalte jeg ham, hvorledes jeg, til min egen Forundring og uden selv at tænke derpaa, var kommen til at udøve en Sjælesørgers Pligt. „Det er godt," svarede han, „jeg har ofte tænkt, at din Fader havde Ret, at du vilde blive en udmærket Præst. Og ved du, hvad der falder mig ind? Præsten der paa Godset er meget gammel og sygelig. Det er et ypperligt Kald, og da du har gjort en god Begyndelse med at vise dine Gaver i den friherrelige Valkronske Familie, der har et Slags Kaldsrettighed, saa kan sikkert du være lige saa nær som en anden ved indtrædende Vakance. Du skulde se at nærme dig til Baronessen; der er noget at gøre for en Præst, thi hun er fuld af de tusinde Skrupler af alle mulige Slags. Hun er ogsaa meget svag, stakkels Kone, hun lever sagtens ikke længe, især efter dette sidste Stød."

„Nu, du siger mig dette, maa jeg ret anklage mig selv for en uforsigtig Ytring, hvormed jeg vistnok har fremkaldt en meget sørgelig Anelse hos den unge Frøken. Da vi tog Afsked, og hun takkede mig i hjertelige Udtryk, troede jeg at svare med et godt Ønske, idet jeg sagde: „„Gud bevare Dem Deres Moder! thi en Moders Ømhed er dog det mest velgørende Lægemiddel mod vore Smerter, ligesom det ogsaa er det, der bliver hos os, naar den øvrige Verden forlader os."" Ved disse mine Ord brast Julie i en saa heftig Graad, at hun maatte forlade Værelset."

Lander svarede: „Man kan ikke regne, hvad der bevæger Folk i de første Tider, efter at en stor Sorg har ramt dem. I saadanne Øjeblikke er et Menneske slet ikke sig selv, eller rettere sagt: maaske netop sig selv, saadan som man vilde være i en anden Stilling og Omgivelse, og saadan er vistnok ogsaa Tilfældet her; thi den lille Julie har ellers aldrig hængt saa kærligt ved Moderen som ved Faderen, og det havde ogsaa været langt bedre for hende, om hun havde beholdt Faderen og mistet Moderen, thi Baronessen vil nu blive rent domineret af sin Søster, der sikkert vil sætte Himmel og Jord i Bevægelse for om muligt at faa Godset spillet i Hænderne paa sin Søn, og det vil nemmest ske ved at gifte ham med Julie."

„Det maa dog aldrig ske!" udbrød jeg.

„Ja, hvem skal forbyde det?"

„Julie selv," raabte jeg, „hun har sikkert for megen Forstand"...

„Ja, hvad Forstanden angaar, saa har hun vist lige saa megen Forstand i sin lille Finger som Grev Rochlin i sin hele Krop, men hun har imidlertid ogsaa en Forstand, som er meget usædvanlig i de ganske unge Aar, nemlig: Forstand paa, hvad denne Verdens Gods og Glans er værd. Hellere end risikere at maatte afstaa noget af, hvad Faderens Testamente har tildelt hende, bliver hun Grevinde Rochlin, lever i København om Vinteren, gør et elegant Hus og Toilette og frekventerer Hoffet; thi hun er en lille Aristokrat. Dertil er hun ogsaa opdraget af den salig Baron, som desuagtet var en meget brav og dygtig Mand."

Denne Tale var da noget af det mest passende til at slaa Vand i mit nys saa varme Blod. Jeg syntes, mit Hjerte stod stille, og jeg formaaede næppe at fremstamme: „Du gør hende sikkert Uret."

„Nej, bevares!" sagde han leende, „jeg mener ikke at sige noget ondt om den nydelige Pige. Jeg glæder mig altid ved at bemærke den san-

de Fornemhed, hvormed hun udmærker sig i sin Kreds, thi mangen en af disse fornemme Herrer og Damer er i Væsen, Tale og Tænkemaade længere fra den virkelige Fornemhed end en fornuftig Bonde eller Bondekone. Men Julie gør sin Faders Opdragelse den største Ære. Han vilde danne hende til en fornem Dame, og det er hun. Læg engang Mærke til den forunderlige Gennemsigtighed, der er udbredt over hele hendes Person, den Finhed af Hud og Farver, af Hænder og Fødder; Lord Byron selv skulde ikke have nogen højgrevelig engelsk Indvending mod, at hun kunde være Hertuginde. Nej! jeg bagtaler visselig ikke den Pige. Hun er, hvad hun i sin Stilling skal være, og hun tænker saaledes, som hun paa sin Plads i Livet har bedst af at tænke; og skulde hun endogsaa — hvad der skal gøre mig inderlig ondt — blive dømt til at ægte den klodsede Landjunker af en Fætter, saa trøster det mig at tænke, at det dog ikke vil gøre hende ulykkelig, og at hun nok vil vide i al Ærbarhed og Ustraffelighed at tage sit Parti."

Da vi under denne opbyggelige Samtale kom til Landers Hus, der for faa Timer siden var mig saa behageligt, forekom alting mig forandret. Jeg var i saa ondt Humør, at jeg maatte tage min Tilflugt til at foregive Upasselighed for ikke at opvække Forundring, og saa snart muligt gik jeg ind i mit Kammer, hvor jeg indpakkede mit Tøj for næste Morgen at tiltræde min Hjemvandring. Jeg var i en latterlig Vrede og Fortvivlelse. Jeg rev og sled i mit Tøj og min Ransel, jeg lignede mig selv ved Lucifer, som fra Himlen faldt ned i det dybeste Helvede. Jeg forbandede al Adel og Aristokrati. „Det er disse mig forhadte fornemme Folk," sagde jeg, „som fra min Vugge til min Grav skal gøre min Ulykke. „Det mærker jeg nok. Hvad skulde jeg iblandt dem?"

Velsignet være den Balsam, som en naadig Himmel har lagt i den friske Morgenluft, der husvaler et feberhedt Bryst, i den grønne Skov og Eng, der køler de efter en søvnløs Nat brændende Øjne! Efter at jeg i en graa, men mild og stille Morgenstund havde vandret over den Korsvej, hvor for faa Dage siden en saa uventet og for mig betydningsfuld Begivenhed havde mødt mig, syntes mine Tanker, efterhaanden som jeg naaede til Skoven, at antage en roligere Karakter. Jeg satte mig til Hvile paa en Træstub og lod med et Slags vemodigt Behag mine Erindringer fra den sidste Uge passere Revu for mig. Den første Trøstegrund, som fremstillede sig, var den simple Betragtning, at Landers, som al menneskelig Formening, ikke var ufejlbar, og den Beroligelse, jeg følte ved denne Tanke, gav mig Mod til at anstille fornuftige Betragtninger, hvorved jeg da kom til det Resultat: at hvorom alting var, saa enten Lander havde Ret eller Uret, kunde dog ingen Daarskab være større end den at forelske mig i en Pige, hvis Stand og Omgivelser ikke blot var fjernede fra mig ved ydre Forhold, men oven i Købet derved, at de var ganske modsatte alle mine Sympatier. Jeg rejste mig og begyndte paa ny min Vandring med stærke Skridt, som om jeg ikke hurtigt nok kunde fjerne mig fra disse farlige Egne, og alt som jeg gik, lovede jeg mig selv mandigt at bekæmpe min opblussende Lidenskab. „Hvad er vel," sagde jeg til mig selv, „et saadant flygtigt Indtryk, som ingen kær Vane, intet egentligt Kendskab til den elskedes indre Gehalt har dybt indpræget i alle vore Forestillinger? som ej har næret vort Haab og vor Frygt gennem Tidernes Omvekslinger? Denne Kærlighed er endnu i sin Barndom, den maa en Mand vel formaa at besejre. Ja, jeg vil udrive disse sidste Dage af min Kalender og enhver af deres Erindringer af mit Hjerte. Og for

straks at begynde" — tilføjede jeg, idet jeg fremtog min Portefeuille, hvori jeg gemte den Rose, Julie havde foræret mig — „saa vig du fra mig, du lille Slange, med din berusende Duft!" Med disse Ord kastede jeg Rosen i en Aa, som netop randt lige for mine Fødder. Vandet flød hurtigt, bevæget af Vinden, Rosen vuggede paa de smaa Bølger, som om den vilde gøre dem Modstand. Ved dette Syn blev jeg greben af en uvilkaarlig Smerte. Som et Lyn kastede jeg mig ned for at gribe den kære Blomst, men ligesom fortørnet over min Haardhed gled den fra mig, idet jeg allerede berørte den, og flød hen mellem nogle fjendtlige Buske, der skjulte den for mig. Som en fortvivlet bøjede jeg mig over Vandet og rakte efter min Skat, da i det samme en anden Skat af hel forskellig Art, nemlig min Portefeuille, som jeg i mit Hastværk kun løseligt havde stukket i min Brystlomme, gik samme Vej som Rosen og fløj ned i en dyb Grøft mellem Buske og Planter, hvorfra det var mig umuligt at faa den fat. Dette lille trivielle Uheld dæmpede mit Sværmeri og paatvang mig adskillige prosaiske Betragtninger, thi alle mine faa Penge befandt sig i denne Portefeuille, og jeg var saaledes nødt til at gaa den hele Vej af flere Mile uden at nyde det ringeste og uden at kunne lette mig noget Skridt ved at modtage de Tilbud, som til min Ærgrelse blev mig gjorte af mere end een Fragt- eller Returvogn, som kørte mig forbi paa Vejen. Da jeg endelig silde paa Aftenen naaede mit Logis i København, følte jeg mig under disse Omstændigheder særdeles lykkelig ved min Værtindes, en god, simpel Kones, venlige Opmærksomhed. Det var Søndag. Hun havde mod Sædvane haft et lille Selskab hos sig og bragte mig med mild og fornøjet Mine et stort Glas varm Punch og en Tallerken med Smørrebrød og Kage. Med stor Taknemlighed nød jeg dette Maaltid, der syntes mig det bedste, jeg nogen Sinde havde nydt. Med Velbehag betragtede jeg min Stue, der i min Fraværelse var sirligt rengjort og oppyntet. Et Glas med friske Blomster stod paa mit Skrivebord. Ved Synet af disse tænkte jeg paa min Rose og maatte mod min Villie sukke. Imidlertid følte jeg mig dog vel til Mode i mine tilvante Omgivelser, og medens jeg spottende sagde til mig selv: „Vi har vel rejst, Herre!" gik jeg til Sengs, hvor en sød og dyb Søvn snart vederkvægede mig, træt som jeg var paa Sjæl og Legeme.

I det Efteraar, som fulgte paa denne Sommer, og i den første Halvdel af Vinteren havde jeg svært at kæmpe baade med Sorger for mit Udkomme og med adskillige andre tilstødende Fortrædeligheder. Jeg maatte imidlertid næsten regne denne uheldige Tilstand for en Lykke i min daværende Sindsforfatning, thi hvorvel det er vist, at disse trivielle Bekymringer, det meget kedsommelige og lidet lønnende Arbejde, hvortil de som oftest nøder os, nedtrykker og sløver Sindet, saa virker de dog tillige som en narkotisk Medicin og er i det mindste et Palliativ mod en ulykkelig Lidenskabs Kvaler. Jo ydmygere min udvortes Stilling forekom mig, jo latterligere fandt jeg min Forelskelse i en rig, adelig Dame, og jo mere Magt erholdt min Selvfølelse til at bortvise mine forelskede Drømme. En hjertelig Interesse for Julies Skæbne var imidlertid en Følelse, som jeg hverken kunde eller vilde fortrænge af mit Hjerte. Jeg havde stedse staaet i en stadig Brevveksling med Lander og vovede af og til i mine Breve at spørge til Familien paa Lønsborg, men enten fik jeg slet intet eller i det højeste et Par intetsigende Linier til Svar. Een Gang skrev han imidlertid, at Livet paa Herregaarden var ganske modsat de tidligere Dages: Man levede der aldeles indesluttet, Baronessen var syg, Julie led meget af sin

Moders hypokondre Luner, men viste en Taalmodighed og Udholdenhed, som ikke noksom kunde berømmes. Grevinde Rochlin og hendes Søn havde taget stadig Bolig paa Gaarden, og Godsets Administration var aldeles overdragen den unge Greve mod en rigelig aarlig Procent af sammes Indtægter. Straks efter Jul fik jeg Efterretning om Baronessens Død. Lander skrev, at efter det af begge Forældre i Forening oprettede Testament var deres adoptive Datter den eneste Arving uden noget hende paalagt Vilkaar, men at Baronessen havde efterladt sig en af Vidner attesteret Skrivelse, hvori hun, som sin sidste Bøn og som Betingelse for sin Velsignelse, paalagde Julie at ægte sin Fætter, eller hvis hun mod sin Moders Ønske ikke kunde overtale sig til dette Skridt, da at overlade ham Godset mod en Udstyrskapital og en aarlig saakaldet Apanage. Byfogden fra den nærmeste Købstad, som havde været tilkaldt ved dette Dokuments Opsættelse, havde fortalt Lander dette og tilføjet, at han havde foranlediget, at den ovennævnte Erstatning for Godsets Afhændelse var bleven ansat saa højt som muligt, men at det hele for Resten kun havde lidt at betyde, dersom Julie ikke frivilligt gav efter for Moderens Ønske, thi dersom Sagen gik til Proces, maatte hun ufejlbarligt vinde den. Jeg nægter ikke, at disse Efterretninger jo bevirkede et svært Tilbagefald i min forelskede Afsindighed, og i mere end eet Øjeblik var jeg, til Trods for Vinterens positive og min Kasses negative Karakter, nær ved at ile til Lønsborg for med Raad og Daad at styrke den unge og, som mig syntes, forladte Pige til en kraftig Modstand mod de omgivende Intriger; men de Betænkeligheder, som fornuftigvis maatte møde mig i Tanken om et Foretagende, hvortil jeg, som en Fremmed, maaske af Julie selv maatte anses for uberettiget, gjorde mig tvivlraadig, og et senere Brev fra Lander bragte mit Sind igen i taalelig Ligevægt. Et kort Brev, hvormed jeg i min Iver uopholdelig havde besvaret hans, havde maaske lidt for meget røbet mit Hjertes Tilstand. Han spøgte i sit Svar derover og tilføjede, at hans Kone, grebet af min elegiske Tone, havde sympatiseret med min Angst for Julies Skæbne, og som en nøje Bekendt af denne smukke Pige var hun ilet til Lønsborg for at staa hende bi med Raad og Daad. Hun havde fundet den unge Baronesse meget rolig og fattet, rørt, ikke dybt bedrøvet over Moderens Død, langt fra ikke som ved den blotte Erindring om Faderens Tab. Hvad de senere Dispositioner over Godset angik, da syntes de ikke at forurolige hende. „Det var noget" — sagde hun — „som man maatte erholde af hendes gode Villie, og hvortil man ikke kunde tvinge hende; hun vilde betænke sig paa saa vigtig en Sag." Lander erindrede mig her paa en ironisk, mig pinlig Maade om sine før omtalte Ytringer i denne Anledning og tilføjede, at efter hans Kones Beretning opbød Grevinden alt for at gøre sig behagelig for sin Niece, og den unge Greve gjorde ogsaa sin Kur efter fattig Evne og var imidlertid virkelig en dygtig Godsbestyrer og meget vel anskreven hos Bønderne og alle undergivne. Det Billede af Julie, som dette Brev malede for min Fantasi, var lige saa forskelligt fra det, jeg efter hin maaneklare Aften bar i mit Hjerte, som hin varme Sommeraften fra den kolde og mørke Vinterdag, hvori jeg læste ovenanførte Linier. Jeg opgav hver Tanke om nogen som helst Indgriben i disse Anliggender og overlod dem resigneret i en højere Styrelses Haand.

Da den mørkeste Del af denne Vinter var vel overstaaet, kom med de længere og lysere Dage ogsaa en lysere Tid for mig. Det hændte sig, at et ungt Menneske med meget gode Evner og — hvad som sjældent for-

enes hermed — ogsaa gode udvortes Vilkaar ønskede at manuduceres af mig. Han bragte endnu en Deltager, og, som Lykken sjælden kommer alene, havde jeg inden en Maaneds Forløb flere Partier af Manuducender, hvorved jeg daglig havde saa mange Timer besatte og godt betalte, at jeg kunde opgive de fleste af mine andre kedsommelige Informationer. Mine Manuducender var dertil næsten alle opvakte, for vore fælles Studier besjælede Mennesker, hvis Samkvem virkede saa oplivende paa mig selv, at jeg med fornyet Iver fordybede mig i mine Videnskaber, læste, gik paa Forelæsninger, skrev endogsaa og deltog i et og andet litterært Foretagende.

Paa samme Tid hændte det ligeledes til mit Bedste, at min Svoger og Søster, som skulde flytte, fik Anslag paa en meget smuk Bopæl i et nyt indrettet Hus, som behagede dem særdeles; men da denne Lejlighed var dem for stor og ogsaa temmelig kostbar, foreslog de mig at leje to Værelser deraf og sætte mig i Kost hos dem. Deres Vilkaar var saa billige, Værelserne saa hyggelige og deres Hus i det hele saa behageligt, at jeg med stor Fornøjelse modtog dette Tilbud, og da Foraars-Flyttedagen kom, inddrog jeg tilligemed dem i den nye og muntre Bolig og, som jeg følte, med et nyt og muntrere Sind. Da min Svoger var en stor Ven af al Elegance, saa havde den nye og bedre indrettede Bolig tilligemed en og anden dermed følgende Forandring i den daglige Orden den gode Virkning, at han oftere tilbragte sine Aftener hjemme, hvoraf tillige fulgte, at Husets Venner jævnligere besøgte det. Den lille selskabelige Kreds, der saaledes uformærkt dannede sig, bestod til Dels af Mænd, med hvilke min Svoger paa en eller anden Maade stod i Forbindelse, dels af nogle unge paarørende af begge Køn. De var alle livlige og muntre Mennesker, og da Vært og Værtinde ogsaa vare et ungt og nygift Par, saa herskede i disse smaa Selskaber en fri og utvungen Tone, som dog aldrig overskred Grænsen af dette *comme il faut*, som for min Svoger var den dyrebareste Rettesnor for Livet.

I denne livsglade Kreds viste sig næsten altid to Figurer, der ved første Øjekast syntes som Skygger fra en forsvunden Tidsalder, men ved nærmere Bekendtskab vilde ingen undvære disse to, til hvilke jeg ikke ved nogen passeligere Benævnelse end at kalde dem elskværdige Spidsborgere. Den ene var min og min Søsters Morbroder, en Klædekræmmer, der paa sine gamle Dage havde trukket sig ud af Handelen med netop saa megen Formue, som der behøvedes til at føre et nøjsomt Ungkarsliv; og den anden var en gammel Musiklærer ved Navn Morits, der havde informeret min Søster. De var begge Pebersvende, indbyrdes gamle Venner, og beboede samme Hus. Den unge Kreds, i hvilken de nu tilbragte nogle Aftener ugentlig, var dem et Paradis. Al den Kærlighed til den yngre Verden, som ligger i den ældres Natur, havde de ladet tilflyde min Søster og hendes Mand; alt, hvad der stod i Berøring med dem, omfattede de med deres Velvillie, og da jeg nu var et Medlem af Huset, tilfaldt mig en stor Del af denne. I en, maaske halvt ubevidst, Følelse af, at de savnede de selskabelige Fortrin, som gør Menneskers Omgang søgt og lærerig, var der i deres Væsen et rørende Udtryk af ydmyg Glæde over ikke at blive tilsidesatte i denne yngre Kreds, og med en aandelig Bevægelighed, som man maatte ønske vor Tids Ungdom, deltog de i hver af Selskabets Tidsfordriv. Dansede de unge, satte Musikeren sig straks til Pianofortet og spillede ufortrødent de nyeste Valse og Cotillons, saa længe det skulde være, medens Onkel Lindby stjal sig bort og kom tilbage med Iskager eller deslige fra den i Nærheden boende Konditor for

dermed at forfriske de dansende. Paatog min Svoger, jeg eller en anden sig at more Selskabet ved en Oplæsning af et eller andet litterært Produkt, var disse gamle lutter Øre, og var det, der foredroges, et Skuespil eller en Fortælling, tog de en saa barnlig Del i de deri forekommende Personers Vel og Ve, at de klare Taarer trillede dem ned ad Kinderne. Blev nogen i Familien syg, var de idel Bekymring og Opmærksomhed, glemte deres Aar, glemte Vejr og Vind og vandrede hele Mile for at opdrive en Frugt eller anden Sjældenhed af Aarstiden, som kunde være ønskelig for den syge. Fik Huset nogen ny Tilvækst af et smukt Møbel eller anden lille Luksusartikel, betragtede de den med Øjne som dem, hvormed et Barn betragter sit Juletræ. Kort sagt: Ethvert Hus, der ikke har Venner af denne Kaliber, ved ikke, hvilket Gode det savner. Min Fader var to Dage om Ugen en stadig Middagsgæst hos sin Datter, men tog aldrig Del i Aftenens Fornøjelser. Han kaldte disse smaa Selskaber Daarskab, og naar min Svoger ikke hørte det, bebrejdede han min Søster en saadan utilladelig Pengespilde.

Mod Enden af denne Sommer fik jeg et Besøg af Grev Ferdinand Rochlin. Med sin sædvanlige Godmodighed sagde han: „Jeg kom her til Byen i Aftes, og det første, jeg gjorde i Morges, var at faa fat paa Vejviseren for at lede efter din Bopæl. Det kan snart være Aar og Dag siden, at vi taltes ved. Herregud! Der er da sket megen Forandring i den Tid. Husker du den Dag, vi mødtes i Kroen der paa Landevejen? Hvem skulde tænkt, at den selvsamme Aften... Ja, Gud bevares! Man ved da rigtig ikke, hvor snart det er forbi med os Mennesker. Husker du, jeg sagde, at du vilde møde dem fra Lønsborg? Ja, du mødte dem s'gu rigtig nok! Og husker du, at du spaaede mig, at naar vi saas igen, vilde jeg være paa grøn Kvist? Jeg har saa tidt tænkt paa de Ord. Du maa vist kunne spaa, for sandt er det, at det fra samme Dag af er gaaet mig bedre end før. Jeg bestyrer Godset derude og har mit gode Udkomme derved, saa jeg ikke behøver at gøre mig til Hund for at faa et Ben tigget af min Moder; men det værste er jo, at dette Gode ikke er videre sikkert, thi i det Øjeblik min Kusine skulde finde paa at gifte sig med en anden, og han saa selv vil bestyre Godset, hvad enten han nu forstaar det eller ej, saa kan jeg drive af som en vaad Hund."

„Men," spurgte jeg, „er der ikke gjort nogle Dispositioner? Skal du ikke gifte dig med din Kusine?"

Jeg følte med stor Forlegenhed, at mit Hjertes Banken næppe tillod mig at fremføre disse Ord.

Ferdinand rystede paa Hovedet: „Har du hørt om de Sager? Ja, det er i Grunden noget, jeg ingen Del har i. Jeg vil jo gerne have Godset, det kan jeg ikke nægte, men Gud ved, jeg har dog sagt min Moder det, at jeg ikke kan lide de Ord, der staar i den Skrivelse, som salig Tante, sagtens med min Mamas Hjælp, har opsat i sine sidste Dage, thi saadan burde hun da ikke baade tigge og true Datteren til at føje hendes Ønske. Nu ved Julie jo godt, at hun ikke er saa ganske nødt til at afstaa mig Godset eller ægte mig. Det sagde Byfogden og siden ogsaa Amtmanden i hendes Nærværelse. Godset er intet Fideikommis, og gaar det til Proces, siger de, saa vinder hun. Min Moder tænker rigtignok, at fordi Tante aldrig har villet tilstaa, at Pigebarnet var hendes egen kødelige Datter... men det er nu lige meget; det skal ikke komme til Proces med min Villie. Naa, jeg vil da heller ikke sige andet, end at jeg jo gerne vil have den lille Julie til Kone, naar hun selv vil og ikke vil slaa Vrag paa mig; og min Moder forsikrer, at hun har saa godt som lovet hende det... Du ser saa underlig ud ved det, jeg

her siger, saa betænkelig! Ja, ved du hvad! jeg har s'gu ogsaa mine Betænkeligheder, jeg er tidt i mit stille Sind saa forstyrret, saa det er grueligt. Jeg har ret Lyst til at fortælle dig et og andet, om du gider hørt paa mig. Vi er jo gamle Venner, og nogen maa et Menneske dog have at betro sig til."

Da jeg med god Samvittighed kunde forsikre ham om min Interesse for disse Anliggender, vedblev han: „Ser du! Julie er virkelig en net Pige, men der er noget ved hende... hvad skal jeg kalde det? ikke Falsk .... nej, langt fra! men skjult, dunkelt, saa man ikke kan blive klog paa, hvordan hun egentlig har det. Det er nu en Ting, som enhver ved, at hun har holdt ti Gange mere af Faderen end af Moderen; men da nu Faderen var død, græd hun stille, gik tidt om Aftenen til hans Grav, satte sig ene ind i hans Værelse og mere saadant; men naar hun var hos Moderen eller hos os andre, var hun mild og i jævnt godt Humør. Da nu Moderen døde, var hun nok noget bedrøvet, men fattede sig snart og var meget net og ordentlig, og det lod slet ikke til, at den Sag med Tantes sidste Villie gik hende synderlig til Hjerte. Hun sagde: „„Det er mig ikke nyt, Moder har tilforn talt med mig derom, og jeg har svaret hende, at jeg lovede intet, jeg vilde betænke mig."" Men vel en to Maaneders Tid efter Tantes Død blev hun med eet umanerlig alvorlig og faldt bestandig i Tanker. Moder søgte at fritte hende ud, hun paastod, at Julie havde faaet et Brev, som hun havde gjort Hemmelighed af, og at hun var bleven alvorlig fra den Dag af, da det kom, men der kom ikke noget ud af den Eksamen. Nogen Tid efter siger Moder til mig: „„Giv dig et Ærinde ind til Degnens, og se, hvad Julie vil der. Hun er gaaet derhen for en Times Tid siden. Hun sagde i Gaar, at hun vilde gaa ud i Skoven og hente nogle Blade, som hun vilde male efter; men jeg havde Mistanke til hende, som jeg længe har haft: jeg lod min Kammerjomfru gaa efter hende og passe paa, uden at nogen kunde mærke det, og det har hun allerede gjort i nogle Dage. Saaledes ved jeg, at vor lille Frøken var i Aftes hos Degnens, og du ved, at hun ikke kom hjem førend Kl. 9 og var saa forgrædt, at hun ikke kunde se ud af sine Øjne, og nu er hun der igen. Hun er begge Gange gaaet ind igennem Havelaagen, ikke gennem Husdøren. Hvad vil hun der? Hvorfor holder hun det hemmeligt?"" Nu ved Vorherre, at jeg i mit Hjerte hader al Spioneren og alle krumme Veje, men jeg maa dog bekende, at jeg selv var begærlig efter at faa Lys i den Sag. Jeg gik da hen til Degneboligen, men inden jeg kom ind i Huset, saa jeg Julie komme ud. Jeg vendte om og fulgte hende hjem, og da skulde du bare set og hørt, hvor forstyrret hun var. Naar jeg talte i Øster, saa svarede hun i Vester, og hun var færdig at løbe ud i Gadekæret, i Stedet for at følge Stien over Marken. Dagen efter gav jeg mig et Ærinde til Degnens, — Gud forlade mig! jeg vilde dog gerne vide lidt Besked om, hvad alt dette skulde betyde. Jeg belagde mine Ord saa fint, jeg kunde. Men der blev jeg lige klog. Degnekonen sagde, at den unge Baronesse var just gaaet der forbi forleden Eftermiddag, og da hun saa nogle Blomster i Haven, som hun godt kunde lide, var hun gaaet derind, og da hun tilfældigvis der havde truffet et Fruentimmer af Degnens Bekendte, som var der i Besøg var hun med hende gaaet ind i Pilevænget og havde moret sig med at se paa Smaakreaturerne, som gaar der; og da hun havde hørt, at Degnens Datter snart skulde giftes, var hun kommen til dem Dagen efter og havde været saa god at bringe en Foræring til Hjælp til Udstyret. Saadan fortalte nu Degnekonen og viste mig Frøkenens Gaver. Alt det var

der nu ikke noget ondt i; men det var da heller ikke noget at græde for eller at være forstyrret over. Nej, der stikker noget under."

„Kære Ferdinand!" sagde jeg, „da du selv gør vort gamle Forhold gældende paa en forædlet og smuk Maade, saa ved jeg ikke bedre at gengælde din Fortrolighed end ved fuldkommen Oprigtighed."

„Det skal du have Tak for," sagde han godmodigt og rakte mig Haanden.

Jeg vedblev derfor: „Var det ikke allersimplest at antage, at din unge Kusine ikke elskede dig? Bliv ikke vred! Kærlighed er jo en Følelse, som ikke staar under Fornuftens eller Pligtens Herredømme. Dersom hun nu ikke ønsker at ægte dig og dog tror sig forbunden dertil, saa er der jo Aarsag nok til hendes Sørgmodighed, og burde du da ikke staa hende bi som en Broder i Stedet for at benytte dig af Omstændighederne og gøre baade hende og dig selv ulykkelige?"

„Hvad du der siger, har jeg undertiden sagt mig selv, vel ikke med saa smukke Ord, men dog saa omtrent det samme. Men paa den anden Side kan jeg derimod ikke lade være at tænke: Ulykkelig skulde hun vist ikke blive med mig; hun skulde lede efter den Mand, der var saa god mod sin Kone, som jeg vilde være mod hende. Men vil hun ikke være min Kone, og vil hun anse mig for en Broder, som du siger, saa skal hun vist have en trofast Broder i mig, men saa burde hun — som hendes Moders Skrivelse siger — dele med mig som en Søster. Gud bevares! Hun kan jo leve som Blommen i et Æg af det, som jeg i saa Fald skal svare hende af Godset i en aarlig Indtægt, som lader sig høre, og oven i Købet en Kapital til Udstyr. Det er, ved Gud, alt, hvad Godset med Rimelighed kan bære. Og det er vist og sandt, at hun selv er bedst tjent dermed. Hvad forstaar hun sig paa at styre et Gods? Hun er et ungt og enligt Fruentimmer, som hverken har Støtte eller Slægtning, der kan være hende til Hjælp. Hun vil blive snydt og bedragen paa alle Kanter, uden at tale om, at saa mange Menneskers Velfærd er i en Gaardejers Haand. Du kan svare, at jeg jo kan bestyre det hele som hendes Forvalter; men Herregud! saadan paa det uvisse kan jeg dog heller ikke slide mig op. Slaar dette mig fejl, er jeg nødt til at se mig om efter en anden Vej i Verden, skønt Gud ved, hvorhen den skal gaa."

„Men alting er dog bedre," sagde jeg, „end et Giftermaal som det projekterede eller at stride en uretfærdig Strid med en Datter om en Arv efter hendes Forældre."

„Men den Arv var mig dog engang bestemt af begge Forældrene, det tror jeg sikkert. Men imidlertid, ifald jeg vidste det for sikkert, at hun var sørgmodig derover..... ja, naar jeg blot kunde tale rent ud af Posen med hende! Det har jeg prøvet paa, men hun indlader sig ikke ærligt med mig; og dernæst er hun da heller ikke altid sørgmodig, nej, hillemænd! hun kan min Tro være saa munter og venlig,. at det er en Lyst, naar der er fremmede; og dem har vi ingen Mangel haft paa i Sommer. Især er hun nu altid saa artig og behagelig mod denne forbandede Franskmand, som gæster os saa jævnlig."

„En Franskmand!" udbrød jeg uvilkaarligt.

„Ja, denne Monsieur L é o n d e M a l e n c e, som er ansat ved den franske Legation, og som har haft sin Gang i Huset alt fra min salig Onkels Tid. Han gør nu saadan Kur til Julie, saa man kan forarges ved at se, hvor han kan gøre sig lækker, og saa parlerer de begge, ja, Gud ved, hvad de siger, for jeg kan da ikke samle det, hvorover min Mama hver Dag skælder mig ud, hvorvel hun selv heller ikke er nogen Hekse-

mester i Fransøsken. De unge Damer, baade Julie og de andre, de synes nu saa dejligt om den lille Herre, fordi han saa rart taler det pure Fransk; ligesom det var nogen Kunst for ham, der er født og opdragen i Paris, at han kan lade Munden løbe i sit Modersmaal; og saa er han dertil saa fornem og fin og ser saa sposk til mig og andre ordentlige Folk; men lad saadan en Karl en Gang komme ud i Mark og Skov og Ager og sige os, hvilke Træer der bør fældes, hvordan det skadelige Vand skal afledes, hvad Bonden kan staa ved at yde i Skat og Landgilde og Fæste, saa vil vi se, hvad han duer til."

Denne for mig kun lidet opbyggelige Samtale blev afbrudt af min Søster, der kom ind for at kalde mig til Middagsbordet. Ferdinands og mit Bekendtskab og Legekammeratskab skrev sig fra, at vore Familier en Gang havde boet i samme Hus, skønt i forskellige Lokaler. Han hørte saaledes ogsaa til min Søsters Barndomserindringer, og med megen Velvillie mødtes nu disse Bekendte. Hun indbød ham straks til at tage Del i vort Maaltid, hvilket han med Fornøjelse modtog, og da min Svoger, uagtet han regnede sig til det liberale Parti, med største Velbehag saa en Greve ved sit Bord, saa var den ærlige Ferdinand snart som hjemme iblandt os. En ganske fortrolig Samtale udspandt sig mellem ham og Frederikke, der med Vemod erindrede fra Barndomsdagene hans for kort siden afdøde Søster, om hvis tvungne Giftermaal og tidlige Død han fortalte med stor Aabenhjertighed. „Hun efterlader sig," sagde han, „en Søn paa otte Aar, og eftersom hans Fader er rejst bort, saa er den stakkels Dreng kommen i Huset til os tilligemed hans Hovmester, en Karl som en Agurk." Han nævnede siden, at et af hans Ærinder i København var at søge en Huslejlighed til Vinteren. „Det er da ikke for min Fornøjelses Skyld," sagde han, „thi om jeg maatte raade, saa blev vi paa Landet saavel Vinter som Sommer; men min Kusine længes efter Hovedstaden og Hoffet. Hun er nu et ungt Blod, som man maa holde saadanne Ønsker til gode; men min Moder, som nu i flere Aar har boet i Fredensborg, længes ikke mindre efter at komme igen til Hove. Gud ved, hvad hun vil der? Men saa meget er vist, at mig skal de aldrig i denne Verden faa med dem i denne Herlighed. Jeg husker nok sidst, da jeg absolut skulde paa Hofbal og skulde danse. Gud naade mig! Jeg saa, hvor de grinte ad mig, og hørte en Dame ligne mig ved en Dragkiste i Jordskælv; og en anden spurgte, om jeg havde set Menageriet paa Vesterbro; der var en dejlig Bjørn, som vist vilde interessere mig. Jeg forstod godt deres Gloser."

Da han hørte, at første Sal i det Hus, vi beboede, blev ledig til Flyttedagen, greb han med Glæde denne Udsigt til saa let at faa sin vanskelige Kommission udrettet; han besaa straks Lejligheden, der var meget smuk og elegant, og aftalte det fornødne med Værten, kun med det Forbehold, at hans Damer først maatte give deres Samtykke til den endelige Afgørelse.

Jeg ved ikke selv, om jeg blev glad eller misfornøjet ved Tanken om at bo under Tag med Julie. Hele denne Begivenhed, Ferdinands Komme og næsten hvert af hans Ord førte mig paa ny ind i den magiske Kreds, som jeg troede at være undsluppen, og langt stærkere virkede Trolddommen, da jeg faa Dage efter, ligesom jeg traadte ind i min Søsters Værelse, saa Julie sidde der tilligemed Tanten og Ferdinand. De var komne til Byen for at bese den omtalte Etage, og da den ikke straks kunde tages i Øjesyn, havde Ferdinand udbedt sig min Søsters Tilladelse til at maatte indføre Damerne hos hende, paa det de der kunde oppebie den belejlige Tid. Ferdinand præsenterede

mig for sin Moder som sin gamle Ven. Hun blev siddende og hilste med et ikke synderlig naadigt Nik; Julie derimod nærmede sig og sagde med det elskværdigste Udtryk: „Hr. Verdal og jeg er ogsaa gamle Venner.“ Det forekom mig, som om hun rødmede. Hun rakte mig Haanden, og uvilkaarligt trykkede jeg den til mine Læber. Denne Gang lod hun min Dristighed gaa ustraffet hen, maaske fordi Haanden var bedækket af Handsken, hvis Finhed dog tillod mig at fornemme den lille bløde Haands velgørende Varme. Tanten kastede et ubeskriveligt Blik paa os begge, og undseelig satte Julie sig tilbage paa sin Plads. Da der endnu henrandt et Kvarters Tid, inden de gik, havde jeg Tid til at betragte Julie. I et helt Aar havde jeg ikke set hende. Det forekom mig, som om hun i dette Tidsrum var bleven mere end eet Aar ældre. Det barnlig runde Ansigt var blevet mere ovalt, Kindernes Roser blegere, et melankolsk Træk havde lejret sig ved Øjenbrynenes Buer, og et vemodigt Udtryk lyste kendeligt ud af Øjnene. Alt, hvad Ferdinand havde sagt, drog forbi min ganske betagne Sjæl; jeg saa hende i Tanken som den unge Greves Brud og sukkede; jeg tænkte paa den unge Franskmand og fortvivlede. Det lille Selskab havde allerede for længe siden taget Afsked, da jeg bestandig stod lænet mod Vindueskarmen, saa aldeles hensunken i mine Betragtninger, at jeg ikke bemærkede min Svogers Komme, før han med et Slag paa Skulderen tilkendegav mig sin Nærværelse, idet han leende udraabte: „Underjordiske, som sover, du maa ikke undres over, at min Haand dig vækker op, men det bliver vistnok ikke til at gøre Glædeshop, thi du ser ud som Fredag i Faste. Naa, du skal ikke tvinge dig til at smile saa lysteligt; jeg har længe vidst, hvor Skoen trykker dig. Jeg pikerer mig, som du nok ved, af at være en Menneskekender. Det er dog, naar alt kommer til alt, den dybeste og nyttigste af al Visdom at gennemskue den menneskelige Sjæls Dybder, og saaledes har jeg i lang Tid vidst, at der var foregaaet en Forandring med dig. Der er i dit Ansigt og i din Stemme noget vist, et — *je ne sais quoi*, noget af „„ein junger Werther.““ Med eet Ord: du er forelsket!“

Min Søster, som var til Stede, fæstede sine Øjne paa mig med en spørgende Mine, og ikke uden Forlegenhed svarede jeg: „Aa Snak! I hvem skulde jeg vel være forelsket?“

„Ja, det ved jeg ikke sikkert endnu, men jeg skal nok faa det at vide; jeg er, som du vel har bemærket, utrættelig i at gaa paa Opdagelser efter hvad mine Bekendte skjuler i deres Indre. Det er nu m i n Kunst.“

„Du skulde hellere,“ sagde jeg leende, „begynde med at granske dit eget Indre; thi din Menneskekundskab, som de fleste Menneskers, strander paa dit eget Væsen. Du er — og det lider jeg godt — en godmodig, jovial Fyr og gaar ikke synderlig i Rette enten med dig selv eller med andre“...

„Deri tager du fejl,“ udraabte han, „jeg er Fanden ikke godmodig og ingen Fyr, men en Mand, der kender Verden, og til Bevis lover jeg inden fjorten Dage at sige dig, hvem der er Genstand for din sværmeriske Kærlighed, men du, som enhver, hvis Hemmelighed jeg opdager, kan stole paa min Diskretion, og du kan det saa meget desto sikrere, som din elskede uden Tvivl er en gift Kone.“

Jeg tilstaar, at jeg greb dette Vink, og da det var mig magtpaaliggende at skjule min Hemmelighed, saa henvendte jeg min Opmærksomhed mere end sædvanligt til en ung Kone, som jævnlig kom i min Svogers Hus, og de fjorten Dage var heller ikke forbi, førend han betroede mig min formente elskedes Navn og spaaede mig,

at min Kærlighed vilde blive uden Gengæld, hvortil jeg svarede, at derom var jeg overbevist.

Det var en af min Svogers Bekymringer, at min Søster, der var opdragen i et stille, borgerligt Hus, hvor Sparsomhed fra Morgen til Aften blev anprist som den første Kardinaldyd, ikke i sit Toilette eller sine Manerer forstod at vise den Elegance, hvorpaa han satte saa høj Pris. En og anden lille ægteskabelig Scene opstod af og til over slige Bagateller, hvilke forekom mig lette at forandre, skønt jeg ikke forstod at anvise min Søster Midlerne dertil. En Dag traf jeg dem netop midt i en saadan Ordstrid. „I kære gifte Koner," sagde min Svoger, „I er mangen Gang ikke langt fra at anse det for rosværdigt, at I bortkaster alt, hvad der klæder jer, alt, hvad der netop ikke staar anført i Lærebogen som Kristendyd. I fordrer, at jeres Ægtemænd skal elske jer, men I anser det for unødvendigt at bestræbe jer for at behage dem."

Noget stødt svarede min Søster: „Jeg troede ikke, at det var ved Klædedragten, at jeg skulde behage dig, forudsat at du ikke kan bebrejde mig Mangel paa Renlighed og Orden i min Paaklædning."

„Nej bevares! Det er vist ikke min Hensigt at nedsætte dine Dyder, som jeg fuldkommen paaskønner, men det er da heller ikke nogen Mangel af Kærlighed fra min Side, at jeg ønsker at se dig nydeligt klædt og i alle Maader *comme il faut*. Man vil have Ære af sin Kone, man vil ikke, at hun ved Siden af andre skal falde igennem. Det er ikke i Pragtfuldhed, at Elegancen ligger, nej, det er en vis Sirlighed"...

I dette Øjeblik gik Døren op, og en Dame af Husets nærmeste Bekendte traadte ind. Min Svoger lod sig ikke standse i sin Tale, men vedblev, idet han gik den indtrædende i Møde: „Se, der kommer ret belejligt en Kommentar til min Tekst, et illustreret Billede til min Afhandling, en Figur, der maa glæde ethvert Øje."

Damen standsede forundret og sagde smilende: „De er alt for god! og hvad De der siger, er særdeles smigrende for mig, da jeg deraf tør uddrage den Mening, at De gerne ser mit Komme, thi hvad det for Resten angaar at glæde nogens Øjne, da har jeg visselig ikke kunnet det i mange Aar, om jeg ellers nogen Sinde har formaaet det."

Med megen Artighed svarede min Svoger: „Dersom det er Deres Alvor, min Frue, saa bedrager Deres Beskedenhed Dem. Jeg tror at have et skarpt Blik for Deres Køns saavel Fortrin som Fejl og finder, at mange unge Damer maatte skatte sig lykkelige ved at besidde en vis Yndighed, som omsvæver Deres Person, en vis Smag i Deres Toilette, som forener en stor Simpelhed med en stor Elegance. For Eks.: Denne lille Kappe, disse Kniplinger, denne Krave, er det ikke alt sammen saa snehvidt, saa besynderlig nydeligt, ligesom det kunde være paa et smukt Maleri?"

„Hvad de Ting angaar," svarede Damen, „saa er Fortjenesten ikke min, men en net Kones, der vasker og arrangerer alt saadant for mig."

„Om saa er, bedste Frue! saa, Gud velsigne Dem, send den fortræffelige Vaskerkunstnerinde til min Kone, thi hendes Tøj ser ud ved Siden af Deres som Regn og Slud ved Siden af Solskin."

Baade min Søster og Damen saa forlegne ud ved denne Vending af Samtalen; men da min Svoger straks efter forlod Værelset, knyttedes den igen paa en Maade, som vakte min Opmærksomhed. Min Søster anmodede Damen om at sende hende den omtalte Vaskerkone, hvorpaa Fruen svarede: „Det gør jeg med Fornøjelse, thi denne Kone interesserer mig. Hun har haft en sørgelig Skæbne, og hun har baaret den som en Mand og følt den som et Fruentimmer. Det

er aldeles ikke en udannet eller hvad man kalder simpel Person, heller ikke er hun vant til groft Arbejde eller giver sig af med andet end at vaske, reparere fine Sager, Kniplinger og deslige, og hun er en Mester i sit Fag. Det er et gammelt Bekendtskab af mig, som jeg for ikke længe siden har fornyet."

Da min Søster gerne vilde høre mere om den omtalte Kone, fortalte Damen, at for en Del Aar siden var et Fruentimmer fra en af Provinserne kommet til hendes Mand for i en juridisk Sag at raadføre sig med ham. „Da hun første Gang kom", sagde Fortællerinden, var min Mand ikke hjemme, jeg kom hændelsesvis igennem Forværelset, hvor hun ventede og blev frapperet af hendes interessante Fysiognomi, som tillige udtrykte en dyb Smerte og Uro. Jeg bad hende træde ind i mit Værelse, og da min Mand kort efter kom hjem, havde hun allerede fattet en saa god Tro til mig, at hun syntes at finde en Lettelse ved at lade mig være Vidne til Beretningen om hendes Anliggen, der vistnok var af den sørgeligste Natur. Hendes Mand var nemlig anklaget for et betydeligt Bedrageri. Han havde i mange Aar været Fuldmægtig paa en Købmands Kontor, og da hans Principal var ham en Ven og Velgører, hængte han ved ham og hans Velfærd med sin hele Sjæl. Efter en lang Række lykkelige Aar kom uheldige Konjunkturer. Købmanden saa sig nødt til at gøre Fallit, og da han sad med en stor Familie og frygtede Fattigdom, fattede han den ulykkelige Beslutning at redde en Del af sin Formue ved at betro nogle Papirer af Værdi i sin trofaste Fuldmægtigs Varetægt. Kreditorerne opdagede dette, gjorde Undersøgelse, fandt Papirerne, og da den forfærdede Principal var fejg nok til at fragaa sin Delagtighed i dette Bedrageri, saa faldt en dobbelt Skyld paa den ulykkelige Fuldmægtig, der ikke kunde eller ikke vilde bevise sin Uskyldighed i at have fravendt sin Principal denne Formue. Kort sagt: Omstændighederne var saadanne, at al Strafskyld maatte falde paa ham i juridisk Henseende, skønt ingen i hans Omgivelse tvivlede om Sagens sande Sammenhæng. Der var for den stakkels Kone intet andet Middel end at indfly til den kongelige Naade. Vor gode gamle Konge, hvis Følelse for Familieulykker altid har vist sig lige saa varm som hans Ærbødighed for Lov og Ret, gjorde for de ulykkelige, hvad han efter denne sin Tænkemaade kunde. Da den anklagede var meget syg, blev det ham tilladt at have Husarrest indtil videre, og hans tro Hustru ilede hjem for at pleje ham, men kom netop tidsnok for efter faa Dages Forløb at se Døden frigøre ham fra al hans Nød. Denne Kone, der under sit korte Ophold næsten daglig kom i vort Hus, var mig mærkværdig ved den urokkelige Overbevisning, hun nærede om sin Mands gode Ret i denne Sag. Ikke mindste Skygge af Uret faldt paa hans Opførsel efter hendes Mening. Tværtimod, han var i hendes Øjne en Martyr for Troskab og Taknemlighed. Hun havde et Barn med sig, en ganske lille Pige, som jeg aldrig glemmer. Hos dette Barn var en saa stærk Æresfølelse allerede vaagnet, at hun, uden at være sig det egentlig bevidst, var ordentlig nedtrykt af Faderens Skæbne. Hun sagde til min Datter, som dengang var paa samme Alder: „„Jeg vil ikke gaa med dig i Kongens Have; Folk ser efter mig for Faders Skyld. De slemme Mænd, som kom ind til os og gjorde saadan Støj, de kaldte ham en Bedrager og en Tyv."" Dette eneste Barn har den stakkels Moder ogsaa mistet ved Døden, og da hun nu var ganske ene, har hun siden levet hos en Broder i Fyen, og da ogsaa han for et Aars Tid siden er død, er hun nu kommen her til Byen, hvor hun ernærer sig ved sit Arbejde, hvoraf

hun allerede har mere, end hun kan overkomme."

Man hører mellem Aar og Dag utallige Historier, der ofte kan være ret interessante, men de fleste gaar os forbi uden at efterlade mindste Spor i vore Tanker. Hvoraf kommer det sig da, at en Begivenhed, der i Grunden ikke er mærkeligere end mangen anden, forener sig i aandelig Forstand med vort Blod og nærer vore Betragtninger i flere Dage? Dybt følte jeg mig rørt ved Tanken om den kvindelige Troskab, der modstaar hver Skæbne og ikke blot som den mandlige viser sig i Ord og Handlinger, men som, til Trods for alle menneskelige Love, kun dømmer i Kærlighed og i en ædlere Forstand bærer Amors Bind for Øjnene. Jeg var desuden i de Dage bleven sat i en usædvanlig blød Stemning ved en i sig selv ubetydelig Omstændighed. Jeg var nemlig kommen i Besiddelse af et Par Breve fra min Moder, af hvem jeg kun havde en dunkel Erindring. Min før omtalte Morbroder Lindby havde hændelsesvis fundet dem i det mig kære kinesiske Chatol, som han havde arvet efter Tante Cecilie, til hvem de var skrevne. O hvilken Rigdom af Kærlighed og Vemod indesluttes dog i Breve fra en kær afdød! Paa dette Papir har den hvilet, den varme Haand, som nu er kold; i disse Træk har den bortdragne Sjæl udgydt sit elskelige Hjerte. Og hvor greb det mit allerinderste Væsen at se mit eget Navn skrevet af denne mig saa dyrebare og dog saa ubekendte Haand, at erfare den ømme Bekymring, som hun for min Skyld nærede! Til sin Søster, sin eneste fortrolige, klagede hun over min Faders Strenghed imod mig. „En Moder," skrev hun, kan jo vist nok ved sin Omgang bringe sine Børn megen Trøst og Hjælp, men jeg har en Anelse om, at mine Dage er talte, og naar jeg er borte, hvorledes vil det da gaa mine stakkels Børn, især min elskede Søn?" Hvad jeg følte ved denne Læsning, vil jeg ikke prøve paa at beskrive. Jeg begræd min Moder, som om jeg i de samme Dage havde mistet hende; med Tanken om hende forenede sig Erindringen om Tante Cecilie, hvis Kærlighed til mig forekom mig som en uskatterlig Mødrenearv. „Ak!" sukkede jeg, „var jeg dog saa lykkelig, at et moderligt Hjerte endnu slog for mig, da turde jeg søge Trøst og Raad ved at betro mig til det i al min daarlige Kærlighed, min umandige Smerte, thi en Moder spørger ikke, om det Saar, der bløder, er kommet i hæderlig Kamp; nej, hun forbinder det kun og væder det med sine Taarer."

Hensunken i saadanne Tanker traadte jeg en Dag ind i min Søsters Værelse, og i det første Øjeblik troede jeg, at en pludselig Afsindighed havde grebet mig; thi jeg indbildte mig at se Tante Cecilie staa derinde. Henne ved Vinduet, hvor min Søster sad, stod nemlig et Fruentimmer, der i Figur og Klædedragt havde en paafaldende Lighed med den afdøde. Det var en lille, spædlemmet Skabning, der syntes lidt forvokset, hvilket ogsaa var Tilfældet med Tante. Hun bar en simpel sort Dragt og en Straahat, bunden med et hvidt Baand, alt sammen i Lighed med det Billede, der stod i min Fantasi. Illusionen varede kun et Øjeblik; thi da hun vendte Ansigtet til den Side, hvorfra jeg kom, var Ligheden forsvunden; men dog var der i dette højst interessante Ansigt noget, der syntes mig bekendt. Hun var ikke ung, heller ikke gammel, hun saa ud til at være henimod de fyrretyve Aar. Jeg gættede straks, at det var den Kone, hvis Historie for faa Dage siden var bleven os fortalt, noget, der ogsaa bekræftede sig, da min Søster rejste sig og efter at have budet den fremmede en Stol gik for at hente det Arbejde, der skulde overlades hende. Medens jeg var ene med denne Kone, søgte jeg at indlede en ligegyldig Konversation med hende.

Hun svarede beskedent, men med særdeles faa Ord. Der var i hendes Stemme noget behageligt og dannet, men tillige Spor af en Dialekt, fyensk, jydsk eller slesvigsk, jeg kunde ikke komme ud af, hvortil jeg skulde henregne den provinsiale Klang i hendes Tale. Saa snart min Søster kom tilbage med en Pakke Tøj i Haanden, forlod jeg Værelset. Jeg syntes, at jeg var undseelig over at være Vidne til, at denne Kone skulde vaske for Betaling. Dog sagde jeg til mig selv: „Det er tossede Tanker, som ikke passer til mine Grundsætninger. Har min Interesse for en fornem Dame allerede indgivet mig fornemme Nykker? Er det ikke hæderligt at ernære sig ved sit Arbejde? Skal jeg skamme mig paa denne brave Kones Vegne ved at se hende i hendes lovlige Kald? Men hun ser saa fin ud, hun satte sig saa træt, som om hun var udmattet af at arbejde over sine Kræfter. Nu saa meget rosværdigere er hendes Anstrengelse, saa meget sødere Hvilen. Hvor gaadefuldt er dog vort eget Væsen! Er det dunkle Erindringer fra en forudgangen Tilværelse, der saaledes drager mig til denne Kone, som jeg ikke kender uden fra en andens Beretning, og som derimod frastøder mig i lignende Grad hos Grevinde Rochlin, som jeg heller ikke kender uden efter andres Meddelelser? Har den ene i et foregaaende Liv været mig en god, den anden en ond Genius, eller er det en Anelse, en Sympati? Man siger jo, at der gives Planter, som ikke kan taale at staa ved hinandens Side, medens vi derimod ser andre slynge sig om hinanden."

Efteraaret kom, Svalerne bortdrog fra vort Tag, og Familien fra Lønsborg drog ind under det. Jeg kunde ikke sove de første Nætter ved at tænke paa, at jeg befandt mig under Tag med Julie. Imidlertid kaldte jeg til min Hjælp al den Smule Fornuft, jeg havde tilbage, og foresatte mig til det yderste at undvige hendes farlige Nærhed; og da Ferdinand, som straks efter Ankomsten rejste tilbage til Godset, kom og bad mig om at have et Øje med Familien under hans jævnlige Fraværelse, afslog jeg aldeles denne hans Bøn. Mit gode Forsæt blev for Resten kun spottet af Skæbnen, thi efter kort Tids Forløb var Julie og min Søster i en saa venskabelig Forbindelse, at jeg meget ofte og til sidst næsten daglig traf den unge Baronesse i vort Lokale. Selv Grevinden, som førte Husholdningen, havde saa mange smaa Villigheder og Raad at udbede sig af sine Husfæller, at hun af og til nedlod sig til at betræde den borgerlige Families Bolig. To Gange om Ugen var der Soiré hos Grevinden, hvortil min Søster og Svoger saavel som jeg een Gang for alle blev indbudne. Min Svoger havde et Par Gange fulgt denne Indbydelse. Min Søster havde endnu ikke fulgt med, men dog foresat sig med det første at deltage i denne glimrende Cirkel, og de søgte at overtale mig til at gøre det samme; men, alle deres Forestillinger uagtet, havde jeg hidtil holdt mig derfra. Jeg traadte tavs til Side, naar jeg hændelsesvis mødte Grevinden, ja, saa svært det faldt mig, saa gik jeg næsten altid bort, naar jeg traf Julie hos min Søster, og afslog haardnakket alle Indbydelser. Min Søster forsikrede, at disse Invitationer egentlig udgik fra Julie, eftersom Tanten vel tilsyneladende havde en Husmoders Raadighed, medens Niecen dog forstod i mange Henseender at gøre sin Villie gældende.

En Dag, da jeg kom hjem, traf jeg lige uden for min Dør en lille Dreng, som sad paa Trappen og græd bitterligt. Det var et dejligt Barn, han erindrede om den smukke Afbildning af den grædende Amor, som Bien har stukket. Med barnlig Tillid fulgte han mig ind paa mit Værelse, og da han paa mig venlige Tiltale

havde fattet sig og standset sin Graad saa meget, at han kunde tale, erfarede jeg, at han var den af Ferdinand omtalte Dattersøn af Grevinde Rochlin, og at Grunden til hans Sorg var Skræk for hans Hovmesters strenge Tugtelse, der ventede ham som sædvanligt i den tilstundende Læretime. Han havde sin Bog i Haanden, den var ganske vaad af hans Taarer. At denne lille Begivenhed netop var noget, der maatte vække min Deltagelse, vil enhver ifølge mine foregaaende Bekendelser let begribe. Jeg underrettede mig nu nærmere om disse taarepersende Discipliner og indsaa snart, at Hovmesteren var en uvidende Pedant. Da der endnu var en god Stund inden den befrygtede Læretime, anvendte jeg denne til at indstudere det foresatte med Barnet, som jeg fandt yderst lærenemt og agtpaagivende. Allerede inden Middagstimen slog, bankede det sagte paa min Dør, og da jeg aabnede den, stod min gullokkede Dreng og bukkede for mig med straalende Øjne. De yndige Smilehuller og skinnende hvide Tænder lo mig i Møde. Han vilde takke mig, sagde han, og da jeg tog hans Haand og trak ham til mig, vilde han kysse den. Jeg løftede ham i Vejret, han kastede sig om min Hals og fortalte som den største Sjældenhed, at i Dag havde Hovmesteren ikke været vred. Han bad om, han næste Dag maatte komme igen med sin Bog, hvilket jeg med Fornøjelse tilstod ham, og siden den Dag kom han hver Formiddag, sagte bankende paa min Dør, bukkende og smilende paa Dørtrinnet og agtpaagivende og lærvillig, naar han var inde hos mig. I nogen Tid gik dette godt, men efterhaanden begyndte Hovmesteren at spore nogen Afvigelse fra sin Metode, og dette fremmede Kætteri opbragte ham i høj Grad. Drengen maatte gaa til Bekendelse, blev straffet, forklaget for Bedstemoderen og forbudt at sætte sine Ben paa mit Værelse. Desuagtet listede han sig op til mig en tidlig Morgenstund, sagde mig Farvel og omfavnede mig i barnlig Fortvivlelse, svømmende i Graad, hvori jeg ikke var langt fra at gøre ham Selskab. Ved Middagsbordet fortalte min Søster ikke uden nogen Forlegenhed, at Grevinde Rochlin havde gjort hende en Visit, egentlig for at underrette hende om, hvad der var forefaldet med hendes Dattersøn, samt for at tale med hende om denne Sag. Grevinden sagde, at hun maatte i Fortrolighed sige hende, at da hendes fraværende Svigersøn, der i sin Stilling behøvede alle de Pengeressourcer, som stod til hans Raadighed, kun havde fastsat en temmelig knap Sum til sin Søns Opdragelse, saa havde Julie paataget sig at udrede det manglende, og følgelig havde denne unge Pige et Slags Ret til at sige sin Mening i Henseende til Barnet. „Desuden," havde Grevinden tilføjet, „ser jeg i min Niece min tilkommende Svigerdatter og vil gerne saa vidt muligt føje mig efter hende. Nu har i Gaar min lille Leopold fortalt hende saa meget om sin Hovmester, at hun paastaar, at denne Person skal afskediges." Kort sagt: Det endelige Resultat af denne Parlementeren var gennem min Søster at aabne en Underhandling med mig om at træde i den afgaaende Hovmesters Sted paa samme Vilkaar, hvormed han havde været tilfreds. Min Søster havde kun givet lidet Haab om at formaa mig til at indlade mig i denne Plan, og jeg bad hende hilse vedkommende med et kort og godt Nej, som jeg ikke engang udtalte paa den høfligste Maade. Men næppe var vi staaet op fra Bordet, før Julie lod sig melde og traadte ind, undskyldende sit ubetimelige Komme med sit Ønske at træffe mig, da hun nødvendigt maatte tale med mig. Hun nærmede sig med en beskeden, jeg kunde gerne sige bedende Mine og bad mig undskylde den Misforstaaelse, som hun befrygtede,

hendes Tante visselig mod sin Villie havde foraarsaget. Grevinden, sagde hun, kendte jo hverken mig eller min Stilling, der naturligvis var langt fordelagtigere og betydeligere end en Hovmesterplads i et privat Hus; men men lille Leopolds Beretning om min Godhed imod ham havde lært dem, hvilken Velgerning en Undervisning som min vilde være for et Barn, „og derfor," tilføjede hun, „er det en Bøn, vi vover at gøre til Dem, om De af Kærlighed til den stakkels Dreng vilde antage Dem hans Opdragelse og give os Deres Raad og Vejledning i den Henseende, paa hvad Maade og under hvilke Betingelser De selv behager. Den arme Dreng er moderløs og saa godt som faderløs. Det er et godt Barn, og han hænger allerede ved Dem med hele sit lille Hjerte."

Disse Ord, der var som udtalte i den Tonart, der bedst kunde røre mig, blev fremførte med ubeskrivelig Yndighed. Julie var den Dag saa smuk, hun var klædt i en simpel huslig Dragt, og der var i hendes hele Personlighed intet, der erindrede om den Mur, som Rang og Rigdom havde oprejst imellem os. Jeg tror, at jeg i det Øjeblik ikke kunde have afslaaet hende nogen som helst Bøn. Jeg foreslog nu, at jeg vilde paatage mig Leopolds Undervisning og bringe ham saa vidt, at han kunde komme i en af de lavere Klasser i en lærd Skole, hvori jeg selv gav Timer, og desuden vilde jeg efter den Tid daglig gennemgaa hans Studier med ham, saa længe det gjordes nødigt. Jeg lod mig naturligvis forstaa med, at jeg paatog mig dette Hverv som Ven og med en Vens Frihed, ikke for anden Løn end den Glæde, som dette Barns Udvikling vilde forskaffe mig.

Julie takkede mig i de venligste Udtryk, men dulgte ikke, at det vilde blive vanskeligt at faa Grevindens Samtykke til at lade hendes Dattersøn gaa i en offentlig Skole; hun vilde imidlertid stræbe at forberede Muligheden af at fatte en saa stor Beslutning og bad mig at komme næste Dag for selv at tale med Tanten. Da jeg syntes at betænke mig, sagde hun smilende: „Se, det er ikke ædelmodigt, at De vil gøre os en stor Vennetjeneste og dog ikke som en Ven vil komme til os, men sky vort Hus, som De hidtil har gjort."

Jeg lovede at komme og indfandt mig ogsaa til den bestemte Time.

Julies Mening maa denne Gang have været af liden Vægt; thi jeg fandt hendes Naade særdeles unaadig. Hendes Dattersøn, sagde hun, skulde ikke være en Bogorm eller en Skoledreng; han vilde nok finde sin Plads i Verden uden Lærdom; det vilde jo næsten være latterligt at sende et Barn, der hørte til den højeste Noblesse, i Skole mellem Børn af alle Slags, med hvilke han siden i ældre Aar intet vilde have at skaffe. En saadan Omgang vilde maaske desuden berøve ham den Lethed i Væsen, som burde karakterisere Sønnen af en Fader, der var anset for en fuldkommen Kavaler. I mine Svar paa disse Indvendinger formaaede jeg ikke at tilbageholde en Grad af Bitterhed, der meget opirrede Grevinden og, som jeg mærkede, ogsaa mishagede Julie, der efterhaanden blev aldeles stum og trak sig tilbage fra Kampladsen. Jeg var netop i Færd med at frasige mig al videre Deltagelse i denne Sag, da en meget uventet allieret kom mig til Hjælp. Den føromtalte Hr. Léon de Malence blev meldt og traadte hurtigt ind, hilsende Damerne med den ærbødige Gratie og mig med den kolde Fornemhed, hvormed en Verdensmand hilser de Damer, han kender, og de Mænd, han ikke kender. Grevinden tænkte formodentlig, at den Sindsbevægelse, hvori vor Samtale havde sat hende, var synlig paa hendes blussende Ansigt; hun begyndte derfor straks med at fortælle om den Ordstrid, der ny-

lig havde fundet Sted angaaende hendes Dattersøns Opdragelse. Hendes Søns Ytring, at hun „ikke var nogen Heksemester i Fransøsken," randt mig i Hu og forundrede mig i hans Mund, thi hun talede virkelig det Franske med en vis Lethed, men med saa besynderlig simple, forældede Udtryk og Vendinger, at det forekom mig klart, at dette Sprog var hende blot mundtligt indgivet i Barndommen af en saakaldet Française, uden at hun enten da eller siden havde haft en fransk Bog i sin Haand. Den unge Franskmand hørte paa hende med megen Alvor og Opmærksomhed, indtil hun var aldeles færdig med sin Tale. Derpaa sagde han med et let Buk: „Tilgiv, Frue! De har Uret! Jeg, som er Franskmand, kan ikke gaa ind paa Deres Anskuelser. I mit Land gælder den personlige Dygtighed fremfor noget andet Sted i Verden. Vi har lært, at det er nødvendigt at opdrage vore Sønner til Mænd, og at de for at blive det ikke kan holdes fra at tumle sig med andre Drenge af deres Alder. Vor Konge har selv indset dette, og alle hans Sønner har gaaet i Skole og siddet paa Skolebænken ved Siden af Borgersønner. Derfor er vore Prinser ogsaa Mænd, der tager Del i Besværligheder og Farer og erhverver dem Ret til deres Plads i Staten."

Dette Argument gjorde et lignende Indtryk paa Grevinden, som Lignelsen om den Fugl Phøniks paa Julestuens Jeronimus. Dog udlod hun sig i nogle temmelig spagfærdige og afbrudte Ytringer om gamle og nye Dynastier, om Frankrigs Rigdom paa Parvenus. Dette Ord greb Malence og udbrød med ironisk Mine: „Ej, Frue! hvilket Ord siger De der! og til mig, som selv maa kaldes Parvenu, om jeg ellers er saa lykkelig at trænge igennem!" (Han brugte det Ord *de parvenir.)*

„Hvorledes!" raabte Grevinden, „De, hvis Fader er *Pair de France!*"

„Min Stedfader," svarede Malence, „ikke min egen Fader. Min Fader var Kaptajn i Arméen og en brav Militær, der indenfor Æreslegionens Kors bar endnu ærefuldere Mærker af sin krigerske Løbebane. Jeg gør mig en Ære af at kalde mig hans Søn, og deri gør jeg langt mindre end vore Generaler og Fyrster, der paa Ærens Tinde har med Glæde omtalt deres ofte meget simple Herkomst. Jeg tror ikke, at Frankrig kan opvise Eksempel paa et eneste Menneske, der af Forfængelighed har fornægtet sine Forældre."

Medens Malence talte, havde Julie hæftet sine Øjne paa ham med kendeligt Bifald, men ved hans sidste Ytringer syntes Udtrykket i hendes Ansigt at forandres; hun slog Øjnene ned og vendte sig bort. Han bemærkede dette og sagde i en spøgende Tone: „Ak! jeg ser det nok! Jeg har skadet min Sag ved at aabenbare Dem, at jeg ikke er Søn af en *Pair de France.* Det er et stort Offer, jeg har bragt Sandheden."

Julie udbrød rødmende: „Hvor kan De tænke"....

Han afbrød hende: „Jo jo! jeg ved det vel, De er en lille Aristokrat. De skal ikke undskylde Dem. Det klæder Dem godt, De er skabt til at være Fyrstinde. Med saadanne fine Hænder kan man ikke være andet end en fornem Dame."

Han rakte Haanden frem med en indsmigrende Mine og vedblev, idet han bøjede sig for hende: „Tillad mig, siden vi befinder os i Deres skønne Fædreneland, hvis Sæder og Skikke jeg i dette Øjeblik velsigner, at turde kysse denne lille, hvide Haand. I Frankrig turde jeg ikke udbede mig saa stor en Gunst."

Han sagde dette og førte Haanden til sine Læber med en Lethed og Gratie, en Blanding af noget ærbødigt, forelsket og ironisk, som klædte ham godt, og som jeg inderlig misundte ham.

Lidt efter faldt Samtalen paa en

mig ubekendt Herre, som Damerne med megen Deltagelse beklagede, fordi han laa syg af Sorg over sin elskedes Tab. Malence lo højt. „Ja vist! han er syg af Kærlighed og en grasserende Feber, med farlige Symptomer af Affektation. Se, det er en af de Ting, hvormed man opvækker Damernes Interesse. „„De vil,"" siger Voltaire, „„at man af Kærlighed skal dræbe dem, skal dræbe sig selv for deres Skyld."" I vore Tider dør man ikke let af Kærlighed. Det er imidlertid af disse Illusioner, som egentlig ikke bør undværes i Verden, ligesom Troen paa evig Troskab, Liv efter Døden o. s. v."

„Hvorledes!" udbrød Julie, „Liv efter Døden! Tror De ikke derpaa?"

Han bukkede for hende og sagde: „De tror derpaa, og det er, som det bør at være. Et Fruentimmer maa ikke være fritænkersk. Det er mod Skønhedens Regler. Jeg elsker de Fruentimmer, som er det modsatte af mig selv, og derfor ligger jeg for Deres Fødder og vilde bøje mig endnu dybere, dersom De var en blødere, svagere Karakter, end De er."

„Anser De en svag Karakter for et Fortrin?"

„Ja, jeg regner den mellem de kvindelige Yndigheder. De verdensberømte Heltinder er ikke min Sag. Jeanne d'Arc selv, skønt hun reddede Frankrig, er ikke min Helgeninde, medens jeg derimod sikkert vilde have tilbedet den lille Valière, som gik i Kloster for at gøre Bod for sit Forhold til Kongen og hver Dag ønskede, at han dog vilde besøge hendes Nonnecelle, hvilket han aldrig gjorde, den Barbar! og af alle hans mange Elskerinder var Valière dog den elskværdigste. Hun var inkonsekvent, from som en Due, svag som et Siv, og disse Fortrin er de skønneste hos et Fruentimmer, de, som allermest fængsler en Mand, thi han er som Stormen: jo mere det svage Siv bøjer sig for ham, jo mindre nænner han at sønderbryde det."

„Det nænnede dog Ludvig den Fjortende," sagde Julie smilende.

„Ja," raabte Malence, „af alle hans Synder er ogsaa denne efter min Mening den største."

Under disse Samtaler havde jeg vist over ti Gange sagt mig selv, at det nok var det mest passende, om jeg anbefalede mig og oppebiede, at vedkommende nu henvendte sig til mig, hvad Leopold angik. Men jeg blev dog siddende som fastvokset til Stolen uden at tage Del i Samtalen og med en Følelse af, at jeg spillede en daarlig Rolle. Hvad der fastholdt mig, kan jeg endnu ikke selv forklare. Jeg led af en ubeskrivelig Ærgrelse. Denne Franskmands behagelige Væsen, hvorfor jeg ikke kunde lukke mine Øjne, den Frihed, hvormed han bevægede sig i sin Kurtiseren, det brændende Blik, hvormed han syntes at fortære Julies Yndigheder, det Velbehag, hvormed hun mødte alt dette, var mig et utaaleligt Skuespil, hvorfra jeg dog ikke kunde løsrive mig. Jeg tror, jeg frygtede for at overlade Malence Pladsen. Et Ur, som slog, erindrede mig med tre dybe Alvorstoner om den bestemte Middagstime hos min Søster, og med en Følelse af Undseelse over mit lange Besøg og saavel over min Tale som over min Tavshed under dette tog jeg en hurtig Afsked og kom til Bords i et Humør, der ikke lovede mit Bordselskab nogen behagelig Gæst; og heller ikke blev jeg elskværdigere ved min Søsters Spørgen til mit Befindende og min Svogers Drillerier og Hentydninger til mine formente Sorger.

De spurgte om Udfaldet af min Samtale med Grevinden, og da jeg i største Korthed berettede min Ordstrid med hende og min Hensigt at trække mig tilbage fra ethvert Forhold til denne Familie, dadlede de mig begge. Min Søster sagde: „Det

er saadanne artige Folk; den unge Baronesse talte saa venligt og bønligt til dig."

Min Svoger sagde: „Det er ikke for en Mand *comme il faut* at sige en Dame Sottiser, om end det, hun siger, er aldrig saa urimeligt eller ubehageligt. Det er just heller ikke passende at lade saadanne Damer invitere sig til deres Soiréer og aldrig komme. Jeg kommer der overmaade gerne; det er yderst behageligt; langt fra ikke fordi der er en Samling af meget fornemme Folk; det ved enhver, som kender mig, at det er noget, som jeg ikke agter for mine gamle Sko; men der er imidlertid noget saa gentilt, saa fint og festligt i disse Cirkler, som jeg ret vilde ønske at kunne opnaa i vore Selskaber herhjemme og alle Vegne. Ogsaa finder jeg der en rig Næring for mit psykologiske Studium. Der er nu blandt andre denne ganske fortræffelige Diplomat, denne Léon de Malence, et Mønster paa en Kavaler; og højt interessant er det at betragte det lille Elskovseventyr, som udspinder sig mellem ham og den smukke Julie."

Min Søster modsagde sin Mand i denne sidste Post. Hun ytrede, at hun vist troede at kende Julies Tanker. „Den fortræffelige Pige," sagde hun, „anser sig for Grev Rochlins Brud. At hun elsker ham, er sikkert ikke Tilfældet, men hun tror sig i sin Samvittighed forpligtet til at opfylde sin Moders sidste Ønske."

„Det var Pokker til Samvittighed," svarede min Svoger, „det vilde dog være en dødelig Synd, om hun skulde klappes sammen med den Landjunker, som hun ikke elsker, og give Afkald paa den elskværdige Mand, som hun i sit Hjerte har valgt; thi den maa være blind, som ikke kan se, at der er en hemmelig Forstaaelse mellem hende og Hr. de Malence."

Denne Samtale forøgede mit skinsyge Raseri. Jeg syntes, jeg kunde have kvalt Malence med mine Hænder. Hvor utaalelig den Forestilling end havde været mig at se Julie som Ferdinands Hustru, forekom dette mig dog langt taaleligere end at vide, at en anden var i Besiddelse af hendes Hjerte, noget, hvormed den stakkels Greve ingenlunde smigrede sig. Jeg slog mig derfor til min Søsters Parti, roste Ferdinand og fandt en forunderlig Fornøjelse i at dadle den Pige, som jeg i mit Sind tilbad, men nu vel for tyvende Gang tilsvor mig selv at udrive af mit Hjerte, og i Disputens Hede gav jeg al min Bitterhed Luft og svor paa aldrig i Verden at sætte min Fod inden den fornemme Families Døre.

Da jeg i det samme rejste mig for at gaa bort, raabte min Søster efter mig: „Du maa dog endelig i Morgen gaa med os i deres Soiré. Julie sagde i Aftes"....

„Ja, det er mig højst ligegyldigt, hvad Julie har sagt. Dersom jeg gaar derned, saa kald mig en Nathue."

Med disse behagelige Ord for jeg ud af Døren og ind paa mit eget Værelse, hvor jeg efter at have løbet op og ned ad Gulvet i urolig Bevægelighed endelig kastede mig udmattet i en Stol og begyndte at ville læse, men uden at kunne fastholde en eneste Sætning. Imidlertid bankede det sagte paa min Dør. Jeg formodede, at det var Leopold, men i mit onde Lune lod jeg ham staa og banke. Endelig aabnede han Døren, men i Stedet for at blive lidt staaende paa Dørtrinnet og bukke for mig, som han plejede, fløj han hen til mig og rakte Armene som for at kaste sig om min Hals.

„Hvad er paa Færde?" spurgte jeg fortrædelig.

„O! Kusine Julie har sagt, at De vil være min Lærer, at De vil hjælpe mig til at komme i Skole som andre Drenge, at min Hovmester ikke længere"....

Jeg afbrød ham: „Det ved jeg alt sammen intet af. Jeg vil ikke være din Lærer, det er vist."

Drengen stod som forstenet; jeg turde næppe se paa ham. Efter et Ophold sag han med sagte Stemme: „Er De vred paa mig?"

„Nej, slet ikke! men jeg har ikke Tid til at tale med dig. Gaa din Vej, og lad mig i Ro."

Det stakkels Barn nærmede sig Døren, jeg kunde høre, at han græd. Jeg kaldte ham tilbage, klappede ham paa Kinden og forærede ham et Billede, som netop laa paa mit Skrivebord. Han takkede, men uden at vise nogen Glæde, og gik tavs bort.

„Det er dog afskyeligt," sagde jeg til mig selv, „Raahed, Haardhjertethed! disse Laster, som jeg allermest hader, i dem gør jeg mig selv skyldig, og mod hvem? mod et uskyldigt Barn! jeg, hvis egen Barndom.... Min Gud! hvilken dæmonisk Magt har faaet mig i sin Vold!" Med Skamfuldhed gik jeg i Rette med mig selv. „Hvorfor er jeg saa vred?" tænkte jeg, „hvad har Julie gjort mig, hvorover jeg raser? Er det en Synd, om hun elsker en Mand, som jeg selv finder behagelig? Eller om hun, som min Søster paastaar, ofrer sig selv af en fanatisk, men dog elskværdig barnlig Kærlighed? Og i alt Fald er Julie mig Troskab skyldig? Hvad kan hun gøre for, at jeg elsker hende? Min kunde hun jo aldrig blive, selv om hun vilde stige ned til den fattige Kandidat, gøre ham til en rig Herremand, maaske skaffe ham ind i syvende eller ottende Klasse af Rangforordningen for lidt at hæve ham. Vilde jeg det? Vilde jeg staa i et Forhold til min Kone som de smaa Prinser, der bliver udvalgte til den Ære at ægte regerende Dronninger? Nej, for ingen Pris! Hellere vil jeg misunde den simple Timelærer, der bringer sin nøjsomme Hustru sit redelige Erhverv, som hun med Tak modtager. Ak! man siger med Rette, at Naturen er grusom, men hvor grusomme er ikke disse borgerlige Forhold, som er Menneskets eget Værk! Udøver de ikke ligesom den blinde Natur en ødelæggende Magt over det skønne i Livet? Ak, hvorfor er denne Pige ikke en simpel Mands Datter, bekendt med Savn, tilfreds med nøjsomme Kaar! Da turde jeg elske hende, da vilde jeg med alle mine Kræfter tilkæmpe mig en Stilling i Verden, som jeg kunde bede hende om at dele. Men nu! Det, der adskiller os, synes vel forfængelig Fordom, men er desværre dog en virkelig Magt."

Disse Betragtninger, forenede med Bevidstheden om min Uret mod den lille Leopold, havde sat mig i en særdeles blød Stemning, da jeg om Aftenen, lidt tidligere end jeg plejede, traadte ind i min Søsters Dagligstue og ganske uventet saa Julie sidde der. De to unge Fruentimmer sad ene sammen i Sofaen; de holdt hinanden i Haanden og saa hinanden venligt ind i Øjnene. Jeg kom stille ind og overraskede dem. De trak Hænderne til dem og lo med et Udtryk af Forlegenhed.

Julie sagde: „Det saa vist rørende ud, som vi to her sad sammen; men det, vi talte om, var ogsaa rørende. Vi betroede hinanden, at ingen af os nogen Sinde havde haft en jævnaarig Veninde, og at det er meget behageligt at finde en saadan."

Med disse Ord rakte hun paa ny Haanden til min Søster. Jeg erfarede nu, at Grevinden var i Selskab, at Julie vilde tilbringe denne Aften i vor Kreds, og at Leopold ogsaa havde faaet Lov at komme — „en Times Tid inden hans Sengetid," sagde Julie, „thi jeg vilde nødigt, at han skulde gaa grædende til Sengs, og jeg haabede til Deres Godhed, at De vilde trøste ham. Han indbilder sig, at De har nægtet at ville tage Dem af ham. Det er vist en Misforstaaelse. Min Tante er gaaet aldeles ind paa Deres Plan og sender Dem ved mig sin Tak, og De og jeg er jo enige om at tage os af den stakkels Dreng, ikke sandt?"

Julie var sikkert langt fra at tæn-

ke sig det Indtryk, som disse Ord gjorde paa mig. Et Baand var saaledes imellem os, og dette Baand var et Barn, der godt kunde repræsentere Kærlighedsguden. Jeg betænkte mig ikke paa at svare, at Leopold havde misforstaaet mig, og da han i det samme traadte ind, gik jeg ham i Møde, førte ham ind i det næste Værelse, hvori vi var ene, beroligede ham og omfavnede ham med en Bevægelse, som jeg forgæves bestræbte mig for at skjule.

Vor føromtalte lille Selskabscirkel samledes netop denne Aften. Julie blev af min Søster præsenteret for vore Omgangsvenner. Fruentimmerne betragtede den unge Baronesse med en vis fremmed, nysgerrig og dog velvillig Mine, medens Mændene med kendeligt Velbehag lod deres Øjne hvile paa den unge, smukke Pige. Hun selv havde i Begyndelsen en fornem Tilbageholdenhed, men efterhaanden syntes hun at bevæge sig med mere Frihed, og lidt efter lidt indtog hun alle Hjerter ved en Elskværdighed i sin Opførsel, der var saa fin, saa beskeden og dog saa fri, at jeg ikke kunde nægte for mig selv, at kun Omgang med den store Verden formaaede at give denne Sikkerhed. Da Ungdommen efter Sædvane begyndte at danse, afslog hun at deltage i Dansen, men satte sig derimod ved Pianofortet hos vor gamle Musikus, og da der netop mellem de Musikalier, som var for Haanden, fandtes Dansemusik til fire Hænder, tog hun efter hans Anmodning det ene Parti og udførte det med en Lethed og Færdighed, som henrykte hendes gamle medspillende, og efter kort Tids Forløb ophørte Dansen, og de dansende samlede sig om Pianofortet, lokkede did af de livlige Toner, hvoraf de ingen vilde tabe. Vor gamle Musikus, lyksalig over en saadan Partner, omtalte nu større firehændige Kompositioner, som Julie kendte og ejede i sit Nodebibliotek. Man sendte Bud ned efter dem, og til Selskabets største Fornøjelse blev et Par meget smukke Kompositioner foredragne med Livlighed og Virtuositet. Jeg kunde ikke lade være med at misunde min gamle Ven, naar jeg saa, hvorledes Julies Arm lagde sig over hans eller hans over hendes, hver Gang Passagerne udkrævede denne Indgriben i hinandens Enemærker, naar jeg saa hendes smukke, hvide Fingre blande sig mellem hans store, brunlige Hænder. Ved vanskelige, vel overstandne Passager saa de smilende paa hinanden; hendes fine, blomstrende Ansigt var saa nær ved hans blege, rynkede Træk, der i øvrigt syntes foryngede ved den Fornøjelse, han i de Øjeblikke nød.

Ved Aftenbordet — thi skønt vi ikke plejede at holde noget stort overflødigt Maaltid, havde vi dog den gode Skik at gaa til Bords — ved Aftenbordet altsaa havde jeg den Lykke at faa min Plads ved Siden af Julie; jeg ved ikke selv, hvorledes det gik til, at jeg kom til en saadan Ære, især da hendes anden Nabo var en ældre Herre, en fornem Embedsmand, en Velynder af min Svoger og en af hans foresatte. Julie forstod ganske ugenert, uden at forsømme nogen af os, at konservere os begge og, uden at bemægtige sig Samtalen, at sammenbinde den mellem os og flere af dem, som sad os nærmest, saa at en almindelig Munterhed og en behagelig Stemning udbredtes over hele Bordet. Kort sagt, denne Aften var en af de Lysstraaler, som af og til i hele denne Periode gennembrød min skyfulde Himmel og lod mig glemme alle smertelige Betragtninger i Øjeblikkets fortryllende Glans. Inden vi gik hver til sit, fandt Julie et ubemærket Øjeblik til at sige mig, at min Søster havde lovet at indfinde sig næste Aften ved Grevindens Soiré, og med det forunderligt forføreriske, der ligger i et lille Ord, udtalt halvt hemmeligt og sagte, bad hun mig, at jeg dog ikke stedse som hidtil vilde afslaa deres hyppige Ind-

bydelser. Jeg kunde ikke modstaa, jeg lovede det og havde lovet meget mere, dersom hun havde bedt derom.

Jeg indfandt mig næste Aften i det bedste Toilette, som det var mig muligt at bringe til Veje. Min Svoger, som stod lige for Døren, da jeg traadte ind, gjorde et ubeskriveligt Ansigt, og min Søster saa paa mig med store Øjne. Jeg befandt mig i hele denne Herlighed som en Fisk paa Landjorden eller et firbenet Dyr i Søen. For mine Øjne saa det ud, som om hver enkelt i denne store Masse vor kommen der for at dyrke den Kunst at vise sig med Anstand; ligervis som Eleverne ved de Øvelser, som gammeldags Dansemestere anstillede, naar de maatte spadsere frem og tilbage, hilse, som om de passerede forbi Kongen, forbi deres Overmand, deres Ligemand o. s. v., alt sammen med tilbørlig Gratie efter Omstændighederne. Værelserne var saa fulde af Folk, at der var en Trængsel, som gjorde det vanskeligt at nærme sig sine Bekendte, saafremt man havde nogen; jeg, som ingen havde, gik omkring, som Ordsproget siger, for Lud og koldt Vand og stod for det meste i en Krog, fra hvilken jeg spejdede efter Julie, der som oftest var skjult for mine Øjne af en Skare Herrer, som lejrede sig om hende, medens en lignende Kreds af Damer dannede sig om Hr. de Malence, der imidlertid til min Ærgrelse af og til drog sig bort fra denne Garde for at nærme sig til Julie, der med synlig Fornøjelse lyttede til de galante Ytringer, som han med en for mig forargelig Fortrolighed næsten hviskede hende i Øret. Ikke et Blik, mindre et Ord fra hende naaede til min Ringhed. Hun var aldeles en anden end Aftenen i Forvejen. Meget pyntet, med hvide Handsker og Vifte i Haanden, syntes saavel hun som Grevinden at høre med til Selskabet som Gæster, langt fra ikke som Værtinder. Langt ud paa Aftenen, da jeg hændelsesvis befandt mig ved min Søsters Side, kom Julie hen til os, præsenterede Hr. de Malence for min Søster, og da hun tillige takkede hende for sidst, kom hun til at omtale den forrige Aften, og ved denne Lejlighed gjorde hun sig lystig over vor gamle Musikus, over hans store Hænder, hans Klædedragt, en vis Rokken med Hovedet efter Takten, som var ham egen, naar han sad ved Pianofortet. Ret ubarmhjertigt spottede hun den stakkels godmodige Mand, som hendes Elskværdighed den forrige Aften havde gjort saa lykkelig, og dette pikante Fransk, hvoraf hun med flydende Tunge betjente sig, og den Fornøjelse, hvormed Malence applauderede hendes Vittighed, forøgede end mere det ubehagelige for mig i denne Scene. Malence henvendte sig med megen Artighed til min Søster. Da hun aldrig havde haft Vane eller Lejlighed til at tale Fransk, blev jeg ved hendes Side for, om det behøvedes at tjene til Tolk, men til min Forundring udtrykte hun sig, vel med en vis Frygtsomhed og lidt langsomt, men meget rigtigt og forstaaeligt. Min Svoger, som i nogen Afstand var Vidne til denne Samtale, arbejdede sig hen til os. Angsten for, at hans Kone skulde vise sig fra en ikke gentil Side, stod malet i hans Ansigt, men da han hørte, det gik saa godt, faldt en tung Sten fra hans Hjerte. Hans Ansigt blev lutter Solskin, og det var tydeligt for mig, at hans Kone steg mange Grader paa hans Hjertes Termometer. Der blev serveret med Punch, Vin, Is og Kager, hvilket flere Tjenere ombar, og Selskabet nød, begge Dele med stor Fare for at afstedkomme Skade og Ulykke paa Glas, Tallerkener eller de nærstaaendes Klæder. Endelig, en Times Tid efter Midnat, brød Selskabet op, og da jeg gik tilligemed min Søster og hendes Mand raabte min Svoger til mig: „Godnat, du! Glem ikke din Nathue!“ En Herre af hans Bekendtskab, som tilligemed os befandt sig

paa Trappen, spurgte: „Lider Hr. Verdal allerede af Gigt i Hovedet?“ „Ja,“ svarede min Svoger, „hans Hoved er undertiden ikke i den bedste Tilstand.“ „Det kommer sagtens af Østenvinden,“ vedblev Herren. „Nej, det kommer nok af Blodet,“ var Svaret, og skamfuld og ærgerlig ved at erindres om mine ubesindige Ord og inkonsekvente Handlinger, gik jeg til Sengs, vred paa mig selv og paa hele Verden.

Den følgende Dag befandt min Svoger sig ilde, han sad i en Lænestol og krympede sig ynkeligt. „Jeg har,“ sagde han, „nydt for meget af det søde. Vor Middagsmad i Gaar bestod af sød Suppe og stegte Rødspætter og nichts weiter, og i Aftes nød jeg for meget Is og Kage og drak Punch dertil. Det var mange Timer efter Middag, jeg var sulten og trængte til at spise, saa tog jeg, hvad der var, og der var jo intet andet. Jeg siger ikke dette for at laste Anretningen, nej, tværtimod! saaledes burde alle Aftenselskaber være. Gud give, jeg kunde indføre det Slags Soiréer i hele Landet og til en Begyndelse i mit eget Hus, hvor vi en af disse Aftener maa have Familien hernede og hvem vi ellers kan finde paa.“

Jeg kunde ikke bare mig for at le ved at se den ynkværdige Mine og høre den bedrøvelige Stemme, hvormed han prisede Aarsagen til hans ubehagelige Tilstand. Da jeg ytrede dette, svarede han: „Det er det samme! Fordelene ved dette Slags Selskaber er alt for indlysende. Man kommer sammen for Selskabelighedens Skyld, ikke for Madens; man kan komme og gaa, uden at vente paa Aftensmad og Opdækning; man kan frekventere flere Selskaber paa een Aften, Familier, som ikke har Raad til at gøre, hvad man kalder et Hus, kan i et indskrænket Lokale have stort Selskab hos sig, og Anretningen behøver ikke at koste dem betydelig; saa det er klart, at Selskabeligheden vilde blive meget større her i Byen, om denne Indretning var almindelig. Du ryster paa Hovedet! Du er sagtens ikke af min Mening?“

„Nej! jeg kan ikke holde med dig, heri. Jeg finder, at Familier, som ikke har Raad til at gøre et Hus, har allerbedst af at indskrænke deres Omgang til en lille, udvalgt Vennekreds. Det vilde jeg nu gøre, om jeg end var nok saa rig, thi kun i en saadan Kreds bor den sande Selskabelighed, den frie Meddelelse, den Udveksling af Tanker og Følelser, den Opmuntring og Befrielse fra de daglige Bekymringer, kort sagt, den Sympati, som jo er det, man søger i Samfund med andre Mennesker, og som godt kan finde Sted mellem dannede endogsaa med afvigende Anskuelser. Ja, jeg hylder den gamle Regel: Ikke færre end Gratierne og ikke flere end Museme. Kun i en lignende Cirkel tør man haabe, at de vil præsidere, disse Huldgudinder, som bør være blandt de ypperste Penater i ethvert Hus.“

„Saadanne smaa Selskaber,“ indvendte min Svoger, „bør finde Sted om Middagen, ikke om Aftenen.“

„Jo, jeg holder paa Aftenen. Dagen er Tiden for Arbejde og Bevægelse, Aftenen for Hvile og Nydelse, Dagen for Livets Prosa, Aftenen for dets Poesi. „„Om Aftenen,““ siger Voltaire, „„opliver *les bons mots et le bon vin* den lille Vennekreds,““ og vor gamle Mestersanger Rahbek holder med mig i sine Viser.“

„Man skulde tro, du var en gammel Mand,“ sagde min Svoger, „thi du taler mod Tidens Retning. Disse smaa Aftenselskaber er blandt de forældede Ting.“

„Snarere vilde jeg sige, at Tidsaanden maa være forældet, naar den ikke kan finde Smag i noget, der er saa naturligt, som at Mennesker efter Dagens Byrde mødes i Aftenens Ro. Men ogsaa her viser sig den isolerende Tendens, som griber ind i alt vor Væsen, lige til den uskyldige, i Aarhundreder hævdede Skik at sid-

de samlede om et Bord. Enhver vil hellere staa op og ned, isoleret for sig selv."

„Men i alle store Stæder, i Paris f. Eks., lever alle de, som hører til det gode Selskab, alle Folk *comme il faut,* paa den Maade.

„Nej, det er netop Tingen, de lever ikke paa den Maade. I Paris spiser man silde, mange Retter Mad til Middag, har desuden ofte taget en dygtig Frokost, en *déjeuner à la fourchette,* som godt kan gaa op med vore Middagsmaaltider. Naar man nu derpaa Kl. 5 eller 6 har spist flere solide Retter med tilhørende Dessert, saa kan sagtens en Is, et Glas Punch eller deslige være alt, hvad man kan ønske eller nyde, og en lille Visit i et Par Soiréer være det højeste, man kan faa Tid til efter Skuespillet eller en Spadseretur eller deslige. Men hos os er det ganske anderledes. Vore Middagsmaaltider, endogsaa i elegante Huse, er i Reglen meget tarvelige, gør ikke Fyldest for det eneste solide Maaltid i Døgnet. Jeg siger ikke dette for at laste Anretningen. Tværtimod! med nogen Modifikation og Omhu kan det maaske baade i diætetisk og økonomisk Henseende være bedst, som det er, og som vor nationale Levemaade har indført det; men derimod vil jeg dadle Anretninger som den i Aftes, fordi de er stridende mod vore nationale Sædvaner, som til Dels er betingede af vort Klima og vor ejendommelige Karakter, der ikke er let nok til at kunne flyve fra den ene Cirkel til den anden, opholde sig et Kvarterstid hvert Sted og dog baade give og modtage en behagelig Erindring om en flygtig, livlig Samtale. Vor Mangel paa den Slags Bevægelighed viser sig bedst paa vore Maskerader, en Forlystelse, som vi ogsaa vil have med uden at vide, hvad det er. Alt dette er virkelig et Emne, hvorom der kunde siges meget. Det er i øvrigt prisværdigt, og deri udmærker vi os f. Eks. fremfor Tyskland, at vi optager Sæder og Skikke fra Frankrig og England; men derimod viser vi os ofte fra en latterlig Side derved, at vi optager dem uden Fornuft og Smag, uden at lempe dem efter vort Klima og øvrige Levemaade, uden at vælge dem, som medfører en virkelig Behagelighed og Nytte. Saaledes er det f. Eks. almindeligt udenlands, især i England og Frankrig, at man lægger Ild i Kakkelovne eller Kaminer ved raat og fugtigt Vejr, uanset om man er i Sommermaanederne eller ikke, i Stedet for, at vi her til Lands, hvor Sommeren for det meste er, hvad man kalder en grøn Vinter, hellere foretrækker at fryse og blive syge end at lægge i Kakkelovnen, naar den engang er poleret og Sommergardinerne ophængte til Majdag."

Denne Disput, som saa mangen anden, der i Grunden kan være de stridende ligegyldig, forlængede sig endnu noget uden at forandre nogen af Parternes Mening. Min Søster, som stiltiende havde hørt paa os, gik den Vej, som et Fruentimmer altid burde gaa, nemlig Middelvejens jævnende, forsonende Sti. Hun sagde: „Hvad den Anretning fra i Aftes angaar, saa er det ikke værd at forivre sig over den; thi den er slet ikke almindelig, saa vidt jeg ved; og for Resten synes mig, at jeg til Dels maa holde med jer begge. Det er vist en stor Forbedring i vore Sædvaner, at vi slipper for de gammeldags Soupéer af flere varme og massive Retter."

„Ja, det er nu ganske afskyeligt," udbrød min Svoger.

„Derimod," vedblev hun, „finder jeg, at de nu brugelige store Aftenselskaber, hvor man spiser en let Aftensmad ved flere smaa Borde, forener baade det store og det lille Selskabs Behageligheder."

„Ja, ja," svarede jeg, „naar Lykken er god og fører dem til samme Bord, som gerne vil være sammen, og man ikke først maa købe denne Lykke

med adskillige Timer, paa hvilke man i aandelig Forstand kan anvende, at man har *ni lieu, ni feu.*"

Min Søster bragte den hele Strid til et Resultat og sagde: „Jeg har af eders Samtale lært, hvorledes jeg vil indrette det Selskab, vi nu om nogle Dage skal have."

„Jeg beder dig for Guds Skyld, Frederikke!" afbrød min Svoger.

„Vær rolig! Du skal blive fornøjet; og du med," sagde hun til mig. „Med ringe Tilsætninger og Forandringer skal jeg vide at bevare det nationale uden at komme i Krig med Udlandet."

Og hun holdt virkelig Ord. I det temmelig store Selskab, som nogle Dage efter fandt Sted, havde hun saa godt vidst at indrette alting, at Folk af forskellige Sædvaner fandt sig vel der. Jeg forundrede mig over den Lethed, hvormed hun havde vidst at tilegne sig det behageligste og bedste af de Selskaber, hun kendte. Julie var den Aften saa smuk, saa kvindelig beskeden og forbindtlig, saa ganske en anden end hin Aften i hendes Hjem, at Dobbeltheden i hendes Væsen ret for Alvor begyndte at blive mig klar, idet jeg tillige maatte sige mig selv, at jeg ikke formaaede at holde mig i tilbørlig Ligevægt, men lod mig drage frem og tilbage af disse Oscillationer.

Der var ellers ogsaa en Bemærkning, som jeg baade den Aften og i Fremtiden endnu mere fik Anledning til at gøre, nemlig at hele den Cirkel, som vi ved den Lønsborgske Familie kom i Berøring med, var langt elskværdigere oppe i vor Etage end nede i Grevindens. Det syntes ordentlig, som om de forvandledes ved at gaa op og ned ad Trappen.

En for min Rolighed og Selvbeherskelse højst farlig Sag var den Omstændighed, at der i Julies Opførsel imod mig bestandig laa noget, der tydede paa, at hendes Tanker meget beskæftigede sig med mig. Hun syntes stedse at føle, naar hun havde stødt mig fra sig, og viste da en særdeles Iver for igen at trække mig til sig. Hun forstod paa saa mange forskellige, men fint anlagte, ikke paafaldende Maader at nøde mig til at indfinde mig paa deres Soiréer, at den Tanke nødvendigt maatte paatrænge mig, at det var hende magtpaaliggende at se mig i sin Omgangscirkel; men naar jeg saa kom — og jeg tilstaar det, jeg kunde ikke overtale mig til at blive derfra — saa var det os begge til liden Baade; thi, som som sagt, i denne Kreds var hun den fornemme Dame, den forgudede Skønhed, der, omgiven af høje Herrer og stolte Damer, syntes at skamme sig ved den borgerlige Ven. Men sjældent hengik den næste Dag, uden hun med en eller anden Sirenesang lokkede mit bortvendte, skrøbelige Skib hen i de gamle Skær. Den lille Leopold, som hver Morgen og hver Aften indfandt sig i mit Værelse, gav den bedste Lejlighed hertil. Undertiden sendte hun mig med ham en lille Seddel i Anledning af Bøger, som skulde anskaffes til ham, eller andet saadant. Disse Sedler var saa nydelige, skrevne med en saa behagelig og sjælden Fruentimmerhaand, og af et saa yndigt Indhold, at en visere end jeg var bleven bedaaret deraf. Hun benyttede sig af det Udtryk „vort Barn" ved at omtale Leopold, og hvorvel hun ved dette „vort" vist nok mente Drengens Bedstemoder og sig selv, saa havde dog dette lille Ord en forførerisk Magt over mig. Undertiden havde Leopold kun en Hilsen fra hende; men hver Gang der var Spørgsmaal om nogen Uklarhed mellem hans Kusine og mig, bragte han altid noget. En Gang sendte hun mig en Rose. Denne Rose, udsprungen i Vinterens Hjerte, lignede den, som jeg forrige Sommer havde bortkastet og søgt med fortvivlet Møje. Den forekom mig at være den samme, og med en lyksalig Anelse og en forunderlig Vemodighed modtog jeg den og holdt Livet i den saa længe som muligt, med en Omsorg, som om min

Skæbne var bunden til den. Derpaa gemte jeg dens affaldende Blade og gemmer dem endnu.

Ved en af disse meget omtalte Soiréer, da Ferdinand netop var i Byen, hændte det sig, at jeg straks ved min Indtræden traf ham og Hr. de Malence i en meget heftig Ordstrid, der truede med at tage en alvorlig Vending. En hel Kreds havde samlet sig om dem og søgte, som det syntes, at faa nogle Ord indført, men alle talte i Munden paa hinanden, det lød som en surrende Bisværm. Da Ferdinand fik Øje paa mig, trak han mig hen til sig og begyndte at forklare mig Sagen, rimeligvis i en dunkel Følelse af, at en Misforstaaelse her fandt Sted. Han udtrykte sig i et næsten uforstaaeligt Sprog af forkert Fransk, blandet med tyske og danske Ord. Malence blandede ogsaa tyske, ved den franske Udtale underligt klingende Tirader i sine Ytringer. Det blev mig snart indlysende, at Ferdinand i sin Ukyndighed havde benyttet sig af Udtryk, hvis Tvetydighed han ikke forstod, og som naturligvis i høj Grad maatte fornærme den franske Diplomat. Jeg behøvede blot at sige Ferdinand dette for at bevirke, at han erkendte og paa det høfligste afbad sin Forseelse, hvilket hans Antipati mod Malence ikke forhindrede ham fra at gøre paa den godmodigste Maade.

Saa aldeles underordnet, som min Fortjeneste ved denne Lejlighed end var, saa gav den mig dog en vis Betydning mellem de omkringstaaende, mest unge Herrer, som tilforn aldrig havde værdiget mig mindste Ord; især henvendte Malence sig straks til mig med en indsmigrende Velvillighed, som han aldeles havde i sin Magt, og fra samme Øjeblik af syntes det, som om han havde fattet en Godhed for mig. Naar vi efter den Tid traf sammen, og det gjorde vi jævnlig, kom vi næsten altid i en dyb Passiar, og med al den Skinsyge, han indgav mig, maatte jeg i ham erkende et Menneske af stor Forstand, af en vel noget ensidig men dog udmærket Dannelse, og naar jeg ikke traf ham ved Julies Side, var han en af dem, som jeg allerhelst saa.

Det syntes saaledes, som om en selvraadig og tillige ironisk Skæbne med Magt havde ført os ind i en Omgangskreds, hvortil vi egentlig ikke hørte. Juletiden var endnu ikke kommen, da der allerede sjælden hengik nogen Dag, uden at vi saas. Grevinden Soiréer var ikke mere til at undvige; til et og andet ganske lille Selskab nød vi ogsaa den Ære at blive indbudne; Julie kom i det mindste en Gang om Dagen til sin Søster. Grevinden kom ogsaa af og til, dels for at fordrive de Øjeblikke, hvor der intet bedre var ved Haanden, dels lokket af min Søsters fordringsløse Tjenstvillighed, som hun ypperligt forstod at benytte. Malence og flere af den fornemme Cirkel var ligeledes efterhaanden blevne indførte hos os. Hvorledes det var gaaet til, ved jeg ikke at forklare. En meget stor Forandring var herved foregaaet i min Svogers Hus. Den var dels ond, dels god. Det gode bestod i et aldeles forvandlet Forhold mellem Ægtefolkene. Det var gaaet med min Søster, som med mange andre Fruentimmer: Hun manglede blot Anvisning til at blive, hvad de Franske kalder *aimable,* hvilket efter min Mening ikke aldeles er det samme, som vi danske forstaar ved „elskværdig“ eller endnu mere ved „elskelig“. Vi Nordboere forbinder med disse Udtryk Begrebet om et mildt, ædelt Indre, der gennemskinner den ydre Form; „*aimable*“ derimod betyder mere, hvad vi kalder indtagende, behagelig, verdensdannet, hvilket vist nok er skønne Ingredienser i al Elskværdighed, men som dog kan besiddes uden denne, nemlig uden Karakterens Elskværdighed. Jeg hørte Malence kalde Madame de Montespan et højst aimabelt Fruentimmer, skønt han tillige bekendte at være af den Mening, at hun ved Gift

havde skaffet et Par Medbejlerinder af Vejen. En Dame, som var i Stand til saadanne Gerninger, ja, blot en, som var, hvad man kalder en Rasmus i det huslige Liv, vilde vi ikke kalde elskværdig og end mindre elskelig, men i det selskabelige Liv kunde hun nok være *aimable*. Jeg tror ogsaa, at det engelske Sprog har den Fortjeneste at gøre denne Distinktion mellem *aimable* og *lovely*. Min Søster turde man vist altid have kaldt en elskværdig Kone, men paa Amabiliteten skortede det. Hun var forlegen med ethvert fremmed Menneske, ikke fri for et Anstrøg af borneret Simpelhed i sit Væsen og aldeles uindviet i alle Toilettets Mysterier. Disse Mangler, som min Svoger anslog højere end nødvendigt, tildrog hende en vis Ligegyldighed, for ikke at sige Ringeagt i hans Opførsel imod hende, hvilket igen virkede skadeligt paa hendes mod ham og forvoldte, at hun undertiden var surmulende og fortrædelig. Ved Julies oplysende Eksempel, ved hendes og hendes Kammerpiges Bistand, blev min Søsters Udseende omdannet fra Top til Taa. Hendes Tænder, hendes Haar, hendes Figur erholdt den Skønhed, Naturen havde tiltænkt dem, og den naturlige kvindelige Glæde over at se sig forskønnet havde straks en god Virkning paa hendes frygtsomme Væsen. Den daglige, fortrolige Omgang med en verdensdannet Pige som Julie, den nye Verden, hvori hun var indført, det uventede Held at behage i denne, alt dette gav hende snart en Frihed til at bevæge sig i denne Kreds, som ingen for et halvt Aar siden skulde have tiltroet hende. Fruentimmer har næsten altid en utrolig Nemhed til at tilegne sig de Lærdomme, som gives dem i de ovennævnte Fag. Som Ægtemand blev min Svoger ikke mindre forvandlet ved disse Forvandlinger: hans Kone blev ham ny og langt kærere, ja, det gik endog saa vidt med ham, at en skinsyg Urolighed kæmpede i hans Sind med forfængelig Glæde ved at se den Udmærkelse, som Malence viste hende. En Gang sagde han til mig under fire Øjne: „Jeg ved snart ikke længere, hvad jeg skal tænke om Malences Forbindelse med Julie. Det vilde gøre mig ondt for den unge Pige, dersom min Kone skulde have stukket hende ud. Det er vist nok, at vor elskværdige Franskmand er dødelig skudt i din Søster. Det morer mig usigelig," tilføjede han med en Mine og en Latter, der ikke tydede paa synderlig Morskab. Jeg kunde gerne have trøstet ham. Min Søsters Behag i Malences Kur var saa uskyldigt, at man gerne kunde kalde det barnligt. Det var den trøstelige Følelse, som en længe tilsidesat fornemmer ved ogsaa engang at blive hævet og paaskønnet. Dette var nu den gode Side ved vor nye Omgangskreds, den onde derimod bestod i en stiv og højtidelig Tone, som berøvede vort selskabelige Liv al dets gamle Gemytlighed. Ved alt, hvad man foretog sig, ved alt, hvad man sagde, laa bestandig den Tanke i Baggrunden: Kan det passe sig i denne Omgivelse? er det *comme il faut*? Vor fordums Vennekreds følte sig trykket heraf, hvilket ikke havde været Tilfældet, dersom dette *comme il faut* havde haft en højere Betydning, end det her havde; thi i Almindelighed er Mennesker af nogenlunde Dannelse meget villige til at underkaste sig den sande gode Tones Fordringer; men her kom det an paa at bevæge sig i en vis Tomheds Sfære; høre paa Grevindens og hendes Selskabs forstenede Domme over Kunst, Litteratur og Moral uden med Frihed at modsige alt dette; lytte til Beretninger om rent ubekendte Personer og uinteressante Forhold uden synligt at kede sig. Ingen lystigt dansende Ungdom mere, ingen Oplæsning, ingen livlig Ordstrid eller Diskuteren af nogen som helst Genstand. Julie, i hvis Magt det stod at gribe det gode i disse forskellige Sfærer, syntes selv ufri og genert, naar

det fornemme Selskab fra første Sal netop traf sammen med det, som plejede at samles paa anden. Hertil kom, at den Person, som ustridig var den interessanteste i Grevindens Cirkel, nemlig Hr. de Malence, ikke forstod et Ord Dansk, medens de fleste af vore gamle Venner dels ikke forstod Fransk, dels ikke havde Dristighed til at indlade sig i dette Sprog med en fremmed, hvis fornemme, diplomatiske Væsen desuden ikke var skikket til at indgive Tillid. Med de af Mændene, som ikke talte Fransk, indlod han sig naturligvis ikke; til unge Damer, som var i samme Fordømmelse, henvendte han sig undertiden og bestræbte sig at sammensætte nogle Sætninger af tyske og danske Ord, hvoraf han selv maatte le, saa at den kvindelige Ungdom troede, han gjorde Nar af dem. Følgen heraf blev, at han henvendte al sin Opmærksomhed til de Damer, med hvilke han kunde konversere, og hans Frihed og Courtoisie gav snart disse Samtaler en saa høj Grad af Livlighed, at de andre Herrer følte sig tilsidesatte og forargedes over hans Dristighed. De smaa Selskaber, som den forrige Sommer havde været os saa behagelige, var paa denne Maade fordærvede og egentlig ophævede. For ingen var dette imidlertid føleligere end for vor føromtalte to gamle Husvenner: Onkel Lindby og hans Ven Musiklæreren. Naar disse nu kom og traf det fornemme Selskab, satte de sig ind i en Krog i et Værelse, hvor faa eller ingen stadigt opholdt sig; thi det var besynderligt nok, at næsten alle af den gamle Stok syntes betagne af en saadan Tunghed, at de blev siddende som fasttryllede i den Kreds, hvor de mindst morede sig. Jeg satte mig af og til ind hos de ensomme, men jeg kunde ikke opmuntre dem i deres kendelige Nedslagenhed; thi som oftest var jeg selv betagen som af en graa Taages Indflydelse, paa de sollyse Momenter nær, da Julie ved et stjaalent Blik eller nogle sagte Ord syntes at sige mig mere, end hun egentlig vilde, eller jeg turde forstaa, og efter slige Øjeblikke havde jeg ikke Kraft til at rive mig ud af hendes Nærhed.

Siden min Søsters Giftermaal havde vi i hendes Hus to Gange fejret Julefesten. Vore to nysomtalte gamle og nogle faa udvalgte af vor Slægt og vore Venner havde paa Juleaften samlet sig om et stort Juletræ, som man i Forening havde udsmykket med smaa Gaver, ledsagede af tilhørende dels forbindtlige, dels spøgefulde Deviser. Da Julen nu atter nærmede sig, syntes vi at føle, at Festens uskyldige Engel ikke denne Gang vilde gæste os. De forrige Aar havde vi under Spøg og med glad Forventning begyndt vore smaa Tilberedelser længe i Forvejen og inden det egentlig behøvedes; denne Gang opsatte vi at tænke derpaa lige til de sidste Dage. Min Søster og Svoger fandt det vanskeligt at forene vore nye og gamle Venner ved denne Lejlighed, og at gaa vore fornemme Husfæller forbi med Tavshed vilde vel, efter som Sagerne stod, heller ikke gaa an. Det var saaledes en kærkommen Udvej, da vi Dagen før Juleaften blev indbudne til at tilbringe denne festlige Aften i en lille Kreds hos Grevinden. Vi modtog Indbydelsen, og det blev bestemt, at vi ikke skulde helligholde Juleaften paa den gamle Maade, men Slægt og Venner blev derimod indbudne til et Middagsselskab første Juledag, og fra dette Selskab blev Hof og Adel udelukket, hvilket var saa meget lettere, som den herhenhørende Familie den Dag skulde deltage i et for den mere passende Gilde. Da alt nu var saaledes fastsat, blev der sendt Bud til alle vore gamle Gæster, og da der ingen Aftale var kommen i Stand, behøvedes intet egentligt Afbud; Indbydelsen til første Helligdag maatte gælde for et saadant. Imidlertid kom dog dette Budskab noget vel sildigt under disse Omstændigheder, og oven i Købet magede en

uheldig Stjerne det saaledes, at Budskabet ikke traf vor Onkel Lindby, og ved en Forsømmelse fra hans Husfolk fik han ikke i rette Tid en Seddel fra min Svoger, hvori han tillige bad ham give sin Ven og Husfælle den fornødne Underretning.

Saaledes hændte det da, at lige som vi stod færdige til at gaa ned til Grevindens, traadte begge vore gamle ind med smilende, poliske Ansigter og hver med en stor Bylt under Armen.

„Glædelig, lyksalig Jul, kæreste Børn!" raabte Onkel Lindby.

„I lige Maade," sagde Musiklæreren, bukkende ærbødigt, som var hans Vane, „vi kommer nok lidt vel tidligt; jeg tror at Julelysene endnu ikke glimrer inde i Salen."

„Ja ja!" udbrød Onkel, „der skal ogsaa Tid til at arrangere vore smaa Herligheder. Meget herlige er de just ikke, men den gode Villie maa jo gøre Fyldest for, hvad der mangler i Evnen. Lidt kan glæde i den glade Jul, saa bliver vi jo alle Børn igen."

Taarerne stod min Søster i Øjnene, hun tav forlegen, jeg ligeledes. De gamle Venner begyndte at løse deres Pakker uden at mærke vor Forvirring. Min Svoger fattede sig nu og sagde: „Kære Onkel! har De ikke faaet en Billet, som jeg sendte Dem i Aftes?"

Onkel saa op fra sit Arbejde: „En Billet fra dig! Nej! hvad stod der i den Billet?"

„Bevares! Det er da en ubehagelig Misforstaaelse. Der stod, at vi ikke uden Uhøflighed kunde afslaa en højst forbindtlig Indbydelse fra Grevinde Rochlin til i Aften, men at vi udbad os den Ære at se Onkel og vor gode Ven Morits hos os i Morgen Middag."

Den gamle Musiker bukkede og sagde: „Ja saa! Det var en anden Sag."

Han blev staaende og saa paa sine Smaating, som han havde begyndt at udbrede paa Bordet, uvis, om han skulde pakke sammen igen eller ikke. Onkel derimod blev blodrød, og med gnistrende Øjne og noget vredladen Stemme mumlede han: „Den stolte Grevinde, den fremmede Kone, skal hun nu have Lov til ogsaa at forstyrre vor Juleglæde! Naa, lad gaa! I Morgen altsaa? Har vi da vort Juletræ, som vi plejer?"

„Nej, vi har rigtignok denne Gang ikke været betænkt paa at gøre Aftale derom med vore Venner og mener, at vi lader Julen paa den Maade gaa forbi for i Aar, men i Morgen kan vi jo fornøje os sammen uden det. Min Kone og jeg er nu engang blevne inddragne i en Cirkel, hvor"..

Min Søster afbrød ham, hun traadte hen mellem de gamle, tog en ved hver Haand og sagde: „Kære Onkel, kære Hr. Morits! bliv ikke vrede. Til Nytaarsaften skal vi holde Jul, som vi plejer."

„Nej, min Pige!" svarede Onkel og kyssede hende, „for vor Skyld skal du ikke gøre nogen Slags Anstalter. Jeg er et gammelt Barn, det skal du ikke bryde dig om. I har selv forvænt os gamle med jeres Godhed. Nej, siden det nu er gaaet saadan med den hellige Jul denne Gang, saa lad det blive derved for i Aar. Men saa forsmaa dog ikke disse ringe Julegaver" — tilføjede han, idet han mellem sine Pakker fremtog tre nette Smaating og rakte een til os hver, medens den gode Morits fulgte hans Eksempel: „Det øvrige er kun Narreri, kun Spøg, det vil vi tage tilbage."

Herpaa samlede de hurtigt de resterende Pakker sammen, bandt deres Bylter igen, tog dem under Armen og gik, ønskende os paa ny en glædelig Jul og dertil en meget fornøjelig Aften.

Jeg var usigelig forstemt ved denne Scene, jeg havde ikke været i Stand til at sige et Ord og følte dog en Trang til at sige eller gøre noget. Jeg fulgte stille efter dem; jeg tror, de mærkede det ikke. Ude paa Trappen gik Onkels Pakke op. Han lagde den i en Vindueskarm for at binde den bedre sammen og sagde imidlertid: „Saa, nu skal man da staa her oven i Købet

og plages med det Kram! Det tænkte vi ikke, min Broder, da vi saa lystige gik herop ad Trappen, at vi saadan straks skulde gaa ned igen. Hvormed skal nu vi to Stakler helligholde den gode Juleaften?"

„Aa hvad! Vi skal nok fornøje os," svarede Morits og slog ham paa Skulderen, „kom op til mig i Aften! Jeg har en dejlig Julesang, som jeg skal spille og synge for dig. Vi vil nu gaa ind paa Vejen og købe en Julekage til vor Te."

„Ja!" svarede Onkel fornøjet, „og en Flaske Punschekstrakt vil vi ogsaa købe paa Vejen, og alt det Rageri, vi her bærer paa, vil vi forære til Kælderfolkenes Børn; de stakkels Unger har vist ingen Juleglæde. Se, derved kommer der en Smule glad Ungdom med, thi det er dog saa grumme trist at være gammel og udelukket fra at forfriske sig ved at se de unge Ansigter."

„Bravo!" udbrød Morits! „Bravissimo! Ser du? Vi skal ikke være ene og forladte i Juleglæden, skønt vi kun er to."

„Lad mig være den tredie," raabte jeg, idet jeg ilede hen til dem, „jeg kommer, saa snart det er mig muligt at liste mig fra mit fornemme Selskab, dersom I vil modtage mig hos jer."

„Med Glæde!" udbrød de begge.

„Det skal jeg aldrig glemme dig," sagde Onkel, „du er en brav Dreng! I dig flyder et ærligt Borgerblod."

Og kendeligt oplivede gik nu de gamle Venner Arm i Arm.

Selskabet hos Grevindens bestod foruden Familien og os kun af fem Personer: to aldrende Damer og en ældgammel Herre af Slægtskabet, samt to unge Piger af Julies Bekendtskab. De var alle meget fornemme Personer; den ene af de unge og den ene af de ældre Damer var Hofdamer. Jeg var den sidst ankomne og traf Selskabet siddende ved Teen og i en meget taalmodig Ordstrid om de nyeste Begivenheder ved et Hofbal og nogle dermed sammenhængende Omstændigheder og Personer, og til Trods for den Interesse, hvormed man syntes at tage Del i disse Tildragelser og Bemærkninger truede Samtalen dog idelig med at gaa i Staa. Den gamle Herre kunde ikke rigtig enten høre eller se eller tale saaledes, at nogen kunde forstaa ham. Alt, hvad der blev sagt, maatte gentages for ham, og det syntes, som han endda ikke forstod det. Jeg var næsten i en lignende Tilstand; thi jeg var ganske hensunken i at betragte Julie, der til Trods for den Forstillelse, hun anvendte, ikke kunde skjule, i det mindste ikke for mine Øjne, at en tung Sky hvilede paa hendes Pande, og det var let at se, at hun havde grædt. Endelig blev Dørene aabnede til en smukt oplyst Sal. Et stort Juletræ prangede paa et Bord, der ligesom Træet var fuldt af alle Slags til Dels pragtfulde Sager, der var mærkede med Numre. Alle gik hen til Bordet og betragtede og bedømte denne Stads, som det kunde have været i en Butik eller Basar. Det eneste, der mindede om, at det var Jul, var min lille Ven Leopold, der med et af Glæde og Forventning blussende Ansigt stod og skottede til en stor Præsenterbakke med andre saadanne Gaver, som han med næsten hørligt bankende Hjerte stirrede hen til, gættende, at det maatte være hans Del; og da nu Julie tog hans Haand og fulgte ham hen til dette hans forjættede Land, stod han som forstenet af overvættes Lyksalighed.

En Kontrast til ham var derimod Ferdinand. Han saa ganske fortrædelig ud og hviskede til mig: „Skal dette nu være morsomt? Her er jo saa dødt som i en Vaagestue. Ude paa Gaarden derimod, der synger og ler og leger de, og de unge Karle svinger deres Kærester i en lystig Dans, og trakterede bliver de med, hvad de bedst lider, og de fattige i Sognet kommer og henter sig et godt Maaltid, ja, endog Kreaturerne, lige til Hunde og Katte faar noget ekstra.

Saa gaar det i Glæde og Gammen lige til Morgenstunden, og saa gaar alle Mennesker i Kirke og takker Gud. Se, det kalder jeg Jul! Gid jeg var der i Stedet for at gaa og kede mig til Ære for mine Fruentimmers Villie! Men lad mig bare først blive gift og rigtig Herre i Huset, saa skal nok Piben faa en anden Lyd.

En Kammerjomfru bar imidlertid en lille Kurv omkring med Numre, af hvilke hun leverede os hver eet. Jeg troede nu, at vi skulde trække Lod om Julegaverne, men Ferdinand sagde: „Nej, ikke en Gang saa megen Leg kommer der i vort tamme Morskab. Vi faar hver sin bestemte Del. Gud ved, hvad vi skal med Numre!"

Alle samlede sig nu om Bordet, og enhver tog sit bestemte Lod i Besiddelse. Da jeg holdt mig noget tilbage, kom Leopold, efter et Vink fra Grevinden, og førte mig hen til Bordet, hvor jeg fandt et med mit Nummer mærket Frokostservice af fint Porcelæn og til Dels massivt Sølv; en Foræring af Værdi, som jeg med en vis ubehagelig Forlegenhed ikke kunde undlade at anse som en Betaling for Leopolds Undervisning; og denne Følelse blev end mere forøget, da han i sin Uskyldighed med Glæde udraabte: „Det er fra mig! Er det ikke kønt? De maa ikke forsmaa det!" Ikke uden Overvindelse takkede jeg Grevinden, og kort derpaa bad jeg hende tilgive, at et ældre Løfte tvang mig til at tilbringe den resterende af Aftenen hos min Onkel. Hun modtog min Undskyldning ligesom min Taksigelse med et fornemt Nik med Hovedet uden at sige noget Ord.

Julie derimod listede sig ind i det ydre Værelse, som var tomt, og da jeg vilde gaa der igennem, kom hun hen til mig og sagde: „De vil forlade os! Er det venskabeligt?"

„Den stakkels Onkel," svarede jeg, „og hans gamle Ven sidder ene hjemme. Ved en Misforstaaelse troede de at skulle tilbringe en fornøjet Aften hos min Svogers og gik mismodige bort. Kan jeg da undlade at dele deres Ensomhed, da det glæder dem?"

Julie sukkede. „De har Ret! men lad mig dog først bede Dem modtage en ringe Julegave fra mig." Hun løsnede ved disse Ord af sin Krave to smaa ved en Kæde forbundne Brystnaale og sagde: „Betragt den Mosaik, som udgør disse smaa Plader: Den ene viser en Stjerne paa en blaa Grund, den anden en Kærminde paa sort. Jeg tænker mig herved et mig kært Minde fra den sørgeligste Dag i mit Liv, da i vor Nød en god Stjerne sendte os Dem i Møde."

Hun rakte mig Naalen, der var endnu varm af hendes skønne Bryst. Jeg modtog den med en Bevægelse, der berøvede mig min Besindighed. „Elskelige Julie!" udbrød jeg, ... „tilgiv mig, min Frøken! Deres Gave, Deres Ord gør mig alt for lykkelig."

Jeg trykkede hendes Haand mange Gange til mine Læber; hun overlod mig den villigt. Vi saa hinanden ind i Øjnene. Det var et af disse Momenter i Livet, hvor Sjælene hilste hinanden som et Bekendtskab fra en fordums Tilværelse eller i en Forudviden af en tilkommende. „De har grædt," sagde jeg „De er bedrøvet! Er der Sorger, som formørker Deres skønne unge Dage?"

„Erindrer De," svarede hun smilende, „vort nysomtalte Møde? Det var nær ved en Korsvej; ikke langt fra den holdt min Faders Vogn; og man siger, at en saadan Vej har noget hemmeligt, betydningsfuldt. Det havde den for mig, thi inden den Aften" ..

Mere fik hun ikke sagt; Grevinden nærmede sig, Julie trak sin Haand hurtigt ud af min og fløj ind i et Sideværelse, medens jeg ilede ud af den Dør, som førte til Udgangen.

Denne lille Scene havde alt for meget Karakter af et kærligt Stævnemøde, til at den ikke ganske skulde have beruset mig. Da jeg kom ud paa Gaden, syntes mine Fødder mig

saa lette, som om de var bevingede; den klare, stille Vinterluft indaandede jeg med Behag i mit brændende Bryst. Maanen skinnede. Jeg holdt min kære Naal op i dens Straaler for ret at betragte den, og det forekom mig, som om Maanen saa paa den og smilede; jeg befæstede den paa mit Bryst, jeg syntes, at den maatte være mig et Skjold mod al Smerte. At Julie elskede mig, det troede jeg, og alle andre Tanker syntes mig at forsvinde for denne ene.

Da jeg kom til mine gamle Venner, fæstede Onkel sine Øjne paa mig og udbrød, idet han trykkede min Haand: „Den Fornøjelse, du gør mig ved at komme her i Aften, bliver dobbelt stor ved at se dit Ansigt, der lyser af Glæde; thi det beviser mig, at du ikke har ladet dit Hjerte blive tilbage i dit fornemme Selskab, men at du hellere vil tilbringe denne hellige Aften hos dine egne. Jeg tænker altid paa det Ord: Gud elsker en glad Giver."

Den gode Morits sad ved Klaveret og bestræbte sig forgæves for at formaa tre klodsede Børn til at danse efter hans Musik. De lod ikke til at høre den, men stod med deres Legetøj i Hænderne og gabede paa ham uden at mæle eller tale. Han opgav da sine Bestræbelser og skred til at beværte dem med Te og Julekage, hvilket de nød med en saa ubehagelig Graadighed, at de overspildte baade dem selv og Bordet med Teen og tilsmurte hele Ansigtet med Kagen. Imidlertid kom Moderen for at hente dem. Med vidtløftig Snaksomhed og skraldende Stemme fremførte hun sin Taksigelse for den Børnene udviste Godhed, og ikke blot Giverne, men ogsaa mig, klappede hun paa Ryg og Arme med et Par intet mindre end rene Hænder.

Da de var borte, sagde Onkel: „Det er underligt i denne Verden! De fornemme er saa fornemme og de simple saa simple, og begge Dele sætter et skikkeligt Menneske i Forlegenhed." „Det kommer deraf," svarede jeg, „at de fornemme sjælden kender den rette, den noble Fornemhed, og de simple ikke den ædle Simpelhed."

„Ja!" udbrød den gode Morits, „det er sandt! Det, De der siger om den noble Fornemhed, det forstaar man bedst, naar man ser vor lille Frøken Julie. Hun er saa fin og saa fornem, og tillige saa ligefrem og simpel i Omgang; hun har det bedste af begge Dele. Hvor jeg synes godt om det Barn! Gud ske Lov, at jeg er en gammel Karl! i mine unge Dage da kunde jeg sandelig let gaa hen og blive til en Nar for hendes Skyld."

„Da maatte du rigtignok ogsaa være bleven en stor Nar," sagde Onkel, „hun er i Grunden lige saa stolt som de andre, og ikke den ene Dag som den anden. Ja, var hun en borgerlig Pige, saa ved jeg vel, hvad jeg vilde ønske, men nu nok om det!"

Disse Ytringer havde for et Par Timer siden været mig hemmelige Dolkestik, men i dette Øjeblik gjorde de ikke noget ubehageligt Indtryk paa mig. Jeg uddrog lutter smigrende Slutninger af de foranderlige Luner, som heller ikke jeg kunde frakende Julie. Jeg var den Aften saa oprømt, at jeg drog mine to gamle Venner ind i samme Stemning, og ved vor tarvelige Punsch og Julekage helligholdt vi en i Sandhed glædelig Fest og skiltes først længe efter Midnat.

Ligesom Søvnen som oftest dulmer den Sorg, der om Natten fulgte os til Sengs og lader os opvaagne om Morgenen med lettere Sind, saa dæmper den ogsaa det alt for dristige Mod og lader Dagen erindre os om den Verden, hvis Fordringer ikke enes med vore Drømme. Da jeg Julemorgen betragtede min kære Stjerne og Kærminde og gentog paa ny Julies fortryllende Ord og Mine, blandede der sig mangen Tvivl og mangen vemodig Betragtning i min Glæde. Jeg var ganske adspredt og grublede,

uden selv ret at vide hvorover. Jeg gik i Kirke, men formaaede ikke at følge en Prædiken, der til en anden Tid vilde højlig glædet mig.

Da jeg kom hjem, traf jeg min Svoger, der sagde: „Det var meget smukt arrangeret i Aftes nede hos Grevindens. Men Julie! hvad synes dig? Hun var jo ganske forgrædt, og saa lystig som hun lod til at være ved Bordet, saa var det let for mig at se, at det var lutter Forestillelse. Ved du, hvad der voldte den store Sorg? Gætter du det ikke?"

„Nej!"

„Da ved jeg det. Herre Gud, hvor I Mennesker dog gaar Livet igennem blinde og døve, I, som er blottede for al Menneskekundskab! Jeg vilde ikke være saadan, om nogen vilde give mig"...

„Nu, hvad var det da?" afbrød jeg ham utaalmodig, „hvad fejlede Julie?"

„Det vigtigste, der kan fejle et elskende Pigehjerte, den tilbedte Genstands Nærværelse: Malence manglede. At han ikke var indbuden, var, som jeg kunde forstaa, Grev Ferdinands Skyld, og Julie var heller ikke lidet knibsk imod ham den hele Aften til Tak for den Streg, han der havde spillet hende. Malence er en listig Ræv. Han gør Kur til andre, men vil dog sagtens vide at forsikre sig et godt Parti. Hvad Enden skal blive paa alt dette, det længes jeg efter at se."

Disse Bemærkninger var nu den første Spand Vand i Blodet, som denne paa slige Gaver splendide Dag bragte mig.

Ved Middagsbordet vilde den fordums gemytlige Stemning ikke indfinde sig. Vore forrige Julegæster, der havde været belavet paa det tilvante Juletræ, bragte næsten alle smaa Gaver til Vært og Værtinde, hvilke Gaver baade blev givne og modtagne med en vis Forlegenhed. Min Søster, som havde forudset noget saadant, kom ved Desserten med en Kurv paa Armen, og idet hun gik rundt om Bordet, leverede hun enhver af sine Gæster en ubetydelig Foræring, til hvilken der var føjet en lille skreven Seddel af spøgefuldt Indhold. Dette virkede særdeles oplivende. Den gamle Morskab bragte den gamle Stemning tilbage. Vi blev længe siddende ved Bordet og rejste os endelig i bedste Lune. Men nu vilde min Ulykke, at det prægtige føromtalte Frokostservice stod i det næste Værelse. Jeg havde bedet min Søster tage det i sin Forvaring, og det var imidlertid blevet staaende. Min Fader blev saa henrykt ved at se det meget Sølv og den rige Forgyldning, at han kaldte hele Selskabet sammen for at vise dem sin Søns Lykke. Han bad mig paaskønne, at jeg var bleven Huslærer hos en høj og ædelmodig Familie, en Stilling, han altid havde stridt for, at jeg skulde søge at opnaa. Forgæves søgte jeg at forklare Sammenhængen, han lod sig ikke forstyrre, men vedblev i alle Menneskers Nærværelse at formane mig til at benytte mine fornemme Conneksioner for ved dem at arbejde paa min Fremtids Lykke, hvorhos han nævnede den Forsynets Styrelse, at den unge Baronesse Valkrone snart skulde giftes med min gamle Velynder Grev Rochlin, der, som han hørte, ikke havde glemt vor Barndoms Omgang, men viste mig en nedladende Bevaagenhed.

Denne Tale vilde bragt mig ganske ud af mine gode Stemning, dersom jeg til min Trøst ikke havde set, at de fleste af de omkringstaaende ikke kunde afholde dem fra at le over min Faders forældede Udtryksmaade. Ja, min gode Onkel Lindby gjorde mig endogsaa den Glæde at sige, idet han venligt klappede ham paa Skulderen: „Kære Broder! Din Tale til din Søn har du vist læst i en Bog fra det forrige Sekulum. Nu om Stunder gaar ikke en ferm Kandidat hen og gør sig til Hund for et Ben."

En Strid opstod nu mellem min

Fader og Onkel; jeg gik ind i et andet Værelse med de fleste af Selskabet, og da jeg netop havde faaet en nys udkommen Bog, som vakte megen Opsigt, blev vi enige om, at jeg skulde oplæse noget af den, og med spændt Opmærksomhed satte vi os alle omkring det runde Bord, fornøjede over en Gang igen at skulle nyde en Time paa vor gamle Maade.

Der var imidlertid kommen endnu en Dissonans i vor lille Cirkels Harmoni derved, at to Personer, som ikke hørte til den, var paa denne Dag blevne indbudne. Det var et midaldrende Ægtepar. Konen var en nærpaarørende af min Fader, Manden en Embedsmand, der havde tjent sig op fra en ringe Stilling til en betydeligere og i Rangforordningen efterhaanden var stegen til tredie Klasse, hvori han nylig var indtraadt. Baade han og hans Kone var af meget simpel Herkomst og Opdragelse. Fruen havde paa denne Festdag iført sig en latterlig Pynt og et endnu latterligere fornemt Væsen. Til Mandens Trøst havde min Svoger arrangeret et Spilleparti, medens hans Frue tog Plads mellem os andre ved det omtalte runde Bord, idet hun sagde: „Jeg holder meget af Læsning. Vi faar jævnlig Bøger fra Lejebiblioteket, og min ældste Datter læser for os om Aftenen, naar vi ikke har andet at bestille. Min Stuepige, som sidder og syr inde hos os, g'æder sig ogsaa derved og siger a'tid: „„Vil Frøkenen ikke læse i Aften?““ Vers holder jeg rigtignok ikke af, men dem kan man jo springe over.“

„Det vilde blive vanskeligt i denne Bog,“ sagde jeg, „thi den er helt igennem skreven paa Vers.“

„Ja ja!“ svarede hun, „i Guds Navn da! Jeg har da heller ikke saa stor Foragt for Vers som mange andre Folk af Stand.“

Min Fader vilde imidlertid gaa hjem efter sin Sædvane og sagde os Farvel; min Svoger fulgte ham ud gennem det forreste Værelse, men et Øjeblik efter kom de begge tilbage tilligemed Grevinden, som kom op for at sige min Søster, at Kammerjomfruen hos hende var bleven syg, og Stuepigen havde faaet Lov til at gaa ud, hvorfor hun bad, at min Søsters Pige maatte komme ned for at hjælpe Julie og hende med deres Paaklædning. Uagtet Frederikke kun holdt een Pige og for Øjeblikket vel selv kunde behøve hendes Tjeneste, var hun dog godmodig nok til straks at føje sig efter dette Ønske. Min Svoger havde sat en Stol til Grevinden. Selskabet var hende vel bekendt, men hun havde den Manér, som jeg tror er gængs i visse fornemme Cirkler, at lade, som hun bestandig glemte de ubetydelige borgerlige Bekendte, saa hun evig maatte spørge om deres Navne. Den ovenomtalte Frue, som vi plejede at kalde Tante, var hende imidlertid ubekendt. Min Svoger præsenterede hende, og straks flyttede hun sig tæt hen til Grevinden og forsikrede om sin Glæde over at gøre Bekendtskab med en Dame, om hvem hun havde hørt saa meget godt.

Grevinden svarede koldt: „De er meget god.“

Den anden vedblev: „Jeg har ogsaa gerne ønsket at træffe Deres Naades Kusine, som er Hofdame hos vor Prinsesse.“

„Ja, min Kusine har den Ære at være hendes Kongelige Højheds første Dame.“

„Aa Gud! jeg skal sige Dem... Maaske De i Aften kommer i Selskab med Deres Kusine?“

„Ja, da jeg haaber paa den Ære at komme i Selskab med Prinsessen selv, saa er det rimeligt, at den første Dame er i hendes Følge.“

„Ak! da kunde Deres Naade vise mig en stor Tjeneste ved at bede Deres gode Kusine om at undskylde mig hos sit Herskab. Jeg skal sige Dem, min Mand nyder saa megen Artighed ved Hoffet“....

„Saa?“ sagde Grevinden med et spodsk Smil.

„Ja, han har været inviteret til Koncert og ogsaa til Middag.“

„Ja, han har vel været tilsagt til Taffels, det gaar saa efter en vis Tur. Men De?“

„Ja Gud! jeg finder, at det var min Skyldighed at gøre Prinsessen min Visit.“

Grevinden maalte hende med Øjnene fra øverst til nederst og svarede: „Dersom De ønsker Audiens hos Hendes Kongelige Højhed, saa kan De melde Dem hos den første Dame. Deres Undskyldninger er vist her meget overflødige.“

Hun vendte sig derpaa bort og gjorde Mine til at rejse sig. Grevindens Overlegenhed over en Person af vor Familie ærgrede mig, sandt at sige. Men nu blev det sidste værre end det første, da min Fader med de ydmygste Buk og Skraben med Fødderne stillede sig lige for Grevinden og begyndte en ulyksalig Tale, fuld af Taksigelser for den Gunst og Naade, hun havde vist hans Søn, med Ønske om, at jeg i alle Maader maatte vise mig værdig til en saadan Gave som den, jeg havde modtaget af hendes højgrevelige Haand.

Jeg vilde rejse mig og gaa bort, men Frederikke, som sad hos mig, lagde den ene Haand paa Bogen, som jeg endnu holdt i Haanden, og den anden paa min Arm. Den vakre unge Kone, som min Svoger ansaa for min Inklination, og som sad paa min anden Side, gjorde ligesom min Søster, og de nødte mig saaledes paa en venlig Maade til at blive og pines med at høre paa den Samtale, som nu begyndte.

Grevinden svarede: „O bevares! Det er jo en simpel Historie. Hr. Verdal vil ikke tage imod Betaling for min Dattersøns Information, og saa er det ligefremt, at vi paa andre Maader maa vise vor Erkendtlighed.“

„Den,“ udbrød jeg, „viser Deres Naade mig bedst ved ikke at tænke, at De skylder mig Erkendtlighed for, hvad jeg gør af Venskab for den lille Leopold.“

Hendes Naade tilkastede mig et Blik, jeg godt kendte og forstod. Med usigelig Ærgrelse hørte jeg min Fader tale sagte til hende, nævne Præstekald og Familiens Godser. Frederikke, som sad ham nærmere, sagde halvt hviskende: „Hvorfor vil Fader nu sige noget saadant? Min Broder vil jo ikke være Præst.“

Grevinden sagde højt: „Det er i alt Fald noget, hvormed jeg ikke har andet at bestille, end at jeg ønsker os en Præst, som har den rette Tro og ikke er stolt af sin indbildske Klogskab. I øvrigt er det en Sag, hvorom De kan henvende Dem til min Niece eller maaske til min Søn. Det er Ting, hvorom jeg ikke ved Besked.“

Blodet steg mig til Hovedet, saa det sang mig for Ørene. Endelig gik da baade Grevinden og min Fader, der med ydmyge Gebærder fulgte efter hende.

Det varede noget, inden jeg kunde fatte mig efter denne Scene. Endelig aabnede jeg atter Bogen for efter gentagen Opfordring at begynde vor Læsning. Men jeg havde næppe aabnet Munden, før vi paa ny blev afbrudte ved Julies Komme. Hun kom, fuldkommen færdig med sit Toilette, som var udmærket prægtigt og smagfuldt. Hun var ganske dejlig, og dette Syn holdt ikke blot mig, men, som det syntes, endogsaa det øvrige Selskab skadesløst for den nye Afbrydelse i vor forventede litterære Nydelse. Med ubeskrivelig Ynde nærmede hun sig min Søster og bad hende tilgive Grevindens forlangte Laan af Pigen, hvilket var unødvendigt, tilføjede hun, da hun selv godt kunde udføre Kammerjomfruens Forretninger for i Aften. De af de tilstedeværende, som kendte hende, samlede sig om hende; venlige og livlige Ord blev vekslede fra alle Sider. Jeg vovede ogsaa at nærme

mig, men forgæves søgte jeg den Julie, der i Aftes vekslede Blikke og Haandtryk med mig. Med kolde og fremmede Miner syntes hun ligesom at straffe mig for den forrige Aftens korte Lyksalighed. Hun gik snart, og mit utaalmodige Auditorium lod mig nu ingen længere Frist med at begynde den evindelig afbrudte Læsning. Med hvad Sind og Lyst jeg paa ny aabnede Bogen, kan enhver forestille sig. I Førstningen gik det saa slet, at jeg skammede mig, men lidt efter lidt blev jeg henreven af det herlige Digterværk, hvis skønne Rytmer som en sød Musik flød over mine Læber, medens dets høje Ideer fødte nye Tanker i min Sjæl. Mine Tilhørere, saa forskellige i Dannelse som de end var, delte uniskendeligt mine Følelser, paa den føromtalte Fru Tante nær, der ikke forstyrrede os, eftersom hun i en rolig Søvn sad og nikkede i sin Lænestol.

Det var imidlertid blevet meget silde. De af Selskabet, som sad ved Spillebordet, havde alt forladt det, og til almindelig Bedrøvelse maatte vi ophøre med vor Læsning. Jeg skyndte mig, saa snart muligt, til min Ensomhed og gik ikke til Sengs, før jeg til sidste Draabe havde nydt det Trøstens Bæger, som den ædle Sanger havde rakt mig til Nattens Vederkvægelse efter Dagens Plage. Jeg havde glemt al denne Plage, alle mine Sorger. En Følelse af et Slags Inspiration, lig den, der greb mig hin Aften i Haven ved Julies Side, opflammede mig, jeg ved ikke hvorledes. Jeg har ofte tænkt paa den Ekstase, hvorom de gamle Kirkefædre taler. Gives der virkelig Øjeblikke, der hensætter os i hin højere Tilværelse? Naar virkelig en Stemme til os fra hine Regioner? Vi tror sikkert at føle, at den ikke kommer fra vort eget Indre. Kun øjeblikkeligt kan Mennesket aande udenfor dette indskrænkede, af Lidenskabernes Magt sønderrevne Liv. Den næste Dag følte jeg mig tom og sørgmodig, fuld af min gamle Bitterhed mod den aristokratiske Verden og fuld af Foragt og Væmmelse for den plebejiske, som hellere vil være til Spot i en fremmed Sfære end agtværdig i sin egen. I et Par Dage saa jeg slet ikke Julie, og da jeg endelig mødtes med hende, var det paa en Maade, der end mere fortættede det gaadefulde Slør, som omgav hende.

En Dag, da jeg gik ind til Frederikke, traf jeg nemlig i Forværelset den tilforn omtalte Kone, hvis Væsen og Lighed med min afdøde Tante havde gjort et saa mærkeligt Indtryk paa mig. Hendes Navn var, som jeg senere havde erfaret, Madame Barthold. Hun sad med en Kurv fint Vasketøj og ventede paa min Søster. Efter faa Minutter kom jeg tilbage, og fra et indre Værelse, hvortil Døren stod aaben, saa jeg Julie komme ind i Forværelset, og idet hun fik Øje paa Madame Barthold, udstødte hun et dæmpet Skrig og raabte: „Hvorledes! du er her i Byen, og jeg ved det ikke! Saa nær ved mig uden at ville se mig!“ Med disse Ord kastede hun sig grædende i Madame Bartholds Arme, der søgte at rive sig løs og sagde: „Tys! tys! vær rolig! gør ingen Alarm! Jeg har heller ikke vidst, ikke drømt om, at jeg enten her i Byen eller her i Huset“.... I dette Øjeblik blev de mig var og søgte begge at skjule deres Forlegenhed. Madame Barthold fattede sig straks og sagde: „Den lille Frøken kender mig fra Jylland af og bliver saa rørt ved at se mig, fordi — kan jeg tro — hun derved kommer til at tænke paa sine Forældre, som hun har mistet.“ Julie vilde tale, men formaaede ganske mod Sædvane ikke at blive Herre over sin Bevægelse. Madame Barthold saa paa hende med forunderlige, medlidende Øjne og tilføjede med en sagte Stemme: „Frøkenen har været i mit Hus i Jylland fra

sin første Barndom, indtil salig Baron Valkrone kom og hentede hende.“ Julie slog atter sine Arme om hende og udbrød, idet hun pludselig fattede sig: „Ja, denne Kone er saa god, saa kær for mig, hun har været min anden Moder.“ Madame Barthold skød hende fra sig og sagde: „Forsynd Dem ikke, Frøken! Man har kun een Gang en Moder, og Deres har De mistet.“ Julie bad hende paa det indstændigste at følge ned med hende til hendes egne Værelser; men med en Tone, man gerne kunde kalde streng, nægtede hun det. Min Søster kom imidlertid ind, og Julie sneg sig bort. Da Frederikkes og Madame Bartholds Mellemværende var afgjort, bad denne Kone hende undskylde, at hun ikke længere saa sig i Stand til at paatage sig hendes Vask formedelst alt for meget Arbejde for ældre Kunder, som hun ikke kunde forlade. Min Søsters Indvendinger og Tilbud var frugtesløse. Madame Barthold syntes ilfærdig for at komme bort. Hun gik, og jeg fulgte et Stykke af Gaden med hende, inderlig begærlig efter at knytte en Samtale med hende. Men hun undveg mig, ja, jeg troede endogsaa at mærke, at hun for at blive mig kvit gik ind i den første den bedste Butik, hvor hun rimeligvis ikke havde noget Ærinde.

Til den omtalte lille Scene havde ingen været Vidne uden jeg, der ikke havde omtalt den for noget Menneske. Jeg ved derfor ikke, hvilke andre Symptomer der havde indgivet min Svoger den Tanke, at der var noget gaadefuldt ved Julie. Dog holdt han endnu fast ved den Mening, at hun var ulykkelig af Kærlighed til Malence. „Men,“ sagde han, „ubegribeligt er det, hvorfor de to Mennesker ikke bryder Isen uden at bekymre sig om Tanter, Fættere og salig Mødres sidste Vrøvl og Ønsker. Malence er sagtens forlibt i min Kone, men hende kan han jo ikke faa. At Julie ser ham i Kortet og er desperat derover, det tvivler jeg ikke paa, det viser tusinde smaa Træk. Forleden en Aften, da hun var hernede hos os, kom jeg til i Spøg at tale om din ulykkelige Kærlighed til den kønne lille Kone, du ved nok, og da blev Julie rød og saa til din Søster med et Par Øjne, som tydeligt sagde: Det er et lignende Forhold som dit og Malences. I gifte Koner koketterer med de Mænd, som vi stakkels Piger anser for vore Bejlere.“

Min Søster, som i det samme var kommen til og hørte den sidste Del af denne Replik, lo højt og udbrød: „Julie skinsyg paa Malence for min Skyld! Du er vel underrettet!“

„Ja, saa vidt er jeg nok vel underrettet, at jeg ikke kan regnes mellem de blinde Ægtemænd, men godt ved, at du koketterer med Malence, uden at tale om andre Herrer.“

Min Søster vedblev at le. „Ja,“ sagde hun, „du har jo tidt nok formanet mig til at søge at behage, saa du kunde have Ære af din Kone.“

„Ja, det synes jeg ogsaa godt om, jeg finder dig selv meget elskværdigere end tilforn.“

Min Svoger sagde disse Ord med et Smil og med et Suk. Min Søster gik mod Døren, men vendte tilbage, gik hen til sin Mand, tog hans Haand og sagde kærligt: „Tro mig, min Ven! Du er den, jeg helst vil behage.“

Og de to Ægtefolk omfavnede hinanden med større Ømhed, end jeg nogen Sinde havde bemærket hos dem. Jeg fjernede mig og sagde ved mig selv: „Forfængelighed er da god til noget her i Verden.“

Julies Bevægelse ved at høre tale om min Kærlighed til en anden kunde jeg vel vove at tilskrive en for mig mere smigrende Grund; dog blev jeg virkelig med hver Dag mere desorienteret i denne mig saa dyrebare Piges sande Følelser. Det var tydeligt, at hun led af en hemmelig Sorg. Ofte, naar hun var allermest

oprømt, syntes det, som om en dyb Smerte med eet for isnende gennem hendes Indre, som om en for os andre usynlig Skygge traadte mellem hende og Livets Glæde. Ved dette Syn følte jeg sympatetisk en lignende Smerte. I et fortroligt Øjeblik talte jeg til Frederikke derom. Hun svarede: „Kan det undre nogen, at en stakkels Pige, der ser sig hver Dag nærmere ved at skulle indgaa et tvunget Ægteskab, kan være ængstelig og bedrøvet?"

„Men hvad tvinger hende?"

„Den døende Moders Villie."

„Men denne Villie, dersom hun tror saa samvittighedsfuldt at burde ære den, tvinger hende dog kun til at opgive Godsets Besiddelse, ikke sin Frihed. Er den ikke mere værd end det? Saa meget mere som hun jo i dette Tilfælde ikke engang behøver at frygte for trange Kaar. Du er jo hendes Veninde, hvorfor taler du ikke med hende om denne Sag? Den stakkels Pige har intet Menneske at støtte sig til."

„Ja, jeg har ofte villet tale med hende herom, men jeg synes, at hun undviger at indlade sig i dette Kapitel."

„Tror du, at hun elsker Malence?"

„Jeg ved ikke selv, hvad jeg skal tro. Der undslipper hende undertiden en eller anden uvilkaarlig Ytring, som om hun godt vidste, hvad det var at elske. For Eksempel: Forleden, da hun sang den smukke Romance, var der i hendes Stemme noget egent, som syntes at sige: Ogsaa jeg ved, hvordan dette Saar brænder."

„Men Malence! Er han hendes Elsker? Eller er det sandt, at du selv har fængslet ham?"

Hun lo. „Aa, Malence! han lader sig ikke saa let fængsle. Jeg tror, han er lige saa letsindig som elskværdig. I Dag mig, i Morgen en anden. Det vilde vel ikke forhindre ham fra at bejle til Julie, som han virkelig skatter højt, men for Resten ved jeg ikke selv, hvad jeg tænker i denne Henseende."

Kort efter denne Samtale, hvoraf jeg da ikke blev meget klogere, kom min Svoger og sagde til mig: „Ved du vel, at nu bliver det rent galt. Skulde du tro det? Jeg har opsporet, at Julie ganske vist har hemmelige Sammenkomster med en — med Malence formodentlig; thi hvem skulde det ellers være? Og ved du, hvor? Hos denne Vaskermadame, hvad hun hedder, som en Tid lang arbejdede for min Kone."

„Men du gode Gud! hvor kan du tro? Hvoraf ved du?"....

„Ja, jeg ved det, saa jeg behøver ingenlunde at tro. Ser du! Det er alt en fjorten Dages Tid siden, da jeg en Aften kom hjem i Mørkningen. Det var just en Aften, da jeg vidste, at Grevinden var ude; saa ser jeg, inden jeg naar vor Port, at et Fruentimmer, indhyllet i Slør og Kaabe, staar udenfor og ringer paa Klokken med en beskeden Ringen. Nysgerrig holder jeg mig lidt tilbage, til jeg ser, hun er kommen ind, men jeg søger dog at tage Mærke paa hende, og da Porten er aabnet, ser jeg ved Lampen, som brænder der, at hendes Kjole, som kan ses neden for Kaaben, er blaa med en Frynse om. Jeg gætter straks, at det er Julie. Hun iler, som om hun fløj, op ad Trappen, og da jeg er smuttet ind bag efter hende, saa hører jeg hende ogsaa tydeligt gaa ind ad sin egen Dør. Men til yderligere Bevis kommer hun siden samme Aften op til os, og jeg genkender da, med særdeles Satisfaktion for min vellykkede Observationsgave, den blaa Kjole med samt dens Frynser. Nu foresatte jeg mig at passe paa hende som en Duenna, og endelig i Aftes saa lykkedes det mig at erfare, at hun henimod Aften gik ene ud i samme formummede Kostume. Jeg var ikke sen til at følge hende i en lille Afstand, og saaledes trak hun mig efter sig helt ud i Nyboder. Der bankede hun

paa en Dør og blev lukket ind, og nu har jeg hørt ved Lejlighed, hvad jeg her hjemme ved nærmere Efterspørgsel har faaet Vished om, at den omtalte Kone bor der. Hvad Slags hun er af, er da ikke svært at gætte. Jeg gik nogen Tid og patrouillerede uden for Huset for at se, om ikke en Herre skulde komme samme Vej; det vilde inderlig have moret mig at gribe Malence i Flugten. Men der var intet at se eller høre. Indenfor, i en lav Stue, brændte et dunkelt Lys, men Gardinerne var trukne for Vinduerne og alting stille. Det blæste koldt, og jeg blev ked af at staa Skildvagt. Men hvordan alt dette hænger sammen, det skal jeg faa opdaget, om jeg saa skulde bane mig Vej gennem Jorden som en Muldvarp. Jeg har jo længe indset, at her var en Gaade at løse. Men du, som ikke kan se Skoven for Træer, hvad synes dig dog om saadanne Historier?"

Jeg syntes, hvad jeg straks ytrede, at denne Historie kunde taale en ganske anden, langt bedre Forklaring, og nu fortalte jeg min Svoger hin Scene, som jeg hidtil havde fortiet. „Denne Kone," sagde jeg, „som du bedømmer saa uretfærdigt, er Julies Plejemoder. Gud ved, af hvad Grund hun holder sig tilbage og ikke, trods alle Julies Anmodninger, vil komme til hende. Men skal man dadle den unge Pige, fordi hun, dreven af Godhed og Taknemlighed, opsøger den, som har været hende i Moders Sted?"

Min Svoger rystede paa Hovedet. „Men hvortil behøves da saa megen Hemmelighed? Hvorfor gaar hun ikke ved Guds klare Dag saa lovlig en Vej?"

„Ja, det kan man ikke vide. Maaske Tanten"....

„Tanten! Passiar! Julie lader sig sandelig ikke genere af Tanten i det Slags Smaating. I sligt er Grevinden føjelig for at opnaa det større, og indtil hun har sin Søn vel gift med den rige Baronesse, vil hun visselig ikke støde hende for Hovedet. Nej, den Ting har en Hage, som man siger."

„Det er afskyeligt at mistænke en ung Pige, fra hvis aabne Pande Renhed og Uskyldighed lyser os i Møde. Og Madame Barthold! Hvilket ædelt Udtryk er der ikke i hendes Ansigt og Væsen! Var jeg Ridder, jeg traadte frit i Skranken for disse to."

„Ja vist! Ifald saa den gamle saakaldte Gudsdom var probat, saa kunde vi nok lige saa gerne anlægge Sorg for dig i Dag som i Morgen. Jeg skal nok faa Sammenhængen at vide. Du skal nok faa Troen i Hænderne."

Ak Troen! Burde den kunne skilles fra Kærligheden? Og dog kan den det her i Verden, hvor de onde Magter tør drive Spil. Jeg forsvarede den elskede, ikke blot med Læberne, men i min Tanke, men dog havde jeg indsuget en Giftdraabe mere i mit syge Hjerte.

Samme Aften var der Soiré hos Grevinden. Jeg var ikke bleven derfra for nogen Pris. Jeg maatte følge hver Bevægelse, hvert Blik af Malence og Julie. Allerede ved min Indtrædelse saa jeg dem sidde ved hinandens Side. I et lille Kabinet, hvor der blev spillet Kort, sad de ene, i en Sofa, der stod i en Niche, halvt skjult af Gardinerne. De var fordybede i en Samtale. En usædvanlig Alvorlighed var udbredt over Malences Ansigt; han talede ivrigt og med kærlige Blikke. Julie svarede, som det lod, kun med enkelte korte Replikker. Det var tydeligt, at denne Samtale ikke gik ud paa et tomt Galanteri, men at det var noget alvorligt, som her blev forhandlet. Jeg havde stillet mig lige for dem, bag ved en af de spillendes Stol, og gav mig — som jeg tænkte — Mine af at følge Spillets Gang; men at det ikke var mig, der saa nogen i Kortene, men at det derimod var mig, der havde denne Skæbne, var aabenbart; thi hvad der foregik i mit Fy-

siognomi, ved jeg ikke, men ved en Pause i Samtalen fæstede Malence sine Øjne paa mig med et, som mig syntes, triumferende og ondskabsfuldt Blik, hvorhos han oven i Købet ikke kunde bare sig for at le. Jeg forlod straks min Post og sneg mig stiltiende bort af Selskabet for i Ensomhed at overlade mig til de Furier, som forfulgte mig, og som indgav mig alle Slags fortvivlede Planer om at forlade alt og rejse ud i Verden paa Lykke og Fromme, om at udfordre Malence og vise ham, at jeg havde lært at skyde; ja, endogsaa om at skyde mig selv. Jeg har undertiden haft den Tanke, at Sjælen efter Døden, beklædt med en finere Skikkelse end dette materielle Legeme, maatte have endnu langt stærkere og langt varigere Følelser af Smerte, af Attraa og Længsel end dem, hvortil vi her paa Jorden overlader os; thi vist er det, at vor nuværende legemlige Natur, der udmattes af Sjælens Bevægelser, er et kølende Bæger, som rækkes den opbrusende Flamme i Sjælen. Efter at jeg hele Natten havde døjet alle Skinsygens Slangebid, sank jeg i Morgenstunden uafklædt i min Lænestol og blev siddende ganske sammensunken, da min Karl ud paa Formiddagen til sin Forundring fandt mig der i en dyb Søvn, af hvilken han kun med Møje fik mig udreven.

Op ad Formiddagen fik jeg et uventet Besøg af Malence. Med sit sædvanlige, halvt godmodige, halvt ironiske Smil hilste han mig og sagde derpaa: „Jeg kommer for at bede Dem om at være min Sekundant ved en Æressag, som jeg ventelig faar at afgøre med en ung Mand, som jeg altid har anset for en Ven, men hvis kolde og fjendtlige Mine imod mig viser, at han meget utrættelig tror i mig at se en Medbejler."

Da jeg ikke rigtig vidste, hvordan jeg skulde forstaa denne Tale, saa han paa mig med et uimodstaaeligt Udtryk af ærlig Velvillie og sagde, idet han rakte mig Haanden: „*Touchez-là.* Jeg forsikrer Dem som en Mand af Ære, jeg staar ikke i Vejen for Deres Ønsker. Rigtignok ved jeg ikke, hvad der skulde forhindre mig fra at gøre min Kur til Frøken Julie, men forelsket i hende er jeg dog egentlig ikke, og endnu mindre tænker jeg paa at knytte noget Baand, som kunde gøre Indgreb i min Frihed og standse mig i min Karriere, hvori jeg haaber at gaa frem og om muligt gøre min Lykke. De blev vred paa mig i Aftes. Det Ansigt, hvormed De betragtede mig og Genstanden for Deres Ønsker, var saa besynderligt, at jeg ikke kunde bare mig for at le. De troede, jeg spottede Dem, men det var langt fra. Men hvad skal man sige? I denne Verdens Omtumling taber man ulykkeligvis de søde Illusioner, man ler ad den romantiske Kærlighed, men man har Uret, Hævnen kan mangen Gang være nær."

At en fuldkommen og hjertelig Fred blev sluttet mellem os, behøver jeg næppe at tilføje. Jeg var ham inderlig taknemlig for den tunge Sten, han havde lettet fra mit Hjerte, men i Løbet af vor Samtale væltedes der en ny, visselig ikke mindre tung paa mit tvivlende Sind. Han fortalte mig Indholdet af den Samtale, som forrige Aften havde voldet mig saa stor Urolighed. I lang Tid, sagde han, havde han haft den Plan at nøde Julie til et Slags Forklaring over hendes Forhold. Det stakkels Barn forekom ham saa ganske overladt til egennyttige paarørendes Intriger. Med Iver udtalte han sig mod hendes Giftermaal med Ferdinand, hvem han beærede med Titler som: *bête, rustre, ignorant.* Han havde derfor uden videre talt til Julie om denne Sag og undskyldt sin Paatrængenhed med sit Venskab for hende og sin Agtelse for den afdøde Baron, der aldrig, hvis han levede, vilde give sit Samtykke til en Forbindelse med Grev Rochlin og hans Moder, hvor-

hos han tilbød sin Bistand, hvis hun savnede en Vens Raad og Hjælp, og gjorde hende desuden opmærksom paa, at Skæbnen i mig og min Familie havde tilført hende oprigtige og forstandige Hjælpetropper. „Men," sagde han, „det varede længe, inden Julie i mindste Maade gengældte min Fortrolighed; hun gav mig kun undvigende Svar, skønt jeg opbød al den Veltalenhed, ja, endogsaa al den Sentimentalitet, som jeg kunde overkomme. Endelig bevægedes hendes lille Hjerte dog noget. Hun følte, sagde hun, at jeg talte til hende som en oprigtig Ven, og at hun burde svare aabenhjertigt. Forholdene, tilføjede hun, ikke andres Villie, nødte hende til Forbindelsen med hendes Fætter, en Forbindelse, som hun imidlertid dog ikke prøvede paa at indbilde mig, at hun indgik af Tilbøjelighed. Hun paastaar, at det strider mod hendes Følelse at føre Proces, men dertil har jeg netop raadet hende; thi at affinde sig med den afdøde Moders Familie paa anden Maade er sagtens ikke gørligt; Godset er jo det, de tragter efter, og at afstaa dem det, dertil kan hun ikke overtale sig, og heri er jeg af hendes Mening. Saa skøn en Ejendom giver man ikke fra sig. Men mod Slutningen af vor Samtale undslap der hende en Ytring, der førte mig paa et Spor, som jeg tilforn troede at have fundet og nu paa ny synes at blive var. „„Min afdøde Fader,"" sagde hun, „„har ved sin Godhed og Kærlighed bragt mig i en Stilling, hvorpaa jeg muligvis har sat større Pris, end den er værd. Og maaske har jeg bragt den et Offer, der er kostbarere end min Frihed. Nu maa jeg gaa den Vej, jeg har valgt, jeg kan ikke mere gaa tilbage."" Forstaar De dette? Jeg tror at forstaa det; og da vi nu taler saa fortroligt sammen, tror jeg ogsaa at burde sige Dem, at der er meget, som tyder paa, at den lille Julie har en hemmelig Kærlighed, ja, hvad mere er, at hun er indviklet i et Slags Forstaaelse med — Gud ved, hvem! Det er mig umuligt at gætte. Men allerede ude paa Landet har jeg bemærket en Forandring i hendes Væsen og et vist melankolsk Lune, hvis Betydning jeg godt forstaar, noget hemmeligt — jeg ved ej hvad; og ligeledes her i den senere Tid har jeg set Breve, som modtages med stor Forlegenhed, og som man fjerner sig for at læse, og siden ser man ud, som om de havde kostet Taarer. Det er noget, som en Elsker, — som De maa betænke; men hvad den bestemte Brudgom angaar, saa behøver han ikke at erfare det. Tværtimod! Dersom dette Ægteskab skal finde Sted, saa er det en sand Trøst, at han med den Medgift, han attraar, faar en til, som han ikke bryder sig om."

Malence var langt fra at formode, at han selv ved disse Ytringer kun bestyrkede Sandheden af, hvad den stakkels bestemte Brudgom for længe siden havde betroet mig. Den Smerte, som overfaldt mig, var saa stor, at jeg ikke formaaede at skjule den. Malence sagde: „Jeg ser det vel og ved det ogsaa, at det er en bitter Medicin, som jeg har budet Dem, men den bitre Sandhed er i Tidernes Løb sund og helbredende. De kan tro en erfaren Mand: Jo heftigere Feberen er, jo snarere forlader den os. Maaske kan for Resten dette Skuespil i sidste Akt faa en anden Opløsning, end jeg kan fatte. Brug nu selv Deres Øjne, og fortryd ikke paa, at jeg har laant Dem min Lorgnet."

Et Haab, om end et nok saa taabeligt, maa, mig ubevidst, have levet i min Sjæl, thi Visheden om, at Julie virkelig samtykkede i at ægte Ferdinand, blev mig nu næsten lige saa tung at bære som Mistanken om hendes hemmelige Kærlighed. Jeg følte mig syg og forlod ikke mit Værelse i to Dage. Den lille Leopold, som imidlertid paa sædvanlig Vis kom til mig, bragte mig Hilsener fra sin Ku-

sine og smaa Gaver, som man plejer at bringe syge, for Eks. Vindruer og deslige. Hans uskyldige kærlige Deltagelse var mig behagelig, og Julies Opmærksomheder var mig paa een Gang lindrende og bitre Midler. Alt for meget var stødt sammen, til at jeg kunde tvivle paa, at her jo var en stor Gaade at løse, og i min fortvivlede Grublen herover kunde jeg ikke komme videre end til samme Beslutning, som jeg havde dadlet hos min Svoger, nemlig at gaa paa Lur, at drive en Spejders, for ikke at sige en Spions, lidet ærefulde Haandværk. „Saa vidt," sagde jeg til mig selv, „er det kommet med mig!" Hver Morgen sagde jeg disse Ord med Skamfuldhed, med Bitterhed mod mig selv, men hver Aften fandt mig dog patrouillerende paa Gaderne mellem vor Bolig og hint Hus i Nyboder. Paa denne Vej mødte jeg et Par Gange min Svoger, der ligefremt fortalte mig om Maalet for hans Vandring, medens jeg til min øvrige ærefulde Færd lagde en og anden gedigen Løgn. Jeg havde imidlertid intet Udbytte af alt dette. Jeg mødte ingen Julie, og Madame Barthölds smaa Vinduer forblev dunkle og indhyllede, og alting inden- og udenfor stille og ubevægeligt.

Der havde været adskillige Soiréer hos Grevinden, som jeg ikke havde bivaanet, og jeg besluttede aldrig mere at lade mig se i hendes Selskaber; thi paa den før omtalte uheldige Aften havde jeg til mine øvrige Uheld haft den Ydmygelse at være Vidne til en Samtale mellem en fornem Dame og Grevinden. De troede sig ubemærkede af mig, og Damen sagde: „Det er jo Studenten, som fik den smukke Dejeuner til Julegave? Han er lykkelig at være saaledes optagen i Deres Selskaber." „Ja," svarede Hendes Naade, „jeg skal sige Dem, han er min Dattersøns Informator og Broder til den lille Kone, som bor i Hus med os, og som min Niece ikke kan afse. Man vil nu ikke altid være Ungdommen imod. Tiderne er saa besynderlige." Jeg sagde nu paa ny til mig selv: „Hvad vil jeg der?" Om jeg imidlertid i Tidens Længde havde formaaet at nægte mig selv at se Julie ved disse Soiréer, det ved jeg ikke, men i denne Tid traf jeg hende næsten hver Aften hos Frederikke. Det var mig umuligt at finde den gamle Tone mod den unge Dame; noget fremmed maa imod min Villie være kommet i min Opførsel, thi det føromtalte Spil begyndte stærkere end nogen Sinde: jo mere jeg trak mig tilbage, des mere kom hun mig i Møde med et Udtryk af Hengivenhed og af Frygtsomhed ved at tro mig fortørnet, som var uimodstaaeligt og mangen Gang bragte mig Taarer i Øjnene.

En Aften, da flere af vore Husvenner befandt sig hos os, kom hun tilligemed Tanten temmelig silde fra en Tecirkel hos en fyrstelig Person. Hun lignede Natten i dens Skønhed. Hun bar en sort Fløjelskjole og dertil straalede hun af rige Juvelsmykker. Men endnu en anden Lighed med Natten var udbredt over hende. Man siger nemlig ordsprogsvis: Natten er intet Menneskes Ven. Og Julie var den Aften ikke venligt stemt mod noget Menneske, men en saadan Tordensky hvilede over hendes Ansigt og hele Opførsel, at alle tilstedeværende følte sig beklemte derved. Hun klagede over Hovedpine og ytrede flere Gange det Ønske at forlade Selskabet, men Grevinden, som derimod var i et glimrende Lune, fandt saa stort Behag i at meddele de høflige Tilhørere de fornøjelige Erindringer, som hun medbragte fra den Sfære, hun nylig havde forladt, at hun forblev ubevægelig for Niecens Paamindelser.

Næste Aften kom Julie igen og traf Frederikke og mig ene sammen. Nu var det igen den vennehulde, elskværdige Pige. Min Søster spurgte til hendes Befindende og tilføjede: „Jeg

sendte Bud til dig i Morges, thi jeg frygtede intet mindre end at finde dig syg og sengeliggende. Bevares! saaledes som i Aftes har jeg da aldrig set dig."

Julie tog hendes Haand og sagde indsmigrende: „Tilgiv mig, kæreste Frederikke! Det var ikke min Skyld, at jeg viste mig hos dig i Aftes; jeg følte selv, at jeg burde have lukket mig inde med mit onde Lune. Men ak! Du ved ikke heller, hvilken Grund jeg havde dertil, og nu kommer jeg ogsaa for at bede om Forladelse og for at betro dig noget, som du først af alle skal vide."

Jeg vilde fjerne mig, men Julie sagde: „Bliv, Hr. Verdal! jeg beder Dem! Det ligger mig visselig paa Hjerte ogsaa at turde regne Dem blandt mine nærmeste Venner."

Hun fortalte nu, hvorledes Tanten i lang Tid havde foreholdt hende, at hun i et helt Aar siden hendes Moders Død havde tøvet med at efterkomme dennes sidste Villie, at hun maatte bestemme, om Grevinden og hendes Søn skulde anse hende for Ven eller Fjende. Hun omtalte nu Hoffet, sin behagelige Stilling der og end mere en fyrstelig Velynderske, hvis høje Elskværdighed og Godhed for hende saa ganske havde fængslet nendes Hjerte, at hun vilde føle sig ulykkelig ved at tabe denne Dames Naade. Grevinden havde gennem sin Kusine en nær Adgang til Fyrstinden, og i Aftes havde denne høje Dame med faa, men uimodstaaelige Ord formaaet hende til straks i hendes Nærværelse at give Grevinden sit Løfte om inden en Uges Forløb at helligholde sin højtidelige Forlovelse med sin Fætter. Hun tilføjede: „Jeg har jo længe kunnet forudse, at alt dette maatte ende saaledes, men nu, da det afgørende Ord var udtalt, nu bekender jeg, at jeg blev greben af en virkelig Angst, thi jeg maa tilstaa, at jeg egentlig aldrig har tænkt ret alvorligt paa Vigtigheden af dette Skridt."

Min Søster udbrød: „Gud forbarme sig! du letsindige Barn! hvad har du gjort!"

Jeg raabte næsten paa samme Tid: „Er det muligt! En Pige som De, en Naturens og Lykkens Yndling, med saa megen Selvfølelse, vil gøre sig til et Offer for Hofgunst, for usle Hensyn, for andres Intriger?"

Jeg skælvede af indre Raseri. Julie kastede et opbragt Blik til mig, men Synet af min Sindsbevægelse lod til at dæmpe hendes Vrede. Vi tav alle tre som betagne af en Raadvildhed, en Forsagthed. Endelig sagde Julie med dæmpet Stemme: „Jeg mener ikke at opofre mig, og det undrer mig særdeles, at De, som en Ven af min Fætter, kan anse det for et stort Offer at ægte en Mand som Grev Rochlin, der er saa god, saa retskaffen, at hans Kones Lod aldrig kan blive beklagelsesværdig."

„Men," udbrød Frederikke, „du elsker ham ikke."

„Det er vel heller ikke nødvendigt til et lykkeligt Ægteskab, at det skal begyndes med blind Lidenskab."

Jeg havde imidlertid søgt at blive Herre over mig selv, og saa roligt, som det var mig muligt, sagde jeg: „Tilgiv, min Frøken! De selv gjorde mig nys den Ære at regne mig blandt Deres nærmeste Venner, og i Kraft heraf tør jeg vove at udøve Venskabets Pligt, og det mod Grev Rochlin saavel som mod Dem. Ferdinands Hjerte er for godt til at blive lykkeligt ved Deres Ulykke, og jeg anser det for en stor Ulykke, ja, for en Synd, i Deres Aar, med Deres Fortrin at give Afkald paa Livets højeste Gode og ligesom gøre et Slags Klosterløfte."

Julie tav. Min Søster slog sin Arm om hende og saa paa hende med et kærligt, vemodigt Blik, ligeledes uden at tale. Endelig sagde Julie: „Jeg ved, at mine Forældre i flere Aar havde baaret en lidenskabelig Kærlighed til hinanden og lidt meget, inden det lykkedes dem at blive for-

enede; thi min Bedstefader modsatte sig heftigt deres Ægteskab og gav til sidst kun sit Samtykke, tvungen af Omstændighederne, og aldrig tilgav han sin Datter eller skænkede hende den gamle Plads i sin Kærlighed. Tanken herom forvoldte hende en Sorg, som hun ikke havde Kraft til at overvinde, og uagtet hun elskede sin Mand og i alle andre Henseender var lykkelig, forgiftede dog denne Kummer hendes Liv til en saadan Grad, at den, især efter min Faders Død, næsten grænsede til Sindssvaghed, saa at hun ansaa den elskede Ægtemands Tab som en Guds Straf for hendes Ulydighed som Datter. Et Ægteskab, sluttet af den inderligste Kærlighed, er altsaa heller ikke nok til Livets Lykke. Den Uro og Ængstelse, som saaledes forfulgte min stakkels Moder, er Grunden til det Dokument, hun har efterladt sig, Testamentet angaaende. Hun forestillede sig, at endnu i den Verden, hvori hun mente snart at møde sin afdøde Fader, vilde han bebrejde hende, som en ny Forurettelse, at hans kære Dattersøn var blevet udelukket fra en Arv, som med Urette var bleven ham berøvet ved min Faders blinde Kærlighed til mig og hendes blinde Lydighed imod ham."

Jeg udbrød: „Dersom endogsaa et sygt Menneskes fikse Idéer skal bringes med i Beregning, hvor det gælder Menneskers hele Fremtidsskæbne"....

Hun afbrød mig, henvendende sig til min Søster: „Sig, kære Frederikke, sæt dig i mit Sted. Vist nok har det ligget min Fader paa Hjerte, at jeg skulde være Arving til hans Ejendom, men han elskede sin Hustru, han vilde ikke lide, at jeg offentlig for Retten skulde protestere mod hendes Handlinger; og desuden vilde ikke en Følelse af Pligt og Delikatesse forbyde dig at føre Proces mod de paarørende, med hvilke du daglig lever? Vilde du støde Ferdinand ud fra en Stilling, der gør ham lykkelig, hvor han er paa sin rette Plads, en Plads, hvor jeg ikke kan erstatte ham, hvor alle elsker ham og vilde sørge over hans Bortgang? Vilde du gøre det?"

„Nej!" svarede Frederikke, „men jeg vilde overlade Greven Godset mod den Godtgørelse, som tilkom mig."

„Og," tilføjede jeg, „for denne Pris købe langt vigtigere Ejendomme: Friheden og Hjertets Fred."

Julie stirrede paa os med et Par Øjne, hvoraf den største Forundring udlyste. „Bortgive den Arv, mine Forældre har efterladt mig! den skønne Ejendom, hvor min Fader har indrettet alt til min Glæde og efter min Smag! den lille dejlige Pavillon ved Søen med dens Blomster og Trægrupper, med dens hvælvede Sal, hvor mit Navn pranger, og min Faders Billede skuer ned fra Væggen? dette skønne Asyl, hvormed han overraskede mig paa min Fødselsdag, da jeg sidste Aar netop kom hjem her fra Byen? Alt dette skulde jeg se i fremmede Hænder? Det frie, rige Liv der paa Godset, det skulde jeg bortbytte for en indskrænket, fattig Tilværelse som den, hvori de fleste henslider deres Liv?"

„En fattig Tilværelse!" udbrød Frederikke, „efter hvad jeg har hørt, er der dig bestemt en aarlig Indtægt, der er større end de fleste Familiers Indkomster, hvoraf de lever anstændigt og opdrager en hel Børneflok."

„O, hvad vil det sige i Sammenligning med Livet paa Lønsborg! Nej, vel er jeg ung, men dog ikke romantisk nok til at foragte den jordiske Herlighed; dertil kender jeg den for vel og har for længe været vant til at nyde den."

„Men, min Frøken," sagde jeg, „efter min Mening beviser denne Deres Tale vistnok, at De ikke besidder, hvad De kalder en romantisk Ringeagt for de verdslige Herligheder, noget, som jeg desuden ikke tror kan bebrejdes vor Tids Ungdom; men Deres Synsmaade viser Dem desuagtet

som meget ung, idet De ikke har forsøgt det tomme, det lidet glædelige, som formørker dette prægtige Liv, naar det ikke faar sin Glans fra en indre Verden, en højere Tilværelse, hvorfra en ædel Sjæl drager sit egentlige Liv."

„Men hvad skulde forhindre mig fra at forbinde denne højere Livsnydelse med den ringere, fra at undfly Kedsomhed og Tomhed i dannede Menneskers Omgang, i Kunstens og Videnskabens Skatte?"

„Deres egen Stemning, Deres Mangel paa Frihed, paa Mod og Lyst. Tro mig, min Frøken! En ædel kvindelig Sjæl har kun hjemme i Kærligheds Atmosfære, og denne Kærlighed maa for hende finde sit Centrum i det nærmeste, i Mand og Børn. I sin Ægtemand maa hun se den ædleste og elskværdigste, i modsat Fald har hendes Liv tabt sin egentlige Gehalt."

Julie sukkede, men svarede sagtmodigt: „Min Fader var i mine Øjne, og ikke blot i mine, ædel, dannet og forsøgt i Verden; hans Ord har altid forekommet mig som en Ledestjerne, jeg kunde følge uden at fare vild. Men jeg tror vist, at han i denne Anledning vilde give mine Anskuelser Ret imod Deres. Han sagde: „„Ethvert Menneske maa give sin Skærv til Livets Tvang og Byrde, enhver maa underordne sig den Stilling, hvori Forsynet har sat ham. Ære og Hæder er Goder, som maa købes, og ofte dyrt. Den, som er født af et fyrsteligt Hus, maa mangen Gang fornægte sit eget Hjerte, sine billigste Ønsker, for de Pligter, som hans Plads i Verden kræver. Denne Forpligtelse bliver ringere, jo mere man nedstiger til den ubemærkede Masse af Samfundet. Adelsmanden trykker den mindre end Fyrsten, men jo nærmere han staar denne, jo mere paaligger den ham. Meget af dette vil man kalde Konveniens og tom Form, men i intet Forhold, selv i det fortroligste, kan man bortkaste de engang antagne Former uden at komme ud i et raat og udannet Kaos. Jeg anser det for en sand Lykke at have faaet sin Plads anvist i Livets højere Regioner, men herved kræves, at man beklæder denne Plads med Ære, at Ærens og Verdens Dom er os vigtigere end vore kæreste Ønsker; thi det ene Gode maa i denne Verden som oftest opgives for at naa det andet."" Saaledes var hans Tale, som jeg flere Gange har hørt den. I mit Sind gemmer jeg for stedse saa mangen Ytring af ham. Jeg husker ordret mangen Samtale baade med mig og med andre; de gav mig Stof til Eftertanke, og jeg gentager dem for mig selv i stille Timer."

„Dog," sagde jeg, „maa De visselig have misforstaaet Baronen, thi han var sikkert for ædel til ikke at kende Goder, som ikke kan opgives for nogen Pris, men for hvilke Livet selv, om det behøves, maa opgives, og dette fordrer jo ogsaa den sande Ære."

„Men det er jo netop det Punkt, hvorom vor Disput drejer sig, at jeg ikke tror at være i det Tilfælde, at jeg fejler mod den sande Æres Love ved at ægte min Fætter. Hvad har vel en Pige som jeg at gøre, naar Forholdene nøder hende til at vælge en Brudgom? Dersom hendes Fordringer er saa store, at hun kun vil vælge et Ideal af det ædleste og elskværdigste, findes da det saa let, især i den snævre Kreds, hvortil hendes Valg er indskrænket? Nej, hun maa være tilfreds med en Ægtemand, hvis Karakter hun kan agte, og hun maa haabe, at Tiden maaske vil indgive hende varmere Følelser for ham. Jeg har endnu et Brev fra min Fader, hvori han skriver: „„Det er ofte sagt og med Rette: En Mand kan gifte sig under sin Stand, thi han hæver sin Hustru op til sig og berøver ikke sine Efterkommere det Navn og den Ret, som Fødslen giver dem; men et Fruentimmer, som gifter sig under sin Stand, nedstiger til den

Mand, hun ægter, og berøver sine Børn deres Forfædres Glans og Rettigheder; men, siger han, jeg vil til disse velbekendte Ytringer endnu tilføje: Der ligger noget mere og dybere i disse Betragtninger, end man straks bliver var; thi det har noget kækt, noget ridderligt, at en Mand vover af Kærlighed at trodse de antagne Former; men et Fruentimmer kan ikke gøre dette ustraffet. Det ligger i hendes Natur, i den kvindelige Skønhedssans, at hun bøjer sig for Samfundets Vedtægter. Hun maa skælve for at trodse Verdens Dom, ja, for at henvende dens Øjne paa sig. En Mand maa stræbe at gøre sig bekendt, han maa vandre sin egen Vej, men et Fruentimmer maa undgaa det. Det er ikke Fordom, det er Naturens egen Lov. Man ser ogsaa, at naar en Mand har hævet et Fruentimmer til sin højere Sfære, føler hun sig bunden til ham af Taknemlighed; en Mand derimod, som har ægtet et Fruentimmer, som er over hans Stand, har ikke denne Følelse; thi han har intet modtaget af hende, og selv i hans Øjne har hun tabt noget af sin Værdighed ved at overtræde Formen.““ Jeg kan det Brev udenad som de fleste af de Breve, jeg fik fra min Fader, naar han undertiden var bortrejst. Med hver Post skrev han mig til.“

Det er let at fatte, at den sidste Del af Julies Tale var saa slaaende, for ikke at sige nedslaaende for mig, at den ganske bandt min Tunge og gjorde mig det umuligt at indlade mig dybere i denne Strid. Ja, jeg hørte ikke engang hvad mere der blev talt mellem hende og Frederikke, som vedblev at forfægte sin forhen ytrede Mening. Saa snart muligt gik jeg bort og søgte at dæmpe min Sjæls Uro ved i det frygteligste Vejr, i Storm, Sne og Regn, at gaa rundt om Byens Volde, hvorved jeg tænkte paa den Sætning, at det er mindre udmattende at stride mod Naturens Kræfter end mod Menneskers forkerte Anskuelser.

Jeg besluttede dog endnu at gøre et Forsøg paa at redde Julie fra den Skæbne, som truede hende. Jeg regnede paa Ferdinands simple, sunde Fornuft, og da han netop var kommen til Byen, gik jeg næste Morgen ned til ham og forestillede ham, saa roligt jeg formaaede, det urigtige og ukloge i den Forbindelse, han var i Færd med at indgaa. Men saa villig som han ellers plejede at modtage mine Bemærkninger, saa aldeles utilgængelig for dem var han ved denne Lejlighed. „Kære Ven!“ sagde han, „jeg kan ikke hitte Rede i din Mening. Nu er jo den Sag for saa vidt afgjort. Hvad skulde nu nøde mig til saa godt som at slaa op med Pigen? Al Uenighed og Strid bliver jævnet derved, at vi gifter os. Jeg holder sgu meget af den lille Tøs. Jeg talte med hende i Aftes, og Gud ved, hun talte meget net og forstandigt med mig. Forlibt i mig er hun ikke, men Herregud! det forlanger jeg ikke heller. Hun skal faa en god Mand i mig, og vi skal leve ude paa Godset som Blommen i et Æg. Kom ud til os til Sommer, saa skal du se, at vi skal have det dejligt alle tre.“

Det var mere, end jeg kunde bære. Uforsigtigt udbrød jeg i min Fortvivlelse: „Gid jeg maa dø den Dag, jeg kommer der!“

„Bevares! Menneske, hvad er der?“ raabte Ferdinand forundret, „men Død og Pine! Du skulde dog vel aldrig selv have gaaet hen og forlibet dig i Pigebarnet! Det skulde da gøre mig forfærdelig ondt. Men det forstaar sig, du kunde da aldrig have faaet hende.“

Dette sidste behagelige Omkvæd, der med forskellige Variationer blev sunget for mig, vækkede min naturlige Stolthed. Jeg lo og fik den troskyldige Ferdinand til at le med mig. Nu saa jeg ingen Redning mere, jeg

rasede i Enrum i et Par Nætter, og om Dagen paalagde jeg mig en pinlig Tvang. Derpaa fik jeg Feber i to Dage og Nætter og faldt saa hen i en Sløvhed, som jeg kaldte en fornuftig Resignation for i det mindste at opmuntre mig selv med en lille Kompliment. Saaledes gik nogle Dage, i hvilket det øvrige Hus levede i travle Forberedelser til den store Aften, da den forhadte Forlovelse højtideligt skulde deklareres i et stort Selskab af høje og fornemme Personer. Jeg var ikke blandt de indbudne, skønt jeg erfarede, at Ferdinand havde ønsket min Nærværelse, men jeg følte mig Julie særdeles forbunden, fordi hun af en maaske halvt ubevidst Delikatesse ikke havde understøttet dette hans Ønske. Min Søster havde underhaanden undskyldt sig for at komme. Min Svoger var den eneste iblandt os, som skulde lege Spurv i Kragedans. Den næste Søndag var bestemt til denne stadselige Fest.

Fredag Aften tilbragte Julie oppe hos os. Der var ingen andre end hun. Saa snart jeg traadte ind i Værelset, bemærkede jeg, at hun var bleg, og at det føromtalte smertelige og urolige Udtryk i hendes Fysiognomi var mere end nogen Sinde til Stede. I samme Øjeblik som jeg tænkte dette, henvendte hun sig til mig med den mildeste Deltagelse og spurgte til mit Befindende. Det var alt for øjensynligt, sagde hun, at jeg maatte være upasselig; og da jeg klagede over Mathed, gik hun selv op og hentede nogle Ingredienser, hvoraf hun med egen Haand tillavede mig en Drik, der efter hendes Paastand var styrkende og lægende. En Opmærksomhed for mig og for min Søster, en Yndighed og Mildhed, som ikke kan beskrives, var den hele Aften udbredt over hende, men i Forening med ën Vemodighed, der ogsaa virkede paa os andre. Taarerne stod flere Gange i Julies Øjne, og Frederikkes besvarede sympatetisk dette stumme Sprog. Jeg var saadan til Mode, at jeg var meget nær ved selv at græde. Jeg tog Anledning af min foregivne Mathed til saa snart som muligt at anbefale mig, og da Julie til Godnat rakte mig Haanden, kyssede jeg den med brændende Læber, og det var, som om en Anelse sagde mig, at jeg sidste Gang berørte denne kære Haand.

En Times Tid efter, da jeg i mine melankolske Tanker sad i mit Værelse, bankede det paa min Dør, og min Svogers Stemme spurgte, om jeg endnu var oppe. Med et meget lystigt Ansigt traadte han ind og sagde hurtigt, men med dæmpet Stemme: „Nu skal du sgu høre Løjer.“ Jeg gyste ved hans Ord, thi hans Løjer havde i den senere Tid kun været lidet lystelige for mig. Han fortalte nu, at denne Aften, inden jeg var kommen, medens Julie havde været ene med ham og hans Kone, havde hendes Kammerpige leveret hende et Brev med Tilføjende, at det var venteligt et Slags Tiggerbrev, thi en Matrosdreng havde bragt det med ivrigt Forlangende om, at det straks maatte komme i Frøkenens Hænder. Julie havde skiftet Farve blot ved at se det og vilde gaa bort for at læse det, men da Frederikke bad hende blive, var hun gaaet ind i det tilstødende Værelse, hvor hun havde været meget længe om at faa Brevet læst, og derpaa havde hun revet det i Stykker og puttet det i Kakkelovnen. Min Svoger vedblev: „Jeg havde fulgt hver af hendes Bevægelser. Jeg saa, Gud ske Lov, at hun ikke havde givet sig Tid til at rive Papiret saa meget smaat, men derimod ragede hun Ilden sammen i Ovnen omkring det, og den var ogsaa saa ugudelig, at den begyndte at brænde; men hvad havde jeg at gøre? jeg listede mig straks at dreje Spjældet om, og du kan nok begribe, at jeg passede, at der ikke blev lagt mere i den Kakkelovn. Saa net som Julie end var i Aften, saa ved Vorherre,

at jeg med Længsel sukkede efter, at hun skulde sige Godnat, og aldrig saa snart var hun ude af Døren og min Kone med for som sædvanligt at holde en lille privat Faddersladder med hende ude i Entréen, før jeg ilede hen til min Kakkelovn og reddede dette for mit psykologiske Studium dyrebare Fund. Desværre! Manuskriptet er — som saa mange andre — defekt, men det, som er tilbage, er allerede Guld værd. Nu skal du høre. Men Forord bryder ingen Trætte: din Søster maa ikke vide det mindste herom; thi du ved nok, hvordan hun er; hun var i Stand til at anse mig for en Tyv og Røver."

Under denne Tale, medens jeg var færdig at briste af Utaalmodighed, tog han nogle sønderrevne Papirstykker frem, som han passede sammen og udbredte paa Bordet foran sig, hvorpaa han læste følgende afbrudte Sætninger: „„Og du ved, jeg har holdt dette mit Løfte og aldrig søgt dig eller stræbt at kalde dig tilbage til... Men for sidste Gang, i det yderste Øjeblik, da du staar i Begreb med at gøre et Skridt, der synes mig saa uværdigt, kan jeg ikke tie dertil, thi min Angst driver mig. Min usigelige Kærlighed har ikke fornægtet sig, til Trods for din Fornægtelse af den, af ham, som... En ung Pige, som kaster sig i Armene paa en Mand, hun ikke elsker, som hun aldrig vilde vælge, naar ikke verdslig Fordel forførte hende, er hun meget bedre end de ulykkelige foragtede, som jeg ikke vil nævne?... Forsag det, opgiv det! Du har ingen Ret... En Mand, som dit Hjerte har valgt... ligheden."" Der maa upaatvivlelig have staaet: Hemmeligheden," sagde min Svoger afbrydende, „„Hemmeligheden vil dog en Dag komme for Lyset, og om ogsaa kun Gud og vi to vidste den, saa er den jo vor Afsked... den Nat, da du græd dig i Søvn i mine Arme... Ingen Magt i Himlen eller paa Jorden kan gøre det skete usket, kan bryde det Baand, som forbinder os. Det er ikke... foragter din Glans og Rigdom, det er ikke dem, som... rejser bort i alle Tilfælde, og du skal aldrig mere se... min Julie... agte dig, mere forlanger jeg ikke... trods al din Uret elsker dig; thi jeg kan ikke andet."" „Se," sagde nu min Svoger, „saa meget har jeg nu faaet ud af det! Det er forbandet, at det er saa meget og dog saa lidt. At Underskriften, om der ellers var nogen, just skulde brænde, det staar nu Pokker i. Men saa meget er nu bevist, med sort paa hvidt, at vor lille Dame sidder fast i en Kærlighedshistorie, som ikke maa være af de smaa Amouretter, „„siden ingen Magt kan bryde Baandet,"" uden at tale om, „„den Nat som""... Vorherre bevares! Man skulde jo næsten tro, hun var hemmeligt gift, men i saa Fald var det da et alt for stærkt Stykke at have bestemt offentlig Forlovelse med en anden i Overmorgen og Bryllup om fire Uger. Men hvem Fanden er dog den flegmatiske Fyr, som ikke træder frem og gør Indsigelse? Ja, det forstaar sig! han har vel ingen andre Beviser end Ord, som Vinden har blæst bort, og ingen andre Vidner end Nattens tavse Stjerner; hvem i al Verden kan det dog være? Malence er det da ikke, thi han lader nok være at skrive Dansk. Det er en god Skriverhaand, tydelig og ganske rask; men nogen studeret Person er det dog næppe, thi mod Ortografien og Interpunktionen kunde der vel indvendes et og andet."

Under denne min Svogers lange Tale sad jeg som forstenet og betragtede Papirstykkerne, som laa udbredte for mig. Om jeg svarede, eller hvad jeg svarede, ved jeg ikke. Min Svoger lod heller ikke til at lægge Mærke dertil. Han sad endnu og tabte sig i Gisninger og Glædesytringer over sin Opdagelse og sin diplomatiske Snildhed, hvorpaa han i meget godt Lune bød mig Godnat og gik uden at bemærke min Sindsbevægelse og uden at medtage sit saakaldte dy-

rebare Fund, der blev liggende paa Bordet.

Hvordan var jeg til Mode? Sig det, du, som lukker Døren efter et Besøg, der har bragt dig et Ulykkens Budskab, og nu, da du er bleven ene, med bankende Hjerte og standsende Aandedræt sonderer Dybden af det Saar, som nys blev dig tilføjet! Da jeg endelig kom saa vidt, at jeg formaaede at samle mine Tanker, sagde jeg ved mig selv: „For faa Øjeblikke siden ansaa jeg mig selv for ulykkelig; men hvor langt ringere er dog dog den Ulykke at se den elskede indgaa et Konveniensgiftermaal end den at vide hende bunden til en Elsker ved Kærlighedens Baand? Hun elsker en anden, har elsket ham længe, har maaske ganske tilhørt ham! Hun har grædt sig i Søvn i hans Arme! Den lyksalige!“ Jeg læste og læste atter og atter de usammenhængende Papirslapper. „Han tør sige, „„„m i n Julie!““ „„„Ingen Magt i Himlen eller paa Jorden kan gøre det skete usket, kan bryde det Baand, som forbinder os.““ Gud! hvilke Ord! Hvad skal man dog tænke! Julie? er det muligt? Uskyldige, rene, stolte Jomfru! Har en foragtelig Elsker haft Hjerte til at bryde en saadan Lillie? Har han benyttet sig af et stakkels Barns forladte, venneløse Tilstand for at fordærve hendes unge Liv? Stakkels Pige, uden Ven og Raadgiver! har du mødt et Hjerte, du troede kærligt og ædelt, og støttet dit Hoved til en Forræders Bryst? Men er han en Forræder? Ulykkelig er han jo: Han vil fjerne sig, rejse bort for stedse! Der er noget ædelt i hans Klager. Hun forlader ham! O min Gud! hvilken Labyrint af ubegribelige Gaader! Opofrer hun den elskede, den retmæssige Brudgom for forfængelig verdslig Glans og Fordel? Eller gør dette Forhold hende ulykkelig? Er d e t den mørke Skygge, der saa ofte stillede sig imellem hende og Livets Glæder? Er det for at frigøre sig for en forhadt Lænke, at hun vilde lade sig smede i en anden, der synes hende mindre tung at bære? Ak desværre! Hun maa være en stakkels forvildet Fugl, et Bytte for Storm og Uvejr, som ingen venlig Stemme kalder til at søge Ly. Havde hun dog en Fader, en Broder! .... En Broder! det vil jeg være hende. Nu maa alle konventionelle Betragtninger, al falsk Undseelse vige. Hun s k a l svare mig, min Fortrolighed skal opvække hende. Jeg vil redde hende, hjælpe hende at bryde de Lænker, som omsnor hende, vise hende Pligtens trøstefulde Vej; og fører den, fører Kærlighed hende i dine Arme, min Ulykkes ubekendte Staldbroder, da skal du have fundet en Ven i mig.“

Hvilken usigelig Beroligelse ligger dog dog i at fatte en Beslutning! Hvilken uendelig Forskel paa en Ulykke, i hvilken man kan handle, kan kæmpe, og den, hvori man er nødt til at forholde sig aldeles passiv! Det er samme Forskel som at falde i Krigen eller at føres, lig et tæmmet Dyr, til Slagterbænken. Jeg følte en Sindsro, som i den senere Tid næsten var bleven mig fremmed. Natten var imidlertid hengaaet; Dagen, som begyndte at glimte, fejrede netop sin Sejr over Mørket, thi det var Foraars-Jævndøgs-Dagen. — Jeg tænkte heri at se et godt Forvarsel og haabede, at ogsaa i mit Mørke skulde denne Dag bringe Lys. Dette Varsel bedrog mig heller ikke, men opfyldtes paa en anden Maade end den, jeg tænkte og ønskede.

Da Leopold næste Morgen paa sædvanlig Tid kom op til mig, spurgte jeg ham efter endt Læretime om hans Kusine var ene i sit Værelse, i den Hensigt at bede ham melde mig hos hende; men han underrettede mig om, at hun allerede var kørt ud til ligemed Grevinden. Med stor Utaalmodighed og synkende Mod ventede jeg hele Formiddagen. Ved Middagsbordet erfarede jeg af min Søster, at Julie først henimod Aften vilde

være at træffe. Straks efter Bordet gik Frederikke ud tilligemed sin Mand. Jeg blev alene siddende i Dagligstuen. Jeg var mat og ilde til Mode. Det var koldt og blæste udenfor, men Solen skinnede venligt ind i Værelset, og jeg syntes, det gjorde mig godt at bade mig i dens Straaler. Jeg havde ikke sovet uden et Par Timer i Morgenstunden, og uden at ville det faldt jeg i Søvn og sov haardt; men efter en Times Tids Forløb havde jeg, halvt drømmende og i den Tilstand, hvori man ligesom strider med Søvnen, den Forestilling, at Julie kom ind i Værelset, at hun sagte nærmede sig til mig og bøjede sig kærligt over mig. Jeg slog Øjnene op, og se! Julies kære Ansigt var virkelig ganske tæt ved mit med et Udtryk af vemodig Deltagelse, der saa dybt bevægede mig, at jeg greb begge hendes Hænder og trykkede dem til mine Læber, og det forekom mig, som om mit Hjerte brast, og den længe stumme Smerte udgød sig i en Strøm af Taarer. Næsten forfærdet over min heftige Bevægelse sagde Julie: „O min Gud! hvad fattes Dem, kære Hr. Verdal? Kom til Dem selv! De er syg, det ser jeg desværre."

„Ja, jeg tror, at jeg maa være syg," svarede jeg, fattende mig, „men jeg ved, at jeg vil kunne finde Lægedom hos Dem, dersom De vil bønhøre en Bøn, jeg har til Dem."

Hun drog en Stol hen til min og satte sig uden at svare.

Jeg vedblev: „Se ikke saa bange og forundret paa mig! Min Bøn er denne, at De vil unde mig en Samtale saa oprigtig, saa frimodig, som om jeg var Deres Broder. Forestil Dem, at jeg er det, at jeg er en Ven, som i et for Dem uheldigt Øjeblik er sendt Dem af Forsynet som Deres Ridder, der med Liv og Blod vil hellige sig at tjene og redde Dem."

Julie svarede med den mig velbekendte fornemme Mine: „Jeg forstaar Dem ikke. Hvorledes trænger jeg til Redning eller til Ridder? Jeg forlanger ingen af Delene."

„Saaledes slipper De mig ikke! Dette Øjeblik er kostbart, De maa høre og svare mig."

„Jeg ved ikke, hvad alt dette betyder. Deres Indledning til, hvad De har at sige, synes mig saa besynderlig, at jeg næsten kunde bede Dem om ikke at gaa videre i Teksten."

„De vil tilgive mig min Paatrængenhed, naar jeg siger Dem, at jeg ved Dem indviklet i et ulyksaligt Forhold og kommer for at byde Dem min Arm for at følge Dem ud af denne Labyrint."

Julie saa paa mig med store Øjne. „Dersom jeg begriber, hvad De mener, saa vilde jeg ønske... De gør mig ganske bange."

Jeg fremtog tavs min Tegnebog, og idet jeg sagde: „Nu! saa maa det briste eller bære," — udtog jeg Stykkerne af det sønderrevne Brev og holdt dem hen for hende. „Kender De disse Linier?"

Julie for sammen som truffen af en Pil. En heftig Rødme overtrak hendes Ansigt, men vekslede øjeblikkelig med en dødelig Bleghed. Jeg frygtede for, at hun skulde falde i Afmagt, men hun samlede snart al sin Kraft, rejste stolt sit Hoved og sagde med et alvorligt Blik: „Jeg troede ikke, at jeg var omgiven af forræderiske Spejdere. Hvorledes kommer dette Papir i Deres Hænder? dette Papir, som jeg har kastet i Ilden?"

„Det er ikke mig, som har vovet at bemægtige mig det; aldrig vilde jeg have tilladt mig en saadan Handling; dog er den ikke begaaet i en fjendtlig Hensigt, men af en, der vil Dem vel; og da jeg nu uden min Medvirkning er bleven indviet i en Hemmelighed, som jeg længe har anet, saa forskyd ikke min Hengivenhed, min Iver for at tjene Dem. Tro ikke, at De har en streng Moralist for Dem, et Menneske, hvem Lidenskabernes Magt er ubekendt!

Støt Dem rolig til min Arm! Lid fast paa min Troskab! Og spørger De mig, med hvad Ret jeg som en fremmed tør indtrænge mig i Deres Anliggender, saa vil jeg bevise Dem min Agtelse og Fortrolighed ved at svare Dem paa dette Spørgsmaal og aabenbare Dem min største Hemmelighed. Den, som af sit fulde Hjerte elsker et Fruentimmer, er ikke en fremmed for hende; en lang, en sand Kærlighed giver en Vens, en Slægtnings Ret, om end alle menneskelige Fordomme og Vedtægter stillede sig imellem ham og hende. Og, kæreste Julie! jeg har elsket Dem fra det første Øjeblik, da jeg i den skumle Bondestue ved Skinnet af det døsige Lys sad og indprentede i mit Hjerte Deres yndige Billede."

Julie, som hidtil havde siddet og hørt paa mig med nedslagne Øjne, kastede nu et Sideblik til mig, fuldt af Forundring, og hendes Kinder farvedes med en Purpurrødme.

Jeg vedblev: „Jeg siger Dem dette for at bevise Dem, hvor dyrebar Deres Lykke og Værd maa være mig: thi mine egne Følelser for Dem skal intet Øjeblik forhindre mig fra at opsøge den Mand, De elsker, og til Trods for Deres Omgivelser at føre ham til Deres Fødder, for hele Verdens Øjne; eller, hvis De ønsker at bryde det Baand, der binder Dem til ham, da broderligt at staa Dem bi i denne Sag uden anden Løn end den at vide Dem fri for i Fortvivlelse at bortgive Deres Haand og fordærve Deres hele Liv."

„Hvorledes!" raabte Julie, „De tiltror mig en Kærlighedshistorie? De anser mig for saa slet, at i det Øjeblik jeg staar i Begreb med højtideligt at forlove mig, skulde jeg... Min Gud! Det kan De tænke!"

„Hvad skal jeg tænke? Vil De ikke værdige mig et Svar? Vil De ikke staa ren og klar for Deres Venners Øjne? Ja, selv Grev Ferdinand tror at ane noget hemmelighedsfuldt ved Dem."

Julie betænkte sig en liden Stund. Derpaa sagde hun alvorlig: „Jeg vil sige Dem Sandheden. Jeg er nødt dertil... Nej, misforstaa mig ikke! Jeg vilde det uden denne Nødvendighed. Jeg føler, at De handler imod mig som en Ven: aldrig skal jeg glemme denne Time, og til Dem, men ogsaa til Dem alene vil jeg betro et Forhold, som jeg rigtignok hidtil har ønsket at holde hemmeligt."

Efter en Pause, under hvilken jeg trods alle mine gode Forsætter kunde høre mit Hjerte banke, sagde Julie med en Stemme, der heller ikke vidnede om et roligt Sind: „Dette Brev, som jeg troede tilintetgjort, er ikke fra nogen Mand, det er fra min Moder."

Jeg stirrede paa hende, stum af Overraskelse.

„Baron Valkrone og hans Frue er ikke mine Forældre. Deres Datter er død for længe siden. De har antaget mig i hendes Sted. Min egen Moder er" —

„Hvem? O sig!" raabte jeg, da hun standsede.

„De har selv set hende. Det er Madame Barthold."

Jeg slog Hænderne sammen: „Algode Gud! Og denne Moder har De fornægtet! Medens De selv levede i Rigdom og Herlighed, har De ladet hende gaa omkring, fattig, forladt, ringeagtet af den forfængelige Verden, arbejdende for sit Brød, anstrengende sine svage Kræfter!"

„De gør mig Uret! Med de varmeste Bønner, med tusinde Taarer har jeg tigget hende om Tilladelse til at forbedre hendes Skæbne, men med Stolthed har hun afslaaet det."

„Ja, af ædel Stolthed har hun afslaaet Almisse af en Datter, der ikke vil være hende bekendt. Eller er hun en slet Moder? Har De Grund til at foragte hende?"

„O min Gud, nej! Hun er højst agtværdig i alle Henseender, men De kender ikke min Stilling. Min egen Fader var visselig heller ikke forag-

telig, men imidlertid hviler der en Plet paa hans Navn"...

„Det ved jeg alt sammen. Men han har fejlet af Troskab, af Hengivenhed, og hans Hustru har ved sin Troskab, sin Hengivenhed forsonet denne Fejl, afvasket Pletten paa hans Navn med sine kærlige Taarer; men hans Datter opofrer Troskab og Kærlighed for en falsk Ære; hun lever som i Skyggernes Land, hvor ethvert Bryst er tomt og koldt, medens hun løsriver sig fra det varme Bryst, hvorved hun kan finde Tilflugt; hun ejer den uskatterlige Skat, hvis Tab jeg til mit Livs Ende begræder, og støder den fra sig af ussel misforstaaet Egoisme!"

„De finder mig altsaa meget strafværdig!" sagde Julie ganske forbløffet.

„Ja, jeg tilstaar det. O, hvorfor er den Hemmelighed, jeg anede, dog ikke en Kærlighedshistorie! et ungdommeligt, menneskeligt Fejltrin! Det være ti Gange fordømt af Mennesker, hos Gud vilde det finde Naade. Frelseren antog sig de arme forvildede Kvinder; men en unaturlig Datter, der forlod en god og kærlig Moder, vilde han ikke have regnet blandt sine. Endog i Døden tænkte han selv paa sin Moder. O Julie! Julie! jeg har elsket Dem med al den Ømhed, med al den Lidenskab, som nogen Sinde opvarmede en Mands Bryst, men havde jeg set Dem som Madame Bartholds Datter, da havde De været endnu ti Gange elskværdigere i mine Øjne; thi jeg hader denne fornemme Verden; men De har Ret, De passer i den! Gift Dem efter Deres Forsæt uden Kærlighed, uden noget andet Baand end det, som Forfængelighed og Egennytte binder; lev i det tomme Rum, hvor Aandedrættet snart vil blive Dem for tungt! Jeg gaar til Deres Moder; hun skal ikke være barnløs. Hun ligner den, som var mig en moderlig Veninde; jeg vil tro at have fundet den kære afdøde i hende. Gid hun i mig maa tro at se en Søn! thi en Søn skal jeg være hende."

Min heftige Bevægelse var færdig at kvæle mig, Taarerne strømmede af mine Øjne, og først nu bemærkede jeg det selv. Julie stod ubevægelig; kun de skælvende Læber bevægede hun, som om hun vilde tale, men pludselig vendte hun sig mod Døren og gik hurtigt bort uden at sige mindste Ord.

Jeg ilede ind i mit Værelse. Intet Sted kunde jeg finde Hvile; jeg frygtede for at træffe noget Menneske; jeg skyede næsten Dagens Lys, som om jeg havde begaaet en Ugerning. Da det begyndte at mørknes, indsvøbte jeg mig op over Ørene i min Kappe og gik, uden at se til højre eller venstre, ud af Byens Port og helt ud paa Landet, uden at tænke paa, hvorhen mine ilende Fødder førte mig. Endelig vendte jeg hjem og glædede mig ved den Tanke, at det nu var saa silde, at jeg kunde liste mig op til mit Værelse uden at lade mig se for min Søster eller Svoger. Til min Forundring var imidlertid Porten og Trappen endnu oplyst, en usædvanlig Bevægelse sporedes i Huset, og jeg havde endnu ikke naaet vor Trappe, før Frederikke kom mig i Møde med de Ord: „Du skulde vel ikke have set noget til Julie?" Jeg erfarede nu med Forundring og Skræk, at Julie var forsvunden. Ingen vidste hvorledes eller naar; man havde ikke set hende den hele Aften, men heller ikke savnet hende. Nede hos Grevindens havde de, da det blev silde, søgt hende oppe hos min Søsters, hvor de mente, at hun var, medens de der formodede hende i sit Hjem. Man havde nu sendt Bud til alle de Steder, hvor man kunde tænke sig hendes Nærværelse, men forgæves. Min Svoger fortalte, at han, dreven af de Formodninger, han tilforn havde ytret for mig, var selv gaaet ud til Nyboder og havde banket paa Madame Bartholds Dør, men et ungt Pigebarn, som underti-

den plejede at gaa Ærinder for denne Kone, havde lukket op og sagt, at hendes Madame var allerede gaaet til Sengs, og at intet Menneske havde været der om Aftenen.

Til Trods for denne Besked gik jeg dog straks samme Vej. Det syntes mig sikkert, at Julie maatte være der, og jeg haabede til Trods for Midnatstimen at skaffe mig Adgang til Madame Barthold og at bevæge hende til at unde mig et Øjebliks Samtale med Julie eller i det mindste til at bringe hende en formildende Hilsen fra mig. De haarde Ord, jeg havde sagt den elskede, begyndte svært at ængste mig, skønt jeg ikke kunde undlade at finde hende strafværdig. At jeg havde foranlediget hendes Tilbagevenden til sin Moder og sin Pligt, kunde jeg ikke betvivle, og dette Skridt fra hendes Side gengav hende min Agtelse og opfyldte mig med Henrykkelse; men Maaden, hvorpaa det var sket, ængstede og mishagede mig. Af alle Kræfter bankede jeg nu paa Døren af det simple Hus, i Række med de velbekendte, ensbyggede Nybodershuse. Det varerede længe, inden nogen rørte sig indenfor. Intet levende viste sig i Nærheden. En Hund, som man ikke saa, tudede om Kap med Blæsten. Den fulde Maane stod lige over Gaden og oplyste den. Jeg stod taalmodig, eller, om man vil, utaalmodig og vedblev utrætteligt med at banke. Endelig blev et Vindue oplukket ved Siden af dem, som jeg ansaa for Madame Bartholds; en Mand i Nathue og Skjorteærmer stak Hovedet ud og raabte med raa Stemme: „Hvad Satan er det for en Helvedes Spektakel? Hvad er i Stykker, siden han banker Folk op midt om Natten?“ Jeg bad høfligst om Forladelse og meldte, at jeg skulde nødvendigt tale med Madame Barthold. „Aa hvad!“ skreg Manden, „Madame hist! Madame her! Vi har hverken Madammer eller Jomfruer her i vores Hus. Vil han se, han kan pakke sig, ellers er vi Folk her for at vise ham Vintervejen. Vi har ogsaa Vægter her i Nyboder, det skal han faa at se, Hr. Aalekvabbe!“ Med disse Ord slog han Vinduet i, og slukøret vendte jeg hjem.

Alting syntes nu stille i Huset, men da jeg saa Lys i min Søsters Værelse, gik jeg ind til hende. Min Svoger var ogsaa derinde. Han omtalte vidtløftigt, hvor lidet denne Begivenhed overraskede ham, og udbredte sig over sine Gisninger. Men den gode Frederikke græd og var urolig for sin Venindes Skæbne. Jeg troede mig forpligtet til at tie med, hvad jeg vidste. Vi blev endnu sammen det meste af Natten; men den næste Morgen, netop som jeg var færdig til paa ny at forsøge min Lykke i Nyboder, bragte et ubekendt Bud to Breve, det ene til Ferdinand, det andet til mig. En lille Æske fulgte med dette sidste. Paa Udskriften kendte jeg straks Julies Haand. Jeg brød det skælvende og læste følgende.

Det er vist nok almindeligt og naturligt, at naar et Menneske for stedse forlader sin Kreds og sit hidtil værende Hjem, saa ønsker det at tage Afsked, at forhøje de gode Erindringer og formilde de slette, som det kan have at efterlade sig. I dette Tilfælde er jeg. Jeg tager for bestandig Afsked med den Omgivelse, jeg siden mit tolvte Aar har tilhørt, jeg tager ogsaa Afsked med Dem. Lad derfor disse mine sidste Ord til Dem finde en venlig Modtagelse. De har vist Dem imod mig som en ædel Ven. Det er mig utaaleligt at tænke, at De saa ganske bortvender Dem fra mig med den Foragt og Uvillie, som Deres Ord i Gaar udtrykte. Jeg kan imidlertid ikke tydeligt forklare for mig selv, hvorfor jeg skriver dette Brev, thi retfærdiggøre mig kan jeg ikke, undskylde mig maaske næppe. Trøste mig ved at henvende mig til Dem, ved endnu en Gang at tale med Dem

og ærligt søge at forklare Dem, hvorledes jeg er bleven indviklet i det Net, som Deres haarde, men sande Ord har sønderrevet, det er vel det eneste, jeg kan opnaa herved; men denne Beroligelse maa De heller ikke nægte mig, men betænke, at vor Samtale i Gaar har bevirket et Vendepunkt i min Skæbne. Og nu beder jeg Dem have Taalmodighed til at lade mig fortælle om mig selv, om min Barndom og dens første Ulykker.

Det første, jeg klart erindrer af mit Liv, var visselig en stor Ulykke. I mine Forældres hidtil saa rolige og vist nok meget lykkelige Hus indbrød en Morgen en hel Skare Mænd, Rettens Betjente og andre. Hvad dette betød, forstod jeg ikke, men jeg saa min Fader blegne ved deres Indtrædelse, jeg saa ham tale til dem med skælvende Læber og med skælvende Hænder række dem Nøgler, som de rev fra ham og aabnede hans Gemmer med. Jeg hørte de raa, opbragte Mænd kalde ham en Bedrager, en Løgner; jeg saa min Moder med Anstrengelse naa ind til det næste Værelse og falde besvimet om paa Gulvet. Den største Rædsel greb mig; det forekommer mig, som om det dybe Indtryk, denne Scene gjorde paa mit barnlige Sind, endnu ikke var udslettet. De kender — sagde De mig — min Faders Skæbne, jeg behøver altsaa ikke at sige Dem mere derom. Samme Aften, da det var blevet mørkt, kom hans Principal hjem til os. Jeg kendte godt denne Mand; min Faders Tillid og Hengivenhed for ham havde haft Indflydelse paa mit Sindelag, jeg haabede, at han bragte Redning fra den Bedrøvelse, hvori jeg saa mine Forældre, uden at jeg vidste, enten hvori denne Redning skulde bestaa, eller hvori Ulykken bestod. Børn har imidlertid et skarpt Blik, og uden at jeg egentlig gjorde mig selv Regnskab derfor, var det mig dog ganske klart, at Manden kom hemmeligt, og ikke vilde ses af uvedkommende, ikke engang af mig; thi da jeg i min Glæde over at se ham, løb ham i Møde og greb hans Haand, befalede han mig straks at gaa min Vej. Jeg adlød, men fra det næste Værelse kunde jeg høre, at der blev talt heftigt mellem ham og mine Forældre, og jeg hørte min Moder sige: „Kan De forsvare for Gud og Deres Samvittighed at lade en tro Tjener, en fortrolig Ven, blive et ulykkeligt Offer for sin Troskab imod Dem?“ Jeg grublede tidlig og silde paa Sammenhængen af alt dette. I de første Dage efter denne Begivenhed ønskede mine Forældre rimeligvis at fjerne mig, og min Moder sendte mig daglig i Besøg hos mine jævnaarige Bekendte. Disse havde nu — som Børn almindeligvis plejer — særdeles travlt med at fortælle mig, hvad de hørte af deres Forældre om min Fader, hvis Skæbne for Øjeblikket udgjorde Byens interessanteste Konversationsemne. De satte mig saa nogenlunde ind i Sammenhængen, men paa en saa overdreven og forvirret Maade, at de fordoblede min Angst og indgav mig en tilforn ukendt Skamfuldhed og en ømfindtlig, næsten sygelig Æresfølelse, som ikke passede for min Alder. Hjemme hørte jeg, hvorledes min Moder søgte at hæve min stakkels Faders ganske sunkne Mod med varme, ja, veltalende Lovtaler over hans Troskab mod sin utaknemlige Principal, som min Fader derimod undskyldte og kaldte en fordums Velgører. Til Kongens Naade og Mildhed satte min Moder sit Haab, ham vilde hun betro Sagens virkelige Sammenhæng, og skønt min Fader indvendte, at hans Uskyldighed var umulig at bevise, at selv Kongen ikke kunde redde ham mod Lovens Bydende, saa syntes han dog at føle en Beroligelse ved min Moders Beslutning at rejse til København og søge at faa Kongen i Tale. Jeg syntes at forstaa dette; jeg satte ogsaa mit Haab til Kongen som til en Gud, og da min Moder rejste og

til min Glæde tog mig med, tænkte jeg i min Enfoldighed, at ogsaa jeg skulde træde frem for Kongen, og overlagde hos mig selv, at jeg vilde kaste mig for hans Fødder, omfavne hans Knæ og ikke slippe ham, før han lovede mig at hjælpe min Fader og føre hans Uskyldighed for Lyset.

I København kedede jeg mig, jeg var ene og bedrøvet. Jeg turde ikke plage min Moder med Spørgsmaal. Imidlertid, da vi skulde tiltræde vor Hjemrejse, sagde hun mig, at hendes Tilflugt til Kongens Mildhed ikke havde været forgæves, at min Fader, indtil hans Sag var paadømt, skulde forblive uantastet i sit Hus, noget, som efter de ovenomtalte Børns rædsomme Forudsigelser var mig en stor Trøst.

Ved vor Hjemkomst fandt vi min Fader meget syg, og kort Tid efter endte Døden hans Ulykker. I disse Sorgens Dage blev jeg paa ny fjernet fra Huset. Jeg var meget bedrøvet, min stakkels Moder var aldeles nedsunken i Kummer, og det oprørte al min Følelse, da jeg ikke blot af de ældre maatte høre min gode Faders Død omtale som en Lykke, men endogsaa, at mine Legekammerater havde optaget disse Ord efter Forældrene og i deres formente Forstandighed gentog dem for mig.

Nogle Aar hengik. Min Moder levede stille og yderst sparsommeligt. Hun havde af Kongens Naade erholdt en lille Pension, hun fik nogen Understøttelse af sin Broder, som var bosat i en Købstad i Fyen, og i øvrigt ernærede hun sig og mig med Arbejde af samme Slags som det, hvorved hun i den senere Tid paa ny har fortjent det daglige Brød. Jeg gik i en Pigeskole, i mine ledige Timer saa jeg undertiden andre gamle Bekendte, men den Sans for min Ulykke, som efterhaanden var vaagnet hos mig, gav mig Øje for meget, som vel ellers var undgaaet min Alders Troskyldighed. Jeg bemærkede, at de andre Piger i Skolen saavel som i Familierne, hvor jeg kom, betragtede mig med en vis medlidende Foragt. Var der nogen, som ikke kendte mig, hviskede de til den i min Stilling uindviede for at fortælle, hvis Barn jeg var. I Smaastæder er Sladder og Udelikatesse i sit rette Hjem. Jeg blev tilbageholden og indtrukken i mig selv, jeg blev bitter i mit inderste, og mangen Gang gik jeg saa vidt, at jeg i mine Tanker anklagede min Fader for Uretfærdighed mod sine nærmeste for at redde en fremmed. Jeg vilde ikke mere gaa ud, og det kom til en Forklaring mellem min Moder og mig. Med Kærlighed optog hun mine Klager, men den entusiastiske Beundring, som hun selv følte for min Faders Handlinger, ja, den Stolthed over at have tilhørt ham, hvilken hun vilde indgive mig, kunde ikke finde Indgang i mit krænkede Sind. At den Handling, der havde gjort vor Ulykke, var lovstridig, var mig vel bevidst, skønt min Moder i en højere Forstand fandt den højmodig. Jeg fik imidlertid Tilladelse til at blive hjemme fra Skolen. Min Moder vænnede mig nu efterhaanden til at deltage i hendes Arbejder og anvendte al den Tid, hun kunde erobre fra disse, til ogsaa at oplære mig i den nødvendigste boglige Lærdom. Hun er en Præstedatter, hun har nydt en god Opdragelse og er langt fra at være uvidende eller udannet. Et eneste Barndomsvenskab havde jeg endnu tilbage. En lille Pige, i samme Alder som jeg, var sat i Kost hos et Par meget brave Ægtefolk, som boede ved Siden af os. Derind tyede jeg hver Aften. Den lille Pige var stille og sygelig, ikke synderlig begavet af Naturen, men god og kærlig.

Dette Barn var Baron Valkrones Datter, hvis Fødsel endnu var en Hemmelighed. Hvert Aar kom Baronen for at besøge hende, han overvældede hende med Kærtegn og Gaver; ogsaa Plejeforældrene nød uop-

hørlige Beviser paa hans Gavmildhed, ja, selv mig, som hans Datters Veninde, bragte han en og anden Foræring. Han saa altid paa mig med venlige Blikke, og en Gang omfavnede han mig og sagde med et rørende Udtryk: „Min lille Julie! Alder og Navn har du omtrent tilfælles med min stakkels Juliane. Ak! hvorfor er hun ikke en saadan frisk Rosenknop som du!“ Baronessen saa jeg kun een Gang, hun syntes med en stor Skamfuldhed at frygte for Opdagelsen af sit hemmelige Barn. Endelig blev Forholdene forandrede derved, at Baronessens stolte og strenge Fader døde, og det var bestemt, at de hemmelige Forældre den stundende Sommer vilde afhente og vedkende dem deres Datter. Den stakkels Juliana blev imidlertid daglig svagere, og da Foraaret kom, troede Plejeforældrene at burde underrette Baronens om hendes Tilstand. Paa samme Tid hændte det sig, at min føromtalte Morbroder indbød min Moder og mig til at besøge sig. Vi rejste, og straks ved vor Ankomst anmodede han min Moder om at drage til ham og bestyre hans Hus med samme Raadighed, som om det var hendes eget. Tilbudet var fordelagtigt, men min Moder havde for min Skyld Betænkelighed ved at modtage det, da Manden var sygelig og meget vanskelig i Omgang, saa hun frygtede, at et Barn ikke vilde være vel optaget eller lykkeligt i hans Hjem. Hun elskede desuagtet denne Broder, han bad hende indstændigt, og hun erholdt kun med Møje en Betænkningstid. Da vi igen kom hjem, var den lille Juliane død og begravet. Hendes ulykkelige Forældre, som netop var kommet tidsnok for at græde ved hendes friske Grav, var endnu til Stede. De var begge bedrøvede, især var Faderen utrøstelig. Jeg sørgede ogsaa over min eneste Selskabssøster.

En Aften var jeg gaaet min vante Gang ind til hendes bekymrede Plejeforældre. Jeg var alene i Stuen, jeg havde sat mig i en Krog paa hendes Skammel og græd stille. Baron Valkrone kom og traf mig saaledes. Han løftede mig i Vejret, tog mig paa sit Skød, omfavnede mig og græd med mig. Pludselig sagde han: „Hør, min lille Julie! Vil du være min Datter i Julianes Sted?“ Jeg forstod ikke den fulde Betydning af disse Ord; jeg havde bestandig haft stor Ærbødighed og Godhed for den smukke, venlige Herre og svarede straks: „Ja, det vil jeg! jeg vil elske Dem, som De var min Fader.“ Næste Dag sagde min Moder, at Baronen havde været og bedt hende at overlade mig til ham og hans Kone til Opdragelse og Forsørgelse; de vilde anse mig ganske som deres eget tabte Barn og elske mig, som om jeg var det. Da jeg hørte, at der var Tale om at skilles fra min Moder, afslog jeg med Heftighed og Taarer dette Tilbud. Min Moder var, som jeg vel mærkede, glad over dette mit Afslag, men dog forestillede hun mig vor Stilling, hendes Broders Forslag, som hun hverken kunde afslaa eller modtage i Betragtning af mig, og den lykkelige Tilværelse, som vinkede mig i Baronens Hus, hans Godhed for mig og de mange skønne Ting, hvori han vilde lade mig oplære. Hun fandt, sagde hun, at hendes Samvittighed paalagde hende at tilskynde mig til at gribe en saadan Tilskikkelse af et naadigt Forsyn. Baronen talte selv med mig og forestillede mig det paa alle udvortes Goder rige Liv, som jeg skulde leve hos ham, og hans Mildhed og Elskværdighed indgav mig en barnlig Kærlighed til ham; ogsaa Baronessen tiltalte mig med Venlighed, hun sagde til min Moder i mit Paahør, at hendes Mands Sørgmodighed over Julianes Død ene vilde kunne forsvinde ved min Nærværelse. Jeg var bange for at komme i Huset til min Onkel, jeg følte bestandig med Bitterhed de Ydmygelser, som jeg havde maattet taale i min Fø-

deby, og modtog snart med Glæde den Forandring i min Skæbne, som tilbød sig. Dog var Afskedstimen usigelig smertelig; jeg sagde og mente af mit inderste Hjerte, at den Stund, der igen forenede mig med min Moder, skulde være Genstanden for al min Længsel og alt mit Haab. Baronen vilde forsikre min Moder en aarlig Understøttelse, men hun afslog den og sagde: „Nej, Deres Ædelmodighed vilde nedtrykke mig. Jeg sælger Dem ikke mit Barn, jeg overgiver det til Dem af Kærlighed til det, da jeg ærer Dem højt nok til at tro det bedre forvaret i Deres Hænder end i mine."

Jeg fulgte nu de nye Plejeforældre; og den behagelige Rejse, de nye Genstande, det nye, prægtige Hjem, de Herligheder, som modtog mig der, forjog snart hver Sky fra min ungdommelige Himmel, og i Sandhed, jeg følte mig mer som i en Himmel, hvilken jeg daglig sammenlignede med det Liv, jeg havde forladt. Jeg, som tilforn ikke kunde møde de borgerlige Piger i vor lille Købstad uden at frygte deres Overmod, jeg blev nu fremstillet for det fornemste Selskab som et dyrebart Lem af en fornem Familie, blev rost og caresseret af de eleganteste Damer; jeg, som tilforn mangen Gang forgæves ønskede mig et Baand, blev nu overøst med Foræringer og Kostbarheder, hvis Tilværelse jeg ikke engang havde anet; jeg, som tilforn havde maattet feje Gulv og arbejdet i de lange Aftener ved et døsigt brændende Lys, blev nu opvartet, pyntet, hæget paa alle Maader. De bedste Lærere bestræbte sig for at gøre mig delagtig i Kunsters og Videnskabers Skatte. Jeg var lærvillig, det syntes mig en Leg at lære af disse Mestere, og hver ny Erobring i disse Sfærer gjorde mig usigelig lykkelig. Min nye Fader betragtede jeg som et Mønster paa en Mand. Det gør jeg endnu, jeg indser vel, at han aldeles var, hvad man kalder Aristokrat, men derved besad han ogsaa alle de Fortrin og Dyder, som man tænker sig hos en ægte Riddersmand. Ingen Fader kan elske sit Barn højere, end han elskede mig, ingen Dame viser man en finere Opmærksomhed end den, han viste den fremmede, fattige Pige, som han hævede op til sig. Jeg følte dette, jeg hængte ved ham med al den Kærlighed, al den Beundring, som nogen Sinde en Datter har følt for sin Fader, og hvert Ord optog jeg i mit Sind og rettede baade mine Handlinger og Tanker efter hans Meninger. Saaledes hengik flere Aar. Jeg vænnede mig saa ganske til min nye Stilling, at det forekom mig, som om jeg virkelig var Baronens Datter. Men dog havde jeg ikke tabt den levende Erindring om min forrige Tilstand, jeg satte netop derfor en saa meget større Pris paa mine nuværende Goder, og det syntes mig en rædsom Tanke at blive dem berøvet. Min egen Moders Billede var ikke udslettet af min Sjæl, jeg skrev jævnlig til hende og sendte hende Foræringer, som glædede hende, naar de kom fra mig selv, var af mit eget Arbejde eller i alt Fald Ubetydeligheder; men naar Baronen undertiden gennem min Haand vilde sende hende en kostbar Gave, mishagede dette hende saa meget, at hun ikke var langt fra at sende Foræringen tilbage. Skønt Baronessens Godhed for mig ingenlunde kunde lignes ved hendes Mands, var hun dog venlig og ofte moderlig imod mig. Imidlertid bemærkede jeg dog undertiden, at der opstod en temmelig heftig Ordstrid mellem de ellers saa kærlige Ægtefolk, ved hvilken Lejlighed jeg uforvarende hørte mit Navn blandes med Baronessens Families Navne, og een Gang især hørte jeg min saa milde og dannede Fader i usædvanlig haarde Udtryk omtale sin Hustrus nærmeste, en Scene, hvorved hun svømmede i Taarer. Jeg bemærkede allerede næste Dag, at en hjertelig Forsoning var foregaaet

imellem dem, og at min Fader takkede sin Hustru og roste hendes Eftergivenhed for hans Villie. Det var mig klart, at der foregik noget, som vedkom mig, noget, hvorfor min Fader gjorde Rejser til København. Dagen før min Konfirmation, da jeg var ene med mine Forældre, sagde min Fader, at han havde lovformeligt adopteret mig som sin Datter og indsat mig i alle de Rettigheder, der tilkom mig som en saadan. Han og hans Frue havde gjort et Testament, der ikke mere kunde omstødes, og som forsikrede mig Besiddelsen af alt, hvad de efterlod dem. Jeg takkede dem rørt, Tanken om at overleve dem var mig smertelig, jeg kunde ikke glæde mig ved den Lykke, de vilde berede mig. De omfavnede mig begge, og min Fader kyssede sin Kones Haand og sagde: „Nu, min Sofie! Lad os nu ikke fortryde vor Ungdoms Kærlighed, men glæde os ved Tanken om vor Juliane, der venter os hisset og lever for os her i denne vor elskede, antagne Datter." Hun rødmede ved disse Ord, jeg bemærkede — og det ikke for første Gang — at det var hende ubehageligt at mindes om sin Ungdoms Historie.

Min Lykke i disse forsvundne Aar var maaske for stor til at være langvarig. De ved, hvor pludselig den endte. De mødte mig paa den Korsvej, som adskilte min Skæbnes lysere og mørkere Vej, og i Sandhed, jeg følte straks, at dette Møde var betydningsfuldt som Øjeblikket, der bragte det.

Ved en Ulykke saa stor som en elsket Persons Død føler man ved det første Slag kun det halve af sin Nød. Man føler Sorgen, men endnu ikke Savnet. Det kommer snigende, hver Dag nærmere, og endnu efter at Tiden har mildnet vor Smerte og forvandlet den til Vemod, bliver dog Savnet tilbage, og jeg har ofte tænkt, at et Savn aldrig forvindes.

Ved den første Efterretning om min Faders Død ilede Grevinde Rochlin til Lønsborg. Denne saakaldte Tante havde stedse været mig et ukært Møde. Hendes Nærværelse, de hemmelighedsfulde Samtaler med hendes gode, men svage Søster havde altid efterladt en sørgmodig og urolig Stemning hos denne. Nu var hendes og Husets Støtte falden, Grevinden havde nu frit Spil og benyttede Lejligheden saa godt, at min stakkels anden Moder, nedbøjet af sit uerstattelige Tab, sygelig og hypokonder, ganske overlod sig i den herskesyge og verdenskloge Søsters Hænder. Byfogden i vor Egn havde været en Ven af Baronen. En Dag søgte han at faa mig i Tale og sagde mig under Tavsheds Løfte, at der var opsat et Tillæg til Testamentet, der havde til Hensigt at indskrænke de Rettigheder, min afdøde Fader havde villet sikre mig; han bad mig imidlertid være ubekymret for Udfaldet, hvis det skulde komme til Proces, og for min Fremtid, hvis et Forlig skulde finde Sted. Faa Dage efter ønskede min Plejemoder at tale ene med mig. Hun underrettede mig nu selv korteligt om det Skridt, hun ved nærmere Overvejelse havde troet sig forpligtet til at gøre. Hun bad mig paa det indstændigste om at ægte den unge Grev Rochlin, eller om jeg endelig ikke vilde føje dette hendes Ønske, da frivilligt at afstaa ham Godset og nøjes med den anstændige Erstatning, som var det, der vilde blive mig til Del, dersom jeg virkelig var hendes og Baronens ægte Datter, men havde en Broder. Hun havde stedse anset og elsket Ferdinand som en Søn. Hendes Tilstand forfærdede mig. Det var tydeligt, at Døden allerede havde grebet hendes Haand. Det krampagtige Udtryk i Træk og Stemme, hvormed hun fremførte de forvirrede, ængstelige Billeder, der beskæftigede hendes Fantasi, hendes Anger over hendes Ungdoms Fejltrin, hendes halvt vanvittige Forestillinger om Tilstanden efter Døden opfyldte mig med Rædsel

og Medynk. Jeg havde ikke Hjerte til at modsige hende, men jeg lovede heller ikke noget. Jeg havde allerede overvejet min Stilling, jeg troede mig overbevist om, at min saakaldte Fætter var lige saa langt fra at ønske en Forbindelse med mig som jeg fra at ønske en Forbindelse med ham; jeg vilde tilbyde ham den Godtgørelse, som var mig tiltænkt, men ingenlunde afhænde den Ejendom, som jeg ansaa for retmæssigt at være min, og ved disse Tanker beroligede jeg mig.

Omtrent paa samme Tid som Baronessens Død indtraf, døde ogsaa min føromtalte Onkel i Fyen. Min Moder skrev til mig, at da vi nu paa begge Sider havde mistet dem, der gjorde os det til Pligt at leve adskilte, vilde hun saa snart muligt forlade Fyen for efter saa mange Aars Savn at se sit Barn som en voksen Jomfru og for aldrig mere at forlade det eneste, der gav hendes Liv nogen Værdi. For første Gang følte jeg nu, at noget unaturligt var indtraadt i mine Forhold. Hvorledes skulde jeg forene min nuværende Omgangskreds med den Moder, jeg skulde indføre i den? Hvor kunde jeg erklære mig for at være den i Verdens Øjne vanærede Bartholds Datter? De gamle Ydmygelser vilde komme tilbage og under disse Omstændigheder være mig dobbelt bitre. Jeg vil ikke opregne de falske Ræsonnementer, hvormed jeg beroligede og bedaarede mig selv i denne Forlegenhed. Dog elskede jeg min Moder højst af alle Mennesker, og min Glæde og Bevægelse ved at se hende igen var næppe ringere end hendes. Hun havde ikke opsøgt mig i mit stolte Hjem, men beskeden taget sin Bolig hos Degnens i Landsbyen; og hvorvel Degnekonen var hendes gamle Bekendt, havde hun — som af en Anelse — ikke udgivet sig for min Moder, men for min Barndoms Plejemoder, og oven i Købet paalagt Degnens ikke at omtale vort Møde i deres Hus.

Da Gensynets første Henrykkelse havde givet Plads for en roligere Samtale, mærkede vi paa begge Sider, hvor højlig vore Anskuelser fjernede sig fra hinanden. Min Moder havde ikke gjort sig noget klart Begreb om, hvad det vil sige, som Baronen havde gjort for mig ved at adoptere mig og gøre mig til sin Arving. At jeg bar Baronens Navn uden i det mindste at føje min egen Faders dertil, var en uovervindelig Anstødssten; at jeg end ydermere vilde tilegne mig en Ejendom, som min døende Velgørerindes Villie gjorde mig stridig, at jeg vilde berøve hendes Familie, hvad der ikke tilkom mig som et fremmed Barn, syntes hende i hendes klosterlige Anskuelse af denne Verdens Herlighed en fuldkommen uretfærdig og uværdig Handlemaade og den Udvej at ægte Grev Rochlin som noget aldeles foragteligt. Alt, hvad jeg sagde hende om min afdøde Velgørers Villie, om de Grundsætninger, han havde indprentet mig, udrettede ikke videre, end at hun tilstod mig Ret til at modtage den Erstatning for Godset, som Baronessens sidste Villie havde bestemt mig, og af Ærbødighed for mine Velgørere at bære deres Navn, men forenet med min Faders. Hun spurgte mig paa min Samvittighed, om jeg havde skjult min sande Herkomst og ladet Verden anse mig for Baronens og hans Frues hemmeligt fødte Datter; om det var min Hensigt fremdeles at skjule, at hun var min Moder? Jeg bedækkede hendes Hænder med Kys og Taarer; jeg bad hende sætte sig ind i mine nuværende Forhold, være vis paa, at ikke Mangel paa den inderligste Kærlighed og Højagtelse, men Verdens Fordringer nødte mig til at bønfalde hende om Tilladelse til at udgive hende for min første Barndoms Plejemoder, og at hun ikke vilde forskyde den Plan til hendes øvrige Dages Velstand og Uafhængighed, som jeg havde udkastet inden dette vort Møde. Hun lod

mig ikke tale ud. Hun rev sig løs fra mine Kærtegn og sagde med alvorlig Værdighed: „Det er nok! jeg forstaar dig! Du vil ikke erkende mig for din Moder; jeg vil ikke erkende dig for min Datter. Deri mødes vi! Du tror at skylde din Rang og Fordel dette Offer; mit tror jeg at skylde din Faders Minde. Er dette Minde ikke helligt for Verden, hvem skulde da ære det, om jeg ikke gjorde det? Frygt derfor ikke for, at din Hemmelighed skal blive opdaget ved mig. Men dine Velgerninger kan du spare til andre. Jeg trænger ikke til dem.“ Mine Bønner, mine Taarer, min Fortvivlelse, alt var forgæves. Da jeg næste Dag gik tilbage til Degneboligen, var hun rejst bort uden engang at efterlade et Ord til mig eller blot en Hilsen. Jeg vidste i lang Tid ikke, hvor hun var bleven af, og Tanken om hende trykkede mig i den Grad, at jeg ofte følte mig syg baade paa Sjæl og Legeme. Pludselig, højst uventet traf jeg hende i Deres Søsters Værelser. Ogsaa til denne Scene var De Vidne. Min store Forlegenhed syntes at røre min Moder, hun hjalp mig ud af den, men sagde dog ved denne Lejlighed Ord, som kun jeg forstod, og hvis Braad jeg optog i mit saarede Hjerte. Den næste Aften vovede jeg mig ene ud til hendes Bolig, som jeg nu havde opdaget. Hun modtog mig denne Gang med Godhed, men forbød mig at tale om at forbedre hendes Kaar. Ingen Forsørgelse — sagde hun — var at foretrække for den, man selv forskaffede sig ved sit Arbejde; hendes ernærede hende meget godt; hun var endnu ikke gammel og svag; Fremtiden stod i Guds Haand. Hun viste mig sin ydmyge Bolig; jeg maatte tilstaa, at den i sin Simpelhed var hyggelig, ja, endogsaa ikke uden en vis Pyntelighed. En halvvoksen Pige havde hun taget i sin Tjeneste. Ak, mangen Gang, naar jeg bedrøvet gik hjemad, ønskede jeg mig i denne Piges Sted!

Jeg kom saaledes flere Gange, men da jeg som oftest kun havde Ro og Frihed om Aftenen, ængstede hun sig over mine ensomme Vandringer paa Gaden i Mørket. Hun fulgte mig da hele Vejen og forlod mig først i Nærheden af mit Hjem; men da jeg mærkede, at hun var træt, og betænkte, at hun maatte gaa ene tilbage, kom jeg i den senere Tid meget sjældent. Jeg skrev til hende og fik Svar. Vi brugte adskillige Omveje for ikke at indvie nogen i vor Hemmelighed. Vor Brevveksling gik stedse ud paa det samme Emne: Undskyldninger og Bønner fra min Side, Afslag fra hendes i faa Ord. Paa mine Betragtninger og Bestræbelser for at retfærdiggøre min Handlemaade indlod hun sig aldrig med mindste Tøddel. Tanken om dette Forhold traadte ofte som et Spøgelse for min Sjæl midt i de Adspredelser, hvori jeg bestræbte mig for at glemme min Bekymring. Mangen uskyldig Ytring syntes mig at forraade den Hemmelighed, som jeg ikke havde Mod til at aabenbare for Verden; jeg havde ikke Kraft til at sønderrive de Baand, der bandt mig til en i alle ydre Henseender misundelsesværdig Tilværelse. Dog følte jeg i mangt et Øjeblik, at min Skæbne var fordærvet. Med et Slags Fortvivlelsens Mod vilde jeg derfor tømme til Bunds det Bæger, som Tilfældet og jeg selv havde beredt, og saaledes blev jeg forlovet med Ferdinand. I Ungdommen er man jo tilbøjelig til at sætte et vistnok bedragerisk Haab til Fremtiden; jeg bedaarede mig med Tanken om, at Tiden vilde bringe et kærligere og fortroligere Forhold mellem min bestemte Ægtemand og mig, at jeg da vilde betro ham alting og med hans Hjælp forsone mig med min Moder og forandre hendes Skæbne.

Siden vor Samtale i Degnens Have havde hun aldrig indblandet sig i mine Anliggender eller svaret mig, naar jeg omtalte disse; men ved Ef-

terretningen om min Forlovelse glemte hun alle sine Forsætter. Hun kom selv en tidlig Morgenstund til mig og besvor mig at trække mig tilbage fra denne Afgrund, som hun kaldte det. Hun skrev til mig flere Gange i faa Dage. Jeg begyndte selv med Angst at se den afgørende Dag nærme sig; men jeg fandt mig indviklet i saa mange Lænker, at jeg baade i legemlig og aandelig Forstand blev hovedsvimmel, naar jeg vilde udtænke, hvorledes det var muligt at udfri mig. Da mødtes vi atter paa Korsvejen. Det sønderrevne Brev i Deres Hænder, min Hemmelighed, opdaget af Dem, Deres Ord, saa haarde Ord af Deres Mund, dette brød pludselig den Fortryllelse, der holdt mig fangen. Den Vej, jeg havde at gaa, var mig øjeblikkelig klar, og næppe en halv Time efter at have forladt Dem forlod jeg min forfængelige Lykkes Hjem for aldrig mere at vende der tilbage. Med ilende Fjed som en flygtende Fange fløj jeg til min Moders Favn og fandt Kærlighed og Tryghed i dette mit naturlige og eneste Tilflugtsted. Min Lyksalighed ved dette Møde var lige saa stor som min Smerte ved de forrige. Vor Plan for Fremtiden var snart lagt. Jeg har skrevet til Grev Ferdinand; af ham vil De erfare min nærmere Bestemmelse, hvad det ydre af min Skæbne angaar.

Og nu har jeg med største Aabenhjertighed skriftet for Dem. At De ikke kan finde mig skyldfri, det ved jeg vel. Men jeg smigrer mig dog med, at maaske en indre Stemme i Deres Bryst vil tale et godt Ord for den unge Pige, der saa tidlig blev afrevet fra sin Rod og omplantet i en fremmed Jordbund, og hvem Fristeren viste Verdens Herlighed, inden hun kendte andet end dens Foragt og Nød. Lad i det mindste mit Venskab, min Hengivenhed for Dem vederfares Ret! Disse Følelser, som aldrig vil forlade mit Hjerte, er Skyld i, at jeg har anvendt hele denne Nat til at skrive dette Brev, der er blevet meget længere, end jeg havde i Sinde, og maaske saa langt, at det er ubeskedent at bede Dem gennemlæse det. Men læs det dog, og lad det geraade mig til Undskyldning, at det maaske er sidste Gang, mine Ord henvender sig til Dem; thi naar De modtager disse Linier, er min Moder og jeg allerede forsvundne for min hidtilværende Omkreds, ihvor meget jeg end efterlader i denne, som jeg bestandig vil savne og med Længsel erindre. Det er ikke tom Forfængelighed, men Undseelse for den Skandale, min pludselige Flugt vil have vakt, Frygt for Verdens nysgerrige Blikke og de Ansigter, der vilde møde mig i mine fornemme Forbindelser og Kredse, som har indgivet mig den faste Beslutning at begynde et nyt Liv i aldeles nye Omgivelser; thi hvorledes kan jeg skjule for mig selv, at der i de gamle ikke mere er Plads for mig, at hverken Venner eller Fjender vil se mig med de gamle Øjne? Jeg kan taale at tænke mig dette, men ikke at se det.

Til Afsked har jeg endnu Ønsker og Bønner, som jeg beder Dem ikke at afslaa mig. Det er mig en alt for smertelig Tanke, at jeg maaske kan have tabt Deres elskværdige Søsters Venskab, som jeg af mit inderste Hjerte gengældte. Nægt mig ikke at være min Talsmand hos hende. Meddel hende det væsentlige af disse mine Bekendelser; og naar De om Aftenen sidder sammen i det hyggelige Værelse, hvor jeg saa ofte har tilbragt uforglemmelige Timer, saa lad den stakkels Julies Navn en Gang imellem glide over Deres Læber. Til Deres Godhed vilde jeg endnu til Afsked anbefale den lille Leopold, dersom jeg ikke maatte sige mig selv, at han i Deres eget Hjerte vist nok har en bedre Talsmand end mig.

Endnu eet! Forsmaa ikke den Erindring, jeg her sender Dem. Det er det kæreste i mit Eje: min Faders

Ur, som jeg hin Sorgens Nat tog fra hans ikke længere bankende Hjerte, hvor det trofast endnu slog sit vante Slag. Lad det være Dem et Minde om vort første Møde og om mig. Gid de Timer, det viser, altid maa henrinde rolige og lykkelige for Dem, og lad det erindre Dem om de Ord, De trøstende ytrede til mig hin Aften i Lønsborgs Have: „Tiden iler vel med ustandselig Fart, men noget maa der dog være, som den ikke kan røve, noget, som dens Bølger ikke kan bortføre."

Og nu Farvel! Jeg takker Dem! Jeg kan ikke opregne alt, hvad jeg skylder Dem. De ved det, — eller maaske De ved det ikke. Lev vel! tænk med overbærende Godhed paa den

Dem hengivne
Julie.

Jeg troede, mit Hjerte vilde briste under Læsningen af dette Brev, briste af Vemod, af Kærlighed, af Anger, af Glæde, af Smerte, af alle de Sindsbevægelser, som formaar at opløse Livets Traade. Jeg læste og læste atter; det var, som om min Sjæl brændende fortærede disse Bogstaver; jeg tog Uret frem, kyssede det, trykkede det til mit Bryst og græd som et Barn.

Jeg hørte Ferdinands Stemme og skjulte skyndsomst Brev og Ur. Han traadte hurtigt ind og holdt et aabent Brev i Haanden. „Gud bevares!" raabte han, „hvad her dog er foregaaet for Historier siden i Gaar ved denne Tid! Her er Brev fra Julie. Vil du dog se, hvad hun skriver!"

I faa Linier bad Julie ham tilgive, at hun paa en saa brat — og maaske upassende Maade brød sit Løfte om at ægte ham. Men da hun ved nøjere Overvejelse havde overbevist sig om, at deres Forbindelse vilde gøre dem begge ulykkelige, ansaa hun dette Skridt for Pligt. Hun mente ligeledes at opfylde denne ved at afstaa ham Godset; og hvad de Vilkaar angik, som den afdøde Baronesse havde fastsat, saa vilde hun ingenlunde paastaa denne Ret i al Strenghed, men lempe sig efter Grevens egen Dom om Godsets økonomiske Tilstand. Om faa Dage vilde hun sende en ham bekendt, duelig og retskaffen Jurist for paa hendes Vegne at arrangere det fornødne. Hun troede sig saa meget mere forpligtet til denne Afstaaelse, som hun ikke — hvad man syntes at mene — var Baronens Datter, men et fattigt Barn, som han og hans Frue havde antaget sig, hvorhos hun nævnede sin egen Faders Navn. Dette var, paa nogle venlige Udtryk og gode Ønsker nær, Indholdet af Brevet.

„Ja, du Fredsens Gud!" sagde Ferdinand, „hvem kunde vel tænke, at det skulde faa den Ende! Havde jeg dog fulgt dit Raad, og ikke ladet det gaa saa vidt! thi det er sgu galt, hvordan man vender det. Hvilken Sladder og Skandale vil der ikke komme af den Historie! Det er da ogsaa min Moders Skyld. Det gør mig forbandet ondt! Jeg kan ikke glæde mig over at faa Godset paa de Maader. Naar saa skulde være, kunde vi jo i Mindelighed have afgjort den Sag imellem os, uden at den stakkels Pige saadan skulde gaa fra alting og løbe sin Vej, som om jeg var en Bjørn eller en Ulv, der vilde sluge hende. Ogsaa tænker jeg paa den salig Onkel, hvad han vilde sige, om han kunde se dette hersens. Min Mama er nu færdig at springe i Flint over, hvad Verden og de høje Herskaber vil sige, og sagtens ogsaa over de Afgifter af Godset, som hun havde tænkt at kunne spare. Men det ved jeg nu, at Godset godt kan taale at betale, hvad Ret er, og det er mig just en Trøst at kunne give den bestemte Erstatning for det. Alt hvad Julies er, skal hun punktligt faa, og i den lille Pavillon skal hendes Navnetræk hæges og fredes, og alt, hvad Faderen har gjort for hen-

des Fornøjelses Skyld, skal ikke rø-res; saa tænker jeg vel, hun lader sig se en Gang igen."

Jeg trykkede den retskafne, tro-skyldige Mands Haand, og vi blev enige om at gøre vort bedste for om muligt at opsøge Julie. Ferdi-nand rejste til Lønsborg og omkring i Landet; min Svoger og jeg gik ivrigt paa Opdagelse her i Byen; endogsaa Malence, der var inderlig oprørt over den Vending, denne Sag havde taget, understøttede efter Evne vore Bestræbelser. Alt sammen til ingen Nytte. Leopold græd. Grev-inden var rasende. Hun sagde til min Søster: „Det forstaar sig, at efter de Oplysninger om hendes Ek-straktion, som hun nu selv har gi-vet, kunde min Søn ikke ret vel æg-te hende, men det burde hun have sagt i Tide og overladt til os, om vi vilde overse det ubehagelige i den Sag af Agtelse for det Navn, som min salig Svoger lovligt havde skæn-ket hende." Til mig saa hendes Naa-de saa unaadigt, som om hun anede, at jeg havde Del i Julies pludselige Forsvinden. Hun forlod Hovedstaden efter faa Dages Forløb og rejste i Be-søg til Fyen. Hun tog Leopold med, men Ferdinand, der med en mere uafhængig Stilling havde faaet stør-re Mod, udvirkede imidlertid den Be-stemmelse, at Drengen inden næste Efteraar skulde sættes i Kost i min Svogers Hus og overlades til mig, hvad hans Undervisning angik.

Et Spor, der kunde lede til Ju-lies Opholdssted, troede vi imidler-tid at øjne ved den Omstændighed, at den juridiske Embedsmand, som hun sendte til Ferdinand, var en Be-kendt af os alle og en jævnlig Gæst i min Svogers Hus. Det var netop hans Kone, der havde bragt Madame Barthold i Berøring med min Søster, og det var netop hin Frues førom-talte Beretning om denne Kones Skæbne, der først havde vakt min Interesse for denne mig ubekendte. Saa snart vi havde gjort denne Op-dagelse, gik min Søster til den om-talte Dame, men traf hende ikke hjemme. Et Par Dage efter kom hun imidlertid selv til Frederikke og bad hende om at følge med sig ned til Julies Værelser for af hendes Gem-mer, hvortil hun havde Nøglerne, at udtage et og andet. Uagtet den Il-færdighed, hvormed Julie havde for-ladt sit Hjem, havde hun dog med-taget en Pakke med den afdøde Plej-efaders Breve og et Par Erindringer om ham, men ellers aldeles intet. Paa vore Spørgsmaal om Julies nu-værende Opholdssted vilde Fruen ik-ke indlade sig. Hun sagde blot, at Madame Barthold, som en gammel Bekendt af hende og fra sin Ulyk-kesperiode en gammel Klient af hen-des Mand, havde henvendt sig til dem under de nuværende Omstændighe-der, og at de havde givet deres Æres-ord paa, at de ikke til noget Menne-ske vilde røbe Moders og Datters Op-holdssted uden disses eget Samtyk-ke. Da min Søster ytrede sin For-undring over denne Hemmelighedsfuldhed som noget aldeles unødven-digt, svarede Fruen: „Hvor kan det undre Dem? Saaledes som jeg ken-der Julie fra jævnlig at have set hende i Deres Hus, er det mig gan-ske klart, at hun skjuler sig efter at have forbrudt sig mod de For-mer, der ligesom var blevne hende til Natur; men hvad jeg derimod ik-ke kan rime med hendes Karakter, er Maaden, hvorpaa hun har opløst alle de Baand, som hidtil var hende saa hellige. Hvorfor hun har ladet sin Forbindelse med Greven gaa saa vidt, kan jeg ikke forklare; men en stor Angst for den paatvungne For-lovelse, en stor Sorg over sit For-hold til Moderen maa pludselig ha-ve berøvet hende al Besindighed og Mod; thi med koldere Overlæg kun-de vel alt dette være jævnet paa en bedre Maade."

Disse Ord var for mig en af de Bebrejdelser, der gaar os allermest til Hjerte, fordi de gøres os ufrivil-

ligt. Det var mig, som ved min overilede Heftighed havde berøvet den unge, forladte Pige den Besindighed og det Mod, hvormed disse forvirrede Forhold kunde blevet ordnede, uden at hun behøvede at udstødes af den Kreds, hvori hun var lykkelig, og hvori hun ved sin hele Dannelse og sine Sædvaner var paa sin Plads. Disse tomme Herligheder, som jeg altid havde foragtet og hadet, forekom mig nu at have Værd, fordi jeg havde berøvet hende dem. Jeg maatte tilstaa for mig selv, at den Finhed, den Elegance i hendes ydre og indre Personlighed, der saa meget havde tiltrukket mig, vilde hun næppe kunnet erhverve sig i en anden Stilling end den, hvori hun var opdragen; og med alt dette kunde jeg dog ikke undertrykke en Følelse af Glæde ved at vide hende fri og vendt tilbage til de hellige Pligter, som hun havde fornærmet.

Jeg havde meddelt min Søster det meste af Julies Brev. Med dyb Bevægelse havde hun lyttet til sin Venindes Ord og besvaret dem med tavse Taarer. Min Svoger, som vi kortelig underrettede om det væsentlige af Sammenhængen, sagde: „Passiar! Den Historie skal ingen binde mig paa Ærmet. Der stikker en Kærlighedshistorie under, det dør jeg paa. I er dog alt for naive! Hvor kan I tro saadant noget? Det er muligt, at denne Madame Barthold er Julies Moder; det er ogsaa muligt, at hun ikke er det. Men var det i alle Tilfælde noget at gøre et saadant Væsen af? Er der noget i Verden, hvori man er uskyldig, saa er det vel, hvem man har til Fader og Moder; og har Skæbnen sat et Menneske i en anden Sfære end den, hvortil hun er født, saa maa Forældre finde sig deri, ligesom Høns maa finde sig i, at de Ællinger, de har udruget, svømmer fra dem. Nej, den Sag har vist en ganske anden Sammenhæng."

Disse og lignende Ytringer, den megen Omtale, denne Begivenhed foraarsagede, de Spørgsmaal og de modsigende Domme, som man i lang Tid maatte døje, hvor man traf sammen med Bekendte og ubekendte, var ikke den mindste af de Ubehageligheder, der altid gør de skjulte Sorger endnu pinligere. Min Søster var den eneste, med hvem det var mig muligt at tale om Julie. For hende dulgte jeg ikke mine sande Følelser; hun vilde gerne trøste mig; hun sagde, at det var tydeligt, at Julie gengældte min Kærlighed, at det udlyste af hendes Brev; men jeg mærkede godt, hvad Frederikke ikke havde Hjerte til at sige mig med rene Ord, nemlig: at hun i sit Hjerte bebrejdede mig en umandig Vaklen og en misforstaaet Æresfølelse, der havde forhindret mig i at prøve, hvad Kærlighedens Vaaben formaaede mod de Fantomer, som holdt den elskede fangen.

Vi havde temmelig sikre Efterretninger om, at Julie og hendes Moder ikke var i nogen af vore jydske eller andre Provinser, og der var heller intet Spor af, at de var rejst ud af Landet. Det føromtalte Ægtepar paastod ved vore gentagne Spørgsmaal at være uvidende om de forsvundnes Opholdssted; men at dette ikke var Sandhed, derom vidnede mange smaa Omstændigheder.

En Dødhed, en Tomhed, som ikke kan beskrives, hvilede over min Svogers Hus. Den gamle Omgangskreds var ved Foraarets Nærmelse dels adsplittet, dels kunde den ikke mere finde den gamle Tone; den sildigere, fornemme Cirkel var saa aldeles forsvunden, som om den aldrig havde været. Grevindens Etage stod øde og mørk med tillukte Døre og tildækkede Vinduer. De Personer, som ved dens fordums Beboere var blevne indførte i vort Hus, saa vi aldrig og savnede de færreste af dem. Malence var, allerede i det tidlige Foraar, rejst hjem til sit Fædreland. Hans Fraværelse syntes os et virkeligt Tab, men allermest savnede jeg min lille

Leopold, der saa ofte havde været mig en *Postillon d'amour;* med ham syntes det mig, som om Julie var draget end længere bort fra mig. Mangen Gang forekom det mig, som om alle de Begivenheder, der i saa lang Tid havde opfyldt min hele Sjæl, kun var Drømme; jeg gyste da ved den Tanke, at jeg maatte være afsindig; og det eneste materielle Pant paa, at jeg i al min Nød dog befandt mig i Virkelighedens Sfære, var det Ur, som Julie havde sendt mig. Paa en næsten barnagtig Maade hængte jeg mit Sind ved denne Talisman, jeg lagde det aldrig fra mig enten Dag eller Nat, jeg sagde det Godnat og Godmorgen og hengav mig til et Sværmeri, som jeg selv spottede uden at kunne løsrive mig fra det. Overhovedet — og det er dette, som giver Modgangen den farligste Magt over Mennesket — overhovedet maatte jeg bekende, at en dyb Misfornøjelse med mig selv var den værste af mine Sorger. Saa ofte havde jeg foragtet andre for den Sløvhed og det Mismod, der ikke tillod dem i videnskabelige Sysler at finde en Medicin mod Sindets Sygdom, og nu var jeg selv til Trods for mine daglige Forsætter ikke i Stand til at gribe denne Lægedom. Naar jeg vilde tage fat paa mine vante Studier, formaaede de ikke mere at fængsle mine Tanker. Ved mine Forretninger som Lærer var jeg adspredt og meddelte denne slette Stemning til de yngre, hvis Iver jeg skulde opvække. Om det var denne min Fejl eller tilfældige Omstændigheder, som berøvede mig flere af mine Manuducender og Elever, kan jeg ikke sige, men vist er det, at mine sparsomme Indtægter aftog i den Grad, at jeg snart befandt mig i Pengeforlegenheder, der ikke bidrog til at hæve min nedtrykte Stemning. Min eneste Lykke var min Søsters venlige Omgang, men endogsaa i vore fortrolige Samtaler var jeg ofte adspredt, tavs og indesluttet i mig selv. Næsten hver Aften gik jeg ud af Byen og søgte i den frie Natur at samle Kræfter i ensom Samtale med mig selv. Da forekom det mig ofte, som om jeg kun i landlig Ro kunde finde Fred, som om jeg, udreven fra alt det tilvante, skulde finde mig selv igen. Jeg syntes, at alle Mennesker, selv min Søster, ufrivilligt saarede mig i deres Ytringer, men at derimod de løvrige, skyggende Træer, den hvælvede Himmel, den vide Horisont, de rolige Stjerner forstod at tiltale mig med sagte sympatetiske Toner.

Saaledes hengik Dage og Uger til Begyndelsen af Rosernes Maaned, den skønne Juli. En Morgen bragte et Postbud mig et Brev; med Fornøjelse og Forventning saa jeg Ferdinands Underskrift. Det var dog som et Glimt fra hine Dage og kunde endog muligvis indeholde noget om Julie. Dette var dog ikke Tilfældet, men den velmenende Ven meldte mig derimod, at Præstekaldet paa hans Gods var blevet vakant ved den gamle Sjælesørgers dødelige Afgang, at Kaldsrettighed var ham tilstaaet for denne og sidste Gang, „og — skrev han: jeg forlanger den heller aldrig oftere, dersom du, hvad jeg haaber, vil modtage Kaldet. Vi skal da — tænker jeg — leve som Brødre, indtil din Haand slaar Jord paa Herremandens Kiste." Han gjorde mig derpaa nøjagtigt Regnskab for Præstekaldets Indtægter, der var overmaade gode. Jeg indsaa vel det tiltrækkende ved dette Forslag; en vemodig, sværmerisk Følelse drog mig til det Sted, hvor Julie var opvokset, til den Løvhytte, hvori jeg ved Maanens Lys havde set det elskede Ansigt saa nær mit eget, til den Ro og det nye Liv, som jeg i den sidste Tid havde ønsket mig. Men Tanken om at blive Præst, om de Pligter, jeg herved paatog mig, og som forekom mig umulige at opfylde, vakte min gamle Uvillie mod denne Stilling og bestemte mig til at afslaa Tilbudet. Men Ferdinands Brev var

saa rørende i sin troskyldige Venlighed, at jeg ikke havde Hjerte til at saare ham ved et ligefremt Afslag. Jeg svarede straks, takkede ham for hans gode Villie, men bad om Betænkningstid for at prøve i min Samvittighed, om jeg turde modtage den Lykke, som han vilde forskaffe mig.

En Gang havde mine Vandringer mod Sædvane ført mig ud til Frederiksberg Have. Jeg satte mig paa en Bænk i et afsides Buskads, hvorfra jeg havde Udsigt til Kanalen, der bugtede sig mellem de skønneste Trægrupper. Det var en dejlig Aften. Solen, nær sin Nedgang, kastede en magisk Belysning gennem Træer og Buske, der spejlede sig i det klare Vand, hvorpaa de hvide Svaner stolte gled i Aftenglansen af den glimrende, røde Luft. Maanen stod paa Himlen og kastede sit blege Lys, ligesom undseeligt, til den purpurfarvede Horisont. „Hvor er her dog fortryllende skønt!“ sagde jeg til mig selv, „hvor er her stille og roligt! Men hvoraf kan det dog komme sig, at netop en saadan paradisisk Aften i en dejlig Natur opfylder Hjertet med unævnelig Vemod, medens man derimod i Storm og Vinterslud mangen Gang føler sig let til Mode? Den saakaldte paniske Skræk i Skovenes Dyb overfalder os snarest paa en stille, mild Aften, naar Solen saaledes som nu kaster sine sidste Straaler ind gennem Træerne, og vi intet hører uden de enkelte visne Løv, som falder fra Grenene; da frygter Mennesket den dybe Ensomhed og tænker paa Myten om den gamle Pan fra Skoven. Den gamle Pan! Ja, hvad kan Myten om den gamle Pan betyde uden Tilintetgørelsen, Forkrænkeligheden, Hilsen fra det Ginnungagab, der vil sluge alt levende, alt skønt, som Naturen kun frembringer for straks at give det til Pris for Forraadnelsen? Derfor gyser Mennesket, skønt uden at vide hvorfor, thi det forstaar ikke, men aner dog Naturens tavse Sorg; derfor skælver disse Blade, thi snart er de Støv og Aske; derfor lyder en vemodig Smerte i denne lille Fugls Sang; derfor er jeg selv i dette Øjeblik færdig at græde ved at se denne Herlighed, som omgiver mig, og ved at tænke paa dens Skæbne og min egen. Bitter er Døden, Livet kort, og kunde dette korte Liv endda kaldes et virkeligt Liv! Men hvor meget af mit Liv har vel været den Møje værd, som det har kostet at opholde? Og hvor mange maa ikke sige det samme! Kunde jeg tælle de Morgener af min Barndom, da jeg er opstaaet med et glad Haab for Dagen, de Aftener af min Ungdom, da jeg er gaaet til Sengs med en lykkelig Erindring fra den forsvundne Dag, — de vilde forholde sig til de øvrige, som een til hundrede. Jeg er henimod tredive Aar, hvad har jeg udrettet i Verden? Hvad har jeg tilkæmpet mig med al min Grublen, og hvad har jeg vundet med al min Kærlighed?“

Jeg blev afbrudt i disse lidet opbyggelige Betragtninger ved Lyden af nære Trin og saa et ungt Par gaa forbi uden at blive mig var. De var begge velvoksne, de gik Arm i Arm, Ansigt mod Ansigt, og syntes fordybede i en halvt hviskende, livlig Samtale. Dette Syn var saa behageligt; det forekom mig, som om jeg tilforn havde oplevet dette samme Øjeblik, og pludselig blev det mig klart, og jeg udbrød ved mig selv: „Ja, her er den Scene, som har foresvævet Poul Møller i hans mageløs dejlige Digt. Til denne Have har hans længselfulde Digtertanke svævet fra det fjerne Land. Her, „„under den lyse Bøg gik den danske Bejler med sin herligtvoksne Pige.

Over deres Hoved Maanen sejler,
Svanen i det klare Vand sig spejler.““

Hvilken Friskhed, hvilken Glæde over Livet, hvilken sød Længsel lyder dog gennem disse maleriske Toner, der vil forherlige denne Have,

saa længe den endnu ejer sine Træer, sine Svaner, sit klare Vand; og længe efter at alt dette er forsvundet, vil man søge efter det Sted, hvor Digterens Tanker dvælede. Men ak!

„„Auch der Sänger ist verblüht.““

Jeg blev nu paa ny afbrudt i mine triste Tanker. Et Menneske kom gaaende, og allerede i nogen Afstand nævnede han mit Navn og raabte, idet han nærmede sig og satte sig paa Bænken hos mig: „Naa, Gud ske Lov! Det er bestemt en god Aand, som lader mig finde dig her saa uventet, da jeg netop gaar og spekulerer paa, hvor jeg skal henvende mig for at finde en Hjælper og Redningsmand. Jeg kunde aldrig finde nogen bedre, bare du vil forbarme dig over mig.“

Den saaledes talende var en teologisk Kandidat, en gammel Ven, der var bleven Student med mig og havde gaaet hele den akademiske Bane ved min Side. Han indviede mig nu i sine personlige Forhold. Han var hemmeligt forlovet med en Pige i en af Provinserne, men en ugunstig Skæbne syntes at hvile over denne Forbindelse. I mere end et Aar havde han ikke set sin elskede, men næste Søndag kom hun paa en Gennemrejse til København, og et kort, men ubetaleligt Stævnemøde paa en vis bestemt Time var da til at opnaas. Men nu havde Elskeren uheldigvis paataget sig at prædike til Aftensang, netop den Time, som var den eneste belejlige til Mødet. Den Præst, i hvis Sted han skulde fungere, var syg; det var hans Velynder, „og,“ sagde han, „jeg vilde da for ingen Pris prakke ham en paa, som skulde staa og væve Kirkens Vadmel, men dig lader han mig gerne sætte i mit Sted. Gør mig denne Tjeneste! Jeg skal takke dig, saa længe jeg lever.“

Da jeg gjorde Indvendinger, sagde han bedrøvet: „Ak! dersom du nogen Sinde havde hængt dit Hjerte ved en Pige, saa vilde du vide, hvad det er, som du afslaar mig.“

Aldrig kunde han fundet paa bedre Ord for at røre mig. Det gjorde mig ondt for ham; men mere for ikke at give ham et haardt Afslag, end fordi jeg tænkte paa at føje ham, sagde jeg, ligesom betænkende mig: „Nu paa Søndag? og vi har allerede Fredag Aften!“

„Vist nok,“ svarede han, allerede glad ved det mindste Glimt af Haab, „det er jo desværre saa godt som det yderste Øjeblik; men jeg ved, at naar du bare vil, saa er Tiden dig altid tilstrækkelig. Vil du se! Her er Teksten, som jeg bærer hos mig. Videre er jeg ikke kommen.“

Han fremtog nu en Seddel og leverede mig den, idet han sagde: „Gud velsigne dig! Gid den maatte falde i frugtbar Jord hos dig!“

Det var de bekendte Ord af Pauli Epistel til Romerne, der lyder saaledes: „Jeg holder for, at den nærværende Tids Lidelser ere for intet at agte mod den Herlighed, som skal aabenbares paa os. Derfor venter og Skabningens Forlængsel paa Guds Børns Aabenbarelse. Thi Skabningen er underlagt Forkrænkelighed, ikke med sin Villie, men efter hans, som lagde den derunder, dog i det Haab, at Skabningen selv skal og blive frigjort fra Forkrænkelighedens Trældom, til Guds Børns herlige Frihed. Thi vi vide, at al Skabningen tilsammen sukker og er tilsammen i Smerte indtil nu. Dog ikke den alene, men ogsaa de, som have Aandens Førstegrøde, ogsaa vi sukke i os selv, forventende en sønlig Udkaarelse, vort Legemes Forløsning.“

Hvor mange Gange havde jeg vel læst disse mig saa velbekendte Ord! hvor ofte prøvet at overføre dem fra Grundsproget i et klarere, Originalen værdigere Sprog, men jeg maa bekende, at mig selv havde de aldrig været klare, før i dette Øjeblik. Jeg læste dem igennem fra først til sidst, som om de var mig noget ganske nyt.

„Ja!“ udbrød jeg, „jeg skal føje dig. Tænk nu du i Rolighed paa dit Stævnemøde, saa skal jeg tænke paa min Prædiken.“

Da han med Tak og Jubel havde forladt mig for i Hast at besørge de nødvendige Forholdsregler ved denne Anledning, blev jeg siddende paa samme Plet, men i en ganske forandret Stemning. „Hvor forunderligt!“ sagde jeg til mig selv, „er det ikke, som om disse Ord indeholder et Svar paa de Tanker, der nys opfyldte mig? som om de blev sendte lig et Trøstensbæger i min Fortvivlelse? Forekommer det mig dog ikke, som om Apostelen selv var traadt hen til mig og havde sagt: „Du lidet troende! Har du aldrig forstaaet, at de Ord, der nu først taler til din Sjæl, er dem, jeg hørte, den Gang jeg saa, hvad intet Øje har set, og ingen Tunge kan forklare?“ „Ja,“ vedblev jeg, „jeg tror, Apostelen viser mig den Vej, jeg skal gaa. Ja, der er en Trøst, et Ord, der lyder som en sagte Tone gennem al Naturen; det bor ubevidst i Barnets, i den vildes Bryst; det er det Ord, som Odin hviskede i den døde Balders Øre. Kunde I ogsaa forstaa det, I stakkels Træer, som længselfulde strækker eders Grene op mod Himlen, som om I vil søge Beskyttelse for de af Kulde og Uvejr truede Blade! Kunde du høre det, du lille Fugl, som i Kærlighed bedækker dine smaa med de bløde Vinger! Kunde jeg selv bevare det og dette Øjeblik fast i mit Hjerte til at opholde mit Mod i denne Tids Lidelser, der er for intet at agte mod den Herlighed, der skal aabenbares ogsaa for mig.“

Det forekom mig, som om jeg følte en Frigørelse for den uvirksomme Sløvhed, der lig en trykkende Tordenluft i saa lang Tid havde hvilet over min raadvilde Sjæl. Min Beslutning at foretage et alvorligt Skridt, at prøve mine Kræfter og træde offentlig frem for en Menighed, dette, som jeg tilforn havde tænkt mig med Uvillie og Frygtsomhed, forekom mig nu som noget, der vilde forlige mig med mig selv; og jeg, der saa længe havde indesluttet mine Tanker i mit eget Hjerte, følte mig lettet ved at turde af dets inderste Dyb udgyde dem højt og levende. Jeg valgte til min Tales Emne efter min ovennævnte Tekst: At gennem al Naturen gaar en Anelse om en Aabenbaring. Jeg udarbejdede den med Lethed og ret *con amore*. Jeg talte ikke til nogen om, at jeg skulde prædike, og passede endog at opsnappe Adresseavisen, paa det at ingen af mine nærmeste skulde erfare det. Jeg ved ikke selv hvorfor, men det forekom mig forstyrrende at se dem i Kirken.

Da jeg nu til den bestemte Time traadte ind i Helliggejstes gamle Kirke, da jeg saa den temmelig talrigt forsamlede Menighed og hørte Orgelets højtidelige Toner, følte jeg al den Frygt og Undseelse forsvinde, der samme Morgen havde omspændt mig. Med særdeles Frimodighed besteg jeg Prædikestolen. Det var første Gang, jeg hørte min egen Stemme hæve sig i et saa stort Rum. Den lød gennem de høje Hvælvinger med en Klang og Malm, som var paafaldende for mig selv. Jeg følte i min Tales Gang, at jeg i Klagen over al Skabningens Sorg og Længsel ogsaa klagede min egen for Gud og Mennesker og søgte at trøste dem og mig ved Glimtet af et Lys fra hin Strandbred; og i Sandhed, dette Glimt syntes mig i disse Øjeblikke saa vinkende, at jeg snart uvilkaarligt forlod min skrevne og udenadlærte Tale og overgav mig til en Begejstring, der lod Ordene frit strømme fra mit bevægede Bryst. Den elskede, som fortørnet skjulte sig for mig, de dyrebare forudgangne, som jeg havde mistet, svævede for min Tanke. Et Folkesagn fortæller, at i denne Kirke samles endnu ved Nattetid en hedenfaren Menighed. Det hedder, at en aldrende Borgermand, som nylig havde mistet sin Kone.

bedrøvet var gaaet hen i sin tilvante lukkede Kirkestol, hvor han saa mangen Helligdag havde siddet hos den, han nu savnede. Udmattet af Graad, var han falden i Søvn og var bleven indelukket i Kirken, hvor han ved Midnat vaagnede og saa Kirken oplyst af utallige Lys, hvis milde Skin lignede Maanens. En Skare af lette, skønne Skikkelser holdt her deres Gudstjeneste, en rolig, smeltende Musik lød gennem Hvælvingerne, og en Mand holdt fra Prædikestolen en Tale, hvis Indhold den levende ikke kunde forstaa; men da Sangen atter begyndte, saa han med glad Forundring sin trofaste Hustru sidde paa den Plads, hun plejede at indtage ved hans Side. Kærligt tiltalte og trøstede hun ham med Ord af lignende Indhold som den Tekst, hvorover jeg talte. Dette Sagn faldt mig ind, og naturligvis ikke det, men, om jeg saaledes maa udtrykke mig, en Duft deraf aandede gennem mine Ord.

Jeg har siden ofte tænkt paa denne min første Prædiken og tilstaaet for mig selv, at den vist nok var det første ungdommelige Udbrud af et fuldt Hjertes Begejstring mere end en gennemført, dybsindig Behandling af saa højt et Emne; men maaske var det netop denne ungdommelige Varme og Umiddelbarhed, der, idet den henrev mig selv, ogsaa virkede sympatetisk paa mine Tilhørere.

Da jeg kom hjem, blev jeg højlig overrasket ved at se mig omringet af alle mine, der hilste mig med Taksigelser, Omfavnelser og Glædestaarer. Min Fader, min Søster, Onkel Lindby, vor gode Musiker, ogsaa Ferdinand, der samme Dag var kommen til Byen, havde alle været i Kirken, uden at jeg var bleven dem var. Min Svoger sagde: „Jeg har rigtignok ikke været i Kirken, men jeg hører, hvad de andre i deres Henrykkelse siger, og har lige saa godt af det, som om jeg havde hørt dig selv.“ Min Fader græd, han omfavnede og kyssede mig for første Gang i al den Tid, jeg kan erindre. Han vilde tale, men var ikke i Stand til at sige et Ord, og efter at vi var gaaet til Middagsbordet, kunde han endnu ikke fatte sig, men sad stille og aftørrede sine Taarer, et Syn, der rørte mig hjerteligt og var mig særdeles nyt.

„Naa Fatter!“ sagde min Svoger, idet han skænkede Vin til ham, „tøm nu Deres Glas, og lad os ikke mere græde over det, der ikke er noget at græde over.“

Min Fader tømte Glasset, trak Vejret dybt, tørrede sine Øjne og sagde smilende: „Ja, du snakker! Du ved ikke, hvad saadan en pludselig, uventet Glæde vil sige. Det er nu sket, hvad jeg i saa mange Aar har stridt og kæmpet for at opnaa. Den Dag, jeg i saa mange Aar havde glædet mig til og frygtet for ikke at opleve, den er nu kommen. Hvilken dejlig Prædiken! Hele Menigheden græd, og tænk engang! saadan en Mand er Vorherre! det træffer sig, at min høje Velynder og fordums foresatte, Gehejmeraaden just i Dag er kommen i Kirke. Ved Udgangen kommer han selv hen til mig, den velsignede Herre, trykker min Haand og siger: „Naa, jeg gratulerer! De kan rigtignok sige, at De har Ære af Deres Søn, og jeg han ogsaa gøre mig til af, at han er min Gudsøn.“ Se, det er nu en Mand, som kan være Guld værd, naar et godt Præstekald bliver ledigt.“

„Der er et godt Præstekald ledigt,“ udbrød Ferdinand, „og for at faa det behøver vi ikke at gøre nogen Gehejmeraad Ulejlighed. Hør, Anton! Nu slipper jeg dig ikke! Jeg sværger dig til, jeg bliver et bedre Menneske, dersom du siger mig Ja. Jeg er rejst herind bare for at overtale dig, thi jeg synes, jeg kunde mærke af dit Brev, at du har i Sinde at gøre Knuder. Men hvad kan der være i Vejen? Kaldet er meget godt; af din Avling skal du ikke have ringeste Ulejlighed, den skal jeg drive for dig, saa du skal se dine evige Løjer; Præ-

stegaarden har jeg alt begyndt at pynte op og forbedre; den kan blive meget køn og god; og fra Haven vil jeg lade gøre en Laage ind til Herregaardens Have, lige ind til Julies Pavillon ved Søen, der er det smukkeste Parti. Der kan vi sidde med hinanden om Aftenen og røge vore Piber. Naa! sig nu, at du modtager mit Tilbud!"

„Ja, jeg modtager det!" udbrød jeg og trykkede rørt og taknemlig Ferdinands Haand, som han rakte mig over Bordet.

„Hurra!" raabte Onkel Lindby og svingede med sit Lommetørklæde i Mangel af en Hat. Alle rejste sig, og en utydelig Summen af Glædesraab og Lykønskninger lød mellem hinanden.

„Nu vel! saa lad os drikke paa Antons Sundhed og Lykke," sagde min Svoger, „vel havde jeg for min Del ikke bestemt ham til Præst, men noget skal man jo være i denne syndige Verden. Naa, lad gaa! Velærværdige Hr. Anton Verdal leve!"

Den næste Morgen bankede det sagte paa min Dør. Jeg troede i denne beskedne Banken at genkende min lille Ven Leopolds Nærmelse og sprang hurtigt og glad hen for at aabne Døren. Det var ikke Leopold, men et endnu langt mere ønskeligt Syn stod for mig: Madame Barthold. Jeg turde næppe tro mine Øjne. Med den hende egne stille Værdighed modtog hun den Plads, som jeg ærbødigt anviste hende.

„De maa med Rette undres over mit Besøg," sagde hun, „men der gives saa alvorlige Anliggender, at alle smaalige Betænkeligheder maa forsvinde for dem. Jeg kommer frimodigt og aabenhjertigt til Dem og venter at møde Frimodighed og Aabenhjertighed hos Dem."

I en saa klar og ligefrem Beretning som muligt sagde hun mig nu, at hun og hendes Datter ikke havde været bortrejst, som man troede, men havde beboet et afsides og enligt beliggende Landsted i Omegnen af København. De troede paa dette Sted, hvor ingen formodede dem, og ved de Forholdsregler, de havde taget, lettest at kunne skjule sig for alles Blikke. Denne Angst hos Julie for at blive set af sin fordums Kreds, forenet med en Ulyst til at fjerne sig fra det gamle Opholdssted, havde bedrøvet hendes Moder og var bleven mistydet af hende som en Skamfuldhed over den opdagede Herkomst. Det Tungsind, der ofte mod Julies Villie kom til Syne i hendes hele Adfærd, havde smertet den kærlige Moder i den Grad, at hun mangen Gang havde været nær ved at ønske sin Datter tilbage i den Stilling, som hun synes saa dybt at savne. Flere Gange havde hun talt til Julie herom, men altid faaet det Svar: „O, kære Moder! Det er ikke dette Tab af en tom Glans, som nedtrykker mig, men Tanken om min egen Uret imod dig." Paa den anden Side viste hun ofte en barnlig Glæde over at kunne forsøde Moderens Liv og var idel Opmærksomhed for hende. Kun om Aftenen forlod de deres Hjem, for det meste kørende i en halvt tillukket Vogn, selv omhyggeligt tilhyllet. Et Par Gange havde Julie ladet Vognen køre gennem Byen og forbi vor fordums fælles Bopæl, hun havde da set ud af Vognen og betragtet Huset op og ned. En Gang sagde hun: „Der er Lys i Verdals Værelse." „Jeg kan ikke beskrive," vedblev Madame Barthold, „med hvilken besynderlig Stemme hun sagde disse Ord. Da vi nu i Forgaars fik at vide, at De skulde prædike, ønskede Julie ivrigt at komme i Kirke. Vi tog ind til Byen og kom i Kirken, inden Gudstjenesten begyndte. Vi bad Kirkebetjentene om en tillukt Stol for os alene og erholdt ogsaa en saadan. Julie græd stille under Deres skønne Tale, hun græd i al den Tid, vi var paa Hjemvejen, og da vi kom hjem, og

jeg kærligt tiltalte hende, kastede hun sig i mine Arme og sagde: „„Ak Moder! jeg vil udøse mit Hjerte for dig, inden det brister. Har du ikke allerede gættet det, at dette er den Mand, jeg elsker? Dette er den Stemme, som har fortryllet mig; dette var saadanne Ord, som først hævede mit Hjerte til Himlen og Kærligheden. Men det var mig ikke selv klart bevidst, at jeg elskede ham, før i det Øjeblik, da han med grusomme Ord brød Staven over mig, men tillige viste mig den Afgrund, hvorved jeg stod, thi en rædsom Afgrund syntes mig i det Øjeblik min Forbindelse med Ferdinand. Da flygtede jeg til dig. Velsignet være du og din Kærlighed! O! naar jeg sagde dig, at min Uret mod dig var min Ulykke, da sagde jeg dig Sandheden, thi Verdal har elsket mig; havde han kendt mig som din Datter, da havde han tilstaaet mig sin Kærlighed, jeg havde tilhørt ham, i Stedet for at jeg nu af Skamfuldhed maa skjule mig for ikke at møde hans Blikke, fulde af Vrede og Foragt, som jeg saa dem sidst og ser dem end bestandig, vaagen og i Drømme.““ Hun fortalte mig nu hin mig ubekendte Scene mellem Dem og hende, og efter i en søvnløs Nat at have raadført mig med min Samvittighed besluttede jeg at henvende mig ligefremt til Dem og sige: Det elskede Barns Ulykke er m i n, vor Ro og Velfærd beror paa Deres Oprigtighed og Sandhed. De har elsket min Julie, er denne Kærlighed“....

Jeg lod hende ikke tale ud, jeg greb begge hendes Hænder, trykkede dem til mit Bryst og udbrød: „Om denne Kærlighed endnu lever i mit Hjerte?.... O, min Moder! O kære Billed af min egen moderlige Veninde! Før mig til Deres Datters Fødder, og velsign Deres Søn!“

— — —

Da jeg faa Maaneder efter kørte med min unge Hustru, til hvem jeg samme Morgen i Stilhed var viet i Gentofte Kirke, og vi nærmede os min smukke, hyggelige Præstegaard, hvor vor Moder allerede ventede os, sagde pludselig Julie: „Se, her kører vi over Korsvejen. Derhenne holdt min Faders Vogn, her ad denne Side løb jeg angstfuld og forvildet, men da mødte du mig med Hjælp og Trøst.“

„Ja, min stakkels Julie, her traadte din lille Fod for første Gang paa Livets skarpe Torne.“

„Og herfra,“ svarede hun, „herfra blev den først lokket ind paa den onde Vej, men da mødte du mig atter og ledede mig til den gode, den lykkelige, som jeg nu skal gaa ved din Haand.“

„Nej, nej, min Julie! Ikke jeg! jeg selv har al min Tid staaet raadvild og ledig paa Korsvejen, men Kærligheden, den rene, trofaste Kærlighed, den forbarmede sig over os begge, og denne Vejviser tager ikke fejl af Vejen.“

CASTOR OG POLLUX

Det var en Aften midt i November, Himlen var klar, og lidt Rimfrost viste sig allerede paa Bladene af en Vinranke, hvormed en Havelaage, som førte ud til Vejen, var omkranset. Inden for samme laa et Hus, som tilhørte en velhavende Landmand, der havde trukket sig tilbage fra en Embedsstilling, han tilforn havde beklædt. Hans Datter, den unge Lise, stod lænet til Havelaagen med Øjnene stadig hæftede paa Havestuens Dør og paa et Par Vinduer i Huset, inden for hvilke man saa Lys. Hendes fine Legeme var kun utilstrækkelig bedækket mod den kolde Luft. Et Sjal, som hun havde kastet over sine rige Haarfletninger, maatte tjene baade som Hat og Kaabe. Ogsaa skælvede hun og holdt med den ene Haand fast om en Gren, som om hun frygtede for at falde. Dog syntes ikke Kulde at forvolde denne Tilstand, thi hendes blussende Kinder og højt bankende Hjerte vidnede snarere om en feberagtig Hede. Endelig aabnedes Havestuedøren, en høj, rank Mand traadte ud, vendte sig om i Døren med et Buk og ilede nu med lette Trin hen til det Sted, hvor Lise stod.

Hun fløj ham i Møde og sagde med skælvende Stemme: „Hvorledes gik det? Sig det rent ud! Det gik ulykkeligt? Ikke sandt?“

„Nej, nej, min søde Lise!“ svarede den unge Mand med en mandig og klangfuld Stemme, „for Guds Skyld, fat dig, du skælver jo som et Æspeløv.“

„O skynd dig, sig mig, hvad svarede Fader? Sikkert ikke Ja.“

„Men heller ikke Nej!“

„Talte han intet om den fatale Hr. Runegaard, som frier til mig?“

„Godsejeren her i Nabolaget? Jo, det gjorde han rigtignok. Han sagde .... Men min egen Lise! du maa være rolig! Det, jeg har at sige dig, er ikke ondt, jeg skal fortælle dig hele din Faders og min Samtale saa omstændeligt, som Tiden vil tillade det, thi du ved nok, at jeg desværre maa rejse herfra endnu i Aften. Min Vogn holder vist allerede forspændt derhenne i Vognskuret ved Kroen og venter paa mig. O Gud! du græder!“

„Nej, jeg gør ikke. Men lad mig følge dig gennem Alléen! Lad os gaa ud af Haven. Min Stedmoder kommer vist snart hjem, og søger hun efter mig og finder mig med dig, saa har jeg Fortræd deraf. Hun beskytter af al Magt min forhadte Bejler.“

De elskende gik nu Arm i Arm ud af Havelaagen, og Elskeren fortalte Ord til andet, hvad der var passeret mellem ham og Kancellieraad Bamberg. Meget høfligt, men lige saa betænkeligt havde denne modtaget den Efterretning, at hans Datter allerede forrige Vinter havde givet sin Tro til en Løjtnant i Søetaten, der med alt det gode og rosværdige, der kunde siges om ham, dog ikke var i den Stilling, at han kunde forsørge en Familie. At gifte sin Datter med en brav Mand, sagde han, var hans højeste Ønske, men ikke at se hende

forlovet uden at kunne bestemme Tiden til Brylluppet. Han ønskede sin Datter vel forsørget, thi Næringssorger var efter hans Erfaring den tungeste af alle Bekymringer, og efter hans Anskuelser var det en slet Mode, der nu tog Overhaand, at Piger ikke blev gifte i deres første, blomstrende Ungdom. En sand, livsglad Brud vilde han tilføre sin Svigersøn, ikke en falmet, paa Sjæl og Legeme sygelig Person. En retskaffen Mand i en udmærket god Stilling friede nu til hans Datter, og han tilstod, at han af mange Grunde havde sat til Hjerte til dette Parti. Da den stakkels Bejler nu med bekymret Aasyn stod for ham og kun vidste at beraabe sig paa det Fortrin, han ejede i Lises Hjerte, sagde Kancelliraaden: „Kære Løjtnant Darby! De kan tro, at det gør mig ondt baade for Dem og for min Datter, og jeg vil gøre for dem begge, hvad jeg nogenledes kan forsvare for min Samvittighed. Ifald De om et Aar fra i Dag af at regne kan bevise mig, at De har en fast aarlig Indtægt, som jeg kan anse for tilstrækkelig for en Familie i Deres Stilling, saa omtrent i det mindste en 14 til 15 Hundrede Daler, saa er min Datter Deres. Jeg vil sige til Runegaard, at da hun næppe er atten Aar endnu, saa vil jeg ikke vide af nogen Forlovelse før efter den Tids Forløb, og det samme siger jeg herved til Dem; og da jeg nu saaledes, tværtimod mit eget Ønske, føjer mig efter min Datters, saa synes mig, at jeg ogsaa kan fordre, at hun føjer sig efter mit, og dersom hun efter et Aars Forløb ikke kan blive Deres Kone, at hun da finder sig i at blive Runegaards."

Da Lise havde hørt disse Ord, udbrød hun forfærdet: „Gud i Himlen! Og det kalder du ikke nogen ond Efterretning?"

„Nej, min bedste Lise! Det kunde jo være meget værre. Betænk selv! I et helt Aar er du fri for at plages med Herremandens Frieri. Det er jo netop Frygt for denne Frier, som er Skyld i, at jeg har opdaget vor Hemmelighed for din Fader, thi ellers havde jeg ventet et Aar, om ikke to, og strævet at skaffe mig bedre Kaar, inden jeg havde vovet aabenlyst at bejle til dig."

„Men om et Aar, mener du da at"...

„Ja, det vil jeg haabe. I vor Etat er mange Ressourcer for en flink Officer. Det værste er jo rigtignok, at din Fader forlanger sikre, faste Indkomster. Imidlertid, der er jo dog en og anden Post, som f. Eks. Lærer hos Kadetterne i en eller anden Gren af Videnskaberne, og mange Bække smaa gør en stor Aa, og naar jeg om ikke andet, kan bevise Rimeligheden af at kunne fortjene det fornødne, saa tænker jeg vel, din Fader finder sig i Billighed."

„Men sig mig," sagde Lise med et undseeligt Udtryk, „var det ikke muligt, at din Fader vilde gøre noget for os? Man siger jo, at han er rig?"

„Om han ogsaa er det, saa ved jeg dog, at han ikke gør noget for mig. Han er desværre vred paa mig."

„Min Gud! hvorfor?"

„For en Ulydighed, som jeg ikke kan angre. Da jeg var et Barn, og min Moder var død, satte Fader mig i Kost hos min Onkel Grossereren. Fader blev dengang borte i flere Aar. Han var i Forbindelse med et Handelshus i Batavia, han førte Skib for dette Firma en Tid lang, og vi hørte sjældent fra ham. Imidlertid havde min Onkel sat mig til Søkadetterne; han vidste, Fader havde bestemt mig til Sømand, og tænkte at gøre saa meget vel. Jeg var paa Akademiet, det gik mig godt, og jeg var glad i min Stilling. Men da Fader erfarede dette, blev han vred og skrev baade til min Onkel og mig, at jeg straks skulde forlade Akademiet. Jeg fortvivlede, men saavel Onkel som mine foresatte mente, at naar Fader erfarede, hvor godt det gik mig ved

enhver Eksamen, og at jeg havde Haab om meget tidlig at blive Officer, saa vilde han nok give sit Samtykke. Vi skrev ham til, men Brevene kom ikke til ham formedelst hans ustadige Opholdssted. Vi hørte intet fra ham, før han selv kom hjem lige i de Dage, da jeg tog min Officerseksamen. Han befalede mig straks at tage min Afsked eller at renoncere paa al Hjælp og Understøttelse af hans Haand i Fremtiden. Jeg valgte det sidste, og saaledes er der kommen en Spænding imellem os, som dog tidt har bedrøvet mig, især for nogen Tid siden, da jeg vidste, at han laa syg i Amsterdam. Jeg var lige paa Nippet til at rejse til ham; det var mig en utaalelig Tanke, at han kunde dø uden at være ganske forsonet med mig. Men Gud ske Lov! Jeg fik da opspurgt, at han var kommen sig aldeles."

„Opspurgt? Faar du ikke Breve fra ham?"

„Nej, aldrig! Jeg tror ellers, han kommer nok herhjem om et Aars Tid. Han farer ikke længere, han er traadt i Forbindelse med et Handelshus i København og har sin Bolig og sin gamle Pige bestandig der."

„Men hvorledes kunde han, som selv er Sømand, have saa meget imod . . . ?"

„Ak, det er hans fikse Idé! Han er en dygtig Skibsfører, han anser Koffardifarten for det eneste reele, især siden vi, Gud bedre det, har mistet vor Krigsflaade. Dernæst har han den Tanke, at Søetaten ser med Foragt ned til Koffardifarten; han havde sat sit Sind til, at jeg skulde træde i hans Fodspor. Han er en god, brav Mand, men nogen Hjælp fra ham er ikke for mig at vente. Naa, det er ogsaa lige meget. Jeg kommer nok paa en eller anden Maade paa grøn Kvist, naar kun Lykken vil være mig lidt gunstig!"

„Lykken! ja, Gud hjælpe os! Lykken har jeg aldrig haft med mig."

„Des rimeligere er det, at den maa komme. Og ved du hvad! Jeg ser i dette Øjeblik et godt Tegn, et Tegn fra Himlen: Ser du disse to Stjerner, som sidder der lige over Spidsen af Kirketaarnet? Ved du, hvad de hedder?"

„Nej."

„Det er de himmelske Tvillinger, Castor og Pollux. Det er gode Stjerner. De gamle troede, at naar de dødelige var i Nød og Fare, især naar søfarende paa Havet" . . .

„Jeg ved det, Dioskurerne."

„Se mig engang! min Lise er saa bevandret i den græske Mytologi. Hvem ved, hvad mere Lærdom jeg efterhaanden vil opdage hos min yndige Veninde."

Lise rystede smilende paa Hovedet: „Det lidet, jeg ved, har jeg lært af min Broder, som nu er i Jylland. I de to Aar, da han var Lærer hos Præstens her i Nabolaget, kom han hver Aften og læste for mig og lærte mig. Det var en god Tid. Men nu kom vi fra det, vi talte om. Disse Stjerner, hvorfor er de gode fremfor andre? Der stiger ikke mere noget venligt Tvillingpar ud fra dem og viser den vildfarende Vejen."

„Jo, sig ikke det. For mig har de en Gang aabenbaret sig. Du tror vel, jeg er bleven vanvittig, men saa galt er det da ikke. Det er mange Aar siden, paa min første Rejse, efterat jeg var bleven Officer. Jeg havde netop Vagt paa Dækket. Det var en kold Novembernat, det stormede og var et Guds Vejr. Om Aftenen havde vi i Messen helligholdt Chefens Fødselsdag, drukket og sunget, og da jeg nu stod paa Dækket og lænede mig med Ryggen til noget, hvad det var, maa jeg være falden i Søvn og have sovet en Stund uden selv at vide det, thi med eet vaagnede jeg ved det Raab fra ham, der stod ved Roret: „Vi er komne ud af Kursen. Fanden maa vide, hvor vi er henne i denne forbandede Taage, Bestikket holder ikke Stand!" Jeg for i Vejret. Det var et Mørke —

ja, saadant et Mørke kender I ikke paa Landjorden. Vi pejlede og... ja, du forstaar nu ikke vor Sømands-Terminologi; men nok sagt: vi gjorde, hvad vi formaaede for ret at orientere os, men i et saadant Vejr, midt i Nordsøen, paa et slemt Strøg af Farvandet, det var ikke Spøg. At jeg havde sovet og ikke passet min Dont, gik mig gennem Sjælen. I min Angst og Forlegenhed paastod jeg, at Kursen vist var den rette, da midt i min Nød nogle Skyer drev for Stormen, og disse to velsignede Stjerner blinkede ned til mig, og nu var det let at beregne, hvor vi var, og det viste sig, at Bestikket var rigtigt, og at jeg havde Ret, hvilket forskaffede mig en ufortjent Berømmelse mellem Mandskabet. Og siden den Tid ser jeg aldrig disse to Stjerner uden at tage min Hat af for dem, og det gør jeg ogsaa nu. Om et Aar paa denne Tid, saa kommer de atter der paa samme Sted af Himlen, og saa haaber jeg, at jeg ogsaa kommer her og fører min elskede Brud til den Kirke, hvortil de nu peger."

„Kære Frederik! du trøster mig! du forstaar at hæve mit svage Mod. Jeg vil haabe paa den gode Gud, som ser, hvor trofast jeg elsker dig. Jeg vil hver Aften se til hans Himmel og hilse disse to gode Stjerner, og naar de ikke mere er synlige, men forlader den Del af Himlen, vi kan se, saa vil jeg tænke paa Pollux, der drager med den elskede Broder til Underverdenen for siden at leve ved hans Side paa Himlen, og saa vil jeg binde Tanken om vor Adskillelse og vor Forening til Tvillingstjernen."

„Tak, min Lise! Saa drager jeg bort med lettet Sind. Vær mig tro! og hold fast paa den modige Stemning, hvormed vi nu vil sige hinanden Farvel. Et Aar gaar snart; og naar vi da ser disse vore gode Stjerner sidde igen paa det Sted, hvortil Kirketaarnet peger, saa gaar vi atter her Arm i Arm. Og nu Farvel, min elskede Veninde! Det er den høje Tid, at jeg gaar. Nægt mig ikke et Kys til Afsked, og nu lev vel!"

Under denne Samtale havde de elskende vandret sammen, ikke blot gennem Alléen, men lige til Kroen og tilbage igen til Havelaagen, hvor de nu skiltes ad. Lise løb op til Huset, og da hun til sin Glæde erfarede, at Stedmoderen endnu ikke var kommen hjem, lukkede hun sig inde paa sit Kammer, hvorfra hun siden kom ud med forgrædte Øjne, som hun forgæves stræbte at skjule med en smilende Mine. Hendes Fader lod, som om han ikke bemærkede hendes Stemning, medens Stedmoderen med Latter og ironiske Bemærkninger satte den stakkels Piges Selvbeherskelse paa Prøve.

Frederik Darby og Lise havde allerede i et Par Aars Tid kendt hinanden. Deres Bekendtskab skrev sig fra Præstens Hus i Nabolaget, hvor han af og til var kommen i Besøg, hvilke bestandig var blevne hyppigere siden hans første Møde med den smukke, elskværdige Lise, hvis uskyldige Hjerte den unge Sømand ganske havde vundet. For et Aar siden havde de hemmeligt tilsvoret hinanden Troskab og siden den Tid vekslet Breve ved Hjælp af en ung Student, der befandt sig i Præstens Hus, og som havde fattet Venskab for den aabenhjertige, godmodige Søofficer.

Lise var en Pige, der i en udmærket Grad forstod den til alle Tider sjældne, men i vore Dage næsten uddøde Kunst: at elske, og følgelig ogsaa at længes; men hun var tillige blomstrende sund og af Naturen livlig og munter. Disse Fortrin hjalp hende til at beherske den Blødhed og sværmeriske Stemning, som laa i hendes dybe Gemyt. Hun forstod mange Ting og søgte i sine smaa Talenter og i husligt Arbejde en Tilflugt mod de Sorger, der allerede omringede hende i Livets Foraarsdage. Hendes huslige Stilling var ikke lykkelig. Hendes Fader var en ret-

skaffen Mand af en fast Karakter, men alvorlig, ordknap, indesluttende sine mildere Følelser i sig selv. Hans endnu unge Kone var egentlig ikke, hvad man forstaar ved en ond Stedmoder, men en kold, ukærlig Karakter, for hvem et Væsen som Lise var en Gaade. Hun forenede dermed den hos Stedmødre ikke sjældne Skinsyge paa sin Mands afdøde Kone og paa de levende Erindringer af dette Ægteskab. Hun misundte Lise ikke blot hendes Faders Kærlighed, men endogsaa den Yndest, som denne unge Pige ubevidst erhvervede sig hos alle, der kom hende nær. Disse uvenlige Følelser, som hun ikke engang gjorde sig mindste Ulejlighed for at skjule, nedtrykte ofte i høj Grad den stakkels Pige, der med alle sine Bestræbelser ikke formaaede at tilkæmpe sig mindste Bifald af Husets Frue, som vel ikke nogen Sinde udbrød i aabenbare Fornærmelser imod hende, men bestandig paa en spidsfindig, saarende Maade lod hende føle, at hun var hende i Vejen, at hun inderlig længtes efter at se hende forlade det fædrene Hus. Disse Udladelser af Fruens onde Lune fik en ny Næring ved den omtalte Heremands Frieri. Denne Hr. Runegaard var en ung, anset, rig, men raa Mand, om hvem man kunde sige, at han var dødelig forelsket i Lise uden dog at elske hende, og den udelikate Maade, hvorpaa han ytrede sine stormende Følelser, frastødte Lise i den Grad, at hun næppe kunde taale hans Nærværelse. Efter hvad der var foregaaet mellem Kancelliraaden og Løjtnant Darby, havde den første paalagt sin Kone ikke at plage Lise med at omtale Hr. Runegaards Frieri, da han havde tilstaaet sin Datter et Aars Betænkningstid, — en Befaling, der imidlertid ikke blev overholdt uden i hans Nærværelse.

Vinteren var saaledes hengaaet uden nogen Forandring i de elskendes Stilling. I sine Breve beklagede Darby, at et og andet Haab var slaaet ham fejl. Mod Foraaret derimod blev han udkommandeet til en Tur, der lovede nogen Fordel. Det var dog en Trøst. De tunge Skyer veg for en Del fra Lises milde Ansigt. Med lettere Sind udrettede hun sine daglige Sysler, og naar Aftenen kom, gik hun med en Guitar i Armen ned i Haven, satte sig paa en Bænk nær Havelaagen og sang med sin rene, bløde Stemme, ledsaget af sit beskedne Instrument, de simple og skønne Sange og Romancer, som hendes Musiklærer, Organisten i Byen, havde lært hende. Dersom der gaves Alfer, vilde de sikkert have opført en natlig Dans til disse sjælfulde Sange, som ikke hørtes uden af Smaafuglene i deres Reder. Sommeren hengled saaledes, den ene Maaned afløste den anden. Lise baade glædede sig til den Tid, da hun haabede at gense den elskede, og skælvede af Frygt for, at det betydningsfulde Aar skulde fuldende sit Løb uden at bringe det attraaede Resultat. Naar hun om Aftenen, inden hun gik til Hvile, vendte sit Blik til den stjernefulde Himmel, skimtede hun allerede Castor i Horisonten, og snart kom ogsaa hans Broder til Syne, og November kom, og de gode Stjerner var ikke langt fra at staa over Kirketaarnet uden at have bragt det gode, man havde haabet af dem.

Et Brev fra Darby underrettede nu Lise om hans Hjemkomst til Hovedstaden. Han gjorde hende Regnskab for Udbyttet af hans Rejse, der ved hans Sparsomhed og fornuftige Forholdsregler var upaaklageligt i pekuniær Henseende og meget ønskeligt med Hensyn til det Haab, det gav ham til lignende Fortjenester i Fremtiden. Lise fattede nu den Plan at tale aabenhjertigt med sin Fader og søge at bevæge ham til Gunst for hendes Kærlighed. Hver Morgen foresatte hun sig at bede ham om en Samtale, men i Dagens Løb tabte hun Modet til at gøre dette Skridt. Imidlertid fik hendes Forældre Besøg af

Justitsraad Murgreen, en Embedsmand fra København, som var en gammel Ven af hendes Fader. Det var en godmodig, jovial Mand, der i det Par Dage, han opholdt sig i Kancellieraadens Hus, fattede en stor Godhed for Lise og indbød hende til at tilbringe nogle Uger i hans Hus i København. Han gav denne sin Indbydelse saa meget større Vægt, som han udlod sig med, at hendes Besøg vilde være en sand Tjeneste, hun viste ham, da han troede sig overtydet om, at hendes Bekendtskab og Nærværelse vilde være en opmuntrende Lægedom for hans eneste Datter, der i de senere Aar var bleven lidende paa Sjæl og Legeme. Lises Fader gav med synlig Fornøjelse sit Samtykke til denne Rejse, og det blev bestemt, at Justitsraad Murgreen, som havde Ærinde til et andet Sted i Omegnen, om en Uges Tid skulde komme tilbage for selv at afhente Lise og føre hende hjem med sig.

Da en Uge var mere end Tid nok til at skrive til København og faa Svar tilbage, saa underrettede Lise sin Elsker om sit forestaaende Komme til Hovedstaden, og Darby svarede, at han glædede sig til at se hende der, da hans Forretninger endnu forhindrede ham fra straks at rejse til hende; at han tilforn var kommen i Justitsraad Murgreens Hus og nu vilde forny dette Bekendtskab i det Haab, at han der skulde træffe hende og tale med hende med mere Frihed end i hendes Hjem. Et Brev til Lises Fader var indesluttet i dette, og det var aabent, paa det hun kunde gøre sig bekendt med dets Indhold, inden hun afleverede det. Darby bestræbte sig i dette Brev for at fremstille sine Forhaabninger fra den lyseste Side og sine uvisse Indtægter fra den sikreste. Ydmygt og hjerteligt bønfaldt han om Kancelliraadens Samtykke til hans Forlovelse med den elskede, som han vist haabede om to Aar at kunne hjemføre som sin Hustru. Lise tog nu Mod til sig, og Dagen før hendes Afrejse traadte hun dristigt ind i sin Faders Arbejdsværelse med det omtalte Brev og satte sig frygtsom i en Krog af Værelset, medens Kancellieraaden læste det, og medens hun med ængstet Hjerte læste i hans Ansigt, at Svaret næppe vilde blive ønskeligt.

Da Brevet var udlæst, lagde Kancellieraaden det sammen med en særegen Skødesløshed, kastede det hen ad sit Skriverbord og sagde fortrædeligt: „Jeg kan ikke begribe, hvorledes et fornuftigt Menneske som Løjtnant Darby nu kan komme og vrøvle om en Sag, der jo er afgjort Mand og Mand imellem. Jeg har fastsat et Aar, hvori jeg vilde finde mig i at vente paa, at han kunde ernære en Familie ved sikre Indtægter. Er det sikre Indtægter, som han her opregner? Er det noget at stole paa i Tidens Løb?“

Lise vovede at nævne Darbys Faders Formue som et Haab engang i Tidens Løb. Men Kancellieraaden svarede: „Jo vist! Det er Forhaabninger, der næsten er endnu uvissere end alt det øvrige. For det første er Kaptajn Darby en rask og rørig Mand, der gerne kan overleve sin Søn. For det andet saa ved han vel knap selv og mindre nogen anden, hvordan det staar sig med hans Formue. For det tredie er han vred paa Sønnen og kan maaske gøre Dispositioner, som ingen drømmer om. Nej, lad os ikke tale mere om den Historie! Jeg har opfyldt min Del af vor Kontrakt, han kan ikke opfylde sin, altsaa: Snip snap snude, nu er det Eventyr ude.“

Al den Veltalenhed, som Angst og Kærlighed indgav Lise, alle hendes Bønner og Taarer stødte som matte Pile mod Faderens jernfaste Villie. „Hør, min gode Lise!“ sagde han omsider, „du er ung og uerfaren, du ved ikke, hvad Næringssorg er for en Ulykke, og du aner heller ikke, hvad en lang Forlovelse vil si-

ge. Du kan tro mig! det er ikke Mangel paa Kærlighed til dig, naar jeg nu siger dig: Det er min faste Villie, at du ved din Hjemkomst fra København skal give Runegaard dit Ja. Han elsker dig højt og trofast, han er en brav Mand, og jeg vil vide din Fremtid sikret, baade medens jeg lever, og naar jeg er død. Hold op baade med Graad og Indvendinger. Rejs nu til København. Fornøj og adspred dig der, og betænk i Stilhed dit eget Bedste, forestil dig det Liv, der venter dig som Frue paa Runegaards Gods i Sammenligning med det, du nu fører, og især med det, der vilde blive dig til Del, naar jeg falder fra, og du sidder der som en gammel Jomfru."

Med et tungt Hjerte rejste Lise til København og blev af sin venlige Ledsager indført i hans Hus og med triumferende Mine fremstillede for hans Familie som en uventet Skat, hvormed han tænkte at overraske og glæde den. Men saavel til Lises som til hans egen Forlegenhed mærkede de begge, at han havde været langt fra at forstaa sine Damers Ønske; og uagtet nu Husherren paa alle Maader søgte at skaffe sin unge Gæst saa megen Del, som muligt var, i Hovedstadens Forlystelser, saa var Opholdet i hans Hus dog ikke behageligt for hende. Det sørgeligste var, at hun aldrig kunde erobre et Øjebliks Frihed til at veksle et fortroligt Ord med den elskede, skønt hun næsten daglig omgikkes ham. Kun ved Blikke og smaa Ord, hvis rette Betydning kun de selv forstod, formaaede de elskende at give hinanden et lille Vink under bestandig Fare for at opdages af Fru og Frøken Murgreens spejdende Øjne, der intet Minut forlod dem. En Gang lykkedes det imidlertid for Darby at lade en lille Billet glide ned i Lises Skød, idet han i Forbigaaende vendte sig til Husets Damer. I denne Skrivelse ytrede han sin Fortvivlelse over den Tvang, hvori de levede, sin Smerte over et kort affærdigende Brev, som Kancellieraad Bamberg havde sendt ham, og endelig indstændige Bønner til den elskede om at modstaa sin Faders Villie i Henseende til det Ægteskab, han vilde paatvinge hende. Næste Dag vidste Lise med ægte kvindelig List at tilstille ham en Seddel, hvori hun forsikrede, at hun vilde taale al den Modgang, der kunde vente hende i Hjemmet, hellere end ægte den Brudgom, hendes Forældre vilde paatvinge hende. Hun underrettede ham tillige om sin snart forestaaende Hjemrejse og ytrede bedrøvet, at hun vilde hver Aften vandre i Alléen, hvor de for et Aar siden tog Afsked, og betragte de gode Stjerner, der nu vist nok sad over Kirketaarnet uden at have bragt dem den Lykke, hvorpaa de havde haabet.

Darby læste denne Seddel med stor Bekymring og Sindsbevægelse. Det var ham en utaalelig Tanke, at Lise skulde rejse bort, uden at han en eneste Gang havde set og talt med hende uden Vidner. Han besluttede i sin Sindsuro at bede om et Stævnemøde, hvorved han blot i en halv Time kunde tale mundtligt med hende. Han vidste at forskaffe sig et Ærinde til at besøge Justitsraadens Hus igen den næste Aften og skrev imidlertid et bønligt og elskovsfuldt Brev til sin uskyldige Elskerinde, hvilket han haabede ubemærket at kunne tilstille hende.

Om Formiddagen sad Justitsraad Murgreen i sin Dagligstue og læste i Dagbladene. Han var paaklædt til at gaa ud og havde lagt sin Hat paa Bordet foran sig tilligemed en sammenrullet Overfrakke. Fruen kom ind, bærende paa begge sine udstrakte Arme en hel Garderobe af sirlige Kjoler og andre Klædningsstykker med derpaa udbredte Modeartikler af Blomster, Sløjfer og deslige. Hendes hele Figur var næsten skjult af denne Byrde.

Uden at se op fra sin Læsning sag-

de Justitsraaden: „Du erindrer nok, at jeg i Dag rejser til Roskilde med min Broder. Jeg kommer ikke hjem før i Morgen Formiddag. Siden vor Tjener er syg, saa lad en af Pigerne bære mit Tøj ned i Vognen, naar den kommer efter mig.“

Fruen aflæssede imidlertid, skønt med stor Forsigtighed, sin Byrde over Bordet, hvorved hendes Mand sad, og kastede hans Hat og Overkjole paa Gulvet, og nogle af Justitsraadens Blade fulgte med ligesom flyvende Fugle.

„Vorherre bevares!“ udbrød han, idet han rejste sig og opsamlede sine adspredte Effekter, „hvad er dog dette for et Spektakel? Og du, hvor du puster, hvor du er hed og rød! Hvormed har du nu igen saa rasende travlt?“

„Aa Gud! jeg gaar her og slæber med Kunigundes Balstads fra i Forgaars. Det er ikke Spøg at faa alt det efterset og strøget ud og sammenlagt og forvaret, hver Del paa sit Sted.“

„Hvorfor vil du dog gøre dig saadanne Smaating saa svære?“

„Smaating? Nej, det maa du forlade mig. Orden og Sparsomhed er ikke Smaating. Saadan som jeg arbejder og træller for Orden i Huset, saadan som jeg udmatter mig, det skulde bare nogen vide!“

„Aa, det er en daarlig Orden, der er forbunden med saadan en Uro. Det er jo utaaleligt at se, hvordan du farer omkring som en Timetop. Sæt dig nu ned, og skal der endelig være saadan en Anstalt med det lurvede Tøj“...

„Lurvede Tøj! Nej, nu har jeg da aldrig hørt Mage!“

„Naa, lige meget! jeg vilde kun sige: lad saa Stuepigen komme ind og arrangere det.“

„Stuepigen! Ja, da vilde det blive godt gjort! Nej, hvad der skal gøres med Omhu, det maa man gøre selv.“

„Saa lad Kunigunde gøre det, hun er da nærmest til at passe sit eget Tøj. Skal hendes Moder være hendes Kammerpige?“

„Du taler, som du har Forstand til. Vor stakkels syge Datter! Hun har sovet slet i Nat; hun er nylig opstaaet. Jeg var allerede oppe og saa til hende Klokken seks i Morges. Det var ikke Dag endnu, men jeg havde saa meget at bestille, at jeg var nødt til at staa op.“

„Ja, du gør dig Livet surt til ingen Nytte. Var Kunigunde syg i Morges?“

„Ja, det var hun vist. Dengang sov hun rigtignok, men Klokken ti vaagnede hun og klagede sig.“

„Du maa ikke blive vred, men jeg kan ikke gøre for, at jeg er gruelig ked af den evige Sygdom og Piben og Græden for ingenting. Det er modbydeligt at se en ung Pige krybe omkring og være ked af sig selv og hele Verden. Det er jo rent imod Naturen at se Ungdommen saa aflægs. Det er, ligesom naar man ved Sommertid kommer i en Have, der efter Aarstiden skulde være grøn, men hvor alle Blomster og Blade paa Buske og Træer er opædte af Orm.“

„Herre, du min Gud! hvordan du taler.“

„Ja, ved du, hvad min gamle Ven, Kancellieraad Bamberg, sagde, da jeg fortalte ham om min sygelige, melankolske Datter? „„Hvor gammel er hun?““ spurgte han. „„Tre og tyve Aar.““ „„Saa er Ulykken den, at hun ikke er bleven gift for fire, fem Aar siden.““ Og jeg tror sgu, at han har Ret.“

„Gud, hvilken Raahed! hvilken uanstændig Plumphed! Den fine, talentfulde Pige, gift ved atten eller nitten Aars Alder!“

„Du var jo selv kun tyve Aar, da vi havde Bryllup.“

„Ja, Gud ske Lov, at Verden nu er klogere!“

„Ja, det er saamænd ikke af Klogskab, at Pigernes tidlige Giftermaal

er gaaet af Brug, men fordi ingen vil have disse velopdragne, dannede og talentfulde unge Damer."

„Da har vor Datter saamænd ikke manglet Tilbedere."

„Ja vist! Tilbedere i Inklinationsvals paa et og andet Bal. Men Friere, virkelige Bejlere, dem har jeg aldrig set eller hørt noget til."

„Da faar hun snart en virkelig og ærlig Frier, det tør jeg nok sværge paa."

„Hvem skulde det være?"

„Løjtnant Darby! Hvorfor skulde han ellers have søgt saa ivrigt at faa sin Gang her i Huset paa ny, efter at vi ikke har set ham hos os i tre hele Aar? Du ser ud, som du ikke troede det."

„Nej, det gør jeg ikke heller."

„Hvorfor ikke?"

„Nu, jeg har saa mine egne Tanker."

„Hør, dem gætter jeg! Men om saa er, saa skal jeg aldrig tilgive dig det rasende Indfald... Men tys! Der kommer vor stakkels Gunde."

Justitsraaden saa efter sin Datter gennem den aabnede Dør til det næste Værelse og sagde halvt bedrøvet, halvt fortrædelig: „Naa! Der kommer hun krybende. Ja, daarlig nok ser hun ud, Gud bedre det, og heller ikke for net, med Haaret siddende frem under Kappen og en Pjalt af et Sjal hængende om Halsen."

Kunigunde kom ind, hilste Faderen med et Nik uden at tale og satte sig derpaa i en Krog af Sofaen.

„Naa, Barn!" sagde Justitsraaden, „hvor gaar det?"

„Hvordan det gaar?" svarede Kunigunde, „aa, det er ikke værd at tale om."

„Det har du Ret i, min Pige! Det er ikke værd enten at tale om eller tænke paa sine smaa Upasseligheder. Naar man tager sig noget ordentligt til, saa har alt sligt ingen Magt. Nu kan du straks begynde med at hjælpe din Moder, som staar der og slider med at lægge dine Klæder til Rette og stryge dine Baand ud."

„Det kan jeg ikke, jeg er alt for mat, jeg har sovet uroligt."

„Hvad har forstyrret din Søvn?"

„Det generer mig, at den Jomfru fra Landet har Kammer ved Siden af mit."

„Hvor kan det genere dig? Stuepigen plejer jo at ligge der, naar du ikke er vel, og hun har oven i Købet altid Hoste, da derimod denne lille friske Rose vist nok sover baade trygt og stille."

„Ja, den friske Rose sover rigtig som en Sten, især naar hun har siddet til ud paa Natten og læst i de Bøger, du har laant hende."

Fruen udbrød: „Gør hun Støj og vækker dig, min Gunde?"

„Aa nej! men det generer mig, at hun er der."

Faderen rystede paa Hovedet. Nu kom Lise ind, hun gik hen til Justitsraaden, hilste ham venligt og sagde: „Jeg hører, De vil rejse fra os."

„Rejsen er ikke lang," svarede han.

„Ja, Fader er lykkelig," udbrød Kunigunde, „han rejser og flakker og morer sig. Det er dog en Forandring. Dersom jeg Stakkel kunde rejse til et Bad, saa kom jeg mig, det siger Doktoren."

„Ja, Doktorerne! De siger, hvad de ved, at de kvindelige Patienter helst vil høre. Du kommer dig uden videre Anstalter, naar du kun selv vil tage lidt Mod til dig."

„Hvorfra skal jeg tage Mod? Jeg er alt for misfornøjet," udbrød Kunigunde grædende.

„Du har det kun alt for godt og faar kun alt for meget dine Ønsker opfyldte."

„Hvem kan bedømme, hvor godt et Menneske har det? Der er intet, som tilfredsstiller mig i det trivielle, daglige Liv. Gud give, jeg snart maatte dø! Det er min Bøn baade Morgen og Aften."

„Skam dig!" raabte Justitsraaden

opbragt, „saadan en Tale er jo baade dum og ugudelig."

Lise gjorde en bedende Mine til Justitsraaden, hun nærmede sig Kunigunde og sagde: „Min stakkels Frøken! De er vist meget upasselig i Dag. Det gør mig overmaade ondt at høre af Deres Fru Moder, at jeg i Nat har gjort Dem Uro. Jeg begriber det ikke; jeg sad saa stille som en Mus og gik til Sengs saa forsigtigt og sagte, at jeg ikke selv kunnde høre den mindste Lyd."

Kunigunde vendte sig fra hende og svarede mut: „Jeg klager jo ikke over Dem. Det generede mig kun, at Døren mellem os var lukket."

„Ja, da skal jeg i Nat lade den staa aaben."

„Nej, nej! Jeg vil ikke have, den maa staa aaben."

„Ja, saa skal jeg lukke den."

Lise vendte sig nu til Fruen, der lavede sig til at forlade Værelset med en ny Byrde. „Tillad mig," sagde hun, „at bære disse Kjoler op i Frøkenens Kammer. Jeg ved, hvor de skal hænge. Betro De mig dertil, jeg skal nok gøre det ordentligt."

Og uden at vente paa videre Svar tog hun Klæderne meget behændigt over Armen og ilede med lette Fjed ud af Værelset.

Justitsraaden saa efter hende og sagde: „Det er en nydelig Pige! Hun er ingen regelmæssig Skønhed, men ret en lille Gratie."

„Naa!" sagde Kunigunde, „Fader har nok sin Smag for sig selv. Man skulde tro, du aldrig havde set Thorvaldsens Gratier."

„Jo, dem har jeg visselig set, men i deres Kostume har jeg rigtignok ikke set Lise."

„Nej! Fader taler ordentlig uanstændigt. Nej, den Tone, her er i dette Hus, den tager Livet af mig!"

„Vil du nu se, Kone! Nu græder hun over det! Det er dog alt for galt. Der maa vist ogsaa ligge noget i det dumme Navn, du endelig skulde give din Datter. Det var mig nok imod at kalde Barnet op efter en tysk Græde-Roman i Stedet for at give hende et fornuftigt dansk Navn."

„Jeg skulde vel hellere heddet Maren eller Mette?"

„Aa, hvorfor just det! Der er Navne nok. Du kunde hedde Lise som denne lille Pige. Det er et rart Navn. Man siger: Det er mig en Lise, det er mig en Trøst, en Lindring, en Vederkvægelse... Naa, Gud ske Lov! Der er Vognen. Nu farvel til i Morgen! Før jer vel op i min Fraværelse, og vær gode ved min lille Gæst. *Apropos*, Gunde! siden du er saa daarlig, saa lad Lise gaa i din Plads i Logen i Aften."

„Nej Tak! hun var der sidst. Jeg vil nok gaa selv, jeg skal dog ogsaa have lidt Fornøjelse. Doktoren siger, at jeg skal adsprede mig."

„Naa, lige meget! Farvel!" sagde Justitsraaden og gik, men kom straks tilbage med et Papir i Haanden, som han lagde paa Bordet, og sagde hurtigt: „Dersom Løjtnant Darby enten kommer selv eller sender Bud i Aften, saa ligger her det, jeg har lovet ham."

Da Kunigunde ilede hen og greb efter Papiret, tilføjede han: „Lad dette ligge sammenlagt. Det er ikke andet end et gammelt Søkort, som han vilde laane."

Og derpaa skyndte han sig bort, medens hans Frue og Datter tog Kortet op af dets Folder, vendte og rystede det paa alle Kanter for at erfare, om der intet skjult gemte sig under denne tilsyneladende uskyldige Sag.

„Man kan rigtignok blive mistænkelig imod Fader," sagde Kunigunde, „thi saadan som han er i denne Tid, det er mageløst. Gud forlade mig! Det ser næsten ud, som om han var forelsket i denne Landsbymamsel."

„Hvad siger du!" raabte Fruen, „ja, man kan sandelig tro om Mændene, hvad det skal være. Man kunde rigtignok falde paa, at den onde

indgav Folk saadanne Indfald som det at føre os den Tøs paa Halsen."

„Og det skulde være for at fornøje mig!" tilføjede Kunigunde, „et kært Selskab for mig, sagde han. Saadan en uvidende Tosse skulde være et Selskab for mig! Fader kalder hende en dannet Pige. Jo, jeg takker! Hendes Dannelse er aldeles forældet og gammeldags. Gamle forslidte Bøger og Viser, som ingen enten læser eller synger, dem kender hun paa sine Fingre, men hun har ikke i mindste Maade holdt Skridt med Tiden; hun er som falden ned fra Himlen. Hvad mener du? I Forgaars, da vi var i Teatret hos Italienerne, kunde hun slet ikke forstaa Lucrezia Borgia. Hun vidste ikke, at Stykket var af Victor Hugo. Hun sagde: „„Det har jeg aldrig hørt eller læst, at Lucrezia Borgia havde en Søn, der dræbte hende."" Dertil kaldte hun det hele afskyeligt, hvad synes du? Og lige til i Gaar troede hun, at Georges Sand var et Mandfolk. Det kalder Fader Dannelse! Men Gud ske Lov! hun rejser vel snart hjem."

Fruen rystede betænkeligt paa Hovedet og svarede: „Hun kan, ved Gud, gøre Ulykke nok her i Huset, inden hun kommer herfra; for ser du! jeg er vis paa, at det er en Kokette; ja, hun er vel ikke engang rigtig anstændig. Hun skammer sig ikke ved at gaa og smiske for min Mand, der er gal nok til at gøre af hende, som hun var en Prinsesse. Og — jeg havde i Sinde ikke at tale til dig derom — men har du ikke selv lagt Mærke til de Øjne, som hun og Løjtnant Darby kaster til hinanden, og... jeg synes, ved Gud, at jeg saa i Aftes, at han trykkede hendes Haand, idet jeg vendte Ryggen til dem. Jeg saa saadant noget i Spejlet. Pas nu paa, naar han kommer her i Aften, saa skal du selv se, at jeg ikke lyver. Men min søde Gunde! jeg burde ikke sagt dig det, for nu græder du igen."

„Nej, det er ikke derfor, jeg græder. Det er ikke sandt, du siger. Det kan jeg vide bedre end du. Det har ingen Nød, at Løjtnant Darby skulde gøre Kur til hende; hun er jo hverken smuk eller elskværdig. Nej, hans Hjerte er nok et ganske andet Sted."

„Ak, kære Barn! Mandfolkene! Mandfolkene! Du ved ikke, hvad det er for Folk. Men lad mig bare komme efter vor lille Jomfrus Koketterier, saa skal min Mand nok faa Lov til at sende hende straks hjem til hendes Forældre. Lad dem saa selv passe paa hende. Det kan ingen forlange, at jeg, som selv har en ung, smuk Datter, skal taale en Pige i mit Hus, som ikke er fuldkommen korrekt i sin Anstændighed."

Den uskyldige Lise kom ind og afbrød denne Samtale, og da Kunigunde ytrede, at hun ved nærmere Betænkning fandt, at hendes Helbred ikke tillod hende at gaa paa Komedie, forærede hun sin Billet til Lise.

„De har en Ballet til Slutning," sagde Frøkenen, „det maa bøde paa Stykket, der gaar i Forvejen."

„Stykket?" udbrød Lise, „er det ikke Scapins Skalkestykker?"

„Jo, bryder De Dem om at se det?"

„Ja, til visse! Molières Stykker er nok værd at bryde sig om. Jeg takker Dem ret hjerteligt! De er alt for god! De har gjort mig en stor Fornøjelse."

Kunigunde hviskede til sin Moder: „Har jeg ikke Ret? Alt gammelt, forslidt og trivielt, det er hendes Element."

Lise vidste ikke og formodede ikke, at Darby den Aften blev ventet hos Justitsraadens, og gik meget fornøjet og taknemlig til Teatret, fulgt af Kokkepigen, der ogsaa skulde hente hende, naar Forestillingen var forbi. Tjeneren laa syg, og Stuepigen vilde man ikke undvære hjemme i Huset. Da Lise tilforn havde været i denne Loge, hvori Familien havde en abonneret Plads, vidste hun at

finde Vejen op til den og havde dertil den Forsigtighed at anvise Pigen det Sted, hvor hun siden kunde træffe hende. Med stor Fornøjelse nød hun nu Forestillingen fra først til sidst.

Imidlertid var Darby gaaet hen til Justitsraadens og bar i sin Handske det Brev, som han listigt vilde tilstille Lise. Han blev ubehageligt overrasket ved at erfare hendes Fraværelse, men foresatte sig dog at oppebie hendes Komme med saa god Kontenance som muligt, hvilket dog temmelig slet lykkedes ham, uagtet han kunde beregne, at han ikke engang havde en Time at vente. Han tilbød at hente Husets unge Gæst, skønt han formodede, at Tjeneren skulde have denne Lykke; men Fruen og Frøkenen afslog bestemt hans Høflighed. Man var temmelig silde gaaet til Tebordet, men endnu kom ikke Lise. Endelig traadte Stuepigen ind og sagde halvt leende: „Stine er kommen tudgrædende hjem og har ingen Jomfru med. Hun siger, at hun kunde hverken finde Vej eller Sti i de mange Gange og Trapper i Komediehuset, og at hun blev rent ør i Hovedet i den Trængsel af Mennesker, som styrtede ud af alle Stolene. Hun siger: „„Stole,"" ligesom det var i Kirken, for Herregud! hun er jo en stakkels Tosse, som nylig er kommen til København, og hun kunde ikke finde den Stol, som Jomfruen havde betegnet hende."

Inden denne Beretning var helt til Ende, havde Darby, der sprang op af sin Stol, flere Gange søgt at afbryde den med det Spørgsmaal: „Hvor er da Jomfruen?"

Da Pigen havde udtalt, vendte hun sig til ham med en knibsk Mine og sagde: „Det maa Gud vide, Hr. Løjtnant. Jeg ved det ikke, og Stine ikke heller; hun har ikke været i Stand til at finde hende."

Med største Hast greb Darby sin Hat, bukkede hurtigt for Damerne og ilede mod Døren. Begge Damerne for ligeledes op, holdt ham tilbage og spurgte, hvor han vilde hen. „Kan De spørge?" udbrød han med tilbagetrængt Forbitrelse, „jeg vil naturligvis søge Deres unge Gæst, som er Dem betroet, og som De har betroet til et saa uefterretteligt Bud."

„Jeg beder Dem, Hr. Løjtnant!" sagde Fruen vredt, „jeg haaber vel ikke, at jeg behøver at lære, hvad jeg tør gøre mod dem, som er i mit Hus. Tag Dem ikke den Sag saa nær! Sæt De Dem ned igen. Hun kommer vel! Hun er da stor nok til at kunne gaa alene hjem."

„De vil jo sikkert gaa fejl af hinanden," sagde Kunigunde, „De kan jo umuligt finde hende."

„Jo," udbrød Darby, „jeg skal finde hende, det kan De være vis paa."

Med disse Ord sled han sig løs og ilede bort.

„Hvad har jeg sagt?" raabte Fruen, „jo, den Ting har sin Rigtighed. Du skal se, at det er en aftalt Historie, et Stævnemøde. Hun har haft den stakkels Stine til Nar."

„Gud hjælpe os!" udbrød Kunigunde, „er vi nu blevne saa ulykkelige, at vi maa opleve saadanne Skandaler i vor Hus!"

En stor Scene begyndte nu med Graad og Besvimelser. Kunigunde blev bragt til Sengs, og for at trøste hende maatte hendes Moder love at bytte Sovekammer med Lise for denne Nat og tage Natteleje i Kammeret ved Siden af Datteren. Da Klokken imidlertid blev elleve, og Lise endnu ikke lod sig se, sagde Fruen til Pigerne, at de ikke længere skulde sidde oppe efter Jomfruen, da hun sikkert var fulgt hjem med nogen af de andre Abonnenter i Logen, hvorpaa hun selv og det øvrige Hus forføjede sig til Hvile.

Den stakkels Lise var imidlertid langt fra at være fulgt hjem med nogen. Da Skuespillet var til Ende, og det øvrige Selskab i Logen forlod denne, tilbød en ung Herre, som var den sidste, der gik, at følge hen-

de hjem. Men hun afslog hans Tilbud og ytrede, at Budet, der var sendt efter hende, vist allerede ventede. Da Trængselen uden for Logen havde adspredt sig, gik hun ud af denne og søgte paa Gangen efter Pigen, men da hun ikke saa hende, gik hun ind igen og ventede taalmodigt. Lidt efter lidt blev Huset tomt. Kontrolørerne kom ind i Parket og Loger og eftersaa, om alt var i Orden. Den kongelige Loge samt dens Genbo blev bedækket med Tæpper, Dækket blev trukket op for det mørke Teater, den store Lysekrone blev nedladt, og man begyndte at slukke den. Nu blev Lise bange. Hun gyste for at blive lukket inde paa dette nys saa tillokkende, nu saa uhyggelige Sted. Hun skyndte sig ud af Logen og ned ad Trapperne uden at se noget til Pigen. Vagten var allerede i Færd med at forlade Huset, da Lise med skælvende Knæ traadte ud paa det store, mørke Torv. Kun sjældent og kun for kort Tid havde hun nogen Sinde været i København. Gaderne kendte hun næppe af Navn. Justitsraadens Hus laa langt oppe i Byen, og hun fortvivlede om at kunne orientere sig. Men endnu stod hun med den ene Fod paa det sidste Trin uden for Komediehuset, da hun med usigelig Glæde saa Darby i stærkeste Løb at ile hende i Møde. Ganske aandeløs sagde han: „Naa, Gud være lovet, at jeg kom tidsnok for at møde dig! I en lykkelig Stund gik jeg i Aften til Justitsraadens."

Han lagde nu Lises Arm i sin, og de begyndte at ile gennem Gaderne. „O, jeg beder dig, min Lise," sagde Darby, „lad os dog ikke gaa saa umaadelig stærkt! Und mig den Lykke, som jeg aldrig kan opnaa, at tale et Par fortrolige Ord med dig! Hvem ved, naar vi igen finder et Øjeblik som dette?"

Intet Menneske er vel saa rent forladt af alle Kærlighedsguder, at han ikke skulde vide, at alle elskende letteligt forglemmer at beregne Tidernes Løb, og Darby og Lise, som i et helt Aar ikke havde opnaaet en eneste *tête-à-tête*, og som oven i Købet saa en nærforestaaende Adskillelsestid i Møde, havde, da de kom til Justitsraadens Gadedør, endnu saa meget at sige hinanden, at de vendte om og gik op og ned ad Gaden, til de med Forbavselse hørte, at Uret i det nærliggende Kirketaarn slog halv tolv. Lise blev yderst forskrækket ved at tænke paa, hvad Justitsraadens vilde sige om hendes Udeblivelse, men Darby sagde: „Du maa sige, at du er faret vild i Gaderne, og at jeg først har truffet dig for et Øjeblik siden. Det er ikke disse Damers Skyld, at dette ikke er Sandhed."

De var nu ved Justitsraadens Bolig. Huset var kun i to temmelig smaa Etager, som begge hørte til Familiens Lejlighed. Der var ingen flere Beboere undtagen Kælderfolkene, som havde deres egen Ind- og Udgang af Kælderdøren. Darby ringede paa Gadedøren een Gang, to Gange, tre Gange, bestandig stærkere, men ingen kom for at lukke op. Han og Lise saa op ad Huset. Der var ikke Lys at skimte noget Sted. Det forekom dem, som om et Vindue blev sagte aabnet. Darby raabte op imod det: „Vær saa god at lukke op! Det er Jomfru Bamberg!" De hørte, at Vinduet sagte blev lukket til, og intet rørte sig mere. Efter nogen Venten ringede Darby paa ny med al Magt. Endelig aabnedes Døren til Kælderen; Skænkeværten, som boede der, kom ud i halv beruset Tilstand og spurgte, om der var Ild i Huset. For Resten forstod han ikke, hvad de sagde, og de heller ikke af hans vrøvlevorne Tale andet end dette: at alle i Huset sov, og at han ikke, om han aldrig saa gerne vilde, kunde lukke Jomfruen ind, eftersom han ingen Gadedørsnøgle besad, og desuden at alle Døre oppe i Huset var lukkede og laasede.

Der stod nu den stakkels Pige, hus-

vild ude paa Gaden midt om Natten, skamfuld og bekymret, dog altid trøstet ved at have sin Elsker ved Siden. „Vær rolig," sagde denne, „jeg faar et godt Indfald. Min Faders Værelser staar ledige; jeg indestaar for, at hans gamle Pige lukker op, saa snart hun hører min Stemme. Hans Hus er rigtignok helt ude paa Christianshavn, men jeg lover, at du skal faa et pænt og roligt Natteleje."

De to elskende tiltraadte nu denne ny Vandring. Paa Lises Betænkeligheder over, hvad man den næste Morgen vilde sige hos Justitsraadens, naar hun kom tilbage, svarede Darby, at hun blot skulde være rolig for den Sag, thi hvis nogen havde Grund til Klage, da var det visselig hende, fordi hun var bleven saaledes behandlet. „Det er bedst," sagde han, „at du bliver hos min gode gamle Kirsten, til Justitsraaden er kommen hjem i Morgen. Jeg vil da straks gaa til ham og fortælle ham, hvad der er passeret. Jeg er vis paa, at han vil være yderst skamfuld og forlegen ved denne Lejlighed og meget bange for din Faders retmæssige Bebrejdelser, som han kan vente. Justitsraad Murgreen er en fortræffelig Mand. Dersom du ikke har noget derimod, saa vil jeg betro ham vort Forhold og vore Sorger. Jeg er overbevist om, at vi i ham vil finde en Ven, der vil staa os bi med Raad og Daad. Vær nu kun ikke bedrøvet! Jeg for min Part finder en Glæde i at følge dig til min Faders Hus. Det er vist en god Anelse. Og ser du! Der lige over Gaden straaler Castor og Pollux, vore gode Stjerner. De spejler sig i Vandet i Kanalen og synes at bevæge sig og vinke os. Det er jo de vildfarendes Vejvisere, og nu viser de dig Vejen til min Faders Hus."

De var nu ved Maalet for deres Vandring. Darby ringede, og straks blev et Vindue aabnet i Stueetagen, og en Fruentimmerstemme raabte: „Hvem der?"

„Det er mig, det er Frederik, luk mig ind, gode Kirsten!"

„Ih, Hr. Løgtenant! jeg kommer paa Øjeblikket."

Med et Lys i Haanden aabnede den gamle Kirsten Gadedøren og bad nejende og smilende sin unge Velynder træde ind, men hendes godlidende Ansigtstræk antog et besynderligt Udtryk, da hun saa den unge Dame, han førte med sig. Darby gav hende ikke Tid til at ytre sin Forundring, men fortalte korteligt Aftenens Begivenhed med den Variation, som han havde anbefalet Lise, — en Begivenhed, der i højeste Grad opvakte Kirstens Deltagelse og virkede som et Eventyr, der paa en behagelig Maade afbrød hendes monotone, ensomme Liv. Darby overgav nu den unge Pige i den gamle Piges Varetægt og gik bort.

Kirsten var idel Virksomhed for at pleje og opvarte sin Gæst. Hun gjorde straks Ild paa Skorstenen og tillavede Te til den udmattede Pige; derpaa anviste hun hende et net lille Kammer og sagde: „Se, min søde lille Jomfru! her skal De sove i en god gammel Mands Seng, hvor De kan hvile ufortalt for Gud og Mennesker. Sengen er god, og som De ser, den staar baade opredt og ren og pæn. Jeg skal sige Dem, jeg holder af at gøre al min Gerning hellere for tidligt end for sildigt, og derfor har jeg allerede gjort alting rent og blankt i Huset til Kaptajnens Hjemkomst, hvorvel jeg ikke kan vente ham før sidst i næste Uge og vel næppe det engang. Men," tilføjede hun, foldende sine Hænder, „Gud ske Tak og Pris, at jeg tør vente ham! thi jeg har lidt stor Sorg og Angst for, at jeg ikke skulde se ham mere, thi først paa Sommeren forrige Aar da laa han meget syg i Amsterdam; men Vorherre har holdt sin Haand over ham. Kaptajnen er den bedste Mand, der kan være til. Han staar rigtignok fast paa, hvad han vil, og er lidt hidsig, men hans Hjer-

te er saa grumme godt. Jeg har nu tjent ham i to og tyve Aar, eet Aar i hans salig Kones Tid, Gud glæde hendes Sjæl i Himmerig, den fromme Engel!"

Under denne gemytlige Passiar hjalp Kirsten Lise til Sengs, lagde Tæpperne omhyggeligt over hende og trak Gardinerne sammen omkring Sengen, hvorpaa hun forlod den unge Pige, der efter de udstandne Besværligheder snart faldt i en sød og meget dyb Søvn.

Kaptajn Darby havde blandt andre Libhaverier ogsaa det, gerne at ville overraske paa en behagelig Maade. Det morede ham at komme uventet hjem til sit Hus og at lade den gamle Kirsten, som troede ham langt borte, finde ham om Morgenen liggende i hans Seng til hendes store Forskrækkelse og Glæde, en Spøg, der flere Gange havde fundet Sted, men som dog bestandig vedblev at overraske Kirsten. Det traf sig nu den her omtalte Aften, at Kaptajnen meget silde ud paa Natten kom fra sin Rejse; og stille og forsigtigt aabnede han sin Gadedør og listede sig op i Huset og ind i sin Dagligstue med sin Ven og Styrmand Niels Friis, som han anbefalede Stilhed for ikke at forstyrre den gamle Kirstens Nattero. Ganske som om han kun havde været borte en Dags Tid, gik han hen til et Bord, hvor han slog Ild og tændte to Lys, som stod der, hvorpaa han sagde: „Jeg er slet ikke søvnig, jeg gider endnu ikke gaa til Køjs, og dersom du vil som jeg, saa sætter jeg en god Flaske Rhinskvin paa Bordet, og saa sidder vi lidt sammen i en lun Passiar."

Da Niels Friis intet havde mod dette Forslag, hentede Kaptajnen Flaske og Glas af et Skab i Køkkenet, og da de gamle Venner havde opvarmet og oplivet dem noget ved den ædle Vin, sagde Kaptajnen: „Ihvor det gaar, og hvor man end stedes i Verden, saa er det dog en besynderlig Fornøjelse at se sit Hus igen og finde alt det gamle paa den gamle Plads."

„Naa, det fryder mig," sagde Niels Friis, „at se Kaptajnen fornøjet, thi før, da vi kørte sammen, sad De saa tavs og sukkede derhos."

„Ja, sandt at sige, saa kom der mig ogsaa mange Ting i Tanker, og ved du hvad? jeg tænkte ogsaa paa dig. Det er nu hele tyve Aar, at du har faret med mig og siden fulgt mig paa Rejser til Lands og Vands og været mig i alle Maader en tro Svend. Det lakker nu ad Aften for os begge, og derfor vil jeg nu, inden Vorherre lukker mine Øjne, forsørge dig godt saadan efter dit Sind, saadan ved den lille Handel, du husker nok, at du i gamle Dage ønskede dig."

„Gud velsigne Dem, Hr. Kaptajn! Tak som byder! Gud lønne Dem! Mere kan jeg ikke sige."

„Ja, nu kan jeg gøre det for dig, som jeg længe har ønsket, thi Vorherre har været mig besynderlig naadig. Efter at jeg nu endelig har faaet alting opgjort og paa det rene med mine udenlandske Handelsvenner, saa ved jeg, hvad jeg ejer, og at jeg er en holden Mand. Og nu vil jeg ogsaa sørge for gamle Kirsten. Jeg laa og tænkte paa det og mere, da jeg var syg i Amsterdam; saa lovede jeg, at hvis Gud denne Gang vilde spare mit Liv og føre mig vel hjem til Danmark, vilde jeg efter bedste Evne sørge for dem, som hørte mig til, og saa vilde jeg gaa til Guds Bord og forlige mig med min Gud."

„Men, — bliv ikke vred, Hr. Kaptajn! saa var der da nok een Ting endnu, som De maatte gøre først."

„Jeg ved, hvad du mener. Det er det gamle Kapitel om min Søn."

„Ja, Hr. Kaptajn! Mod ham har De stor Uret. Har han været uskyldig, saa er han dog kommen uskyldig dertil, og at være i Kongens Tjeneste er da hverken Synd eller Skam,

og det danske Flag og den blaa Kjole er i Hæder og Ære over hele Verden, det ved De selv bedst."

„Ja ja! den Fugl vil vi nu lade flyve. Der er noget ganske andet, som maaske vil kunne formilde mit Sind i den Sag, noget underligt! — Hm! ... ja, jeg kan gerne fortælle dig det. Da jeg som sagt laa saa meget syg, saa tænkte jeg naturligvis: Maaske Gud kalder dig nu straks. Men der var meget, syntes mig, som jeg gerne vilde gøre færdigt først. Jeg tænkte da saa meget paa min salig Kone og bad Gud, hvis Døden stod for Døren, at han vilde være min Sjæl naadig og lade mig komme, hvor hun er. Det var saa ud paa Natten, jeg faldt i Søvn, og i Drømme saa jeg — ja, jeg forsikrer dig, i alle Maader lige saa levende, som jeg ser dig der — min salig Andrea. Hun stod ved min Seng og sagde: at hvis jeg ellers vilde tænke paa at komme, hvor hun var, saa maatte jeg handle som en god Fader mod vor Søn. Og saa kyssede hun mig og sagde saadan saa sødt, som hun plejede: „„Min egen gode Darby! se, nu er du god og føjer mig.""

„Ja, ser De, Hr. Kaptajn! det er en af de Drømme, der kommer fra Gud, som man siger."

„Ja, jeg vil nu tænke paa den Sag, og jeg vil overlægge, hvad jeg kan gøre for min Søn, medens jeg endnu lever. Det er sandt nok, at han jo var sin Moders Øjesten. Herre Gud! kan du huske min Andrea?"

„Ja, set hende har jeg, men jeg har ikke kendt meget til hende. Det var først efter hendes Død, at jeg blev rigtig bekendt med Kaptajnen. Men det husker jeg godt, at salig Madammen var et dejligt Menneske."

„Ja, da vi havde Bryllup, var hun en dejlig Pige, og sød saa hun ud, og sød var hun til sin sidste Time. Ja, lyksalig den Mand, der har en saadan Hustru! og du kan tro, Niels Friis, det er haardt at miste hende! Naar man saadan kommer hjem til sit Hus, og det rinder en i Tankerne, at man dog er saa ene!... Du kan ellers tro, at det ogsaa gik mig til Hjerte at miste de smaa Tvillinger, som blev hendes Død. De levede dog et Aar efter Moderen. Det var to dejlige Pigebørn, ret som to Engle, og det var saa underligt: de blev syge paa een Gang og døde paa een Dag, den ene om Middagen, den anden ved Midnat. Herregud! hvor det netop i Aftes randt mig i Minde, medens vi kørte de sidste Mile, og jeg sad stille og saa paa Himlen og Stjernerne; for jeg skal sige dig, det var i November, just i Gaar, den Dag af Aaret, da Vorherre tog de Børn fra mig. Jeg var nylig kommen hjem fra en Tur paa Middelhavet, og Kirsten og jeg havde siddet og vaaget over den lille Glut, som laa i det sidste; og da det nu ogsaa var forbi med hende, lagde vi hende i Vuggen til den anden døde og bar dem begge herud fra Stuen og langt fra Sovekammeret, hvor Drengen, min Frederik, som dengang var seks Aar, laa og sov med røde Kinder; jeg syntes, jeg var bange for, at de døde Børn skulde være nær ved ham, det kunde betyde, tænkte jeg, at jeg ogsaa skulde miste ham. Jeg var benauet og kunde ikke faa mit Vejr. Jeg gik ud af Huset og op og ned ad Gaden for at faa frisk Luft, og medens jeg saadan gik, kom to Mennesker gaaende forbi. De gik hen ved Kanalen og saa ned i Vandet og op paa Himlen, og saa raabte den ene: „„Se Tvillingerne!"" De Ord slog mig, for jeg tænkte paa mine Tvillinger, men jeg forstod da straks, at de mente de to Stjerner, man kalder Tvillingerne, og jeg saa op og saa da ganske rigtigt, at de stod klart lige i Sydost, og man kunde se dem i Vandet, og jeg ved ikke selv hvorfor, men jeg blev saa underlig derved og syntes, at det rørte mig at se de Stjerner i Vandet og paa Himlen, og jeg græd og bad Gud at føre mine smaa Tvillinger

til Himlen, til deres Moder og til de smaa hellige Engle. Alt dette bares mig i Aften saa levende for, da jeg saa de Stjerner staa der mod Sydost."

Kaptajnen gik til Vinduet og saa ud. „Nej," sagde han, „nu staar de nok i Syd, Klokken maa være henimod tre."

„Ja!" svarede Niels Friis, idet han rejste sig, „jeg takker Kaptajnen for denne Nat. Ikke alleneste for Deres gode Løfter til mig, men ogsaa for det, De har fortalt mig. Gud ved, jeg kunde høre paa Dem, saa længe det skulde være; jeg glemmer aldrig det, De nu fortalte mig. Det var overordentlig opbyggeligt. Nu, Gud være Dem! det er nok paa Tiden, at vi søger lidt Hvile. Jeg tænker vel, at mit Kammer staar til Rede og venter mig, om jeg ellers kender den gode Kirsten ret."

„Ja, det samme vil jeg haabe," sagde Kaptajnen, idet han tog et Lys, aabnede Søren til Sovekammeret og gik derind. Niels Friis tog det andet Lys og fulgte for endnu en Gang at sige ham Godnat. I samme Øjeblik trak Kaptajnen Gardinerne fra Sengen. Han blev staaende som forstenet med sit Lys i Haanden og stirrede paa den sovende Lise, der laa paa den hvide Seng som en Blomst paa Sneen. Niels Friis stod ligeledes med sit Lys i Haanden, stiv som en Støtte.

„Guds Død!" udbrød endelig Kaptajnen, „hvad er dog dette? Er Kirsten gal og bandsat, siden hun tør lægge fremmede Folk i min Seng?"

Han for ind til Kirsten og vækkede den gamle Pige, der forfærdet for sammen ved den vrede Tone, hvori han tiltalte hende, idet han spurgte: „hvad er det for en Tøs, som hun har lagt i min egen Seng?"

Da Kirsten var kommen lidt til Besindelse, sagde hun: „Herregud, Hr. Kaptajn! Hvem kunde vide, at De kom hjem i Nat? Den lille Pige, jeg har laant Hus, er en rar, ærbar Jomfru, galante Folks Barn fra Landet, som er kommen her til Byen i Besøg til Skarns Mennesker, som har lukket hende ude i Nat, da Løgtenanten har truffet hende paa Gaden."

Ved de sidste Ord udbrød Kaptajnen paa ny i Vrede, men Kirsten svor paa, at Løgtenanten ikke stod i noget optænkeligt Forhold til den unge Pige, men at han blot omgikkes den Familie, hos hvem hun var i Besøg, og i øvrigt fortalte hun paa en rørende Maade, hvad der var foregaaet.

„Ja saa!" sagde Kaptajnen, „naar det hænger saadan sammen, min gode Kirsten, saa har hun jo ikke gjort andet, end hvad Kristenpligt byder. Læg hun sig nu roligt ned igen, og lad det stakkels Barn have Fred og Ro. Jeg skal nok faa Natteleje uden at gøre Alarm i Huset."

Da Kaptajnen med sagte Fjed igen kom ind i sit Sovekammer, stod Niels Friis endnu paa samme Plet og betragtede den sovende. „Gud forlade mig!" hviskede han, „dette ser jo næsten ud som en af de Fristelser, den hellige Antonius maatte døje, saaledes som vi har set det afbildet i den Kirke i Malaga, som Kaptajnen nok husker."

„Vorherre bevares! nej, dette Barn er ikke af det onde. Det er en ærbar Jomfru fra Landet, som er faret vild paa Gaden. Det, du der sagde, Niels Friis, det var ikke godt sagt. Se, hvor from hun ser ud, den lille Stakkel! hun ligger med foldede Hænder, hun er vist sovet ind ved at læse sit Fadervor."

„Naa, saa lad os da gøre det samme. Kaptajnen maa ikke forsmaa at sove i min Seng i Nat; jeg selv vil gaa ud til mit Søskendebarn i Nyboder. Inden jeg kommer der, er det paa de Tider, at hun er oppe, den flittige Bi. Der kan jeg hvile mig et Par Timers Tid, og derpaa ved jeg, at hun braser op for mig med Kaffe og Hvedebrød."

Herpaa sagde han igen Godnat, og efter hans Tilbud benyttede Kaptajnen hans Kammer og Seng.

Da Kirsten næste Morgen kom ind i Værelserne, fandt hun sin Herre allerede oppe. Han forbød hende at kalde paa den unge Gæst, men befalede hende derimod at gøre Værelset i Orden og oppynte det ved at tage Overtræk af Stole og Sofa, samt smykke Gulvet med et Tæppe, som i flere Aar havde ligget forvaret uden at se Dagens Lys. Derpaa lod han Kaffebordet dække med en ligeledes længe gemt Damaskes Dug, fine kinesiske Tekopper og Sølvtøj. Kirsten maatte besørge det fineste Brød hentet, Kaffen paa det omhyggeligste tillavet, hvorpaa han med stor Taalmodighed ventede paa sin Frokost, indtil endelig den ubudne Gæst undseelig og ydmyg traadte ind og næppe formaaede at fremstamme sin Bøn om Tilgivelse for sin ubeskedne Nærværelse.

Kaptajnen bød hende Velkommen med øjensynlig hjertelig Velvillie; og en saadan Modtagelse af den elskedes Fader opfyldte den undseelige Pige med glade Anelser. Da han nød sin Kaffe, skænket af Lises Haand, sagde han: „Det er eet og tyve Aar siden, jeg mistede min salig Kone, men siden den Tid har aldrig nogen Frokost smagt mig saa godt som den i Dag. Det er besynderligt, hvor det dog opliver et Menneske at se et smukt, mildt og fromt Fruentimmeransigt. Jeg synes ordentlig, mit søde Barn, at De ligner min salig Andrea. De kan tro, det var en ædel Sjæl!“

Lise behøvede ikke at hykle Deltagelse i en Samtale om sin Kærestes Moder, og Kaptajnen var henreven af hendes Interesse for hans Anliggender. De følte paa begge Sider deres Hjerter dragne mod hinanden, og da den aldrende Mand med godmodig Deltagelse spurgte om hendes Forhold, svarede hun vel frygtsomt og tilbageholdent, men oprigtigt og venligt. Hvad den foregaaende Aftes Begivenheder angik, da bekræftede hendes Beretning aldeles Kirstens Udsagn.

„Men,“ sagde Kaptajnen med en skælmsk Mine, „var der da ingen Mandsperson, som kunde følge Dem til og fra Komedien? Har De da ingen Kæreste her i Byen, lille Jomfru?“

Da Lise forbavset og skamfuld tøvede med at svare, sagde han med en vis Haardhed i sin Stemme: „Ja, det tænkte jeg nok, at der var en Kæreste i Baghaanden. Sig Sandhed: De er forlovet, ikke sandt?“

„Nej!“ svarede hun med bange Stemme, „jeg er ikke forlovet.“

„Men saa er der maaske dog en — en Frier, som De snart vil sige Ja?“

Lise sukkede og udbrød uvilkaarligt: „Gud fri mig!“

„Tal!“ sagde Kaptajnen, „der er saadant noget, der ligger Dem paa Hjerte. Betro Dem til mig, mit gode Barn! maaske Guds Forsyn har ført Dem til mit Hus i denne Nat.“

„Ja, det tror jeg,“ udbrød Lise og trykkede den Haand, hvormed Kaptajnen greb hendes, og nu fortalte hun i faa og skaansomme Ord om sin Stilling i Forældrenes Hus og om den Bejler, med hvem de, mod hendes Villie, vilde forene hende.

„Det skal blive Løgn,“ raabte Kaptajnen, „det skal vi med Guds Hjælp nok indrette paa en anden Maade.“

Nu kom Frederik Darby og blev meget overrasket ved at se sin Fader, men, ligesom Lise, meget lykkelig over det gode Forhold, som allerede fandt Sted mellem ham og den, han ønskede at give ham til Svigerdatter; og i høj Grad forøgedes hans glade Forhaabninger ved den uventede Maade, hvorpaa hans Fader modtog ham. „Velkommen, min Dreng!“ sagde Kaptajnen, „det glæder mig at se dig igen. Jeg tænkte næsten i min svære Sygdom, at vi ikke skulde

mødes mere i denne Verden. Ja, du har faaet rigtig Skæg paa Hagen, siden vi saas; og Herregud! jeg synes ogsaa, at dine Øjne er, som jeg saa din salig Moders. Naa," tilføjede han og klappede sin Søn paa Skulderen, „alting kan blive godt imellem os to endnu. Men hvad jeg vilde sige: det var vel betænkt af dig at bringe denne lille Jomfru til din Faders Hus. Det skal du have Tak for, og det skal ikke blive til din Skade."

Lise og Darby kastede glade Blikke til hinanden. Løjtnanten nærmede sig nu til sin hemmeligt elskede med megen Anstand og berettede, at Justitsraad Murgreen var kommen hjem, og at han havde talt med ham. Den retsindige Mand var meget opbragt over det passerede og vilde straks selv indfinde sig for at hente Lise tilbage til sit Hus, hvor han vilde forsikre hende den bedste Modtagelse.

Et Øjeblik efter kom Justitsraaden, og hvert af hans Ord og Miner bekræftede ganske Darbys Ytringer om ham den foregaaende Aften. I hans Undskyldninger til Lise ytrede han, at dersom hun ikke kunde tilgive hans Fruentimmers Uforsigtighed, saa vilde han, saa ugerne han end mistede hendes Selskab, selv følge hende hjem til hendes Faders Hus. Ved disse Ord afbrød Kaptajnen ham og bad, at Lise endelig vilde have Taalmodighed til ikke at forlade Byen endnu i en Uges Tid; han havde, sagde han, sine gode Grunde til denne Bøn. Lise lovede det, og baade hun og de to andre tilstedeværende følte sig grebne af samme glædelig Formodning om disse gode Grunde. Ugerne saa Kaptajnen Lise gaa bort med Justitsraaden, der for Resten indbød Kaptajnen til, saa ofte han ønskede det, at besøge hans Hus.

Paa Vejen til dette Hus berettede Justitsraaden sin unge Ledsagerinde, at Løjtnant Darby havde betroet ham sin Kærlighedshistorie, en Fortrolighed, som han af al Formue vilde stræbe at fortjene ved til denne Kærligheds Bedste at benytte det Venskab, hendes Fader bar for ham, men at han imidlertid befrygtede ikke at formaa mere end at forhindre det hende forhadte Giftermaal; thi han forudsaa, at til Forbindelsen med den unge Sømand vilde hendes Fader ikke for det første give sit Samtykke, men tværtimod forbyde al enten mundtlig eller skriftlig Kommunikation imellem dem, — en Tvang, tilføjede den velmenende Ven, som deres gensidige Troskab engang i Tiden vilde lønne med fordoblet Lyksalighed. Han vilde selv følge hende hjem og gøre alt, hvad han formaaede.

Ved denne Lejlighed viste det sig, at Justitsraaden med al sin Føjelighed mod sine nærmeste, dog, naar det behøvedes, var Herre i sit Hus, thi med usædvanlig Spagfærdighed blev Lise modtagen af hans Damer. Fruen nedlod sig endogsaa til at gøre Undskyldninger, hvilket kostede hende en saa kendelig Overvindelse, at hendes Ansigt fortrak sig. Lise modtog hendes forcerede Artigheder med godmodige Undskyldninger fra sin Side. Kunigundes Spleen syntes at være mildnet ved den virkelige Modgang, som ved hendes Faders alvorlige Bebrejdelser og Darbys Opførsel havde mødt hende. Hun talte for Resten intet Ord, svarede næppe naar hun blev tiltalt, og tilbragte Dagen dels med at gaa ud i Butiker og Visitter, dels med at sove.

Kaptajn Darby var imidlertid idel Liv og Virksomhed. Han havde daglige Sammenkomster med en Advokat, som var hans gamle Ven, og man mærkede, at han stundom havde et eller andet hemmeligt Ord at sige Justitsraaden, i hvis Hus han daglig kom. Ved disse Besøg søgte han altid at nærme sig Lise og at skaffe sig en ubemærket Samtale med hende, hvilket ikke var vanskeligt, da hun selv med ærbødig Hengivenhed kom ham i Møde. En Gang talte

han til hende om sit Livs udstandne Møjsommeligheder og Sorger, om sin afdøde Hustru og de smaa Børn, han havde mistet. „Ak, min lille Jomfru!“ sagde han, „De hører saa deltagende paa min Tale og ser saa venligt paa mig, saa jeg af Deres Godhed maaske lader mig forføre til at kede Dem med mine Historier. Men det gør mig saa godt at tale med Dem, jeg har allerede saa stor Fortrolighed til Dem og har Dem saa kær, som om De alt længe havde hørt mig til.“

Lise svarede rørt: „Jeg ønsker intet højere end at behage Dem! Deres Godhed gør mig stolt og lykkelig.“

„Er det Deres Alvor, kæreste Barn? kan De virkelig lide en gammel Sømand, der ikke har Forstand paa den slebne Verdens fine Manerer?“

Taarerne stod i hans Øjne; Lise tog hans Haand og gjorde en Bevægelse for at kysse den, idet hun sagde med dæmpet Stemme: „Gid De kunde se mit Hjertes inderste Tanker!“

Samme Aften, da Niels Friis kom til Kaptajnen, som sædvanligt, sagde den gamle Styrmand: „Hillemænd! hvor ser min gode Kaptajn dog vel ud! der skulde ingen falde paa, at De var fire og tres! De er i alle Maader, som da De var i Deres bedste Alder, og dertil er De jo bleven saa fin og dejlig i Klæder, som — havde jeg nær sagt — som om De gik i Friersko.“

Kaptajnen lo fornøjet: „Naa, siden du just siger det, min gamle, tro Ven, saa vil jeg ogsaa betro dig det. Jeg gaar sgu ganske rigtigt i Friersko. Den lille Jomfru, som laa og sov saa sødeligt i min Seng den Nat, vi kom herhjem“...

Niels Friis lod ham ikke tale ud, han slog Hænderne sammen og raabte: „Herre Jesu! Vær os naadig! Sagde jeg det ikke, da jeg saa det Syn, at det var at se til ligesom de Fristelser, den hellige Antonius“...

„Aa, kom mig ikke med saadant noget Vaas! Fristelser!... Et helligt Ægteskab.“

„Ja, Gud bedre den Hellighed, naar en Mand paa fire og tres ægter en Pige, der nys har traadt sine Børnesko!“

„I dette Øjeblik sagde du jo selv, at jeg var som en Mand i sine bedste Aar.“

„Ja, Gud ske Lov! det er De ogsaa, men kommer De for Brudeskammelen med det unge Barn, saa vil dog alle fornuftige Folk sige“...

„Aa, jeg blæser ad de fornuftige Folk! Den lille Pige er ikke som andre i vore Tider.“

„Har Kaptajnen faaet hendes Ja?“

„Ikke saa ganske rent ud, men dog saa omtrent. At hun holder af mig, det ved jeg.“

„Ja, det er vel saa som saa. Nu om Stunder gifter hveranden Pige sig for verdslig, syndig Fordel.“

„Nu gider jeg ikke hørt mere af den Præken,“ sagde Kaptajnen fortrædeligt.“

„De maa ikke blive vred! jeg taler i Kærlighed! De har altid givet mig Lov til at indføre mit Besyv.“

„Ja, det har du ogsaa Lov til, men ser du, det gælder nu saadan noget her,“ sagde Kaptajnen, idet han med vældig Nævé slog sig for Brystet. „Jeg synes, jeg vil blive ung igen, naar jeg hver Dag kan se det Pigebarn gaa og pusle om mig.“

„Naa, saa give Gud sin Velsignelse, naar det ikke kan være andet, og styre alt til det bedste!“

Og nu satte de gamle Venner sig sammen til deres Aftensmad og Rhinskvin, og den gode Stemning blev fuldkommen fornyet, da Kaptajnen i det lyksaligste Lune forærede sin trofaste Svend den betydelige Sum, han havde bestemt ham, i kontante Penge og tillige meddelte ham, hvorledes han dertil paa andre Maader vilde lette ham den Næringsvej, som i mange Aar havde været den Havn, til hvilken den ærlige Sømands

Ønsker stundede. Den gode Niels Friis græd af Glæde og Taknemlighed, og det samme blev Tilfældet med den gamle Kirsten, da hendes Herre næste Morgen forklarede hende, hvorledes han havde sørget for hendes Fremtid paa en Maade, der langt overgik hendes dristigste Forventning.

Der var kun et Par Dage tilbage af den Uge, efter hvis Forløb Lises Hjemrejse var bestemt, da Kaptajnen en Dag med glad, triumferende Mine kom til Justitsraadens og indbød ham og Lise til at tilbringe den næste Aften hos ham. Hans Søn, sagde han, og hans gamle Ven og Styrmand var foruden dem de eneste Gæster.

Om Aftenen fandt Justitsraaden Lejlighed til ubemærket at sige til Lise og hendes Elsker, som netop var til Stede: „Jeg kan ikke nægte mig den Glæde at fortælle Dem begge en Nyhed, som vil skaffe Dem en god Drøm i Nat. Imellem os sagt, vil Kaptajn Darby i Morgen overraske sin Søn med at sætte ham i Besiddelse af en uafhængig Formue, hvis Renter udgør en Indtægt, der overstiger den, som Lises Fader forlanger hos sin Svigersøn, saa vore Sorger i den Sag er overflødige og overstandne."

I deres Glæde overlagde nu de elskende med hinanden, at de vilde gribe den første Lejlighed til at aabenbare deres Forhold for Frederiks gode Fader.

Kaptajnen var imidlertid overordentlig beskæftiget med at arrangere alting til sit lille, men festlige Selskab. Ved denne Lejlighed udfoldede han i høj Grad den Sans for det huslige, som man ofte vil bemærke hos gamle Sømænd. I hans rummelige Dagligstue fandt de indtrædende Gæster to Borde dækkede, det ene til Te, det andet til Aftenspisning efter Tidens Mode. Dette sidste var besørget af Byens fornemste Restauratør, rigeligt forsynet med de udsøgteste Sager af kolde Retter, med den kosteligste Dessert og fine Vine; og saavel dette Bord som Tebordet prangede med gamle Skatte af japansk og kinesisk Porcellæn og af Sølvtøj i svær Mængde, alt sammen saa massivt og gammeldags, at det var nær ved at være nymodens. I sin bedste Stads og med smilende Ansigt indbar Kirsten den svære Sølvtemaskine, og med stort Velbehag saa Kaptajnen Lise at skænke den kostbare Te og gøre Honneurs ved Tebordet med et af indre Sjæleglæde skinnende Ansigt. Da Teen var borttagen, lod Kaptajnen et sirligt Tæppe brede over Bordet, satte med egen Haand en firarmet Lysestage med store Vokslys midt paa Bordet, hentede derpaa af sit Chatol et Saffians Etui, der syntes at indeholde Smykker, fremdeles et stort ægte ostindisk Sjal og en Brevtaske fuld af Papirer, og lagde disse Ting paa Bordet ved den Plads, han forbeholdt sig selv, hvorpaa han bad sine Gæster sætte sig rundt om Bordet og tilføjede, idet han anviste Lise og sin Søn deres Plads nærmest ham: „Sætter jer her, mine Børn! thi med jer har jeg egentlig at tale."

Han henvendte sig nu til sin Søn, lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde: „Min Søn, jeg ved, du er en brav Karl og har opført dig, saa jeg ikke har andet end Ære af dig. Hvad som tilforn har været uklart imellem os, skal være dødt og glemt fra min Side, og jeg haaber ogsaa fra din."

Uden at lade Sønnen Tid til at svare leverede han ham Brevtasken og vedblev: „Jeg har skiftet med dig, og du vil heri finde din Mødrenearv, som jeg udbetaler dig, og jeg har lagt en lille Slump til, at du kan være din egen Mand og ikke behøve at længes efter den Del, som naturligvis tilkommer dig efter min Død."

Frederik Darby greb hans Haand, som han kyssede med varme Taksigelser. Kaptajnen sagde derpaa med

en meget usikker Stemme og afbrydende sig, som for at lede efter de rette Ord: „Nu holder jeg mig ogsaa forvisset om, at du under din Fader al den Glæde, som Gud endnu kan skænke ham her i Livet ved en kærlig Omgang, der kan forsøde hans gamle Dage; og da vi to nu, Gud ske Lov, igen er forenede, som Fader og Søn bør være, men du dog i alt Fald efter Pligt og Samvittighed tidt maa færdes paa Søen og være langt borte, saa har jeg endnu dette at sige: Det er ikke godt, at Mennesket er ene, og" — tilføjede han, idet han tog Lises Haand mellem begge sine — „derfor vil jeg spørge denne lille Jomfru, om hun vil forsmaa at være Trediemand i vort Kompagni?"

„O kære Fader!" raabte begge de elskende, idet de sprang op fra deres Sæde og omslyngede ham med deres Arme. „Du har forstaaet mit højeste Ønske," raabte Frederik, „i en lyksalig Stund førte jeg min Lise til dit Hus."

Kaptajnen gjorde store Øjne. „Din Lise?"

„Ja, allerede i to Aar har Lise været min hemmeligt Forlovede."

Med Heftighed stødte Kaptajnen dem fra sig og blev staaende maalløs. „Gud trøste os!" sagde Niels Friis til Justitsraaden, „nu sprang Vinden om i et galt Hjørne."

Alle rejste sig. Kaptajnen fik endelig Mælet igen og udbrød i største Vrede: „Forlovede! For Satan og alle hans Engle! Det er smukke Historier! Hemmeligt forlovede, uden Forældres Samtykke, og det siger I mig først nu? I har bedraget mig, og De, min gode Jomfru, De er lige saa falsk som andre Deres Lige. De sagde udtrykkeligt, at De ikke var forlovet."

„O, tilgiv mig!" sagde Lise bønligt, „jeg turde ikke sige det, men siden havde vi aftalt"...

Han afbrød hende: „Ja vist har I aftalt at have mig til Nar! Fy! I maa skamme jer at have en gammel Mand til Bedste, der mente jer det saa godt! Deres sledske Ord, lille Jomfru, dem har De vel glemt; men jeg har sgu ikke glemt dem: „„De var stolt af min Godhed for Dem; at behage mig var Deres højeste Ønske!"" Den Lykke faar De ikke i dette Liv. Men I skal ikke have gjort Nar af mig for intet."

Det var ikke muligt for nogen af de tilstedeværende at faa mindste Ord indført. Frederik og Lise søgte forgæves med deres kærligste Bønner at afbryde Kaptajnens heftige Talestrøm. Han vendte sig til den unge Mand og raabte: „Maa jeg nu bede om Brevtasken med Papirerne! Nu behøves alle de Anstalter ikke længere. Naa, hvad tøver du efter? Vær saa god! giv mig min Brevtaske, siger jeg!"

Ganske tavs tog Frederik den af sin Brystlomme og rakte ham den. Kaptajnen rev ham den af Haanden, kastede den hen ad Bordet og stødte til det føromtalte Etui, saa det faldt ned paa Gulvet, og tog baade Sjal og Brevtaske med. Justitsraaden samkede det alt sammen taalmodigt op og lagde det paa det forrige Sted, hvorpaa han satte sig tavs ned, og et Lys syntes at opgaa for ham over det gaadefulde i denne Scene. Lise var flygtet hen i en Vinduesfordybning. Frederik gik hen til hende. Kaptajnen gik med stærke Skridt op og ned ad Gulvet, med Hænderne sammenlagte paa Ryggen.

Niels Friis gik hen til ham, klappede ham paa Armen og sagde: „For Guds Barmhjertigheds Skyld, bedste Hr. Kaptajn, styr Deres Sind! De ser jo nok, at det hele er en Misforstand, og at de unge Mennesker er uskyldige. For Deres egen Honneurs Skyld saa lad godt være ærligt! Ser De, ingen Moders Sjæl kender Sammenhængen af disse Ting uden jeg alene. Ingen paa Guds grønne Jord kan have Dem til Nar eller til Bedste, naar De kun selv vil være rimelig. De kan jo endnu staa med al

Respekt, ja med Palmer i Hænder for Deres Børn, naar De nu ikke vil lade den Onde faa sin Lyst styret ved Strid og det, som ondt er."

Justitsraaden nærmede sig nu ligeledes og sagde: „Hr. Kaptajn! Jeg kan ikke undlade at tage mig lidt af den unge Pige, som De har tiltalt saa haardt og beskyldt for Falskhed, som er langt fra hendes rene Sjæl. Hun har i Dem set en kærlig Fader og har elsket Dem og ytret det af sit fulde, oprigtige Hjerte. Men at betro nogen en Hemmelighed, som man har sine Grunde til at fortie, dertil er efter min Mening intet Menneske forpligtet. Enhver Fader maatte være stolt af Børn som hende og Deres brave Søn. Gud give, jeg var i Deres Sted!"

Kaptajnen rakte Justitsraaden Haanden og sukkede uden at svare, hvorpaa han satte sig i en Krog ved Vinduet, i hvis Fordybning de elskende stod. De vendte Ansigtet mod Vinduet. og i Deres sagte Samtale bemærkede de ikke hans Nærhed. Frederik sagde: „Begribe alt dette, gør jeg visselig ikke, men saa meget indser jeg, at herved er intet at gøre. Skæbnen vil sætte vor Udholdenhed paa Prøve."

Lise saa sukkende op mod Himlen og udbrød, idet hun pegede paa Firmamentet: „Se Tvillingerne!"

Kaptajnen sprang op af sin Stol og raabte: „Se Tvillingerne!" Hvorledes falder De paa de Ord? Hvad mener De dermed?"

Halvt forskrækket og halvt stødt svarede Lise: „Jeg mener naturligvis de to Stjerner der."

Da Kaptajnen blev staaende ubevægelig foran hende, tilføjede hun: „En Aften, i Fjor ved denne Tid, gik Frederik og jeg sammen. Vi tog Afsked, vi var bedrøvede, og vi syntes, at det trøstede os at se disse Stjerner."

„Hm!" sagde Kaptajnen. Han vendte sig bort og sagte halvsagte: „Jeg gik ogsaa en Nat og var bedrøvet og syntes, at disse samme Stjerner trøstede mig. Det var underligt."

Niels Fris tog ham til Side og sagde med Ivrighed: „Naa, Hr. Kaptajn! Øjner De ikke Guds Finger? De Ord sagde Pigebarnet ikke af sig selv. Tænk paa det, De fortalte mig forleden Nat! Den Jomfru der er vel omtrent i den Alder, som Deres Tvillinger vilde have været, hvis Gud havde sparet deres Liv. Bild Dem nu ind, at hun er et af de Børn, som Vorherre har sendt Dem igen. O, Hr. Kaptajn! Tænk paa salig Madammen! Tænk paa, at De paa Søndag vil gaa til Guds Bord!"

„Hold op, Niels Friis! hold op! Du gør mig saa varm om Hjertet. Ja, jeg vil gøre alting godt igen. Pigebarnet skal, som du siger, være mig i Stedet for den af mine Tvillinger, som i Daaben havde faaet Navnet Lise. Kom hid, mine Børn!" raabte han til de elskende, tog dem hver ved sin Haand og sagde med et rørende Udtryk af Godhed og Skamfuldhed: „Jeg har sagtens Uret imod jer, Børn! I har vel ikke ment det ondt, og jeg har heller ikke ment det ondt, skønt jeg desværre har et noget hidsigt Blod. Lad det nu være godt! Se her, min Søn, der har du Brevtasken med dine Papirer og Penge. Gud lægge sin Velsignelse i dem! Og der, tag disse Smykker! Deriblandt er en Ring, som har været din salig Moders; med den kan du fæste din Brud. Og se her, min kære Datter Lise! Lad mig forære dig dette Sjal, som jeg en Gang bragte hjem til min salig Andrea. Hun bar det kun en Gang i Guds Hus, saa det er saa godt som nyt og ægte kosteligt Tøj, som aldrig kan gaa af Moden. Hold af det for Frederiks Moders Skyld og ogsaa for min" — tilføjede han og lagde deres Hænder sammen, „i Guds Navn! Han være med jer i Tid og Evighed!"

De elskende omfavnede ham og kyssede hans Hænder med Glædestaarer. Justitsraaden og Niels Friis

var glade som Børn; og med et Ansigt, der ret udtrykte Befrielse fra al aandelig Lænke, sagde Kaptajnen: „Se, nu er det klappet og klart! Nu vil vi gaa til Bords og ret gøre os en glad Aften og drikke min Søns og hans Kærestes Skaal, og om Justitsraaden vil som jeg, saa rejser vi i Morgen alle fire ud i Landet til Lises Fader og faar hans Samtykke og aftaler, naar Brylluppet skal staa."

„O, kære Frederik!" sagde Lise, „saa vil vi om Aftenen gaa i Alléen og med lettere Sind end sidst se til Castor og Pollux. De sidder vist end nu over Kirketaarnet, disse vore gode Stjerner. Der vil vi hilse og takke dem."

„Nej, kære Barn!" sagde Kaptajnen, „takke dem, det var at gøre alt for stor Ære af dem. Nej, jeg siger, som jeg ofte har sagt: Gud er den, som fører Skibet, og vidunderligt har han i disse Dage styret Kursen for os. Stjernerne kan være gode til deres Brug, men enhver maa sande de Ord: som stod malede paa Væggen i min Kahyt: „„*Soli Deo gloria.*""

TO TIDSALDRE

FORFATTEREN TIL LÆSEREN

Den lille Bog, som her vover sig ud i Verden, tror Forfatteren at burde ledsage med nogle faa Bemærkninger.

Man ser undertiden, at Forældre giver deres Børn et Døbenavn, der vækker Forventninger, som Børnene ved deres sildigere Indtrædelse i Verden ikke formaar at fyldestgøre, og som derfor kun bliver dem en Anstødssten mere paa deres Livsbane. Jeg kunde maaske befrygte en lignende Skæbne for nærværende Novelle, hvis Titel og Begyndelse kan vække Formodning om en politisk og historisk Tendens; men en saadan har Forfatteren hverken haft Evne eller Villie til at give den.

Den Genstand, jeg har villet behandle, er ikke de store Begivenheder, der saa voldsomt rystede Slutningen af det forrige Aarhundrede, og som endnu foruroliger vore Dage, ikke hint rasende Uvejrs Genskin i vort Fædreland, heller ikke den kolde og taagede Luft, som det har efterladt sig, men kun, hvad jeg vilde kalde den huslige Refleks deraf, den Virkning, som det har udøvet i Familielivet, i de private Forhold, i de enkeltes Meninger og Anskuelser, en Indflydelse, hvoraf enhver, bevidst eller ubevidst er bleven berørt.

Prosper Mérimée, Perlen i Frankrigs nuværende skønne Litteratur, siger i Fortalen til sin *Chronique du temps de Charles IX:*

„Det er kuriøst, synes mig, at sammenligne hine Tiders Sæder med vore og i disse sidste at lægge Mærke til, hvorledes de energiske Lidenskaber er aftagne til Bedste for vor Rolighed og maaske for vor Lykke. Det Spørgsmaal staar tilbage, om vi er bedre end vore Forfædre, og det er ikke let at svare derpaa, thi i de forskellige Tidsaldre er Meningerne meget afvigende i Bedømmelsen af de samme Handlinger. Saaledes ser man, at i Aarene 1500 opvakte et Mord eller en Forgiftelse ikke den samme Rædsel som i vore Dage. En Adelsmand dræbte sin Fjende ved et Forræderi; Morderen bad om Naade, erholdt den og viste sig igen ved Hoffet, uden at det faldt nogen ind at se surt til ham. Undertiden endog, dersom Mordet var fremkaldt af retmæssig Hævn, talte man om Gerningsmanden, som man nu om Stunder taler om en Mand af Ære, naar han, haardt fornærmet af en lumpen Person, dræber denne i en Duel."

Disse Ytringer om Nutidens Forhold til en saa fjern Tidsalder synes mig at være endnu anvendelige, naar Talen er om meget nærmere Perioder af verdenshistorisk Betydning. Det slaar næppe fejl, at en stor Forandring i vore Sæder og Meninger er foregaaet i de sidste 50 til 60 Aar, skønt det paa den anden Side synes, som om det samme dog bestandig gentog sig i en forandret Form. F. Eks. en gift Kone, som var almin-

delig anset for at have en begunstiget Elsker, vilde ikke derfor være mindre vel antagen i hin Tids gode Selskab, forudsat, at hun i øvrigt opfyldte dets Fordringer og følgelig bevarede et fuldkomment Dekorum; hvorimod en Kone, der ikke kunde beskyldes for noget utilladeligt Forhold, men som ikke undsaa sig ved at tale med Ringeagt om sin Ægtemand eller at indlade sig i Ordstrid med unge Herrer om deres hemmelige Elskovseventyr, vilde være udelukket af de dannede Kredse som en for disse upassende Person. Nu til Dags finder saa omtrent det omvendte Sted. Fremdeles: Dersom i hin Tid en Mand vovede i et Selskab med Damer at indblande dristige, ja, næsten tvetydige Hentydninger i sin Tale, da fandt han letteligt Tilgivelse, ja, endog Bifald, saafremt kun hans Ytringer var indklædte i Vittighedens eller Galanteriets epigrammatiske Form, hvorimod selv disse Fortrin nu om Stunder ikke vilde redde ham fra et almindeligt Mishag. Men dersom nogen for et halvt Sekulum siden havde tilladt sig den hensynsløse, ubeskedne og raa Tone, der nu finder Indgang som en fri Anskuelse af Livet, som en oplyst Foragt for forældede Former, da vilde intet have fritaget ham fra at blive udstødt af det gode Selskab som et Menneske uden Opdragelse. En Elsker i det forrige Aarhundrede tog kun lidet Hensyn til de ydre Forhold, hvilke han ansaa for underordnede Kærlighedens alt overvejende Magt. Derimod i vore Dage vil en Elsker betragte de ydre Forholds Magt som overvejende og lade sin Kærlighed være dem underordnet. Begge kan de ad disse forskellige Veje fordærve Livet for dem selv og den elskede, og begge kan de ikke des mindre være gennemtrængte af sand og inderlig Kærlighed, ja, endog have et ridderligt Sindelag.

Denne Tidsaandens Magt over Individernes inderligste Følelser, over deres ganske private Forhold og deres Domme om dem selv og andre, den skærende Modsætning, hvori de selvsamme menneskelige Lidenskaber, Dyder og Svagheder fremtræder i de forskellige Tider, dette er, hvad jeg har ønsket at skildre, saaledes som det efter min egen og andres Erfaring har fremstillet sig for mig. Men herved maa ikke tabes af Sigte, at Novellen har sine Indskrænkninger, at den forholder sig til Romanen som Genrestykket til Historiematerialet. Og i denne Anledning maa det være mig tilladt at gentage følgende for længe siden udtalte Ord: „Jeg indser vel, at der gi„ves mere ophøjede Emner, men det „forekommer mig, som om disse let „kunde føre udenfor Novellens „Grændser; og i alt Fald drømmer „jeg ikke om at kunne flyve som „Ørnen til de Regioner, hvorhen det „bevæbnede Øje ikke kan følge; men „Forfatteren til en Hverdags-Histo„rie bygger som Svalen paa Menne„skenes Huse og istemmer der sin „fordringsløse Sang.“*)

Og hermed anbefaler jeg efterstaaende fordringsløse Fortælling til den velvillige Modtagelse, som er bleven de fleste af dens ældre Søskende til Del.

*) Københavns flyvende Post Interimsblade, 1834 Nr. 31.

Første Del:
REVOLUTIONSTIDEN

Det var i det sidste Decennium af det forrige Aarhundrede, i den franske Revolutions blodigste Periode, at den nyskabte Republik sendte en Legation til Danmark for af dette neutrale Land at forskaffe sig ad den diplomatiske Vej den Anerkendelse, som dens sejrrige Vaaben lovede den i de krigsførende Stater. Grev A. P. Bernstorf, med kraftig Arm fredende sit ædle Værk, at bevare Danmark som en blomstrende Oase midt i Krigens stormfulde Ørken, tilsidesatte sine individuelle Anskuelser om en Tingenes Orden som den da herskende i Frankrig; han modtog disse fremmede med Velvillie og stræbte at forene Frankrigs Ønsker med Nordens Interesser. Foruden den egentlige Legation sendte Republikken desuden tre saakaldte Kommissærer, hvis Hverv efter Forlydende bestod i at gøre Opkøb af Kornvarer for at forsyne de franske Arméer; men blandt disse Mænd havde, som det syntes, i det mindste een af dem ogsaa diplomatiske Ærinder. Enkelte andre Levemænd ankom i deres Følge, flere fulgte af og til, dels som afsendte, dels som rejsende, og saavel paa offentlige Steder som paa Gaden saa man dem jævnlig, ofte i en temmelig talrig Klynge, der altid vakte Opmærksomhed. Den franske Revolution havde til den Grad grebet alle Gemytter, at næppe nogen, af hvilken som helst Alder, Køn eller Stand, mødte disse Franskmænd med deres trefarvede Kokarder uden at fæste et velvilligt eller hadefuldt Blik paa dem, og saa bramfrit og beskedent som de end gik frem, saa stod Massen dog stille paa Gader og Stræder og saa efter dem, som de havde været Folk fra Maanen; og den heftige, ofte til Splid udartede Ordstrid, der i de fleste Kredse var opstaaet om de store Spørgsmaal, som i hint Øjeblik bevægede den dannede Del af Menneskeslægten, syntes ved Synet af disse Republikanere at hente nyt Næringsstof.

Det er bekendt, at den Tids Franskmænd i Almindelighed udmærkede sig ved god Tone, ved Lethed og Gratie i Omgang. De her omtalte retfærdiggjorde ved enhver Lejlighed dette Omdømme, og de iblandt dem, som man kunde kalde Anførerne for denne lille Trop, var ikke blot elskværdige Mennesker, men talentfulde Videnskabsmænd. De blev snart søgte og indførte i de forskelligste Selskabskredse; alle litterære Notabiliteter og Kunstnere sluttede sig til dem af naturlig Sympati, og vor — i denne Periode — glimrende og gæstfrie Handelsstad modtog dem med aabne Arme.

I de noksom bekendte rige Huse, hvor fremmede fra alle Lande fandt en festlig Modtagelse, traf de sammen i et, om just ikke venskabeligt, saa dog af Gæstevenskab og den gode Tone beskyttet Møde med Diplomater fra de Frankrig fjendtlige Magter. Deres Forretninger bragte dem desuden i Berøring med adskillige Handelshuse, ogsaa af anden Rang. I et af disse, i en formuende Købmandsfamilie, der hidtil kun havde nydt sin Velstand i en temmelig indskrænket Sfære, var det mærkeligt, hvilket nyt Liv, hvilke nye Sædvaner og nye Anskuelser der med disse fremmede lidt efter lidt var indtraadt i Huset.

En Søndag sad denne Familie efter endt Middagsspisning omkring Kaffebordet. — Foruden Grosserer Valler, en Mand i sine bedste Aar, hans endnu unge, smukke Kone og hans endnu smukkere, meget unge Søsterdatter, var endnu tre af Hu-

sets næsten daglige Gæster til Stede: nemlig Grossererens Broder Justitsraad Valler, kongelig Embedsmand, dennes Søn Ferdinand, en juridisk Student, og Højesteretsadvokat Dalund, en Mand med et klogt, højst interessant Fysiognomi. Disse seks Personer sad ganske tavse, som om de hver især var fordybede i deres egne Tanker. Husfruen, beskæftiget med Kaffens Tillavning, lod imidlertid ligesom stjaalne Blikke glide hen over det lille Selskab, medens hendes milde Øjne med et besynderlig melankolsk Udtryk især fæstede sig paa Advokaten, der paa sin Side besvarede disse Blikke med en Blanding af Ømhed og Fortrydelighed. Tjeneren gik om med en Præsenterbakke med Kaffekopper og bød dem til de i en Kreds siddende Herrer. Justitsraaden tog en, idet han sagde: „Naa, i Guds Navn! Det er da ogsaa af vore nye Moder! I forrige gode Tider saa kom I Sukker og Fløde i Kopperne, nu skal man selv have Ulejlighed. Dengang fik man da ogsaa Koppen ordentlig fuld, men det forstaar sig, det var da rigtignok Kaffe, ikke Ekstrakt som denne sorte Mikstur, der kan slaa Hjertet itu paa et Menneske. Maa jeg bede om min Kop fuld af Vand," tilføjede han. Madame Valler rakte efter den og sagde venligt: „Tilgiv, kære Svoger! En anden Gang skal jeg erindre, hvorledes De ønsker det."

Hun bragte ham selv Koppen og tilføjede: „Jeg frygter, at jeg i Dag i alle Maader er uheldig i at træffe Deres Smag, thi jeg bemærkede ved Bordet, at De næppe smagte paa Maden."

„Kære Svigerinde," svarede Justitsraaden forbindtligt, idet han kyssede hendes lille fine Haand, „Deres Køkken var i Dag som altid fortræffeligt, men jeg havde tabt min Appetit, fordi vi saa længe havde ventet paa vor Middagsmad. De ved nok, at i de forrige gode Tider spiste vi til Middag Kl. 2 i det sildigste, i Stedet for at vi nu her i Huset, efter de nye franske Moder, først gaar til Bords Kl. 3 og derover."

„Det gør mig ondt, kære Svoger! men Valler har ønsket denne Forandring. Det er nu blevet almindeligt at spise sildigere, og Vallers Forretninger i den senere Tid"....

„Ja, og hans Omgangsvenner i den senere Tid og den usalige senere Tids forbandede franske Moder, ifølge hvilke De f. Eks. ikke engang tør kalde Deres Mand som tilforn „„min Mand"" eller „„Peter,"" som han er kaldt i Daaben, men titulerer ham med hans Familienavn „„Valler."" De skulde hellere sige „„Hr. Valler.""

Den vakre Kone tav, og da Grossereren, som imidlertid sagte havde underholdt sig med Advokaten, nærmede sig til dem, gik hun stille tilbage til sin Plads.

„Hvad Fanden er det?" sagde Grossereren leende, „jeg tror, du skænder paa min Kone, du er jo rigtig bleven vranten og vanskelig for Tiden."

„Det kan vel være, det kommer af Tidens Vanskeligheder."

„Aa hvad! Tiden! Det er netop gode Tider, vi lever i, Tider for de retskafne Folk, men ikke for Konger, Adel og Præster. Nu er Turen til Folkets Kerne. Vi skulde takke Vorherre, ifald han ellers er til Stede."

„Naa, det er en net Tale!"

„Hør! nu vil vi ikke disputere mere for i Dag. Vær nu rimelig! Kom nu i vort Selskab i Morgen. Vi vil da ret slaa os løs, intet skal mangle. Vi vil have en glad Dag med vore brave franske Venner."

„Ja, de brave franske Penge, som du fortjener ved at handle med dem, de faar dig til at glemme, at det er Kongemordere, blodige Rovdyr, som du indbyder til dit Bord."

„Hvad for noget!" udbrød Grossereren opbragt, „Penge, siger du,

skulde bevæge mig! mig, som er den varmeste Frihedsmand, som vilde give Liv og Blod for Robespierre!"

De andre Herrer nærmede sig, og Advokaten sagde: „Nej, han har udgydt alt for meget ædelt Blod, til at nogen brav Mand skulde give mindste Draabe for hans Skyld."

„Bravo, fornuftige Mand!" raabte Justitsraaden, „ja, De holder med mig, der daglig siger, at den franske Revolution er udgaaet fra det dybeste Helvede."

„Nej, Hr. Justitsraad! langt fra! Jeg anser den franske Revolution for et Tordenvejr, der har klaret de tykke Dunster, som Aarhundreder havde samlet paa Menneskelivets Horisont. Et rædsomt Uvejr, hvor det raser, men velgørende i dets Virkninger; en Lynildstraale, der har knust saa mangen trykkende Lænke; en Omvæltning, der var nødvendig til Menneskeslægtens Fremgang og følgelig ikke et Værk af enkelte Mennesker, men en højere Nødvendighed i Skæbnens Haand eller i Forsynets — om De hellere vil have det saaledes."

„Nu," sagde Grossereren, „nu er Turen til mig at raabte: Bravo, fornuftige Mand!"

„Ak!" sagde Advokaten og trak paa Skulderen, „jeg frygter, at det gaar mig som Girondisterne, jeg bliver Uven med begge Partier, thi jeg maa tilstaa, at naar jeg tænker paa de Grusomheder, de al menneskelig Følelse oprørende Afskyeligheder, som under Lovlighedens Navn foregaar i det ulykkelige Frankrig, saa forekommer det mig jo rigtignok mangen Gang, som om onde Magter huserede og rasede i det skønne Land."

„Ja ja!" udbrød Justitsraaden, „det er fortjent Straf over det ryggesløse Land. Lad Frihedsmændene nu kun prøve, hvad det vil sige at slippe den store Masse løs ligesom et Kobbel vilde Blodhunde. Jeg skærer nu alle Franskmænd over een Kam, jeg vilde ønske, de havde alle eet Hoved, og at Satan, deres rette Fyrste, byggede en Guillotine saa stor, at den Hals, Hovedet hængte ved, kunde kappes saa til Gavns, at det onde Blod flød lige ned til Øresund, saa skulde jeg staa paa Toldboden og fryde mine Øjne ved de røde Bølger."

Grossereren raabte heftigt: „Det er infame Ord, du siger. Den store Masse er vel frygtelig i sin Hævn, men det er ogsaa den, som har taalt og lidt, og som nu øver Retfærdighed."

„Retfærdighed?" spurgte Advokaten, „ja, saaledes øver ogsaa de vilde Naturkræfter Retfærdighed, naar de ødelægger Lande og Mennesker. De er villieløse, og det er Pøbel ogsaa; men der udgaar jo undertiden en fornyet Frugtbarhed af den vulkanske Jordbund, og jeg haaber ogsaa, at der af alt dette skal udgaa et stort Gode for Verden, og vi kan jo allerede ikke nægte, at mere end eet trykkende Kors er lettet fra Menneskehedens Skuldre ved den franske Revolution og de liberale Grundsætninger, der allerede fra den amerikanske Krigs Tider havde faaet Indpas i alle civiliserede Lande. For Eks. det huslige Despoti, maaske det utaaleligste af alle, og hvorunder Børn og Tjenestefolk i de fleste Familier sukkede. Men naar man nu derimod paastaar, at Familiebaandet er løsnet ved Frankrigs Eksempel, saa gør man dette Land Uret, thi de Franske er almindeligvis gode Sønner og Brødre. Som sagt, jeg vil haabe paa det Gode, som skal opstaa af den nærværende Forvirring."

„Ja, naar det Gode engang kommer, saa kan det vel ogsaa være tidsnok at drikke dus med Skarpretteren, som man siger."

Grossereren raabte: „Hvad mener du?"

„Jeg mener, at disse hersens Franskmænd, som du gør saa meget af — for din Negoties og Fordels Skyld, det kan ikke hjælpe, du si-

ger mig imod — disse Folk er, rent ud sagt, Mordere. Deres Minister — som han kaldes — denne *Citoyen Grouvelle*, har han ikke læst Dødsdommen op for sin ulykkelige Konge?"

Grossereren vendte sig fortørnet bort, og med de Ord: „Jeg gider ikke engang svare dig," satte han sig hen i en Krog og tog en Bog, som han bladede i.

Ferdinand vovede nu at give sin Skærv med i Laget og sagde med beskeden Stemme: „Kære Fader! *Citoyen Grouvelle* var Sekretær i Nationalkonventet; det var hans Embedspligt at oplæse Dommen for enhver domfældt."

„Begynder nu du med? Dig skal jeg rigtignok bede"....

Advokaten afbrød ham: „Tilgiv, Hr. Justitsraad! Hvad Deres Søn sagde, er jo ganske sandt. Og jeg vil endnu tilføje, at uagtet mit Bekendtskab med denne franske Minister ikke er gammelt, saa maatte jeg meget bedrage mig, om ikke denne godmodige, fine, særdeles dannede Mand har under Udøvelsen af denne Embedspligt følt sig overmaade ulykkelig."

„Ja, visselig," udbrød Madame Valler, „jeg synes, jeg kan se hans Læber skælve under denne Læsning."

„Det vil jeg aldrig haabe," raabte Grossereren fra sin Krog, „en saadan Svaghed vil jeg ikke tiltro ham."

„I det mindste," sagde Ferdinand, „vil jeg for min Del haabe, at han har haft samme Følelse ved at læse Dødsdommen op for enhver anden politisk Forbryder, selv den ringeste."

„Er du gal!" sagde Justitsraaden, „det var da en Fandens Forskel."

„Ja, det var der visselig," svarede Advokaten, „men om disse Ting vil vi nu ikke igen begynde at stride. Gud ved, hvor utallige Gange de er blevne plæderede *pro et contra* imellem os og over den hele Verden, men saa meget er vist, at de herværende Franskmænd, i det mindste de, vi omgaas, er saa langt fra at have Del i deres nuværende Regerings blodige Handlinger, at de nok tværtimod har grebet Lejligheden til at fjerne dem fra de Forfølgelser, som truede ogsaa dem."

„Det er Bagtalelse!" udbrød Grossereren, „de er ægte Republikanere, Robespierres Venner og forbundne."

„Jeg vil ikke sige Dem imod, men kunde dog fortælle Dem et og andet, om jeg ikke mærkede, at det nedsætter et Menneske i Deres Tanker, at han vil undgaa at lade sig slagte som et umælende Dyr."

Ferdinand sagde: „Jeg kan dog ikke ganske fornægte den Mening, at det har noget vist uædelt, om jeg tør sige det, at forlade sit Land i Nøden. Om man saa sin Fødeby belejret og brændende, vilde man da blive uden for den? Vilde man ikke styrte sig i Flammerne hellere end redde sin egen usle Person? Skulde man forlade sin Ven i Nøden?"

„Ja," svarede Advokaten, „dersom min Ven var gaaet fra Forstanden og vilde dræbe mig, saa gik jeg rigtig af Vejen for ham."

„Nej, nej," sagde Grossereren, „alt dette er vist ikke Tilfældet med vore franske Venner; tværtimod, jeg var forleden til Stede, da en af vore berømte Frihedsmænd i deres Nærværelse sagde om Grouvelle, at han ikke besad nok Energi, at han ikke værdigt nok repræsenterede Republikken; og de af hans Landsmænd, som var til Stede, tav stille eller indrømmede Sandheden."

„Hm!" sagde Advokaten, „saa meget vil jeg i det mindste paastaa, at om det ikke egentlig strengt kan siges, at han repræsenterer Republikken, saa repræsenterer han værdigt den franske Nation fra den elskværdige Side, og vi skulde være Republikken Tak skyldig, at den har sendt os en Mand af dette Slags og ikke en fra dens vilde Centrum."

Ferdinand sagde: „Jeg vil ikke

forsvare alle denne strenge Regerings Handlinger, men kraftige Forholdsregler var dog saa højst nødvendige i dette arme Land, omspændt af Fjender udenfra og Forrædere i det indre. Det er sagt, jeg tror af Grouvelle selv: „„Man giver os Gift og fordømmer os, ford i vi tager Modgift.““ O, hvor maa det dog ikke opflamme ethvert frisk Hjerte at være Vidne til, hvad dette Folk har lidt og handlet? Hvilket Skuespil er mere opløftende end at se et Folk, som kæmper for sin Frihed? Hvo kan i saadanne Øjeblikke sætte Pris paa sit Liv? Lyksalig den, der udgyder sin sidste Draabe Blod under den trefarvede Fane!“

„Nej, dette er for meget!“ udbrød Justitsraaden, „at høre sin egen Søn tale saaledes!“

Han rejste sig med saadan Heftighed, at han væltede sin Stol. Madame Valler greb hans Arm og førte ham ind i et tilstødende Værelse. Advokaten fulgte dem, Grossereren rejste sig, han nærmede sig Ferdinand, slog ham paa Skulderen og sagde: „Du er en brav Dreng! Dig kunde der blive noget bedre af end en Lovtrækker, der paa Befaling maa gøre hvidt til sort og Sandhed til Løgn.“

„Ak, kære Onkel! Gud give, at min Fader tænkte som De! Gud give, jeg turde kaste det syv Gange forbandede jordiske Nonsens paa Ilden og gribe ind i den levende Verdens raske Begivenheder og sætte Livet paa Spil for at vinde et virkeligt Liv.“

„Ja, ja,“ udbrød Grossereren, „hvem ved, hvad der kan ske, ogsaa hos os? Vor Tid kommer ogsaa nok!“

Claudine, Grossererens Søsterdatter, havde siddet stille ved sit Arbejde i en Vinduesfordybning, medens hun dog med spændt Opmærksomhed havde lyttet til det øvrige Selskabs Samtale. Hun nærmede sig nu og sagde til Ferdinand: „Hør, er det sandt, hvad en af dine Venner har betroet mig, at du har skrevet nogle dejlige Digte, mest om den franske Revolution, om Frankrigs Skæbne fra ældre Dage, om dets fordums Helte, om *Jeanne d'Arc?*“

„Tys!“ sagde Ferdinand, „lad for Guds Skyld ikke min Fader høre det.“

„Men du vil dog læse dem for mig? Det maa du ikke nægte mig. Mit Hjerte slaar af Henrykkelse, naar jeg hører eller læser skønne, begejstrede Digte. Et Digt om *Jeanne d'Arc!* min egen Heltinde! O gid jeg som hun kunde gaa i Krig, bære Hjelm og Sværd og følge en Frihedens Helt — dig for Eksempel,“ tilføjede hun med sagte Stemme, medens et højt Purpurskær farvede hendes Kinder.

Grossereren slog sin Arm om hende: „Du er en herlig Pige! det er ikke for intet, at du er min Søsterdatter, der flyder et ædelt Blod i dine Aarer. Gud give, alle vore Kvinder lignede dig, saa stod det anderledes til med vort Land! Men du, Ferdinand! har du skrevet saa smukke Digte, hvorfor vil du da ikke give dem ud, men sætte dit Lys under en Skæppe?“

„Gud bevares, kære Onkel! Hvad vilde min Fader sige?“

„Naa! ja saa! saa er du jo ikke bedre end de, som du nylig dadlede, fordi de forlod deres Land i Nøden; saa vil du da ikke give din Skærv til den gode Sag, af Frygt for at din Papa skal brumme i et Par Dage eller maaske nægte dig Penge til din Skrædderregning? Se, saadanne er de, disse Frihedens unge Stridshelte!“

„Der er noget i, hvad De siger, kære Onkel, men imidlertid.... en Faders Villie.“

„Passiar! Det er man nu kommen ud over. Disse Familiebaand! dem blæser vi af i vore oplyste Tider. Naar min Søn bliver stor, saa er vi Kammerater, ifald vi kan enes, og kan vi ikke det, saa gaar vi hver

sin Vej. Sin Frihed skal han have. Hvorfor ser du paa min, Claudine?"

„Bliv ikke vred, bedste Onkel! men saa maa du forandre dig meget i den Henseende, til han bliver stor, thi nu er du saa streng imod ham, at Tante tidt har grædt derover, skønt hun kun er hans Stedmoder."

„Aa hvad! Tante! hun er jo ligesom Gedske Klokkers, hun kan græde for et godt Ord, og hun hævler over den store Dreng, som om hun var hans egen Moder to Gange. Men farvel! jeg gaar hen til de Franske, jeg har noget at afgøre med dem. Farvel, Ferdinand! Maa jeg ellers for tiende Gang bede dig om at slippe dit De. Naar vi ses igen, saa siger du ikke andet end du til din Onkel, ligesom Claudine; hende har jeg da faaet afvænt med de gammeldags Noder, som ikke passer til vore Tider.... Ja, jeg ved nok, din Fader kan ikke lide, du siger du til mig, men jeg kan ikke lide, du siger De, og det er mig, det angaar."

Med disse Ord gik han ud af Døren. Da de to unge Mennesker nu blev alene, sagde Ferdinand med høj Latter: „„Gid jeg kunde bære Hjelm og Sværd og følge en Frihedshelt! dig for Eksempel!"" „Mig! Jo, jeg takker! I falske Fruentimmer! Jeg ved nok, hvem du mener."

„Aa Snak! Hvem skulde jeg mene?"

„Skal jeg nævne hans Navn? Er den blotte Lyd dig en sød Musik? det er ogsaa et ret velklingende Navn, altid smukkere end *Trois oeufs* eller *Deux sous* eller deslige."

„O Ferdinand, jeg beder dig!"

„Naa, Herregud! tror jeg ikke ordentlig, at Taarerne kommer dig i Øjnene. Det er min Tro alvorligt fat med dig. Naa, min søde Claudine! vær ikke vred! Du skal have en opigtig fortrolig, en sand og tavs *Postillon d'amour* i mig. Jeg gaar i Ilden for dig og den brave Lusard. Ved du vel, at jeg allerede har fattet det varmeste Venskab for denne kække unge Mand, der har fortadt alt for at stride under Republikkens Banner? Jeg siger det højt til hvem, der vil høre det: Charles Lusard er et Naturens Mesterværk, mandig og klog, som han er skøn. Han ser ud som en Fortidens Heros, som en Romer, og han har et Sindelag som en ægte Romer. Som Brutus har han ikke betænkt sig paa at vælge mellem et Menneske og sit Fædreland."

„Hvad mener du? Et Menneske?"

„Jo, ser du, han er af en meget fornem, adelig Slægt, men fader- og moderløs uden egen Formue. Hans rige Farbroder, der har opdraget ham, og hvis eneste Arving har var, emigrerede under Revolutionen og befalede ham at følge sig eller at blive gjort arveløs og forskudt af sine Slægtninge, der alle er Emigranter. Lusard valgte det sidste og tog Tjeneste i Arméen som simpel Soldat. Han har været med i Felttogene i Tyskland, opsvunget sig til Kaptajn og Adjutant hos General Custine, som han fulgte tilbage til Paris, da han blev anklaget. Men denne Generals sørgelige Skæbne, som Lusard anser for ufortjent, rystede ham i den Grad, at han blev syg, og da han endelig kom sig, søgte han Lejlighed til at gøre en kort Rejse. Regeringen sendte ham med Depecher til København. Imellem os sagt, saa griber han maaske ogsaa Lejligheden til hemmeligt at erfare noget om den føromtalte Farbroder, der er bosat i Jylland, hvor han har købt et Gods."

„Men hvoraf ved du alt dette om Lusard? Har han fortalt dig det?"

„Nej! men jeg har det af den lille Doktor Aubry, som er fulgt hertil med Kommissærerne. Den Mand har en sjælden Aabenhjertighed, man skulde ikke tro, at han havde været en gejstlig, dersom man ikke saa Tonsuren, som han gaar med den Dag i Dag."

„Gaar Lusard igen til Arméen?“

„Ja, det gør han sikkert. Claudine! Du ser jo ganske bedrøvet ud. Du vender dig fortrydelig fra mig. Hør nu, min bedste Veninde! hvorfor vil du forstille dig for mig, for din broderlige Ven? Jeg priser dig højt, fordi du elsker Lusard; thi elske ham, gør du, og det var flovt, om du kunde omgaas et saadant Menneske og være elsket af ham uden at hænge ved ham med Sjæl og Hjerte. Tvivler du paa hans Kærlighed? Jeg sværger dig til, at han er dødelig forelsket i dig. Han sagde det selv forleden til mig, da vi gik sammen herfra. „„*Je suis fou de cet enfant*,““ sagde han, og siden ytrede han med et vemodigt Alvor, at Kærligheds Lykke var ikke for en stakkels Soldat, der ikke turde bejle uden til Æren eller Døden. Men jeg svarede, at den Skæbne, at være elsket af en Mand som ham indeholdt allerede saa megen Lyksalighed og Ære, at Erindringen herom maatte være nok til at udfylde Livet for et Fruentimmer, der forstod at elske og paaskønne det herlige, thi faa har i deres trivielle Hverdagsliv en saadan Erindring at hæve sig ved.“

Claudine tav, men hun var traadt ganske nær hen til Ferdinand. Hun holdt hans Haand fast i sine uden selv ret at være sig det bevidst og saa paa ham med Øjne, der flammede som Stjerner.

Nu kom de andre tre ind fra det næste Værelse. Justitsraaden lavede sig til at gaa og sagde til Ferdinand: „Følg med mig til min Svoger Kommerceraadens, der vil vi blive i Aften.“

Ferdinand trak paa Skuldrene. „Ak, kære Fader! Lad mig være fri for den Kedsommelighed. Jeg har desuden lovet mig et andet Sted han.“

„Der har vi det! Det er ogsaa en Frugt af vore oplyste Tider! Naar min salig Fader sagde til mig: „„Gaa der eller der hen,““ saa maatte jeg gaa, om jeg saa døde af Længsel efter at komme til et andet Sted.“

„Men var De glad og taknemlig mod ham ved slige Lejligheder?“

„Nej for Satan! jeg var gal i Hovedet, det forstaar sig, men i Tiden har man dog godt af Tvang og af Sorg i sin Ungdom. Ja, gaa nu, hvor Fanden du vil, og lad din gamle Fader traske alene.“

Ferdinand fulgte efter ham og sagde i Forbigaaende til Claudine: „Se, nu maa jeg dog gaa med ham for det første. Onkel maa sige, hvad han vil, man kan ikke, saa gerne man end vilde, gøre sig ganske fri fra de indgroede Fordomme. Men ikke sandt? i Morgen skal vi have Oprejsning for mange Dages Fortræd?“

De gik nu, Claudine listede sig op paa sit Værelse for i Ensomhed at nyde den salige Vished, hvormed Ferdinands Ord havde forjaget hendes hidtil værende Tvivl.

Imidlertid var Advokaten alene med Madame Valler nede i Værelserne. Han trykkede begge hendes Hænder til sine Læber og sagde: „Farvel! jeg maa gaa, og som sædvanligt maa jeg trøste mig med et kort Øjebliks Lykke for mange Timers pinlige Tvang. Saadan er nu min Skæbne i den senere Tid. Nu farvel! tænk lidt venligt paa Deres stakkels Ven!“

„Ak, Dalund! De bedrøver mig med Deres evige triste Miner og Ord. Hvad skal jeg gøre?“

„Ja, hvad skal j e g gøre? Rive Deres alt for kære Billede ud af mit Hjerte? Vil De have det?“

„Jeg behøver ikke at svare Dem. De kommer her dog i Morgen?“

„Jeg faar vel, skønt jeg ved, at det vil være mig smerteligt nok at se Dem i den berusede Atmosfære, som her bliver herskende omkring Dem, saa vil jeg dog hellere se og høre det med mine Sanser end gaa og forestille mig det i min Fantasi. Men lad mig gaa, inden jeg kommer til at sige flere Daarligheder.“

Med disse Ord trykkede han hendes Haand til sit Bryst og ilede bort. Med et dybt Suk saa hun efter ham og blev staaende ubevægelig, som hensunken i dybe Tanker; men pludselig rev hun sig løs, kaldte paa sine Tjenestefolk og beskæftigede sig ivrigt med at give Befalinger og selv deltage i huslige Forberedelser til den kommende Dags festlige Selskab.

Temmelig sildig paa Aftenen, da Husets to Damer sad ene sammen, kom Grossereren hjem. Han saa fornøjet ud og trak en Pakke frem, som han lagde paa Bordet, idet han sagde: „Hvad mener I vel, at jeg har til jer? Det er Stads, lige sporenstreichs kommet fra Paris, Foræringer fra vore franske Venner, som de sender ved mig, og som I kan skifte imellem jer, som I er Venner til."

Claudine greb hurtigt Pakken og udbredte med høje Glædesudraab Baand, Silketørklæder og et guldfrynset Bælte, alt sammen i glimrende fransk national Trefarve. Madame Valler betragtede disse Sager med stor Forlegenhed, medens Claudine holdt Stykke for Stykke op til sit Ansigt og skottede til Spejlet.

„Naa, del det nu med Claudine," sagde Grossereren, „og naturligvis maa I pynte jer dermed i Morgen."

Med en vis Frygtsomhed svarede hans Kone: „Nej, kære Valler! Jeg bærer sandelig ikke noget af disse Ting. Denne trikolore Stads er det upassende at forære os uden at have spurgt os, om vi vil gaa dermed eller ikke."

„Hvad skal det sige?" udbrød Grossereren med Vrede, „er du bange for Aristokraterne og skammer dig ved den gode Sag?"

„Nej, nej, men det gør Opsigt at bære disse Farver. Alle ser efter et Fruentimmer, som kommer anstigende med dem; og hvad har ogsaa en dansk Kone eller Pige med dem at skaffe? Hvorfor skal hun bære en politisk Farve? Hvad vedkommer Politikken vel hende?"

Grossereren slog Hænderne sammen. Har man hørt Magen! Skammer du dig ikke ved at tilstaa, at Verdens store Anliggender er noget, hvormed du intet har at skaffe? At du er saa egoistisk eller saa enfoldig, at kun du selv og dit eget rører dig? Se paa dette Pigebarn, der gør dig til Skamme. Hun har Entusiasme for det store og gode."

Claudine kastede i Forskrækkelse Baand og alt det øvrige fra sig og krøb hen i en Krog, hvor hun stod ganske forbløffet.

Madame Valler sagde koldt: „Det være nu med min Egoisme og andre Lyder, som det vil. Lad mig blot være fri for denne franske Stads. Jeg lider godt de Franskmænd, som kommer her, og skønt jeg ikke er deres Sprog ganske mægtig, saa ser jeg dem gerne, men deres Foræringer vil jeg ikke bære."

Grossereren slog i Bordet: „Men jeg vil, at du skal bære dem. Jeg er dog, mener jeg, Herre i mit Hus. I Morgen vil jeg se jer begge med de Foræringer, som de høflige Franskmænd har været saa artige at sende jer. Jeg vilde ikke ønske, at de kunde være Vidner til denne Scene."

„Da vilde j e g ønske," sagde Madame Valler, „at de høflige Franskmænd kunde være Vidner til denne Scene. Jeg har glædet mig over, at du siden dit Bekendtskab med dem havde antaget en bedre Tone, men i Aften er Naturen gaaet over Optugtelsen."

„Ja, ja!" sagde Grossereren med en pludselig Sordine paa sin højrøstede Stemme, „ja, det forstaar sig .... Tiderne fordrer jo en vis... ja, det forstaar sig, imod en Dame... Ja, del nu Pynten, som I selv vil.... Jeg maa ind paa Kontoret."

Han gik, og straks ilede Claudine hen til sin Tante, greb hendes Haand

og sagde: „O, kære Tante, vær ikke vred paa mig. Jeg kunde ikke lade være at glæde mig over disse Sager, som Onkel bragte. Det faldt mig aldrig ind, at det kunde give Anledning til saadanne Ubehageligheder, eller at der var noget ondt i at bære disse Farver."

Madame Valler klappede hendes Kind og sagde venligt: „Nej, kære Barn! Der er intet ondt i noget af, hvad du siger eller tænker, men hvad disse saa meget omtalte Farver angaar, saa ønskede jeg dog, at du ikke vilde bære dem i Selskab eller andensteds end her hjemme. I Morgen kan vi sagtens ikke uden Ubehageligheder undgaa at bære noget deraf. Jeg skal vel forstaa at anbringe lidt af disse Baand, uden at det skal falde i Øjnene. Denne Rulle Baand tager jeg. Al Resten er dit; men brug det, som jeg har sagt."

„Maa jeg have alt dette?" udbrød Claudine, „dette dejlige Bælte! dette Tørklæde, disse Baand! Alt sammen? O Tak, bedste Tante! Du er saa god! Ak, jeg er saa lyksalig i dit Hus! Alle de dejlige Fornøjelser, som jeg alle mine Dage forgæves har sukket efter: Baller, Komedier og saa meget andet, det har jeg rigelig nydt hos dig, og endda opvejer al den Herlighed endnu ikke de behagelige Selskaber herhjemme. Jeg græder mine Øjne ud, naar jeg skal rejse herfra, naar min Tante Malfred kommer hjem fra sin Rejse til Efteraaret, og jeg skal til hende igen. Hun er saa streng og urimelig."

„Men kære Claudine! du maa erindre, hvad du dog skylder hende. Som et fader- og moderløst Barn kom du i hendes Hus. Hun har ladet dig oplære til en ualmindelig Fuldkommenhed. Kun faa Piger kan rose sig af en saadan Opdragelse."

„Men om du vidste, hvor lidt Glæde jeg dog har haft hos hende, hvor ofte hun har ladet mig høre, hvor meget hun kostede paa min Lærdom, at jeg var en fattig, ubetydelig Pige, at jeg intet maatte vente efter hendes Død, thi hun ejede intet. Som om jeg tænkte paa sligt! Og saa dertil den døde Ensomhed i Huset! Der sidder vi sammen de lange Vinteraftener uden at mæle, jeg med mit Arbejde eller en Bog, hun med at lægge Kort op eller med at falde i Søvn over Aviserne. Saa sidder hun med sin Moppe i Skødet, den snorker ganske vederstyggeligt, saa giver jeg den mangen Gang et lille Slag over dens dumme Snude, saa skriger det forkælede Bæst, saa vaagner Tante og skælder mig ud. Ja, det er rigtignok gode Aftener."

„Men du kunde jo ogsaa lade være at slaa Hunden."

„Ak nej! Det er min eneste Fornøjelse. Men der er desuden tusinde andre Ting. Hver Time paa Dagen faar jeg Skænd for min Letsindighed. Al den Ulykke, som bliver opregnet baade i de tyske og danske Aviser, den skal jeg tage mig nær. Naar de i Frankrig guillotinerer Konger og Prinser og andre mig ubekendte Mennesker, saa skal jeg hyle og græde og forbande hele det franske Land. Dengang brød jeg mig ikke stort om hendes Had til Republikanerne, men nu"...

Hun holdt pludselig inde, og da heldigvis Grossereren traadte ind, saa slap hun fra Eftersætningen i den sidste Mening af hendes Tale. Man gik til Aftenbordet. De to Ægtefolk synes paa begge Sider at lide af en vis Forlegenhed. Claudines lystige Nærværelse kom vel tilpas. Hendes Onkel underholdt sig spøgende med hende og forsikrede, at han ikke fattede, hvorledes han og hans Omgangscirkel skulde kunne undvære hendes oplivende Nærværelse.

Den næste Dag samledes det bebudede Selskab, der foruden de meget omtalte Udlændinge, hvis Antal netop i det Øjeblik var forøget med nogle gennemrejsende, bestod i Notabiliteter af Skribenter, Videnskabsmænd, Kunstnere og andre af for-

skellige Fag, men af samme politiske Trosbekendelse. Madame Valler, der efter den Tids Mode bar et lidet, hvidt, med brogede Figurer gennemvævet Florstørklæde slynget om sit blonde Haar, havde derimellem forstaaet at anbringe nogle trikolore Baand paa saa snedig en Maade, at man kun ved nærmere Beskuelse blev dem var. Grossereren var imidlertid ikke sen med at gøre vedkommende opmærksomme derpaa, og nu samledes Herrerne, baade danske og franske, omkring den smukke Kone og kappedes om at sige hende, hvad man den Tid kaldte smukke Ting. Den af de franske Kommissærer, fra hvem disse Foræringer egentlig skrev sig, nærmede sig imidlertid beskedent og bad om Tilgivelse for sin Dristighed. „Af dette Slags Sager," sagde han, „er et og andet blevet os sendt fra Paris. Vi viste dem til Hr. Valler og vovede paa hans Ord at præsentere dem for Damerne, mere som en Kuriositet end som noget, vi haabede, at de vilde gøre os den Ære at bære."

Grossereren sagde, at den talende ytrede sig som en Herre af *l'ancien régime* og ikke som en Republikaner.

I det samme traadte Claudine ind, og alle omstaaende standsede i deres Samtale ved Synet af hendes Skønhed. Det trikolore Tørklæde var bundet om hendes brune Haar, og dets høje Farver hævede paa en særegen Maade de dunkle Lokkers Glans, den snehvide Pande og de regelmæssige, sorte Øjenbryn. Om sin hvide Kjole bar hun det trefarvede Bælte, og da det var langt, var det snoet to Gange om Livet og knyttet i en Knude til den ene Side, hvorved hendes fine Taille viste sig mere til sin Fordel, end den Tids Mode almindeligvis tillod det. Alle Herrer bragte deres Tribut af Beundring og Smiger. En sagde, at hun saaledes udstyret kunde forestille Frihedsgudinden ved de republikanske Fester og begejstre Frihedens Forsvarere. Ministeren Grouvelle, hvis Styrke i epigrammatiske Svar og Impromtus maa være i frisk Minde hos de faa nulevende, der har kendt ham under hans Ophold her i Landet,*) svarede med det ham ejendommelige fine Smil: „Vel vilde Mademoiselle Claudine som Frihedens Gudinde formaa at begejstre for Friheden, medens hun med det samme berøvede Individerne den."

Den unge Pige følte sig usigelig lykkelig ved den Hyldning, og da man straks efter gik til Bords, fik hun sin Plads ved Siden af Lusard, der underholdt hende med alt det fine, gratiøse Galanteri, som til Trods for Republikken endnu stedse erindrede om Ludvig den Fjortendes ridderlige Tone mod Damer, og som har sit rette Hjem i Sprogets svævende Nuancer. Med dette forføreriske Element forenede Lusard et vist melankolsk Anstrøg, der syntes at tyde paa en Dybde af Lidenskab og betydningsfulde Erindringer, og saaledes nød Claudine et af disse Momenter i

*) En lille Prøve paa dette hans Talent kan vi ikke nægte os den Fornøjelse her at afskrive efter Hukommelsen, saaledes som det hin Tid fandtes aftrykt med hosføjet Oversættelse i en lille dansk Digtsamling, der nu er forglemt indtil Navnet. Dette virkelige Impromtu har sin Oprindelse fra en Spadseregang i en Have, hvorved en Dame bad Grouvelle sige hende en passende Inskription til en lille Statue, som der fandtes, og som forestillede et nøgent Barn med et Hjærte i Haanden, hvorpaa han øjeblikkelig opgav hende følgende Linier:

N'offrant qu' un coeur à la beauté
Nu comme la vérité,
Sans armes comme l'innocence,
Sans ailes comme la constance,
Tel fut l'amour dans l'âge d'or,
On ne le trouve plus, mais on le cherche encore.

Dette lille Vers lyder i Rahbeks Oversættelse saaledes:

Som Sandhed nøgen, han kun Hjærtet Skønhed bringer,
Som Uskyld vaabenløs, som Troskab uden Vinger,
Saa, Elskov, var i gyldne Alder du,
Man finder dig ej mer, men søger dig endnu.

Livet, da Ungdoms, Skønheds og Elskovs glimrende Genier kranser Bægeret med Roser, der synes uden Torne.

I den Periode, hvori vi nu lever, forundrer vi os, naar vi hører eller læser en Fremstilling af de selskabelige Sammenkomster, som i hin Tid har fundet Sted. Man kan ikke ret forestille sig, hvorledes en saadan Frihed i Omgang og Ytringer, en saa livfuld Hengivelse til Øjeblikkets Lune kunde forenes med en Tone saa fin, saa anstændig og i Almindelighed saa fjern fra alt, hvad der kunde saare den enkelte, som dog adskillige end eksisterende baade mundtlige og skriftlige Beretninger bevidner. Det kan vistnok ikke benægtes, at en vis forargelig Hensynsløshed i Tale og Skrift ved at berøre religiøse og sædelige Materier jo hørte til Dagens Orden, men dette Uvæsen fremtraadte mindre stødende i de gode selskabelige Kredse, det indsvøbte sig i Vittighedens, i Epigrammets Slør, og forsødede derved sin bitre Kerne, hvorved det tillige maa bemærkes, at Lystigheden, det komiske, formilder det anstødelige, der først bliver ret utaaleligt, naar det paatager sig en sentimental og heltemodig Maske, en Mening for Resten, som vort nuværende, især teaterbesøgende Publikum ikke syntes at dele.

Det Selskab, som hin Dag befandt sig om Grosserer Vallers Bord, var virkelig i det hele taget saaledes, at de gamle Grækere, kommende fra deres Symposier, ikke vilde have vendt det Ryggen. De lunefuldeste Indfald, de fineste Artigheder, de alvorligste Genstande, træffende og dog let behandlede, afvekslede mellem de livfulde Gæster. Enhver syntes for disse Timer at have afkastet Livets Byrde og paa een Gang at glemme og dobbelt nyde sin Individualitet. Ved Slutningen af det meget luksuriøse Maaltid anmodede Værten de franske Gæster om at glæde Selskabet ved at afsynge nogle af deres nationale Sange. De indvilligede straks, og Duveyrier, i det Øjeblik skjulende sit virkelige og ærefulde Navn under sit Døbenavn *Honoré*, begyndte som Forsanger med sin klare, stærke Stemme at foredrage den i Historiens og Kunstens Rige vistnok udødelige *Marseillaise*. De andre Landsmænd faldt ind i Koret og deres „„*Aux armes, citoyens!*“ lød som et begejstrende Opraab til Kamp og Sejr. Forunderlig gribende lød det sidste Vers, der blev sunget i Kor, i langsomt Tempo, som en Koral, og særdeles rørende var det at høre disse Mænd, der mer eller mindre havde lidt og endnu led af Fædrenelandets Ulykke, med en Inderlighed, man kunde kalde andægtig, at istemme dette „*Amour sacré de la patrie,*“ hvortil saa mangen rædsom og dog høj Erindring knyttede sig, f. Eks. Girondisternes Henrettelse, hvoraf tilsidst kun een var tilbage for at ende dette sidste Vers af Hymnen, inden han fulgte sine 22 Ulykkesstaldbrødre i den voldsomme Død.

Paa Grossererens Befaling var et Pianoforte bragt ind i Spisesalen, og paa Opfordring akkompagnerede Claudine Sangen paa dette Instrument. Efter Marseillaisen rejste Lusard sig fra Bordet og fremtog den ganske nye, i Paris netop udkomne *Chant de Victoire* af Chenier. Han lagde den paa Nodestolen for Claudine, idet han tillige tog Plads ved Instrumentet. Hun spillede den hurtigt igennem, og nu lød fra Republikanernes begejstrede Bryst denne herlige Sang, der i digterisk Værd vistnok staar over Marseillaisen og vel fortjente en bedre Slutningslinie i sit Omkvæd end det alt for vilde: „*Périssent les rois!*“ Endnu den Dag i Dag vil denne med Republikken uddøde, pragtfulde Sejershymne, dersom man ved et sjældent Tilfælde træffer paa den, henrive enhver, hvis Sind ikke er tillukket for Poesiens og Tonernes Magt; hvor meget større Virkning maatte den da ikke gøre i

hin Periode og i en Kreds som den her omtalte, hvor de syngende begejstrede Tilhørere, og disses Entusiasme opflammede de syngende? En næsten magisk Virkning udøvede det Vers, der omtaler det franske Krigsskib *Le vengeur*. Den pompøse Begyndelse:

Lève-toi! Sors des mers profondes.
Cadavre fumant du vengeur,

fører allerede Tanken til den mørke Afgrund; og naar det siden hedder:

D'où partent ces cris déchirans?
Quelles sont ces voix magnanimes?
Les voix des braves expirans
Qui chantent du fond des abîmes,

og Koret saa falder ind: *Vive la République*, synes man at høre disse tapre døende, som, idet de synker med deres Skib, lader Luften genlyde af disse deres sidste Ord.

Alle var henrevne, men ingen mere end de to ungdommelige Gemytter, Ferdinand og Claudine. Den letbevægede Pige kunde ikke holde sine Taarer tilbage, og da Sangen var endt, greb Lusard hendes Haand, trykkede den hemmeligt til sit Bryst og sagde sagte: „En intim Ungdomsven og Slægtning af mig var med paa *Le vengeur*. Deres Taarer synes mig at gælde ham og falde som Perler paa den Plet i Dybet, hvor han hviler."

„En Ven af Dem!" udbrød Claudine, „o, min Gud!"

„Beklag ham ikke! han døde en prægtig Død."

„Men Slægt og Venner, som elskede ham, maa dog sørge over hans Tab!"

„Ja, saa lykkelig var han desuden. Der er dem, som endnu begræder ham."

„Kalder De det Lykke at volde dem Sorg, som man har kær?"

„Ja, saa egoistisk er Mennesket! Maaske, ja, rimeligvis, ved man intet deraf, naar man først er død, men jeg tilstaar, at selv i Dødens Time vilde det være mig en sød Tanke, at for Eksempel De græd for mig."

„Den Tanke vilde vist ikke bedrage Dem."

„Lover De mig at græde, naar De hører, at jeg er død?"

„Gud forbyde, at De skulde dø i Deres Ungdom og Kraft! Hvorledes falder De paa sligt?"

Lusard lo. „Hvad falder man ikke paa, naar man attraar at interessere en elskværdig Dame? Jeg vilde gerne give mig Mine af at have Anelser ligesom Turenne, Henrik den Fjerde og andre udmærkede Mænd."

Grossereren afbrød denne Samtale. Han kaldte dem til Bordet for endnu at tømme et Glas Champagne paa Republikkens Held og Sejr, hvorpaa man rejste sig, og Selskabet adspredte sig i andre Værelser.

Dagen efter sagde Advokaten til Madame Valler: „Det, som man ugerne ser i Møde, det vender sig ofte til vort Bedste, naar det kommer. Det var mig ukært, at den lille Claudine skulde tilbringe denne Sommer her i Huset og være en uadskillelig Suivante af mit Hjertes Primadonna. Men dels maa jeg rose den gode Pige, fordi hun keder sig i mit Selskab, og saa snart jeg kommer, tager den første den bedste Anledning til at gaa sin Vej; det maa være en halvt ubevidst Følelse, der i denne Sag oplyser hendes uerfarne Forstand. Men dernæst gør hun mig desuden den ubetalelige Tjeneste at kokettere saa stærkt med de Herrer, som kommer her i Huset, at hendes Nærværelse dog er en lille Dæmning for det Hav af Galanteri, som ellers vilde rent bortskylle al min Sjælero."

„Deres Sjælero," svarede Madame Valler, „syntes, Gud ske Lov, ikke at være angreben i vort Selskab i Gaar. De var jo i overmaade godt Lune."

„Jeg er jo ingen ung Dreng, jeg maatte jo vel forstaa at beherske mig, men De kan tro, at jeg mere end een Gang havde det nødigt. De maa sige,

hvad De vil, disse Franskmænd har et ganske ejendommeligt Talent til at behage Damerne. De har noget i deres Øjne, i deres Stemme, ja, selv i deres Sprog... Det er ikke for intet, at den gamle Parabel fortæller, at da Djævelen forførte Eva, talte han Fransk, thi lige siden Paradiset derved gik fløjten, har dette Sprog en dæmonisk Magt over alle Evas Døtre."

„Dette Sprog, som jeg desværre kun halvvejs forstaar?"

„Desværre? De sukker ordentlig derover!"

„Ak, Dalund! skulde jeg sukke, maatte det da vel være over al denne Skinsyge, hvormed De plager Dem selv og mig. Mistænker De mig? Har jeg tabt Deres Agtelse, fordi jeg har været saa svag at gengælde en Kærlighed, som vel sagtens er strafværdig?"

„Hvad siger De? Strafværdig! Kommer vi stedse tilbage til disse Samvittighedsskrupler? O Eleonore! har De glemt, at jeg elskede Dem, da De endnu halvt var et Barn; at De misforstod min Tavshed, at De i min Fraværelse gav Deres Haand til en anden og saaledes fordærvede mit Liv? Var De mig nu ingen Trøst, ingen Erstatning skyldig for saa mange Aars Troskab, for en Kærlighed som min? Har jeg misbrugt Deres Godhed? Er vort Forhold ikke en Sag mellem os to alene? Hvad læste vi forleden? Hvorledes lød vel hans Ord, den franske Filosofs og Menneskekenders? „Et Fruentimmer tilhører ingen anden end den, hun elsker; der maa staa imellem dem Ægtemand, Fader, Rang, Fødsel, hvad som helst, det er alt sammen ugyldigt." Og har han ikke Ret? Er Sjælen ikke fri? Kan menneskelige Love fængsle Aanden?"

„Ak, alt dette lyder visselig meget smukt og forstandigt, jeg siger mig det ofte selv, men dog er der noget i mig, som modsætter sig disse Fornuftgrunde, som gør mig Bebrejdelser og paadrager mig en Ængstelse, som jeg ikke kendte tilforn. Det eneste, der trøster mig er den Tanke, at førend mit Forhold til Dem var jeg i Grunden slettere, end jeg er nu. Som saa mangen af mit Bekendtskab løb jeg efter alle tomme Forlystelser; min højeste Lyksalighed var at blive kurtiseret, det var nok til min Tilfredshed; min Pynt var mit vigtigste Anliggende. Deres Omgang har forædlet mig, De har givet mig Smag paa noget bedre, ja, endogsaa paa alvorligt at opfylde mine Pligter. Jeg ved nu med mig selv, at jeg passer mit Hus, at jeg er Moder for Vallers Søn, langt mere eftergivende og blid mod Valler selv og tjenstvillig i Omgang mod alle."

„Elskværdigste af alle Mennesker! Og dog gør De Dem Bebrejdelser?"

„Ja, just nu, da der er opgaaet et Lys for mig, som min forsømte Ungdom ikke havde vist mig, just nu er det ofte, som om en indre Stemme sagde mig, at jeg dog gik paa en forbuden Vej."

„Kære Eleonore! De gør mig paa een Gang lyksalig og ulyksalig. Vilde De ønske, at jeg afbrød vor Forbindelse, at De ikke mere saa mig?"

„Ak nej! jeg vilde henvisne som en Blomst uden Sol, naar jeg ikke oplivedes ved Synet af Dem og Visheden om Deres Hengivenhed. Gud tilgive mig! Jeg beder ham daglig derom.... De smiler! Ak, De forstaar ikke.... Det er mig umuligt ganske at bortkaste det, som fra min tidligste Barndom er mig indplantet, som er opvokset med mig, og netop i denne min sildigere og bedre Tid er disse Tanker komne mig nærmere. Jeg ved ikke hvorledes, men jeg kan ikke fjerne dem."

„Det skal De ikke heller, det klæder Dem godt."

I dette Øjeblik kom Grossereren hjem med to af sine Venner, som begge tilligemed Advokaten skulde spise til Middag med Familien. De indtrædende havde alle tre en sa:

besynderlig Mine, at saavel Fruen som Claudine, der i det samme traadte ind, studsede og næppe turde spørge. De fik heller ikke Tid dertil, thi Grossereren udbrød straks: „Har I allerede hørt den græsselige Nyhed? Robespierre er falden! Tænk hvor rædsomt! Han er guillotineret. Hvad siger De, Dalund?"

„Aa, jeg siger, at Guillotinen og han var blevne saa intime Venner, at det var rimeligt, at den ikke kunde undlade at slutte ham selv i sin Favn."

„Er det muligt, at jeg maa høre saadanne Ord af Dem? Men hvad skal man sige, naar Republikanerne selv.... O, jeg skammer mig næsten ved at fortælle det! Jeg løb ud til dem, jeg tænkte at finde dem i den største Fortvivlelse, men det var ikke at mærke; og da jeg ytrede min Frygt for, at nu var de kraftige Forholdsreglers Tid naturligvis forbi, svarede — ja, jeg vil for gammel Venskabs Skyld ikke nævne ham — men han svarede, at de Franske var ikke et saa raat og vildt Folk, at de behøvede at regeres med raa Grumhed. Jeg blev saa vred, at jeg straks tog min Hat og gik."

„Hvem det end var, der sagde disse Ord, saa giver jeg ham Ret," sagde Advokaten, „thi det er ikke det franske Folk, men dets Bærme, som har raset under Jakobinernes Regiment, og det har ikke været Spøg for disse fraværende hver Postdag at tage Avisen i Haanden med Angst for deri at faa Efterretning om, at en Ven, en nærpaarørende var falden som et Offer for Guillotinen."

„O! i Tider som disse maa en Patriot formaa at sætte sig ud over den private Ulykke og kun tænke paa den offentlige. Jeg har for Resten hørt noget om den unge Lusard, som er godt, som jeg maa rose."

„Hvad er det, kære Onkel?" spurgte Claudine.

„Det er endnu en Hemmelighed, men du faar den nok at vide, naar Tid er."

Claudine saa kendelig fornøjet ud ved Onklens Ord, en glad Anelse syntes at bevæge hende, og hendes indre Tilfredshed udbrød i høje Glædesflammer, da Grossereren fremtog et Etui, som han aabnede og rakte hende med de Ord: „Se, hvad jeg vil forære dig til Tak for i Gaar, da du var saa elskværdig, og jeg havde Ære af min Søsterdatter. Se, denne glimrende Stjerne skal du have til at sætte i Sløjfen paa dit trikolore Tørklæde, og disse Ørenringe passer dertil."

Med barnlig Glæde fløj Claudine op paa sit Værelse, slyngede det trefarvede Tørklæde om sit Haar, fæstede Stjernen over sin hvide Pande og tog Ørenringene paa. Hun betragtede med usigeligt Velbehag sit Billede i Spejlet, og idet hun gentog for sig selv: „Hvilke glade Dage er dog disse! Jeg ved ikke, hvor jeg skal hen for lutter Glæde og Lyksalighed!" ilede hun ned til Selskabet og satte sig til Bords med Øjne, der glimrede prægtigere end alle Ædelstene.

Grossereren ejede et Lyststed paa Strandvejen, paa hvilket Familien dog sjældent opholdt sig længere end et Par Dage om Ugen, sædvanligvis fra Løverdag til Mandag Aften, og Herren i Huset tilbragte ikke engang i Regelen saa lang Tid paa dette Sted. En Tirsdag Morgen tidlig kom Ferdinand og havde en lang Samtale under fire Øjne med sin Onkel, der straks gik ud, og da han kom hjem, sagde han til sin Kone: „Det er smukt Vejr, og jeg har faaet Lyst til, at vi i Aften skal tage ud til vort Landsted og blive der for det første i Morgen over. Saa snart jeg er færdig med min Post, kører jeg med."

Det var allerede langt ud paa Aftenen, da man ankom til det landlige Hus, der laa ganske nær ved et

Fiskerleje. Fruentimmerne bemærkede, at Grossereren maatte have noget usædvanligt i Sinde. Han gik med sin Tjener ned til Fiskerne, gav dem Penge og besaa nogle Joller, og da han kom hjem, gjorde han sin Kone adskillige Spørgsmaal om huslige Indretninger, uden at man kunde begribe i hvilken Hensigt. Kort før Sengetid gik han igen ud til Strandkanten, saa efter Vinden og ytrede Gisninger om Vejret til næste Dag. Madame Valler spurgte forgæves, hvad usædvanligt der var paa Færde. Han nægtede det leende. Hun ængstede sig i Stilhed over alt dette. Claudine trøstede hende og sagde: „Du kan tro, at det hele er noget fornøjeligt, hvormed Onkel vil overraske os. Jeg glæder mig derover. Det aner mig, at vi i Morgen skal have en lykkelig Dag."

Den næste Morgen, da Damerne sad ved Kaffebordet og ventede paa Grossereren, der allerede tidligt var gaaet ud, kom han endelig og sagde: „Nu maa jeg vel indvie jer i den lille Hemmelighed, for hvis Skyld jeg har taget herud med jer. Vor Ven Lusard har faaet en Æressag med en Emigrant, der forleden paa et offentligt Sted talte fornærmeligt om den franske Armé og Republikken. De kom i Ordstrid og udfordrede hinanden. I dette Øjeblik sejlede de herfra i en Fiskerjolle med deres Sekundanter for paa Hveen at afgøre deres Mellemværende. Ferdinand er Lusards Sekundant. De har naturligvis ogsaa en Kirurg med."

„En Duel!" udbrød Fruen, „det er afskyeligt!"

„Nej, det er prægtigt, det er et nødvendigt Onde i vore Tider. Falder Lusard, saa dør han i sit Kald ved at forsvare sit Fædreland mod de forbandede Emigranter, men falder den anden, er det min Hensigt at skjule Lusard, til vi kan faa ham bort, thi som Sagerne staar, hverken bør eller kan han anmode sin Minister om Beskyttelse. Lad derfor et Par Værelser ovenpaa være parate til at modtage ham, om det behøves."

Claudine, hvis glade Anelser fik dette Udfald, var næppe i Stand til at rejse sig og forlade Værelset. Med skælvende Knæ ilede hun op til sin lille Stue ovenpaa, hvor hun kastede sig paa en Stol. Vinduet gik ud til Haven, men Værelset stødte til et andet, hvorfra man havde Udsigt over Stranden. Hun tænkte paa at gaa derind og se ud over Havet til den forhadte Ø, hvor der i dette Øjeblik skulde spilles det forvovne Spil om Liv og Død! Hun traadte mat hen til Døren og aabnede den, men lukkede den straks igen og traadte tilbage. Hun havde ikke Mod til at se hen mod den betydningsfulde, spøgelsehvide Klint. Hun gyste for at se Jollen nærme sig dens Kyst. Nu først følte hun, at hun elskede den unge fremmede, der, ihvor det gik, syntes tabt for hende. „Nu forstaar jeg hans Ord hin Aften efter Sangen. Han anede sin Død! O Gud! lad ham blot leve! Lad ham sejre over det Umenneske, der kan ville sigte efter et saadant Hjerte! O, kunde jeg dog blot kaste mig imellem dem og optage i mit Bryst det Stød, som var tiltænkt hans! Hvor skal jeg ty hen i min Sjæleangst?"

Hun sprang op og kastede sig paa Knæ, hun rakte sine fastsammenfoldede Hænder i Vejret og begyndte at bede; men hendes Hænder og Øjne sank til Jorden. „O, min Gud! kunde jeg dog endnu bede, som da mine Forældre laa syge! Da kunde jeg dog græde, da kunde jeg bede. Men nu! Ak, hvad skal jeg tro? Er der en Fader i Himlen? Er Gud ikke saa langt fra os arme Mennesker? De uskyldigste, de bedste lider og dør uden at deres Jammer rører nogen Magt i Himlen eller paa Jorden. Maatte ikke mine Forældre ogsaa dø, skønt jeg dengang bad saa andægtigt for dem? Nej, intet Sted er Tilflugt uden i Døden. Ja, der er

Trøst! Dør Lusard, kan jeg ogsaa dø."

Hun kastede sig med Ansigtet mod Gulvet, rejste sig igen, gik uroligt frem og tilbage og sank endelig tilbage i Stolen. Saaledes tilbragte den stakkels Pige bleg og skælvende flere Timer, hvis Lidelser bedre kan tænkes end beskrives. En vis Travlhed i Huset og den Uro i Sindet, som Deltagelse for den unge Husven indgav dets Herre og Frue, forvoldte, at man ikke videre beskæftigede sig med Claudine. Endelig hørte hun sin Onkel komme ind i det tilstødende Værelse, aabne Vinduet og sige til en, som hun paa Stemmen kendte at være Tjeneren: „Herfra kan jeg i Kikkerten se dem komme." Og efter et Ophold udbrød han: „Jeg ser to Joller. Den ene tager Vejen her henad. Vinden er god. De kan snart være her.... Jeg kan se Ferdinand staa i Jollen, men jeg ser intet til Lusard. Død og Pine! Der ligger en nede i Fartøjet! Skulde han være falden? Løb ned til Landingsbroen alt, hvad du kan; jeg kommer straks efter." Denne Tale, der i afbrudte Perioder naaede den ulykkelige Claudines Øren, blev hørt med en Hjertebanken, der næsten bragte hende til at falde i Afmagt. Pludselig blev hun greben af en besynderlig Kraft, hun sprang op og løb endnu hurtigere end den ilende Tjener ned til Broen, fra hvis yderste Spids hun med stive Øjne fulgte den sig nærmende Jolle, i hvilken man nu tydeligt saa en Mand ligge, bedækket med en Kappe, medens en anden, i hvem Claudine genkendte en Læge, sad nede paa Bunden ved hans Side, og Ferdinand stod som fastnaglet med Øjnene ligesom spørgende hæftede paa dennes Ansigt. Claudine var i et af disse Øjeblikke, hvori et Menneske synes at have glemt sin egen Tilværelse, og i en Spænding, der, idet den bedøver alle Følelser, bevirker, at Smerten ikke føles med Bevidsthed. Baaden var nu lige ved Landingsstedet. Grossereren, Tjenestefolk, Fiskere kom ud paa Broen. De trængte den stakkels Claudine til Side uden at lægge videre Mærke til hende.

Grossereren raabte til Ferdinand: „Er han død?"

„Nej, men saaret."

Jollen lagde nu til, og Ferdinand sagde til sin Onkel: „Vi bringer ham her til Dem i Stedet for til Frederiks Hospital, som vi først havde i Sinde. Han vilde saa nødigt paa Hospitalet, han vilde hjem i sit Logis, hvor han paa ingen Maade kan have det godt. Doktoren mente ogsaa, at det nærmeste Sted var det bedste, eftersom han har mistet meget Blod og desuden"....

Grossereren afbrød ham: „Gør ingen Ophævelser. Alting er rede til hans Modtagelse."

Med stor Omsorg blev nu den syge baaren til Huset, ledsaget og fulgt af en hel Skare af de tilstedeværende. Claudine gik tavs og bleg med de øvrige, Ferdinand gik hen til hende, lagde hendes Arm i sin og hviskede: „Du her! stakkels Claudine! Tro mig, jeg har tænkt paa dig under alt dette."

Medens nu Lægen og de andre Mænd var beskæftigede med den saarede, lukkede Claudine sig inde i sit Værelse og søgte at fatte sig. Der var dog endnu Liv, altsaa dog ogsaa Haab. Den elskede var bragt til hendes Hjem, det var en stor Trøst.

Nu bankede det paa hendes Dør, og Ferdinand traadte ind med et smilende Ansigt. „Gud ske Lov! Saaret er ikke dødeligt. Vor gode Doktor har det bedste Haab. Vor Patient skal blot have Ro og Pleje. Jeg ilede for at bringe dig denne gode Tidende."

Nu brast Claudine i Graad, hun foldede sine Hænder og udbrød: „O Gud! jeg takker dig!" Ganske umiddelbart kom dette Udbrud fra hendes fulde Hjerte, og til Trods for hen-

des ovenanførte Ytringer maatte hun, sig selv halvt ubevidst, bøje sig for Tanken om et naadigt Forsyn, en Tanke, fra hvilken dog ingen Tidsalder og intet Menneske ganske kan losrive sig.

Da Familien nu kom noget til Ro efter den Bevægelse, som denne Begivenhed havde foraarsaget, blev man endelig efter megen Parlementering enig om de Forholdsregler, der skulde tages til den syge Gæsts Pleje. Grossereren kunde ikke og Madame Valler vilde ikke for længere Tid være borte fra Byen. Hun undskyldte sig med sin Nærværelses Nødvendighed hjemme i Huset og foreslog at sende Husjomfruen, en ældre, meget paalidelig Pige, for at passe alt fornødent. Claudine forlangte med de inderligste og heftigste Bønner at maatte blive og have Opsynet med den syges Pleje. Hendes Tante modsatte sig hendes Ønske, men Grossereren fandt saa stort Behag i, hvad han kaldte hendes heltemodige Tænkemaade, at han med Glæde gav sit Samtykke, især da Ferdinand understøttede sin unge Venindes Ønske og tilbød ligeledes selv at ville opholde sig hos Lusard, indtil han var i god Bedring. Han havde allerede tilsagt Lægen at ville vaage over Patienten i den tilstundende Nat. Man blev nu enig om at sende den omtalte Husjomfru tilligemed en Vaagekone fra Byen, til hvilken Husets Herskab endnu samme Eftermiddag begav sig for straks at kunne sende de omtalte Folk og et og andet i dette Tilfælde fornødent Rekvisit. Claudine blev nu til sin store Tilfredshed tilbage, og paa hendes indstændige Bøn førte Ferdinand hende et Øjeblik til den syges Leje. Da Lusard blev hende var, rakte han begge Hænder imod hende og sagde med mat Stemme: „Er det muligt? Er det virkelig Dem selv? Hvor er jeg dog lykkelig! Velsignet være min Modstanders Kaarde!"

Claudine fik ikke Tid til at svare, thi Ferdinand, forskrækket over den Bevægelse, hvori hans Uforsigtighed havde bragt den saarede, førte hende straks ud af Værelset og forbød hende i flere Dage at nærme sig den syge, uden naar han sov, og selv da blev det hende kun forundt at titte ind ad den halvaabnede Dør. Hun blev derfor meget forskrækket, da Ferdinand en Nat, efter at hun var gaaet til Sengs, traadte ind i hendes Sovekammer og bad hende staa op og komme ind til Lusard. Vundfeberen var temmelig stærk, og i sin Feberfantasi ophørte den lidende ikke at kalde paa hendes Navn. Hans urolige Feberdrømme, blandende det forbigangne med det nærværende, foregøglede ham, at Claudine var stillet for Revolutionstribunalet og næste Morgen skulde dele Skæbne med hans fordums General. Hans Angst steg til en saadan Grad, at han vilde kaste sig ud af Sengen, og Ferdinand saa intet andet Raad end at prøve, hvad Claudines Nærværelse kunde udrette. Den syge kendte hende straks, han greb hendes Haand med et Udbrud af Glæde; han var øjeblikkelig beroliget og lagde sig stille ned, men bestandig med hendes Haand saa fast knyttet i sin, at hun ikke kunde gøre mindste Bevægelse for at drage den ud af hans uden derved at forstyrre den Slummer, hvori han laa, og den elskende Pige blev med inderlig Tilfredshed uden at røre sig siddende ved hans Leje til langt ud paa Morgenstunden. Hensunken i hans Beskuelse sad hun og betragtede dette ædle, blege Ansigt og bemærkede ikke, at den opmærksomme Husjomfru kom for at bringe hende en Kop Kaffe, før denne tiltalte hende med venlige Klager over, at man havde forspildt hendes unge Jomfrus Nattero.

Hun betragtede nu den syge, der lod til at sove saa roligt, at Claudine undseelig vovede at frigøre sin Haand. „Ak du gode Gud!" sagde den aldrende Pige, „hvor er det dog

Synd at se saadant et dejligt Menneske ligge saa elendig! Hvad det dog er for onde Tider, vi lever i."

„Ja, er han ikke skøn?" sagde Claudine, „finder De ikke ogsaa, kære Jomfru Susanne, at saaledes som han der ligger, saa ligner han det smukke Kobber hjemme i Dagligstuen, som forestiller den sovende Endymion?"

„Det Billede har jeg saamænd aldrig set paa! men jeg tænkte, da jeg nu stod og saa paa denne stakkels unge Mand, at han.... Gud forlade mig! jeg mener intet ondt dermed! men jeg syntes, at som han der ligger med det sorte Haar og det krusede Skæg ned om Hagen, ligner han Vorherre, som man ser ham i den store Billedbibel, der hvor han ligger og sover i Skibet."

Fra denne Time var det tydeligt baade for Lægen og den øvrige Omgivelse, at Claudines Nærhed virkede som en lægende Talisman paa den syge, hvis Helbredelse efter kort Tids Forløb gik usædvanlig hurtigt fremad. Grossereren kom oftere end sædvanligt ud til Landstedet, og ogsaa Madame Valler kom oftere og gjorde Patienten af og til et lille Besøg. Ferdinand opholdt sig stadig derude, saa længe til Lusard begyndte at sidde oppe og kunde gaa omkring; saa tog han en Dag eller to derfra, men kom jævnlig tilbage.

Nu vilde Madame Valler have Claudine hjem med sig. „Kære Barn!" sagde hun, „det passer sig ikke, at du bliver her hos denne unge Mand, som nu ikke længere trænger til din Nærværelse." Men Claudine modsatte sig og forsikrede, at Lusard var langt fra ikke endnu helbredet, at Konveniens og Folkesnak ikke burde afholde noget Menneske fra det, der var godt og ret, at Lusard jo desuden snart vilde rejse hjem til Frankrig og kun ventede paa at blive saa vel, at han kunde tiltræde sin Rejse.

Fruen indvendte, at indtil det kunde ske, vilde der endnu hengaa en længere Tid. „Men Tante!" sagde Claudine og fæstede sine store Øjne paa Madame Valler med et vemodigt Udtryk, „betænk, at saa ser vi ham maaske aldrig mere."

Taarerne trillede ned ad hendes Kinder ved disse Ord. Tanten saa medlidende paa hende, hun sukkede dybt, klappede den unge Piges blussende Kind og sagde med sagte Stemme: „Ak, min stakkels Claudine! Jeg har ikke Hjerte til at bedrøve dig, men Gud lade mig ikke faa dig paa min Samvittighed foruden mine øvrige Synder!"

Claudine, sjæleglad over at være undsluppen den Fare, der truede hende, kunde ikke undlade at fortælle denne lille Begivenhed, da hun om Aftenen var ene med Ferdinand og Lusard i denne sidstes Værelse. Hun omtalte med Varme sin Tantes Godhed, hendes kærlige Hjerte, der altid blev rørt ved andres Bekymring, og nævnede dertil med Forundring hendes sidste Replik som noget uforklarligt i et saa fortræffeligt Menneskes Mund.

Ferdinand smilede skalkagtigt: „At hun er et fortræffeligt Menneske, et fromt og kærligt, i Sandhed kvindeligt Gemyt, det er ogsaa min Mening, men hvad hun med hin Ytring har ment, det er mig dog ret forklarligt; jeg ved godt, hvad der tynger paa hendes Samvittighed. Du skal ikke se saa forfærdet paa mig, Claudine! thi den Synd, som ængster hende, er ikke større, end at jeg for min Part vilde — som man siger — spise en saadan Synd op i et Stykke Smørrebrød. Hun har en Elsker, det er det hele."

„En Elsker!" udbrød Claudine, „hvem skulde det være?"

„Hvem anden end Advokat Dalund! Tvivler du paa det? Herregud! du er da alt for uskyldig for en Pige, der gaar i sit attende Aar."

„Det er umuligt! Fy! det er stygt at tænke noget saadant."

„Naa, er det stygt? Jeg holder meget af Onkel, men tror du alligevel, at jeg holder mindre af Tante for den Sags Skyld? Tværtimod! Ser du, jeg er mine seks og tyve Aar; det er syv Aar, siden hun blev gift med Onkel. Da var jeg allerede gammel nok til at have Øjne i Hovedet. Hun var dengang en Pige paa 22 Aar; hun havde elsket Dalund og ventet paa ham i tre Aar. Han var rejst ud i Verden og lod intet høre fra sig. Saa friede Onkel til hende, og hun tog ham. Men jeg forsikrer dig, at hun dengang og i de første tre Aar efter sit Ægteskab var en forfængelig Gaas. Derpaa kom dette Forhold til den gamle Elsker. Han er en Mand af Forstand og Dannelse, og nu skulde du ikke genkende Tante, om du havde kendt hende for en fire, fem Aar siden, saa elskværdig er hun bleven."

„Ja," sagde Lusard, „det er en indtagende Kone. Hun ser ud, som man afbilder Gudinden Ceres, med de rige, blonde Haar, den fyldige Figur, det milde Udtryk i det smukke Ansigt."

„Jeg kan uden Overdrivelse forsikre," sagde Ferdinand, „at dette skønne Udtryk er ligeledes kommet med al den øvrige Forbedring."

„Ja, ja!" udbrød Lusard, „sand Kærlighed er den Tryllemagt, der giver Forstand, Skønhed og Dyd."

Claudine rystede paa Hovedet: „Men en gift Kone! Ægteskabets Hellighed!"

„Naa! begynder du nu ogsaa paa den gamle forslidte Vise, som for længe siden er kvædet til Ende med saa meget andet? Ægteskabets Hellighed! Jo, det er en net Hellighed, naar to Mennesker, der ikke kan lide hinanden, skal leve sammen i en Forening, som kun det inderligste Behag, den varmeste Elskov kan fritage for at blive modbydelig. Og de derimod, som brænder af Kærlighed, tør ikke nærme sig til hinanden, naar ikke en Præst har sagt: Nu skal I være Ægtefolk. Og hvorvel der er lagt Kors og Kummer i Overflødighed paa denne Ægtestand, og intet andet end Kærlighed og sympatetiske Anskuelser kan hjælpe jer til at bære disse Kors med Manér, og om I end tusinde Gange fortryder, at I er lænkede sammen, saa skal I dog lade, som I var glade i eders Fangenskab, — hvilket er mere, end der forlanges af noget fanget Kreatur; det faar dog Lov til at brøle og fare frem og tilbage i Buret af Vrede og Utaalmodighed; men hvad jer arme Mennesker anbelanger, saa skal det herved forblive, uden at noget Menneske skal kunne skille, hvad Gud har sammenføjet, — som om Naturens Herre skulde befale noget saa naturstridigt, saa uforeneligt med de Følelser, han selv har nedlagt i det menneskelige Hjerte!"

„Men," sagde Lusard, „dette saakaldte ubrydelige Baand er jo heller ikke længere uopløseligt, i det mindste ikke i Frankrig. Hos os er det let at skilles."

„Ja," svarede Ferdinand, „Himlen være priset for hvert Baand, der løses for den stakkels Menneskeslægt, og dette er vel et af de værste, men denne Løsen er endnu ikke sanktioret af vore Sæder, vel ikke engang af eders, og denne Skilsmisse er ogsaa ubehagelig."

„Men hvad skal man da gøre?" spurgte Lusard.

„Man skal," svarede Ferdinand, „ligesom de fordums sande elskende, Heloïse og Abélard, være saa begejstret af hinandens Fortrin, at man forsmaar alle Baand, som indskrænker Friheden. Hvad er Kærlighed uden Frihed? Hvad forsikrer mig om at være elsket, naar den elskede ikke uden Ophævelser kan bryde med mig? Hvad er sødere i et Kærlighedsforhold end Hemmeligheden? Er Kærligheden ikke hellig? og profaneres ikke det hellige ved fremmede, nysgerrige Øjne?"

„Det er alt sammen sandt," udbrød

Lusard, „lyksalig den, der vinder en Heloïse! men dog kunde der indvendes meget mod Deres Teori. Vi stakkels dødelige kan ikke gribe den fuldkomne Frihed. Vi giver Liv og Blod for den, men“....

Han afbrød sig selv, Claudine og han saa paa hinanden med ubeskrivelige, betydningsfulde Blikke.

Det var i de første Dage af den Maaned, der i vort Klima som oftest er den allerskønneste og ikke sjældent erstatter en ublid Sommer. Ved sin klare og milde Himmel, ved sin ejendommelige, aromatiske Duft, ved de afvekslende Farver, hvormed den pryder Træernes Blade, ved sine stjerneklare Nætter kunde September vel fortjene, at den fremfor Foraarsmaanederne fik Navn af Kærlighedens Aarstid. Saaledes forekom den ogsaa Lusard og Claudine. Han var 25, hun næppe 18 Aar. Han var hendes unge Hjertes første Lidenskab, ligesom det vel ogsaa kunde siges, hvad han ofte sagde hende, at hun var hans første Kærlighed og — tilføjede han — som han sikkert følte, ogsaa den sidste. Ene og overladt til dem selv opholdt de dem hele Dagen i den smukke Have og vandrede Arm i Arm ved Strandbredden og saa Maanen og Stjernerne bryde deres Straaler i det klare Hav, hvis Bølger med sagte Skvulpen syntes at ledsage deres elskovsfulde Tale med et melodisk Taktslag.

I denne skønne Tid kom Ferdinand en Aften i et meget oprømt Lune. Han forærede Claudine en lille Bog og sagde: „Du skal være den første, til hvem jeg ofrer denne min Muses *Primula veris*. Du ser, at jeg ikke har kunnet modstaa min Lyst og mine Venners Tilskyndelse til at prøve min Forfatterlykke. Mine Digte skal nu flyve ud i Verden; om det bliver som de yndede Lærker eller de foragtede Spurve, vil Tiden vise.“

Claudine takkede glad, men spurgte lidt frygtsomt: „Men hvad siger din Fader?“

„Ja, det vil Tiden ogsaa vise, og den Tid er ikke langt borte, thi om faa Dage bliver Bogen averteret til Salg med mit Navn paa Titelbladet, thi jeg vil lige saa gerne springe i det som krybe i det.“

Lusard, der blev underrettet om Indholdet af ovenanførte Samtale, beklagede meget, at han ikke var i Stand til at forstaa sin Vens Digte. Ferdinand lo og sagde: „I Haab om, at du skulde komme med denne Klage, har jeg vovet mig til at oversætte et lille Digt, som netop slutter sig til vor Samtale forleden om den frie Kærligheds Lykke. Men du maa undskylde mine Fejl mod Sproget med min Lyst til at behage dig.“

Claudine vilde helligholde sin Vens og Fætters Indtrædelse paa Parnasset. Hun lod dække Aftenbordet i et Lysthus i Haven, om hvilket Vinranker, fulde af Druer, og endnu blomstrende Caprifolier slyngede sig. Med hurtig Haand bandt hun Blomsterkranse, hvormed hun smykkede det dækkede Bord, paa hvilket Lysene brændte roligt i den stille Nat, medens Maanen kastede sine blaalige Straaler lige ind paa Bord og Blomster som for at gøre de jordiske Lys til Skamme, og Planeten Venus højt paa Himlen tittede med sitrende Bevægelse nysgerrigt ind gennem Løvet. Under livlig og munter Samtale nød det lille Selskab sit Maaltid, mod hvis Slutning Ferdinand oplæste sit Digt, der var skrevet paa saa gode franske Vers, som man med Billighed kunde fordre det af en Udlænding, og dertil havde han føjet nogle Slutningsstrofer, henvendte til Lusard. Disse vare egentlig de smukkeste af det hele Digt; de aandede en Ungdomsvarme, en Hjertelighed og en Finhed, som maatte behage enhver, og som aldeles henrev de to Tilhørere. Lusard bøjede sig hen til Forfatteren, omfavnede, takkede ham med taarefulde Øjne, bad om det lille Digt, lagde det i sin Brevtaske og forsikrede, at det aldrig

skulde forlade ham i Liv eller Død. Claudine greb en af Blomsterkransene, satte den paa Ferdinands Hoved og sagde spøgefuld: „Digteren skal kroneS. Det burde jo rigtignok være Laurbærkransen."

„Nej!" udbrød Ferdinand, „Blomsterkransen passer bedre for den unge Sanger. Laurens dunkle, højtidelige Hæderstegn tilkommer mig endnu ikke. Den tilhører nærmere vor tapre Ven, som her sidder; men i Mangel deraf vil vi give ham den anden Krans. Se, hvor smukt de brogede Blomster klæder om hans mørke, lokkede Haar!"

„Ak!" sukkede Lusard, „Blomsterne snor sig med Uvillie om en Soldats Hoved; han maa nedtræde dem paa sin møjsomme Vej, og til Straf bliver ingen Blomsterkrans ham til Del."

„Dog naar han vender hjem til sin Arne," svarede Claudine.

Med straalende Øjne udbrød Lusard: „Af Kærlighedens og Skønhedens Haand! Ja, dertil vil vi sætte vort Haab. Hvilken lykkelig Aften er dog denne! Det er, som vi helligholdt en Fest i Grækenlands skønne Dage. Luften er mild, Vinløvet slynger sig rundt om vor Løvhytte. Vore Hoveder er kransede med Blomster. Ja, her er Guder til Stede. Som en Libation til Phoebus, Digtekunstens Fader, hælder jeg herved mit Bæger Vin ud paa Jorden."

Claudine raabte overgiven: „Og jeg mit for den milde Luna, som ser herind til os."

„Og jeg," udbrød Ferdinand, „for den lille Gud Amor, hans Moder sidder der paa Himlen og betragter os."

Det var blevet silde. Ferdinand lavede sig til at tage hjem. Pludselig sagde han: „Hillemænd! Jeg har skammelig glemt, at Onkel har leveret mig et Brev, han har faaet, men som skal angaa dig, Claudine, og som du skulde læse."

Claudine greb det hurtigt og sagde: „Det er fra Tyskland, fra Tante Malfred." Hun gennemlæste det med kendelig Urolighed, men udbrød derpaa: „Victoria! Naa, denne Dag er i Sandhed lykkelig! Tante beder Onkel om at beholde mig i sit Hus Vinteren over, da hun har besluttet at bosætte sig for Fremtiden i det Mecklenborgske, hvorhen hun vil, jeg skal komme til næste Foraar, naar hun først er bleven rigtig arrangeret. Naa Gud ske Lov! Der er længe til Foraaret."

„Jeg skulde ogsaa melde dig," sagde Ferdinand, „at Onkel og Tante kommer herud i Morgen tilligemed en tysk Herre, en ung Købmand, som har bragt Brevet, og som skal hilse dig fra Tante Malfred, som da, Gud ske Lov, ikke er m i n Tante, siden hun er din Moders Søster."

Ferdinand steg nu til Hest, og de elskende fulgte ham et Stykke af Vejen og vandrede derpaa ene hjem langs den maanebelyste Strand.

Paa en udmærket behagelig Aften følger sjælden en lykkelig Dag. Familien fra Byen bragte et lille Selskab med, og foruden den omtalte tyske Købmand fulgte flere af Husets franske Venner, der tilforn af og til havde besøgt deres syge Landsmand. Lusard havde længe været fuldkommen helbredet, men det var den unge Elsker svært at rive sig løs fra det Kærlighedens Paradis, hvori han levede. For sig selv og andre undskyldte han sig med, at han ventede Svar paa nogle Breve, inden han kunde bestemme sin Afrejse. Nu bragte den franske Legationssekretær ham et Brev og Grossereren et andet, efter hvis Læsning han syntes kendeligt forstemt. Før Middagsbordet gik Selskabet omkring i Haven. Den franske Minister tog Lusard til Side og gik op og ned ad en Allé med ham. Claudine, som den tyske Købmand imidlertid søgte at underholde, lagde Vejen forsætlig op og ned ad den samme Allé, saa hun stedse mødte de andre to, af hvis Miner og Bevægelser hun med Æng-

stelse stræbte at gætte Genstanden for deres Samtale.

Ved Bordet sad hun i Nærheden af Lusard og sin Onkel, og hendes bange Anelse blev til Vished, da den unge Franskmand tog sit Glas og, henvendende sig til Grossereren, sagde: „Lad mig takke Dem for den lykkelige Tid, som Deres alt for store Godhed har forundt mig paa dette skønne Sted, som jeg nu desværre maa forlade, men hvor mine Tanker altid vil være og alle mine Ønsker føre mig tilbage."

Grossereren svarede forbindtligt, og da Lusard ytrede, at han om et Par Dage vilde tage ind til Byen og Ugen derpaa tiltræde sin Rejse, indbød den gæstfri Vært ham til et Afskedsgilde paa Dagen før Afrejsen. De to elskende saa tavse paa hinanden med et Udtryk, der ikke blev bemærket uden af Fru Valler. Hun sukkede dybt og følte en Smerte, som om hendes gode Engel tilhviskede hende en bitter Bebrejdelse.

Sildig om Aftenen, da Selskabet var taget bort, og de elskende var blevne ene, sluttede Lusard sin elskede med dyb Vemodighed i sine Arme. „O min Claudine!" udbrød han, „aldrig har jeg følt, hvad jeg i dette Øjeblik føler. At forlade Livet maa være intet mod at forlade dig."

De græd begge, og da deres sorrigfulde Hjerter havde lettet sig ved de lindrende Taarer, sagde Lusard: „Lad os sætte os i vor kære Løvhytte og stræbe at tale roligt med hinanden. Hør mig, min Claudine! Vi har jo begge vidst, at jeg ikke kunde blive her. Pligt og Ære kalder mig. Men min store Brøde mod dig tynger dybt paa mit Sind. Uden Kraft til at beherske min Lidenskab har jeg indsmigret mig i dit uskyldige Hjerte for maaske at fordærve dit hele skønne Liv. Det er ikke første Gang, at disse Tanker opstaar hos mig, og ihvor letsindigt jeg end har handlet, saa havde jeg dog fattet en Plan til Trøst for os begge. Du ved, at jeg har en Onkel, min Faders Broder, som er emigreret under Revolutionen og har siden bosat sig i en dansk Provins. Politikken har brudt hvert Baand imellem os; men skønt jeg aldrig skal fortryde det Parti, jeg har taget, saa har det dog smertet mig meget at staa paa en næsten fjendtlig Fod med en Mand, som jeg til Trods for vore forskellige Anskuelser højlig ærer og elsker, en Mand, der har gjort min Barndom lykkelig og vejledet min første Ungdom. Nu tænkte jeg: Jakobinernes Magt er dog vist brudt ved Robespierres Fald; mit stakkels Fædreland vil, som jeg haaber, igen kunne trække Aande. Nu gælder det blot at besejre de udvortes Fjender, dertil har jeg jo altid været bestemt. Jeg har derfor skrevet til min Onkel, sagt ham alt, hvad jeg her siger dig, og bedt ham af et rørt Hjerte om at forsone sig med mig. Jeg havde dertil den Plan, at hvis han tilgav mig, saa vilde jeg betro ham mit Forhold til dig og anmode ham om at modtage dig i sit Hus og bevare dig for mig, indtil Krigens Lykke havde forskaffet mig en saa ærefuld Stilling, at jeg turde hente min bedste Skat og modtage den af hans Haand. Han er mild og var altid overbærende med mine Daarligheder. Men læs selv, hvad han svarer mig!"

Brevets Indhold var omtrent: at *Le Duc de Montalbert* kendte intet til en *Citoyen Charles Lusard;* at han havde mistet en Brodersøn, som han havde overøst med Velgerninger; at dersom *Citoyen Lusard* hændelsesvis skulde kende denne unge Mand, saa maatte han sige ham, at saa snart han vilde paa ny antage sine Forfædres hæderlige Navn og loyale Tænkemaade, vilde træde den trefarvede Kokarde under Fødder og stride for sin Konge og for sit eget Adelsvaaben, saa vilde *Le Duc de Montalbert* modtage ham som en kær Søn, men enhver Republikaner, som vilde vove at betræde hans landlige Opholds-

sted, skulde hans Jagthunde vise Vejen ud af hans Gaard.

„Kan jeg adlyde ham, Claudine?“ spurgte Lusard, da hun tavs rakte ham Brevet. „Dadler du mig, om jeg bekender, at til Trods for min Fortvivlelse over at forlade dig lever der dog i mit Bryst en brændende Attraa efter at forene mig med mine tapre Vaabenbrødre, en Iver for at følge de berømte Anførere, hvis Navne allerede lyder over det forbavsede Europa? Tilgiver du, at ogsaa jeg vil have mit Blad af deres Laurbærkrans?“

Claudine udbrød: „Ak Lusard! Tro ikke, at jeg vilde holde dig tilbage, om jeg end kunde. Nej, din Ære er mig hellig. Sørg ikke for min Skyld! Sig ikke, at du har fordærvet mit Liv. Nej, der komme, hvad der vil, den Tanke, at du har elsket mig, Erindringen om vor Kærligheds Dage, skal være den stolte Bevidsthed, som i mit øvrige Liv skal holde mit Hoved oprejst til Trods for min ydmyge Stilling og andres Forurettelser. Naar jeg igen sidder ene med min Tante Malfred, skal jeg ikke mere beklage vore tavse, døde Aftener, thi dit Billede, Haabet om at se dig igen, skal være mit Selskab. Vor Ven Ferdinand sagde en Gang: Kun faa Fruentimmer har i deres trivielle Hverdagsliv en saadan Erindring, hvorved de kan hæve dem.“

„Min elskede! min lille Hustru! Du henrykker mig! du indgiver mig Trøst og Haab. Ja, det kan ikke vare længe, før vore tapre Hære har tilkæmpet sig Freden. Lever jeg da, saa kommer jeg ufortøvet til Danmark og henter min elskværdige Hustru til mit lykkelige, frie Fædreland. Men ak, min Veninde! der kan gaa Aar hen, inden den lykkelige Dag vil oprinde, og om jeg da kommer her tilbage og finder dig i en andens Arme, hvad skal der da blive af mig? Den unge Tysker for Eksempel, som var her i Dag, han saa paa dig med Øjne, som jeg godt forstod. Din Familie vil bruge sin Myndighed, og“ ... „O ti, Lusard! Aldrig, aldrig skal jeg tilhøre nogen anden. Jeg skal med Haab og Taalmodighed vente paa dig, om det end skulde være, indtil mine Haar bliver hvide.“

Det gik Claudine, som det gaar enhver, der ved en elsket Genstands Side begræder en nærforestaaende Skilsmisse. En fordoblet Ømhed, en Udtalelse af den inderligste Hengivenhed giver Øjeblikket en Sødhed, der lader Fremtiden staa i Baggrunden og opliver Modet. Den elskede er endnu til Stede. Forskellen mellem Afskedstimen og Fraværelsen er ikke ulig den mellem Sygdom og Død.

Lusard og Claudine sagde hinanden Farvel den Dag, da den første skulde forlade Landstedet, hvorfra Claudine ogsaa samme Aften blev hentet af sin Onkel og Tante. De elskende havde aftalt at holde deres Forbindelse hemmelig for alle, Ferdinand undtagen, der havde paataget sig at besørge de Breve, som de, saa vidt Omstændighederne gjorde det muligt, lovede at veksle med hinanden. De fandt en Trøst i den Tanke, at de endnu een Gang inden Lusards Afrejse skulde ses, nemlig ved det Afskedsgilde, som Grossereren om faa Dage vilde give den bortrejsende Ven; men da dette Selskab fandt Sted, følte de dem begge saa betagne af den Tvang, de maatte paalægge dem for at skjule deres Stemning, at de kun med Møje kunde udholde dette sidste Møde. I de flere Timer, de var samlede, havde det ikke været muligt for dem at sige hinanden et ubemærket Ord. Da Lusard om Aftenen saa sine Landsmænd lave sig til at gaa, nærmede han sig Husets Herre og Frue med varme Taksigelser og formaadede ikke at skjule sin Bevægelse. Derpaa vendte han sig til Claudine, som stod noget borte; hun var bleg og støttede sig med Haanden til et Bord. Lusard vilde tale, men var ikke i Stand dertil. Han tog hendes Haand. De saa

saa tavse paa hinanden. Pludselig bukkede han sig som for at optage noget, der laa paa Gulvet, han satte et Knæ til Jorden, og, kun bemærket af Claudine, greb han en Flig af hendes Kjole og trykkede Sømmen deraf til sine Læber og ilede hurtigt ud af Døren, medens den bedrøvede Pige skyndte sig til Vinduet for endnu i Mørket at øjne hans Skygge og høre Lyden af hans Fodtrin.

Kun faa Dage var henrundne efter denne Aften, da Justitsraaden en Dag i største Sindsbevægelse traadte ind til sin Broders Familie og i de heftigste Udtryk anklagede sin Søn for med den mageløseste Frækhed at have bragt Ulykke og Skændsel over ham og sig selv. Ferdinands føromtalte Bog var nemlig nu udkommen og havde opfyldt hans Fader med stor Skræk og Forbitrelse. Om denne lille Digtsamling, der i hint Øjeblik vakte en stor Opmærksomhed, kunde man vist nok sige, at det var et meget ungdommeligt Værk, som der hørte mere Letsindighed end Besindighed til at sende ud i Verden, da det udtalte den Tids Idéer om Frihed og Sædelighed med en paafaldende Uforbeholdenhed. Da disse Ideer imidlertid fandt Genklang hos et stort Parti, og Digtene desuden røbede et ikke ganske almindeligt Talent, gjorde den lille Bog megen Opsigt, blev ophøjet og nedrevet langt over Fortjeneste; og da Justitsraaden som en rasende kom farende til Boghandleren for om muligt at standse Udsalget, var den næsten allerede udsolgt.

En alvorlig Ordstrid opstod nu mellem Brødrene. Grossereren forsvarede Ferdinand, men Justitsraaden paastod, at hans Søn, som han tillagde Navn af „forloren“ og „vanslægtet“, havde ved denne Bog fordærvet sin hele Fremtid, at en for nuftig, højtstaaende Mand havde forsikret ham, at der var Spørgsmaal om at sætte Forfatteren under Justitiens Tiltale. „Men den Skam,“ tilføjede Faderen, „den vil jeg ikke oplеve. Jeg har endnu to Børn foruden ham, jeg vil ikke, at de skal undgælde for deres Broders Synder. Jeg har sagt ham det; jeg udbetaler ham hans mødrene Arv, den er ikke stor, men dog stor nok til, at han kan rejse bort og leve deraf i et Aars Tid; saa kan han søge sin Lykke i det forbandede Babylon, som han anser for et Paradis, og prøve, hvor godt der er.“

„Har jeg hørt Magen? Har du sagt det til ham? Og hvad svarede han?“

„Han blev meget fornøjet og sagde, han vilde rejse jo før jo heller.“

Som sagt ,saa gjort. Ferdinand var snart rejsefærdig, Grossereren forærede ham en anstændig Sum Penge, og forsynet med Rekommandationsbreve og Kreditiver, fuld af Haab og Rejselyst, tog han Afsked med sine nærmeste; men Claudine var saa bedrøvet og han selv saa rørt ved at sige hende Farvel, at deres Afskedsscene bestyrkede Grossereren i hans Formodning om, at disse to elskede hinanden.

Efter denne Tid var det ogsaa kendeligt, at en Sorg fortærede Claudines tilforn saa muntre Sind, og det var rørende at se den Selsbeherskelse, hvormed hun forgæves anstrengte sig for at skjule sin sande Stemning. Lidt efter lidt syntes hendes Helbred at lide og hendes friske Skønhed at tabe sig i en forbavsende Grad. Hun søgte Ensomhed og tog kun med tydelig Ulyst Del i Forlystelser og Selskaber, dem undtagen, som fandt Sted hjemme i Huset, og hvori hun kunde haabe at træffe nogen af Lusards Landsmænd og opsnappe en eller anden lille Efterretning fra ham. Fra Paris havde han sendt hende et lille Brev, men dette Brev, som var indsluttet i et til Grossereren og ligesom dette indeholdt Taksigelser for den ham udviste Godhed, var skrevet med den Forsigtighed, som naturligvis var nødvendig ved et Brev, der blev sendt aabent og paa denne Maade. Ferdi-

nand havde skrevet til sine nærmeste, og i et Brev til Claudine sendt hende et fra Lusard, skrevet Aftenen før hans Afrejse til Sambre- og Meuse-Armeen, hvorved han var bleven ansat. Disse Linier aandede den varmeste Kærlighed og oplivede den længselfulde Pige for nogen Tid, men snart var hendes hensvindende Sjæls- og Legemstilstand atter øjensynlig. Hendes Onkel ærgrede sig meget over hende og lod hende daglig høre, at hun var blevet et andet Menneske, at han ikke som tilforn havde enten Ære eller Glæde af hende, hvilket alt sammen ikke bidrog til hendes Opmuntring. Man havde kaldt en Læge, men denne syntes usikker i at fatte hendes egentlige Sygdom, og da hun, som var uvant til Lægemidler, havde en stor Modbydelighed for disse, saa troede den gode Madame Valler det rettest under fire Øjne at betro Lægen, der var en Ven af Huset, at Claudines Sygdom laa i Sjælen og ikke kunde helbredes med legemlige Midler. Lægen ligesom alle andre, Madame Valler undtagen, skrev denne aandelige Sygdom paa Ferdinands Regning og dadlede ham for at have forladt en Pige, der ikke kunde leve uden ham.

Madame Valler bestræbte sig forgæves for at adsprede Claudine, hun foresatte sig uophørligt at tale til hende om hendes Hjertes Anliggende, men kunde aldrig faa de Ord over sine Læber, som skulde indlede en saadan Samtale. Hun sagde ved sig selv: „Hvorledes skal jeg lære den unge Pige at overvinde Lidenskabens Magt, jeg, som selv har bukket under for den? Ak! naar jeg ser paa hende, saa føler jeg for silde min Uret imod hende. Jeg burde ikke have forladt vort Landsted, da jeg var nødt til der at modtage den syge Gæst. Jeg burde have haft Opsyn med hans Pleje og sendt den unge Pige til Byen eller i det mindste beholdt hende under mine Øjne. Valler ønskede egentlig, at jeg skulde blevet derude, men jeg turde ikke. Og hvorfor? Af Frygt for Dalunds Skinsyge. Ja, jeg føler det, et saadant Forhold, der synes os saa undskyldeligt, saa menneskelig tilgiveligt, det griber paa saa mange uforudsete Maader ind i vort Liv og vor Vandel, at Samvittighedens Fred vanskeligt kan bestaa med det. Gud tilgive mig! jeg skal aldrig mere lade mig hindre i at opfylde, hvad jeg indser at være min Pligt."

Skæbnen syntes straks at tage Madame Valler paa Ordet, thi ikke længe før Jul sagde Grossereren en Dag til sin Kone: „Du har nok bemærket, at jeg i nogen Tid har været i et forbandet ondt Lune; men du maa vide, at jeg har indladt mig i en Spekulation med et Hus i Amsterdam, hvorover jeg gaar i Dødsens Angst. Dog kan alting blive meget godt endnu, især ifald din Broder, som er bosat derovre, vil være mig behjælpelig og indlade sig med mig i denne Affære."

Han forklarede hende nu Sammenhængen, saa godt det lod sig gøre, og tilføjede: „Det er nødvendigt, at jeg selv rejser til Amsterdam jo før jo hellere, men du ved nok, at din Broder, som jeg for Resten elsker og agter, ikke altid har, hvad man kalder, søbet af Fad med mig. Dig derimod bærer han paa Hænderne og siger altid, at han kunde aldrig nægte dig noget. Derfor vil det sagtens ikke hjælpe stort, at jeg rejser, medmindre du vil beslutte dig til at rejse med mig."

„Jeg! rejse nu, i Vinterens Hjerte?"

„Ja, det er sandt, det er en slem Aarstid at rejse paa, men endnu er Vinteren ikke streng, jeg skal indrette alting saa bekvemt og mageligt for dig som muligt, og du maa betænke, at det gælder vor Velfærd. Naa, lille Nore! du siger Ja, det forstaar sig vel af sig selv?"

„Ja!" svarede hun bedrøvet, men erindrede sit ovenomtalte Løfte.

Da Claudine næste Aften kom til den Tid, da Familien sædvanligvis samledes, traf hun Advokat Dalund, der længe havde været ene med Madame Valler. Det var tydeligt at se, at den sidste havde grædt, og at den første var særdeles forstemt. Claudine erindrede sig hin Samtale med Ferdinand og sagde ved sig selv: „Hun er ganske forgrædt. Ja, hun ved, hvad hemmelig Kærlighed og Adskillelse vil sige. Ak! jeg turde gerne betro mig til denne elskværdige, jeg vilde visselig ikke finde nogen streng Dommer i hende. Kunde jeg bare faa alt det udtalt, som trykker mit arme Hjerte?“

Den næste Dag, som var en Søndag, var Madame Valler gaaet tidlig ud. Da hun kom hjem, sagde hun til Claudine: „Du gætter ikke, hvor jeg har været. Du maa ikke le og ikke fortælle det til nogen, men jeg har været i Kirke. Jeg forsikrer dig, kære Claudine, at jeg i Sandhed føler mig trøstet og styrket derved. Det gør mig ondt, at jeg ikke foreslog dig at følge med mig. Jeg syntes, jeg maatte gaa ene, sidde saa afsondret som muligt! Tilgiv mig!“

„Kære Tante! Det er let tilgivet. Jeg ved ikke selv... jeg tænker, at Præsten ikke vilde have sagt mig meget andet, end hvad jeg kunde sige mig selv.“

„Ja, saaledes taler nu de saakaldte oplyste Folk, men jeg tør næppe sige, at det er noget, de ikke forstaar, jeg mener, noget, de ikke maa have følt: hvorledes det gaar til Sjæl og Hjerte at høre de Tanker, man jo vel selv dunkelt har haft — men dog ogsaa kun dunkelt, — at høre disse Tanker klarere, skønnere udtalte, ja, endogsaa blot at høre dem udtalte af en anden; det bekræfter, det styrker dem, og hvor meget mere paa dette Sted, paa denne Maade! Der gives dog Ting, som man ikke har Mod til at betro noget Menneske, og da er det, ligesom en indre Længsel med Magt drev os til at søge hen til de stille Steder, der er helligede en usynlig Ven, som ikke forlader og ikke fordømmer det svage Menneske. Jeg var i Aftes saa bedrøvet, denne forestaaende Rejse opfyldte mig med Frygt, den forekom mig saa besværlig, saa farlig. Det var, som en mørk Anelse sagde mig, at jeg aldrig skulde se mit kære Hjem igen; og da jeg kom i Kirken og hørte Orgelets Toner, saa maatte jeg ret græde; men det var ikke af Sorg: en forunderlig Følelse greb mig, som om jeg var skilt fra denne Verden og al dens Forvirring. Præsten talte om den Fortrøstning, som det giver at opfylde sin Pligt; jeg anvendte disse Ord paa mig selv og paa denne mig uvelkomne Rejse, og jeg syntes, at Velsignelsen blev lyst over mit Forehavende.“

Bedrøvet svarede Claudine: „Men jeg, hvad skal der blive af mig, naar du rejser bort?“

„Du skal blive her, min egen Claudine, hos vor gamle, trofaste Susanne. Jeg havde ønsket, at min Stedsøn, den stakkels Christian, var bleven her hjemme hos dig, men hans Fader vil endelig sætte ham i Kost hos hans Lærer. Jeg har tænkt saa meget paa dig og for lang Tid siden besluttet at forsøge paa at faa dig tilbage fra Tante Malfred til næste Vinter og da faa det saaledes afgjort, at vi for Eftertiden beholder dig her. Til Foraaret maa du sagtens rejse over til din Tante for ikke at fortørne hende; men inden den Tid kan vi da aftale meget; thi om en Maaned eller højst to vil jeg sikkert være hjemme igen. Imidlertid, plej din Sundhed, og søg at opmuntre dig.“

Med inderlig Godhed, forhøjet ved et yndigt Udtryk af Undseelse, indledede nu Madame Valler en fortrolig Samtale med Claudine. Hendes fine Følelser sparede den unge Pige Tilstaaelsen af hendes Hjerteanliggende. „Jeg ved,“ sagde hun, „hvorover du sørger: Du elsker Lusard og han dig.“ Claudines Hjerte aab-

nede sig for denne milde Trøst, der blev hende tilbudt. Hun talte om sin Kærlighed, om sin Længsel, og med mange Taarer om sin Angst for den fraværende, fra hvem hun saa længe intet havde hørt, Angst for hans Liv, Angst for at være allerede glemt af ham. Den gode Tante trøstede hende, hvad det sidste angik, med Krigens Tummel og Forvirring, der gjorde al Korrespondance mislig og ofte umulig; hun lovede at skrive til Claudine under deres Adskillelse og gøre sig al Møje for at opspørge nogen Efterretning om Lusard. Men saa oprigtig og fortrolig som denne Samtale end var, saa var der dog et vigtigt Punkt, som ingen af Parterne kunde overtale sig til at berøre. Saa uskyldig som Claudine visselig var, saa grebes hun dog i den senere Tid af en ængstelig Anelse, som hun ikke havde Mod til at forfølge med Tankerne. Ogsaa Madame Valler havde ofte med Skræk tænkt paa de mulige Følger af de unge elskendes Ophold paa Landstedet. Men hverken Tanten eller Niecen turde berøre et saa delikat Anliggende. Paa den ene Side Frygt for at fornærme og dyb Skamfuldhed paa den anden bandt begges Tunge. De fortrøstede sig til snart at ses igen, og da Claudines Helbred paa den senere Tid var bedre, fandt de sig ogsaa derved noget beroligede.

En Læskedrik for den ængstede Claudine var imidlertid meget nær, thi allerede næste Aften gav Grossereren et lille Afskedsgilde for sine Omgangsvenner, og ved dette omtalte Republikanerne de lykkelige Efterretninger om deres Armées sejrrige Fremgang i Holland under Pichegrus Anførsel og berettede ved denne Lejlighed, at deres fælles Ven Lusard var blandt dem, som i Generalens Rapport var nævnede med Udmærkelse, og at han tillige var avanceret et Par Grader. Claudine kunde i sit Hjertes Glæde ikke undlade at spørge, om der var kommet Brev fra ham, men det benægtedes straks som noget under disse Omstændigheder næsten umuligt. Fra Ferdinand derimod indløb der Breve i de samme Dage. Han syntes allerede at have tabt noget af den høje Begejstring, de dristige Forventninger, hvormed han havde nærmet sig det galliske Land, men han omtalte derimod med stor Varme en ung Genfer, hvis Bekendtskab han havde gjort i Paris. Allerede de sidste Dage i Aaret tiltraadte nu Grossereren og hans Kone deres Rejse, og Claudine, meget oplivet af de sidste Efterretninger fra den elskede, saa dem rejse med temmelig Rolighed og med Haab om deres lovede snarlige Hjemkomst.

Denne Hjemkomst drog imidlertid i Langdrag. Grossererens Planer kronedes med Held, men derimod hændte ham det Uheld, at han ved et uforsigtigt Spring fra en Vogn brækkede sit Ben. Skønt Tilfældet ikke var farligt, led han dog en Del, især af en meget stor Utaalmodighed.

Den fromme Eleonore plejede ham Dag og Nat med den største Troskab. I sine Breve til Claudine beklagede hun sig aldrig, men den inderligste Længsel udlyste af dem. Saaledes var man allerede i Slutningen af Marts Maaned, uden at Afrejsen fra Amsterdam endnu kunde bestemmes. Den stakkels Claudine var Fortvivlelsen nær. Indesluttet i sig selv og i sit ensomme Værelse, uden Raad eller Støtte, forfulgt af den græsselige Formodning, at Lusard, fra hvem man slet intet hørte, maaske var død eller troløs, syntes hun sig selv at være forladt af Himmel og Jord. Endelig tog hun den eneste fornuftige Beslutning, som under disse Omstændigheder var at tage: Hun skrev til Madame Valler og betroede hende alting, overgivende sig aldeles i hendes milde Hænder, bestemt til at følge hendes Villie som den eneste Ledestjerne i det

Mørke, der omgav den truende Fremtid. For sildig — saaledes skrev hun — følte hun nu, hvor meget hun havde forsyndet sig imod et Hus, der saa kærligt havde modtaget hende, og som hun nu blev en trykkende Byrde. „Ak!“ tilføjede hun, „i min grænseløse Begejstring for den skønne, ædle Mand, som jeg elskede, var jeg stolt af at tilhøre ham, af at bringe hans Kærlighed ethvert Offer uden Forbeholdenhed, af at være bunden til ham med alle tænkelige Baand. I min Uerfarenhed og Letsindighed tænkte jeg ikke paa de skrækkelige Følger, som nu har ramt ikke mig alene, ikke alene de faa Mennesker, som tager Del i min Skæbne, men et ulykkeligt Væsen, hvis Tilværelse opfylder mig med Angst og Smerte. Mit bedste Haab er, at Gud vil føre os begge bort fra en Verden, som vil forskyde os. Gud vil ikke forskyde os, og du, kære Tante, du vil det ikke heller. Vær barmhjertig som han, og antag dig din ulykkelige Claudine.“

Dette Brev, som bar tydelige Præg af den skælvende Haand, hvormed det var skrevet, bragte Claudine selv paa Posthuset for at forvisse sig om, at det sikkert blev besørget, og et Glimt af Haab og Beroligelse vederkvægede hendes angstfulde Sjæl. Den aldrende Husholderske, som godt indsaa den Stilling, hvori hendes unge Jomfru befandt sig, forsøgte et Par Gange at bringe den vanskelige Materie paa Bane, men Claudine, som levede i den ungdommelige Illusion, at hun formaaede at skjule sin Tilstand, indlod sig ikke med hende. Den gode Jomfru Susanne tog da ligesom Claudine det Parti at skrive til Madame Valler, og de opsatte saaledes begge al videre Beslutning til Husfruens Svar og forønskede Hjemkomst. Imidlertid talte man Dagene af den kostbare Tid, men inden man endnu kunde vente noget Svar fra de fraværende, kom, som et Billede fra en tung Drøm, Justitsraad Valler med et Ansigt, der straks bebudede et Ulykkens Bud, og med Omsvøb, der kun spændte den angstfulde Forventning, udtalte han endelig den sørgelige Nyhed, at den smukke, gode Eleonore Valler var død. Et Par Dages Sygdom havde været nok til at ende dette tilsyneladende saa frodige Liv. Denne uventede Efterretning udbredte den største Deltagelse mellem Bekendte og ubekendte og en dyb Smerte i den Kreds, der nærmere eller fjernere stod den tabte nær. Claudine var aldeles bedøvet af dette haarde Slag, og i flere Dage sad hun tavs og villieløs til Skræk for den velmenende Susanne, der forgæves bestræbte sig for at udrive hende af denne Sløvhed. En Morgen fik hun en Billet fra Advokat Dalund. I faa Ord sagde han hende Farvel, da han stod i Færd med at rejse til Udlandet og havde derfor paa ubestemt Tid overdraget sine Forretninger til en Kollega. Uden nærmere at omtale det passerede, tilføjede han blot følgende Ord: „Jeg forlader Dem, kære Claudine, med mange kære Erindringer og hjertelige Ønsker for Deres Fremtid. Om og naar vi ses igen, eller hvorhen min Vej gaar, ved jeg i dette Øjeblik ikke selv. Lyksalig den, hvem intet Familiebaand og ingen indpræget Fordom holder tilbage fra kækt at forlade denne hele jammerlige Verden!“

Man kunde vistnok uden Ubillighed sige, at den stakkels Claudine var noget nær et Offer for Tidsalderens gængse Ideer. Fra Ferdinands Tale og Digte, lige til disse løst henkastede Ord, havde alt ligesom forenet sig med hendes egen sværmeriske Sindsstemning, for i det belejligste Øjeblik at give hende i de Dæmoners Magt, der helst nærmer sig det bedste og skønneste. Ved Læsningen af de omtalte Ord hensank hun i dybe Tanker. Hun sagde ved sig selv: „Dalund er ulykkelig, han har mistet den, han elskede. Det har ogsaa jeg. Men han gaar fri ud i

den vide Verden, han er ikke overgiven til Nød og Skændsel som jeg. Han har endnu en Moder, en Broder og en Søster; jeg har ingen, intet Menneske paa Jorden. Min eneste Veninde er død, for evig borte, og — o Gud! mit Brev! Nu først husker jeg paa det, hvor er mit Brev? I hvis Hænder er det faldet? Nej, jeg kan ikke leve! Hvad skal hindre mig fra kækt at forlade denne hele jammerlige Verden? Intet Baand binder mig. Næsten et halvt Aar er gaaet, uden at Lusard har ladet mig høre fra sig. Hvor kan Krigen saaledes hindre ham? Om jeg var i tusinde Krige, jeg skulde vel finde Middel til at erindre ham om mig og min Trofasthed. Nej, han er død,.... eller han har glemt mig. Nej, nej! det har han ikke! han er død! Og hvad hindrer mig da fra at følge ham? fra at bringe ham sit Barn? Ingen indprøget Fordom skal holde mig tilbage. De ædleste, de uskyldigste har valgt en frivillig Død og foretrukket den for Skam og Tvang og Verdens Foragt. Dersom der er en Gud, skulde da han forskyde disse højmodige Mennesker? Nej, jeg frygter ikke hans Dom. Var min Død ikke hans Villie, saa vilde han have sendt mig en frelsende Haand."

Den Overgang fra en sløv til en eksalteret Stemning, hvori Claudine nu befandt sig, forekom hende som Følgen af en ophøjet Rolighed. Hun besluttede ikke at ville se den næste Dag. Hun sagde ved sig selv: „Ofte naar jeg saa ud over Havet, faldt det mig ind, hvor naturlig den mytologiske Forestilling er, at vi paa Vejen fra denne Verden til en anden drager over Bølgerne. Vi vugges paa dem som Børn, der skal beroliges efter at have grædt, de køler det hede Hjerte, de synger os i Søvn med en monoton Vuggesang, de bringer os over til hin Strandbred, uden Blodsudgydelse, uden den lumske Gifts Marter. Det er den Død, jeg vil vælge. Med et rask Spring vil jeg kaste mig ned i Charons Baad; og sender den uvenlige Strand mit stakkels Legeme op paa den Jord, jeg vil fly, og forraader min Hemmelighed for Menneskene, saa lige meget! deres onde Tale naar ikke mit Øre, og jeg foragter den."

Claudine anvendte den øvrige Del af Dagen til at lægge alle sine smaa Ejendomme i Orden, samt gennemgaa og brænde de fleste af sine Papirer. Et Hjerte af Krystal, hvori var indesluttet en Lok af Lusards Haar og en Blomst af dem, som paa Fransk kaldes *la pensée*, og som den elskede ved Afskeden ude paa Landstedet havde foræret hende, løste hun fra sit Bryst, hvor hun altid bar det, og befæstede det med flere Rader Snore, som hun knyttede fast om sin Hals af Frygt for at miste dette Klenodie i Døden; og da Dagen begyndte at hælde, indsvøbte hun sig i Slør og Kaabe og tog Vejen til et ensomt Sted ved Kallebodstrand bag nogle Tømmerstabler uden for Vesterport. Udmattet og med synkende Mod satte hun sig paa noget Tømmer; hun søgte at fatte sig og at opvække den forrige Stemning. Skræk for Døden og Fortvivlelse over Livet kæmpede i den ulykkeliges Indre. Maanen spejlede sig i de sagte rullende Bølger, der brændte Blus paa Søen i Afstand. Foraarsaftenens Yndighed forøgede Claudines Smerte. Hun sad bøjet mod Jorden og holdt begge Hænder for Øjnene som for at unddrage sig Synet af Naturens Skønhed, den velbekendte beslægtede Natur, som hun havde i Sinde at forlade.

Da hørte hun pludselig sit Navn nævne, og da hun saa i Vejret, stod den gamle Susanne for hende med foldede Hænder og sagde med blødere Stemme, end der ellers plejede at staa til hendes Raadighed: „Min Gud og Herre! Jomfru Claudine! hvad har De i Sinde? Jeg har lidt Angst for Dem i mange Dage, og i

Dag troede jeg nok at mærke Uraad, og derfor har jeg fulgt efter Dem hele Vejen hjemme fra. Jeg mener Dem det saa godt, luk dog ikke saadan Deres Hjerte for Gud og Mennesker! Vorherre bevares! hvad har De i Sinde? Den gode Gud selv har maaske ført mig herhen til Deres Redning."

Disse sidste Ord, der syntes at have en skjult Sammenhæng med Claudines ovenanførte Tanke, at var hendes Død ikke Guds Villie, vilde han vel sende hende et Menneske til Redning, faldt besynderligt paa hendes Samvittighed. Hun brast i heftig Graad. Susanne satte sig hos hende, slog sin Arm om hende og stræbte med kærlige Ord at aabne sig en Vej til hendes Hjerte. „Gud forlade mig," sagde hun, „Guds og Menneskers Fjende vil gerne lokke os til det værste, og jeg var i gyselig Angst for, at De her ved dette afskyelige Vand vilde gøre Ende paa Dem selv og paa een til."

„Ja, Susanne!" svarede Claudine, „jeg tænkte, det var bedst at dø, bedst for mig og bedst for.... Ak, hvad skal vi to Stakler her paa Jorden?"

„Du milde Frelser! Ak, kære Barn! har De saaledes glemt Deres Kristendom? Verden er jo ugudelig nu om Stunder, men Deres salige Forældre har dog vist i Deres spæde Barndom lært Dem at bede Deres Fadervor. Hvorfor skulde De dø? Det gaar ikke Dem værre end tusinde andre. De kan være vis paa, at det bliver skjult og dødt, som er hundrede Gange forfærdeligere. Jeg har tænkt min Del, da De blev derude paa Landet alene med den unge Franskmand. Jeg var i mit Sind fortørnet paa mit Herskab derfor. Gud forlade mig min Synd! Det hed sig, han var syg. Jo vist var han! Men sket er sket, og alting kan blive godt endnu. Jeg har allerede betænkt det hele. Vær nu fornuftig, og giv Dem tilfreds, og hør, hvad jeg vil sige. Jeg har et Søskendebarn, en venlig, skikkelig og retskaffen Kone; hos hende skal De, naar Tiden kommer, faa Værelse og Pleje og alting paa bedste Maade, og ingen Hund skal gø ad, hvad vi tager os for. Hun og jeg skal være paa Raad om at skaffe en brav og honnet Kone, som kan modtage det uskyldige Barn, saa er den hele Sag som død og magtesløs. Nu følger De smukt hjem igen med mig, og saa overlægger vi nærmere, hvordan vi bedst kan indrette os. Men slaa De kun Deres Lid til Gud. Han kan sende det, som aldrig er faldet noget Menneske ind. Hvem ved! Hr. Lusard kan komme igen, inden man drømmer derom, og oprette alting."

Naar et Menneske har udstaaet en Lidelse, der vel maa kunne lignes ved ensomt Fængsel, den, at indeslutte i sit Hjerte en Angst og Sorg, som man aldrig har givet Ord, som man tror en for menneskelig Øjne skjult Hemmelighed, og for hvis Opdagelse man skælver, saa er det en af de mange Modsigelser i den menneskelige Sjæl, at det er en Lettelse at opdage en Medvider og en ubeskrivelig Trøst at høre det, der synes os saa stort, saa uhørt, omtales med en vis Lethed. Saa ofte hører man Folk sige, at almindelige, trivielle Trøstegrunde behøver man ikke at høre af andre, dem kan enhver, som har Lyst, sige sig selv. Men om de, der siger dette, nogen Sinde havde følt sig aldeles sønderknuste af Skæbnen eller endnu værre ved Følgerne af egen Uret, saa vilde de kende den uendelige Forskel, der er paa de Ord, vi siger os selv i Sorgens Time, og dem, som siges os af en anden, der med Besindighed overskuer vor Stilling. De almindelige, trivielle Sætninger indeholder som oftest en sund Fornuft som næsten alt, hvad man kalder Folkevisdom; udtalte med Kærlighed faar de ved den en egen Velsignelse, og det Haab, der i vore Samtaler

med os selv kun synes os en Lygtemand, faar ligesom Kød og Blod, naar det tilføres os ved en andens Haand.

Claudine følte Sandheden af denne Paastand. For første Gang i flere Maaneder hvilede hendes skælvende Haand i et velvilligt Menneskes, og et mildt Ord naaede hendes Øre. Hun fulgte hjem, Arm i Arm med Susanne, og da hun ved Nattens Komme befandt sig ene i sit hyggelige Værelse, som hun havde forladt med den Beslutning aldrig mere at betræde det, forekom hun sig selv som vaagnet fra Døden til et nyt Liv, og for første Gang i flere Aar kastede hun sig ydmyg og angerfuld ned for Guds Ansigt, takkede ham for sin Redning og overgav sin Fremtids Skæbne i hans Haand. Fra nu af sad hun, vist nok bekymret, men stille og taalmodig, ivrigt beskæftiget med de Arbejder, som Omsorg for det nærforestaaende Tidspunkt udkrævede. Den gamle Susanne ordnede alt fornødent med en Travlhed, der syntes at gøre hende en stor Fornøjelse. De før omtalte glimrende Smykker, Grossererens Gave i de glimrende Dage, tilligemed flere smaa Luksusartikler af ringere Værd besørgede Susanne forvandlede til rede Penge, og den lille Kapital fandtes fuldkommen tilstrækkelig til alle Udgifter i den første Tid. For Folkene i Huset hed det sig, at Jomfru Claudine skulde rejse til sin Tante i Tyskland, hendes Tøj blev indpakket, og Susanne vidste saa snildt at fjerne alle Vidner den Aften, der bragte den syge Claudine til det for hende bestemte Tilflugtsted, at ingen den næste Morgen tvivlede paa, at jo Jomfruen, inden man ventede det, var bleven afhentet af det fremmede Herskab, med hvilket det hed sig, at hun skulde foretage Rejsen.

Da Morgensolen paa denne Dag tittede ind i det lille, hyggelige Kammer, hvori Claudine laa i en snehvid Seng, kyssede dens rødlige Straaler som til Velkomst paa denne Jord en lille Dreng i den unge Moders Arm. Aldrig anede Følelser gennemstrømmede Claudines Sjæl. Henrykkelse, Vemod, en ny, hidtil ukendt, unævnelig, alt overvejende Kærlighed var opgaaet for hendes indre Sans, og med Skræk tænkte hun allerede paa, at Omstændighederne snart vilde frarøve hende denne Skat, hvis uvurderlige Værd hun i sin ulykkelige Sindsstemning ikke tilforn havde tænkt sig. Imidlertid var Øjeblikket saa lyksaligt. Hun betragtede sin Søn med glad Forundring, søgte i hans lille Ansigt at opdage Spor af den elskede Faders Træk og bedækkede hans smaa Hænder med sine Kys.

Den Kone, i hvis simple, men behagelige Hjem Claudine befandt sig, var en Skipperenke ved Navn Madame Lyng, som af sin forrige Velstand havde det lille Hus tilbage, hvilket hun beboede, og hvoraf hun bortlejede nogle Værelser. Hun havde gaaet meget igennem i Livet og var et af de aldrig noksom paaskønnede Mennesker, hos hvem Hjertets Godhed og Blødhed træder i Stedet for Opdragelse og Dannelse, og hvem Erindringen om de egne udstandne Lidelser og Forurettelser lærer Finhed i Omgang, til Trods for enhver udvortes Stilling i Livet. Med uforstilt Deltagelse modtog hun den unge Patient, plejede hende med største Ømhed, og aldrig kom mindste nysgerrige Spørgsmaal, mindste udelikate Hentydning over hendes Læber.

Det var aftalt, at Claudine skulde opholde sig en Maaned hos denne Enke, hos hvem hun befandt sig saa vel, at hun ønskede aldrig at være nødt til at forlade dette Tilflugtsted og mangen Gang næsten bedrøvedes over den Hurtighed, hvormed hendes Helbred og Kræfter vendte tilbage. Susanne, der jævnlig besøgte hende, bragte et Par Gange den Kone med, som hun havde udset til Barnets Plejemoder, men Madame

Lyng, der bemærkede det smertelige Indtryk, som Synet af denne Person gjorde paa Claudine, erklærede Susanne, at Barnet ikke maatte tages fra Moderen, saa længe denne opholdt sig i hendes Hus.

Den tredie Uge af denne Maaned var næsten udløbet, da Susanne en Dag med megen Ilfærdighed kom og bragte Breve, som samme Morgen var ankomne baade til hende selv og til Claudine. Med bankende Hjerte genkendte denne sin Onkels Haand paa Udskriften af det ene og Tante Malfreds paa det andet. Grossereren underrettede sin Niece om, at det føromtalte Brev til hans afdøde Kone var ankommet et Par Dage efter hendes Død, at han havde aabnet og læst baade dette Brev og et fra Susanne, langt fra at ane, at noget af dem kunde indeholde nogen Hemmelighed, mindst en saadan, som han til sin Sorg og største Overraskelse havde erfaret ved Læsningen af dem begge. Han vilde — skrev han — afholde sig fra at gøre Claudine Bebrejdelser, men troede med Rette at kunne fordre, at hun nu aldeles rettede sig efter de Forholdsregler, som han nærmere havde detailleret i sit Brev til Susanne, og for hvis Efterlevelse han havde paalagt den gamle Pige Ansvaret. Fra Tante Malfred havde han haft Brev, og et af lignende Indhold vilde formodentlig allerede være i Claudines Hænder, og hun vilde deraf have erfaret, hvad Vej hun havde at gaa, og takke sin gode Skæbne, der bød hende et saa lyksaligt Middel til at oprette den Skam, hun havde paaført sig selv og sin Familie.

I Tante Malfreds Brev befalede denne strenge Dame sin Plejedatter jo før jo hellere at begive sig til hendes nye Hjem i Mecklenborg, hvor en stor, uforudset Lykke ventede hende. Af det heri indlagte Brev vilde hun faa at vide, hvorom Talen var, og — tilføjede Tanten, — hvor utrolig megen Daarlighed der end for Tiden var indtrængt i Verden, saa vilde det dog vel være utænkeligt, at en Pige uden Formue og nogen som helst Udsigt i Fremtiden kunde skyde en saadan Lykke fra sig. Desværre havde hun for silde erfaret, at Claudine under sit Ophold i København havde levet i den fordærveligste Omgangskreds, men om Daarligheden saaledes skulde have indtrængt sig i hendes letsindige Hoved, at hun skulde afslaa et Tilbud som det, hvormed hun i indlagte Brev blev beæret, vilde Tanten ikke mere erkende hende for sin Søsterdatter. Claudine gættede med Forfærdelse Indholdet af dette i Tantens indesluttede Brev. Det var nemlig et formeligt Frierbrev fra den føromtalte tyske Købmand, der havde tilbragt en Dag af den forrige Sommer paa Landstedet, og hvis forelskede Blikke og Adfærd ikke var undgaaet den unge Pige.

Susanne kunde næppe lade den ængstede Claudine Tid til at gennemløbe disse Breve, men bad hende med travl Urolighed at læse det, hun selv havde modtaget, hvis Vigtighed hun ikke noksom kunde bebude, og virkelig var ogsaa dette Brev vigtigt nok for den stakkels Claudine; thi Grossereren paalagde deri Susanne under Trusel af det fuldkomne Tab af hans Gunst og hendes Plads i hans Hus at sørge for, at Claudines Fejltrin blev en Hemmelighed for Verden, at være ansvarlig for, at Barnet straks blev udsat til Folk, hvor dets Tilværelse kunde forblive skjult, og Moderen, saa snart hendes Helbred paa nogen Maade tillod det, uopholdelig besørget til Mecklenborg. De Udgifter, som var nødvendige ved denne Lejlighed, kunde hun rekvirere paa hans Kontor indtil hans Hjemkomst, der var lige for Haanden. Han ønskede, at Claudine om muligt maatte være rejst, inden han gensaa sit Hus, der desuden var ham sørgeligt nok. Han nægtede ikke, at han var meget vred paa sin uvær-

dige Broderdatter og endnu mere paa hendes letsindige Forfører, der saa skændigt havde misbrugt hans Gæstfrihed.

Med hede Taarer, men ganske tavs, lagde Claudine Brevet sammen og gav det tilbage til Susanne. „Ja, søde Jomfru!“ sagde denne, „nu ser De da selv, at det er min Pligt at maatte paastaa, at Barnet jo før jo hellere kommer til den skikkelige Kone, De har set. Jeg skal have Øje med det, det lover jeg, og Penge vil vi nu ikke mangle, saa Vorherre har jo maget det godt for os, eftersom det var galt. Maa vi nu ikke hente Barnet i Morgen eller i Aften? Ikke sandt, vi maa? Og naar De saa i næste Uge med Guds Hjælp er saa vel, at De kan taale Rejsen“....

Madame Lyng, der saa de døende Blikke, som den ganske blege unge Moder kastede til sin Søns Vugge, afbrød Susannes Talestrøm og svarede: „Nej, om Rejsen kan der ikke være Spørgsmaal endnu; de fire Uger, vi har akkorderet om, er ikke forløbne, og før vil jeg ikke miste min lille Dame, og Barnet kan I heller ikke faa hverken i Dag, eller i Morgen eller i Overmorgen. Det er ikke døbt endnu. Paa Søndag skal det i Kirke. Jeg har selv gjort Aftale med Præsten, som har været mig behjælpelig med at indrette alt, hvad der hører sig til. Den lille Moder og jeg skal selv bære det til Daaben, og min logerende hernede skal være Fadder, det har han lovet mig at være, for et Vidne vil Præsten have. Saadan har jeg indrettet det, og vil du selv være med, skal det fornøje os.“

„Jeg vilde gerne,“ svarede Susanne, „men i denne Tid, da jeg venter min Herre hjem, har jeg saa meget andet at passe, at det overgaar mine Kræfter. Men Gud forbarme sig! hvad er dog for Resten alt dette — om jeg maa sige det — for dumme Indretninger? Skal Jomfru Claudine, som har saa mange Bekendte her i Byen, komme i Kirken paa de Maader, hvor hun kan blive set af Gud og al Verden?“

„Ja, af Gud, det er vist, men ikke af al Verden, thi i den Kirke kommer ikke mange, og Præsten, som er min gode Velynder, har bestemt os en Tid straks efter Gudstjenesten, da der ikke vil være nogen uden et simpelt Barn, som ingen andre end Forældrene kommer med, og dem kender vi ikke, saa vi kan være rolige i den Henseende.“

„Naa, og oven i Købet skal en fremmed Mand staa Fadder?“

„Ja, min gamle logerende,“ svarede Madame Lyng leende, „han skal ikke forraade mange. Han er tung hør og saa kortsynet, at han ikke vil kunne se, hvem der sidder i Karreten paa Sædet lige for ham. Han vilde ikke kende vor lille Dame igen, om det saa kunde redde hans Liv. For Resten er det en god Mand, som ikke er nysgerrig.“

Med betænkelig Mine og rystende paa Hovedet sagde Susanne: „Ja, Gud forlade dig, om du gør mig ulykkelig! Grossereren kan komme, førend man ved af det, jeg kan ikke lyve for den gode Mand, jeg i saa mange Aar har tjent tro og redelig. Men i Guds Navn! Efter Søndag altsaa, saa tales vi da ved.“

„Nej, Ugen skal gaa til Ende, inden du maa tale om Barnet.“

„Hele Ugen? Herre Gud, Grete! hvor kan du være saa urimelig? Naa farvel! jeg har andet at gøre end at staa her og ærgre mig.“

Med hjertelig Deltagelse betragtede den gode Madame Lyng den dybe Nedslagenhed, som efter denne Samtale udlyste af Claudines hele Væsen. Hun stræbte at opmuntre hende ved sin Omsorg, sin umiskendelige Velvillie, men vidste imidlertid intet Middel til at afvende den Skæbne, der truede den bedrøvede Moder; ja, endogsaa det nylig anvendte Palliativ, at vinde Tid, vilde snart ikke mere være brugbart.

Saaledes hengik et Par Dage, og Søndag Morgen kom, da Barnet skulde døbes. Foraarssolen skinnede saa varmt ind i det lille Kammer, at Madame Lyng aabnede et Vindue i det større, tilstødende Værelse og lod Døren til dette staa aaben. Man var netop færdig med at pynte den lille Dreng, Madame Lyng lagde ham i Claudines Arme og sagde: „Jeg har flere Gange haft mine Anelser og en egen Forudvidenhed ved højtidelige Lejligheder som den, hvortil vi nu stunder, og det bæres mig sikkert for, at hvordan det nu gaar eller ikke, saa vil dette søde Barn blive Deres Lykke og Glæde i Verden."

Det bankede imidlertid stærkt paa den yderste Dør. Madame Lyng trak Skærmbrædtet frem for Kammerdøren, som hun lod staa aaben. Claudine benyttede sin Ensomhed for at overgive sig til sine Følelser, hun trykkede sin Søn til sit bristefærdige Hjerte og lettede det ved at lade sine Taarer frit Løb. Hun havde kun med adspredt Sans lagt Mærke til, at der var kommet et Besøg til Madame Lyng, og at en Fruentimmerstemme lød fra det næste Værelse gennem den aabne Dør. Endelig blev hun opmærksom ved et Udbrud af hendes Værtindes ellers saa sagte Stemme: „Hvad siger De? Nu det var en kær Hilsen, De har bragt mig. Det er mange, mange Tider siden, jeg hørte fra min gode Christiane, som jeg aldrig har glemt."

„Da har hun saamænd heller ikke glemt Dem. „„Det var i vore gode Dage, vi var sammen,"" siger hun, „„da de onde kom, blev vi adskilte.""

„Det glæder mig, at De har besøgt hende. Hun lever endnu i sin Landsby?"

„Ja, hun har endnu bestandig sin gamle nydelige Bolig, og der er saa propert og hyggeligt hos hende; man kunde være der med Fornøjelse alle sine Levedage."

„Men bor hun ganske ene?"

„Ja, med en lille Bondepige, som tjener hende, og som hun har oplært."

„Mine Tanker," sagde Madame Lyng, „har mangen Dag været hos vor gode Christiane, jeg har tidt forundret mig over, hvorledes hun i saa mange Aar har kunnet ernære sig derude paa Landet."

„Jo, ser De! Bønderne der i Egnen er velhavende. I alt, hvad de saadan kostede paa deres Stads og den Slags Ting, saa var der ingen, som jo søgte Madame Christiane, som de kalder hende, eller Madame Nissen, som hun hedder hos de fornemme, for hun har ogsaa haft Arbejde fra Købstaden straks derved og fra Herregaardene rundt omkring. Hun var altid saa net i sine Hænder, hun syede Skræddersyning og broderede Huer og Livstykker og jeg ved ikke hvad, og hun underviste ogsaa Pigebørn fra Byen og Herregaarden i Haandarbejde. Stedet er jo saa langt fra København, saa Folk takker Gud for et Menneske i Nærheden som Madame Christiane. Ja, hidtil er det gaaet godt, men nu begynder hun rigtignok at frygte for Fremtiden, thi hverken Øjne eller Kræfter vil mere ret staa bi. Hun vilde gerne have et anstændigt yngre Fruentimmer i Kompagni med sig til sin Hjælp, men hvor findes saadan en? Madame Christiane er virkelig et dannet Fruentimmer, hun har ordentlig et fornemt Væsen."

„O!" sagde Madame Lyng, „De skulde have set hende i vore gode Dage, som hun kalder dem. Hun var den smukkeste og nydeligste Pige, man vilde se. Hvem skulde tænkt, at hendes Skæbne var bleven saa slet i Verden?"

„Ja, du gode Gud! hun er skammeligt behandlet i sin Ungdom. Han giftede sig jo med en anden lige for hendes Øjne, det afskyelige Menneske, som hun troede saa godt. Men ret gjorde hun, hun gik sin Vej, Dagen før Brylluppet skulde staa. Pokker maatte da være Selskabsjomfru

hos saadan en Junkers Mama. Hun gik da til sin Moster, Forpagterens Kone, som hjalp hende med Raad og Daad til at kunne bosætte sig selv i Landsbyen, da hun havde født Drengen. Men jeg snakker! Alt det ved De lige saa godt som jeg."

„Nej, de nærmere Omstændigheder ved hendes Skæbne ved jeg kun saa løseligt. Lever hendes Søn? Og hvor er han?"

„Aa, han er hos Vorherre for Snese Aar siden. Han døde, da han var ikke ældre end halvandet Aar, og ved De, hvad hun siger? Af alle hendes Ulykker, siger hun, er det den største, at hun mistede den Dreng. Det er jo egentlig urimeligt, thi Herregud! saadant et ægte Barn, som ingen Fader har, og som dog Moderen kan være nødt til at lade komme ud til fremmede"....

Ved denne Vending af Samtalen rejste Madame Lyng sig hurtigt og skød Døren i til Claudines Kammer, og da den fremmede straks efter gik, kom hun ilfærdigt, hentede Moder og Barn og førte dem ned i Karreten, som holdt for Døren, og hvori den omtalte gamle Mand allerede sad og saa ud, som om han halvejs sov.

Ved Indtrædelsen i den store, næsten aldeles menneskетomme Kirke følte Claudine sig forunderligt til Mode. Det var fire Aar siden, at hun som Konfirmand havde staaet paa Kirkegulvet, og med Undtagelse af den Morgen, da hun faa Dage efter gik til Alters, havde hun ikke nærmet sig de hellige Hvælvinger før i Dag, da hun som en forladt, fattig Moder bragte sit faderløse Barn til Daaben. I Kirkestolen, hvor Fadderne i faa Minutter havde opholdt sig, sad ogsaa det af Madame Lyng nævnede simple Ægtepar med deres Barn. „Ak," sukkede Claudine i sine stille Tanker, „hvor er disse Forældre lykkelige! Vel bærer deres Udseende Præg af Møje og Genvordighed, rimeligvis vender de hjem til en ringe Bolig, hvor intet festligt venter dem, men de bringer deres Barn til deres eget Hjem, hvor ingen tør berøve dem det. De er to til at dele Livets Byrde og til at elske deres Barn.

Kirkebetjenten gav nu Tegn til, at Præsten ventede, og den lille Forsamling traadte ud paa Kirkegulvet, hvor Præsten, en aldrende, hvidhaaret Mand, lod sit milde Blik møde den undseelige Moder, og hans sonore Stemme begyndte nu at genlyde i det høje Rum. Ritualen, som brugtes ved denne højtidelige Handling, var Claudien saa godt som ganske ubekendt. Den tiltalte hende paa en hende selv uforklarlig Maade. Det skønne Evangelium om Jesus, der tager de smaa Børn i Favn og velsigner dem, greb hende saa dybt, at hun ikke var Herre over sine Taarer, der faldt som Dugdraaber paa Barnet i hendes Arme. Hun kaldte sin Søn Charles efter hans Fader, og Billedet af den tabte elskede stod rent og uden Mistro for hendes Sjæl.

Da hun kom hjem, kastede hun sig i Madame Lyngs Arme. Hendes Kinder blussede. Den ældre Veninde saa paa hende med Forundring. „De forekommer mig som forvandlet," sagde hun. „Ja, det er jeg," svarede Claudine, „o, kære Veninde! De, som er det eneste Menneske i Verden, til hvem jeg tør betro mig, o, hav Medlidenhed med mig! Jeg kan ikke give mit Barn fra mig! Jeg kan det ikke! jeg bør det ikke Ak, om De vidste, hvad der er foregaaet i mit inderste Væsen under den hellige Handling, hvorfra vi kommer! Ja, min kære Tante Eleonore havde Ret. I Kirkens stille Helligdom findes en Ven, som ikke forlader os i Sorgens Time. Det forekom mig saa levende, at jeg var en af de Kvinder, som med bekymret Hjerte bragte sit Barn til Frelseren, at de, som omgav ham, vilde støde den stakkels Moder tilbage, men han selv kaldte hende med sin milde Stemme og tog det lille Barn i sine mægtige Arme. En salig Følelse gennemfor mig ved Tanken om, at jeg indviede ham min

Søn, Korsets Betegnelse paa hans lille Ansigt og Bryst var mig et Tegn paa, at den milde Frelser vilde antage sig min fattige Dreng som sin Ejendom. Ak! aldrig havde jeg troet, at slige Øjeblikke kunde være til for mig. Men i min Sjæl sagde jeg: Jesus, Herre! Du, som har taget mit Barn i dine Arme, jeg lover dig ikke at slippe det af mine, jeg lover, at Moderen skal med Troskab forsone, hvad Jomfruen letsindigt har fejlet, jeg forlader mig paa din Hjælp."

Den Begejstring, hvormed disse Ytringer blev udtalte, rørte dybt den gode Madame Lyng. — „Ak, kære Barn!" sagde hun, „hvad De siger, er saa smukt og godt. Men desværre! Denne Verdens Trang og Nødtørft er saa tung at bære. Tro De mig! Jeg har prøvet den. Gud give, jeg formaaede at hjælpe Dem, men hvorledes skal vi bære os ad for at berede Dem og Deres Søn en sorgfri Fremtid imod Deres Families Villie?"

„Hør mig," svarede Claudine, „et Raad er blevet mig ligesom indgivet. Gud har ladet en Stemme tale til mig, ja, en Stemme! thi mine Øjne saa ikke den, fra hvem den kom, og De, kære Veninde, kan visselig hjælpe mig."

Hun omtalte nu den Samtale, hvortil hun samme Morgen havde været et usynligt Vidne. Den Christiane, hvis Skæbne lignede hendes egen, ønskede en Medhjælper; at blive denne var hendes højeste Attraa. Hun sagde: „Jeg forstaar mig godt paa mange Haande Arbejder, jeg kan undervise Børn i boglige Kunster. Jeg skal være flittig og nøjsom og en kærlig Datter for Deres Veninde, blot hun vil tillade mig at have mit Barn hos mig og forunde mig saa megen Del af det, jeg kan fortjene, som en Moder vil tilstaa sin Datter." Madame Lyng syntes godt om denne Plan, der forekom hende ønskelig for begge Parter; kun indvendte hun sin Frygt for at skade Susanne. „Det kan ingen af os ville," sagde hun, „og Deres Familie, tror De, at den vil lade Dem rolig forblive i en saa ydmyg Stilling?"

Claudine mente, at disse Vanskeligheder lod sig overvinde, og efter nærmere Overvejelse blev man enig om en Fremgangsmaade, som man nu med Besindighed iværksatte. Madame Lyng skrev samme Dag til den saakaldte Madame Christiane, og efter et Par Dages Forløb modtog hun et højst tilfredsstillende Svar. Med Længsel ventede Christiane sin unge Veninde, som hun udtrykte sig, og en Bonde fra Landsbyen, som var Overbringer af Brevet, havde paataget sig at befordre den unge Dame eller i det mindste hendes Tøj. Madame Lyng medgav ham Claudines Kuffert og et Brev, hvorpaa den unge Veninde havde tilføjet nogle Linier. Opgaven var nu at kunne udføre sin Plan uden at paadrage Susanne nogen som helst Ubehagelighed. Hun maatte med al Sandfærdighed kunne forsikre sin Herre, at hans Befalinger var efterlevede, og da det modsatte snart vilde opdages, maatte hun med lige saa god Samvittighed kunne bevidne sin Uvidenhed og Uskyldighed. Claudine kendte sin Onkel nok for at stole paa, at naar han kun først havde faaet den Forsikring, at hans Villie var efterkommen, vilde han ikke lettelig oftere bringe en Sag paa Bane, der var ham ubehagelig, saa Susanne kunde vel i nogen Tid have opdaget Hemmeligheden uden at behøve at tage sin Tilflugt til Usandhed for at skjule den, og opdage den vilde hun meget snart, naar hun i sin Troskyldighed gik hen for at se til Barnet. Man valgte derfor til Claudines Afrejse en Dag, da man vidste, at Susannes Tid ganske var optagen af huslige Forretninger, og at hun for at vente sin Herre vist ikke i et Par Dage vilde forlade Huset, hvilket hun heller ikke vilde faa Lejlighed til de første Dage efter hans Hjemkomst. Madame Lyng havde forskaffet Clau-

dine en Befordring med en halv tillukket Returvogn, som skulde bringe hende til et Værtshus, en Milsvej fra den Landsby, som var hendes Rejses Maal. Denne Landsby laa ikke paa den almindelige Postrute, men fra det Værtshus, hvor hun skulde udhvile om Natten, vilde hun letteligt den næste Morgen finde en Lejlighed til at blive befordret til sin Bestemmelse.

Dagen før sin Bortrejse skrev Claudine til sin Onkel, takkede ham for den Tid, hun havde tilbragt i hans Hus, bad om hans Tilgivelse, og uden videre at omtale sine Planer for Fremtiden bad hun ham anse hende, som om hun delte sin uforglemmelige Tantes Grav. Hun skrev ogsaa til Tante Malfred, afslog med høflige, men bestemte Ord det projekterede Giftermaal og tilføjede, at hun nu ret havde følt Sandheden af Tantens gentagne Ytringer, at en Pige i hendes Stilling burde kunne ernære sig selv, og da en god Plads i et anstændigt Hus i en af Provinserne var bleven hende tilbudt, saa haabede hun, at hendes Tante tillod hende at vælge denne Vej til Uafhængighed. Brevet endte med mange Taksigelser for den Undervisning og Opdragelse, som gjorde et saadant Skridt muligt for hende. Dette Brev skulde først om en Uges Tid bortsendes, det andet til Onkelen skulde leveres ham efter hans Hjemkomst. Man havde med omhyggeligt Overlæg betænkt alt, hvad der kunde tjene til at skjule Claudines Opholdssted. Hun vilde ombytte sin Faders Familienavn med hans Døbenavn og kalde sig efter dette J o h a n s e n, dernæst skulde hun ifølge Christianes Ønske udgives for Enke efter en Sømand, der var bleven borte paa en Sørejse.

Om Aftenen kom Susanne. Man sagde hende, at Claudine Dagen efter vilde rejse, og Madame Lyng lovede at besørge Barnet hen til dets Bestemmelse. Claudine tog kærligt Afsked med Susanne, erindrede med et rørt Hjerte, hvad hun skyldte den gamle velmenende Veninde, og bad hende modtage et lille overblevet Smykke til Erindring om hende og hin Aften, da Susanne havde været hendes gode Engel. Meget bevæget og fornøjet modtog den gamle Pige baade Smykket og Brevet til Onkelen. Med et lettet Sind gik hun hjem, og tidlig næste Morgen bragte den gode Madame Lyng Claudine ubemærket til det Sted, hvor Vognen ventede, og ganske skjult under dens Dække rullede Moder og Barn ud af Byens Port.

Det var en varm og skøn Junidag. Efter overstandne legemlige Smerter, efter lange, tunge Dages Sorg og Angst at føle sig under Guds klare Himmel, sund og fri, med sin bedste Skat reddet af Skibbruddet, er vist nok noget af det lyksaligste, som i vor jordiske Tilværelse kan blive os stakkels dødelige til Del. Claudine nød en saadan salig Fornemmelse. Hun inddrog begærligt den friske, af Sommerdagens Vellugt opfyldte Luft i sit lettede Bryst; hun hilste de lysegrønne Træer, den af Anemoner blomstrende Eng, som Ungdomsvenner fra sit eget Foraars Dage. Smaafuglene, som fløj til deres i Busken skjulte Rede, hvor de gemte deres Unger for hver røverisk Haand, syntes hende at dele Skæbne med hende og med deres Sang og Kvidren at ønske hende Lykke. Men saa glad hun end var, saa blev dog en Følelse af Frygt herskende i hendes Sind. Hun forekom sig selv som en flygtende Fange, efter hvem man er paa Spor for at berøve ham en Skat, som han fører med sig. Hver Gang en Vogn, en ridende, eller blot en forbigaaende mødte hende paa Vejen, skjulte hun sig omhyggeligt i Krogen af Vognen, og naar Barnet græd, ængstede det hende, og hun tittede omkring sig for at se, om nogen var i Nærheden. Uagtet at Rejsen varede hele Dagen, steg hun ikke ud af Vognen, men nøjedes med at nyde

noget Brød og Mælk, hvormed Madame Lyng havde forsynet hende. Om Aftenen naaede man det omtalte Værtshus. Hun lod sig anvise et lille Værelse, lagde sit Barn til Ro i en Seng, som der fandtes, forlangte et tarveligt Aftensmaaltid, som hun nød med ungdommelig Appetit, og glædede sig til den Hvile, hvortil hun efter den lange Kørsel særdeles trængte.

Om lidt hørte hun en Vogn rulle ind i Gaarden med stor Larm og Hestetrampen, og straks derpaa bemærkede hun, at et Værelse, der stødte til hendes, blev oplukket, og nogle Personer traadte derind, af hvis Stemmers Lyd hun dømte, at det var Herrer, der talte Fransk, Tysk og Hollandsk mellem hverandre. Pludselig hævede sig mellem disse en Stemme, som paa Dansk spurgte den indtrædende Opvartningspige, hvilke Værelser han og hans Selskab kunde faa til Natteleje. Med Forfærdelse genkendte Claudine sin Onkels Stemme. Til ydermere Skræk gav hendes lille Barn sig i det samme til at græde. Hun greb det ilfærdigt i sine Arme og holdt det saa fast, som om man allerede vilde frarive hende det.

„Hvem bor inde i den Stue?“ spurgte nu den frygtede Stemme.

„Der logerer en lille ung Kone med sit Barn.“

„Skal vi have det Børneskraal at trækkes med i Nat? Det er jo afskyeligt! Kan den Madame ikke faa et andet Kammer? Kan man ikke gaa ind og bede hende om at bytte med et af dem, vi skulde have? Lad os se derind! Er hun køn?“

Uagtet Claudine i Forvejen havde forvisset sig om, at Døren var tillaaset, skælvede hun dog af Angst, og efter et Øjebliks Betænkning listede hun sig ud af en modsat Dør og opsøgte Køkkenet, hvor hun sagde til et Par af Husets Fruentimmer, at hun havde ventet, at en Vogn fra den By, hvortil hun stundede, skulde afhente hende der paa Stedet, og at det var hende magtpaaliggende at komme til sin Bestemmelse inden Morgenen, hvorfor hun bad dem at skaffe en Befordring dertil. De forsikrede hende om Umuligheden af at opfylde hendes Ønske saa silde paa Aftenen, men da hun vedblev at spørge, om der ikke i Nærheden fandtes en Bonde, som man for god Betaling kunde formaa til at køre hende den ikke lange Vej, svarede de, at paa hin Side Engen laa et Hus, hvis Ejer plejede at befordre rejsende, men de havde ingen at sende derhen, da saavel deres Staldkarl som de selv var alt for beskæftigede med de nysankomne fremmede Herrers Opvartning. Claudine, der for ingen Pris vilde blive under Tag med sin Onkel, besluttede, at hun ved Hjælp af den lyse Sommernat selv vilde opsøge den Bondegaard som man beskrev hende som ganske nær; og da Folkene i Værtshuset egentlig gerne saa, at hendes Værelse blev ledigt til de fornemme Gæsters Benyttelse, styrkede de hende i dette Forsæt, og en halvvoksen Pige blev beordret til at følge hende et Stykke paa Vejen. Claudine listede sig ubemærket tilbage til Kammeret, tog sin lille sovende Dreng og indpakkede ham forsigtigt til Beskyttelse mod Natteluften, tog en Pakke, hun havde medbragt, under Armen, tilhyllede sig og Barnet i Slør og Kaabe og gav sig paa Vejen med Pigen, der ilede med stærke Skridt for snart at komme hjem igen; og kun ved at love hende god Betaling forhindrede Claudine hende fra at vende om efter de første hundrede Skridt.

Stien over Engen var ikke saa kort, som hun havde haabet. Det blæste koldt, de gik mod Vinden, og den stakkels Claudine havde ondt ved at holde Skridt med Pigen. Hun var træt, og det blev hende besværligt at bære Barnet og Pakken. Endelig naaede de Huset, Pigen saa ind ad den aabne Port og sagde: „Lænkehunden er der ikke, De kan frit

gaa over Gaarden til den Stuelænge her ligefor. Naar De banker paa Vinduet der nærmest Stalden, saa kommer Manden nok ud, dersom han bare er hjemme."

Efter disse Ord og efter at have modtaget den lovede Betaling løb Pigen tilbage, alt hvad hun kunde, og Claudine fulgte Anvisningen og gik hen mod Vinduet, hvor hun tittede ind og skimtede to Senge med nogle sovende Personer, der forekom hende at være Fruentimmer og Børn. Hun bankede gentagne Gange paa Ruderne, men de sovende lod sig ingenlunde forstyrre. Hun gik til alle Vinduer og saa inden for et af disse i et lille Kammer to Karle, som ligeledes laa og sov. Lidt mindre dristig vovede hun dog igen at banke her, men uden bedre Held. Det begyndte at smaaregne, og da hun i sin Utaalmodighed endnu en Gang forsøgte at banke, raabte en af Karlene i Søvne med en saa raa Stemme, at hun forfærdet veg tilbage; og da hun i det samme opdagede et Skur, hvortil Døren stod aaben, ilede hun derind. Hun lyttede med Ængstelse, men mærkede snart, at alt var stille og roligt i Søvnens Arme. Hun undersøgte det lille Rum, hvori hun befandt sig. Det stødte til en Stald, hvori der stod Heste. Stalden var adskilt fra det Aflukke, hvori hun befandt sig, ved nogle Brædder ligesom et Gitter; det var egentlig et Foderkammer, og i Krogen laa en stor Bunke Hø og Halm. For den trætte Vandrerske med sit diende Barn ved Brystet var dette et velkommen Leje, hun besluttede her at oppebie den lyse Morgen, der ikke kunde være langt borte, redte sig et Leje med sin Pakke til Hovedpude, svøbte sig og sit Barn tæt ind i sin Kaabe og lagde sig ned efter at have skudt Døren paa Klem, thi lukkes kunde den ikke. Hun havde besluttet at hvile, men vogtede sig for at sove paa dette fremmede Sted, og heller ikke fik hun megen Ro dertil, da hun snart fornam en Lyd som af Dyr, der kradsede og løb omkring i det Halm, som laa udstrøet over hele Gulvet. Hun formodede, at det var Rotter, og var bange for disse ubehagelige Gæster. Pludselig følte hun noget koldt og fugtigt berøre hendes Kind, hun for op i en Skræk, men beroligede sig snart, da hun skimtede en stor Hund, der logrende og ydmygt krybende nærmede sig hende. Hun klappede den, fornøjet over at se et venligt, levende Væsen. Den lagde sig ved Foden af hendes Leje, den bedækkede med sit store Hoved hendes kolde Fødder og varmede dem. Denne lille Begivenhed gjorde et behageligt Indtryk paa den stakkels Flygtning, hun forekom sig sikrere i denne Hunds Varetægt, hun fandt sig mindre ensom, og til Trods for hendes Forsæt lukkede en sød Søvn snart hendes Øjne, medens den lille Dreng ligeledes sov trygt ved hendes moderlige Bryst. Og saaledes laa den nu for kort Tid siden saa almindelig afgjorte, saa glimrende og misundte Claudine paa et daarligt Straaleje i et usselt Aflukke, skjulende sig for Verdens Øjne, forladt uden anden Beskytter end en Hund, som Tilfældet havde ført til hende, og med alt dette langt fra ikke ulykkelig, men sødt indslumret med Hjertet fuldt af Haab og Kærlighed.

I den tidlige Morgenstund kom Gaardens Ejer hjem. Karlene, som i det samme forlod deres Sovekammer, modtog hans Vogn og begyndte at aflæsse den, medens han selv spændte Hestene fra og førte dem ind i Stalden. Hunden, som hørte sin Herre komme, sprang ham i Møde og aabnede derved Døren til Aflukket, hvor den sovende Claudine laa med sit Barn i Armen. Hendes Hat og Slør var gledet af hendes Hoved, og de rige Haarlokker bølgede ned om hendes Ansigt og Skuldre. Den opgaaende Sol, der stod lige for den smalle Dør, kastede sine røde Straaler ind paa de sovende, saa at

de i den dunkle Omgivelse og Baggrund skinnede i en magisk Belysning.

Bonden, der fra Stalden saa dette Syn, stod et Øjeblik som forstenet. Derpaa vinkede han ad den ene Karl, pegede ind i Aflukket og sagde med sagte Stemme: „Se engang, Jørgen! hvad tykkes dig? Er det ikke, som man kunde se Jomfru Maria med Barnet og med Straaler om Hovedet, som hun er afmalet paa det Skilderi, der hænger hos Amtmandens?"

„Jo," svarede Jørgen og foldede Hænderne, „men hvor Fanden, Gud forlade mig, jeg bander . . . . hvor kommer det Kvindfolk fra?"

Bondekonen kom i det samme ud i Gaarden. Manden vinkede ad hende og viste hende de uventede Gæster, og medens Husets Karle og Piger med Udraab af Forundring samlede sig om dem, vaagnede Claudine. I første Øjeblik havde hun ondt ved at samle sine Tanker, men hun besindede sig snart, rejste sig hurtigt og berettede i faa Ord Grunden til sit Komme og sit Ophold i denne Gaard. Bonden og hans Kone bad hende godmodigt at træde ind i deres Stue og tage Del i deres Frokost, som stod færdig. Hun modtog Tilbudet og satte sig mellem dem og deres Folk ved et stort Bord, besat med Grødfade og Mælkebøtter.

Konen tilbød at lave Kaffe til hende, men hun foretrak at nyde et Glas frisk Mælk og noget Brød, og dette lille Maaltid vilde have været mere behageligt, dersom den gode Værtinde i sin velmente Enfoldighed ikke havde sat hende i Forlegenhed med sine deltagende Spørgsmaal. „Herregud!" sagde hun, „det var dog rent galt, at jeg og vor gamle Moder og alle Folk her i Gaarden skulde sove saa haardt i Nat og ikke høre noget til hende, saa at hun, der, som jeg nok kan se, er en fin Dame, saadan maatte ligge i det Hul dernede paa det bare Straa. Men du søde Guds Lam! Hvordan kan det da ogsaa være, at hun saadan rejser alene? Hun er saadant et ungt Barn, og den lille Sjæl der er jo dog hendes egen. Hun er jo dog vel gift? Det kan jeg da nok tænke, thi saadanne Fejltrin, som Præsten kalder det, skal jo ikke gaa i Svang mellem de fornemme. Hos simple Folk som os her paa Landet er den Ting da ikke saa farlig, og Folk siger jo rigtignok, at inde i København skal nu snart al Kirke og Daab og Vielse afskaffes, men jeg kan dog nok se paa hende, at hun jo vel er gift, ikke sandt?"

Claudine rødmede og svarede med sagte Stemme: „Jeg har været det."

„Ih du Fredsens! hvor er da Manden? Hun er dog ikke Enke?"

Saa beklemt som en ubefæstet Student ved Eksamen stammede Claudine: „Jeg ved ikke selv, ... min lille Drengs Fader er borte .... bleven borte paa Søen" ....

Konen raabte højt: „Paa Søen! Ja, Gud trøste os! Den slemm Gast tager saa mangt et Liv. Det er ikke længere end siden i Fjor, at Hans Jensens Søn og Svigersøn" ....

Manden kom nu og meldte, at Vognen var forspændt, og meget glad over at slippe fra den besværlige Eksamen tog Claudine under mange Taksigelser Afsked med Bondens Familie og satte sig paa Vognen, der skulde bringe hende til den forønskede Havn, medens hun undervejs anstillede Betragtninger over det mislige i hendes Stilling, der gjorde hende Usandhed og Udflugter til en Nødvendighed. Det nedtrykkende og uværdige i den Rolle, som hun i den foregaaende Samtale for første Gang alvorligt havde prøvet, opfyldte hendes ærlige Sind med Uro og Skamfuldhed, og med bankende Hjerte nærmede hun sig de nye Forhold, hvori hun om faa Øjeblikke skulde indtræde.

Haab og Mod maa let vige for Frygt og Mishaab hos et Menneske, der føler sig ene, ligesom Mørke og

Spøgelsefrygt kan skrække den ensomme. Gennem et Stykke af Skoven gik Vejen til Landsbyen. Bonden vendte sig til Claudine og sagde: „Det er jo til Madame Christianes Hus, vi skal? Ikke sandt? Ja, det ved jeg godt hvor er. Hun er velbekendt her i Omegnen."

Vognen holdt nu ved et lidet, lavt Hus, hvis blotte Syn virkede velgørende paa Claudine. Vinranker snoede sig op ad Muren og omgav Vinduerne, hvis blanke Ruder skinnede i Solens Glans; en lille Have var uden for Husets Dør, ved hvilken der stod to Rørstole. I Haven duftede smukke Blomster og Buske, og i en Krog under et stort Kastanietræ stod en Bænk og et Bord. Claudine var endnu ikke staaet af Vognen, da hun saa et Fruentimmer komme ud fra Huset og nærme sig med venlig Ilfærdighed, og Christiane stod for sin Gæst i sin simple, pæne Dragt med sit aldrende, men endnu behagelige, fine Ansigt. Hun løftede sine udtryksfulde, milde Øjne op til Claudine, medens hun rakte hende begge Hænder og med en velklingende Stemme hilste hende med et „Hjertelig velkommen". De to Fruentimmer saa paa hinanden og blev begge grebne af den uforklarlige Følelse, der ved det første Møde med en fremmed synes at sige os, at det ikke er en fremmed, at vi kender, forstaar hinanden, og den forunderlige, vemodige Anelse paatrænger sig, at vi har delt ondt og godt med hinanden i en Præeksistens, af hvilken vi har glemt alt undtagen Kærligheden.

Claudine havde endnu ikke sat Foden paa Dørtærskelen af sit tilkommende Hjem, inden hun følte sig hjemme. En ung, renligt klædt Bondepige kom nejende til Vognen for at modtage Pakken og Rejseløjet, Christiane hjalp Moder og Barn af Vognen og førte dem triumferende ind i sit Hus. Det var for den indtrædende, som om Fred og Frihed duftede hende i Møde fra dette stille Tilflugtsted, hun havde en Følelse som den, der efter en stormfuld Sørejse sætter Foden paa Land. Over dette simple Hus var udbredt en saadan Orden, en saa sirlig Renlighed og Smagfuldhed, at ingen kunde indtræde deri uden at tænke, at her var godt at være. Christiane førte sin Gæst ind i et rummeligt og hyggeligt Værelse, som hun havde indrettet til hende. Der fandtes ogsaa en pæn Vugge. Den lille Dreng sov. Christiane tog ham op af hans Moders Arme, hun betragtede ham tavs, kyssede sagte hans lille Pande og lagde ham ned i Vuggen. Derpaa vendte hun sig til Claudine og sagde, medens to store Taarer løb ned ad hendes Kinder: „De kan ikke forestille Dem, med hvilken Følelse af Glæde og Vemodighed jeg igen lægger et Barn i denne Vugge, som jeg vædede med mine Taarer, da den sidste Gang blev benyttet. Det er mange Aar siden."

Hvor et aandeligt Slægtskab er til Stede, vil et skønt, naturligt Forhold indfinde sig af sig selv. Det varede ikke længe, før vore to Veninder var forenede som Moder og Datter uden selv at have bestræbt sig for at tilvejebringe dette Forhold. De var begge i Besiddelse af denne sande gode Tro, der er Genskinnet af et ædelt, dannet Indre, og som i Medgang og Modgang er en af det huslige Livs bedste Penater. Christiane var forynget og oplivet ved den lykkelige Tilskikkelse af et saadant Selskab i hendes Ensomhed. Ogsaa syntes virkelig en god Engel at gaa ved Claudines Side. Hendes Opfindsomhed og Færdighed i de Arbejder, som Egnens Beboere var vante til at faa udførte hos Madame Christiane, tildrog Huset snart en ny og forøget Fortjeneste, og hendes af Naturen muntre Sind, hendes Ungdom og Skønhed vandt hende alles Deltagelse og Velvillie. Det hændte sig engang, at en formuende Bondepige,

som skulde have Bryllup, kom for at raadføre sig med hende, om hvorledes hun bedst skulde oppynte sit tilkommende Hus til denne festlige Lejlighed. Claudine fulgte hjem med hende og forstod saa vel at indrette det hele uden at forsynde sig alt for meget mod den engang antagne Skik og Brug, at den unge Brud var ude af sig selv af Fornøjelse, og alle Bryllupsgæster forsikrede, at de aldrig havde set Mage til Bondestuer. Siden den Tid var der sjælden noget Bryllup eller anden Festlighed i Egnen, uden at vedkommende tyede til den lille Madame Johansen for at hente Raad og Hjælp. Efterhaanden kom ogsaa andre Indtægtskilder. Præsten i Sognet havde to Smaapiger, der var blevne underviste i Haandarbejde af Madame Christiane. Da Forældrene erfarede, at disse hos Claudine kunde faa Undervisning i Sprog, Tegning og boglige Kunster, greb de med Glæde denne Lejlighed, og da de Fremskridt, disse Børn gjorde, rygtedes, fik den unge Lærerinde flere Tilbud fra Honoratiores i den nærliggende Købstad om at give deres Børn Timer, og snart modtog Claudine hver Formiddag otte smaa Piger til Undervisning og beskæftigede sig nogle Timer med denne lille Skole, hvis Størrelse hun ikke vilde forøge. Saaledes gik Tiden, delt mellem Arbejde og de uskyldige Nydelser, som kun den nøjsomme forstaar at skatte. En saadan Tilværelse, lige langt fra Næringssorg og Overflod, men oplivet af Kærlighedens Solvarme, er vist nok den, der mest nærmer sig den paradisiske Ro. Hver liden Tilvækst af Nydelse eller Bekvemmelighed, hvert lille Ønskes Opfyldelse, som i mere glimrende Kaar kun vilde agtes ringe, gør Epoke i det indskrænkede Liv. Saaledes var for Eksempel en gammel Guitar og en lille Barnevogn — den sidste en Foræring af Præstekonen og den første af Skoleholderen, der i mange Aar havde gemt den som en Ungdomserindring — kostelige Gaver for Claudine. Naar hun paa sine landlige Vandringer trillede sin lille Dreng foran sig, saa ham hoppe i Vognen af Glæde og gribe efter Fuglen, der fløj over hans Hoved, følte hun en sand Tilvækst i sit Velbefindende, og ikke mindre naar hun om Aftenen, skjult under det store Kastanietræs Skygge, ledsagede sine søde Sange med Guitarens Toner og henrev Christiane saavel som den fra Arbejdet hjemvandrende Landboer, der lyttende standsede sin Gang.

Ved Madame Lyngs skriftlige Meddelelser erfarede Claudine fra sin fordums Kreds, at efter hendes Afrejse var alt gaaet, som de havde forudset. Efter nogen Tids Forløb var Grossereren ved Breve fra Tante Malfred bleven underrettet om Claudines Forsvinden, som Susanne tidligere havde opdaget; men først efter at al Storm havde lagt sig og den hele Begivenhed syntes glemt, havde Madame Lyng givet efter for Susannes Ønsker og underrettet hende om sin altid kære Jomfrus Skæbne og Opholdssted, hvilket den godmodige gamle Pige nu ikke fandt sig forpligtet til at forraade. Hvad derimod den gode Madame Lyng ikke vidste, og som Claudine ikke erfarede, var den Omstændighed, at Grossereren i de første Dage efter sin Hjemkomst, og medens han endnu stod i den Formening, at hans Befalinger angaaende hans Søsterdatter var punktligt udførte, fik gennem den franske Legation et Brev fra Lusard. Det var skrevet for længere Tid siden og havde gjort mange Omveje for gennem Krigens Tummel, hvori dets Forfatter befandt sig, at komme til sin Adresse. Et lille aabent Brev til Claudine var indesluttet deri. Grosserer Valler sendte det til Mecklenborg, hvor han tænkte sig sin Søsterdatter hos Tante Malfred. Vred, som han var, paa Lusard, svarede han for Resten ikke paa hans Brev, men indskrænkede sig til at

sige til en af de franske Diplomater paa dennes nærmere Efterspørgsel at Claudine befandt sig hos sin Tante i Tyskland, og — saavidt han troede — var hun i Færd med at gøre et godt Parti. Dette samme Svar gav han enhver, der spurgte til hans smukke Niece, og da han efter kort Tids Forløb gennem Tante Malfred erfarede det usande i hans Udsagn, lod han det dog bero derved og undveg stedse at tale om Claudine, som han efter Tantens Efterretninger tænkte sig tjenende for sit Brød i en Udkant af Verden (hvor, vidste han ikke), og derfor overgav han med rolig Samvittighed Lusards Brev, som var sendt ham tilbage, og som desuden forekom ham intetsigende, til Ildens fortærende Flammer. Claudine, der vel vilde have brugt en anden Kommentar til dette Brevs Fortolkning end Onkelen, begræd i mangen ensom Time sin pinlige Uvished om den elskedes Skæbne og Sindelag. Men hvor dybt hun end følte denne mørke Side af sin Skæbne, formaaede den dog ikke at betage hende Erkendelsen af den rolige Lykke, hun nød. Med sin Søn i sine Arme eller i en stille Aftenvandring i fortrolig Samtale med Christiane, sagde hun ofte, at hun efter saa megen overstanden Angst og Sorg nu først kendte Livets rette Værd.

I denne rolige Ensformighed vekslede Sommer og Vinter uden Tomhed eller Kedsomhed. De lange Vinteraftener gik hen med Læsning af Bøger, hvormed Præsten forsynede disse af den hele Omgivelse agtede og yndede Fruentimmer. Naar den lille Dreng tidlig om Aftenen var bragt til Ro, læste Claudine højt for sin moderlige Veninde, og en behagelig, fortrolig Samtale udspandt sig ofte af denne Læsning. Jævnlig afbrødes ogsaa deres Ensomhed af Besøg. Skoleholderen og Forvalteren paa en nærliggende Herregaard, begge brave, joviale, ikke udannede Mænd, var gamle Husvenner af Madame Christiane, de nærmede sig med inderligt Velbehag den unge, smukke Selskabssøster og kælede af ærligt Hjerte for den lille, dejlige Dreng.

Saaledes forløb syv Aar. I Løbet af denne Tid havde Claudine forgæves bestræbt sig for at indhente Efterretninger om Lusard. I de første Aar skrev hun aldrig til Madame Lyng eller Susanne uden at bede denne sidste, at hun gennem Grosserer Valler vilde opspørge noget om den elskedes Skæbne, og da denne Vej var aldeles spærret, udfandt hun med sindrig Kløgt en Maade til uden at nævne sig at søge Oplysning hos den franske Legation, men heller ikke dette vilde lykkes, og, træt af saa mange og saa ofte gentagne, unyttige Bestræbelser, havde hun i de sidste Aar i Tavshed overgivet dette hende saa vigtige Anliggende i Forsynets Haand med den Tanke, at hos Mennesker var ingen Trøst at finde.

Den lille Charles var imidlertid vokset op som en sund, dejlig og velbegavet Dreng. Christiane saa i ham sin tidlig tabte Søn, han kaldte hende Bedstemoder, og hun fortjente ved sin Kærlighed dette Navn. Claudine levede kun for sit Barn, hvis unge Sjæl igen hang ved hende med en rørende barnlig Kærlighed. Han besad en ualmindelig Videbegærlighed og var lige saa rolig og agtpaagivende i de Læretimer, hans Moder, opfordret af hans eget Ønske, daglig gav ham, som livlig og modig, naar han paa Engen tumlede sig med den store Hund, med Lam og Geder, eller legede Soldaterleg med Bønderbørnene og var en tapper Anfører for deres Skare. Claudine var ham paa een Gang en alvorlig Opdragerinde og en munter Hjælper i hans Lege. Hun forfærdigede efter Anvisning af nogle Billeder, som han havde, Patrontasker, Hjelme og deslige til ham og hans Legebrødre, og naar hun sad ved disse smaa Arbej-

der og hendes Charles med straalende Øjne og blussende Kinder stod ved hendes Side og saa til, gjorde høje Spring af Henrykkelse, slyngede sine Arme om hendes Hals og udbrød i kærlige Taksigelser, var Moderen lige saa barnlig lykkelig som Barnet; og naar den lille glade Skare mod Aften drog ud paa Engen, satte Claudine sig uden for Havestuedøren for at se sin Charles glimre mellem de andre Drenge, lig et ungt Daadyr mellem en Flok Kalve.

En Gang da Christiane fandt sin unge Veninde siddende med et sørgmodigt Udtryk og stille skjulende sit Ansigt mellem Kastanietræets nedhængende Grene, sagde hun bekymret: „Min Claudine! Du har grædt! Hvad fattes dig? Skjuler du din Sorg for mig? Ak, saa kan jeg vel gætte den! Jeg har ofte frygtet, at vort stille, indskrænkede Liv i Tidens Længde maatte blive din friske Ungdom for snævert."

„Hvad siger du, kære Moder?" udbrød Claudine, „o tværtimod! Dag og Nat takker jeg Gud, som saa kærligt har ledet mine vildfarende Fjed til dig og til dit fredelige Hjem. Nej, mine sørgmodige Tanker sværver langt borte, jeg ved ej selv hvorhen, og det er min Sorg, at jeg ikke ved det. Hvor er Lusard? Er han død? Er han troløs? Hvor bitter er den Tanke, at een af Delene maa han være. Naar min Charles, som nys skete, nærmer sit søde Ansigt tæt hen til mit, naar han ser mig ind i Øjnene og smiler med saa yndige Træk om sin Mund, da staar pludselig hans Faders Billede for mig; just saaledes saa Lusard paa mig; just saaledes var Udtrykket i hans skønne Ansigt, medens fortryllende Ord strømmede over hans Læber. Har Dødens grumme Haand udslettet disse ædle Træk? Hvorledes er han død? Er han falden i Krigen? Har Fjender med deres Heste faret over den skønne Skikkelse og sønderrevet den? Har han lidt og ligget hjælpeløs uden en kærlig Haand til at pleje ham, uden en Ven til at modtage hans sidste Suk? O disse Forestillinger er mig saa rædsomme, at jeg synes, det vilde trøste mig at vide ham troløs, ja, i en andens Arme, dersom han blot levede og var lykkelig."

„Nej, kære Barn! Tro mig, som har erfaret, hvad det vil sige at maatte foragte den, man med sin hele Sjæl har elsket! Døden er langt mindre bitter."

„Foragte Lusard! Det kunde jeg aldrig, selv om han ganske har brudt de Løfter, han gav mig. Og er han i Live, saa kan han maaske dog i et og andet Øjeblik, ved en og anden Anledning mindes den stakkels Claudine, og en Følelse af Anger og Kærlighed kan berøre hans Hjerte! thi elsket mig har han, det ved jeg vist."

Christiane rystede paa Hovedet. „Ak, bedste Claudine! jeg tror, at dette er en Illusion. Vilde du ikke hellere kunne sige dig selv og din Søn, at hans Fader var død en Heltedød, falden i modig Kamp for sit Land, for sine Ideer?"

Claudine tav og sagde efter et Ophold: „Maaske har du Ret. Det er besynderligt, hvorledes dine Ord lyder for mig som en gammel, næsten forglemt Yndlingssang. Der var en Tid, da jeg brændte af Begejstring for disse Ideer om Heltemod, om Død for Fædreland og Frihed. Ak! hvad er de blevne, disse stolte Forhaabninger om Menneskeslægtens Genfødelse til et ædlere Liv? Jeg forstaar mig ikke derpaa, jeg hører aldrig tale derom uden som om et rædsomt Jordskælv, der ødelægger en Eng uden i det væsentligste at forandre dens Udseende. Meget ser jeg nu visselig med andre Øjne end den Tid, da jeg og alt omkring mig var besjælet af Begejstring og Haab."

Ved en naturlig Idéforbindelse kom Claudine til at omtale disse sin første Ungdoms, af Poesi og Kærlighed gennemglødede Dage, og blandt andet

hin Aften, da hun, omgjordet med det trefarvede Skærf, omtonet af republikanske Sange og omsvævet af Hylding og Tilbedelse, for første Gang vovede at tro sig forvisset om den elskedes Hjerte. Hun opmuntrede sig selv ved den levende Forestilling af disse flygtige Fortryllelser og ved den Interesse, hvormed den ungdommeligsindede Veninde lyttede til hendes Ord. De fortsatte deres Samtale, efter at Høstaftenens Kølighed havde drevet dem fra Haven til den lune Dagligstue. Claudine hentede sit omtalte trefarvede Skærf, som hun stedse gemte, og viste Christiane det. I det samme traadte den lille Charles ind, og ved Synet af de glimrende Farver, de gyldne Frynser, der glimrede paa hint ubekendte Klenodie, blev han betagen af Beundring og heftig Lyst til at eje en saadan Prydelse, der ret kunde forherlige hans militære Lege, og med Kærtegn og Bønner bestormede han sin Moder om at overlade ham dette Skærf. Hun svarede, at han skulde faa Lov til at bære det i sine Legetimer paa Fest- og Helligdage, og idet hun sagde: „Du er da nærmest til det," bandt hun det om ham, som et Akselskærf, hvori han med barnlig Gravitet befæstede sin Kaarde. Derpaa bønfaldt han hende om at spille en March paa Guitaren. Som en Efterklang af den Samtale, der nys havde fundet Sted, sang Claudine Marseillaisen, akkompagnerede sig paa Guitaren, og Charles, som før havde hørt denne Sang, faldt ind som Kor og udbrød af fuldt Bryst med sit: *Aux armes, Citoyens,* idet han med Albuen og Haanden slog efter Takten paa en lille Tromme og adlød Opraabet: *Marchons, marchons,* saa tappert han formaaede det inden for den lille Stues fire Vægge.

At denne lille Scene blev given for noget som helst andet Publikum end Summa Summarum een Tilskuer, nemlig Christiane, faldt ingen af de paagældende ind; men dog var det Tilfældet. Værelset var en Hjørnestue, det ene Vindue vendte ud til en smal Sti, der løb mellem et Gadekær i Landsbyen og Huset, som desuden var skilt fra denne Sti ved en dyb Grøft. Stien selv var næsten ubefaret og derfor ganske begroet med Græs og Ukrudt. Et lille Jagtselskab af tre Personer var imidlertid af Skæbnen ført ad denne Sti og i Nærheden af det Hus, hvorfra Marseillaisens bekendte Toner lød.

Jægerne standsede, og en af dem raabte: „Hvad Fanden er det? Kommer den forbandede sansculottiske forslidte Lirumlarum ogsaa ud i Landbyerne?"

Da de saa Lys inden for Vinduet, sprang den ene, en letfodet ung Mand, over Grøften og tittede ind. „Kom!" sagde han sagte til de andre, „her er noget, der er værd at se."

Den anden sprang efter ham, men den tredie, som var noget korpulent, maatte hjælpes over Grøften af de to første, der ved al denne Manøvre dog iagttog den største Stilhed for ikke at blive røbede. Her stod de nu og betragtede med tavs Forundring den skønne Sangerinde og det livlige Barn med sit trikolore Akselskærf. Da Marseillaisen var til Ende, spillede Claudine en lystig Vals paa Guitaren, hvortil den lille Dreng dansede og med en særdeles Lethed og Gratie bevægede sig i alle Haande Spring og Svingninger.

De ubudne Tilskuere troede nu, at det var bedst at liste sig sagte bort, men kun efter gentagne Paamindelser lykkedes det at faa den først ankomne til at løsrive sig fra denne Scene, hvori han syntes ganske at have tabt sig. Denne var en ung Adelsmand, der nylig var kommen i Besiddelse af et Gods, en Milsvej fra det Sted, hvor han nu befandt sig. De andre to var hans Omgangsvenner, af hvilke han samlede et talrigt Selskab paa sit Herresæde, hvor et støjende og lystigt Liv maatte træde i Stedet for

Hovedstadens Forlystelser og Hoffets Cirkler, hvori han var vant til at leve. De tre Herrer gik stille til Udkanten af den nærliggende Skov, hvor Tjenere holdt med deres Heste, og først efter at have besteget disse begyndte de at tale sammen, medens de i mageligt Trav begav sig paa Hjemvejen.

Den ældste sagde med Latter: „Naa! det var da en uventet lille Komedie, vi der kom til at se. Jeg lider forbandet godt saadanne smaa Eventyr paa en Jagttur, og hvorvel I sled ubarmhjertigt i mig for at hale mig over den Grøft, saa jeg føler det endnu i mine Arme, saa fortryder jeg det dog ikke; thi det er vist og sandt, at der er løbet meget Vand i Stranden, siden jeg saa saadant et dejligt Pigebarn som den rare Tøs, der sad der og spillede paa Citrinke. Hvad kan det dog være for Folk?"

„De er vist franske," svarede den anden, „en Moder naturligvis med Datter og Søn. Det lille Afskum! med sit franske nationale Skærf! Og hvor han skreg sit *Marchons, marchons!* Jeg havde gerne givet ham et godt dansk Ørefigen. Men Søsteren, hun var s'gu sød. Hvad siger du, Cousin? Har du mistet Mælet?"

„Ja vist," svarede Baronen adspredt, „hun er meget smuk."

Fætteren vedblev: „Hvordan Fanden har du det? Du er jo hel kuriøs. Hilledød! hvor det skulde more mig, dersom du lige i Knald og Fald var bleven dødelig forelsket i den Pige, som du da sagtens ikke kunde gifte dig med og maaske maatte have megen Ulejlighed, Suk og Taarer nødig for at faa paa anden Maner. Det skulde fryde mig i min inderste Sjæl at se dig tvine hen af Kærlighed, din fortvivlede Skælm, som har gaaet os andre i Vejen uden nogen Sinde at have følt for to Skilling Kærlighed! — Kunde jeg nu opleve den søde Hævn!"

„Aa Vrøvl! Du snakker! men saa meget er vist nok, at jeg er nysgerrig efter at vide, hvem de Mennesker kan være. Det hele har noget saa fremmed, saa eventyrligt."

„Maaske," sagde den ældste, „kan jeg nu lønne din Gæstfrihed ved at skaffe dig det at vide. Jeg kender godt Præsten der i Sognet. I Morgen skal jeg saamænd i dette reputerlige Ærinde besøge den Gudsmand. Han maa da vel kende sin Menighed, og hvad ikke han gør, saa gør vel Præstemadammen."

Den joviale Herre holdt Ord, og allerede næste Middag bragte han sine to Jagtkammerater den belovede Efterretning. „Luk nu jeres Øren op, "sagde han, „saa skal I faa nyt at vide og beundre Greven for hans skarpsindige Gisninger. Familien er ikke fransk, men gode danske Folk, barnefødte her i Landet. Den gammelagtige Moder, der sad, er ingen Moder, den smukke Pige er ingen Pige, den halvgale Dreng er ingen Broder, men en kødelig Søn af den unge, som er en Sømandsenke og hedder Johansen. De lever af deres Hænders Gerning og af at give Timer til nogle Pigebørn. Præstens Døtre blandt andre har de lært alle Slags, baade de ældste og nu til Dags de smaa, og der i Huset holder man en formelig Lovtale over disse Fruentimmers Dyd og Dannelse, men deraf skal du ikke lade dig forbløffe. Aspekterne er gode alligevel, ifald du, som din Fætter Greven paastaar, skulde have faaet Strejfskud paa vor Jagttur. Dødeligt er Saaret nok ikke, om jeg ellers kender dig ret."

Heri fejlede imidlertid den korpulente Herre, thi efter Talebrugen var Baronen virkelig dødelig saaret. Den vingede Gud, der saa ofte spotter de stakkels dødelige, lader sig ikke spotte ustraffet, og det syntes, at han den Gang vilde tage en eksemplarisk Hævn over en Elsker, der formasteligt havde villet lege med hans Pile uden selv at føle deres Kraft. Denne Gang maatte han føle den. Det korte Syn af Claudine, Klangen af

hendes Stemme havde indtrængt sig i hans Fantasi med en uforklarlig Magt, fra hvilken han ikke formaaede at løsrive sig. Man hører ofte sige, at en Kærlighed, som opstaar ved det første Møde med sin Genstand, kun findes i Romaner, Skuespil og deslige poetiske Fiktioner. Paa den anden Side hører man undertiden den Paastand, især af Mænd, at de aldrig kunde forelske sig, dersom de ved det første Møde ikke blev trufne af Amors Pil. Uden at indlade sig i nogen bestemt Forklaring over et saa uforklarligt Emne turde man vel saa omtrent paastaa, at Myten om Amors Pil indeholder en dyb Sandhed, at det altid er et eneste Øjebliks Indtryk, som optænder den Følelse, man kalder Elskov, hvad enten saa dette Øjeblik indtræffer ved det første eller et senere Møde, og vel turde man sige, at det første Møde, ja, det blotte Syn kan have det for sig, at det udspringer af en ubevidst sympatetisk Følelse, af en Glæde over et andet Menneske, uden al Refleksion, umiddelbart af det dunkle, ligesom de mytologiske Forestillinger lærer, at Gratier og Furier, det skønne og det græsselige, er fødte af den mørke, hemmelighedsfulde Nat; og ofte har man visselig mærket, at Kærligheden, som Lidenskab, har Ingredienser af begge Dele, — en Bemærkning, som Baronen uden at anstille den i Tidens Løb kom til at sande.

For første Gang i sit Liv gjorde han en Hemmelighed af sine Følelser. Hans støjende og talrige Selskab blev ham til Byrde, og han søgte ofte at unddrage sig det under alle Slags Paaskud. I disse hans Fritimer omsværmede han det landlige Hus, som skjulte hans Ønskers Genstand. En sjælden Gang lykkedes det at se hende i Haven eller møde hende, for det meste i Selskab med hendes Søn eller den ældre Veninde, men en ligegyldig Hilsen til Svar paa hans ærbødige Buk var hele Udbyttet af disse Vandringer. Det lykkedes ham at gøre Bekendtskab med Præstens. Der nød han den Fordel at høre tale om hende, at faa Efterretninger om hendes huslige Stilling, at høre hendes Ros; men at træffe hende der, hvormed han havde smigret sig, var ikke let at opnaa, da saavel hun som Christiane næsten aldrig tog Del i noget Familieselskab, men omhyggeligt undveg alt, hvad der kunde lede til fortrolige Meddelelser om den forbigangne Tid.

Endelig fik Baronen et Indfald, der syntes ham tilhvisket af en god Genius. Han gik en smuk Dag uden videre lige til Huset, bankede paa med en rask Beslutning, dog ikke uden en vis Forlegenhed, der klædte ham særdeles godt. Han blev modtagen af Christiane, til hvem han med stor Høflighed henvendte sig og sagde, at han var henvist til hende for at faa en smuk Bondedragt forfærdiget til en Pige, som skulde have Bryllup paa hans Gods. Han søgte at trække Tiden ud med Forklaringer over denne Stads, der af rimelige Grunde forekom Christiane saa uforstaaelige, at hun til Baronens store Glæde kaldte Claudine til Hjælp, og nu endelig nød den forelskede Mand den Lykke at staa Ansigt til Ansigt med den tilbedte skønne, at se hendes Øjne fæste sig paa hans og høre hendes Ord henvende sig til ham. De bestilte Arbejder blev nu uden megen Vanskelighed aftalte og ordnede og en Dag bestemt, da Baronen kunde lade dem afhente, — et Ærinde, som han besluttede selv at udføre; og da den bestemte Dag kom, indtraf ogsaa Baronen selv til Vogns med en Kurv i Vognen for deri at optage den meget sirlige Bondedragt, der vilde gjort enhver Brud paa Godset særdeles lykkelig, men som Baronen ved sin Hjemkomst gemte i en Garderobe, og det med meget fortrædelig Mine, thi denne Gang havde han slet ikke faaet Claudine at se, men kunde høre, at hun inde i sit Værelse sang tilligemed sin Søn, og dette

Barns Tilværelse, dets Skønhed og Claudines kendelig store Moderkærlighed begyndte allerede at være en smertelig Torn i hans skinsyge Hjerte.

Om faa Dage indfandt han sig igen og bestilte et Par broderede Bondehuer; han vilde gerne, sagde han, glæde Fruentimmerne paa hans Gods med disse Gaver til det nærforestaaende Høstgilde. Disse Huer hentede han ligeledes selv. Saaledes blev han ved at lade forfærdige mere og mere af saadanne Pragtstykker, og Høstgildet var allerede for længe siden forbi, uden at disse Bestillinger ophørte. Saavel de to Fruentimmer som hans Kammertjener, der saa disse Sager, gjorde sig en og anden Tanke om Baronens Artighed mod Pigerne paa Godset, men det er vist, at den stakkels Herre havde en stor Kuffert fuld af glimrende Bondestads, der aldrig endnu var kommen noget Menneske til gode.

Da den Tanke om det paafaldende i hans Handlemaade opstod hos ham selv, grublede han paa andre Metoder til at nærme sig det kære Hus og faa Adgang til det. Hans første Indfald bestod i, at han til en Ridetur valgte en sludfuld Efteraarsdag, da han desuden havde erfaret, at Præsten og hans Kone ikke var hjemme. Han skar Remmen over paa sin Saddel, gik ind til en Skomager i Landsbyen for at faa den repareret, satte sin Hest ind paa Kroen og gik derpaa dryppende af Regn til Christianes Hus og bad om at maatte opholde sig der, medens hans Sadel blev gjort i Stand. Han havde — sagde han — villet besøge Præstens, men erfaret, at der ingen var hjemme. Han blev modtagen med største Høflighed, og da den lille Familie netop sad ved Tebordet, bad man ham deltage i dette lille Maaltid. Nu var Isen brudt. Baronen var en smuk, ung Mand med et indsmigrende Væsen, forkælet og forsømt i Opdragelsen, men med en ikke ringe naturlig Forstand og den store Verdens ydre Politur. De uskyldige Fruentimmer var langt fra at ane nogen Plan til at indtrænge sig i deres nøjsomme Bolig, de tog velvilligt og livligt Del i Samtalen, som deres Gæst gjorde sit bedste for at holde i Live saa længe og saa godt som muligt. Med varme Taksigelser for den ham viste Gæstfrihed bad han om Tilladelse til at turde komme igen, han fjernede sig endelig og red hjem i et skrækkeligt Uvejr, men i det bedste Lune af Verden. En frygtsom Beskedenhed, som ogsaa var mellem de nye Erfaringer, han gjorde i sit Indre, forvoldte imidlertid, at han kun med en vis Sparsomhed benyttede den givne Tilladelse, men uophørligt grublede han paa Midler til at komme i Christianes Hus, i det mindste med lige saa megen Frihed som Forvalteren og Skoleholderen, og disse to Mænd, som ingen skulde have antaget for farlige Medbejlere, blev Genstande for den unge Elskers hemmelige Skinsyge.

Ved Juletid havde han det snilde Indfald at bringe den lille Charles en hel Kurv fuld af Julegaver. Det barnlige Sind er næsten altid taknemligt. Den glade Dreng klyngede sig med Hjertelighed til den milde Giver, der opstillede ham Huse, Træer, Soldater o. s. v. for at vise ham Brugen af de forskellige Herligheder, forklarede ham Billeder og især anviste ham nogle smaa Spil og spillede med ham til en Prøve. Dette var meget forstandigt beregnet paa at trække Tiden ud. Charles jublede, og med moderlig og bedstemoderlig Interesse tog begge Fruentimmerne Del i deres Yndlings Glæde og Taknemlighed. Det var Juledag. Den foregaaende Aften var i det simple Hus bleven festligholdt efter ringe Lejlighed. Et lille Juletræ stod endnu i Stuen. Man oppyntede det paa ny med friske Æbler, Kager og Lys, som man tændte til Ære for den store Tilvækst af Julegaver. Baronen hjalp ved dette Ar-

bejde. De to gamle Husvenner kom imidlertid ogsaa og bragte deres lille Skærv. De følte ingen synderlig Fornøjelse ved at træffe den uventede, fornemme Gæst, der ogsaa paa sin Side ønskede dem til Bloksbjerg. Men Husets Damer havde et saa skønt Talent til at gøre Honneurs, forenet med en saa god Tone, at enhver snart fandt sig paa sin Plads. Baronen viste imidlertid de nysankomne al Artighed, og de godmodige ældre Mænd kom snart i deres gamle Folder. Damerne bad Baronen at tage til Takke hos dem, man satte sig om det tarvelige, men nette Bord i det bedste Lune og tilbragte en Aften, der forekom enhver som et lyst Punkt i Vinterens mørke Tid.

Fra denne Dag af blev Baronens Besøg stedse hyppigere. Han søgte paa alle Maader at indsmigre sig og greb enhver Anledning til at vise Opmærksomhed. Han bragte Bøger og Kobberværker, skønne Blomster og andre saadanne smaa Behageligheder til den stille Familie, og den beskedne Maade, hvorpaa han ved alt dette vidste at skjule sine lidenskabelige Følelser under Venskabs og Velvillies Slør, forskaffede ham ogsaa lidt efter lidt de troskyldige Fruentimmers Tillid og utvungne venlige Omgang. Heller ikke var han denne uværdig, saaledes som han for Øjeblikket var, baade i Tanke og Handling; thi vel er det sandt, at han i sin Forelskelses første Periode havde næret forvovne og strafværdige Planer, men den Renhed og kvindelige Værdighed, der som en Glorie omgav Claudines Hoved, havde for længe siden bortskræmt enhver uren Forhaabning. Under hele Løbet af denne Vinter led den stakkels Baron af den indre Kamp mellem hans Kærlighed og hans Stands Fordomme. Hans Venners Spot bragte Vægtskaalen til at hælde til den ene Side, og hans urolige og skinsyge Lidenskab drog den til den modsatte.

Det havde vakt stor Opsigt i Baronens Omgangskreds, at han Vinteren igennem slet ikke lod sig se i Hovedstaden. Rygter om hans landlige Kærlighedshistorie kom i Omløb med mange Gisninger og Opdigtelser. Flere af hans fordums Selskabsbrødre besøgte ham af og til, begærlige efter at se hans elskede og erfare noget om dette Forhold, men paa de to forhen omtalte Herrer nær rejse de alle hjem med utilfredsstillet Nysgerrighed og efterlod deres gæstfri Vært i en ubehagelig Erindring om alle de Drillerier, spottende Bemærkninger og Hentydninger, som han havde anstrengt sig for at taale med ligegyldig Mine.

Ved Foraarets Komme opstod endelig en fast Beslutning i Baronens Sjæl. Han vilde tilbyde Claudine sin Haand og købe sin Ro og Tilfredshed med Opofrelsen af langt mindre væsentlige Goder. Efter denne Beslutning følte han sit Indre lettet og vovede lidt efter lidt at vise Spidsen af sine Friersko. Det var aldrig faldet Claudine ind at se en Elsker i den fornemme, rige og tillige beskedne, næsten undseelige Mand. De smaa Bemærkninger, som ved en og anden Lejlighed var undslupne Christiane om Baronens stjaalne Sukke og Øjekast, havde Claudine besvaret med Latter; men den Forandring, der nu var foregaaet i hans Tone, kunde ikke undgaa hendes Opmærksomhed, og denne Opdagelse gjorde hende mindre fri og ligefrem imod ham. Med Smerte bemærkede han dette, og nye Bekymringer og Tvivl opstod i hans Sind. Turde han ikke haabe at vinde hendes Kærlighed? Elskede hun en anden? Havde hendes afdøde Mand været hende saa kær, at hendes Hjerte var dødt med ham? Hvem var egentlig denne lyksalige? Aldrig hørte man hans Navn nævne? Hvem var hun selv? Aldrig hørte man hendes Slægt nævne? Amor er den største af alle Læremestre. Med en diplomatisk Finesse, om hvilken Baronen aldrig tilforn havde drømt, vid-

ste han et Par Gange at føre Samtalen hen paa et saadant Gebet, at han af Claudines Ytringer uddrog den Slutning, at noget saadant som et Giftermaal mod Forældres eller Frænders Villie maatte have skilt hende fra sine nærmeste, og at det var tydeligt, at hun lidenskabeligt havde elsket sin Søns Fader og endnu elskede ham i sin usigelige Kærlighed til dette Barn. En Skinsyge, man kunde kalde vanvittig, greb ham ved denne formente Opdagelse. Den afdøde Medbejler blev ham mer end forhadt, og den lille Charles, der med uskyldig Hengivenhed stedse nærmede sig til ham, blev med hver Dag mere en Genstand for hans Uvillie. Undertiden drog han Barnet tæt hen til sig og stirrede i dets yndige Ansigt for i de barnlige Træk at lede om den forhadte Faders og til sin Kval forestille sig, at de vel desværre havde været skønne. Han blev saaledes med hver Dag mindre Herre over sig selv og bestræbte sig næsten ikke længere for at skjule det voldsomme og vilde i sit Hjertes Tilstand for Claudine, i hvis rolige, stille Tilværelse, hans stormfulde Nærhed forstyrrende begyndte at indgribe. Ikke blot mødte hun ham tidlig og silde paa hver af sine Yndlingsveje, men da hun paa Grund heraf ikke længere ene forlod Huset, saa hun ham saa ofte staa for sig, naar hun med sit Arbejde sad under sit kære Kastanietræ, at hun med Bekymring forudsaa, at hun snart maatte forlade dette yndede Tilflugtssted og lukke sig inde i sit Værelse; thi denne brændende Elskers hele Væsen og Hentydninger til de Lidelser, hun foraarsagede ham, indjog hende en ufrivillig Forfærdelse.

Det urimelige i dette Forhold kunde naturligvis ikke vedvare i lang Tid. I et lyst Øjeblik besluttede Baronen omsider at gribe rask i sin Skæbnes Urne, og med en tilkæmpet rolig Mine nærmede han sig en Dag, da Claudine havde vovet sig ud i Haven.

Med et Udtryk af stille Bedrøvelse sagde han: „De vil dog ikke flygte for mig som for et vildt Dyr, men unde mig et Øjebliks Samtale?“

Claudine anviste ham en Plads ved Siden under Kastanietræet, der med venlig Haand skjulte de to med sine yppige Blomster, med sine brede Blade og Grene, ligesom det vidste, at den forestaaende Samtale vilde handle om Kærlighed.

Med en Stemme, der ikke var fri for en sagte Skælven, sagde nu Baronen: „Det, jeg har paa Hjertet at sige Dem, ved De ganske sikkert, thi jeg kan ikke tro, at De kunde mistyde den ubegrænsede Højagtelse, jeg nærer for Dem. At jeg elsker Dem, kan ikke være nogen Nyhed. Jeg saa Dem første Gang uden at ses af Dem, og fra det Øjeblik af har jeg ingen anden Tanke haft end Dem. Jeg kan med Sandhed forsikre, at De er min første Kærlighed, og De vil ogsaa blive den sidste. Derfor kommer jeg for med rene Ord at bejle til Dem. Vil De blive min Kone? Alt, hvad mit er, lægger jeg for Deres Fødder, jeg vil være Dem den kærligste Ægtemand og sørge, som Pligten kræver, for Deres Søns Opdragelse og Deres Skæbne efter min Død. Sig, vil De gøre mig det det lykkeligste Menneske?“

Med stor Undseelse svarede Claudine: „Ak, Hr. Baron! En saa paafaldende Mesalliance vilde vel, langt fra at gøre Dem lykkelig, snarere staa i Vejen for Deres Fremtid, der nu ligger for Dem med saa lyse Farver.“

„Nej, ikke uden i Forening med Dem. Jeg er min egen Herre! jeg forlanger ingen anden Lykke end den at leve rolig og i Kærlighed.“

Claudine sukkede, det kostede hende Møje at forklare sine Tanker uden at saare den ærlige Bejler. Baronen havde grebet hendes Haand, hun lod ham beholde den og sagde med et sagte Haandtryk: „Tro mig! jeg føler det ærefulde, det misundelsesvær-

dige i den Skæbne, De tilbyder mig, men saa meget mere burde jeg, hvis jeg modtog den, kunne sige mig selv, at jeg ikke var den uværdig; jeg maatte tiltro mig virkelig at kunne bidrage til Deres Lykke, men det kan jeg ikke, thi kun den inderligste Kærlighed kan være Gengæld for Deres, og den staar det ikke mere i min Magt at give nogen Mand."

Baronen tav med bedrøvet Mine. Efter et Øjebliks Tavshed sagde han: „Men De er jo dog fri."

„Jeg er ikke engang vis derpaa," svarede Claudine med nedslagne Øjne.

„De forestiller Dem maaske, at Deres Mand, som blev borte paa en Sørejse, ved et eller andet Mirakel kunde være i Live. Men jeg beder Dem betænke, hvor højst urimeligt et saadant Haab dog er. Efter saa mange Aars Forløb skulde da intet Menneske, enten af Skibets Besætning eller andre, have mindste Efterretning at give om ham? Men i alt Fald maa det jo ikke være umuligt at tilvejebringe nogen større Vished herom. Hvad var Skibets Navn? Hvor var dets Hjemstavn? Hvem var dets Redere eller Participanter? Nævn mig alt dette, og der skal intet blive forsømt for at skaffe Vished om dets Skæbne.

Efter et Øjebliks Betænkning svarede Claudine: „Jeg kunde vistnok undvige at besvare disse Spørgsmaal; jeg kunde sige uden at lyve, at omstændelig Beretning om et elsket Menneskes voldsomme, maaske pinlige Død er saa sønderrivende, at jeg er svag nok til at sky et Billede, der vilde martre min Fantasi Dag og Nat. Men den Hengivenhed, De viser mig, giver Dem Ret til min Fortrolighed, saa meget mere som det, jeg har at betro Dem, rimeligvis vil være en Modgift mod den Trolddom, som jeg ubevidst har øvet imod Dem. De tror som alle, at jeg er Enke, at min Søn er Frugten af et lovligt Ægteskab. Det er ikke saa. Som en meget ung, uerfaren Pige er jeg bleven henreven af Tidens regelløse Grundsætninger, af min Omgivelses Letsindighed og af den elskværdigste Mands og min egen Kærlighed. Min Søn er Frugten af denne Kærlighed. Den Skamfuldhed, hvormed jeg gør Dem denne Tilstaaelse, viser bedst, at jeg selv erkender min Strafværdighed, men dog maa jeg tilføje, at jeg ikke engang formaar af Hjertet at angre den altopofrende Kærlighed, som har skænket mig en Moders Lyksalighed, der erstatter, hvad jeg har lidt eller kan komme til at lide for mit over alt andet elskede Barn."

Denne Bekendelse syntes ikke at gøre noget overordentlig dybt Indtryk paa Baronen. Han tav en liden Stund, derpaa sagde han: „Det er en Gang imellem faldet mig ind, at en Hemmelighed af denne Natur hvilede over Deres Forhold. Men denne lykkelige Elsker er han død?"

„Jeg formoder det. I det mindste har hans Liv været udsat for de største Farer."

„Han var altsaa Sømand eller Militær?"

„Det sidste."

„Men hvad bevægede ham til at forlade Dem under saadanne Omstændigheder?"

„Hans Ære, hans Pligt."

„Af hvad De nu har sagt mig, maa jeg formode, at han var en Udlænding."

„Ja, det er sandt."

„De vil ikke betro mig hans Navn og Deres eget, thi jeg gætter, at ogsaa herover hviler en Hemmelighed."

„Jeg har sagt Dem og vil sige Dem alt, hvad der kan interessere Dem, alt, hvad jeg tror at burde sige; spørg mig ikke om mere. Jeg er fader- og moderløs, min Familie vilde sikkert ikke taale, at jeg vedkendte mig dens Navn, da jeg har unddraget mig dens Myndighed. For ikke at give mit Barn fra mig har jeg forladt alt som en Flygtning og skjuler mig her, takkende Gud for

det lykkelige Fristed, han har forundt mig, for den moderlige Veninde, han her har ladet mig finde. Dette er alt, hvad jeg kan sige, og mere, end jeg nogen Sinde vil sige den øvrige Verden."

Baronen saa paa hende med inderlig Ømhed og sagde derpaa: „Den Retsindighed, som bevæger Dem til at vise mig denne Fortrolighed, forhøjer endnu Deres Værd i mine Øjne, og langt fra at være en Anstødssten for mine Ønsker synes disse Opdagelser mig snarere at bortrydde Vanskelighederne. At De er aldeles fri, er nu ustridigt, thi enten er den lykkelige Mand død, eller han er en troløs, og i begge Tilfælde er det Baand brudt, der bandt Dem til ham. Jeg nægter ikke, at Tanken om, at De har tilhørt en anden, jo er og vil stedse blive mig bitter, men jeg har jo altid anset Dem for Enke, vidst, at De var Moder, og hvad Moralen angaar, saa har jeg ikke selv Ret til at være en streng Moralist. Verdens Dom derimod kan i min Stilling ikke være mig ligegyldig, men det kunde sikkert ikke være vanskeligt i Forening at træffe saadanne Forholdsregler, at vi førte Nysgerrigheden paa Vildspor. Jeg gentager derfor mit Tilbud: Vil De give mig Deres Haand, saa vil De naturligvis ogsaa vise mig en hel Fortrolighed, og da vil rimeligvis Deres Familie heller ikke nægte at forsone sig med min Gemalinde og hjælpe os til at skjule den egentlige Hemmelighed i Deres Skæbne, især da det vel er Deres Slægtninges eget Ønske at skjule den. Jeg har sat mit Hjerte saaledes til det Haab at eje Dem, at intet i Verden kan bringe mig til godvilligt at afstaa derfra."

„Ak, Hr. Baron! Jo mere Godhed De viser mig, jo større Uret vilde der være paa min Side, dersom jeg modtog den. Jeg bevarer endnu min første, min eneste Kærlighed. Jeg lever endnu i Erindringen om ham. Med dyb Smerte forlod han mig. Vi var begge unge og uforsigtige; han er uvidende om sin Søns Tilværelse. Jeg lovede ham Troskab til Døden; brød jeg min Ed, da vilde Tanken om ham blive mig en Skræk. Tænkte jeg mig ham levende, da vilde jeg skælve for at møde ham og fremstaa for hans Øjne. Tusinde urimelige Muligheder, der viste mig ham uskyldig i hans lange Tavshed, vilde opstaa i min Fantasi; tænkte jeg ham død, da vilde det Haab at møde ham hisset ikke længere være min Trøst. I Drømme ser jeg ofte hans kære Billede, da ser jeg ham stedse trofast og elskende, og naar jeg vaagner, føler jeg mig styrket af min Drøm; men tilhørte jeg en anden end ham, da vilde jeg vaagne med Anger og bange Anelser. Nej, for mig passer kun det klosterlige Liv, hvortil en naadig Himmel vidunderligt har ført mig. Med Verden har jeg intet mere at gøre. Troskab er er det, jeg har lovet Gud og mig selv, og naar jeg engang maa sige min Søn: For Verdens Øjne er din Fødsel betegnet med Vanære, din Faders Navn kan du ikke bære, — saa vil jeg kunne tilføje: Men din Moder var tro til Døden mod ham og mod dig."

Baronen tav længe med en mørk Mine; endelig sagde han: „Tillad mig at sige Dem, at de Følelser, De udtaler, synes mig eksalterede og passer ikke for Deres Alder, for Deres Stilling, for det virkelige Liv. Hvor er det muligt, at De, saa ung, saa dejlig, skulde kunne leve her for bestandig skjult og uden Støtte? Det er jo et Mirakel, at det i flere Aar er lykkedes Dem. Hvor meget kan ikke forandre sig i Deres Omgivelse? Heller ikke kan Deres Søn altid blive hos Dem. En Dreng kan ikke saaledes opdrages i sin Moders Skød, han maa jo snart ud i Verden og lære noget."

„Min Charles er ikke forsømt, han er langt videre, end Børn i hans Alder plejer at være. Vist nok vil det

stedse synes mig alt for tungt at leve uden ham. Men hvad Fremtiden vil bringe, er skjult for menneskelige Øjne. En god Engel, det tror jeg, har i min største Nød og Angst gaaet ved min Side, den vil vel ikke forlade mig herefter."

Efter denne Samtale haabede Claudine at have betaget Baronen alle unyttige Forhaabninger, men heri bedrog hun sig. Han kom stedse tilbage til sine Forsøg paa at overtale hende, han nedstemte sine Fordringer saa dybt, at han endogsaa gav Afkald paa hendes Kærlighed og vilde nøjes med det Haab, at Tid og Pligt skulde forskaffe ham denne. Der var intet nogenlunde tilladeligt Middel, han lod uforsøgt; han henvendte sig til Christiane for at benytte hendes Indflydelse; men hun forstod alt for godt Claudine til at indblande sig i denne Sag, som Baronen desuden fordærvede for sig ved at stræbe at lokke hende ved Tilbud om personlige Fordele. Lykkeligere gik det ham med Præstekonen, der i sin velmenende Godmodighed lod sig overtale til at være hans Talsmandinde hos den elskede, hvis Fortrolighed Baronen i øvrigt paa ingen Maade havde misbrugt.

Dette Slags Forfølgelse var den stakkels Claudine yderst ubehagelig og blev det endnu mere ved det Selskab af Herrer, som den gode Aarstid nu forsamlede paa Baronens Gaard, ham selv i hans nuværende Stemning til ikke liden Byrde. Disse for det meste unge og især lystige Mennesker gik af Nysgerrighed og Drilleri paa Spor efter Baronens meget omtalte Kærlighedshistorie og omsværmede den Egn, hvor de haabede at faa deres Nysgerrighed tilfredsstillet. Uagtet Claudine, der bemærkede disse usædvanlige Vandringsmænd, skjulte sig med al Forsigtighed, hændte det sig dog, at hun en tidlig Morgenstund, da hun havde vovet sig lidt uden for Huset, pludselig stod for et Jagtselskab, hvori hun til sin Skræk bemærkede en Bekendt fra sin fordums Omgangskreds, der hilste hende med forundret og venlig Mine. Som en bange Hind, der fra sit stille Skjul skimter Jægeren, ilede hun ind i sit Hjem og kunde for Hjertebanken næppe berette Christiane Grunden til sin Ængstelse; og da hun om Aftenen sagde sin Charles Godnat, og han slyngede sine smaa Arme om hendes Hals, traadte Taarerne i hendes Øjne, og hun bad Barnets gode Engel at skjule det for alle spejdende Blikke. Den forsvundne Tids Begivenheder havde indgivet Claudine en Skræk for at miste sin Søn, som man næsten kunde anse for sygelig, thi uagtet hun sagde sig selv, at hun i sin nærværende Stilling var uafhængig af sine paarørende, saa forekom det hende dog, som om der ventede hende en Forfølgelse, dersom man opdagede hendes Skjul.

I Nattens Ensomhed krydsede tusinde foruroligende Tanker gennem hendes trætte Hoved. Af og til havde hun hørt fra sin Onkels Hus gennem Madame Lyng og Susanne, med hvem hun underholdt en ikke just levende, men dog heller ikke uddød Brevveksling. Hun vidste, at Grosserer Valler allerede for adskillige Aar siden var gift igen med en formuende Kone af engelsk Herkomst, at han gjorde, hvad man kalder et stort Hus, og at den gamle Susanne, som var sat paa Pension, nu levede hos sin Kusine, den gode Madame Lyng. Paa sine gentagne Spørgsmaal om Efterretning fra Ferdinand havde hun først i den senere Tid faaet det Svar, at hans Fader Justitsraaden nu var lige saa tilfreds med ham, som han i fordums Dage havde været det modsatte, thi nu havde han Glæde af Sønnen, der var fordelagtigt etableret og gift i Genf. I en søvnløs Nat drager de ved Tidens Haand afblegede Billeder med friske Farver forbi den vaagne Sans. Claudine søgte at berolige sig ved Erindringen

om sin Onkels Karakter og fandt Grunde til Trøst og til Frygt i sin Kundskab om denne. Paa den ene Side trøstede hun sig med, at Grossereren i ganske nye huslige Forhold og Omgivelser vist nok ikke vilde opsøge en Niece, der saa lidet kunde smigre hans Forfængelighed, fremdeles, at han ogsaa var for retsindig til uden Nødvendighed at ville forurolige hende og alt for letsindig til at lægge sig hendes Skæbne paa Hjerte. Men paa den anden Side vilde hans store Forfængelighed og verdslige Tænkemaade alt for meget finde sin Regning ved hans Slægtnings Forbindelse med en Mand som Baronen, saa at denne, dersom han vedblev at gaa den Vej, han havde begyndt, vilde finde en mægtig allieret i Grossereren. Tanken om den strenge og vist nok fortørnede Tante Malfred var endnu mere afskrækkende. „Ak!“ sukkede den bekymrede Claudine, „en Anelse siger mig, at mine rolige Dage er forstyrrede, at onde Tider er mig nær.“

Hun rejste sig i Sengen og saa ved Maanelyset, som skinnede ind i Værelset, den lille Charles, hvis Kurveseng stod for Foden af hendes. Han laa i en dyb Søvn med sine smaa Hænder foldede over Brystet. Andægtig foldede den unge Moder ogsaa sine og sagde: „Han er sovet ind med sin Aftenbøn paa Læberne. En trøstelig Følelse griber mig ved dette Syn. O du, som lod en Straale fra din Guddom falde i min forvirrede Sjæl, da jeg i hin højtidelige Time bragte mit faderløse Barn til din Helligdom, indviede ham til dig og lovede dig at være en trofast Moder, du ved, jeg har holdt mit Løfte. Herre! hvem de gode Aander alle tjener, send en Engel til at bevogte denne uskyldige i dette stille Tilflugtsted, som ingen onde Ord eller Følelser har besmittet, men som er helliget dig og Kærligheden!“

Enhver beængstet, der med fri Samvittighed kan bede en Bøn som denne, vil sikkert erfare ligesom Claudine, at Engelen allerede staar ved hans Leje og bringer Ro og Hvile.

Om Formiddagen plejede Baronens Gæster sædvanlig at gaa deres egne Veje, og paa disse Timer sneg han sig som oftest til den stille Bolig, hvor han almindeligvis, især saa varme Dage, kunde vente at finde Claudine under Kastanietræets tætte Skjul.

Da han indfandt sig paa den Dag, vi her omtaler, havde hans Ansigt et besynderligt Udtryk, der bebudede noget usædvanligt. Efter et Par ligegyldige Ord sagde han: „En Hændelse, ikke noget Spioneri fra min Side, har opdaget mig det halve af den Hemmelighed, De ikke vilde betro mig. En gammel Bekendt af Dem har i Gaar mødt Dem og straks genkendt Dem. Han nævnede Deres Navn for dem, der fulgte med ham, og da de kom hjem til mig, blev jeg bestormet med Spørgsmaal, som jeg naturligvis ikke indlod mig paa at besvare. Den, som roste sig af at kende Dem og Deres Familie, forsikrede for Resten, at De var bleven gift i Mecklenborg med en rig Købmand; om De var Enke, eller ved hvilke Skæbnens Omskiftelser De var kommen til denne Egn i en saa lidet glimrende Stilling, var han meget begærlig efter at erfare.“

Claudine svarede alvorligt: „Ja, desværre! jeg har vel tænkt mig, at noget saadant var Følgen af dette Møde.“

„De ser altsaa selv, kæreste Veninde, hvor usandsynligt det er, at De i længere Tid kan blive skjult for Deres Familie. Tillad mig derfor at anholde om Deres Haand hos Deres nærmeste. Alle Misforhold, alle Vanskeligheder vil blive jævnede, naar jeg tør fremtræde som den, der har Ret til at beskytte Dem. Der vil da intet være, hvorfor De behøver at frygte.“

„Intet uden for mig selv, for min Samvittighed, for min indre Rolig-

hed. De er alt for retsindig til ikke at anse en saadan Frygt for den værste af alle."

„Vil De da ikke bebrejde Dem selv at have gjort mig ulykkelig? Har jeg fortjent det af Dem? Jeg tør vel sige uden at træde Delikatessen for nær, at jeg for at vinde Dem ikke har skyet Ofre, som ikke mange i mit Sted vilde være i Stand til at bringe, og til Løn for saa stor Kærlighed tager De Hensyn til alt andet, end til mig."

„Tilgiv Hr. Baron! De ser vort Forhold fra et urigtigt Standpunkt. Til Løn for Deres Godhed for mig har jeg skænket Dem min Fortrolighed, mit Venskab, om De vil modtage det. At jeg ikke kan give Dem mere, skal jeg aldrig bebrejde mig, thi jeg har aldrig ønsket eller søgt at opvække Følelser, som jeg ikke kunde gengælde. Mine Grunde, mine Tanker har jeg forklaret Dem saa ofte, at jeg ikke vil trætte os begge med at gentage dem. Jeg beder Dem derfor, lad os for stedse afbryde denne Materie, og ifald min Skæbne ligger Dem paa Hjerte, saa und mig den stille Fred, som er alt, hvad jeg ønsker af Jordens Herlighed. Forstyr ikke min og mit Barns Tilværelse ved at udsætte os for Verdens Opmærksomhed. Tro mig! om den Kærlighed, hvormed De beærer mig, har kostet Dem ubehagelige Timer, da har den heller ikke forskaanet mig for Ængstelser og Uro. Lad alt dette ende! Vær mig en Ven, som jeg aldrig skal aflade at skatte højt, og lad denne vor Samtale være den sidste om en Sag, i hvilken disse i Sandhed skal være mine sidste Ord."

Baronen sprang op. Han var bleg. Claudine forfærdedes ved at se ham. „Godt!" sagde han med skælvende Læber, „fortræffeligt! Jeg har intet mere at sige og har kun sagt alt for meget. Jeg skal ikke mere genere Dem eller Deres."

Med disse Ord ilede han bort som forfulgt af Dæmoner. Og det kan vel siges, at han var det, saaledes havde Lidenskaben berøvet ham Sjælens Frihed. Saa snart han kom hjem, satte han sig til Middagsbordet med sine Venner. Disse saa paa ham med Forbavselse. Han affekterede en saa vild Lystighed, at de tænkte, han maatte være beruset eller have en hidsig Feber i Kroppen. Han lod imidlertid saa megen Champagne og andre fine Vine hente op fra sin Kælder og drak sine Gæster saa lystigt til, at de fleste snart ikke havde noget at lade ham høre. Straks efter Maaltidet styrtede han ud i det frie og tog — besynderligt nok — Vejen hen imod den Landsby, som han med de skrækkeligste Eder havde forsvoret nogen Sinde at betræde. I Nærheden af denne var en stejl Bakke, der med sin øverste Skrænt hang ud over Havet. Her standsede han, kastede sig ned i Græsset og overlod sig til sin Fortvivlelse. I sit oprørte Sind fandt han sin Ære fornærmet, sit Hjerte krænket og kaldte sig mishandlet, forskudt og tilsidesat for en troløs. „Havde jeg ham blot her, den forhadte, skændige Forfører! jeg skulde omslynge ham og styrte mig med ham her i Havet. Det kunde jeg have Lyst til at gøre i alt Fald, thi er han død, saa kunde jeg møde ham hisset; der maa ogsaa være Hævn. — O, kunde jeg blot træffe ham!"

I det samme hørte Baronen en spæd Stemme bag ved sig, som sagde: „Her er jeg!"

Han vendte sig og saa den lille Charles, saaledes som han første Gang havde set ham, med hans trefarvede Skærf og Geværet paa Skulderen. Den rasende greb den smilende Dreng i sine Arme og raabte: „Du sendes mig af Helvede selv."

Barnet blev bange for hans vrede Aasyn og sagde: „Slip mig!"

„Nej," raabte han, „du ligner din Fader! og det er sikkert hans forhadte Farver, hvormed du er udpyntet. Jeg springer ned i Stranden

med dig, saa kan du hilse ham, hvis han er død, og forklage ham for Gud, hvis han lever."

Charles begyndte at græde. „Slip mig," raabte han, „du gør mig bange! Jeg vil forklage dig selv for Gud, thi det er Synd, at du forskrækker mig. Jeg har jo altid holdt af dig. Slip mig! jeg vil hjem til min Moder."

Baronen slap ham og kastede sig selv ned paa Jorden, og hans Raseri opløste sig i den heftigste Graad. Charles gjorde en Bevægelse for at nærme sig den grædende Ven. Baronen gjorde Tegn med Haanden, at han skulde fjerne sig, og sagde med vred Stemme: „Skynd dig! løb hjem!", og det forundrede og forskrækkede Barn ilede bort fra det farlige Sted.

Den ulykkelige Elsker blev længe liggende paa Skrænten og udgræd sin dobbelte Rus. Da han noget havde fattet sig, gyste han i sit inderste over den rædsomme Magt, hvormed Lidenskaben havde omspændt hans Sjæl. Han gik hjem, og ved Aftenbordet erklærede han sine Venner, at han næste Morgen vilde rejse til København for at ordne et og andet, eftersom han havde besluttet at tiltræde en Udenlandsrejse.

Claudine sad imidlertid ensom under sit Træ i Haven. Hun følte sig forstemt. Baronens vilde, blege Miner ved hans Bortgang havde gjort et ængsteligt Indtryk paa hendes Sind; hun vidste ikke selv at forklare sin bange Anelse. Da kom den lille Charles i fuld Fart løbende til hende, og med blussende Ansigt og taarefulde Øjne kastede han sig om hendes Hals og bad ydmygt om Tilgivelse for at have, ulydig mod hendes Befaling, besteget Skrænten ved Havet. „Kære Moder!" sagde Barnet, „jeg har aldrig gjort det før og skal aldrig gøre det mere, men jeg saa Baronen sidde deroppe, og saa tænkte jeg, at jeg vel turde gaa op til ham, men hvor han var forunderlig!"

Og nu fortalte han omstændeligt og sandfærdigt den Scene, der var foregaaet paa dette Sted. Claudine kunde næppe skjule den indre Bevægelse, som hun følte ved denne Beretning. Hun holdt sin Søn fastsluttet i sin Arm og formaaede kun svagt at bebrejde ham hans Ulydighed, og vist nok mindre til Straf end af Frygt for at lade ham ude af Syne paalagde hun ham, at han hverken denne Aften eller næste Dag maatte fjerne sig længere end til Engen uden for Huset. Charles vidste godt, at Bønner og Parlementeren ikke vilde forandre hans Dom, han satte sig taalmodig ved sin Moders Side og syntes tankefuld.

Endelig sagde han: „Baronen sagde, at jeg skulde hilse min Fader, at jeg skulde forklage min Fader for Gud, hvad mente han dermed? Er ikke min Fader død paa Søen? Det har Bedstemoder fortalt mig. Fortæl mig om min Fader! det gør du aldrig. Var han ikke god?"

„Jo, meget god."

„Sig mig, er han død paa Søen?"

Claudine svarede rørt og forlegen: „Nej, han er falden i Krigen."

„Falden i Krigen?" raabte Charles. „Det glæder mig, det kan jeg godt lide; saa var han vist en tapper Mand?"

„Spørg mig nu ikke mere! Naar du bliver større, skal jeg fortælle dig om din Fader, nu vilde du ikke forstaa mig."

Drengen sad lidt og tav stille. Derpaa sprang han op med største Lystighed, greb sin Tromme og istemte med høj Røst Marseillaisen, et Signal, som straks blev besvaret af hans landlige Kammerater, som med deres gode sjællandske Bondedialekt sang det franske Omkvæd, som deres lille Anfører havde lært dem, og som en sand Armé fra Republikkens unge Dage ilede den lille Trop, med Træsko paa Fødderne eller barfodet, til sin General og forenede sig med ham paa Engen.

Claudine var dybt greben af Barnets Beretning. „Hvor var den mig dog nær," sagde hun ved sig selv, „den Ulykke, der af alle vilde mest nedtrykke mig! O Gud! hvor minder min Samvittighed mig om den mørke Time, da jeg selv — ligesom denne rasende — vilde have kastet mig i Havet med dette Barn og endt dets kostbare Liv med mit eget, staaet for min Dommer hisset som en Forbryderske, mødt Lusard som hans Søns Morderske! Jeg skælver ved Tanken! Var den Ulykke rammet mig, som nu i Dag truede mig, da havde Straffen, saa haard den var, dog været retfærdig. Ja, i Sandhed! det er ingen Drøm, en højere Haand beskærmer min uskyldige Søn. Bør ikke denne Tanke styrke mit synkende Mod? Men i dette Øjeblik vil det svigte mig. Hvor ængster jeg mig ved at tænke paa denne halvt afsindige Mand, der altid omsværmer mit stille Opholdssted! Jeg føler mig saa forladt, jeg føler, hvad det vil sige for mig og mit stakkels Barn at være uden Beskytter."

Næppe havde Claudine i sit stille Sind udtalt disse Ord, før en Beskytter uventet viste sig. En Vogn, kørt af en Postillon, holdt i Nærheden, en Mand sprang ud og ilede mod Havegitret, og inden Claudine kunde fjerne sig, løb han hende i Møde, greb hende i sine Arme, trykkede hende til sit Bryst og kunde for indre Bevægelse næppe sige: „Claudine! kender du mig ikke igen?" Og med ubeskrivelig Glæde hilste Claudine sin Ungdomsven og Slægtning Ferdinand Valler.

Da den første Bevægelse ved Gensynet var sagtnet, sagde Ferdinand: „Endelig finder jeg dig efter en lang forgæves Leden. Det er nu henimod ni Aar siden, vi sidste Gang saas. Hvor meget er dog forandret i vor Kreds og i hele Verden i dette Tidsrum! Af mine første Breve fra Udlandet ved du ventelig, at jeg i Paris vandt en Ven i en ung Schweitzer. Da han rejste hjem til sit Land, fulgte jeg med ham efter hans Ønske. Hans Fader og han selv stod i Spidsen for et omfattende industrielt Foretagende. — Ved Hjælp af mine Sprogkundskaber og ved min Vens Godhed blev jeg først Medarbejder og siden Medinteresseret i dette Handelshus, og hvad der endnu var det bedste, jeg blev Søn og Broder af Familien ved at ægte min Vens elskværdige Søster, og som du her ser din ældsindige Fætter, er han uden at prale en driftig Forretningsmand, en kærlig Ægtemand og Fader til en lille treaars Datter. Jeg kan med Sandhed forsikre dig, at jeg i alle disse Skæbnens Omvekslinger aldrig har glemt min smukke lille Kusine, der græd saa mange Taarer ved vor Afsked; jeg spurgte til dig i hvert af mine Breve, og jeg havde ikke været længe borte, førend jeg fik det Svar, at du var gift i Mecklenborg med den tyske Købmand, som jeg havde set i Onkels Hus. Jeg tilstaar, at denne Efterretning mishagede mig, men nu, da jeg benyttede mig af en Lejlighed, der frembød sig til at gense mit Fædreland, lagde jeg dog Vejen til København over Doberan, og rejste til et Landsted et Par Mile derfra, hvilket man nævnede mig som den omtalte Købmands Sommerbolig. Jeg lod mig melde hos Fruen og stod hel forbavset for en fremmed Dame. Til Lykke var Tante Malfred der, af hvem jeg dig angaaende dog ikke erfarede stort andet, end at hun var vred paa dig. I København gik det ikke bedre, før jeg endelig blev henvist til den gamle Susanne. Af hende og end mere af den vakre Kone, hos hvem hun opholder sig, fik jeg omstændelig Beretning om alt. O, min Claudine! med dyb Bekymring hørte jeg, hvad du har lidt, med Glæde, hvorledes du har bestaaet din haarde Prøve. Du er bleven dig selv lig. Din ungdommelige Begejstring, som Tidens Tendenser, som Kærligheden, ak! som mine egne eksalterede Udbrud

opvakte og nærede, er du bleven tro paa en skønnere Maade end Tiden og vi andre, som levede i dens skønne Løfter, hvilke den ikke har holdt. Hos dig har disse Begreber forædlet sig til den sande Frihed, der ikke lader sig kue af Modgang og Menneskefrygt til at fornægte sin Troskab og Kærlighed. O, jeg kunde kaste mig for dine Fødder og bønfalde dig om Tilgivelse for den Del, jeg har i din Skæbne, dersom jeg ikke til min Trøst følte, at din Sejr var større end dit Uheld!"

Med inderlig Bevægelse hørte Claudine den trofaste Vens varme Lovtaler, der hævede hende i hendes egne undseelige Øjne. „Gennem vore Fejltrin," sagde hun, „lærer vi mangen Gang at vende vort Sind til det højere og bedre."

Ferdinand holdt begge hendes Hænder i sine og sagde halvt sagte: „Alt kan endnu blive godt. Maaske kan det endnu forundes mig at være et Redskab til din Oprejsning, som jeg har været det til din Ulykke."

Med bange Stemme sagde Claudine: „Ved du slet intet om din Ven Lusard?"

„Hvorledes?" svarede han, „du ved ikke"...

Claudine afbrød ham og lagde Haanden paa hans Mund: „O ti! tal ikke Ordet ud! Tusinde Gange har jeg sagt mig det, men gyser dog for at høre det."

„Hvad mener du?"

Med næppe hørlig Stemme og bortvendt Ansigt hviskede hun: „At han er død."

„Død! Nej, ingenlunde! Ved du ikke, at han for et halvt Aars Tid siden er bosat her i Danmark? I Jylland paa sin Onkels Gods, som han har arvet?"

Claudine stirrede paa ham uden at svare.

Ferdinand vedblev: „Erindrer du ikke, at han ofte talte om sin Onkel, den emigrerede *Duc de Montalbert*? Denne stive Aristokrat, hvis Vrede bedrøvede hans Brodersøn saa meget, lod sin Forbitrelse dø med Republikken, mødte sin Nevø i Paris, forligte sig med ham og indsatte ham til Arving, hvorpaa han var saa god at rejse til det Fædreland, hvorfra man ikke kan emigrere."

„Har Lusard i alle disse Aar ikke skrevet til dig?" spurgte Claudine frygtsomt.

„Kun et Par Gange. I Krigens Tummel faar man ikke synderlig Ro eller Lejlighed til at skrive Breve, men dog har han, netop som han rejste fra Paris for at begive sig til sin nye Ejendom, sendt mig nogle Linier med en Landsmand, som rejste til Genf. Jeg rejser til ham og haaber at bringe dig ham tilbage med større Glæde, end da jeg bragte dig ham paa Broen ved Fiskerlejet. Erindrer du den Dag?"

„O Ferdinand! du ængster mig!"

„Hvorledes? Elsker du ham ikke mere?"

„O, kan du spørge! Men ak! jeg ved ikke selv... Den rige, fornemme Montalbert forekommer mig saa fremmed. Det er ikke den unge Lusard med det elskende, melankolske Udtryk, ham, som gik en uvis Skæbne i Møde. Han har glemt mig!"

„Hvem siger, han har glemt dig? Han er ligesom jeg ført bag Lyset af falske Efterretninger, han tror, at du er troløs."

„Betænk dog, Ferdinand! Dersom han endnu havde elsket mig, skulde han da, skulde nogen Mand lade sig afholde fra at forskaffe sig Vished om en Piges Skæbne, der havde betroet sig til hans Ære, forudsat at han endnu elskede denne Pige? Nej, lad mig være død for ham."

„Claudine! glemmer du din Søn? Skal hans Fader ikke erfare hans Tilværelse? Vil du berøve dit Barn dets Fædrenearv, dets Ret?"

„Ak, Ferdinand! Til sin Faders Navn og Ejendom har min stakkels Dreng ingen Ret efter menneskelige Love. Er der ingen Kærlighed, er

der heller ingen Ret, hverken for ham eller mig; og jeg vil ingen Oprejsning, som jeg skulde modtage af anden Haand end af Kærlighedens. Sæt dig for et Øjeblik i mit Sted! Erindre dig hine Dage, da Lusard elskede mig saa varmt, saa inderligt. Intet Menneske kan vide det bedre end du, vor fælles eneste fortrolige. Tænk dig, om nu en Følelse af Pligt og Ære bragte ham tilbage til hans Søns Moder, som han ikke mere elskede, saa jeg skulde se ham kold og mismodig, sukkende over det Baand, som nu stod i Vejen for hans Fremtids Planer og Ønsker! Tænk dig dette! Nej, saa dybt kan jeg ikke fornedre mig; da vilde jeg først begræde min Ungdoms Fejltrin. I min ringe Stilling er jeg tilfreds, jeg lever roligt i Kærligheds og Venskabs Skygge. Og hvad min Søns Fremtid angaar, da vil jeg trøste mig ved, at netop de ædleste, de mest udmærkede Mænd er udgaaede fra et ringe, ofte fattigt Ungdomshjem."

Samtalen blev nu afbrudt af Christiane, der kom fra et Besøg i Landsbyen og førte lille Charles med sig, der var løbet hende i Møde. Med Hjertelighed, som en gammel Bekendt, modtog Christiane sin unge Venindes Slægtning, og den lille Dreng hilste for første Gang i Livet en paarørende.

Ferdinand var paa sin Side henrykt over Barnets Skønhed og Elskværdighed. „Ak, Claudine!" sagde han, „dette Skærf, som din Søn bærer, det genkender jeg, og naar jeg tænker paa hin Aften, da jeg første Gang saa det"...

Han afbrød sig selv og sagde til Charles: „Kan du ogsaa synge Marseillaisen?"

Den lille Dreng blev glad over dette Spørgsmaal og istemte straks sin Yndlingssang. Ferdinand omfavnede ham rørt og sagde, henvendede sig til Claudine: „O hvilken Magt over Sjælen udøver dog vore Erindringer! Denne Sang, dette Skærf, dit kære Ansigt og det, som dit Barns Træk genkalder mig, fører mig ganske tilbage i min Ungdoms Dage."

En glad Fest fejredes paa denne Aften i den simple Bolig. Dens Beboerinder opbød alt, hvad der var dem muligt, for at vise deres Gæst den Glæde, hans Nærværelse foraarsagede dem. Med kvindelig Opfindsomhed vidste de at indrette ham et hyggeligt Sovekammer for den kommende Nat, og det landlige Aftenbord var i al sin Tarvelighed nydeligt og behageligt.

Efter at den lille Charles var gaaet til Ro, blev de to Veninder og deres Gæst siddende i fortrolig Samtale til ud paa Natten. Med lige saa stor Frihed som under fire Øjne optog de to Slægtninge den afbrudte Traad af det før afhandlede Emne, og Christiane sad som den milde, jævnende Mæglerske mellem de forskellige Anskuelser. Imidlertid blev det endelige Resultat, at Ferdinand maatte helligt love at udforske Lusards Hjertelag, forinden han talte til ham om den fordums elskede. „Ja, jeg lover dig det," sagde Ferdinand, „jeg genkender dig ogsaa i din ædle Stolthed. I intet Tilfælde skal din Ven og Fætter foretage det mindste, som kan saare den eller forstyrre din Fred. Men ihvad der sker, skal du i mig have en trofast Broder, og din Søn skal ikke være faderløs, saa længe jeg lever."

Den næste Morgen tiltraadte Ferdinand sin Rejse til Jylland og efterlod Claudine i en smertelig Spænding. Christiane forstod hendes Sindsstemning og forsøgte forstandigt og kærligt at trøste hende. Claudine sagde: „Hvor har jeg dog været lykkelig i disse mange Aar ved din Side, min anden Moder, mine Tankers fortrolige! Hvorfra er de nu komne, disse urolige, lidenskabelige Fornemmelser, som har bemestret sig mit rolige Sind? Hvor stille levede dog min Ungdomskærlighed i min Sjæl! Hvor inderlig bad jeg til Gud for

Lusards Liv! Og nu, da jeg ved, at han lever, at en saa kort Afstand i Rummet adskiller os, nu er det, som den gamle Lidenskab var opvaagnet i mit Indre. Med dyb Smerte tænker jeg mig forglemt af ham, med Skinsyge, at en anden kan have indtaget min fordums Plads i hans Hjerte. Jeg længes efter ham og skælver for at se ham igen. Jeg tæller Dagene til Ferdinands Tilbagekomst og synes, at jeg maa dø af Angst ved at læse min Skæbne af hans Ansigt eller høre den af hans Mund. Jeg kender mig ikke selv igen. Jeg troede at være helbredet for min Ungdoms Vildfarelser. Jeg skammer mig for Guds og for dine Øjne."

„Ikke for mine," svarede Christiane, „mine Øjne har grædt Taarer som dine; jeg kender disse Uvishedens Kvaler. Men med Visheden vil efterhaanden Roligheden komme tilbage, og" — tilføjede hun, idet hun førte Charles, som netop traadte ind, hen til hans Moder og lagde hans lille Hoved mod hendes Bryst: „Trøsten er nær."

De to Veninder følte sig i disse ængstelige Dage fastere sammenbundne end nogen Sinde og lovede — ihvad der end kunde hænde — aldrig at forlade hinanden.

Ferdinand ankom imidlertid til Lusards Herresæde. Han gik uanmeldt ind ad en Vej, der gennem Haven førte op til Gaarden. Dørene stod aabne til en Havesal, fra hvilken nogle Trappetrin gik ned til Haven, og lige inden for Dørene saas en Mand siddende ved et Bord, fuldt af Papirer og Bøger, og saa fordybet i Læsning, at han aldeles ikke bemærkede, at Ferdinand stod nær ved Døren og betragtede sin gamle Ven, hvis Udseende syntes ham forandret og vidnede om, at Besværligheder og Sorger havde præget deres Spor i de skønne Træk. Men disse mørke Indtryk forsvandt i det Øjeblik, da Lusard med uskrømtet Glæde og Overraskelse hilste den velkomne Gæst. Hele den stille, øde Borg fik nyt Liv, og fra den store Jagthund af op til den gamle Forvalter var det tydeligt at mærke, at dette Besøg var en behagelig Afbrydelse i den tilvante Ensomhed. Naturligvis meddelte de to Venner hinanden i deres allerførste Samtaler de Forandringer, der var foregaaet i deres Stilling i det lange Tidsrum, hvori de havde været adskilte. De store Forandringer i den politiske Verden, der ogsaa i deres Skæbne havde spillet en større eller mindre Rolle, kom naturligvis ogsaa paa Bane. Ferdinand holdt endnu fast paa sin gamle Forkærlighed for de republikanske Ideer og henholdt sig til Carnots bekendte Votum: *Que César soit grand, mais que Rome soit libre*, og troede sig sikker paa, at hans Ven havde bosat sig uden for sit Fædreland af Misfornøjelse over det nye Kejserdømme. „Nej," sagde Lusard, „jeg har intet imod at se Republikken forvandlet til Monarki. Det er efterhaanden blevet mig klart, at Frankrig mindst af alle Lande kan være Republik. De republikanske Dyder forudsætter en vis Fasthed, en Haardhed i Villie og Sæder, der ikke passer for et Land, som Naturen selv har anvist en Forfinelse, en Luksus, uden hvilken det ikke kan ernære sig. Er ikke vor Jordbunds vigtigste Produkter, hvad der især i andre Lande henregnes til Luksusvarer: Vin, Silke og mere? En Sympati hersker vist altid mellem et Lands Natur og dets Befolkning. Vor er i sin naturlige Karakter blød og let som vor Silke, stærk og kraftig som vor Vin, den gærer jo rigtignok ligesom denne, men den er ikke grusom og dæmonisk, som den i Revolutionstiden har vist sig. Der er den traadt ud af sin naturlige Tilstand og har ikke været sig selv bevidst. O min Gud! I de Tider, da vi to levede med hinanden, da var Menneskene overalt begejstrede for det store Skuespil, vi opførte, og hvis første Akt havde været lige saa skøn,

som de paafølgende var afskyelige; men du kan tro mig, at baade jeg og mine øvrige Landsmænd i vor daværende Omgangskreds, vi længtes i vort stille Sind efter en Heros, der formaaede at dræbe den tusindhovede Hydra, der under forskellige Former sønderrev vort Land og vore Hjerter. Han er kommen, denne Heros. Hvor har vi alle med ubeskrivelig Begejstring og Kærlighed fulgt hans sejrrige Fane! Enhver af os havde følt sig lykkelig ved at dø for ham; jeg selv følte mig som i Himlen, da han en Gang roste og udmærkede mig i Armeens Paasyn. Men nu, efter saa megen Rædsel, saa meget udgydt ædelt, tappert Blod, nu er dog heller ikke det Maal vundet, de Ideer har ikke sejret, hvorfor vi har lidt og ofret saa meget. Fred og Frihed er endnu langt borte. Despotismen hersker under andre Former, og jeg bekender, at jeg derfor, træt og længselfuld efter Uafhængighed, med Glæde har begivet mig til dette stille Tilflugtsted i dit lille, fredelige Fædreland."

„Men," sagde Ferdinand, „forekommer denne Stilhed og Ensomhed dig ikke tom efter saa bevæget et Liv?"

„Ja og Nej! Jeg føler vel, her mangler mig noget. Lige fra disse Blomster her ude paa Terrassen, der ligger ned paa Jorden, fordi her ikke findes en kærlig Haand til at opbinde dem, og til dette Værelse, hvor enhver kan genkende en Pebersvends Menage, savner man jo den Skønhedssans og det Liv, som jeg elsker og gerne saa omkring mig, men som jeg dog ikke formaar at skabe, og endnu langt mere savner jeg en Ven som dig, med hvem jeg kan tale frit og fortroligt."

„Du mangler en elskværdig Hustru," sagde Ferdinand, fornøjet over at bringe Samtalen over paa det Gebet, hvor han vilde have den. Men Lusard indlod sig ikke videre, han trak paa Skulderen og tav.

Saaledes gik det i nogle Dage. Claudines Navn blev ikke nævnt. Det forekom Ferdinand, som om Lusard kendeligt undveg at berøre denne Materie. Endelig en Aften, da Ferdinand kom hjem fra en Tur i Omegnen, fandt han Aftenbordet dækket i en Løvhytte i Haven. Der stod Lys paa Bordet, og nogle Blomster laa i en Figur, der skulde forestille to Kranse. Lusard modtog sin Gæst med en Blanding af Vemodighed og Fornøjelse i sit Ansigt, der aldeles genkaldte Ferdinand hans Ven fra fordums Dage.

Da den opvartende Tjener ved Desserten havde forladt dem, sagde Lusard: „Sig! Er der ingen Erindring, der vaagner hos dig ved denne lille Dekoration, jeg her har indrettet? Jeg vilde give en Mindefest til Ære for en af mit Livs skønneste Aftener, som jeg tilbragte i dit Selskab paa det mig altid dyrebare Landsted paa Strandvejen. Erindrer du den? Denne Aften er dejlig ligesom hin. Maanen skinner gennem Løvet som den Gang. Lysene brænder stille her paa Bordet. Blomsterne ligger duftende ved Siden, men hvilken Forskel! de ligger adspredte, ikke bundne i skønne Kranse, vi kan ikke kranse vore Hoveder med dem, de falder fra hinanden som Ungdommens blomstrende Haab. Vi var den Gang tre! En Plads er tom."

Hans Stemme vidnede om hans indre Bevægelse. Han fyldte Ferdinands Glas og sit eget og sagde: „Til Minde om din Kusine, den indtagende Claudine!"

Med Glæde greb Ferdinand sit Glas og stødte det mod sin Vens. Efter en lille Pause sagde han: „Du har da ikke ganske glemt Claudine?"

„Nej!" svarede Lusard med et meget forandret Udtryk, „det var rigtignok hende, som glemte mig først, ja, meget snart."

„Hvorledes! Har du aldrig erkyndiget dig om hende? Aldrig skrevet?"

„Ak, jeg maa le af mig selv, som, Gud ved hvordan, i Aften er falden

ind i gamle Kærlighedserindringer. Men da vi nu er komne paa denne Materie, saa føler jeg selv, at jeg er dig en Forklaring skyldig, ja, en Bøn om Tilgivelse for min Uret imod din elskværdige paarørende. Jeg har tilvisse erkendt og erkender den Mangel paa Herredømme over min Lidenskab, der bragte mig til at indsmigre mig i en uskyldig Piges Hjerte og fordre Troskab mod en omflakkende Soldat, hvis Liv og Skæbne hang i et Haar. Alt dette sagde jeg mig selv med Anger og dyb Ængstelse, da jeg maatte forlade Claudine, som jeg elskede, ja, tilbad med et Sværmeri, som hverken Rousseau eller hans Saint-Preux skulde have skammet sig ved. Jeg blev straks ved min Hjemkomst reven midt ind i Krigens Tummel, dog søgte jeg enhver Lejlighed til at faa Efterretning om min elskede. Jeg skrev til din Onkel og til hende, men fik intet Svar. Ikke engang et Aar efter vor Adskillelse var forløbet, da jeg erfarede, at hun havde giftet sig i Tyskland, netop med et Menneske, i Anledning af hvem hun havde tilsvoret mig, at ingen Tvang eller Overtalelse skulde bringe hende til at bryde sin Troskab imod mig. Jeg var ung og forelsket. Da jeg fik denne Efterretning, fortvivlede jeg, og det kom mig ret tilpas, at vi netop den næste Dag skulde levere en Bataille. Jeg kastede mig i Stridens Ild som den, der søger Døden; men som det jævnlig gaar, Kuglerne spottede mig uden dog at gaa af Vejen for mig; thi bedækket med Saar blev jeg bragt fra Valpladsen og laa længe meget syg. Et saadant langt og smerteligt Sygeleje hjælper med en beundringsværdig Kraft Fornuften til dens Ret, og jeg begyndte lidt efter lidt at finde mig beroliget ved den Tanke, at Claudines Skæbne havde ført hende i en rolig Havn fra det usikre Hav, hvorpaa min Kærlighed havde lokket hende ud. Imidlertid kan jeg uden at lyve sige, at jeg aldrig har glemt hende, thi flere Gange har der været Spørgsmaal om Giftermaalsplaner, som min Familie eller andre Venner, ja endogsaa en flygtig Tilbøjelighed fra min egen Side har vist mig som ønskelige, men da har altid min Claudines Billede stillet sig mellem mig og den paatænkte Brud, og straks er denne falmet ved Siden af min første elskedes Erindring. Jeg har følt Sandheden af, hvad en af vore Sange siger: at Foraaret, som vender stedse tilbage for Naturen, kommer ikke igen for de elskende.“*)

Ferdinand sagde nu alvorligt: „Men sæt nu, at disse Efterretninger om Claudines Giftermaal var usande, sæt, at hun endnu var fri?“

„Umuligt! Din egen Onkel!“...

„Lige meget! Han selv kan være bedragen eller have haft sine Grunde til at bedrage for at undvige Verdens skadefro Domme. Sæt, at Claudine, forladt og uden Støtte, var som en fattig Flygtning gaaet ud i den vide Verden for at søge et Fristed med dit Barn paa Armen?“

Lusard afbrød ham, greb ham med Heftighed i Armen og raabte med skælvende Læber: „Mit Barn! for Guds Skyld! O Ferdinand! Er dette Spøg, da er det alt for grusomt.“

Ferdinand vedblev uden at lade sig forstyrre: „Med dit Barn paa Armen, dit Barn, som hun ikke vilde slippe, som hun i alle disse Aar har ernæret med sit Arbejde, opdraget som et Mønster paa moderlig Troskab, paa Troskab mod sin letsindige Elsker, der paa et løst Rygte har forglemt, hvad han skyldte en Pige, hvis Kærlighed han havde misbrugt.“

Lusard for i Vejret, og i sin Heftighed kastede han sig næsten til Jorden, idet han greb Ferdinand om begge Skuldre. „Vil du dræbe mig?“

---

*) *Hélas, hélas! ce beau printemps*
Qui peu de jours à peine dure,
Ne revient plus pour les amans,
Comme il revient pour la nature.
Florian.

raabte han, „fortæller du mig en Fabel?“

„Hvad vil du sige, hvis det er Sandhed?“

„Hvad jeg vil sige? Før mig til hendes Fødder! Hjælp mig at betle om hendes Tilgivelse! Gør mig til det lykkeligste af alle Mennesker!“

Og som sagt, saa gjort. Ikke mange Dage efter, da Claudine en Aften sad ene og sørgmodig under Kastanietræet, saa hun Ferdinand stikke Hovedet ind over Havegitteret, og inden hun kunde besinde sig, laa Lusard for hendes Fødder. Han bøjede sig dybt til Jorden, tog Fligen af hendes Kjole, trykkede Sømmen til sine Læber og udbrød med taarefulde Øjne: „Saaledes sagde jeg Farvel, saaledes kommer jeg tilbage, tilbedende dig mere end nogen Sinde. Kan du tilgive mig?“

Hvo, som nogen Sinde har oplevet et saadant Gensyn, ved, at det som en Forsmag paa den fjerne Salighed har Ord, som ingen Tunge kan udtale.

Ferdinand havde straks begivet sig bort og ilede for at opsøge den lille Charles, da han netop saa ham komve over Engen og nærme sig Huset med sin lille Krigsskare, for hvilken han gik i Spidsen, omgjordet med sit trefarvede Skærf, og med høj Røst istemmende Marseillaisen, hvis Omkvæd Koret gentog efter bedste Evne. Lusard sprang op ved den uventede Lyd af denne Sang. Claudine viste tavs med Haanden paa den lille Anfører. Den henrykte Fader løb sin Søn i Møde. Han greb Claudines Arm, trykkede den til sig og sagde: „Ak! dette Skærf kender jeg. O! disse Farver, disse Toner, de har begejstret mig og Tusinder med mig, men aldrig har de dog faaet mit Hjerte til at banke som i dette Øjeblik.“

Anden Del:
NUTIDEN

I Sommeren 1844 var 50 Aar henrundne siden den Sommerdag, da den unge Claudine stod paa Broen ved Fiskerlejet og med bange Hjerte stirrede ud over Havet efter den Baad, som bragte hendes saarede Elsker. Ikke langt fra den prægtige gamle Borg, hvor disse elskende havde levet som det kærligste og lykkeligste Ægtepar, havde de to store Kastanietræer ved Kirkemuren allerede i ti Somre strøet deres Blomster over den hvide Marmorsten, som bedækker den Grav, hvor de hviler forenede i Døden som i Livet. Deres Søn, Charles Lusard de Montalbert, var efter mangeaarig Fraværelse kommen hjem til sit Fædrenegods for faa Uger siden. Han sad ene i sin Moders Yndlingsværelse, ganske fordybet i Læsningen af gamle Breve, som han endelig, da han var færdig med det sidste, samlede omhyggeligt og lagde til Rette i en stor Mappe, som han sammenbandt og forvarede i et Gemme, der stod i Værelset; hvorefter han med et alvorligt Ansigt gik længe tavs op og ned ad Gulvet. Endelig standsede han som vaagnende af en Drøm og lod sine Blikke glide hen over alle de Genstande, der omgav ham. Det var en klar Foraarsaften, den nedgaaende Sol kastede sine røde

Straaler gennem de høje Vinduer ind i det hyggelige Værelse. I Kaminen brændte en munter Ild for aabne Døre. Lusard trak dybt Aande og sagde ved sig selv: „Hvor jeg er forunderlig til Mode! Saa behageligt og saa vemodigt synes mig dette lille Opholdssted, hvor jeg saa ofte har siddet i fortrolig Samtale med min Moder. Alting staar herinde, som da hun forlod det. Hvor forunderligt har dog disse mange Breve sat mig tilbage i forsvundne Tider, som til Dels er gaaet forud for min jordiske Tilværelse! Med sin ejendommelige Troskab har min elskværdige Moder opbevaret disse venlige Ord fra Frænder og Venner. Hvor har de interesseret mig, de saa korte, saa faa, men saa elskovsfulde Linier fra min Faders Haand i hans længselfulde Kærligheds første Dage! Og denne smukke Eleonores simple, af Godhed og Velvillie gennemvarmede Breve, og end mere hans, denne Ferdinands, hvis elskværdige Personlighed jeg fra min Barndom tydeligt mindes! Jeg synes ordentlig, at jeg føler en Længsel efter disse Frænder, som Graven dækker, og efter Frænder i det hele, efter Blod af mit Blod. Der er noget i det, der siges om Blodets Stemme. Jeg føler mig alt for ene i Verden. Dog lad mig nu ikke være utaknemlig. Der kommer min trofaste Ven, min gode Johannes Milner. Jeg hører hans Trin igennem de andre Værelser og hører dem i dette Øjeblik ret med Glæde."

Lusard aabnede nu Døren for en Mand med et jovialt og interessant Fysiognomi. Han rakte ham Haanden, førte ham til en Stol nær Kaminen, bød ham en Cigar, tændte selv en og satte sig lige for ham.

Efter nogle Bemærkninger om Vejrliget og deslige sagde Milner: „Naa! har du ikke endnu taget mine Indretninger her paa Godset nærmere i Øjesyn og gennemløbet mine Regnskaber for al den lange Tid, hvori du har været fraværende?"

„Jo, nu har jeg set og drøftet det hele, og jeg vilde netop gaaet til dig i Aften for at takke dig. Det er vist og sandt, jeg kan ikke takke dig nok. Du har ikke blot administreret Godset som en i alle Maader dygtig Mand, men du har endog saaledes sat dig ind i mine Tanker og Anskuelser, at jeg ordentlig er kommen til at mindes vor Samtale Dagen før min Bortrejse. Saaledes kan ingen udføre vore Planer uden en intim Ven. Medens jeg har flakket Verden rundt og forladt min Post, har du handlet, arbejdet og opfyldt mine Pligter. Da de gode Folk her paa Godset modtog mig saa hjerteligt og smukt ved min Hjemkomst, da var det visselig ikke paa Skrømt, jeg sagde, at det var dig, de skulde takke."

„Hold dog op igen! Det er ingen Sag, siger Ordsproget, at skære en bred Rem af en andens Hud. Er det ikke dig selv, som har foreskrevet alt, hvad her er sket, alle Forbedringer? Har du ikke selv begyndt at udføre dem i alle de Aar, da du bestyrede Godset i din Faders Tid? Og har han ikke selv lagt Grunden? Jeg husker end, hvordan Præsten, min salig Fader, og de andre Mænd her i Egnen talte om den brave Herre. Det var endnu i de Dage, da vi to hver Dag red til Skolen i Horsens og hjem igen, og jeg misundte dig din lille Skimmel."

„Det er ikke sandt! Du har aldrig misundt mig noget. Du har været mig den Skat, hvorfor man aldrig nok kan takke Gud: en fuldtro Ven, som de gamle Viser siger, en Barndomsven, som ingen Livets Omvæltning har berøvet os."

„Hvert Ord, du siger, er mig en sand Hjertestyrkning, men havde jeg nu bare din Veltalenhed, saa vilde jeg dog spørge, hvem af os to, der skylder den anden mest. Da jeg for

ti Aar siden kom her hjem fra Sjælland, hvor jeg i retfærdig Harme over mine foresatte havde opgivet mit Levebrød, da jeg sad der med Kone og Barn og tomme Hænder, og mine Slægtninge og Venner vendte sig fra mig og kaldte mig et uroligt Hoved, da kom du mig i Møde, overlod mig Marker og Jorder, byggede mig et dejligt Hus og gjorde mig til en lykkelig Mand. Hvad skulde vel blevet af mig, om jeg maatte have gaaet og drevet om i det Humør som dengang?"

„Og hvad skulde vel blevet af mig, dersom jeg maatte have gaaet og drevet om i mit daværende Humør, da begge mine Forældre døde saa kort efter hinanden, og dette Hus, denne Have og Eng forekom mig saa melankolske, at jeg ikke kunde taale at se derpaa? Havde min gode Skæbne ikke ført dig hertil, dig, i hvis Hænder jeg kunde betro min og mine Bønders Velfærd, saa kunde jeg ikke med god Samvittighed rejst bort og endnu mindre blevet borte i hele ni Aar; og var jeg bleven her, tror jeg, at jeg var forgaaet af Sorg og Lede til den hele Jord."

„Ja, det maa vel sagtens forfriske Sindet at flyve ud i Guds vide Verden. Svalen og Storken, som bestandig rejser, lader altid til at være i godt Humør. Men havde det faldet i min Lod at kunne se mig om i Verden, saa vilde jeg hellere gjort den Tur, du i yngre Dage gjorde til Paris med dine Forældre, end den lange Rejse, du nu har gjort alene i disse græske, orientalske og amerikanske Lande, der forekommer mig at maatte være noget uddød, noget ruineret, noget, som man kunde blive melankolsk af at se paa. Men det forstaar sig, du sværmede jo altid for den antikke Herlighed og de græske Heroer, lige fra Prinds Hektor til Lord Byron."

„Ja, ser du! Min Ungdoms Ønsker traadte ligesom gamle Venner trøstende til mig i min sørgmodige Tilstand, og da intet hindrede mig i at tilfredsstille denne gamle Tilbøjelighed, saa greb jeg Pilgrimsstaven som saa mangen anden, der søgte Ro i Møje og Forandring. Som en ægte Pilgrim har jeg ogsaa været ved den hellige Grav."

„Virkelig?"

„Ja, jeg har været i Palæstina, paa Oliebjerget med oprigtig Andagt, men derfor har jeg ikke fornægtet min gamle Kærlighed til den antikke Verden og heller ikke forsømt den klassiske Jordbund. Jeg havde ikke i Sinde at blive saa længe udenlands, men, *l'appetit vient en mangeant*, det ene Sted giver os Anvisning paa det andet, ligesom det ene Studium rækker det andet Haanden; man gør Bekendtskaber med ligesindede rejsende, man følger med paa deres Omvandringer, og saaledes kom jeg til det sydlige Amerika, et Land, hvis Bekendtskab jeg ikke vilde undvære at have gjort, og kort sagt, saaledes gik Tiden hen til Forundring for mig selv."

„Nu ja, Gud ske Lov! Nu har vi dig jo velbeholden igen. Men hvordan vil du nu efter saa megen Bevægelse finde dig i vort stille Liv herhjemme?"

„O! nu længtes jeg selv efter Ro."

„Men du er saa ene her i dit Hus."

„Aa ja! det er sandt."

„Ved du, hvad min Kone sagde, i Aftes, da du var gaaet fra os? Kunde jeg opleve, sagde hun, at komme til vor gode Vens og Herremands Bryllup, saa tror jeg, at jeg vilde være lige saa glad, som jeg var i Fjor paa vor eneste Datters Brylupsdag. Du ler og ryster paa Hovedet. Men er det ikke fornuftigt sagt af min Kone? Hvad hindrer dig i at opsøge en elskværdig, god Pige og gøre hende og dig selv lykkelige?"

„Kan du huske de Ord, der saa ofte forekommer hos Ossian, naar der er Tale om en Helt, som er falden langt fra sit Hjem? Dagen til hans Hjem-

komst er gaaet forbi, hedder det. Det vil sige: Der er en i Stjernerne skreven Dag, hvorpaa han skulde vendt hjem; den er gaaet unyttet forbi. Saaledes er det ogsaa gaaet med mit Giftermaal. Den i Stjernerne bestemte Dag til mit Bryllup er gaaet forbi."

„Da ved jeg da, du er ikke nogen gammel Mand, og du er endnu en smuk Mand. Det gentog min Kone saamænd mange Gange i Aftes."

„Naa! saa omtrent et halvt Sekulum bærer jeg da imidlertid paa mit tynde Haar. Jeg vil dog ikke være affekteret og sige, at jeg føler mig som en gammel Mand. Den Glæde vil jeg paa ingen Maade gøre vor Tids unge Løver, der ved tyve Aars Alder er ældre end jeg; men desværre, Kærlighedens Dag er ogsaa gaaet forbi. Min Fader sang undertiden en gammel fransk Sang om Foraaret, „*qui ne revient plus pour les amans, comme il revient pour la nature*," og den Vise, tror jeg, har Ret."

„Men Herregud! Skal det da endelig være i Livets Foraar, i sin uerfarne Ungdom, at man skal vælge den, som skal gaa hele Livets Vej med os?"

„Nej, det vil jeg langt fra ikke sige, men det er gaaet mig som saa mangen anden. I Ungdommen søger man Eventyr, man griber dem med Henrykkelse og slipper dem med Ringeagt, fordi de kun var Eventyr uden Sandhed; og finder man da engang en Perle fra et Ginistan, saa har en anden tilegnet sig den. Imidlertid gaar Tiden hen, hver tager sin, men jeg tager ikke min og faar, som andre, ingen. Ja, man ser jo vist nok dem, om hvilke Baggesen siger:

„„De tænkte viseligen saa:
I Mangel af en Afrodite
Man nøjes maa med en Karite,
Og takke Gud, man den kan faa:""

men mig er det nu gaaet, som følger: at:

„„Saa ydmyg, nøjsom og beskeden
Haandskriver Eginhard ej var,""

og kort at fortælle: Det er nu min Historie."

„Ja," svarede Milner, „nu ler vi; men jeg kan dog ikke undlade i mangen Time at spørge mig selv med bekymret Sind: I hvilke Hænder skal alt dette falde engang i Tiden? Hvo vil frede om det, som vi med saa megen Omhu har opbygget? Vil ikke maaske en gerrig Haand saa Fattigdom og Ødelæggelse, hvor der nu blomstrer Velstand og Skønhed? uden at tale om din egen forladte Pebersvendsstand, naar de gamle Dage kommer."

„Der ser man," gentog Lusard, „hvorledes vi to sympatiserer! Saadanne Betragtninger har jeg nemlig selv anstillet i disse Dage. Hvad jeg ønsker mig, hvad der nu kunde gøre mig lykkelig, det vilde være en ung Mand, som jeg kunde anse for en Søn, som jeg kunde gifte efter hans Hjertes Valg for saaledes at forskønne denne Ensomhed med en ung, elskværdig Familie, som jeg kunde elske, og som elskede mig."

„Ja, det vilde være en herlig Sag. Men hvor skal vi finde en saadan rigtig rar Fyr?"

„Ja, det er Knuden. Havde du dog en Søn, som lignede dig!"

„Kære Charles! Nu faar du mig jo til igen at begræde min lille Dreng, men borte er borte."

„Jeg har," sagde Lusard, „naturligvis tænkt paa mine egne Frænder, men de er mig egentlig ganske fremmede. Paa min Faders Side er der ingen, som kan komme i Betragtning; min Moders Slægt derimod, som er dansk, synes mig i alle Maader nærmest. Jeg har i Aften læst i gamle Breve, der paa en egen Maade har bevæget mig. Der er maaske Efterkommere af min Moders Fætter, Ferdinand Valler, en herlig Mand, der var bosat i Schweitz og døde der. Der er ogsaa endnu i København en Søn af min Moders Onkel, den afdøde Grosserer Valler."

Milner afbrød ham: „Grosserer

Valler, ja, ham erindrer jeg godt fra vore Studenterdage, da dine Forældre opholdt sig for din Skyld i København, og jeg i hele halvandet Aar var som Barn i deres Hus, det glemmer jeg aldrig."

„Erindrer du da ikke ogsaa Grossererens Søn, Christian Valler, som, uagtet han var en halv Snes Aar ældre end vi, dog var vor meget gode Ven?"

„Jo vist, han arbejdede paa Faderens Kontor. Herregud! man kommer saa rent fra sine gamle Forbindelser; jeg tror ikke, jeg har tænkt paa det Menneske i alle disse Aar mere end een Gang, for en femten Aar siden, da saa jeg i Aviserne, at han averterede sin Kones Død."

„Gud forlade mig," svarede Lusard, „jeg har ogsaa næsten rent glemt ham og hele Slægten. Dog, medens min Moder levede, hørte jeg undertiden fra ham og hans og ved saaledes, at han er gift igen og har Børn. Hvem ved, om der ikke mellem dem eller andre af mine paarørende kunde findes et Menneske efter mit Hjerte?"

Den ærlige Milner gik med stor Glæde ind paa sin Vens Plan og var meget ivrig i at styrke ham i hans Forsæt og paaskyndede hans Rejse til København, hvilken han ogsaa iværksatte faa Uger efter.

Med inderlig Fornøjelse gensaa Charles Lusard den danske Hovedstad, som i de mange Aar, der var forløbne, siden han som en ung Student forlod den, forekom ham at være overordentlig tiltagen i Livlighed og Behagelighed. Det Folkeliv, der ligesom var opvaagnet og viste sig paa Veje og Gader, den Sværm af Mennesker, der strømmede ud af Byens vestre Port og mødte ham inden hans Indtrædelse i Staden selv, den Musik og Glans, som fra Tivolis illuminerede Gange og Gondoler klang og straalede ham i Møde, satte ham i den muntreste Stemning og opfyldte hans Sind med glade Anelser.

Den næste Morgen erfarede han, at hans Slægtning, Christian Valler, Grosserer som Faderen, men med Titel af Kommerceraad, ejede og beboede Faderens Hus, hvilket imidlertid hverken som Handelshus eller i anden Henseende havde vedligeholdt sin fordums Anseelse. Lusard tog Vejen til det ham velbekendte Hus og traf den gamle Ungdomsven i hans eget lille Kontor, hvor han sad paa samme Plads, hvor tilforn hans Fader havde siddet, paa en bevægelig Kontorstol ligesom han, ved en lignende Pult, men ikke med det joviale, stedse ungdommelige Udseende, som havde udmærket den gamle Grosserer. Kommerceraaden saa ud som en, der paa en hed Dag plages af en Sværm Fluer. Hans rynkede Ansigt blev imidlertid glattere og mildere ved det uventede Besøg af den næsten forglemte Ungdomsven.

„Det er mange Tider siden, en saadan Glæde blev mig til Del," sagde Kommerceraaden. „Hvor har du dog været i alle disse Aar? Du har været udenlands, har jeg hørt."

„Ja, men nu begynder jeg et nyt Levnet i mit Hjem, idet jeg opsøger min Slægt, af hvilken du er den eneste, jeg kender."

Ved et Møde af denne Natur bliver Tidens Gang og Omvekslinger altid den første Materie, der kommer paa Bane. „De er alle borte, som dengang var samlede med os," sagde Kommerceraaden, „dine Forældre, min Fader, min Farbroder, den gamle Justitsraad; og de, som endnu lever, er adspredte omkring i Verden. Min sidste Stedmoder, der ikke var saa god som den første, er rejst til England, mine Fætre og Kusiner, Ferdinand Vallers Søskende, er døde eller bosatte langt herfra"....

„Men," afbrød Lusard, „Ferdinand Valler, som jo desværre ogsaa er død, efterlod han sig ikke Kone og Børn?"

„Konen," svarede Kommerceraaden, „døde førend han, og af Børn havde de kun een Datter, som blev

gift med en Dansk og levede med ham her i Landet. Han var Fabrikejer og hed Berglan d. Det var, paa hans Død at sige, en Vindbøjtel og Projektmager, der satte sin Kones Formue til og vilde have efterladt hende og deres Barn i Armod, om ikke hendes Fader, der forgæves havde hjulpet Svigersønnen, saa længe han kunde, havde været saa fornuftig at bestemme, at alt, hvad han efterlod sig, skulde sættes paa Livrente for Datteren. Deraf levede hun meget honnet her i Byen indtil for faa Aar siden, da hun døde. Det var en vakker Kone."

„Men hun havde Børn, siger du?"

„Ja, en Søn."

„Hvor er da han?"

„Han er, saa vidt jeg ved, for et Aars Tid siden rejst til Schweitz for at søge sin Lykke derovre, hvor han har Familie. Det er et daarligt Menneske, en Nar ligesom Faderen, men et ypperligt Hoved."

„Nu, hvad mangler han da?"

„Han mangler al Fornuft og Stadighed, han farer af det ene i det andet. Først studerede han til teologisk Eksamen og tog den, endnu meget ung, med bedste Karakter, men saa med eet gav han sig til at studere Medicin; saa gik han fra det og gav sig i Færd med Naturvidenskaber og Historie, og Gud ved hvad han alt sammen har drevet med skrækkelig Iver, saa længe det varede. Ham bliver der ikke noget af. Jeg tog mig ærligt af ham og havde endogsaa en Tid lang givet ham Ophold i mit Hus, men jeg kunde visselig have god Grund til at beklage mig over ham, hvis jeg gad tale om de Sager."

„Det gør mig ondt! mine Forældre holdt saa meget af hans Bedstefader, Ferdinand Valler. Naa, Gud ske Lov, jeg træffer dig med dit gamle, venlige Sindelag, og som jeg haaber, finder jeg dig lykkelig som Ægtemand og Fader i det gamle ansete Vallerske Hus, som det glæder mig, at du endnu uforandret har vedligeholdt."

„Ja, Gud hjælpe os for det gamle ansete Hus! Det er ikke, hvad det har været. Tiderne har trykket det som de fleste andre. De gode Tider for Handelen var alt forbi, da du var i København for en tredive Aar siden, men min Fader havde sin Kones store Formue at staa imod med, men af den beholdt jeg ikke noget. Jeg kan for Resten ikke klage; det vil nok holde ud i min Tid, men mine Børn skal ikke blive rige af det, jeg efterlader mig."

„Jeg glæder mig til at gøre din Families Bekendtskab. Har du mange Børn?"

„Fire Pigebørn: en Datter fra min første Kone og tre med den nuværende."

„Ingen Søn?"

„Nej, Gud ske Lov! Det er daarlige Tider for Sønnerne, og egentlig for Døtrene med."

„Du vilde dog vist ikke miste dem."

„Jo, ved Giftermaal, det ved Vorherre. Det vil da sige den ældste, som er nitten Aar; med de andre tre haster det ikke; den ældste af dem gaar i sit fjortende Aar, de to yngre er Smaapiger paa ni og syv Aar."

„Du er dog lykkelig! Du er omgiven af en opblomstrende Familie og har det Haab at dele Sorg og Glæde for dine Børn med deres Moder. Det har altid bevæget mig, naar jeg har mødt to gamle Ægtefolk, som gik Arm i Arm, støttende hinanden; jeg tænkte mig da, at saaledes havde de vandret sammen ad Livets gode og onde Veje; og skulde jeg misundt noget Ægtepars huslige Lykke, saa vilde det have været deres."

„Min Kone er ung endnu, hun er kun fire og tredive Aar, hun holdes almindelig for smuk, hun er dannet og talentfuld, en udmærket Klaverspillerinde, meget afgjort i Selskaber og kurtiseret af Herrerne. Min ældste Datter er en god lille Pige,

som passer Husholdningen og desuden læser med de smaa Søskende, naar min Kone ikke har Lejlighed."

„Det er jo alt sammen meget skønt; jeg haaber, du præsenterer mig for din Kone."

„Ja, den Fornøjelse kan jeg gøre mig straks, thi jeg tror nok, at hun er hjemme."

Kommerceraaden førte nu sin Slægtning op i den øvre Etage, som hans Familie beboede. I Forværelset mødte de Tjeneren, der sagde: „Fruen er ikke hjemme." „Aa Sludder," svarede Kommerceraaden, „jeg kan jo høre hende spille derinde." Tjeneren sagde med forlegen Mine: „Ja, Spillemesteren er inde og giver Fruen Timer, og saa er det da det samme, som om hun ikke var hjemme."

„Gaa ind, og sig, at jeg er her med en Herre af min Familie."

Tjeneren gik ind, og imidlertid bestræbte Lusard sig for at faa Lov til at gaa og opsætte sit Besøg til en belejligere Time; og da Tjeneren kom tilbage med den Besked, at om tre Kvarter skulde Fruen have den Fornøjelse at modtage dem, rev Lusard sig løs og gik efter at have leveret et Visitkort.

Ved Middagsbordet opstod en Strid mellem Kommerceraaden og hans Frue. Hun kom til Bords med Lusards Kort i Haanden og sagde: „Men Gud bevares! hvilket prægtigt Navn: „„*Mr. Lusard de Montalbert.*"" Er det en Franskmand? En fornem Herre? Er han af din Familie? Jeg kan ikke erindre at have hørt tale om ham."

„Ja, han er af min Familie."

„Og er fransk? og, som det synes, Adelsmand? Hvor kommer du til den Slægtning?"

„Hans Moder var min Kusine, den smukke Claudine, om hvem du jo nok har hørt tale."

„Aa, denne Claudine, som var i din Faders Hus og løb bort o. s. v. Ja, hendes Historie kan man da ikke tale om i unge Pigebørns Nærværelse."

„Gud give, de unge Pigebørn maatte faa hendes Dyder!"

„Jo, jeg takker! Vorherre bevare dem, jeg er Moder til! Men hvad jeg vilde sige: Hvad er han, denne Franskmand?"

„Han er ingen Franskmand, for Resten er han Godsejer."

„Saa er han vel rig?"

„Det ved jeg ikke. Hans Gods i Jylland skal være en ypperlig Ejendom, det er alt, hvad jeg ved, men han selv er en dannet, smuk, brav Mand og en Ungdomsven af mig, som du gerne kunde have modtaget."

„Men hvor kunde jeg vide, at det var saadan en Herre?"

„Du vidste, at jeg bragte ham, og følgelig ønskede ham en venlig Modtagelse."

„De Folk, du bringer, plejer ikke at være af den Kaliber."

„Naar din Mand fører dem til dig, burde de dog ikke møde den Velkomst, at de skal vente i tre Kvarter for at faa Fruen i Tale."

„Skulde jeg lade min Spillemester gaa og øde en Daler for den spildte Time?"

„Du kunde lade Mariane profitere af Timen."

„Nej, Maren har sine Forretninger og sin Plads i Køkkenet om Formiddagen."

„Pigen hedder Mariane. Jeg vil ikke høre det Navn Maren."

„Det maa du vænne dig til at høre. Jeg kalder hende Maren, det Navn er netop karakteristisk for en huslig Person."

Den unge Mariane rødmede og tog Anledning til at rejse sig fra Bordet og hente noget i et andet Værelse. Den yngre Søster Colette slog en høj Latter op.

„Hvad ler du af?" sagde Fruen med en vred Mine.

„Jeg maa le af, at Mariane skulde blive i Køkkenet for den Mads Skyld,

som vi har i Dag, da dog Kokkepigen, med den ene Haand bunden paa Ryggen, kunde overkomme de Retter."

„Pas du dig selv, uartige Tøs!"

„Og saa maa jeg ogsaa le af at tænke paa Spillemesteren, hvor glad han var bleven, om han var kommen til at give Mariane Time, thi han synes saa inderlig godt om min Søster, skønt hun ikke spiller saa færdigt som Moder; men naar Moder ikke er til Stede, lige saa snart han træder ind, saa siger han paa Øjeblikket: „„Maaske den ældste Frøken vil gøre mig den Ære?""

„Ja, den Herre er en Laps, det har jeg nok mærket, og det klæder ilde for et lille Barn, som du er, at gøre saadanne Bemærkninger."

„Et lille Barn paa henved fjorten Aar er ikke saa dumt endda. Da jeg ikke var større end min mindste Søster, da roste Moder tidt min Forstand, og det var ikke godt, ifald jeg ikke var bleven klogere siden."

Kommerceraaden rejste sig fra Bordet og sagde: „Nu gider jeg ikke høre mere af jeres Vrøvl. Skynd dig at skænke Kaffe, lille Mariane! jeg skal ud."

Fruen sagde: „Bliv dog siddende rolig i et Par Minutter, og sig mig, naar vil du præsentere mig Hr. Lusard de Montalbert."

Kommerceraaden formildede noget sin Tone og svarede: „Dersom jeg kan faa fat paa ham i Morgen Formiddag, saa kan jeg invitere ham til at spise her til Middag."

„Kan han ikke komme her i Aften? Jeg længes efter at se ham."

„Jeg ved ikke, om jeg kan træffe ham, og om han vil være saa høflig at komme nok engang i Dag."

„Gør dit bedste, jeg beder dig."

Kommerceraaden gik hen til Kaffebordet, hvor Mariane stod, og idet han selv tog sin Kop og tømte den, gav han Mariane Tegn til at følge ham og forlod Værelset. Da de var komne ud i Entreen, tog han venligt sin Datter under Hagen og sagde: „Hør, min Pige! sørg for, at alting bliver lidt net og sirligt i Aften. Vor Gæst er vistnok ikke vant til at gøre noget stort Aftensmaaltid, men lad dog det hele være lidt elegant. Du ved nok Besked."

„Jeg skal spørge Moder, men jeg ved, hendes Husholdningspenge"...

Han afbrød hende: „Der har du Penge, men du behøver ikke at fortælle Moder det. Gør det nu saa godt som muligt efter din egen Smag."

Han gik, men vendte om og sagde smilende: „Jeg saa ogsaa gerne, at du klædte dig om og gjorde dig saa køn som muligt, thi jeg ønsker, at min gamle Ven skal synes godt om mine Børn."

Meget forlegen ved det hende paalagte Hverv gik Mariane med ydmyg Mine til sin Stedmoder, udbad sig hendes Befalinger og fordristede sig, som hun plejede, til at gøre et og andet Forslag. Til Marianes Lettelse blev i det samme meldt en næsten daglig Gæst i Huset, en Hr. Arnold, en juridisk Student, langt ude beslægtet med Fruen, som nu hurtigt affærdigede Mariane med følgende for den forlegne Pige velkomne Ord: „Ja, nu har jeg ikke Tid til at vrøvle med dig. Indret det godt og smukt, men det maa ikke koste over det sædvanlige"...

Hun fik ikke Tid til at sige mere, thi den unge, efter den nyeste Mode klædte Herre traadte allerede ind. Idet han gik forbi Mariane, der gik ud af Værelset, tilkastede han hende et stjaalet Blik og hviskede: „Du søde Unge!" Hun drejede Hovedet og lod, som hun ikke hørte det.

Hr. Arnold bukkede for Fruen og sagde: „Min skønne Kusine! Den ydmygste af Deres ydmyge Slaver bøjer sig for Dem. Goddag, I dejlige Billeder!" sagde han derpaa, henvendende sig til de to Smaapiger, der sad ved det ene Vindue i et stille Klammeri om en Dukke, som de trak

hver til sin Side. Ved det andet Vindue sad Colette med en Bog, som hun holdt i Hænderne, medens hun med sine poliske Øjne skottede over den. Arnold nærmede sig til hende: „Er du der, Colette? Din lille Strik!“ Colette stødte med Albuen til ham.

Han satte sig nu ved Siden af Fruen og sagde: „Jeg har i Kommission fra Fru Lissing at tigge og bønfalde Dem om at forunde hende Deres Nærværelse i Aften. Der er ingen egentlig Soirée, kun en ganske lille *Réunion* af udvalgte gode Venner, der lever i Haabet om at glæde sig ved Deres Pianofortespil. Der kommer et Par af Italienerne, som vil synge for os, for Resten kun vor egen gode velbekendte Cirkel, Baronesse Rodolphe iblandt andre, og vor Ven Hofjunkeren. Ja, han har nu en ganske aparte Grund til at ønske Deres Nærværelse foruden hans altid brændende Kærlighed, som De nok kender. Jeg gør mig ingen Samvittighed af at forraade ham, den Luks, der gaar paa mine Enemærker og gør sin Kur til m i n Kusine, og Historien er ganske ypperlig: I Formiddags gik vi sammen paa Gaden og saa en overmaade smuk Pige gaa op i en Butik. Forstaa mig vel, det var ingen Dame, det var en Grisette, formodentlig en Kammerjomfru eller en Syjomfru; hun var simpelt klædt og bar en stor Pakke. Af Nysgerrighed gik vi efter hende ind i Butikken og stillede os ved samme Disk som hun, lige ved Siden af hende. Vi lod os vise det ene efter det andet og bad hende bære os med et godt Raad, men hun var knibsk, og da vi dog nu var lidt betænkelige ved den megen Ulejlighed, vi havde gjort i Butikken, købte Hofjunkeren et lille *Écharpe*, ganske dejligt, indvævet med Guld og dyrt som Guld, og da vi kom ud paa Gaden, sagde han med et hjertebrækkende Suk: „„Hør, min kære Ven! Tror du ikke, at jeg turde vove at gøre din smukke Kusine, Fru Valler, en Foræring med dette lille Sjal?““ — „„Prøv paa det!““ svarede jeg; og nu dør jeg paa, at han i Aften kommer saa lumsk stikkende med sit Offer, som De da ikke modtager.“

„Jo, hvis det ærgrer Dem, har jeg rigtig Lyst til at modtage det. Det er smukke Historier, De tør fortælle mig: at løbe ind i en Butik efter en Jomfru! og jeg er vis paa, at det var Deres Indfald og ikke hans, thi der er noget anstændigt og uskyldigt ved det Menneske.“

„Nu maa jeg le!“ sagde Franskmanden, „han græd. Men hvad ondt er der ellers i det, at man vil rigtig betragte et smukt Ansigt? Dersom jeg var urørt og blind for Skønhed, kunde jeg da i saa høj Grad beundre Dem?“

„Ja, det er nu ikke værd at spilde Ord paa den Sag. Jeg kan ikke komme til Fru Lissings i Aften. Invitationen kommer for silde. Jeg har selv fremmede.“

„Fremmede! Og det sagde De mig ikke i Aftes.“

„Jeg vidste det ikke. Det er en Herre, der er ankommen her til Byen, en af Vallers Familie.“

„En Herre af Hr. Vallers Familie. Det er nok en smuk gammel Filister!“

„Der ser De hans Kort.“

„For Satan! hvad er det for en fremmed Fugl? hvor kommer han fra?“

„Det er en rig Godsejer, smuk og elegant, en Adelsmand af fransk Ekstraktion.“

„Naa! Saa har De da i Guds Navn faaet en ny Courtiseur, nu kan vi andre pakke ind.“

„Aa, urimelig Snak!“

„Urimelig! Nej, jeg kender nok Dem. Nu koketterer De med ham paa det voldsomste. Nu henvender De al Tale til ham og vender Ryggen til os andre, der maa sidde som Skumpelskud. Men jeg vil ogsaa lade mig hænge, ifald jeg sætter min Fod her i Huset, førend jeg erfarer, at

den Trækfugl er fløjet væk med de andre Vildgæs."

Fruen sagde med vred Tone: „Hvad fejler Dem? Er De ved Dem selv eller ikke? Skylder jeg Dem Regnskab for, hvem jeg taler med eller ikke? Er De maaske min Elsker? Har jeg nogen Sinde indladt mig i fortroligt Forhold til Dem eller nogen? Er der mindste Skygge paa mig eller mit Rygte?"

„Gud bevares! Det siger jeg ikke, De er Dyden selv, paa en mageløs Koketteren nær."

„Det er ypperligt at høre saadanne Fraser! Hvad angaar det Dem? Dersom jeg koketterede, som jeg slet ikke gør, saa gør det da ingen Skaar i Dyden. Tværtimod! Koketteri kan ofte være en Dyd. Det staar i et af Scribes Stykker."

„Ja, ja! Enhver har s i n Katekismus."

Denne Samtale blev nu afbrudt af Kommerceraaden, der, efter en flygtig Hilsen til Hr. Arnold, sagde til sin Kone: „Jeg traf ikke min Fætter, han var ikke hjemme, men jeg fik skrevet et Par Ord, hvori jeg meldte, i hvad Hensigt jeg var kommen, og indbød ham til i Overmorgen til Middag. Jeg gik derpaa til vor gamle Ven, Etatsraad Dalund, og han lovede mig at komme."

Kommerceraaden vendte sig nu høfligt til Arnold og sagde: „Vil De ikke ogsaa gøre os den Fornøjelse at tage til Takke her i Overmorgen Middag og gøre Bekendtskab med min Fætter og Ungdomsven, Hr. Lusard de Montalbert, en Mand, der har berejst baade den nye og den gamle Verden?"

Arnold modtog Indbydelsen, og Kommerceraaden forlod Værelset og opsøgte sin Datter Mariane, som han formaaede til at besørge den bestemte Dags Anretning paa det bedste, og leverede hende i den Anledning flere Penge. Forgæves bad Mariane ham at overlade Penge og Gæstebudets Anordning til Fruen. „Nej, nej!" sagde han, „hun kniber paa alting, om jeg ogsaa giver hende dobbelt saa mange Penge, og hun bryder sig desuden ikke om det hele, og denne Gang vil jeg have det ordentligt. Du kan kun sige: Fader vil give de Penge, jeg forlanger, uden at nævne hvor mange, saa bliver hun meget tilfreds."

Da Kommerceraaden havde forladt Dagligstuen, udbrød Arnold med høj Latter: „Den fremmede Herre er altsaa en Ungdomsven af Deres Mand. Følgelig maa det jo være et gammelt Stødaf. Det skulde De sagt mig straks, saa kunde jeg have sparet min Ærgrelse og Deres Vrede."

„De smigrer Dem forgæves. Jeg har spurgt Tjeneren, der sagde, at det var en meget elegant Herre, meget yngre end Valler."

„Naa, han har dog nok traadt ikke blot sine Børnesko, men sine Dansesko. Vær nu ikke vred længere; thi ellers maa jeg tage Livet af mig selv. Giv mig et Tegn paa, at De er forsonet med mig. Bryd en lille Blomst af dette Jasmintræ, og giv mig den til Forsoningstegn."

„De er et Barn," sagde Fruen leende, idet hun dog paa hans gentagne Bøn afbrød en lille Gren af en Blomsterpotte og leverede ham den. Han kyssede hendes Haand og udbrød: „Men hillemænd! Eftersom den højfornemme Gæst ikke kommer i Aften, saa er der jo intet i Vejen for, at De under mig den Glæde at følge Dem til Fru Lissings Soirée. Det er, som sagt, intet stort Selskab. De behøver ikke at klæde Dem om, saa nydelig som De er. Klokken er nylig slaaet syv; halv otte ønskede hun at samle os, da vi skulde have saa megen musikalsk Nydelse som muligt, og Selskabet maa skilles ad til en urimelig tidlig Tid, eftersom hendes Mand ligger syg."

Fruen lod sig overtale uden synderlig Møje. Hun forlod Værelset et Øjeblik for at forandre lidt ved sit Toilette, og imidlertid ilede Arnold hen til Colette, slog sin Arm om hende

og sagde: „Søde Colette med de kloge, alt for kloge Øjne! Det er forfærdeligt, hvad du bliver stor. Du er jo saa udvokset, som om du var dine atten Aar. Hør engang! Jeg skal være dig en i Liv og Død allieret Ven, ifald du vil tale et godt Ord for mig hos Mariane."

„Hos Mariane! Vil De fri til min Søster?"

„Aa, Gud hjælpe os! hvad har jeg at fri paa! Nej, ser du, det er en ganske simpel Affære. Mariane er saa rent forbandet knibsk imod mig. Hun vil næppe svare mig, naar jeg meget venligt og net taler til hende. Det støder mig afskyeligt, især naar andre er Vidne til en saadan Behandling, som jeg sandelig ikke er vant til. Det sætter mig mangen Gang rent ud af mit gode Lune."

„Er De forelsket i Mariane?"

„Ak, Barn! Du betjener dig nu af saa store, deciderede Udtryk. Det er ikke just noget at tage saa højtideligt. Jeg synes forbandet godt om din Søster ligesom om dig. Hun er ikke en saa rask Figur som du og er heller ikke saa pikant, men som sagt, hendes vilde, strenge Væsen generer mig. Derfor beder jeg dig forestille hende"

— — —

Fruen traadte ind, og Samtalen endte pludselig. De to yngste Smaapiger istemte nu en høj og lydelig Klagesang. „Hvad er det?" sagde Moderen. „Hvad græder I for, I smaa?"

Hulkende svarede Natalia, den ældste: „Nu gaar du fra os, og du lovede os i Morges, at du vilde gaa med os i Tivoli i Aften, hvis Vejret blev godt."

„Det har jeg rigtignok glemt."

„Men vi Stakler," udbrød den lille Ida, „vi har ikke glemt det, men glædet os til det hele Dagen."

„Hold da op med den Tuden! I kan jo komme der endnu."

Hun ringede. Stuepigen kom ind og fik Befaling til straks at klæde sig paa og gaa med Børnene i Tivoli, hvorpaa Fruen og Arnold skyndte sig bort.

Colette sprang op med Latter, drejede sig rundt paa Gulvet som en Top, og da Mariane i det samme traadte ind, kastede hun sig om hendes Hals, kyssede hende og raabte: „Min egen Mariane! Faar jeg dig endelig fat! Jeg har jo næsten ikke set dig hele Dagen. Men Gud ske Lov! nu har vi Ro og Frihed i Aften, thi nu gik Moder ud med den aimable Hr. Arnold."

„Er Moder gaaet ud?" spurgte Mariane.

„Ja, hun er saamænd, og hun er saa god at blive ude til Sengetid."

Nu traadte Stuepigen ind med Børnene, der var færdige til at gaa ud. „Hvor skal I hen?" spurgte Mariane.

„Vi skal ud i Tivoli," svarede Natalia.

„Nej, du kan ikke gaa med, Moder har sagt i Morges, at du skulde blive hjemme i Dag til Straf for din Uartighed i Gaar, da du ikke vilde læse og med Villie fordærvede dit Strikketøj."

„Moder har selv sagt, jeg skal ud i Tivoli. Du har ikke at befale over mig."

„Jo, idet jeg har paataget mig at lære dig."

Stuepigen tog Natalia ved Haanden og sagde: „Lad os nu gaa." Derpaa vendte hun sig til Mariane og sagde knibsk: „De maa undskylde, Frøken Maren, jeg maa adlyde min Frues Ordre og ikke Deres."

Mariane vendte sig tavs bort, og Pigen gik med Børnene.

„Nej, det er dog alt for galt!" udbrød Colette; „hvorfor taaler du det? hvorfor gaar du ikke til Fader og kalder ham til Hjælp?"

„Den stakkels Fader, lad ham have Ro. Men nu er vi ene, og nu har jeg Tid; lad os sætte os til Pianofortet og prøve de Romancer, som Musiklæreren laante os i Gaar."

Hun aabnede Instrumentet, satte sig ved det og slog nogle Akkorder an. Colette, som tog Plads ved Siden, greb hendes Haand og sagde: „Vent lidt! lad mig dog først fortælle dig,

hvilken Kommers vi havde i Dag i Instituttet. Vores Frue blev syg af Migræne, som hun plejer, og maatte gaa hen og lægge sig. Det var i Broderetimen, og Baldyre-Frøkenen, som vi kalder hende mellem os, hun blev kaldt ud, der var en, der vilde tale med hende. Hun var ikke vel ude af Døren, førend Line Sørensen trak et meget sirligt Brev frem, som hun havde fundet nede paa Trappen, og hvorpaa Udskriften lød saaledes: „„„Til den smukkeste af de unge Gratier, som frekventerer dette Institut.““" Nu blev der da et Oprør. Hvem er den smukkeste? Brevet fløj som en Fugl Bordet rundt, de var færdige at rive det i Stykker. Endelig fandt de da, efter mit Raad, at det ikke var af Vejen at læse Indholdet. Jeg fik Lov til at bryde Seglet og læse det højt. Det var meget smukt skrevet og paa Vers og gik ud paa, at en Tilbeder vilde indfinde sig paa Hjemvejen for at betragte i Nærheden og høre et Par Ord o. s. v., du kan nok selv tænke dig saadan noget, som klinger prægtigt, men som man jo nok tilforn har læst og hørt. Frøkenen kom ind i det samme, og Brevet for under Bordet fra Haand til Haand hen til Line igen. Du kan nok begribe, at vi længtes efter at komme paa Gaden. Vi saa ingen, som vi kunde antage for Brevskriveren, vi gik langsomt og spejdede til alle Sider uden at se nogen, men da vi kom til Hjørnet, sprang pludselig ikke en, men tre elegante, unge Herrer frem fra en Krog bag Plankeværket, som staar der. Den ene løb lige hen til Line, den anden til Sofie og — hvad mener du? Den tredie til mig. Det var rigtig et meget smukt Menneske med dejlige sorte Moustacher og et lille Fipskæg. Han var særdeles galant og sagde mig tusinde Artigheder.“

„Bevares! Og du?“

„Aa, jeg hørte paa ham og svarede kun et Ord nu og da. Han fulgte mig lige ind i vor Port og bad meget ydmygt om at turde møde mig igen i Morgen, og da jeg tøvede med at svare, rev han min ene Handske fra mig til et Pant, sagde han, som han bad om Tilladelse til at maatte gengælde med en lille Foræring.“

Mariane tav lidt. Derpaa tog hun Søsterens Haand mellem begge sine og sagde kærligt: „Colette! Du siger, at du holder af mig, jeg tror det og gengælder det af mit ganske Hjerte. Vil du berøve mig min eneste Veninde? Det gør du, dersom du indlader dig i saadanne Leflerier, som er mig modbydelige. Tro mig! jeg er ældre end du! Jeg har, som du ved, indtil min Bedstemoders Død for faa Aar siden, levet i hendes stille, ærbare Hus, indprentet hendes Lærdomme dybt i min Sjæl. Jeg ved, at du gaar til din Fordærvelse, dersom du gør et Skridt videre paa den Vej, du i Dag har betraadt. Lov mig, at du aldrig mere vil møde denne Herre, og dersom han i Morgen paatrænger dig sit Selskab, saa sig, at du i Dag blev saa undselig over hans Opførsel, at du ikke ved, hvad du sagde eller gjorde, men at du frabeder dig al videre Nærmelse fra hans Side.“

„Ak, Mariane! Hvor kan du forlange det af mig? Det artige, smukke Menneske! Og hvad ondt er der i at tage mod en Foræring, som bliver os buden paa en ærbødig Maade? Jeg er vis paa, at Moder i denne Aften modtager en Foræring af en ung Herre.“

Mariane trak paa Skulderen. „Det er ogsaa en af de Ting, som mishager mig hos dig, at du giver dig af med at ville bedømme din Moder, at du har en styg Tone imod hende.“

„Hun har ogsaa en styg Tone mod mig og kan ikke lide mig, det ved jeg godt. Og da jeg var lille, gjorde hun saa meget af mig, da tog hun mig med sig alle Vegne. Ligesom hun nu behandler de smaa, saadan behandlede hun dengang mig. Men det forstaar sig, deres Tid kommer nok ogsaa. Natalia, som nu er saa kæp-

høj, hun staar for Tur til at blive Skumpelskud. Ser du! saadant noget kan jeg ikke lide."

„Men hvor kan du fordre, at din Moder skal elske dig, naar du har saadan Mangel paa Kærlighed til hende?"

„Ja, det er sandt! Kærligheden mangler mig, men jeg kan ikke gøre derfor, og det er heller ikke, fordi jeg er haardhjertet, thi dig elsker jeg, dig ærer jeg, saa oprigtigt, saa hjerteligt!"

„Kære Colette! Men er jeg saa lykkelig, at du har mig kær og tror mig, saa bevis mig det ved at følge mit Raad."

Colette sukkede: „Ak! du kan let sige det. Du har en Elsker, ved hvem dit hele Hjerte hænger, om hvem alle dine Tanker drejer sig."

Mariane rødmede. „Hvor falder du paa sligt?"

Colette greb med behændig Haand en lille Snor, som tittede frem under Søsterens Halskrave, trak den op af dens Skjul og sagde leende: „Tror du ikke, jeg kender denne Ring? Hvad betyder vel den? Du har ingen Fortrolighed til mig, men dog ved jeg alting."

Mariane tog Ringen fra hende og skjulte den, idet hun sagde med en vemodig Alvor: „Dersom du ved alting, saa ved du ogsaa, at jeg ikke selv ved, hvad Betydning eller Haab tør knytte til denne Ring, og saa ved du ogsaa, at jeg kan have Sorg nok, uden at du, som er god, kan ville forøge den."

„Jeg! Nej, før vilde jeg dø end bedrøve dig."

„Nu, saa lov mig, at du ikke vil indlade dig med den unge Herre. Naar du betænker dig, saa vil du selv indse, at dersom han virkelig havde Godhed og Agtelse for dig, saa havde han ikke nærmet sig til dig paa en saa udelikat Maade."

„Saamænd! Du siger noget. I Kompagni med to andre... og dernæst det Brev paa Trappen... Ja, du har Ret, du har altid Ret, jeg skal gøre, som du vil, jeg lover det."

Med varm ungdommelig Hengivenhed omfavnede de unge Piger hinanden, og derpaa sagde Mariane: „Lad os nu straks benytte Tiden til at prøve vore Romancer. Det er just ikke hver Dag, at vi har saadan Lejlighed til at bemægtige os Instrumentet."

Imidlertid var Lusard kommen hjem i Hotellet, hvor han logerede, og da han af den Billet, som Kommerceraaden havde efterladt, erfarede, at denne og hans Familie havde ønsket hans Nærværelse samme Aften, tænkte han, at det endnu var tidsnok til at benytte sig af Indbydelsen. Han gik derfor ligesom sidst til Kontoret, hvor han traf Kommerceraaden meget beskæftiget, men dog kendelig fornøjet over at se ham.

„Naa," sagde han, „det var smukt og venskabeligt, at du dog kom. Jeg glæder mig til at bringe dig op til min Kone, der saa meget længes efter at se dig; jeg fører dig ind til hende og maa derpaa bede dig undskylde, at jeg maa forlade dig en liden Stund for at besørge en Sag, jeg er i Færd med og ikke godt kan opsætte."

Han ilede nu op og gik lige ind i Værelserne. Uden for Døren til Dagligstuen sagde Lusard: „Det er et godt Varsel, at man stedse uden for din Dør mødes af Musik og Harmoni. Hvor smukt det lyder derinde fra!"

Kommerceraaden traadte nu ind med sin Gæst til de to unge Piger, der, forskrækkede som Sangfugle, til hvis Busk man nærmer sig, hurtigt rejste sig og hilste undseeligt den fremmede. „Hvor er jeres Moder?" spurgte Husherren og blev meget forbavset ved at høre, at hans kære Halvdel var taget ud i Aftenselskab. Med beskedent Galanteri nærmede Lusard sig de unge, ubekendte Slægtninge og tiltalte Colette, som han ansaa for den ældste. Hun svarede med et lille Kniks og vendte sig fortrædelig til sin Fader, til hvem hun

sagde: „Kunde du ikke præsentere os, fordi Moder er gaaet ud?“

Kommerceraaden lo, tog begge sine Døtre ved Haanden, førte dem frem for den gamle Ven, anbefalede dem med et Par hjertelige Ord til hans Velvilje og bad ham tage til Takke med deres Selskab, medens han i nogle Minutter fjernede sig.

Lusard modtog en Pigehaand i hver af sine, han kyssede de smaa Hænder og sagde: „Jeg er et stakkels Menneske, som er gaaet Livet igennem uden at Søstre eller andre paarørende er opvoksede med mig eller har ledsaget mig paa min jordiske Vandring. De kan derfor vel tænke, hvor jeg glæder mig ved i mine ældre Dage at træffe unge, elskværdige Kusiner, som rækker mig venligt Haanden.“

Han spurgte nu om deres Navne, deres Alder, deres Beskæftigelser, og ved den paa en Gang hjertelige og beskedne Hylding, han viste dem, vandt han meget let de til en saadan Opmærksomhed og god Tone uvante Pigers Velvilje. „Jeg afbrød Deres Musik,“ sagde han, „und mig den Glæde at høre igen de unge, friske Stemmer, der lød mig saa behageligt i Møde, da jeg traadte herind.“

Meget frygtsomme føjede de unge Piger hans Ønske og sang en tostemmig Sang. I Begyndelsen skælvede især Marianes Stemme, og hendes ellers sikre Haand greb usikkert paa de velbekendte Taster, men lidt efter lidt kom Modet tilbage, og de to unge Stemmer smeltede saa blødt og med saa stor Præcision i hinanden, at Lusard bevæget udbrød: „Det er længe siden, jeg hørte en saadan Sang, der i denne vor forkunstlede Tid tiltaler mig, som naar jeg langt fra mit Fædreland hørte mit Modersmaal. Saaledes sang ogsaa min Moder. Hendes Stemme, hendes Romancer lyder endnu i min Sjæl. Jeg er opvokset med saadanne Sange. Naar hun i de stille Aftener sang til Guitaren eller Pianofortet, lyttede jeg dertil, som Voksen med sød Vemod, som Barn havde jeg danset dertil.“

Han tav, ligesom forfølgende disse Erindringer, og Mariane lod sine store, dybsindige Øjne møde hans med et sympatetisk Udtryk, der ikke blev ubesvaret.

Nu kom Kommerceraaden og gjorde sit bedste for at formaa sin Ven til at tilbringe det øvrige af Aftenen med ham og hans Døtre; men Lusard, som i Betragtning af Husfruens Fraværelse ikke vilde modtage Indbydelsen, undskyldte sig og tilføjede: „Jeg har allerede nydt saa megen Behagelighed i dit Hus i Aften, at jeg af Frygt for en Nemesis ikke tør forlange mere paa en Gang.“

„Nu, som du vil,“ svarede Kommerceraaden, „glem imidlertid ikke, at du har lovet mig den Dag i Overmorgen. Du vil træffe her en gammel Bekendt, som endnu er tilbage af vor adsplittede Kreds: forrige Højesteretsadvokat, Etatsraad Dalund.“

Lusard blev meget glad ved at høre dette og foresatte sig allerede næste Morgen at besøge sin og sine Forældres gamle Ven. Han takkede nu de unge Piger og efterlod dem ganske indtagne af hans Personlighed.

Da Fruen kom hjem, modtog Colette hende med en højrøstet Lovtale over den nye Fætters elegante Væsen og Tone og glemte ikke at udbrede over det Behag, som han havde fundet i hendes og Marianes Selskab og Sange. Baade Fruen og Kommerceraaden var meget vrede: hun, fordi hendes Mand havde modtaget en fremmed i hendes Fraværelse, han, fordi hun var gaaet i Selskab uden hans Vidende, og desuden bebrejdede han hende, at de to Smaapiger først nylig var komne hjem fra en for dem saa upassende natlig Forlystelse. Alle gik misfornøjede til Sengs undtagen Colette, der fandt alle disse Sammenstød inderlig morsomme.

Næste Formiddag var Familien samlet, da Lusard lod sig melde og blev denne Gang med stor Fornøjelse

modtagen og indført til Husets Herskab. Fru Valler var endnu en smuk Kone, og naar hun var i sit gode Lune, kunde hun vise sig meget indsmigrende og behagelig. Hun modtog Lusard paa en særdeles forbindtlig Maade, beklagede sin onde Stjerne, der syntes at ville modsætte sig hendes Ønske, at se sin Mands kære Ven og Slægtning; hun forestillede ham sine to yngste, meget smukke Børn, der, allerede fuldkommen oplærte i, hvad man kalder Personsanseelse, nærmede sig ham med ærbødig Venlighed. Lusard var henrykt over sin Slægtnings huslige Lyksalighed; og den Hylding, han viste Fruen, var et ærligt Udtryk af det Behag, hun indgød ham. Han sagde nu, at han til Undskyldning for sine alt for hyppige Visitter maatte bekende, at han i Dag kom for at indbyde Kommerceraaden til at være Trediemand med ham og Dalund i et Middagsmaaltid paa en Restauration. Med et meget fornøjet Ansigt samtykkede Kommerceraaden, og Lusard sagde: „Hvor det har oplivet mig at se Dalund! Efter hans eget Sigende er han over firsindstyve Aar, og dog er han endnu saa aandelig ung, saa legemlig kraftig. Han foretager hver Dag en lille Vandring. Solen, den friske Luft, siger han, er Livsbetingelser for de svage Aldere, Barndommen og Alderdommen. Han forekommer mig muntrere end for tredive Aar siden. Hans Bolig er saa overordentlig smuk, han har fundet Behag i at omgive sig med Kunstværker, med Blomster, med tusinde smaa Forskønnelser, som han i yngre Aar ikke brød sig om. Han sagde: „Naar vi bliver gamle, saa forekommer det os, som om de smaa behagelige Vaner var lige saa mange Baand, der endnu bandt Livet til os. I Ungdommen fordrer man saa store Ting af Livet; i Alderdommen bliver man Barn igen, man er mere nøjsom, man glæder sig over Smaating, man holder af sit Legetøj og sørger ikke ved Tanken om, at man snart skal overlade det til de yngre Søskende.““

„Han har da ogsaa en lykkelig Alderdom,“ svarede Kommerceraaden, „han bor hos sin Brodersøn, til hvem han for længe siden har overdraget sine Forretninger og en Del af sin Formue. Den yngre Dalund og hans Familie ærer Onkelen som en Fader og bærer ham paa Hænderne.

Lusard vedblev: „Jeg finder den gamle Mand saa elskværdig. Det lille Anstrøg af et sarkastisk Lune, som udmærker ham, forenes paa en behagelig og klædelig Maade med den dybe Følelse, som udgør et Hovedtræk i hans Karakter.“

Ved disse Ord saa Kommerceraaden paa sin Kone med en Mine og Gebærde, der tydeligt sagde: „Der kan du høre!“ en stum Tiltale, som Fruen besvarede ved hurtigt og hemmeligt at vise sin Mand Spidsen af sin rosenrøde Tunge, hvorpaa man skiltes, paa begge Sider meget fornøjede med hinanden. Det eneste, Fruen havde at udsætte paa sin nye Slægtning, var den Egenskab hos ham, at han talte Dansk som enhver anden indfødt, da hun havde haabet, at hans egentlige Modersmaal maatte være det Franske, et Sprog, som hun talte med temmelig Færdighed.

Efter Aftale hentede Lusard den gamle Dalund, og medens han fulgte ham til Restaurationen, omtalte han med Varme sin Tilfredshed over at finde Kommerceraaden i saa lykkelige huslige Forhold, ved en saa smuk og behagelig Kones Side, hvorpaa Dalund svarede: „Ja, jeg vil ikke foregribe Deres Dom i denne Henseende. Se med egne Øjne, og jeg spaar, at det ikke vil vare længe, førend De betænker Dem paa at prise hans huslige Lyksalighed.“

Den næste Dag fandt det bebudede Selskab Sted i Kommerceraadens Hus. Alting var indrettet smukt og sirligt. Fruen var ikke uden Smag for, hvad der var skønt og behageligt, men

hendes huslige Virksomhed indskrænkede sig kun til, hvad der faldt i Øjnene, og ved særegne Lejligheder som et stort Gilde eller deslige, var hendes Iver af en saa urolig og byrdefuld Natur, at den ofte var en Anstødssten for den stille, ubemærkede Virksomhed, hvormed Mariane vidste at ordne alt.

Paa den omtalte Dag, da Familien samledes for at modtage det indbudte Selskab, traadte Mariane og Colette ind i snehvide, simple Kjoler, med deres smukke Haarfletninger og blanke Lokker, den førstes dunkelblonde, den andens mørkebrune. Deres Fader, som var ene i Værelset, gik dem i Møde og betragtede dem med Velbehag. Han klappede Marianes blussende Kind og sagde: „Min lille flinke Husholderske er bleven saa hed af lutter Arbejdsomhed."

I det samme traadte Fruen ind og sagde leende: „Det er rigtig rørende at se saadan en sentimental Papa, der kæler for de store Piger."

Fruen var meget elegant klædt og bar over sin sirlige Kjole et overmaade prægtigt saakaldet Echarpe i glimrende Farver, indvævet med Guld.

„Hvad er det for et pralende Sjal eller hvad det hedder?" spurgte Kommerceraaden.

„Det er et, jeg har faaet forærende," svarede hun.

„Af hvem?"

„Af vor Ven Hofjunkeren."

„Hvad er det for noget? Tager du Foræringer af de unge Herrer? Det vil jeg have mig frabedet."

„Lad du mig om det. Du kan nok tænke, at det er sket paa en saadan Maade, at der intet anstødeligt kan være deri. Jeg tænker nok, at mit Rygte og min Opførsel er saadanne, at de ikke behøver at tage imod kritiske Bemærkninger."

„Men saadanne Foræringer"....

Hun afbrød ham: „Det forstaar du ikke. I vore Tider er det almindeligt at tage og give Foræringer. Naar man kommer til Damer ved Fødselsdage, Konfirmationer eller andre slige Lejligheder, saa er der som en hel Basar af Foræringer. Min Kusine Malle og hendes Døtre behøver næsten aldrig at anskaffe sig noget, de klæder sig i lutter Foræringer."

Kommerceraaden rystede paa Hovedet. „Den Mode vil jeg dog bestemt ikke lide i mit Hus."

Colette stødte til Søsteren og hviskede: „Hvad sagde jeg! Der kan du høre, du, som nødte mig til at afslaa den nydeligste Broche!"

„Det skal du ikke fortryde," hviskede Mariane.

Det Selskab, som forsamlede sig i det nuværende Vallerske Hus, var af en ganske anden Beskaffenhed end det, der for halvtredsindstyve Aar siden havde ladet Væggene i denne Spisestue genlyde af Sange og livfulde Samtaler. Det bestod af Herrer og Damer af de Familier, i hvilke Kommerceraaden plejede at være indbudne, derhos nogle faa unge Mænd, saasom den omtalte Hofjunker, Hr. Arnold og et Par enkelte saakaldte skønne Aander af den ligeledes saakaldte nyeste Skole i Litteraturen. Da Husets Herskab præsenterede Lusard og de øvrige Gæster for hinanden, var der ikke en eneste, der enten af Navn eller Person var ham bekendt. Ved Bordet fik han sin Plads ved Siden af Fruen, og ved den nederste Bordende sad Hr. Arnold mellem Husets to unge Døtre i en Samtale, der vakte Lusards Opmærksomhed, uagtet han intet Ord kunde høre af den.

Colette var nemlig ikke sen med at sige til Hr. Arnold, at hun havde udrettet hans Kommission hos hendes Søster. „Og ved De, hvad hun svarede?" tilføjede den letsindige Pige, „hun svarede: „„„Den Tone, Hr. Arnold tillader sig imod mig, fortjente et langt alvorlige Svar end det, en stakkels Pige som jeg har Mod til at give ham.""""

Mariane blev meget undseelig over Colettes Fremfusenhed, men da Arnold med stor Iver forlangte en Forklaring, sagde hun: „Ja, det har jeg sagt. Dersom min Fader havde be-

mærket den Maade, De omgaas mig, eller dersom jeg havde en Broder, saa vilde han sige Dem, at jeg aldrig har givet Dem Anledning til at nærme Dem til mig med den lidet passende Fortrolighed, som De tillader Dem. Jeg har for Eksempel aldrig givet Dem Tilladelse til at sige du til mig, uden at tale om saa meget andet, hvorfor jeg beder Dem forskaane mig."

Arnold følte sig ordentlig imponeret af den unge Piges alvorlige Tiltale. „Tilgiv mig," svarede han forlegen, „jeg mente, at jeg turde regne mig i Slægt med Dem, og jeg maatte tage meget fejl, om jeg ikke havde hørt en ung Herre være dus med Dem uden videre Anstød."

Mariane rødmede, men svarede efter et lidet Ophold: „Det maatte have været en nær paarørende, som havde kendt mig fra min Barndom, men i øvrigt er det noget, som kun jeg selv kan tillade eller nægte."

Efter denne korte Samtale viser der sig et særeget Udtryk paa de paagældendes Ansigt og i deres Adfærd. Mariane følte sig skamfuld over det Udbrud af Heftighed, hvormed hun havde forsvaret sin gode Ret, medens paa den anden Side det usædvanlige i den unge Piges ellers saa stille, tilbageholdne Væsen frapperede Arnold, og næsten mod hans Villie behagede hun ham mere end nogen Sinde. Han betragtede hende tavs fra Siden og søgte at indlede en Samtale paa en beskeden og forsonende Maade, medens hun svarede ham med en velvillig, men undseelig Mine. Lusard, som opmærksomt betragtede de to Personer, gik det, som det let gaar ved at se et pantomimisk Skuespil uden at have læst Programmet: han uddrog af den mimiske Forestilling en Mening, der var aldeles modsat den rigtige, og troede at se en lille Elskovsscene, der stræbte at indhylle sig i Hemmelighedens Slør. Mange Tanker og Betragtninger krydsede hinanden i hans Hoved ved denne formentlige Opdagelse.

Fruen bemærkede hans Adspredthed. „Jeg sidder og glæder mig i Stilhed," sagde han, „over den unge Del af min for mig nye Familie. De selv er endnu saa smuk og ungdommelig og har allerede en saa voksen Datter. Det er et behageligt Syn at se disse to unge Piger sammen."

Fruen lo. „De er alt for god. Det Synd at sige, at nogen af dem er smuk."

„Jeg vil ikke sige, at de ere regelmæssige Skønheder, men jeg vil kalde dem nydelige, behagelige Piger. Den yngste er endnu kun halvt udviklet, men man bliver glad ved at se hendes friske Ungdom, der sprudler af Liv og Sundhed, og den ældste er saa fin, saa æterisk, at man næsten kunde frygte, at hun som Nymfen Echo kunde forsvinde og forvandles til en Stemme, saa meget mere som hun ogsaa besidder en særdeles klar og blød, forunderlig rørende Stemme, der rigtignok, modsat Echos, ikke giver, men faar Svar i det menneskelige Bryst. Jeg havde i Forgaars den Glæde at høre hende og hendes unge Søster synge, og deres Sang — for at blive i Lignelsen — genlyder endnu i mit Sind."

Fruen lo højt. „Da er visselig deres Sang uden al Skole og ikke værd at høre paa. Jeg kan ikke begribe, hvad der behager Dem saaledes hos vor Maren."

„Maren!" gentog Lusard forundret. „Hun hedder jo Mariane."

„Vi kalder hende Maren."

„Aldrig kunde noget Navn passe slettere."

„Nej, det maa De forlade mig, det passer netop godt; det er en højst ubetydelig Pige og dertil en lille Gravso uden Figur, og min egen Datter Colette, der virkelig tegnede til at blive smuk, bliver nu saa stor og svær, at man kan vente, hun med Tiden kan passe til Grenader."

Dalund, som sad i Nærheden, sagde smilende: „Hvad Fruen der ytrer om Deres Datter, er jo et Fortrin mere, eftersom en saadan Vækst passer ganske til Nutidens Mode. En-

hver kan bemærke, hvad den senere Generation angaar, at Fruentimmerne bliver bestandig større og Mandfolkene mindre. Det maa hænge sammen med den meget omtalte kvindelige Emancipation."

Lusard sagde: „Saaledes som den lille Colette er, og som hun der sidder, glæder hun mine Øjne og udgør tilligemed sin Søster et smukt Tableau."

Dalund henvendte sig til Fruen og sagde med sit ironiske Smil: „Man mærker dog paa Lusard, at der flyder fransk Blod i hans Aarer, thi han ved altid at sige enhver noget, som man gerne hører; og da nu hele Verden ved, at intet smigrer en Moder mere end at høre sine Døtre rose, saa vil han insinuere sig"...

Fruen afbrød ham med vred Mine: „Nej, Hr. Etatsraad! Det maa De forlade mig, for den Svaghed er jeg virkelig fri. Jeg kan, Gud ske Lov, nok bedømme mine Børn. Mine egne er endnu alle smaa, og Colette er desværre for Øjeblikket et ubehageligt Barn. Men mine to yngste Smaapiger er yndige og særdeles begavede af Naturen, det skal ingen nægte, som kender dem."

Lusard, der anede, at han havde ført Samtalen ind paa et uheldigt Gebet, drejede den nu over paa et andet og tog Anledning til at udhæve sin Glæde over de mange Fremskridt i det nyttige og behagelige, som hans Fødeby havde gjort i de tredive Aar, han ikke havde besøgt den. Han sagde: „Tredive Aar er et langt Tidsrum for det enkelte Menneske, men for Menneskeslægten er det kun meget kort, og maa man da ikke falde i Forundring, naar man betænker de Opdagelser i Videnskaberne, de Opfindelser til Livets Lettelse og Forskønnelse, som i dette Tidsrum har fundet Sted? Hvo drømte i forrige Tider om Dampskibe, om Jernbaner, der synes til at sigte til at trøste Mennesket for Savnet af Vinger? Og disse nye Foretagender, denne Industri paa alle Kanter, hvor megen Lejlighed til Fortjeneste har den ikke skaffet den arbejdende Klasse, hvor meget smagfuldere og behageligere synes dog det huslige Liv at være! Med stor Fornøjelse har jeg i disse Dage været Vidne til det Folkeliv, som rører sig her. Jeg har vandret omkring i Omegnen og moret mig særdeles ved at besøge de forskønnede Forlystelsessteder, som er ligesom opstaaet af Jorden. Tivoli for Eksempel behager mig overordentlig. De mange Mennesker af de forskelligste Klasser, som der forsamles og forenes til det samme Maal, nemlig at more sig paa en uskyldig og anstændig Maade, er et smukt Syn, baade for Øjet og Tanken."

En Herre svarede: „Jeg kan ikke ubetinget være af denne Mening. Den Forlystelsessyge, der som en Epidemi mere og mere udbreder sig, er en Ødelæggelse for Familiernes Velstand, for det huslige Samliv og dermed for Moraliteten. Jeg kender de Familier, som i deres Huse lever med en — jeg kunde gerne sige — uanstændig Knaphed, som lader Børn og Tjenestefolk mangle Livets virkelige Fornødenheder for at kunne tilfredsstille deres Forlystelsessyge og deres Forfængelighed. De svage har alt for megen Fristelse. Dørene til Misbrug staar alt for aabne."

„Hvad kan ikke misbruges?" svarede Lusard. „De, som ikke har Kraft til at staa paa Benene, vil altid snuble, enten over det ene eller det andet. Jeg kan ikke undlade at kalde det godt, at den, som om Dagen har arbejdet, om Aftenen kan finde et Sted, hvor han i et Par Timers Tid kan opmuntre sig paa en anstændig og smagfuld Maade, og dertil ubemærket blandt Mængden."

„Ja," udbrød Dalund, „ubemærket blandt Mængden! Ved denne Tilsætning faar De fuldkommen Ret. Den, som kommer med dette Ønske, han kommer almindeligvis for at adsprede og udhvile sig, saavel i Tivoli som

i Dyrehaven og andre slige Steder. Den stille Borgerfamilie, som har været virksom om Dagen eller i Ugen, og som mod Aften eller om Søndagen i sin tarvelige Dragt vandrer, kører eller sejler ud for at forfriske sig, den maa enhver møde med velvillig Agtelse. Men det, som er at dadle i denne som i flere Retninger, er den taabelige Forfængelighed, som bevirker, at Pluraliteten, især af Fruentimmer og unge Mænd, ikke gaar for at nyde en Fornøjelse, men for at ses. Naar jeg, som uophørligt sker, møder disse Koner og Piger af den simpleste borgerlige Klasse i deres af Pynt og Stads overlæssede Kostume, der for det meste snarere viser end skjuler, at disse Damer ikke er Damer, saa er jeg heller ikke langt fra ogsaa at hælde til den Mening, at den megen Anledning til at vise sig, til at søge al sin Glæde udenfor det huslige Liv, nærer den gængse Repræsentations-Lyst, der vist nok er latterlig og demoraliserende."

Lusard sagde: „Disse Smagløsheder og denne Mangel paa Takt vil jo netop kunne finde den bedste Tilrettevisning derved, at det mere dannede Selskab blander sig med det mindre dannede og forbedrer det."

„De virkelig dannede Mennesker er meget sjældne," sagde Dalund, „og de findes ikke paa Gaden, som Ordsproget lyder."

En ældre Herre sagde: „Man maa imidlertid sige om Nutiden, om dens Forfængelighed o. s. v., hvad man vil, saa skal dog ingen, som har oplevet en forudgangen Tidsalder, kunne nægte, at denne var langt mere umoralsk end den nuværende. Under, før og en Tid lang efter den franske Revolution gik Lasten med oprejst Hoved. Spot med det helligste, utilladelige Kærlighedshistorier hørte til Dagens Orden og vanærede ingen. De mest berømte Skribenter, Voltaire, Wieland og flere, anpriste Letfærdighed som noget elskværdigt, Rousseau, som næsten mod sin Vilie gjorde det samme, og med henrivende Sværmeri, gjorde ondt endnu værre; og mere end een hos os fulgte disse Eksempler. I vore Dage turde dog intet Menneske vove at lade haant om Religion og Sædelighed. Ægteskabsforholdet er rent og trofast, og Gudstjenesten holdes i Ære."

Dalund sagde med halv sagte Stemme, som dog hævede sig mere og mere og steg til bestandig større Volubilitet: „Jeg er en gammel Mand. Det er derfor tilgiveligt, om jeg med for megen Forkærlighed ser tilbage til de Aar, da jeg ogsaa var i Livets Arkadien. Jeg skal aldrig forsvare de Sæder og den Tone, som fra de franske Hoffers Tid havde udbredt sig over Verden, eller den Raahed, hvormed den franske Revolution greb ind i de helligste Forhold. Jeg har ikke ladet mig rive hen af disse Strømme, da de brusede. Heller ikke skal jeg nægte, at der allerede er meget vundet derved, at Menneskene i vor Tid viser en udvortes Ærbødighed for det hellige og ustraffelige og saaledes paa en Maade med eller mod deres Villie bøjer sig for det gode. Men med alt dette turde jeg dog driste mig til at paastaa, at disse samme Laster og Vildfarelser gaar som onde Svartalfer lyslevende omkring iblandt os, men under forandrede Masker og Skikkelser. Gud bevare mig for at sige, at de faar Indpas overalt; jeg taler naturligvis i Almindelighed, ikke om Undtagelserne, som Gud ske Lov, findes til enhver Tid og Sted. Man holder Religionen i Ære, siger De. Jeg svarer: Det er ikke Alvor. Saavel hos os som andensteds er der et Parti, der siger offentligt: Den kristelige Religion er antikveret, Evangeliet er en Myte. Og hvad dem iblandt os angaar, som frekventerer Gudstjenesten, hvor mange iblandt dem — det er stygt at sige — men hvor mange af disse bruger ikke deres Gudsfrygt som et Koketteri! Hvor faa er ikke de, som, i stille Betragtning anven-

dende de Ord, de har hørt, paa deres eget Liv, prøvende deres eget Indre, vender hjem til deres Bolig som hin Tolder i Evangeliet, retfærdigere, end de forlod den! Kunde det ikke ogsaa henregnes til de religiøse Følelser at ære det hos andre Mennesker, som er fra Gud, det store, det ædle? at antage noget ogsaa hos Mennesker, for hvilket man skal bøje sig? at tro, at man i et og andet vel kunde have Grund til at antage en Autoritet? at have saa meget Nationalfølelse, at man altid er rede til ridderlig at forsvare dem, som har bidraget til Nationens Ære og dens Kultur? Gør vi det? Lad en Mand have helliget sit Liv til at bringe en Straale fra Himlen ned til Jorden, lad den Skærv, han har lagt paa Fædrelandets Alter, være saa stor, at enhver, bevidst eller ubevidst, har nydt sin Del deraf — men hans Virken har været i Aandens usynlige Rige, den er ikke som Thorvaldsens Værker til at se med korporlige Øjne og tage paa med Hænder — lad en saadan Mand, vil jeg sige, engang forfægte en Overbevisning, der med Ret eller Uret strider mod Tidsalderens Smag, og se da, med hvilken oprørende Haan og Ringeagt de smaa Fugle stimler om Minervas Ugle og søger at afrive dens store Fjedre, som dog ingen af dem kan tilegne sig. Er dette ikke Mangel paa Ærbødighed for det, der bør være os helligt? Og nu vore Sæder! Familielivet! Er det sammenholdt af et eneste Baand, der holder fast? Kærlighedens? Det være langt fra mig at benægte, at det nu om Stunder er sjældnere end for et halvt Sekulum siden at finde en gift Kone, som har en Elsker, men i Stedet for denne Brøde er Lefleriet kommet i Mode. Er det synderlig bedre?"

„Jo," svarede den føromtalte Herre, „i sine Følger er det mindre ondt og i sig selv ogsaa mindre uædelt."

„Det er, som man tager det. I den forsvundne Tid, som vi sammenligner med den nærværende, var Kærligheden en stor Magt. Den er detroniseret som saa mange andre store Potentater. Den hører nu, som jeg en Gang læste, til de forlorne Kunster. Men Kærlighed, naar den virkelig fortjener dette Navn, er i sig selv noget ædelt og skønt. Maa man end i dens Vildfarelser fordømme den, foragte den kan man dog ikke. Men Lefleriet kan man kun foragte. Kærlighedens Fejl er menneskelige, men Lefleriets kunde man kalde dæmoniske, thi de er som Spøgeri, som Skygger, der i sig selv er tomme og uden Sjæl."

„Ja, hvad forstaar De ved Lefleri? Mener De en tilgivelig kvindelig Forfængelighed, der glæder sig ved at behage? Efter min Anskuelse kan den mangen Gang forhøje et ungt Fruentimmers Yndighed, og om den end undertiden kunde gaa lidt for vidt, kan den dog ikke lignes ved den Samvittighedsløshed, der bringer en Kone til at forglemme den Troskab, hun har lovet sin Mand for Guds Ansigt, en Brøde, der mangen Gang fører Fordærvelse over Hus og Børn."

„Jeg forstaar ved Lefleri den troløse Legen med den forbudne Frugt, de smaa Kærlighedsforbindelser, der ikke vedkommer Aand eller Hjerte, ja, næppe nogen sund menneskelig Følelse, men hvis Tilværelse man dog holder skjult for Ægtemand og Forældre, saa længe de varer, og siden kan benægte, endogsaa for sig selv, ligesom man bortræsonnerer en tom Drøm, hvilket alt sammen gør det muligt at bevare en Farisæer-Retfærdighed og prale for Gud og Mennesker med en Dyd, som egentlig slet ikke har bestaaet nogen Prøve; thi vore unge Herrer er ingenlunde sværmeriske eller lidenskabelige Elskere, deres Bejlen til en Dames Gunst er heller ikke virkelig Alvor; de, saavel som Damerne, søger blot en Triumf for deres Forfængelighed. Ord for at være uimodstaaelige og en In-

teresse, som kan udfylde den besværlige Tid. Men — jeg mærker, at Advokaten endnu spøger i mit Hoved, og at jeg drømmer, jeg staar i Skranken som Defensor for det forsvundne Aarhundrede."

„Eller som Aktor mod det nærværende," bemærkede den føromtalte Herre.

„Ja, ja," svarede Dalund med et godmodigt Smil, „i begge Tilfælde kan et Ord for meget let løbe med."

Uagtet den Varme, hvormed denne Disput var bleven ført, havde Dalund dog ikke været saa højrøstet, at hans Tale havde forhindret det øvrige Selskab fra i smaa Grupper at deltage i separate Konversationer uden at lade sig forstyrre af den Samtale, hvortil kun den nærmeste Omgivelse lyttede. Fru Valler, som hørte til denne, sagde sagte til Lusard: „Det er godt, den lange Præken fik Ende. Den Dalund er ret et utaaleligt Menneske. Saa gammel som han er, saa umoralsk er han endnu. Hans egen Historie er nok ikke meget opbyggelig. Jeg vil ikke indlade mig i den Materie, men man behøver ellers ikke at gaa uden for dette Hus eller denne Familie for at finde saadanne Skandaler i de Tider, han forsvarer, at man ikke engang kan være bekendt at omtale dem."

Lusard tav, men tænkte ved sig selv: Enten maa denne Kone være aldeles ubekendt med mine Forældres Historie, eller hun har en slet Tone. Jeg vil antage det første.

Efter at Kaffen var serveret, satte Fruen sig efter Anmodning af flere i Selskabet til Pianofortet og foredrog en stor vanskelig Komposition med megen Færdighed. Lusard hørte med Beundring paa de overvundne Vanskeligheder i denne Præstation, men da Kunstnydelsen varede overmaade længe, følte han sig dog meget taknemlig, da den fik Ende, og gav med Fornøjelse sin pligtskyldige Skærv til det Offer af Tak og Berømmelse, som fra alle Sider blev bragt. Da nogle andre Damer og Herrer nu ogsaa tog Del i den musikalske Underholdning, listede Lusard sig ind i et tilstødende Kabinet, hvor han saa Dalund sidde alene.

„Jeg sidder her," sagde denne, „i stille Betragtninger over det stumme, alvorlige Sprog, hvormed de livløse Ting tiltaler os. Det forekommer mig, som om Væggene i dette Kabinet sagde til mig: „„Erindrer du, gamle Ven, hvorledes du saa mangen Gang har siddet paa dette samme Sted og gennem denne samme aabne Dør har set et Selskab bevæge sig, af hvilken kun du alene er tilbage? hvorledes du her har hørt Sang og Musik af en anden Beskaffenhed end denne? Erindrer du, hvorledes du en Dag sad ene herinde ligesom nu og hørte den smukke Claudine synge en Romance, der lig en vemodig og sød Anelse genlød i dit Indre? og hvorledes du siden saa hende, uden at hun bemærkede din Nærhed, med barnlig Lystighed danse paa Gulvet derinde?"" Ja, forunderlig er den Illusion om en Sympati, som Mennesket synes at forudsætte hos de livløse Ting, medens det i ældre Aar næsten aldrig falder os ind at tænke os den hos vore Medmennesker."

„Da forsikrer jeg Dem," svarede Lusard, „at jeg allerede har sympatiseret med Dem i lignende Tanker. Jeg har netop i Dag med vemodig Erindring levet mig tilbage i en Dag, som jeg for en tredive Aar siden tilbragte her i disse samme Værelser, der, ligesom vi andre, ikke mere ligner sig selv, men dog er de samme. Den gamle Grandonkel var saa oplivet af mine Forældres Nærværelse, han vidste ikke alt, hvad han vilde finde paa for ved tusinde Opmærksomheder at udslette ethvert Spor af en fordums Misforstaaelse. Mine Forældre var begge saa oprømte, de forekom mig saa unge og skønne."

„Ja, det var de ogsaa endnu. En

Gang i den samme Tid sad jeg i en fortrolig Samtale med Deres elskelige Moder, og i Sandhed, jeg syntes, at jeg bestandig saa den unge, skønne Claudine fra mine lykkelige Dage, skønt hun bragte sin attenaarige Søn til sit fordums Hjem, og aldrig har jeg set to Ægtefolk, hvis indre Lyksalighed har forekommet mig saa utvivlsom som Deres Forældres."

„Ja, de var lykkelige og jeg med. Mit Ungdomshjem staar endnu i min Erindring som et Paradis. En Ro, en Fred, en Skønhed, som ingen Ord kan beskrive, var udbredt over vort Liv. En usigelig Kærlighed, en indre Sjæleglæde opfyldte os. Vort muntre, gæstfri Hus var en Samlingsplads for dannede Mennesker, som baade fra Omegnen og fjerne Steder kom og oplivede os og dem selv med deres Nærværelse hos os; og den bedrøvede, den, som trængte til Hjælp og Trøst, vendte aldrig hjem uden at efterlade sin Velsignelse over vort Tag."

„Ja, der er en Velsignelse i saadanne Menneskers Nærhed. De halvandet Aar, som Deres Forældre tilbragte her i Byen, udgjorde ligesom et Vendepunkt i min dengang melankolske Tilstand, som gennem mange Aar og Forandringer bestandig vendte tilbage i længere eller kortere Perioder, i hvilke jeg næsten skyede menneskeligt Selskab. Men Omgangen med disse gamle Venner, Synet af deres Lykke, de fortrolige Meddelelser af deres overstandne Tilskikkelser, den længe savnede Lyksalighed at kunne udøse mit eget Hjerte for prøvede Venner, der kendte og forstod mig, alt dette uventede gode forfriskede mit syge Sind og sang min Sorg til Ro. De rejste hjem med Glæde og muntre Planer, men jeg savnede dem ubeskrivelig."

„De muntre Planer, hvormed vi forlod København, gik dog ikke i Opfyldelse, og den muntre Stemning i vort Hus led ogsaa for en Tid et temmelig stort Afbræk. De ved sikkert, at min Faders Plan, at besøge sit Fædreland med min Moder og mig, blev forstyrret ligesom hele Europas Udseende efter Slaget ved Leipzig og Napoleons Forvisning til Elba. Disse Begivenheder, der indtraf straks efter vor Hjemkomst, gik min Fader dybt til Hjerte. Det stolte Fædreland, ydmyget og oversvømmet af de Fjender, hvilke det saa ofte havde besejret, saa meget ædelt Blod, ogsaa hans eget, udgydt, som han mente, forgæves, alt dette var ham for tungt til at bære det med Taalmod. Saa ofte havde han sagt, at nu var Danmark hans Fædreland, saa ofte havde han heftigt dadlet Kejserens Mangel paa Agtelse for andre Folkeslags Ret og Nationalitet; men i Ulykkens Øjeblik vaagnede den gamle Kærlighed til den fordums Anfører, Begejstringen for den trefarvede Fane fik en saadan Magt, at da Napoleon kom tilbage fra Elba, kunde intet holde ham fra den Beslutning ufortøvet at rejse til Frankrig og forene sig med de fordums Vaabenbrødre, hvis Skæbne og Sejr han fandt det Pligt at dele i et saadant Øjeblik. Han indgød mig sin Entusiasme, Marseillaisens Toner genklang i min Sjæl fra mine Barndomsminder, og jeg bønfaldt ham med ungdommelige Taarer om Tilladelse til at følge ham. Alt blev forberedt til vor Rejse."

„Men min Gud! hvad sagde Deres Moder?"

„Jeg tror, at hun led megen Angst og Bekymring, dog modsatte hun sig ikke min Faders Villie, men bad kun indstændig om at maatte rejse med os."

„Ja, i dette som i mere genkender jeg den unge Claudine."

„Men hendes gode Engel — tror jeg — blandede sig i vore Anliggender. Min Fader led af og til af Gigt som en Følge af sine Saar og Strabadser i Krigen; denne Plage overfaldt ham nu pludselig med større

Heftighed end nogen Sinde tilforn; hans Utaalmodighed forværrede hans Tilstand, og de saakaldte hundrede Dage var forløbne, inden der kunde tænkes paa nogen Rejse. Han sørgede meget over sit Lands og sin Kejsers Skæbne. Napoleons Ulykke hævede denne Helt til en guddommelig Heros i hans Øjne. Først ved Juli-Revolutionen blev han trøstet og følte sit Sind let som tilforn. Han rejste nu med min Moder og mig til Paris, og vi tilbragte der et helt, meget behageligt Aar."

Dalund sad et Øjeblik tavs, derpaa sagde han: „Naar et Menneske er blevet saa gammelt som jeg, saa skulde man synes, at han maatte føle Glæde over at tænke sig de elskede allerede indløbne i den Havn, hvori han selv snart skal lande, men jeg tilstaar, at jeg dog kun med Smerte kan tænke mig Deres Forældre borte og tabte for den Jord, hvorpaa jeg endnu befinder mig. Alt for kort synes mig det lykkelige Samliv, som var købt med saa lang Tids Modgang og Standhaftighed, og især har jeg tænkt mig det som en Uretfærdighed af Skæbnen, at Deres Moder maatte overleve den Mand, hun med saa stor Troskab og Kærlighed havde ofret sin Ungdom."

„Ak! det var ogsaa kun en kort Tid, ikke engang et Aar, at hun maatte savne ham."

„Hvorledes bar hun hans Tab?"

„Stille og mild, som hun altid havde baaret baade Modgang og Medgang. Jeg var ikke forberedt paa den Ulykke saa hurtigt at miste hende, skønt jeg jo vel bemærkede, at hun ligesom hensvandt Dag for Dag; men jeg smigrede mig med, at hendes ubeskrivelige Kærlighed til mig, der aldrig noget Øjeblik havde fornægtet sig, skulde binde hende til Livet."

Lusards Bevægelse ved disse Erindringer var saa stor, at den for nogle Øjeblikke kvalte hans Stemme. Han fattede sig imidlertid og sagde efter et Ophold: „Jeg hælder stærkt til den Mening, at de forudgangne endnu staar i et uforklarligt Forhold til os. I min Moders Dødsøjeblik saa det virkelig ud, som om den elskede Ægtemand bar hende bort i sine Arme. Hun laa som i en stille Slummer; med eet aabnede hun Øjnene, smilede, udbredte Armene og sagde med høj Røst: „„Lusard!"" og med dette Navn paa Læben forlod hun mig og Jorden, som det syntes, uden Kamp og Smerte."

Dalund udbrød: „O salig den, som til sin Kærligheds Løn ser i Dødens Moment det Aasyn, som aldrig har ophørt at leve i hans Hjerte, den, som den elskede Haand fører den mørke Vej, der saaledes ikke er mørk! Ak, hvem der turde haabe"..

Han afbrød sig selv, og de sad begge tavse.

Musikken i den tilstødende Sal var imidlertid ophørt, og henimod Slutningen af ovenstaaende Samtale havde Arnold sat sig bag den aabent staaende Dør, som førte ind til Kabinettet, og uden den Hensigt at belure de derinde talende havde han dog lyttet til deres Ord. Fruen kom nu ved Hofjunkerens Arm, og Arnold standsede dem og sagde sagte: „Jeg har siddet her og moret mig ved at være et skjult Vidne til en ganske mageløs fortræffelig, sentimental og sværmerisk Samtale mellem de to gamle Fyre derinde. Sæt Dem her hos mig bag denne Dør, der udgør det dejligste Skærmbræt. Maaske kan der komme mere af samme Skuffe."

Han og Hofjunkeren tog hver en af Fruens Hænder og drog hende ned imellem dem paa den lille Sofa, hvorpaa Arnold sad. Fruen sagde: „Aa, jeg bryder mig ikke om at høre, hvad den gamle Pjalt, den Dalund, sidder og vrøvler."

„Deres fornemme Hr. Fætter," svarede Arnold, „var i alle Maader lige saa rørende."

„Lad De bare vor fornemme Hr.

Fætter være. Han er hverken gammel eller en Fyr, som De behagede at sige, det er just en Mand *comme il faut.*"

„Man kan ikke nægte," sagde Hofjunkeren, „at Manden er endnu udmærket smuk. Han skal ogsaa have meget smukke Forældre at slægte paa. Min Fader, som i sine unge Dage har kendt hans afdøde Moder, kommer endnu i Ekstase ved at omtale hendes Skønhed og Yndighed."

„Aa hvad! hendes Skønhed var vel som hendes Dyd, efter den Tids Mode."

„Naa, for mig gerne!" sagde Arnold, „det er jo godt, at De finder saa meget Behag i denne Hr. Montalbert, siden han muligvis tænker paa at blive Deres Svigersøn. Ja, De ser paa mig, som om jeg sagde, at Maanen faldt ned fra Himlen, men saa meget er vist, at samme Herre i Dag ved Bordet sad og betragtede den lille Mariane, som om han vilde købe hende."

Fruen slog en høj Latter op. „Vorherre bevare Deres Forstand! De ser nok Syner. Maren, den Askepot!"

„Ja, ja! Askepot gjorde et bedre Parti end det at faa en jysk Herremand."

Hofjunkeren sagde med et selvbehageligt Smil: „Frøken Valler er visselig en smuk lille Pige, men det forstaar sig, ved Siden af hendes Stedmoder falder hun igennem, men hvem gør ikke det?"

„Jo," udbrød Fruen, „det skal jeg sige Dem: den Jomfru paa Østergade, som indtog Deres Øjne og Hjerte"..

„Hvad er det for Historier? Skal jeg nu høre det igen? Jeg har jo forsikret Dem, at jeg gik ind i Butikken, fordi jeg fik Øje paa et saadant Sjal som det, jeg havde hørt Dem ønske Dem, og fordi jeg vovede at haabe"....

Fruen rejste sig. „Ja, nu gaar jeg ind til min franske Fætter, thi nu gik, Gud ske Lov, Dalund fra ham, og jeg ser, han gaar og betragter Skilderierne paa Væggen."

„Tillad," sagde Lusard til den indtrædende Frue, „tillad, at jeg spørger Dem om et meget dejligt Maleri, et Portræt af Deres Mands første Stedmoder, som jeg savner i dette Kabinet? Det hang her endnu, da jeg i mine Studenterdage kom her i Huset."

„Det Portræt? Fandt De det saa dejligt? Ja, da maa jeg tilstaa, at jeg for længe siden har fejet det ud af Huset. Da jeg underhaanden var bleven bekendt med Originalens hemmelige Historie, saa kan De nok tænke, at jeg ikke vilde have det i mit Værelse eller vilde tillade, at mine Pigebørn skulde opvokse med den Dame for Øjnene."

„Jeg nægter ikke," svarede Lusard, „at jeg hører Dem med Forundring, thi efter alt, hvad jeg ved, maa dog denne Dames Erindring være Deres Mand hellig og kær som en Moders, thi det har hun jo været ham."

„Ja, han var ogsaa vranten, fordi jeg satte det ind i Pulterkammeret, men da Dalund rasede for at faa det, blev det ham foræret, han er jo nærmest til det."

„Men min bedste Kusine! Da De holder paa en saa klosterlig Strenghed, hvorledes forklarer De da for Deres unge Døtre disse Billeder, som har indtaget Pladsen i Stedet for hint Portræt? Leda og Svanen, Jupiter og Jo, det er rigtig vanskelige Historier at fortælle Pigebørn."

„Saa? Ja, jeg kender ikke de Historier, saa jeg har ingen Forargelse af dem."

„De kender dem slet ikke?"

„Jo, jeg erindrer, at vi for nogle Aar siden havde et Stykke paa Teatret, som hed Svanehammen, og deri var en lang Passiar om en Leda og en Svane og mere af den Surdejg, men det er jo nogle forældede Eventyr, hvorom hverken jeg eller nogen i mit Bekendtskab ved mindste

Besked, og derfor gjorde Stykket heller ingen Lykke, thi de fleste forstod det ikke."

„Det beviser, at Forfatteren maa selv være for meget Svane til at svømme i et Gadekær."

„Jeg ved ikke, hvad De mener, men dersom denne Ledas Historie er uanstændig, saa er det jo godt, at vi Fruentimmer ikke forstaar den. Men for at komme tilbage til den gamle Etatsraad Dalund: Ved De, hvad hans egen Brodersøn, Højesteretsadvokaten, som han bor hos, har fortalt Valler i min Nærværelse? Han siger, at hans Onkel gør en Afgud af det gamle Portræt, vi talte om: at han hver Aften og hver Morgen ser op til det, som om han hilste det og sagde det Godnat og Godmorgen. Mangen Gang sidder han som i Tanker og stirrer paa det, og saa kommer Taarerne ham i Øjnene. Det var noget, han havde beluret, sagde Advokaten; thi Onkelen kunde vist nok ikke taale, at han havde bemærket det. Naar De nu havde set, hvorledes baade Advokaten og min gode Herre og Husbond tog den dumme Historie vigtigt og rørende, saa vilde det vist have gaaet Dem som mig, at De var bristet i Latter."

„Nej, det tror jeg ikke; jeg vilde ogsaa have fundet den rørende, thi en saadan trofast Hengivenhed forædler den Kærlighed, man i Betragtning af Forholdene maatte kalde uædel, men dens dybe Grund, som dens Sejr over Tid og Død beviser, forsoner og helliger den. Den nævnte Dames elskværdige Karakter omtaltes desuden af alle dem, som havde kendt hende, og opbevares endnu af den yngre Slægt som en Tradition."

„Er De da maaske af samme Mening som Dalund, at en gift Kone gerne kan have en Elsker uden Præjudice for sin elskværdige Karakter?"

„Nej, tværtimod! jeg er af den Mening, som ikke er ny, at Renhed og Ærbarhed er for et Fruentimmer, hvad Mod og Mandshjerte er for en Mand, Dyder nemlig, hvis Mangel alle de andre Dyder ikke kan erstatte. Men jeg bekender derhos, at om jeg var saa lykkelig at eje en elsket Hustru, saa vilde denne Troskab, som jeg visselig vilde fordre, alligevel ikke have mindste Værd for mig, dersom den ikke var forenet med en højere, aandeligere Troskab, og at jeg hos min Hustru lige saa lidt vilde undvære den Trofasthed, jeg kræver af en intim Ven, som den Ustraffelighed, en Ægtemand har Ret til at forlange."

Fruen saa forundret paa ham. „Det, De siger, er mig ikke ganske klart, men det er mig kært, at De fordømmer Dalunds Opførsel i min Svigerfaders Hus."

„Ak nej! fordømme ham gør jeg vist ikke. Enhver, som har følt Lidenskabernes Magt, ved, hvor svært det er at modstaa dem."

„Men man maa ikke lade sine Følelser blive til Lidenskaber."

„Ja, det er den store Opgave, deri har De til visse Ret, men det er jo netop det Punkt, hvori Vanskeligheden bestaar."

„Det er ikke saa vanskeligt. Man bør jo vel ikke fremstille sig selv som et Eksempel; men til Dem som vor Ven og Slægtning tør man jo vel sige et fortroligt Ord. Ser De! Jeg er som et Barn paa nitten Aar bleven gift med en Mand, der kunde være min Fader. Han var Enkemand, han er en god Mand, men man kan nok paastaa uden at fornærme ham, at han hverken er eller var smuk eller elskværdig. Jeg kan ligefrem sige, thi det er bekendt for hele Verden, at hvor jeg er kommen frem, i Selskaber saavel som her hjemme, er jeg bleven umaadelig feteret og kurtiseret, men hvor højt endogsaa den eller den har elsket mig, saa har jeg dog aldrig indladt mig i noget Forhold, som ikke kunde bestaa for Moralitetens Domstol. Jeg har søgt min Trøst i min Kær-

lighed til mine smaa Børn og i Udøvelsen af de skønne Kunster. Nu tænker jeg, at hvad der er muligt for mig, er da ikke umuligt for andre, og derfor tilstaar jeg, at jeg af ganske Hjerte foragter og fordømmer de Fruentimmer, der handler som hun, hvis Billede De savner, saavel som de frække Tider, da intet var helligt."

Lusard følte en vis Forlegenhed ved denne Tale. Han indsaa, at Fruen maatte vente et smigrende Svar paa sin Meddelelse, men det var ham umuligt at faa et saadant over sine Læber; han tav lidt og sagde derpaa: „Jeg maa jo visselig for en Del holde med den Herre, som ved Bordet modsagde Dalund, for saa vidt som jeg i alt Fald anser det for en Vinding, at den letsindige Verden ikke vover at forhaane de Pligter, som den kun i Smug træder under Fødder; det vidner om en større Renhed i den offentlige Mening og"....

Han standsede og kunde ikke finde Ord for, hvad han egentlig vilde sige. Fruen saa paa ham med et spodsk Smil, og efter en Pavse gik de ind til det øvrige Selskab, uden at den foregaaende Samtale havde hævet dem i hinandens Gunst.

Lusard betroede imidlertid Dalund de Planer, med hvilke han var kommen til København. „I den Vallerske Familie," sagde han, „ønskede jeg at finde en Søn og Arving. Mine Forældre har begge i dette Hus fundet Gæstfrihed og Venskab. Jeg besøgte forleden det Landsted, hvor den afdøde Grosserer Valler med saa sjælden Godhed modtog og plejede min saarede Fader. Stedet er nu i fremmede Hænder, men jeg gik rundt om Huset og saa til Vinduerne af de Værelser, min Moder havde vist mig, da vi med hinanden gjorde en Valfart til denne Helligdom for hendes og min Faders Erindringer. Jeg besøgte Broen ved Strandkanten, hvor hun med Angst stod og stirrede ud efter den Baad, som bragte den saarede Elsker, og det syntes mig klart, at det Vallerske Hus havde fremfor noget andet Ret til min Taknemlighed, og at jeg paa en Maade havde en fra min Fader arvet Gæld at betale der. Min Fætter Valler har modtaget mig med en saa umiskendelig Velvillie."

„Ja, Valler er en god Mand, men han er svag, han har ikke sin Faders kraftige Karakter og heller ikke hans Lykke. Han er forknyttet i sin Ungdom af alt for streng Behandling, han mistede sin gode Engel med sin første Stedmoder. Fra sine tidlige Dage har han bevaret en gammel Kærlighed til mig; han betror sig stedse til mig, indbyder mig jævnlig ved huslige Lejligheder, og jeg kommer ogsaa, uagtet jeg slet ikke kan lide hans Kone. Jeg vilde ret ønske, at De kunde oplive hans matte Tilværelse ved en stor, uventet Glæde, men hvorledes skulde De finde en Søn og Arving i hans Hus? Han har jo ingen Søn."

Lusard svarede: „Da vi forleden var der i Selskab, opstod der en Tanke hos mig, som muligvis kunde lede mig til mit Maal. Jeg synes særdeles godt om hans ældste Datter; jeg maatte meget bedrage mig, om det ikke er en fortræffelig Pige, og jeg maatte ogsaa være en slet Iagttager, om der ikke skulde være et mer eller mindre erklæret Kærlighedsforhold mellem hende og den unge Arnold. De sad sammen ved Bordet, og deres sagte, hemmelighedsfulde Samtale, som jeg med Øjnene belurede, drejede sig vist ikke om ligegyldige Materier. Der er desuden i den Piges Øjne noget, som tyder paa en elskende og bekymret Sjæl. Arnold er en smuk, ung Mand; jeg kender ellers ikke noget til ham; men elsker denne Pige ham, saa taler det for ham, og maaske kunde jeg da i ham og hende finde, hvad jeg søger."

Dalund rystede paa Hovedet. „Det

skulde gøre mig ondt, om Mariane elskede det Menneske. Det er en Laps og intet andet."

„Han er ung, og en god og elskværdig Piges Kærlighed har helbredet for værre Synder end lidt ungdommeligt Lapseri. Jeg vilde føle en stor Glæde ved at se den Pige lykkelig og ved at forsikre mig hendes daglige Selskab."

„Jeg vil ikke," gentog Dalund, „plædere mod denne Sag med streng Alvor, thi jeg tror rigtignok, at det er et af Vallers højeste Ønsker at se denne Datter vel gift; hun er hans Øjesten og har intet behageligt Hjem i Stedmoderens Hus. Men se Dem vel for, inden De tager nogen Beslutning, thi jeg kan ikke forestille mig, at Mariane skulde være skudt i det tomme Menneske."

„Min egentlige Spekulation," vedblev Lusard, „da jeg rejste her til Byen, var rigtignok at opsøge en Descendent af min Moders broderlige og altid kære Ven Ferdinand Valler, men der er jo kun een tilbage af hans Stamme, og denne ene skal, som jeg hører, ikke due stort og er desuden Gud ved hvor i Verden."

„Den unge Bergland, mener De? Han er, saa vidt jeg ved, etableret i Schweitz, hvor han har Familie paa mødrene Side. Men det er Synd at sige, at han ikke duer. Tværtimod, det er et Menneske med udmærkede Evner, men som desuagtet ikke let vil finde sin rette Plads i den virkelige Verden, da han er at anse som en, der gaar og søger de Vises Sten i alle Kunster og Videnskaber og farer som en Komet gennem alle Systemer, saa at en lille Evighed behøves til at danne den taageformede Kerne til en fast Klode. For Resten tror jeg dog at vide, at han paa disse sine svævende Vandringer ikke vender tilbage uden Udbytte for sin Viden, men derimod vil han ad denne ustadige Vej aldrig opnaa, hvad som til dette Liv at opholde gøres behov."

„Men hans Karakter?"

„Er noget stolt, men god og retskaffen."

„Men Valler lader sig forstaa med, at det unge Menneske har med Utaknemlighed lønnet hans Godhed imod ham."

„Det er en af Vallers vildfarende Meninger. Bergland havde et Par Gange leveret nogle rent videnskabelige Artikler til et af vore Dagblade. Nu hændte det sig en Gang, at der i samme Blad stod et for Valler meget nærgaaende Inserat, der omtalte en Misforstaaelse mellem ham og en Mand her i Byen, en Affære, der tilfældigvis havde faaet et forhadt og tillige latterligt Udseende. Denne Sag, der var bilagt i Mindelighed, blev fra begge Sider holdt hemmelig, men Skæbnen vilde, at den unge Bergland og ingen anden var bleven indviet i den, og da nu denne Historie kom i et Blad, i hvilket han tilforn havde skrevet, saa mistænkte hans Onkel ham, og alle hans Forsikringer om sin Uskyldighed forhindrede ikke, at Valler med stor Forbitrelse brød al Forbindelse med ham og forbød ham sit Hus. Men Sandheden, som jeg alt den Gang anede, er nu bleven mig klart bevist ved en af Redaktørernes Fortrolighed, og jeg tænker at kunne overbevise Valler uden at kompromittere hans Kone, thi ingen uden hun er den skyldige. Manden har ikke betænkt, at han havde fortalt hende hin Begivenhed, og hun, som fandt den pikant, kunde ikke bare sig for at fortælle den til en Veninde, der staar i Forbindelse med et af den nyere Tids saakaldte vittige Hoveder, og ad denne Vej kom Historien med mange Tilsætninger og Forskønnelser for Dagen."

„Alt, hvad De der fortæller mig, opfrisker min Begærlighed efter at faa fat paa dette unge Menneske. Ved De ikke hans Adresse?"

„Nej, den tror jeg ikke, nogen her hjemme ved. Han skal, saa vidt jeg

tror, være et Sted paa Landet i Nærheden af Genf hos en Familie, med hvem han skal have gjort en Rejse i Tyskland. Det er halvandet Aar, siden han rejste herfra, og har han etsteds fundet det daglige Brød, saa er det netop, hvad han har vanskeligst ved at finde efter sin Tænke- og Handlemaade, og saa er det bedst for ham, at han bliver uforstyrret i den Stilling, der giver ham dette. Desuden er han uden Tvivl gift, i det mindste har en af hans Venner betroet mig, at han var hemmeligt forlovet med en Niece af hans Moder, hvis Familie, som De ved, bor i Schweitz."

En Tid lang gik nu hen. Lusard kom daglig i Kommerceraadens Hus uden at komme til noget Resultat med Hensyn til hans Plan, Mariane og Arnold angaaende. Arnold var generet i hans Nærværelse, han blev mut og stille, naar den feterede Slægtning traadte ind, og sagde ofte til Fruen, at denne Blanding af en Franskmand og en Jyde, en Gentiler og en Jordrotte fordærvede Husets Frihed og Munterhed. Mariane blev derimod med hver Dag kærere for Lusard, og den Opmærksomhed, han viste den unge Pige, der, uvant med en saadan Udmærkelse, paa sin Side fattede en barnlig Hengivenhed for ham, var saa iøjnefaldende, at det snart hed sig i Husets Omgangskreds, at Hr. Montalbert nærede alvorlige Hensigter i den Vallerske Familie.

Fruen hørte dette Rygte med Spot og Latter, Arnold var forbitret derover uden selv ret at vide hvorfor, Kommerceraaden glædede sig som over en Himlens Tilskikkelse, og Lusard og Mariane var de eneste, der var ganske udenfor disse Spekulationer.

Colette sagde en Dag til sin Søster: „Ak, Mariane! jeg bygger al min Fremtidslykke paa dig og det livsalige Haab, at du dog umuligt kan være saa desperat at sige Nej til den ædle, smukke, elskværdige Hr. Lusard de Montaltbert, der frier til dig. Du gør store Øjne, som om du ikke vidste, at han elsker dig. Kæreste Mariane! du ægter ham dog og tager mig med dig til din skønne Herregaard i Jylland? Du gør mig lykkelig og god hos dig. Ja, jeg skal blive saa god og saa glad!"

Mariane afbrød hende med Latter: „Er du ved din Samling, Colette? Hr. Lusard frie til mig! Jeg ved ikke, om jeg skal le eller græde over dine Fantasier."

Et Par Maaneder var saaledes henrundne, uden at Lusard kunde komme til Klarhed om de Forhold og Personer, til hvilke han vilde binde sin Fremtids Skæbne. Denne Uvished var ham pinlig, da endelig en eneste Dags af andre næsten ubemærkede Begivenheder førte ham paa et ganske andet Spor. Det var en Søndag. Han gik i Kirke, og da han med den øvrige Menighed forlod denne, traf han ved Udgangen Fru Valler, som ligeledes havde bivaanet Gudstjenesten. Naturligvis hilste han paa hende, og da hun var ene, fulgte han hende til hendes Hus. Paa Vejen meddelte de hinanden deres Glæde over den skønne Prædiken, de havde hørt, og Lusard sagde: „Man kan ikke uden Smerte tænke paa, at Menneskene dog i deres Natur maa være haardhjertede, hvad de dog mindst af alt har Ret til at være, thi lige fra Kristendommens Begyndelse indtil i Dag er der blevet prædiket for dem om Overbærelse og Kærlighed, og dog synes det, som om disse Dyder mindre nu end nogen Sinde hører til Dagens Orden."

Fruen var aldeles af hans Mening og ytrede, at den Prædiken, de nys havde hørt, i lang Tid vilde lyde i hendes Indre som en sød Melodi. Lusard tog Afsked ved Porten af hendes Hus, men lovede efter en foregaaende Aftale at indfinde sig igen til Spisetid, hvilket han ogsaa gjorde.

Da han traadte ind i Dagligstuen, hørte han i en til denne stødende Sal en højrøstet Samtale og, som det

lod, en heftig Ordstrid mellem Husets Herre og Frue. Han vendte derfor sine Skridt til Spisestuen, hvor han bemærkede, at de to unge Piger stod ene sammen. Colette var i den lystigste Stemning og lo ret af Hjertensgrund. Paa hans Spørgsmaal om Anledningen til dette fornøjelige Lune svarede hun: „Gud ske Lov, at De kalder min Lystighed fornøjelig! De er altid saa god og altid i godt Humør, men Mariane staar her og siger, at jeg glæder mig, naar det gaar ilde til“...

„Hvorledes? ilde? der er dog ikke hændet noget ubehageligt?“

„Jo der er, men det er dog usigelig morsomt og komisk. Vi kan gerne fortælle det hele til denne vor fortræffelige Onkel. Nu skal De høre. Da Moder i Dag kom af Kirke, træffer hun paa Trappen lige uden for Entrédøren vor Kokkepige, som er en køn, ung Pige, og vor ædle Husven, Hr. Hofjunkeren, som med største Henrykkelse omfavner og kysser samme Pige. Moder forstaar ikke Spøg, hun siger til Pigen: „„„Du ser dig straks efter en anden Kondition, thi om otte Dage, den første i næste Maaned, forlader du mit Hus.““ Det er den sørgelige Side af Historien, men nu kommer den fornøjelige. Derpaa aabner hun Døren for Hofjunkeren og beder ham træde ind. Den Scene var uforlignelig. De skulde have set den Herre! Han saa ud, som han skulde staa aabenbar Skrifte og krybe paa Knæerne i en katolsk Kirke, og noget saadant gik ogsaa for sig.

Jeg sad i en Krog af Stuen, men det brød de dem ikke om i deres skrækkelige Iver. Moder var saa vred, hun var brændende rød i sit Ansigt og holdt et Hus med Hofjunkeren. Det skulde De have hørt! Han vilde undskylde baade Pigen og sig selv; det var en uskyldig Spøg, sagde han, han elskede aldeles ikke den Pige eller kendte det mindste til hende; men saa svarede Moder, at det gjorde ikke Sagen bedre, thi Kærlighed var i sig selv noget godt, men som dog nok kunde fordømmes, men Lefleri maatte foragtes, det var noget dæmonisk, var en Skygge og et Spøgeri. De smiler saa polisk, kære Onkel? Ja, De forstaar vel disse Ord? Jeg forstaar dem ikke, men jeg havde min inderligste Glæde af Hofjunkeren, thi jeg saa godt, at han ordentlig græd; var det ikke dejligt? Han sagde: „„„Jeg vil bede Dem om Forladelse paa mine Knæ,““ og saa sank han til den haarde Jord med saadan Vægt, at han rev Moders Kjole i Stykker. Nu, tænkte jeg, nu bliver da det sidste værre end det første. Men nej! Naade gik for Ret, han fik Aflad for alle sine Synder, og til Tegn derpaa fik han Lov til at kysse Moders Fod. Det hele var ubetaleligt morsomt.“

Lusard paatog sig den alvorligste Mine, han kunde overkomme, og svarede: „Unægteligt har jo den unge Herre Uret i ikke at respektere et Hus, der gæstfrit aabner sig for ham, og at Husfruen tager det ilde op, deri kan ingen fortænke Deres Moder, lille Colette!“

Den Maade, hvorpaa Lusard udtalte de Ord: Deres Moder, bragte Colette til at rødme; hun sagde undseelig: „Jeg ler ikke ad min Moder, men ad den naragtige Hofjunker.“

Mariane tog nu Ordet og sagde: „Men den lidende i denne Sag er den stakkels Pige, som nu græder og fortvivler. Hun paastaar, at den unge Herre, som tilfældigvis mødte hende paa Trappen, mod hendes Villie greb hende i sine Arme, og jeg tror hende, thi hun har tjent os længe og altid opført sig godt. Hun er forlovet med en skikkelig Snedkersvend, og baade han og hendes Forældre vil mistænke hendes Opførsel, naar hun saaledes pludselig mister sin Kondition. Fader har Medlidenhed med hende og er nu netop i Færd med at tale hendes Sag hos Moder.“

Colette lo. „Fader tale hendes Sag! Ja, det skal godt hjælpe.“

Lusard henvendte sig nu til Mariane og sagde: „Kære lille Kusine! Da De holder af Pigen, maa hun jo sikkert være en brav Pige. Sig hende, at dersom hun vil tjene paa min Gaard i Jylland, saa skal jeg skrive hjem og besørge, at hun skal blive modtagen og faa Kondition i mit Hus, og dersom hendes Kæreste er en dygtig Snedkersvend, saa kan der ogsaa findes en Plads for ham paa mine Enemærker. Resten skal jeg nærmere afgøre med Dem. Det skal alt sammen gaa gennem Deres Hænder og efter Deres Villie.“

Med Varme takkede Mariane og gik straks for at bringe den grædende Pige en saadan Trøst. Colette hviskede til Søsteren: „Hvad har jeg sagt? Er den Mand ikke en Elsker, hvad skal man da kalde alle de andre Mandfolk?“

I Døren mødte Mariane sin Fader, der i Forbigaaende sagde til hende: „Jeg kan ikke hjælpe Grete!“

„Hun er hjulpen,“ svarede Mariane, „den gode Onkel tager hende i sin Tjeneste.“

Kommerceraaden blev hjertelig fornøjet, i Særdeleshed fordi han deri troede at se et nyt Bevis paa Lusards Kærlighed til hans Datter.

Imidlertid havde endnu et Par Gæster indfundet sig. De opholdt dem inde i Kabinettet hos Fruen, og det syntes, som om der den Dag maatte være et Modsigelsesstof i Luften, thi disse to var allerede i en levende Disput. Den ene var Hr. Arnold, den anden en noget ældre, men dog endnu ung Militær. De var saa ivrige i Aanden, at de slet ikke afbrød Traaden i deres Samtale ved Lusards og Kommerceraadens Indtrædelse, men Officeren sagde til Arnold: „Da vil De dog vel ikke vove Dem til den Paastand, at han er en slet eller blot middelmaadig Digter? Kan det være Deres Alvor?“

„Nej,“ raabte Arnold, „det er, sandt at sige, heller ikke mit Alvor, men mit fuldeste Alvor er, at jeg med Glæde rækker Haanden til at styrte ham og enhver, der vil usurpere en større eller mindre Trone paa Parnasset og staa i Vejen for de yngre og friskere Talenter, saa disse ikke kan komme frem.“

„Dersom de duer noget, kommer de nok frem ligesaavel som deres Forgængere, og duer de ikke, saa er det jo en sand Gevinst, om der nogen, der kan vise dem bort fra Musernes Lund, inden den kommer til ganske at staa under Vand.“

„I Musernes Lund skal dog vel herske Frihed og ikke Personsanseelse. Dette Kunstens Aristokrati er ikke et Haar bedre end det, som man bekæmper i Staten. Disse litterære Notabiliteter usurperer ved det Navn, de nu engang har faaet, ikke blot den pekuniære Fordel, baade i Boghandelen og ved Teatret, som kunde skaffe en yngre Forfatter en lykkelig og behagelig Ungdomstid, men hvad værre er, ogsaa den Berømthed, som er Maalet for den unges Stræben, og som vilde bringe hans Vinger til at vokse. Er det billigt? Er det den Frihed og Lighed, hvorfor Verden nu i saa mange Aar har kæmpet? Jeg henvender mig til Dem, Hr. de Montalbert! Frihed og Lighed maa sikkert være Dem hellige Ideer, da Deres afdøde Fader har ofret Liv og Blod derfor.“

„Da De spørger mig,“ svarede Lusard, „saa vil jeg ærligt tilstaa, at min Fader vilde — som man siger — vende sig i sin Grav, om han hørte, at den Frihed og Lighed, for hvilke han har givet sit Liv og Blod, skulde bestaa i at nægte Fortjenesten dens Krans og Arbejderen hans Løn, i at afhugge de Hoveder, som hæver sig over Mængden, for at alle kan blive lige høje. En saadan Lighed forkaster Naturen selv, eller rettere sagt den højere Magt, den Aand, som efter

en Villie, vi ikke fatter, tildeler os vor Lod. Den giver ikke alle lige Gaver, vi fødes ikke lige."

„Men forudsat, at den ubevidste Magt, vi kalder Natur, var uretfærdig og partisk, saa skulde Menneskene dog vel ikke være det? Men for Resten kunde den Sætning vel bestrides, at vi ikke fødes lige. Store Hoveder har paastaaet, at alle Mennesker fødes gode og vel ogsaa med omtrent samme Evner, men Opdragelse, Lejlighed til at komme frem i Verden, hemmer de gode Kræfter, og det er netop det, vi skulde forebygge."

„Jeg har den Tro," bemærkede Lusard, „at de virkelig gode Kræfter ikke saa let lader sig undertrykke, og det Menneske, som selv har Geni, vil vide, hvad han skylder dem, som har vist ham Vejen ved deres Lys."

„Jeg troede, at Hr. de Montalbert vel elskede Antikkerne, men ikke det forældede, som f. Eks. den Skole, hvortil den omtalte Digter hører."

„Men for Pokker!" udbrød Officeren, „De tilstaar jo selv, at det ikke er Deres Alvor, naar De dadler hans Værker. Og at ville nedrive det, man i sit Hjerte beundrer, eller ophøje det, man i sit Hjerte foragter, det er jo — om jeg saa tør udtrykke mig — i aandelig Forstand det samme, som Juristerne kalde Falsk i mit og dit."

„Nej, det er en diplomatisk Fremgangsmaade for at vinde en retmæssig Fordel, som man ikke i aabenlys Fejde kan forskaffe sig. Denne aandelige Hovmod, dette Diktatorvæsen passer ikke vor Tids friske, ungdommelige Stræben efter at løsrive sig fra de stive Former, fra den unyttige, støvede Lærdom, som hindrer Aandens Flugt. Det nye skal leve, de nye Former skal triumfere i Kunsten som i Staten, og om en Forkærlighed for alt forældet kan tilgives vor ærede Kaptajn, saa kan den ikke passe for Hr. de Montalbert, der stammer fra det Land, som har forvandlet Verdens politiske og litterære Tilværelse."

„Jeg tilstaar," svarede Lusard, „at ogsaa jeg i yngre Dage har brændt af Iver for de politiske Bevægelser, har ønsket at ofre Liv og Lykke for Menneskeslægtens Vel. Ja, dertil vil jeg endnu være rede, naar jeg troede klart at indse, at mit Offer var et Offer til Sandheden, ikke til Illusioner. Men dette er det store Ord: Sandheden, den rene Villie til at søge den. I vore Tider synes det i Frankrig som overalt, at man som oftest spørger med Pilatus: „„Hvad er Sandhed?"" thi i Politikken som i Litteraturen og endogsaa i Livet synes Ærbødighed for Sandheden at være forsvunden, og dog er Sandheden den Grundvold, som ingen Følelse, intet Foretagende kan undvære. Til alle Tider har Menneskene løjet for sig selv og andre, men de har skammet sig derved; det gør de fleste nu ikke længere. Denne Opdagelse har efterhaanden kølet min Iver for meget, som tilforn begejstrede mig i det offentlige Liv. Der, saavel som i Kunstens Rige, synes mig Usandheden at herske, og jeg tilstaar, at jeg ikke er fri for med Ringeagt at betragte den store Hærskare af Digtere, Kritici og Politici, de mange Detailhandlere i Litteraturen, der ser med skæve Blikke hen til Grossererne og, for saa vidt de formaar, har optaget det gamle Valgsprog: *Paix auz cabanes, guerre aux châteaux.*"

Kommerceraaden tog nu til Orde og sagde: „En Strid om det Slags Materier er saa ofte ført mellem vore to Venner her, at der ikke kan haabes paa noget Forlig. Jeg vil ikke komme med mit Besyv i saadanne Sager, jeg er ingen boglærd Mand."

Arnold afbrød ham leende: „Men saa er De i det mindste en bogførende Mand."

„Ja, det var ikke godt andet. Men jeg vilde sige: Naar jeg en Gang imellem har Tid og Lejlighed, saa er det mig en stor Vederkvægelse at tage"...

„En Pris Tobak," sagde Arnold, paa ny afbrydende.

Kommerceraaden vedblev uden at lade sig forstyrre: „en god Bog, og det har mangen Gang, naar mit Sind har været tungt, opmuntret og trøstet mig, og derfor er det min Mening, at man bør være den taknemlig, der saaledes forskaffer os en god Time."

„Nej," svarede Arnold, „er Bogen betalt, saa har De intet at takke for, men har De derimod laant den, saa er det en anden Sag, især hvis De bruger at ryge Tobak under Læsninningen."

Fruen lo og syntes at more sig over disse sidste Ord. Lusard vendte sig til hende og sagde: „Det er en besynderlig Tone, som den unge Herre tillader sig mod Deres Mand."

Han sagde disse Ord sagte, men Fruen udbrød højt med Latter: „Herregud! Kan De ikke høre, at det er Ironi?"

„Ironi?" gentog Lusard forundret.

„Hvad er det?" spurgte Arnold, „forstaar Hr. Montalbert ikke Ironi? Den, jeg bruger f. Eks.?"

„Nej, jeg tilstaar, at det er en Ironi, jeg ikke kender, og jeg tror næsten, at hverken Voltaire eller Lichtenberg vilde kendes ved den, om de hørte den."

„Det skulde jeg sandelig tage mig let. De salig Herrer hører ogsaa til de forældede, saa vidt jeg kan indse; thi jeg maa bekende, at Lichtenberg er et Navn, jeg hører for første Gang, og af Voltaire har jeg faaet nok ved at blade i en af hans Tragedier. Hvad mere han kan have skrevet, skal han faa Lov til at beholde for sig selv og sine Velyndere."

Selskabet blev nu kaldt til Bords, og Lusard sagde ved sig selv: „God Nat, min Plan! Vorherre bevare mig fra det Menneske i min daglige Omgivelse, om jeg endogsaa med denne skrigende Pappegøje kunde vinde den yndige Nattergal, som vel desværre synger i hans Bur. Ak! jeg mærker nok, at jeg kommer til at rejse hjem lige saa fattig, som jeg kom."

Ved Bordet sagde Arnold: „Apropos om litterære Sager! Hændelsesvis bladede jeg i Morges i en Katalog over Bøger, som i disse Dage skal sælges paa en Auktion, og der faldt mine Øjne paa en Piece med Titel: „„*Primulae veris*, Digte af F. C. Valler."" Det skulde dog ikke være Dem, Hr. Kommerceraad, som i Deres unge Dage havde plukket Aurikler i Musernes nys omtalte Lund?"

Kommerceraaden fik ikke Tid til at svare, da Lusard udbrød: „De gør mig en sand Tjeneste med denne Efterretning. Den Bog havde baade mine Forældre og jeg forgæves søgt som et tabt Familieklenodie. Jeg beder Dem sige mig, hvor Katalogen er at faa, thi jeg skal være en vis Mand ved Auktionen, og Bogen skal blive min, om jeg saa skal betale den tidobbelt."

„Jeg tror vist ikke, at den vil blive opdreven for Dem," sagde Arnold lende, „jeg skal i det mindste ikke gøre det."

„Det skal De have Tak for," svarede Lusard.

Kommerceraaden sagde: „Ja, den Bog er ogsaa bleven borte i min Faders Hus, den er ligesom forsvunden af Verden. Forfatteren, min salige Fætter, Ferdinand Valler, forsvandt ogsaa for dens Skyld for sine Venner og sit Fædreland."

Husets Herre og Frue kørte straks efter Bordet til et Landsted, en Mils Vej fra Byen, hvor de skulde tilbringe Aftenen. Gæsterne gik hver sin Vej. De to mindste Børn gik med Stuepigen ud til Tivoli, og de to ældste Døtre blev som sædvanlig ene hjemme.

Den Gaard, som paa den ene Side stødte til Kommerceraadens, var et Hotel, hvor der blandt andre Rejsende for Øjeblikket logerede en Udlænding, der var en gammel Bekendt af Lusard. Efter at have tilbragt en liden Stund hos de unge Piger forlod

han dem for at aflægge et Besøg hos den omtalte Herre. Han var ikke hjemme, hans Dør var lukket, men en Opvarter i Hotellet forsikrede, at han ventede ham hjem om en halv Time, og foreslog Lusard at tilbringe denne i et Lysthus i den Huset tilliggende Have. Lusard var træt, han modtog med Fornøjelse Tilbudet om at udhvile sig i den friske, duftende Løvhytte. Haven var omgiven af et Plankeværk, der skilte den fra Nabohusets Gaardsplads, men Løvhytten derimod var ved en tæt Hæk og et Stakit skilt fra en anden lignende inde paa Naboens Grund. Lusard erindrede sig fra ældre Tider, at der havde hørt en lille Have til Kommerceraadens Gaard, han tittede gennem et mindre tæt Sted af den ellers tykke Hæk og genkendte den gamle, meget lille Have, der kun bestod af den omtalte Løvhytte og et Blomsterkvarter, hvis Rosen- og Resedaflor sendte sin Duft ind til ham og vidnede om, at denne Plet endnu maatte have sine plejende Venner.

— — —

Det var varmt, Lusard havde kedet sig i Middagsselskabet, han følte sig sløv og mat, en behagelig Stilhed herskede omkring ham, og uden at ville det faldt han i Søvn. Han sov saa trygt, at uagtet det var ham halv bevidst, at der blev talt lige ved Siden af ham, formaaede han dog ikke at komme til Besindelse, før han tydeligt hørte sit Navn nævne. Han opslog Øjnene, men saa ingen i sin Nærhed; dog blev det ham straks klart, at disse Stemmer kom fra Lysthuset inde i Kommerceraadens Have, og at en af de talende ikke var nogen anden end Mariane, der sagde: „Det er et urimeligt Rygte, det maa jeg bedst vide, men sæt endogsaa, at Hr. Lusard virkelig bejlede til mig, kan du da tro, at enten han eller noget Menneske i Verden skulde bevæge mig til at bryde den Troskab, som jeg har tilsvoret dig?“

Lusard sagde ved sig selv: „I Sandhed! det lader til, at min gode Stjerne har ført mig til dette Sted for at ende min Raadvildheed.“

Med største Varsomhed, for ikke at blive opdaget, tittede han begærligt ind gennem den lille Aabning mellem Hækkens Blade. Han saa Marianne siddende ved en ung Mands Side. De vendte begge Ryggen til den Løvhytte, hvori Lusard befandt sig, og Løvet dulgte saa fuldkomment Mandens Hoved, at man aldeles intet kunde se eller opdage af hans Person uden dette, at han var høj af Vækst, og at hans venstre Haand, som han holdt paa Ryggen af Bænken bag Marianes Sæde, var hvid og veldannet, samt at han paa den bar en Ring af en paafaldende Form med en Sten, hvori der var udskaaret en Delfin, saa smuk og tydeligt, at et mindre skapt Syn end Lusards vilde have opdaget det i en saa ringe Afstand. Da nu denne halvt usynlige efter en kort Pause begyndte at tale med en ualmindelig sonor Stemme, var denne Stemme ganske fremmed for Lusard, og han mærkede, at dette Menneske var ham aldeles ubekendt.

Den unge Elsker, thi som en saadan bebudede han sig straks, sagde efter et dybt Suk: „Kæreste Mariane! Jeg har bedet dig om dette Møde for endnu en Gang at have en fortrolig Samtale med dig. Jeg vil stræbe at tale saa roligt, som det er mig muligt, og jeg bønfalder dig om ogsaa at høre mig med Rolighed og ikke afbryde mig, før jeg har udtalt, thi det, jeg har at sige, koster mig Overvindelse nok at føre over mine Læber.“

„Du forfærder mig!“ svarede Mariane. „Med en Glæde, som i saa lang, lang Tid næsten var bleven mig fremmed, er jeg kommen her i Aften; vil du forvandle den til Sorg?“

„O, Mariane! Elskværdigste, ædleste, bedste af alle Piger! Jeg har ikke Ord til at udtale, hvor højt jeg føler dit Værd, hvor brændende og dog øm den Kærlighed er, som jeg saa længe har baaret til dig. Jeg ved,

at jeg aldrig vil finde din Lige, og du skal heller aldrig erfare, at jeg har givet nogen anden din Plads i mit Hjerte, hvorhen endog min ugunstige Skæbne fører mig. At sige dig dette er mig en Trang og en Trøst. Tror du mig ikke?"

„Jo, jeg tror dig."

„Jeg tror ogsaa dig. Du sagde før, at ingen vilde formaa at bevæge dig til at bryde din Troskab imod mig. Derom er ogsaa jeg overbevist; jeg kender din mandige Trofasthed, som forener sig med kvindelig Blødhed i din elskelige Sjæl. O, lyksalig den Mand, som kan føre en saadan Brud hjem! Ingen Modgang bør nedtrykke hans Mod, intet Arbejde falde ham for tungt. Ak! for silde siger jeg dette! thi jeg maa tilføje: En saadan Talisman mod Livets Elendighed var min, men jeg var den ikke værd og maa slippe den af min skælvende Haand."

„Min Gud! hvad mener du? Hvori bestaar den Brøde, hvorfor du anklager dig selv?"

„Jeg anklager mig for den, som forvolder al Livets Nød: Egoismen, som kun tænker paa sin egen øjeblikkelige Tilbøjelighed; Hovmodet, som ikke vil underkaste sig den Lov, der er fælles for hele den faldne Menneskeslægt: „„I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød."" Den, som er ene, har Lov til at leve som den fattige Fugl, der i Dag finder et Korn og i Morgen ligger død paa Sneen; men den Mand, som har bundet en elsket Piges Skæbne til sin, han skal staa til Ansvar, naar denne Piges skønneste Aar hensukkes i skuffende Forventninger, naar hun endelig til Løn for sin ofrede Ungdom og Livslyst opnaar en huslig Tilværelse, forbitret af Næringssorger. Nej, det skal ikke blive din Lod, min unge Rose, hvis friske Blomst af Sorg for mig allerede bøjer sit Hoved."

„Hvad mener du? Hvad vil alt dette sige? Er vi ikke begge unge? Er Verden lukket for dig? Er du et uvidende, udueligt Menneske uden Kundskaber? Er ikke alle enige om det modsatte? Har du spildt din Tid i Lediggang?"

„Ikke i Lediggang, men spildt den har jeg alligevel, spildt den for min Fremtids Udsigter, spildt den Formue, jeg for faa Aar siden arvede efter min Moders Onkel. Den var ikke stor, men dog kunde jeg have anvendt den fornuftigere end til mine Rejser og mine uendelige Spekulationer. Jeg har sagt dig det, min sidste Rejse var aldeles uheldig, alting slog fejl, jeg ejer ikke mere end netop til at udføre den Beslutning, som jeg har taget."

„Hør nu ogsaa mig, Ferdinand! Jeg hører ikke til de Fruentimmer, som mener, at en Mand af Kærlighed til dem skal ofre sin Tragten efter Ære, eller sin Iver for Videnskaberne." Det er ikke Mandens Kald at leve blot i Tanken om et elsket Væsen, han skal ikke opofre, hvad der udgør hans Værd som Mand. Det er derimod det kvindelige Kald at forsøde ham Byrden med Kærlighed og Taalmodighed. Kraft til dette tiltror jeg mig. Jeg vil taalmodigt vente paa dig og være glad ved at dele dine Kaar, hvorledes de end bliver, thi de er dog dine."

„O, Mariane, hold op! mit Hjerte brister ved dine søde Ord. Men jo herligere du viser dig for mig, des mere føler jeg det Pligt, ikke at misbruge din Godhed; thi desværre! jeg ved det jo, jeg har set Eksempler nok paa elskende, der har talt, som du nu talte, men som har glemt Livets Korthed, de menneskelige Skæbners Magt og Ustadighed og bittert angret det fordærvede Liv, den i sig selv skønne, men vildfarende Tillid til deres Følelsers Evighed. Det vil have alt for lange Udsigter, inden jeg turde byde dig at dele min Skæbne. Aarene gik tunge og dog saa hurtige hen. Du har intet behageligt Hjem, ingen kæk Beskytter mod din Stedmoders Uretfærdighed og Skinsyge. At vide dig i en saadan Stilling nedtrykker mig som en tung Skyld. Derfor har jeg tilsvoret mig selv at handle som en Mand og ikke vige fra det, der efter

min Overbevisning, er Pligt. Du kender min gamle Ven og Kammerat, Løjtnant Volmer; med ham er jeg kommen hertil, og med hans Bedstefader, den gamle Kommandør, hvis Skib lægger ud om nogle faa Dage, gaar jeg til Sydamerika, som jeg har sagt dig. Lad da som en god og trøstende Aand den Tanke følge mig, at en lykkelig Skæbne venter dig. Jeg tror at vide fra en sikker Haand, at Hr. Lusard elsker dig, og hvor kunde en Mand som han se og kende dig og blive kold for din Elskværdighed. Jeg har aldrig set ham, men dog er han mig ikke fremmed. Du siger selv, han er ikke ung, men smukkere og elskværdigere end alle de unge Herrer, du kender. Jeg beder dig, sig ham ikke Nej, naar han bejler til dig, bortstød ikke hans brave, beskyttende Haand. Tænk dig det righoldige Liv, der ved hans Side aabner sig for dig, hvor meget godt du kan skabe, hvor mange Velsignelser du kan høste!"

„Og for at gøre dette gode, skulde jeg begynde med en slet Handling? O, Ferdinand! Er det dig, som prædiker denne falske Dyd? Om denne Mand elskede mig og bød mig sin Haand, hvilket han vist aldrig gør, saa vilde han dog sikkert tro at byde den til en uskyldig Pige med et frit Hjerte, og jeg skulde række ham min som en Bedragerske!"

„Nej, nej! uskyldigste, reneste af alle Piger! Du skulde betro ham alt, meddele ham denne vor Samtale og derved dobbelt befæste dig i hans Agtelse."

„Nej, det gør jeg ikke. Jeg vilde være lyksalig ved at leve hos Lusard som en Søster, som en Datter; jeg vil græde hjertelige Taarer, naar denne min eneste beskyttende Ven forlader os, men hans Hustru vil jeg ikke være, jeg er ikke værdig dertil, da mit Hjerte er opfyldt af en andens Billede. Er det din Kærlighed, at du saaledes vil ligesom bortgive mig? Du elsker mig ikke længere, thi ellers vilde du ikke glemme min Smerte ved dine grusomme Ord. Nej, du elsker mig ikke, du ofrer mig til din Stolthed."

„Ak, Mariane! skal jeg endnu tømme den bitre Kalk at være miskendt, misforstaaet af dig?"

Den unge Mand drog Vejret dybt. De tav begge. Endelig sagde han med kendelig Anstrengelse: „Fremtiden staar i en højere Haand. Der er en evig Retfærdighed, den vil belønne dine stille Dyder, det er ikke muligt andet. Men jeg maa ikke forspilde dit skønne Liv. Det maa saa være, jeg er kommen for at sige dig det: Du er fri! jeg løser dig fra alle de Baand, der bandt dig til mig! Her er din Ring! giv mig min tilbage!"

Lusard saa, at den unge Mand drog en lille, simpel Ring af sin højre Haand og rakte den til Mariane, der skød hans Haand tilbage og sagde med en Stemme, der tydeligt kæmpede med Graad: „Nej, jeg tager den ikke tilbage. Jeg vil ikke paatrænge mig en Mand, der ønsker at bryde vort Baand, men min Ring vil jeg aldrig se mere, du kan kaste den i Havet, naar den sidste Skygge af vort Fædrelands Kyster forsvinder for dine Øjne. Heller ikke giver jeg dig din tilbage. Skjult som min Kærlighed har jeg baaret den i tre Aar; den skal ikke forlade mig i dem, jeg har tilbage."

Hun rejste sig. Den unge Mand greb hendes Haand og spurgte: „Vil du saaledes forlade mig?"

„Jeg har intet mere at sige."

„Dog, et Farvel! et hjerteligt Farvel! Et eneste Favntag til Afsked!"

Hun kastede sig i hans Arme, heftigt grædende, rev sig derpaa løs og gik bort uden at sige et Ord. Den unge Mand kastede sig med Ansigtet ned mod Bænken og overlod sig til en Smerte, hvortil han visselig ikke formodede eller ønskede Vidner. Endelig rejste han sig ogsaa og gik.

Lusard blev endnu siddende, forundret, bevæget og tankefuld. Det var blevet halvmørkt, og han gik sagte bort uden videre at tænke paa det

Besøg, der var Grunden til hans Komme.

Han ilede til Dalund og betroede den gamle Ven den Scene, han nys havde oplevet. „Hvor," udbrød han, „skal jeg søge den ubekendte? Har De nogen Anelse om, hvem det kan være?"

„En Anelse har jeg vel, men ingen Vished. Jeg tror, at det maa være en meget smuk Søofficer, som for et Par Aar siden kom jævnlig i Vallers Hus, og hvis Kærlighed til Mariane maatte falde enhver i Øjnene. Han har længe været fraværende, men jeg har set af Bladene, at han nylig er kommen hjem og er paa ny udkommanderet, jeg erindrer ikke hvorhen eller med hvilket Skib, men hans Ytringer, som De fortæller mig, synes at passe paa alt dette. Hans Navn er Kremnitz."

„Og hans Døbenavn?"

„Det kender jeg ikke. Med F. begynder det imidlertid, saa meget erindrer jeg efter at have set det i Bladene. Det glæder mig for Resten, at det ikke er Arnold, som Mariane elsker."

„Men hvorledes skal jeg komme til Vished om, at denne Søofficer virkelig er den Rette? En Misforstaaelse vilde her være alt for slem. Til min Plan i det hele vil en Søofficer ikke passe. Han forlader sagtens ikke sin Karriere for at blive Godsejer, men Marianes Skæbne kan jeg maaske sikre. Det Udbytte maa jeg i det mindste have af min Rejse hertil."

„Søg at udfritte Colette," svarede Dalund, „hun er snu og har maaske Søsterens Fortrolighed. Dertil er hun en lille Sladderhank, der kan blive til noget meget slet eller meget godt, efter Omstændighederne."

Etatsraad Dalund bedrog sig imidlertid i denne sin Formodning om Colettes Mangel paa Tavshed, thi uagtet at Lusard den næste Dag med største Snildhed bestræbte sig for gennem hendes Meddelelser at erfare noget angaaende Søsterens Forhold, erholdt han dog ikke mindste Oplysning, og med alt dette havde Mariane ikke kunnet skjule Grunden til det Sindsoprør, hvori hun den forrige Aften havde vist sig for den deltagende Veninde. Lusard besluttede som eneste Udvej ligefrem at henvende sig til Mariane selv; men den stakkels Pige var saa bleg, hendes Udseende stod i en saa skarp Modsigelse med den Sindsro, som hun bestræbte sig for at vise, at han ikke vovede at berøre den delikate Sag, men opsatte det til et belejligere Øjeblik.

Den føromtalte Bogauktion var imidlertid i fuld Gang. Lusard havde allerede bivaanet dens Begyndelse og begav sig igen derhen om Eftermiddagen, da rimeligvis den Bog, han ønskede, vilde blive solgt. Kort efter hans Indtrædelse i Auktionssalen kom Turen ogsaa til den. Den blev lagt paa Bordet og opraabt for to Mark. De, som sad nærmest Auktionarius, kastede et Blik i den, og nogle ytrede i Stilhed, at der næppe vilde ske noget Bud paa den, da Lusard hurtigt nikkede til Auktionarius, der udraabte: „To Mark er budt." „Tre!" lød en Stemme, og Lusard bemærkede en ung Mand, der stod lige overfor ham bag nogle siddende Personer. „Fire Mark, fem, en Rigsdaler," lød det nu vekselvis mellem de to bydende, derpaa: „Otte Mark, ti Mark, to Rigsbankdaler." Nogle Ejere af Lejebiblioteker blev opmærksomme og tænkte, at der maatte være noget aparte ved den tilsyneladende ubetydelige Piece, de begyndte nu ogsaa at byde og fulgte med indtil tre Rigsbankdaler, hvorpaa de trak dem tilbage, medens de to ivrige Libhavere vedblev med sand Spillerparoxysme at stride om Byttet. Ti til tolv Daler var allerede budne. Auktionarius fik næppe Tid til at nævne Budet, før et højere blev gjort. Alle tilstedeværende betragtede med Forundring de to Medbejlere, hvis Heftighed steg med hver Sekund. Bogen gik Bordet

rundt, alle besaa den med Nysgerrighed, medens de paagældende vedblev saaledes at overbyde hinanden, at man med spændt Forventning imødesaa, hvorledes dette skulde ende. Omsider, da man var stegen til 25 Rbd., tav den unge Mand, og Bogen blev tilslagen Lusard, der med smilende Mine lagde Pengene paa Bordet for Auktionarius og greb den kostbare Bog som sin retmæssige Ejendom. Han betragtede nu nøjere sin Modstander, der med en vis tungsindig Mine fulgte hans Bevægelser, da han aabnede Bogen og derpaa stak den til sig.

Der var i dette ham ubekendte Menneskes Fysiognomi og hele Holdning noget ædelt og udmærket, som frapperede ham. Han søgte at komme i Berørelse med ham, og da de omtrent i samme Øjeblik traadte ud af Huset, nærmede han sig, hilste ham og sagde: „Tillad, at jeg maa følge et Stykke med Dem hen ad Gaden; vi fulgtes saa troligt med hinanden ved Auktionen."

Den unge Mand lettede paa Hatten uden at svare.

Lusard vedblev: „Uagtet det af private Grunde var mig særdeles kært at blive Ejer af den Bog, som vi opdrev for hinanden, og som jeg ikke havde opgivet for den dobbelte Pris, saa gør det mig dog ondt, at en anden, som naturligvis maa have haft en lignende Interesse, har maattet overlade mig den."

Den ubekendte svarede med en Stemme, som Lusard troede at genkende: „Det skal ikke gøre Dem ondt, thi, ærligt talt, var det en Daarlighed af mig at indlade mig i en Bekostning, der forholdsvis overgik min Evne, men jeg havde en barnagtig, en næsten overtroisk Begærlighed efter at eje denne Bog. Ja, hvorfor tør jeg ikke sige en barnlig Kærlighed til den, eftersom dens Forfatter var min Bedstefader?"

„Hvad hører jeg! Er De Bergland? En Dattersøn af Ferdinand Valler?"

„Ja, jeg er Ferdinand Bergland. Er mit ubetydelige Navn Dem bekendt?"

„Ja, til visse! De er min Slægtning, som jeg længe har søgt, fordi jeg anser ham som mig nærmest af alle Mine. Mit Navn er Lusard de Montalbert."

Den unge Mand tog Hatten af og fæstede sine Øjne med et ubeskriveligt Udtryk paa den talende, der vedblev saaledes: „Mine afdøde Forældre ærede og elskede i Deres Bedstefader den kæreste, fortroligste Ven. Fra min Barndom af er hans Navn nævnet for mig af kærlige, taknemlige Læber; jeg selv erindrer at have set ham og elsket ham af mit barnlige Hjertes Fylde. Jeg beder Dem, kære Fætter, følg mig til mit Logis, og und mig en Samtale; jeg haaber, at den ikke skal være Dem ubehagelig."

Saa snart de var indtraadt i Værelset, fremtog Lusard Bogen og leverede den til Ferdinand, idet han sagde: „Tag denne Bog, der i Sandhed synes at spille en mystisk Rolle i vor Familie. De er nærmere til den end jeg; den skal være Deres, og nu beder jeg Dem, læg Deres Hat og Handsker fra Dem og sæt Dem her hos mig i venlig Fortrolighed, som det sømmer sig ærlige Frænder."

Da Ferdinand aftog sine Handsker, greb Lusard hans venstre Haand og sagde smilende: „Denne Ring var netop, hvad jeg haabede at se. Den kender jeg."

Ferdinand saa forundret paa ham og svarede: „Den har tilhørt min Moders Onkel, en Mand, der har været god imod mig."

„Mit Bekendtskab med den er meget nyt," sagde Lusard, „ikke ældre end fra i Aftes, den er mig et særdeles velkomment Tegn, der bekræfter den Formodning, som Deres Stemme allerede har indgivet mig: at jeg paa en dobbelt Maade finder i Dem noget, som jeg længe har søgt, og hvortil jeg har knyttet mine højeste Ønsker. De er Ferdinand Vallers Dattersøn og Mariane Vallers Elsker. De

ser forbavset paa mig. Frygt ikke, min unge Ven! jeg er ikke Deres Medbejler, som De tror, skønt det visseligt er et af mine højeste Ønsker at binde Deres elskedes Skæbne nær til min. Lad mig løse Dem denne Gaade. Et Tilfælde eller rettere sagt en højere Styrelse, for hvilken jeg i dette Øjeblik takkende bøjer mig, førte mig i Aftes til en Løvhytte, tæt ved Siden af den, hvori De havde sat Mariane Stævne; jeg genkendte hende, jeg havde Grunde til at erfare hendes Sindelag, og jeg var Vidne til Deres Samtale."

Med kendelig Forlegenhed svarede den unge Mand: „Ak, naar saa er, maa jeg befrygte, at De finder mig haard og ukærlig. Jeg selv har i en søvnløs Nat spurgt min Samvittighed, om jeg ikke var det. Men Gud er mit Vidne til den smertelige Kamp, det kostede mig."

„Ja, ogsaa jeg var Vidne til denne Smerte, og ogsaa jeg har spurgt mig selv, om De var at berømme eller at dadle, og jeg tilstaar Dem ærligt: I dette enkelte Tilfælde dadler jeg Dem; thi et saa dybtfølende Gemyt som Marianes bærer uden at knuses den ydre Modgangs Tryk, men af den elskedes Haand modtager det kun alt for let et uhelbredeligt Hjertestød. Har da det friske Haab, Mod og Udholdenhed saaledes forladt Nutidens Ungdom, at den ikke tør prøve at løfte Livets Byrde? De er, det ved jeg, et Menneske med mange Kundskaber; hvorfor behøver De at forlade Deres Fædreland og sønderrive et Baand, der var Dem selv dyrebart?"

„O kære Onkel! De er ædel, vis og forsøgt i Verden. Dog er der eet, hvori De ikke er forsøgt: De har aldrig kendt den bitre Ydmygelse, hvormed den stolte Verden nedtrykker den fattige, den, som ingen borgerlig Stilling, intet Navn giver Anseelse i dens Øjne. Jeg har Uret i at have forspildt den Tid og forsømt de Veje, som fører til disse uundværlige Goder: borgerlig Agtelse og sorgfrit Udkomme; men dog er jeg mig bevidst ikke at have spildt min Tid i Ørkesløshed. Tværtimod! En Iver for i Naturen, i Videnskaberne at finde et Lys, som maaske ikke aabenbarer sig for den, der med alt for rastløs Iver vil gribe det, det er min Brøde, men derfor er jeg ingen Dagdriver og Vagabond, men jeg ved, at det er de Hædersnavne, som man almindelig tillægger mig, og det kunde min Æresfølelse ikke bære. Derfor vilde jeg fly til Verdens Ende og søge en Fred og et Brød, jeg ikke kunde finde her. Maaske har jeg ogsaa heri Uret. Men jeg har følt mig saa forladt. Nu har jeg fundet Dem. Mit Hjerte bøjer sig til Dem; det er længe siden, det følte sig hendraget mod noget Menneske. Led mig! jeg skal følge Deres Villie."

„Det er et Ord. Jeg er ene, uden Hustru eller Børn; ogsaa mit Liv har haft sin ustadige, omflakkende Periode. Dog er der eet, hvori jeg har virket og saaet en Sæd for Fremtiden: Jeg er Ejer af et stort Gods; mange Menneskers Vel, mangt et nyttigt Foretagende er afhængigt af dets Bestyrelse. Jeg ønsker at efterlade det i en kraftig og kærlig Haand, jeg ønsker at forskønne min Ensomhed, at forsøde min tilstundende Alderdom i et lykkeligt Familieliv. Med eet Ord, jeg ønsker mig en Søn og Arving; for at finde en saadan i mine Frænders Kreds er jeg rejst hertil fra mit Hjem. Jeg har nærmest tænkt paa min Onkel Ferdinands Børn, jeg har søgt forgæves den eneste af hans Stamme; jeg har fundet den elskelige Mariane, jeg ønskede at vælge den, hun havde valgt efter sit Hjerte. Uventet finder jeg begge mine Ønsker forenede i Dem. Min unge Ven! Vil De være mine brave Landfolk en Fader og mig en Søn, saa ræk mig Deres Haand!"

Ferdinand greb hans Haand og trykkede den til sine Læber uden at kunne tale.

„Saa kom," sagde Lusard, „lad mig føre Dem tilbage til det Hus, hvorfra De uretfærdigt blev fordreven, og medens De kaster Dem for Marianes Fødder og erholder hendes Tilgivelse, skal jeg tale med hendes Fader, og det skal, som jeg haaber, være mig let at bringe Dem hans Samtykke og Velsignelse."

— — —

En dejlig Septemberdag henimod Solens Nedgang sad den unge Mariane Bergland i den prægtige Have paa det skønne Herresæde, hvor Lusard for kort Tid siden triumferende havde indført det lykkelige unge Ægtepar og i deres Følge den muntre Colette. Begge Søstrene sad ved deres Haandarbejde i Løvhytten. De lo og spøgte som glade Børn, da Lusard traadte ind til dem med Ferdinand og sagde: „Baade Himmel og Jord er i Aften saa skønne. Vi vil ret nyde denne Aften. Jeg beder dig, kæreste Mariane, at lade vort Aftenbord dække i denne Løvhytte, at lade den oplyse og oppynte med duftende Blomster, hvormed dine og Colettes venlige Hænder kan pryde dette Bord, omkring hvilket vi vil samles. Ferdinand har lovet at oplæse en Bog, som det interesserer os alle at lære at kende."

Efter et Par Timers Forløb samledes man efter Aftale. Lamperne brændte roligt i den stille Nat, medens Maanen kastede sine blaalige Straaler lige ind paa Bord og Blomster ligesom for at gøre de jordiske Lys til Skamme. Og Stjernerne højt paa Himlen tittede med sitrende Bevægelse nysgerrige ind gennem Løvet. Ferdinand begyndte nu med sin sonore Stemme at foredrage de ungdommelige Digte, der saa mægtigt havde grebet ind i deres Forfatters og hele den Vallerske Slægts Skæbne. Han læste dem fra først til sidst, thi ingen af hans Auditorium vilde undvære et eneste Blad af disse dem hellige „*Primulae veris*".

Da Læsningen var til Ende, udbrød Lusard: „Det er, som Ossian siger, Røster fra en Tid, som ikke er mere."

„Det er for mine Øren en skøn Røst," sagde Mariane, „en ungdommelig Stemme, der lyder fra Hjertets Dyb, og om den og nu og da tager en enkelt falsk Tone, saa synger den dog som Fuglen blot for at synge, af et ærligt og varmt, livsfrodigt Bryst."

„Vel sandt," svarede Ferdinand, „men med al Kærlighed og Respekt for min Bedstefader, saa er det dog vist, at om disse Digte nu kom ud, saa vilde man finde dem ubetydelige, uanset at de stemte nok saa meget med Tidens politiske Anskuelser. Det er dog ikke at nægte, at vor Tid i en lutret og forædlet Smag staar langt over den, da disse Digte saa Lyset."

„Det er sandt," svarede Lusard, „vor Tid vilde vrage meget baade i Kunsten og i Livet, hvormed hine Dage tog til Takke, og det taler jo vist nok for dens forædlede Smag."

„Ja," bemærkede Ferdinand, „og naar man betænker, at det imidlertid dog kun er et halvt Sekulum siden den Tid, vi omtaler, er det da ikke, som om Verden i dette Tidsrum var bleven en anden i saa mange Henseender?"

„Ak!" sagde Lusard, „i det Øjeblik, du siger dette, gribes jeg netop af den Tanke, at alt i Livet saa paafaldende gentager sig. Vi sidder her en Septemberaften i Maaneskin i en med Lys og Blomster udsiret Løvhytte og læser denne Bog, hvis første Fremtrædelse efter mine Forældres Beretning blev fejret af dem paa en ganske lignende Maade, i en Løvhytte som denne, i en Aften som denne; og ganske som en Efterligning af hin lille Fest helligholdt min Fader sine Ungdomsminder med sin længe savnede Ven i den samme Løvhytte, hvor vi nu sidder, og her erfarede han af Ferdinand Valler for første Gang sin Søns Tilværelse og sin tro-

faste elskedes Skæbne. Her har vi nu ogsaa fejret en Gentagelse af hine for mine Forældre saa uforglemmelige Aftener, men — som alt i Livet — under en anden Form, og saaledes synes det mig i det store som i det smaa, at alt gentager sig. Jeg tilstaar, at jeg ikke tror paa en ny Guldalder hernede i vor jordiske Tilværelse eller et tusindaarigt Rige, hvori alle stridende Kræfter skal forsones. Menneskeslægten bliver i Grunden den samme, de samme Lidenskaber, de samme Ideer kommer tilbage; men under forandrede Former.“

„Men dog,“ udbrød Ferdinand, „under skønnere, klarere og friere Former. Jeg glæder mig over at leve i en Tidsalder, der til Trods for sine Mangler gør saa mægtige Fremskridt i saa mangen Retning. Jeg bekender mig til den Tro, at Menneskeslægten vel gennem Oscillationer, men dog med stadig Gang nærmer sig det Fuldkommenhedsmaal, som er tænkeligt for en jordisk Tilværelse.“

„Amen!“ sagde Lusard, „ja, ja, vi vil haabe det! Vi vil som brave sofarende tillidsfulde skue hen til den kraftige Haand, som styrer Roret, om vi end kun gennem Taager formaar at skimte den, og vi vil holde fast ved Ankeret, om ogsaa Bølgerne slaar vrede imod det og truer med at frarive os det.“

JENS DRABELIG

Dengang jeg som ung Knøs sad i Mesterlektie i Slagelse Skole, opholdt jeg mig i et Hus, hvori der foruden mig var tre andre Pensionister; de to var Sønner af en rig Godsejer i Egnen; men den tredie var et fattigt, fader- og moderløst ungt Menneske fra en af de jyske Heder. Hans velhavende Familie i København holdt ham til Studeringer og betalte det nødvendigste for ham; men dette Ord: det nødvendigste, havde de taget i den rette energiske Forstand; thi den stakkels Jens Drabelig var ikke Selvejer af en eneste Skilling, siger og skriver een eneste Skilling. Hans rette Navn var for Resten vel Jens, men ikke Jens Drabelig. Dette sidste Binavn var bleven ham tillagt i hele Omegnen, fordi han aldrig lod sig forknytte af nogen Verdens Ting og desuden besad en saa stor legemlig Styrke, at han mangen Gang, naar der var Klammeri mellem Bønderne i Kroen eller andet saadant Haandgemæng, var gaaet imellem som Voldgiftsmand og havde taget to, tre stærke Karle i Nakken og kastet dem til Side, som de kunde været Hundehvalpe. Derover var han æret og agtet af den simple Stand og havde faaet det ovennævnte Hædersnavn. Selv yppede han aldrig Klammeri eller gav sig i Strid med nogen; tværtimod var han det frommeste og godmodigste Menneske, der kunde være til, og troskyldig som et Barn. Han var altid i et jævnt godt Lune, skønt han som saa mangen anden maatte sukke over Finansernes Slethed, men heller ikke kunde ynde den Offentlighed, som hans luvslidte Klæder og gamle Hat unægteligt gav dem. Hvor nøjsom man end kan være, saa føler man det tungt ved tyve Aars Alderen at maatte give Afkald paa ethvert uskyldigt Ønske, som koster Penge. Og især var der eet Ønske, der var ligesom fastgroet til Jens Drabeligs Hjerte, og det var den Lykke at eje et Lommeur. Der boede en Urmager i Byen, i hvis ene Vindue der hang et Sølvur, som var til fals for otte Daler. Dette Ur var blevet en Genstand for vor Vens dristigste Drømme. Naar han gik forbi Urmagerens Vindue, blev han altid staaende og betragtede bemeldte Ur med smilende Mine og fjernede sig derfra med et Suk.

Vi fire Kostgængere i det omtalte Hus levede i største Samdrægtighed og Venskab og var næsten altid sammen; især syntes ingen af os at kunne undvære Jens Drabelig, hvis Troskyldighed og kuriøse Meninger morede os og gav Anledning til adskillige smaa Puds og Drillerier, som imidlertid aldrig skadede vor gode Forstaaelse. En af de Forlystelser, som vi jævnligt nød med hinanden, bestod i at besøge en ikke langt fra Byen boende Skovrider, en munter gammel Mand, der modtog os med særdeles Gæstfrihed og fornøjede sig over den Opmærksomhed, hvormed vi lyttede til de utrolige Tildragelser, som han fortalte os. Det var rædsomt at tænke sig alle de Eventyr, som den Mand maatte bestaa i sit lovlige Kald

som Jæger og Forstmand, især ved Nattetid i de dunkle Skove. Vi hørte andægtigt paa alt dette; men paa Hjemvejen saa lo og spottede vi derover, skønt det ikke kan nægtes, at det skete med en vis Gysen, især saa sent paa Aftenen, saa længe Vejen faldt igennem Skoven. Det var imidlertid kun Herregaardssønnerne og jeg, som var de vantro og tillige de noget spagfærdige, Jens Drabelig derimod tav og nynnede eller fløjtede en Melodi, medens han rask saa sig omkring. Vi havde flere Gange, naar vi spurgte om hans Mening, ikke faaet andet Svar end hans sædvanlige Mundheld: Enhver faar i dette som i mere at tro, hvad han kan og vil — eller: Aa, ikke andet end det!

En Aften gik vi efter Sædvane denne vor tilvante Vandring; men da vi paa Udvejen kom forbi Urmagerens Vindue, savnede Jens Synet af det kære Ur. Som et Lyn for han ind i Huset, men kom øjeblikkelig tilbage og udbrød, ligesom med lettet Sind: „Nej, Gud ske Lov! Det otte Dalers-Ur er ikke solgt.“ Frits, den yngste af Herremandssønnerne lo og sagde: „Men hvad kan det hjælpe dig?“ „Ak nej!“ sukkede Jens, „sagtens bliver jeg aldrig saa lykkelig at eje det rare Ur; men det er mig dog kært, at det ikke er solgt.“ Vi fortsatte nu vor Gang, og imidlertid fik Frits Lejlighed til at sige mig: „Min Broder Lorenz og jeg har aftalt at ville skillinge sammen og forære Jens Drabelig det Ur; men vi synes dog, at vi skulde først have lidt Løjer med ham i den Anledning.“ Da vi nu sildig samme Aften gik gennem Skoven, sagde Lorenz: „Nej, i Aften var Skovrideren dog rent gal med sine Jægerløgne.“ „Løgne!“ raabte Jens, „det var da et stygt Ord, du der kom med. Hvor kan man tro, at den skikkelige Mand skulde lyve?“ Vi lo og udbrød alle som een Mand: „Hvad for noget! Tror du paa de Historier?“ „Ja, i dette som i mere faar enhver tro, hvad han kan og vil; men hvad skulde bevæge et Menneske til at digte saadant noget sammen? Er det noget at prale af? Det Djævelskab kan jo lige saa godt møde et sølle Fjog som en brav Karl.“ „Jo, man kan prale af at turde gaa mellem saadanne rædsomme Skikkelser uden at være bange.“ „Bange! Nej, nu maa jeg le! Kunde da noget fornuftigt Menneske blive bange for en Hjort med luende Takker paa Hovedet, der stod stille og gloede paa ham? Eller en sort Hund med gloende Øjne, der ligger som muret fast paa den Skat, den skal vogte? Eller for den vilde Jægers Skrig og Skraal? Hvad skulde det Kram vel gøre mig! Det har jo hverken Marv eller Ben, eller Kugler eller Krudt. Kan det holde ud at fare og stime ved Nattetider og gaa paa Jagt uden ringeste Fangst, saa kan jeg sagtens taale at høre og se derpaa.“ „Men den vilde Jagt, det er dog Spøgelser!“ „Aa, ikke andet! Hvad er Spøgelser? Det skal jo være afdøde, som gaar igen.“ „Ja, du tænker vel ligesom vi andre, at der gives ingen Spøgelser.“ „Nej, det tænker jeg ikke. Jeg tror nok, der er saadant noget til. Men hvad skulde de gøre et levende Menneske, som har Marv i Arme og Ben? Det har de jo ikke. Det er jo noget jammerligt Kram.“ „Vorherre bevares! Tror du paa dem og tør tale saa despekterligt om de døde?“ „Ja, mænd tør jeg saa, thi ser du: De skikkelige af de døde, de bliver nok, hvor de er, og passer deres Dont, hvad det nu kan være, som Vorherre har sat dem for; men de af dem, som render omkring og gør Narrestreger, de maa være Dagdrivere og Narre, og dem kan man gøre Nar af med en god Samvittighed.“ „Men Jens! er der da ingen Ting, hverken her eller hisset, som du kunde ræddes ved at se?“ „Jo, i Fjor da jeg saa, at de henrettede en Synder, da blev jeg fælt benovet og maatte gaa ind i et Hus, hvor de var saa gode at give mig et Glas Vand og en Dram, for jeg havde ordentlig Hjerteondt. Det var stygt at se paa.“

„Men ifald du nu siden havde mødt Synderen med sit Hoved under Armen, hvad saa?“ Jens lo: „Ej, den arme Djævel! at gaa med sit eget Hoved under Armen, det maatte være forbandet genert.“

Omtrent saaledes faldt Samtalen, som vi alle fire tog Del i. Endelig sagde Lorenz: „Hør nu, Jens! siden du da er saa grumme kæk, tør du da ved Midnat gaa ind i Kirken og udføre noget, som jeg vil sige dig?“ „Ja, det kommer an paa, hvad det er.“ „Du ved, at da Kirken er under Reparation, saa har de bragt nogle Ligkister op fra det gamle Kapel, og sat dem i en Krog bag Koret. Tør du i Nat Klokken tolv gaa derind og fra den store Kiste, som staar aaben, hente Pandeskallen af den Greve, som ligger i den, ham, som Degnen viste os i Søndags, og om hvem han sagde, at han havde været en Helt i Krigen og en god Herre i Fred? Turde du det?“ „Turde! ja, jeg turde nok, men hvad skulde jeg gøre det for?“ „Jo, du skal ikke gøre det for intet. Dersom du vil hente dette Hoved, beholde det i dit Kammer i Nat og vise os det i Morgen ved Daggry, saa skal du faa ti Rigsdaler; du kan da købe dig det Ur, du ønsker, og desuden kan du give den gamle Maren Kokkepige et helt Pund Kaffe, som du forleden ønskede saa hjerteligt, og endda have Penge tilovers.“ „Er det Alvor?“ udbrød Jens, „ja, Tak, som byder! Det kan jeg sagtens gøre, naar jeg kun ved Nattetid kan komme ind i Kirken.“ „Jo, det kan du godt. Nøglen til den lille Dør omme bag Hjørnet hænger jo paa det Skur, hvori Arbejdsfolkene har deres Værktøj. Det saa vi jo i Søndags, at Degnen hængte den der, paa det Haandværkerne kunde komme ind tidlig om Morgenen. Kan du ikke huske, han sagde det? Vil du nu gaa i Nat, saa skal jeg skaffe dig den lille Blændlygte, som staar hjemme i Køkkenet, saa kan du hente Dødningehovedet og bringe det tilbage, lige som det gryr af Dag, inden nogen kommer i Kirken.“ „Ja, bare jeg kan vaagne saa betids.“ „Vi skal nok kalde paa dig.“ „Ja, saa skal jeg nok udføre Resten.“

Det var allerede usædvanlig sildigt, og der var ikke længe til Midnat. Lorenz hentede den belovede Lygte og leverede den til Jens, hvorpaa vi sagde ham Godnat og lod, som om vi gik til Sengs, hvilket var langt fra vor Hensigt. Det Hus, hvori vi boede, laa ganske nær ved Kirken. Vore Værelser var i den øverste Del af Huset ved Siden af hinanden. Som Klokken slog tolv i Kirketaarnet, hørte vi, at Jens gik ud af sin Dør og sagte aabnede Gadedøren. Vi ilede nu til Vinduerne og saa vor drabelige Ven med hurtige Skridt tage Vejen hen til Kirken. Det var en maaneklar Nat, men en rygende Storm. Det knagede i Træerne paa Kirkegaarden, og Uglerne tudede i Taarnet. Jeg tilstaar, at jeg for min Del slet ikke var vel til Mode ved denne underlige Spøg, og det var mig en stor Lettelse, da jeg saa Jens Drabelig komme i god Behold tilbage med Lygten i den ene Haand og i den anden med noget, som han bar indsvøbt i sit Lommetørklæde. Imidlertid var Frits gaaet ind i hans Kammer og var krøbet ind under et Bord, som stod ganske nær ved Sengen, et gammelt Sirtses Tæppe var bredt over Bordet for saa vidt muligt at skjule dets store Brøstfældighed. Under dette laa Frits skjult. Vi andre to stod i det næste Kammer og holdt Døren lidt paa Klem for at se og høre den Scene, vi ventede. Jens Drabelig traadte nu ind, satte Lygten paa Bordet og udfoldede sit Lommetørklæde, hvorfra han forsigtigt fremtog Dødningehovedet og stillede det midt paa Bordet. Han drejede Lygten og lod Lyset falde lige paa det. Det havde noget gyseligt at se dette fordums Menneskeansigt med sin mørkegule Farve, med de store, tomme Øjenhuller og de usædvanlig lange Tænder, hvoraf een manglede foran

i Rækken. Jens syntes urørt af alt dette, han slukkede Lyset, eftersom Maanen skinnede klart ind i Værelset, og nu skyndte han sig at afkaste sine Klæder, medens han med en hviskende Stemme fløjtede en Melodi. Han lagde sig til Sengs og krøb ret velbehageligt ned i Puderne. Men næppe havde han lagt sig til Ro, førend Frits udstødte et Suk lige saa dybt og klagende som højt og lydeligt. Jens løftede Hovedet i Vejret, saa sig om og lagde sig ned igen. Men nu begyndte Frits med en Stemme, saa hul og rædsom, som om den kom fra Gravens Dyb: „Vil du lade de døde hvile i Ro!" „Hm!" sagde Jens og blev liggende ganske roligt. Efter en lille Pause lød atter Stemmen: „Vil du lade de døde hvile i Ro!" Jens tav. Nu lød det tredie Gang endnu stærkere: „Vil du lade de døde hvile i Ro!"

Nu satte Jens sig over Ende i Sengen og sagde med største Fatning: „Hør, Hr. Greve! I har Ord for at have været en brav og god Mand, medens I gik her i Live; lad mig derfor tale et fornuftigt Ord med jer: Ser I! Jeg er et fattigt Menneske fra Jylland, der, siden jeg forlod min Hjemstavn, ikke har ejet een Skilling, og nu er der lovet mig ti Rigsdaler for at huse jeres Hovedskal denne ene Nat her i mit Kammer, og I kan derfor ikke fortænke mig i, at jeg har hentet den herop."

„Vil du lade de døde hvile i Ro!"

„Herregud! tag dog mod Ræson! Der er jo ikke tilføjet jer noget ondt. Jeres Hoved staar jo meget godt, hvor det staar. Vis mig nu den Billighed at holde jer rolig bare nogle faa Timer; Natten er jo kort paa denne Aarstid. Saa snart det gryr ad Dag, skal jeg bære jeres Skal tilbage og lægge den hos Resten, siden I finder Behag i at ligge i den gamle, skimlede Kiste. Enhver har sin Smag. Men vær nu saa god at finde jer stille i at staa her i det Par Timer, og lad det ikke fortryde jer at gøre en fattig Karl en lille Tjeneste!"

„Vil du lade de døde hvile i Ro!"

„Hør! vær rimelig! I har jo været Krigsmand og maa vel her i Live have holdt Vaagestue mer end een Nat. I maa jo skamme jer over at være bleven saa magelig. Er det noget at staa her lunt og godt? I maa jo skamme jer for saa mangen simpel Soldat, som maa staa paa sin Post i Vinterkulde, Sne og Slud."

„Vil du lade de døde hvile i Ro!"

„Hør, ved I hvad, gode Greve! Vær nu ordentlig og betænk, at I har ligget i Ro i et Par Hundrede Aar og hverken rørt Haand eller Fod, saa I da umuligt kan være saa forfærdelig træt, at I ikke kan holde jeres Hoved i Vejret i et Par Timers Tid. Men jeg har været tidlig oppe i Morges, og det er langt ud paa Natten, saa jeg kan nok være træt. Lad mig derfor nu sove i Fred."

„Vil du lade de døde hvile i Ro!"

„Ja, nu har jeg talt fornuftigt med jer, og nu svarer jeg jer ikke mere, saa kan I vrøvle for jer selv."

Og hermed vendte Jens sig om mod Væggen og lagde sig ned.

Men nu begyndte Stemmen højere og grueligere at gentage sit Omkvæd, ledsaget af Suk og Jamren. Endelig sprang Jens med begge Fødderne ud af Sengen, idet han udbrød: „Nej, det er alt for galt! Nu skal I da faa Ro i Pokkers Skin og Ben." Med vred Hurtighed begyndte han nu at kaste Klæderne paa sig, idet han bestandig skændte og sagde: „Jeg vil saamænd hellere undvære de ti Rigsdaler end skylde jer nogen Villighed; thi I er ret en jammerlig Ærtekælling. Sikken Spektakel for ingen Ting! Det havde jeg aldrig troet om jer, Hr. Greve! Degnen kaldte jer en herlig Mand. Jeg tænkte, I var for længe siden i Himmerig og havde andet at tænke paa end at bryde jer om de forsmuldrede tørre Ben og Knokler, som det ikke er værd at tage op paa

en Vej. Ja, jeg har nok tænkt det, jeg har nok sagt det: I døde er dummere og værre end de levende, naar I er af de dumme og naragtige, som gaar og driver.“ Under denne Tale havde Jens klædt sig paa, slaaet Ild og tændt Lygten, han udbredte nu sit Lommetørklæde og lagde Hovedet deri, idet han sagde: „Hillemænd! lad mig tage varligt paa jer, at I ikke skal begynde at skrige igen; thi ømskindet er I da sagtens, hvorvel I ingen Skind har for Resten. Se saa! lad os nu tøfle af.“ Derpaa gik han sagte bort.

Frits krøb frem af sit Skjul. Med tavs Forundring saa vi paa hinanden og stirrede gennem Vinduet efter Jens, der gik hurtigt hen imod Kirken og snart kom igen. Vi trak os tilbage i det næste Værelse, men tittede dog som før gennem Døren og saa vor uforfærdede Ven sætte Lygten paa Bordet og lave sig til at lægge sig paa ny. Men nu styrtede vi andre tre ind til ham, i Spidsen for os Lorenz, som bar de ti Rigsdaler paa en Tallerken, som han præsenterede Jens og sagde: „Vær saa god, brave Jens Drabelig! Du fortjener i Sandhed dit Hædersnavn. Vi har staaet paa Lur og hørt alting.“ Med en fortrædelig Mine skød Jens Tallerkenen fra sig og svarede: „Ja, Spot og Skade følges ad. Hovedet hentede jeg, det er vist og sandt! men beholde det Natten over var mig umuligt, det holdt et Spektakel, som jeg ikke kunde holde ud. Nu gør I Nar af mig og kalder mig en Kujon. Det har jeg da oven i Købet. Gaa nu jeres Vej, og lad mig faa Ro engang.“ Vi forklarede ham nu den hele Sammenhæng; men at Frits havde været Stemmen, der talte til ham, det vilde han ikke paa nogen Maade antage. Han rystede paa Hovedet og sagde: „Ja, i dette som i mere faar enhver tro, hvad han kan og vil.“

Lorenz og Frits paanødte ham Pengene, „der“ — sagde begge — „jo var vel fortjente.“ „Nej!“ udbrød Jens, „fortjente er de ikke; men vil I give mig dem alligevel, saa siger jeg tusind Tak og gaar til Sengs med et inderligt fornøjet Sind.“ Hvorpaa Jens Drabelig lagde sig til Hvile paa sine Laurbær.

INDHOLD

SIDE

Nær og Fjern 5
En Brevveksling 94
Korsvejen 142
Castor og Pollux 232
To Tidsaldre 256
Jens Drabelig 360

